ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

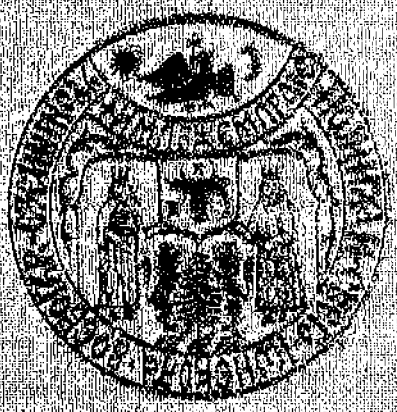

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

A. MOLDOVA

VOLUMUL III

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

www.dacoromanica.ro

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

A

MOLDOVA

VOL. III

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA DE ŞTIINŢE SOCIALE ŞI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

SECŢIA DE ISTORIE ŞI ARHEOLOGIE

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

COMITETUL DE REDACŢIE

acad. ŞTEFAN PASCU, ŞTEFAN ŞTEFĂNESCU
membru corespondent al Academiei,
CONSTANTIN CIHODARU, DAMASCHIN MIOC,
IOAN CAPROŞU, AUREL RĂDUŢIU

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA DE ŞTIINŢE SOCIALE ŞI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
INSTITUTUL DE ISTORIE ŞI ARHEOLOGIE „A. D. XENOPOL"—IAŞI

A. MOLDOVA
VOLUMUL III

(1487—1504)

VOLUM ÎNTOCMIT
DE
C. CIHODARU, I. CAPROŞU şi N. CIOCAN

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
Bucureşti, 1980

www.dacoromanica.ro

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
Calea Victoriei 125
București, sector 1, tel. 50 76 80, cod poștal 71021

www.dacoromanica.ro

În memoria
lui Ioan Bogdan
şi a lui Mihai Costăchescu

www.dacoromanica.ro

PREFAŢĂ

Cel de-al treilea volum al seriei A, Moldova, din colecţia Documenta Romaniae Historica *însumează* 309 *acte interne dintre 1487 şi sfîrşitul domniei lui Ştefan cel Mare ; 295 dintre aceste documente sînt autentice, unul a fost socotit de editori ca îndoielnic, iar 13 acte sînt false. La sfîrşitul volumului se publică o fotocopie a peceţii mari a voievodului moldovean, pecete care a rămas aceeaşi de la 1487 pînă la 1504.*

Importanţa documentelor din acest volum este, în general, binecunoscută ; bogata informaţie istorică pe care ele o conţin permite reconstituirea, uneori pînă la amănunt, a acestui important şi în bună măsură distinct interval din domnia lui Ştefan cel Mare. Situaţia social-economică şi politică, viaţa culturală sau structura statului feudal moldovean — organizarea administrativă, judecătorească, militară sau bisericească — nu pot fi cercetate fără parcurgerea vastului material documentar din acest volum.

De aici necesitatea întocmirii unei ediţii la nivelul exigenţelor ştiinţifice actuale prin preluarea, în acest spirit, a contribuţiei înaintaşilor şi prin prelucrarea, în acelaşi sens, a întregului material documentar. Ediţia de faţă porneşte, aşadar, de la contribuţiile lui Ioan Bogdan şi ale lui Mihai Costăchescu la editarea documentelor slavone din acest interval, ţinînd seama şi de unele elemente utile din colecţia Documente privind istoria României (D.I.R.), *seria A, Moldova, dar ea se întemeiază, în primul rînd, pe o atentă şi complexă investigare arhivistică atît în ceea ce priveşte actele slavone publicate sau inedite, cît şi în privinţa celor traduse sau rezumate în decursul vremii. Dintre acestea din urmă, vechile traduceri, copii sau regeste româneşti au fost uneori editate incomplet sau rezumate, iar limba veche, uşor modernizată de Bogdan şi de Costăchescu ; sub această formă au fost preluate, în genere, şi de editorii colecţiei* D.I.R. *Cînd prezentul volum era încheiat, Biblioteca Academiei R. S. România a achiziţionat sub cota A 2000 — XVI, o parte a manuscrisului documentelor interne ale lui Ştefan cel Mare pregătit pentru tipar de Mihai Costăchescu care, după cum ştim din corespondenţa sa, intenţionase mai de demult să realizeze atît de necesarul corpus al actelor medievale moldoveneşti, gîndindu-se chiar, într-o vreme, şi la o ediţie a celor munteneşti. Este şi motivul pentru care profesorul ieşean a întocmit un volum al documentelor interne publicate de Ioan Bogdan, reelaborînd întregul material, potrivit principiilor sale de editare binecunoscute, şi adăugînd unele acte noi din arhive. Din păcate, prima parte a manuscrisului (717 file din totalul de 1404 în numerotarea autorului — în realitate 1424 de file deoarec f. 800 a fost numerotată greşit : 780), nu s-a mai găsit, după moartea autorului, în arhiva familiei, aşa încît titlul şi detaliile date de autor la începutul volumului lipsesc. Am dat acestui manuscris titlul de* <Documente moldovoneşti de la Ştefan cel Mare>, *ţinînd seama de modul cum şi-a intitulat el celelalte*

www.dacoromanica.ro

volume de acte moldovenești. Din cuprinsul manuscrisului rezultă că autorul îl avea gata la începutul anului 1947, deoarece la f. 1210 menționează, într-un adaos, că actul din 1499 (7008) septembrie 22 (v., în acest volum, nr. 238) a fost publicat pentru prima dată de Damian P. Bogdan, în Acte moldovenești din anii 1426—1502, *București, 1947, iar documentul din 1502 (7010) martie 17 (v., în acest volum, nr. 278) e reprodus după același volum sub nr. 463$_1$ la f. 1345$_{1-3}$ (pentru datarea acestui mss., v. și f. 996 r. ș. a.). Cele mai importante acte inedite din acest manuscris, în număr de nouă (primul, cel din 1475 (6983) aprilie 14, este, desigur, din partea sustrasă a acestuia) au fost grupate și publicate de autor, exact în aceeași redacție, sub titlul* Documente de la Ștefan cel Mare, *Iași, 1948. Cu excepția primelor 61 de acte din prezentul volum, ce lipsesc din manuscrisul lui Costăchescu (primul doc. din mss. datează din 1490 (6998), ianuarie 16 — v., în acest volum, doc. nr. 62), ediția de față a ținut seama, în chip firesc, și de această nouă contribuție științifică a profesorului ieșean, apreciind-o cum se cuvine și menționînd-o în permanență.*

Cu excepția volumelor publicate de Mihai Costăchescu (Documente moldovenești de la Ștefan cel Mare, *Iași, 1933, și* Documente de la Ștefan cel Mare, *Iași, 1948) ca supliment — cum este chiar subîntitulat primul dintre ele — la* Documentele lui Ștefan cel Mare *de Ioan Bogdan, vol. I—II, București, 1913, și a părții corespunzătoare acestui interval din* Acte moldovenești din anii 1426—1502 *(București, 1947), editate de Damian P. Bogdan, în care textul slavon este însoțit în permanență de traducere, documentele din perioada cuprinsă în volumul de față au fost editate în corpusurile cronologice anterioare fie numai în limba originalului — cum a procedat, de regulă, Ioan Bogdan —, fie numai în traducere, ca în* D.I.R.*; toate documentele slavone sau păstrate în alte limbi străine se publică acum pentru prima dată în serie cronologică, împreună cu traducerile corespunzătoare.*

Față de edițiile de mai sus, cea de față aduce și un substanțial spor cantitativ. Dacă o raportăm, de pildă, la D.I.R., *cea mai cuprinzătoare dintre ele, vom constata că secțiunile corespunzătoare acestui interval din volumul II al secolului al XV-lea și din primul din veacul al XVI-lea al colecției* D.I.R. *însumează 268 de acte autentice și 5 false (în total: 273), față de 295 de documente autentice, unul îndoielnic și 13 false (în total:* 309*), cîte cuprinde acest volum. Cele 36 de documente pe care, numeric, le conține în plus prezenta ediție, nu reflectă, de fapt, diferența cantitativă reală dintre cele două ediții. Cum e și firesc, această diferență trebuie avută în vedere în primul rînd la documentele autentice al căror număr a crescut în acest volum față de* D.I.R. *cu 37; dacă adăugăm la acest număr cele patru acte din* D.I.R., *trecute în noua ediție la* false, *pe cel considerat aici ca îndoielnic, pe cele patru documente anulate și pe cel eliminat din volum (v. listele anexe), numărul actelor noi ajunge la 47.*

Din cele 13 acte false ale acestui volum, în D.I.R. *au fost publicate sub această formă doar cinci. In urma unei analize atente a tetxelor, s-a dovedit însă că patru documente socotite de editorii aceleiași colecții ca autentice sînt în realitate false, iar altul de aceeași natură (*D.I.R., *A, II, nr. 261) este identic cu un act fals (*ibidem, *nr. 7, iar în acest volum, nr. VIII). Alte trei acte false din prezenta ediție, deși au fost publicate anterior, au rămas necunoscute editorilor colecției* D.I.R. *(v., în acest volum, doc. nr. III, VII și XI), iar unul, cunoscut pînă acum doar printr-un rezumat modern, se publică în acest volum pentru prima dată după original (v. nr. XIII). Sporirea numărului actelor false a coincis și cu o creștere a numărului palimpsestelor, două din cele dintîi fiind scrise peste textul răzuit al unor documente autentice (nr. II și VI). Un*

www.dacoromanica.ro

palimpsest autentic (v. doc. nr. 226) se adaugă singurului pergament de acest fel cunoscut anterior pentru acest interval (v. doc. nr. 65 şi 79).

Deşi e cea mai cuprinzătoare dintre toate, colecţia D.I.R. este totuşi lacunară, aşa încît o raportare a ediţiei de faţă la întregul material documentar publicat pînă acum evidenţiază faptul că numai 12 din cele 47 de acte sînt complet necunoscute literaturii de specialitate (doc. nr. 53, 124, 125, 133, 135, 148, 165, 214, 215, 228, 232, 280), celelalte fiind reluate acum după publicaţii mai vechi, în urma unei atente parcurgeri a acestora sau a redatării unor acte; această ultimă operaţie a dus, totodată, şi la anularea sau eliminarea din volum a unor documente atribuite în trecut acestei perioade a domniei lui Ştefan cel Mare (v. listele anexe).

Dacă o comparaţie din punct de vedere cantitativ cu colecţia D.I.R. a fost necesară din motivul arătat, o raportare calitativă a documentelor din acest volum la aceeaşi colecţie nu mai este posibilă din cauza deficienţelor ştiinţifice fundamentale pe care ea le prezintă. Referindu-ne deci obligatoriu la întregul material documentar publicat pînă în prezent, se cuvine să consemnăm, totuşi, că în ediţia de faţă se publică pentru prima dată după original un număr de 21 de acte editate în trecut fie numai în traducere, fie după forme inferioare — traduceri, copii sau rezumate vechi (v., de exemplu, doc. nr. 12, 65, 107—109, 117, 120, 154, 183, 190, 192, 207, 210 etc.). Numeroase alte documente se publică după forme arhivistice superioare celor cunoscute pînă în prezent: traduceri în locul copiilor vechi, traduceri germane în locul rezumatelor germane etc. (v. de exemplu, doc. nr. 4, 32—34, 142 etc.) sau după ediţiile princeps în locul formelor mijlocitoare, ca în ediţia Bogdan, unde traducerile germane ale lui Wickenhauser sînt, de regulă, rezumate în româneşte, iar rezumatele româneşti sînt regestate sau modernizate, sau, ca în D.I.R., unde rezumatele româneşti sînt reproduse, în genere, după Bogdan, iar documentele germane sînt preluate în forma din aceeaşi ediţie sau numai traduse după Wickenhauser. In cazul tuturor formelor intermediare de păstrare: traduceri, copii, rezumate sau menţiuni, editorii au reprodus integral şi fidel textul — după piese arhivistice sau după publicaţii, adnotîndu-l după criteriile ştiinţifice ale colecţiei D.R.H. Atunci cînd au existat mai multe piese arhivistice sau publicate pentru una din aceste forme, editorii au procedat la cuvenita comparare a textelor, reproducîndu-l, cum e firesc, pe cel mai bun, dar întregindu-l sau completîndu-l, după caz, cu orice informaţie nouă din celelalte piese de acelaşi fel sau de categorie inferioară. Limba acestor texte a fost respectată în permanenţă, greşelile sau variantele fiind semnalate în aparatul critic. In concluzie, ediţia de faţă este cea dintîi care reproduce textele integrale ale tuturor documentelor interne cunoscute din această perioadă, în cea mai bună formă de păstrare a lor, şi reuneşte întreaga informaţie istorică pe care aceste documente o conţin în totalitatea formelor sub care ele ne-au fost accesibile. In acelaşi sens au fost transcrise şi toate însemnările, contemporane sau ulterioare, de pe verso-ul documentelor originale, cele slavone la sfîrşitul tetxtului original, iar cele româneşti la finele traducerii, luînd în considerare faptul că ele nu arată numai vehicularea în timp a actului, cum se consideră, în chip simplist uneori, ci conţin adesea, informaţii interesante sau înregistrează forme ale unor topice sau onomastice pe care nu întotdeauna le putem afla în altă parte. De asemenea, la descrierea arheografică au fost menţionate în permanenţă numele traducătorilor şi ale copiştilor de acte, precum şi datele la care ei le-au tradus sau le-au copiat.

Preocuparea de a da o cît mai bună lectură a textelor i-a însoţit pe editori pe tot parcursul elaborării volumului, o atenţie specială acordîndu-se documentelor aflate în stare proastă de conservare; întregirea lor după piese arhivistice

www.dacoromanica.ro

apărute sau sistematizate între timp sau pe baza cercetărilor de pînă acum și a noilor instrumente de lucru create (indici, bibliografii, cataloage de documente etc.) a fost de multe ori posibilă.

Deși prezentul volum însumează atît din punct de vedere cantitativ, cît și calitativ un material informativ cu mult mai bogat decît edițiile anterioare ale documentelor din această perioadă, nu se poate trece peste caracterul lacunar al unei părți a acestui material documentar. În ciuda efortului depus de editori, extinderea investigației arhivistice și bibliografice nu a putut depăși unele limite obiective specifice acestui demers științific. Unele documente originale, de pildă, ce se aflau cîndva în fonduri publice sau în colecții particulare accesibile (arhiva Costăchescu) nu au mai putut fi găsite (v. nr. 152,), așa încît se publică după facsimile sau fotocopii; alte cîteva acte ce nu au intrat încă în fonduri publice și a căror urmă s-a pierdut sînt reproduse acum după ediții mai vechi ce nu corespund totdeauna exigențelor științifice actuale. Mai numeroase sînt, din păcate, documentele ce se publică și în acest volum după forme intermediare sau după ediții neștiințifice. Este cazul documentelor Mitropoliei Moldovei, înstrăinate în 1686, și al actelor unor mănăstiri din nordul Moldovei, editate și de astă dată după rezumate germane sau după traducerile defectuoase ale lui Wickenhauser, deși o explorare a arhivelor vieneze, unde se conservă originalele acestor documente, nu mai poate fi socotită un impediment (v. I. Caproșu, Documente moldovenești din arhive vieneze *și* Noi documente moldovenești din arhive vieneze, *în „Anuarul Institutului de istorie și arheologie „A. D. Xenopol" — Iași, tom X (1973), p. 399—410 și, respectiv, tom. XI (1974), p. 187—197). Continuarea investigațiilor metodice începute în anii trecuți în arhivele sovietice și poloneze va duce, de asemenea, la sporirea numărului documentelor originale editate acum după forme arhivistice inferioare. Arhiva istorică din Chișinău și fondul documentar de la Muntele Athos conservă, de asemenea, acte românești editate în acest volum după fotocopii (v. de pildă, doc. nr. 179 și nr. 247) sau după piese intermediare (v. doc. nr. 249 etc). Alte documente, de la Athos sau din Turcia, de exemplu, lipsesc din acest volum, deoarece investigarea acestor fonduri a întîrziat nu din vina editorilor. De aici necesitatea unor cercetări metodice, în perspectiva necesităților colecției, a fondurilor arhivistice de peste hotare, chiar dacă explorarea științifică exhaustivă va continua să rămînă un deziderat.*

După forma în care se publică cele 309 documente ale volumului, 159 sînt editate după originale, nouă după fotocopii ale originalelor, unul după facsimil, 12 după ediții anterioare ale originalelor, șapte după copii slavone (unul după o ediție veche), 50 după traduceri românești vechi (din care nouă după publicații și două extrase publicate după astfel de traduceri), 17 după traduceri germane (din care șapte după publicații), 16 după copii românești vechi (din care două după ediții anterioare), 30 după rezumate (26 românești, unul slavon, două germane și unul grecesc, dintre care opt sînt reproduse după publicații) și șapte mențiuni (șase românești și una germană). Deci, din totalul de 309 documente, 267 sînt editate după piese arhivistice, unul după facsimil și 41 după publicații. Dintre acestea, doar 182 constituie reproduceri exacte ale originalelor în starea actuală de conservare, celelalte 127 de acte neredînd decît parțial conținutul primar al actului, așa încît orice formă arhivistică superioară nouă descoperită le va putea înlocui. Existența sigură a mai multor originale, cunoscută editorilor acestui volum, după cum am arătat, va duce, odată cu publicarea lor, la întregirea informației istorice, diminuată, deocamdată, mai ales de piesele arhivistice inferioare.

www.dacoromanica.ro

După locul de conservare arhivistică, documentele publicate în acest volum au următoarea proveniență: 121 de la Biblioteca Academiei R. S. România, 60 de la Arhivele Statului București, 39 de la Arhivele Statului Iași, șase de la Biblioteca de Stat a U.R.S.S. — „V. I. Lenin" din Moscova, cinci de la Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopol"—Iași, patru de la Mănăstirea Putna (din care unul luat în custodie de Muzeul de istorie al R. S. România-București), patru de la Muzeul Militar Central (din care două luate în custodie de Muzeul de istorie al R. S. România), trei de la Arhivele Statului Suceava, cîte două de la Biblioteca Centrală de Stat — București, de la Biblioteca Centrală Universitară din Cluj-Napoca, de la Muzeul județean Suceava, de la Muzeul Regiunii Porților de Fier-Drobeta-Turnu Severin și de la Arhiva Centrală a actelor vechi din Varșovia și cîte unul de la Arhivele Statului Bacău, de la Arhivele Statului Botoșani, de la Arhivele Statului Neamț-Piatra Neamț, de la Arhiva istorică de stat din Chișinău, de la Biblioteca „V. A. Urechia" — Galați, de Mănăstirea Dragomirna (luat în custodie de Muzeul de istorie al R.S. România), de la Muzeul de istorie al R. S. România, de la Muzeul județean Argeș — Pitești, de la Muzeul de istorie din Buzău, de la Muzeul Fălticenilor — județul Suceava, de la Muzeul de literatură al Moldovei din Iași, de la Biblioteca publică a R. S. Serbia-Belgrad, de la Muzeul istoric de stat din Moscova, de la Biblioteca Națională „Kiril și Metodiu" din Sofia și unul din colecția profesorului Ștefan Bujoreanu din Huși, județul Vaslui.

Contribuția comună a primilor doi editori la întocmirea volumului s-a concretizat, pe parcursul elaborării lui, în următoarele operațiuni: transcrierea, colaționarea după fotocopii și traducerea documentelor slavone, fișarea materialului pentru indici, verificarea lui și identificarea localităților. Transcrierea și traducerea textelor germane ale doc. nr. 32—34 și traducerea celor șapte acte publicate în aceeași limbă de Wickenhauser aparțin lui C. Cihodaru, iar transcrierea, traducerea și prelucrarea tuturor documentelor noi din volum (în afară de doc. nr. 32—34) lui I. Caproșu. Cu excepția a cinci documente din fondurile arhivistice ieșene care au fost colaționate împreună de editori, a celor două acte de la Varșovia (nr. 38 și 69), colaționate de Leon Șimanschi și Nistor Ciocan, și a documentului de la Belgrad (nr. 8), transcris de dr. Damaschin Mioc, colaționarea și verificarea tuturor celorlalte documente după piesele arhivistice din țară și de peste graniță au fost făcute de I. Caproșu, căruia îi aparțin, de asemenea, prelucrarea tuturor documentelor, întocmirea aparatului critic, a descrierii arheografice, a celei bibliografice, a comentariilor, a tuturor listelor anexe, precum și a indicilor de nume și de materii; tot el a procedat și la confruntarea prezentului volum cu manuscrisul Costăchescu (A 2000-XIV) de la Biblioteca Academiei și a scris această prefață.

Pentru consemnarea edițiilor anterioare ale documentelor a fost folosită bibliografia actelor moldovenești din secolele XV—XVII întocmită de colectivul de documente al Institutului de istorie „Nicolae Iorga" din București, bibliografie ce ne-a fost pusă la dispoziție cu toată bunăvoința; această bibliografie a fost sporită cu un număr de fișe noi printr-o explorare bibliografică parțială întreprinsă de Nistor Ciocan și a fost completată și verificată în întregime de I. Caproșu, care a întocmit și lista de Prescurtări-bibliografie. La identificarea unor topice de la indicele de nume, editorii au folosit lucrarea în manuscris Indicele numelor de locuri, întocmit de regretatul Alexandru I. Gonța, indice ce urma să apară ca supliment la colecția D.I.R; autorul ne-a pus-o la dispoziție cu aceeași bunăvoință ca și la volumele anterioare.

În afara celor menționate mai sus, Nistor Ciocan a transcris, pentru acest volum, un număr de șapte texte germane după edițiile lui Wicken-

www.dacoromanica.ro

hauser şi 18 texte slavone după volumele lui Ioan Bogdan. Tot el a întocmit rezumatele româneşti şi franţuzeşti, care au fost verificate de I. Caproşu şi, respectiv, C. Cihodaru, şi a făcut corectura textului dactilografiat al volumului.

*

La întocmirea ediţiei de faţă, editorii au urmat, în general, principiile stabilite cu prilejul publicării primului volum al seriei A. Orice întregire a a textului a fost marcată, aşadar, de editori prin paranteze: rotunde — în cazul prescurtărilor aparţinînd vechilor scriitori, traducători şi copişti de acte sau editorilor moderni, şi unghiulare — în cazul în care intervenţia editorilor în text a fost reclamată de deteriorări ale textului provocate de factori externi; parantezele din ediţiile anterioare, reproduse în acest volum, au fost adaptate în chip firesc aceluiaşi principiu, specificîndu-se însă cui aparţin, întocmai ca şi notele din ediţiile respective. Ierurile finale nu au mai fost întregite în spiritul textului, ca la volumele I şi II, ci în funcţie de valoarea lor gramaticală. Traducerea textelor slavone a fost făcută însă ca de obicei în spiritul deslavizării lexicale şi fonetice a numelor proprii româneşti, cu excepţia unor cazuri particulare (impunerea ulterioară a formei slavizate etc.). Pentru o mai bună înţelegere a realităţii documentare, descrierile arhivistice, paleografice şi bibliografice au fost îmbogăţite; astfel, au fost înregistrate toate formele arhivistice cunoscute ale actului, autorii şi datele lor, iar la ediţii, ordonate cronologic de această dată, s-au introdus, în acelaşi sens, noi date şi precizări. Nu am mai socotit necesară tipărirea unei liste a cuvintelor slave scrise prescurtat, *deoarece ea nu ar fi cuprins elemente noi faţă de cea publicată în volumul precedent. Reproducerea, la sfîrşitul acestei ediţii, a fotocopiilor tuturor documentelor originale ce ne-au fost accesibile o socotim, în schimb, de un real folos ştiinţific pentru cercetător, fie şi numai pentru faptul că îi oferă acestuia cuvenita imagine asupra acelor elemente diplomatice sau paleografice secundare pe care nici o ediţie de documente, oricît de riguroasă ar fi, nu le poate cuprinde în totalitatea lor.*

Indicii de nume şi de materii au fost întocmiţi după aceleaşi principii ca la volumele anterioare ale seriei, introducîndu-se în plus însă faţă de volumul I informaţiile privitoare la traducătorii şi copiştii de acte din descrierea arheografică.

Ortografia şi punctuaţia aparţin editorilor şi urmează regulile în uz astăzi, cu unele mici excepţii impuse de realitatea textologică a vremii.

www.dacoromanica.ro

PRESCURTĂRI—BIBLIOGRAFIE

Antonovici, Doc., „Făt-Frumos" = Antonovici, econom I., *Documente*, în „Făt-Frumos" Bîrlad, an. I (1904).

Antonovici, *Doc. bîrlădene* = Antonovici, Ioan, *Documente bîrlădene*, vol. I, Bîrlad, 1911; vol. II, Bîrlad, 1912; vol. IV, Bîrlad, 1924.

⟨Antonovici⟩, *Opis Huși* = ⟨Antonovici⟩, Iacov, *Opisul documentelor Episcopiei Hușilor*, Huși, f.a.

Aricescu, *Rev. ist.* = Aricescu, C., *Revista istorică a Arhivelor Statului.* Indice, II, București, 1876.

„Arh. românească", IX = „Arhiva românească", tom. IX, partea II, București, 1944.

Balan, *Doc. bucovinene* = Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, vol. I (1507—1653), Cernăuți, 1933; vol. II (1519—1662), Cernăuți, 1934; vol. III, Cernăuți, 1937.

Balaur, *Doc. Rîzenilor* = Balaur, Dimitrie, *Documentele Rîzenilor. Studiu de istorie critică*, în „Biserica ortodoxă română", an. LIV (1936), București, p. 273—304.

Balaur, *Istoria Rîzenilor* = Balaur, Dimitrie I., *Istoria Rîzenilor*, partea întîi, București, 1936. Extras din „Biserica ortodoxă română", anul 54 (1936), nr. 5—6.

Balș, *Bisericile lui Ștefan* = Balș, G., *Bisericile lui Ștefan cel Mare*, București, 1926.

Berechet, *Doc.* = Berechet, Ștefan, *Documente slave privitoare la Basarabia în tipărituri rusești*, în „Revista arhivelor", vol. I, nr. 1—3 (1924—1926), p. 332—337.

Berechet, *Doc. din Basarabia* = Berechet, Ștefan Gr., *Documente din Basarabia*, Chișinău, 1928.

Berechet, *Doc. vechi* = Berechet, Ștefan Gr., *Documente vechi, 1490—1827*, II, Chișinău, 1928.

Bianu-Nicolaiasa, *Catalogul ms. rom.* = Bianu, I. și Nicolaiasa, G., *Catalogul manuscriptelor românești*, tom. III, Craiova, 1931.

„Boabe de grîu" = „Boabe de grîu", IV (1933), nr. 12.

Boga, *Doc.* = Boga, L. T., *Documente*, în „Drumul nou. Foaie închinată mazililor și răzășilor din Moldova lui Ștefan cel Mare și Sfînt", Seria II, an III, nr. 2 și 3, febr. 1928, p. 1.

Boga, *Doc. basarabene* = Boga, L. T., *Documente basarabene*, vol. IV, *Hrisoave și cărți domnești* (1420—1500), Chișinău, 1929.

Boga, *Doc. basarabene*, XV = Boga, L. T., *Documente basarabene, IV, Hrisoave și cărți domnești* (1420—1500), Chișinău, 1929 (extras din „Arhivele Basarabiei", I 1929, p. 81—96, cu titlul: *Documente din secolul al XV-lea*).

Boga, *Doc. din sec. XV* = Boga, L. T., *Documente din secolul al XV-lea* (comunicate de..., în „Arhivele Basarabiei", I, (1929), p. 81—96.

Bogdan, D. P., *Acte* 1426—1502 = Bogdan, Damian P., *Acte moldovenești din anii* 1426—1502, București, 1947.

Bogdan, D. P., *Paleografia* = Bogdan, D. P., *Paleografia româno-slavă. Tratat și album*, București, 1978.

Bogdan, D. P., *Diplomatica* = Bogdan, Damian P., *Diplomatica slavo-română*, în *D.I.R., Introducere*, vol. II, Edit. Academiei, București, 1956, p. 3—224.

www.dacoromanica.ro

Bogdan, D. P., *Patru acte* = Bogdan, Damian P., *Patru acte de la Ştefan cel Mare*, în „Revista arhivelor", an. XII (1969), nr. 1, p. 245—262.

Bogdan, I., *Despre cnejii români* = Bogdan, I., *Despre cnejii români*, în „Analele Academiei Române", Memoriile Secţiei Istorice, seria II, tomul XXVI (1903—1904), p. 13—44.

Bogdan, I., *Doc. false* = Bogdan, I., *Documente false atribuite lui Ştefan cel Mare*, Bucureşti, 1913 (extras din „Buletinul Comisiei Istorice a României", I (1913).

Bogdan, I., *Doc. Ştefan* = Bogdan, Ioan, *Documentele lui Ştefan cel Mare*, vol. I—II, Bucureşti, 1913—1914.

Bogdan, I., *Hotarnica Bîrladului* = Bogdan, I., *Hotarnica Bîrladului din* 1495, în „Convorbiri literare", an. XLI (1907), p. 48—52.

Bogdan, J., *Album* = *Album paléographique moldove. Documents du XIVe, XVe et XVIe siecle*, recueillis par ... et publiés par N. Iorga, Bucarest-Paris, 1926.

Bulat, *Din doc. m-rii Văratec* = Bulat, T. G., *Din documentele mănăstirii Văratec*, în „Arhivele Basarabiei", an. V (1933), nr. 4, p. 360—375.

Bulat, Doc. *m-rii Văratec* = Bulat, T. G., *Documentele mănăstirii Văratec*, Chişinău, 1939.

Burada, *Doc.* = Burada, Teodor T., *Documente inedite privitoare la istoria română*, în „Revista pentru istorie, archeologie şi filologie", an. III, vol. V (1885), fasc. II, p. 392—398.

Caian, *Istoricul or. Focşani* = Caian, Dimitrie F., *Istoricul oraşului Focşani*, Focşani, 1906.

Caproşu, *Doc. moldoveneşti* = Caproşu, I., *Documente moldoveneşti din secolele al XV-lea — al XVII-lea*, în „Anuarul Institutului de istorie şi arheologie «A. D. Xenopol» — Iaşi, tom. IV (1967), p. 203—213.

Caproşu, I. = Caproşu I., v. Ungureanu, Gh., *Doc. româneşti*.

Catalogul doc. mold. = *Catalogul documentelor moldoveneşti din Arhiva istorică centrală a statului*, vol. I. 1387—1620, Bucureşti, 1957.

Catalogul doc. mold. Supliment, I = *Catalogul documentelor moldoveneşti din Direcţia Arhivelor Centrale*, Supliment I (1403—1700), Bucureşti, 1975.

Codrescu, *Uricariul* = Codrescu, Teodor, *Uricariul*, vol. IV, Iaşi, 1857, vol. VI; Iaşi, 1875; vol. X, Iaşi, 1888; vol. XIV, Iaşi, 1889; vol. XVI, Iaşi, 1891; vol. XVII, Iaşi, 1891; vol. XVIII, v. Ghibănescu, *Uricariul*; vol. XX, Iaşi, 1892; vol. XXIII, Iaşi, 1895; vol. XXIV, Iaşi, 1895, şi vol. XXV, Iaşi, 1897.

„Columna lui Traian" = *Un crisov de la Ştefan cel Mare cu cuvinte şi flexiuni române. Comunicat de A. Xenopol*, în „Columna lui Traian", anul VIII (1877), nr. 4 (aprilie), p. 188—190.

Costăchescu, M., *Doc.* = Costăchescu, Mihai, *Documente. B. Lucruri din Moldova*, în „Ioan Neculce. Buletinul Muzeului Municipal din Iaşi", fasc. 3 (1923), p. 108—116.

Costăchescu, M., *Doc. comunicate* = Costăchescu, M., *Doc. comunicate de...*, în „Ioan Neculce. Buletinul Muzeului Municipal din Iaşi", fasc. 5 (1925), p. 194—202; fasc. 6 (1926—1927), p. 203—208.

Costăchescu, M., *Doc. în. Ştefan* = Costăchescu, Mihai, *Documente moldoveneşti înainte de Ştefan cel Mare*, vol. I (1374—1437) — II (1438—1456), Iaşi, 1931—1932.

Costăchescu, M., *Doc. mold. Ştefan* = Costăchescu, Mihai, *Documente moldoveneşti de la Ştefan cel Mare*, Iaşi, 1933.

Costăchescu, M., *Doc. Ştefan* = Costăchescu, M., *Documente de la Ştefan cel Mare*, Iaşi, 1948.

Costăchescu M., ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩ = Costăchescu, Mihai, ⟨*Documentele moldoveneşti de la Ştefan cel Mare*⟩, Ms. la Bibl. Acad, A 2000 XIV, f. 718—1404.

www.dacoromanica.ro

Costăchescu, M., *Două urice* = Costăchescu, M., *Două urice de la Ştefan vodă cel Mare*, în „Ioan Neculce. Buletinul Muzeului Municipal din Iaşi", fasc. 6 (1926—1927), p. 356—360.

Costăchescu, M., *Observări istorice* = Costăchescu, M., *Observări istorice şi documentare*, Iaşi, 1927.

Costăchescu, M., *Sîneştii* = Costăchescu, Mihai, *Sîneştii. Cu trupurile sale: Oniş-canii, Podobiţii. Bătăreştii. Storneştii şi Pleşeştii (din jud. Iaşi), Schiţă istorică*, în „Ioan Neculce. Buletinul Muzeului Municipal din Iaşi", fasc. 4 (1924), p. 1—45.

Costea, *Ctitoria Solca* = Costea, Preotul Erast, *Ctitoria voievodului Ştefan Tomşa al II-lea de la Solca (1613-1785-1938)*, Cernăuţi, 1939.

Creştirea colecţiunilor = Biblioteca Academiei Române, *Creşterea colecţiunilor*, Bucureşti, 1907.

Creţulescu, Narcis. *Doc. m-rii Neamţ* = Creţulescu, Arh. Narcis, *Documentele mînăstirii Neamţu*, în „Arhiva. Organul Societăţii ştiinţifice şi literare din Iaşi", an. XXI (1910), p. 341—350 şi 407—410 an. XXIII (1912), p. 331—342 şi 399—406.

Cristea, *Episc. Romanului* = Cristea, Alexandru, *Episcopia Romanului*, Bucureşti, 1901.

Dan, *Com. Straja* = Dan, Dimitrie, *Comuna Straja şi locuitorii ei. Studiu istoric, topografic şi folcloric*, Cernăuţi, 1897.

Dan, *Ctitoria hatmanului Luca Arbure* = Dan, Dimitrie, *Ctitoria hatmanului Luca Arbure*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", anul XIX, fasc. 47, ianuarie — martie, 1926, p. 37—46.

Dan, *Episc. Rădăuţi* = Dan, Dimitrie, *Cronica episcopiei de Rădăuţi, cu apendice de documente slavone originale şi traduse şi mai multe ilustraţiuni*, Viena, 1912.

Dan, *M-rea Sucevita* = Dan, Dimitrie, *Mînăstirea Sucevita. Cu Anexe de documente ale Sucevitei şi Schitului Mare*, Bucureşti, 1923,

Dan, *M-rea şi com. Putna* = Dan, Dimitrie, *Mănăstirea şi comuna Putna*, Bucureşti, 1905.

Dăringă, N., *Istoria sf. m-ri Agapia* = Dăringă, N., *Istoria sfintei monăstiri Agapia din judeţul Neamţ*, alcătuită de preotul ..., Iaşi, 1908.

Dimitriu, *Bacăul istoric* = Dimitriu, Constantin V., *Bacăul istoric. Monografia istorică a 12 sate de răzeşi de pe valea Tazlăului Mare, jud, Bacău*, Bucureşti, 1936,

D.I.R., A. I = *Documente privind istoria României*, veacul XIV, XV, A. Moldova, vol. I (1384—1475), Edit. Academiei, Bucureşti, 1954.

D.I.R., A, II = *Documente privind istoria României*, veacul XV, A. Moldova, vol. II (1476—1500), Edit. Academiei, Bucureşti, 1954.

D.I.R., A, XVI, vol. I—IV = *Documente privind istoria României*, veacul XVI, A. Moldova, vol. I (1501—1550), II (1551—1570), III (1571—1590), IV (1591—1600), Edit. Academiei, Bucureşti, 1951—1953.

Dobrescu, *Din istoria bisericii române* = Dobrescu, N., *Din istoria bisericii române. Secolul al XV-lea*, în „Biserica ortodoxă română", an. XXXIV (1910), nr. 6, septembrie, p. 674—688.

D.R.H., I = Cihodaru, C., Caproşu, I. şi Şimanschi, L., *Documenta Romaniae Historica*, A, Moldova, vol. I (1384—1448), Bucureşti, Edit. Academiei, 1975.

D.R.H., II = Şimanschi, L. şi colab., *Documenta Romaniae Historica*, A, Moldova, vol. II (1449—1486), Bucureşti, Edit. Academiei, 1975.

D.R.H., XIX = Chircă, Haralambie, *Documenta Romaniae Historica*, A, Moldova, vol. XIX (1626—1629), Bucureşti, Edit. Academiei, 1969.

D.R.H., XXI = Cihodaru, C., Caproşu, I. şi Şimanschi, L., *Documenta Romaniae Historica*. A, Moldova, vol. XXI (1632—1633), Bucureşti, Edit. Academiei, 1971.

www.dacoromanica.ro

D.R.H., XXII = Cihodaru, C., Caproşu, I. şi Şimanschi, L., *Documenta Romaniae Historica*, A, Moldova, vol. XXII (1634), Bucureşti, Edit. Academiei, 1974.

Epure, Al., *Procese pentru hotare* = Epure, Al., *Procese pentru hotare şi răşluiri de teritoriu între moşia Urzicii, din jud. Roman, şi moşiile vecine*, în „Analele Moldovei", an. II (1943), nr. 3—4 (iunie — decembrie), p. 159—188.

Erbiceanu, *Hrisov* = Erbiceanu, V. G., *Hrisov de la Ştefan cel Mare din 1488*, în „Arhiva", tom. I (1889), p. 375—377.

Erbiceanu, *Ist. Mitropoliei* = Erbiceanu, C., *Istoria Mitropoliei Moldavviei şi Sucevei şi a catedralei mitropolitane din Iaşi*, Bucureşti, 1888.

Fondul religionar = *Fondul religionariu gr. or. al Bucovinei. Substratul, formarea, dezvoltarea, administrarea şi starea lui de faţă*, în „Candela. Foaie bisericească şi literară", Cernăuţi, 1889, p. 671—687, 737—754, 801—820; 1890, p. 1—20.

Gane, Em., *Procesul răzăşilor din Cobîlca* = Gane, Em., *Procesul răzăşilor din Cobîlca, ţinutul Orheiului, cu boerul Iordache Milo pentru moşia Cobîlcii*, în „Viaţa Basarabiei", anul IV (1935), nr. 10 (octombrie), p. 661—664; nr. 11—12 (noiembrie — decembrie), p. 759 — 764.

Ghibănescu, *Din domnia lui Ştefan cel Mare* = Ghibănescu, Gh., *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, ⟨Iaşi, 1904⟩.

Ghibănescu, „T. Codrescu" = Ghibănescu, Gh., „T. Codrescu. Revistă istorică scrisă de...", Iaşi, an. I (1915—1916), II (1916; 1933—1934).

Ghibănescu, *Doc. slavone* = Ghibănescu, Gh., *Documente slavone*, în „Arhiva"..., an. XV (1904), nr. 5—6 (mai—iunie), p. 257—288.

Ghibănescu, *Hrisov din* 1495 = Ghibănescu, Gh., *Hrisov din* 1495, „Arhiva" — Iaşi, tom. II (1890—1891), p. 124—127.

Ghibănescu, *Ispisoace* = Ghibănescu, Gh., *Ispisoace şi zapise*, vol. I, partea I, Iaşi, 1906; V, partea ⟨a⟩ 2-a, Iaşi, 1923.

Ghibănescu, *Ms. Surete* = Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade*. Manuscris, vol. I, IV, VI, VII, VIII, XII, XIII, XVI, XVII—XXI, XXV, XLIV, XLVII.

Ghibănescu, *Opt urice slavone* = Ghibănescu, Gh., *Opt urice slavone* (1459—1502), Iaşi, 1904.

Ghibănescu, *Roşieştii* = Ghibănescu, Gh., *Roşieştii şi apa Idriciului*, Huşi, 1924.

Ghibănescu, *Spiţa fam. Costache* = Ghibănescu, Gh., *Spiţa familiei „Costache" (După acte şi documente)*, în „Ioan Neculce. Buletinul Muzeului Municipal din Iaşi", fasc. 4 (1924), p. 207—227.

Ghibănescu, *Surete* = Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade*, vol. I—VII, IX, X, XII, XIV—XVI, XVIII, XIX, XXII, XXIV, XXV, Iaşi, 1906—1930.

Ghibănescu, *Uricariul* = Ghibănescu, Gh., *Documente slavone*, publicate cu traducere şi note de..., în Codrescu, *Uricariul*, XVIII, Iaşi, 1892.

Ghibănescu, *Urice slavone* = Ghibănescu, Gh., *Urice slavone din secolele al XV şi XVI-a*, în „Arhiva"..., an. XXV (1914), p. 173—192.

Ghibănescu, *Uricele satului Grajduri* = Ghibănescu, Gheorghe, *Uricile satului Grajduri*, (foaie volantă), 1906.

Головацкій, Я. Т., *Грамоты* = Головацкій, Я. Т., *Грамоты угровлахійскія и молдавскія* (Documente munteneşti şi moldoveneşti), în «Лѣтопись занятій археографической коммиссіи» (Buletinul lucrărilor comisiei arheografice), 1865—1866, St. Petersburg, 1868.

Hăjdeu, *Arch. ist.* = Hăjdeu, B. Petriceicu, *Archiva istorică a României*, tom. I (partea 1—2), II şi III, Bucureşti, Imprimeria Statului, 1865—1867.

Яцимирскій, *Грамоты молдав.* = Яцимирскій, А. И., *Дарственныя, жалованныя, льготныя и потвердительныя грамоты молдавскихъ господарей XV в.* (Hrisoave de donaţiuni, de miluiri, de privilegii şi de confirmări ale domnilor moldoveni din sec. XV), în «Древности труды славянской коммиссіи Императорского общества» (Lucrările

www.dacoromanica.ro

vechii comisii slave a Societății imperiale de arheologie din Moscova), t. IV, fasc. 1, Mosocva, 1907.

Iorga, *Contribuții la ist. bisericii* = Iorga, N., *Contribuții la istoria bisericii noastre*, în „Analele Academiei Române", Memoriile secțiunii istorice, Seria II, tom. XXXIV, București, 1912, p. 453—487.

Iorga, *Doc.* = Iorga, N., *Documente*, în „Revista istorică", an. X (1924), nr. 4—6 (april—iunie), p. 117—121.

Iorga, *Documente nouă* = Iorga, N., *Documente nouă de istorie românească*, în „Revista istorică", an. VIII (1922), nr. 4—6 (april—iunie), p. 81—95.

Iorga, N., *Hist. des Roum.* = Iorga, N., *Histoire des Roumains et des leur civilisation*, deuxieme edition, București, 1922.

Iorga, *Ist. Rom.* = Iorga, N., *Istoria Românilor*, vol. IV, *Cavalerii*, București, 1937.

Iorga, *Lucruri nouă* = Iorga, N., *Lucruri nouă găsite în Basarabia*, în „Revista istorică", vol. VI (1920), p. 69—95.

Iorga, *St. și doc.* = Iorga, N., *Studii și documente cu privire la istoria Românilor*, vol. V — VII, XI, București, 1903—1906.

Ist. Rom. = *Istoria României*, vol. II, sub. red. Acad. A. Oțetea, M. Berza ș.a., Edit. Academiei, Buc., ⟨1962⟩.

Istrati, C. I., *Bis. și podul din Borzești* = Istrati, C. I., *Biserica și podul din Borzești, precum și o ochire relativă la bisericile zidite de Ștefan cel Mare*, în „Analele Academiei Române", Mem. secț. ist., seria II, tom. XXVI (1903—1904), p. 261—336.

⟨Istrati⟩, *Unele documente* = ⟨Istrati, N.⟩, *Unele documente din Moldova*, ⟨Iași⟩, 1840.

Kozak, *Die Inschriften* = Kozak, Dr. Eugen A., *Die Inschriften aus der Bukovina. Epigraphische Beiträge zur Quellenkunde der Landes- und Kirchengeschichte*, herausgegeben von ..., Wien, 1903.

Каталог—Львов = *Каталог пергаментних документив Центрального державного історичного архиву УРСР у Львові 1233—1799*, Київ, 1972.

Ligor, Al., *Doc.* = Ligor, Alexandru, *Documente privind orînduirea feudală existente la Muzeul militar central*, în „Studii și materiale de muzeografie și istorie militară, 2—3 (1969—1970), p. 253—279.

„Magazin istoric" = „Magazin istoric pentru Dacia", tomul II, București, 1846.

Marele Dicț. Geogr. = *Marele Dicționar Geografic al României, Alcătuit și prelucrat după dicționarele parțiale pe județe* de George Ioan Lahovari, General C. I. Brătianu și Grigore G. Tocilescu, vol. III, București, 1900.

Marinescu, *Doc. vasluiene* = Marinescu, Iulian, *Documente vasluiene. Extrase din condica moșiilor lui Teodor Rosetti Solescu*, I, în „Buletinul Comisiei istorice a României", vol. IV (1925), p. 183—225.

Marinescu, *Extrase* = Marinescu, Iulian, *Extrase din condica moșiilor lui Teodor Rosetti-Solescu*, II, *Documente basarabene, fălciene, putnene etc.*, în „Buletinul Comisiei istorice a României". vol. VII (1928), p. 5—71.

Matasă, C., *Sate* = Matasă, Preot C., *Sate, biserici și boieri la anul 1428, în județul Neamț*, extras din „Anuarul Liceului de băieți — Piatra Neamț", pe anul 1935—1936.

Mazerean, *Condica m-rii Solca* = Mazerean, Vartolomei, *Condica mănăstirii Solca*, ed⟨it⟩ată de Sim. Fl. Marian, Suceava, 1902.

Mazerean, *Condica m-rii Voroneț* = Mazerean, Vartolomei, *Condica mănăstirii Voronețului*, ed⟨it⟩ată de Sim. Fl. Marian, Suceava, 1900.

Melchisedec, *Două urice* = Melchisedec, Episcop, *Două urice inedite de la marele Ștefan*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie", an. I, vol. I (1883), fasc. II, p. 369—377.

Melchisedec, *Chronica Hușilor* = Melchisedek, Episcopul Dunării de Jos, *Chronica Hușilor și a episcopiei cu asemenea numire. Appendice la...*, București, 1869.

www.dacoromanica.ro

Melchisedec. *Chronica Romanului* = Melchisedek. Episcopul Dunării de Jos. *Chronica Romanului și a episcopiei de Roman*. partea I. București. 1874.

Melchisedec. *O vizită* = Melchisedec. Episcop. *O vizită la cîteva mănăstiri și biserici antice din Bucovina*. în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie". an. I (1883). vol. I. p. 245—281.

Mihailovici. *Doc. Constantinopol* = Mihailovici. Paul. *Documente moldovenești găsite la Constantinopol (urmare și sfîrșit)*. în „Cercetări istorice. X—XII (1934—1936). nr. 1. p. 105—127.

Mihailovici. *Mărturii românești* = Mihailovici. diacon Paul. *Mărturii românești din Bulgaria și Grecia*. 1468—1866. Chișinău. 1933.

Mihailovici. *Mărturii românești*. în „Revista societății istorico-arheologice" = Mihailovici. diacon Paul. *Mărturii românești din Bulgaria și Grecia*. în „Revista societății istorico — arheologice" din Chișinău. an. XXIII (1933). p. 326—495.

„Miron Costin" = „Miron Costin. Revistă de cercetări și mărturii istorice". Bîrlad. an. II (1914). an. III (1915).

Молдавия
Moldova = Молдавия в эпоху феодализма, том I. *Славяно — молдавские грамоты XV в. — первая четверть* XVII в.). Составители: П. Г. Дмитриев, Д. М. Драгнев, Е. М Руссев, П. В. Советов. Под редакцией доктора исторических наук, профессора Л. В. Черепнина.
Moldova în epoca feudalismului. vol. I. *Documente slavo-moldovenești (veacul XV-întîiul pătrar al veacului XVII)*. Alcătuitori: P. G. Dmitriev, D. M. Dragnev. E. M. Russev. P. V. Sovetov. Sub redacția doctorului în științe istorice, profesorul L. V. Cerepnin. Chișinău. Edit. „Știința". 1961): том II. *Славяно—малдавские грамоты. XV — XVI вв.* Составители: Д. М. Драгнев, А. И. Никитич, Л. И. Светличная, П. В. Советов. Под редакцией академика Л. В. Черепнина. Volumul II. *Documente slavo-moldovenești. Veacurile XV—XVI*. Alcătuitori: D. M. Dragnev, A. N. Nikitici, L. I. Svetlicinaia, P. V. Sovetov. Sub redacția academicianului L. V. Cerepnin.

Nandriș. *Patru doc.* = Nandriș. Grigore. *Patru documente de la Ștefan cel Mare*. în „Academia Română. Memoriile secțiunii istorice". seria III. tomul VIII (1927—1928). p. 263—281 (cu patru facs. în afara textului).

Negrescu. *Limba slavă* = Negrescu. I. D.. *Limba slavă veche*. București. 1961.
O poruncă domnească = *O poruncă domnească de la Ștefan cel Mare*. în „Analele Moldovei". anul II (1943). nr. 3—4 (iunie—decembrie). p. 213—215.

Pall Fr.. *Acte suspecte și false* = Pall. Francisc. *Acte suspecte și false în colecția „Documentele lui Ștefan cel Mare" a lui Ioan Bogdan*, în „Revista istorică". an. XIX (1933). p. 105—113.

Петрушевич, *Радовецкая Епископія* = Петрушевич, А. С., *Бывшая Радовецкая Епископія на Буковинѣ* (Fosta Episcopie de Rădăuți în Bucovina). în «Литературный сборник, издаваемый Галицко-Русскою Матицею» (Culegere literară. editată de Matița rusească din Galiția). Lemberg. 1885.

Popescu. *Doc. mold.* = Popescu. Orest. *Cîteva documente moldovene*. Cernăuți. 1895 (extras din „Candela". XIII. 1894).

Popovici, *Index Zolkiewiensis* = Popoviciu. George. *Index Zolkieviensis*. în „Candela". an. III (1884). nr. 9 (septembrie). p. 541—553: nr. 11 (noiembrie). p. 687—700: nr. 12 (decembrie). p. 747—757: an. IV (1885). nr. 1 (ianuarie). p. 22—23: nr. 1 (februarie). p. 92—103.

Pumnul. *Privire răpede* = Pumnul. Arun. *Privire răpede peste două sute șasezeci și șepte din proprietățile așa numite Moșiile mînăstirești. den carile s-a format mărețul Fund religionariu*

www.dacoromanica.ro

al bisericei dreptcredincioase răsărietene din Bucovina, făcute după adeverințe autentice sau urice pren..., Cernăuți. 1865.

Repertoriul = *Repertoriul monumentelor și obiectelor de artă din timpul lui Ștefan cel Mare*, ⟨București⟩, Edit. Academiei, 1958.

„Revista ist. a Arh. României" = „Revista istorică a Arhivelor României". Indice. II. București, 1876.

Rosetti, *Cronica Bohotinului* = Rosetti. Radu. *Cronica Bohotinului*. în „Analele Academiei Române". Mem. secț. ist.. Seria II. tom. XXVIII (1905—1906), p. 156—324.

Rosetti, *Despre clasele agricole* = Rosetti. Radu. *Despre clasele agricole din Moldova*, in „Revista nouă", an. II (1889). p. 70—72, 102—110 și 185—194.

Rosetti. *Originea clasei stăpînitoare* = Rosetti. Radu, *Despre originea și transformările clasei stăpânitoare din Moldova*. în „Analele Academiei Române", Mem. secț. ist., Seria II. tom. XXIX (1906—1907), p. 163—164.

Rosetti. *Pămîntul* = Rosetti. Radu. *Pămîntul, sătenii și stăpînii*. tom. I, București. 1907.

Sacerdoțeanu, *Un duplicat mold.* = Sacerdoțeanu, A., *Un duplicat moldovenesc din* 1492, în „Hrisovul". VII, București, 1947.

Sava. *Doc. Lăpușna* = Sava. Aurel V., *Documente privitoare la tîrgul și ținutul Lăpușnei publicate de...*. București, ⟨1937⟩.

Sava, *Doc. Orheiului* = Sava. Aurel V.. *Documente privitoare la tîrgul și ținutul Orheiului. publicate cu un studiu introductiv de...*, București, 1944.

Sava, *Doc. putnene* = Sava, Aurel V.. *Documente putnene. I. Vrancea, Odobești-Cîmpuri, publicate cu un studiu introductiv despre Vrancea de...*. Focșani, 1929.

Solomon-Stoide. *Un uric necunoscut* = Solomon, Const. și Stoide. C. A., *Un uric necunoscut de la Ștefan cel Mare privitor la satele Poliței și Tomești din Tutova*, în „Revista arhivelor", vol. III, 2, nr. 8. București, 1939, p. 319—323.

Șimanschi, *Autenticitatea și datarea* = Șimanschi. Leon. *Autenticitatea și datarea unor acte publicate în colecția „Documente privind istoria României"*, în „Anuarul Istitutului de istorie și arheologie" -Iași, I (1964), p. 87—105.

Șimanschi-Ignat. *Constituirea cancelariei* = Șimanschi. Leon, și Ignat, Georgeta, *Constituirea cancelariei statului feudal moldovenesc* (II). în „Anuarul Institutului de istorie și arheologie „A D. Xenopol"-Iași. tom. X (1973). p. 123—149.

Teodorescu, Const. *Un doc.* = Teodorescu. Const., *Un document de valoare de acum 115 ani*. în „Viața Basarabiei". I (1932), nr. 4. p. 41—48.

Teodorescu, Emil. *Obiectele muz. din Odesa* = Teodorescu, Emil M.. *Obiectele muzeului din Odesa referitoare la trecutul României*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie". an. VII (1884), p. 236—240.

Tocilescu. *Doc. inedite* = Tocilescu. Gr. G., *Documente inedite privitoare la istoria română*. in „Revista pentru istorie. arheologie și filologie". an. I (1883), vol. I. fasc. II. p. 378—388.

Tocilescu, *Doc. istorice* = Tocilescu, Gr. G., *Documente istorice inedite*, în „Foiia Societății Românismul". an. I (1870), p. 394—399.

Уляницкій, *Матеріалы* = Уляницкій, В. А., *Матеріалы для исторіи визаимныхъ отношеній Россіи, Польши, Молдавіи, Валахіи и Турціи въ XIV—XV вв.*, Москва, 1887 (Materiale pentru istoria relațiilor reciproce dintre Rusia, Polonia, Moldova. Țara Românească și Turcia în secolele XIV—XV). Extras din: «Чтенія Императорского общества исторіи и древностей Россійскі при Московскомъ Университетѣ» (Lecturi ale Societății imperiale de istorie și antichități de la Universitatea din Moscova). Moscova, 1887.

www.dacoromanica.ro

Ungureanu, *Doc. inedite* = Ungureanu, Gh., *Documente inedite din perioada 1497—1760*, în „Studii și cercetări științifice", seria ⟨a⟩ III-⟨a⟩ (Științe sociale), an. VI (1955), nr. 3—4 (iulie-decembrie), p. 167—174.

Ungureanu, *Doc. românești* = Ungureanu, Gh., *Documente românești din sec. XV—XVII aflate la Biblioteca națională din Paris*, în „Revista arhivelor", an. XLIX (1972), vol. XXXIV, nr. 2, p. 271—272 + 4 facs. în afara textului (documente publicate de I. Caproșu, p. 284—292).

Velichi, *Doc. inedite* = Velichi, Constantin, *Documente inedite de la Ștefan cel Mare la Ieremia Movilă*, în „Revista istorică", an. XX (1934), nr. 7—9 (iulie — septembrie), p. 239—258.

Воробкевич, *Радовецкое Епископство* = Воробкевич, Евгеній Эмануилъ, *Радовецкое православное епископство и его церковь* (Episcopia ortodoxă din Rădăuți și biserica ei), în „Candela", an. XVI (1897), nr. 7 (iulie), Cernăuți, p. 293—302.

Wickenhauser, *Homor* = Wickenhauser, Franz Adolf, *Geschichte der Kloster Homor, Sct. Onufri, Horodnik und Petrauz*, Czernowitz, 1881.

Wickenhauser, *Kimpolung* = Wickenhauser, F. A., *Moldauisch und Russisch Kimpolung (Huzulen) und die Einwanderung der Lippowaner*, 2. Bändchen, Czernowitz, 1891.

Wickenhauser, *Moldowiza* = Wickenhauser, Franz Adolf, *Die Urkunden des Klosters Moldowiza*, Wien, 1862.

Wickenhauser, *Radauz* = Wickenhauser, Franz Adolf, *Geschichte des Bistums Radauz und des Klosters Gross-Skit*, Czernowitz, 1890.

Wickenhauser, *Solka* = Wickenhauser, Fr. Ad., *Geschichte und Urkunden des Klosters Solka*, Czernowitz, 1877.

Wickenhauser, *Woronetz und Putna* = Wickenhauser, Franz Adolf, *Geschichte der Klöster Woronetz und Putna*, Czernowitz, 1886.

«Записки» = «Записки одесскаго общества исторіи и древностей россійскихъ» (Memoriile societății de istorie și antichități rusești, din Odesa), V (1863), p. 838—841.

Zotta, *M-rea Golia* = Zotta, Sever, *Mănăstirea Golia*, în „Ioan Neculce, Buletinul Muzeului Municipal din Iași", fasc. 5 (1925), p. 1—38.

www.dacoromanica.ro

ABREVIERI

arh. = arhivă
c. = comună
cca. = circa
cond. = condica
c.s. = comună suburbană
doc. = document
dos. = dosar
f. = fila.
facs. = facsimil
fig. = figura
foto. = fotocopie
franc. = francez
germ. = german
grec. = grecesc
inv. = inventar
j. = județ
lat. = latin
l.c. = localitate componentă
m. = municipiu
menț. = mențiune
m-re = mănăstire
ms. = manuscris
n. = nota
nr. = număr
op. = opis
or. = oraș
orig. = original
perg. = pergament
pl. = planșă
r. = raion; recto (după numere)
reg. = regiune
rez. = rezumat
rus. = rusesc
s.c. = sat component
sec. = secol
rom. = românesc
top. = toponim
tr. = transport
trad. = traducere
ț. = ținut
v. = vezi; verso (după numere)

www.dacoromanica.ro

REZUMATELE DOCUMENTELOR

1. 1487 (6995) ianuarie 9. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Dragotă şi surorilor sale, Sofiica şi Maruşca, fiii lui Candrea, jumătate din satul Tatomireşti, pe Rebricea, cumpărată de la Băloş, fiul lui Dărnea, nepotul lui Tatomir, cu 50 de zloţi tătăreşti.

2. 1487 (6995) ianuarie 11. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Radu Pătraşcan satele Beneşti şi Buciumi şi o bucată de loc din hotarul Mihneştilor, cumpărate de la Ivan, fiul lui Toma Fulovici, cu 300 de zloţi.

3. 1487 (6995) ianuarie 12, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ioan şi fraţilor săi, Andriaş, Gavril şi Petru, satul Tătăreşti, mai sus de Feereşti, cumpărat de la Mărena, Titiana şi Muşa, fiicele lui Feir, cu 40 de zloţi tătăreşti.

4. 1487 (6995) ianuarie 13, Suceava Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Şeful şi fraţilor săi, Simion şi Ion, două treimi din satul Belzeni, din care una le este lor de baştină, iar pe cealaltă au cumpărat-o de la Ilinca, fiica lui Duma Benea.

5. 1487 (6995) martie 5, ⟨Suceava⟩. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Coste Grasul din Plăvăţeşti satul Plăvăţeşti, la obîrşia Ialanului.

6. 1487 (6995) martie 5, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ivanco Birlici şi surorii sale, Anuşca, satul Birgăiani, pe Moldova, o parte din Verbiia, pe Jijia, şi satul Corlăteni.

7. 1487 (6995) martie 6, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Bratul satul Mălăeşti, cu loc de moară în Stavnec, cumpărat de la Ion, fiul lui Mihul Lungul, cu 92 de zloţi tătăreşti.

8. 1487 (6995) martie 6, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader Tansea a şasea parte din hotarul Petreştilor, mai jos de Piriul Cornilor şi de casa lui Lazor, cumpărată de la Toader, fiul lui Băloş, cu 60 de zloţi tătăreşti, ca să-şi întemeieze sat.

9. 1487 (6995) martie 7. Ştefam cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Putna satul Maneuţi, pe Suceava, cu mori, primit de la Ştefu1, fiul lui Hărman, şi de la sora lui, Marina, soţia lui Mihail Rugaşevici, în schimbul satului Şirăuţi, din ţinutul Cernăuţi, şi a 100 de zloţi plătiţi de domn.

10. 1487 (6995) martie 8, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Giurgea Căcărează şi soţiei lui, Fedca, satul Nămisnici, pe Bahlui, cumpărat de la Ivan, de la sora sa, Alba, şi de la nepotul lor, Ivanco, cu 200 de zloţi tătăreşti.

11. 1487 (6995) octombrie 7, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toma Prigorcea jumătate din satul Cîrjani, pe Sărata, cumpărată de la Oană Murgu cu 30 de zloţi tătăreşti.

12. 1487 (6995) octombrie 8, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Gliga Sîrbescul satul Mănăileşti, în ţinutul Neamţ, lîngă Durneşti (pl. I).

13. 1487 (6995) octombrie 9. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Radul Cîrlig şi fratelui său, Bica, satul Mohila, pe Bîrlad, cumpărat de la Maruşca, fiica lui Tălpig, cu 40 de zloţi tătăreşti.

14. 1487 (6995) octombrie 9, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Luca şi fraţilor săi, Oancea şi Tudoran, satul Onceşti, pe Şomuzul Mocirlos, cumpărat de la Mateiu, fiul lui Iurie al lui Manea, şi de la vara acestuia, Anuşca, fiica lui Luca al lui Manea, cu 400 de zloţi tătăreşti (pl. II).

15. 1487 (6995) octombrie 9. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ursu jumătate din satul Stirceşti, la gura Tutovei, cumpărat de la Mihul din Feereşti, cu 35 de zloţi tătăreşti (pl. III).

16. 1487 (6995) octombrie 12, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Lupe, fratele lui Trifan, un loc din satul Ulmi, mai sus de gura Săratei, şi jumătate din satul

www.dacoromanica.ro

Husiani. mai jos de gura Săratei. cu Sărata şi cu Fintina Grădiştei. cumpărate de la Stanciu al lui Husea. cu 80 de zloţi tătăreşti. şi satul Vultureşti. pe Moisia. cumpărat de la Sora. fiica lui Laţcu de la Moisia. cu 150 de zloţi tătăreşti.

17. 1487 (6995) noiembrie 1. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Bistriţa mai multe sălaşe de ţigani (pl. IV).

18. 1487 (6995) noiembrie 1. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Neamţ mai multe sălaşe de ţigani (pl. V).

19. 1487 (6995) noiembrie 13. Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte episcopiei de Rădăuţi trei sălaşe de ţigani (pl. VI).

20. 1488 (6996). Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ion Frunteş stolnic satul Cioreşti. pe Bîrlad. cumpărat de la Neag pircălab şi de la fiica acestuia. Marenca. cu 80 de zloţi tătăreşti (pl. VII).

21. ⟨Cca. 1488⟩. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Pătru Frunteş şi nepotului său, Ion Frunteş stolnic. lui Bilava, lui Sima şi lui Frăţilă satul Movila. in gura Horaeţei. pe Bîrlad. unde a fost jude Bora. cumpărat de la Jurcă Pintice. de la fratele său, Petriman, şi de la sora lor. Sofiia, fiii lui Ion Julici. Acest sat va fi stăpînit in patru părţi: o parte de Pătru Frunteş. a doua de Ion Frunteş stolnic. a treia de Bilava. iar a patra de Sima şi de fratele său, Negrilă.

22. 1488 (6996)..., Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader Gherman seliştea Lăhoveni, cumpărată de la Daşco. fiul lui Gostilă. cu 60 de zloţi tătăreşti.

23. 1488 (6996) ianuarie 9. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Niagul şi fratelui său. Stoica armaşul. jumătate din satul Băsăşti. cumpărată de la Bălco Băsăscul. cu 120 de zloţi tătăreşti.

24. 1488 (6996) ianuarie 9, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Golăi de la Rebricea satul Golăeşti. pe Rebricea. cumpărat de la Ivanco Turcul sulger şi de la fraţii acestuia. Toader şi Mihul, cu 150 de zloţi tătăreşti.

25. 1488 (6996) ianuarie 12. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte popii Ivul şi văului său. Manciul. jumătate din satul Todereşti. la Cirligătură.

26. 1488 (6996) ianuarie 14. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Malei şi surorii sale, Neaga. satul Corodeşti. unde a fost Corod Stan. pe Horince, cumpărat de la ruda lor Giurgea Corod. cu 30 de zloţi tătăreşti. Totodată, mai întăreşte Martei şi surorii sale. Neagşa. fiicele Ioanei. jumătate din satul unde a fost Corod Vlad, pe Horincea. partea de sus. dinspre Ciungeşti. cumpărată tot de la ruda lor Giurgea Corod. cu 30 de zloţi tătăreşti.

27. 1488 (6996) ianuarie 15. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Stan şi fratelui său. Dan. satul Volhoviceşti. la Crasna. cumpărat de la Ion. fiul lui Petru Roşca. cu 200 de zloţi tătăreşti.

28. 1488 (6996) februarie 4. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ioan Oglindă a patra parte din satul Macsineşti. pe Piriul Negru, cumpărată de la Ştefan Bilii.

29. 1488 (6996) februarie 29. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Daşco şi surorii sale. Malea, fiii lui Gostilă. nepoţii lui Puiul Ploscarul, satele Gostileşti. pe Piriul Negru. şi Budeşti. tot pe Piriul Negru. cumpărat de tatăl lor, Gostilă, de la Ivan Craiu. cu 100 de zloţi tătăreşti (pl. VIII).

30. 1488 (6996) martie 1. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Duma clucer jumătate din satul Brudureşti. primită de la verii săi. Toader. fratele său, Duma. şi sora lor. Stana. fiii lui Simion Tansea. in schimbul satului Grozeşti. pe Stebnic. şi a 270 de zloţi tătăreşti (pl. IX).

31. 1488 (6996) martie 12, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Moldoviţa jumătate din satul Dvorăşte. pe Siret. cumpărată de la Mihul Ponici şi de la rudele sale, toţi nepoţii lui Giurge Dvorăşte. cu 400 de zloţi tătăreşti.

32. 1488 (6996) martie 12. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Mitropoliei Sucevei satul Mihăeşti. pe Brădăţel, mai sus de Borhineşti. cu mori şi cu dîrste. cumpărat de mitropolitul Theoctist de la Iurie Rotompan. cu 270 de zloţi tătăreşti.

33. 1488 (6996) martie 12. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Mitropoliei Sucevei satul Avereşti. pe Suceava, cu mori.

34. 1488 (6996) martie 12. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Mitropoliei Sucevei satele Vlădeni, şi, in acelaşi hotar. Sirbi. pe Siret. Avereşti. pe Suceava. Mihăieşti. la Podul de Piatră. mai sus de Bohrineşti. pe Şomuz, cu moară în Brădăţel. Vereşcani, pe Siret, la Vad. Ungureni şi Greci. prisaca lui Balica. lîngă Iaşi. şi nişte vii la Hirlău.

35. 14⟨88⟩ (69⟨96⟩) martie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Putna satul Vicşani (Vicşineţ). pe Suceava. cumpărat. jumătate. de la Şteful. fiul Annei, nepotul lui Ivaşco ⟨Tătăraş⟩. cu 200 de zloţi tătăreşti. iar cealaltă jumătate de la Andriaş Hancovici şi de la rudele sale. tot cu 200 de zloţi tătăreşti.

36. 1488 (6996) aprilie 3. Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Putna toate pietrele de ceară din tirgul Siret. şase voştinari şi morile domneşti din acelaşi tirg, precum şi sladniţa şi vama cea mică de pe Suceava. ce este la Jicov. Totodată, ii mai dăruieşte şi satul Cozminul, in ţinutul Cernăuţi. indicindu-i hotarul (pl. X).

www.dacoromanica.ro

37. 1488 (6996) aprilie 5, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Duma pîrcălab satul unde a fost Fete, pe Bogdana, şi seliştea unde a fost Oana din Moişa, în acelaşi hotar, pe Trotuş, ambele rămase domneşti de la Vîlcea şi de la cneaghina acestuia, Olga.

38. 1488 (6996) aprilie 6, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Putna satul Greci, pe Siret, lîngă tîrgul Siret, primit de la Mărena, soţia lui Luca Ecobescul, fiica lui Toader Prodan, şi de la nepoata ei, Mărena, fiica lui Lazor Prodănescul, în schimbul seliştei Gromobitnaa, lîngă Nistru, şi a 200 de zloţi tătăreşti.

39. 1488 (6996) aprlie 20, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Mitropoliei din tîrgul Roman satele Leucuşani, mai sus de Roman, cu zeciuiala din varză, şi Dragomireşti, mai jos de Roman, cu podul umblător ce este pe Moldova şi cu zeciuiala din peşte proaspăt, precum şi mai multe sălaşe de ţigani (pl. XI).

40. 1488 (6996) august 17, Suceva. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Voroneţ satul Ştilbicani, la Topliţa Rece, pe Suha Mare, şi Suha Mare de la gură pînă la obîrşie, cu toate izvoarele, poienile şi muncelele sale, cumpărate de la Şandru Gardu şi de la rudele acestuia, cu 160 de zloţi tătăreşti (pl. XII).

41. 1488 (6996) octombrie 8. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Cărhană şi fratele său, Oană, jumătate din satul Muşata, cumpărată de la Filip şi de la Nechifor, fiii lui Horţă, cu 66 de zloţi tătăreşti.

42. 1488 (6996) octombrie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte Mitropoliei din tîrgul Roman satele Negoeşti şi jumătate din Gostileşti, ambele pe Pîrîul Negru, Poiana, unde au fost cnezi Băloş şi Danciul, pe Moldova, cu amîndouă judeciile, Ciorsăceşti, unde a fost Tiba, pe Moldova, în Cîmpul Perilor, şi unde a fost Botăş, tot în Cîmpul Perilor, cumpărate de la mai mulţi boieri; se indică şi hotarele jumătăţii de sat Gostileşti (pl. XIII).

43. 1488 (6996) decembrie 13, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Danciul Delea satul unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu, pe Bîrlad, amîndouă judeciile, cumpărat de la Fete Iacobescul şi de la soţia acestuia, Marina, nepoata lui Ştibor cel bătrîn şi a Zoicăi, cu 170 de zloţi tătăreşti (pl. XIV).

44. 1489 (6997) ianuarie 9. Ştefan cel Mare voievod, pentru satul Petricani, ale cărui hotare sînt indicate.

45. 1489 (6997) ianuarie 16, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mihul Ciocan jumătate din satul Fedeşti, cumpărată de la Lazea şi de la rudele sale, nepoţii lui Ivan Drocici, cu 50 de zloţi tătăreşti.

46. 1489 (6997) ianuarie 22. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Oană două părţi din satul Dobrieneşti, unde a fost casa lui Baliţa, pe Telejna, cumpărate de la Magda, fiica Marinei, şi de la ruda acesteia, Vasilca, fiica lui Cozma, cu 86 de zloţi tătăreşti.

47. 1489 (6997) ianuarie 22, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Danciu şi fraţilor săi, Giurgiu, Marinca şi Oltea, fiii lui Pătru Brudur, jumătate din satul Baicăuţi, unde a fost Hodor vătăman, pe pîrîul Suholeţilor, cumpărată de la Toma şi de la sora acestuia, Soriţa, fiii Mărinei, fiica lui Ţiban, cu 180 de zloţi tătăreşti (pl. XV).

48. 1489 (6997) ianuarie 24. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toma şi fraţilor săi, Dobrăcean şi Burul, fiii lui Tatul din Bîrzota, satele Certăşti, Făuriei, cu mănăstire, şi Şchiupeni, în gura Sacăi.

49. 1489 (6997) ianuarie 25, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Gavril şi fraţilor săi, Nechita şi Ion, fiii Negritei, fiica lui Pătru Mînzatul, satul Mînzaţi, la obîrşia Iubanei.

50. 1489 (6997) martie 13, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Lupe armaş o bucată de pămînt din hotarul Alboteştilor, la gura Săratei, loc de sat, cumpărată de la nepoţii lui Oană vornic, cu 80 de zloţi tătăreşti, şi o selişte peste Prut, unde a fost Tîrgul Săratei, mai sus de gura Săratei, cumpărată de la Stanciul, fiul lui Giurgiu Husea, cu 150 de zloţi tătăreşti (pl. XVI).

51. 1489 (6997) martie 14, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Voroneţ satul Vladeni, pe Siret, cu mori, cumpărat de la nepoţii lui Isaia logofăt, cu 350 de zloţi tătăreşti.

52. 14<8>9 (69<9>7) martie 15. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Anuşcăi şi Muşei satul Drăgeşti, la Cobîle, primit în schimbul unei părţi din Triabăş de la Coste Tudora şi de la rudele sale.

53. 1489 (6997) mai 16. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ivan Badiul satul unde a fost casa lui Sas pitariul, pe Tămaş, cumpărat de la fiica acestuia, Vişa, cu 83 de zloţi tătăreşti.

54. 1489 (6997) octombrie 14, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Putna trei sate pe Suceava: Frătăuţi, unde au fost curţile lui Giurgiu de la Frătăuţi şi ale fiului său, Mihul Starostescul, Botăşani şi Climăuţi, primite de la Stanciul Starostici şi de la fraţii săi, fiii lui Fedco Starostici şi nepoţii lui Mihul Starostescul, în schimbul satului Toporăuţi, peste Prut, în ţinutul Cernăuţi, şi a satului Grigoreşti, pe Siret, cu mori, plus 200 de zloţi tătăreşti. Domnul primise satul Toporăuţi de la Toader, fratele lui Hărman pîrcălab,

www.dacoromanica.ro

în schimbul satului Pogăneşti, pe Bîrlad, cumpărat de la Dragotă şi de la sora lui, Negrita, fiii lui Vlaşin şi nepoţii lui Pogănel, cu 200 zloţi tătăreşti, şi a satului Călineşti, unde au fost casele lui Mihai Călin şi ale fratelui său, Ştefan, pe Bîrlad, cumpărat de la Vasco şi de la sora lui, Mărena, fiii lui Ivan Nemai, nepoţii lui Mihai Călin şi ai lui Ştefan, cu 120 de zloţi tătăreşti. Satul Grigoreşti a fost cumpărat de domn, jumătate de la Sima şi de la fraţii lui, cu 125 de zloţi tătăreşti, iar cealaltă jumătate, partea lui Cupcici logofăt, de la Iurie Şerbici şi de la Petru Grigorescu, cu 350 de zloţi tătăreşti.

55. 1489 (6997) octombrie 31, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Stan şi lui Onu, fiii lui Iuga Grasul, jumătate din satul Şoldeşti, pe Zăbrăuţi, care a fost cumpărată de tatăl lor, de la Aldomir.

56. 1490 (6998) ⟨ianuarie — înainte de martie 9⟩. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Lazor Micşun satul Găureşti, pe Bîrlad, mai jos de gura Strajnicei şi mai jos de Rădăslăveşti, cu moară la Bîrlad şi cu un cut în acelaşi hotar, cumpărat de la Sîngur şi de la sora sa, Stana, nepoţii lui Ivan Frenciuc, cu 120 de zloţi tătăreşti.

57. 1490 (6998) ianuarie 9, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ivanco şi lui Gavril satul Vitolteşti, la gura Bujorului, pe amîndouă părţile Ialanului, cumpărat de la One şi de la sora sa, Cîrstina, fiii lui Giurgiu şi ai lui Tăvoiu, cu 105 zloţi tătăreşti (pl. XVII).

58. 1490 (6998) ianuarie 9, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Nicoară Romănescul jumătate din satul Hăndreşti, între Bujor şi între Seaca, cumpărat de la Ion Sacşa şi de la nepoţii acestuia, One şi Cîrstina, cu 40 de zloţi tătăreşti (pl. XVIII).

59. 1490 (6998) ianuarie 10, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Petru, comisul lui Alexandru, fiul domnului, jumătate din satul Grozeşti, în Cîmpul lui Dragoş, cumpărat de la Elisafta, fiica lui Văsii Şanga, nepoata popii Coste, cu 200 de zloţi tătăreşti.

60. 1490 (6998) ianuarie 14, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader Marele şi nepotului său de frate, Costin, fiul lui Neagul, satul Bonteşti, între Bîrlad şi între Stebnic, cumpărat de la Toader Hărniş şi de la nepoţii acestuia, Bilţu şi Nicoară Şeremet, cu 70 de zloţi tătăreşti.

61. 1490 (6998) ianuarie 16. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mănăilă Cioplescu a treia parte din satul Călmăţuiu, cumpărată de la Şandru Onescu.

62. 1490 (6998) ianuarie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte popii Sima şi fraţilor săi, Gavril şi Marta, satul unde au fost Roman şi Hodco, la gura Rebricioarei, cumpărat de la Urîta, fiica Malei, nepoata lui Giurgiu Piatră, cu 50 de zloţi tătăreşti (pl. XIX).

63. 1490 (6998) ianuarie 18, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Marinei şi Fedcăi, fiicele lui Mircea Ciucescul, şi rudelor lor satele Mircşti, Dăncşti, Păşcani şi un alt sat, toate pe Cuţitna, în urma împărţirii între ele a acestor sate (pl. XX).

64. 1490 (6998) ianuarie 18. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Negritei, fiica preotului Oană, satul Ochiteşti, unde a fost Toma Ochit, la obîrşia Elanului.

65. 1490 (6998) martie 3, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Avram diac de visterie satul Dobroslăveşti, pe Bîrlad, cumpărat de la Urîta, fiica Malei, nepoata lui Giurgiu Piatră, cu 150 de zloţi tătăreşti.

66. 1490 (6998) martie 7, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ilea Naşfă satul Măgdăşani, pe Crasna, cumpărat de la Nastea şi de la sora ei, Sofia, fiicele lui Steţco Dămăcuş, cu 80 de zloţi tătăreşti (pl. XXI).

67. 1490 (6998) martie ⟨9⟩. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Petriman, surorii sale, Agafiia, şi lui Isac, satele Porceşti, Brebi şi Hociungi, din ţinutul Neamţ.

68. 1490 (6998) martie 9, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Sima şi fratelui său, Avăr, a treia parte din satul Ghigoeşti, pe Pîriul Negru, cumpărată de la Iosip, fiul lui Toader Urdugaş, nepotul lui Drăguş, cu 80 de zloţi tătăreşti.

69. 1490 (6998) martie 12, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Iurie Şerbici satul Tominţi, pe Siretel, unde au fost Dragomir Sorocoteaja şi Şandru, cumpărat de la Coste Murgoci şi de la nepotul lui de soră, Gavril, fiul Negritei, cu 100 de zloţi tătăreşti.

70. 1490 (6998) martie 15, Suceva. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Avram diac de visterie jumătate din satul Oniciani, pe Şomuz, cumpărat de la Manciul Oniceanul şi de la rudele acestuia, cu 180 de zloţi tătăreşti.

71. 1490 (6998) martie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Isac vistier satele Fulticeani, pe Şomuz, unde a fost Stan Păntece, cumpărat de la Neagşa, fiica lui Hanea, cu 200 de zloţi tătăreşti, şi Buciumeni, mai jos de Rădăşani, cumpărat de la Maruşca, fiica lui Mihul logofăt, nepoata popii Iuga, şi de la Dragoş Stănigescu, fiul lui Nan, cu 120 de zloţi tătăreşti.

72. 1490 (6998) martie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte împărţirea satelor Găleşeşti, la gura Răcătăului, şi mănăstirea care este la gura Dienetului, cu toate poienile care ascultă de ea, Păncesti, Horjeşti şi jumătate din Năneşti, unde a fost Galeş, între

www.dacoromanica.ro

Isaiu de la Răcătău și nepotul lui de soră, Pătru Farcaș, și sora lui, Marta, fiii Stanei, și nepotul lui de frate, Toma, și sora lui, Anna, fiii lui Danciul.

73. 1490 (6998) martie 15, Suceava. Ștefan cel Mare voievod întărește Episcopiei de Rădăuți 50 de biserici: 44 din ținutul Suceava și 6 din ținutul Cernăuți. În schimbul celor șase biserici din ținutul Cernăuți, domnul a primit de la Episcopia de Rădăuți șase biserici din ținutul Suceava, pe care le-a dăruit mănăstirii Putna. Totodată, el pune sub ascultarea aceleiași episcopii toate bisericile și toți preoții din ținutul Cernăuți, în afară de bisericile și de preoții care se vor afla în satele mănăstirii Putna (pl. XXII).

74. 1490 (6998) martie 15, Suceava. Ștefan cel Mare voievod întărește mănăstirii Putna închinarea a 10 biserici din ținuturile Suceava și Cernăuți și mai închină aceleiași mănăstiri încă șase biserici cu preoți din ținutul Suceava, luate de la Episcopia de Rădăuți în schimbul altor șase biserici din ținutul Cernăuți; mai întărește egumenului dreptul de judecată asupra preoților de la bisericile menționate. Totodată, el întărește mănăstirii braniștea din jurul ei, indicîndu-i hotarele (pl. XXIII).

75. 1490 (6998) martie 16, Suceava. Ștefan cel Mare voievod dăruiește mănăstirii Putna satul Clicicăuți, pe Prut, la gura Derehluiului, în ținutul Cernăuți, cumpărat de la Petru și de la frații lui, copiii lui Dașco din Clicicăuți și nepoții lui Grozea și ai lui Mihăilă, cu 250 de zloți tătărești, prisaca Comarna, la Bohotin, primită de la mănăstirea Moldovița în schimbul a cinci fălci de vie în dealul Hîrlăului. Totodată, domnul îi mai dăruiește morile domnești de pe Siret, de la tîrgul Siret, arătîndu-le hotarul.

76. 1490 (6998) martie 16, Suceava. Ștefan cel Mare voievod dăruiește mănăstirii Putna satul Macicatovți, pe Suceava, cu morile care sînt pe Suceava și cu mănăstirea din sat, cumpărat de la Stanciul și frații săi, Ivanco și Isaico, fiii lui Fedca Stărostescul, cu 400 de zloți tătărești. Totodată, domnul întărește mănăstirii Putna închinarea mănăstirii de la Horodnic, împreună cu satul Balasinești, pe Suceava.

77. 1490 (6998) martie 16, Suceava. Ștefan cel Mare voievod dăruiește mănăstirii Putna satul Voitin, unde a fost casa lui Hărman și a tatălui său, Iațco, cumpărat de la Bogdan de la Voitin, de la fratele lui, Ion Micioarna, și de la surorile lor, Ilca și Mușa, copiii lui Hărman și nepoții lui Iațco, cu 500 de zloți tătărești.

78. 1490 (6998) martie 17. Ștefan cel Mare voievod dă învoire călugărilor de la mănăstirea Putna ca în primăvară și în toamnă să trimită cîte trei care mari după pește, care vor fi scutite de vamă. Totodată, el interzice judecătorilor și globnicilor să intre în satele mănăstirii.

79. 1490 (6998) martie 17, Suceava. Ștefan cel Mare voievod întărește lui Negrilă Batirescul jumătate din satul unde a fost Cîrstea, la Cîrligătură, cumpărată de la Danul și de la frații acestuia, cu 87 de zloți tătărești (pl. XXIV).

80. 1490 (6998) octombrie 14, Suceava. Ștefan cel Mare voievod întărește lui Iurșa și nepotului său, Iliaș Saula, ambii nepoți ai lui Stoian Procelnic cel bătrîn, ocinile pe care le-a avut bunicul lor, de la Alexandru voievod: la Cîrligătură, satele Procelnici, unde a fost curtea lui Stoian Procelnic, Bogdănești, Hovcești, Medeleni, Nedeiani și Bogheasa și, pe Bahlui, unde a fost Dragoș; pe Jijia, Lazoreni, unde a fost Rosneag, Procelnici, Cozmești și Oișani, iar peste Prut, Lăslăoani, la gura Hlabnicului, Negoești, Stancăuți, Scutureceani, Cernățești, Găureni și Delești, la gura Delei. Privilegiul care l-a avut Stoian Procelnic pe aceste sate, de la Alexandru voievod, a pierit în timpul unei invazii turcești.

81. 1490 (6998) noiembrie 26, Suceava, Ștefan cel Mare voievod dăruiește mănăstirii Voroneț selișteа Poiana, la gura Homorului, arătîndu-i hotarul, primită de la mănăstirea Homor în schimbul satului Glodeni, unde a fost Stan, lîngă Stăuceni, cumpărat de la fiii lui Lazor și Coste, cu 150 de zloți tătărești.

82. 1490 (6998) noiembrie 26, Suceava. Ștefan cel Mare voievod dă mănăstirii Homor, în schimbul selișteii Poiana, de la gura Homorului, satul Glodeni, unde a fost Stan, lîngă Stăuceni, cumpărat de la fiii lui Lazor și Coste, cu 150 de zloți tătărești.

83. 1490 (6998) decembrie 6, Suceava. Ștefan cel Mare voievod întărește lui Avram diac de visterie a șasea parte din satul Oniceani, pe Șumuzul Rece, cu moară pe Șumuz, cumpărată de la popa Pătru din Oniceani, nepotul lui Onică, și de la copiii lui, cu 200 de zloți tătărești.

84. 1491 (6999) ianuarie 7, Suceava. Ștefan cel Mare voievod întărește lui Mircea și rudelor sale, toți nepoții lui Bratul viteazul, satele Brătulești și Fedeleșani și, la Cîrligătură, satele Goești și Vîrstați.

85. 1491 (6999) ianuarie 16. Ștefan cel Mare voievod întărește lui Toader Pleșan satul unde a fost Mihaiu, pe Simila, din sus de Bălace, cumpărat cu 100 de zloți tătărești.

86. 1491 (6999) ianuarie 16. Ștefan cel Mare voievod dăruiește mănăstirii Tazlău o poiană pe Tazlăul Mare, unde a fost satul Micești, și, tot pe Tazlăul Mare, altă poiană, la Pîriu, și satul Flocești, cumpărate cu 730 de zloți tătărești.

www.dacoromanica.ro

87. 1491 (6999) ianuarie 16, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Moghilă ceaşnic satul unde a fost Balaci, pe Smila, cumpărat de la Stana, fiica lui Dragomir Caşotă, şi de la rudele acesteia, cu 130 de zloţi tătăreşti.

88. 1491 (6999) ianuarie 16, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Miclăuş şi fratelui său, Iancu, fiii lui Dancovici, satul Urgiceni, cumpărat de la Mara, fiica Neagăi, nepoata lui Ioan Ţutcă, cu 52 de zloţi tătăreşti.

89. 1491 (6999) ianuarie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Cozma uşer satul Călineşti, la Cobîle, unde a fost casa lui Dragomir, cumpărat de la Dragolea, fiica lui Dragomir de la Cobîle, cu 140 de zloţi tătăreşti.

90. 1491 (6999) ianuarie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Petrea şi fratelui său, Ion, satul Ceretiani, la Cobîle, cumpărat de la Dragole, fiica lui Dragomir de la Cobîle, cu 133 de zloţi tătăreşti.

91. 1491 (6999) februarie 26, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Purece spătar şi rudelor sale satele Drislivoe şi unde a fost Nosco, ambele pe Nistru, cumpărate de la Stanciul Stărostescul şi de la fraţii acestuia, fiii lui Fedca Stărostescul, nepoţii lui Mihul Starostici şi ai lui Giurgiu de la Frătăuţi, cu 150 de zloţi tătăreşti. Totodată, mai întăreşte numai lui Purece spătar a cincea parte din cele două sate menţionate mai sus, cumpărată de la fratele său, Ivanco Tolocico, cu 30 de zloţi tătăreşti.

92. 1491 (6999) martie 9. Ştefan cel Mare voievod întăreşte preutesei popii Petrea satul Crăeşti, pe Rebricea, cumpărat de la Ileana, fiica lui Moisăi, nepoata popii Micu, cu 100 de zloţi tătăreşti.

93. 1491 (6999) aprilie 20, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Tazlău satele Zăneşti, Stolnici şi Fauri, pe Bistriţa, la gura Cracăului, care au fost ascultătoare de ocolul curţilor domneşti de la Piatra, cu mori la Stolnici, pe Bistriţa, cu ştezele şi cu gîrlele, şi satul Bureşti, pe Siret, unde se numeşte Fundul, sat care a fost ascultător de curţile de la Bacău, cu loc de prisacă peste Siret, în pustie, unde se cheamă Mănăstirea, şi cu bălţi la Siret.

94. 1491 (6999) septembrie 16. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Mărinei, fiica lui Berea, satele Bereşti, Petrileşti, Boşoteni şi Năsoeşti, pe Tazlău, cu hotarele lor vechi.

95. 1491 (6999) octombrie 15. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Oană Teliagă şi soţiei sale, Muşa, a treia parte din satul Ruptura, pe Bercheci, cu loc de moară în Berheci, cumpărată de la Nastasia şi de la sora acesteia, Marta, fiicele Magdei, cu 50 de zloţi tătăreşti.

96. 1491 (6999) octombrie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod alipeşte hotarului tîrgului Vaslui satele, pe Racova: Crăstoae, unde a fost Pătru, fiul lui Crăstea, Bilcari, unde a fost Oană, fratele lui Pătru, Curteşti, unde a fost feciorul lui Naneş, Feereşti, unde au fost casele lui Feair, ale lui Petre şi ale lui Cozma Streaşină, Păuceşti, unde a fost Păucă cel bătrîn, şi Rohaţi, unde a fost casa lui Oanăş Ungureanul; pe Bîrlad: Bălteni, în gura Stebnicului, Deleni şi seliştea Micleşti, Mareşeni, unde a fost Mareş judele, satul unde a fost casa lui Ştefan Mesehnea şi satul unde au fost Balosinăuţii, mai sus de tîrgul Vaslui, în Dumbravă; pe Vaslui: Bruduresti, unde a fost satul lui Drăgoi şi al lui Toma, şi Mărăţăi, numit în vechime Părtănoşi; între Crasna şi între Bîrlad: Filipeştii şi, în acelaşi hotar, Săcuenii, unde a fost Stanciul Săcuiul, cumpărate de la mănăstirea Bistriţa şi de la alţi stăpîni. Totodată, scuteşte de vamă pe locuitorii tîrgului, pentru toate mărfurile, cu excepţia peştelui, pentru care vor plăti cîte un peşte de o majă sau de o căruţă. În acelaşi timp, se indică şi noul hotar al acestui tîrg.

97. 1491 (6999) octombrie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Balşe satul Drăguşani, pe Podraga, dăruit de vara acestuia, Nastea, fiica lui Ivan Bizdîg.

98. 1491 (6999) octombrie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Marco spătar satul Cernica, pe Berheci, cumpărat de la Nastea şi de la sora acesteia, Marta, fiicele Magdei, precum şi de la nepoţii acestora, cu 160 de zloţi tătăreşti.

99. 1491 (6999) octombrie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Pătru Seliştеanul satul Măneşti, la obîrşia Ialanului, unde a fost casa lui Manea, cu mănăstire, cumpărat de la Duma, fiul lui Manea de la Obîrşia Ialanului, şi de la nepoţii lui de soră, Dragotă Cremene şi Ţintea, cu 75 de zloţi tătăreşti.

100. 1491 (6999) octombrie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Tazlău jumătate din satul de la gura Oarbicului, cumpărat de la Greaca, fiica lui Tatul Herlic, cu 100 de zloţi tătăreşti, şi, totodată, îi întăreşte braniştea din jurul mănăstirii, arătîndu-i hotarele.

101. 1491 (6999) octombrie 16, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Neagoe Orbescul, fratelui acestuia, Calin, şi nepoţilor lor de frate, Diadco, Vlad şi sora lor, Neagoslava, fiii lui Vlad Orbescul, ocina lor, satele Răspopi şi Ilieşti, pe Soholui, şi Căţeleşti, pe Covurlui.

102. 1491 (6999) octombrie 31, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Ion Murgu satele Hinţeşti şi unde a fost Neagşă Taurul, ambele pe Perecichiu, cumpărate de domn de la Oană Dzeamă şi de la surorile acestuia, Vasilica, Armeanca şi Neagşa, fiii lui Dragoş Dzeamă de la Zeletin, cu 160 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

103. 1491 (6999) noiembrie 2, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Luca Boţ cîte o jumătate din satele Balosineşti şi Itrineşti, ţinutul Neamţ, iar celelalte două jumătăţi verelor acestuia, Neaga şi Mărina.

104. 1491 (6999) noiembrie 2, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Stanciul satul Drăghişani, pe Jiraveţ, cumpărat de la Avăr, fiul lui Ivan vistier, cu 200 de zloţi tătăreşti.

105. 1491 (6999) noiembrie 6, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mihul Pojar şi rudelor sale, toţi nepoţii lui Laslău Buhaicea, ocinile lor: satele Săcuiani, şi unde a fost jude Oanciu, mai sus de Movile, şi Bogdăneşti, toate la Cobîle, Năneşti, unde a fost jude Oancea, şi Rusciori, unde a fost jude Stan, şi Dumbrăviţa, unde a fost jude Giurgiu, toate trei pe Siret, şi Buhăiceşti, pe Jijia, sub Cornăriş; aceste ocini sînt întărite în patru părţi.

106. 1492 (7000). Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Solomon, lui Stănilă, lui Trebeşan şi lui Giurgiu satul Nadişe, pe Tazlău.

107. 1492 (7000) ianuarie 14, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Stoian şi fratelui său, Lupe, jumătate din selişteа unde a fost Roman, la gura Muşatei, cumpărată de la Neaga, fiica lui Alexa, nepoata lui Sin vistier, cu 40 de zloţi tătăreşti.

108. 1492 (7000) martie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ştefuł şi surorii sale, Mărina, fiii Maruşcăi, nepoţii lui Ştefuł Jumătate, satul Şerbănăuţi, pe Siret, în urma împărţelii cu rudele lor a ocinilor lui Ion Jumetate, indicîndu-se hotarele.

109. 1492 (7000) martie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Mărincăi, fiica lui Mîndrea, şi nepoţilor ei de frate, Silea şi Donea, satul Mîndreşti, pe Siret, unde au fost Balinţii, în urma împărţelii cu rudele lor a ocinilor lui Ion Jometate, indicîndu-se hotarele.

110. 1492 (7000) martie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Costea pitărel satul Tămiceşti, pe Crasna, cumpărat de la Costea, nepotul lui Dieniş spătar, cu 70 de zloţi tătăreşti.

111. 1492 (7000) martie 30. Ştefan cel Mare voievod întăreşte, în urma impărţelii, lui Iurşa aprod, nepotul lui Crăciun Belcescu, satul Belceşti, pe Pîrîul Alb, surorii sale, Vasca, satul Negoeşti, tot pe Pîrîul Alb, iar surorii lor, Maruşca, două părţi din satul Şărbeşti, pe celălalt Pîrîu Alb.

112. 1492 (7000) martie 30. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Stan Poiană satul Cîrneşti, pe Siret, cumpărat de domn de la Neacşa, nepoata lui Mihăilă Popşa, cu 120 de zloţi tătăreşti.

113. 1492 (7000) martie 30. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Stanciul şi surorilor sale, Dragole, Sora, Neacşa, Mara şi Vişa, fiii lui Măcea, jumătate din satul Botăşănţăi (Botoşeşti), pe Siret, partea numită Grămeşti, cumpărată de la Luca, fiul lui Iliaş paharnic, şi de la rudele sale, nepoţii aceluiaşi Iliaş paharnic, cu 80 de zloţi tătăreşti.

114. ⟨1492 (7000)⟩ martie ⟨31⟩, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Stan Babici şi fratelui său, Iachim Babici, jumătate din satul Hliboca, la obîrşia Derehluiului, iar cealaltă jumătate o întăreşte fratelui lor, Andriaş Babici, ambele jumătăţi fiind cumpărate de la Pavel Iudca, fiul lui Iudca cel bătrîn, cu cîte 150 de zloţi tătăreşti.

115. 1492 (7000) iunie 24. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Baico şi fratelui său, Ivan, satul Almaşul, arătîndu-i hotarele.

116. 1492 (7000) octombrie 10, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană Stîngaciu, satul Tomeşti, la Cîrligătură.

117. 1492 (7000) octombrie 14. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader şi verilor săi, Sima şi Mierla, jumătate din satul Doncești, pe Doncea, cumpărată de la Avăru, fiul lui Ivan vistier, cu 30 de zloţi tatăreşti.

118. 1492 (7000) noiembrie 24, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Putna satul Ştubeiul, pe Başeu, indicîndu-i hotarele, cumpărat de la Ivanco Levici şi de la rudele acestuia, toţi nepoţi ai lui Hodco Costici postelnic şi ai lui Lev, cu 250 de zloţi tătăreşti, şi un loc pustiu de cealaltă parte a Podragăi.

119. 1493 (7001). Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Grigore Săvăscul satul Mănăileşti, cumpărat de la Anuşca şi de la sora acesteia, Neacşa, fiicele lui Mănăilă, cu 270 de zloţi tătăreşti.

120. 1493 (7001) martie 3, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Dragoşe stolnic satul Bumbureşti, pe Tutova, la gura Studeneţului, cumpărat de la Ilea şi de la vara lui, Neagşa, nepoţii lui Drăguş Timişescul, cu 140 de zloţi tătăreşti.

121. 1493 (7001) martie 3, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Steţco o bucată de pămînt din hotarul Toporeştilor Vechi, cumpărată de la One şi de la fratele său, Coste, fiii Annei, nepoţii lui Ioanăş Topor, cu 100 de zloţi tătăreşti.

122. 1493 (7001) martie 5, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Albul Voinescul şi surorilor sale, Ana şi Vasilca, satul Oideşti, pe Tutova, unde a fost jude Voina, cu mănăstire, cumpărat de la Lazor, fiul lui Petrică Negrilescul, şi de la vara acestuia, Nastea, fiica lui Ion Negrilescul, cu 60 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

123. 1493 (7001) martie 5. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Mărinei şi surorii ei. Stana. fiicele lui Dragomir Iuban. nepoatele lui Şolda de la Dumitra. ocinele rămase de la unchiul lor. Şolda. Mărinei ii întăreşte satele Şoldeni. Birlălelşti. Fintina Iepurelui şi Fintîna lui Şolomon. pe Dumitra. unde a fost Oancă şi unde a fost Laţco din Cîmpie. pe Larga. precum şi jumătate din Cîmpie. iar Stanei fi întăreşte satele Spireni. Drăgomăneşti, Lăzeşti şi Sărăcineşti. toate pe Dumitra. precum şi jumătate din Cimpie.

124. 1493 (7001) martie 5. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte o proprietate.

125. 1493 (7001) martie 6. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ioan Albul jumătate din satul Rădieşti. pe Strajnic. în ţinutul Fălciu.

126. 1493 (7001) martie 7. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Negrilă. fiul lui Vîlcea Batîrescul. satul Batîreşti. la Cîrligătură. din care jumătate ii este ocină, iar cealaltă jumătate a cumpărat-o de la mătuşa sa, Maruşca. cu 60 de zloţi tătăreşti. De asemenea. ii mai întăreşte seliştea lui Măcău Vlad. pe Bahlueţ. cu loc de moară pe Bahlueţ. cumpărată de la Anuşca şi Marta. fiicele lui Mădîrjac. cu 70 de zloţi tătăreşti.

127. 1493 (7001) martie 7. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Rabotă şi surorii sale. Sora. fiii lui Alexa. precum şi altor rude ale lor satul unde a fost casa lui Alexa. pe Vinna, primit de la Magda. fiica lui Mihul, nepoata lui Negrea. şi de la nepoţii acesteia.

128. 1493 (7001) martie 15. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mănăilă şi nepoatei sale de soră. Maruşca. şi nepoatelor lor Mălina şi Cerna. toţi nepoţii lui Lucaci. satele moştenite de la acesta: Balomireşti. unde a fost jude Balomir. cu moară in Bahlui. şi Hoiseşti. unde a fost jude Dobromir. ambele pe Bahlui. Jumătate din acestea vor fi ale lui Mănăilă şi ale nepoatei sale de soră. Maruşca. iar jumătate ale celorlalte nepoate. Apoi Maruşca a vîndut partea sa din Balomireşti şi partea sa din moară unchiului ei Mănăilă. cu 100 de zloţi tătăreşti. Totodată se arată şi hotarul celor două sate.

129. 1493 (7001) martie 15. Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Petrică comis satul Oniceani. pe Şumuzul Rece. pierdut de Avram vistier în hiclenie.

130. 1493 (7001) martie 15. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ivul Mîndrea şi nepoţilor săi satul Tăveşti. la ierezul de la Crasna. cumpărat de la fiii lui Dinga Tălpigeanul. cu 120 de zloţi tătăreşti. De asemenea. le întăreşte ocina lor. Seliştea lui Bibarţ şi satul Gănesti.

131. <Cca. 1493 (7001) martie 15. Suceava>. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Ion aprod satul Scanţireşti. pe Birlad. cumpărat de domn de la Ivul Mîndrea şi de la nepoţii săi şi de la Avăr. cu 130 de zloţi tătăreşti.

132. <După 1493 (7001) martie 15>. Ştefan cel Mare voievod întăreşte împărţirea satului Scanţireşti între Lupul şi sora sa. Maruşca. fraţii lui Ion aprod.

133. 1493 (7001) martie 16. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Oană şi surorii sale. Fedca. jumătate din satul Băimăceni. pe Jijia. iar cealaltă jumătate rudei lor Păresca. fiica lui Medeleanul. ambele jumătăţi cumpărate de la Marina. fiica Magdei. nepoata lui Cînde. cu 160 de zloţi tătăreşti.

134. 1493 (7001) martie 26, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Alexa diac seliştea unde a fost jude Iuga. la Cîrligătură. cumpărată de la Ciorciolina, fiica lui Drăgoici de la Cîrligătură. nepoata lui Şerb Răspop. cu 110 zloţi tătăreşti.

135. 1493 (7001) octombrie 22. Ştefan cel Mare voievod, pentru a patra parte din satul Măstacăni.

136. 1493 (7001) octombrie 26, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Stan Grama şi fraţilor lui. Sima. Bodea şi Bogdan. satul Sîrbi. la obîrşia Slivnei. cumpărat de la Giurgea. fiul lui Bancea Prodănescul. şi de la nepoata lui. Mica. fiica lui Brindea, nepoţii lui Miclea Prodănescul. cu 64 de zloţi tătăreşti.

137. 1493 (7001) octombrie 28. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Danciul. fratelui său Dragotă. lui Mălaiu şi lui Toma Bosioc Seliştea lui Dănău, unde au fost Lieştii. pe Putna. cumpărată de la fiii lui Grozea Dănău. cu 40 de zloţi tătăreşti.

138. 1493 (7001) noiembrie 4. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Nastasiei. fiica Mărinei. nepoata lui Cirstea. ocina sa: satul Stănileşti şi seliştea Albotesti in acelaşi hotar. satul Cîrsteşti pe Moldova. unde a fost Miroslav. şi. in acelaşi hotar. satul Hireşti.

139. 1493 (7001) decembrie 7. Ştefan cel Mare voievod. pentru hotarele satului Chiujdeşti.

140. <1494 (7002)>. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ivanco şi surorilor lui. Neagşa. Anuşca şi Anasia. precum şi nepoatei lor de frate. Sora. fiica Marincăi. jumătate din satul Şecani. mai sus de Adjud. cumpărată de la Şerban şi dela Brînduşa. nepoata lui Giurgiu Şecanul. cu 60 de zloţi tătăreşti.

141. <1494—1496> ianuarie 18. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader Lazea satul Rădeşti. la obîrşia Covurluiului Sec. cumpărat de la fiicele lui Stoica Dienis.

www.dacoromanica.ro

142. 1494 (7002) februarie 25. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Anei şi surorii sale Marina, surorile lui Lupşa, satul Ostăşăşti, unde a fost Negra, pe Rebricea, cumpărat de la Dragotă, fiul lui Ivan Pietrescul, nepotul lui Iaţco Piatră, cu 110 zloţi tătăreşti.

143. 1494 (7002) februarie 27, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Annei, fiica lui Bobul, a patra parte din satul Petrileşti, pe Piriul Alb, cumpărată de la Luca, fiul lui Zeico, cu 50 de zloţi tătăreşti.

144. 1494 (7002) martie 2. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Andrica, Petre şi Costin, fiii lui Barbu Burcea, satul Zerneşti, cumpărat cu 30 de zloţi tătăreşti.

145. 1494 (7002) martie 11, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mihăilă şi fratelui său, Ghiţul, jumătate din satul Cirneşti, la Cobile, arătindu-i hotarul, cumpărată de la Bonceac şi de la surorile sale, Anna şi Rusca, fiii Stanei, nepoţii lui Mihul Cirnul.

146. 1494 (7002) martie 11, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toma satul de la Cobile, unde a fost Ivan, sub Moghilă, la Ulmi, cumpărat de la Bonceac şi de la surorile lui, Anna şi Rusca, fiii Stanei, nepoţii lui Mihul Cirnul, cu 110 zloţi tătăreşti.

147. 1495 (7003). Ştefan cel Mare voievod, pentru satul Vitejeşti, la Codru.

148. 1495 (7003). Ştefan cel Mare voievod, pentru jumătate din satul Chiliiani, pe Birlad.

149. 1495 (7003). Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Bogdan jumătate din satul Giumătăteni, cumpărată de la fratele său, Oncea, fiul Mărinei, nepotul lui Giurgea, cu 230 de zloţi tătăreşti.

150. 1495 (7003) ianuarie 6. Ştefan cel Mare voievod, pentru satul Stoiaşti, pe Tutova.

151. <Înainte de 1495 (7003) ianuarie 10, Birlad>. Ştefan cel Mare voievod corectează şi întăreşte hotarul tirgului Birlad, adăugindu-i seliştea Ivancea de la Tătarca, pe Tutova, cumpărată de domn de la nepoţii lui Petru Tudor, cu 100 de zloţi tătăreşti. Totodată, scuteşte pe tirgoveţi de vama cea mică, cu excepţia celor care vor căra peşte.

152. <1495 ianuarie 10 — inainte de februatie 3>, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ona, lui Fedor şi vărului său, Albul, două părţi din satul Deocheaţi, unde a fost Bogdan, pe Soholui, cumpărate de la Drăgălina, fiica lui Laţco Leghetiş, nepoata lui Ştefan Leghetiş, cu 100 de zloţi tătăreşti.

153. 1495 (7003) ianuarie 10, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Miclea şi surorilor sale, Mălina, Buraia şi Greaca, fiii Stanei, nepoţii lui Ivan, satul unde a fost casa bunicului lor, Ivan, pe Cneaja, şi, in acelaşi hotar, fintina Împuţita.

154. 1495 (7003) ianuarie 10, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Vasco, lui Mihul Bontea, lui Mihăilă şi lui Toderică al Dolhii jumătate din satul Fofişeşti, pe Cuţitna, cumpărată de la Pătru Girbovăţ, fiul lui Pantea, nepotul lui Petru, cu 80 de zloţi tătăreşti.

155. 1495 (7003) ianuarie 11, <Vaslui>. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Stan Mieriul jumătate din seliştea Fundiani, pe Birlad.

156. 1495 (7003) ianuarie 11, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Clănău spătar jumătate din satul Piscul, pe Birlad, cu jumătate de moară.

157. 1495 (7003) ianuarie 11, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Mareş, lui Duma Mălăescul, lui Sima, lui Nicoară şi lui Petrică satul Mereşti, pe Birlad.

158. 1495 (7003) ianuarie 11, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Petru uşar şi surorilor sale, Neaga şi Mica, jumătate din satul Tomceşti, pe Birlad, şi jumătate din zăgazul pentru prins peşte, ce este la Birlad.

159. 1495 (7003) ianuarie 12, <Vaslui>. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Focşa, lui Berehoiu şi lui Bantaş un loc pustiu, la obirşia Covurluiului cu Apă, intre Rădeşti şi intre Voeneşti, ca să-şi intemeieze sat, arătind şi hotarul.

160. 1495 (7003) ianuarie 12, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Alexa, lui Giurca, lui Dragoşe şi lui Giurgiu satul Ţigănei, la Dimaci.

161. 1495 (7003) ianuarie 12, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Eremia postelnic jumătate din satul Piscul, pe Birlad, cu jumătate de moară.

162. 1495 (7003) ianuarie 12, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Fete şi fraţilor lui, Văsiiu şi Tatul, jumătate din seliştea Fundeni, pe Birlad.

163. 1495 (7003) ianuarie 12, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Frăţilă şi nepoţilor lui, Mareş, Florea, Danciul şi Bădea, satul Lieşti, pe Birlad, la Rătud.

164. 1495 (7003) ianuarie 15. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Nistor şi fratelui său, Crăciun, seliştea la Fintina Suciavea, la obirşia piriului Gruşeva, cumpărată de la Oancia, nepotul lui Bodea ploscarul, cu 50 de zloţi tătăreşti.

165. 1495 (7003) ianuarie 16. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Petre Ghenghe şi rudelor sale satul Popeşti, pe Jeravăţ.

166. 1495 (7003) ianuarie 16. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Neagăi şi surorii sale, Stana, fiicele lui Dragomir Tăutul, satele Tăuţi şi Rujeni, pe Horincea, şi jumătate din satul Leuşteni, la Chigheci; cealaltă jumătate a satului Leuşteni este a vărului lor, Tăutul logofăt.

www.dacoromanica.ro

167. 1495 (7003) ianuarie 16. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader şi fratelui său, Ivan, şi nepoatelor lor, Nastea, Stana şi Maria, satul Gheeşti. pe Zeletin, între Neagone şi între Colunoi, unde a fost Gheia, cumpărat de la Pătru Ghilţu şi de la rudele sale, toţi nepoţi ai popii Pătru Scolofindie şi ai popii Dragomir, cu 85 de zloţi tătăreşti.

168. 1495 (7003) ianuarie 17, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Mariţei, fiica lui Sima, nepoata lui Toader Nănescul, şi rudelor ei satul Nănești, pe Studeneţ, împărţit in patru părţi.

169. 1495 (7003) ianuarie 17, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Nica şi rudelor sale satul Poliţeni, unde a fost Vlaşin, şi seliştea lui Toma, ambele pe Tutova, precum şi impărţeala ce şi-au făcut-o.

170. 1495 (7003) ianuarie 22, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Micăi, fiica lui Mihailă Andriescul, satul Pulpeşti, pe Tutova, unde a fost jude Pulpe, cumpărat de la Mihul Dragoslav şi de la rudele sale, toţi nepoţi ai lui Negrilă fost ceaşnic. cu 80 de zloţi tătăreşti.

171. 1495 (7003) ianuarie 22, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Neagul Dumia şi fratelui său, Băloş, a patra parte din satul Budzeşti, pe Sărata, unde a fost Bericica, cumpărată de la Nastea, nepoata lui Mihăilă Budzea, şi de la nepoata ei Mărina. fiica lui Husul. cu 25 de zloţi tătăreşti.

172. 1495 (7003) ianuarie 22, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader Iucaş şi rudelor sale, toţi nepoţi ai lui Laslău globnic, ocina lor, satele: Lăslăoani. pe Cracău, Şerbeşti, sub Piatra Cracăului, Mohoriţi, mai jos de gura Pojoritei, Drăgoeşti, pe Dobrotvor, Petreşti, pe Zeletin, Plăcinteni, Oprişeşti, Cirna şi Răchitiş.

173. <1495 (7003)> ianuarie 23. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Leca şi fratelui său, Petru, o bucată de pământ pe Sărata, mai jos de hotarul tirgului Huşi, cumpărată de la Nastea, nepoata lui Mihail Buză, şi de la nepoata ei, Mărina, fiica lui Husul, cu 40 de zloţi tătăreşti.

174. 1495 (7003) ianuarie 24. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Petrea şi surorii sale. Mariea, satul unde a fost Ionaş Tricolescu, pe Elan, cumpărat, jumătate, de tatăl lor. Crăciun, de la Giurgea, fratele lui Cristea Negru, iar cealaltă jumătate cumpărată de ei de la Toma, fiul lui Ivaşco Tricolescu, şi pe care Ivaşco Tricolescu a răscumpărat-o de la Giurgea, fratele lui Cristea Negru.

175. 1495 (7003) ianuarie 24, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte impărţeala ocinilor intre Magda, fiica lui Mihul, şi rudele sale, nepoţi ai lui Sima Rugină, şi alţii, mai multe sate, printre care: Todireni, Liudeşti şi Birzeşti, pe Birlad, Zăharna, pe Nistru, Horodiştea şi altele.

176. 1495 (7003) ianuarie 25. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Vana Petrescul jumătate din satul Cucoşeri, pe Stemnic, unde a fost Oance, cumpărată de la Ilieş, nepot de fiu al lui Ianuş Negrescul, cu 60 de zloţi tătăreşti.

177. 1495 (7003) februarie 3, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Pătiul şi ruelor sale satul Dodeşti, pe Jigălie, unde a fost Ştefan, mai sus de Tămăşel, cumpărat de la Ion Budză şi de la rudele sale, cu 100 de zloţi tatăreşti.

178. 1495 (7003) februarie 4, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toma Salce, fiul lui Ivaşcu Tricolescul, satul la Salce, pe Ialan, intre Ioanăş Tricolescul şi Găjăoane, cumpărat de la Ion Budză şi de la rudele sale, cu 70 de zloţi tătăreşti.

179. 1495 (7003) februarie 5, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader pisar satele Rizina, unde a fost Alexa vătăman, şi Sinaşeuţi, ambele pe Nistru, la gura Rizinei, cumpărate de la rudele sale, strănepoţi ai lui Negrea, cu 150 de zloţi tătăreşti.

180. 1495 (7003) martie 13, <Suceava>. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Dragoş şi fraţilor lui, Petrea, Gliga şi Cirţilă, precum şi nepoatelor lor de soră, Nastea, Parascheva şi Anghelina, satul Stroeşti, pe Moldova, in gura Şomuzului.

181. 1495 (7003) martie 13, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Cozma Păşco, fratelui său, Mihul, şi surorii lor, Nasta, fiii lui Hodco Păşcan, satul Păşcanii, pe Ichel, o selişte sub Poroseci şi o prisacă. Hotarul va fi pe unde a hotărit Mohila paharnic cu megieşii şi după vechiul hotar.

182. 1495 (7003) martie 13, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Cozma şi fraţilor săi, Vladul, Neaga şi Stana, şi nepoatei lor de frate, Pătrana, jumătate din satul Floreşti. pe Polocin, cumpărată de la Măgdălina, fiica lui Petru spătar, cu 36 de zloţi tătăreşti.

183. 1495 (7003) martie 13, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Cirstea şi fraţilor săi, Dobrul, Neaga şi Nastea, jumătate din satul Spăreaţi, pe Zăbrăuţi, unde a fost Spăreatul, cumpărată de la Ştefu şi fraţii lui, Ion şi Stana, fiii lui Ioanăş fost stolnic, cu 25 de zloţi tătăreşti.

184. 1495 (7003) martie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Măriei, fiica lui Birsan, şi nepoţilor ei jumătate din satul Floreşti, pe Polocin, cumpărată de la Măgdălina, fiica lui Petru spătar, cu 35 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

185. 1495 (7003) martie 15, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Vlaşin şi nepotului său, Ciocan, a treia parte din satul Argişani, pe Prut, cumpărată de la Coste Orăş, cu 160 de zloţi tătăreşti.

186. 1495 (7003) martie 16, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Giurca Pîntece şi rudelor sale ocina lor, jumătate din satul Horodniciani, cu jumătate de moară, şi satele Mărceşti şi Grijlivi, ambele pe Bîrlad.

187. 1495 (7003) martie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Lupe şi fraţilor săi, Danciul şi Toma, jumătate din satul Tiveşti, pe Berheci, cumpărată de la Iura, fiul Maruşcăi, nepotul lui Coste Croitorul, cu 60 de zloţi tătăreşti.

188. 1495 (7003) martie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Sima Gureş ocina sa, jumătate din satul Sîrbi, pe Rebricea, pe care a împărţit-o cu nepotul său, Nicoară Ciocîrlie.

189. 1495 (7003) martie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader, fiul lui Miclea Bălcescul, şi lui Dragotă Vulpescul satul Hirova, unde a fost casa lui Rosomac, pe Măiatini, între Dereneu şi între Grişani, cumpărat de la Nastea, fiica lui Rosomac, cu 55 de zloţi tătăreşti.

190. 1495 (7003) martie 18, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Petre Căliman, nepotului său de frate, Isaia, şi fraţilor acestuia, Armean, Anna şi Măruşca, satul Tatomireşti, la obîrşia Oarbicului, cumpărat de la Ilie şi de la fraţii săi, Petrea, Gavril şi Frăţilă, fiii lui Jula, şi de la nepoata lor, Fatoşe, fiica lui Ivaşco Clecea şi nepoata lui Coste Dabija, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

191. 1495 (7003) martie 18, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Stanciul şi surorii lui, Stana, satul Lăleşti, pe Tutova, cumpărat de la Oancea, fiul lui Stanciul Neamişul, cu 150 de zloţi tătăreşti.

192. 1495 (7003) martie 18, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Cozma, nepotul lui Balea, şi nepotului său de soră, Toader, satul Brătieşti, pe Totruşul de Sus, şi Poiana lui Iliaş, în acelaşi hotar.

193. 1495 (7003) martie 19, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte nepoţilor lui Ştefan Peaplea satul Giurcani, în Cîmpul lui Dragoş, împărţit în patru părţi.

194. <Înainte de 1495 (7003) octombrie 1>. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Giurgiu Cîrmete şi fraţilor săi, Dragoşe, Drăgălina şi Stana, satul Mireşti, unde a fost Ivan Mieriul, pe Sohului, mai sus de Deocheaţi, cumpărat de la Toader, fiul Nastei, cu 100 de zloţi tătăreşti.

195. <După 1495 (7003)> octombrie 10, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Bura şi surorii sale, Neacşa, jumătate din satul Cîrna, pe Zeletin, cumpărată de la Toader Iucaş şi de la verii acestuia, cu 100 de zloţi tătăreşti.

196. 1496 (7004) ianuarie 24, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Toader pisarul domnesc jumătate din satul Ciofreşti, pe Bîrlad, în marginea iezerului cel mare al Bîrladului, de la gura Gerului, din care iezer va stăpîni împreună cu Frunteş stolnic a patra parte.

197. 1496 (7004) ianuarie <24>, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Ion Frunteş stolnic jumătate din satul Ciofreşti, pe Bîrlad, în marginea iazului cel mare al Bîrladului, la gura Gerului; împreună cu Toader pisar va mai stăpîni şi a patra parte din iazul mai sus amintit.

198. 1496 (7004) ianuarie 25, Suceava. Ştefan cel Mare voievod, pentru satul <Aldeşti>.

199. 1497 (7005), Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Anuşcăi şi surorii sale, Elisafta, fiicele lui Jurja, a treia parte din satul Alexeşti, pe Vilna, cumpărată de la Duma şi de la fraţii săi, Vlaşin şi Anghelina, fiii lui Iuga, cu 70 de zloţi tătăreşti.

200. 1497 (7005). Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Vlad Semenescul jumătate din satul Vlădeşti, pe Racova, care s-a numit Leuceşti, şi jumătate de moară pe Racova.

201. 1497 (7005) ianuarie 3, Hîrlău, Ştefan cel Mare voievod întăreşte popii Ivan Arame satul Urjiceanii, cumpărat de la Miclăuş şi fratele său, Iancu, cu 250 de zloţi tătăreşti.

202. 1497 (7005) ianuarie 20, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Neagul Călmăţui jumătate din satul Moleşti, sub Orhei, cumpărată de la Ilca, fiica lui Stan, cu 200 de zloţi tătăreşti.

203. 1497 (7005) ianuarie 20, <Iaşi>. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader, fiul lui Gavril, şi vărului său, popa Toader din Iaşi, precum şi surorii acestuia, Stana, fiii lui Giurgea, satul Nedeiani, la Cîrligătură, cumpărat de la nepoţii lui Ivaşco Procelnicul, cu 70 de zloţi tătăreşti.

204. 1497 (7005) ianuarie 22, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Voroneţ o prisacă pe pîrîul Mihalcea, la Cîrligătură, cumpărată de la Drăguş Carîmbu şi de la rudele sale, cu 70 de zloţi tătăreşti, şi o bucată de pămînt numită Lazul, din hotarul

www.dacoromanica.ro

Tomeştilor, lîngă acea prisacă, cumpărat de la Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană, cu 20 de zloţi tătăreşti.

205. 1497 (7005) ianuarie 28, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mihai Mîndrea satul Liteşti, pe Siret, cumpărat de la Mara, fiica lui Nesporescul, nepoata lui Miroslav, şi de la Iossina (!).

206. 1497 (7005) februarie 25, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Ilenei şi nepotului ei de frate, Dragotă Frăţianu, satul Frăţieneşti, peste Prut, la gura Orbejei, cumpărat de la Toader Căuia şi de la nepoata acestuia, Anna, fiica lui Oană Căuia, cu 70 de zloţi tătăreşti.

207. 1497 (7005) martie 6, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Danciul Pogan, fiul lui Ion, şi fraţilor săi satul Pogăneşti, pe Tutova, unde a fost casa lui Nicoară Pogan.

208. 1497 (7005) martie 8. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ion Nadeşu, fiul lui Mihailo, satul Nadişe, cumpărat de la Mihul Berescul, cu 60 de zloţi tătăreşti.

209. 1497 (7005) martie 9. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ion Papa şi rudelor sale satul Ogrineşti, unde a fost jude Ordzea, pe Corod, cumpărat de la Toader şi de la fraţii acestuia, fiii lui Iuga, cu 53 de zloţi tătăreşti.

210. 1497 (7005) martie 10, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Triful Sogne a patra parte din satul Doncesti, pe Doncea, cumpărată de la Avăr, fiul lui Ivan vistier, cu 15 zloţi tătăreşti.

211. 1497 (7005) martie 10, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Maruşcăi, fiica lui Stan Maxin, ocina ei, jumătate din satul Maxineşti, pe Pîrîul Negru.

212. 1497 (7005) martie 11. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Lupea, fratelui său, Toader, şi surorii lor, Crîstina, satul Sîrbi, pe Horince, cumpărat cu 86 de zloţi.

213. 1497 (7005) martie 11. Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ghedeon Harbuz şi rudelor sale satul Harbuzi, pe Jigălia, unde a fost Bădioai, în trei părţi.

214. 1497 (7005) martie 13. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ghermăniţă a treia parte din jumătate din satul Dragomireşti.

215. 1497 (7005) martie 13. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Grozea, surorii sale, Mărişca, şi nepotului lor de frate, Gliga, a patra parte din satul Grozeşti, în Cîmpul lui Dragoş, cumpărată de la rudele lor, Niacşa, fiica lui Giurgea Grozescul, şi de la nepotul acesteia, Dragotă, fiul lui Ivan, cu 80 de zloţi tătăreşti.

216. 1497 (7005) martie 13, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Giurgiu Puţeanul satele Puţeni, în Dumbravă, şi unde au fost Muntenii Puţeni, la marghinea Dumbrăvii, cumpărate de la Toader Turcul şi de la rudele acestuia, nepoţii lui Simion Turcul, cu 100 de zloţi tătăreşti.

217. 1497 (7005) martie 14. Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Anuşcăi şi surorilor ei, Negrita şi Maria, satul Bejăriceni, pe Idrici, cumpărat de la Vlaicu, fiul lui Scoarţă, cu 60 de zloţi tătăreşti.

218. 1497 (7005) martie 14, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Micul Măcău jumătate din satul Călimăneşti, pe Putna, cumpărată de la Ion Batin din Suceava, nepotul lui Batin, cu 70 de zloţi tătăreşti.

219. 1497 (7005) martie 15, ⟨Vaslui⟩, Ştefan cel Mare voievod întăreşte fiilor lui Ilciul jumătate din satul Dimeşti, pe Siret, în ţinutul Tecuci.

220. 1497 (7005) martie 15. Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte popii Stroia o poiană la gura Strîmbei, peste Tazlău, în faţa Bereştilor, cu bălţi şi cu loc de moară la Tazlău, şi poiana Runcul, la obîrşia Strîmbei, cumpărate de la Marina, fiica lui Mihul Berescul, cu 202 zloţi tătăreşti.

221. 1497 (7005) martie 15, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Cîrstea şi fratelui său, Stanciul, a treia parte din satul unde a fost Comănial, pe Rebricea, cumpărat de la Urîta, fiica Malinii, nepoata lui Iaţco Piiatră, cu 70 de zloţi tătăreşti.

222. 1497 (7005) martie 15, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Borcea şi surorii lui, Dragolea, satul Beţeşti, unde a fost moara lui Beţea, în Cîmpul lui Dragoş, cumpărat de la Ivan, fiul lui Danciul, nepotul lui Toader Beţea, cu 100 de zloţi tătăreşti.

223. 1497 (7005) martie 16, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ivan satul Ionăşeşti, pe Jeravăţ, cumpărat de la Stana, fiica lui Mic Opinteală, cu 120 de zloţi tătăreşti.

224. 1497 (7005) martie 18, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Anuşcăi, fiica lui Oană Căuie, şi rudelor ei satele Hăoşeşti, pe Bîrlad, mai jos de Lipovăţ, şi Căueşti, pe Rebricea, unde au fost Leunteneştii.

225. 1497 (7005) martie 19, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader Dumbravă şi soţiei sale, Musa, satul Hădărăeşti, pe Bîrlad, cu moară, cumpărat de la nepoţii lui Stan Hădărău, cu 200 de zloţi tătăreşti.

226. 1497 (7005) martie 20, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ilea comis, surorii sale, Anca, şi nepoatei lor, Măria, jumătate din satul Crăiniceşti, pe Polocin,

www.dacoromanica.ro

şi. numai lui Ilea comis. jumătate din seliştea Găleşti. unde a fost Mic Gălescul. tot pe Polocin. dăruite de vara lor. Drăgălina. fiica Nastei. şi de nepoata ei. Tudora. fiica Vasilisei. nepoata lui Nan clucer.

227. 1497 (7005) martie 20. Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mihul medelnicer satul Rădeni. cu iezerul de la gura Ialanului. cumpărat de la nepoţii lui Creţul de la Ialan. cu 200 de zloţi tătăreşti.

228. 1498 (7006). Ştefan cel Mare voievod. pentru satul Lichitişeni. pe Berheci.

229. 149⟨8⟩ (700⟨6⟩) martie 8, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mătei diac părţi din satul Durneşti. pe Suceava. primite de la Niagşa. fiica Rusăi. şi de la alte rude ale sale. in schimbul unei jumătăţi din satul Şărbaca. de peste Prut.

230. 149⟨8⟩ (700⟨6⟩) septembrie 24. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Vasutcăi. fiica lui Romaşco. soţia lui Stanciu aurarul. ocina sa. satele Drăgoeşti şi moara de pe Brădăţel. Lucăceşti. Boteşti şi Căcăceni.

231. ⟨1498 (7006) septembrie 24 — 1499 (7007) septembrie 15⟩. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Taţei. fiica lui Petru Dărman. şi verei sale Vasca. fiica Nastasiei. ambele nepoate ale lui Stoian. fiul lui Dărman. ocina lor. satele Dărmăneşti. pe Suceava. un sat pe Prut şi Dărmăneşti. pe Jijia.

232. 1499 (7007). Hirlău. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui.... fratelui său. Onica. surorii lor. Annuşca. şi verilor lor. Mircea şi Maruşca. fiii lui Lazor Herlic. şi altor rude ale lor. printre care şi fiii Muşatei. satul Cuciulăteşti. in ţinutul Neamţ. cu hotarul vechi.

233. 1499 (7007)... 25. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Lupe Cheşeanul satul Onţeşti. pe Birlad. cumpărat de la Danciul Pleşa şi de la sora sa. Neaga. cu 60 de zloţi tătăreşti.

234. 1499 (7007) august 15. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Efrem a treia parte din satul Costeşti. pe Prut. la gura Ciuhurului. cumpărată de la Oliuşca. cu 200 de zloţi tătăreşti.

235. 1499 (7007) august 31. Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte episcopului Vasilie de la Mitropolia de Jos din tirgul Romanului satul Muntenii Scutaşi. unde au fost juzi Itu şi Şărban. cumpărat de la Vasutca. fiica lui Cozma. nepoata lui Şandru şi a Martei. cu 300 de zloţi tătăreşti.

236. 1499 (7007) septembrie 15. Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Giurgiu gumelnic a treia parte dintr-o parte a satului Băeşeşti. a treia parte dintr-o parte a satului Mălini şi o moară pe Topliţa. la vadul Todereştilor. cumpărate de la Gurban. fiul lui Oană Băeşescul. şi de la rudele sale. cu 400 de zloţi tătăreşti.

237. 1499 (7007) septembrie 18. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Fedor Orăş şi fratelui său. Costia. jumătate din satul Rovcăuţi. pe Prut.

238. 1499 (7007) septembrie 22. Ştefan cel Mare voievod întăreşte nepoţilor lui State satele Cervacinţi şi Şarba. sub Codru. şi o moară in Ivancicăuţi.

239. 1499 (7007) noiembrie 14. Hirlău. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Duma Brudur jumătate din satul Ţăpeşti. pe Birlad. la Olteni. şi a patra parte din iezerul de la Lozova.

240. 1499 (7007) noiembrie 15. Hirlău. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Moldoviţa satul Vaculinţi. unde a şezut Zernă. de sub Codru, satul Saşii. pe Costina. satul de pe Moldova. la gura Moldoviţei. şi vama de la Moldoviţa.

241. 1499 (7007) noiembrie 17. Hirlău. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ivan şi soţiei sale, Feda. satul Străviceani. pe Sirca. mai jos de Mădirjac. cumpărat de la Măruşca, soţia lui Ivan protopop. fiica Nastei şi nepoata lui Costea Stravici. cu 150 de zloţi tătăreşti.

242. 1499 (7007) noiembrie 17. Hirlău. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mindrea şi fratelui său. Drăgoi. satul unde a fost Dragomir Grumadz. pe Bahlui. in două părţi. cumpărat de la Măruşca şi de la sora ei. Stanca. fiicele Nastei. nepoatele lui Coste Stravici. cu 80 de zloţi tătăreşti.

243. 1499 (7007) noiembrie 20. Hirlău. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Eremia vistier. fiul lui Galeş. satul Ginleşti. pe Piriul Negru. in ţinutul Neamţ. cumpărat de la Lupşe din Sireţel. fiul lui Ivaşco din Sireţel. cu 130 de zloţi tătăreşti.

244. 1499 (7007) noiembrie 20. Hirlău. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Voroneţ satul Milcineşti. unde a fost Milcin Ştefan. la Cirligătură. şi trei fălci şi un fertal de vie. de pe dealul Hirlăului; de asemenea. ii întăreşte o falce şi trei fertale de vie. tot de pe dealul Hirlăului. dăruite de Iuga vistier.

245. 1499 (7007) ⟨noiembrie 21⟩. Hirlău. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Gavril Dinga şi rudelor sale satul Bodeşti. jumătate din Poiana Boului. pe Tazlăul Mare. cumpărat de la Neacşa. fiica lui Hană. cu 220 de zloţi tătăreşti.

246. 1499 (7007) noiembrie 23. Hirlău. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Bistriţa satele Ilieşeuţi. cu mori pe Siret, Dragomireşti, la gura piriului Birlea. şi Tălveşti. la hotarul Fintinei. unde a fost Onica, precum şi cinci fălci şi două fertale de vie, pe dealul Hirlăului.

www.dacoromanica.ro

247. 1499 (7007) noiembrie 26, Hîrlău. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Dobrovăţ satele Ruşii, unde a fost curtea lui Stan al lui Popa. Călugăreni, unde a fost Giurgiu Călugărul. şi Dumeşti, unde a fost Dadul, toatre trei pe Dobrovăţ, primite de la nepoţii lui Ivan Damianovici în schimbul satelor Dumbrăveni, unde a fost Belici, şi Radoteşti, unde a fost Borta, ambele pe Bujor, Davideşti, unde a fost David, pe Berheci. şi Neagomireşti, pe Horăleata.

248. 1499 (7007) noiembrie 26. Hîrlău. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ilea comis seliştea Alba. pe Putna. unde a fost Miclăuş Catina, cumpărată de la Ivul, fiul Voicăi, nepotul lui Bogdan stolnic, cu 100 de zloţi tătăreşti.

249. 1500 (7008). Ştefan cel Mare voievod, pentru mănăstirea Sfîntului Grigorie, de la Muntele Athos.

250. 1500 (7008) ... 20. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Duma Pocşescul şi lui Manea seliştea Lopatna de Jos, la vărsarea Lopatnei in Bezin, arătîndu-i-se hotarul, cumpărată de la Iacob şi de la surorile sale. Crestina şi Anuşca, fiii lui Mihail Oţel gramatic, cu 220 de zloţi tătăreşti.

251. 1500 (7008) februarie 8. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Bratul şi surorii sale, Bolca, şi lui Stanciul şi fratelui său, Manea, jumătate din satul Sîrbi, pe Milcov, unde este vadul cel vechi.

252. 1500 (7008) februarie 10. Suceava. Ştefan cel Mare voievod, cu consimţănîntul sfatului domnesc, îşi întăreşte satul Peletiuceştii de Jos, cumpărat de la Iaţiul Dolha şi de la fratele acestuia. Vlaicul, cu 200 de zloţi tătăreşti.

253. 1500 (7008) martie 14. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Costi pîrcălab de Soroca şi rudelor sale satul Todereşti, pe Perischiu, şi alte sate în apropierea acestuia

254. 1500 (7008) martie 17, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Neamţ iezerul Zahorna, pe Nistru. cu o girlă şi cu o prisacă, şi-i dăuriește balta Strîmba şi iezerul de sub Dubrovca, cu girla lui Chişcă.

255. 1500 (7008) <martie 22>, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Danciul Ştiucariu şi nepoţilor lui, Onţa Gocianul şi Trif, fiii Mărinei, satul Dobreni, pe Lăpuşna, cumpărat de la Sora, fiica Muşei şi nepoata lui Stanciul comis. cu 100 de zloţi tătăreşti.

256. 1500 (7008) martie 22, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Bistriţa satele Slugani, Chicoşeşti, Călieneşti şi Lăţcani. toate pe Bistriţa, primite de la domn în schimbul satului Caucelești, pe Cracău. unde au fost juzi Mihail şi Dieniş. între Grieleşti şi între Lupşa, şi a trei sate pe Bistriţa, mai sus de Bacău: satul lui Birai, satul lui Vlăcsan şi Manuileştii.

257. 1500 (7008) martie 25, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Sima şi fratelui său, Onica, fiii lui Botea. satul Boteşti, pe Ialan, cumpărat de la Sima Benea şi de la rudele sale, toţi nepoţii lui Creţu de la Ialan, cu 70 de zloţi tătăreşti.

258. 1500 (7008) martie 30. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Pobrata satele Verejani, unde a fost Dau, şi Ciulineşti, unde a fost Manoil, ambele pe Prut, arătind hotarul acestora. precum şi cinci sălaşe de tătari.

259. 1500 (7008) aprilie 5. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Dragoş Murgu şi fratelui său, Toadir, satul Murgeni, pe Elan, cumpărat de la Sima Bene şi de la rudele sale, toţi nepoţii lui Creţu de la Elan. cu 70 de zloţi.

260. 1501 (7009) aprilie 25. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Paşină satul Petricani, pe Başeu. dăruit acestuia de Dumşa postelnic înainte de moarte (pl. XXV).

261. 1501 (7009) decembrie 14, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Putna satele Sineşti şi Onicicani, la Cîrligătură, ambele în acelaşi hotar.

262. 1502 (7010) februarie 17. Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Gavril, fiul Negritei, şi verilor săi, Stanciul, Andruşco, Silion şi Vasco şi surorii lor Neagşa, fiii lui Coste Murgociu, toţi nepoţi ai lui Mihail gramatic, satele Murgoceni, peste Prut, unde a fost cneaz Ivan, şi cătunul acestui sat, unde a fost Torontai, Băşeni, unde a fost Başa, la Turiia, Tărjoca, pe Jijia, şi jumătate din Iacobeni, unde a fost Iacob vătămanul; jumătate din aceste ocini vor fi ale lui Gavril, iar jumătate ale nepoţilor săi.

263. 1502 (7010) februarie 17, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader pisar satul Mălineşti, pe Birlad. la Stejarul Frumos. cumpărat de la Maruşca şi de la sora ei, Stanca, fiicele Nastei. nepoatele lui Costea Stravici, cu 150 de zloţi tătăreşti.

264. 1502 (7010) februarie 22. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Isac vistier satul Dolheşti, pe Şumuz, cumpărat de la nepoţii lui Şandru portar, cu 600 de zloţi tătăreşti.

265. 1502 (7010) martie 1, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Maleşco, ratelui său, Nenciul, şi lui Cozma Rizeanul şi fratelui său, Dragoşe, un loc pustiu la Vişneuţi, ca să-şi întemeieze sat.

266. 1502 (7010) martie 7, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Luca Arbure portar de Suceava satul Solca. cumpărat de la nepoţii lui Cirstea Horaeţ şi de la cei ai lui Şandru Gherman, cu 680 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

267. 1502 (7010) ⟨înainte de martie 10⟩. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader Toc stolnic seliştea Foleşti, la Crasna, cumpărată de la Toader şi de la sora sa, Marina, fiii lui Luca, şi de la Marina şi de la sora sa, Magda, fiicele lui Codrea, cu 60 de zloţi tătăreşti.

268. 1502 (7010) martie 10, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Toader Toc stolnic satul Soleşti, pe Vaslui, unde a fost Andrei şi unde a fost jude Mihailo Negrul, primit de la Marenca, fiica lui Mihul Epure, nepoata lui Toma Solescul, în schimbul satului Foleşti, pe Crasna, şi a 100 de zloţi tătăreşti.

269. 1502 (7010) martie 10. Ştefan cel Mare voievod dă cheaghinei Marga, nepoata Antolesei, satul Rădeni, ce este între Dragomirna de la Pîrîul Sec şi între Bogdana, unde a fost Miclăuş Faur, în schimbul satului Pleşeşti, pe Caraclău.

270. 1502 (7010) martie 11. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Duma Hurduescu şi fraţilor săi un loc pustiu la Spiroasa, lîngă lacul ce este mai sus de Ulmi, pentru a întemeia sat.

271. 1502 (7010) martie 13, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Stan şi fraţilor săi, Iuga, Marga, Anna, Ilca şi Drăguţa, satul Mîndreşti, unde a fost Ivan Mîndrul, la obîrşia Gerului, cumpărat de la Drăgălina, fiica lui Zancea postelnic, şi de la nepoţii ei, Dumitru şi Luca, fiii Neagşei, cu 200 de zloţi tătăreşti.

272. 1502 (7010) martie 14. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Neagăi, fiica lui Micşin, satul Micşineşti, pe Elan.

273. 1502 (7010) martie 14, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte fiicelor lui Nistrea, Fedca, Ileana şi Anuşca, jumătate din satul Marcoviceani, unde au fost casele lui Nistrea şi ale lui Dragoş, pe Bîrlad, iar vărului lor Stanciul, fiul lui Dragoş, şi nepoţilor lui Stanciul, Sima şi Urîta, copiii lui Aver, şi lui Isaia şi lui Iurie, cealaltă jumătate a aceluiaşi sat şi satul Terpeşti, tot pe Bîrlad.

274. 1502 (7010) martie 14, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Crăciun a patra parte din satul unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu, pe Bîrlad, partea de la Murgu, cumpărată de la Giurgiu, Crăciun şi Armeanca, fiii lui Danciul Delea, cu 80 de zloţi tătăreşti.

275. 1502 (7010) martie 14, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ion şi fraţilor săi, Nichita şi Mihul, a patra parte din satul Faureşti, unde a fost Stanco, pe Bîrlad, cumpărată de la Mircea Ezereanul, fiul Drăguţei, nepotul lui Gradea, cu 50 de zloţi tătăreşti.

276. 1502 (7010) martie 14, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Petrea a patra parte din satul Mileşti, unde a fost Milea Ulîul, pe Sohului, cumpărată de la Oancea, nepotul lui Bodea ploscar, cu 70 de zloţi tătăreşti.

277. 1502 (7010) martie 14, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Stanei şi surorilor ei, Zoica, Marena şi Parasca, nepoatele lui Marcu, satul Băleşti, la gura Stebnicelului.

278. 1502 (7010) martie 17, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Grozea, lui Costea, lui Stănilă şi altora satul Petreşti, pe Milcov, între Simioneşti şi Folteşti, cumpărat de la Anca, Ţole şi Magda, fiicele Neagăi, şi de la verii lor, Sima şi Băloş, cu 140 de zloţi tătăreşti.

279. 1502 (7010) ⟨după martie 17⟩. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Dobrotă şi lui Lupul un loc pustiu, numit Fîntîna Popişoara, la Săliştea Tătărească, pe Pîrîul Grecului, în ţinutul Chigheciului, pentru a-şi întemeia un sat.

280. 1502 (7010) aprilie 7. Ştefan cel Mare voievod, pentru „moşia" Arămeşti.

281. 1502 (7010) iunie 10. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ion sulger a patra parte din satul Oeşeni, pe Rezina, cumpărată de la Lupea, fiul lui Giurgea Oeşanul, cu 70 de zloţi tătăreşti.

282. 1502 (7010) iulie 2, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Putna: Iezerul Cerlenul (Roşul), peste Prut, cu satul Balinteşti şi cu seliştea lui Manea, în gura Frumuşiţei, cumpărat de la nepoţii lui Cristea Negru, cu 500 de zloţi tătăreşti; satele Frăceni, pe Frumoasa, din jos de Troian, Şcheia, la gura Frumoasei, şi satul Fîntîna Măcişul, din capătul de jos al iezerului Cerlenul (Roşul), cumpărate de la nepoţii lui Neagoe logofăt, cu 330 de zloţi tătăreşti, şi o bucată de loc din hotarul Boiştii, puţin mai jos de gura Boiştii, cu satul unde a fost Fălcin, pe Frumuşiţa, mai jos de Andrieş, cumpărat de la nepoţii lui Duma Mădoia, cu 100 de zloţi tătăreşti. Toate acestea formează un domeniu, căruia i se indică hotarul.

283. 1502 (7010) noiembrie 17, Suceava. Ştefan cel Mare voievod pune sub ascultarea mănăstirii Putna pe toţi preoţii din satele mănăstirii, îi dăruieşte un obroc anual de 150 de drobi de sare din ocna de la Trotuş şi îi întăreşte braniştea, indicîndu-i hotarul.

284. 1503 (7011). Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Stan şi fraţilor săi, Ion, Şerban şi Ichim, un loc pustiu, pe Cahove, la Fîntîna lui Vlad, ca să-şi întemeieze sat.

285. 1503 (7011) februarie 2. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Putna toate privilegiile ce le-a avut mănăstirea pe satele ei, pe vii, pentru popi, sarea de la Ocnă, ţigani, braniştea din jurul mănăstirii, pietre de ceară, mori, vamă, gloabe, prisăci şi măji de peşte scutite de vamă.

www.dacoromanica.ro

286. 1503 (7011) august 8. Ştefan cel Mare voievod întăreşte preotului Luca, surorii sale Stanca, şi nepoatei lor Safta, fiica Elenei, satul Mălineşti, pe Bîrlad, primit de la fratele lor, Toader logofăt, în schimbul părţii lor din satele Todereşti şi Iurcovţi, tot pe Bîrlad.

287. 1503 (7011) august 26, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Mitropoliei Sucevei satul Mihăieşti, cu mori şi cu atenanse.

288. 1503 (7011) august 26, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Moldoviţa satele Provorotie şi Oprişinţi, în ţinutul Suceava.

289. 1503 (7011) august 26, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte Episcopiei de Rădăuţi satul Rădăuţi, cu morile, şi satul Coţmanul Mare, cu toate cătunele sale: Gavrilăuţi, Hlivişcea, Davidăuţi, Sadcău, Clivodin, Bludna, Suhoverc, Ceaplinţi şi Valeva.

290. 1503 (7011) septembrie 8, Badeuţi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Putna mai multe sălaşe de ţigani, aduse din Ţara Românească.

291. 1503 (7011) septembrie 13, Badeuţi. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Buda şi lui Grozea un loc din pustie, pe Sărata, mai jos de gura pîrîului Căpăţîroasa, ca să-şi întemeieze sat.

292. 1503 (7011) septembrie 18, Badauţi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Ion tălmaci satul Ruseni, pe Tutova, cumpărat de la Vlad, fiul Stanei, nepotul lui Rus Toader, cu 250 de zloţi tătăreşti.

293. 1503 (7011) septembrie 30, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Neamţ satele Băiceni, cu mori, şi Mogoşeşti, ambele pe Siret, o prisacă în braniştea domnească de la Bohotin, la gura Tatarcei, şi un obroc anual de şase pietre de ceară din ceara de la tîrgul Neamţului.

294. 1503 (7011) septembrie 30, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Danciul Buceaţchi, vărului său, Isaico, şi mătuşii lor, Vasutca, satele Hodorecinţi şi Gvozdăuţi, pe Vilia, cumpărate de la Slavna, fiica lui Ivaşco Vladicico, cu 150 de zloţi tătăreşti.

295. 1503 (7011) octombrie 7, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Dobrovăţ cinci sate pe Dobrovăţ: Feteşti, Alexeşti, unde a fost Radul, Munteni, Costiceni, unde a fost Andriaş, şi Ostroveni, cumpărate, împreună cu mănăstirea, de la nepoţii lui Ivan Damianovici, cu 1500 de zloţi tătăreşti. Totodată, stabileşte hotarul acestei mănăstiri şi al acestor sate.

DOCUMENTE ÎNDOILENICE

A. 1502 (7010). Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Cozma Răzănianu şi fraţilor săi un loc de sat pe Botna Mare şi pe Botnişoara.

DOCUMENTE FALSE

I. 1491 (6999) octombrie 27, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Homor braniştea din jurul mănăstirii.

II. 1493 (7001) martie 5, Suceava. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte lui Sima Bahluian seliştea Steţcani, de la confluenţa Tazlăului Mare cu Tazlăul Sărat.

III. 1494 (7002) martie 18, Suceava. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Sema Gureş, lui Necora şi fraţilor săi, Morzinco, Roman şi Cristina, ocina lor, satele Miculeni, Peticéni şi Chiuleni, pe Răut, şi satele Samoleuca şi Tilişeuca, pe Nistru, cumpărate de la Ivan Popşa şi de la Moişa Filosof, cu 170 de „lei" tătăreşti.

IV. 1496 (7004) martie 17, Piatra. Ştefan cel Mare voievod întăreşte mănăstirii Neamţ braniştea din jurul ei.

V. 1496 (7004) mai 17. Platon staroste de ţinutul Covurlui dă mărturie că Nastea, fiica lui Porcu, şi frate ei, Orsu, au vîndut ocina lor din satul Şătrari lui Ioniţă din Şătrari cu 100 de zloţi tătăreşti.

VI. ⟨1497—1499 septembri 15⟩. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Bratul şi fratelui său, Coste, satul Cîrligul lui Dan, pe Corod, cumpărat de la Ion, fiul lui Ionăşel aprod, şi de la nepoţii lui, cu 50 de zloţi tătăreşti.

VII. 1497 (7005) martie 12. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mihăilă şi lui Vlad satul Şişcani, unde a fost Stan Coliban, pe Valea Largă, în urma împărţelii cu unchiul lor, Mihăilă Cupce.

VIII. 1497 (7005) martie 15, Iaşi. Ştefan cel Mare voievod întăreşte lui Mihăilă Cupcici satul Hotciani, unde a stat Stan Coliban, pe Larga, în urma împărţelii cu nepoţii săi de frate, Mihăilă şi Vlad.

www.dacoromanica.ro

IX. 1497 (7005) martie 15, Vaslui. Ştefan cel Mare voievod intăreşte lui Borcea, fiul lui Triful Borzescul, şi surorii sale, Dragolea, satele Beţeşti şi Bărbăşani, in Cimpul lui Dragoş, şi jumătate din satul Rediu.

X. 1498 (7006) noiembrie 13, Hîrlău. Ştefan cel Mare voievod dăruieşte mănăstirii Bistriţa, pentru „pomenirea" fiului său, Alexandru, un loc la Bacău, cu schit şi cu o prisacă, din viile Bacăului, arătindu-i-se şi hotarul.

XI. 1499 (7007) martie 31. Ştefan cel Mare voievod intăreşte lui Costea, lui Lazăr şi rudelor acestora satul Munteni, unde au fost juzi Şitul şi Prodan, dăruit de Vasilie, episcopul de Roman, căruia, la rindul său, ii fusese dăruit de domn. Ştefan cel Mare a cumpărat satul sus amintit de la Vasutca, fiica lui Cozma, nepoata lui Şandru şi a Martei, cu 300 de zloţi tătăreşti.

XII. 1500 (7008) martie 27, Suceava. Ştefan cel Mare voievod intăreşte lui Gligor şi soţiei sale, Alba, a patra parte din satul Rişcani, la obirşia Telejnei, cumpărată de la Oană Rişcanul şi de la rudele sale, cu 35 de zloţi tătăreşti.

XIII. 1501 (7009), iulie. Ştefan cel Mare voievod intăreşte lui Iancovici spătar, fiul lui Gligoraşco Iancovici vornic de Suceava, ocina sa, satul Iaşnovăţ, care este la nord de Hotcăuţi, arătindu-i hotarul.

www.dacoromanica.ro

RÉSUMÉS DES DOCUMENTS

Mots intraduits:

aprod = fils de boyard remplissant des services à la cour princière, parmi lesquels la fonction de page.
armaş = boyard qui surveillait les prisons et l'exécution des peines capitales.
ceaşnic = v. *paharnic.*
clucer = sommelier à la cour princière.
cneaghină = femme d'un boyard.
cneaz = chef de la communauté villageoise.
comis = dignitaire chargé de la surveillance des écuries du prince.
diac = scribe (écrivain des actes).
globnic = percepteur des ammendes.
gramatic = v. *diac.*
jude = v. *cneaz.*
paharnic = échanson du prince.
pisar = v. *d ac.*
pitar = dignitaire chargé des provisions du pain à la cour princière.
pîrcălab = commandant d'une fortreesse et chef du district environnant.
portar = commandant de l'armée chargée de la garde de la capitale du pays.
postelnic = chambellan de la cour princière.
spătar = porte-épée du prince.
staroste = chef administratif d'un district.
stolnic = dignitaire chargé du service de la table princière.
sulger = intendant des viandes pour la cour princière.
uşar = dignitaire chargé de la surveillance des audiencens au prince.
vătăman = v. *cneaz.*
visterie = trésor.
vistier = trésorier.
viteaz = sorte de chevalier.
vornic = chef d'une district où siégeait une cour princière.

1. 9 janvier 1487 (6995). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Dragotă et à ses soeurs, Sofiica et Maruşca, les fils de Candrea, le droit de propriété sur une moitié du village de Tatomireşti, situé sur la Rebricea, achetée à Băloş, fils de Dărnea, petits-fils de Tatomir, pour 50 złotys tatares.

2. 11 janvier 1487 (6995). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Radu Pătrăşcan le droit de propriété sur les villages de Beneşti et de Buciumi et sur un terrain, dans les confins des Mihneşti, les deux achetés à Ivan, fils de Toma Fulovici, pour 300 złotys.

3. 12 janvier 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ioan et à ses frères, Andriaş, Gavril et Petru, le droit de propriété sur le village de Tătăreşti, situé en haut du village de Feereşti, acheté à Mărena, à Titiana et à Muşa, les filles de Feir, pour 40 złotys tatares.

4. 13 janvier 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ştefuł et à ses frères, Simion et Ion, le droit de propriété sur deux tiers du village de Belzeni, dont l'un est leur propriété héritée et l'autre ils l'ont acheté à Ilinca, fille de Duma Benea.

5. 5 mars 1487 (6995), ⟨Suceava⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Coste Grasul de Plăvăţeşti le droit de propriété sur le village de Plăvăţeşti, situé à la source d'Ialan.

6. 5 mars 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ivanco Bîrlici et à sa soeur, Anuşca, le droit de propriété sur le village de Bîrgăiani, situé sur la Moldova, sur une partie du village de Verbia, situé sur la Jijia, et sur le village de Corlăteni.

7. 6 mars 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Bratul le doit de propriété sur le village de Mălăeşti, avec emplacement du moulin sur le rouisseau de Stavnec, acheté à Ion, fils de Mihul Lungul, pour 92 złotys tatares.

www.dacoromanica.ro

8. 6 mars 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader Tansea le droit de propriété sur la sixième partie des confins du village de Petreşti, situé en bas de Pîrîul Cornilor et de la maison de Lazor, pour fonder un village. Cette partie a été achetée à Toader, fils de Băloş, pour 60 złotys tatares.

9. 7 mars 1487 (6995). Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Putna le droit de propriété sur le village de Manueţi, situé sur la Suceava, avec des moulins, reçu de Şteful, fils de Hărman, et de sa soeur, Marina, la femme de Mihail Rugaşevici, en échange du village de Şirăuţi, district de Cernăuţi, et de 100 złotys, payés par le prince.

10. 8 mars 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Giurgea Căcărează et à sa femme, Fedca, le droit de propriété sur le village de Nămisnici, situé sur le Bahlui, acheté à Ivan, à sa soeur, Alba, et à leur neveu, Ivanco, pour 200 złotys tatares.

11. 7 octobre 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toma Prigorcea le droit de propriété sur une moitié du village de Cîrjani, situé sur la Sărata, achetée à Oană Murgu, pour 30 złotys tatares.

12. 8 octobre 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Gliga Sîrbescul le doit de propriété sur le village de Mănăileşti, district de Neamţ, près de Durneşti (pl. I).

13. 9 octobre 1487 (6995). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Radul Cîrlig et à son frère, Bica, le droit de propriété sur le village de Mohila, situé sur le Bîrlad, acheté à Maruşca, fille de Tălpig, pour 40 złotys tatares.

14. 9 octobre 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Luca et à ses frères, Oancea et Tudoran, le droit de propriété sur le village d'Onceşti, situé sur Şomuzul Mocirlos, acheté à Mateiu, fils d'Iurie al lui Manea, et à sa cousine Anuşca, fille de Luca al lui Manea, pour 40 złotys tatares (pl. II).

15. 9 octobre 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ursu le droit de propriété sur une moitié du village de Stîrceşti, situé à l'embouchure de Tutova, achetée à Mihul de Feereşti, pour 35 złotys tatares (pl. III).

16. 12 octobre 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Lupe, frère de Trifan, le droit de propriété sur un terrain du village d'Ulmi, en haut de l'embouchure de Sărata, et sur une moitié du village de Husiani, en bas de l'embouchure du même ruisseau, avec Fîntîna Grădiştei, achetés à Stanciu, fils de Husea, pour 80 złotys tatares. Il lui confirme aussi le droit de propriété sur le village de Vultureşti, situé sur la Moisia, acheté à Sora, fille de Laţcu de Moisia, pour 150 złotys tatares.

17. 1er novembre 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Bistriţa le droit de propriété sur plusieures familles de serfs tziganes (pl. IV).

18. 1er novembre 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Neamţ le droit de propriété sur plusieures familles de serfs tziganes (pl. V).

19. 13 novembre 1487 (6995), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don à l'évêché de Rădăuţi de trois familles de serfs tziganes (pl. VI).

20. 1488 (6996). Le voïévode Étienne le Grand confirme au *stolnic* Ion Frunteş le droit de propriété sur le village de Cioreşti, situé sur le Bîrlad, acheté au *pircălab* Neag et à la fille de celui-ci, Marenca, pour 80 złotys tatares (pl. VII).

21. <Environ 1488>. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Pătru Frunteş, à son neveu, le *stolnic* Ion Frunteş, à Bilava, à Sima et à Frăţilă le droit de propriété sur le village de Movila, où a été *jude* Bora, situé à l'embouchure de Horaeţa, sur le Bîrlad, acheté à Jurcă Pintice, à son frère, Petriman, et à leur soeur, Sofiia, les fils d'Ion Julici. Ce village sera divisé en quatre parties: la première appartiendra à Pătru Frunteş, la seconde au *stolnic* Ion Frunteş, la troisième à Bilava et la quatrième à Sima et à son frère, Negrilă.

22. 1488 (6996)..., Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader Gherman le droit de propriété sur la *seliştea* (emplacement d'un village abandonné) de Lăhoveni, achetée à Daşco, fils de Gostilă, pour 60 złotys tatares.

23. 9 janvier 1488 (6996). Le voïévode Étienne le Grand confirme a Niagul et à son frère, l'*armaş* Stoica, le droit de propriété sur une moitié du village de Băsăşti, achetée à Bălco Băsăscul, pour 120 złotys tatares.

24. 9 janvier 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Golăi de Rebricea le droit le propriété sur le village de Golăeşti, situé sur la Rebricea, acheté au *sulger* Ivanco Turcul et à ses frères, Toader et Mihul, pour 150 złotys tatares.

25. 12 janvier 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au prêtre Ivul et à son cousin, Manciul, le droit de propriété sur une moitie du village de Todereşti, à Cîrligătură.

26. 14 janvier 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Malea et à sa soeur, Neaga, le droit de propriété sur le village de Corodeşti, où a été Corod

www.dacoromanica.ro

Stan, situé sur la Horincea, acheté à leur parent Giurgea Corod, pour 30 złotys tatares. En même temps, il confirme à Marta et à sa soeur, Neagşa, les filles d'Ioana, une moitié du village où à été Corod Vlad, situé sur la Horincea, achetée, de même, à leur parent Giurgea Corod, pour 30 złotys tatares.

27. 15 janvier 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stan et à son frère, Dan, le droit de propriété sur le village de Volhoviceşti, situé sur la Crasna, acheté à Ion, fils de Petru Roşca, pour 200 złotys tatares.

28. 4 février 1488 (6996). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ioan Oglindă le droit de propriété sur un quart du village de Macsineşti, situé sur Pîriul Negru, acheté à Ştefan Bilii.

29. 29 février 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Daşco et a sa soeur, Malea, les fils de Gostilă et les petits-fils de Puiul Ploscarul, le droit de propriété sur les villages de Gostileşti et de Budeşti, situés sur Pîriul Negru, achetés par leur père, Gostilă, à Ivan Craiu, pour 100 złotys tatares (pl. VIII).

30. 1er mars 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *clucer* Duma le doit de propriété sur une moitié du village de Brudureşti, reçue de ses cousins, Toader, du frère de celui-ci, Duma, et de leur soeur, Stana, les fils de Simion Tansea, en échange du village de Grozeşti, situé sur le Stebnic, et de 270 złotys tatares (pl. IX).

31. 12 mars 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Moldoviţa d'une moitié du village de Dvorăşte, situé sur le Siret, achetée à Mihul Ponici et à ses parents, tous les petits-fils de Giurge Dvorăşte, pour 400 złotys tatares.

32. 12 mars 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à la Métropolie de Suceava le droit de propriété sur le village de Mihăeşti, situé sur le Brădăţel, en haut du village de Borhineşti, avec des moulins et des moulins à foulon, acheté par le métropolite Théoctist à Iurie Rotompan, pour 270 złotys tatares.

33. 12 mars 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à la Métropolie de Suceava le droit de propriété sur le village d'Avereşti, avec des moulins, situé sur la rivière de Suceava.

34. 12 mars 1488 (6996), ⟨Suceava⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme à la Métropolie de Suceava le droit de propriété sur les villages de Vlădeni, et, dans les mêmes confins, de Sîrbi, situés sur le Siret, d'Avereşti, situé sur la rivière de Suceava, de Mihăileşti, situé à Podul de Piatră, en haut du village de Bohrineşti, sur le Şomuz, avec un moulin à Brădăţel, de Vereşcani, situé sur le Siret, à Vad, d'Ungureni et de Greci et sur le rucher de Balica, situé près du bourg d'Iassy, et sur des vignes, situées à Hîrlău.

35. 15 mars 14⟨88⟩ (69⟨96⟩), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Putna du village de Vicşani (Vicşineţ), situé sur la rivière de Suceava, acheté, une moitié, à Ştefu, fils d'Anna et petit-fils d'Ivaşco ⟨Tătăraş⟩, pour 200 złoyts tatares, et, l'autre moitié, à Andriaş Hancovici et à ses parents, pour 200 złotys tatares.

36. 3 avril 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Putna de toute la cire du bourg de Siret, de six *voştinari* (ceux qui préparent la cire), des moulins princiers du même bourg, ainsi que de la petite douane, qui est située sur la rivière de Suceava, à Jicov. En même temps, il lui fait don du vilage de Cozmin, district de Cernăuţi, indiquant ses confins (pl. X).

37. 5 avril 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au *pircălab* Duma du village «où a été Fete», situé sur la Bogdana, et de la *seliştе* (emplacement d'un village abandonné) «où a été Oana de Moişa», située sur le Trotuş, tous les deux heritès par le prince de Vîlcea et de sa femme, Olga.

38. 6 avril 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Putna du village de Greci, situé sur le Siret, près du bourg de Siret, reçu de Mărena, femme de Luca Ecobescul et fille de Toader Prodan, et de sa nièce, Mărena, fille de Lazor Prodănescul, en échange de la *seliştе* (emplacement d'un village abandonné) de Gromobitnaa, située près de Nistru, et de 200 złotys tatares.

39. 20 avril 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à la Métropolie du bourg de Roman le droit de propriété sur le village de Leucuşani, situé en haut du bourg de Roman, avec la dîme des choux, et sur le village de Dragomireşti, situé en bas du même bourg, avec le bac qui est sur la rivière de Moldova et avec la dîme du poisson frais, et sur plusieurs familles de serfs tziganes (pl. XI).

40. 17 août 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Voroneţ du village de Ştilbicani, à Topliţa Rece, situé sur la Suha Mare, et du ruisseau Suha Mare, de l'embouchure jusqu'à la source, avec toutes ses sources, clairières et collines, achetés à Şandru Gardu et à ses parents, pour 160 złotys tatares (pl. XII).

41. 8 octobre 1488 (6996). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Cărhană et à son frère, Oană, la droit de propriété sur une moitié du village de Muşata, achetée à Filip et à Nechifor, les fils de Horţă, pour 66 złotys tatares.

www.dacoromanica.ro

42. 15 octobre 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don à la Métropolie de Roman des villages de Negoești et d'une moitié de Gostilești, situés sur Pîrîul Negru, de la Poiana, où ont été *cnezi* Băloș et Danciul, situé sur la Moldova, avec les deux hameaux, de Ciorsăcești, où a été Tiba, sur la Moldova, dans Cîmpul Perilor, et du village « où a été Botăș », de même situé dans Cîmpul Perilor, achetés à plusieurs boyards. Pour la moitié du village de Gostilești on indique les confins (pl. XIII).

43. 13 décembre 1488 (6996), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Danciul Delea le droit de propriété sur le village «où ont été *juzi* Buda et Drăgoiu », situé sur le Bîrlad, avec les deux hameaux, acheté à Fete Iacobescul et à sa femme, Marina, petite-fille de Știbor le vieux et de Zoica, pour 170 zlotys tatares (pl. XIV).

44. 9 janvier 1489 (6997). Le voïévode Étienne le Grand, pour le village de Petricani, dont les confins sont indiqués.

45. 16 janvier 1489 (6997), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mihul Ciocan le droit de propriété sur une moitié du village de Fedești, achetée à Lazea et à ses parents, les petits-fils d'Ivan Drocici, pour 50 zlotys tatares.

46. 22 janvier 1489 (6997). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Oană le droit de propriété sur deux parties du village de Dobrienești, où a été la maison de Baliță, situé sur la Telejna, achetées à Magda, fille de Marina, et à son parent, Vasilca, fille de Cozma, pour 86 zlotys tatares.

47. 22 janvier 1489 (6997), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Danciu, à son frère, Giurgiu, et à leurs soeurs, Marinca et Oltea, les fils de Pătru Brudur, le droit de propriété sur une moitié du village de Baicăuți, où a été *vătăman* Hodor, situé sur le ruisseau des Suholeți, achetée à Toma et à sa soeur, Soriță, les fils de Mărina, la fille de Țiban, pour 180 zlotys tatares (pl. XV).

48. 24 janvier 1489 (6997). Le voïévode Étienne la Grand confirme à Toma et à ses frères, Dobrăcean et Burul, les fils de Tatul de Bîrzota, la droit de propriété sur les villages de Certăști, de Făuriei, avec le monastère, et de Șchiupeni, situé à l'embouchure de Saca.

49. 25 janvier 1489 (6997), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Gavril et à ses frères, Nechita et Ion, les fils de Negrita, fille de Pătru Mînzatul, le droit de propriété sur le village de Mînzați, situé à la source d'Iubana.

50. 13 mars 1489 (6997), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à l'*armaș* Lupe le droit de propriété sur une portion de terrain des confins du village d'Albotești, situé à l'embouchure de Sărata, pour fonder un village, portion achetée aux petits-fils du *vornic* Oană, pour 80 zlotys tatares, et sur une *seliște* (emplecement d'un village abandonné), située au-delà de Prut, où a été le bourg de Sărata, achetée à Stanciul, fils de Giurgiu Husea, pour 150 zlotys tatares. (pl. XVI).

51. 14 mars 1489 (6997), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Voroneț du village de Vladeni, situé sur le Siret, avec des moulins, acheté aux neveux du logothète Isaia, pour 350 zlotys tatares.

52. 15 mars 14⟨8⟩9 (69⟨9⟩7). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Anușca et à Mușa le droit de propriété sur le village de Drăgoești, situé à Cobîle, reçu de Coste Tudora et de ses parents, en échange d'une partie de Triabăș.

53. 16 mai 1489 (6997). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ivan Badiul le droit de propriété sur le village « où a été la maison du *pitar* Sas », situé sur le Tămaș, acheté à la fille de celui-ci, Vișa, pour 83 zlotys tatares.

54. 14 octobre 1489 (6997), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Putna de trois villages, situés sur la Suceava: Frătăuți, où ont été les cours de Giurgiu de Frătăuți et de son fils, Mihul Starostescul, Botășani et Climăuți, reçus de Stanciul Starostici et de ses frères, les fils de Fedco Starostici et les petits-fils de Mihul Starostescul, en échange du village de Toporăuți, situé au-delà de Prut, district de Cernăuți, et du village de Grigorești, avec des moulins, situé sur le Siret, plus 200 ducats. Le prince avait reçu le village de Toporăuți de Toader, le frère du *pîrcălab* Hărman, en échange du village de Pogănești, situé sur le Bîrlad, acheté à Dragotă et à sa soeur, Negrita, les fils de Vlașin et les patits-fils de Pogănel, pour 200 zlotys tatares, et en échange du village de Călinești, où ont été les maisons de Mihai Călin et de son frère, Ștefan, situé sur le Bîrlad, acheté à Vasco et à sa soeur, Mărena, les fils d'Ivan Nemai et les petits-fils de Mihai Călin et de Ștefan, pour 120 zlotys tatares. Le village de Grigorești a été achété par le prince, une moitié, à Sima et à ses frères, pour 125 zlotys tatares, et l'autre moitié, la partie du logothète Cupcici, à Iurie Șerbici et à Petru Grigorescu, pour 350 zlotys tatares.

55. 31 octobre 1489 (6997), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stan et à Onu, les fils d'Iuga Grasul, le droit de propriété sur une moitié du village de Șoldești, situé sur le rouisseau de Zăbrăuți, qui a été achetée à Aldomir, par leur père.

56. ⟨Janvier — avant 9 mars⟩ 1490 (6998). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Lazor Micșun le droit de propriété sur le village de Găurești, situé sur le Bîrlad, en bas de l'embouchure de Strajnica, et du village de Rădăslăvești, avec un moulin sur le Bîrlad

www.dacoromanica.ro

et un hameau dans les mêmes confins, acheté à Sîngur et à sa soeur, Stana, les neveux d'Ivan Frenciuc, pour 120 złotys tatares.

57. 9 janvier 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ivanco et à Gavril le droit de propriété sur le village de Vitolteşti, situé à l'embouchure de Bujor, acheté à One et à sa soeur, Cîrstina, les fils de Giurgiu et de Tăvoiu, pour 105 złotys tatares (pl. XVII).

58. 9 janvier 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Nicoară Romănescul le droit de propriété sur une moitié du village de Hăndreşti, situé entre Bujor et Seaca, achetée à Ion Sacşa et à ses neveux, One et Cîrstina, pour 40 złotys tatares (pl. XVIII).

59. 10 janvier 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Petru, le *comis* d'Alexandre, fils du prince, le droit de propriété sur une moitié du village de Grozeşti, situé dans Cîmpul lui Dragoş, achetée à Elisafta, fille de Văsii Şanga et nièce du prêtre Coste, pour 200 złotys tatares.

60. 14 janvier 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader Marele et à son neveu, Costin, fils de Neagul, le droit de propriété sur le village de Bonteşti, situé entre Bîrlad et Stebnic, acheté à Toader Hărniş et à ses neveux, Bilţu et Nicoară Şermet, pour 70 złotys tatares.

61. 16 janvier 1490 (6998). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mănăilă Cioplescu le droit de propriété sur un tiers du village de Călmăţuiu, acheté à Şandru Onescu.

62. 17 janvier 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au prêtre Sima et à ses frères, Gavril et Marta, le droit de propriété sur le village «où ont été Roman et Hodco», situé à l'embouchure de Rebricioara, acheté à Urîta, fille de Malea et petite-fille de Giurgiu Piatră, pour 50 złotys tatares (pl. XIX).

63. 18 janvier 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mărina et à Fedca, les filles de Mircea Ciucescul, et à leurs parents le droit de propriété sur les villages de Mircești, de Dăncești, de Păşcani et d'un autre village, situés sur la Cuţitna, après que les deux soeurs ont partagé ces villages (pl. XX).

64. 18 janvier 1490 (6998). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Negrita, fille du prêtre Oană, le droit de propriété sur le village d'Ochiteşti, où a été Toma Ochit, situé à la source d'Elan.

65. 3 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *diac de visterie* Avram le droit de propriété sur le village de Dobroslăveşti, situé sur le Bîrlad, acheté à Urîta, fille de Malea et petite-fille de Giurgiu Piatră, pour 150 złotys tatares.

66. 7 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ilea Naşfă le droit de propriété sur le village de Măgdăşani, situé sur la Crasna, acheté à Nastea et à sa soeur, Sofia, les filles de Steţco Dămăcuş, pour 80 złotys tatares (pl. XXI).

67. ⟨9⟩ mars 1490 (6998). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Petriman, à sa soeur, Agafiia, et à Isac, le droit de propriété sur les villages de Porceşti, de Brebi et de Hociungi, district de Neamţ.

68. 8 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Sima et à son frère, Avăr, le droit de propriété sur la troisième partie du village de Ghigoeşti, situé sur Piriul Negru, acheté à Iosip, fils de Toader Urdugaş et petit-fils de Drăguş, pour 80 złotys tatares.

69. 12 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Iurie Şerbici le droit de propriété sur le village de Tominţi, où ont été Dragomir Sorocoteaja et Şandru, situé sur le Sireţel, acheté à Coste Murgoci et à son neveu, Gavril, fils de Negrita, pour 100 złotys tatares.

70. 15 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *diac de visterie* Avram le droit de propriété sur une moitié du village d'Onicicani, situé sur le Şomuz, achetée à Manciul Oniceanul et à ses parents, pour 180 złotys tatares.

71. 15 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *vistier* Isac le droit de propriété sur les villages de Fulticeani, où a été Stan Păntece, situé sur le Şomuz, acheté à Neagşa, fille de Hanea, pour 200 złotys tatares, et de Buciumeni, situé en bas du village de Rădăşani, acheté à Măruşca, fille du logothète Mihul et petite-fille du prêtre Iuga, et de Dragoş Stănigescu, fils de Nan, pour 120 złotys tatares.

72. 15 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme le partage des villages de Găleşeşti, situé à l'embouchure de Răcătău, et du monastère situé à l'embouchure de Dienet, avec toutes les clairières qui lui sont soumises, de Păncești, de Horjeşti et d'une moitié du village de Năneşti, où a été Galeş, partage fait entre Isaiu de Răcătău, son neveu Pătru Farcaş et sa soeur, Marta, les fils de Stana, et entre son neveu Toma et sa soeur, Anna, les fils de Danciul.

73. 15 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à l'Évêché de Rădăuţi 30 églises: 44 églises du district de Suceava et 6 du district de Cernăuţi. En échange des six églises du district de Cernăuţi le prince a reçu de l'Évêché de Rădăuţi

www.dacoromanica.ro

autres six églises du district de Suceava, qu'il a donné au monastère de Putna. En même temps, il met sous l'obéissance du même évêché toutes les églises du district de Cernăuţi, sauf les églises et les prêtres des villages du monastère de Putna (pl. XXII).

74. 15 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Putna la soumission de 10 églises des districts de Suceava et de Cernăuţi et soumit au même monastère encore six églises avec des prêtres du district de Suceava, pris de l'Évêché de Rădăuţi en échange d'autres six églises du district de Cernăuţi. Le voïévode confirme aussi au prieur le droit de jugement sur les prêtres des églises mentionnées. En même temps, il confirme le droit de propriété sur la *braniştea* (forêt dont l'emploi est reservé) du monastère, en indiquant les confins (pl. XXIII).

75. 16 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Putna du village de Clicicăuţi, situé sur le Prut, à l'embouchure de Derehlui, district de Cernăuţi, acheté à Petru et à ses frères, les fils de Daşco de Clicicăuţi et les petits-fils de Grozea et de Mihăilă, pour 250 złotys tatares, et du rucher de Comarna, situé à Bohotin, reçu du monastère de Moldoviţa en échange de cinq *fălci* (une falce = 14 322 m²) de vigne, située sur la colline de Hirlău. En même temps, le prince lui fait don des moulins princiers situés sur le Siret, au bourg de Siret, indiquant leurs confins.

76. 16 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Putna du village de Macicatovţi, avec les moulins qui sont emplecés sur la rivière de Suceava et avec le monastère du village, acheté à Stanciul et à ses frères, Ivanco et Isaico, les fils de Fedca Stărostescul, pour 400 złotys tatares. En même temps, le voïévode confirme au monastère de Putna la soumission du monastère de Horodnic, avec le village de Balasineşti, situé sur la rivière de Suceava.

77. 16 mars 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne la Grand fait don au monastère de Putna du village de Voitin, ou a été la maison de Hărman et de son père, Iaţco, acheté à Bogdan de Voitin, à son frère, Ion Miciorna, et à leurs soeurs, Ilca et Muşa, les enfants de Hărman et les petits-fils d'Iaţco, pour 500 złotys tatares.

78. 17 mars 1490 (6998). Le voïévode Étienne le Grand permet aux moines du monastère de Putna d'envoyer chaque printemps et chaque automne trois chariots pour apporter du poisson, exemptés des taxes douanières. En même temps, le prince interdit aux juges et aux *globnici* d'entrer dans les villages du monastère.

79. 17 mars 1490 (6998). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Negrilă Batirescul le droit de propriété sur une moitié du village « où a été Cîrstea », situé à Cîrligătură, achetée à Danul et à ses frères, pour 87 złotys tatares (pl. XXIV).

80. 14 octobre 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Iurşa et à son neveu, Iliaş Saula, les petits-fils de Stoian Procelnic le vieux, le droit de propriété sur les hoiries reçus par leur ancêtre d'Alexandre voïévode: à Cîrligătură, les villages de Procelnici, où a été la cour de Stoian Procelnic, de Bogdăneşti, de Hovceşti, de Medeleni, de Nedeiani et de Bogheasa, et, sur le Bahlui, le village « où a été Dragoş »; sur la Jijia, les villages de Lazoreni, où a été Rosneag, de Procelnici, de Cozmeşti et d'Oişani, et au-delà de Prut, les villages de Lăslăoani, situé à l'embouchure de Hlabnic, de Negoeşti, de Stancăuţi, de Scutureceani, de Cernăteşti, de Găureni et de Deleşti, situé a l'embouchure de Delea. Le privilège reçu par Stoian Procelnic d'Alexandre voïévode pour ces villages a été détruit pendant une invasion des Ottomans.

81. 26 novembre 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Voroneţ de la *seliştea* (emplacement d'un village abandonné) de Poiana, située à l'embouchure de Homor, en indiquant les confins, reçue du monastère de Homor en échange du village de Glodeni, où a été Stan, près de Stăuceni, acheté aux fils de Lazor et de Coste, pour 150 złotys tatares.

82. 26 novembre 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand donne au monastère de Homor, en échange de la *seliştea* (emplacement d'un village abandonné) de Poiana, située à l'embouchure de Homor, le village de Glodeni, où a été Stan, près du village de Stăuceni, acheté aux fils de Lazor et de Coste, pour 150 złotys tatares.

83. 6 décembre 1490 (6998), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *diac de visterie* Avram le droit de propriété sur la sixième partie du village d'Oniceani, situé sur Şumuzul Rece, avec un moulin, achetée au prêtre Pătru d'Oniceani, petit-fils d'Onică, et à ses enfants, pour 200 złotys tatares.

84. 7 janvier 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mircea et a ses parents, tous les petits-fils du *viteaz* Bratul, le droit de propriété sur les villages de Brătuleşti et de Fedeleşani, et, à Cîrligătura, sur les villages de Goeşti et de Vîrstaţi.

85. 16 janvier 1491 (6999). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader Pleşan le droit de propriété sur le village «où a été Mihaiu», situé sur la Simila, en haut de Bălace, acheté pour 100 złotys tatares.

www.dacoromanica.ro

86. 16 janvier 1491 (6999). Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Tazlău d'une clairière située sur Tazlăul Mare, où a été le village de Micești, et, aussi sur Tazlăul Mare, d'une autre clairière, située à Pîrîu, et du village de Flocești, achetés pour 730 złotys tatares.

87. 16 janvier 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *ceașnic* Moghilă le droit de propriété sur le village «où a été Balaci», situé sur la Smila, acheté à Stana, fille de Dragomir Cașotă, et aux parents de celle-ci, pour 130 złotys tatares.

88. 16 janvier 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Miclăuș et a son frère, Iancu, les fils de Dancovici, le droit de propriété sur le village d'Urgiceni, acheté à Mara, fille de Neaga et petite-fille d'Ioan Țutcă, pour 52 złoyts tatares.

89. 17 janvier 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à l'*ușer* Cozma le droit de propriété sur le village de Călinești, à Cobîle, où a été la maison de Dragomir, acheté à Dragolea, fille de Dragomir de Cobîle, pour 140 złotys tatares.

90. 17 janvier 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Petrea et à son frère, Ion, le droit de propriété sur le village de Ceretiani, à Cobîle, achété à Dragole, fille de Dragomir de Cobîle, pour 133 złotys tatares.

91. 26 février 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *spătar* Purece et à ses parents le droit de propriété sur les villages de Dislivoe et « où a été Nosco », tous deux situés sur le Nistru, achetés à Stanciul Stărostescul et aux frères de celui-ci, les fils de Fedca Stărostescul et les petits-fils de Mihul Starostici et de Giurgiu de Frătăuți, pour 150 złotys tatares. En même temps, le voïévode confirme seulement au *spătar* Purece le droit de propriété sur la cinquième partie des villages susmentionnés, achetée à son frère, Ivanco Tolocico, pour 30 złotys tatares.

92. 9 mars 1491 (6999). Le voïévode Étienne le Grand confirme à la femme du prêtre Petrea le droit de propriété sur le village de Crăești, situé sur la Rebricea, acheté à Ileana, fille de Moisăi et petite-fille du prêtre Micu, pour 100 złotys tatares.

93. 20 avril 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Tazlău des villages de Zănești, de Stolnici et de Fauri, situés sur la Bistrița, à l'embouchure de Cracău. Ils ont fait partie de l'*ocol* (circonscription) des cours princières de Piatra. Il lui fait don aussi des moulins à Stolnici, sur la Bistrița, et du village de Burești, situé sur le Siret, village qui a été soumis aux cours princières de Bacău, et qui disposait d'un emplacement de rucher au-delà de Siret, à Mănăstirea, et des étangs à Siret.

94. 16 septembre 1491 (6999). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mărina, fille de Berea, le droit de propriété sur les villages de Berești, de Petrilești, de Boșoteni et de Năsoești, situés sur le Tazlău, avec leurs anciens confins.

95. 15 octobre 1491 (6999). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Oana Teliagă et à sa femme, Mușa, la droit de propriété sur la troisième partie du village de Ruptura, situé sur le Berheci, avec un emplacemment de moulin sur le Berheci, achetée à Nastasia et à sa soeur, Marta, les filles de Magda, pour 50 złotys tatares.

96. 15 octobre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand joint aux confins du bourg de Vaslui les villages suivants: sur la Racova, les villages de Crăstoae, où a été Pătru, fils de Crăstea, de Bilcari, où a été Oană, frère de Pătru, de Curtești, où a été le fils de Naneș, de Feerești, où ont été les maisons de Feir, de Petre et de Cozma Streașină, de Păucești, où a été Păucă le vieux, et de Rohați, où a été la maison d'Oanăș Ungureanul; sur le Bîrlad, les villages de Bălteni, situé à l'embouchure de Stebnic, de Deleni, avec la *selișca* (emplacemment d'un village abandonné) de Miclești, de Măreșeni, où a été *jude* Mareș, le village «où a été la maison de Ștefan Mesehnea» et le village «où ont été les Balosinăuți», en haut du bourg de Vaslui, dans Dumbravă; sur le Vaslui, les villages de Brudurești, où a été le village de Drăgoi et de Toma, de Mărățăi, appelé aux temps d'autrefois Părtănoși; entre la Crasna et le Bîrlad, le village de Filipești et, dans les mêmes confins, le village de Săcueni, où a été Stanciul Săcuiul, achetés au monastère de Bistrița et à autres propriétaires. En même temps, le prince exempte de taxes douanières les habitants de ce bourg, pour toutes marchandisses, sauf du poisson, pour lequel ils payeront un poisson pour une *majă* (mesure) ou pour un chariot. On indique les nouveaux confins de ce bourg.

97. 15 octobre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Balșe le droit de propriété sur le village de Drăgușeni, situé sur la Podraga, donné par la cousine de celui-ci, Nastea, fille d'Ivan Bîzdîg.

98. 15 octobre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *spătar* Marco la droit de propriété sur le village de Cernica, situé sur le Berheci, acheté à Nastea, à sa soeur Marta, les filles de Magda, et à leurs neveux, pour 160 złotys tatares.

99. 15 octobre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Pătru Selișteanul le droit de propriété sur le village de Mănești, situé a le source d'Ialan, où a été la maison de Manea, avec un monastère, acheté à Duma, fils de Manea d'Obîrșia Ialanului, et à ses neveux, Dragotă Cremene et Țintea, pour 75 złotys tatares.

www.dacoromanica.ro

100. 15 octobre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Tazlău d'une moitié du village situé à l'embouchure d'Oarbic, achetée à Greaca, fille de Tatul Herlic, pour 100 złotys tatares, et, en même temps, il confirme le droit de propriété sur la *braniştea* (forêt dont l'emploi est réservé) d'autour du monastère, en indiquant ses confins.

101. 16 octobre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Neagoe Orbescul et à ses parents le droit de propriété sur leur hoirie, les villages de Răspopi et d'Iliești, situés sur le Soholui, et de Căţeleşti, situé sur le Covurlui.

102. 31 octobre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Ion Murgu des villages de Hinţeşti et «où a été Neagşă Taurul», situés sur le Perecichiu, achetés par le prince à Oană Dzeamă et à ses soeurs, les fils de Dragoş Dzeamă de Zeletin, pour 160 złotys tatares.

103. 2 novembre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Luca Boţ le droit de propriété sur une moitié du village de Balosineşti et sur une moitié du village d'Itrineşti, district de Neamţ, et les deux autres moitiés il les confirme aux cousines de celui-ci, Neaga et Mărina.

104. 2 novembre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stanciul le droit de propriété sur le village de Drăghişani, situé sur le Jiraveţ, acheté à Avăr, fils du *vistier* Ivan, pour 200 złoyts tatares.

105. 6 novembre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mihul Pojar et à ses parents, tous les petits-fils de Laslău Buhaicea, le droit de propriété sur leurs hoiries: les villages de Săcuiani et «où a été *jude* Oanciu», en haut de Movile, et de Bogdăneşti, tous situés à Cobile, de Năneşti, où a été *jude* Oancea, de Rusciori, où a été *jude* Stan, et de Dumbrăviţa, où a été *jude* Giurgiu, tous les trois situés sur le Siret, et de Buhăiceşti, situé sur la Jijia, sous Cornăriş.

106. 1492 (7000). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Solomn, à Stănilă, à Trebeşan et à Giurgiu le droit le propriété sur le village de Nadişe, situé sur le Tazlău.

107. 14 janvier 1492 (7000), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stoian et à son frère, Lupe, le droit de propriété sur une moitié de la *seliştea* (emplacement d'un village abandonné) «où a été Roman», située à l'embouchure de Muşata, achetée à Neaga, fille d'Alexa et petite-fille du *vistier* Sin, pour 40 złoyts tatares.

108. 17 mars 1492 (7000), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Şteful et à sa soeur, Mărina, les fils de Măruşca et les petits-fils de Şteful Jumătate, le droit de propriété sur le village de Şerbănăuţi, situé sur le Siret, indiquant ses confins, à la suite du partage des hoiries d'Ion Jumetate.

109. 17 mars 1492 (7000), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mărinca, fille de Mindrea, et a ses neveux, Silea et Donea, le droit de propriété sur le village de Mindreşti, où ont été Balinţii, situé sur le Siret, indiquant ses confins, à la suite du partage des hoiries d'Ion Jometate.

110. 17 mars 1492 (7000), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *pitărel* Costea le droit de propriété sur le village de Tămiceşti, situé sur la Crasna, acheté à Costea, petit-fils du *spătar* Dieniş, pour 70 złotys tatares.

111. 30 mars 1492 (7000). Le voïévode Étienne le Grand confirme au *aprod* Iurşa, petit-fils de Crăciun Belcescu, le droit de propriété sur le village de Belceşti, situé sur Piriul Alb, à sa soeur Vasca sur le village de Negoeşti, situé de même sur Piriul Alb, et à leur soeur Maruşca sur deux parties du village de Şărbeşti, situé sur l'autre Piriu Alb.

112. 30 mars 1492 (7000). Le voïévode Étienne la Grand fait don à Stan Poiană du village de Cirneşti, situé sur le Siret, acheté à Neacşa, petite-fille de Mihăilă Popşa, pour 120 złotys tatares.

113. 30 mars 1492 (7000). Le voïévode Étienne le Grand fait don à Stanciul et à ses soeurs, Dragole, Sora, Neacşa, Mara et Vişa, tous les fils de Măcea, d'une moitié du village de Botăşănţăi (Botoşeşti), situé sur le Siret, la partie appelée Grămeşti, achetée à Luca, fils du *paharnic* Iliaş, et à ses parents, pour 80 złotys tatares.

114. ⟨31⟩ mars ⟨1492 (7000)⟩, Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stan Babici et à son frère, Iachim Babici, le droit de propriété sur une moitié du village de Hliboca, situé à la source de Derehlui, et sur l'autre moitié il confirme le droit de propriété à leur frère, Andriaş Babici, les deux moitiés étant achetées à Pavel Iudca, fils d'Iudca le vieux, pour 300 złotys tatares.

115. 24 juin 1492 (7000). Le voïévode Étienne le Grand fait don à Baico et à son frère, Ivan, du village d'Almaşul, indiquant ses confins.

116. 10 octobre 1492 (7000), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toma, fils de Mihnea et petit-fils d'Oană Stingaciu, le droit de propriété sur le village de Tomeşti, à Cirligătură.

www.dacoromanica.ro

117. 14 octobre 1492 (7000). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader et à ses cousins, Sima et Mierla, le droit de propriété sur une moitié du village de Doncești, situé sur la Doncea, achetée à Avăru, fils du *vistier* Ivan, pour 30 złotys tatares.

118. 24 novembre 1492 (7000), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Putna du village de Ştubeiul, situé sur le Başeu, indiquant ses confins, acheté à Ivanco Levici et à ses parents, tous les petits-fils du *postelnic* Hodco Costici et de Lev, pour 250 złotys tatares. Il fait don aussi d'un terrain désert au-delà de Podraga.

119. 1493 (7001). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Grigore Săvăscul le droit de propriété sur le village de Mănăileşti, acheté à Anuşca et à sa soeur, Neacşa, les filles de Mănăilă, pour 270 złotys tatares.

120. 3 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *stolnic* Dragoşe le droit de propriété sur le village de Bumbureşti, situé sur la Tutova, à l'embouchure de Studeneţ, acheté à Ilea et à sa cousine, Neacşa, les petits-fils de Drăguş Timişescul, pour 140 złotys tatares.

121. 3 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Steţco le droit de propriété sur un terrain situé dans les confins du village de Toporeştii Vechi, acheté à One et à son frère, Coste, les fils d'Anna et les neveux d'Ioanăş Topor, pour 100 złotys tatares.

122. 5 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Albul Voinescul et à ses soeurs, Ana et Vasilca, le droit de propriété sur le village d'Oideşti, où a été jude Voina, situé sur la Tutova, acheté à Lazor, fils de Petrică Negrilescul, et à sa cousine, Nastea, fille d'Ion Negrilescul, pour 60 złotys tatares.

123. 5 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mărina et à sa soeur, Stana, les filles de Dragomir Iuban et les nièces de Şolda de Dumitra, le droit de propriété sur les hoiries hérités de leur oncle, Şolda; à Mărina sur les villages de Şoldeni, de Bîrlăleşti, de Fîntîna Iepurelui et de Fîntîna lui Şolomon, sur la Dumitra, sur le village «où a été Oancă» et sur le village «où a été Laţco de Cîmpie», sur la Larga, et sur une moitié de Cîmpie, et à Stana sur les villages de Spireni, de Drăgomăneşti, de Lăzeşti et de Sărăcineşti, tous situés sur la Dumitra, et sur l'autre moitié de Cîmpie.

124. 5 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme une propriété.

125. 6 mars 1493 (7001). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ion Albul le droit de propriété sur une moitié du village de Rădieşti, situé sur le Strajnic, district de Fălciu.

126. 7 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Negrilă, fils de Vîlcea Batrîescul, le droit de propriété sur le village de Batîreşti, situé à Cîrligătură, dont une moitié est son hoirie et l'autre moitié il l'a acheté à sa tante, Maruşca, pour 60 złotys tatares, Le voïévode lui confirme aussi le droit de propriété sur la *seliştea* (emplacement d'un village abandonné) de Măcău Vlad, située sur le Bahlueţ, avec emplacement de moulin, achetée à Anuşca et à Marta, les filles de Mădîrjac, pour 70 złotys tatares.

127. 7 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Rabotă, à sa soeur, Sora, les fils d'Alexa, et à leurs parents, le droit de propriété sur le village «où a été la maison d'Alexa», situé sur la Vinna, reçu de Magda, fille de Mihul et petite-fille de Negrea, et des petits-fils de celle-ci.

128. 15 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mănăilă et à ses parents, tous petits-fils de Lucaci, le droit de propriété sur les villages de Balomireşti, où a été *jude* Balomir, avec un moulin sur le Bahlui, et de Hoiseşti, où a été jude Dobromir, tous les deux situés sur le Bahlui. Une moitié de ces villages appartiendra à Mănăilă et à sa nièce, Maruşca, et l'autre moitié appartiendra aux autres nièces. Puis, Maruşca a vendu sa partie du village de Balomireşti et du moulin à son oncle, Mănăilă, pour 100 złotys tatares. En même temps on indique les confins de ces villages.

129. 15 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au *comis* Petrică du village d'Oniceani, situé sur Şumuzul Rece, perdu en félonie par le *vistier* Avram.

130. 15 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ivul Mîndrea et à ses neveux le droit de propriété sur le village de Tăveşti, situé à l'étang de Crasna, acheté aux fils de Dinga Tălpigeanul, pour 120 złotys tatares. En même temps, le prince leur confirme aussi le droit de propriété sur leur hoirie, Seliştea lui Bibarţ el le village de Găneşti.

131. ⟨Environ 15 mars 1493 (7001), Suceava⟩. Le voïévode Étienne le Grand fait don à l'*aprod* Ion du village de Scanţireşti, situé sur le Bîrlad, acheté à Ivul Mîndrea, à ses neveux et à Avăr, pour 130 złotys tatares.

132. ⟨Après 15 mars 1493 (7001)⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme le partage du village de Scanţireşti entre Lupul et sa soeur, Maruşca, les frères de l'*aprod* Ion.

133. 16 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Oană et à sa soeur, Fedca, le droit de propriété sur une moitié du village de Băimăceni, situé

www.dacoromanica.ro

sur la Jijia, et sur l'autre moitié à leur parent, Paresca, fille de Medeleanul, achetées à Marina, fille de Magda et petite-fille de Cînde, pour 160 złotys tatares.

134. 26 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *diac* Alexa le droit de propriété sur la *seliște* (emplacement d'un village abandonné) «où a été *jude* Iuga», à Cîrligătură, achetée à Ciorciolina, fille de Drăgoici de Cîrligătură et petite-fille de Şerb Răspop, pour 110 złotys tatares.

135. 22 octobre 1493 (7001). Le voïévode Etienne le Grand, pour un quart du village de Măstacăni.

136. 26 octobre 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stan Grama et à ses frères, Sima, Bodea et Bogdan, le droit de propriété sur le village de Sîrbi, situé à la source de Slivna, achetè à Giurgea, fils de Bancea Prodănescul, et à sa nièce, Mica, fille de Brindea, tous deux les petits-fils de Miclea Prodănescul, pour 64 złotys tatares.

137. 28 octobre 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Danciul, à son frère, Dragotă, à Mălaiu et à Toma Bosioc le droit de propriété sur la Seliștea lui Dănău, où ont été Lieștii, située sur la Putna, achetée aux fils de Grozea Dănău, pour 40 złotys tatares.

138. 4 novembre 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Nastasia, fille de Mărina et petite-fille de Cîrstea, le droit de propriété sur son hoirie, le village de Stănilești, et la *seliștea* (emplacement d'un village abandonné) d'Albotești, dans les mêmes confins, le village de Cîrstești, où a été Miroslav, situé sur la Moldova, et, dans les mêmes confins, le village de Hirești.

139. 7 decembre 1493 (7001). Le voïévode Étienne le Grand, pour les confins du village de Chiujdești.

140. ⟨1494 (7002)⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ivanco et à ses parents le droit de propriété sur une moitié du village de Şecani, situé en haut d'Adjud, achetée à Şerban et à Brînduşa, petite-fille de Giurgiu Şecanul, pour 60 złotys tatares.

141. 18 janvier ⟨1494 — 1496⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader Lazea le droit de propriété sur le village de Rădești, situé à la source de Covurluiul Sec, acheté aux filles de Stoica Dieniș.

142. 25 février 1494 (7002). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ana et a sa soeur, Marina, les soeurs de Lupșa, le droit de propriété sur le village d'Ostășăști, où a été Negra, situé sur la Rebricea, acheté à Dragotă, fils d'Ivan Pietrescul et petit-fils d'Iațco Piatră, pour 110 złotys tatares.

143. 27 février 1494 (7002), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Anna, fille de Bobul, le droit de propriété sur un quart du village de Petrilești, situé sur Pîriul Alb, acheté à Luca, fils de Zeico, pour 50 złotys tatares.

144. 2 mars 1494 (7002). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Andrica, à Petre et à Costin, les fils de Barbu Burcea, le droit de propriété sur le village de Zernești, acheté pour 30 złotys tatares.

145. 11 mars 1494 (7002), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mihăilă et à son frère, Ghițul, le droit de propriété sur une moitié du village de Cîrnești, à Cobîle, indiquant ses confins, achetée à Bonceac et à ses soeurs, Anna et Rusca, les fils de Stana et les petits-fils de Mihul Cîrnul.

146. 11 mars 1494 (7002), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toma le droit de propriété sur le village appelé « où a été Ivan », situé à Cobîle, sous Moghilă, à Ulmi, acheté à Bonceac et à ses soeurs, Anna et Rusca, les fils de Stana et les petits-fils de Mihul Cîrnul, pour 110 złotys tatares.

147. 1495 (7003). Le voïévode Étienne le Grand, pour le village de Vitejești, situé à Codru.

148. 1495 (7003). Le voïévode Étienne le Grand, pour une moitié du village de Chiliiani, situé sur le Bîrlad.

149. 1495 (7003). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Bogdan le droit de propriété sur une moitié du village de Giumătățeni, achetée à son frère, Oncea, fils de Mărina et petit-fils de Giurgea, pour 230 złotys tatares.

150. 6 janvier 1495 (7003). Le voïévode Étienne le Grand, pour le village de Stoiași, situé sur la Tutova.

151. ⟨Avant 10 janvier 1495 (7003), Bîrlad⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme les confins du territoire possédé par le bourg de Bîrlad, en ajoutant la *seliște* (emplacement d'un village abandonné) appellée Ivancea de la Tătarca, située sur la Tutova, achetée par le prince aux petits-fils de Petru Tudor, pour 100 złotys tatares. En même temps, le prince exempte les habitants de ce bourg des taxes douanières, sauf ceux qui vendront du poisson.

152. ⟨10 janvier-avant 3 février 1495 (7003)⟩, Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ona, à Fedor et à son cousin, Albul, le droit de propriété sur deux parties du village de Deocheați, où a été Bogdan, situé sur le Soholui, achetées à Drăgălina, fille de Lațco Leghetiș et petite-fille de Ștefan Leghetiș, pour 100 złotys tatares.

www.dacoromanica.ro

153. 10 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Miclea et à ses soeurs, Mălina, Buraia et Greaca, les fils de Stana et les petits-fils d'Ivan, le droit de propriété sur le village où a été la maison de leur grand-père, Ivan, situé sur la Cneaja, et, dans les mêmes confins, la fontaine Împuțita.

154. 10 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Vasco, à Mihul Bontea, à Mihăilă, et à Toderică, le fils de Dolha, le droit de propriété sur une moitié du village de Fofișești, situé sur la Cuțitna, achetée à Pătru Gîrbovăț, fils de Pantea et petit-fils de Petru, pour 80 złotys tatares.

155. 11 janvier 1495 (7003), ⟨Vaslui⟩. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Stan Mieriul d'une moitié de la *seliștea* (emplacement d'un village abandonné) de Fundiani, située sur le Bîrlad.

156. 11 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand fait don au *spătar* Clănău d'une moitié du village de Piscul, situé sur le Birlad, avec une moitié de moulin.

157. 11 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Mareș, à Duma Mălăescul, à Sima, à Nicoară et à Petrică du village de Merești, situé sur le Bîrlad.

158. 11 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand fait don à l'*ușar* Petru et à ses soeurs, Neaga et Mica, d'une moitié du village de Tomcești, situé sur le Bîrlad, et d'une moitié du barrage pour attraper du poisson, qui se trouve dans la rivière de Bîrlad.

159. 12 janvier 1495 (7003), ⟨Vaslui⟩. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Focșa, à Berehoiu et à Bantaș d'un terrain désert, situé à le source de Covurluiul cu Apă, entre les villages de Rădești et de Voești, pour fonder un village, indiquant ses confins.

160. 12 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Alexa, à Giurca, à Dragoșe et à Giurgiu du village de Țigănei, situé à Dimaci.

161. 12 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand fait don au *postelnic* Eremia d'une moitié du village de Piscul, situé sur le Bîrlad, avec une moitié de moulin.

162. 12 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Fete et à ses frères, Văsiiu et Tatul, d'une moitie de la *seliștea* (emplacement d'un village abandonné) de Fundeni, située sur le Bîrlad.

163. 12 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Frățilă et à ses neveux, Mareș, Florea, Danciul et Bădea, du village de Liești, situé sur le Bîrlad, à Rătud.

164. 15 janvier 1495 (7003). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Nistor et à son frère, Crăciun, le droit de propriété sur la *seliștea* (emplacement d'un village abandonné) située à Fintîna Suciavea, à la source du ruisseau de Grușeva, achetée à Oancia, petit-fils du *ploscar* Bodea, pour 50 złotys tatares.

165. 16 janvier 1495 (7003). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Petre Ghenghe et à ses parents le droit de propriété sur le village de Popești, situé sur le Jerăvăț.

166. 16 janvier 1495 (7003). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Neaga et à sa soeur, Stana, les filles de Dragomir Tăutul, le droit de propriété sur leur hoirie, les villages de Tăuți et de Rujeni, situés sur la Horincea, et une moitié du village de Leușteni, situé à Chigheci. L'autre moitié du village de Leușteni est le hoirie de leur cousin, le logothète Tăutul.

167. 16 janvier 1495 (7003), Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader, à son frère, Ivan, et à leurs nièces, Nastea, Stana et Maria, le droit de propriété sur le village de Gheești, situé sur le Zeletin, entre les villages de Neagone et de Colunoi, où a été Gheia, achété à Pătru Ghilțu et à ses parents, tous les petits-fils de Pătru Scolofindie et du prêtre Dragomir, pour 85 zlotys tatares.

168. 17 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mariția, fille de Sima et petite-fille de Toader Nănescul, et à ses parents le droit de propriété sur le village de Nănești, situé sur le Studeneț, divisé en quatre parties.

169. 17 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Nica et à ses parents le droit de proprété sur le village de Poliței, où a été Vlașin, et sur la *seliștea* (emplacement d'un village abandonné) de Toma, tous les deux situés sur la Tutova, ainsi que le partage qu'ils l'ont fait.

170. 22 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mica, fille de Mihăilă Andriescul, le droit de propriété sur la village de Pulpești, où a été *jude* Pulpe, situé sur la Tutova, achetè à Mihul Dragoslav et à ses parents, tous les petits-fils de l'ancien *ceașnic* Negrilă, pour 80 zlotys tatares.

171. 22 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Neagul Dumia et à son frère, Băloș, le droit de propriété sur un quart du village de Budzești, où a été Bericica, situé sur la Sărata, acheté à Nastea, petite-fille de Mihăilă Budzea, et à sa nièce, Mărina, fille de Husul, pour 25 zlotys tatares.

www.dacoromanica.ro

172. 22 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader Iucaş et à ses parents, tous les petits-fils du *globnic* Laslău, le droit de propriété sur leur hoirie, les villages de Lăslăoani, situé sur le Cracău, de Şerbeşti, situé sous Piatra Cracăului, de Mohoriţi, situé en bas de l'embouchure de Pojorita, de Drăgoeşti, situé sur le Dobrotvor, de Petreşti, situé sur le Zeletin, de Plăcinteni, d'Oprişeşti, de Cirna et de Răchitiş.

173. 23 janvier <1495 (7003)>. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Leca et à son frère, Petru, le droit de propriété sur une portion de terrain, situé sur la Sărata, en bas des confins du bourg de Huşi, achetée à Nastea, petite-fille de Mihail Buză, et à sa nièce, Mărina, fille de Husul, pour 40 złotys tatares.

174. 24 janvier 1495 (7003). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Petrea et à sa soeur, Mariea, le droit de propriété sur le village « où a été Ionaş Tricolescu », situé sur l'Elan, dont une moitié a été acheté par leur père, Crăciun, à Giurgea, frère de Cristea Negru, et l'autre moitié a été acheté par eux à Toma, fils d'Ivaşco Tricolescul. Ivaşco Tricolescu avait racheté cette moitié de village à Giurgea, frère de Cristea Negru.

175. 24 janvier 1495 (7003), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Magda, fille de Mihul et à ses parents, les petits-fils de Sima Rugină, et à d'autres encore le partage de leurs villages: Todireni, Liudeşti, et Birzeşti, situés sur le Birlad, Zăharna, situé sur le Nistru, Horodiştea et d'autres villages.

176. 25 janvier 1495 (7003). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Vana Petrescul le droit de propriété sur une moitié du village de Cucoşeri, où a été Oancea, situé sur le Stemnic, achetée à Ilieş, neveu d'Ianoş Negrescul, pour 60 złotys tatares.

177. 3 février 1495 (7003), Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Pătiul et à ses parents le droit de propriété sur le village de Dodeşti, où a été Ştefan, situé sur la Jigălie, en haut de Tămăşel, acheté à Ion Budză et à ses parents, pour 100 złotys tatares.

178. 4 février 1495 (7003), Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toma Salce, fils d'Ivaşco Tricolescul, le droit de propriété sur le village situé à Salce, sur l'Ialan, entre Ioanăş Tricolescul et Găjăoane, acheté à Ion Budză et à ses parents, pour 70 złotys tatares.

179. 5 février 1495 (7003), Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *pisar* Toader le droit de propriété sur les villages de Rizina, où a été *vătăman* Alexa, et de Sinaşeuţi, situés sur le Nistru, à l'embouchure de Rizina, achetés à ses parants, arrières petits-fils de Negrea, pour 150 złotys tatares.

180. 13 mars 1495 (7003), <Suceava>. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Dragoş, à ses frerès, Petrea, Gliga et Cirţilă, et à leurs nièces, Nastea, Parascheva et Anghelina, le droit de propriété sur le village de Stroeşti, situé sur la Moldova, à l'embouchure de Şomuz.

181. 13 mars 1495 (7003), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Cozma Păşco, à son frère, Mihul, et à leur soeur, Nasta, les fils de Hodco Păşcan, le droit de propriété sur le village de Păşcani, situé sur l'Ichel, sur une *seliştе* (emplacement d'un village abandonné) située sous Poroseci, et sur un rucher. Les confins seront tracés selon la décision du *paharnic* Mohila et de ses voisins, suivant les tracés des anciens confins.

182. 13 mars 1495 (7003), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Cozma, à ses frères, Vladul, Neaga et Stana, et à leur nièce, Pătrana, le droit de propriété sur une moitié du village de Floreşti, situé sur le Polocin, achetée à Măgdălina, fille du *spătar* Petru, pour 36 złotys tatares.

183. 13 mars 1495 (7003), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Cirstea et à ses frères, Dobrul, Neaga et Nastea, le droit de propriété sur une moitié du village de Spăreaţi, où a été Spăreatul, situé sur le Zăbrăuţi, achetée à Ştefu1 et à ses frères, Ion et Stana, les fils de l'ancien *stolnic* Ioanăş, pour 25 złotys tatares.

184. 15 mars 1495 (7003), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Măria, fille de Birsan, et à ses neveux le droit de propriété sur une moitié du village de Floreşti, situé sur le Polocin, achetée à Măgdălina, fille du *spătar* Petru, pour 35 złotys tatares.

185. 15 mars 1495 (7003), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Vlaşin et à son neveu, Ciocan, le droit de propriété sur la troisième partie du village d'Argişani, situé sur le Prut, achetée à Coste Orăş, pour 160 złotys tatares.

186. 16 mars 1495 (7003), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Giurca Pintece et à ses parents le droit de propriété sur une moitié du village de Horodniciani, avec une moitié de moulin, et sur les villages de Mărceşti et de Grijlivi, situés sur le Birlad.

187. 17 mars 1495 (7003), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Lupe et à ses frères, Danciul et Toma, le droit de propriété sur une moitié du village de Tiveşti, situé sur le Berheci, achetée à Iura, fils de Maruşca et petit-fils de Coste Croitorul, pour 60 złotys tatares.

188. 17 mars 1495 (7003), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Sima Gureş le droit de propriété sur une moitié du village de Sirbi, situé sur la Rebricea, partagée avec son neveu, Nicoară Ciocirlie.

www.dacoromanica.ro

189. 17 mars 1495 (7003), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader, fils de Miclea Bălcescul, et à Dragotă Vulpescul le droit de propriété sur le village de Hirova, où a été la maison de Rosomac, situé à Măiatini, entre les villages de Dereneu et de Grişani, acheté à Nastea, fille de Rosomac, pour 55 złotys tatares.

190. 18 mars 1495 (7003). Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Petre Căliman et à ses neveux, Isaia, Armean, Anna et Mărușca, le droit de propriété sur le village de Tatomirești, situé à la source d'Oarbic, acheté à Ilie et à ses frères, Petrea, Gavril et Frățilă, les fils de Jula, et à leur nièce, Fatoșe, fille d'Ivașco Clecea et petite-fille de Coste Dabija, pour 80 złotys tatares.

191. 18 mars 1495 (7003). Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stanciul et a sa soeur, Stana, le droit de propriété sur le village de Lălești, situé sur la Tutova, acheté à Oancea, fils de Stanciul Neamișul, pour 150 złotys tatares.

192. 18 mars 1495 (7003). Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Cozma, petit-fils de Balea, et à son neveu, Toader, le droit de propriété sur le village de Brătiești, situé sur le Trotuș Supérieur, et sur la Poiana lui Iliaș, située dans les mêmes confins.

193. 19 mars 1495 (7003). Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme aux petits-fils de Ștefan Peaplea le droit de propriété sur le village de Giurcani, situé dans Cimpul lui Dragoș et divisé en quatre parties.

194. ⟨Avant le 1er octobre 1495 (7003)⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Giurgiu Cirmete et à ses frères, Dragoșe, Drăgălina et Stana, le droit de propriété sur le village de Mirești, où a été Ivan Mieriul, situé sur le Sohului, en haut du village de Deocheați, acheté à Toader, fils de Nastea, pour 100 złotys tatares.

195. 10 octobre. ⟨après 1495 (7003)⟩. Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Bura et a sa soeur, Neacșa, le droit de propriété sur une moitié du village de Cirna, situé sur le Zeletin, achetée à Toader Iucaș et à ses cousins, pour 100 złotys tatares.

196. 24 janvier 1496 (7004), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au *pisar* princier Toader d'une moitié du village de Ciofrești, situé sur le Birlad, au bord du grand étang de Birlad, à l'embouchure de Gerul. De plus, il possédera, avec le *stolnic* Frunteș, un quart de cet étang.

197. ⟨24⟩ janvier 1496 (7004). Suceava Le voïévode Étienne le Grand fait don au *stolnic* Ion Frunteș d'une moitié du village de Ciofrești, situé sur le Birlad, au bord du grand étang de Birlad, à l'embouchure de Gerul. De plus, il possédera, avec le *pisar* Toader un quart de cet étang.

198. 25 janvier 1496 (7004). Suceava. Le voïévode Étienne le Grand, pour le village d'⟨Aldești⟩.

199. 1497 (7005). Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Anușca et à sa soeur, Elisafta, les filles de Jurja, le droit de propriété sur la troisième partie du village d'Alexești, situé sur la Vilna, achetée à Duma et à ases frères, Vlașin et Anghelina, les fils d'Iuga, pour 70 złotys tatares.

200. 1497 (7005). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Vlad Semenescul le droit de propriété sur une moitié du village de Vlădești, situé sur le Racova, qui a été appelé Leucești, avec une moitié du moulin sur la Racova.

201. 3 janvier 1497 (7005). Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand confirme au prêtre Ivan Arame le droit de propriété sur le village d'Urjiceani, acheté à Miclăuș et à son frère, Iancu, pour 250 złotys tatares.

202. 20 janvier 1497 (7005). Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Neagul Călmățui le droit de propriété sur une moitié du village de Molești, situé sous Orhei, achetée à Ilca, fille de Stan, pour 200 złotys tatares.

203. 20 janvier 1497 (7005). ⟨Iassy⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader, fils de Gavril, à son cousin, le prêtre Toader de Iassy, et à la soeur de celui-ci, Stana, les fils de Giurgea, le droit de propriété sur le village de Nedeiani, à Cirligătură, acheté aux petits-fils d'Ivașco Procelnicul, pour 70 złotys tatares.

204. 22 janvier 1497 (7005). Iassy. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Voroneț d'un rucher situé sur le ruisseau de Mihalcea, à Cirligătură, acheté à Drăguș Carimbu et à ses parents, pour 70 złotys tatares, et d'un terrain, appelé Lazul, dans les confins du village de Tomești, près du rucher mentionné, acheté à Toma, fils de Mihnea, petit-fils d'Oană, pour 20 złotys tatares.

205. 28 janvier 1497 (7005). Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mihai Mindrea le droit de propriété sur le village de Litești, situé sur le Siret, acheté à Mara, fille de Nisporescu et petite-fille de Miroslav, et à Iossina (!).

206. 25 février 1497 (7005). Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ileana et à son neveu, Dragotă Frățianu, le droit de propriété sur le village de Frățienești, situé au-delà de Prut, à l'embouchure d'Orbeja, acheté à Toader Căuia et à sa nièce, Anna, fille de Oană Căuia, pour 70 złotys tatares.

www.dacoromanica.ro

207. 6 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Danciul Pogan, fils d'Ion, et à ses frères le droit de propriété sur le village de Pogăneşti, où a été la maison de Nicoară Pogan, situé sur la Tutova.

208. 8 mars 1497 (7005). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ion Nadeşu, fils de Mihailo, le droit de propriété sur le village de Nadişe, acheté à Mihul Berescul, pour 60 złotys tatares.

209. 9 mars 1497 (7005). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ion Papa et à ses parents le droit de propriété sur le village d'Ogrineşti, où a été *jude* Ordzea, situé sur le Corod, acheté à Toader et à ses frères, les fils d'Iuga, pour 53 złotys tatares.

210. 10 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Triful Sogne le droit de propriété sur un quart du village de Doncești, situé sur la Doncea, acheté à Avăr, fils du *vistier* Ivan, pour 15 złotys tatares.

211. 10 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Maruşca, fille de Stan Maxin, le droit de propriété sur son hoirie, une moitie du village de Maxineşti, situé sur Pîrîul Negru.

212. 11 mars 1497 (7005). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Lupea, à son frère Toader, et à leur soeur, Crîstina, le droit de propriété sur le village de Sîrbi, situé sur la Horince, acheté pour 86 złotys tatares.

213. 11 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ghedeon Harbuz et à ses parents le droit de propriété sur le village de Harbuzi, où a été Bădioai, situé sur la Jigălia, divisé en trois parties.

214. 13 mars 1497 (7005). Le voïévode Étinne le Grand confirme à Ghermăniță le droit de propriété sur un tiers de la moitié du village de Dragomireşti.

215. 13 mars 1497 (7005). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Grozea, à sa soeur, Mărişca, et à leur neveu, Gliga, le droit de propriété sur un quart du village de Grozeşti, situé dans Cîmpul lui Dragoş, acheté à leurs parents, Niacşa, fille de Giurgea Grozescul, et à son neveu, Dragotă, fils d'Ivan, pour 80 złotys tatares.

216. 13 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Giurgiu Puţeanul le droit de propriété sur les villages de Puţeni, situé dans Dumbravă, et «où ont été Muntenii Puţeni», situé à la lisière de Dumbravă, achetés à Toader Turcul et à ses parents, tous les petits-fils de Simion Turcul, pour 100 złotys tatares.

217. 14 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Anuşca et à ses soeurs, Negrita et Maria, le droit de propriété sur le village de Bejăriceni, situé sur l'Idrici, acheté à Vlaicu, fils de Scoarță, pour 60 złotys tatares.

218. 14 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Micul Măcău le droit de propriété sur une moitié du village de Călimăneşti, situé sur la Putna, achetée à Ion Batin de Suceava, petit-fils de Batin, pour 70 złotys tatares.

219. 15 mars 1497 (7005), ⟨Vaslui⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme aux fils d'Ilciul le droit de propriété sur une moitié du village de Dimeşti, situé sur le Siret, district de Tecuci.

220. 15 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme au prêtre Stroia le droit de propriété sur une clairière située à l'embouchure de Strîmba, au-delà de Tazlău, vis-à-vis du village de Bereşti, avec des étags et un emplacement de moulin sur le Tazlău, et sur la clairière de Runcul, située à la source de Strîmba, achetées à Marina, fille de Mihul Berescul, pour 202 złotys tatares.

221. 15 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Cîrstea et à son frère, Stanciul, le droit de propriété sur la troisième partie du village «où a été Comănial», situé sur la Rebricea, achetée à Urîta, fille de Malina et petite-fille d'Iaţco Piiatră, pour 70 złotys tatares.

222. 15 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Borcea et à sa soeur, Dragolea, le droit de propriété sur le village de Beţeşti, où a été le moulin de Beţea, situé dans Cîmpul lui Dragoş, acheté à Ivan, fils de Danciul et petit-fils de Toader Beţea, pour 100 złotys tatares.

223. 16 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ivan le droit de propriété sur le village d'Ionăşeşti, situé sur le Jeravăţ, acheté à Stana, fille de Mic Opinteală, pour 120 złotys tatares.

224. 18 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Anuşca, fille d'Oană Căuie, et à ses parents le droit de propriété sur le village de Hăoşeşti, situé sur le Bîrlad, en bas du village de Lipovăţ, et sur le village de Căueşti, où ont été Leunteneştii, situé sur la Rebricea.

225. 19 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Toader Dumbravă et à sa femme, Muşa, le droit de propriété sur le village de Hădărăeşti, avec le moulin, situé sur le Bîrlad, acheté aux petits-fils de Stan Hădărău, pour 200 złotys tatares.

226. 20 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *comis* Ilea, à sa soeur, Anca, et à leur nièce, Maria, le droit de propriété sur une moitié du

www.dacoromanica.ro

village de Crăiniceşti, situé sur le Polocin, et, seulement au *comis* Ilea, sur une moitié de la *seliştea* (emplacement d'un village abandonné) de Găleşti, où a été Mic Gălescul, situé aussi sur le Polocin, faites don par leur cousine, Drăgălina, fille de Nastea, et par sa nièce, Tudora, fille de Vasilisa et petite-fille du *clucer* Nan.

227. 20 mars 1497 (7005), Vasluiu. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *medelnicer* Mihul le droit de propriété sur le village de Rădeni, avec l'étang situé à l'embouchure d'Ialan, acheté aux petits-fils de Creţul d'Ialan, pour 200 złotys tatares.

228. 1498 (7006). Le voïévode Étienne le Grand, pour le village de Lichitişeni, situé sur le Berheci.

229. 8 mars 149⟨8⟩ (700⟨6⟩), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *diac* Mătei le droit de propriété sur des parties du village de Durneşti, situé sur la Suceava, reçues de Niagşa, fille de Rusa, et d'autres de ses parents, en échange d'une moitie du village de Şărbaca, situé au-delà de Prut.

230. 24 septembre 149⟨8⟩ (700⟨6⟩), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Vasutca, fille de Romaşco et femme de l'orfèvre Stanciu, le droit de propriété sur son hoirie, les villages de Drăgoeşti, avec le moulin situé sur le Brădăţel, de Lucăceşti, de Boteşti et de Căcăceni.

231. ⟨24 septembre 1498 (7006) — 15 septembre 1499 (7007)⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme a Taţea, fille de Petru Dărman, et à sa cousine, Vasca, fille de Nastasia, les petites-filles de Stoian, fils de Dărman, le droit de propriété sur leur hoirie, le village de Dărmăneşti, situé sur la Suceava, un autre village, situé sur le Prut, et un troisieme vilage, Dărmăneşti, situé sur la Jijia.

232. 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand confirme à ..., à son frère, Onica, à leur soeur, Annuşca, et à leurs cousins, Mircea et Maruşca, les fils de Lazor Herlic, et aux fils de Muşata le droit de propriété sur le village de Cuciulăteşti, district de Neamţ, avec anciens confins.

233. 25... 1499 (7007), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Lupe Cheşeanul le droit de propriété sur le village d'Onţeşti, situé sur le Bîrlad, acheté à Danciul Pleşa et à sa soeur, Neaga, pour 60 złotys tatares.

234. 15 août 1499 (7007), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Efrem le droit de propriété sur la troisième partie du village de Costeşti, situé sur le Prut, à l'embouchure de Ciuhur, achetée à Oliuşca, pour 200 złotys tatares.

235. 31 août 1499 (7007), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Vasilie, évêque de Roman, du village de Muntenii Scutaşi, où ont été *juzi* Itu et Şărban, acheté à Vasutca, fille de Cozma et petite-fille de Şandru et de Marta, pour 300 złotys tatares.

236. 15 septembre 1499 (7007), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *gumelnic* Giurgiu le droit de propriété sur un tiers d'une partie du village de Băeşeşti, sur un tiers d'une partie du village de Mălini et sur un moulin situé sur la Topliţa, achetés à Gurban, fils d'Oană Băeşescul, et à ses parents, pour 400 złotys tatares.

237. 18 septembre 1499 (7007). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Fedor Orăş et à son frère, Costia, le droit de propriété sur une moitie du village de Rovcăuţi, situé sur le Prut.

238. 22 septembre 1499 (7007). Le voïévode Étienne le Grand confirme aux petits-fils de State le droit de propriété sur les villages de Cervacinţi et de Şarba, situés sous Codru, et sur un moulin emplacé dans le village d'Ivancicăuţi.

239. 14 novembre 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Duma Brudur le droit de propriété sur une moitié du village de Ţăpeşti, situé sur le Bîrlad, à Olteni, et sur un quart du lac de Lozova.

240. 15 novembre 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Moldoviţa le droit de propriété sur le village de Vaculinţi, où a été Zernă, sur le village de Saşi, situé sur la Costina, sur un autre village situé sur la Moldova, à l'embouchure de Moldoviţa, et sur la douane de Moldoviţa.

241. 17 novembre 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ivan et à sa femme, Feda, le droit de propriété sur le village de Străviceani, situé sur la Sirca, en bas du village de Mădîrjac, acheté à Măruşca, femme de l'archiprêtre Ivan, fille de Nastea et petite-fille de Costea Stravici, pour 150 złotys tatares.

242. 17 novembre 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mîndrea et à son frère, Drăgoi, le droit le propriété sur le village « où a été Dragomir Grumadz », situé sur le Bahlui, acheté à Măruşca et à sa soeur, Stanca, les filles de Nastea et les petites-filles de Coste Stravici, pour 80 złotys tatares.

243. 20 novembre 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand fait don au *vistier* Eremia, fils de Galeş, du village de Giuleşti, situé sur Pîrîul Negru, district de Neamţ, acheté à Lupşe de Sireţel, fils d'Ivaşco de Sireţel, pour 130 złotys tatares.

244. 20 novembre 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Voroneţ du village de Milcineşti, où a été Milcin Ştefan, situé à Cîrligătură,

www.dacoromanica.ro

et de trois *fălci* (une falce = 14.322 m²) et un quart de vigne, situés sur la colline de Hîrlău. Ene même temps, le prince lui confirme une *falce* et trois quarts de vigne, situés aussi sur la colline de Hîrlău, faites don par le *vistier* Iuga.

245. ⟨21 novembre⟩ 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Gavril Dinga et à ses parents le droit de propriété sur le village de Bodești, situé sur Tazlăul Mare, acheté à Neacșa, fille de Hană, pour 220 złotys tatares.

246. 23 novembre 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Bistrița des villages d'Ilieșeuți, avec des moulins sur le Siret, de Dragomirești, situé à l'embouchure du rouisseau de Birlea, de Tălvești, où a été Onica, aux confins de Fîntîna, ainsi que de cinq *fălci* (une falce = 14.322 m²) et deux quarts de vigne, situés sur la colline de Hîrlău.

247. 26 novembre 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Dobrovăț des villages de Ruși, où a été la cour de Stan al lui Popa, de Călugăreni, où a été Giurgiu Călugărul, et de Dumești, où a été Dadul, tous les trois situés sur le Dobrovăț, reçus des petits-fils d'Ivan Damianovici en échange des villages de Dumbrăveni, où a été Belici, et de Radotești, où a été Borta, tous deux situés sur le Bujor, de Davideși, où a été David, situé sur le Berheci, et de Neagomirești, situé sur la Hovrăleata.

248. 26 novembre 1499 (7007), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *comis* Ilea le droit de propriété sur la *seliștea* (emplacement d'un village abandonné) d'Alba, où a été Miclăuș Catina, située sur la Putna, achetée à Ivul, fils de Voica et petit-fils du *stolnic* Bogdan, pour 100 złotys tatares.

249. 1500 (7008). Le voïévode Étienne le Grand, pour le monastère Saint Grégoire, du Mont Athos.

250. 20... 1500 (7008). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Duma Pocșescul et à Manea le droit de propriété sur la *seliștea* (emplacement d'un village abandonné) de Lopatna de Jos, située au confluent de Lopatna dans le Bezin, indiquant ses confins, achetée à Iacob et à ses soeurs, Crestina et Anușca, les fils du *gramatic* Mihail Oțel, pour 220 złotys tatares.

251. 8 février 1500 (7008). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Bratul et à sa soeur, Bolca, et à Stanciul et à son frère, Manea, le droit de propriété sur une moitié du village de Sîrbi, situé sur le Milcov, où se trouvait l'ancien gué.

252. 10 février 1500 (7008), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand, avec le consentement du conseil princier, confirme son droit de propriété sur le village de Peletiucești de Jos, acheté à Iațiul Dolha et à son frère, Vlaicul, pour 200 złotys tatares.

253. 14 mars 1500 (7008). Le voïévode Étienne le Grand confirme au *pîrcălab* de Soroca, Costi, et à ses parents le droit le propriété sur le village de Toderești, situé sur le Pereschiu, et sur l'autres villages, situés dans le voisinage de celui-ci.

254. 17 mars 1500 (7008), Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Neamț le droit de propriété sur le lac de Zahorna, situé sur le Nistru, avec un bras de rivière et un rucher, et fait don de l'étang de Strîmba et du lac situé sous Dubrovca, avec le bras de rivière de Chișcă.

255. ⟨22 mars⟩ 1500 (7008), Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Danciu Știucariu et à ses neveux, Onța Gocianul et Trif, les fils de Mărina, le droit de propriété sur le village de Dobreni, situé sur la Lăpușna, acheté à Sora, fille de Mușa et petite-fille du *comis* Stanciul, pour 100 złotys tatares.

256. 22 mars 1500 (7008), Iasy. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Bistrița le droit de propriété sur les villages de Slugani, de Chicoșești, de Călinești et de Lățcani, tous situés sur la Bistrița, reçus du prince en échange du village de Caucelești, où ont été *juzi* Mihail et Dieniș, situé sur le Cracău, entre le village de Grielești et le village de Lupșa, et en échange de trois villages situés sur la Bistrița, en haut du bourg de Bacău: le village de Birai, le village de Vlăcsan et le village de Manuilești.

257. 25 mars 1500 (7008), Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Sima et à son frère, Onica, les fils de Botea, le droit de propriété sur le village de Botești, situé sur l'Ialan, acheté à Sima Benea et à ses parents, tous les petits-fils de Crețu d'Ialan, pour 70 złotys tatares.

258. 30 mars 1500 (7008). Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Pobrata le droit de propriété sur les villages de Verejani, où a été Dan, et de Ciulinești, où a été Manoil, situés sur le Prut, indiquant leurs confins, ainsi que sur cinq familles de serfs tartares.

259. 5 avril 1500 (7008). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Dragoș Murgu et à son frère, Toadir, le droit de propriété sur le village de Murgeni, situé sur l'Elan, acheté à Sima Bene et à ses parents, tous les petits-fils de Crețu d'Elan, pour 70 złotys tatares.

260. 25 avril 1501 (7009). La voïévode Étienne le Grand confirme à Pașină le droit de propriété sur le village de Petricani, situé sur le Bașeu, donné par le *postelnic* Dumșa, avant sa mort (pl. XXV).

www.dacoromanica.ro

261. 14 décembre 1501 (7009), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Putna des villages de Sineşti et d'Onicicani, situés à Cîrligătură, dans les mêmes confins.

262. 17 février 1502 (7010), Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Gavril, fils de Negrita, et à ses cousins, Stanciul, Andruşco, Silion et Vasco, et à leur soeur, Negşa, tous petits-fils du *gramatic* Mihail, le droit de propriété sur les villages du Murgoceni, où a été *cneaz* Ivan, situé au-delà de Prut, de Băşeni, où a été Başa, situé à Turia, et de Tărjoca, situé sur la Jijia, sur une moitié du village d'Iacobeni, où a été le *vătăman* Iacob, et sur un hameau appelé « où a été Torontai ». Une moitié de ces hoiries appartiendra à Gavril et l'autre à ses neveux.

263. 17 février 1502 (7010), Iassy. le voïévode Étienne le Grand confirme au *pisar* Toader le droit de propriété sur le village de Mălineşti, situé sur le Bîrlad, à Stejarul Frumos, acheté à Maruşca et à sa soeur, Stanca, les filles de Nastea et les petites-filles de Costea Stravici, pour 150 złotys tatares.

264. 22 février 1502 (7010). Le voïévode Étienne le Grand confirme au *vistier* Isac le droit de propriété sur le village de Dolheşti, situé sur le Şumuz, acheté aux petits-fils du *portar* Şandru, pour 600 złotys tatares.

265. 1er mars 1502 (7010), Vaslui. Le voïévode Etienne le Grand fait don à Maleşco, à son frère, Nenciul et à Cozma Rîzeanul et à son frère, Dragoşe, d'un terrain désert à Vişneuţi, pour fonder un village.

266. 7 mars 1502, (7010), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *portar* de Suceava Luca Arbure le droit de propriété sur le village de Solca, acheté aux petits-fils de Cîrstea Horaeţ et de Şandru Gherman, pour 680 złotys tatares.

267. ⟨Avant 10 mars⟩ 1502 (7010). Le voïévode Étienne le Grand confirme au *stolnic* Toader Toc le droit de propriété sur la *seliştea* (emplacement d'un village abandonné) de Foleşti, située sur la Crasna, achetée à Toader et à sa soeur, Marina, les fils de Luca, et à autre Marina et à sa soeur, Magda, les filles de Codrea, pour 60 złotys tatares.

268. 10 mars 1502 (7010), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *stolnic* Toader Toc le droit de propriété sur le village de Soleşti, où a été Andrei et où a été *jude* Mihailo Negrul, situé sur le Vaslui, reçu de Marenca, fille de Mihul Epure et petite-fille de Toma Solescul, en échange du village de Foleşti, situé sur la Crasna, et de 100 złotys tatares.

269. 10 mars 1502 (7010). Le voïévode Étienne le Grand donne à *cneaghina* Marga, petite-fille d'Antoleasa, en échange du village de Pleşeşti, situé sur le Caraclău, le village de Rădeni, où a été Miclăuş Faur, situé entre la Dragomirna de Pîrîul Sec et Bogdana.

270. 11 mars 1502 (7010). Le voïévode Étienne le Grand fait don à Duma Hurduescu et à ses frères d'un terrain désert situé sur la Spiroasa, près du lac qui se trouve en haut d'Ulmi, pour fonder un village.

271. 13 mars 1502 (7010), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stan et à ses frères, Iuga, Marga, Anna, Ilca et Drăguţa, le droit de propriété sur le village de Mîndreşti, où a été Ivan Mîndrul, situé à la source de Gerul, acheté à Drăgălina, fille du *postelnic* Zancea, et à ses neveux, Dumitru et Luca, les fils de Neagşa, pour 200 złotys tatares.

272. 14 mars 1502 (7010). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Neaga, fille de Micşin, le droit le propriété sur le village de Micşineşti, situé sur l'Elan.

273. 14 mars 1502 (7010), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme aux filles de Nistrea, Fedca, Ileana et Anuşca, le droit de propriété sur une moitié du village de Marcoviceani, où ont été les maisons de Nistrea et de Dragoş, village situé sur le Bîrlad, et à leur cousin, Stanciul, fils de Dragoş, et aux neveux de Stanciul, Sima et Urîta, les fils d'Aver, et à Isaia et à Iurie, sur l'autre moitié du même village et sur le village de Terpeşti, situé de même sur le Bîrlad.

274. 14 mars 1502 (7010), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Crăciun le droit de propriété sur un quart du village « où ont été *juzi* Buda et Drăgoiu », situé sur le Bîrlad, acheté à Giurgiu, à Crăciun et à Armeanca, les fils de Danciul Delea, pour 80 złotys tatares.

275. 14 mars 1502 (7010), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Ion et à ses frères, Nichita et Mihul, le droit de propriété sur un quart du village de Faureşti, où a été Stanco, situé sur le Bîrlad, acheté à Mircea Ezereanul, fils de Drăguţa et petit-fils de Gradea, pour 50 złotys tatares.

276. 14 mars 1502 (7010), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Petrea le droit de propriété sur un quart du village de Mileşti, où a été Milea Uliul, situé sur le Sohului, acheté à Oancea, petit-fils du *ploscar* Bodea, pour 70 złotys tatares.

277. 14 mars 1502 (7010), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stana et à ses soeurs, Zoica, Marena et Parasca, les petites-filles de Marcu, le droit de propriété sur le village de Băleşti, situé à l'embouchure de Stebnicel.

www.dacoromanica.ro

278. 17 mars 1502 (7010) Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Grozea, à Costea, à Stănilă et à autres le droit de propriété sur le village de Petreşti, situé sur le Milcov, acheté à Anca, à Ţole et à Magda, les filles de Neaga, et à leurs cousins, Sima et Băloş, pour 140 złotys tatares.

279. ⟨Après 17 mars⟩ 1502 (7010). Le voïévode Étienne le Grand fait don à Dobrotă et à Lupnl d'un terrain désert, appelé Fîntîna Popişoara, situé à Seliştea Tătărească, sur Pîrîul Grecului, ditstrict de Chigheci, pour fonder un village.

280. 7 avril 1502 (7010). Le voïévode Étienne le Grand, pour le « domaine » d'Arămeşti.

281. 10 juin 1502 (7010). Le voïévode Étienne le Grand confirme au *sulger* Ion le droit de propriété sur un quart du village d'Oeşeni, situé sur la Rezina, acheté à Lupea, fils de Giurgea Oeşanul, pour 70 złotys tatares.

282. 2 juillet 1502 (7010), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Putna du lac de Cerlenul (Roşul), situé au-delà de Prut, avec le village de Balinteşti et la *selişte* (emplacement d'un village abandonné) du Manea, située à l'embouchure de Frumuşiţa, achetés aux petits-fils de Cristea Negru, pour 500 złotys tatares; des villages de Frăceni, situé sur la Frumoasa, en bas de Troian, de Şcheia, situé à l'embouchure de Frumoasa, et du village Fintîna Măcişul, achetés aux petits-fils du logothète Neagoe, pour 330 złotys tatares; et d'un terrain dans les confins de Boiştea, situé en bas de l'embouchure de Boiştea, avec le village «où a été Fălcin», situé sur la Frumuşiţa, en bas d'Andrieş, achetés aux petits-fils de Duma Mădoia, pour 100 złotys tatares, toutes format un domaine dont on indique les confins.

283. 17 novembre 1502 (7010), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand met sous l'obéissance du monastère de Putna tous les prêtres des villages du monastère, lui fait don d'un *obroc* (sursalaire en nature) annuel de 150 blocs de sel de la saline de Trotuş el lui confirme le droit de propriété sur la *braniste* (forêt dont l'emploi est reservé), en indiquant ses confins.

284. 1503 (7001). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Stan et à ses frères, Ion, Şerban et Ichim, le droit de propriété sur un terrain désert, situé sur les Cahove, à Fîntîna lui Vlad, pour fonder un village.

285. 2 février 1503 (7011), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Putna tous ses privilèges antérieurs, pour ses villages, ses vignes, pour les prêtres, pour le sel d'Ocnă, pour les serfs tziganes, pour la *braniste* (forêt dont l'emploi est réservé) autour du monastère, pour la cire, les moulins etc.

286. 8 août 1503 (7011). Le voïévode Étienne le Grand confirme au prêtre Luca, à sa soeur Stanca, et a leur nièce, Safta, fille d'Elena, le droit de propriété sur le village de Mălineşti, situé sur le Bîrlad, reçu de leur frère, le logothète Toader, en échange de leur terrain des villages de Todereşti et de Iurcovţi, situés aussi sur le Bîrlad.

287. 26 août 1503 (7011), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à la Métropolie de Suceava le droit de propriété sur le village de Mihăieşti, avec des moulins.

288. 26 août 1503 (7011), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Moldoviţa le droit de propriété sur les villages de Provorotie et d'Oprişinţi, district de Suceava.

289. 26 août 1503 (7011), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à l'Évêché de Rădăuţi le droit de propriété sur le village de Rădăuţi, avec les moulins, et sur le village de Coţmanul Mare, avec ses hameaux: Gavrilăuţi, Hlivişcea, Davidăuţi, Sadcău, Clivodin, Bludna, Suhoverc, Ceaplinţi et Valeva.

290. 8 septembre 1503 (7011), Badeuţi. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Putna le droit de propriété sur plusieurs familles de tziganes, apportées de Valachie.

291. 13 septembre 1503 (7011), Badeuţi. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Buda et à Grozea d'un terrain désert, situé sur la Sărata, en bas de l'embouchure du ruisseau de Căpăţîroasa, pour fonder un village.

292. 18 septembre 1503 (7011), Badeuţi. Le voïévode Étienne le Grand confirme au *tălmaci* (traducteur) Ion le droit de propriété sur le village de Ruseni, situé sur la Tutova, acheté à Vlad, fils de Stana et petit-fils de Rus Toader, pour 250 złotys tatares.

293. 30 septembre 1503 (7011), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Neamţ des villages de Băiceni, avec des moulins, et de Mogoşeşti, situés sur le Siret, d'un rucher situé dans la *braniste* (forêt dont l'emploi est réservé) princière de Bohotin, et d'un *obroc* (sursalaire en nature) annuel de six pierres de cire du bourg de Neamţ.

294. 30 septembre 1503 (7011), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Danciul Buceaţchi, à son cousin, Isaico, et a leur tante, Vasutca, le droit de propriété sur les villages de Hodorecinţi et de Gvozdăuţi, situés sur la Vilia, achetés à Slavna, fille d'Ivaşco Vladicico, pour 150 złotys tatares.

295. 7 octobre 1503 (7011), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Dobrovăţ des villages de Feteşti, d'Alexeşti, où a été Radul, de Munteni, de Costiceni, où a été Andriaş, et d'Ostroveni, achetés aux petits-fils d'Ivan Damianovici, pour 1500 złotys tartares. En même temps, on indique les confins du monastère et de ces villages.

www.dacoromanica.ro

A. 1502 (7010). Le voïévode Étienne le Grand fait don à Cozma Răzănianu et à ses frères d'un terrain situé sur la Botna Mare et sur la Botnișoara, pour fonder un village.

DOCUMENTS FAUX

I. 27 octobre 1491 (6999), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Homor le droit de propriété sur la *branişte* (forêt dont l'emploi est reservé) située autour du monastère.

II. 5 mars 1493 (7001), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand fait don à Sima Bahluian de la *selişte*a (emplacement d'un village abandonné) de Steţcani, située au confluent de Tazlăul Mare avec Tazlăul Sărat.

III. 18 mars 1494 (7002), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Sema Gureş, à Necora et à ses frères, Morzinco, Roman et Cristina, le droit de propriété sur leur hoirie, les villages de Miculeni, de Peticéni et de Chiuleni, situés sur le Răut, et sur les villages de Samoleuca et de Tilişeuca, situés sur le Nistru, achetés à Ivan Popşa et à Moişa Filosof, pour 170 „lei" tatares.

IV. 17 mars 1496 (7004), Piatra. Le voïévode Étienne le Grand confirme au monastère de Neamţ le droit de propriété sur la *branişte* (forêt dont l'emploi est reservé) située auprès du monastère.

V. 17 mai 1496 (7004). Le *staroste* de Covurlui, Platon, témoigne que Nastea, fille de Porcu, et son frère, Orsu, ont vendu leur hoirie du village de Şătrari à Ioniţă de Şătrari, pour 100 zlotys tatares.

VI. ⟨1497 — 15 septembre 1499⟩. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Bratul et à son frère, Coste, le droit de propriété sur le village de Cîrligul lui Dan, situé sur le Corod, acheté à Ion, fils d'*aprod* Ionăşel, et à ses neveux, pour 50 zlotys tatares.

VII. 12 mars 1497 (7005). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mihăilă età Vlad le droit de propriété sur le village de Şişcani, où a été Stan Coliban, situé sur Valea Largă, à la suite du partage avec leur oncle, Mihăilă Cupce.

VIII. 15 mars 1497 (7005), Iassy. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Mihăilă Cupcici le droit de propriété sur le village de Hotciani, où a habité Stan Coliban, situé sur la Larga, à la suite du partage avec ses neveux, Mihăilă et Vlad.

IX. 15 mars 1497 (7005), Vaslui. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Borcea, fils de Triful Borzescul, et à sa soeur, Dragolea, le droit de propriété sur les villages de Beţeşti et de Bărbăşani, situés dans Cîmpul lui Dragoş, et sur une moitié du village de Rediu.

X. 13 novembre 1498 (7006), Hîrlău. Le voïévode Étienne le Grand fait don au monastère de Bistriţa, en souvenir de son fils, Alexandre, d'un terrain près du bourg de Bacău, avec un ermitage et un rucher, situé dans les vignes de Bacău, indiquant aussi ses confins.

XI. 31 mars 1499 (7007). Le voïévode Étienne le Grand confirme à Costea, à Lazăr et à leurs parents le droit de propriété sur le village de Munteni, où ont été *juzi* Şitul et Prodan, donné par l'évêque de Roman, Vasilie, qui, à son tour, l'avait reçu en don du prince. Celui-ci l'avait achété à Vasutca, fille de Cozma et petite-fille de Şandru et de Marta, pour 300 zlotys tatares.

XII. 27 mars 1500 (7008), Suceava. Le voïévode Étienne le Grand confirme à Gligor et à sa femme, Alba, le droit de propriété sur un quart du village de Rîşcani, situé à la source de Telejna, acheté à Oană Rişcanul et à ses parents, pour 35 zlotys tatares.

XIII. Juillet 1501 (7009). Le voïévode Étienne le Grand confirme au *spătar* Iancovici, fils du *vornic* de Suceava, Gligoraşco Iancovici, le droit de propriété sur son hoirie, le village d'Iaşnovăţ, situé au nord du village de Hotcăuţi, indiquant ses confins.

www.dacoromanica.ro

DOCUMENTE

1 **1487 (6995) ianuarie 9.**

Suret de la Ştefan v(oie)v(o)d, let 6995 <1487> ghen(a)r 9.

Facim înştiinţare precum au venit, înnainte noastră şi a boerilor noştri, Băloş, ficiorul lui Dărnii, nepot lui Tatomir, de a lui bunăvoia, de nime sîlit, nici asuprit, ş-au vîndut a sa driaptă ocină, giumătate de sat din Tatomireşti, pe Răbrice, parte din gios, ce-au fost parte lui. Aceia au vîndut-o slugii noastre, lui Dragotă, şi a surorilor lui: Sofiicăi şi Maruşcăi, ficiorii lui Candrinii [1], drept 50 zloţ(i) tătărăşti, care bani, acei 50 zloţ(i) tătărăşti, i-au dat Dragotă şi surorile lui toţ(i) deplin în mîinule lui Băloş, ficiorul lui Durnii, nepot lui Tatomir.

Pentru aceia, şi noi am dat şi am întărit slugii noastre, lui Dragotă, şi surorilor lui, ficiorii lui Candrinii [1], pre ace de mai sus zisă giumătate de sat din Tatomireşti, pe Răbrice, să fie şi de la noi uric şi cu tot venitul lor, şi copiilor lor, nepoţilor, şi strănepoţilor şi a tot niamul, ce să va alege mai aproape, nestricat niciodată, în veci.

Iar hotarul acei giumătate de sat din Tatomireşti, parte din gios, să fie din hotarul giumătate, pe unde li-au însămnat lor sîngur cu megieşii.

Pentru aceia, credinţa domnii mele şi a preiubiţi fii domnii mele: Alexandru, Bogdan-[şi] Vlad [v(oie)v(o)d], şi credinţa tuturor boerilor noştri, mari şi mici: dum(i)s(al)i Dragoş [vel] vor(ni)c, şi dum(i)s(al)i Ioan Săcară pîrcălab de Cetate Noî, şi dum(i)s(al)i Clănău [vel] spatar, şi dum(i)s(a)i Boldul [2] [vel] vist(ie)ri, şi dum(i)s(al)i Irimie [vel] post(elnic), şi dum(i)s(al)i Andrica [3] [vel] pah(arnic), şi dum(i)s(al)i Matei stol(ni)c şi dum(i)s(al)i Şăndre [4] [vel] com(i)s.

Deci după a noastră viiaţ(ă), cine va fi domn ţării aceştie, să nu strice aciastă danie şi întăritură, ce mai vîrtos să de şi să întăriască.

Şi pentru mai mare credinţă şi întăritură, am poroncit cinstitului şi credinciosului boeriului nostru, dum(i)s(al)i Tăutului [vel] log(o)f(ă)t, să scrie şi a noastră pecete cătră aciastă adevărată carte a noastră să o lege.

S-au tălmăcit de Evloghie dascal, let 1766 ghen(a)r 16.

Bibl. Acad., CV/4. Copie din sec. XIX după trad. din 1766 ianuarie 16.

O menţ., cu văleatul: 6996, într-o carte de judecată din 1786 iulie 1, la Arh. St. Iaşi, Condica K 372, f. 172 v.

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: M. Costăchescu, *Doc. Ştefan*, p. 35—36 (nr. 7) (copie); *D.I.R.*, A, XV, vol. II, p. 57 (nr. 58) (copie).

[1] „Candrinii", formă genitivală slavă netradusă a numelui „Candrea".
[2] În loc de: „Boldur".
[3] În loc de: „Andreica".
[4] În loc de: „Şandru".

2 1487 (6995) ianuarie 11.

L(ea)t 6995 ⟨1487⟩ ghen(arie) 11. Ispisoc de la Stefan vodă... [1].

Toţi cini or citi sau or audzi cetind. Facem ştir(e) precum au venit înnainte noastră şi înnainte tuturor boiarilor noştri moldovineşti sluga noastră Ivan, ficior Tomii Fulovii, de bunăvoe lui, nesilit, niîmpresurat, au vîndut a sa driaptă ocină, dintr-al său drept uric ci-au avut de la...[2], satul anume Beneştii, pe pîrîul Beneştilor, şi alt sat, anme Buciumii,... [2] şi o bucată de loc din dotarul Mihneştilor, slugii noastre, Radului Pătrăşcan, drept 300 zloţ(i), denainte noastră şi denainte boiarilor noştri, i-au făcut plată deplin(ă).

Pentru aceia, şi noi am dat ş-am întărit slugii noastri, Radului Pătrăşcan, pe aceli de mai sus-dzisă: satul Beneştii, şi Buciumii şi acea bucată de loc din hotarul Mihneştilor, ca să-i fie de la noi uric cu tot vinitul, lui, şi feciorilor, şi nepoţilor, şi strănepoţii, şi răstrănepoţilor lui şi a tot niamul lui, cît să vor alegi mai di aproapi, neclintit şi neruşiit, în veci.

Iar hotarul acelor doauî sati, Beneştii şi Buciumii, ca să fie pe hotarul cel vechiu, pe unde au trăit din véci. Iar hotarul cei bucăţ(i) de loc din hotarul Mihneştilor ca să fie din margine pădurii, dintr-un fag însămnat drept peste pîrîu pîn-în ceia margini de pădure, într-un măr.

Şi spre aciasta singur Ştefan vodă şi pun(e) credinţa a tuturor boiarilor ce-au fost pe atuncia.

Şi pentru mai mari credinţa şi întărire a toati cîti mai sus s-a scris, am poroncit boiar(u)lui nostru, Tăutului log(o)f(ă)t, să scrie şi pecéte noastră să o lege la această adevărat(ă) carti a noastră.

U Ias, l(ea)t 7240 ⟨1732⟩ ghen(arie) 6.
Pavel gramatic procital, m.p.

Bibl. Acad., MCXCVI/3. Trad.

EDIŢII D. P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 65—66 (nr. 12) (trad. din 1732 ianuarie 6); *D.I.R.*, A, II, p. 58 (nr. 59) (trad., după D. P. Bogdan).

[1] Colţul din dreapta (4,5 × 6 cm), de la începutul doc., tăiat.
[2] Loc gol în trad.

3 1487 (6995) ianuarie 12, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), н сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) взрит(ъ) или его чтѣчи ѣслышит(ъ), иж(е) прїидоша, прѣд(ъ) нами

www.dacoromanica.ro

и прѧд(ъ) нашимн молдавскимн боꙗре, Мърена и Титнана и Мѫша, дочки Фенрови, по своен доброн волн, нникимь непонѫженн, а нн прнсловани, и продали свою правѫю wтнннѫ, wт(ъ) своего праваго ѫрнка и питомаго, едно село на нмѣ Тътърещїн, повыше wт(ъ) Феереш(н), на томже потощѣ; и продали тое село слѫгам(ъ) нашим(ъ) Иванѫ и братїам(ъ) его, Ѩндрнѫшѫ, и Гаврилѫ и Петрѫ за м̃ злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И ѫставше нашн слѫгн, Иван(ъ) и братїа его, Ѩндрнѫш(ь), и Гаврил(ъ) и Петрь, и заплатнли ѫсе неполна тотн выше писаннїн пинѣзн м̃ злат(ъ) татарскиχ(ъ) ѫ рѫки Мърнин, и Титнанн и Мѫшн, дочки Фенровн, перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими боꙗре.

Ино мы, вндѣвше[м] нχ(ъ) доброн волн и лагодѫ межи нимн и полнїн заплат(ѫ), а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли слѫгам(ъ) нашим(ъ) Иванѫ и братїам(ъ) его, Ѩндрнѫшѫ, и Гаврилѫ и Петрѫ, тое прѧд(ъ) реченое село, на нмѣ Тътърещїн, повыше wт(ъ) Феереци, да ест(ъ) им(ъ) wь(ъ) нас(ъ) ѫрнк(ъ) и съ въсем(ь) доχодwм(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нχ(ъ), равно и ѫнѫчатwм(ъ) нχ(ъ), и прѣѫнѫчатwм(ъ) нχ(ъ), и прѣцѫрѣтwм(ъ) нχ(ъ) и въсемѫ родѫ нχ(ъ), кто сѣ им(ъ) нзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѫшено нниолнже, на вѣки.

Ѩ χотарь томѫ селѫ wт(ъ) Феерецем(ъ) почеши wт(ъ) ѫстїе двwма потока, где ѫпадает(ъ) ѫ дорогѫ, простн черес(ь) лнс(ъ) до нижнїн конець полѣни ѫ χотаръ Титецнлорь, а wт(ъ) дрѫгнχ(ъ) сторон(ъ) по старомѫ χотарѫ, кѫда нз вѣка wжнвали.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мн, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнχ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѩлеѯандра и Богдана-Елада, и вѣра боꙗрь нашнχ(ъ): вѣра пана Звїарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Дѫма, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворннка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ѩцка Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Ивна и вѣра пана Шефѫла, паркалабове wт(ъ) Хотнна, вѣра пана Мнкотъ и вѣра пана Рѣцеша паркалабове wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѩндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѣ пръкалаба Сѫрхенского, вѣра пана Їwна Секаръ пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрннка, вѣра пана Петра столнчка, вѣра пана Ѩндренка чашнпка, вѣра пана Єремїа постелнпка, вѣра пана Шандра комнса и вѣра ѫснχ(ъ) боꙗрь нашнχ(ъ) молдавскиχ(ъ), велнкиχ(ъ) и малнχ(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, нли wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) нашего родѫ нли пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь выти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн им(ъ) не порѫшнл(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али цо бн им(ъ) ѫтвръднл(ъ) и ѫкрѣпнл(ъ), занѫж(е) есмн им(ъ) дали и потвръднли за нχ(ъ) правѫю слѫжбѫ и за цо wни собн кѫпнли за свон правїн и чнстїн пинѣзи.

Ѩ на болшѫю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати и нашю печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс(а) Тодер(ъ), ѫ Сѫч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)тw ×ѕ̃ц̃чѥ, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(арїа), к̃ї д(є)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldovei, Mărena, şi Titiana şi Muşa, fiicele lui Feir, de bunăvoia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept şi propriu, un sat anume Tătăreştii, mai sus de Feereşti, pe acelaşi pîrîu; şi au vîndut acest sat slugilor noastre Ioan şi fraţilor lui, Andriaş, şi Gavril şi Petru, pentru 40 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

Şi s-au sculat slugile noastre, Ioan şi fraţii lui, Andriaş, şi Gavril şi Petru, şi au plătit deplin toţi aceşti bani mai sus scrişi, 40 de zloţi tătăreşti, în mîinile Marinii, şi ale Titianei şi ale Muşei, fiicele lui Feir, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi înţelegerea dintre ei şi plata deplină, noi, de asemenea, am dat şi de la noi şi am întărit slugilor noastre, Ioan şi fraţilor lui, Andriaş, şi Gavril şi Petru, acest sat mai înainte spus, anume Tătăreştii, mai sus de Feereşti, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul lor, şi fiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat de la Feereşti ⟨să fie⟩ începînd de la gura a două pîrae, unde cade în drum, drept peste pădure, pînă la capătul de jos al poienii, la hotarul Titeştilor, iar din celelalte părţi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ion şi credinţa panului Şteful pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Petru stolnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, sau din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă şi pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor acelor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna ianuarie, 12 zile.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XIX⟩: Tătăiaşii, din sus de Fereşti.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 11. Orig., perg. (31 × 49 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase roşie), stricată (lipseşte o parte), cu legenda: † Печать Їѡ Стефань воєвѡда, ⟨гѡспод⟩ар Зе⟨мли⟩ Мѡлдавскоѡ.
O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/1.

EDIŢI: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I. p. 291—292 (nr. CLXI) (text slav şi trad. hotarnicei); Ghibănescu, *Surete*, XVI, p. 3—4 (nr. VI) (trad., după I. Bogdan); *D.I.R*, A, II, p. 58—59 (nr. 60) (trad., după orig.).

www.dacoromanica.ro

Suret scos moldovenește de pe uricul sîrbescu de la Stefan voevod din 6905[1] ⟨1487⟩ ghenari 13.

† Noi, Stefan voevod, cu mila lui Dumnezeu, domnu Țării Moldaviei. Facem știre cu acestu uricu a domniei méle tuturor cui să cade a ști, că iată au venitu înaintea domniei méle și înaintea tuturor boiarilor noștri, Ilinca[2], fata Dumii Benina[3], din bunăvoia ei, de nimenea silită, nici asuprită, și au vîndutu a ei dreaptă parte de moșie dintru al ei dreptu uricu, a treia parti din satul Belzénii, care parte iaste dreaptă a ei. Iată că ea au vîndut acea a treia parte de sat slugilor nostre Ștefului și fraților lui, Simion și lui Ionu, dreptu șasezeci de zloți tătărăști.

Și sculîndu-să slugile noastre, Ștefu[l] și cu frații lui, Simeon și Ion, au datu toți banii deplin carii mai sus scriu, șasezeci de zloți tătărăști, în mîinile Ilincăi, fétii Dumii Beninii[4], înnaintea domniei méle și înaintea tuturor boiarilor noștri.

Pentru acéia, văzînd domniia mea a[l] lor buna învoială și tocmală și plată deplin(ă), m-am milostivit și domniia mea și am datu și am întăritu slugilor noastre, Ștefului și fraților lui, lui Simeon și lui Ion, pre această de mai sus arătată a treia parte din satul din Belzénii, care au fostu a ei dreaptă parte.

Așijderea, încă m-am mai ⟨milo⟩[5]stivit domniia mea și am dat și am întăritu iarăși slugilor noastre, Ștefului și fraților lui, lui Simeon și lui Ion, pre altă parte de moșie care iaste chiar dreaptă a[l] lor iarăși a treia parte tot dintru acestu satu Belzénii, parte din gios.

Și pre aceasta iarăș(i) m-am milostivitu domniia mea de le-am întărit-o tot întru acestu uricu ca să le fie moșie neclătită cu tot venitul, lor, și fiilor lor, nepoților și strănepoților lor[6], și a tot neamul lor, ce să va alége mai aproape, neclătite nestrămutat, în véci de veci.

Iară hotarul acei a treia parte din satul Belzénii, care ei au cum părat-o de la Ilinca[2], fata Dumii Benin[4], care iaste în hotarul din sus dintru a Eremiei Bulaiu, ⟨se⟩[5] încépe din ⟨ma⟩[5]rginea prisăcii și merge pre mijlocul cîmpului pre matca Lipovului, iar de acolo-n valea pîrîului Lipovului pînă întru un stejar ce iaste hotaru, apoi dreptu în deal, în marginea pădurii, la un corn și din cornu iarăși la un carpăn.

Iar hotarul ceiialalte a treia parte de satu care iaste a lor parte de baștină să aibă a stăpîni dupre hotarul vechiu, care au ⟨um⟩[7]blatu din veacu.

⟨Și spre⟩[8] aceasta iaste credința domniei méli, de mai sus scrisu, Stefan voevod, și credința a preiubiților fii a domniei méle, Alexandra [voevoda] i Bogdan [voevod i] — Vlad [voevod], și credința tuturor boiarilor Moldovei noastre: credința dum(isale) Zbiera, i credința dumisale Neagului, i credința ⟨lui⟩[7] Dumea, și credința dum(isale) Gangur, și credința ⟨lui⟩[7] Dragu[ș] vornic, și credința dum(isale) Gherman, și credința dum(isale) Dajbogăi, și credința dum(isale) Hu[i]diciu, și credința dum(isale) Ion și credința dum(isale) Ștefu[l] pîrcălabul[9] de Hotin, și credința dum(isale) Micot(ă), și credința dum(isale) Reațeș pîrcălabul[9] de Neamțu, și credința dumisale Andreica Ciortoveaiu[10], și credința dum(isale) Grozii pîrcălabului de Orheiu, și credința dum(isale) Ioan Săcară pîrcălabul de Cetate Noao, și credința dum(isale) Clănoiu[11] spătarea, și credința dum(isale) Boldur vistiarnic, și credința dum(isale) Petru stolnic, și credința dum(isale) Andreicăi pă[r]har-

www.dacoromanica.ro

nic, şi credinţa dum(isale) Ieremiei postélnic, şi credinţa dum(isale) Giurgii [12] comis şi credinţa dumilorsale tuturor boiarilor Moldaviei noastre, mari şi mici.

Iar după viiaţa noastră, pre cine va alége domnul D(u)mnezeu a fi domnu şi stăpînitoriu aice în pămîntul Moldaviei noastre, au din fii noştri au din neamul nostru au măcar dintru alt neam, tot să miluiască şi să întărească, după cum şi domniia mea am miluit şi am întărit.

Şi pentru mai mare credinţa şi tăria ⟨a tuturor acestor de mai sus scris(ă)⟩[8], am poroncit cinstitutului şi credinciosului boiariului domniei méle, dum(isale) Tăutul [vel] logofăt, ca să scrie uricul acesta şi a noastră pecéte de dînsul să o lege.

S-au tălmăcit uricul acesta de pe sîrbie moldovenéşte de Procopie Ardarieviciu Golăescul uricariu gospod i dascal gospod, în cursul anilor leat 1775 maiu 18.

Bibl. Acad., MCDLXXIV/30. Trad.

Două copii: una, cu văleatul greşit: 6905 şi cu data de zi: 14, din 1782 mai 26 de Mihail Strălbeţchi exarhul Mitropoliei, la Arh. St. Bucureşti, M-rea Neamţ, I/1, şi alta, din 1820 decembrie, cu data: 6995 ianuarie 13, după trad. din 1803 iunie 5 de polcovnicul Pavel Debrici de la Mitropolie, ibidem, M-rea Tazlău, IV/3. Două rez.[13] din prima jumătate a sec. XIX, cu văleatul greşit: 6905 şi cu data de zi: 14, în două opise de doc. ale schitului Lipova, ibidem, M-rea Neamţ, I/168 (nr. 1), şi XXXVI/15 (nr. 1); alte două[14], avînd numai văleatul: 6995, într-o carte de judecată din 1808 martie 23, la Arh. St. Iaşi, DXCVIII/38 (nr. 1), şi Condica K 373, p. 27, nr. 1, col. 1, şi unul, într-o mărturie hotarnică din 1825 septembrie 20, ibidem, Tr. 1765, dos. 1, f. 37v.

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 269 (nr. 3/1) (menţ., avînd doar văleatul, dintr-o carte a Divanului din 1808 martie 23); p. 293 (nr. 19/1) (menţ. dintr-o carte a Divanului din 1815 decembrie 26); Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 268—270 (nr. VII) (copie, din 1820 decembrie 16, după trad. din 1803 iunie 5 de polcovnicul Pavel Debrici de la Mitropolie, din *Ms. Surete*, VI, 398); idem *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, p. 41—43 (nr. VII) (aceeaşi copie); idem, *Surete*, V, p. 52—53 (nr. XLIV) (aceeaşi copie); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 292—293 (nr. CLXII) (rez. editorului, după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, II, p. 60—61 (nr. 61) (copia din 1820 decembrie).

---

[1] Greşit, pentru 6995; văleatul corect în copia din 1820 decembrie (cf. şi descrierea arheografică).
[2] În copia de la Arh. St. Bucureşti, M-rea Neamţ: „Ilca".
[3] Netradus; în copia menţionată: „Beniea, în loc de „Benea".
[4] Netradus, în aceeaşi copie: „Benii".
[5] Rupt.
[6] În copia menţionată urmează: „prestrănepoţilor".
[7] Omis.
[8] După copia menţionată.
[9] În loc de: „pîrcălabii".
[10] În loc de: „Ciortorovschi".
[11] În loc de: „Clănău".
[12] Greşit, pentru: „Şandru".
[13] În care satul e numit „Berzeni".
[14] În care se menţionează: „moşia Belzănii ce-i zic şi Bulăeştii, de la ţinutul Tutovei" (cf. şi I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 293).

5 1487 (6905) martie 5, ⟨Suceava⟩.

† Μ(и)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним, ис сѧм листом нашим, въсѣм кто на нем оузрить или его ⟨чтоучи⟩[1] оуслышить, иже тоти[2] истїныи слвга наш, Косте Грасвль ωт

www.dacoromanica.ro

Плъвъщецїн, слѫжил нам право и вѣрно. Тѫм, мы, виджвше его правам и вѣрна слѫжба до нас, жаловали есмн его wсобною нашею милостїю и дали и потвердили есмн емѫ оу нашен земли, оу Молдавскон, его правам wтнина, едни<о>[1] село на нмѣ Плъвъщецїн, на верхъ Млана. Тое въсе вниже писанное да есть емѫ wт нас оурик и съ въсем доходом, емѫ, и дѣтем его, и братїам его, и оунѫчатом его, и прѣоунѫчатом его, и прѣцѫрѣтом его и въсемѫ родѫ его, кто сѣ емѫ изберет наближнїн, непорѫшено николиже, на вѣки.

И хотар томѫ селѫ, Плъвъщецилорѫ, да есть wт оусиҳ сторон по старомѫ хотарю, кѫда из вѣка wжинали.

И на то есть вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, вниже писаннаго, мы, Стефана воевода, и вѣра прѣвъзлюбленниҳ дѣтен нашиҳ, Алеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояръ нашиҳ: вѣра пана[3] Збїмрн, вѣра пана Нмг, вѣра пана Дѫми, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хръмана, <вѣра пана Пицка Хѫдича>[1], вѣра пана Дажбога, вѣра пана Їона и вѣра пана Щефѫла пръкълабове wт Хотин, вѣра пана Минкота и вѣра пана Рѣцеша пръкълабове Немецкиҳъ, вѣра пана Индренка Чорторовски[4], вѣра пана Грозн Минкотнч, вѣра пана Секаръ, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдѫра внстарнника, вѣра пана Петрѫ столника, вѣра пана Индренка чашника, вѣра пана Еремїм постелника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра оусиҳ бояр[5] нашиҳ молдавскиҳ, великиҳ и малиҳ.

И по нашем животѣ, кто бѫдет г(ос)п(о)д(а)рь нашен земли, wт дѣтен нашиҳъ или wт нашего родѫ, или пак <боуд кого>[6] Богъ избереть г(ос)п(о)д(а)-рем бити нашен Земли Мѡлдавскон, <тот>[6] би емоу не порѫшил нашего данїа и поутвръжденїа, <али би емѫ оут>[6]връдил и оукрапил, заноже[7] есмн емѫ дали <и потвръждили за>[6] его слѫжбоу и за цо есть емѫ[8] правам wтнинѫ.

<И на б>[6]олшее крапость и потвръжденїм [9] томѫ въсемѫ <вниже писанномѫ>[6], велѣли есмн нашемѫ [нашемѫ] вѣрномѫ панѫ, Таѵтѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печата[10] привѣсити <к семѫ л>[6]истѫ нашемѫ.

Писал Косте, в(ъ) л(ѣ)то ҁщче, мѣсяца м(а)р(та) ѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi ⟨citindu-se⟩[1], că această adevărată slugă a noastră, Coste Grasul din Plăvăţeşti, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd slujba lui dreaptă şi credincioasă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, Moldova, dreapta lui ocină, un sat, anume Plăvăţeştii, la obîrşia Ialanului. Toate cele mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi fraţilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat, al Plăvăţeştilor, să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor noştri copii, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, ⟨credinţa panului Iaţco Hudici⟩[1], credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ion şi credinţa panului Ştefuł pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Micotici, credinţa panului Secară, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldur vistier, credinţa panului Petru stolnic, credinţa

panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi ⟨pe oricine⟩[6] va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, ⟨acela⟩[6] să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ⟨ci să-i⟩[6] întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat ⟨şi i-am întărit pentru⟩[6] slujba lui şi pentru că îi este lui dreaptă ocină.

⟨Iar pentru⟩[6] mai mare putere şi întărire a tuturor celor ⟨mai sus scrise⟩[6], am poruncit credinciosului nostru [nostru] pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră ⟨la această⟩[6] carte a noastră.

A scris Coste, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna martie 5.

După Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 44—47 (nr. 11). Text slav şi trad. după orig., perg. bine conservat (45 × 34 cm.), pecete atîrnată, ruptă, cu şnurul păstrat; doc. se păstra în arhiva Berea din or. Huşi.

ALTE EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 295—296 (nr. CLXIV) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 61 (nr. 62) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Omis în textul editat.
[2] Greşit pentru тотъ (cf. şi I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 295, nota).
[3] вѣра пана, prescurtat peste tot de Ghibănescu, în e. n.
[4] La Ghibănescu, probabil greşeală de tipar: Чорновски (cf. şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 296, n. 2).
[5] La Ghibănescu, probabil greşeală de tipar: вомрнѫ (cf şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 296).
[6] Parantezele lui Ghibănescu.
[7] Corect: завѫже (cf. şi I. Bogdan, *loc. cit.*).
[8] La Ghibănescu, probabil greşeală de tipar: емъ.
[9] Aşa la Ghibănescu; corect: потвръжденїе (cf. şi I. Bogdan, *loc. cit.*).
[10] Aşa la Ghibănescu; corect: печатъ.

6 1487 (6995) martie 5, Suceava.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефанъ воевода, г(о)сп(о)даръ Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), не снмь листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) възрит(ъ) или его чтѫчи ѕслышит(ъ), иже тот(ъ) истиниїи нашь слѫга Иван<ко Брълъ>[1]нчь, слѫжилъ нам(ъ) право и вѣрно. Тѣм(ь), мы, видѣвше его правѫю и вѣрною слѫжбѫ до нас(ъ), жаловали есми его исобною нашею м(и)л(о)стїю, дали и потвердили есми емѫ оу нашен земли, ѕ Молдавскои, его правою ѡтн(и)нѫ, села на имѣ: Брѣгъмнїи, на Молдавѣ, и Ербїи, на Жежню, часть его, и Корлътѣнїи.

Тое въсе вниѕе писанное да есть емѫ ѡт(ъ) нас(ъ) ѯрнк(ъ) съ вьсемь доходом(ь), емѫ и сестри его, Янѫщи, и дѣтем(ъ) ихъ, равно и ѕнѫчатом(ъ) их(ъ), и <праѕнѫчатомъ>[2] их(ъ), и праиѯрѣтом(ъ) ихъ и въсемѫ родѫ ихъ, кто сѣ имь изберетъ наиближиїи, непорѫшено николиже, на вѣки.

И хотарь <тѣмъ вниѕе писа>[2]нным(ъ) селам(ъ), на имѣ Брѣгъмнїи, на Молдавѣ, и Ербїи, част(ъ) их(ъ), и Корлътѣнїи, да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ ѡт(ъ) ѕнѫ сторон(ъ), <по>[1] кѫда из вѣка ѡжевали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(а)д(ст)ва, вниѕе писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнѫ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)сп(о)дства ми, Але<ѯ>[1]андра и Богдана-Влада, и вѣра бомрь нашихъ: вѣра пана Збїарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Дѫми, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хърмана,

www.dacoromanica.ro

вѣра пана Дажбога, вѣра пана Гѳдича, вѣра пана Іѡна и вѣра пана Щефѳла пръкалабове Хотинскїи, вѣра пана Микотъ и вѣра пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїи, вѣра пана Йндренка Чорторовского, вѣра пана Гроѕи пръкалава Ѳрхенского, вѣра пана Іѡна Секарь пръкалаба Новоградского, вѣра пана <Кл>ъ[1]нѣѡа спътарѣ, вѣра пана Болдора внстїарника, вѣра пана Петра столника, вѣра пана Йндреика чашн<ик>[1]ка, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Шандра комиса, и вѣра ѳсих҃ъ бояръ нашнх҃(ъ), ве<лик>[1]нх҃(ъ) и малнх҃(ъ).

Йѣ по нашнм(ѣ) животѣ, <кто бѳ>[1]деть г(о)сп(о)даръ нашен Земли Мол<давс>[1]кон, или шт(ѣ) на<шнх҃ъ д>[1]ѣт<ен, или>[1] шт(ъ) н<аше>[1]го родѳ, или пак(ъ) бѳди кого <Богь изве>[2]ретъ г(о)сп(о)даремь внти нашен <Земли Молдав>[1]скон, тот(ъ) що би <нмъ не порѳшилъ>[2] нашего даанїа <и потвръ>[1]жденїа, али <що би нмъ оѳтвръднлъ и оу>[2]крѣпил(ъ), занѳже есми <нмъ дали и потвръ>[1]дили за его <правою и вѣ>[1]рною слѳ<жбѳ>[1].

Йѣ на <болш>[1]ее крѣпость и потвержденїе томѳ въсемѳ вниге писанномѳ, <в>[1]елѣли есми нашемѳ вѣрномѳ жѳпанѳ, Тъѳтѳлѳ логофетѳ, писати и нашѳ печать привѣсити к семѳ листѳ нашемѳ.

Пис(а) Іѡн дїак(ъ), въ Сѳчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕщче, м(ѣ)с(ѧ)ца м(а)рт(а) ѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că această adevărată slugă a noastră, Ivan⟨co Bîrl⟩[1]ici, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, Moldova, dreapta lui ocină, satele anume: Bîrgăianii, pe Moldova, şi Verbiia, pe Jijia, partea lui, şi Corlătenii.

Toate cele mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui şi surorii lui, Anuşca, şi copiilor lor, deopotriă şi nepoţilor lor, şi ⟨strănepoţilor⟩[2] lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul ⟨acelor mai sus⟩[2] scrise sate, anume Bîrgăianii, pe Moldova, şi Verbiia, partea lor, şi Corlătenii, să fie din toate părţile pe vechiul hotar, ⟨pe⟩[1] unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Ale⟨x⟩[1]andru şi Bogdan — Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Hudici, credinţa panului Ion şi credinţa panului Ştefuł pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului ⟨Cl⟩[1]ănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Petru stolnic, credinţa panului Andreico ceaş⟨ni⟩[1]c, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, ⟨cine⟩[1] va fi domn al ţării noastre, Moldova, sau din copiii noştri ⟨sau⟩[1] din neamul nostru, sau iarăşi pe oricine îl va alege ⟨Dumnezeu⟩[2] să fie domn al ⟨ţării⟩[1] noastre, Moldova, acela ⟨să nu le clintească⟩[2] dania ⟨şi⟩[1] întărirea noastră, ⟨ci să-i întărească şi⟩[2] să-i împuternicească, pentru că ⟨i-am dat şi⟩[1] i-am întărit pentru ⟨dreapta şi⟩[1] credincioasa lui slujbă.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion diac, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna martie 5.

Bibl. Acad., CXLI/122. Orig., perg. (26,5 × 34,5 cm.), pecete atîrnată, căzută. Două foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol" — Iași, Fotografii, III/2 și 2 a.

EDIȚII: I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 293—294 (nr. CLXIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 62 (nr. 63) (trad.).

[1] Șters.
[2] Rupt și șters.

7 1487 (6995) martie 6, Suceava.

† Cu mila lui Dumnezău, noi, Ștefan voievod, domnu Țării Moldovii. Însemnare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dînsa va căuta sau cetind pre ia va auzi, adecă au venit, înnainte noastră și înnainte alor noștri moldovinești boeri, mari și mici, sluga noastră, Ion, feciorul Mihului Lungul, și, nesilit de nime, nici împresurat, au vîndut a sa dreaptă ocină, satul Mălăeștii și loc de moară în Stavnec, ce l-au cumpărat acel sat tată-său de la Pătru Vilna[1]. Aceasta l-au vîndutu-l slugii noastre, dumisale Bratului, dreptul 92 de arginți[2] tătărești; și i-au plătit Bratul deplin.

Dreptu aceea, și noi, dacă am văzut între dînșii bună învoire și tocmeală și plată deplin, asemene dat-am ș-am întărit slugii noastre, dumisale Bratului, pre acest de mai sus zis satul Mălăeștii și loc de moară în Stavnec, ca să-i fie driaptă ocină și moșie și uric de întăritură, lui, și feciorilor lui, nepoților, și prenepoților, și răstrănepoților și a tot neamul, ce se va alege mai de aproape, neclătit și nerușiit nici odănoară, în veci.

Iar hotarul acestui sat ca să fie după bătrînele hotară, cum s-au stăpînit în viiață[3].

Și spre aceasta este credința domnii mele și a fiilor domnii mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și a boerilor domnii mele: Zbera, și Niagul, și Duma, și Gangur, și Dragoș vornicul, și Hărman, și Iațco Hudeciu, și Dajboga, și Ion și Ștefulpîrcălabii de Hotin, și Micotă, și Reteș, și Andriica Ciortorov⟨schi, și Grozea⟩[4] pîrcălabii[5] de Orheiu, și Ion Săcară pîrcălabul de Cetate Nouă, și Clănău spătariul, și Boldur vistiernicul, și Pătrul stolnicul, și Andriica paharnicul, și Eremie postelnecul și Șendre comisul.

Și am poruncit dumisale, Tăutului [marele] logofăt, ca să scrie și a noastră pecete să o lege .

Din Suceava, scris 6995 ⟨1487⟩ mart(ie) 6.

Suretul acesta l-am scos eu, di pre sîrbie, întocma cum scrie uricul. Tănase logofăt za tainâ.

7263 ⟨1755⟩ aprilie 7.

Bibl. Acad., LXVIII/129. Trad.

EDIȚII: I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 298—299 (nr. CLXVI) (aceeași trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 64 (nr. 65) (trad., după I. Bogdan).

[1] În loc de Voina? (cf. și I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 229, n. 1).
[2] Pentru: „zloți".
[3] Traducere greșită a lui **из ѥ҃кы** (cf. și I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 299, n. 4).
[4] Omis.
[5] Greșit, în loc de: „pîrcălab".

www.dacoromanica.ro

† Милостїю божїею, мы, Стефан воевода, господарь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ, не сим листом нашим, вѣсѣм кто на н взрит или его чтѣчи слышит, иже прїинде, прѣд намн н прѣд нашимн бояри, велнкимн н малимн, слѹга наш Тоадерь, сынъ Бълошев, по своен доброн волн, никим непонѹжен, а не прнсилован, н продал свою правѹю ѡтчинѹ ѡт своего праваго н пітомаго ѹрнка, еднѹ бѹкатѹ землю ѡт хотара Петрецилорь, шестѹю часть, цо бн собн ѹсадил село, поннже поток Корнилорь н поннже домь Лазаровь; та продал тое бѹкатѹ землю ѡт хотара Петрецилорь, шестѹю часть, слѹжѣ нашемѹ Тоадерѹ Танси за ҃ злат татарскнх.

И ѹставше слѹга нашь Тоадерь Тансѣ н заплатнл ѹсе нсполна тотн внше пнсан<н>[1] пннѣзн, ҃ злат татарскнх, ѹ рѹки слѹжѣ нашемѹ Тоадерѹ, сынѹ Бълошев, перед намн н перед нашимн боярн.

Нно мы, видѣвше межи нимн доброю волн н токмеж н полною заплатѹ, а мн, такождере, н ѡт нас есмн дал н потвердилн слѹжѣ нашемѹ Тоадерѹ Тансѣ тое прѣд реченое бѹкатѹ земли, шестѹю часть ѡт хотара Петрецилорь, да ест емѹ ѡт нас ѹрнк н съ въсемъ доходомъ, емѹ, н дѣтемь его, н ѹнѹчатом его, н прѣѹнѹчатом его, н прѣцѹрѣтом его н въсемѹ родѹ его, кто сѧ емѹ нзберетъ нанблнжнїн, непорѹшено нникогдаже, на вѣки.

И хотарь тон бѹкатѹ земли да ест ѡт ѹсего хотара Петрецилор шестою часть.

И на то ест вѣра нашего господства, внше пнсаннаго, мн, Стефана воеводи, н вѣра прѣвъзлюбленнх сынѡвь господства мн, Алеѯандра н Богдана-Влада, н вѣра бояръ нашнх: вѣра пана Збїарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Дѹмн, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Драгоша дворнпка, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Хѹдича, вѣра пана Іѡна н вѣра пана Щефѹла пръкалабове Хотннскїн, вѣра пана Мнкота н вѣра пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїн, вѣра пана Индренка Чорторовского, вѣра пана Грозн пръкалаба Ѳрхенскогѡ, вѣра [вѣра] пана Їѡна Секаръ пръкалаба Новоградскогѡ, вѣра пана Клънъѡа спътарѣ, вѣра пана Болдора внстїарника, вѣра пана Петра столника, вѣра пана Индренка чашника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Шандра комнса н вѣра ѹснх бояръ нашнх молдавскнх, велнкнх н малнх.

И по нашем животѣ, кто бѹдет господарь нашен Земли Молдавскон, ѡт дѣтен нашнх или ѡт нашего родѹ или пак бѹд кого Богъ нзберетъ господаремь бнтн нашен Земли Молдавскон, тот цо бн не порѹшнл нашего даанїе н потвержденїе, <али>[2] цо бн емѹ ѹтвръднл н ѹкрѣпнл, занѹже есмн емѹ дал н потвердилн <за его>[1] правѹю слѹжбѹ н за цо собн кѹпнл за свон правїн пннѣзн.

И на бѹлшїе крѣпость н поѹтвержденїе томѹ въсемѹ внше пнсанномѹ, велѣлн есмн нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѹтѹлѹ логофетѹ, пнсатн н нашѹ печат привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Пнс(а) Їѡн, въ Сѹчавѣ, въ лѣто ҂ѕщѵѐ, мѣсяца марта ѕ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră, Toader, fiul lui Băloş, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din dreptul şi propriul său uric, o bucată de pămînt din hotarul Petreştilor, a şasea parte, ca să-şi întemeieze sat, mai jos de Pîrîul Cornilor şi mai jos de

www.dacoromanica.ro

casa lui Lazor; şi a vîndut această bucată de pămînt din hotarul Petreştilor, a şasea parte, slugii noastre, Toader Tansea, pentru 60 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Toader Tansea, şi a plătit deplin toţi aceşti bani mai sus scrişi, 60 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre, Toader, fiul lui Băloş, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd bunăvoia şi tocmeala dintre ei şi plata deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, Toader Tansea, această bucată de pămînt înainte spusă, a şasea parte din hotarul Petreştilor, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei bucăţi de pămînt să fie din tot hotarul Petreştilor a şasea parte.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Hudici, credinţa panului Ion şi credinţa panului Ştefuł pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului [panului] Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Petru stolnic, credinţa panului Andreica ceaşnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis, şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ⟨ci⟩[2] să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit ⟨pentru⟩[1] slujba ⟨lui⟩[1] dreaptă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna martie 6.

⟨Pe verso, însemnare ulterioară⟩: Uric de la Ştefan voevod, ce-au vîndut Toder, sinu Băloş, Tanseh[3] din tot hotarul Petreştilor a şease parte.

Biblioteca Publică a R. S. Sîrbe-Belgrad, nr. 397. Orig., perg. (34 × 42,5 cm.), pecete atîrnată (cu şnur de mătase roşie), căzută.

O trad. din 1765 iulie 11, de Evloghie dascăl, la Biblioteca Centrală de Stat-Bucureşti, Colecţia documente, XVIII/3.

Două rez.: unul într-un perilipsis din prima jumătate a sec. XIX, la Arh. St. Bucureşti, A. N., MMCMV/19 (nr. 2), şi altul într-un opis din 1845 martie 7, ibidem, MMCMV/29 (nr. 2), şi o menţ. într-un opis din 1851 februarie 5, ibidem, MMCMV/34 (nr. 2).

EDIŢII: Tocilescu, *Doc. inedite*, p. 378—381 (text slav şi trad.); Iorga, *St şi doc.*, VII, p. 72—73 (nr. 2) (rez. cu extrase, după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 296—298 (nr. CLXV) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 63—64 (nr. 64) (trad., după I. Bogdan); *Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 46 (nr. 55) (rez.).

[1] Şters.
[2] Rupt.
[3] Adică: „lui Tansea".

www.dacoromanica.ro

Von Gottes Gnaden wir Stefan Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thun kund durch diesen unseren Brief, Allen, die solchen sehen oder lesen hören[1], wienach vor uns und all unseren moldauischen Bojaren den grossen und den kleinen gekommen ist unser Diener Steful, Sohn des H(er)r(n) Herman, unde seine Schwester Marina, Frau des Michael Rugaschewić, wie auch unser Beter H(er)r Pop Paisie, Egumen, mit allen in Christo lebenden Brüdern unseres Klosters Putna, aus ihrem guten Willen, von niemand gezwungen oder vergewaltigt und haben ihre Dörfer vertauscht.

Und unser Diener Steful und seine Schwester Maria[2] haben unserem Kloster Putna ein Dorf gegeben namens Maneuz mit den Mühlen auf der Soćawa.

Und unserer Beter Pop Paisie, Egumen, mit allen Brüdern, hat unserem Diener Steful, dem Sohne des H(er)r(n) Herman, und Stefuls Schwester Marina, Frau des Michul Rugäscheskul, dafür ein Dorf gegeben namens Shirouz in Ćernower Zenut, welches Dorf H(er)r Ioga, der Schatzmeister, von Michail und Pizurko, Polèdans Enkel, um 300 tatar(ischen) Gulden gekauft und H(er)r Ioga, der Schatzmeister, dieses Dorf Shirouz für seine Seele unserem Kloster Putna gegeben hatte.

Und hiernach habe ich (As)[3] mich uns(ere) H(err)sch(af)t erhoben und haben uns(ere) H(err)sch(af)t für dieses Dorf Shirouz unserem Diener Steful und seiner Schwester Marina noch 100 tatar(ischen) Gulden darauf gegeben. Und den Vorrechtsbrief, welchen Polèdan von unserem Ahne, dem Woew(oda) Alexander, und den Vorrechtsbrief über den Erkauf, welchen der Egumen unser Pop Paisie, zugleich mit den Brüdern, auf dieses Dorf Shirouz hatte, diese zwei Vorrechtsbriefe haben wir auch in die Hände unseres Dieners Steful, Hermans Sohnes, sowie in die seiner Schwester Mărina gegeben.

Da wir nun unter ihnen den guten Willen und den Tausch gesehen, so haben wir auch von uns aus das vorgenannte Dorf Maneuz mit den Mühlen auf der Soćawa unserem Kloster Putna gegeben und bekräftigt, damit es demselben von uns eine Handveste sei mit allen Einkünften unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und der Hotar dieses obgeschriebenen Dorfes soll nach dem alten Hotar sein, wo er von jeher bestanden.

Und hiefür ist die Begl(aubigung) unserer H(err)sch(af)t des obgeschriebenen wir Stefan Woewoda und die Begl(aubigung) uns(erer) H(err)sch(af)t vielgeliebtesten Söhne, Alexander und Bogdans-Wlad und die Begl(aubigung) uns(erer) Bojaren: d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Sbiare, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Nèg, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Duma, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Gangur, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dragosch, Hofrichters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Härman, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dashbog, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Iazko Hudić, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ion und H(er)r(n) Steful, Parkalaben von Hotin, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Mikot und d(es) H(er)r(n) Rêzesch, Parkalaben von Nemz, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Andreik des Ćortorowers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Grosa, Mikots Sohnes, Parkalaben von Orhei, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ion Sekar, Parkalaben von Nowograd, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Klănăo, Schwertträgers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Boldor, Schatzmeisters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Peter, Truchsessen, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Andreik, Mundschänks, d(ie) B(eglau-

www.dacoromanica.ro

bigung) d(es) H(er)r(n) Eremiă, Kämmerers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Schander, Marstallers und die Beglaub(igung) all unserer moldauischen Bojaren der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres Landes sein wird von unseren Kindern oder unserem Geschlechte, oder wen immer Gott auserwählen wird, Hospodar zu sein, der soll doch unsere Schenkung unserem Kloster nicht umstossen, sondern sie bestärken und bekräftigen.

Und zu mehrerer Bestärkung und Bekräftigung all des Obgeschriebenen, haben wir unserem getreuem H(er)r Tăutul, Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unseren Brief.

Geschrieben hats Ion im I(ahre) 6995/1487 im Mon(at) März 7. Tag.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Ştefu1, fiul panului Hărman, şi sora lui, Marina, soţia lui Mihail Rogaşevici, şi, de asemenea, rugătorul nostru chiar popa Paisie egumen cu toţi fraţii întru Hristos, care trăiesc în mănăstirea noastră, Putna, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au schimbat satele lor.

Şi sluga noastră Ştefu1 şi sora lui, Maria[2], au dat mănăstirii noastre Putna un sat, anume Maneuţi, cu mori pe Suceava.

Iar rugătorul nostru popa Paisie egumenul cu toţi fraţii au dat slugii noastre Ştefu1, fiul panului Hărman, şi surorii lui Ştefu1, Marina, soţia lui Mihul Rugăşescul, pentru aceasta, un sat, anume Şirăuţi, în ţinutul Cernăuţi, pe care sat îl cumpărase pan Iuga vistier de la Mihail şi de la Piţurca, nepotul lui Dan Poiană, pentru 300 de zloţi tătăreşti, iar pan Iuga vistier a dat acest sat Şirăuţi pentru sufletul său mănăstirii noastre Putna.

Iar întru aceasta, eu, domnia mea, m-am sculat şi am mai dat domnia mea pentru acest sat Şirăuţi slugii noastre Ştefu1 şi surorii lui, Marina, încă 100 de zloţi tătăreşti. Iar privilegiul pe care l-a avut Dan Poiană de la bunicul nostru, Alexandru voievod, şi privilegiul de cumpărătură pe care l-au avut egumenul nostru popa Paisie şi fraţii pentru acest sat Şirăuţi, aceste două privilegii încă le-am dat în mîinile slugii noastre Ştefu1, fiul lui Hărman, precum şi în ale surorii lui, Mărena. Deci noi, cînd am văzut bunăvoia şi schimbul lor şi noi am dat şi am întărit de la noi satul înainte spus Manueţi cu mori pe Suceava mănăstirii noastre Putna ca să-i fie de la noi uric cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei noastre, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ion şi a panului Ştefu1 pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreica Ciortorovschi, credinţa panului Groza, fiul lui Micotă, pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Petru stolnic, credinţa panului

www.dacoromanica.ro

Andreico ceaşnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Şi după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştrl sau din neamul nostru sau iarăşi pe cine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci s-o întărească şi s-o împuternicească, pentru că am dat şi am întărit mănăstirii noastre Putna.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, în anul 6995 ⟨1487⟩, în luna martie, 7 zile.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 164—165 (nr. XVIII). Trad. germ. după orig. slav, perg., pecete atîrnată.

ALTE EDIŢII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 92 (rez., după Protocolul comisiei de delimitare a moşiilor din 1781, nr. 136); *Fondul religionar*, p. 738 (rez., după acelaşi Protocol); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 171 (nr. 3—4) (rez., din 1764, după orig., şi menţ. după trad. veche, în Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 300—301 (nr. CLXVII) (rez. rom. dezv., după Wickenhauser şi după trad. germ. de Lopeisky din „Tabula" de la Cernăuţi); *D.I.R.*, A, II, p. 65—66 (nr. 66) (trad., după Wickenhauser).

---

[1] De la „thun kund" pînă la „hören", întregit, potrivit indicaţiei lui Wickenhauser, după documentul din 1443 (6951) august 3 (cf. *D.R.H.*, A, vol. I, doc. nr. 237).

[2] Mai sus şi mai jos: „Marina".

[3] Explicaţia lui Wickenhauser.

10 1487 (6995) martie 8, Suceava.

† Милостїю божїю, мы, Стефан воевода, господаръ Земли Молдавскон. Знаменнто чнним, нс с<ѣм листом>[1] нашим, въсѧм кто на нем ѕзрнт или его чтоучн ѕслишнт, wже прїндоша, прѧд намн н прѧд ѕснмн нашнмн молдавскимн боіаре, Иван н съ своею сестр<ою>[1], йлвою, н непwт нχ, Иванко, по нχ доброн волн, нникнм непонѕженн, а нн прнсловаин, та продали свою правѣю wтнинѕ, wт своего праваго ѕ<рнка>[1], едно село, на нмѣ Нъмиснич<їн>[1], на Баχлѧн; та продали тое село слѧѕѣ нашемѕ Жѕржа Кькър<а>[1]съ н женн его, Федки, за с̃ злат татарскыχ.

И ѕставше слѧга наш Жѕржа Кькъраѕъ н съ своею женою [женою], Федкою, та заплатнли ѕсе нсполна тотн выше писаннын пинѣзн, с̃ злат татарскнχ, ѕ рѣки слѧѕѣ нашемѕ, Иванѕ, н сестрн его, йлбн, н непотѕ нχ, Иванкѕ, прѣд намн н прѣд нашнмн боіаре.

Нно мы, въідѣвше нχ[2] доброю волю н токмеж н полнїн заплат, а мы, такождере, н wт нас есмн дали н потвръдили тое прѧд реченое село на нмѣ Нъмиснничїн слѧѕѣ нашемѕ Жѕржа Кькъраѕъ н женн его, Федкн; али половнна того прѧд реченого села, wт Бад, вышнѣю част, да ест слѧѕѣ нашемѕ Жѕржн Кькъраѕъ wт нас ѕрнк н съ въсем доχодwм, емѕ, н дѣтем его, н ѕнѕчатwм его, н прѣѕнѕчатом н прѣцѕрѣтом его н въсемѕ родѕ его, кто сѣ емѕ нзберет нанблнжнїн; а тотѕ дрѕгѣю половнна села wт Бад, ннжнѣю част, да ест wт нас ѕрнк Федкн, женн Жѕржа Кькъраѕъ, н дѣтем ен Шендрѕ н Iwн, н дѣтем нχ, н ѕнѕчатwм нχ, н прѣѕнѕчатwм нχ, н прѣцѕрѣтом нχ н въсемѕ родѕ нχ, кто сѣ нм нзберет нанблнжнїн, непорѣшено нниколнже, на вѣкы.

Й χотар томѕ выше писанномѕ селѕ да ест wт ѕснχ сторwн по старомѕ χотарѕ, кѕда нз вѣка wжнвали.

Й на то ест вѣра господства мы, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнχ сынwв господства мн, Йлеѣандра н Богдана-Влада, н вѣра

www.dacoromanica.ro

боиарь нашиѫ: вѣра пана <Зб>[1]ирн, вѣра пана Нѧг, вѣра пана Дѣма, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Драгоше Боула дворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана <їѡц>[1]ка Хѵдича, вѣра пана Іѡна и вѣра пана Щефѵла пръкалабове ѡт Хотина, вѣра пана Инкотъ и вѣра пана Рѣ<цеша пръчалабове>[1] ѡт Нѣмца, вѣра пана Индренка Чорторооского, вѣра пана Грозѣ[3] пръкалаба Ѻрхенского, вѣра пана Іѡна Секарь пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѡа спътарѣ, вѣра пана Болдора внестѣр<ника>[1], вѣра пана Петра столника, вѣра пана Индренка чашника, вѣра пана <Єремїа>[1] постелника, вѣра пана Шандра комиса, и вѣра ѵсѣѫ боиарь нашиѫ молдавскиѫ, вєлѧкиѫ и малиѫ.

Ѩ по нашем живо>[1]тѣ, кто бѵдет господарь нашен <Земли>[1] Молдавскои, ѡт дѣтен нашиѫ или ѡт нашего родѵ или пак бѵд к<ого Богъ изберет господарем бытн нашеи Земли Молдавскои>[1], тот цо би им не порѵшил нашего даа<нїа>[1] и потврѫжденїа, али цо би им <оут>[1]врѫдил и ѵкрѣпил, занѵже есми им дали за цо ѡни собѣ кѵпили за свои правїи пинѣзи.

Ѩ на болшѵю крѣпост и потврѫжденїе томѵ въсемѵ выше писанномѵ, велѣли есми нашемѵ вѣрномѵ панѵ, Тъѵтѵлѵ логофетѵ, <писати и нашѵ печат привѣсити>[1] к семѵ листѵ нашемѵ.

Писал Тодер, ѵ Сѡчавѣ, в лѣтѡ ѯ҃ѱ҃ѕ҃, мѣсяца март, ѩ҃ день.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această ⟨carte⟩[1] a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Ivan şi cu sora lui, Alba, şi nepotul lor, Ivanco, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, un sat, anume Nămisni⟨cii⟩[1], pe Bahlui; şi au vîndut acel sat slugii noastre Giurgea Căcăr⟨ea⟩[1]ză şi soţiei lui, Fedca, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Giurgea Căcărează şi cu soţia [soţia] lui, Fedca, de au plătit deplin toţi acei bani mai sus scrişi, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre, Ivan, şi ale surorii lui, Alba, şi ale nepotului lor, Ivanco, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plata deplină, iar noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit acel sat înainte spus, anume Nămisnicii, slugii noastre Giurgea Căcărează şi soţiei lui, Fedca; însă jumătate din acel sat înainte spus, de la Vad, partea de sus, să fie a slugii noastre Giurgea Căcărează de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor, şi răstrănepoţilor lui şi întregului neam al lui, cine i se va alege cel mai apropiat; iar cea de a doua jumătate de sat, de la Vad, partea de jos, să fie de la noi uric Fedcăi, soţia lui Giurgea Căcărează, şi copiilor ei, Şendru şi Ion, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile pe hotarul cel vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului ⟨Zb⟩[1]iare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş Boul vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului ⟨Iaţ⟩[1]co Hudici, credinţa panului Ion şi credinţa panului Ştefuł pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Rea⟨ţeş pîrcălabi⟩[1] de

www.dacoromanica.ro

Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea pîrcălab de Orhei, credința panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Petrea stolnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului ⟨Eremia⟩[1] postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari ⟨și mici.

Iar după⟩[1] viața ⟨noastră⟩[1], cine va fi domn al ⟨țării⟩[1] noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine ⟨îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova⟩[1], acela să nu le clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească pentru că le-am dat fiindcă ei și-au cumpărat pe banii lor drepți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, ⟨să scrie și să atîrne pecetea noastră⟩[1] la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna martie, 8 zile.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XIX⟩: Ștefan voevod, din leat 6995 ⟨1487⟩ martie 8, pe satul Nimesnicii, pe Bahlui, carele îl numește apoi Vad.

După I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 301—302 (nr. CLXVIII). Text slav după orig., perg., foarte șters, pecete atîrnată, cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, гдсподар Зємли Мѡлдавскон. (Orig. se afla în arhiva Al. Callimachi). Cu trad. parțială a editorului, *ibidem*, p. 303.

ALTE EDIȚII: Iorga, *St. și doc.*, V, p. 211 (nr. 1) (însemnarea de pe verso-ul doc.); *D.I.R.*, A, II, p. 66—67 (nr. 67) (trad., după I. Bogdan, greșit indicată „după fotografie" de a Inst. de ist. al Acad. R.S.R.).

---

[1] Parantezele lui I. Bogdan (la textul slav).
[2] În orig., pare a fi нн҃х (nota lui I. Bogdan).
[3] Sau Грозн (nota lui I. Bogdan).

11 1487 (6995) octombrie 7, Suceava

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Зємли Молдавскон. Знаменнто чннм(ъ), н сѧм(ь) листом(ь) нашнм(ь), въсѧм(ъ) кто на нем(ь) ѕзрнт(ъ) нлн его чтѧчн ѕслышт(ъ), ѡже прїинде прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) ѕснмн нашнмн молдавскимн боꙗре, слѧга наш(ь) Ѡана Мѕргѕ, по своен доброн волн, ннкнм(ь) непонѫжен(ъ), а нн прнслован(ъ), та продал(ъ) свою правѫю н пнтомѫю ѡтннноу ѡт(ъ) ⟨своего правого⟩[1] н пнтомаго ѕрнка, еднѫ половнна село на нмѣ Крѣжанїн, на Сѣратн, част(ь) ѡт(ъ) Баслѧм; та продал(ъ) тое прѧд(ъ) реченое половнна село слѧѕѣ нашемѫ Тома Прнгорча за ҃л злат(ъ) татарскыҳ(ъ).

И ѕставше слѧга наш(ь), Тома Прнгорча, ⟨н⟩[2] заплатнл(ъ) ѕсе нсполна тотн ꙑше писаннїн пннѣзн, ҃л злат(ъ) татарскиҳ(ъ), ѫ рѫки слѧѕѣ нашемѫ Ѡана Мѕргѕ, пред(ъ) намн н пред(ъ) нашнмн ⟨боꙗре.

Ино мы⟩[3] вндѣвше нҳ(ъ) добрѫю волю н полнѫю заплатѫ, а мн, такождере, н ѡт(ъ) нас(ъ) есмы дали н потвръднли тое прѧд(ъ) реченое половнна село на нмѣ Крѣжанїн, на Сѣратн, част(ь) ѡт(ъ) Баслѧм, да ест(ъ) слѧѕѣ нашемѫ Тома Прнгорча ѡт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) н съ въсем(ь) доҳодѫм(ь), емѫ, н дѣтем(ъ) его, ⟨н ѕ⟩[1]нѫчатом(ъ) его, и прѣѕнѫчатом(ъ) его, н прѣцѕрѣтѫм(ъ) его н въсемѫ ⟨ро⟩[1]дѫ его, кто сѣ емѫ нзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѫшено нниколнже, на вѣкы.

А хотар тон половнна село да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда нз вѣка ѡжнвалн.

www.dacoromanica.ro

І на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воевод, и вѣра пр҃кѣзлюбленнҳ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ілеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнҳ(ъ): вѣра пана Збіарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Дѯмн, вѣра пана Гангѯра, вѣра пана Драгоше Боѯла дворника, вѣра пана Хрѣмана, <вѣр>[4]а пана їѫцка Хѯдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Шефѯла пркалаба wт(ъ) Хотина, вѣра пана Микотъ и вѣра пана Рѫцеша пркалаб<н wтъ>[4] Нѣмца, вѣра пана Чорторовскін, вѣра пана Грозѣ пркалава wт(ъ) Ѻрхем, вѣра пана Їwн(ъ) Секарь пркалаб(ъ) wт(ъ) Нов(о)град(ъ), вѣра пана Клънъwа с<път>[1]арѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана [зѯп] Інд<ре>[5]ника чашника, вѣра пана Мътен столника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Шандра комнса и вѣра всиҳ(ъ) бояр нашнҳ(ъ) молдавскиҳ(ъ), велнкиҳ(ъ) и малнҳ(ъ).

І по нашем(ь) животѣ, кто <бѯдетъ>[4] г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашиҳ(ъ) нли wт(ъ) нашего <родѯ нли>[5] бѯдь кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) а бн емѯ не порѯшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али <бн>[2] емѯ ѯтвръдил(ъ) и ѯкрѣпил(ъ), занѯже есмн емѯ дали и потвръдили за его правѯю слѯжбѯ и за що wн(ъ) собн кѯпил(ъ) на свон правїн и чистїн пнѣзн.

І на болшѯю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѯ въсемѯ вншє писанномѯ, велѣли есмо нашемѯ вѣрномѯ панѯ, Тъѯтѯлѯ логофетѯ, писати и нашѯ печат(ь) прнвѣснти к семѯ листѯ нашемѯ.

Пис(а) Тодер(ъ), въ Сѯч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ҃цчѥ, м(ѣ)с(а)ца wк(томвріа) ѕ҃.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Прнгорча.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră, Oana Murgu, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă şi proprie din uricul 〈său drept〉[1] şi propriu, jumătate din satul anume Cîrjanii, pe Sărata, partea dinspre Vaslui; şi a vîndut această mai înainte spusă jumătate de sat slugii noastre Toma Prigorcea, pentru 30 de zloţi tătăreşti.

Şi, sculîndu-se sluga noastră, Toma Prigorcea, a plătit deplin toţi aceşti bani mai sus scrişi, 30 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Oana Murgu, înaintea noastră şi înaintea 〈boierilor〉[3] noştri.

〈Deci noi〉[3], văzînd buna lor voie şi plata deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit această înainte supusă jumătate din satul anume Cîrjanii, pe Sărata, partea dinspre Vaslui, să fie slugii noastre, Toma Prigorcea, de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, 〈şi〉[1] nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoşe Boul vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefan pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi 〈de〉[4] Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa

www.dacoromanica.ro

panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului And⟨re⟩[5]ico ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va ⟨fi⟩[4] domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din ⟨neamul⟩[5] nostru ⟨sau⟩[5] pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta lui slujbă și pentru că și-a cumpărat cu banii lui drepți și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acelor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna octombrie 7.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: Prigorcea ⟨și alta, din sec. XVII⟩: † Ade⟨că⟩[6] Ap(o)st(o)l Cehan scriu într-acest uric precum am dat 40 de lei Tomei Pregorcii la o nevoie a lui și mi-au pus acest uric zălog și banii nu mi-au dat pîn(ă) la moartea Prigorcii; să să știe.

⟨Altă însemnare, din sec. al XIX-lea⟩: Cîrjeni, giumătate de satu, parte din Vaslui.

Bibl. Acad., Peceți, nr. 10. Orig., perg. (31 × 37 cm.), șters și pătat de umezeală, pecete atîrnată (șnur de mătase vișinie), parțial păstrată, cu legenda: † Печать Iw Стефань ⟨воєвwда, гwсподар Земли Мw>лдавскон.

O foto. la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol" — Iași, Fotografii, III/3.

EDIȚII: ⟨N.⟩ Istrati:, *Unele documente*, p. 28 (rez., într-o anafora din 1817 ianuarie...); „Magazin istoric", t. II, p. 258 (același rez.); Codrescu, *Uricariul*, IV, p. 335 (același rez., după N. Istrati); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 304—305 (nr. CLXX) (text slav); Sava, *Doc. putnene*, I, p. 192 (rez. în anaforaua din 1817 ianuarie); Const. Teodorescu, *Un doc.*, p. 45 (rez.); *D.I.R.*, A, II, p. 67—68 (nr. 68) (trad., după orig.).

[1] Șters și rupt.
[2] Omis.
[3] Rupt și șters.
[4] Rupt.
[5] Șters.
[6] Pătat.

12 1487 (6995) octombrie 8, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїю [м(н)л(о)стїю], мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)с-п(о)д(а)рь Земли Молдавскон, Знаменито чинимъ(ъ), нс сѧмъ(ь) листомъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтючи оуслышит(ъ), wже тот(ъ) истинїи слѹга наш(ь), Глига Сръбескѹл(ъ), слѹжил(ъ) нам(ъ) право и вѣрно. Тѣмъ(ь) мы, видѣвше его правою и вѣрною слѹжбѹ до нас(ъ), жаловали есмн его wсобною нашею м(н)л(о)стїю и дали и потвръдили есмн емѹ, wт(ъ) нас(ъ), оу нашен земли, оу Молдавскон, едно село, на имѣ Мънѫилещїи, ѹ Немецкон волости, оудли Дѹрнещїи. Тое въсе вниже писанное да ест(ъ) емѹ, wт(ъ) нас(ъ), оурик(ъ) и съ въсем(ь) доχо<до>[1]м(ь) и дѣтем(ъ) его, и [н] ѹнѹчатом(ъ) нχ(ъ), и прѣѹнучатом(ъ) нχ(ъ), и прѣѹнрѣтwм(ъ) нχ(ъ) и въсемѹ роду нχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) или блнжнїи, непорѹшено николнже, на вѣки.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ хотар(ъ) томѹ селѹ, Мънъилещилор(ъ), да ест(ъ), wт(ъ) оусѭх(ъ) сторон(ъ), по старомѹ хотарѹ, кѣда нз(ъ) вѣка wжнвалн.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мн, вншє пнсаннаго, мн, Стефана воевод(н), н вѣра прѣвъзлюбленнѭх(ъ) дѣтен нашнх(ъ), Ꙗлеѯандра н Богдана-Блада, н вѣра бомр(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ): вѣра пана Збїмрн, вѣра пана Нмг(а), вѣра пана Дѣмн, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Драгоше Боѹла дворннка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Хѹдича, вѣра <пана>[1] Дажбога, вѣра пана Цефѣла wт(ъ) Хотин(ъ), вѣра пана Мнкотъ н Рѣцеш(а) паркала[ла]бн Немецскнх(ъ), вѣра пана Чортороскїн, вѣра пана Грозн Мнкотнч(а), вѣра пана Секаръ Новоградскїн, вѣра пана Клънъwа спътарѣ, вѣра пана Болдора внстарнника, вѣра пана Ꙗндренка чашнника, вѣра пана Мътеѫ столнника, вѣра пана Єремїѧ постелнника, вѣра пана Шандра комнса н вѣра вснх(ъ) бомр(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) н малнх(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѹ нли пак(ъ) бѹд(ь) ког(о) Б(ог)ъ извернет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) внти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) цо бн не порѹшнл(ъ) нашего даанїѧ н потвръжденїѧ, алн цо бн емѹ ѹтвръднл(ъ) н ѹкрапнл(ъ), занѹж(е) есмн емѹ дал за ег(о) слѹжбѹ.

Ꙗ на волшее крѣпост(ь) томѹ въсемѹ вншє пнсанномѹ, велѣлн есмн нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тѣнтѹлѹ логофетѹ, пнсати н нашѹ печат(ь) прнвѣснти к семѹ лнстѹ нашемѹ.

Пнс(а), въ Сwч(а)вѣ, Косте, в(ъ) л(ѣ)тw ҳ҃ѯцѣ wк(томврїе) ѳ҃.

⟨Pe verso însemnare contemporană⟩: † Глига Мънъилескѹл(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu [din mila], noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Gliga Sîrbescul, ne-a slujit drept şi credincios. Deci noi, văzînd dreapta si credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit, de la noi, în ţara noastră, în Moldova, un sat, anume Mănăileştii, în ţinutul Neamţului, lîngă Durneşti. Aceste toate mai sus scrise să-i fie lui, de la noi, uric şi cu tot venitul şi copiilor lui, şi [şi] nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat, al Mănăileştilor, să fie, din toate părţile, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor noştri copii, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri moldoveni: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş Boul vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa ⟨panului⟩[1] Dajbog, credinţa panului Şteful de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcăla[la]bi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Micotici, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Mătei stolnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn

www.dacoromanica.ro

al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat pentru slujba lui.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Costea, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩ octombrie 8.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Gliga Mănăilescul.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 480. Orig., perg. (32 × 37 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată (lipseşte întreg conturul şi o jumătate din exergă), cu legenda: ⟨† Пeч⟩ать Їѡ Стефань воѥ⟨вѡ⟩да, гѡспдар Земли ⟨Мѡлдавскон⟩.

Două foto.: una, ibidem, Fotografii, XXXVII/32, şi alta, la Inst. de ist. şi arh. „A D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/4.

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 68—69 (nr. 69) (trad.).

[1] Omis.

13 1487 (6995) octombrie 9.

Suretul uricului de la Ştéfan vod(ă), din v(ă)let 6995 ⟨1487⟩ octombrie 9.

† Venit-au, înainte noastră şi înnainte boerilor noştri, mari şi mici, Maruşca, fata lui Tălpig, şi de a ei bun(ă)voe, de nime sîlită, nici asuprită, ş-au vîndut a iei driaptă ocin(ă) şi moşie, dintr-al său drept uric, un sat pe Bîrlad, anume Mohila. Acesta satu l-au vîndut slugii noastre Radului Cîrlig, şi fratelui său, Bica, drept 40 zloţi tătărăşti.

Şi s-au sculat sluga noastră Radul Cîrlig şi au dat toţi banii deplin, ce scriu mai sus, în mînuli Maruşcăi, fata lui Tălpig, înnainte noastră şi a tuturor boerilor noştri.

Şi noi, vădzînd întré dînşii de a lor bun(ă)voe tocmal(ă) şi deplin(ă) plată, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastré, Radului Cîrlig, cu uric de întăritură, cu acel sat anume Mohila, pe Bîrlad, ca să-i hie de la noi moşie cu tot venitul şi ficiorilor lui, tocma nepoţilor şi strănepoţilor lui, şi împrăştieţilor şi a toată săminţie lui, ce s-ar alege mai aproap(e), neruşiitŭ niciodată, în veci.

Şi hotarul acelui sat despré toate părţil(e) pe hotarul cel vechiu, pe unde au îmblat din veci.

Arh. Şt. Iaşi, DCLXXII/4. Trad. incompletă din sec. XVIII.

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 80—81 (nr. 51) (trad., cu data socotită in stilul de 1 septembrie); Costăchescu, *Doc. mold., Ştefan*, p. 125—126 (nr. 34) (trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 72 (nr. 72) (trad., după Costăchescu).

14 1487 (6995) octombrie 9, Suceava.

† М(и)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимь, нс(ъ) симь листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) възрит(ъ) или его чтѫчи ѕслышит(ъ), ѡже прїидоша, прѣд(ъ) нами

www.dacoromanica.ro

н прѣд(ъ) ѕснмн нашимн молдавскимн бомрн, великимн н малимн, слѫга наш(ь), пан(ъ) Матею, с(ы)нъ Юрїѧ Маневича, н съ своею племенницею, Ѧнѫшкою, дочка Лѫка Маневича, по нх(ъ) доброю волю, никим(ъ) непонѫженн, а нн присиловани, н продали свою правою wтнинѫ, wт(ъ) своего праваго н пнтомаго ѫрнка, едино село, на Хрѫскѫмь Шомѫзѣ, на нмѣ Ѡнчецїн, wба частн; та продали тое село слѫгам(ъ) нашнм(ъ) Лѫка н братїѧмь его, Ѡанча н Тѫдоранѫ, за четнрн ста злати татарскїн.

И ѕставше нашн слѫги, Лѫка н братїѧ его, Ѡанна н Тѫдоран(ъ), н заплатнли ѕсе неполна тотн внше <пнсаннїн>[1] пннѣзн, четнрн ста злат(н) татарскыхъ(ъ), ѕ рѫки слѫзѣ нашемѫ Матею, с(ы)нѫ Юрїю Маневичю, н ѕ рѫки племенницн его, Ѧнѫшкн, дочка Лѫка Маневича, перед(ъ) намн н перед(ъ) нашнм бомрн.

Ино мы, вндѣвше нхъ доброю волн токмеж(ь) н полною заплатѫ[2], а мн, такождере, есмн н wт(ъ) нас(ъ) дални н потвръднли слѫгам(ъ) нашнм(ъ) Лѫкн н братїѧмь его, Ѡанчн н Тѫдоранѫ, тое прѣд(ъ) реченое село, на нмѣ Ѡнчецїн, wба част(н), на Хрѫзкомь Шомѫзѣ, да ест(ъ) нмь wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) н с(ъ)[3] въсемъ доходомь, нм(ъ), равно н дѣтемь нм(ъ), равно н ѫнѫчатомь нхъ[4], н прѣѫнѫчатомь нх(ъ), н прѣцѫрѫтомь нх(ъ) н въсемѫ родѫ нхъ, кто сѧ нмь нзбереть наближнїн, непорѫшено неколиже, на вѣкн.

Ѧ хотар(ъ) томѫ внше писанномѫ селѫ да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда wжнвалн <н>[1]з вѣка.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мн, выше писаннаго, мн, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѧлеѯандра н Богдана-Блада, н вѣра бомрь нашнх(ь): вѣра пана Звїарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Дѫмн, вѣра пана Гангура, вѣра пана Драгоша двwрннка, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Ѫцка Гѫдича, вѣра пана Ѫефѫла Хотинского, вѣра пана Мнкота н вѣра пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїн, вѣра пана Чорторовскїн, вѣра пана Грозн пръкалава Ѡрхенского, вѣра пана Iwна Секаръ, вѣра пана Клънъwа спътарѣ, вѣра пана Болдора внстїарнпка, вѣра пана Ѧндренка чашнпка, вѣра пана Мътеѧ столнпка, вѣра пана Ѳремїѧ постелнпка, вѣра пана Шандра комнса, н вѣра ѕснх(ъ) бомрь нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) н малнх(ъ).

Ѧ по нашнм(ъ) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь земли нашен, wт(ь) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѫ нли пак(ъ) бѫдн кого Б(ог)ь нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь битн нашен Земли Мwлдавскон, тот(ъ) цо бн не порѫшнл(ъ) нашего даанїа н потвержденїа, али цо бн нмь ѫтвръднл(ъ) н ѫкрѣпнл(ъ) занѫже есмн нмь дални н потвръднли за нх(ъ) правою слѫжбѫ н за цо wн<н со>[5]бн кѫпнли за свон правїн пннѣзн.

Ѧ на бѫлшее крѣпост(ь) н поѫтвръжденїе <томѫ въсемѫ вы>[6]ше писанномѫ, велѣли есмн нашему вѣрному пану, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати н нашѫ печат(ь) привѣснти к сему листѫ нашемѫ.

Пнс(а) Iwн(ъ), ѕ Сучавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̃цчѥ, м(ѣ)с(а)ца wк(томврїа), ϑ ден(ь).

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Лѫка, н Ѡанча н Тудоран(ь), с(ы)нwве Тъл ...[7].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boïerilor noştri moldovani, mari şi mici, sluga noastră, pan Mateiu, fiul lui Iurie al lui Manea, şi cu vara sa, Anuşca, fiica lui Luca al lui Manea, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept şi propriu, un sat, pe Şomuzul Mocirlos, anume Onceştii,

www.dacoromanica.ro

amîndouă părţile; şi au vîndut acel sat slugilor noastre Luca şi fraţilor lui, Oancea şi Tudoran, pentru patru sute de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Luca şi fraţii lui, Oancea şi Tudoran, şi au plătit deplin toţi acei bani mai sus ⟨scrişi⟩[1], patru sute de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Mateiu, fiul lui Iurie al lui Manea, şi în mîinile verei lui, Anuşca, fiica lui Luca al lui Manea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Luca şi fraţilor lui, Oancea şi Tudoran, acel sat, mai înainte spus, acume Onceştii, amîndouă părţile, pe Şomuzul Mocirlos, să le fie de la noi uric şi cu[3] tot venitul, lor, deopotrivă şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţioor lor, şi strănepoţilor lor[4], şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ştefuł de la Horin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Mătei stolnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor slujbă şi pentru că ei şi-au cumpărat cu banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire ⟨a tuturor celor⟩[6] mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna octombrie, 9 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Luca, şi Oancea şi Tudoran, fii lui Tăl... [7].

⟨Alte două însemnări, din sec. XVIII⟩: Onceşti, pe Şomuz, 6995 ⟨1497⟩ ⟨şi⟩ ţiganii s-au scris în condica m(ă)n(ă)stirii. 1771 годѣ, марта, 4 дни.

Mănăstirea Dragomirna, sub dată (predat în custodia Muzeului de istorie al R. S. România, inv. nr. 9146). Orig. perg. (26,5×43 cm.), pecete atîrnată, pierdută (după 1850).
O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/5.

EDIŢII: Wickenhauser, *Moldouiza*, p. 66—68 (nr. XXVII) (trad. germ., cu data de an greşită: 6975 ⟨1467⟩); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 306—307 (nr. CLXXI) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 69—70 (nr. 70) (trad., după orig.).

[1] Omis.
[2] Corectat din заплата.
[3] съ (cu), adăugat deasupra rîndului.

www.dacoromanica.ro

[4] Corectat din его (lui).
[5] Rupt.
[6] Şters şi rupt.
[7] Şters.

15 1487 (6995) octombrie 9, Suceava.

† Ꙗ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), и сам(ь) листом(ь) нашим(ь), въсам(ъ) кто на н(ь) взрнт(ъ) или его чтвчи, вслышит(ъ), иже прїинде прад(ъ) намн и прад(ъ) нашимн боіаре, слвга наш(ь) Мнхвл от(ъ) Феереци по своен доброн волн, никим(ь) непонвжен(ъ), а нн присвновлан(ъ), и продал(ъ) свою праввю отнинв, от(ъ) своего праваго и пнтомаго врнка, едно половнна село на нмѣ Стърчещїи, на встїе Тътовѣ; та продал(ъ) тое половина село слвзѣ нашемв Урсв за ѧ̃ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И вставше слвга наш(ь) Урсв и заплатнл(ъ) все неполна тотн выше писаннїи пнѣзи ѧ̃ златъ татарскых(ъ) в рвки слвзѣ нашемв Мнхвл от(ъ) Феерещ(н) прад(ъ) намн и прад(ъ) нашимн боіаре.

Ино мы, выдѣвше нх(ъ) добрвю волю и лагодв межи нимн и полнвю заплатв, а мы, також(е), и от(ъ) нас(ъ), есмн дали и потвръднли слвзѣ нашемв Урсв тое прѣд(ъ) реч(е)ное половина село на нмѣ Стърчещїи, на встїе Тътовѣ, да ест(ъ) емв от(ъ) нас(ъ) врнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), емв, и дѣтем(ъ) его, и внучатом(ъ) его, и прѣвнучатом(ъ) его, и прѣщврѣтвм(ъ) его и въсемв родв его, кто сѣ емв изберет(ъ) наближнїи, непорвшено николиже, на вѣки.

Ꙗ хотар(ъ) томв половнна селв да ест(ъ) от(ъ) всего хотара половнна, кѣда нз вѣка ожнвалн.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)дства мн, выше писаннаго, мн, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)дства мн, Ꙗлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра боіаръ нашнх(ъ): вѣра пана Звїарн, вѣра пана Иаг(а), вѣра пана Мвма[1], вѣра пана Гангвра, вѣра пана Боула дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана їѫцка Хвдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефвла пръкалаба от(ъ) Хотнна, вѣра пана Мнкотъ и вѣра Рѣцеш(а) пръкалабн от(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ꙗндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѣ пръкалаба от(ъ) Ѿрхем, вѣра пана Іѡн(а) Секаръ пръкалав(а) от(ъ) Нов(о)град(а), вѣра пана Клънъв спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрнника, вѣра пана Ꙗндренка чашника, вѣра пана Мътем столнника, вѣра пана Ѳремїа постелнника, вѣра пана Шандра комнса, и вѣра вснх(ъ) боіарь нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ), и малнх(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) животѣ, кто вѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, от(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или от(ъ) нашего родв или пакъ <вѣдь кого Богъ изверетъ господаремь вн>[2]тн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) вн емв не порвшнл(ъ) нашего даанїа, али що вн емв ствръднл(ъ) и вкрѣпнл(ъ), занвж(е) есмн емв дали и потвръдн<лн>[3] за его слвжбв и за що wн(ъ) совн кѣпил(ъ) на свон правїи пнѣзи.

Ꙗ на болшвю крѣпост(ь) и потвръжденїе томв, въсемв выше писанномв, велѣли есмн нашемв вѣрномв панв, Тъвтвлови логофетв писати и нашю печат(ь) привѣсити к семв листв нашемв.

Пнс(а) Тоадер, въ Свч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)тw ꙗ҃щч҃і, м(ѣ)с(ц)а wк(томврїа) ѳ҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, sluga noastră, Mihul din Feereşti, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni,

www.dacoromanica.ro

nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul său drept şi propriu, jumătate din satul Stîrceşti, la gura Tutovei; şi a vîndut acea jumătate de sat slugii noastre, Ursu, pentru 35 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Ursu, şi a plătit deplin toţi aceşti bani mai sus scrişi, 35 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre, Mihul din Feereşti, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi înţelegerea dintre ei şi plata deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, Ursu, acea jumătate mai înainte spusă din satul anume Stîrceşti, la gura Tutovei, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Muma[1], credinţa panului Gangur, credinţa panului Boul vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Matei stolnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau ⟨pe oricine îl va alege Dumnezeu⟩[2] să fie ⟨domn⟩[2] al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui şi pentru că şi-a cumpărat cu banii lui drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩ luna octombrie 9.

Bibl. Acad., CVIII/1. Orig., perg. (30 × 38,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), căzută.

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/6 a b.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 308—309 (nr. CLXXII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 71—72 (nr. 71) (trad.).

[1] Greşit, pentru: Дѣма (Duma).
[2] Şters şi rupt.
[3] Şters.

16 1487 (6995) octombrie 12, Suceava.

† Милостїю божїю, мы, Стефан воевода, господарь Земли Молдавскон. Знаменито чиним, не сам листом нашим, въсѣм кто на и оузрит или его чтюч и оуслишит, иже прїндоша, прѣд нами и прѣд нашѣ<ми>[1] молдавскими боярѣ, слѣга

www.dacoromanica.ro

наш Станчюл Хѫснв, по своею доброю волю, никим непонѫжен, а ни присилован, и продал свою правою и пітомою штинѫ шт <своего п>[1]раваго и пітомаго ѫрика, едино мѣсто шт село повише ѫстїе Съратн, на нмѣ где сѣ зовет Оулмїн, и половина шт Хѫсїан, пониж(е)[1] ѫст<їе Съ>[1]ратн, и съ Съратою и Кръницѫ Градищеен, слѫжѣ нашемѫ панѫ Лѧпе, братѫ Трнфанов(н)[2], за п̃ злат татарскнх.

И такождере <прїн>[1]де <прѧд намн>[1] Соръ, дочка Лацка шт Монсїм, тнж по свою доброю волю, никим непонѫжена, а ни присилована, и продала свою правою штин<нѫ шт своего>[1] праваго и пітомаго ѫрика, едино село на Монсїм, на нмѣ Ѣлтѫрещїн, тнж слѫжѣ нашемѫ, панѫ Лѧпе, за р̃н злат тата<рскнх>[1].

И ѫставше слѫга наш, пан Лѧпе, и заплатнл ѫсе исполна тотн внше писаннїн пинѣ<зн>[1], п̃ злат, ѫ рѫки слѫжѣ нашемѫ Стан<чѧл>[1]ѫ Хѫснв, и тотн р̃н злат ѫ рѫки Соръ, дочка Лацка шт Монсїм, перед нами и перед нашнми молдавскнми вомре.

Ино мн, видѣвше нх доброю <волю н>[1] токмеж и полнїн заплат, а мн також и шт нас есмн дали и потвръднли тнж прѧд реченнх сел да сѣт слѫжѣ нашемѫ, панѫ Лѧпї, шт нас <ѫрик и съ въсѣм доходом, емѫ, и дѣтем его>[1], и внѫчатом его, <и прѣвнѫчатом его>[3] и прѣцѫрватом его и въсемѫ родѫ его, кто сѣ емѫ изберет наближнїн, непорѫшено николнж на <вѣки.

И хотар тнм выше писаннм>[1] селам да ест шт <ѫснх сторо>[1]н по старомѫ хотарѫ, кѫда нз вѣка ожнвали.

И на то ест вѣра господства мн внше писаиаго[4], Стефана <воеводы, и вѣра прѣвъзлюбленных сынов господства мн>[1], Ѧлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра вомр нашнх молдавскнх: вѣра пана[5] Звїари, вѣра пана Нлг, вѣра пана Дѫ<мн>[1], вѣра пана Гангѫра, <вѣра пана>[1] Драгоше дворннка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла паркалава <шт Хотнна, вѣра пана Мнко>[1]тъ н Рецеш(а)[1] паркалавове Немецкнх, вѣра пана Чорторескїн, вѣра пана Грозн Мнкотнч, вѣра пана <Іѡна Секарь пръкалава Новограского>[1], вѣра пана <Клънъѡа спътарѣ, вѣра пана Бол>[1]дора внстїарннка, вѣра пана Ѧндренка чашнннка, вѣра пана Мътем столнннка, вѣра пана Ѳремїм постелнннка, вѣра пана <Ш>[1]а<н>[1]дра <комнса, и вѣра>[1] ѫснх вомр нашнх молдавскнх, великнх и малнх.

И по нашем жнвотѣ , кто бѫдет господарь нашен земли, шт дѣтен нанх нли шт нашего родѫ нли пак кого Богъ нзберет господарем бнти нашен Земли Молдавскон, тот цо вн не порѫшнл нашего даанїм, али цо вн емѫ ѫкрѧпнл занѫж(е)[1] есмн емѫ дали за цо шн собн кѫпнл за свон пинѣзн.

И на болшее крѧпост томѫ въсемѫ внше писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати н нашѫ печат привѣснт нк семѫ листѫ нашемѫ.

Писал Косте, въ Сѫчавѣ, в лѣтѡ ѯ҃ѕ҃ц҃ѧ҃, мѣсяца wхтоврїа к҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, sluga noastră, Stanciu al lui Husea, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă şi proprie, din uricul ⟨său⟩[1] drept şi propriu, un loc din satul mai sus de gura Săratei, anume, unde se cheamă Ulmii, şi jumătate din Husiani, mai jos de gura ⟨Să⟩[1]ratei, şi cu Sărata şi Fîntîna Grădiştei, slugii noastre, panului Lupe, fratele lui Trifan, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi, de asemenea, au venit ⟨înaintea noastră⟩[1] Sora, fiica lui Laţcu de la Moisia, tot de bunăvoia sa, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, ⟨din⟩[1] uricul ⟨său⟩[1] drept şi propriu, un sat pe Moisia, anume Vultureştii, de asemenea slugii noastre, panului Lupe, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

Şi s-a sculat sluga noastră, pan Lupe, şi a plătit deplin toţi acei bani mai sus scrişi, 80 de zloţi, în mîinile slugii noastre, Stanciul al lui Husea, şi acei 150 de zloţi în mîinile Sorei, fiica lui Laţco de la Moisia, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd buna lor ⟨voie şi⟩[1] tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit acele sate spuse mai înainte să fie slugii noastre, panului Lupe, de la noi ⟨uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui⟩[1], şi nepoţilor lui, ⟨şi strănepoţilor lui⟩[3], şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, ⟨în veci.

Iar hotarul acelor⟩[1] sate ⟨mai sus scrise⟩[1] să fie din ⟨toate părţile⟩[1] după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, ⟨noi⟩[1] Ştefan ⟨voievod, şi credinţa preiubiţilor fii ai domniei mele⟩[1], Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri moldoveni: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Du⟨ma⟩ [1], credinţa panului Gangur, ⟨credinţa panului⟩[1] Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab ⟨de Hotin, credinţa panului Mico⟩[1]tă şi Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Micotici, credinţa panului ⟨Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă⟩[1], credinţa panului⟨Clănău spătar, credinţa panului Bol⟩[1]dor vistier, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Mătei stolnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului ⟨Ş⟩[1]a⟨n⟩[1]dru ⟨comis şi credinţa⟩[1] tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania noastră, ci să-i întărească, pentru că i-am dat fiindcă şi-a cumpărat pe banii săi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Coste, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna octombrie 12.

⟨Pe verso, însemnare ulterioară⟩: Satul Vultureştii şi satul Ulmii.

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 516—518 (Adaos la nr. CLXIX). Text slav şi trad. după orig., perg., pecete atîrnată, cu legenda: † Печать Їѡ Стєфань воєвѡда, гѡспоⷣар Зем⟨ли⟩ Мѡлдавскоⷨ⟩. Originalul se afla în arhiva familiei Catargi din Cobîlnea, j. Soroca.

ALTE EDIŢII: I. Bogdan, *op. cit.*, p. 303—304 (nr. CLXIX) (rez., după orig., de Radu Rosetti); *D.I.R.*, A, II, p. 72—73 (nr. 73) (trad. după I. Bogdan).

---

[1] Parantezele lui I. Bogdan.

[2] La I. Bogdan: Трифанов(ѣ).

[3] Omis în orig. (nota lui I. Bogdan).

[4] După вниш писанниґѳ pare să lipsească două litere: мн; poate să nu lipsească însă nimic (nota lui I. Bogdan).

[5] ѥ҃ра пана, prescurtat peste tot de I. Bogdan în е.п.

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефанъ(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), и симь(ь) листомъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на немъ(ь) взрит(ъ) или его чтѫчи ѫслышит(ъ), ѡже бл(а)гопроизволи г(о)с(по)дство ми нашимъ(ь) бл(а)гымъ(ь) произволенїемъ(ь) и ч(н)стнымъ(ь) и свѣтлымъ(ь) ср(ъ)дцемъ(ь) и съ оусемъ нашѫ добромъ волемъ и ѡт(ъ) Б(ог)а помощїа и ѫчинили есмо въ зад(ѫ)шїе с(вѧ)топочившихъ(ъ) предкѡв(ъ) и родїтелен нашихъ(ъ) и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе и за здравїе и сп(а)с(е)нїе чадѡмъ(ъ) нашимъ(ъ) ꙗко да ѫтвръднимъ(ъ) и ѫкрѣпимъ(ъ) нашь(ь) монастирь(ь) ндеже ест(ъ) храмъ(ъ) Ѹспенїе прѣс(вѧ)тѣи Б(огороди)цы, иже на Бистрицѣ, и где ест(ъ) егѫмен(ъ) молебникъ(ъ) нашь(ь), кѵ̃рь попъ Паисїе, и дали есмы и потвръдили томѫ с(вѧ)томѫ нашемѫ монастирѫ цигане, цю дал(ъ) дѣдь нашь(ь), Ѩлеѯандръ воевода, томѫ с(вѧ)томоу монастирѫ, цигане на имѣ: Микѫла съ челѣдею, и Татѫл(ъ) съ челѣдею, и Нарко съ челѣдею, и Ѩкимъ(ъ) съ челѣдею, и Гогошат(ъ) и брат(ъ) его, Ѩкимъ(ъ), съ челѣдею, и Команча съ челѣдею, и Бѫѕѣ съ челѣдею, и Дингица съ челѣдею, и Слав(ъ) съ челѣдею, и Сима съ челѣдею, и Синатъ съ челѣдею, и Попѫцѣ Ръцон и брати Ѩлекса и Мих҃л(ъ), ѕси съ челмд(н)ми, и Ман(ъ) съ челѣдею, и Иванко съ челѣдею, и Пралѫца съ четири врата и съ челѣд(н)ми ѕси, и Бадѣ съ челѣдею, и с(ы)нъ Бадев(н), Микѫла, съ челѣдею, и Данѫка съ челѣдею, и Тота и с(ы)нъ его Цицѫл и съ челѣд(н)ми, и Меша съ челѣдею, Иван(ъ) и брат(ъ) его Жѫрѣ съ челѣдми, и Тодер съ челѣдею, и Данчюл съ челѣдею, и Пикѫл и Тома съ челѣд(н)ми.

Тое въсе выше писанное да ест(ъ) прѧд(ъ) реч(е)номѫ монастирѫ ѫрнк(ъ) съ въсѣмъ(ь) доходѡмъ(ь), и дѣти тѫх(ъ), и ѫнѫчата нѫх҃, и прѣѫнѫчата нх(ъ) и вес(ь) рѡд(ъ) нх(ъ), непорѫшено инколиже, на вѣкы.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)дства, выше писанаго, ми, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнихъ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)дства ми, Ѩлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Звїарѣ, вѣра пана Нѧг(а), вѣра пана Дѫма, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Ѩцка Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Шефѫла паркалаба ѡт(ъ) Хотина, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша паркалабы ѡт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѩндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѣ паркалаба ѡт(ъ) Сорхеам, вѣра пана Їѡна Секаръ пръкалаб(а) ѡт(ъ) Нов(о)град(а), вѣра пана Клънѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Ѩндренка чашника, вѣра пана Мѣтен столника, вѣра пана Ѥремїа постелника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѕсихъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ) и малихъ(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) нашего родѫ, или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ изберть г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен Земли Молдавскон, а тот(ъ) да не порѫшит(ъ) нашего даанїа, нж да ѫтвръднт(ъ) и ѫкрѣпит(ъ) понеже дали есмо вьсѣмь добрнм(ь) ѫмыслѡм(ь). Ѩ кто би сѣ покѫсил(ъ) тое порѫшити, таковын да ест(ъ) проклят(ъ) ѡт(ъ) Г(осподь)а Б(ог)а и ѡт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїѧ его м(а)т(е)ре и ѡт(ъ) въсѧхъ(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ), иже ѡт(ъ) вѣка Б(ог)ѫ ѫгождъшїихъ(ъ), и да ест(ъ) подовен(ъ) Юдѣ и проклѣтомѫ Ѩрїю, и ѫчастїе да имат(ъ) с(ъ) инѣми, иже възъпиша на вл(а)д(ы)кѧ Х(рист)а: кръвь его на нихъ(ъ) и на чадѣхъ(ъ) нх(ъ).

Ѩ на болшее крѣпѡст(ь) и потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есмы нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати и нашю печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пис(а) Тодерь, въ Сѫч(а)вѣ, в(ъ) лѣто ×ѕщѣ м(ъ)с(ѧ)ца ноевріа а҃.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Бистрица, за циган(е).

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea, cu bunăvoinţa noastră, cu inimă curată şi luminată şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, şi am făcut pentru pomenirea sfîntrăpostaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim mănăstirea noastră, unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu, care este la Bistriţa, şi unde este egumen rugătorul nostru, chiar popa Paisie, şi am dat şi am întărit acelei sfinte mănăstiri a noastre ţiganii pe care i-a dat bunicul nostru, Alexandru voievod, acestei sfinte mănăstiri, ţiganii anume: Micul cu sălaşul, şi Tatul cu sălaşul, şi Narco cu sălaşul, şi Iachim cu sălaşul, şi Gogoşat şi fratele lui, Iachim, cu sălaşul, şi Comancea cu sălaşul, şi Budzea cu sălaşul, şi Dighiţa cu sălaşul, şi Slav cu sălaşul, şi Sima cu sălaşul, şi Sinat cu sălaşul, şi Popuţea Răţoi şi fraţii Alexa şi Mihul, toţi cu sălaşele, şi Nan cu sălaşul, şi Ivanco cu sălaşul, şi Praluţa cu patru fraţi, toţi cu sălaşele, şi Badea cu sălaşul, şi fiul lui Badea, Micul, cu sălaşul, şi Danuca cu sălaşul, şi Tota şi fiul lui, Ţiţul, şi cu sălaşele, şi Meşa cu sălaşul, Ivan şi fratele lui, Giurea, cu sălaşele, şi Toader cu sălaşul, şi Danciul cu sălaşul, şi Picul şi Toma cu sălaşele.

Toate cele mai sus scrise să fie mănăstirii mai înainte spuse uric, cu tot venitul, şi copiii acelora, şi nepoţii lor, şi strănepoţii lor şi tot neamul lor, neclintit, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiarea, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldur vistier, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Matei stolnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că am dat cu tot gîndul bun. Iar cine ar încerca să clintească aceasta, unul ca acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi de preacurata lui maică şi de toţi sfinţii, care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie, şi să aibă parte cu cei care au strigat asupra stăpînului Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna noiembrie 1.

www.dacoromanica.ro

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: Bistriţa, pentru ţigani.

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 137. Orig., perg. (34,5×49 cm.), pecete atirnată (şnur de mătase vişinie), complet deteriorată. Cu o trad. din 1866 iulie 12, de Dimitrie G. Peşacov, în dublu exemplar, cu greşeli la lectura unor nume.

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/7 a şi b, şi una la Arh. St. Iaşi, MXXXVIII/78. O copie slavă, cu greşeli, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 575 r.-v.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 309—311 (nr. CLXXIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 73—75 (nr. 74) (trad., după orig.).

18 1487 (6995) noiembrie 1, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), и сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на нем(ь) взрит(ъ) или его чтоучи услышит(ъ), иже бл(а)гопроизволи г(о)с(по)дство мн нашим(ь) бл(а)гым(ь) произволенїем(ь) и ч(н)стнм(ь) и свѣтлим(ь) ср(ъ)дцемь, и съ всем нашем добром волем и от(ъ) Б(ог)а помощїа, и вчинили есмо въ задѫшїе с(вѧ)топочившихъ(ъ) предкѡв(ъ) и родїтелен нашихъ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе, и за здравїе и сп(а)сенїе чадом(ъ) нашим(ъ), тако да отвръднм(ъ) и оукрѣпим(ъ) наш(ь) монастирь от(ъ) Нѣмца, идеже ест(ъ) храм(ъ) с(вѧ)т(о)го Възнес(е)нїа Господа и Бога и Сп(а)са нашего Iс(ус)ѵ Х(рист)а, и где ест(ъ) егѫмен(ъ) м(о)лебник(ъ) наш(ь) кїръ попъ Θеоктистъ, и дали есмн и потвърднли томоу с(вѧ)томѫ монастирѫ цигане що дал(ъ) дѣдь нашь, Ѩлеѯандръ воевода, томѫ с(вѧ)томѫ монастирѫ, цигане на имѣ: Лѫка, с(ы)нь Лацкѡв(н), съ челѣдею, Ѩлекса Хѣрцѣ съ челѣдею, Динга и брат(ъ) его, Манчюл(ъ) съ челѣдмн, и Щефѫл(ъ) съ челѣдею, и Болдорь и брат(ъ) его, Гаврнл(ъ), съ челѣдмн, и Данчюл(ъ), с(ы)нь Комановв(н), съ челѣдею, и дрѫгын Данчюл(ъ), с(ы)нь Томнн(н), съ челѣдею, и Братѫл(ъ) и вратїа его, Марко и Кръчюн(ъ), с(ы)нь Ѩлексови, съ челѣдмн своимн, и Жѫрѣ съ челѣдею, и Гаврнл(ъ) и брат(ъ) его, Сима, съ челѣдмн, и Никита и Ѯнищъ, с(ы)ны Ѩндренкови, съ челѣдмн, и Калнича, с(ы)нь Тотнн(н), съ челѣдею, и Нанчюл(ъ) холтѣюл(ъ), що дали его калѫгерн от(ъ) Бистрицн за ради съмрътн Козмн татарина, за що вѫзнли того Козма татарина цигане от(ъ) Бистрическаго монастирѣ; и також(е) дали монастиреви нашемѫ от(ъ) Нѣмца калѫгерн от(ъ) нашего монастирѣ от(ъ) Бистрицн едни(ъ) цигаинн(ъ) на имѣ Нѣнчюл(ъ).

Тое въсе выше писанное да ест(ъ) прид(ъ) реченомѫ монастирѫ ѵрнкъ и съ въсѣмъ(ь) доходом(ь), и дѣти тѫх(ъ), и ѵнѵчата нх(ъ), и прѣѵнѵчата нх(ъ) и вес(ь) рѫд(ъ) нх(ъ), непорѫшено николиже на вѣкы.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)дства, выше писанна<го>[1], мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнихъ(ъ) сынѡв(ъ) г(о)с(по)дства мы, Ѩлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра вотарь нашихъ(ъ): вѣра пана Звнарѣ, вѣра пана Нмг(а), вѣра пана Дѫма, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ѭцка Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла пръкалаба от(ъ) Хотина, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша паркалабн от(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѩндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѣ паркалаба от(ъ) Ѯрхем, вѣра пана Iѡн(ъ) Секарь паркалаб(а) от(ъ) Нѡвоград(а), вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Ѩндренка чашника, вѣра пана Мътен столника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра вснх(ъ) вотарь нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великнх(ъ) и малнх(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскѡн, от(ъ) дѣтен нашыхъ(ъ) или от(ъ) нашего родѫ <или>[2] пак(ъ) бѫдь кого Б(ог)ъ

www.dacoromanica.ro

изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен земли, а тот(ъ) а би не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, иж да ѫтвръдит(ъ) и ѫкрѣпит(ъ) понеже дали есми съ въсѣмь(ь) добрим(ь) ѫмыслѡм(ь). Ꙗ <кто би>[3] сѣ покѫсил(ъ) тое порѫшити, таковым да ест(ъ) проклѣть wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и wт(ъ) пр(ѣ)ч(и)стїѧ его матере и wт(ъ) въсѣхъ(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ) иже wт(ъ) вѣка Б(ог)ѫ ѫгождьшїихъ(ъ) и да ест(ъ) подобен(ъ) Іюдѣ и проклѣтомѫ Ꙗрїю и ѫчастїе да имат(ъ) съ инѣ) ми, иже възъпиша на вл(адꙑ)кѫ Х(рист)а: кръвъ его на нихъ(ъ) и на чадѡхъ(ъ-нхъ(ъ).

Ꙗ на болшее крѣпкост(ь) и потвръжденїе томѫ въсемоу выше писанномоу, велѣли есми нашемоу вѣрномоу пноу, Тѫдѣлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемоу.

<Писа>[1] Тодерь, ѫ Сѧч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѕ҃ц҃ч҃е, м(ѣ)с(ѧ)ца ноемврїѧ а҃ д(е)нъ.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: Не<м>[2]цѣне; † за цигане.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea, cu bunăvoinţa noastră şi cu curată şi luminată inimă şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, şi am făcut pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim mănăstirea noastră de la Neamţ, unde este hramul sfînta Înălţare a Domnului şi Dumnezeului şi Mîntuitorului nostru, Iisus Hristos, şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Theoctist, şi am dat şi am întărit acelei sfinte mănăstiri ţiganii pe care i-a dat bunicul nostru, Alexandru voievod, acestei sfinte mănăstiri, ţiganii anume: Luca, fiul lui Laţco, cu sălaşul, Alexa Herţea cu sălaşul, Dinga şi fratele lui, Manciul, cu sălaşele, şi Ştefuł cu sălaşul, şi Boldor şi fratele lui, Gavril, cu sălaşele, şi Danciul, fiul lui Coman, cu sălaşele, şi alt Danciul, fiul lui Toma, cu sălaşul, şi Bratul şi fraţii lui, Marco şi Crăciun, fiii lui Alexa, cu sălaşele lor, şi Jurea cu sălaşul, şi Gavril şi fratele lui, Sima, cu sălaşele, şi Nichita şi Oniţă, fiii lui Andreico, cu sălaşele, şi Calincea, fiul lui Tota, cu sălaşul, şi Nenciul holteiul, pe care l-au dat călugării de la Bistriţa pentru moartea lui Cozma tătarul, pentru că au ucis ţiganii de la mănăstirea Bistriţa pe acel Cozma tătarul; şi astfel au dat călugării de la mănăstirea noastră de la Bistriţa mănăstirii noastre de la Neamţ un ţigan, anume Nenciul.

Toate cele mai sus scrise să fie mănăstirii înainte spuse uric şi cu tot venitul, şi copiii asestora, şi nepoţii şi strănepoţii lor şi tot neamul lor, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiarea, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clanău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Mătei stolnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

www.dacoromanica.ro

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru ⟨sau⟩[2] iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că am dat cu tot gîndul bun.

Iar ⟨cine⟩[3] va îndrăzni să clintească aceasta, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi de preacurata lui maică şi de toţi sfiinţii, care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu cei care au strigat asupra stăpînului Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

⟨A scris⟩[1] Toader, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna noiembrie 1 zi.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: Nemţenilor; † pentru ţigani.

Arh. St. Bucureşti, D. S. Moldova, 27. Orig., perg. (37 × 52 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), căzută.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/8. O copie slavă veche, fără dată, se afla la Arhiva Metohului Sf. Mormînt, din Constantinopol (o copie după ea, la Paul Mihail — Iaşi).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 311—314 (nr. CLXXIV) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 75—76 (nr. 75) (trad., după I. Bogdan).

[1] Omis.
[2] Şters.
[3] Rupt.

19 1487 (6995) noiembrie 13, Suceava.

† Ⓜ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнинм(ъ), нс(ъ) снмь листом(ь) нашнм(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) възрнт(ъ) нли его чтѵчн ѵслышит(ъ), ѡже бл(а)гопронзволи г(о)сп(о)д(ст)во мн нашим(ь) благнмь пронзволенїемь, н чистнм(ь) н свѣтлнмь ср(ъ)дцемь, н съ ѵсем нашем добром волем н ѡт(ъ) Б(ог)а помощїм н ѵчнинли есмо въ задѵшне с(вѧ)топочившнхъ предковь н родителен ⟨нашнхъ, н за наше здравїе н спасенїе н за здравїе⟩[1] н спасенїе чадомь нашнмь ꙗко да ѵтвръднм(ъ) н ѵкрѣпнмь наше еп(н)скѵпїе ѡт(ъ) Радовцех(ъ), ндеже ест(ъ) храм(ъ) с(вѧ)т(а)го архнерарха н чюдотворца Никола н где ест(ъ) еп(н)скопъ молебник(ъ) наш(ь) кѵр(ь) Іѡанникїе, н дали есмо томѵ с(вѧ)томѵ нашемѵ еп(н)скѵпїю цигане на нмѣ: Пандрѣ съ челѣдею, н Радѵль съ челѣдею н Бѵцкать съ челѣдею да сѵть нашемѵ с(вѧ)томѵ еп(н)скѵпїю ѡт(ъ) Радовцехъ ѵрнк(ъ), н дѣти нхъ, н ѵнѵчата нх(ъ), н прѣѵнѵчата нх(ъ) н пращѵрята нх(ъ), непорѵшено нниолнже, на вѣки.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)дства, вниче писаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленнхъ с(ы)нѡв(ъ) г(о)сп(о)дства мн, Ѧлеѯандра н Богдана-Влада, н вѣра бояръ нашнхъ: вѣра пана Звіарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Дѵмн, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Драгоша дѣѡрнника, вѣра пана Хърмана, вѣра ⟨пана⟩[2] Дажбога, вѣра пана Ѧцк⟨а Хѵдн⟩[1]ча, вѣра пана Ꙗефѵла пръкалаба Хотинского, вѣра пана Никота н вѣра пана Рѣцеша паркалабове[3] Немецкїн, вѣра пана Ѧндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѧ Никотнча, пръкалаб⟨а Ѳрхен⟩[1]ского,

www.dacoromanica.ro

вѣра пана Їѡна Секара пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѡа спътарѣ, вѣра пана Болдора вистїарника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Їндренка чашника, вѣра <пана Мъ>[1]тем столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра всѣхъ бояръ нашихъ молдавскихъ, великихъ и малыхъ.

Ѩ по нашим(ь) животѣ, кто бѫдеть г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен н<ашихъ или wтъ наше>[1]го родѫ или пак(ъ) вѫд(ь) кого Б(ог)ь изберетъ г(о)сп(о)д(а)ремь бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) цо би не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али цо би ѫтвръдил(ъ) и ѫкрѣпилъ[4].

Ѩ кто сѧ покѫсить <тое наше по>[1]твръжденїе порѫшити или раздрѫшити, тот(ъ) да ест(ъ) проклѣть wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а Сп(а)са нашего Їс(сѵс)ѫ Х(рист)а и wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїѧ его матери и wт(ъ) въсѣхъ с(вѧ)тыхъ иже wт(ъ) вѣка Б(ог)ѫ ѫгодившихъ(ъ) и да ест(ъ) подобен(ъ) Їѫдѣ и проклѣтомѫ Їрїи и да имает(ъ) ѫчастїе съ wнѣм(н) иже възъ<пиша>[1] на вл(а)д(ы)кѫ Х(рист)а: <к>[1]ръвь <е>[1] го на нихъ(ъ) и на чадохъ(ъ) ихъ.

Ѩ на бѫлшее крѣпостъ и поѫтвержденїе томѫ въсемѫ внише писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати <н на>[1]шѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс(а) Їѡн(ъ), братъ Лѫч<нин>[1] в(ъ) Сѫчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̑ц̑ч̑ѥ̑, м(ѣ)-с(ѧ)ца ноевріа, ѳ̑ї̑ ден(ь).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoinţa noastră, şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu şi am făcut pentru pomenirea sfîntrăposaţilor ⟨noştri⟩ [1] înaintaşi şi părinţi, ⟨şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea⟩ [1] şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim episcopia noastră de la Rădăuţi, unde este hramul sfîntului arhierarh şi făcător de minuni Nicolae şi unde este episcop rugătorul nostru, chir Ioanichie, şi am dat acelei sfinte episcopii a noastre ţiganii, anume: Pandrea cu sălaşul, şi Radul cu sălaşul, şi Buţcat cu sălaşul să fie sfintei noastre episcopii de la Rădăuţi uric, şi copiii lor, şi nepoţii lor şi strănepoţii lor, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa ⟨panului⟩ [2] Dajbog, credinţa panului Iaţc⟨o Hudi⟩[1]ci, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi[3] de Neamţ, credinţa panului Andrei Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Micotici pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa ⟨panului Ma⟩[1]-tei stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri ⟨sau din⟩ [1] neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească.

Iar cine ar îndrăzni să clintească sau să sfărîme ⟨această⟩ [1] întărire a ⟨noastră⟩ [1], acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul

www.dacoromanica.ro

nostru, Iisus Hristos, şi de preacurata lui maică şi de toţi sfinţii, care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea cu Iuda şi cu blestematul Arie şi să aibă parte cu acei care au strigat asupra stăpînului Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, fratele lui Luca, la Suceava, în anul 6995 ⟨1487⟩, luna noiembrie, 13 zile.

Muzeul judeţean Suceava, Inv. nr. 2156. Orig., perg. (30,5 × 48 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), puţin stricată la margine, cu legenda: † Печать <Їѡ Стефань> воєвѡ<да, гwс>под<ар> Земли Мѡлдав<ск>он.

O copie, prescurtată, cu data de lună şi zi greşite: ianuarie 14, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 614 v.-615 r.

Două foto., la Bibl. Acad., Fotografii, II/6 şi XXIII/85, şi două la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/9 a9 b.

EDIŢII: Wickenhauser, *Radaus*, p. 131 (nr. 1) (rez. germ., cu data de an socotită în stilul de 1 septembrie); Popescul, *Doc. mold.*, p. 18—20 (nr. IX) (text slav, cu greşeli şi fără întregirile necesare, şi trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Dan, *Episc. Rădăuţi*, p. 143—146 (nr. 2) (text slav şi trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 314—316 (nr. CLXXV) (text slav, după foto. de la Bibl. Acad., cu corectarea greşelilor editorilor anteriori şi cu întregirea părţilor mai greu lizibile din doc.) şi p. 316—317 (copia slavă din Condica Asachi); *D.I.R.*, A, II, p. 76—77 (nr. 76) (trad. după foto. de la Bibl. Acad.).

---

[1] Şters.
[2] Omis.
[3] Corectat din прькалабѣ (pîrcălab).
[4] Lipsesc cuvintele: понижѣ дали єсмы съ вьсѣмъ добрым оумыслом (v. documentele din 1487 noiembrie 1 date mănăstirilor Bistriţa şi Neamţ — în acest volum, nr. 17 şi 18). Cf. şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 315, nota 4.

20 1488 (6996).

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), и сим(ь) листом(ь) нашим(ь), оуснм(ъ) кто на н(ь) оуздрит(ъ) или его чт<ѳчи ѳслышитъ, иже прїиде, прѣдъ нами и прѣдъ нашими>[1] молдавскими боире, наш(ь) вѣрнїи пан(ъ), Нѫг(ъ) прькалаб(ъ), и съ своею дочкою, съ Мъренкою, по своен добри волн, никим(ь) непонѳжденн, <а ни приспловани и продали свои правїи отинии и дѣдинии отъ нѫъ пра>[1]ваго ѳрнка, едно село на Берладѣ, на имѣ Чорецїи, слѳѕѣ нашемѳ, пани Їѡнѳ Фрѳнтешѳ столнникѳ, за п̃ злат(ъ) тат<арскиѫъ.

И въстался слѳга нашь, панъ Їѡнъ Фрѳнтешь столникъ, и заплатилъ то>[1]ти пинѣзи, п̃ злат(ъ), ѳ рѳки панѳ Нѣгои паркалабѳ и дочци его, Маренки. И пан(ъ) Нѫг(ъ) паркалаб(ъ) и дочка его, Мар<енка>[1] ... [1] оу рѳки панѳ Фрѳнтешѳ столникѳ, перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими боире.

Ино мы, выдѣвше нѫ(ъ) доброи волн <нтокмежь и неспѣлное заплатѳ, а мы, такождере, и отъ нась>[1] дали и потвръдили слѳѕѣ нашемѳ, панѳ Їѡнѳ Фрѳнтешѳ столникѳ, тое прамд(ъ) реч(е)ное село, на имѣ <Чорецїи, на Берладѣ, да бѳдет и отъ нась ѳрнкъ и съ вьсѣмь доѫодомь>[1], емѳ, и дѣтем(ъ) его, и братїам(ъ) его, и оунѳчатом(ъ) его, и прѣоунѳчатом(ъ) его, и прѣшьрѣтом(ъ) его и вьсемѳ родѳ его <кто сѧ емѳ извереть нанближнїи инколиже>[1], на вѣкы.

www.dacoromanica.ro

† Хотар(ъ) томоу селѫ да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда из(ъ) вѣка ѡжи-вали.

† На то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва ми, <ѵише писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣѵъзлюбленныхъ сыновъ>[1] г(о)с(по)д(ст)ва ми, Алеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра боѥаръ нашихъ(ъ): вѣра пана Збіарѣ, вѣра пана Нѧг(а), вѣра пана Дѧм<н, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоша дворника>[1], вѣра пана Хръмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла паркалаба ѡт(ъ) Хотина, вѣра п<ана Микота и пана Рѧцеша паркалавове ѡтъ Нѣмца>[1], вѣра пана Ѧндренка Чорторовского, вѣра пана Гроѕѣ паркалаба ѡт(ъ) Ѻрхеѩ, вѣра пана Іѡн(ъ) Секаръ паркалаба ѡт(ъ) Нов<орада, вѣра пана Клънъѫ спатарѣ, вѣра пана Болдѫра вистиарники>[1]ка, вѣра пана Ѳремїа постел<ник>[2]а, вѣра пана Ѧндренка чашника, вѣра пана Мътен столника, вѣра пана Шан<дра комиса и вѣра въсѣхъ боѥаръ нашихъ молдавскихъ, великихъ и малихъ>[1].

† По нашем(ь) животѣ, кто <бѫдетъ господаремь нашен Земли Молдавскон, или ѡтъ д>[2]ѣтен нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) нашего родѫ или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ <изберет господаремь бити нашен Земли Молдавскон, тотъ цѡ би имъ не порѫшилъ>[1] нашего даанїе, али <цѡ би емѫ ѫкрѣпилъ и ѫтвърдилъ, занѫже емѫ есми дали и потвръдили ...

† На болшее крѣпость и потвръжденїе томѫ въсемѫ вы>[1]ше писанномѫ, велѣли есми нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ <логофетѫ, писати и нашѫ печѣтъ привѣсити къ семѫ листѫ нашемѫ.

Писа>[1] .....[1], въ Сѡч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ѕ҃ѯ҃ѕ ..... [1].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor ⟨auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor⟩ [1] boierilor ⟨noştri⟩ [1] moldoveni, credinciosul nostru pan, Neag pîrcălab, şi cu fiica sa, Marenca, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, ⟨nici asupriţi, şi au vîndut ocina şi dedina lor dreaptă din⟩ [1] uricul lor drept, un sat pe Bîrlad, anume Cioreştii, slugii noastre, pan Ion Frunteş stolnic, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

⟨Şi s-a sculat sluga noastră, pan Ion Frunteş stolnic, şi a plătit toţi⟩ [1] acei bani, 80 de zloţi, în mîna panului Neag pîrcălab şi a fiicei lui, Marenca. Iar pan Neag pîrcălab şi fiica lui, Mar⟨enca⟩ [1],...[1] în mîna panului Frunteş stolnic, înaintea noastră şi a boierilor noştri.

Deci, noi, văzînd buna lor vie ⟨şi tocmeală şi plata deplină, noi, de asemenea, şi de la noi⟩ [1] am dat şi am întărit slugii noastre, panului Ion Frunteş stolnic, acel sat înainte spus, anume ⟨Cioreştii, pe Bîrlad, să-i fie şi de la domnia mea uric şi cu tot venitul⟩ [1], lui, şi copiilor lui, şi fraţilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, ⟨cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată⟩[1], în veci.

Iar hotarul acelui sat să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, ⟨a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii⟩ [1] ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiarea, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, ⟨credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic⟩ [1], credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa p⟨anului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ⟩[1], credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab

www.dacoromanica.ro

de Orhei, credința panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, ⟨credința panului Clănău spătar, credința panului Boldur⟩ [1] vistier, credința panului Eremia postel⟨nic⟩ [2], credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Șan⟨dru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici⟩ [1].

Iar după viața noastră, cine ⟨va fi domn al țării noastre, din⟩ [2] copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine ⟨îl va alege⟩ [1] Dumnezeu ⟨să fie domn al țării noastre, Moldova, accla să nu le clintească⟩ [1] dania noastră, ci ⟨să le întărească și să le împuternicească pentru că le-am dat și le-am întărit...

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus⟩[1] scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul ⟨logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris⟩[1]... [1], la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩... [1].

Arh. St. București, Eforia Școalelor, I/1. Orig., perg. (17 × 26 cm.), pecete atîrnată, pierdută; treimea din dreapta a perg. și jumătatea din aceeași parte a ultimelor două rinduri lipsesc. Cu două trad.: una, din 1760 (7268) iulie 17, de Evloghie dascăl slovenesc, și alta, din 1912 iunie 23, de Stoica Nicolaescu, ambele după textul incomplet al doc.

Două foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol"-Iași, Fotografii, III/10 a și b.

EDIȚII: I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 363—364 (nr. CXCII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 77—78 (nr. 77) (trad.).

[1] Lipsă (v. descrierea arheografică).
[2] Rupt.

21 ⟨Cca. 1488⟩.

Suret de pe uricul lui Ștefan vodă.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voevoda, domnul Țării Moldovii Știre facem cu cestu uricu al noastru tuturora cui să cetească sau să auză. Adică viniră înaintea noastră și înainte a toată a noastră moldovenească boierime, a noastre slugi, giupînul Jurcă Pîntice și frati-său, Petriman, și sora lor, Sofiia, ficiorii lui Ion Julici, de a lor bunăvoia, de nime nevoiți, nice asupriți, vîndură a sa dreaptă ocină din uricul părintelui său, lui Ion Julici, ce au avut el di la unchii noștri, de la Ilieș vodă și de la Ștefan voevoda, cîndu trăiia ei pe lume [1], un sat în gura Horăeții, pe Bîrlad, anume Movila, unde au fost jude Bora, slugilor noastre, giupînului Pătru Frunteș și giupînului Ion Frunteș stolnicul, nepotul lui Pătru Frunteș, și Simei și frățini-său, lui Negrilă, pe 200 zloți tătărăști. Și s-au sculat ale noastre slugi, pan Pătru Frunteș și giupînul Ion Frunteș stolnicu și Bilava și Sima și Negrilă, și au dat acei bani, 200 zloți, în mînule slugilor noastre, giupînului Giurcă Pîntece și frățini-său, lui Petriman, și surorii lor, Sofiica, înaintea noastră și înainte a noștri boeri.

Ce noi, văzînd a lor bună tocmală și deplină plată, iar și noi așijderea de la noi li-am dat și li-am întărit slugilor noastre, giupînului Pătru Frunteș și nepotului său, giupînului Ion Frunteș stolnicul, și Bilavii și Simii și lui Negrilă, acel sat ⟨ce⟩ [2] mai sus scrie, în gura Horăeții, Movila, unde au fostu, pe Bîrladu, anume jude Bora, ca să le fie de la noi uric cu tot vinitul. Iar se împărțești în patru părți: o parte giupînului Pătru Frunteș, iar a doua

www.dacoromanica.ro

parte giupînuui Ion Frunteş stolnicul, iar a trie parte Bilavii, iar a patra parte Simei şi frăţini-său, lui Negrilă, şi cuconilor lor, şi nepoţilor, şi strănepoţilor lor şi a toată săminţia lor, cine s-ar alege din cei mai di aproape a lor, neclintit niciodănăoară, în veci.

Iar hotarul acelui sat ca să fie dispre toate părţile pre hotarul cel vechiu, pe unde au ţinut din veci.

Înspre aceeaş iaste credinţa domniei mele, carele sînt scris mai sus, noi, Ştefan voievoda, şi credinţa fiilor domnii mele, Alicsandru şi Bogdan-Vlad[3] voevoda[4], şi crdinţa boiarilor noştri: credinţa giupînului Sberăi, şi credinţa giupînului Neagul, şi credinţa giupînului Duma, şi credinţa giupînului Gangur, şi credinţa giupînului Dragoşe vornicul, şi credinţa giupînului Herman, şi credinţa giupînului Eţco Hudici, şi credinţa giupînului Daşbog, şi credinţa giupînului Ştefuł[5] pîrcălabul Hotinului....

Acestu uricu l-am scris eu, Costandin Pîrvul ot visterie.

⟨Pe verso⟩: Suret de pe uricul Borăştilor, din gura Horăeţii, la Movilă, ot ţinut Tutovii, pe Bîrlad.

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 364—366 (nr. CXCIII). Copie de G. Teodorescu-Kirileanu, după Documentele moşiei Zorleni, vol. II, nr. 109.

ALTE EDIŢII: Iorga, *St. şi doc.*, VI, p. 11 (nr. 1) (rez. cu extrase); *D.I.R.*, A, II, p. 78—79 (nr. 78) (copie după I. Bogdan).

Datat după doc. precedent în care beneficiarul confirmării este Ion Frunteş stolnic; după sfatul domnesc, acest doc. poate fi şi din anul precedent sau din cel următor actului după care a fost datat.

---

[1] Greşit în loc de „în pace" (въ мнр) (nota lui I. Bogdan).
[2] Parantezele lui I. Bogdan.
[3] În copie: „Bogdan" (nota lui I. Bogdan).
[4] Lectură greşită a traducătorului pentru „Vlad".
[5] În copie, greşit: „Ştefan" (nota lui I. Bogdan).

22 1488 (6996)..., Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинним, нс снм листом нашим, въсѣм кто на н възрнт нли его ⟨чтучи вслышитъ wже прїнде, прѣдъ намн н прѣдъ вснмн нашимн боярн⟩[1], великимн н малимн, слугa наш Дашко, с(ы)нъ Гостнл(ъ), по свою доброю волн, нникнм непонужен, а нн прнсловап н ⟨продалъ свою правою wтнинн и дѣдннн една селн⟩[1]це на нмѣ Лъховѣнїн слуѕѣ нашемu Тодерu Германu за ~ златн татарскнх.

И ѕставше слугa ⟨нашь, Тодер Герман, та заплатнл все неполна тотн выше писаннїн пнн⟩[1]зн, ~ злат, оу[2] рукн слуѕѣ нашемu Дашко, с(ы)нu Гостнлъ, перед намн н перед нашимн боярн.

⟨Ино мы, видѣвше нхъ доброволною токмежь и полною заплатu, а мы, та⟩[1]кождере, н wт нас есмн дали н потвръднли слуѕѣ нашемu Тодерu Германu тое прѣд реченое селнце ⟨на[3] нмѣ Лъховѣнїн како да естъ емu права wтнина н врнкъ съ въсѣмь доходомь⟩[1] емu н дѣтемь его, н оунучатомь его, н прѣунучатомь его, н въсемu родu его, кто сѧ емu извереть наближнїн, ⟨непорушено николнже, на вѣки.

И хотаръ тон селнцин⟩[1] да ест по старомu хотарu, кuда нз вѣка wживали.

И на то ест вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниe писанаго, мы, Стеф⟨ана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленыхъ сыновъ господства мн, Алеѯан⟩[1]дра и Бог-

www.dacoromanica.ro

дана-Елада, и вѣра бомрь нашнχ: вѣра пана Звїарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Дѣмн, вѣра пана <Гангѣра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра>[1] пана Йицка Хѣдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѣла Хотинского, вѣра пана Микотъ и вѣра пана <Рѣцеша, паркалабове Немецкиχъ, вѣра пана Йндренка Чорторовского>[1] вѣра пана Грозн Микотича, вѣра пана Секаръ пръкълаба[4] Новоградского, вѣра пана Клънъwа спътарѣ, <вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Єремїѧ постелнн>[1]ка, вѣра пана Йндренка чашника, вѣра пана Шандра комнса и вѣра всиχ бонарь нашиχ молдавскиχ, велнк<иχъ и малиχъ.

Й по нашемь животѣ, кто вѣдетъ господаръ нашен Земли Мол>[1]давскон, wт дѣтен нашиχ нли wтъ нашего родѣ нли пак вѣд кого Б(ог)ъ[5] нзверет г(о)сп(о)д(а)ремь нашен земли, тот <цо[3] бы не порѣшилъ нашего даанїа и потвръжденїѧ али бы емѣ>[1] оутвръдил и оукрѣпил, занѣже есмн емѣ дали и потвръдили за его правою слѣжбѣ и за <цо[3] wнъ собн кѣнилъ за свон правїн пинѣзн.

Й на болшѣю крѣпость и потвръжденїа>[1] томѣ въсемѣ выше писанномоу, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъѣтвлѣ логофетѣ, писати и нашѣ печать привѣснти къ семѣ листѣ>[1] нашемѣ.

Пнс[6] Иwн[7], оу Сочавѣ, в(ъ) л(ѣ)то xS̄ЦѶS ...[1].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o <vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri>[1], mari şi mici, sluga noastră Daşco, fiul lui Gostilă, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi <a vîndut dreapta lui ocină şi dedină, o seli>[1]şte, anume Lăhovenii, slugii noastre Toader Gherman, pentru 60 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga <noastră, Toader Gherman, şi a plătit deplin toţi aceşti mai sus scrişi>[1] bani, 60 de zloţi, în mîinile slugii noastre Daşco, fiul lui Gostilă, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

<Deci noi, văzînd tocmeala lor de bunăvoie şi plata deplină, noi, de asemenea>[1], şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Toader Gherman această selişte mai înainte spusă, <anume Lăhovenii, ca să-i fie dreaptă ocină şi uric, cu tot venitul>[1], lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, <neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei selişti>[1] să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştef<an voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei noastre>[1], Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gan<gur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa>[1] panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Şteful de la Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Rea<ţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi>[1], credinţa panului Grozea Micotici, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelni>[1]c, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari <şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre Mol>[1]dova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela <să nu clintească dania şi întărirea

www.dacoromanica.ro

noastră, ci〉[1] să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru 〈că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui dreaptă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire〉[1] a tuturor acelor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul log〈ofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte〉[1] a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6996 〈1488〉... [1].

După Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 231—232. Text slav, neîntregit, după orig., perg., rupt în două (din care se păstra doar partea strînsă a actului), pecete atîrnată, stricată, cu legenda (în lectura lui I. Bogdan): 〈†〉 Печать Їw Стеф〈ань〉.....; doc. se afla în arhiva Iuliu Zane împreună cu o trad. cu următoarea notă finală (în lectura lui Ghibănescu): „Ispisocul acesta s-au tălmăcit de mine pre cît s-a putut înţelege, fiind rupt în giumătate, la anul 1828 martie 14, în oraşul Iaşii. Toader Gaşpar sardar şi condicar". Cu trad. editorului (care completează partea ce lipseşte din act), *ibidem*, p. 232—233.

ALTE EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 247—248 (nr. CXX) (text slav); Antonovici, *Doc. bîrlădene*, IV, p. 9—11 (nr. VI) (trad., după I. Bogdan, de Stoica Nicolaescu); *D. I. R.*, A, II, p. 79—80 (nr. 79) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Loc gol în textul editat.
[2] La I. Bogdan: 8.
[3] Cuvînt citit de I. Bogdan.
[4] La I. Bogdan: прѣкладба.
[5] La I. Bogdan: Богъ.
[6] La I. Bogdan: пис(а)
[7] La I. Bogdan: Їwн.

23 1488 (6996) ianuarie 9.

Suret de pe un ispisoc sîrbăscŭ, din v(ă)l(ea)t 6996 〈1488〉 ghen(arie) 9.

† Noi, Stefan v(oie)vod, cu mila lui D(u)mnedzău, domnu Ţării Moldovii. Întărim cu acest ispisoc al nostru tuturor celor ce o vor audzi şi vor vide, adică au vinit, înnainte noastră şi înnainte alor noştri moldoveneşti boeri, a mari şi mici, sluga noastră Bălco Băsăscul şi de a sa bunăvoia, de nime silit, nici asuprit, şi-au vîndut a sa driaptă ocină dintru al său drept uric, giumătat(e) din satul lui, din Băsăşti, parte ce din sus, slugii noastre Niagului şi fratelui său, Stoicăi armaşul, drept 120 zloţ(i) tătărăşti; şi au rămas a slugilor noastre Niagului şi a fratelui său Stoicăi, făcînd plata deplin aceşti mai sus numiţi ban(i), 120 de zloţi, în mînuli slugii noastre Bălco Băsăscul, înnainte noastră şi înnainte boerilor noştri.

Şi noi, văzind că de a lor bunăvoia au plătit acel gium(ă)tate de sat, şi noi aşijdere i-am dat şi i-am întărit slugii noastre Niagului şi frăţine-său, Stoicăi armaşului, pe ace mai înnainte pomenită 〈giumătate〉[2] de sat din Băsăşti, parte din sus, şi am dat şi de la noi uric la mîna lor, ca s(ă) stăpîniască în tot vinitul, să le fie lor şi copiilor, nepoţilor, şi strenepoţilor lor şi a tot niamul lor, cui se va vin(i) mai aproape a lor, şi să nu fie de nime niciodată supărat(i), în veci.

Iar hotarul dintr-această giumătat(e) de sat să fie dintr-acest hotar giumătat(e), pe unde au îmblat de veci.

Şi spre aceasta este credinţa noastră mai sus numitul domnu, Stefan v(oie)vod, şi credinţa a preiubiţ(i) fiilor domnii mele: Alixandru v(oie)vod[3], i Bogdan 〈-Vlad〉[2] v(oie)vod[3] şi credinţa boerilor noştri, a mari şi mici, (cum au fost pe aceia vreme)[4].

www.dacoromanica.ro

Şi după a noastră domnie, pe cini va milui Dumnedzău a fi domnu, să întăriască, pentru a lor vecinică pomenire.

S-au tălmăcit la v(ă)l(ea)t 7269 ⟨1761⟩ fev(ruarie) 12, de Ioan pisar.

Bibl. Acad., LII/136. Trad.

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 231 (nr. CXCII) (copie, de la sfîrşitul sec. XIX, de pe trad. din 1761 februarie 12); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 319—320 (nr. CLXXVII) (trad. din 1761 februarie 12); *D.I.R.*, A., II, p. 82 (nr. 81) (aceeaşi trad.).

---

[1] Traducere greşită (corect: „Facem cunoscut"...).
[2] Omis de traducător.
[3] Cuvînt adăugat de traducător.
[4] Menţiunea traducătorului.

24 1488 (6996) ianuarie 9, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), н сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѧм(ъ) кто на нем(ь) ѕзрит(ъ) или его чтѣчи ѕслышит(ъ), wже прїндоша, прѣд(ъ) намн н прѧд(ъ) ѕсимн нашимн молдавскимн боѥре, великимн н малимн, наш(ь) вѣрнїи пан(ъ), Иванко Тѣркѣл(ъ) сѣлџар(ь), н съ своимн братїамн, съ Тодер(ъ) н съ Мнχѣл(ъ), по нχ(ъ) добров волн, никим(ь) непонѣжени, а нн прислованн, н продали свою правѣю wтнинѣ wт(ъ) своево праваго ѳрнка, едно село, на Ребричн, на нмѣ Голъещи, слѣѕѣ нашемѣ Голъю wт(ъ) Ребрича, за р҃н злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И ѕставше слѣга наш(ь), Голъи wт(ъ) Ребрича, та заплатнл ѕсе неполна тотн выше писаннїн пнѣзн, р҃н злат(ъ), ѕ рѣки панѣ Иванко Тѣркѣл(ъ) сѣлџарь н братїам(ъ) его, Тодерѣ н Мнχѣлѣ, перед(ъ) нами н перед(ъ) нашимн боѥре.

Ино мы, выдѣвше нχ(ъ) добров волн и лагодѣ и полнїи заплат(ѣ), а мы, такwж(е), н wт(ъ) нас(ь) есмн дали н потвръднли слѣѕѣ нашемѣ Голъю тое прѧд(ъ) реч(е)ное село, на нмѣ Голъещїн, на Ребричн, да ест(ъ) емѣ wт(ъ) нас(ъ) ѳрнк(ъ) и съ въсем(ь) доχодом(ь), емѣ, и дѣтем(ъ) его, и ѕнѣчатом(ъ) его, и прѣѕнѣчатом(ъ) его, и прѣцѣрѣтом(ъ) его и въсемѣ родѣ его, кто сѣ емѣ ѥзберет(ъ) наивлнжнїн, непорѣшено николнже, на вѣки.

И χотарь томѣ селѣ да ест(ъ) по старомѣ χотарѣ wт(ъ) ѳснχ(ъ) сторон(ъ), кѣда ѥз вѣка wживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнχ(ъ) сынwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Илеѯандра н Богдан(а)-Блад(а), н вѣра боѥрь нашнχ(ъ): вѣра пана Збїарн, вѣра пана Имг(а), вѣра пана Дѣма, вѣра пана Гангѳра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Пцка Хѣдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѣла паркалаба wт(ъ) Хотина, вѣра пана Микоть и пана Рѣцеша паркалабн[1] wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Индренка Чорторwвского, вѣра пана Грозѣ паркалаба wт(ъ) Ѡрχем, вѣра пана Iwн(ъ) Секарь паркалаб(а) wт(ъ) Нов(о)град(а), вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Болдора вистѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Индренка чашника, вѣра пана Мътен столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѳснχ(ъ) боѥрь нашнχ(ъ) молдавскиχ(ъ), великиχ(ъ) и малиχ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, ⟨или⟩[2] wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) или wт(ъ) нашего родѣ или пак(ъ) бѣд(ь) кого Б(ог)ъ ѥзбе⟨ретъ господаремь бытн⟩[2] нашен ⟨Земли Молдавскон⟩[2], тот(ъ) а бн не порѣшнл наше⟨го⟩[3] дад⟨нї⟩[3]а, али цо ⟨бы е⟩[3]мѣ ѳтвръднл(ъ) и ѳкрѣпил(ъ), занѣ⟨ж⟩[3]е есмн емѣ дали н потвръднли за его слѣжбѣ.

www.dacoromanica.ro

Ѩ на болшꙋю крѣпwст(ь) и потвръжденїе томꙋ въсемꙋ вніше писанномꙋ, велѣли есми нашемꙋ вѣрномꙋ пану, Тъꙋрꙋлꙋ логофетꙋ, писати и нашꙋ печат(ь) привѣсити к семꙋ листꙋ нашемꙋ.

Пис(а) Тоадер(ъ), ѕ Сѕч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то хѕ҃ц҃ѵѕ, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(ѕаріе) ѳ҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, credinciosul nostru pan, Ivanco Turcul sulger, şi cu fraţii săi, Toader şi Mihul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină din uricul lor drept, un sat, pe Rebricea, anume Golăeştii, slugii noastre Golăi de la Rebricea, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Golăi de la Rebricea, şi a plătit deplin toţi aceşti bani mai sus scrişi, 150 de zloţi, în mîinile panului Ivanco Turcul sulger şi ale fraţilor lui, Toader şi Mihul, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi înţelegere şi plata deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Golăi acest sat mai înainte spus, anume Golăeştii, pe Rebricea, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic,credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Mătei stolnic, credinţa panului Şandru comis, şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, ⟨sau⟩[2] din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl ⟨va alege⟩[2] Dumnezeu ⟨să fie domn al ţării noastre Moldova⟩[2], acela să nu clintească dania noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la aceasta carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩, luna ianuarie 9.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 13. Orig., perg. (32 × 40 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), stricată parţial la margine, cu legenda: † Печать Їѡ Стефань во вжда, гвспдар Земли Мѡ⟨лдавско⟩и.

O trad. din a doua jumătate a sec. XVIII, făcută „la şcoala slovenească, în S(vea)ti Savva" din Iaşi, la Arh. St. Bucureşti, M-rea Văratec, VI/2.

www.dacoromanica.ro

Două rez.: unul, într-un izvod din prima jumătate a sec. XIX, la Arh. St. Neamţ, Doc. M-rii Văratec, IV/292 (nr. 61) şi altul, în care este menţionată o copie slavă, într-un izvod de acte din 1858 septembrie 15, ibidem, Doc. m-rii Văratec, VI/486, şi o menţ. într-un izvod din aceeaşi vreme, ibidem, nr. 485.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/10 bis.

EDIŢII: Melchisedec, *Două urice*, p. 371—373 (text slav, cu unele greşeli, şi trad.); Zotta, *M-rea Golia*, p. 26—27 (trad., modernizată, după Melchisedec); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 317—318 (nr. CLXXVI) (text slav); Bulat, *Din doc. m-rii, Văratec*, p. 338 (menţ., după trad., într-o hotarnică din 1819 apr. 30); *D.I.R.*, A, II, p. 80—81 (nr. 80) (trad., după orig.).

---

[1] и corectat din ѧ.
[2] Şters.
[3] Rupt.

25 1488 (6996) ianuarie 12, Suceava.

† Ѡ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефанъ <воевода, господаръ Земли>[1] Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), и с(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) възрит(ъ) или его чтⷭчи ⷭс<лишитъ, иже то>[1]ти истинїи наши слⷭги, поп(ъ) Ивⷭл и племенник(ъ) его, Манчюл, с<лⷭжили намъ право и в>[1]ѣрно. Тѣм(ь) мы, видѣвше иⷯ(ъ) правⷭю и вѣрною слⷭжбⷭ до нас(ъ), жаловали есми иⷯ(ъ) ѡсо<бною нашею милостїю, дали>[1] и потвръдили есми им(ъ) ⷭ нашен земли, оу Молдавскон, иⷯ(ъ) пра<вою ѡтинⷭ>[1], село на Крълигътⷭрѣ, на имѣ половина ѡт(ъ) Тодерецин, вишне<а>[1] част(ь), ѡт(ъ) <къ>[1] Ирпъш<ецїи Ирпашевн, како>[1] да ест(ъ) им(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсемъ доходом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) иⷯъ, равно <и оуⷭчатомъ иⷯъ и праоуⷭ>[1]чатом(ъ) и прадⷭдѣтом(ъ) иⷯ(ъ) и въсемⷭ родⷭ иⷯъ, кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) ин<ближнїи, непорⷭшено инколиже, на вѣкы>[1].

Ѩ хотар(ъ) тон половина село ѡт(ъ) Ѩндрѣ почеше, ѡт(ъ) стараго става, на ст<олпъ, а ѡтъ столпа на д>[1]рⷭгїи став(ъ), а ѡт(ъ) толѣ на дрⷭгїи столпⷭ, по вше конопли. та ѡт(ъ) <толѣ на винограда ..... >[2], а ѡтъ толѣ на столпⷭ, ин кран рѣдю могил(а) дⷭ<плѣ>[3]та, а ѡт(ъ) иишиⷯ(ъ) сторон(ъ), <по с>[1]таромⷭ хотарⷭ, кⷭда из(ъ) вѣка ѡжидали.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)дства, <выше писаннаго, мы, Стефана воево>[1]дн, и вѣра прѣвъзлюблениⷯ(ъ) с(ы)ноⷭ(ъ) г(о)с(по)дство мн, Ѩлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра <воиаръ и>[4]шиⷯ(ъ): вѣра пана Звїарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Дⷭмн, вѣра пана <Гангура, вѣра пана Драгоша дворника>[1], вѣра пана Хърмана, вѣра пана Дажвога, вѣра пана Ѭцка Гⷭдича, вѣра пана Шефⷭла Хотинскаго, вѣра пана Инкота и Рѣцеша пръкал<авн ѡтъ Нѣмца, вѣра пана Ѩндренка Чорторовскаго>[1], вѣра пана Грозѣ Инкотича, вѣра <пана>[5] Секаръ, пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъша спътара, вѣра пана Болдора внстѣрника, <вѣра пана Ѩндренка чашника, вѣра пана>[1] Мат<ен>[6]а столника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Шандра <комиса и вѣ>[4]ра ⷭснⷯ(ъ) бомрь нашиⷯ(ъ) молдавскиⷯ(ъ), великиⷯ(ъ) и малиⷯ(ъ).

<Ѩ по нашемь животѣ, кто бⷭдетъ господаръ нашен Земли Молдавскон>[1], ѡт(ъ) дѣ<тен>[1] нашиⷯ(ъ) или ѡт(ъ) нашег(о) родⷭ или пак(ъ) бⷭд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) що би им(ъ) не порⷭшил(ъ) наше<го>[1] даанїа и потвръ<жденїа, али що би имъ>[1] оутвръдил(ъ) и ⷭкрѣпил(ъ), занⷭже есми им(ъ) дали и потвръдили за иⷯ(ъ) правⷭю слⷭжбⷭ и за що ест(ъ) иⷯ(ъ) правое ѡтинⷭ.

www.dacoromanica.ro

Ѩ на вѣлшее крѣпост(ь) и потвр҃ѣжденїе томѹ вѣсемѹ вн<ше писанномѹ, ве>1лѣли есмн нашемѹ вѣрномѹ пану, Тѣутѹлѹ логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) прнвѣсит.і к семѹ листѹ нашемѹ.

Писа <Тоадеръ, оу Сѹча>1вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҂ѕщчѕ ген(арїа) ѳ҃і.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan ⟨voievod, domn al Ţării⟩[1] Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, ⟨că⟩[1] aceste adevărate slugi ale noastre, popa Ivul şi vărul său, Manciul, ne-au slujit nouă ⟨drept şi⟩[1] credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita ⟨noastră milă⟩[1], le-⟨am dat⟩[1] şi le-am întărit, în ţara noastră, în Moldova, ⟨ocina⟩[1] lor dreaptă, satul la Cîrligătură, anume jumătate din Todereşti, partea de sus, despre Arpăşe⟨ştii lui Arpaş, ca⟩[1] să le fie lor de la noi uric cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă⟩ şi nepoţilor lor, şi stră⟩[1]nepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai ⟨apropiat, neclintit niciodată, în veci⟩[1].

Iar hotarul acestei jumătăţi de sat ⟨să fie⟩ începînd de la Andrea, din iazul cel vechi, la stîlp, ⟨şi de la stîlp la⟩[1] alt iaz, şi de acolo pînă la alt stîlp, mai sus de cînepişte, şi de ⟨acolo la vie...⟩[2], şi de acolo la stîlp, la marginea rediului o movilă găunoasă, iar dinspre alte părţi, ⟨după⟩[1] hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, ⟨a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod⟩,[1] şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa ⟨boierilor⟩[4] noştri: credinţa panului Zbiarea, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului ⟨Gangur, credinţa panului Dragoş vornic⟩[1], credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi ⟨de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi⟩[1], credinţa panului Grozea Micotici, credinţa ⟨panului⟩[5] Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, ⟨credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului⟩[1] ⟨Matei⟩[6] stolnic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Şandru ⟨comis şi⟩[4] credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

⟨Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova⟩[1], din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă şi pentru că le este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus ⟨scrise⟩[1], am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris ⟨Toader, la Sucea⟩[1]va, în anul 6996 ⟨1488⟩ ianuarie 12.

Arh. St. Iaşi, CCCXL/71. Orig., perg. (26 × 47,5 cm), foarte rupt şi cu lipsuri, lipit pe pînză, pecete atîrnată, pierdută.

O trad., din a doua jumătate a sec. XVIII, cu văleatul greşit: 6966, întocmai ca pe verso-ul perg., ibidem, CDXXII/2.

Două foto., ibidem, MXXXVIII/79, una la Biblioteca centrală universitară „M. Eminescu"-Iaşi, Fotocopii, plic 141, nr. 4, şi două, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/11 a şi b.

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 84—86 (nr. 54) (text slav şi trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie, după *Ms. Surete*, XLVI, 301; o transcriere a trad. din a doua jumătate a sec. XVIII, ibidem, p. 165); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 127—129 (nr. 35) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 82—83 (nr. 82) (trad. după orig.).

---

[1] Rupt.
[2] Lipsă cam 20 de litere.
[3] Şters.
[4] Rupt şi şters.
[5] Omis.
[6] Rupt; întregit după trad. din a doua jumătate a sec. XVIII (v. descrierea arheografică).

26 1488 (6996) ianuarie 14, Suceava.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sîrbie de la Ştefan v(oie)vod, domn Ţării Mold(o)v(ei), scris în Suceavă, de Ion diiacul, din leat 6996 ⟨1488⟩ ghenn(a)-r(ie) 14.

Înştiinţaré facem prin aciastă carté noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei, sau o vor auzi citindu-se, precum că viind, înnaintea noastră şi înnaintea boerilor noştri, sluga noastră Giurgea Corod, de nime sîlit, nici asuprit, ci de a lui bunăvoia, driaptă ocina lui dintr-al său drept uric, un sat anume Corodeştii, şi din dial, unde au fost Corod Stan, pe Horince, l-au vîndut satul acesta nepoatelor sale, Malei şi surorii sale, Neagăi, drept treizeci zloţi tătăreşti.

Şi sculîndu-se Malea şi soru-sa, Neaga, au plătit toţ(i) deplin ăcei de mai sus arătaţ(i) bani, 30 zloţi, în mîinile lui Giurgea Corod cum şi ispisocul ce l-au avut Giurgea Corod de la unchii noştri, de la Iliia şi Ştefan v(oie)voz(i), încă l-au dat în mîinile nepoatelor sale, Malei şi Neagăi, denaintea noastră şi denaintea boerilor noştri. Aşe dar, toaté acestea de mai sus arătaté să le fie lor de la noi uric cu tot venitul, ⟨lor⟩[1], şi fiilor lor, nepoţilor, strănepoţilor şi préstrănepoţilor lor, nestrămutat niciodinioară.

După aceia, tij au mai venit, înnaintea noastră şi înnaintea boerilor noştri, Giurgea Corod, şi de a lui bunăvoia, driaptă ocina lui, giumătaté de sat pe Horincea, unde au fost tatăl său, Corod Vlad, partea cea din sus, despre Ciungeşti, o au vîndut acea giumătaté de sat nepoatelor sale, fételor Ioanei, anume Martii şi Neagşii, drept treizeci zloţ(i) tătărăşti.

Şi sculîndu-se Marta şi Neagşa, au plătit toţ(i) deplin acei de mai sus arătaţ(i) bani, 30 zloţ(i) tătărăşti, în mîinile slugii noastre, lui Giurgea Corodu, denaintea noastră şi denaintea boerilor noştri. Toaté acestea de mai sus arătaté să le fie lor de la noi uric cu tot venitul, ⟨lor⟩[1], fiilor lor, nepoţilor, şi sfră-nepoţilor, préstrănepoţilor şi la tot neamul lor, nestrămutat niciodinioară, în véci.

Iar hotarul acestui de mai sus numitului sat să fie dup(ă) vechiul hotar pîn(ă) unde s-au apucat din veac; iar hotarul ciialaltei giumătăţ(i) de sat din tot venitul să fie giumătaté, pîn(ă) unde s-au apucat din veac.

Precum spre aceasta este credinţa a mai sus numitei domnii noastre Ştefan v(oie)vod şi credinţa a préaiubiţilor fii a domniii melé, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa a tuturor boerilor noştri a Moldovei, a mari şi mici.

Iar dup(ă) viaţa noastră, cine va fi domn ţării noastre, din fiii noştri sau din niamul nostru, sau pe cine şi-ar alege D(u)mnedzeu a fi domn ţării

www.dacoromanica.ro

noastre aceştie, a Moldovei, acela să nu aibă a strica aciastă danie şi întăritura noastră, ci să le întăriască şi să-i împuterniciască pentru că ei ş-au cumpărat pe drepţi banii săi.

Şi spre mai mare tărie şi întărităr tuturor acestor de mai sus scrise, am poroncit credincios boieriului nostru, Tăutul log(o)f(ă)t, să scrie şi cătră adevărată cartea noastră această pecetea noastră să lege.

De pe sîrbie pe limba moldoveniască am tălmăcit, la anul 1816, iulie, în 8 zile, cliucer Pav(e)l Debrici.

⟨Sub „semnul locului peceţii g(o)spod", însemnare contemporană, de altă mînă⟩: Aciastă copii este scoasă de⟨n⟩[2] uricu vechiu de la Ştefan v(oie)v(od) de niamul Vrăghiesc şi Năzăresc.

Bibl. Acad., LIII/97. Trad.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 320—322 (nr. CLXXVIII) (trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 83—84 (nr. 83) (trad., după I. Bogdan).

[1] Omis de traducător.
[2] Omis.

27 1488 (6996) ianuarie, 15 Suceava.

Ştefan ⟨voievod⟩ confirmă lui Stan şi fratelui său, Dan, satul Volhoviceştii [1]..., la Crasna, cumpărat de la Ion, fiul lui Petru Roşca, cu 200 de zloţi tătăreşti.

... Ca martori se citează fiii domnului, Alexandru şi Bogdan — Vlad, şi boierii: Zbierea, Neagu [2], Duma, Gangur, Dragoş vornicul [3], Hîrman, Dajbog, Iaţco Hudici, Ştefulde la Hotin, Micotă şi Reaţes de la Neamţ, Andreico Ciortorovschi, Grozea Micotici, Ion Secară pîrcălab de Cetea Nouă, Cîlnău spătarul [4]..., Boldor vistiernicul, Ieremie postelnicul, Andreico ceaşnicul, Matei stolnicul, Şandru comisul, logofătul Tăutul şi diacul Ion, fratele lui Luca [5]...

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 322 (nr. CLXXIX). Rez. după un rez. în limba polonă, cu data de an greşită (6926), din Muzeul Bavorowski din Liov, „teka lui Zubrzycki".

ALTE EDIŢII: *D.I.R.*, A II, p. 84—85 (nr. 84) (rez., după I. Bogdan).

[1] Urmează numele satului în lectura lui Zubrzycki: „Wolhowyczesciiey".
[2] Urmează acelaşi nume în aceeaşi lectură: „Niha".
[3] Urmează acelaşi cuvînt, în aceeaşi lectură: „dreznika".
[4] Urmează, în aceeaşi lectură: „Klinio Astpary".
[5] La Zubrzycki: „Ion, brat Luczyn".

28 1488 (6996) februarie 4.

Un ispisocu sîrbescu, din 6996 ⟨1488⟩ fevru(arie) 4, de la domnul Ştefan v(oie)vod, cu care au întărit lui Ioan Oglindă pe a patra parte din Macsineşti, pe Pîrîul Negru, ce au cumpărat de la Ştefan Bilii.

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Botoşani, Colecţia de documente Foi volante, Donaţia D. Furtună, XXX/70. Rez. într-o anafora de la Alexandru Constantin Moruzi, din 1804 septembrie 18, privitoare la judecata dintre răzeşii din satele Bilăeşti şi Maxineşti, ţinutul Neamţului, şi epitropul clironomilor logofătului Constantin Ruset.

EDIŢII: *D. I. R.*, A, II, p. 85 (nr. 85) (acelaşi rez.).

29 1488 (6996) februarie 29, Suceava.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы , Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), и сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на и(ь) взрит(ъ) или его чтичи оуслышит(ъ), иже тот(ъ) истынны слѹга наш(ь), Дашко, и сестра его, Малѣ, с(ы)нове Гостила, ѵиѵкове Пѹм Плоскарѣ, жаловали есми имъ всѣкою нашею м(и)л(о)стїю, дали и потвръдили есми им(ъ) в нашен земли, в Молдавскои, их(ъ) правам ѡтинна, едно село, на имѣ Гостилещїи, на Чорном(ь) Потоцѣ.

Я прївилїе що имали ѡни ѡ г(ъ) ѵиков(ъ) нашихъ(ъ), ѡт(ъ) Илїаша воеводї и ѡт(ъ) брата его ѡт(ъ) Стефана воеводї, коли били оу мирѣ, на тое село на Гостилещи(и), а тота их(ъ) привилїа пожегла в дом(ъ) Бълошев(и) ѡт(ъ) Бѣдецин, коли емѹ изгорил(ъ) дом(ъ), как(ъ) ест(ъ) нам(ъ) видомо и боярom(ъ) нашим(ъ).

Я також(е) есми дали и потвръдили слѹжѣ нашемоу Дашкѹ и сестри его, Мали, их(ъ)же правам ѡтинна, дрѹгое село, на имѣ Бѣдецїи, тиж(е) на Чорном(ь) Потоцѣ, що кѹпил(ъ) тое село ѡт(е)ць их(ъ), Гостилъ, ѡт(ъ) Иван(ъ) Краю за р̃ злат(и) татарскихъ(ъ).

Тое въсе выше писанное да ест(ъ) им(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) вѹик(ъ), съ въсем(ь) доходом(ь), им(ъ) и дѣтем(ъ) их(ъ), равно и вѹичатом(ъ) их(ъ) и прѣвѹичатом(ъ) их(ъ) и прѣщѹрѣтом(ъ) их(ъ) и въсемѹ родѹ их(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѹшено николиже, на вѣкы.

Я хотарь тим(а) дво.м(а) селом(а) да ест(ъ) по старомѹ хотарѹ, кѹда из вѣка ѡжівали.

Я на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)дства ми, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленних(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)дства ми, Ѧлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Звїарѣ, вѣра пана Нѧг(а), вѣра пана Дѹма, вѣра пана Галгѹра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Ѭцка Хѹдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѹла паркалаба ѡт(ъ)Хотина, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеш(а) паркалаби ѡт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѧндренка Чорторѡвского, вѣра пана Грозѣ паркалаба ѡт(ъ) Ѡрхем, вѣра пана Iѡн(а) Секарь паркалаб(а) ѡт(ъ) Нѡв(ѡ)град(а), вѣра пана Клънѹ спътарѣ, вѣра пана Болдора вистѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Ѧндренка чашника, вѣра пана Мътен столника, вѣра пана Шандра комиса, и вѣра оусних(ъ) бояръ нашихъ(ъ) мѡлдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малих(ъ).

Я по нашем(ь) жівотѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡтъ дѣтен нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) нашего родѹ или пак(ъ) бѹд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен Земли Мѡлдавскои, тот(ъ) ни им(ъ) не порѹшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али що би им(ъ) ѹтвръдил(ъ) и укрѣпил(ъ), занѹже есми им(ъ) дали за их(ъ) правѹю слѹжбѹ.

Я на болшѹю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѹ въсенмѹ выше писанномоу, <велѣ>[1]ли есми нашемѹ вѣриомѹ панѹ, Тъѹтѹлѹ лѹгофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал Тоадерь, оу Сѡч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ) то ѯщчѕ, фев(рѹар̃ї) к̃ѳ.

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră, Daşco, şi pe sora lui, Malea, fiii lui Gostilă, nepoţii lui Puiul Ploscarul, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocina lor dreaptă, un sat, anume Gostileştii, pe Pîrîul Negru.

Iar privilegiul pe care l-au avut ei de la unchii noştri, de la Iliaş voievod şi de la fratele său, Ştefan voievod, cînd au fost în pace, pentru acel sat, Gostileşti, acel privilegiu al lor a ars în casa lui Băloş din Budeşti, cînd i-a ars casa, cum ne este ştiut nouă şi boierilor noştri.

De asemenea, am dat şi am întărit slugii noastre Daşco şi surorii lui, Malea, ocina lor dreaptă, alt sat, anume Budeştii, tot pe Pîrîul Negru, pe care sat l-a cumpărat tatăl lor, Gostilă, de la Ivan Craiu, pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Toate acestea mai sus scrise să le fie de la noi uric cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor două sate să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasa este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Mătei stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat pentru dreapta lor slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩ februarie 29.

Bibl. Acad., LXIV/7. Orig., perg. (29 × 39,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/12.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 323—324 (nr. CLXXX) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 85—86 (nr. 86) (trad.), şi p. 327 (facs.).

---

[1] Şters.

www.dacoromanica.ro

† Мⷭ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтѫчи ѩслышит(ъ), ѫже прїидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѩсими нашими молдавскими бояры, великими и малими, наш(ь) вѣрнїи пан(ъ) Дѫма ключникь съ своими плем<е>нники, съ Тодерь и братъ его, Дѫма, и сестра иѫ(ъ), Стана, с(ы)нове Симѥона Танѣ, по иѫ(ъ) добро<и>[1] воли, никимь непонѫжени, а не приснловани, и промнѣли себи села.

И ѩставши наши слѫги Тодерь и брат(ъ) его, Дѫма, и сестра иѫ(ъ), Стана, та дали свою част(ь) село, половина ѿт(ъ) Брѫдѫрецин, част(ь) ѿт(ъ) Соѫлець, нашемѫ вѣрномѫ пан Дѫма ключникѫ, а пан(ъ) Дѫма ключникѫ[2], а ѡн(ъ), имъ дал(ъ), за тотѫ половина ѿт(ъ) Брѫдѫрецин, едино село на имѣ Грозецїн, на Стебницѣ, що кѫпил(ъ) ѡн(ъ) тое село ѿт(ъ) Иван Сакалыш(ь) и ѿт(ъ) сестра его, ѿт(ъ) Ѩнѫшка, за р҃н златъ татарскиѫ(ъ); и еще им(ъ) придал(ъ) с҃о златъ татарскїн за тое село, за Грозецин.

Ино мы, видѣвше иѫ(ъ) доброю воли и токмеж(ь) и промнѣнїе, а мы такождере и ѿт(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили нашемѫ вѣрномѫ пан Дѫмѣ ключникѫ тое прѣд(ъ) реченое половина село ѿт(ъ) Брѫдѫрецин да ест(ъ) емѫ ѿт(ъ) нас(ъ) оуринкь и съ вьсемь доходом(ь), емѫ, и дѣтемь его, и оунѫчатомь и прѣѫнѫчатомь его, и праѫнѫкѣтомь его и вьсемѫ родѫ его, кто сѧ емѫ изберетъ наближнїн, непорѫшно николиже, на вѣки.

И хотарь тон вниже писанною половина село да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда из вѣка ѡжили.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва вниже писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнъѣ с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Ѩлеѫандра и Богдана-Влада, и вѣра бояръ нашиѫ(ъ): вѣра пана Збїарн, вѣра пана Нѣгъ, вѣра пана Дѫми, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоша двѡрника, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Ицка Гѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла ѿт(ъ) Хотина, вѣра пана Микотъ и вѣра пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїн, вѣра пана Ѩндренка Чорторовскїн, вѣра пана Грозѧ Микотича пръкалаба Ѳрхенского, вѣра пана Іѡна Секаръ пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънѣша спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Ѩндренка чашника, вѣра пана Матеа столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѩсиѫ(ъ) боярь нашиѫ(ъ) молдавскиѫь, великиѫ(ъ) и малиѫ(ъ).

И по нашим(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѿт(ъ) дѣтен нашиѫ(ъ) или ѿт(ъ) нашего родѫ или пак(ъ) бѫдь кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) що би не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръженїа, але що би им(ъ) оутвръдиль и ѫкрѣпил(ъ), занѫже есми емѫ дали и потвръдили за его правою и вѣрною слѫжбѫ.

И на бѫлшее крѣпост(ь) и потвръженїе томѫ въсемѫ вниже писанномѫ, велѣли есми нашемѫ вѣрномѫ <панѫ, Тъѫ>[3]тѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пис(а) Іѡн(ъ), въ Сѫчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕщчѕ, м(ѣ)с(ѧ)ца мартїа, а҃ ден(ь).

⟨Pe verso, o pecete în fum din sec. XVII, cu iniţialele⟩: Ѳ.Х.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, credinciosul nostru pan Duma clucer cu

www.dacoromanica.ro

verii săi, Toader şi fratele lui, Duma, şi sora lor, Stana, fiii lui Simion Tansea, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi şi-au schimbat satele.

Şi s-au sculat slugile noastre Toader şi fratele lui, Duma, şi sora lor, Stana, şi au dat partea lor, jumătate de sat din Brudureşti, partea de la Soholeţ, credinciosului nostru pan Duma clucer, iar pan Duma clucer, el le-a dat, pentru această jumătate din Brudureşti, un sat, anume Grozeştii, pe Stebnic, pe care acel sat l-a cumpărat el de la Ivan Sacalăş şi de la sora lui, Anuşca, pentru 150 de zloţi tătăreşti; şi încă le-a mai dat 270 de zloţi tătăreşti pe lîngă acel sat Grozeşti.

Deci noi,văzînd buna lor voie şi tocmeală şi schimb, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit credinciosului nostru pan Duma clucer acea mai înainte spusă jumătate de sat din Brudureşti, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, nepoţilor, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiăt, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat mai sus scris să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Micotici pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Matei stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit, pentru slujba lui dreaptă şi credincioasă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru ⟨pan, Tău⟩[1]tul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩, luna martie, 1 zi.

⟨Pe verso, o pecete în fum, din sec. XVII, cu iniţialele⟩: U.H.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 14. Orig., perg. (32 × 42 cm.), pecete mare atîrnată (diametru: 7,8 cm.), cu şnur de mătase vişinie împletită, stricată puţin la margine, cu legenda, în exergă: † Печать Їѡ Стєфань воєвѡда, гвспоґар Зємли Мѡлдавскоѥ. Emblema acestei peceţi (cap de bour cu botul rotunjit, coarnele arcuite înăuntru şi steaua cu cinci raze între ele, soarele (cinci petale în jurul unei calote), în dreapta, şi luna (crai nou), în stînga capului, într-un scut heraldic de formă neregulată — aproape pătrat în partea superioară (3/4) şi triunghi în cea inferioară (1/4) — înconjurat de şase arcade, dispuse simetric faţă de axul scutului şi cu cîmpuri umplute de motive spiraliforme, şi de exergă) este aceeaşi pe toate sigiliile mari ale documentelor originale din acest volum, încît nu vom repeta descrierea ei.

O trad., din 1813 iulie 12, de Ion Stamate biv vel pitar, cu data de an greşită: 6976 (1468), ibidem, XL/4.

Trei foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/13 a, b şi c.

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Rosetti, *Pămîntul*, p. 141 (nota d); (rez., după trad. din 1813 iulie 12); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 324—327 (nr. CLXXXI) (text slav şi trad. din 1813 iulie 12); *D.I.R.*, A, II, p. 86—87 (nr. 87) (trad., după orig.).

[1] Omis.
[2] În loc de: ключникъ.
[3] Rupt şi şters.

31 1488 (6996) martie 12, Suceava.

A

Suret de pe ispisoc vechiu sîrbăsc de la Stefan v(oie)vod, din let 6996 ⟨1488⟩ mart(ie) 12 zile.

† În numile Tatălui şi a Fiiului şi a Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă nedespărţită. Iată eu, robul Domnului mieu I(su)s H(risto)s, Ion Stefan v(oie)vod, cu mila lui Dumnezău, domn pămîntului Moldaviei. Facem ştire prin această carte ⟨a⟩[1] noastră tuturor cui vor căuta pre dînsa sau vor auzi cetind-o, prcum au venit, înnainte noastră şi înnainte tuturor boerilor noştrii a Moldovii, slugili noastre pan Mihul Ponici şi cu soru-sa, Maruşca, şi nepoata lor, Anuşca, fata Belii, şi Ilcu şi Labăşcu şi sora lor, Duşa, ficiorii lui Dancul din Steclieni, şi nepotul lor, Alexandru, feciorul lui Ivanco Tolocico, şi Burla şi fraţii lui, Costia şi Pante, feciorii lui Fedor Platon, şi Romaşco Ciuciul şi cu surorile sale, cu Ulca şi cu Niaga, fiii Danciului Ciuciu, şi Buda şi sora lui, Nastea, şi mătuşa lor, Maruşca, fata lui Oprişan, toţ(i) nepoţi ⟨lui Giurgiu⟩[1] Dvorăşti, şi cu toţi feciorii săi, de a lor bunăvoe, de nimenea sîliţi, nici asupriţi, au vîndut a lor driaptă ocină, dintr-a lor drept uric, giumătate de sat din Dvorăşte, cutul din gios, pe Săreti, şi cu morile ce sînt în Sireti, însumi domniei meli, drept patru sute zloţi tătăreşti, care bani de mai sus scrişi, 400, i-am şi plătit domniia me în mînule slugilor noastre, tuturor celor de mai sus scriş(i), nepoţilor lui Giurge Dvorăşte, după tocmala ce au avut cu domniia me.

Deci domniia me bine am voit, cu a noastră bună voire, cu curată şi cu luminată inima şi cu agiutoriul lui D(u)mnezeu, de am întărit a noastră sfîntă măn(ă)stire de la Mold(o)viţă şi am făcut noi pentru a noastră săn(ă)t(at)e şi mîntuire, şi pentru săn(ă)t(at)e şi mîntuire fiilor noştri, am dat şi am întărit pre ace de mai sus zise giumătate de sat din Dvorăşte, cotul din gios, şi cu mori ce sînt în Sireti, acei sfintii măn(ă)stiri ⟨a⟩[2] noastre, Mold(o)viţii, unde iaste hramul Bunavestire a presfintii născătoarii de Dumnezeu şi pururе fecioarii Mariei, şi egum(e)n măn(ă)stirii iaste rugătoriul nostru, popa Anăstasie, ca să fiie ace giumătate de sat şi cu morile acele sfintii măn(ă)stiri a noastre, Moldoviţei, de la noi uric, cu tot venitul, nestrămutat niceodinioară, în veci.

Iar hotarul[3] acei giumătăţi de sat să fie pe unde au hotărît dumn(ea)lui Tăutul log(o)f(ă)t, începîndu-se din sus, din malul Siretiului, pe din sus de gura Dvorăştii, de la o salcii, ci iaste în malul Siretiului, de acolo drept la vadul Dvorăştii, unde trece drumul Dobrănăuţului, de acolo drept la margine pădurii, la doi arini, de acolo la o fîntînă de pe costişă, de acolo drept la o obîrşie alte fîntîni[4], pe din sus de fîntînă, la nişte pădureţi, de acolo drept la o movilă piste drum, de acolo drept la o movilă, ci iaste în vale, de acolo drept la codru, la un stejar, de acolo codru în gios pîn(ă) la hotarul Şărbăneştilor, iar de acole, din margine pădurii, dintr-un viazi, adică ulm, ci iaste în mijlocul a doă pîrăe, drept [5] pe mijlocul loziilor piste drum la o movilă săpată, de acolo

www.dacoromanica.ro

drept la altă movilă, la capul unor schini, de acolo drept la dial, la al triile movilă[6], şi de acolo drept la al patrăle movilă ci iaste în mijlocul toloacăi, de acole drept la gura unii bălţi, ci cade în topliţă la altă movilă; iar de aice să fiie pe unde au hotărît pan Duma cluceri, adică din gura bălţii la malul Siretiului, la viaz, adică la u⟨lm⟩[2], apoi piste Sireti la alt mal la un teiu, de acole la un frasin ci iaste în mijlocul luncii, şi pintri poeni la Rîpa Hoţilor [7] ⟨şi la poiana de sus, care e ceva mai sus de Poiana lui Ion Giumătate⟩[8] pe lîngă care poiana ce din sus[9] apucă codru la dial la un stej(a)r mare, de acole la Groapa Ursului, şi apucă codrul în sus piste drum la nişte meri, şi acole iaste movilă săpată, de acole drept la trii ulmi şi drept la malul Săretiului, pe din sus de moară de lîngă salce, ci iaste împotriva ciialalte sălcii ci iaste piste Sireti. Şi atîta iaste tot hotaru.

Iar egum(e)n(ul) carile va fi la sfînta noastră măn(ă)stire Mold(o)vviţa şi cu toţi călugării ce vor fi la această sfîntă măn(ă)stire să aibă acest obicei: să slujască noă, pîn(ă) cînd vom fi cu viiaţă, în fiiştecare săptămînă o zi piste tot anul, luni sara paraclis, iară marţi dimineaţa leturghii, şi să dea fraţilor de băut; iar după a noastră viiaţi, ii să slujască luni sara paraclis şi mariţi diminiaţa leturghii. Aşijdere să aibă de a face noă în fiiştecarile an pomenire la o zi.

Şi spre aceasta iaste credinţa a însumi domniei mele de mai sus scris, Ioan Ştefan v(oie)vod, şi credinţa a preaiubiţ(i) fiii domniei mele, Alecsandru ⟨şi⟩[1] Bogdan [şi] — Vlad, şi credinţa boerilor noştrii a Mold(o)vii, a mari şi a mici.

Iar după a noastră viiaţă, cine va fi domn ţării aceştiia, să nu aibă a strica această a noastră danie şi întăritură, ce mai vîrtos să aibă a da şi a întări, de vremi ce noi am dat şi am miluit această măn(ă)stire Mold(o)vviţa, pentru săn(ă)t(at)e şi mîntuire noastră. Iar egum(enul) carile va fi la a noastră măn(ă)-stire Moldd(o)vviţa şi călugării ce vor lăcui într-însa, de nu vor plini ceia ci iaste scris mai sus, ci să vor ispiti a strica, să aibă a da răspuns la Domnul nostru I(su)s H(risto)s şi să le fie lor pîrîş presfînta noastră de Dumnezeu născătoare.

Şi pentru mai mare tărie şi întăritură acestor de mai sus scrise, am poroncit credincios boerului nostru, dum(i)s(ale) Tăutului [vel] log(o)f(ă)t, să scrie şi a noastră pecete către această adivărată carte ⟨a⟩[1] noastră să lege.

⟨Au scris Coste, la Suceavă⟩[10].

De pe sîrbiie pe limba mold(o)viniască s-au tălmăcit acum de al doile, precum au fost cu putinţă a înţălege şi a cunoaşte, şi s-au diorthosit la anul 1793 ghen(arie) 16 şi s-au diorthosit întocma după cum au fost şi iaste sirbeşte. Polc(o)v(nic) Pavăl Debriţi ot Mitr(opolie).

Acest suret de pe ispisoc cercetîndu-se de noi şi posleduindu-se cu cel vechi ispisoc din cuvînt în cuvînt cu polc(o)v(nicul) Pavăl şi aflîndu-se întocma şi fără nici o greşală, pentru aceia am întărit şi noi, cu ali noastri iscălituri, 17⟨93⟩[11] ghen(a)r(ie) 31. Iacov mitr(o)polit Moldaviei[12].

⟨Pe verso⟩: A Şă⟨r⟩[1]băneştilor i cu surorii lor.

B

Ѩ хотар тот(а) половина село да есть къда хотарнл(ъ) пан(ъ) Тъвтѳ логофет поченшн wт(ъ) горѣ, wт(ъ) берѣг(ъ) Серѣтѣ, по вниш[ш]н оустнѫ Дворѣшнон, wт(ъ) вербо, что есть на берѣг(ъ) Снрѣтѣ, wт толѣ простѣ на брод(ъ) Дворѣшнон, где прнходнт пѳт(ь) Доброновцн, wт(ъ) толѣ простѣ на кран лнса, на ѫ ѳлхн, wт(ъ) толѣ простѣ на wбършїѫ, дрѳгїѫ кърнвцн, по выш[ш]н кър-

нцѣ, габлѣнцин, шт(ъ) толѣ простѣ на могнло черес(ь) пѣт(ь), шт(ъ) толѣ простѣ на могнло что есть ѣ долннѣ, шт(ъ) толѣ простѣ на бѣковннѣ на едни(ъ) дѣб(ъ), шт(ъ) толѣ бѣковннон долѣ до хотарѣ Шербанѣцним(ъ) ...[13], а шт(ъ) кран лнса, шт(ъ) едни(ъ) вмз(ь) что есть по срѣдѣ два потоки, шт толѣ простѣ ...[14] лозе черес(ь) пѣт(ь) на кѣпаною могнло, шт(ъ) толѣ простѣ ѣ дрѣгон могнло[15], шт(ъ) толѣ простѣ на третню могнло, на жмѣ, шт(ъ) толѣ простѣ на четвертою могнло серѣд толокн, шт(ъ) толѣ простѣ на оустїм болотѣ, кдѣ (sic!) оупадаетъ оу топлицѣ, на дрѣгою могнло ...[13]; а шт(ъ) сева (sic!) да есть кѣда хотарѣлъ пан(ъ) Дѣма клѣчннк(ъ), шт(ъ) оустїм волота простѣ на берѣг(ь) оу еднѣ ...[15] лнпѣ, шт(ъ). толѣ простѣ на едни(ъ) шасън(ь), что есть на сѣрѣд лѣгѣ, мѣжи полѣнн, оузли пѣт(ь), н полѣна вышнѣе что есть мало повыш[ш]е, шт(ъ) полѣно Їоана Жѣмътатн, н шт(ъ) толѣ тон вышнон полѣно ...[16] дѣб(ъ), шт(ъ) толѣ простѣ на межведнною жмѣ, шт(ъ) толѣ горы лѣгом(ъ) н черѣс(ь) пѣт(ь), оу габлѣкн, н тѣт(ъ) есть могнла копаннон, шт(ъ) толѣ простѣ на трѣтн...[17], шт(ъ) толѣ простѣ на берѣг(ь) Сѣрѣтѣ, выш(е) млнн(ъ), оу вербо протнв(ъ) тон дрѣгон вербо, что есть оу берѣг(ь) Сѣрѣтѣ по тот сторонн. Тое есть вес(ь) хотар(ъ).

З҃цчѕ мартъ(ъ) в҃і; пнсал(ѣ) Костѣ, въ Сѣчавн.

Iar hotarul acestei jumătăţi de sat să fie pe unde a hotărît pan Tăutu logofăt, începînd din sus, de la malul Siretului, mai sus de gura Dvorăştii, de la o salcie, ce este pe malul Siretului, de acolo drept la vadul Dvorăştii, unde vine drumul Dobronăuţilor, de acolo drept la marginea pădurii la doi arini, de acolo drept la obîrşie, la altă fîntînă, mai sus de fîntîna merilor, de acolo drept la o movilă de peste drum, de acolo drept la o movilă ce este în vale, de acolo drept la făget, la un stejar, de acolo făgetul în jos pînă la hotarul Şerbăneştilor ...[13], iar de la marginea pădurii, de la un ulm ce este între două pîrae, de acolo drept ...[14] loziile, peste drum la o movilă săpată, de acolo drept la altă movilă ...[15], de acolo drept la treia movilă, la groapă, de acolo drept la patra movilă, în mijlocul toloacei, de acolo drept la gura bălţii, unde cade în Topliţă, îa altă movilă...[13], iar de aici să fie hotarul pe unde a hotărnicit pan Duma cliucinic, de la gura bălţii drept la mal, la un...[15] tei, de acolo drept la un frasin ce este în mijlocul luncii, între poieni, lîngă drum şi poiana din sus ce este puţin mai sus de Poiana lui Ion Jumătate, iar de acolo de la acea poiană din sus...[16], stejar, de acolo drept la gropa Ursului, de acolo lunca în sus şi peste drum, la meri, şi aici este o movilă săpată, de acolo drept la trei ulmi, de acolo drept la malul Siretului, mai sus de moară, la o salcie din faţa celeilalte sălcii, ce este la malul Siretului pe această parte. Acesta este tot hotarul.

6996 martie 12; a scris Costea în Suceava.

A. Bibl. Acad., XL/9. Copie după trad.; B. MCMXCII/5. Copia slavonă a hotarnicei, din 1793 februarie 7.

Altă copie, din acelaşi an, de pe aceeaşi trad., dar cu data de an greşită: 6696 la Arh. St. Bucureşti, M-rea Rîşca, VIII/1. Altă copie de pe aceeaşi trad. şi din aceeaşi dată, dar cu mici deosebiri de limbă, la Bibl. Acad., MCMXCII/1 („suretul de pi suretul polcovnicului Pavăl ot Mitropolie"), alta similară, dar de altă mînă, ibidem, nr. 3, alta din 1810 octombrie 4 (autentificată de Teodor Balş vornic ş.a.) după o copie de pe o trad., din 17/5 iunie 1797, Sint Ilie, de Moldovan curator cezaro-crăiesc, ibidem, nr. 2, şi o trad., din 1793 februarie 7, a hotarnicei, ibidem, nr. 4. Un rez. într-o mărturie hotarnică din 1832 septembrie 6, ibidem, MDXXXVI/15, f. 2r. (nr. 1). Cinci menţ., la Arh. St. Bucureşti, M-rea Rîşca, XXV/28 (nr. 78), XXV/32 (nr. 1) XXV/33 (nr. 114), ms. 1223, f. 7 r. (nr. 1) şi ms. nr. 576 (Condica m-rii Rîşca) f. 59 v. (nr. 341) (primele patru cu data de an greşită: 6696, şi cu numele satului Zamostea-Zamostiia); un rez. incomplet, cu data de zi: 15 şi cu menţ., nejustificată, că doc. e plastografiat, se afla la Arh. St. Iaşi, Tr. 234, op. 258, dos. nr. 7, f. 137 (distrus în timpul celui de-aldoilea război mondial).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 46 (rez.); Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 70—72 (nr. 31) (extras germ. după orig. slav); Rosetti, *Pămîntul*, p. 140, n. 1 (rez. după copia din 1793); Ghibănescu, *Surete*, IV, p. 124—125 (nr. CXXXVI) (rez. dezv., cu hotarnica întreagă, din Condica Zvoriştei, după *Ms. Surete*, IV, 408); XIV, p. II—III (rez.); XVIII, p. 160 (nr. 100) (cinci rez. şi un extras din hotarnică, toate după doc. din a doua jumătate a sec. XVIII); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 327—331 (nr. CLXXXII) (copia din 1793); *D.I.R.*, A, II, p. 87—89 (nr. 88) (aceeaşi copie); *Catalogul doc. mold.*, Supliment, I, p. 48 (nr. 59) (rez., cu data de an restabilită: 1⟨4⟩88 (6⟨9⟩96) din 6696 şi socotit ca fiind alt doc.).

---

[1] Omis.
[2] Rupt.
[3] La sfîrşitul copiei de la Arh. St. Bucureşti, M-rea Rîşca (v. descrierea arheografică) este transcrisă din nou, de aceeaşi mînă, hotărnica actului, indicîndu-se locurile în care originalul era deteriorat, întocmai ca şi în trad. hotarnicei de la Bibl. Acad., MCMXCII/1.
[4] Urmează, potrivit notei precedente: „Aice este stricat şi să înţălegi numai vorbă de fîntînă şi de meri". În copia menţionată de la Bibl. Acad.: „obîrşia altei fîntîni".
[5] Urmează, potrivit aceleiaşi note: „Aice iaste stricat".
[6] Urmează, potrivit aceleiaşi note: „Aicea iaste stricat şi să înţălegi şi groapă".
[7] În aceeaşi hotarnică: „Drumul Rău".
[8] Rupt; întregit după copia de la Arh. St. Bucureşti.
[9] Urmează, potrivit notei 3: „Aicea este ros şi spart cîteva cuvinte şi la urmă să înţălegi stejar".
[10] Omis; întregit după aceeaşi copie.
[11] Întregit după aceeaşi copie.
[12] Acest paragraf este la începutul copiei.
[13] Loc gol.
[14] Urmează menţiunea copistului: „strîcat".
[15] Urmează menţiunea aceluiaşi: „ras".
[16] Urmează menţiunea: „Aice iaste ras şi spart ispisocul".
[17] Deasupra, scris de altă mînă: ТРЕСТИ.

32 1488 (6996) martie 12, Suceava.

Extractus.

Im Namen Gottes des Vaters und des Sohnes und des heil(igen) Geistes, der heiligen unzertheilten Dreifaltigkeit. Ich Diener meines Herren Jesu Christi, Wir, Stefan Vojwod von Gottes Gnaden Herrscher der Moldauer Landschaft, machen allen und jeden davon denen gelangen zu wissen, dass wir aus unserem Wohlwohlen [1], reinem auch erleuchterem Herzen und mit Beystand Gottes der heiligen Mitropolie von Szuczava we⟨1⟩[2]che dem heil(igen) Martyrer Georgi gewidmet ist und allwo unserer Fürbitter der h(ei)l(igen) Georgi Metropolit ist zu bestärken und zu bekräftigen geruhet.

Derowegen bekräftigen wir für diese heil(ige) Szuczavaer Metropolj bei Bredeczel, oberhalb Borchinestie, das sogenannte Dorf Michajestie, samt den Mühlen und Dirsten[3], welches Dorf der Metropolit Th[t]eoktist von dem Schurie Rotompan für 270 tartarisch Gulden einkauftet, als für jener Landschaft die der Th[t]eoktist von dem Theodor Prodan für das an dem Sireth Fluss und unweit der nämlichen Stadt beygenante Dorf Graesenj [4] umsteigen u.s.w., u.s.w.

Zu mehrere Bekräftigung und Bestättigung all obgeschriebener haben wir unserem getrejen [5] Bojarn, dem Logofeten Toutul es zu schreiben und unser Petschaft diesem unserem wahrhaftem Brief anzuhängen befohlen.

Der Thoder Gramatik hat es zu Szuczava den 12-en Marty 6996/1488 geschrieben.

Das vorstehende Abschrift seinem ins deutsche übersezten Originali gleichlautend sein zeuget unsere Fertigung. Czernowitz am 26-e July, (1)784. U. Orlandini m.p. Ratt und-Oberauditor, Aaron m.p., Dolmetsch.

www.dacoromanica.ro

Extras.

În numele lui Dumnezeu Tatăl şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Treime sfîntă şi nedespărţită. Eu robul domnului meu Isus Hristos, noi, Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut tuturor şi oricui va dori aceasta că noi, cu a noastră bunăvoinţă, cu inimă curată şi luminată, şi cu ajutorul lui Dumnezeu, am binevoit să întărim şi să împuternicim sfînta Mitropolie din Suceava, care este consacrată sfîntului martir Gheorghe şi unde este rugătorul nostru, sfinţitul mitropolit Gheorghe.

De aceea, noi, întărim pentru această sfîntă Mitropolie din Suceava, aşa-numitul sat Mihăeşti, pe Brădăţel, mai sus de Borhineşti, cu mori şi cu dîrste[3], care sat l-a cumpărat mitropolitul Theoctist de la Iurie Rotompan, pentru 270 de zloţi tătăreşti, ca pentru acel sat pe care mitropolitul Theoctist l-a schimbat cu Toader Prodan pentru satul Greceni[4] de pe rîul Siret şi nu departe de oraşul cu acelaşi nume.

Pentru mai mare putere şi tărie a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru boier, logofătul Tăutul, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această adevărată scrisoare a noastră.

Toader gramatic a scris, la Suceava, la 12 martie 6996 ⟨1488⟩.

Certificarea noastră atestă conformitatea prezentei transcrieri cu originalul tradus în limba germană.

Cernăuţi, la 26 iulie (1)784. U. Orlandini m.p., consilier superior aulic. Aaron, m.p., tălmaci.

Arh. St. Bucureşti, Consiliul Aulic de Război al Bucovinei, XVII/23 b (nr. 2).Trad. germ. Cu o menţ., din aceeaşi vreme, ibidem, XVII/23 (nr. 6).

---

[1] În loc de: „Wohlwollen".
[2] Omis.
[3] În doc. slavon din 1465 (6973) aprilie 11 (cf. *D.R.H.*, A, II, nr. 128): şteze.
[4] Numele satului este Greci (*v.* doc. nr. 38, 74 şi 285).
[5] În loc de: „getreuen".

33 1488 (6996) martie 12, Suceava.

Extractus.

In Namen Gottes des Vaters, ⟨des Sohnes und des heiligen Geistes⟩[1], dem heiligen und unzertheilten Dreifaltigkeit, ich Diener meines Herrn Jesu Christi. Wir Stefan vojvod, von Gottes Gnade, Beherrscher der Moldauer Landschaft, machen allem und jedem denen davon gelangen zu wissen das wir aus unserem Wohlwohlen [2], seinem ot erleuchterem Herzen und mit Beystand Gottes der heilige Metropoly von Szuczava welche dem heil(igen) Martyrer Georgi gewidmet ist und allwo unser Fürbitter der h(ei)l(ige) Georgi Metropolit ist, zu bestärken und zu bekräftigen geruhet. Derowegen bekräftigen wir für dieser heilige Szuczavaer Metropoly die Schenkniss unseres heil(igen) Grossvaters des Fürsten Alexander, nämlich an der Szuczava das Guth [3] Averesti, samt der Mühle u.s.w.

Zu mehrer Bekräftigung all obbeschriebenes, haben wir unserem getreuen Bojarn, Logofeten Toutul es zu schreiben und unser Pettschaft an diesem unserem wahrhaftem Brief anzuhängen befehlen.

www.dacoromanica.ro

Der Toader Gramatik hat es zu Szuczava geschrieben, den 12ten Marty 6996 (1488).

Das vorstehende Abschriften ihre ins deutsche übersezten Originalium gleichlautend seyen zeuget nachsthende Fertigung. Czernowitz, am 26ten July (1)784, U. Orlandini m.p., Ratt—und Oberauditor Aaron m.p. Dollmetsch

Extras.

În numele Tatălui ⟨şi al Fiului şi al Sfîntului Duh⟩[1], Treime sfîntă şi nedespărţită. Eu, robul domnului meu Isus Hristos, noi, Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem ştiut tuturor şi oricui va dori aceasta că noi, din bunăvoinţa noastră, cu inimă curată şi luminată şi cu ajutorul lui Dumnezeu, am binevoit ca să întărim şi să împuternicim sfînta Mitropolie din Suceava, care este consacrată sfîntului martir Gheorghe şi unde este mitropolit rugătorul nostru, preasfinţitul Gheorghe. De aceea, noi, întărim pentru această sfîntă Mitropolie din Suceava dania sfîntadormitului nostru bunic, domnul Alexandru, anume satul Avereşti, pe Suceava, cu mori etc.

Pentru mai mare tărie a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru boier, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această adevărată carte a noastră.

A scris Toader gramatic, la Suceava, în 6996 (1488) martie 12.

Că această copie de mai sus corespunde exact originalului său tradus în limba germană mărturiseşte sub semnătura sa. Cernăuţi, 26 iulie (1)784, U. Orlandini m.p., consilier superior aulic. Aaron m.p., tălmaci,

Arh. St. Bucureşti, Consiliul Aulic de Război al Bucovinei, XVII/23 a, f. 6 v.-7 r. (nr. 3). Trad. germ. incompletă.
O menţ. germ., ibidem, XVII/23 (nr. 3).

EDIŢII: *Catalogul doc. mold.* Supliment. I, p. 47 (nr. 58) (rez., după aceeaşi trad.).

---

[1] În textul german α indica u.s.w. (şi aşa mai departe).
[2] În loc de: Wohlwollen.
[3] În loc de: „Gut" (avere, proprietate).

34 1488 (6996) martie 12, Suceava.

A

Übersetzung.

Im Namen Gottes des Vaters, des Sohnes und des heil(igen) Geistes, der heiligen und unzertheilten Dreyfaltigkeit. Ich, Diener meines Herren Jesu Christi, Wir, Stephan vojvod, von Gottes Gnaden, Herrscher der Moldauer Landschaft, machen allen und jeden denen davon gelangen zu wisssen dass Wir aus unseren Wohlwollen, reinem auch erleuchtetem Herzen und mit Beystand Gottes die heilige Mitropoli von Suczava welche dem heil(ige) Martyrer Georgi gewidmet ist, und allwo unser Fürbitter der h(ei)l(ige) Georgi Mitropolit ist, zu bestärken un zu bekräftigen geruhet. Derowegen bekräftigen wir für dieser heilige Suczavaer Mitropoli die Schenkniss unseres seeligen Grossvaters, des Fürsten Alexander und die Schenknisse unserer Onkeln als folgende

www.dacoromanica.ro

Dörfer und ⟨Gütter⟩[1] das beym Seret Fluss liegende Dorf Vladenj samt der Mühle, nicht minder oben, in den nemlichen[2] Hottar[3] das Srebii; gleichfalls das Schomus[4] bei der Steinernen Brücke, bey derselbes des Schomus ebenfalls samt den Mühlen, das Vereschkanj an dem Sereth Fluss, bey der Überfuhr und die Mühle samt Ungurenj, welche beyde Dörfer [5] wir selbsten gegen das Dorf Untere-Schikow von dem h(ei)l(igen) Metropoliten Georgi mit seiner Einwilligung ausgekauft. Welch obgesagtes Dorf Untere-Schikow der Suczavaer Mitropolj unterthänig gewesen, wir aber es nach dem Eintausch, dem Kloster Puttna übergeben.

Nebst dem obengeführten für des Kloster Unter-Schikov ausgetauschten Dörfer haben wir auch einen ohneweit unterhalb der Stadt Iassj beifindlichen Bienengarten Balicova genannt den wir von dem Herrn Nicoare Srebescul und dessen Schwester für 110 tartarisch Gulden verkauft, ingleichen auch den auf dem Herleuer Berg gelegenen Weingarten der oft erwahnten Mitropoli, für unser und unserer Ehegemahlin Eudokia Seelenheil zugegeben.

Die Urkunden hingegen über die obgedachte Ortschaften als eben Vladenj, Srebj, Schomus[6], Unter-Schikow welche die Suczavaer Mitropoli von unserem Grossvater, Fürsten Alexander und von unsere Onkeln hergehabt sind welchen gegängen, welches sowohl futes [7], wie auf unsere moldawischen Bojaren bekannt ist; Weshalben niemand und zu keiner Zeit an diese Gäben winden diesen unsere Brief einen Auskauf machen und sich anmassen soll[8].

Zu mehrerer Bekräftigung und Bestättigung all obgeschriebenen, haben wir unsere getreuen Bojarn, dem Logofeten Toutul es zu schrieben und unser Pettschaft diesen unsere wahrhaften Brief anzuhängen befohlen.

Der Toader Gramatik hat es zu Suczava den 12ten Marty 6996/1488 geschrieben.

Dass vorstehende Abschrift seinem ins deutsche übersezten Originali gleichlautend sein zeuget unsere Fertigung. Czernowitz, f. 26 July (1)784. U. Orlandini m.p. Ratt- und Oberauditor. Aaron m.p. Dollmetsch.

Traducere.

În numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfîntului Duh, Treime sfîntă şi nedespărţită. Eu, robul Domnului meu, Isus Hristos, noi, Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu,domn al Ţării Moldovei. Facem ştiut tuturor şi oricărui va dori aceasta că noi, din bunăvoinţa noastră, cu inimă curată şi luminată şi cu ajutorul lui Dumnezeu, am binevoit să întărim şi să împuternicim sfintei Mitropolii de la Suceava, care este consacrată sfîntului martir Gheorghe şi unde este mitropolit rugătorul nostru, sfinţitul Gheorghe. De aceea, întărim acestei sfinte mitropolii dania sfîntadormitului nostru bunic, domnul Alexandru, şi daniile unchilor noştri, următoarele sate şi ⟨bunuri⟩[1]: satul Vlădeni, aşezat pe Siret, cu moară; puţin mai sus, în acelaşi hotar, Sîrbii; de asemenea, Şomuz[4], la Podul de Piatră, pe acelaşi Şomuz, de asemenea cu mori; Vereşcani, la rîul Siret, la Vad, şi cu moară, apoi Ungureni; care aceste două [5] sate, noi înşine le-am cumpărat pentru satul Jicovul de Jos de la preasfinţitul mitropolit Gheorghe cu învoirea sa. Care sat, mai sus spus, Jicovul de Jos, a fost supus Mitropoliei din Suceava; noi însă, după schimb, l-am dat mănăstirii Putna.

Pe lîngă satele menţionate mai sus, schimbate pe satul Jicovul de Jos al mănăstirii, am mai dat însă menţionatei Mitropolii, pentru mîntuirea sufletului nostru şi al fostei noastre soţii, Eudochia, o prisacă, numită a lui Balica, aflătoare mai jos, nu departe de oraşul Iaşi, pe care noi am cumpărat-o

www.dacoromanica.ro

de la Nicoară Sîrbescul şi de la surorile lui pentru 110 zloţi tătăreşti şi, de asemenea, o vie situată pe dealul Hîrlăului.

Iar privilegiile pentru satele amintite anume, Vlădeni, Sîrbi, Şomuz[6], Jicovul de Jos, pe care Mitropolia din Suceava le-a avut de la bunicul nostru, domul Alexandru, şi de la unchii noştri, unele sînt pierdute, altele stricate, cum este ştiut boierilor noştri moldoveni. De aceea, nimeni, în nici o vreme, să nu smulgă aceste bunuri, să le răscumpere sau să şi le însuşească.

Pentru mai mare tărie şi putere a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru boier, logofătul Tăutul, să scrie şi să atîrne peceţea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader gramatic, la Suceava, în⟨anul⟩ 6996 (1488) martie 12.

Că această copie de mai sus în traducere germană corespunde exact originalului său, atestă sub semnătură sa. Cernăuţi, 26 iulie (1)784. U. Orlandini, m.p., consilier aulic superior. Aaron, m.p., tălmaci.

B

Schrift und Bestättigungs Brief von Stephan Woyewoden, benannt „der alte", über das Dorf Vladenj, Averesti, Mihajesti und einige Weingärten.

Det 6996/1487 [9], 12 März.

N⁰ 17, E.

Fürst Stephan, der alte genannt, schenket für ihn und sonders zum heyl(igen) seines Grossvatters des Alexandri Woda, zur Dotirung seiner Soczavaer Metropolitan Kirche unter seinem Fürbitter, den Metropoliten Georgy, das Dorf Vladeni, an Szeret, samt Mühlen; nicht minder, oben in derselben Gegend, das Srebi, dann an den Soczavaer Fluss das Averesti samt Mühlen; weiters das Dorf Mihajesti an der Steinernen Brücke oberhalb Borhonesti [10], welches an Somusch von beiden Üfern ligt, samt den Mühlen beym Bradazell, dann Wereschckani an den Szeret bey den so genannten Wadul [11] samt der Mühle; das Ungurenj und Greczki, welche jetzt benannte zwey Ortschaften des Fürstens erbliche Besitzungen waren, die ar aber mit dem Metropoliten Georgi gegen das metropolitan Dorf Unter Vikovul vertauschet und solches nachher dem Kloster Puttna conferiret; übrigens erneuert er die Schanckung [12] des Bienengartens, na[h]mens Balicova[13] nächst Iassi ⟨und einige Weingarten⟩[14] auf den Herleu [15].

Davon berichtet ⟨wie⟩[16] oben gesagt an Nr. 11 [17]

Scrisoarea şi cartea de confirmare a lui Ştefan voievod, numit cel Bătrîn, pentru satele Vlădeni, Avereşti, Mihăieşti şi nişte vii.

Data: 6996 ⟨1487⟩ [9] martie 12.

N⁰ 17.

Domnul Ştefan, numit cel Bătrîn, dăruieşte pentru el şi mai ales pentru sfînt ⟨adormitul⟩ bunicul său, Alexandru voievod, pentru a înzestra biserica mitropoliei sale din Suceava sub ⟨conducerea⟩ rugătorului său, mitropolitul Gheorghe, satul Vlădeni, pe Siret, cu mori; de asemenea, în aceeaşi regiune, Sîrbii, apoi Avereştii, pe rîul Suceava, cu mori, apoi satul Mihăieşti, la Podul de Piatră, mai sus de Borhoneşti [10], ce este aşezat pe Şomuz, pe ambele maluri, cu moară la Brădăţel, apoi Vereşcani, la Siret, la aşa numitul Vad [11], cu moară, Ungureni şi Greci, care aceste acum numite două localităţi au fost proprietate

de moştenire a domului, pe care el le-a schimbat însă cu mitropolitul Gheorghe pe satul mitropolitan Vicovul de Jos şi pe care apoi l-a dăruit mănăstirii Putna. De asemenea, a mai înnoit el dania unei prisăci, anume a lui Balica [13], lîngă Iaşi, ⟨şi nişte vii⟩[14] la Hîrlău[15].

Apoi informează cum s-a spus mai sus, la nr. 11 [17].

A. Arh. St. Bucureşti. Consiliul Aulic de Război al Bucovinei. XVII/23 f. f. 13 v.— 14 (nr. 2). Trad. germ. incompletă.

B. Arh. St. Bucureşti. Consiliul Aulic de Război al Bucovinei. [XIV/69. f.5 v. — 6 (nr. 8). Rez. din 1784 iulie 26.

A—B. O menţ. germ.. ibidem. XVII/23 (nr. 8). Un rez. rom.. de la sfirşitul sec. XVIII sau inceputul sec. XIX. la Bibl. Acad.. MXCVII/129.

O copie germ.. cu data de an greşită: 6966 ⟨1458⟩. de la sfirşitul sec. al XVIII-lea sau inceputul sec. al XIX-lea. după rez. germ. din Inv. doc. Mitropoliei. aclătuit in 1783 ianuarie 3 la Zólkiew de Johan Anastasius Manovarda). Privilegii. nr. 17, la Arh. St. Suceava. Documente. XIII/5.

A—B. EDIŢII: Popovici. *Index Zólkiewiensis*. p. 551 (copie după rez. germ. al lui J. A. Manovarda şi trad.. cu data de an greşită: 6966 ⟨1458⟩): Erbiceanu. *Ist. Mitropoliei*. p. 20 (rez. de la sfirşitul sec. XVIII. cu data greşită: 6966 (1458) martie 22): I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I. p. 7 (nr. IV) (trad. după copia rez. germ. din Popovici. *Index Zólkiewiensis*): *D.I.R.*. A. I. p. 293 (nr. 351) (rez.. după I. Bogdan): *Catalogul doc. mold.* Supliment. I. p. 47 (nr. 56) (rez. dezv.. după textele A—B).

---

[1] Întregirea ne aparţime: in text se inregistrează aici cuvintul *Zwier* (indoitura). marcind cuvinte necitite de traducător.

[2] În text: „nemlichen".

[3] Aşa in text.

[4] În textul B numele satului este „Mihăieşti": de aici pină la sfirşitul paragrafului. textul A este lacunar; enumerarea corectă şi completă a satelor. in textul B (v. mai jos).

[5] În textul B. alături de Ungureni este menţionat şi satul Greci.

[6] V.. mai sus. n. 4.

[7] Greşit. în loc de *futoch* (stricat).

[8] Lipseşte textul privitor la hotare şi sfatul domnesc.

[9] Anul erei noastre. socotit greşit de copist. in stilul de 1 septembrie: corect 1488.

[10] În loc de: „Borhineşti" (cf. *D.R.H.*. A. II. nr. 60. 74 şi 128. şi. in acest volum. doc. nr. 32) sau de „Bohrineşti" (cf. I. Bogdan. *Doc. Ştefan*. I. p. 7).

[11] Urmează, intre paranteze. explicaţia copistului *(ein seichter Ort, wo man übergahen und jahren kan)* (un loc puţin adinc pe unde se poate merge sau trece).

[12] Greşit. pentru: „Schenkung" (danie).

[13] În copia germ. a rez. de la Arh. St. Suceava. Documente. XIII/5: „Baticova". corectat la I. Bogdan, *loc. cit.*. in „(prisaca) lui Batin".

[14] Omis; v. textul A şi rez. de la Arh. St. Suceava, Documente, XIII/5.

[15] În rez. citat de la Arh. St. Suceava se menţionează că viile sint lingă dealul Ungurilor şi că Mitropoliei i se intăresc şi şase sălaşe de ţigani.

[16] Omis.

[17] Se referă la doc. din 1469 (6977) februarie 15 (v. *D.R.H.*. A.. II. nr. 157).

35 14⟨88⟩ (69⟨96⟩) martie 15, Suceava.

Im Namen des Vaters und des So⟨h⟩nes und des heil(igen) Geistes, der einigen unteilbaren heil(ige) Dreifaltigkeit. Sieh, ich Knecht meines Herrschers Iesu Christi, Io Stefan W(oe)w(oda), Hospodar des molaudischen Landes tun kund durch diesen unseren Brief allen, die ih⟨n⟩ solchen sehen oder ihn lesen hören [1], wienach vor uns und all'unseren moldauischen Bojaren, den grossen und den kleinen, gekommen ist Steful So⟨h⟩n Ana's, der Tochter des Koste [2] Tătărasch, aus seinem guten Willen, von niemand genötiget oder gezwungen und hat sein warhaftes Vater-und Ahngut, des seines Ahnes

www.dacoromanica.ro

Iwaschko, die Hälfte des Dorfes Wikschinez an der Sućavê unserer Herrschaft selbst um 200 tatarische Gulden verkauft.

Gleichfalls ist vor uns und unseren moldausichen Bojaren gekommen unser Diener, H(er)r Andrijasch Hankowić, sein Bruder Iwanko und ihre Schwestern Anna und Taza mit ihren Kindern und ihrer Sippe Marina, Anastias Tochter und Demeschkos Enkelin, aus ihrem guten Willen, von niemand genötiget oder gezwugen und haben verkauft ihr wahres Vater-und Ahngut, die zweite Hälfte des Dorfes Wikschinez an der Sućawê, auch uns(ere) H(err)sch(af)t selbst um 200 tatarische Gulden.

Und ich (as)[3] uns(ere) H(err)sch(af)t hat all diese 200 tatarische Gulden in die Hände Stefuls, Annas Sohne, bezalt, und Steful hat den Vorrechtsbrief, den sein Ahn Iwaschko auf seinen Teil des Dorfes Wickschan von unserem Ahne Alexander dem W(oe)w(oda), hatte, auch in die Hände uns(erer) H(err)sch(af)t gegeben; und die 200 tatarische Gulden haben wir in die Hände unseres Dieners, des Herrn Andriasch Hankowić, in die Hände seines Bruders Iwanko und in die Hände ihrer Schwestern Anna und Taza und ihrer Sippe Marină, Demeschkos Enkelin, bezalt.

Nachdem wir über Alles, was oben geschrieben, vor uns und unseren moldauischen Bojaren übereingekommen und alles bezalt hatten, so habe ich (as)[3] uns(ere) H(err)sch(af)t es hiebei für gut befunden mit uns(erem) H(err)sch(af)t gutem Wo⟨h⟩lwollen, mit seinem und erleuchtetem Herzen, mit all unserem gutten Willen und mit Gottes Hilfe zur Bestärkung und Bekräftigung unseres heil(iger) Klosters Putna, und haben gemacht ⟨für die Seelen unserer Vorfaren und unserer Aeltern, für unsere Gesundheit und Seligwerdung, für die Gesundheit und Seligwerdung unserer Kinder⟩[4], und haben gegeben, gewidmet und bestärket mit diesem ganzen beiderteiligen Dorfe, namens Wikschinez an der Sućawê, dieses unser heil(ige) Kloster Putna, wo das Gotteshaus der Himmelfa⟨h⟩rt unserer heil(iger) Herrscherin, unserer Gottesgebärerin und allzeit Iungfrau Maria und wo der Egumen unser Beter, Archimandrit Paisie ist.

Und den Vorrechtsbrief, den Steful in die Hände uns(erer) H(err)sch(af)t gegeben, habe ich (as)[3] uns(ere) H(err)sch(af)t in die Hände unseres Beters, des Archimandriten Egumens Paisie von Putna gegeben, auf dass dieses Dorf Wikschinez ⟨für die Seelen unserer Vorfaren und unserer Aeltern, für unsere Gesundheit und Seligwerdung, für die Gesundheit und Seligwerdung unserer Kinder⟩[5], von uns eine Handveste sei mit allen Einkünften unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und der Hotar dieses obgeschriebenen Dorfes soll von allen Seiten nach dem alten Hotar sein, wo solcher seit jeher bestanden.

Und hierauf ist die Begl(aubigung) uns(erer) H(err)sch(af)t des obgeschriebenen wir Stefans des W(oe)w(oda) und die Begl(aubigung) uns(erer) H(err)sch(af)t vielgeliebtesten Sö⟨h⟩ne, Alexander und Bogdan-Wlad, die Begl(aubigung) unserer Bojaren: d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Sbiară, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Nêgă, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Duma, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Gangur, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dragosch, Hofrichters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Härman, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Iazko Hudić, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dashbog, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Steful, Parkalaben von Hotin, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Mikot und Rêzesch, Parkalaben von Nemz, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Andreik des Ćortorowers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Grosa Mikotić, Parkalaben von Orhei, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ion Sekară, Parkalaben von

www.dacoromanica.ro

Nowograd, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Klănău, Kämmerers [6], d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Boldor, Schatzmeisters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Eremiă Kämerers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Andreik, Mundschänks, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Matia, Truchsessen, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Schander, Marstallers und d(ie) Begl(aubigung) all unserer moldauischen Bojaren, der grossen und kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres Landes sein wird, entweder von unseren Kindern oder unserem Geschlechte[7], oder wen immer Gott auserwä⟨h⟩len wird Hospodar zu sein unseres moldauischen Landes, der soll doch unsere Schenknis und Bestätigung nicht umstossen, sondern sie bestärken und bekräftigen, denn wir haben sie gegeben und bekräftiget unserem heil(igem) Kloster Putna für die Seelen unserer Vorfa⟨h⟩ren und unserer Aeltern, für unsere Gesundheit und Seligwerdnung, für die Gesundheit und Seligwerdung unserer Kinder.

Und zu mehrerer Bestärkung und Bekräftigung all des Obbeschriebenen haben wir unserem getreuen H(er)r(n) Tăutul, dem Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unsern Briefe.

Geschrieben hat's Ion zu Sućawă im I(ahre) 6975[8] des Mon(at) März 15.

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă, de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu, Isus Hristos, Io Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Ştefu1, fiul Annei, fiica lui Coste [2] Tătăraş, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut adevărata sa ocină şi dedină, a bunicului său Ivaşco, jumătate din satul Vicşineţ, pe Suceava, domniei noastre însăşi, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi de asemenea au venit înaintea noastră şi înainta boierilor noştri moldoveni sluga noastră, pan Andriaş Hancovici, şi fratele său, Ivanco, şi surorile lor Anna şi Taţa, cu copiii lor şi vara lor, Marina, fiiica Anastasiei, nepota a lui Demeşco, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină şi dedină, cealaltă jumătate din satul Vicşinţi, pe Suceava, tot domniei noastre înşine, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi eu, domnia noastră, am plătit toţi aceşti 200 de zloţi tătăreşti în mîinile lui Ştefu1, fiul Annei, iar Ştefu1 a dat şi privilegiul, pe care l-a avut bunicul său Ivaşco pentru partea lui din satul Vicşani, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, în minile domniei noastre. Şi cei 200 de zloţi tătăreşti i-am plătit în mîinile slugii noastre, pan Andriaş Hancovici, în mîinile fratelui său, Ivanco, şi în mîinile surorilor lor, Ana şi Taţa, şi ale verei lor, Marina, nepoata lui Demeşco.

După ce ne-am înţeles asupra tuturor celor mai sus scrise şi am plătit totul înaintea noastră şi a boierilor noştri moldoveni, am socotit eu, domnia noastră, că este bine cu bunăvoia domniei noastre, cu inimă curată şi luminată şi din toată bunăvoinţa noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, pentru întărirea şi împuternicirea sfintei noastre mănăstiri Putna ⟨şi am făcut pentru pomenirea înaintaşilor noştri şi pentru părinţii noştri, pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri⟩[4] şi am dat şi am închinat şi am întărit, cu amîndouă părţile din tot satul, anume Vicşineţ, pe Suceava, sfintei noastre mănăstiri Putna, unde este hramul Adormirea [9] sfintei noastre stăpîne, născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria, şi unde este egumen rugătorul nostru, arhimandritul Paisie.

www.dacoromanica.ro

Iar privilegiul pe care l-a dat Ştefan în mîinile domniei noastre, eu, domnia mea, l-am dat în mîinile rugătorului nostru, arhimandritului egumen Paisie de la Putna, pentru ca acest sat Vicşineţ, ⟨să fie pentru pomenirea înaintaşilor noştri şi a părinţilor noştri, pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri⟩ [5] de la noi uric cu tot venitul, neclintit în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei noastre, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefan pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului panului Grozea Micotici pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău ⟨spătar⟩ [10], credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Matei stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, sau din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească, căci am dat şi am întărit sfintei noastre mănăstiri Putna pentru sufletele înaintaşilor noştri şi ale părinţilor noştri şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6975 [8] ⟨1467⟩ luna martie 15.

După Wickenhauser, *Homor*, p. 177—179 (nr. VI). Trad. germ. după orig., perg., pecete ⟨atirnată⟩.

ALTE EDIŢII: *Fondul religionar*, în „Candela", 1889, p. 739 (rez., cu data de an corectă: 1488 (6996), după Protocolul Comisiei de delimitare a moşiilor din 1781, nr. 137); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 166 (nr. XX) (rez. germ., cu data de an corectă: 1488 (6996); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 174 (nr. 3) (rez., din 1764, cu data de an corectă, în Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 331—332 (nr. CLXXXIII) (rez. rom. al editorului, după Wickenhauser, *Homor*, cu data de an corectată după rez. germ. al aceluiaşi şi cu menţionarea altei trad. germ. ce se afla la „Tabula" din Cernăuţi); *D.I.R.*, A, II, p. 89—91 (nr. 89) (trad. rom., după Wickenhauser, *Homor*, cu data corectată după I. Bogdan).

---

[1] De la „Hospodar" pînă la „hören", întregit, potrivit indicaţiei lui Wickenhauser, după documentul din 1430 (6938) februarie 21 (v. în *D.R.H.*, vol. I, doc. nr. 96).

[2] Mai jos: „Iwaschko" (Ivaşco).

[3] Parantezele lui Wickenhauser.

[4] Text între paranteze în trad. germ.

[5] În text, între paranteze: wie oben (ca mai sus), cu referire la cuvintele puse mai sus între paranteze de editor (v. nota precedentă) şi reîntregite de noi.

[6] Clănău nu era „Kämerer" (postelnic), ci spătar.

[7] De la „und d(ie) Begl(aubigung)" pînă la „Geschlechte", întregit, potrivit indicaţiei lui Wickenhauser, după documentul din 1428 (6936) decembrie 28, p. 84, nr. I (cf. şi textul documentului original, în *D.R.H.*, I, nr. 80).

www.dacoromanica.ro

[8] Greşit, pentru 6996 ⟨1488⟩ (v. descrierea arheografică şi EDIŢII), dată căreia îi corespunde şi sfatul domnesc (cf. şi I. Bogdan, *loc. cit.*).
[9] În textul germ.: „Himmelfart" (Înălţarea).
[10] V. nota 6.

36 1488 (6996) aprilie 3, Suceava.

† Ѣ҃ъ имѣ Ѻт(ъ)ца, и С(ы)на и С(вѧ)таго Д(ѹ)ха, Троица с(вѧ)таа, и единосѫщиаа и нераздѣлимаа. Се азь, раб(ъ) вл(а)д(ы)кы моего, Ї(сѹ)с(а) Х(рист(а), Їѡ Стефан(ъ) воевода, б(о)жїею м(и)л(о)стїю, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на и(ь) възрит(ъ) или его чтѹчи оуслышит(ъ), ѡже бл(а)гопроизволи г(о)с(по)дств ѡмн, нашим(ь) бл(а)гым(ь) произволенїемь, и чистым(ь) и свѧтлым(ь) ср(ъ)дцемь, wт(ъ) въсем нашем добром волем и wт(ъ) Б(ог)а помощїм, ꙗко да оутвръднм(ъ) и оукрѣпимъ с(вѧ)тын наш(ь) монастирь wт(ъ) Пѹтнон, идеже ест(ъ) храм(ъ) Оуспенїм пр҃ес(вѧ)тїа и чистїа и пр҃ебл(а)гословенѣи вл(а)д(ы)ч(и)ца наша Б(огороди)ца и пр(и)снод(ѣ)ви Марїа и где ест(ъ) егѹмен(ъ) архимандрит(ъ) молевникь наш(ь), кѵ̈р поп(ъ) Пансїе, и оучинили есмы, въ зад(ѹ)шїе с(вѧ)топочившиχ(ъ) предкwв(ъ) и родителен нашиχ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)сенїе и за здравїе и сп(а)сенїе дѣтен нашиχ(ъ), и дали есмн томѹ с(вѧ)томѹ нашемѹ монастирѹ wт(ъ) Пѹтнон наш(ь) правїн прнходъ: въсн каменн wт(ъ) воскѹ wт(ъ) нашего Серецкого тръга, и шесть воцинаре еще wт(ъ) Серецкого тръга, и нашн питомын мланн тиж(е) wт(ъ) Серецкого тръга и съ сладницою и малое мнто на Сѹчавѣ, цю ест(ъ) оу Жикове.

И еще есмн дали и потвръднли томѹ нашемѹ с(вѧ)томѹ монастирѹ wт(ъ) Пѹтнон наше питомое село, на имѣ Козминѹл(ъ), ѹ Черновскон волости.

Тое късе вншe писанное да есть томѹ нашемѹ с(вѧ)томѹ монастирѹ wт(ъ) Пѹтнон wт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсемь доходомь, непорѹшено николиже, на вѣки.

Ѧ хотарь томѹ вншe писаномѹ селѹ да ест(ъ) почеиши wт(ъ) Лѹковице wтъ дѹбь росохатын черес(ь) заподїн, черес(ь) пѹть, на столпъ где могила копана, wт(ъ)(толѣ прости черес(ь) долинѹ, на могилѹ, на дил(о), а wт(ъ) тон могилѹ черес(ь) поле ѹсе малон дорогою до великою дорогѹ цю идет(ъ) wт(ъ) Лѹковице, а wт(ъ) тон великон дорогѹ до Юрїева става, а wт(ъ) толѣ прости черес(ь) поле на столпѹ, а wт(ъ) толѣ, черес(ь) поле, на дѹб(ъ) цю ест(ъ) на wбрѣжїе, та на рѣкѹ, на Дерлѹи, та дѹлѹ, Дерлѹем(ь), на став(ъ) монастирскїн, а wт(ъ) толѣ горн потоком(ь), до Солонецѣ, wт(ъ) толѣ потоком(ь) до ставь въ пиков(ь), та на столпѹ, wт(ъ) толѣ прости черес(ь) поле на рѹдѹ на Козїю, та рѹдою до малого дорогѹ, та, малою дорогою, до столпа, та на старого столпа, на великон дороги цю идет(ъ) wт(ъ) Черновци, та, черес(ь) пѹт(ь), прости черес(ь) поле и черес(ь) долинѹ на столпѹ, та на дѹб(ъ) знамендн(ъ), цю ест(ъ) на нем(ь) бѹwрѹ, на Яблѹнице wт(ъ) Кѹчѹра, та черес(ь) долинѹ цю сѣ зоветь Переемь на дрѹгою долинѹ, та на дорогѹ, та дорогою, та черес(ь) Кърїево долинѹ, на столпѹ, а wт(ъ) того столпа ѹ дрѹгїн столпъ цю ест(ъ) на wбочи, та на берестъ, на Коровїево потоцн, мало вншe Плючкова паснка, та черес(ь) Коровїм оу столпѹ та черес(ь) лози на столпѹ, на wбочи та на камен(ь), на верхъ Хлѹбокою Долинѹ, та Хлѹбокою Долинѹ та черес(ь) Дерлѹи, та прости черес(ь) поле на яблон(ь), на кран лиса, та ѹ лис(ь) межи двама полѣнали, та бѹковнною долѹ до Лѹковицкое хотарѣ, где выходит(ъ) стежка wт(ъ) бѹковнна, та поперек(ъ) рога на дѹб(ъ), на росохатїн дѹб(ъ), на кран лиса. То ест(ъ) емѹ вес(ь) хотарь.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)дства, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра пр҃ѣвъзлюбленнχ(ъ) с(ы)нwвь г(о)с(по)дства мн, Ѧлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра воар(ь) нашиχ(ъ): вѣра пана Звїарн, вѣра пана Нѣгъ,

www.dacoromanica.ro

вѣра пана Дѫмн, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоша двѡрника, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Йицка Гѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Шефѫла пръкалаба Хотинского, вѣра пана Мнкотъ и вѣра пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїи, вѣра пана Йндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѣ Мнкотича пръкалаба Ѳрхенского, вѣра пана Секаръ пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъша спътарѣ, вѣра пана Болдора внстїарника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Йндренка чашника, вѣра пана Матеа столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра вснχ(ъ) бомрь нашнχ(ъ) молдавскнχ(ъ), великнχ(ъ) и малнχ(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)даръ нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) или wт(ъ) нашего родѫ или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) що бн не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али що бн оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), занѫже есми дали и потвръднли с(вѧ)томѫ нашемѫ монастирѫ wт(ъ) Пѫтнои въ зад(ѫ)шїе с(вѧ)топочившнχ(ъ) предкwв(ъ) и родителен нашнχ(ъ) и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе и за здравїе и сп(а)сенїе дѣтен нашнχ(ъ).

Й кто сѣ перекѫснт(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа порѫшнти или раздрѫшнти, тот(ъ) да ест(ъ) проклѣть wтъ Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего, І(сѵс)ѫ Х(рнст)а, и wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стыѧ его в(о)гом(а)т(е)ре, и wт(ъ) свѣтыχ(ъ) $\overline{\text{А}}$ еѵ(ан)г(е)листн, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) $\overline{\text{вї}}$ ап(о)ст(о)ль вр(ъ)ховнихъ, Петра и Павла и прочїн, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ь) тнї wт(е)ц(ь) нже въ Нникеи, и wт(ъ) въсѣχ(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) нже wт(ъ) вѣка Б(ог)ѫ оугождьшїнχ(ъ), и да ест(ъ) подобен(ъ) Іюдѣ и проклѣтомѫ Йрїн, и да нмает(ъ) оучастїе съ wнѣми їждее нже възъпнша на Х(рнст)а Б(ог)а: кръвь его на ннχ(ъ) и на чадохχ(ъ) нхъ.

Й на вѫлшее крѣпость и потвръжденїе томѫ въсемѫ вншє писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѳтѫлѫ логофетѫ, писатн и нашѫ печат(ь) привѣснти к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс(а) Іѡн(ъ), въ Сѫчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×$\overset{\frown}{\text{ѕщчѕ}}$, м(ѣ)с(ѧ)ца априлїа, $\widetilde{\text{г}}$ ден(ь).

〈 Pe verso, însemnare contemporană〉: † <Въсн к>[1]амен<н>[1] wт(ъ) Серецкого тръга и мн<то>[1] ма<лое>[1].

† În numele Tatălui, şi al Fiului şi al sfîntului Duh, Troiţă Sfîntă, şi de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu, Isus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea, cu bunăvoinţa noastră, şi cu inimă curată şi luminată, şi din toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Putna, unde este hramul Adormirea preasfintei şi curatei şi preabinecuvîntatei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria şi unde este egumen arhimandrit rugătorul nostru, chir popa Paisie, şi am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, şi am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna venitul nostru drept: toate pietrele de ceară de la tîrgul nostru Siret, şi şase voştinari tot de la tîrgul Siret, şi propriile noastre mori tot de la tîrgul Siret şi cu sladniţă şi vama cea mică de pe Suceava, ce este la Jicov.

Şi încă am dat şi am întărit acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna satul nostru propriu, anume Cozminul, în ţinutul Cernăuţi.

Toate cele mai sus scrise să fie sfintei noastre mănăstiri de la Putna de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie începînd de la Lucoviţa, de la stejarul îngemănat peste zăpodii, peste drum, la stîlp, unde este o movilă săpată, de aici drept peste vale, la movilă, la deal, şi de la acea movilă peste cîmp tot pe drumul cel mic pînă la drumul cel mare care merge de la Lucoviţa, iar de la acel drum mare la iazul lui Iurie, iar de aici drept peste cîmp la stîlp, iar de aici, peste cîmp, la stejarul ce este la tăietură, şi la rîu, la Derlui, şi, în jos, pe Derlui, la iazul mănăstirii, iar de aici în sus, pe pîrîu, pînă la Soloneţ, iar de aici pe pîrîu pînă la şanţul iazului, şi la stîlp, de aici drept peste cîmp la baia Coziei şi pe la baie pînă la drumul mic, şi, pe drumul mic, la stîlp şi la stîlpul vechi, la drumul mare care vine de la Cernăuţi şi, peste drum, drept peste cîmp şi peste vale la stîlp şi la stejarul însemnat, care are pe el un bour, la Iabluniveţul de la Cuciur şi peste valea ce se cheamă Ruptura la altă vale şi la drum, şi, pe drum şi peste valea lui Curie, la stîlp, iar de la acest stîlp la alt stîlp ce este pe coastă, şi la ulm, la pîrîul Coroviei, puţin mai sus de prisaca lui Pliuşco, şi peste Corovia la stîlp şi peste vii la stîlp, la costişă şi la piatră, la obîrşia Văii Adînci, apoi pe Valea Adîncă şi peste Derlui şi drept peste cîmp la măr, la marginea pădurii, apoi în pădure printre două poiene, şi prin făget în jos pînă la hotarul Lucoviţei, unde iese poteca din făget, şi de-a curmezişul cornului la stejar, la stejarul îngemănat, la marginea pădurii. Acesta îi este tot hotarul.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Micotici pîrcălab de Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Matei stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că am dat şi am întărit sfintei noastre mănăstiri de la Putna pentru pomenirea sfîntrăposaţilor noştri înaintaşi şi părinţi şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri.

Iar cine va îndrăzni să clintească sau să sfărîme dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de cei 4 evanghelişti, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte, Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 318 sfinţi părinţi de la Nicheia, şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra lui Hristos Dumnezeu: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩, luna aprilie, 3 zile.

www.dacoromanica.ro

〈 Pe verso, însemnare contemporană〉: † 〈Toate〉[1] pietrele de la tîrgul Siretului şi vama cea mică.

Bibl. de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin", Secţia manuscrise, Colecţia Markevici-Lukaşevici, fond nr. 159, doc. nr. 13. Orig., perg. (43 × 54,5 cm), pecete atirnată, pierdută; cu o foto.

O trad. rom., din 1749 (7257) iunie 6, cu data de zi greşită: 30, la M-rea Putna, inv. nr. 135, şi două trad. germ.: una, din 1782 ianuarie 31, de locotenentul M. S. Lopeisky, la Arh. St. Suceava, Fond M-rea Putna, I/11 (fost la m-rea Putna, inv. vechi nr. 130), şi alta, de translatorul J. Marcińkiewicz, revizuită şi corectată de consilierul Buday 〈-Deleanu〉, se afla in colecţia Al. Czołowski din Liov. O copie slavă, după Уляницкій (v. EDIŢII), la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 221 r.-v.

Patru foto.: una, ibidem, Fotografii, V/50, şi trei, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/14 a, b şi c; un clişeu, la Arh. St. Bucureşti, Colecţia microfilme U.R.S.S., rola 61, cadrul 718.

EDIŢII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 92 (rez., după Protocolul Comisiei de delimitare a moşiilor, din 1781, nr. 130); *Fondul religionar*, în „Candela", 1889, p. 744—746 (rez., după acelaşi Protocol); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 166—169 (nr. 21) (trad. germ. cu greşeli); Уляницкій, *Матеріалы*, p. 117 (nr. 100 a) (rez.); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 94 (rez. după Уляницкій); Яцимирскій, *Грамоты молдав.*, p. 12—13 (nr. 11) (text slav); Rosetti, *Pămîntul*, p. 137, n. 1 (rez., după Уляницкій); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 190—191 (nr. 2) (rez. din Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 333—341 (nr. CLXXXIV) (text slav, trad. editorului şi trad. din 1749 (7257) iunie 6, cu corectarea greşelilor tuturor traducătorilor şi editorilor anteriori); idem, *Album*, pl. 68 (facs.); *D.I.R.*, A, II, p. 91—93 (nr. 90) (trad., după foto. orig.); *Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 48 (nr. 59 bis) (rez. dezv.).

[1] Şters.

37 1488 (6996) aprilie 5, Suceava.

† Ⓜ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнинм(ъ) нс(ъ) снм(ь) листом(ь) нашнм(ь) въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) или его чтѵчн оуслышит(ъ) wже тот(ъ) истиннїи наш(ь) вѣрнїи боіарин(ъ), пан(ъ) Дѵма пръкалаб(ъ), слѵжил(ъ) нам(ъ) право и вѣрно. Тѣм, мы, видѣвше его правою и вѣрною слѵжбѵ до нас(ъ), жаловали есмн его wсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есмн емѵ wт(ъ) нас(ъ), оу нашен Земли Молдавскон, едно село wт(ъ) нашнх(ъ) села х(ъ), на имѣ где бил(ъ) Фете, на Богдана, и една селница ѕ том(ъ) же хотарн, на Тотрѵш(ъ), на имѣ где бил(ъ) Ѡана wт(ъ) Монша, що нам(ъ) wстало тая села wт(ъ) Блъчи и wт(ъ) кнѣгинн ег(о) Ѡлгы, нс привилїе деда нашего, Алеѯандра воеводн.

Тое въсе бише писанное да ест(ъ) емѵ wт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въ<семь>[1] доходомъ, емѵ, и дѣтем(ъ) его, и оунѵчатомь его, и прѣѵнатомь его, и пращѵрятом(ь) его и въсемѵ родѵ его, кто сѧ емѵ изберет(ъ) наближнїи, непорѵшено, инколиже, на вѣки.

И хотарь томѵ селѵ и тон селнце да ест(ъ) съ ѵснмн своимн старимн хотарнмн, кѵда нз вѣка wжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства бише писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(оспо)дства мн, Алеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояръ нашнх(ъ): вѣра пана Звїарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Ицка Гѵдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѵла Хотинского, вѣра пана Мнкотъ и вѣра пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїи, вѣра пана Андренка Чорторовскїи, вѣра пана Грозн пръкалаба Ѡрхенского, вѣра пана Секарь пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъwа спътарѣ вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Ѳремїа постел-

www.dacoromanica.ro

нника, вѣра пана Ѧндренка чашнника, вѣра пана Матїа столнника вѣра пана Шандра комнса и вѣра бомрь нашнχ(ъ) вснχь , велнкнχ(ъ) и малнχ(ъ).

Ѧ по нашнм(ь) животѣ, кто бѫдет г(ос)п(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, шт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) или шт(ъ) нашего родѫ, или пак(ъ) бѫд(ь) <кого Богъ <н>[1]зберет(ъ) г(ос)п(о)д(а)ремь бнти нашен Земли, Молдавскон, тот(ъ) що бн не порѫшил(ъ) нашего да<нн>[1]а и потвръженїа, али що бн оутвръдил(ъ) и вкрѣпил(ъ), занѫже есмн емѫ дали и [и] потвръдили за е<го>[2] правѫю и вѣрнѫю слѫжбѹ.

Ѧ на бѹлшее крѣпост(ъ) и потвръжденїе томѫ въсемѹ вншє писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѹ панѫ, Тъѫтѫлѹ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) прнвѣснти к семѹ листѫ нашемѹ.

Пнс(а) Їwн(ъ), въ Сѫчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕщчѕ, м(ѣ)с(м)ца ап(рилїа) ѣ.

⟨Pe partea de jos a documentului, lîngă şnurul peceţii o însemnare contemporană⟩: Дѹма т<е>[1]стъ Тома логофета ⟨şi alta, pe verso⟩: Дѹма <Ел>[1]инкѫла пръкалабъ ...[1].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat boier credincios al nostru, pan Duma pîrcălab, ne-a slujit drept şi credincios. Deci noi, văzînd slujba lui dreaptă şi credincioasă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit de la noi în ţara noastră, Moldova, un sat dintre satele noastre, anume unde a fost Fete, pe Bogdana, şi o selişte în acelaşi hotar, pe Trotuş, anume unde a fost Oana din Moişa, care sate ne-au rămas de la Vîlcea şi de la cneaghina lui, Olga, din privilegiul bunicului nostru, Alexandru voievod.

Toate acestea mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat şi al acestei selişti să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldur vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Matei stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩, luna aprilie 5.

www.dacoromanica.ro

⟨Pe partea de jos a documentului, lîngă șnurul peceții, o însemnare contemporană⟩: Duma, socrul lui Toma logofet. ⟨și alta, pe verso⟩: Duma al lui Vlaicul, pîrcălab...[1].

Biblioteca Națională „Kiril și Metodiu", Sofia, Arhiva de tipărituri vechi, nr. 392. Orig., perg., (30 × 42 cm.), pecete atîrnată (șnur de mătase purpurie), cu legenda: † Печать Їѡ Стефань воєвода, гѡсподар Земли Мѡлдавскои.

O copie modernă, de Stoica Nicolaescu, la Arh. St. București, ms. nr. 1252 (Copii particulare), f. 33—34.

O foto., după Mihailovici (v. EDIȚII), la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol"-Iași, Fotografii, III/15.

EDIȚII: Erbiceanu, V. G., *Hrisov, 1488*, p. 375—377 (text slav, după orig., și trad.); Rosetti, *Pămîntul*, p. 138—139, nota (rez., după Erbiceanu); Цонев, *Опись, на ръкописите и старопечатните книги на Народната Библиотека въ София*, I, 1910, p. 424, nr. 392 (317) (rez., cu data de an greșită: 1484, și cu o sumară descriere arheografică); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 344—345 (nr. CLXXXVI) (text slav, după Erbiceanu și după copia lui Stoica Nicolaescu); Mihailovici, *Mărturii românești*, p. 5—7 (nr. I), și în „Revista societății istorico-arheologice", p. 329—330 (trad. editorului, după orig., care, la sfîrșitul sec. XIX, se afla într-un sat din Basarabia, cu data de an greșită: 6976 (1468), și facs. (p.7;) *D.I.R.*, A, II, p. 95 (nr. 92) (trad., după I. Bogdan).

[1] Șters.
[2] Rupt și șters.

38 1488 (6996) aprilie 6, Suceava.

† Ѣ҃ъ имѣ Ѡт(ь)ца, и С(ы)на, и С(вм)т(о)го Д(ѹ)ха, Тро(и)це с(вм)таа и единосѫщнаа, и нераздѣлима. Се азь, раб(ъ) вл(а)д(ы)кы моего Їс҃ѵ҃ с҃ѵ҃ Х(рист)а, Їѡ Стефан(ъ) воевод(а), б(о)жїею м(и)л(о)стїю, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), ис сѫм(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) оузрит(ъ) или его чтючи оуслышит҃ъ, wже прїидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боꙗре, Мърена, жена Лѵка Ѯкобескѵла, дочка Тоадера Продана, и дрѵгаа Мъренаа, непота ен, дочка Лазора Продънескѵла, по нѫ(ъ) доброн волн, никим(ь) непонѵженн, а нн присиловани, и промин҃ли съ г(о)сп(о)дство ми едино село.

И дали wни г(о)сп(о)дствѵ ми свою правою wтнниѵ и выкѵпленїю, едино село, на имѣ Грекове, на Сирет҃ѣ, подли Серетского Трѫга, цюже кѵпил(ъ) тое село wт(е)цъ нѫ(ъ) Тоадер(ъ) Продан(ъ) wт(ъ) нашего митрополита Θеwктиста Сѵчавского, wт(ъ) оурика Митрополиннa и ис привилїе wт(ъ) деда нашего, wт(ъ) Ѧлеѯандра воеводї. Ѧ митрополит(ъ) нашь Θеwктист(ъ) коупилъ пак(ъ) на тнѫ(ъ) пин҃ѕи нашен Митрополїи wт(ъ) Сѵчав҃ѣ wт(ъ) Ротимпана дрѵгое село на имѣ Минѫъещїи на Брѫдъцел(ъ).

Ѧ азь, г(о)сп(о)дство ми, есмь дал(ъ) Мърнин, дочки Тоадера Продана, и тон дрѵгон Мърнин, дочки Лазора Продана, за тое село за Грекове, единѵ нашѵ селицѵ близ(ъ) Нистра, на имѣ Громобитнаа, цю нам(ъ) зостала тота селица wт(ъ) Елъчи и wт(ъ) кнѣгнин его, wт(ъ) Ѡлги, ис привїлне деда нашего Ѧлеѯандра воеводї; и еще есмъ прндал(ъ) за тою селицѵ, за Громобитною, с҃ златъ татарскнѫ(ъ), прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими оусими молдавскими боꙗре.

И оутокмивши и заплативши г(о)сп(о)дство ми оусе елико вниѣ пишем(ъ), а wни оустали та цю за привилїе имал(ъ) wт(е)цъ нѫ(ъ) Тоадер(ъ) Продан(ъ) wт(ъ) нас(ъ), wт(ъ) кѵпеж(ь) на тое село, на Грекове, и дрѵгое привилїе, митрополита Θеwктиста, а wни нѫ(ъ) дали wби дви тнѫ(ъ) привилїи оу рѵки г(о)сп(о)дства ми.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ пак(ъ), оу том(ъ), аз(ъ), г(о)сп(о)дство мн, бл(а)гопризволихъ(ъ), нашим(ъ) бл(а)гим(ь) произколенїем(ь), и чистим(ь) и свѣтлим(ь) ср(ъ)дц(е)м(ь), и шт(ъ) въсем нашем добром[1] волем и шт(ъ) Б(ог)а помощїм, ꙗко да оукрѧпим(ъ) и оутвръдим(ъ) нашь с(вѧ)тын монастнт(ь) шт(ъ) Пѫтнон, ндеже ест(ъ) храм(ъ) Оуспенїн прѣс(вѧ)тѧн, ч(н)стѣн, прѣбл(аго)с(ло)венѣи вл(а)д(ычн)цн нашен Б(огоро)д(н)цн и пр(н)снод(ѣ)вѣи Маріи и где ест(ъ) егѫмен(ъ) молебник(ъ) наш(ь) архимандрит(ъ) кнр(ъ) поп(ъ) Пансїе, и оучинили есмо, въ зад(ѫ)шїе родителен нашихъ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)сенїе, и за здравне и сп(а)сенїе дѣтен нашихъ(ъ) и дали и потвръдили есми тое вније писанное село Грекове, подли Снрескаго тръга, томѫ нашемѫ свѧтомѫ монастирю шт(ъ) Пѫтнон; и да ест(ъ) тое село с(вѧ)томѫ монастирю шт(ъ) Пѫтнон шт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), непорѫшено николиже, на вѣки.

Ꙗ пак(ъ) тотн дви привилии, цо нх(ъ) дала Мърена, дочка Тоадера Продана, и непота ен, Мърена, дочка Лазора Продана, оу рѫки г(о)сп(о)дство мн, как(ъ) нх(ъ) вније пишем(ъ), а аз(ъ), г(о)сп(о)дство мн, еще есмъ нх(ъ) дал(ъ) шбн дви оу рѫки молебникѫ нашемѫ кнр(ъ) Пансїе, егѫменѫ шт(ъ) Пѫт<н>[2]н.

Ꙗ хотар(ъ) томѫ селѫ Греком(ъ) почеиши шт(ъ) берег(а) Снрета, шт(ъ) знаменанон тополи, черес(ь) лѫжкѫ, оу могилѫ копаною, шт(ъ) толѣ прости черес(ь) поле, на кран дрѫгого лѫгѫ, на могилѫ копаною, та, прости черес(ь) тог(о) лѫга и черес(ь) поле, оу каменон крънищи, на копаною могилѫ, та, прости черес(ь) поле, черес(ь) царинѫ, оу велнкїи пѫть, на копаною могилѫ, а шт(ъ) толѣ горн пѫтом(ь) до хотарѣ Телебѫчинског(о), а шт(ъ) Телебѣчинцех(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда нз(ъ) вѣка шжнвали.

Ꙗ на то ест(ь) вѣра г(о)сп(о)дства мн, вније писаннаго, мн, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) дѣтен нашнх(ъ), Ꙗлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бомрь нашнх(ъ): вѣра пана Збїмрн, вѣра пана Нмг(а), вѣра пана Дѫмн, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ѧцко Хѫдич(ь), вѣра пана Дажбога, вѣра пана Шефѫла паркалаба Хотинског(о), вѣра пана Мнкотъ и Рѣцешѫ паркалабове Немецкнх(ъ), вѣра пана Ꙗндренка Чорторовскїн, вѣра пана Грозн Мнкотнч(ь) паркалаба, вѣра пана Їѡн(ъ) Секаръ паркалаба шт(ъ) Новоград(а), вѣра пана Клънъѡа спътарѣ, вѣра пана Болдора внстїмрнника вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Ꙗндренка чашника, вѣра пана Мътеѫ столника, вѣра пана Шандра комнса и вѣра оуснх(ъ) бонаръ нашнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)р(ь) нашен земли, шт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли шт(ъ) нашего племене нли пак(ъ) бѫд(ь) ког(о) Б(ог)ь нзберет(ъ) г(ос)п(о)д(а)ремь бнти Земли Молдавскон, тон цо бн не порѫшил(ъ) нашего даанїѫ и потвръжденїа, али цо бн ѫтвръдил(ъ) и оукрѧпил(ъ), занѫже есми дали и потвръдили въ зад(ѫ)шїе родителен нашнх(ъ), и за наше здравїе <и спасенїе н>[3] за здравїе и сп(а)сенїе дѣтен нашнх(ъ), ꙗко и вније пишем(ъ).

Ꙗ пак(ъ) кто сѣ перекѫснт(ъ) разд<рѫш>[3]нти нашего даанїѫ и потвръжденїа, тот(ъ) да ест(ъ) проклѧт(ъ) шт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а, сътворшаго н(е)бо и землѣ, и шт(ъ) прѣчистїѫ его Б(о)гом(а)терь, и шт(ъ) ѯ евангелнстн, и шт(ъ) ѳ̃ї ап(о)ст(о)лѣ, Петра и Павла и прочїнх(ъ), и шт(ъ) к̃д пророк(ъ) б(о)жїнх(ь), и шт(ъ) т̃нї шт(є)цъ ниже въ Нникен и шт(ъ) въсѧх(ъ) с(вѧ)тнх(ъ), ниже шт(ъ) вѣка Б(ог)ѫ оугод(нв)шнх(ъ), и да ест(ъ) подобень Ездѣ и проклѣтомѫ Ꙗрїю, и да нмает(ъ) оучестїе съ въсѣкми юдеѫми ниже възъпнша на Г(оспод)а Б(ог)а І(сѵ)сѵ Х(рнст)а: кръв(ь) его на нних(ъ) и на чадох(ъ) нх(ъ).

www.dacoromanica.ro

И на болшее крѣпост(ь) и потвръжденїѧ томѹ въсемѹ вишє писанномѹ, велѣли есмы нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѕ<тѹ>²лѹ логофетѹ, писати и нашь печат(ь) превесити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал(ъ) Косте, въ Сѹчавѣ, въ с(вѧ)тїи великїи д(ь)нъ Пасхи, в(ъ) л(ѣ)тѡ ѯ҃цчѕ, м(ѣ)с(ѧ)ца априлїа ѕ҃.

† În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă, şi de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu Isus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Mldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Mărena, femeia lui Luca Ecobescul, fiica lui Toader Prodan, şi altă Mărena, nepoata ei, fiica lui Lazor Prodănescul, de bunăvoia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, şi au schimbat cu domnia mea un sat.

Şi au dat ele domniei mele ocina şi cumpărătura lor dreaptă, un sat, anume Grecii, pe Siret, lîngă tîrgul Siret, care sat l-a cumpărat tatăl lor, Toader Prodan, de la mitropolitul nostru Teoctist de Suceava din uricul Mitropoliei şi din privilegiul de la bunicul nostru, Alexandru voievod. Iar mitropolitul nostru Teoctist iarăşi a cumpărat de la Rotimpan pe acei bani ai Mitropoliei noastre de la Suceava alt sat, anume Mihăeştii, pe Brădăţel.

Iar eu, domnia mea, am dat Mărinei, fiica lui Toader Prodan, şi celeilalte Mărine, fiica lui Lazor Prodan, pentru acel sat Grecii, o selişte a noastră lîngă Nistru, anume Gromobitnaa, care selişte ne-a rămas de la Vîlcea şi de la cneaghina lui, Olga, din privilegiul bunicului nostru Alexandru voievod. Şi încă am mai dat pe lîngă această selişte, Gromobitnaa, 200 de zloţi tătăreşti, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

Şi întocmind şi plătind domnia mea tot cît scriem mai sus, ele s-au sculat şi privilegiul de cumpărătură ce l-a avut tatăl lor, Toader Prodan, de la noi pentru acel sat Grecii şi celălalt privilegiu, al mitropolitului Teoctist, ele le-au dat pe amîndouă acele două privilegii în mîna domniei mele.

Şi întru aceea ,iarăşi, eu, domnia mea, am binevoit, cu bunăvoinţa noastră şi cu curată şi luminată inimă, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim şi să împuternicim sfînta mănăstire de la Putna, unde este hramul Adormirii preasfintei, curatei, preabinecuvîntatei stăpînei noastre, născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria, şi unde este egumen, rugătorul nostru arhimandrit, chir popa Paisie, şi am făcut, pentru pomenirea părinţilor noştri şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, şi am dat şi am întărit acel sat scris mai sus, Grecii, lîngă tîrgul Siret, acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna ; şi să fie acest sat sfintei mănăstiri de la Putna de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar acele două privilegii, pe care le-a dat Mărena, fiica lui Toader Prodan, şi nepoata ei, Mărena, fiica lui Lazor Prodan, în mîna domniei mele, cum scriem mai sus, iar eu, domnia mea, încă le-am dat pe amîndouă în mîinile rugătorului nostru, chir Paisie, egumenul de la Put⟨n⟩²a.

Iar hotarul acelui sat, al Grecilor, ⟨să fie⟩ începînd de la malul Siretului, de la un plop însemnat, peste luncă, la movila săpată, de aici drept peste cîmp, la marginea altei lunci, la movila săpată, şi, drept peste acea luncă şi peste cîmp, la fîntîna de piatră, la movila săpată, şi, drept peste cîmp, peste ţarină la drumul mare, la movila săpată, iar de aici în sus pe drum pînă la hotarul Telebecinţilor, iar de la Telebecinţi pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

www.dacoromanica.ro

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor noştri copii, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiarea, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Micotici pîrcălab, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Mătei stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al Ţării Moldovei, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că am dat şi am întărit pentru pomenirea părinţilor noştri, pentru sănătatea ⟨şi mîntuirea⟩[3] noastră ⟨şi⟩[3] pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, cum scriem şi noi mai sus.

Şi iarăşi cine va îndrăzni să sfărîme dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, făcătorul cerului şi al pămîntului, şi de preacurata lui maică, şi de 4 evanghelişti, şi de 12 apostoli, Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 24 de prooroci dumnezeieşti, şi de 318 părinţi de la Nicheia şi de toţi sfinţii, care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie, şi să aibă parte cu toţi iudeii, care au strigat asupra Domnului Dumnezeu, Isus Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tututor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tău⟨tu⟩[3]l logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Coste, la Suceava, în sfînta mare zi a Paştelui, în anul 6996 ⟨1488⟩, luna aprilie 6.

⟨Pe verso, însemnare ulterioară⟩: 6996 ⟨1488⟩ ap(rilie) 6. Grecii.

Archiwum Głowne Akt Dawnych-Varşovia. Dokumenty pergaminowe (Archiwum Korone Krakowskie. Moldaviae), nr. 6177. Orig., perg. (41 × 56,5 cm), pecete atîrnată (şnur de mătase roşie), deteriorată parţial, cu legenda: † Печать Іѡ Стєфань воєводѧ, госпоⷣар Земли Мѡлдавскоѧ.

O trad. germ., din 1782 februarie 13. de M. S. Lopeisky, la Arh. St. Suceava, Fond M-rea Putna. I/12 (Inv. vechi al M-rii Putna, nr. 144).

EDIŢII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 92 (rez., după Protocolul comisiei de delimitare a moşiilor, nr. 144); Wickenhauser. *Homor*. p. 179—181 (nr. 7) (trad. germ., după copie slavă, cu data de an: 6975 (1467); idem. *Woronetz und Putna*. p. 166 (nr. 19) (rez. germ., cu data de an: 6995 (1487): *Fondul religionar*, p. 740 (rez., după protocolul comisiei de delimitare a moşiilor, din 1781, nr. 144): Dan, *M-rea şi com. Putna*. p. 180 (nr. 2). (rez., după orig., de Vortolomeiu Măzăreanu); Iorga, *St. şi doc.*, V. p. 211 (nr. 2) (rez., cu extrase, după trad. „de pe la 1750". din colecţia Callimachi). p. 386 (nr. 2) (rez., după orig.); Bogdan, *Doc. Ştefan.* I, p. 346—350 (nr. CLXXXVII) (text slav şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*. A. II, p. 96—97 (nr. 93) (trad. după I. Bogdan).

[1] Primul ѳ făcut, din greşeală. ca un п.
[2] Omis.
[3] Rupt şi şters.

www.dacoromanica.ro

† Ѣ нмѣ Ѡт(ь)ца, и С(ы)на и С(вм)т(о)го Д(оу)ха, Тронце с(вм)таа единосѫщнаа и нераздѣлимаа. Се азъ, раб(ъ) вл(а)д(ы)кы моего І(сус)ѵ Х(рист)а, Іѡ Сетфан(ъ) воевода, б(о)жіею м(н)л(о)стію, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на и(ь) ѕзрит(ъ) или его чтѳчи оуслышит(ъ), ѡже бл(а)гопризволи г(о)с(по)дство мы нашим(ь) бл(а)гымь произволенїем(ь) и ч(н)стымь, и свѣтлым(ь) ср(ъ)дцемь, и съ ѕсем нашем добром волем и ѡт(ъ) Б(ог)а помощїа ꙗко да ѕтвръдим(ъ) и оукрѣпим(ъ) нашен с(вм)тон цр(ъ)кви, Митрополїи ѡт(ъ) Романова тръга, идеже ест(ъ) храм(ъ) с(вм)тѣи и прѣпод(о)бнѣи м(а)т(е)ри нашеи Параскеви и где ест(ъ) еп(и)ск(о)пъ м(о)лебник(ъ) наш(ь) кѵр Василїе, и дали и потвръдили есми тон с(вм)тон нашен цр(ъ)кви, Митрополїи ѡт(ъ) Романова тръгаа, даанїе деда нашего Ѧлеѯандра воеводи, двѣ села на нмѣ Левкѳшанїи, повыше Романова тръга, и съ десѣтною ѡт(ъ) капѳстоу ѡт(ъ) того села, и Драгомирещїи ниже Романовѣ тръга, за Молдавѣ, и съ поромом(ъ) що ест(ъ) на Молдавѣ и съ десѣтниною ѡт(ъ) свижѳю рибѳ, що боудѳть ловити люді ѡт(ъ) Драгомирещи, там(ъ), оу них(ъ).

Ѧ митиниц ѡт(ъ) Романова тръга да не имають дило до того мита, али да беретъ того мито еп(и)ск(о)пь кто вѳдеть оу нашен с(вм)тон Митрополїи ѡт(ъ) Романова тръга.

И, такождере, есми дали и потвръдили тон с(вм)тон нашен цр(ъ)кви, Митрополїи ѡт(ъ) Романова тръга, и татаре, на имѣ: Бачюл(ъ) съ челѣдею, и Конка съ челѣдею, и брать его, Нинга холтѣюл(ъ), и цигане на имѣ: Бом съ челѣдею, и Дадѳль съ челѣдею, и Гѳцинѣ съ челѣдею, и Карфина холтѣюл(ъ).

Тое въсе выше писанное да ест(ъ) тон с(вм)тон нашеи цр(ъ)кви, митрополїи ѡт(ъ) Романова тръга, ѡт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), непорѳшено инколиже, на вѣкы.

Ѧ хотарь тим(ъ) выше писанним(ъ) селам(ъ) да ест(ъ) ѡт(ъ) оусих(ъ) сторон(ъ) по старолоу хотарѳ, кѳда из вѣка ѡживали.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)дства, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленних(ъ) сынѡв(ъ) г(о)с(по)дства ми, Ѧлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр(ъ) нашних(ъ): вѣра пана Збїарн, вѣра пана Нѧг(а), вѣра пана Дѳма, вѣра пана Гангѳра, вѣра пана Драгошє дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ѭцка Хѳдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Ѭефѳла паркалаба ѡт(ъ) Хотина, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеш(а) паркалаби ѡт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѧндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѣ паркалаба ѡт(ъ) Ѳрхем, вѣра пана Іѡн(а) Секарь паркалаб(а) ѡт(ъ) Нѡв(о)град(а), вѣра пана Клънѣѳ спътарѣ, вѣра пана Болдора вистѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Ѧндренка чашника, вѣра пана Мътен столника, вѣра пана Шандра комиса, и вѣра ѳсих(ъ) бояр(ъ) наших(ъ) молдавских(ъ), великих(ъ) и малих(ъ).

Ѧ по нашем(ь) животѣ, кто бѳдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, ѡт(ъ) дѣтен наших(ъ) или ѡт(ъ) нашего родѳ или пак(ъ) бѳд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен Земли Молдавскон, тотъ що би не порѳшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али що би оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ) занѳже есми дали и потвръдили тон с(вм)тон нашен цр(ъ)кви, Митрополїи ѡт(ъ) Романѡва тръга, въ зад(оу)шїе с(вм)топочив<ш>[1]их(ъ) предков(ъ) и родітелен наших(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе и за здравїе и сп(а)с(е)нїе чадом(ъ) наших(ъ).

Ѧ кто сѣ перекѳсит(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа порѳшити или раздрѳшити тот(ъ) да ест(ъ) проклѣть ѡт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего І(сус)ѵ Х(рист)а, и ѡт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стым его Б(о)гом(а)тере и ѡт(ъ) свѧтых(ъ)

Д҃ ев(дн)г(е)листн, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) в҃і дп(о)ст(о)лъ връховнихъ(ъ), Петра и Павла и прочїн, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) тн҃і wт(е)цъ нже въ Никеи, и wт(ъ) въсѧχ(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) нже wт(ъ) вѣка Б(ог)оу оугождьшїнχ(ъ), и да ест(ъ) под(о)бен(ъ) Іюдѣ и проклѣтомѹ Ариїн, и да имает(ъ) оучастїе съ шнѣмн їздее еже възъпиша на Х(рист)а Б(ог)а: кръвь его на нихχ(ъ) и на чадохχ(ъ) нхъ.

Ѳ҃ на болшѹю крѣпост(ь) и потвръжденїе томоу въсемѹ выше писанномѹ, велѣлн есмн нашемоу вѣрномѹ панѹ, Тъстѹлѧ лигофетоу, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семоу листоу нашемоу.

Пис(а) Тодерь, въ Соуч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѱ҃ч҃ѕ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца дп(рилїа) к҃² д(е)нь.

† În numele Tatălui, şi al Fiului şi al sfîntului Duh,Troiţă Sfîntă, de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu Isus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit domnia mea cu bunăvoinţa noastră, şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim şi să împuternicim sfintei noastre biserici, Mitropoliei din tîrgul Roman, unde este hramul sfînta şi preacuvioasa maica noastră Paraschiva şi unde este episcop rugătorul nostru, chir Vasilie, şi am dat şi am întărit acestei sfinte biserici a noastre, Mitropoliei de tîrgul Roman, dania bunicului nostru, Alexandru voievod, două sate, anume Leucuşanii, mai sus de tîrgul Roman, şi cu desetina din varză din acel sat, şi Dragomireştii, mai jos de tîrgul Roman, peste Moldova, şi cu podul umblător care este pe Moldova şi cu desetina din peşte proaspăt, pe care îl vor pescui oamenii din Dragomireşti, acolo, la ei.

Iar vameşii de la tîrgul Roman să nu aibă treabă la acea vamă, ci să ia acea vamă episcopul care va fi la sfînta noastră Mitropolie din tîrgul Roman.

Şi, de asemenea, am dat şi am întărit acelei sfinte biserici a noastre, Mitropoliei de tîrgul Roman, şi tătarii, anume: Baciul cu sălaşul, şi Coica cu sălaşul, şi fratele lui, Ninga holteiul, şi pe ţiganii, anume: Boia cu sălaşul, şi Dadul cu sălaşul, şi Guţinea cu sălaşul şi Carfina holteiul.

Acele toate mai sus scrise să fie acelei sfinte biserici a noastre, Mitropoliei de tîrgul Roman, de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor sate mai sus scrise să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Mătei stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea

www.dacoromanica.ro

noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că am dat şi am întărit acestei sfinte biserici a noastre, Mitropoliei din tîrgul Roman, pentru pomenirea sfîntrăposaţilor noştri înaintaşi şi părinţi, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri.

Iar cine ar îndrăzni să clintească sau să rupă dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de 4 sfinţi evanghelişti, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte, Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 318 sfinţi părinţi, cei de la Nicheia, şi de toţi sfinţii, care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra lui Hristos Dumnezeu: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩, luna aprilie, 20 zile.

Bibl. Acad., LXIV/8. Orig., perg. (31,5 × 59,5 cm.), pecete atîrnată, pierdută. Cu o trad. din sec. XVIII; un rez., cu data de an greşită: 7996, ibidem, VIII/86.
O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/16.

EDIŢII: Melchisedek, *Chronica Romanului*, I, p. 146—150 (text slav, cu greşeli de transcriere, după o condică a Episcopiei, şi trad., cu greşeli); Rosetti, *Pămîntul*, p. 291 (nota) (rez., după Melchisedek); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 341—343 (nr. CLXXXV) (text slav şi trad, cu data de zi: 4); *D.I.R.*, A, II, p. 93—94 (nr. 91) (trad., după orig., cu data de zi: 4) şi. p. 328 (facs.).

---

[1] Omis.

[2] O comparare atentă a literelor к şi ѧ din textul doc., cu raportare directă la data de zi, duce la concluzia, indubitabilă, că aceasta din urmă nu poate fi 4 (ѧ), cum a citit I. Bogdan, şi, după el, editorii *D.I.R.*, A, II, ci 20 (⁐).

40 1488 (6996) august 17, Suceava.

† Бъ имѣ Ѡт(ь)ца, и С(ы)на и С(вѧ)т(о)го Д(ѹ)ха, Тронца с(вѧ)тая и единосѫщнаа и нераздѣлимаа. Се азь, раб(ъ) вл(а)д(н)кы моего Їсу(сѹ) Х(рист)а, Їѡ Стефан(ъ) воевода, в(о)жїею м(н)л(о)стїю, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтѹчи оуслышит(ъ), wже прїидоша, перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими молдавскими боіаре, велікими и малими, наши слѹги Шандрѹ Гардѹ и племенікъ его, Шѹшман(ъ), и ѹнко иχ(ъ), Иван(ъ), съ своими сестрами, Магда, и Мара и Нѣга, с(ы)нwве Косте Мъзъръескѹла, по иχ(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѹжени, а ни присиловани, и продали свою правою wтчинѹ, wт(ъ) своего праваго и пітомаго ѹрика, едино село на имѣ Шилвикаиїн, ѹ Студенон Топлици, на Белікон Сѹхи, и Сѹха Белікаѧ wт(ъ) ѹстїѧ до самого верха, и съ ѹсими полѣнами и мѹчели, колко иχ(ъ) по нен, и ѹси изворн на имѣ Ръръwанѣ и Ѡстра и Негрилѣса, и съ ѹсими изворн, колко ѹ инχъ ѹпадают(ъ), и полѣнами и синожат(а)ми, самомѹ господство ми, за р҃ѣ злати татарскиχ(ъ).

И заплатиχ(ъ) азь, господство ми, тотн вніше писанїн пинѣзи, р҃ѣ злати татарскиχ(ъ), ѹ рѹки нашим(ъ) слѹгам(ъ) Шандрѹ Гардѹ и ѹ рѹки племенникѹ его, Шѹшманѹ, и ѹ рѹки ѹнкѹ иχъ Иванѹ и ѹ рѹки сестрам(ъ) его, Магдн, и Мари и Нѣги, с(ы)нwве Косте Мъзъръескѹла, перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими молдавскими вомры.

И заплативше и ѿтокмивши ѕсе елико вниѣ пишем(ъ), а азь г(о)с(по)д(ст)во мн, ѕ томь бл(а)гопроизволнх(ъ), нашим(ь) бл(а)гимь произволенїемь, и чистим(ь) и свѣтлим(ь) ср(ъ)дцемь, и съ въсем нашем добром волем и wт(ъ) Б(ог)а помощїм, тако да оутвръдимь и оукрѣпим(ъ) наш(ь) с(вм)тын монастир(ь) wт(ъ) Коронецѕ, и оучинили есмо, въ зад(ѕ)шїе с(вм)топочившнх(ъ) предкwв(ъ) и родителен нашнх(ъ), и за наше здравїе и сп(а)сенїе и за здравїе и сп(а)сенїе дѣтен нашнх(ъ), и дали, и похнлили и потвердили есмо того село на нмѣ Шилбиканїи, оу Стѣденон Топлицн, на Белнкон Сѣхи, и Сѣха Белнкам wт(ъ) оустїм до самого верха, и съ ѕснми полѣнами и мѣнчели колко нх(ъ) по нен, и ѕси изворн, на нмѣ Ръръwанѣ, и Ѡстра и Негрилѣса, и съ ѕснми изворами колко ѕ нних(ъ) оупадают(ъ), и полѣнами и синожат(а)ми, томѕ с(вм)томѕ нашемѕ монастирѕ wт(ъ) Коронецъ, идеже ест(ъ) храм(ъ) с(вм)т(а)го и славнаго м(ѕ)ч(е)н(н)ка великаго и побѣдоносца Гешргїа и где егѕмень молебнік(ъ) наш(ь), кѵр(ъ) поп(ъ) Ефрем(ъ). И да ест(ъ) тое село на нмѣ Шилбиканїи и съ ѕсем(ь) елико вниѣ пишем(ъ) томѕ с(вм)томѕ нашемѕ монастирѕ wт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсем(ь) доходом(ь), непорѕшено николиже, на вѣки.

Й хотарь вниѣ писанномѕ селѕ да ест(ъ) по старомѕ хотарѕ wт(ъ) ѕснх(ъ) сторон(ъ), кѕда нз(ъ) вѣка wжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниѣ писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѧлеѫандра и Богдана-Блада, и вѣра бомрь нашнх(ъ): вѣра пана Збїарн, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Дѕми, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ѫцка Гѵдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Шефѕла Хотинского, вѣра пана Микот(ъ) и вѣра пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїи, вѣра пана Чорторовскїи, вѣра пана Грози пръкалаба Ѡрхенского, вѣра пана Секарь пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъwа спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Еремїа постелника, вѣра пана Ѩндренка чашника, вѣра пана Матеа столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѕснх(ъ) бомрь нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), великнх(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) господарь нашен земли, тот(ъ) що би не порѕшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али що би ѕтвръднл(ъ) и оукрѣпил(ъ).

Й кто сѧ перекѕснт(ъ) раздрѕшнти нли порѕшнти того нашего даанїа и потвръжденїа, тот(ъ) да ест(ъ) проклѣт(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего Ї(ѵс)ѕ Х(рнст)а, и wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїм его Б(о)гоматерь, и wт(ъ) $\widetilde{\text{Д}}$ ев(ан)г(е)листи, и wт(ъ) с(вм)тнх(ъ) славнних(ъ) и въсе хвалнмых(ъ) и врьховнних(ъ) ап(о)ст(о)лъ, Петра и Павла и прочїи, и wт(ъ) $\widetilde{\text{кд}}$ пророк(ъ) б(о)жїих(ъ), нже wт(ъ) вѣка Богоу оугоднвшнх(ъ), и wт(ъ) $\widetilde{\text{тнї}}$ wт(е)ць никенскнх(ъ), и да ест(ъ) подобен(ъ) Їѫдѣ и проклѣтомѕ Ѩрїи, и да нмает(ъ) ѕчастне съ wнѣми Юден нже възънпша на Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего Ї(ѵс)ѕ Х(рнст)а: кръвь его на нних(ъ) и на чадох(ъ) нх(ъ).

Й на бѫлшее крѣпост(ь) и потвръжденїе томѕ въсемѕ выше писанномѕ, велѣли есмн нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтѵлѕ логофетѕ, писати и нашѕ печат(ь) привѣсити к семѕ листѕ нашемѕ.

Пнс(а) Ївн(ъ), въ Сѧчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то $\text{ҳ}\widehat{\text{ѕцчѕ}}$, м(ѣ)с(ѧ)ца авг(ѕста) $\widetilde{\text{зї}}$.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Шилбиканн.

† În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă şi de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu Iisus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari

www.dacoromanica.ro

și mici, slugile noastre, Șandru Gardu și vărul lui, Șușman, și unchiul lor, Ioan, cu surorile lor, Magda, și Mara și Neaga, fiii lui Coste Mădzărăescul, de bunăvoia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept și propriu, un sat, anume Știlbicanii, la Toplița Rece, pe Suha Mare, și Suha Mare de la gură pînă chiar la obîrșie, și cu toate poienile și muncelele, cîte sînt pe lîngă ea, și toate izvoarele, anume Răroaia, și Ostra și Negrileasa, și cu toare izvoarele cîte cad în ele, și cu poienile și cu fînețele, însumi domniei mele, pentru 160 de zloți tătărești.

Și am plătit eu, domnia mea, toți banii mai sus scrișI, 160 de zloți tătărești, în mîinile slugilor noastre Șandru Gardu și în mîinile vărului lui, Șușman, și în mîinile unchiului lor Ioan și în mîinile surorilor lui, Magda, și Mara și Neaga, fiii lui Coste Mădzărăescul, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

Și după ce a plătit și am tocmit toate cîte scriem mai sus, eu, domnia mea, întru aceea, am binevoit, cu bunăvoința noastră, și cu inimă curată și luminată, și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Voroneț și am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaților înaintași și părinți ai noștri, și pentru sănătatea și mîntuirea noastră și pentru sănătatea și mîntuirea copiilor noștri, și am dat, și am închinat și am întărit acel sat, Știlbicanii, la Toplița Rece, pe Suha Mare, și Suha Mare de la gură pînă chiar la obîrșie, și cu toate poienile și muncelele cîte sînt pe lîngă ea, și toate izvoarele, anume Răroaia, și Ostra și Negrileasa, și cu toate izvoarele cîte cad în ele, și cu poienile și cu fînețele, acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Voroneț, unde este hramul sfîntului și slăvitului marelui mucenic și purtător de biruință Gheorghie și unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Efrem. Și să fie acest sat, anume Știlbicanii, și cu toate cîte scriem mai sus acestei sfintei mănăstiri a noastre de la noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ștefan voievod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hăiman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Ștefu1 de la Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reațeș pîrcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Groza pîrcălab de Orhei, credința panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Matei stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuternicească.

Iar cine ar îndrăzni să sfărîme sau să clintească această danie și întărire a noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și Mîntuitorul nostru, Iisus Hristos, și de preacurata lui maică, și de patru evangheliști, și de sfinții slăviți și întru totul lăudați apostoli de frunte, Petru și Pavel și ceilalți, și de 24 prooroci ai lui Dumnezeu, care din veac au plăcut lui Dumnezeu, și de 318 părinți de la Nicheia, și să fie asemenea cu Iuda și cu blestematul Arie, și să aibă parte cu acei iudei, care au strigat asupra Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Isus Hristos: sîngele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩, luna august, 17.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Ştilbicani.
⟨Altă însemnare, din sec. XVIII⟩: Ştulbicanii, 6996 ⟨1488⟩ avgust 17.

Bibl. de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin"-Moscova, Secţia manuscrise, Colecţia Markievici-Lukaşevici, Fond nr. 159, doc. nr. 8, Orig., perg. (34,5 × 50 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), deteriorată parţial la margine, cu legenda: † Печать Іѡ Богдана воєвода, господар Земли Молдавскои. Cu o foto, ibidem, nr. 780/5.

Un rez., din prima jumătate a sec. XVIII, avînd numai data de an, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 567 v. O copie, de I. Bogdan, după Уляницкій, *Матеріалы* (v. EDIŢII), la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 222 r.-v.; trei trad. germ.: una, cu sfatul domnesc incomplet, de translatorul Rakocza, la Bibl. Academiei de Ştiinţe a R.S.S. Ucrainene, „V. Stefanik"-Liov, Fond Czołowski, nr. 2428, alta, cu data de an greşită: 6906 (1398), la Arh. de Stat a Regiunii Cernăuţi, Fond nr. 115, op. 10, nr. 2, f. 1, 26—29, şi ultima, din 1849 iunie 13, de Jo⟨sef⟩ Ebelin, cu data greşită: „7906 (1398) ianuarie 17" (!), la Arh. St. Suceava, Fond M-rea Putna, I/17 (Inv. vechi al M-rii Putna, nr. 41).

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, V/51, XXIII/86 şi, alte trei la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/17 a, b şi c; un clişeu, la Arh. St Bucureşti, Microfilme U.R.S.S., rola 61, c. 716.

EDIŢII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 100 (rez., după Protocolul comisiei de delimitare a moşiilor, din 1781, nr. 44, cu data de an greşită: 1498); *Fondul religionar*, p. 807 (menţ., după trad. germ., cu data de an greşită: 6906, din Protocolul comisiei de delimitare a moşiilor din 1781, nr. 44); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 101—103 (nr. 1) (trad. germ., cu greşeli şi cu data de lună citită: ianuarie); Уляницкій, *Матеріалы*, p. 117 (text slav); Măzereanu, *Condica m-rii Voronet*, p. 6—7 (nr. 1 şi 2) (rez., după orig., şi menţ. unei trad. vechi) Яцимирскій, *Грамоты молдав.*, p. 13—14 (text slav); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 350—352 (nr. CLXXXVIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 98—99 (nr. 94) (trad., după foto); *Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 48 (nr. 59 ter.) (rez. dezv.).

41 1488 (6996) octombrie 8.

Un suret de pe un ispisoc vechiu de la Ştefan vodă, din 6996 ⟨1488⟩ oct(o)m(brie) 8[1], prin cari arată că un Filip şi Nechifor, feciorii Horţănii, de a lor bunăvoi au vîndut a lor driaptă ocină şi moşie dintru a lor drept uric giumătate de sat, anume Muşata, de la fîntînă în gios şi giumătate din tot venitul lui Carhană şi frăţîni-său, Oanii, drept 66 zloţi tătărăşti, cărora le întăreşte ca să stăpîniască în veci.

Arh. St. Iaşi, Condica K 325, f. 2 (nr. 1). Rez., după un suret „tălmăcit de Evloghie dascălul cel bătrîn", într-o carte de judecată din 1804 iulie 10.

EDIŢII Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 182 (rez.); Ghibănescu, *Surete*, V, p. 214—216 (nr. CLVII) (rez.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 353 (nr. CLXXXIX), (rez.), *D.I.R.*, A, II, p. 99 (nr. 95) (rez. după I. Bogdan).

[1] Urmează, între paranteze: „tălmăcit de Evloghii dascalul cel bătrîn".

42 1488 (6996) octombrie 15, Suceava.

† Ѡ(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ, нс(ъ) симь листомь нашимь, оусим(ъ) кто на немь оузрить или его чтоучи оуслышить, иже прїидоша прд(ъ) нами и прд(ъ)

www.dacoromanica.ro

оусимн нашимн молдавскимн боіаре нашн слѣги Мнхоул(ъ), брат(ъ) Мкѣшев(ы), н Жоуржа, н братъ его, Иван(ъ), н Братоул(ъ) н непотъ его, Рафею, н Мнхоул(ъ) Ѡброкъ, н Григорь, с(ы)нъ Ивановъ, по нх(ъ) доброн волн, ннкимъ непоноужени, а нн прнсловани, н продалн свою правѣю wтнноу, wт(ъ) своего прабаго оурнка, едно село, на нмѣ Негоещїн, на Чорномъ Потоцѣ, н съ ставмн, самомоу г(о)с(по)д(ст)воу мн за р҃ов҃ златъ татарскнхъ.

И оу томъ, г(о)с(по)д(ст)во мн заплатнл(ъ) оусн тотн выше писаннын пннѣзн, р҃ов҃ злат(ъ) татарскнх(ъ), оу рѣкн слоугамъ нашнмъ: Мнхоул(ъ), брат(ъ) Мкоушев(н), н Жоуржа, н братоу его, Иваноу, н Братоул(ъ) н непотоу его, Рафею, н Мнхѣл(ъ) Ѡброкъ, н Григорь, с(ы)нъ Иванювъ, перед намн н перед(ъ) нашнмн боіаре.

И такwж(е) пріінде, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн боіаре, слоуга наш(ь) Дашко н сестра его, Малѣ, с(ы)нове Гостила, оунѣкове Поуѫ плоскарѣ, по нхъ доброн волн, ннкимъ непоноужени, а нн прнсловани, н такwж(е) продалн свою правѣю wтнноу, wт(ъ) своего прабаго оурнка, половнна село wт(ъ) Гостнлещь, на Чорном(ь) Потоцѣ, вышноую часть, самомоу г(о)с(по)д(ст)воу мн, за р҃к златъ татарскыхъ(ъ).

И оуставше азь, г(о)с(по)д(ст)во мн, та заплатнл(ъ) оусн тотн выше писанїн пннѣзн, р҃к злат(ъ) татарскнхъ, оу рѣкн слѣѕѣ нашемоу Дашко е сестрн его, Малн, с(ы)нове Гостнла, оуноукове Поуѫ плоскарѣ, перед(ъ) намн н перед(ъ) нашнмн боіаре.

И такwж(е) пріінде, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн боіаре, Илѣнъ, дочка Некитова, врата Костн Ѩндроннка, по своен доброн волн, ннкимъ непоноужена,а нн прнсловано, н продала свою правѣю wтнноу, wт(ъ) своего прабаго оурнка, двѣ селѣ що соуть на Молдавѣ, на нмѣ Полѣна, где бнлн кнѣзове Бълош(ь) н Данчюл(ъ) самьмоу г(о)с(по)д(ст)воу мн,за с҃ злат(ъ) татарскыхъ(ъ).

И заплатнл(ъ) г(о)с(по)д(ст)во мн оусн тотн выше писаннїн пннѣзн, с҃ злат(н), оу рѣкн Илѣнн, дочкн Некита, врата Костн Ѩндроннка. Ѩ пак(ъ) wна прнвнлїе, що нмала на тнх(ъ) сель wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѩлеѯандра воеводї, еще ен дала оу рѣкн г(о)с(по)д(ст)вѣ мн.

И такwж(е) пріндоша, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн боіаре, нашн слоугн Ѕърнъ н братїа его, Тома н Іwн(ъ), с(ы)нове Пътра, оунѣкове Тнбнин, по нх(ъ) доброн волн, ннкимъ непоноужени, а нн прнсловани, н продалн свою правѣю wтнннѣ н дѣднноу, едно село, на нмѣ Чорсъчещїн, где бнл(ъ) дед(ь) нхъ Тнба, на Молдавѣ, оу Грѣшово Поле, н мѣсто wт(ъ) млнин оу Молдавѣ самомоу г(о)с(по)д(ст)воу мн, за с҃м҃ злат(ъ) татарскнх(ъ). И заплатнл(ъ) г(о)с(по)д(ст)во мн оусн тотн выше писанїн пннѣзн, с҃м҃ злат(ъ), оу рѣкн Ѕърнъ н братїамь его, Тома н Іwн(ъ), перед(ъ) намн н перед(ъ) нашнмн боіаре. Ѩ пак(ъ) wнн прнвнлїе, що нмалн на тое село wт(ъ) оунков(ъ) нашнх(ъ), wт(ъ) Илїѧша воеводї н wт(ъ) Стефана воеводї, колн бнлн оу мнрѣ, еще ен далн оу рѣкн г(о)с(по)д(ст)воу мн.

И такwж(е) пріінде, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн боіаре, Нѣгша, дочка Бънла wт(ъ) Ракова, непота Ботъша, по своен доброн волн, ннкимъ непоноужена, а нн прнсловано, н продала свою правѣю wтнннѣ, wт(ъ) своего праваго оурнка, едно село на Молдавѣ, на Грѣшово Поле, на нмѣ част(ь) Ботъшова, где бнл(ъ) дед(ъ) ен Ботъш(ь), самомѣ г(о)с(по)д(ст)вѣ мн, за а҃ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И заплатнл(ъ) г(о)с(по)д(ст)во мн оусн тотн выше писаннїн пннѣзн, а҃ злат(ъ), оу рѣкн Нѣгшн, дочцн Бънла wт(ъ) Ракова, перед(ъ) намн н перед(ъ) нашнмн боіаре.

И оутокмнвше н заплатнвше г(о)с(по)д(ст)во мн оусе съ готовнмн пннѣзмн, елнко выше пншемь, а г(о)с(по)д(ст)во мн бл(а)гопронзволнх(ъ) нашнм(ь) бл(а)-

www.dacoromanica.ro

гымь пронзволенїемь, и ч(н)стым(ь) и свѣтлим(ь) ср(ъ)дцемь, и съ оусем нашем добром волем, и wт Б(ог)а помощїа и оучинили есми въ зад(8)шїе с(вм)топочившихъ(ъ) предкwв(ъ) и родителен нашихъ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе дѣтен нашихъ тако да оутвръдим(ъ) и оукрѣпим(ъ) нашѫ с(вм)тоую Митрополїю wт(ъ) Романова тръга, идеже ест(ъ) храм(ъ) прѣподwбнѣи м(а)т(е)ри нашен Параскеви, и где ест(ъ) еп(н)ск(о)пь м(о)лебникь нашь кирь Василїе, и дали есми тон с(вм)тон нашен Митрополїи оусн тоти села, елнко выше пишемь, на имѣ: Негоещїи съ ставом(ь) и съ млиншм(ь), и половина wт(ъ) Гостилещи, и Полѣна, wба жѫдечїи, и Тибещїи съ млини, и част(ь) Ботъшова. Тое въсе выше писаное да ест(ъ) с(вм)тон нашен митрополїи wт(ъ) Романова тръга wт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсем(ь) доходшм(ь), непорѫшено николиже, на вѣкы вѣчным.

Ѧ хотарь тѫм(ъ) оусимь выше писанимь селам(ъ) да ест(ъ) wт(ъ) оусиχ(ъ) сторwн(ъ) по старомоу хотарѫ, кѫда из вѣка wжидали. Ѧ хотарь тон половина село wт(ъ) Гостилещ(н) поченшн wт(ъ) лнса wт(ъ) Кълиманов брwд(ъ) оусе Гостилѣсою долоув(ь) до Чорном(ь) Потокѫ оу мость Бецин(ъ), та Чорном(ь) Потокѫ, долоув(ь), до оустїе Бахни, та Бъхинцою горѣ до могилѫ, до где сѣ снимаеть хотарь Гостилещилwрь съ Бъхнѣнилwрь, а wт(ъ) толѣ, по должи нивам(н), на могилоу що ест(ъ) оу зли ветхын поут, а wт(ъ) нишχ(ъ) сторон(ъ) по старомоу хотарѫ, коуда из вѣка wжидали.

Ѧ пак(ъ), тота привилїа що ест(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѧлеѯандра воеводї, на Полѣни, на wба части, и пак(ъ) дроугаа привилїа що ест(ъ) wт(ъ) 8нков(ъ) нашихъ(ъ), wт(ъ) Илїаша воеводї и wт(ъ) Стефана воеводї, коли билноу мирѫ, на Чорсъчещ(н), оу Грѫшово Поле, а г(о)с(по)д(ст)во мы еще есми иχ(ъ) дали wба оу рѫки м(о)лебникоу нашемоу кѵ̈рь Василїе еп(н)ск(о)поу wт Романова тръга.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнихъ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Ѧлеѯандра и Богдана-Елада, и вѣра бояр нашихъ(ъ): вѣра пана Збїари, вѣра пана Нѧг(а), вѣра пана Доулма, вѣра пана Гангоура, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ѭцка Хоудича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Цѣефѫла паркалаба wт(ъ) Хотина, вѣра пана Мѣкоть и вѣра пана Рѣцеша паркалаби wт Нѣлца, вѣра пана Ѧндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѣ паркалаба Ѫрхеского, вѣра вана Іwн(а) Секаръ паркалаба Новоградского, вѣра пана Клынъѫ спътарѣ, пѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Ѧндренка вашинка, вѣра пана Шандра колнса и вѣра оусиχ(ъ) бояр нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), челнкиχ(ъ) и малиχ(ъ).

Ѧ пак(ъ), кто боудет(ъ) еп(н)ск(о)пь оу нашен с(вм)тон Митрополїи wт(ъ) Романова тръга, съ въсѣми братїами и съ въсѣми цръковники кто боудеть там(ъ) оу тон с(вм)тон цр(ь)кви, а wни покова боудемо мы wт(ъ) Б(ог)а жнвн, а wни да нмают(ъ) нам(ъ) слоужити на въсѣкиχ(ъ) неделѣхь оу четвръток(ъ) вечерь параклис(ъ), а въ пѣтокъ(ъ) литоургїю; а по нашемь животѣ, а wни да нмают(ь) слоужити нам(ъ) въ пѣтwк(ъ) вечерь парастас(ъ), а оу соуботоу литоургїю и да ест(ъ) непрѣмѣнно никогда.

Ѧ по нашем(ь) животѣ, кто боудеть г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт дѣтен нашихъ(ъ) нли wт(ъ) нашего родоу или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь изберетъ г(о)сп(о),д(а)рем(ь) бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) би не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, що есмо дали и потвръдили тон с(вм)тон нашен митрополїи wт(ъ) Романова тръга, али що би оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), занѫже есмн кѫпили за свои правїи и ч(н)стын пинѣзи.

Ѧ кто сѣ покѫсит(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, елнко ест(ъ) выше писано, порѫшити или раздрѫшити, тот(ъ) таковїи да ест(ъ) проклѣть wт(ъ)

www.dacoromanica.ro

Г(оспод)а Б(ог)а Сп(а)са нашего І(сус)у Х(рист)а сътворшаго н(е)бо и землъ, и wт(ъ) пр(ѣ)ч(и)стыѧ Б(о)гом(а)тере, и wт(ъ) въсѣхъ(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ) иже wт(ъ) вѣка Б(ог)оу оугодившихъ(ъ).

И на болшее крѣпост(ь) и потвръжденїе томоу въсемоу выше писанномоу, велѣли есми нашемоу вѣрномоу панѣ Тъѣтѣлѣ логофетѣ писати и нашѣ печать привѣсити к семмоу листѣ нашемѣ.

Пис(а) Тодерь, оу Сwч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕщчѕ, м(ѣ)с(ѧ)ца wк(товрїа) ѣї.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Село Блъдначани.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni slugile noastre, Mihul, fratele lui Iacuş, şi Giurgea şi fratele lui, Ivan, şi Bratul şi nepotul lui, Rafeiu, şi Mihul Obroc, şi Grigor , fiul lui Ivan, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină, din uricul lor drept, un sat, anume Negoeştii, pe Pîrîul Negru, şi cu iazuri, însumi domniei mele, pentru 172 de zloţi tătăreşti.

Şi întru aceia, eu, domnia mea, am plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 172 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre: Mihul, fratele lui Iacuş, şi Giurgea, şi fratele lui, Ivan, şi Bratul şi nepotul lui, Rafeiu, şi Mihul Obroc şi Grigor, fiul lui Ivan, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Şi de asemenea a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Daşco şi sora lui, Malea, fiii lui Gostilă, nepoţii lui Puiu Ploscarul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi de asemenea au vîndut dreapta lor ocină, din uricul lor drept, jumătate din satul Gostileşti, pe Pîrîul Negru, partea de sus, însumi domniei mele, pentru 120 zloţi tătăreşti.

Şi m-am sculat eu domnia mea, şi am plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 120 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Daşco şi a surorii lui, Malea, fiii lui Gostilă, nepoţii lui Puiu Ploscarul, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Şi de asemenea au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Ileana, fiica lui Nechita, fratele lui Coste Androinic, de bunăvoia sa, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina ei dreaptă, din uricul ei drept, două sate care sînt pe Moldova, anume Poiana, unde au fost cneji Băloş şi Danciul, însumi domniei mele, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit domnia mea toţi acei bani mai sus scrişi, 200 de zloţi, în mîinile Ilenii, fiica lui Nechita, fratele lui Coste Androinic. Iar privilegiul pe care ea l-a avut pentru aceste sate de la bunicul nostru, Alexandru voievod, l-a dat în mîinile domnici mele.

Şi de asemenea au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre Zărnă şi fraţii lui, Toma şi Ion, fiii lui Pătru, nepoţii lui Tiba, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina şi dedina lor dreaptă, un sat, anume Ciorsăceştii, unde a fost bunicul lor, Tiba, pe Moldova, în Cîmpul Perilor, şi loc de moară pe Moldova, însumi domniei mele, pentru 240 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit domnia mea toţi acei bani mai sus scrişi, 240 de zloţi, în mîinile lui Zărnă şi ale fraţilor lui, Toma şi Ion, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri. Iar privilegiul, pe care l-au avut ei de la unchii noştri, Iliaş voievod şi Ştefan voievod, cînd au fost în pace, l-au dat în mîinile domnici mele.

Şi de asemenea a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Neagşa, fiica lui Băilă de la Racova, nepoata lui Botăş,

www.dacoromanica.ro

de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina ei dreaptă, din uricul ei drept, un sat pe Moldova, în Cîmpul Perilor, anume partea lui Botăş, unde a fost bunicul ei, Botăş, însumi domniei mele, pentru 60 de zloţi tătăreşti.

Şi a plătit domnia mea toţi acei bani mai sus scrişi, 60 de zloţi, în mîinile Neagşei, fiica lui Băilă de la Racova, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Şi, după ce am întocmit şi am plătit domnia mea toate cu bani gata, cum scriem mai sus, iar domnia mea am binevoit cu toată bunăvoinţa noastră şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu şi am făcut pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim, sfînta noastră Mitropolie din tîrgul Roman, unde este hramul preacuvioasei maicii noastre Paraschiva şi unde este episcop rugătorul nostru Vasilie, şi am dat acelei sfinte Mitropolii a noastre toate acele sate, cît scriem mai sus, anume: Negoeştii, cu iazuri şi cu mori, şi jumătate din Gostileşti, şi Poiana cu amîndouă judeciile, şi Tibeştii, cu mori, şi partea lui Botăş. Toate cele mai sus scrise să fie sfintei noastre Mitropolii din tîrgul Romanului de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul tuturor acelor sate mai sus scrise să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestei jumătăţi de sat din Gostileşti <să fie> începînd din pădurea de la vadul lui Căliman, tot în jos pe Gostileasa la Pîrîul Negru, la podul lui Veţea, şi pe Pîrîul Negru, la vale, la gura Bahnii şi pe Băhniţa în sus la movilă, pînă unde se întîlnesc hotarele Gostileştilor cu ale Băhnenilor şi de aici, pe ogoarele din jos, la movila care este la un drum vechi, rău, iar din celelalte părţi, după hotarul vechi, pe unde au fost folosit din veac.

Şi iarăşi, acel privilegiu, care este de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru Poiana, pentru amîndouă părţile, şi celălalt privilegiu, care este de la unchii noştri, Iliaş voievod şi Ştefan voievod, cînd au fost în pace, pentru Ciorsăceşti, la Cîmpul Perilor, domnia mea încă le-am dat pe amîndouă în mîinile rugătorului nostru, chir Vasilie, episcopul de tîrgul Roman.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Şteful pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreica Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor moldoveni, mari şi mici.

Şi iarăşi, cine va fi episcop la sfînta noastră Mitropolie de tîrgul Roman, cu toţi fraţii şi cu toţi ţîrcovnicii care vor fi acolo la acea sfîntă biserică, şi cît timp voi mai fi în viaţă de la Dumnezcu să se slujească în fiecare săptămînă joi seara paraclis, iar vinerea, liturghie; iar după viaţa noastră, ei să ne slujească vineri seara parastas, iar sîmbătă seara liturghie şi să nu fie schimbat niciodată.

www.dacoromanica.ro

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră pe care am dat-o şi am întărit-o acelei sfinte Mitropolii a noastre din tîrgul Roman, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că le-am cumpărat pe banii mei drepţi şi curaţi.

Iar cine ar îndrăzni să clintească sau să sfărîme dania şi întărirea noastră, cît este mai sus scrisă, unul ca acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, Mîntuitorul nostru Isus Hristos, care a făcut cerul şi pămîntul, şi de preacurata lui maică şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩, luna octombrie 15.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Satul Vlădiceni.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 135. Orig., perg. (54 × 62 cm.), pecete atirnată (şnur de mătase cenuşie legat ulterior de act, partea sigilată a doc. fiind tăiată), stricată (lipsă intreg conturul), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань <воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

Trei trad.: două, din sec. XVIII, ibidem, LXV/1 a şi b, şi una, din acelaşi secol, privind numai partea din act ce se referă la satul Gostileşti, ibidem, LXIII/51. Trei copii: una, de pe trad., incredinţată la 1805 martie 31 de Gherasim episcop de Roman, ibidem, LXXIV/16, alta, incredinţată la 1813 februarie 6 de Dimitrie Sturza vel logofăt, după copia adeverită la 1805 martie 31 de Gherasim episcop de Roman din Condica Episcopiei de Roman, ibidem CXLII/111, şi alta, după o trad. din aceeaşi condică, adeverită de Meletie episcop de Roman, la 1830 iunie 17, la Arh. St. Bucureşti, Episcop. Roman, VI/1 (nr. 2). O copie slavă şi traducere, făcute de episcopul Melchisedek, la Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu"-Iaşi, Arhiva Melchisedek, mapa LXV, p. 242—248.

Şase foto.: una, la Bibl. Acad., Fotografii, LXXVIII/17, şi cinci, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/18 a, b, c, d şi e.

EDIŢII: Melchisedek, *Chronica Romanului*, I, p. 133—145 (text slav, cu greşeli de lectură şi de ortografie şi cu modificări şi omisiuni ale editorului, după o condică din 1756, şi trad. arhaizantă, cu erori şi cu data socotită in stilul de 1 septembrie); Codrescu, *Uricariul*, XVI, p. 285—291 (copie, din 1815 aprilie 3, după altă copie, din 1805 martie 31, incredinţată de Gherasim episcop de Roman, cu data socotită de editor in stilul de 1 septembrie); XXV, p. 1—5 (copie, din 1813 februarie 6, după copia din 1805 martie 31, incredinţată de Gherasim episcop de Roman, cu data socotită de editor in stilul de 1 septembrie); Cristea, *Episc. Romanului*, p. 29—30 (rez. după orig.); Rosetti, *Pămîntul*, p. 35 (nr. 8) (rez. al editorului după Melchisedek), p. 141, nota (rez. pentru partea privitoare la Gostileşti, cu data socotită in stilul de 1 septembrie), p. 149 (rez. al editorului după orig., cu data socotită in acelaşi stil); I. Bogdan, *Despre cnejii români*, p. 24 (rez. cu extras slav, cu data socotită în stilul de 1 septembrie); idem, *Doc. Ştefan* I, p. 353—357 (nr. CXC) (text slav) şi p. 359—361 (trad. de la Bibl. Acad., LXV/1); idem, *Album*, pl. 69 (facs.); *D.I.R*, A. II, p. 99—102 (nr. 96) (trad. după orig.).

43 1488 (6996) decembrie 13, Suceava.

† Мⷭ(и)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефана воєвода, г(о)сп(о)дарь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), и сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оуꙁрит(ъ) или его чтѣчи ѕслышит(ъ), ѡже прїидоша, прⷣ(ъ) нами и прⷣ(ъ) оусими нашими молдавскими боꙗре, слоуга наш(ь), пан(ъ) Фете Шковескѣл(ъ), и кнѣгинѣ его, Марина, ѕнѣка ⷓнбора стараго и ѕнѣка Зонки, по своен доброн волн, никим(ь) непонѣжена, а ни присилована, и продала свою правѣю ѡтниниѕ, ѡт(ъ) своего праваго оурнка и нс привилїе дед(а) ен ⷓнбора и Зонки, ꙗоже ѡни имали ѡт(ъ) дѣда нашего, ѡт(ъ) Ѧлеѯандра воєводї, едно село на Брълад(ѣ), где бил(ъ) жѧде Бѧда и Дрѣгою, ѡба жѧдечїиле, слѧѕѣ нашемѣ Данчюл Дѣлѣ, за ρ̃о злат(ъ) татарскиⷯ(ъ).

www.dacoromanica.ro

И ѕставше слѫга наш(ь) Данчюл(ъ) Дѣлѣ та заплатил(ъ) оуси тотн пинѣзи, <р҃о>[1] злат(ъ), оу рѕки слѫѕѣ нашемѫ, панѫ Фете Иковескѫл(ъ), и оу рѕки кнѣгинн его, Марнин, оунѕки Цінвора старого и ѕнѕки Зонки, перед(ъ) намн и перед(ъ) нашимн боіаре.

Ин<о мы>[1], вид<ѣеш>[1]е нх(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полнѕю заплатѫ, а мы, також(ь), и от(ъ) нас(ъ) есмн дал и потвръднл слѫѕѣ нашемѫ Данчюл(ъ) Дѣлѣ тое прд(ъ), реченое село, на Брълад҃ѣ, на нмѣ <где былъ>[1] жѕд<е Б>[1]ѕда и Дръгою, ѡбѣ жѕдечінле, да ест(ъ) емѫ от(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходѫм(ь), емоу, и дѣтем(ъ) его, и ѕнѕчатом(ъ) его, и прѣѕначатѫм(ъ) его, и праџѕрѣтом(ъ) его и въсемѫ родѫ его, кто сѧ <емѫ нз>[1]берет(ъ) нанблнжнін, непорѕшено нникол҃же, на вѣкы.

И хотар томѫ выше писанномѫ селѫ да ест(ъ) от(ъ) оуснх(ъ) сторон(ъ) по старомѫ хотарѕ, кѕда нз вѣка ѡжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мн выше писаннаго, мы, Стефана воі҃ водї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ілеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра боіар нашнх(ъ): вѣра пана Звїарн, вѣра пана Нмг(а), вѣра пана Дѯмн, вѣра пана Гангѕра, вѣра пана Драгоше дворннка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Шцка Хѕдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Шефѕла паркалаба от(ъ) Хотнна, вѣра пана Мнкотъ и пана Рѣцеша паркалабн от(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ндренка Чорторѡвского, вѣра пана Грозѣ паркалаба Сѫрхенского, вѣра пана Іон(а) Секаръ паркалаба Новоградского, вѣра пана Клънѕ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрнка, вѣра пана Єремїа постелнника, вѣра пана Ндренка чашнка, вѣра пана Шандра комнса и вѣра ѕснх(ъ) боіар нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѯдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, от дѣтен нашнх(ъ) нли от(ъ) нашего родѫ нли пак(ъ) бѯд(ь) кого Б(ог)ь нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) <цо бн ем>[1] оуне порѕшнл(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али цо бн емѫ оутвръднл(ъ) и ѕкрѣпнл(ъ), занѯже есмн емѫ дал и потвръднли за его правѕю слѫжбѫ и за цо собн кѯпнл(ъ) на свон правїн пинѣзи.

И на болшѕю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣлн есмн нашемѫ вѣрномоу панѯ, Тъѕтѕлѫ логофетѯ, писати и нашѫ печат(ь) прнвѣсити к семѫ лнстѯ нашемѫ.

Пнс(а) Тодер(ъ), оу Сѫч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѕцчѕ, м(ѣ)с(м)ца дек(евріа) ѓ҃і.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră, pan Fete Iacobescul şi cneaghina lui, Marina, nepoata lui Ştibor cel bătrîn şi nepoata Zoicăi, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină, din uricul lor drept şi din privilegiul bunicilor ei, Ştibor şi Zoica, pe care l-au avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod, un sat pe Bîrlad, unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu, amîndouă judeciile, slugii noastre Danciul Delea, pentru 170 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Danciul Delea şi a plătit toţi acei bani, ⟨170⟩[1] de zloţi, în mîinile slugii noastre, pan Fete Iacobescul, şi în mîinile cneaghinei lui, Marina, nepoata lui Ştibor cel bătrîn şi nepoata Zoicăi, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci ⟨noi⟩ [1], văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, am dat de la noi şi am întărit slugii noastre Danciul Delea acest sat mai înainte spus, pe Bîrlad, anume unde ⟨au fost⟩ [1] juzi ⟨B⟩[1]uda şi Drăgoiu,

www.dacoromanica.ro

amîndouă judeciile, să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine ⟨i⟩[1] se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechile hotare, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Şteful pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor acelor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6996 ⟨1488⟩, luna decembrie 13.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 12. Orig., perg. (35 × 45 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată (lipseşte jumătate din margine), cu legenda: † Печать Їѡ Стефань воєвѡда, <г>ѡспод<ар> Зе>мли Мѡлдавскои. Un facs., ibidem, ms. nr. 5234, f. 281.

O trad., din 1765 iunie 14, de Eustratie dascăl, la Arh. St. Bucureşti, Mitropolia Moldovei, VII/1.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/19.

EDIŢII: Melchisedec, *Două urice*, p. 369—371 (text slav, cu greşeli, şi trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); I. Bogdan, *Despre cneji români*, p. 24 (rez., cu extras slav şi cu data socotită în stilul de 1 septembrie, după Melchisedec); Rosetti, *Pămîntul*, p. 149 (rez., după orig., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); I. Bogdan, *D. c. Ştefan*, I, p. 361—362 (nr. CXCI) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 102—103 (nr. 97) (trad., după orig.).

[1] Rupt.

44 1489 (6997) ianuarie 9

Suret de pe o hotarnică veche a domnului Ştefan vodă, din let 6997 ⟨1489⟩ ghenarie 9, — scris suretul de Simeon uricariul şi încredinţat şi de Evloghie tălmăcitoriu că este adevărat tălmăcit — în care scrie că hotarul satului acestuia (Petricanilor)[1] să înceapă dimpotriva locului, din dealu despre Lăpuşna, şi merge la Fîntîna Mare, despre tîrgul Lăpuşna, care merge la ruptura din sus şi merge margine în sus faţa Lăpuşnii şi tot margine faţa Lăpuşnii, pînă ce hotărăşte cu Dragomireştii şi cu Bujorul şi de acolo să întoarce faţa Bujorului în giosu, din vale de Movila Petricăi hotar şi de acolo merge tot faţa

www.dacoromanica.ro

Bujorului împortiva rupturii Bujorului, într-o buză de pisc este hotar şi de acolo taie piste deal de la Soci şi muchie dealului din deal de Soci este hotar şi merge drept în Movila lui Fulger şi merge dealul în gios, unde este hotar Bujorului, şi loveşte în coastele Bobicenilor şi Bobicenii trec tot dialul în gios, pînă împotriva hotarului din gios de lac, este hotar împotriva hotarului din dialu şi atîta este hotarul Petricanilor împregiur.

După Boga, *Doc. basarabene*, IV, p. 12 (nr. XI). Extras din hotarnica satului Petricani, ţinutul Lăpuşnei, din 1791 decembrie 21, ce se afla la Arh. St. Chişinău.

ALTE EDIŢII: Boga, *Doc. din sec. XV*, p. 90 (nr. XI) (acelaşi text, cu data de an socotită greşit: 1488); Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 130—131 (nr. 36) (extras, după Boga); *D.I.R.*, A, II, p. 103 (nr. 98) (extras, după Costăchescu).

[1] Parantezele lui Boga.

45 1489 (6997) ianuarie 16, Suceava.

† Л(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, господарь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), н сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтоучи ѕслышит(ъ), ѡже пріндоша, прѣд(ъ) нами н прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боіаре, наши слоуги, Лазѫ н братъ его, Минхоул(ъ), с(ы)н(о)ве Ивана Чюмалѣ, н племенницн нх(ъ), Сима н братъ его, Иван(ъ), н сестра нх(ъ), Мъріе, с(ы)н(о)ве Тодера Чюмалѣ, по нх(ъ) добром волн, неким(ь) непонѹженн, а ни прнсловапн, н продали свою правѹю ѡтнинюу н <дѣдин>[1]на н испрнвлїа деда нх(ъ) Ивана Дрочнча цо имал(ъ) ѡн(ъ) ѡт(ъ) деда нашего, ѡт(ъ) Алеѯандра воеводн, половина село ѡт(ъ) Федецн, част(ь) ѡт(ъ) поле. Та <продали>[2] слѹѕѣ нашемоу, Минхоул(ъ) Чокан(ъ), за ѯ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оуставше слоуга наш(ь), Минхоул(ъ) Чокан(ъ), та заплатил(ъ) оусн тотн пинѣзн, ѯ злат(ъ), оу рѹки Лазѫ н братѹ его, Минхѹл(ъ), н племенником(ъ) нх(ъ), Симн н братѹ его, Иванѹ, н сестрн нх(ъ), Мъріи, прѣд(ъ) намн н прѣд(ъ) нашемн боіаре.

Ино мн, видѣше нх(ъ) добром волн н токмеж(ь) н полною заплатѹ, а мн ѡт(ъ) нас(ъ) есмн дали н потвръдили слѹѕн нашемѹ Минхѹл(ъ) Чокан(ъ) тотоу половиноу ѡт(ъ) село Федецн, част(ь) ѡт(ъ) поле, да ест(ъ) емоу ѡт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) н съ въсем(ь) доходѡм(ь), емѹ, н дѣтим(ъ) его, н оуничатом(ъ) <его>[1] н прѣоуиѹчатом(ъ) его, н прѣцѹврѣтом(ъ) его н въсемѹ родѹ его, кто сѣ емѹ избереть(ъ) наиблнжнїн, непорѹшено николиже на вѣкы.

И хотар тон половнин част(ь) <да ест половина ѡт въсего хотара>[1].

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мн, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Алеѯандра н Богдана-Клада, н вѣра боіар нашнх(ъ): вѣра пана <Збїарн>[3], вѣра пана Нѣг(а), вѣра пана Дѹма, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Кѫцка Хѹдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѹла паркалаба Хотинского, вѣра пана Микотъ н пана Рѣцеша, паркалабн ѡт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Индренка Чорторовского, вѣра пана Грозѫ паркалаба Ѳрхенского, вѣра пана Секаръ паркалава Новоградского, вѣра пана Клънъѹ спътарѣ, вѣра пана Болдѹра внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Индренка чашника, вѣра пана Шандра комнса н вѣра ѹснх(ъ) боіар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), великнх(ъ) н малнх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или ѡт(ъ) нашего родѹ или пак(ъ) бѹд(ь) кого Б(ог)ъ избереть(ъ)

www.dacoromanica.ro

г(о)сп(о)д(а)рем(ъ) бнтн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн емѫ не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бн емѫ ѫтвръдил(ъ) и ѫкрѣпил(ъ), занѫже есмн емѫ дали и потвръдили за его правѫю слѫжбѫ и за що wн(ъ) собн кѫпил(ъ) на свон правїн вннѣзн.

И на болшее крѣпwст(ь) и потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семоу листоу нашемоу.

Писал Тоадерь ѫ Сwчавѣ , в(ъ) л(ѣ)то ҳ$\overset{\text{ѕщч}}{\text{ѕ}}$, м(ѣ)с(и)ца ген(варїа) $\overset{\text{ѕї}}{\text{ѕ}}$.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre, Lazea şi fratele lui, Mihul, fiii lui Ivan Ciumalea, şi verii lor, Sima şi fratele lui, Ivan, şi sora lor, Mărie, fiii lui Toader Ciumalea, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină şi ⟨dedi⟩[1]nă, din uricul şi privilegiul bunicului lor, Ivan Drocici, pe care ei l-au avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod, jumătate de sat din Fedeşti, partea de la cîmp; şi ⟨au vîndut⟩ [2] slugii noastre, Mihul Ciocan, pentru 50 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Mihul Ciocan, şi a plătit toţi aceşti bani, 50 de zloţi, în mîinile lui Lazea şi ale fratelui său, Mihul, şi ale verilor lor, Sima şi ale fratelui său, Ivan, şi ale surorii lor, Maria, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plata deplină, şi noi, de asemenea, am dat de la noi şi am întărit slugii noastre Mihul Ciocan acea jumătate de sat din Fedeşti, partea de la cîmp, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor ⟨lui⟩[1], şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat ⟨să fie iumătate din tot hotarul⟩[1].

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului ⟨Zbiarea⟩[3], credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldur vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri, sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta lui slujbă şi pentru că el şi-a cumpărat cu banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6997 ⟨1489⟩, luna ianuarie 16.

www.dacoromanica.ro

Bibl. Acad., CCCI/21. Orig., perg. (31 × 46 cm.). rupt şi şters la îndoituri, pecete atîrnată, pierdută. O copie, de I. Bogdan, după Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 165— 166, ibidem, ms. nr. 5234, f. 176— 179.

Patru foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/20 a b, c şi d.

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 165— 167 (nr. CXXIX) (text slav, şi trad.) şi p. CXLV (nr. 91) (rez. după orig.); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 133— 135 (nr. 37) (text slav., după Ghibănescu, şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 104— 105 (nr. 99) (trad.).

---

[1] Rupt.
[2] Omis.
[3] Şters.

46 1489 (6997) ianuarie 22.

Suret de pe ispisoc sîrbescu de la Stefan v(oie)vodă, let 6997 ⟨1489⟩ ghen(arie) 22.

Facem înştiinţare precum au venit, înnainte noastră şi înnainte tuturor boerilor noştri, Magda, fata Marinii, şi rudeniia [1] ei, Vasilca, fata Cozminii [2], nepoate Baliţii, de a lor bunăvoia, de nime silite, nice asuprite, şi au vîndut a lor driaptă ocină, doao părţi din sat din Dobrienești, parte lor, unde au fost casa moşului [3] lor Baliţa, pe pîrîu Telejnii, slugii noastre Oanei, drept optzăci şi şasă zloţi tătărăşti.

Şi s-au sculat sluga noastră, Oana, şi au plătit toţi deplin acei bani de mai sus scriş(i), 86 zloţi tătărăşti, în mîinile Magdii, fata Marinii, şi a rudenii[1] sale, Vasilcăi, fata Cozminii [2], nepoate Baliţăi. Şi dresurile ce au avut moşul [4] lor Baliţa, de la unchii noştri, de la Iliiaş v(oie)vodu şi de la Ştefan v(oie)-vodu şi acele încă li-au dat în mîinule slugii noastre Oanei, denainte noastră şi denainte boerilor noştri.

Deci noi, văzind a lor de bunăvoia tocmală şi plată deplin(ă), aşijdere şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Oanei pe aceli de mai sus zisă doao părţi din sat, anume din Dobrienești, pe pîrîul Telejna, ca să-i fie lui şi nepoţilor lui de la noi uric, cu tot venitul, lui, şi feciorilor lui şi fraţilor lui şi a tot niamului lui.

Şi iarăş(i) am dat şi am întărit slugilor noastre, Oanei şi fraţîlor lui, Tomii şi popii Lupşe, pe a lor driaptă ocină, a treia parte din sat din Dobrienești, pe pîrîul Telejna, ca să le fie lor de la noi uric cu tot vinitul, lor şi feciorilor lor, nepoţîlor şi strănepoţilor lor şi a tot niamul lor, ce să va alege mai aproape, neruşuit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat să fie despre toate părţîle după hotarul vechiu, pe unde au umblat din vac.

Şi spre aceasta iaste credinţa domniei mele Stefan v(oie)vodă şi credinţa a preaiubiţi fiilor domniei mele, Alexandru ⟨şi⟩[5] Bogdan-Vlad, şi credinţa a tuturor boerilor domniei mele, a mari şi mici.

Iar după a noastră viaţi, cine va fi domnu ţărăi aceştie, ori din fiii noştri, sau din niamul nostru, sau pe cine Dumnezău va alegi a fi domnu Ţărăi Moldovii, să nu strîce a noastră daniia şi întăritură, ce mai ales să de şi să întăriască, de vreme ce şi noi am dat şi am întărit, pentru a lor driaptă slujbă şi pentru că au cumpărat pe a lor drepţi bani.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare tărie şi întăritura acelor de mai sus scrisă, am poroncit credincios boeriului nostru, dum(i)sale Tăutului log(o)f(ă)t, să[s] scrie şi a noastră pecete către această carte a noastră să o lege.

S-au tălmăcit de Gheorghie Evloghi dascal, 1770 iuni 5.

Arh. St. Bucureşti, M-rea Precista-Răducanu, X/1. Trad.
O menţ., fără dată de lună şi zi, într-o carte domnească din 1778 iunie 6, la Arh. St. Iaşi, CDVIII/41.

EDIŢII Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 162 (nr. 101) (menţ. din 1778 iunie 6); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 369—370 (nr. CXCV) (trad. din 1776 iunie 5); *D.I.R.*, A, II, p. 106—107 (nr. 101) (aceeaşi trad.).

---

[1] În orig., probabil племенница („vara").
[2] „Cozminii", netradus; corect: „Cozmei".
[3] Adică: „bunicului".
[4] Adică: „bunicul".
[5] Omis.

47 1489 (6997) ianuarie 22, Suceava.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), и симъ(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтоучи ѕслышит(ъ), wже прїндо<шѧ>[1], прѧд(ъ) намн и прѧд(ь) оусимн нашимн молдавскимн боıре, Тома и сестра его, Сорицъ, с(ы)н(о)ве Мърина, дочка Цибанова, по нχ(ъ) доброн воли, никим(ь) непоноужени, а ни присилованн, и продали свою правѣю wтинн8, що била дидки нχ(ъ), Илѣни, дочки старого Цибана, wт(ъ) оурнка що имала wна wт(ь) деда нашего, wт(ъ) Алеѯандра воеводї, половина село на имѣ Бонковци [2], где бил(ъ) Ходор(ъ) ватаман(ъ), на потоцѣ Сухолецилор, нижнѣю част(ь), слоугам(ъ) нашим(ъ) Данчюл8 и брат8 его, Жѣржи, и сестрам(ъ) нχ(ъ), Мърнпки и Олти, с(ы)нwм(ъ) Пътра Брѣдѣра, за р҃п злат(ь) татарскнχ(ъ)[3].

И оуставше наши слѣги Данчюл(ъ) и брат(ъ) его, Жѣржа, и сестри нχ(ъ), Мърнпка и Олта, та заплатили оуси тоти пинѣзи, р҃п злат(ъ) татарскнχ(ъ), оу рѣки Тома и сестри его, Сорицъ, с(ы)нове Мърина, дочка Цибанова, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашимн боıре.

Ино мы, видѣвше нχ(ъ) доброн воли и токмеж(ь) и полнѣю заплат8, а мы, такwж(е), и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли слѣгам(ъ) нашим(ъ), Данчюл8, и брат8 его, Жѣржи, и сестрам(ъ) нχ(ъ), Мърнпки и Олти, с(ы)ном(ъ) Пътра Брѣдѣра, тое прѧдъ реченое половина село на имѣ wт(ъ) Банковци, где бил(ъ) Ходор ватаман(ъ), на поток(ъ) Сѣхолецилор, да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѯрнк(ъ) и с(ъ) въсем(ь) доχодом(ь), им(ъ); и дѣтем(ъ) нχ(ъ), и ѕнѣчатом(ъ) нχъ, и прѣѕнѣчатом(ъ) нχ(ъ), прѣцѯрѣтом(ъ) нχъ и вьсем8 родѣ нχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непорѣшено николиже, на вѣкы.

Ѧ χотар(ъ) тон половнпн село да ест(ъ) wт(ъ) оусего χотара половина.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвьзлюбленнχ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѧлеѯандра и Богдана-Елада, и вѣра боıар(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Збıарн, вѣра пана Нѧг(а), вѣра пана Дѣма, вѣра пана Гангѣра, вѣра пана Драгоше дворинка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Йѣцка Хѣдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѣла паркалаба wт(ъ) Хотина, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша паркалаби wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Йндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѣ паркалаба Сорхенского, вѣра пана

www.dacoromanica.ro

Іѡн(а) Секаръ паркалабъ Новоградского, вѣра пана Клънъѯ спътарѣ, вѣра пана Болдора вистѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Ѧндренка чашника, вѣра пана Шандра комиса, и вѣра ѯсиѫ(ъ) боѥр(ъ) нашиѫ(ъ) молдавскиѫ(ъ), велиѫ(ъ) и малиѫ(ъ).

Ѧ по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашиѫ(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ изберетъ г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) ви им(ъ) не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али им(ъ) ви оутвръдил(ъ) и ѯкрѣпил(ъ), занѫже есми им(ъ) дали и потвръдили за иѫ(ъ) правѫю слѫжбѫ и за що wни собѣ кѫпили на свон правїн пинѣзи.

Ѧ на болшѫю крѣпост(ь) и потвръжденїе томоу въсемоу выше писанномоу, велѣли есми нашемѫ вѣрномоу панѫ, Тъоутоулоу логофетѫ, писати и нашоу печат(ь) привѣсити к семѫ листоу нашемѫ.

Пис(а) Тодер(ъ) оу Сучавѣ, в(ъ) лѣто ѯцчз, ген<аріа> кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Toma şi sora lui, Soriţa, fiii Mărinei, fiica lui Ţiban, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă ce a fost a bunicii lor, Ileana, fiica lui Ţiban cel bătrîn, din uricul pe care l-a avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod, jumătate din satul anume Baicăuţi, unde a fost Hodor vătăman, pe pîrîul Suholeţilor, partea de jos, slugilor noastre, Danciul şi fratelui lui, Giurgiu, şi surorilor lor, Marinca şi Oltea, fiii lui Pătru Brudur, pentru 180 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Danciul şi fratele lui, Giurgiu, şi surorile lor, Mărinca şi Oltea, şi au plătit toţi aceşti bani, 180 de zloţi tătăreşti, în mîinile lui Toma şi ale surorii lui, Soriţa, fiii Mărinei, fiica lui Ţiban, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plata deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre, Danciul şi fratele lui, Giurgiu, şi surorilor lor, Marinca şi Oltea, fiii lui Pătru Brudur, această mai înainte spusă jumătate din satul anume Baicăuţi, unde a fost Hodor vătăman, pe pîrîul Suholeţilor, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn

www.dacoromanica.ro

al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor slujbă şi pentru că şi-au cumpărat cu banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor acelor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6997⟨1489⟩ ianuarie 22.

Bibl. Acad., LXXVII/1. Orig., perg. (31 × 43 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

O trad., din 1821 ianuarie 24, de Ion Stamate pitar, cu data de lună şi de zi greşită: martie 20, la Muzeul Regiunii Porţilor de Fier, Drobeta-Turnu Severin, Arh. ist., Inv. nr. 2443.

O copie din 1813 iulie 9, de pe o trad. din 1802 noiembrie 12, de Miron diacon, cu data de zi greşită: 29, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fond Spiridonie, LIII/2.

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/21 a şi b.

EDIŢII: Ghibănescu, *Ispisoace*, I_1, p. 29—31 (nr. 10) (copia din 1813 iulie 9); I. Bogdan, *D c. Ştefan*, I, p. 366—368 (nr. CXCIV) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 105—106 (nr. 100) (trad. după orig.).

---

[1] Şters.

[2] Mai jos: Банковцн.

[3] Cuvintele: р҃п злат(ъ) татарскиѫ(ъ) (180 de zloţi tătăreşti), îngroşate ulterior cu altă cerneală.

48 1489 (6997) ianuarie 24.

6997 ⟨1489⟩ ghen(a)r 24.

Ispisoc, cu tălmăciria lui, de la domnul Ştefan v(oie)v(o)d, cu care milueşte pe slugile domniei sali, Toma şi fraţii lui, anumi Dobrăcean şi Burul, ficiorei Tatului din Bîrzota, cu ocine şi sate Certăştii, Făuriei şi mănăstirie şi Şchiupeni, în gura Sacăi.

Arh. St. Iaşi, Anaforale A/24., f. 91. Rez. într-un hrisov de judecată din 1839 martie 18.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 371 (nr. CXCVI) (rez. al editorului); *D.I.R.*, A II, p. 107 nr. 102) (rez. după I. Bogdan).

49 1489 (6997) ianuarie 25, Suceava

† М(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс самъ(ь) листомъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтючи оуслишит(ъ), иже тоти истинїи нашн слѣги, Гаврил(ъ) и братїа его, Никита и Иwн(ъ), с(ы)нове Негрити, дочка Пътра Мънѕатѣла, слѣжили нам(ъ) право и вѣрно.

Тѣмже мы видѣвше нѫ(ъ) правою и вѣрною слѣжбѣ, жалобали есми нѫ(ъ) wсобною нашею м(н)л(о)стїю и дали и потврѣдили есми им(ъ) оу нашен земли, оу Молдавскон, нѫ(ъ) правам wтинна, едино село, на имѣ Мънѕацїи, на верхъ Юбани. Тое въсе вниѣ писанное да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нѫ(ъ), равно и внѣчатом(ъ) нѫ(ъ), и прѣцѣрътом(ъ) нѫ(ъ) и въсемѣ родѣ нѫ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберетъ наближнїи, неповрѣшено николиже, на вѣки.

www.dacoromanica.ro

† Ѧ хотар(ъ) томѹ выше писанномѹ селѹ на имѣ Мънѕацїн, на верхъ Юбанн, да ест(ъ) wт оуснх(ъ) сторон(ъ) по старомѹ хотарѹ, кѹда нз(ъ) вѣка wжнвали.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мн, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) дѣтн нашнх(ъ), Ѧлеѫандра н Богдана-Влада, и вѣра боѥръ нашнх(ъ): вѣра пана Звїѧрн, вѣра пана Нѧг(а), вѣра пана Дѹмн, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Драгоше дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Дажбога, вѣра па<н>1а Хѹдпч(ш), вѣра пана Шефѹла Хотпнскогw, вѣра пана Мнкотъ н Рѣцеш(а) паркалабове Немецкнх(ъ), вѣра пана Чорторескїн, вѣра пана Грозн Мнк<отнча паркал>1аба Ѡрхеннского, вѣра пана Iwн(а) Секаръ паркалаба Новоградског(о), вѣра пана Клънъwа спътарѣ, вѣра пана Болдора внстїѧр<ннка, вѣра пана Ѳрем>1їѧ постелнпка, вѣра пана Ѧндренка чашнпка, вѣра пана Шандра комнса н вѣра оуснх(ъ) боѥр(ъ) нашнх(ь), великнх(ъ) н малнх(ъ).

Ѧ по наше<мь животѣ, кто б>1ѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ь) нли wт(ъ) нашего племене, нли пак(ъ) бѹд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) п(о)сп(о)д(а)рем(ь) битн Земли Молдавскон, тот(ъ) що би <не порѹшилъ на>1шего даанїѧ н потверъжденїѧ, али що би им(ъ) ѹтверъдил(ъ) н ѹкрѧпил(ъ), занѹже есмн емѹ дали н потверъдплн за що ест(ъ) нх(ь) правѧ <wтнпна.

Ѧ н>1а болше крѧпост(ь) томѹ въсемѹ внше писанномѹ, велѣли есмн нашемѹ вѣрномѹ нанѹ, Тъѹтѹлѹ логофетѹ, писати н нашѹ печат(ь) прн<вѣсн>1тн к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал(ъ) Косте, въ Сѹчавѣ, в(ъ) л(ѣ)тw ×ѕ̑ц̑ч̑з̑, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(варїа) к̑е̑.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Gavril şi fraţii lui, Nechita şi Ion, fiii Negritei, fiica lui Pătru Mînzatul, ne-au slujit drept şi credincios.

De aceea, noi, văzînd slujba lor dreaptă şi credincioasă, i-am miluit cu deosebita noastră milă şi le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocina lor dreaptă, un sat, anume Mînzaţii, la obîrşia Iubanei. Toate cele mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris, anume Mînzaţii, la obîrşia Iubanei, să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor noştri copii, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa pa<n>1ului Dajbog, credinţa panului Hudici, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Mic<otici pîrcă>1lab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, <credinţa panului Erem>1ia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după <viaţa 1 noastră, <cine>1 va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela <să nu clintească 1 dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru că este <ocina>1 lor dreaptă.

www.dacoromanica.ro

⟨Iar⟩[1] pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logăfăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Coste, la Suceava, în anul 6997 ⟨1489⟩, luna ianuarie 25.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XIX⟩: Pe Mîndzaţi, la vîrvul Iubanei, la Smila.

Arh. St. Bucureşti, M-rea Bogdana, XLI/1. Orig., perg. (25,5 × 37 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată, pierdută. Cu o trad. (fără sfatul domnesc), din 1761 (7269) iulie 12, de Evloghie dascăl.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/22.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 371—372 (nr. CXCVII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 107—108 (nr. 103) (trad. după orig.).

[1] Rupt.

50 1489 (6997) martie 13, Suceava.

† Μ(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ) нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ), кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтоучи оуслышит(ъ), иже пріндоша, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн боіаре, Настѣ и брат(ъ) ен, Тома, и сестра нх(ъ), Илка, с(ы)н(о)ве Косте, оуноукове Ѡани дворника, и Анна и брат(ъ) ен, Сима, с(ы)н(о)ве Лазора, тиж(е) иноукове Ѡани дворника, по нх(ъ) доброи волн, никим(ъ) непонѫжени, а ни приснловани, и продали свою правѫю иинин8 иг(ъ) оурика деда нх(ъ) Ѡани дворника, цо имал(ъ) ин(ъ) иг(ъ) дѣда нашего, иг(ъ) Алеѯандра воеводї, едноу боукатоу землю иг(ъ) хотарѣ Алботецилор(ъ), на оустїе Сърателѣ, мѣсто иг(ъ) село, слоуѕѣ нашемоу пан8 Лѫпе армашоу, за п̃ злат(ъ) татарскнх(ъ). И оуставше слоуга наш(ь) Лѫпе армаш(ь) та заплатил(ъ) оузи[1] тоти пинѣзи, п̃ злат(ъ), оу рѫки Настѣ и брат8 ен, Тома, и сестри нх(ъ), Илка, с(ы)н(о)ве Косте и Анни и брат8 ен Сима, с(ы)н(о)ве Лазора, оусн иноукове Ѡани дворника, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашимн боіаре.

И оу том(ь), також(е), пріинде прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн боіаре, слоуга наш(ь) Станчюл(ъ), с(ы)нъ Жоуржа Хоусива, по своен доброи волн, никим(ь) непоноужен(ъ), а ни приснлован(ъ), и продал(ъ) свою правѫю иинноу иг(ъ) своего праваго оурика, едноу селицоу за Проутом(ъ), где бил(ъ) Тръгъ Сърати, по выше оустїе Сърати, тиж(е) слѫѕѣ нашем8 Лѫпе армаш8, за р̃н злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оуставше слоуга наш(ь), Лѫпе армаш(ь) та заплатил(ъ) оусн тоти пинѣзи, р̃н злать, оу рѫки Станчѫл8, с(ы)ноу Жоуржа Хоусива, перед(ъ) намн и перед(ъ) нашимн боіаре.

Ино мы, выдѣвше нх(ъ) доброи волн и токмеж(ь) и полноую заплат8, а мы такиж(е) и иг(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръдили слѫѕѣ нашемоу пан8 Лѫпе армаш8 тотоу прѣд(ъ) реченоую боукат8 земли иг(ъ) хотарѣ Алботецилор(ъ), мѣсто иг(ъ) село, на оустїе Сърателѣ, и тотоу селицн за Прѫтом(ъ), где бил(ъ) Тръгъ Сърати, по выше ѫстїе Сърати, да сѫт(ъ) ем8 иг(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходѫм(ь) емоу, и дѣтем(ъ) его, и оунѫчатом(ъ) его, и прѣзнѫчатом(ъ) его и прѣцѫрѣтѫм(ъ) его и въсемоу род8 его, кто сѣ емоу изверет(ъ) наближнїн, непорѫшено николиже, на вѣкы.

www.dacoromanica.ro

Й хотар(ъ) тон вѫкатн землн wт(ъ) хотара Йлботецнлорь поченшн wт(ъ) оустїе Сѫратн долѫв(ь) по берегь Прѫта, та на вышнїн конець Рѣдѣ Горанова, на еднн(ъ) берестъ знаменан(ъ), wт(ъ) толѣ право на днл(о) на еднн столпь, wт(ъ) толѣ по тон сторонн днла, по вѫочн, та на два дѫбн знаменанн, wт(ъ) това на еднн(ъ) доуб(ъ) знаменан(ъ), wт(ъ) това черес(ь) доубровнцѫ на долннкѫ, на еднн доуб(ъ) знаменан(ъ), та долннкою горѣ до Трогана, на столпь, та Трогаnwм(ь) горѣ до где ѯупадает(ъ) Трожн(ъ) оу Сѫрата, та Сѫратою долѣ, до где оупадает(ъ) Сѫрата ѫ Прѫтъ.

Й хотар(ъ) тон селнцн, где бнл(ъ) Трьгь Сѫратн, по выше оустїе Сѫратн, поченшн тнж(е) wт(ъ) оустїе Сѫратн та по берегь Прѫта горн до селнце Кодѣ Срѣбоула, wт(ъ) толѣ еще по берег(ъ) Проута горн до селнце Кодѣ Рѫмърѫла, а wт(ъ) толѣ горн на дял(о) та черес(ь) поле на пнскѫ, та ѫ маткѫ Сѫратѣ, wт(ъ) толѣ по старон дорогѫ на дял(а) та по верхъ днла долѫ до копанѫю могнлѫ, wт(ъ) толѣ по пнскѫ на еднн(ъ) столпь, та на дрѫгїн столпь, wт(ъ) толѣ дорогою до хотарѣ Лнмбъдѫлче. То ест(ъ) нм(ъ) вес(ь) хотарь.

Й на то ест вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мн, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Йлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Звїарн, вѣра пана Нлг(а), вѣра пана Дѫма, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворннка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Йцка Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла Хотинского, вѣра пана Мнкотъ и пана Рѣцеша пръкалабн wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Йндр<енка Чо>²р-<торовского>², вѣра пана Грозѣ паркалава Ѳрхенского, вѣра пана Iwн(а) Съ<ка>²ръ п<ръкал>²аба Новоградского, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрнка, вѣра пана Ѳремїа постелннка, вѣра пана Йндренка чашнка, вѣра пана Iwн(а) Фрѫнтеш(а) столнка, вѣра пана Шандра комнса, и вѣра оуснх(ъ) бонар(ъ) <нашнхъ>² молдавскнх(ъ) велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѫ нли пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ь нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн емѫ не порѫшнл(ъ) нашего дланїа и потвръжденїа, али бн емѫ оутвръднл(ъ) и оукѣпил(ъ), занѫже есмн емѫ дали и потвръднли за его правѫю слѫжбѫ и за що wн(ъ) собн кѫпнл(ъ) на свон правїн пнѣзн.

Й на болшѫю крѣпwст(ь) и потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ нанѫ, Тъоутѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣснти к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс(а) Тоадер(ъ), оу Сочавн, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̑цчз̑ м(а)рт(ъ) ї̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Nastea şi fratele ei, Toma, şi sora lor, Ilca, fiii lui Coste, nepoţii lui Oană vornic, şi Ana şi fratele ei, Sima, fiii lui Lazor, de asemenea nepoţi ai lui Oană vornic, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul bunicului lor, Oană vornic, pe care l-a avut el de la bunicul nostru, Alexandru voievod, o bucată de pămînt din hotarul Alboteştilor, la gura Săratei, loc de sat, slugii noastre, pan Lupe armaş, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Lupe armaş, şi a plătit toţi acei bani, 80 de zloţi, în mîinile Nastei şi ale fratelui ei, Toma, şi ale surorii lor, Ilca, fiii lui Coste, şi ale Anii şi ale fratelui ei, Sima, fiii lui Lazor, toţi nepoţi ai lui Oană vornic, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Şi întru aceea, de asemenea, a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră, Stanciul, fiul lui Giurgiu Husea, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă din uricul său drept, o selişte peste Prut, unde a fost Tîrgul Săratei, mai sus de gura Săratei, de asemenea slugii noastre Lupe armaş pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Lupe armaş, şi a plătit toţi acei bani sluga 150 de zloţi, în mîinile lui Stanciul, fiul lui Giurgiu Husea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi şi de la noi i-am dat şi i-am întărit slugii noastre, pan Lupe armaş, acea mai sus spusă bucată de pămînt din hotarul Alboteştilor, loc de sat, la gura Săratei, şi acea selişte peste Prut, unde a fost Tîrgul Săratei, mai sus de gura Săratei, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei bucăţi de loc din hotarul Alboteştilor să fie începînd de la gura Săratei la vale, pe malul Prutului şi la capătul de sus al Rediului lui Goran, la un ulm însemnat, de aici drept la deal, la un stîlp, de aici pe această parte a dealului, pe coastă, pînă la doi stejari însemnaţi, de aici la un stejar însemnat, de aici peste dumbrăviţă, la vîlcea, la un stejar însemnat şi pe vîlcea în sus pînă la Troian, la stîlp, şi pe Troian în sus pînă unde cade Troianul în Sărata, apoi, pe Sărata în jos, pînă unde cade Sărata în Prut.

Iar hotarul acestei selişti, unde a fost Tîrgul Săratei, mai sus de gura Săratei, ⟨să fie⟩ începînd de asemenea de la gura Săratei, şi pe malul Prutului în sus pînă la seliştea lui Bodea Sîrbul, de aici tot pe malul Prutului în sus, pînă la seliştea lui Bodea Rumârul, iar de aici în sus la deal şi peste cîmp la pisc şi la matca Săratei, de aici pe vechiul drum la deal şi pe vîrful dealului în jos la movila săpată, de aici pe pisc la un stîlp şi la un alt stîlp, de aici pe drum pînă la hotarul lui Limbădulce. Acesta le este tot hotarul.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Şteful de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andr⟨eico Cio⟩²r⟨torovschi⟩², credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Să⟨ca⟩²ră p⟨îrcăl⟩²ab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Ion Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui dreaptă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6997 ⟨1489⟩ martie 13.

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 138. Orig., perg. (31,5 × 54,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată parţial, cu legenda: † Печать Їw Ст.фань воєвwда, гwс>подар Земли Мwлдавскоѭ. Cu o trad., în dublu exemplar, din 1866 iulie 26, de G. Peşacov.

O foto., la Arh. St. Iaşi, MXXXVIII/80, şi două la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/23 a şi b.

EDIŢII: Hăjdeu, *Arch. ist.*, I_1, p. 154—156 (nr. 245) (text slav şi trad.); Melchisedek, *Chronica Huşilor*, p. 7 (rez. al editorului, după Hăjdeu); p. 12—14 (nr. 1) (trad., după Hăjdeu); Rosetti, *Despre clasele agricole*, p. 108—109 (rez. al editorului, după Hăjdeu); idem, *Pămîntul*, p. 162 (n. 1) (rez. al editorului, după Hăjdeu); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 372—375 (nr. CXCVIII) (text slav şi trad. hotarnicelor); *D.I.R.*, A, II, p. 108—110 (nr. 104) (trad. după orig.).

---

[1] În loc de: оуси.

[2] Rupt şi şters.

51 1489 (6997) martie 14, Suceava.

Бъ имѧ Ѡ(тъ)ца, и Сина и С(вѧ)таго Д(8)ха, Тр(он)це с(вѧ)таѧ и единосущнаѧ и нераздѣлимаѧ. Се азъ, рабъ вл(а)дыкы моего Ї(с8)са Х(рис)та, Їwан(ъ) Стефан(ъ) воевода, б(о)жіею м(н)л(о)стію, господар(ъ) Земли Молдавскоѭ. Знаменито чинимъ(ъ), и снмъ листомъ нашемъ, въс[с]нл(ъ) кто на и(ѣ) 8зрит(ъ) илы его чт8чи 8слишитъ, wже пріндоша, пред нами и предъ 8сими нашими молдавскими бомри, великими и малими, М8шата[1], дочка Ж8рж8 столника, непота Їсаіѧ логофета, кнѣгинѧ <па>[2]на Зберн, и съ своими братіѧми, съ Иванко[3] и съ Петр8, и съ своими сестричичи, съ Тодеръ стол[б]ишкъ и братъ его Исанко[4], и сестра ихъ), Марина, с(ы)н(о)ве сестри М8ша[5], Ѧн8шци, и пплеменица ихъ), Марина, дочка Д8ма Исъеск8ла, кнѣгинѧ Фете Ѧкобеск8ла, и племенице ихъ), Балше и братъ его, Юга, с(ы)н(о)ве Ѡлюшка, непотобе Шендра, и непотъ ихъ), Юрію, и племенице ихъ), Тодерь, и братъ его, Петръ, 8си 8н8кове Исаіѧ логофета, и съ всими ихъ) дѣтми и съ 8сим(и) ихъ) родомъ, по ихъ) доброн волн и неким(ь) непон8жеши, а ни присиловани, и продали свою правою wтчин8 wт(ъ) 8рнка и испребиліе деда ихъ) Исаіѧ логофета, що имал(ъ) wт(ъ) деда нашего, wт(ъ) стараго Ѧлександра воеводи, едно село, на Сиретн[6], на имѣ Владенїи, гдѣ билъ Орш(ь) Владъ, и съ млини що с8тъ 8 Сиретѣ; та продали тое село на имѣ Владѣнїи, на Сиретѣ, гдѣ билъ Оргшъ Владъ, и съ млеин, самомъ г(о)с(по)д(ст)в(8) ми, за 350 злать татарскихъ).

И азъ, г(о)с(по)д(ст)во ми, заплатихъ) 8си тоти пинѣзи, 350 златъ татарскихъ), 8 р8ки М8ши, дочци Ж8рж8 стол ника, непоти Исаіѧ логофета, кнѣгини нана[7] Збіари, 8 р8ки братіа и(ъ) ен, Иванк8 и Петр8, и сестричичим(ъ) ен, Тодер8 столник8, и братъ его Исанк8, и сестри ихъ) Марини, и племенци ихъ), Марини, дочци Д8ма Исъеск8ла, кнѣгини Фете Ѧкобеск8ла, и племенником(ъ) ихъ), Балше, и брата[8] его, Юга, синове Олюшка, непотобе Шандра [Шандра, и непот8 ихъ) Юрію и племенником(ъ) ихъ), Тодер8, и брат8 его, Петре, пред нами и пред нашими бо҃рн.

<Ино ми, въставше>[2] и токмивше и заплатибше 8се елнко вніше пишемъ, азъ г(о)с(по)д(ст)в(о) ми, 8 том(ъ), благопронзволенїемъ, нашим(ъ) благим(ъ) пронзволеніемъ, и чистим(ь) и сватим(ь) сердцемъ, и съ 8сѣ нашѣ доброѣ волнѧ, и отъ Бога помощіѧ, и 8чинили есми въ задѣшіе с(вѧ)топочившихъ) предковъ и родителен нашихъ) и за нашіе здравіе и спасеніе, и за здравіе и спасеніе дитен нашихъ), ѣко да 8твреднмъ и 8крпим(ъ) нашъ с(вѧ)тін монастнрь отъ Боронецъ, идеже естъ храмъ с(вѧ)таго и слабнаго велнко м8чинника и побидоносца Георгіѣ и где естъ ег8менъ молебникъ нашъ кнръ попъ Ѳфримъ[9], и дали и похнлили и потвреднли есми том8 с(вѧ)том8 нашем8 монастнр8 тое село, на имѧ Владѣ-

www.dacoromanica.ro

нїн, на Снретѣ, где бнлъ Орншъ Кладъ, и съ млнин, да естъ томѫ с(вѧ)томѫ нашемѫ монастнрѫ отъ Коронецъ wтъ насъ ѫрнкъ и съ въсемъ доходомъ, непорѫшено неколнже, на вѣки.

Ꙗ хотаръ томѫ выше писанномѫ селѫ да есть wтъ ѫснх(ъ) сторон(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда нз вѣка wжнвали.

Ꙗ на то естъ вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мн, Стефан(а) воеводи, и вѣра превозлюбленнихъ(ъ) снов(ъ) г(осподст)в(а) мн, Ꙗлександра и Богдана-Клада, и вѣра боѣрь нашнх(ъ): вѣра пана Звїарн, вѣра пана Нѣгн, вѣра пана Дѫма, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ѧцка Хѫдича, вѣра пана Щефѫла паркалаба отъ Хотнна, <вѣра пана Мнкота и пана Рѣцеша пръкалабн wтъ Нѣмца>[10], <вѣра пана Ꙗндренка Чорторовского, вѣра пана Грозѣ паркалаба Ѳрхенского, вѣра пана Їwн Сѣкаръ пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелнника, вѣра пана Ꙗндренка чашнника, вѣра пана Їwн Фрѫнтеш столника, вѣра пана Шандра комиса>[11], и <вѣра>[2] вснх(ъ) нашнх(ъ) боеровъ, велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Ꙗ но нашон животѣ, кто бѫдетъ господаръ нашон земли, отъ днтен нашнх(ъ) нли отъ нашего родѫ нли пакъ бѫд(ь) кого Богъ нзберетъ г(о)сподарнмъ бнтн нашен Земли Молдавскон, тотъ вн не порѫшилъ нашего даванїе и потверж[е]денїе, али вн ѫтвредилъ и ѫкрнпилъ, занѫже если кѫпили на свон правїи пинѣзн <н>[2] есмо ѫчннили за дѫше с(вѧ)топочнвлшнх(ъ) предков(ъ) и родителн нашнх(ъ), и за наше здравїе и спасенїе и за здравїе и спасенїе днтен нашнх(ъ). Та есмо дали то село съ млнни томѫ с(вѧ)томѫ нашемѫ монастнрѫ.

Ꙗ кто сѧ ѫкѫснтъ[12] нашего даванїа порѫшнтн нли раздрѫшнтн, тот да естъ проклѣтъ отъ Г(оспо)да [отъ Господа] Бога, Спаса нашего Їсѣса Х(рн)ста, и отъ причнстїѧ Богоматерн, и отъ с(вѧ)тнх(ъ) 4[13] евангелнст(и), и отъ с(вѧ)тнх верховнних(ъ) апостол(ъ) Петра и Павла и прочїн[13], и ото <тнї>[2] с(вѧ)тнх(ъ) Богоноснних(ъ) wт(е)цъ, нже въ Никен, и wтъ въснх(ъ) с(вѧ)тнх(ъ) нже отъ вѣка Богѫ ѫгоднвшнх(ъ), и да естъ подобено Їѫдѣ предателю и проклѣтомѫ Ꙗрїю, и да нмаетъ ѫчастїе съ онѣмн Июден еже възопнша на Господа Бога: крево его на нних(ъ) и на чадох(ъ) нх(ъ).

Ꙗ на болшѫю крепостъ и потвержденїе томѫ въсемѫ внше писаномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Теѫтѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ пнчатъ прнвѣснти к семѫ листѫ нашемѫ.

Писалъ Тоадеръ дїакъ, ѫ Сучавн, въ лето 6997/1489 марта, 14[14] денъ[15].

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă şi de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu, Isus Hristos, Ioan Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Muşata[1], fiica lui Giurgiu stolnic, nepoata lui Isaia logofăt, cneaghina <pa>[2]nului Zberea, şi cu fraţii ei, Ivanco[3] şi Petru, şi cu nepoţii săi de soră, Toader stolnic şi fratele lui, Isaico[4], şi sora lor, Marina, fiii Anuşcăi, sora Muşei, şi vara lor, Marina, fiica lui Duma Isăescul, cneaghina lui Fete Iacobescul, şi verii lor, Balşe şi fratele lui, Iuga, fiii Oliuşcăi, nepoţii lui Şendre, şi nepotul lor, Iurie, şi verii lor, Toader şi fratele lui, Petru, toţi nepoţii lui Isaia logofăt, şi cu toţi copiii lor şi cu tot neamul lor, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul şi din privilegiul bunicului lor Isaia logofăt, ce l-a avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod cel Bătrîn, un sat pe Siret, anume Vladenii, unde a fost

www.dacoromanica.ro

Oriş Vlad, şi cu morile ce sînt pe Siret; şi au vîndut acest sat, anume Vladenii, pe Siret, unde a fost Oriş Vlad, şi cu morile ce sînt pe Siret, însumi domniei mele, pentru 350 de zloţi tătăreşti.

Şi eu, domnia mea, am plătit toţi aceşti bani, 350 de zloţi tătăreşti, în mîinile Mușii, fiica lui Giurgiu stolnic, nepoata lui Isaia logofăt, cneaghina panului Zbiare, în mîinile fraţilor ei, Ivanco şi Petru, şi ale nepoţilor ei de soră, Toader stolnic şi fratele lui, Isaico, şi sora lor Marina, şi ale verei lor Marina, fiica lui Duma Isăescul, cneaghina lui Fete Iacobescul, şi ale verilor lor, Balşe şi fratele lui, Iuga, fiii Oliuşcăi, nepoţii lui Şandru [Şandru], şi ale nepotului lor Iurie şi ale verilor lor, Toader şi fratele lui, Petre, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

〈Deci noi, sculîndu-ne〉[2] şi tocmindu-ne şi plătind totul deplin cît mai sus scriem, domnia mea, întru aceea, am binevoit, cu bunăvoinţa noastră, şi cu curată şi luminată inimă, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, şi am făcut pentru pomenirea sfîntrăpostaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Voroneţ, unde este hramul sfîntului şi slăvitului mare mucenic şi purtător de biruinţă Gheorghie şi unde este egumen rugătorul nostru, chiar popa Efrim[9], şi am dat şi am închinat şi am întărit acelei sfinte mănăstii a noastre acel sat, anume Vladenii, pe Siret, unde a fost Oriş Vlad, şi cu mori, să fie acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Voroneţ, de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Zbiare, credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, 〈credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ〉[10], 〈credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistiernic, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Andreico ceaşnic, credinţa panului Ion Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis〉[11] şi 〈credinţa〉[2] tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că am cumpărat pe banii mei drepţi 〈şi〉 [2] am făcut pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri. Şi am dat acest sat cu mori acestei sfinte mănăstiri a noastre.

Iar cine s-ar încumeta să clintească sau să sfărîme dania noastră, acela să fie blestemat de Domnul [de Domnul] Dumnezeu, Mîntuitorul nostru Isus Hristos, şi de preacurata maică a lui Dumnezeu, şi de 4 sfinţi evanghelişti, şi de sfinţii apostoli de frunte, Petru şi Pavel, şi ceilalţi, şi de 〈318〉[2] sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu, cei de la Nicheia, şi de toţi ceilalţi sfinţi care

www.dacoromanica.ro

din veac au plăcut lui Dumnezeu şi să fie asemenea lui Iuda trădătorul şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra Domnului Dumnezeu: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6997 ⟨1489⟩ martie, 14 zile.

⟨După copia slavă, urmează textul scris de altă mînă sub locul peceţii domneşti, desenat de copist⟩: Posleduindu-se din cuvînt în cuvînt şi fiind întocma cu cel adevărat ispisoc domnescu pe sîrbie, ce să află în scrisorile moşiei Vlădenii, ci-i zic şi Cornii, pe Săretiu, la dum(nealu)i căminar Iancul Canano, s-au adiverit şi de cătră noi, 1813 l(eat) oct(ombrie) 9/7321 octombrie 9.

Veniamin mitropolit Moldaviei, Costachi Ghica log(ofăt), Iordache Canta logofăt, N. Stratulat vel vornic [16].

De mine s-au scrisu, Theodor Gaşpar diiac de divan. Condi Leondari... [17] şi logofăt de taină [18].

Bibl. Acad., DCCVII/12. Copie slavă defectuoasă, cu influenţe ortografice şi lexicale ruseşti, din condica de doc. a familiei Balş. Cu o copie rom. de acelaşi diac şi din acelaşi an, după trad. (fără sfatul domnesc) de polcovnic Pavel ⟨Debriţ⟩ de la Mitropolie, ibidem, nr. 13.

Două trad., din sec. XVIII: una la Bibl. Acad., CCCLII/1, şi alta, la Arh. St. Suceava, Fond M-rea Putna, I/13 (Inv. vechi al M-rii Putna, nr. 50). Un extras francez, cu data de an, greşită: 6097 (1398), la Arh. St. Bucureşti, A. N., CCXLIII/1; un rez. dezv., fără dată de lună şi zi şi cu aceeaşi greşeală la data de an (6907), ibidem, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 570.

EDIŢII: Mazerean, *Condica m-rii Vor neţ.* p. 46—47 (nr. 1) (rez. dezv.); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 103—104 (nr. 2) (trad. germ., cu numeroase erori şi cu data de an greşită: 6996 (1488); Rosetti, *Despre clasele agricole*, p. 108 (rez., după Wickenhauser); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 376—378 (nr. CXCIX) (copia din 1813 in transcrierea lui R. Rosetti); *D.I.R.*, A, II, p. 110—111 (nr. 105) (trad., după I. Bogdan); *Catalogul doc. mold.*, I, p. 12 (nr. 4) (rez., după extrasul francez. — v. descr. arheografică — considerat in mod greşit ca fiind un „fals din sec. XIX").

---

[1] În continuare, peste tot: Мѣша (Muşa) (cf. şi I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 376, n. 1).

[2] Omis.

[3] În trad. de la Bibl. Acad. (*v.* descrierea arheografică): „Iran".

[4] În aceeaşi trad.: „Isac".

[5] Corect: Мѣшн.

[6] În loc de: Сирєтѣ (cf. I. Bogdan, *loc. cit.*).

[7] În loc de: пана.

[8] În loc de: братѣ (cf. I. Bogdan, *loc. cit.*).

[9] În trad. menţionată: „Efrem".

[10] Întregit după trad. menţionată.

[11] Omis in copie: intregit de I. Bogdan după doc. din 1489 martie 13 (*v.* nr. 50).

[12] În loc de: покѣснтъ (cf. şi I. Bogdan, *loc. cit.*).

[13] Aşa in copie.

[14] În trad. menţionată: и прочінх.

[15] Urmează textul de la sfîrşitul traducerii de faţă.

[16] Sigiliul mic domnesc din 1806 in tuş roşu.

[17] Indescifrabil.

[18] Cu excepţia cuvintelor „ispisoc domnescu pe sirbie", inlocuite cu „tălmăcire", acest text se repetă şi la sfîrşitul copiei de pe pagina următoare a condicii; in ambele cazuri, el este urmat de autentificarea in limbile rusă şi germană, din 6 noiembrie şi, respectiv, 27 decembrie 1815.

www.dacoromanica.ro

Noi, Ştefan v(oie)vod, cu mila lui D(u)mnezeu, domnu Ţării Moldavviei. Adică au venit înnaintea noastră Coste Tudora[1], feciorii[2] lui Mohul Tudora, nepoţii[3] Petrii Tudorii, cu fraţii săi[4], Ivanco şi cu surorile sale, cu Olăşcoae şi cu Drăgălina[5], ficiorii Jurgii Tudora, şi Isacu, şi Silion, şi Niacşa, şi Drăgălina, feciorii lui Ivan Tudora, de a lor bunăvoie s-au tocmit cu surorile ⟨lui⟩[6] Costea Tudora, cu mătuşă-sa[7] Ivan[8], şi Olăşoae[9] şi Drăgălina, ficiorii Jorgii Tudora, şi mătuşe a lui Isac, şi a lui Silion, şi a Niacoşii[10] şi a Drăgălinii, ficiorii lui Ivan Tudora, anume Anuşca şi Muşe[11] şi au dat Coste Tudora şi cu toţ(i) fraţii săi[12] pentru partea lor de Triabăş[13], pe de amîndoaă părţile de Triabăş[13], pentru parte lor din fîntînă, tot, ce-au vîndut ei acesl sat acei fiiastre, Niacşe[14], fata unui vornic[15], giupîniasa lui Isac visternicului, iar ei au dat un sat, anume Drăgeştii, pe Cobîle, Anuşcăi ⟨şi Muşei⟩[16].

Iar noi, dacă am văzut că au făcut schimbu de bunăvoie, denainte noastră, aşişdire i-am dat şi i-am întărit pre Anuşca şi pre Muşe, ce mai sus scrie, acel satu Drăgeşti, pe Cobîle.

6907[17] martie 15.

Această scrisoare s-au scos din uricul cel bătrîn, carile iaste pre mîna Mihalcii, nepotul lui Istratie, cînd am avut pîră cu Iacob, pentru heleşteu, şi l-am tăet.

Arh. St. Iaşi, CDXLIX/1, p. 1. Copie după trad. din Condica moşiei Dtăgeşti, „scrisă de Teodor Gaşpar serdar şi condicar de divan, Iaşi, 1828 nov(embrie) 20".

Altă copie, din 1673 (7181) mai 18, cu mici deosebiri de formă şi avînd în locul intitulaţiei menţiunea „uricu de la Stefan vod(ă), l(ea)t 6997 ⟨1489⟩, m(ease)ţa mart(ie) 15", iar pe verso o însemnare contemporană copiei: „izvod scos din uricul de la Mihalcia, pentru Drăgeşti", şi alta din sec. XIX: „6997 ⟨1489⟩ martie 15. No. 1", la Arh. St. Neamţ, Colecţia Documentele Drăgeştilor, I/1.

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 9 (nr. 12) (copie din 1828 noiembrie 20, după *Ms. Surete*, XLIV, 1215, cu data de an corectată în 6997); M. Costăchescu, *D c. m ld. Ştefan*, p 136—137 (nr 38) (aceeaşi copie, după Condica Drăgeştilor, cu data de an corectată în. 6997); *D.I.R.*, A, I. p. 411—412 (doc. îndoielnice, nr. 2) (aceeaşi copie, cu data de an greşită· 1399 (6907), considerîndu-se, greşit, că actul este îndoielnic); *D.I.R.*, A, II, p. 112 (nr. 106) (copie, după M. Costăchescu).

Data de an a doc., in copia din 1828, este greşită: 6907, în loc de 6997, aşa cum au observat primii editori ai actului (cf. Ghibănescu, *op. cit.*, p. 9, şi M. Costăchescu, *op. cit.*, p. 137), care au corectat-o şi au restabilit filiaţia Tudorilor potrivit doc. din ⟨1495 ianuarie 1—9⟩ (Ghibănescu, *op, cit.*, p. 9—10) sau potrivit acestuia şi altor doc. (M. Costăchescu, *op. cit.*, p. 136—139), lucru necunoscut editorilor *D.I.R.*, A, I, care, publicînd copia defectuoasă şi cu data greşita din Condica Drăgeştilor, au calificat actul ca îndoielnic, datorită faptului că „filiaţia rudelor e imposibilă" (!) iar Isac vistier este „necunoscut la sfîrşitul sec. XIV". Ambele „argumente" cad de la sine prin luarea in consideraţie a datei exacte a doc., aşa cum apare ea in cea de a doua copie, descoperită recent (*v.* descrierea arheografică), şi cum a fost restabilită de altfel, de primii editori şi acceptată, apoi, de editorii celui de-al II-lea volum, al *D.I.R.*, care au publicat actul, corect, după M. Costăchescu (cf. şi Şimanschi, *Autenticitatea şi datarea*, p. 89).

---

[1] „Coste, Tudora", în copie; peste tot în această copie, numele „Tudora" e în flexiune slavă (corect, în românește: „Tudor" — cf. doc. nr. 151).

[2] In loc de „feciorul" (cf. M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 136); în copia din 1673 (7181) mai 18 (v. descrierea arheologică) înaintea acestui cuvînt era scris: „Drăg(ă)lina" care, apoi, a fost tăiat de copist cu o linie.

[3] În loc de: „nepotul" (cf. *ibidem*).

[4] În loc de: „nepoţii săi de frate" (cf. *ibidem*).

[5] În copia menţionată: „Drăgălina" (v. şi mai jos).

www.dacoromanica.ro

[6] Omis (cf. M. Costăchescu, *loc. cit.*).
[7] În loc de: „mătușa lui" (cf. *ibidem*).
[8] În loc de „Ivanco" (cf. *ibidem*).
[9] În copia menționată: „Olășcoae".
[10] În copia menționată: „Niacșii".
[11] În aceeași copie: „Musia".
[12] În loc de: „nepoții săi de frate (cf. M. Costăchescu, *loc. cit.*).
[13] În copia menționată: „Triabeș".
[14] În aceeași copie urmează, tăiat cu o linie de copist: „Drăg(ă)lina de a lor bună voe s-au tocmit denainte domnii. . .".
[15] Urmează, între paranteze, mențiunea traducătorului: „și nu să știe, că-i rupt".
[16] Omis (cf. M. Costăchescu, *loc. cit.*; pentru filiația Tudorilor, cf. actul din ⟨Înainte de 1495 (7003) ianuarie 10⟩, în acest vol., doc. nr. 151).
[17] Greșit, în loc de: 6997 (v. descrierea arheografică și comentariul).

53 1489 (6997) mai 16.

Ispisoc de la Stefan vodă din l(ea)t 6997 ⟨1489⟩ mai 16, scriind precum au vinit Vișa, fata lui Sasu pitariul, și au vîndut a sa driaptă ocină, dintru al său drept uric, din uricul tatălui ei, a lui Sas pitariul, un satu pe Tămaș, unde au fostu casa tatălui său; acela l-au vîndut lui Ivan Badiul, drept 83 de zloți tătărăști.

Bibl. Acad., MDXXXI/84 (nr. 1). Rez. într-un izvod de „scrisori... pi satul Tămașii ot ținut(ul) Bacăului, ce-au ascultat mai denainte de ținut(ul) Putnii ... ap(rilie 11, l(ea)t 7268 ⟨1760⟩".

54 1489 (6997) octombrie 14, Suceava.

Von Gottes Gnaden, wir Stefan Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thun kund durch diesen unseren Brief Allen, die solchen sehen oder lesen hören[1], wienach vor uns und all unseren moldauischen Bojaren gekommen sind unser Diener Dragot und seine Schwester Negrită, Wlaschins Kinder und Pogănels Enkel, und haben verkauft ihr wahrhaftes Vatergut, ein Dorf, namens Pogănești, an der Bărlad, unserer Herrschaft selbst um 200 tatarische Gulden.

Und unsere H(err)sch(af)t hat all dieses Geld, 200 tatarische Gulden, in die Hände Dragots und seiner Schwester Negrită, Wlaschins Kindern und Poganels Enkel, vor unseren Bojaren bezahlt.

Da nun uns(ere) H(err)sch(af)t Alles, soviel oben geschrieben, gezahlt hatte, haben Dragot und seine Schwester Negrită die Vorrechtsbriefe ihres Ahn's Poganel, welche er über dieses Dorf Pogănești von unseren Oheimen, Eliă dem Woew(oda) und Stefan dem Woew(oda), (als sie unter sich in Frieden lebten)[2] hatte, in unsere Hände gegeben.

Gleichfalls sind vor uns und unseren Bojaren gekommen unser Diener Wasko und seine Schwester Mărena, Iwon Nimais Kinder, Michai Kalins und Stefans Enkel, aus ihrem guten Willen, von niemand gezwungen oder vergewaltigt, und haben verkauft ihr wahrhaftes Vatergut vermöge Handveste ihrer Grossväter, Michai Kalins und Stefans und Handveste ihrer Grossvätter, Michai Kalins und Stefans und vermöge Vorrechtsbriefe, die diese von unserem Ahne, dem Woew(oda) Alexander hatten, und haben

www.dacoromanica.ro

uns(ere) H(err)sch(af)t selbst verkauft ein Dorf an der Bărlad namens Kalinestie, wo ihres Grossvater Michai Kalins und seines Bruders Stefan Häuser waren, um 120 tatarische Gulden. Und uns(ere) H(err)sch(af)t hat all dieses Geld, 120 tatarische Gulden in die Hände Waskos und seiner Schwester Marina, Iwan Nimais Kinder und Michai Kalins und Stefans Enkel, bezahlt. Und die Vorrechtsbriefe, welche ihr Grossvater Michai Kalin und sein Bruder Stefan von unserem Grossvater, dem W(oe)w(oda) Alexander, hatten, haben sie auch in uns(ere) H(err)sch(af)t Hände gegeben.

Gleichfalls ist vor uns und unseren Bojaren gekommen unser Diener Toader, Hermans des Parkalaben Bruder, aus seinem guten Willen, von niemand gezwungen oder vergewaltigt, und hat mit uns(ere) H(err)sch(af)t vertauscht ein Dorf namens Toporouz, mit allen zugehörigen Beiwinkeln, übern Prut in Ćernower Bezirk, welches sein Bruder H(er)r Herman der Parkalab von unseren Dienern Stanćul und seinen Brüdern Iwanko und Isaiko, Söhnen Fedkowić Starostić, Enkeln Michuls Starostić, um 400 tatar(ische) G(u)ld(en) gekauft hatte. Und unser Diener Toader, Hermans Bruder, hat uns(erem) H(err)sch(af)t dieses Dorf Toporouz in Ćernower Bezirk mit allen zugehörigen Beiwinkeln gegeben. Und die Vorrechtsbriefe, welche sein Bruder Herman vermöge Erkaufs auf dieses Dorf Toporowzi überkommen, hat er auch in uns(ere) H(err)sch(af)t Hände gegeben.

Dagegen habe ich (As)[2], uns(ere) H(err)sch(af)t, unserem Diener Toader, Hermans Bruder, für dieses Dorf Toporouz zwei Dörfer an der Berlad gegeben, namentlich: Pogănestie, ein Dorf, das uns(ere) H(err)sch(af)t von Dragot und seiner Schwester Negrită, Wlaschins Kindern und Pogănels Enkel, um 200 tatarische Gulden gekauft hat. Und die Vorrechtsbriefe, welche uns Dragot und seine Schwester Negrită von ihrem Grossvater Pogănel, die er auf dieses Dorf Pogănesti von unseren Oheimen dem Woew(oda) Eliă und dem Woew(oda) Stefan hatte, als sie in Frieden gelebt, haben wir auch in die Hände Toaders, Hermans Bruder, gegeben.

Ebenso haben wir unserem Diener Toader, Hermans Bruder, ein zweites Dorf an der Berlad, namens Kalinestie, welches Dorf ich (As)[2] unsere H(err)sch(af)t von Waschko[3] und seiner Schwester Mărina, Iwon Nimais Kindern, Michai Kalins und seines Bruder Stefans Enkel, um 120 tatarische Gulden erkauft habe, gegeben. Und die Vorrechtsbriefe, welche Waschko[3] und seine Schwester Mărina von ihrem Grossvater Michai Kalin und seinem Bruder Stefan von unserem Ahne, dem Woew(oda) Alexander in unsere Hände gegeben, die haben auch wir in unsers Dieners Toader, Hermans Bruder, Hände gegeben.

Ueberdies haben wir unserem Diener Toader, Hermans Bruder, zu diesen zwei Dörfern, Pogănestie und Kălinesti, 100 tatarische Gulden bar drauf bezahlt.

Gleichfalls sind vor uns und unseren Bojaren gekommen unsere Diener Sima und seine Söhne:Shurka, Iori, Drăgan und Michul mit seinen Kindern, und Stezko mit seinen Kindern aus ihrem guten Willen, von niemand gezwungen oder vergewaltigt und haben verkauft ihr wahrhaftes Vatergut, vermöge ihrer wahrhaften und angestammten Handveste, nämlich die Hälfte des Dorfes namens Unter-Grigorestie am Seret uns(erem) H(err)s n/a f)t selbst um 125 ungarische Gulden. Und uns(ere) H(err)sch(af)t hat all dieses Geld, 125 ungarische Gulden in die Hände Simas und seiner Kinder Shurka, Iori, Drăgan und Michuls und seiner Kinder und Stezkos und seiner Kinder bezahlt. Und die Vorrechtsbriefe, welche sie von unserem Grossvater, dem

www.dacoromanica.ro

Woew(oda) Alexander, auf dieses halbe Dorf Unter-Grigorestie hatten, haben sie auch in uns(ere) H(err)sch(af)t Hände gegeben.

Gleichfalls sind vor uns und unseren Bojaren gekommen unsere Diener, H(er)r Iori Scherbić und H(er)r Peter Grigoreskul, aus ihrem guten Willen, von niemand gezwungen oder vergewaltigt und haben verkauft ihr wahrhaftes Vatergut, vermöge wahrer und angestammter Handveste die zweite Hälfte des Dorfes Ober-Grigorestie, den Teil des Kanzlers Kupćić, uns(erem) H(err)sch(af)t selbst um 350 tatarische Gulden.

Und uns(ere) H(err)sch(af)t hatt all dieses Geld, 350 tatarische Gulden in die Hände des H(er)r Iori Scherbić und H(er)r Peters Grigoreskuls bezahlt. Und als wir Alles bezahlt, hat auch Peter Grigoreskul in uns(ere) H(err)-sch(af)t Hände die zwei Vorrechtsbriefe gegeben, welche er auf diese Hälfte des Dorfes Grigoresti vermöge Erkaufs von unseren Oheimen, den Woew(oda) Stefan und dem Woew(oda) Peter hatte. Und nach der Uebereinkunft habe ich uns(ere) H(err)sch(af)t, soviel oben geschrieben, bezahlt.

Gleichfalls ist vor uns und vor unseren Bojaren gekommen unsere Diener, Stanćiul Starostić mit seinen Brüdern Iwanko und Isaiko, Söhnen des Fedko Starostić, Michul Starosteskuls Enkel, aus ihrem guten Willen, von niemand gezwungen oder vergewaltigt,und haben uns(erem) H(err)sch(af)t vertauscht ihr wahrhaftes und angestammtes Vatergut vermöge Handveste ihres Urahns, Shursh des Fratowers und ihres Ahns, Michuls Starostić, und haben uns(ere)m H(err)sch(af)t selbst drei Dörfer an der Soćawa, namens: Fratăuzi, wo die Höfe ihres Urgrossvaters Shurshs aus Fratow und ihres Grossvaters Michul Starostić waren, und aufwärts Botischani und Klimouz gegeben.

Dagegen habe ich uns(ere) H(err)sch(af)t unseren Dienern Stanćiol und seinen Brüdern Iwanko und Isaiko für diese 3 Dörfer ein Dorf namens Toporouz mit den dazu gehörigen Beiwinkeln übern Prut in Ćernower Bezirk gegeben; denn dieses Dorf hat uns(ere) H(err)sch(af)t von Toader, Hermans Bruder, ertauscht. Und die Vorrechtsbriefe, die Toader, Hermans Bruder ertauscht. Und die Vorrechtsbriefe, die Toader, Hermans Bruder, von uns(ere) H(err)sch(af)t auf dieses Dorf Toporouz vermöge Erkaufs von Stanćiul, Iwanko und Isaiko, Söhnen Fedkos Starostć und Enkeln Michul Starosteskuls hatte, die hat Toader, Hermans Bruder, in uns(ere) H(err)sch(af)t Hände gegeben. Und diese Vorrechtsbriefe wegen Erkauf von Toporouz, die hat uns(ere) H(err)sch(af)t auch in die Hände Stanćiols und seiner Brüder, Iwanko und Isaiko gegeben.

Auch haben wir ihnen ein zweites Dorf, namens Grigoresti am Siret, beide Theile sammt den Mühlen auf den Siret gegeben; denn die Hälfte dieses Dorfes, Unter-Grigoresti haben wir gekauft von Sima und seinen Söhnen: Shurka, Iori, Drăgan und von Michul, Simas Bruder und seinen Kindern und von ihren Bruder Stezko und seinen Kindern, und die zweite Hälfte des Dorfes Ober-Grigoresti, die haben uns(ere) H(err)sch(af)t von Iori Scherbić und von Peter Grigoreskul für 350 tatarische Gulden erkauft. Und wir haben gegeben in die Hände Stanćiols, Iwanko und Isaiko zwei Vorrechtsbriefe, welche Peter Grigoreskul von unseren Oheimen, dem Woew(oden) Stefan und dem Woew(oden) Peter auf diese Hälfte des Dorfes Ober-Grigoresti hatte.

Ueberdies haben wir den Stanćiol, Iwanko und Isaiko zu diesen zwei Dörfen Toporouz und beidertheilige Grigoresti noch 200 tatarische Gulden darauf gegeben. Und uns(ere) H(err)sch(af)t hat alles ausgeglichen und bezahlt, soviel oben geschrieben ist, vor all unseren moldauischen Bojaren.

www.dacoromanica.ro

Hiernach hat es uns(ere) H(err)sch(af)t für gut befunden aus unseren guten Wolwollen, aus reinem und erleuchtetem Herzen und aus all unserem guten Willen und mit Gottes Hilfe, damit wir erstärken und bekräftigen unser Kloster Putna, wo das Gotteshaus der Himmelfahrt der heiligsten, reinsten, seligsten Herrscherin, unserer Gottesgebärerin und allzeit Iungfraun Maria und wo der Egumen unser Beter, H(er)r Pop Paisie ist, und haben gemacht für die Seelen unserer selig ruhenden Voreltern, für die Seelen und das Seelenheil unserer Eltern und für unsere Gesundheit und unser Seelenheil und für die Gesundheit und das Seelenheil unserer Kinder und haben gegeben und bekräftigt diese 3 Dörfer namens Fratauz an der Soćawa sammt den Mühlen, die auf der Soćawa sind und etwas oberhalb Botäschani und Klimouz, auf dass sie unserem heil(ige) Kloster Putna von uns eine Handveste seien mit allen Einkünften unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und der Hotar dieser drei Dörfer soll nach allen Seiten nach den alten Hotarungen sein, wo solche von jeher bestanden haben.

Und hiefür ist die Beglaubigung unserer Herrschaft des obgeschriebenen wir Stefan Woewo(d) und die Beglaub(igung) unserer H(err)sch(af)t vielgeliebten Söhne, Alexanders und Bogdanus Wlad, und die Begl(aubigung) unserer Bojaren: d(ie) B(єglaubigung) d(es) H(er)r(n) Njag, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Duma, d(ie) B(eglaubigung) d(e) H(er)r(n) Gangur, d(ıe) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dragosche, Hofrichters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Hărman, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(єr)r(n) Iazko Hudić, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dashbog, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Steful von Hotin, die B(eglaubigung) d(es) H(eı)r(n) Mikot und H(er)r(n) Rêzesch, Parkalaben von Nêmz, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Andreiko des Ćortorowers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Grosa, Parkalaben von Orchei, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ion Sekară von Nowograd, d(ie) B(єglaubigung) d(es) H(er)r(n) Klănău, Schwertträgers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Boldor, Schatzmeisters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Eremiă, Kämmerers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Fruntesch, Truchsessen, d(ie) B(єglaubigung) d(es) H(er)r(n) Schander, Marstallers und die Begl(aubigung) all unserer moldauischen Bojaren, der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres Landes sein wird von unseren Kindern oder unserem Geschlechte, oder wen immer Gott auserwählen wird, Hospodar zu sein unseres moldauischen Landes, der soll doch unsere Schenkung und Bekräftigung nicht umstossen, sondern sie bestärken und bekräftigen [4], denn wir haben diese drei Dörfer für unser eigenes und bares Geld gekauft und sie diesem unseren heil(igen) Kloster Putna gegeben. Und wer es wagen sollte, unsere Schenkung und Bekräftigung zu vernichten, der soll von Gott dem Herrn, unserem Erlöser Iesu Christi verflucht sein und von seiner allerreinsten Gottesmutter; er soll sich zu verantworten haben, vor dem schrecklichen Richterstuhl Christi in den Tagen des Gerichtes.

Und zu mehrerer Bestärkung und Bekräftigung all des Obgeschriebenen haben wir unserem getreuen H(er)r Tăutul, Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unseren Brief[5].

Geschrieben hats Toader zu Soćawa im J(ahre) 6997/1489, Mon(at) Oct(ober) 14.

www.dacoromanica.ro

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se [6] că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Dragotă şi sora lui, Negrita, copiii lui Vlaşin şi nepoţii lui Pogănel, şi au vîndut ocina lor dreaptă, un sat, anume Pogăneşti, pe Bîrlad, însăşi domniei mele, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi domnia noastră am plătit toţi aceşti bani, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinile lui Dragotă, şi ale surorii lui, Negrita, copiii lui Vlaşin şi nepoţii lui Pogănel, înaintea boierilor noştri.

Deci, după ce domnia noastră am plătit toate cele mai sus scrise, Dragotă şi sora lui, Negrita, ne-au dat în mîinile noastre privilegiul bunicului lor Pogănel, pe care el l-a avut pentru acest sat, Pogăneşti, de la unchii noştri, Ilie voievod şi Ştefan voievod, cînd trăiau în pace între ei.

De asemenea au venit, înaintea noastră şi a boierilor noştri, sluga noastră Vasco şi sora lui, Mărena, copiii lui Ivan Nemai, nepoţii lui Mihai Calin şi ai lui Ştefan, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din uricul bunicului lor, Mihai Calin, şi al lui Ştefan şi din privilegiile pe care aceştia le-au avut de la bunicul domniei noastre, Alexandru voievod; şi au vîndut însăşi domniei noastre un sat pe Bîrlad, anume Călineşti, unde au fost casele bunicului lor Mihai Calin şi ale fratelui său Ştefan, pentru 120 de zloţi tătăreşti.

Şi domnia noastră a plătit toţi aceşti bani, 120 de zloţi tătăreşti, în mîinile lui Vasco şi ale surorii lui, Marina, copiii lui Ivan Nemai şi nepoţii lui Mihai Calin şi ai lui Ştefan. Şi privilegiile pe care le-au avut bunicul lor Mihai Calin şi fratele său, Ştefan, de la bunicul nostru Alexandru voievod, ei încă le-au dat în mîinile domniei noastre.

De asemenea a venit, înaintea noastră şi a boierilor noştri, sluga noastră Toader, fratele lui Hărman pîrcălab, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a schimbat cu domnia noastră un sat, anume Toporăuţi, cu toate cuturile ce ascultă de el, dincolo de Prut, în ţinutul Cernăuţi, pe care îl cumpărase fratele său, pan Hărman pîrcălab, de la slugile noastre, Stanciul şi de la fraţii săi, Ivanco şi Isaico, fiii lui Fedco Starostici, nepoţii lui Mihul Starostici, pentru 400 de zloţi tătăreşti. Şi sluga noastră, Toader, fratele lui Hărman, a dat domniei noastre acest sat, Toporăuţi, în ţinutul Cernăuţi, cu toate cuturile ce ascultă de el. Şi privilegiul de cumpărătură pe care l-a dobîndit fratele său Hărman, pentru acest sat Toporăuţi, încă l-a dat în mîinile domniei noastre.

Pentru aceasta, eu, domnia noastră, am dat slugii noastre, Toader, fratele lui Hărman, pentru acest sat, Toporăuţi, două sate pe Bîrlad, anume Pogăneşti, un sat pe care domnia noastră l-am cumpărat de la Dragotă şi de la sora lui, Negrita, copiii lui Vlaşin şi nepoţii lui Pogănel, pentru 200 de zloţi tătăreşti. Şi privilegiile pe care le aveau Dragotă şi sora lui, Negrita, pentru acest sat Pogăneşti de la unchii noştri, Ilie voievod şi Ştefan voievod, cînd trăiau în pace, încă le-am dat în mîinile lui Toader, fratele lui Hărman.

De asemenea, am mai dat slugii noastre Toader, fratele lui Hărman, un al doilea sat pe Bîrlad, anume Călineştii, pe care sat, eu, domnia noastră, l-am cumpărat de la Vaşco [3] şi de la sora lui, Mărina, copiii lui Ivan Nemai, nepoţii lui Mihai Calin şi ai fratelui lui, Ştefan, pentru 120 de zloţi tătăreşti. Şi privilegiile pe care le dăduseră în mîinile noastre Vaşco[3] şi sora lui, Mărina, de la bunicul lor, Mihai Calin, şi de la fratele lui, Ştefan, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, încă le-am dat în mîinile slugii noastre, Toader, fratele lui Hărman.

www.dacoromanica.ro

Pe lîngă aceste două sate, Pogăneşti şi Călineşti, am mai plătit slugii noastre, Toader, fratele lui Hărman, încă 100 de zloţi tătăreşti.

De asemenea, au venit, înaintea noastră şi a boierilor noştri, slugile noastre, Sima şi fiii lui, Giurco, Iurie, Drăgan şi Mihul cu copiii lui şi Steţco cu copiii lui, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, anume jumătate din satul numit Grigoreştii, partea de jos, pe Siret, domniei noastre însăşi, pentru 125 de zloţi ungureşti. Iar domnia noastră am plătit toţi aceşti bani, 125 de zloţi ungureşti, în mîinile lui Sima şi ale copiilor săi, Giurco, Iurie, Drăgan şi Mihul cu copiii lui şi Steţco cu copiii lui. Şi privilegiul pe care l-au avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru această jumătate din satul Grigoreştii, partea de jos, încă l-au dat în mîinile domniei noastre.

De asemenea, au venit, înaintea noastră şi a boierilor noştri, slugile noastre, Iurie Şerbici şi pan Petru Grigorescul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, cealaltă jumătate din satul Grigoreşti, partea de sus, partea lui Cupcici logofăt, însumi domniei noastre, pentru 350 de zloţi tătăreşti.

Şi domnia noastră a plătit toţi aceşti bani, 350 de zloţi tătăreşti, în mîinile panului Iurie Şerbici şi ale panului Petru Grigorescul. Şi după ce am plătit totul, Petru Grigorescul încă a dat în mîinile domniei noastre cele două privilegii de cumpărătură pe care el le-a avut pentru această jumătate din satul Grigoreşti de la unchii noştri, Ştefan voievod şi Petru voievod. Şi, după tocmeală, eu, domnia mea, am plătit cît este mai sus scris.

De asemenea, au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, slugile noastre, Stanciul Starostici cu fraţii lui, Ivanco şi Isaico, fiii lui Fedco Starostici, nepoţii lui Mihul Starostescul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni şi nici asupriţi, şi au schimbat cu domnia noastră ocina lor dreaptă, din uricul străbunicului lor, Giurgiu de la Frătăuţi, şi al bunicului lor, Mihul Starostici, şi au dat însăşi domniei mele trei sate pe Suceava, anume: Frătăuţi, unde au fost curţile străbunicului lor, Giurgiu de la Frătăuţi, şi ale bunicului lor, Mihul Starostici, şi, mai sus, Botişani şi Climăuţi.

Pentru aceasta, eu, domnia noastră, am dat slugilor noastre, Stanciul şi fraţilor lui, Ivanco şi Isaico, pentru aceste 3 sate ale lor, un sat anume Toporăuţi cu cuturile ce ascultă de el, dincolo de Prut, în ţinutul Cernăuţi, căci acest sat îl căpătase în schimb domnia noastră de la Toader, fratele lui Hărman. Şi privilegiul lui Toader, fratele lui Hărman, de cumpărătură de la Stanciul, şi Ivanco şi Isaico, fiii lui Fedco Starostici, nepoţii lui Mihul Starostescul, acesta l-a dat Toader, fratele lui Hărman, în mîinile domniei noastre. Şi acest privilegiu pentru cumpărarea Toporăuţilor încă l-a dat domnia noastră în mîinile lui Stanciul şi ale fraţilor lui, Ivanco şi Isaico.

Încă le-am mai dat un al doilea sat, anume Grigoreşti, pe Siret, amîndouă părţile, cu morile pe Siret, care jumătate din acest sat, Grigoreşti, partea de jos, am cumpărat-o de la Sima şi de la fiii lui, Giurco, Iurie, Drăgan şi de la Mihul, fratele lui Sima, cu copiii lui, şi de la fratele lor, Steţco, cu copiii lui, şi cealaltă jumătate a satului Grigoreşti, partea de sus, a cumpărat-o domnia noastră de la Iuri Şerbici şi de la Petru Grigorescul, pentru 350 de zloţi tătăreşti. Şi noi am dat în mîinile lui Stanciul, Ivanco şi Isaico, două privilegii, pe care le-a avut Petru Grigorescul de la unchii noştri, Ştefan voievod şi Petru voievod, pentru această jumătate din satul Grigoreşti, partea de sus.

www.dacoromanica.ro

Pe lîngă aceste două sate, Toporăuți și Grigorești, amîndouă părțile, am mai dat lui Stanciul, Ivanco și Isaico încă 200 de zloți tătărești. Și domnia noastră a întocmit și a plătit toate, cît este mai sus scris, înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

După aceasta a socotit domnia noastră că este bine, din bunăvoia noastră, cu inimă curată și luminată și cu toată bunăvoința noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim mănăstirea noastră Putna, unde este hramul Adormirea[7] preasfintei, curatei, preafericitei stăpînei noastre, născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria și unde este egumen rugătorul nostru, chiar popa Paisie, și am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaților noștri strămoși, pentru pomenirea și mîntuirea părinților noștri și pentru sănătatea și mîntuirea noastră și pentru sănătatea și mîntuirea copiilor noștri, și am dat și am întărit aceste 3 sate, anume Frătăuți, pe Suceava, cu morile care sînt la Suceava, și, ceva mai sus, Botășani și Climăuți, ca să fie sfintei noastre mănăstiri Putna de la noi uric cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor trei sate să fie din toate părțile după vechile hotare, pe unde au folosit din veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ștefan voievod, și credința preaiubiților fii ai domniei noastre, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Ștefu1 de la Hotin, credința panului Micotă și a panului Reațeș pîrcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Groza pîrcălab de Orhei, credința panului Ion Secară de la Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldur vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că am cumpărat aceste trei sate cu banii noștri proprii și gata și le-am dat sfintei noastre mănăstiri Putna. Și cine s-ar încumeta să nimicească dania și întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu, mîntuitorul nostru Isus Hristos, și de preacurata maică a lui Dumnezeu și să dea răspuns înaintea cumplitei judecăți a lui Hristos, în ziua judecății.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6997 ⟨1489⟩, luna octombrie 14.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 169—173 (nr. XXII). Trad. germ. după orig. perg., pecete atirnată.

Altă trad. germ., din 1782 ianuarie 30, de M. S. Lopeiski, la Arh. St. Suceava, Fond M-rea Putna, I/14 (inv. vechi al M-rii Putna, nr. 107).

ALTE EDIȚII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 93 (rez. după Protocolul Comisiei de delimitare a moșiilor din 1781, nr. 107); *Fondul religionar*, în „Candela", 1889, p. 739 (rez., cu data scotită în stilul de 1 septembrie, după același Protocol); Rosetti, *Despre clasele agricole*, p. 108 (rez. dezv., după Wickenhauser); Dan, *M-rea și com. Putna*, p. 173 (nr. 2) (rez., cu unele gre-

www.dacoromanica.ro

şeli, din 1764, in Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 380—381 (nr. CC) (rez. dezv., după Wickenhauser, cu menţionarea deosebirilor dintre cele două trad. germ.).

---

[1] De la „Hospodar" pînă la „hören", intregit, potrivit indicaţiei lui Wickenhauser, după doc. din 1443 (6951) august 3, din acelaşi volum, p. 151 (nr. VIII); (cf. *D.R.H.*, I, nr. 237).
[2] Parantezele lui Wickenhauser.
[3] Corect: „Wasko" (Vasco); v. mai sus.
[4] De la „Und nach unserem Leben" pînă la „bekräftigen", intregit, potrivit indicaţiei lui Wickenhauser, după documentul din 1487 (6995) martie 7 (v., in acest volum, doc. nr. 9).
[5] De la „Und zu mehrer Bestärkung" pînă la „Brief", intregit, potrivit indicaţiei lui Wickenhauser, după acelaşi doc.
[6] V. nota 1.
[7] În textul germ.: „Himmelfart" (Înălţarea).

55 **1489 (6997) octombrie 31, Suceava.**

Suret de pe ispisoc vechiu pe sîrbia de la Ştefan v(oie)vod, domnul Ţării Mold(o)vii, scris în Suceavă, din leat 6997 ⟨1489⟩ oct(o)mv(rie) 31.

Înştiinţaré facem prin această carté a noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei, sau o vor auzi citindu-se, precum acesté adevăraté slugile noastré, Stan şi Onu[1], ⟨ficiorii lui Iuga⟩[2] Grasul, slujindu-ne noaî cu dreptaté şi cu credinţă, a cărora văzind şi noi cea cu dreptaté şi cu credinţă cătră noi slujbă, i-am miluitu-i cu osăbită a noastră milă, de li-am dat şi le-am întărit lor, în ţara noastră a Moldovei, dreaptă ocina lor, ⟨gi(u)mătate⟩[2] din satul Şoldeştii, pe apa Zăbrăuţului, care şi-o au fost cumpărat tatăl lor, Iuga Grasul, de la Aldomi⟨r⟩[3], drept 250 zloţ(i) tătărăşti şi un cal bun.

Iar hotarul acei ⟨giumătăţi⟩[4] de sat⟨ul⟩ Şoldeştilor începîndu-se din hotarul satului, valea drept în sus...[5] apă[6] spre sat şi dealu despre miază-noapté şi de acolo iar... [5], pe unde s-au apucat din veac.

Care spre aciasta este credinţa a domniii méle, Ştefan v(oic)vod, şi a preaiubiţilor fiii a domniii méle, Alexandru şi Bogdan-Vlad, ⟨şi credinţa boerii: pan Gangur, pan Dumi [vornicu], pan Hraman, pan Hudiciu, pan Dajboga, pan Hotchi[7] parcalab ⟨de⟩ Hotin, pan Micoticia...[8] spatar, pan Cozmă[9] vistier, pan Torşe[10] stolnic, pan Ciotopovţi[11], pan Eremie postelnic⟩[12], şi credinţa a boierilor noştri a Moldovei, a mari şi mici.

⟨Iar după viiaţa nostră, pe care Dumnezeu va triimete sau va alege a fi domnu [a fi domnu] asupra pămîntului Moldovi, şi acela⟩[13] să aibă a le da şi a le întări... [14] slugilor noastre mai sus numitelor, lui Stan şi lui Onu, feciorilor Iugăi Grasului, pentru ca să le fie driaptă ocină, lor, şi fiilor lor, nepoţilor şi strănepoţilor, préstrănepoţilor şi la tot niamul lor, cine li se va alege mai de aproape.

Şi spre mai mare tărie şi întăritură ⟨a tuturor celor mai sus scrise⟩[15], am poroncit credincios boerului nostru Tăutul log(o)f(ă)t să scrie şi cătră aciastă adevărată cartea noastră pecetea noastră să lege.

De pe sîrbie pe limba moldoveniască am tălmăcit la anul 1816 fevr-⟨uarie) 18, cliucer Pav(e)l Debrici.

Bibl. Acad., CLVII/4. Trad.

Altă trad., de la inceputul sec. XIX, de Ignat Petrov, la Arh. St. Focşani, Colecţia Documente, IX/1.

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 382–383 (nr. CCI) (trad. din 1816 februarie 18); *D.I.R.*, A., II, p. 116 (nr. 108) (trad. după I. Bogdan).

---

[1] În trad. de la Arh. St. Focşani (v. descrierea arheografică): „Ion".
[2] În trad. lui Pavel Debrici, menţiunea: „lipsă"; completat după trad. de la Arh. St. Focşani; v. şi mai jos.
[3] Omis de traducător; în trad. de la Arh. St. Focşani: „Aldomă".
[4] Nota traducătorului: „iar lipsă, dar să înţălege: giumătăţi"; marginal, explicaţia aceluiaşi, „măcar că-i lipsă, dar după azul ce este în urmă să poate socoti că au zis половина, adecă giumătate".
[5] Urmează menţiunea traducătorului: „lipsă".
[6] În trad. de la Arh. St. Focşani: „prin cursul apii cu satul şi cu pădure înspre amiază-noapte".
[7] Greşit, pentru „Ştefu!".
[8] Mai multe nume de boieri nu au fost citite de traducător.
[9] Vistier era Boldur.
[10] Greşit, pentru „Fruntеş".
[11] Greşit, pentru „Ciortorovschi".
[12] Completat după trad. de la Arh. St. Focşani.
[13] Puncte de suspensie în trad. lui Pavel Debrici; completat după trad. de la Arh. St. Focşani.
[14] Puncte de suspensie în trad. lui Pavel Debrici.
[15] Omis de traducător.

56 1490 (6998) ⟨ianuarie-înainte de martie 9⟩.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїю мы Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)дар(ъ) Земли Мwлдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь) въсем(ъ) кто на н(ь) взрнт(ъ) или его чтѣчи ѣслышит(ъ) ож(е) пріндоша пред(ъ) нами и пред(ъ) нашн<ми> боіар(н) слѣга наше Сънгѣр(ъ) и сестра его, Стана, wнокове Ивана Френчюка, по нх(ъ) доброн волн, никим(ь) непонѣжени а ни присиловани, и продали свою правою wтн(н)нѣ wт(ъ) нх(ъ) праваго ѣрика, единно село на Берлад(ъ), неже ѣстїи Стражника, и ниже Рѣдъслъвецїи, на имѣ Гъѣрецїи, и млин(ъ) ѣ Бърлад(ъ), и ѣ том(ъ)же хотар(ъ) един(ъ) прикѣток. Та продали тое село и тот прикѣток слѣѕѣ нашему Лазор(ъ) Микшунѣ, за р҃к злати татарскиχ(ъ). И ѣставше слѣга наш(ь) Лазор(ъ) Микшунѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri sluga noastră Sîngur şi sora lui, Stana, nepoţii lui Ivan Frenciuc, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină din dreptul lor uric, un sat pe Bîrlad, mai jos de gura Strajnicului şi mai jos de Rădăslăveşti, anume Găureştii, şi moară la Bîrlad, şi un cut în acelaşi hotar. Şi au vîndut acest sat şi acest cut slugii noastre, Lazor Micşun, pentru 120 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Lazor Micşun[1], ş-au plătit toţi mai sus scriş(i) bani, 120 zloţi tătărăşti, la mînule slugii noastre, Sîngur, şi la mînule surori-sa, Stanii, denaint(a) noastră şi denaint(ea) alor noştri boiari.

Pentru aceia, văzdind noi bunăvoe lor şi tocmală şi deplin(ă) plată, de la noi încăş am dat ş-am întărit de la noi slugii noastre, lui Lazor Micşină, pre acel de mai sus dzis sat de la Bîrlad, din gios de gura Strajnecii şi din gios de Rădăslăveşti, anume Găureştii, şi cu moară în Bîrlad şi cu toate hotarăle[2], един(ъ) прикѣток(ъ)[3], ca să-i fie lui de la noi ispisoc de întăritură

www.dacoromanica.ro

cu tot vinitul, lui, şi fiilor lui şi a toată sămînţiia luĭ, ce s(ă) va alege mai de aproape.

Iară hotarele acestui sat să fie precum au înblat de vac.

Şi spre aceasta este credinţa domnii mele şi a toţi boiarii domnii mele. Ѣ(ъ) л(ѣ)то ѯ҃щ҃ѵ҃н[4].

Ficiorii acestui domnu şi boiarii, anume: Alexandru i Bogdan-Vlad, с(ы)н(о)вє[5] Stefan vod(ă), Tăutul [vel] logofăt, Dumi, Gangur, Dragoş vor(nic), Hrăman, i Iaţco Hudeci, i Dajboga[6], i Ştefula[6] pîr(călabi) de Hotin, Micotă şi Reaţeşa [6] pîr(călabi) de Neamţu, Andreica Ciortorovcogo[7], i Groze Micotici pîrcălabii[8] de Orheiu, Săcară pîrcălabul de Cetate Noao, Clănău [vel] spăt(ar), Boldur [vel] vist(ier), Erimie [vel] post(elnic), Fruntaş [vel] stol(nic), Şendre [9] [vel] comis.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 11. Copie slavă (prima parte a doc.) şi trad. (partea a doua a doc.).

O copie a aceluiaşi doc. şi comentariu, cu data: 1490 ⟨ianuarie — 15 martie⟩, la Bibl. Acad., A 2000 — XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 738—739 (nr. 257).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 393—395 (nr. CCVIII) (acelaşi doc. cu data: 1490 (6998) ⟨ianuarie — februarie⟩); *D.I.R.*, A, II, p. 116—117 (nr. 109) (trad. după copie slavă, apoi trad. veche, cu aceeaşi dată).

Lunile, după sfatul domnesc, în fruntea căruia reapare, de la 9 martie 1490 (6998), Neagu.

---

[1] De aici înainte documentul este tradus în condică.
[2] Aşa în trad.
[3] Un pricut.
[4] În anul 6998 ⟨1490⟩.
[5] Fiii.
[6] Nume transcris de copist în forma genitivală slavă din orig.
[7] Nume transcris de copist în forma genitivală slavă din orig.; în româneşte: „Ciortorovschi".
[8] Greşit, în loc de „pîrcălab".
[9] În loc de: Şandru".

57 1490 (6998) ianuarie 9, Suceava.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем[1] оүзрит(ъ) или его чтѵчи ѵслышит(ъ), иже пріидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѵсими нашими молдавскими боіаре, слѵга наш(ь) Ѳне и сестра его, Кръстина, с(ы)н(о)ве Жѵржѵ Иттъвою[2], по нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѵжени, а ни приспловани, и продали свою правѵю иѵтнинѵ, едно село на ѵстїе Бѵжора, на имѣ Ентолтецин, по иѣ стороии Ѭлана, слѵгам(ъ) нашим(ъ) Иванкѵ и Гаврилѵ за рєї злат(ъ) татарскиүх(ъ).

И заплатили наши слѵгы, Иванко и Гаврил(ъ), ѵси тоти пинѣзи, рєї злат(ъ), ѵ рѵкы Ѳне и сестри его, Кръстини, прѣд(ъ) ними и прѣд(ъ) нашими боіаре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полнѵю заплатѵ, а мы, такиж(є), и ит(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили слѵгам(ъ) нашим(ъ) Иванкѵ и Гаврилѵ тое прѣд(ъ) реченое село, на ѵстїе Бѵжора, на имѣ Ентолтецїи, по иѣ стороии Ѭлана, да ест(ъ) им(ъ) ит(ъ) нас(ъ) оүричк(ъ) и съ въсем(ь) доүодиим(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и ѵнѵчатом(ъ) нх(ъ), и прѣѵнѵчатиим(ъ) нх(ъ), и прѣцѵрѣтом(ъ) нх(ъ) и въсемѵ родѵ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѵшено николиже, на вѣкы.

www.dacoromanica.ro

† Ѳ хотар(ъ) томѫ селѫ да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ wт(ъ) ѳснх(ъ) сторwн(ъ), кѫда нз вѣка wжнвали.

† на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниѣ писаннаго, мы, Стефанъ воевода, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)в(а) мн, Ѳлександра и Богдана-Влада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѫмы, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворинка, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Ѭцка Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла паркалаба Хотинского, вѣра пана Ѭнкотъ и пана Рѣцеша паркалабн Немецкїн, вѣра пана Ѳндренка Чорторwвского, вѣра пана Грозѣ Wрхенского, вѣра пана Секаръ паркалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Фрѫнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѳснх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

† по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)с(по)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѫ нли пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн нм(ъ) не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потверъжденїѫ, али бн нм(ъ) ѫтверъдил(ъ) и ѫкрѣпил(ъ), занѫже есмн нм(ъ) дали и потверъднли за нх(ъ) правѫю слѫжбѫ и за що wни собн кѫпили на свон правїн пннѣзн.

† на болшѫю крѣпwст(ь) и потверъжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велъли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) прнвѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пис(а) Тодер(ъ), ѫ Сочавн, в(ъ) л(ѣ)то ×ѯцчн ген(арїа) ѳ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră One şi sora lui, Cîrstina, fiii lui Giurgiu Ităvoiu, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, un sat la gura Bujorului, anume Vitolteştii, pe amîndouă părţile Ialanului, slugilor noastre Ivanco şi Gavril, pentru 115 zloţi tătăreşti.

Şi au plătit slugile noastre, Ivanco şi Gavril, toţi acei bani, 115 zloţi, în mîinile lui One şi ale surorii lui, Cîrstina, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, am dat şi de la noi şi am întărit slugilor noastre Ivanco şi Gavril acel sat spus mai înainte, la gura Bujorului, anume Vitolteştii, pe amîndouă părţile Ialanului, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandu şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea de la Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier [6], credinţa

www.dacoromanica.ro

panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentru că le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și pentru că și-au cumpărat pe banii lor drepți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ ianuarie 9.

Bibl. Acad., MCLIV/1. Orig., perg. (29 × 44 cm), pecete atirnată (șnur de mătase cărămizie), pierdută.

O trad. din 1780 martie 21, de Evloghie dascăl, ibidem, CCXXX/193.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A D. Xenopol"-Iași, Fotografii, III/24.

O copie slavă după alta făcută de Ghibănescu, trad. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 718—720 (nr. 250).

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 130—133 (nr. CVIII) (text slav, cu unele greșeli, și trad.); p. LXVI (nr. 35) (rez. al editorului, după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 384—385 (nr. CCII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 117—118 (nr. 110) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] нѣм, scris deasupra rindului.

58 1490 (6998) ianuarie 9, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), ис(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) ѕзрит(ъ) или его чтѵчи ѕслышит(ъ), ѡже прїндоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѕсими нашими молдавскими боꙗре, наши слѵги Їѡн(ъ) Сакша и непот(ъ) его, Ѳоне, и сестра его, Кръстина, по нѫ(ъ) доброн волн, никим(ь) непорѵженн, а нн приснловани, и продали свою правѵю ѡтинн, половнна село ѡт(ъ) Хъндреци(н), межи Бѵжор(ъ) и межи Сѣка, слѵгѣ нашемѵ Никодръ Ромѣънескѵл(ъ), за м̃ злат(ъ) татарскиѫ(ъ).

И заплатил(ъ) слѵга наш(ь), Никодръ Ромънескѵл(ъ), ѕсн тотн пинѣзі, м̃ злат(ъ), ѕ рѵки Їѡнѵ Сакша и непотѵ его, Ѳоне, и Кръстнин, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боꙗре.

Ино мы, видѣвше нѫ(ъ) доброи волн и токмеж(ь) и полнѵю заплатѵ, а мы, такѡж(е), и ѡт(ъ) нас(ъ) есми дали и потврѣдили слѵгѣ нашемѵ Никодръ Ромънескѵл(ь) тое прѣд(ъ) реченое половнна село ѡт(ъ) Хъндреци(н), межи Бѵжор(ъ) и межи Сѣка, да ест(ъ) емѵ ѡт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходѡм(ь), емѵ, и дѣтем(ъ) его, и ѕнѵчатом(ъ) его, и прѣѕнѵчатом(ъ) его, и пращврѣтѡм(ъ его и въсемѵ родѵ его, кто сѣ емѵ изберет(ъ) наближнїн, непорѵшено николиже, на вѣкы.

И хотар(ъ) тон половнни село да ест(ъ) ѡт(ъ) ѕсего хотара половнна и по старомѵ хотарѵ, кѵда из вѣка ѡжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воевод, и вѣра прѣвъзлюбленнин(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѩлександра

www.dacoromanica.ro

н Богдана-Влада, н вѣра боꙗр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѫмы, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хрѫмана, вѣра пана Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана <Щефѫла Хотинс>[1]кого, вѣра пана Микотъ н пана Рѣцеша паркалавн wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѭндренк<а>[1] Чорторwвского, вѣра пана Грози Wрхенского, вѣра пана Секар<ъ>[1] Новоградского, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Фрѫнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комнса, н вѣра оуснχ(ъ) боꙗр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскнχ(ъ), велнкнχ(ъ) н малнχ(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) животѣ кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) нашего родѫ нли пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн емѫ не порѫшнл(ъ) нашего даанїѧ н потвръжденїа, алн бн емѫ оутвръднл(ъ) н ѫкрѣпнл(ъ), занѫже есмн емѫ дал за цо собн[л] кѫпнл(ъ) на свон правїн пнѣзн.

Ꙗ на болшѭю крѣпwст(ь) н потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣлн есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писатн н нашю печет(ь) прнвѣснтн к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс(а) Тоадер(ъ) дїак(ъ), оу Сочавн, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̃цчн̃ ген(арїа) ѳ̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre, Ion Sacşa şi nepotul lui, One, şi sora lui, Cîrstina, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, jumătate din satul Hăndreşti, între Bujor şi între Seaca, slugii noastre Nicoară Românescul, pentru 40 de zloţi tătăreşti.

Şi a plătit sluga noastră, Nicoară Românescul, toţi aceşti bani, 40 de zloţi, în mîinile lui Ion Sacşa şi ale nepotului său, One, şi ale Cîrstinei, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, Nicoară Românescul, acea mai înainte spusă jumătate din satul Hăndreşti, între Bujor şi între Seaca, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate şi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefu[l] de la Hotin>[1], credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea de la Orhei, credinţa panului Secar<ă>[1] de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Fruntеş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ ianuarie 9.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: Uricul Hîndreştilor.

Bibl. Acad. Peceţi, nr. 85. Orig., perg. (31,5 × 42 cm.), rupt la indoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută; după pierderea peceţii domneşti, a fost legată de şnurul actului, cu şnur de mătase albastră, o pecete boierească (2,5 cm. in diametru) cu o cruce in mijlocul unui scut şi cu legenda: † Печать пана ⟨Ив⟩ашка.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/25.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 721—723 (nr. 251).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, VII, p. LXIV (rez. şi extras slav, după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 385—386 (nr. CCIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 118—119 (nr. 111) (trad., după orig.).

[1] Rupt.

59 1490 (6998) ianuarie 10, Suceava.

† Ꙗ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), ис сим(ь) листом(ь) нашим(ь), вѣсѣм(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтѣчи ѕслышит(ъ), иже прїинде, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѕсими нашими молдавскими боярe, Елисафта, дочка Ѣъсїм Шанга, по ѥи доброи волн, никимь непоныжена, а ни принсилована, и продала свою правѣю итинины, ит(ъ) оурнка деда ѥи, папа[1] Косте, половина село ит(ъ) Грозеци, оу Драгошево Поле, нижнѣю часть, слыжѣ нашемы, пань Пътры, комисы с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва ми, Ꙗлеѯандра, за ҃с златн татарскиχ(ъ).

И оуставше слыга наш(ь), пан(ъ) Пътры комис(ъ), и заплатил(ъ) оуси тоти више писанїи пинѣзи, ҃с златн татарскиχ(ъ), оу рыки Елисафти, дочки Ѣъсїм Шанга, перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими боярe.

Того ради, мы, видѣвше иχ(ъ) доброи волн и токмеж(ь) и полныю заплаты, мы такождере, и ит(ъ) нас(ъ) дали и потвръдили слыжѣ нашемы, пань Пътры комисы, тое прѣд(ъ) реченое половина село ит(ъ) Грозеци, оу Драгошево Поле, нижнѣю част(ь), да есть емы ит(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсемь доходом(ь), емы, и дѣтемь его, и братїим(ъ) его, и оунычатиим(ъ) его, и прѣынычатомъ его, и праѯрытомъ его и бъсемы роды иχ(ъ), кто сѧ им(ъ) изберет(ъ) наблинжьнїи, непорышено инколонже, на вѣки.

И хотар(ъ) тои више писаннои половина село да ест(ъ) ит(ъ) всего хотара половина, а ит(ъ) иншиχ(ъ) сторон(ъ) по старомы хотары, кыда из(ъ) вѣка ожнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, више писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленниχ(ъ) с(ы)нив(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Ꙗлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояръ нашиχ(ъ): вѣра пана Дыми, вѣра пана Гангыра, вѣра пана дворника Драгоша, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ицка Гыдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефыла пръкалаба Хотинского, вѣра пана Инкотъ и пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїи, вѣра пана Ꙗндренка Чорторовского, вѣра пана Грозн пръкалаба Ѻрхенского, вѣра пана ⟨Секаръ пръкалаба⟩[2] Новоградского, вѣра пана Клънъша спътарѣ, вѣра пана ⟨Болдора⟩[2] бистрѣринка, вѣра пана Ерємїа

www.dacoromanica.ro

постелника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѕснχ(ъ) бомрь нашнχ(ъ) молдавскнχ(ъ), <великнχъ>[2] и малнχ(ъ).

Ꙗ по нашим(ь) животѣ, кто бѹдетъ г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) или wт(ъ) нашего рwдѹ или пак(ъ) бѹд(ь) кого Ѥ(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) цю би не порѹшил(ъ) нашего даанїѧ и потвръжденїа, али цю би емѹ оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), занѹже есми емѹ дали и потвръдили за его правою и вѣрною слѹжбѹ.

Ꙗ на бѹлшее крѣпостъ и потвръжденїе томѹ въсемѹ вниже писаномѹ, велѣли есми нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѹтѹлѹ логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Пис(а) Їwн(ъ) дїѧк(ъ), оу Сѹчавѣ, в(ъ) л(ѣ)т(о) ҳ҃ѕцчн̃ ген(арїа) ї҃ ден(ь).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Elisafta, fiica lui Văsii Şanga, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul bunicului ei popa Coste, jumătate de sat din Grozeşti, partea de jos, în Cîmpul lui Dragoş, slugii noastre pan Petru comis, al fiului domniei mele Alexandru, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, pan Petru comis, şi a plătit toţi acei mai sus scrişi bani, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinile Elisaftei, fiica lui Văsii Şanga, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

De aceea, noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, panului Petru comis, acea mai înainte spusă jumătate din satul Grozeşti, partea de jos, în Cîmpul lui Dragoş, să-i fie lui de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi fraţilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei mai sus scrise jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar alte părţi pe hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului vornic Dragoş, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului <Secară pîrcălab>[2] de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului <Boldur>[2] vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, <mari>[2] şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn ţării noastre, Moldova, acela să nu strice dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi pentru credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion diac, la Suceava, în anul 6998 <1490> ianuarie, 10 zile.

www.dacoromanica.ro

Bibl. Acad., MCDXXIV/20. Orig., perg. (32,5 × 37,5 cm.), pecete atirnată, pierdută. O foto. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/26.

EDIŢII: D. P. Bogdan, *Patru acte*, p. 254—256 (nr. 2) (text slav, trad. şi facs.)

---

[1] Greşit, pentru попа.
[2] Şters şi rupt.

60 1490 (6998) ianuarie 14, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), не сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсем(ъ) кто на нем(ь) възрит(ъ) или его чтоучи ѕслишит(ъ), wже пріндоше, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими <мол>[1]давскими болѣри, наши слѫги Тодерь Хърныш(ь) и съ своими непоти, съ Билцѫ и съ Никодръ Шеремет(ъ), по иχ(ъ) доброи волю, никим(ь) непонѫжденн, а ни присиловани, и продали свою правѫ<ю>[1] wтнинѫ, wт(ъ) иχ(ъ) праваго оурика, едино село на имѣ Контецїи, межи Брълад(ъ) и межи Стебник(ъ), слѫзѣ нашемѫ Тодерѫ Мареле и братаничю его, Костинь, с(ы)нѫ Нѣгѫлѫ, за ѻ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И оуставше наши слѫги Тодерь Мареле и съ братанич(ь) его, Костин(ь), и заплатили ѫсн исполна то<сти внше писа>[2]ни <пи>[1]нѣзи, ѻ злат(ъ) татарскиχ(ъ), оу рѫки слѫзѣ нашемѫ Тодерѫ Хърныш(ь) и своимн непотом(ъ), Билцѫ и Никодръ Шереметѫ, перед(ъ) намн и перед(ъ) нашимн болѣри.

Ино мы, ви<дѣвше иχъ доброю во>[3]лю токмеж(ь) и полнѭю заплатѫ, а мн, також(е), и wт(ъ) <насъ есмн дали и потвръднли слѫгамъ на>[2]шим(ъ) Тодерѫ Мареле и братаничю его, Костн<нь, тое прѣдъ реченное село, на имѣ Контецин, межи>[3] Брълад(ъ) и межи Сте<бникъ>[1], да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), имъ равно и дѣтем(ъ) иχ(ъ), и оунѫчатомь иχ(ъ), и прѣоунѫчатомь иχ(ъ), и пращѫрѣтомь иχ(ъ) <и въсемѫ родѫ иχ, кто сѣ им наближнїи>[3] изберет(ъ), непорѫшено николиже, на вѣкн.

А χотар(ъ) томѫ внше писанномѫ селѫ да ест(ъ) по старомѫ χотарѫ, кѫда нз вѣка wжнвали.

А на то ест(ъ) вѣра наш<его господаства, внше писаннаго, мы, Сте>[3]фана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнχ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Алеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояръ нашнχ(ъ): вѣра пана Дѫмы, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоша двор<ника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Яцка Хѫдич>[3]а, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла Хотинского, вѣра пана Микоть и вѣра пана Рѣцеша пъркалабове Немецкїи, вѣра пана Чорторовского, <вѣра пана Грозн Микотнча пракалаба Ѻрхенс>[2]кого, вѣра пана Секаръ, пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдѫра внстѣрника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра <пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Шан>[2]дра комнса и вѣра ѫснχ(ъ) боіаръ нашнχ(ъ) мwлдавскиχ(ъ), великиχ(ъ) и малиχ(ъ).

А по нашим(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашиχ(ъ) или wт(ъ) нашего родѫ или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ <изберетъ>[3] г(о)сп(о)д(а)рь бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн им(ъ) не порѫшил(ъ) нашего даанїа, али бн им(ъ) оутвръднл(ъ) и ѫкрѣпил(ъ), заноуже есмн им(ъ) дали и потвръднли, за цо wни собн кѫпнли на свон правїи пинѣзи.

А на болшее крѣпост(ь) и потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ въѣрномѫ па<н>ѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс(а) оу Сѫчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕцчн ген(арїа) ѧї.

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, slugile noastre, Toader Hărnîş şi cu nepoţii lui, Bilţu şi Nicoară Şeremet, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, un sat, anume Bonteştii, între Bîrlad şi între Stebnic, slugii noastre Toader Marele şi nepotului lui de frate, Costin, fiul lui Neagul, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Toader Marele şi nepotul lui de frate, Costin, şi au plătit toţi aceşti bani ⟨mai sus⟩[1] scrişi, 70 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre Toader Hărnîş şi ale nepoţilor lui, Bilţu şi Nicoară Şeremet, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd ⟨buna lor⟩[3] voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la ⟨noi am dat şi am întărit slugilor⟩[2] noastre Toader Marele şi nepotului lui de frate, Costi⟨n, acest sat mai înainte spus, anume Bonteştii, între⟩[3] Bîrlad şi între Ste⟨bnic⟩[1], să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor deopotrivă şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor ⟨şi întregului lor neam, cine li⟩[3] se va alege ⟨cel mai apropiat⟩[3], neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa ⟨domniei⟩[3] noastre, ⟨a mai sus scrisului, noi, Şte`[3]fan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vor⟨nic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici⟩[3], credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefu1 de la Hotin, credinţa panului Micotă şi credinţa panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, ⟨credinţa panului Grozea Micotici pîrcălab de Orhei⟩[2], credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldur vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa ⟨panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru⟩[2] comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldovni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine ⟨îl va alege⟩[3] Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit, fiindcă şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pa⟨n⟩[1], Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris...[4] la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ ianuarie 14.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 315. Orig., perg. (31 × 47 cm.), rupt şi şters, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată (lipsă trei sferturi din margine), cu legenda: † Печать Iw Стефань воєвwда, гwспод⟨ар Земли Мwлдавскоѭ⟩.

Un fragment dintr-o trad. de Gheorghe Evloghie dascăl, din 1764 iulie 22, ce se afla într-o colecţie particulară, menţionat la Bibl. Acad., A 2000 — XIV, f. 726. Două rez.: unul cu greşeli şi cu data 7000 (1492) ianuarie 4, într-o anafora din 1839 iunie 27, la Arh. St. Iaşi, Anaforale, nr. 25, f. 146 v. (nr. 1), şi altul, cu data greşită: 7000 (1492) ianuarie 21, după o trad. din 1764 iulie 22, de Gheorghe Evloghie dascăl, într-un jurnal al Divanului Apelativ al Ţării de Jos din 1841 martie 11, cu multe greşeli, ibidem, Tr. 1146, op. 2, 1300, dos. 60, f. 174,

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/27.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 724—726 (nr. 252).

EDIŢII: Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 270—272 (nr. VIII) (text slav, cu greşeli şi lipsuri, şi trad., după *Ms. Surete*, VIII, 300); idem, *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, p. 43—45 (nr. VIII) (text slav şi trad., după *Ms. Surete*, VIII, 300); idem, *Surete*, I, p. 149—152 (nr. 26) (text slav cu multe greşeli, şi trad., după *Ms. Surete*, VIII, 300); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 387—388 (nr. CCIV) (text slav, după Ghibănescu, cu corectarea greşelilor de lectură ale acestuia şi cu unele abateri); *D.I.R.*, A, II, p. 119—121 (nr. 112) (trad., după orig.).

[1] Şters.
[2] Şters şi rupt.
[3] Rupt.
[4] Neclar.

61 1490 (6998) ianuarie 16.

Ispisoc sîrbăscu din anii 6998⟨1490⟩ ghen(a)r 16, de la domnul Ştefan v(oie)v(o)d, întăritură unui Mănăilă Cioplescu pe a trie parte de satu de Călmăţuiu, supt Movile, parte din sus, cumpărătură de la un Şandru Onescu. Iar hotarul acii a triia parte de satu să fii pe unde au însămnat cu plugu[1], şi pe dispre alte părţi pe hotarul cel vechiu, pe undi au trăitu din vecu.

Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 325, f. 16 v. — 17 r. (nr. 1). Rez. într-un hrisov de judecată din 1803 decembrie 5.
O copie a aceluiaşi rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 727—728 (nr. 253).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 187 (rez. cu data: 6995 ⟨1487⟩ ianuarie 16); Ghibănescu, *Surete*, XXV, p. CCXCVI (rez., după *Uricariul*); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 389 (nr. CCV) (rez. al editorului, după rez. de la Arh. St. Iaşi); *D.I.R.*, A, II, p. 121 (nr. 113) (rez., după I. Bogdan).

[1] Adaos tîrziu.

62 1490 (6998) ianuarie 17, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ) , нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѧм(ъ) [въсѧм(ъ)] кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтѣчи ѣслышит(ъ), ωже прїйде, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) ѣсими нашими молдавскими боꙗре, Ѹрита, дочка Малина, ѧнѣка Жѣржа Пїатра, по ен доброн воли, никим(ь) непонѣжена, а ни приспловано и продала свою правѣю ωтинѧ ωт(ъ) ен праваго ѣрнка, ωт(ъ) ѣрнка дѣда ен Жѣржа Пїатра, едно село на ѣстїе Ребрнчоарн, на нмѣ где бил(ъ) Роман(ъ) и Ходко; та продала тое село попѣ Сими и братѣ его, Гаврилѣ, и сестри нχ(ъ), Марти, за ѣ злат(ъ) татарскнχ(ъ).

И заплатил(ъ) попа Сима и брат(ъ) его, Гаврил(ъ), и сестра нχ(ъ), Марта, ѣси тоти пинѣзи, ѣ злат(ъ) ѣ рѣкы Ѹрити, дочки Малини, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боꙗре. Ѩ пак(ъ) ωна привилїе, що имал(ъ) дед(ъ) ен, Жѣржѣ Пїатръ, на тое село ωт(ъ) ѧнкωв(ъ) нашнχ(ъ), ωт(ъ) Илїаша воеводї и ωт(ъ) Стефана воеводї, коли били ѣ мирѣ, еще ю дала ѣ рѣки попѣ Сими и братѣ его, Гаврилѣ, и сестри нχ(ъ), Марти.

Ино мы, видѣвше нχ(ъ) доброн воли и токмеж(ь) и полнѣю заплатѣ, а мы, такωж(е), и ωт(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили попѣ Сими и братѣ его, Гаврилѣ,

www.dacoromanica.ro

и сестри нѫ(ъ), Марти, тое прѧд(ъ) реченое село, на ѕстїе Ребричоаре, на нмѣ где бил(ъ) Роман(ъ) и Ходко, да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѯрик(ъ) и съ въсем(ь) доходwм(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нѫ(ъ), и ѕнѧчатом(ъ) нѫ(ъ), и прѣѕнѧчатом(ъ) нѫ(ъ), и прѣцѯрѣтом(ъ) нѫ(ъ) и въсемѫ родѫ нѫ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближиїн, непорѫшено николиже, на вѣкы.

А хотар(ъ) томѫ селѫ да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда из вѣка wжывали.

А на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнѫ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Алеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр(ъ) нашнѫ(ъ): вѣра пана Дѧмы, вѣра пана Гангѯра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Хѧднча, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѧла, Хотнискоѓо, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша паркалаби wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Йндренка Чорторwвскоѓо, вѣра пана Грози Ѳрхенскоѓо, вѣра пана Секаръ паркалаба Новоградскоѓо, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Колдора книстѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Фрѧнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѕснѫ(ъ) бояр(ъ) нашнѫ(ъ) молдавскинѫ(ъ), великнѫ(ъ) и малнѫ(ъ).

А по нашем(ь) ж<ивo>[1]тѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнѫ(ъ) или wт(ъ) нашего родѫ или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн им(ъ) не порѫ<шил на>[1]шего даанїа, али бн им(ъ) ѯтвръднл(ъ) и ѯкрѣпнл(ъ), занѫже есми <имъ дали и потв>[1]рѫдн<ли за цо wни собн>[1] кѫпили на свон правїи пнѣзи.

А на болшѫю крѣпwст(ь) и потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есми нашемѫ вѣрномѫ пан<ѫ, Тъѫ>[1]твлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Тодер(ъ), ѫ Сѫчавн[2], в(ъ) л(ѣ)то ×ѕцчн ген(арїа) ѕї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Urîta, fiica Malei, nepoata lui Giurgiu Piatră, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina ei dreaptă, din uricul ei drept, din uricul bunicului ei, Giurgiu Piatră, un sat la gura Rebricioarei, anume unde au fost Roman şi Hodco; şi a vîndut acel sat popii Sima şi fratelui său, Gavril, şi surorii lor, Marta, penru 50 de zloţi tătăreşti.

Şi au plătit popa Sima şi fratele lui, Gavril, şi sora lor, Marta, toţi aceşti bani, 50 de zloţi, în mîinile Urîtei, fiica Malei, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri. Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul ei, Giurgiu Piatră, pe acest sat, de la unchii noştri, Iliaş voievod şi Ştefan voievod, cînd au fost în pace, ea l-a dat în mîinile popii Sima şi ale fratelui său, Gavril, şi ale surorii lor, Marta.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit popii Sima şi fratelui său, Gavril, şi surorii lor, Marta, acel sat spus mai înainte, la gura Rebricioarei, anume unde a fost Roman şi Hodco, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi

www.dacoromanica.ro

Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea de la Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acea să nu le clintească dania noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că ⟨le⟩[1]-am ⟨dat şi⟩[1] le-am întărit, ⟨fiindcă şi-au⟩[1] cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, ⟨Tău⟩[1]tul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ ianuarie 17.

Bibl. Acad., DCXLI/1. Orig., perg. (30 × 46,5 cm.), pecete atîrnată, pierdută.

O copie, din prima jumătate a sec. XIX, cu data de an greşită: 6978 ⟨1470⟩, după trad. din 1768 iulie 2, de Evloghie dascăl, ibidem, CMXCIX/134.

O foto., la Inst. de ist. de şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/28.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 729—731 (nr. 254).

EDIŢII Iorga, *St. şi doc.*, VI, p. 139 (nr. 1) (trad., cu extrase, după orig. şi menţ. copiei din 1808); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 389—391 (nr. CCVI) (text slav şi menţ. copiei din 1808, cu data de an greşită: 6978 (1470), de pe o trad. făcută în „şcoala slovenească în Sf e)tii Sava"-Iaşi); *D.I.R.*, A, II, p. 121—122 (nr. 114) (trad., după I. Bogdan).

[1] Rupt.

[2] Corect: Сѣчавѣ.

63 1490 (6998) ianuarie 18, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтючи ѕслишит(ъ), иже тотн истинїн Мърина и Федка, дячки Мирча Чѣческѣла, и Ромашко и сестри нх(ъ), Нѣга и Оулка, с(ы)нове Данчѣлѣ Чѣческѣла, и Тоадерѣ, и Пашко и брат(ъ) его, Лне, и сестра нх(ъ), Илка, с(ы)нове Пашка, и Дръгѣш(ь) и сестри его, Банищъ и Ермѣнка, с(ы)нове Марн, жаловали есмн нх(ъ) ѡсобною нашею м(н)л(о)стїю и дали и потвръдили есмн нх(ъ) права ѡтнина, село на Кѣцнтнон, на нмѣ Мирчецин и Дънчецїн и Пъшканїн...[1], да ест(ъ) нм(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) съ въсѣмн(ь) доходѡм(ь) нмь. Или да есть Мърнин и Федки село Мирчецїн, а Ромашкоу и сестри его, Нѣги и Оулки, да ест(ъ) нм(ъ) село Дънчецїн, а Тоадерѣ, и Пашкѣ, и Лїн и сестри нх(ъ), Илки, да ест(ъ) нм(ъ) село Пъшканїн, а Дръгѣш и сестрам(ъ) его, Банищ и Ермѣнки, да ест(ъ) нм(ъ) ⟨село ...⟩[2].

Тое въсе выше писанное да ест(ъ) нм(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ), им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оунѣчатѡм(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѣчатѡм(ъ) нх(ъ), и прѣцѣрѣтѡм(ъ) нх(ъ) и въсемѣ родѣ нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберетъ нанближнїн, непорѣшено николн, на вѣки.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ хотар(ъ) тнм(ъ) выше писанным(ъ) селам(ъ) да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) оусн҃х(ъ) сторwн(ъ) по старнмн хотарн, кѣда нз(ъ) вѣка wжнвалн.

Ꙗ пак(ъ) wнн цо за прнвнлїе нмалн старое на тѣх(ъ) выше писанных҃(ъ) сел(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ꙗлександра воеводн, а wна ест(ъ) скажена, как(ъ) есмн ѣн мы вндалн н наше бояре. Того ради, никто, николн, да не нмают(ъ) тѣгатн, а нн добоувати на сїе наше прнвнлїе, нн съ еднwм(ъ) прнвнлїе, нн wт(ъ) которого г(о)сп(о)д(а)рѣ, николн на вѣкн.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше пїсаннаго, мн, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленн҃х(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ꙗлександра н Бwгдана-Блада, н вѣра бонар нашн҃х(ъ): вѣра пана Дѫмн, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Драгоша дворнпка, вѣра пана Хрѫмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Ꙗцка Хѵдпча, вѣра пана Щефѵла пръкалаба Хотннского, вѣра пана Чорwрwвского, вѣра пана Мнкотъ н Рѣцеш пръкалоби wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Грозн пръкалаба Ѳрхенского, вѣра пана Секаръ пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънчѵ спътарѣ, вѣра пана Бwлдора внстѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Фрѳнтеша стwлника, вѣра пана Шандра комнса н вѣра въсм҃х(ъ) бонар(ъ) нашн҃х(ъ) молдавскн҃х(ъ).

Ꙗ по нашнм(ь) животѣ, кто бѵдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашн҃х(ъ) нли wт(ъ) нашего родѵ нли пак(ъ) бѵд(ь) которого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ бнти нашен земли, тот(ъ) бн не порѳшил(ъ) нашего даанїа н потвръжденна, али бн нм(ъ) оутвръдил(ъ) н оукрѣпил(ъ), заноуже есмн нм(ъ) дали н потвръднли за н҃х(ъ) правою слѵжбѵ н за цо ест(ъ) нм(ъ) правая wтнина.

Ꙗ на бwлшѳю крѣпwст(ь), велѣли есмн нашемѵ вѣрномѵ пану, Тъѳтѵлѵ логофетѵ, пнсати н нашѵ печат(ь) прнвѣснти к семѵ листѵ нашемѵ.

Пнс(а) Ꙗлеѯа, въ Сочавѣ, в(ъ) л(ѣ)тw ҳѕцчїї, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(арїа) ї҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate Mărina şi Fedca, fiicele lui Mircea Ciucescul, şi pe Romaşco şi surorile lui, Neaga şi Ulca, fiii lui Danciul Ciucescul, şi pe Toader şi Paşco şi fratele lor, Lie, şi sora lor, Ilca, fiii lui Paşco, şi pe Drăguş şi surorile lui, Baniţa şi Armeanca, fiii Marei, le-am miluit cu deosebita noastră milă, şi le-am dat şi le-am întărit ocina lor dreaptă, satele pe Cuţitna, anume Mirceştii, şi Dănceştii şi Păşcanii...[1], să le fie de la noi uric cu tot venitul lor. Însă să fie Mărinii şi Fedcăi satul Mirceştii, iar lui Romaşco şi surorilor lui, Neaga şi Ulca, să le fie satul Dănceştii, iar lui Toader, şi lui Paşco, şi lui Lie şi surorii lor, Ilca, să le fie satul Păşcanii, iar lui Drăguş şi surorilor lui, Baniţa şi Armeanca, să le fie ⟨satul...⟩[2].

Toate aceste mai sus scrise să le fie de la noi uric, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să le fie din toate părţile după vechile hotare, pe unde au folosit din veac.

Şi iarăşi privilegiul cel vechi pe care l-au avut pe acele sate mai sus scrise de la bunicul nostru, Alexandru voievod, a ars, cum am ştiut şi noi şi boierii noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pîrască sau să dobîndească peste acest privilegiu al nostru, cu nici un privilegiu de la nici un domn, niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi

www.dacoromanica.ro

Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor slujbă şi pentru că este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩, luna ianuarie 18.

Bibl. Acad., CVIII/16. Orig., perg. (31 × 37 cm.), pecete atirnată, pierdută.
Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/29 a şi b.
O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 732—735 (nr. 255).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 391—393 (nr. CCVII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 122—123 (nr. 115) (trad.).

[1] După Пъшканїи (Păşcanii) urma un nume de sat, tăiat printr-o ţincuşă in urma vinzării.
[2] Numele satului este tăiat printr-o ţincuşă.

64 1490 (6998) ianuarie 18.

Suret di pi ispisocul... lui Ştefan v(oie)v(o)d, din let 6998 ⟨1490⟩, ghenar 18, prin cari miluieşti cu satul Ochiteştii, ⟨undi au fost Toma Ochit⟩[1], diasupra Elanului, pe Negrita, fata popii Oanii.

Arh. St. Iaşi, CDXIII/204, f. 415. Rez. intr-un jurnal din 1837 aprilie 8.
Alt rez., într-un jurnal din 1836 decembrie 15 din condica de doc. nr. 8, f. 415, ce se afla la Fundaţia „Regele Ferdinand I"-Iaşi (provenind de la Ghibănescu).
O copie a aceluiaşi rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 736—737 (nr. 256).

EDIŢII: M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 139 (nr. 39) (rez. din 1836 decembrie 15); „Arh. românească", IX_2, p. 409 (nr. 2) (rez., avind numai data de an, într-un raport din 1825 mai 4) şi p. 429 (menţ., după rez. din 1825 mai 4); *D.I.R.*, A, II, p. 123, (nr. 116) (rez., după Costăchescu).

[1] Completat după rez. din 1825 mai 4 (v. EDIŢII).

65 1490 (6998) martie 3, Suceava.

⟨† М⟩[1](н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефанъ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или чтѣчи его вслышит(ъ), иже прїиде прѣд(ъ) нами ⟨и прѣдъ

www.dacoromanica.ro

ѕснмн нашнмн молдавскимн боꙗре>[1], Ѹрыта, дочка Малн<нн>[2], оуиѕка Жѕржа Пїатръ, по своен <доброн волн, никимъ непонѕжденъ, а нн прнсн>[1]лована, н продал(а) своею <права штнина>[1] штъ своего праваго ѕрнка, едно село на Брълад҃ѣ, на нмѣ Доброс<лъвещ>[1]н, съ млннъ на потоцѣ .....[1]; та продалъ тое село <нашемѕ вѣрном>[1]ѕ б<олѣрнин>[1], панѕ Авраамоу дїак(ъ) шт(ъ) внстнпар(ъ), <радн>[1] р҃н златн татарскын.

И оуставше слѕга наш(ь) Авраам(ъ) дїак(ъ) шт(ъ) внстнпар(ъ) <н заплатнлъ>[1] въсе нсполно тотн <р҃н златъ татарскнхъ>[1] ѕ рѕки Ѹрытн, дочки Малннн, оуиѕка Жоуржн Пїатръ, перед(ъ) намн н перед(ъ) нашнмн болѣрн.

Ино мы, внд҃ѣвше <нхъ добрѕю волю н токмежь н полнѕю заплатѕ, а мы тако>[1]ждере н шт(ъ) нас(ъ) дали есмн н потвръднли слѕѕѣ нашемѕ, п>[1]анѕ Авраамѕ дїакѕ шт(ъ) внстѣр(ъ), <како>[1] да ест(ъ) <н штъ насъ ѕрнкъ съ въсемь доҳодомь>[1], емѕ, н дѣтемь его, н оуиѕчатомь его, н прѣоу<нѕ>[1]чатомь его, н праџѕрѣтомь его н въсемѕ родѕ его, кто сѧ нм(ъ) изверетъ нанблнжнїн, непорѕшено нниколнже, на вѣки.

И ҳотар томѕ внше писанномѕ селѕ да есть шт(ъ) оусим(ъ) сторонн <по ст>[1]а<ромѕ ҳо>[1]тарѕ, <по кѕда нз вѣка ожнвали.

И на то ест҃ъ вѣра нашего господства, внше писаннаго, мы, Стефана воеводи, н вѣра прѣвъзлюбленыхъ сынювъ господства мы, Алеѯандра н Богдана-Блада, н вѣра вояръ нашнхъ: вѣра>[1] пана Дѕмн, вѣра пана Га<нгѕра, вѣ>[1]ра пана Дра<гош>[1]а <дворн>[1]нка, <вѣра>[1] пана Хърмана, вѣра пана <Хѕдича, вѣ>[1]ра <пана Дажбог>[1]а, <вѣра па>[1]на Шефѕла пръкалаба шт(ъ) <Хо>[1]тнн(а), <вѣра пана Грозѣ штъ Ѻрҳен, в>[1]ѣра пана Мнкотъ н вѣра па>[1]на Рѣ<цеш>[1]а <прък>[1]алабове шт(ъ) Нѣмца, <вѣ>[2]<ра па>[1]на Ндренка Чорторше<ского, вѣра п>[1]а<н>[1]а Ішн(ъ) <Сек>[1]аръ пръкалаба Новоград<ского, вѣ>[1]ра п<ана>[1] Клънъша спътарѣ, <вѣ>[1]ра пана <Болд>[1]ора внстѣрника, <вѣра пана>[1] Єремїм <постел>[1]нка, вѣра пана <Ішнъ Фрѕнтеша стол>[1]нка, в<ѣр>[1]а пана Шандра комнса н вѣра оу<снхъ боꙗръ нашн>[1]-х(ъ) молдавскнх(ъ), <великнхъ>[1] н малнх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, <кто б>[1]ѕдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, <штъ дѣтен наш>[1]нх(ъ) нли шт(ъ) нашего родѕ нли пак(ъ) <бѕдь кого Богъ изберетъ господремь>[1] бнти нашен Семли Молд<ав>[2]скон, тот(ъ) бн емѕ не порѕшнл(ъ) на<ш>[2]его даанїа н <потвръжденїа>[1], али що бн емоу, оутвръднл(ъ) н оукрѣпнл(ъ) <занѕже есмн емѕ>[1] дали н п<от>[1]врѣднли за его правѕю н вѣрною слѕжбѕ н за ц<о>[1] шн(ъ) <собн кѕпилъ на свон правїн н чистїн пн>[1]нѣзн.

И на болшее крѣпост(ь) н потвръжденїе томѕ въсе<мѕ>[1] внше <писан>[1]омѕ, велѣлн есмн нашемѕ вѣрномѕ панѕ Тъоутоул<оу логофетѕ>[3] писати н нашѕ печат(ь) прнвѣсити к се<м>[1]ѕ <л>[1]нстѕ нашемѕ.

Пнс(а) Ишн(ъ) дїак(ъ), въ Сѕчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ҃ц҃чн, м(ѣ)с(м)ца мартїа, г҃ д(ь)нн.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră ⟨şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni⟩[1], Urîta, fiica Malei, nepoata lui Giurgiu Piatră, de ⟨bunăvoia⟩[1] ei, ⟨nesilită de nimeni, nici⟩[1] asuprită, şi a vîndut ⟨ocina⟩[1] ei ⟨dreaptă⟩[1] din uricul ei drept, un sat pe Bîrlad, anume Dobros⟨lăveşt⟩[1]i, şi cu moara pe pîrîul.....[1]; şi a vîndut acel sat credinciosului ⟨nostru⟩[1] boier pan Avraam diac de vistierie, ⟨pentru⟩[1] 150 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, pan Avraam diac de vistierie, ⟨şi a plătit⟩[1] toţi deplin acei ⟨150 de zloţi tătăreşti⟩[1] în mîinile Urîtei, fiica Malei, nepoata lui Giurgiu Piatră, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Deci noi, văzînd ⟨buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, iar noi⟩[1]. de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, pan Avraam diac de vistierie, ⟨ca⟩[1] să-i fie ⟨şi de la noi uric cu tot venitul⟩[1], lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului, lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus spus să fie din toate părţile ⟨pe⟩[1] vechiul hotar, ⟨pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa⟩[1] panului Duma, credinţa panului Ga⟨ngur⟩[1], credinţa panului Dra⟨goş vorn⟩[1]ic, ⟨credinţa⟩[1] panului Hărman, credinţa panului ⟨Hudici⟩[1], credinţa panului ⟨Dajbog, credinţa pa⟩[1]nului Ştefu pîrcălab de Hotin, ⟨credinţa panului Grozea de la Orhei⟩[1], credinţa panului Micotă şi credinţa ⟨pa⟩[1]nului Rea⟨ţeş pîrc⟩[1]ălabi de Neamţ, ⟨credinţa pa⟩[1]nului Andreico Ciortorov⟨schi, credinţa p⟩[1]a⟨n⟩[1]ului Ion ⟨Sec⟩[1]ară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa p⟨anului⟩[1] Clănău spătar, credinţa panului ⟨Bold⟩[1]or vistier, ⟨credinţa panului⟩[1] Eremia ⟨postel⟩[1]nic, credinţa panului ⟨Ion Frunteş stol⟩[1]nic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor ⟨boierilor noştri⟩[1] moldoveni, ⟨mari⟩[1] şi mici.

Iar după viaţa noastră, ⟨cine⟩[1] va fi domn al ţării noastre, Moldova, ⟨din copiii⟩[1] noştri sau din neamul nostru sau iarăşi ⟨pe oricine îl va alege Dumnezeu⟩[1] să fie ⟨domn⟩[1] al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi ⟨întărirea⟩[1] noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, ⟨pentru că i-am⟩[1] dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi pentru că el ⟨şi-a cumpărat pe⟩[1] banii ⟨săi drepţi şi curaţi⟩[1].

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul ⟨logofăt⟩[3], să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩, luna martie, 3 zile.

Arh. St. Bucureşti, Mitropolia Moldovei, CXLIX/1. Orig., perg., palimpsest (29,5 × 42 cm.) nesigilat. Textul actului, anulat de cancelaria domnească, a fost răzuit, iar pe jumătatea nefolosită a pergamentului a fost scris doc. din 1490 (6998) martie 17 (v. nr. 79).

O copie slavă parţială, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 799 v.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 433 (menţionează existenţa actului, citind data şi alte trei cuvinte şi specificînd că „foarte puţine cuvinte se mai recunosc"); *D.I.R.*, A, II, p. 124—125 (nr. 118) (trad., după orig.); D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 196 (fig. 32) (facs.).

[1] Răzuit.
[2] Răzuit şi rupt.
[3] Pergamentul este tăiat pentru legarea peceţii doc. din 1490 (6998) martie 17 (v. nr. 79).

66 1490 (6998) martie 7, Suceava.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашимъ(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оүзрит(ъ) или его чтѳчи ѳслышит(ъ), иже прнїде, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашимн бояре, Настѣ и сестра ен Софїм, дочки Стецка Дъмъкѳша, по нх(ъ) доброн волн, никимь непонѳженн, а нн[1] прнсловавн, и продали свою правѳю

www.dacoromanica.ro

wтнинѫ wт(ъ) нχ(ъ) праваго оурика, еднно село на Краснон, на нмѣ Мъгдъшанїн, где бил(ъ) Мнк(ъ) Рѫптѫръ, слѫжѣ нашемѫ Илн Нашфъ, за п̃ злати татарскиχ(ъ).

И оуставше слѫга наш(ь) Илѣ Нашфъ и заплатил(ъ) ѫсн тотн внше писанїн пнѣзн, п̃ златн татарскиχ(ъ), оу рѫки Настнн оу рѫки сестрн ен, Софїн, дочкам(ъ) Стецка Дъмъкѫша, перед(ъ) намн и перед(ъ) нашимн бомре.

Ино мы видѣвше нχ(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полнѫю заплатѫ, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дал и потвръднл слѫжѣ нашемѫ Илы Нашфъ тое прѣд(ъ) реченое село на Красною, на нмѣ Мъгдъшанїн, где бил(ъ) Мнк(ъ) Рѫптѫръ, да ест(ъ) емѫ wт(ъ) нас(ъ) оурикь и съ въсемь доχодомь, емѫ, и дѣтемь его, и оунѫчатомь его, и прѣѫнѫчатомь его, и прѣцѫрѣтомь его и въсемѫ родѫ его, кто сѧ емѫ нзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѫшено нниколнже, на вѣкн.

И χотарь, по старомѫ χотарѫ томѫ внше писанномѫ селѫ, кѫда нз вѣка wжнвал.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, внше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнχ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Илеѫандра и Богдана-Блада, и вѣра бомръ нашнχ(ъ): вѣра пана Думн, вѣра пана Гангура, вѣра пана Драгоша дворннка, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла Хотнпскаго, вѣра пана Нникотъ и пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїн[2], вѣра пана Грозн Нникотнча пръкалаба Ѫрχенскаго, вѣра пана Секарь Новоградскїн, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстарника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Шан<дра к>[3]омнса и вѣра ѫснχ(ъ) бомрь нашнχ(ъ) молдавскиχ(ъ), велнкиχ(ъ) и малнχ(ъ).

<И по, наше>[3]м(ь) животѣ, <кто бѫде>[3]т(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь <нашен земли, нли wтъ дѣтен на>[3]шнχ(ъ) нли wт(ъ) нашего <родѫ>[4] нли пак(ъ) бѫд(ь) кто Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь внти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) цю бн не порѫшнл(ъ) нашего дад<нїа н>[3] протвръжденїа, алн цю бн емѫ оутвърднл(ъ) и оукрѣпнл(ъ), занѫже есмн емѫ дал н потвръднлн за его правѫю слѫжбѫ и за цю wн(ъ) совн кѫпнл(ъ) за свон правїн пнѣзн.

И на бѫлшее крѣпостъ н потвръжденїе томѫ въсемѫ внше писанномѫ, велѣлн есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлу логофетѫ, писати н нашѫ печат(ь) прнвѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс(а) Iwн(ъ), ѫ Сwч(а)ви, в(ъ) л(ѣ)то хз̃цчн, м(ѣ)с(ѧ)ца м(а)рт(а) з̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, Nastea şi sora ei, Sofia, fiicele lui Steţco Dămăcuş, de bunăvoia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, un sat pe Crasna, anume Măgdăşanii, unde a fost Mic Ruptură, slugii noastre Ilea Naşfă, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Ilea Naşfă şi a plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 80 de zloţi tătăreşti, în mîinile Nastei şi în mîinile surorii ei, Sofia, fiicele lui Steţco Dămăcuş, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Ilea Naşfă, acel sat mai înainte spus, pe Crasna, anume Măgdăşanii, unde a fost Mic Ruptură, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris <să fie> după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

www.dacoromanica.ro

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Groza Micotici pîrcălab de Orhei, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şan⟨dru c⟩[1]omis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

⟨Iar după⟩[3] viaţa noastră, ⟨cine⟩[3] va fi domn ⟨al ţării noastre, sau din copiii⟩[3] noştri sau din ⟨neamul⟩[4] nostru sau iarăşi pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania ⟨şi⟩[3] întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui dreaptă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩, luna martie 7.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Satu Măgdăşanii, la Mica Ru⟨pt⟩[4]ura, pe Crasna.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 78. Orig., perg. (30 × 35 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Їѡ Стєфань воєвѡда, гѡспоⷣар Земли Мѡлдавскоѥ.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/30.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 740—742 (nr. 258).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 396—397 (nr. CCIX) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 125—126 (nr. 119) (trad.).

[1] нн, adăugat deasupra rîndului.
[2] Al doilea є din cuvînt, adăugat deasupra rîndului.
[3] Rupt şi şters.
[4] Omis.
[5] Şters.

67 1490 (6998) martie ⟨9⟩.

Suret din let 6998 ⟨1490⟩ mart ⟨9⟩[1] ⟨de pe⟩ ispisoc de la Ştefan v(oie)v(o)d, 6998[2].

Facem ştire cu aciastă carte a noastră, tuturor cui pe dînsa vor căuta sau cetind vor asculta, iată aciastă adivărată slugă a noastră, Petriman şi soră-sa, Agafiia, şi Isac[3] i-am miluit pentru a noastră osăbită milă, li-am dat şi li-am întărit lor, în pămîntu nostru a Moldovii, pre a lor drepte ocini, sate⟨le⟩, anumi Porceştii şi Brebii şi Hociungii, în ţîn(u)t(ul) Niamţului. Aceste scrisi mai sus sălişti ca să le fii de la noi uric cu tot venitul, lor, şi ficiurilor lor, şi nepoţilor, şi strănepoţilor, şi răstrănepoţilor şi a tot niamului lor, cît să va alegi mai de aproape, nerușuit niciodată, în veci.

www.dacoromanica.ro

Iar hotar(ul) acestor sate de mai sus scrisi ca să fii pe hotar(ul) vechiu, pe unde din veci au umblat.

Şi pentru aciastă, credinţa domnii mele, Ştefan v(oie)v(o)d, şi a fiilor noştri, Alicsandru, Bogdan [şi] -Vlad, şi credinţa boerilor domniei mele.

Institutul de istorie şi arheologie „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fond Spiridonie, XXXVI/18. Trad. din sec. XIX.

Trei rez.: primul,într-o anafora din 1827 dec. 15, la Arh. St. Iaşi, Divanul domnesc, Tr. 1357, op. 1543, dos. 198, f. 40 v., al doilea, din 1855—1856, ibidem, CCXLIX/5, f.1, iar al treilea, modern, la Bibl. Acad., DLXIX/105 k. O menţ. într-un opis din prima jumătate a sec. XIX, cu data completă: 6998 (1490) martie 9, la Bibl. Acad, CMXLVI a/1 (nr. 2).

O copie după aceeaşi trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 743 (nr. 259) (cu data de zi: ⟨9⟩).

EDIŢII: Ghibănescu, *Ispisoace*, I_1, p. 31 (nr. 11) (aceeaşi trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan* I, p. 433 (nr. CCXXI) (rez. editorului, după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, II, p. 123—124 (nr. 117 (aceeaşi trad.).

---

[1] Data de zi, după menţ. din prima jumătate a sec. XIX (v. descrierea arheografică)
[2] Văleatul, scris din nou, cu cifre arabe.
[3] În rez. din 1855—1856, de la Arh. St. Iaşi: „Nastii".

68 1490 (6998) martie, 9 Suceava.

† Ⓜ(н)л(о)стю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)даръ Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс сѫмъ(ь) листом(ь) нашимъ(ь), въсѫмъ(ъ) кто на нем(ь) оузрит(ъ) или его чтючи оуслишит(ъ), wже прїиде, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) нашими боиаре, слѹга наш(ь) Юсип(ъ), с(ы)нъ Тоадера Оурдѹгаша, непот(ъ) Дръгѹша, по своею доброю волн, никим(ь) непинѹжен(ъ), а ни прислован(ъ), и продал(ъ) свою правою wтинѹ, wт(ъ) своего праваго и пнтомаго оурика, wт(ъ) ѹрика деда его Дръгѹша, що имал(ъ) wн(ъ) wт(ъ) деда нашего, wт(ъ) Ⓐлеѯандра воеводы, третїю част(ь) села wт(ъ) Гиroещ(и), част(ъ) wт(ъ) Трѹдещи, на Чорном(ъ) Потоцѣ, слѹгам(ъ) нашим(ъ) Снмн и братѹ его, Ⓐвъръ, за ҃п зл(а)т(ъ) татарскиχ(ъ). И заплатили наши слѹги, Снма и брат(ъ) его, Ⓐвъръ, оусн тоти выше писанни пнѣзи, ҃п злат(ъ) татарскиχ(ъ), перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими боиаре.

Ино мн, видѣвше иχ(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полнїи заплат(ѹ), а мн такождере и wт(ъ) нас(ъ) есмн им(ъ) дали и потвердили слѹгам(ъ) нашим(ъ) Снмн и братѹ его, Ⓐвъръ, тотѹ прѫд(ъ) реч(е)нѹю третїю част(ь) села wт(ъ) Гиroещ(и), на Чорном(ъ) Потоцѣ, част(ь) wт(ъ) Трѹдещ(и), да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доχодом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) иχ(ъ), и ѹнѹчатом(ъ) иχ(ъ), <и прѣѹнѹчатомъ иχъ>[1] и прѣцѹрѣтом(ъ) иχ(ъ) и въсемѵ роду иχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѹшено николиже, на вѣки.

Ⓐ хотар(ъ) тон третїю часть wт(ъ) Гиroещ(и) почеиши wт(ъ) верχ(ь) потока Гиroещилор(ъ) оусе потоком(ъ) долѹв(ь), до хотарѣ Оунгѹрашилор(ъ), а wт(ъ) иншиχ(ь) сторон(ъ) по старомѹ хотарѹ, кѹда из(ъ) вѣка wжнвали.

Ⓐна то ест(ъ) вѣра нашег(о) г(о)сп(о)д(ст)ва, више писаннаго, ми, Стефана воеводї, и вѣра врѣвъзлюблениχ(ъ) дѣтен нашиχ(ъ), Ⓐлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра боиар(ъ) нашиχ(ъ): вѣра пана Ⓗаг(а), вѣра пана Дѹми, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана <Щ>[2]ефѹла wт(ъ) Хотин(а), вѣра пана Микотъ и Рѣцеш(а) wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторов<скї>[2]и, вѣра пана Грози Микотич(а), вѣра пана Iwн(а) Секаръ wт(ъ) Новоград(а), вѣра пана Клънъwа спътарѣ, вѣра пана Болдора вїстарника, вѣра

www.dacoromanica.ro

пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Фрѹнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра въсѧхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ), велнкихъ(ъ) и мащихъ(ъ).

И по нашим(ь) животи, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) нашихъ(ъ) дѣти или ѡт(ъ) нашего племене, а тот(ъ) що би не порѹшил(ъ) наше<го>[1] даанїѧ, али що би оутвръдил(ъ), занѹже есми им(ъ) дали за що собн кѹпили за свон пинѣзи.

И на болшее крѣпостъ тому вниге писанномѹ, велѣли есми нашему вѣрному пану, Тъѡтѹлѹ логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привесити к семѹ листу нашемѹ.

Писал(ъ) Косте, оу Сѹчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ҃ц҃чи мар(та) ѳ̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, sluga noastră Iosip, fiul lui Toader Urdugaş, nepotul lui Drăguş, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din dreptul şi propriul său uric, din uricul bunicului său Drăguş pe care el l-a avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod, a treia parte de sat din Ghigoeşti, partea dinspre Trudeşti, pe Pîrîul Negru, slugilor noastre Sima şi fratelui său, Avăr, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi au plătit slugile noastre, Sima şi fratele lui, Avăr, toţi acei bani mai sus scrişi, 80 de zloţi tătăreşti, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Sima şi fratelui său, Avăr, acea înainte spusă a treia parte din satul Ghigoeşti, pe Pîrîul Negru, partea dinspre Trudeşti, să fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, ⟨şi strănepoţilor lor [1], şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei a treia părţi din Ghigoeşti ⟨să fie⟩ începînd de la obîrşia pîrîului Ghigoeştilor, tot pe pîrîu în jos pînă la hotarul Ungurăşilor, iar din alte părţi după hotarul cel vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor noştri copii, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului ⟨Ş⟩[2]teful de la Hotin, credinţa panului Micotă şi Reaţeş de la Neamţ. credinţa panului Ciortorovschi⟩[2], credinţa panului Grozea Micotici, credinţa panului Ion Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru, acela să nu clintească dania noastră, ci să le întărească, fiindcă le-am dat pentru că şi-au cumpărat cu banii lor.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Coste, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ martie 9.

Bibl. Acad., CVIII/20. Orig., perg. (29 × 37,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută. Cu o trad. recentă.

O copie din sec. XIX, de Grigore Lupşe, după o trad. de Efrem ieromonah, la Arh. St. Bucureşti, A. N., MMCCCLIX/1. Trei rez.: primul, într-o carte de judecata a Divanului

www.dacoromanica.ro

din 1826 iulie 15, la Bibl. Acad., DCCCLII/163, al doilea, cu data de zi greşită: 19, într-o carte de judecată din 1826, la Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 366, f. 287, şi ultimul, într-o condică de anaforale, neinventariată, f. 218, de la acelaşi Arhive.

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/31 a şi b.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000 — XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc Ştefan cel Mare*⟩, f. 745—747 (nr. 260).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 336 (nr. 32/1) (rez. din 1826 iulie 15); I. Bogdan, *D. c. Ştefan*, I, p. 397—399 (nr. CCX) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 126—127 (nr. 120) (trad., după orig.).

---

[1] Omis.
[2] Rupt.

69 1490 (6998) martie 12, Suceava

† Мⷭ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чиннм(ъ), нс снм(ь) листом(ь) нашнм(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) оу3рнт(ъ) нли его чт8чн 8слншит(ъ), wже прїндоша, прѫд(ъ) намн н прѫд(ъ) оусньми нашимн молдавскимн боꙗре, нашн сл8ги Косте Мѳргоч н сестрнчнч(ь) его, Гаврил(ъ), с(ы)нь Негрнтнн(н), по нх(ъ) доброн волн, нникм(ь) непон8женн, а нн прнслованн, н продалн свою прав8ю wтннн8 wт(ъ) нх(ъ) праваго 8рнка, wт(ъ) оурнка 8нка нх(ъ) Мнхънлъ граматнка н нс прнвлїе що нмал(ъ) wн(ъ) wт(ъ) днда нашего, wт(ъ) Ꙗлеѯандра воеводї, едно село на Снрецель, на нмѣ Томнницїн, где внл(ъ) Сорокотѣжа Драгомнрь н Шандр8; та продалн тое село сл8sѣ нашем8, пан8 Юрїю Шербнчю, за ϱ злат(ъ) татарсчкнх(ъ).

И оустaвше сл8га наш(ь), пан(ъ) Юрїю Шербнч(ь), та заплатнл(ъ) оусн тотн выше пнсаннїн пнгѣзн, ϱ злат(ъ) татарскнх(ъ), оу р8кн сл8гам(ъ) нашнм(ъ) Косте Мѳргочю н оу р8кн сестрнчнчю его, Гаврил8, с(ы)нь Негрнтнин, прѫд(ъ) намн н прѫд(ъ) нашимн боꙗре.

Ино мы, вндѣвше нх(ъ) доброн волн н токмеж(ь) н полнѕю заплат8, а мы, такwж(е), н wт(ъ) нас(ъ) есми далн н потвръднлн сл8sѣ нашем8, пан8 Юрїю Шербнчю, тое прѫд(ъ) реч(е)ное село на Снрецел(ь), на нмѣ Томнницїн, где бнл(ъ) Сорокотѣжа Драгомнр(ъ) н Шандр8, да ест(ъ) ем8 wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) н съ въсем(ь) доходwм(ь), ем8, н дѣтем(ъ) его, н оун8чатwм(ъ) его, н прѣоун8чатом(ъ) его, н прѣцѳрѣтwм(ъ) его н въсем8 род8 его, кто сѣ ем8 нзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѳшено нниколнже, на вѣкы.

Ꙗ хотар(ъ) том8 выше пнсанном8 сел8 да ест(ъ) wт(ъ) оуснх(ъ) сторwн(ъ) по старом8 хотар8, кѳда нз(ъ) вѣка wжнвалн.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше пнсаннаго, мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(оспод)ства мн, Ꙗлеѯандра н Богдана-Влада, н вѣра боꙗр нашнх(ъ): вѣра пана Нѧг(а), вѣра пана Д8ма, вѣра пана Ганг8ра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Ꙗцка Хѳдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Шефѳла паркалаба Хотинского, вѣра пана Мнкотъ н пана Рѣцеша паркалабн wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ꙗндренка Чортwровского, вѣра пана Грозн паркалаба Ѻрхенского, вѣра пана Їwн(ъ) Секаръ паркалаба Новоградского, вѣра пана Клънъ8 спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрнника, вѣра пана Єремїѧ постелннка, вѣра пана Їwн(а) Фр8нтеш(а) столнпка, вѣра пана Шандра комнса н вѣра 8снх(ъ) боꙗр(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) н малнх(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) жнвотѣ, кто бѳдетъ г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего род8 нли пак(ъ) бѳд(ь) кого Б(о)гъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнтн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн ем8 не порѳшил(ъ)

www.dacoromanica.ro

нашего даанїа и потвръжденїа, али бн емѣ оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ) заноуже есмн емѣ дали и потвръдилн за его правѣю и вѣрнѣю слѣжбѣ и за що wн(ъ) собн кѣпил(ъ) на свон прав<ї>н и ч(н)стїн пинѣзн.

И на болшѣю крѣпwст(ь) и потвръжденїе томѣ въсемѣ выше писанномоу, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъоутѣлѣ логофетоу, писати и нашю печат(ь) привѣсити к семѣ листѣ нашемѣ.

Писал(ъ) Тодер(ъ) дїак(ъ), оу Соуч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ҃цчн м(а)рт(ъ) к҃ї.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Томиицн; ×ѕ҃цчн март(а) к҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre, Coste Murgoci şi nepotul lui de soră, Gavril, fiul Negritei, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, din uricul unchiului lor Mihăilă gramatic şi din privilegiul pe care l-a avut el de la bunicul nostru, Alexandru voievod, un sat pe Sireţel, anume Tominţii, unde au fost Dragomir Sorocoteaja şi Şandru; şi au vîndut acest sat slugii noastre, pan Iurie Şerbici, pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, pan Iurie Şerbici, şi a plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 100 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre Coste Murgoci şi în mîinile nepotului lui de soră, Gavril, fiul Negritei, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, pan Iurie Şerbici, acest sat mai înainte spus, pe Sireţel, anume Tominţii, unde a fost Dragomir Sorocoteaja şi Şandru, să-i fie de la noi uric, şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Ion Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri, sau din neamul nostru, sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui dreaptă şi credincioasă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi şi curaţi.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ martie 12.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Tominţi; 6998 ⟨1490⟩ martie 12.

Archivum Głowne Akt Dawnych-Varşovia. Documenty pergaminowe (Archivum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 6175. Orig., perg. (56,5 × 35 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase roşie), parţial deteriorată, cu legenda: ⟨† Печать Іѡ Стефань воєвѡда ⟨гѡс⟩подар Земскан Мѡлдавскон⟩.

O trad. germ., de J. Marcinkiewicz, cu data de an greşită: 6968 ⟨1460⟩, se afla în arhiva Al. Czołowski, în prezent la Bibl. Acad. de ştiinţe a R. S. S. S. Ucrainene „V. Stefanic"-Liov, Fond Czołowski, nr. 2428.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costănescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 748—751 (nr. 261).

EDIŢII: Wickenhauser, *Woronetz, und Putna*, p. 58 (rez. germ); Iorga, *St. şi doc.*, V p. 386—387 (nr. 3) (rez. al editorului, după orig.); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 183—184 (nr. 1) (rez. al lui Vartolomei Măzăreanul după orig. ce se afla la M-rea Putna împreună cu o trad. veche); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 399—401 (nr. CCXI) (text slav.); *D.I.R.*, A, II, p. 127—128 (nr. 121) (trad., după I. Bogdan).

[1] Rupt.

70 1490 (6998) martie 15, Suceava.

Suceava, 15 martie 6998 ⟨1490⟩.

Ştefan vodă, pentru „Manciulŭ Oniceanulŭ" şi urmaşii[1] (plemeniţi) Ion Loga şi surorile Ilinca şi Mara, nepotovi[2] Giuli, cari dau jumătate de sat Oniciani, pe Şomuz, lui Avram diacul[3] de visterie[4], pentru 110 [de] zloţi tătăreşti şi 70 lui Jurja Onicianul şi urmaşul[5] lui, Ion (mai departe: Ion Oniceanul)[6].

Fiii, Alexandru şi Bogdan-Vlad, Neagu, Duma, G[r]angur, Dragoş vornic, Hrăman, Iaţco Hudici, Dajbog, Ştefuł pîrcălab de Hotin, Micotă şi Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, Andreico Ciortorovschi, Grozea părcălab de Orheiu, Ion Săcară pîrcălab de Novograd[7], Clănău spătar, Boldor vistiernic, Eremia postelnic, Ion Frunteş stolnic, Şandru comis.

Tăutul logofăt pune pecetea.

Scrie Teodor diac.

După Iorga, *Doc.*, p. 117 (nr. 1). Rez. editorului după orig. (?), cu menţiunea că acesta avea „pecetea atîrnată".

Alt rez., după orig. ce se afla în 1815 la Ecaterina Buhavscovna, fiica spătarului Grigoraş Başotă, se găsea la Arh. St. Iaşi, Tr. 624, op. 682, secţia I, dos. 83, f. 20 (ars în timpul celui de al doilea război mondial).

O copie a aceluiaşi rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Căstăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 752 (nr. 262).

ALTE EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 443 (rez. după o trad. veche şi menţ. a rez. de la Arh. St. Iaşi şi a unuia din 1815 februarie 2, prima şi ultima piesă achiziţionate de Bibl. Acad. la 13 iunie 1907; ele nu se află însă în fondul de doc. al bibliotecii); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 148—149 (nr. 41) (rez., după Iorga, şi rez. de la Arh. St. Iaşi); *D.I.R.*, A, II, p. 136 (nr. 126) (rez. lui Iorga, apud Costăchescu).

[1] Greşit, pentru „verii"; pentru filiaţia corectă, v. mai departe doc. nr. 129.
[2] nepoţii.

www.dacoromanica.ro

[3] În textul editat, din nou: „(diacul)".
[4] În text, din nou: „(vistearea)".
[5] Greșit, pentru „vărul"; cf. doc. nr. 129.
[6] Parantezele și precizarea aparțin lui N. Iorga.
[7] Cetatea Nouă.

71 1490 (6998) martie 15, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменн<то>[1] чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашимь, въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтоучи ѕслышит(ъ), иже прїиде, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боиаре, Нѣгша, дочка Ханина, по ен доброн волн, никим(ь) непоноужена, а ни приснлована, и продала свою правѕю итинн<ѕ иты ѕ>[1]рнка ѡ(ты)ца ен Ханина, едно село, на Шѣмоузѣ, на нмѣ Фоултичанїн, где бил(ъ) Стан(ъ) Пънтече; та продала тое село нашемоу вѣрномоу паноу, Исакѣ внстїарникѣ, за с̃ злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И оуставше наш(ь) вѣрнїн пан(ъ), Исак(ъ) внстѣрникь, та заплатил(ъ) оусн тотн пи<нѣзи>[1] оу рѕки Нѣгши, дочки Ханѣ.

И пак(ъ), ина привилїе цо имал(ъ) ѡ(те)ць ен Ханѣ, на тое село, на Фоултичан(и), ит(ъ) нашиχ(ъ) оуникив(ъ), ит(ъ) Їлїаша воеводї и ит(ъ) Стефана воеводї, ина тиже дала оу роуки панѕ Исакѕ внстѣрникѕ, прид(ъ) нами и прид(ъ) нашими боиаре.

И оу толиже час(ь), такѡ<ждере прїиде, прѣдъ>[1] нами и прид(ъ) нашими боиаре, Мъроушка, дочка Миχоула логофета, оунѕка попа Юга, и Драгоше Стън<и-ц>[1]ескоу, с(ы)нъ Наниѡ(и), такоже по нχ(ъ) доброн волн, никим(ь) непонѕженн, а ни приснованн и продалн свою правѕю итинноу, ит(ъ) нχ(ъ) правиχ(ъ) оурикаχ(ъ), ит(ъ) оурикаχъ <дѣда Мъ>[1]роушчина, попа Юги, и ит(ъ) оурика ѡ(ты)ца Драгоше Стънницескоула, на нмѣ Нана, и нс привилїе, цо ималн ини, ит(ъ) дѣда нашего, ит(ъ) Алеѯандра воеводї, едно село, на нмѣ Боучюмѣнїн, ниже Ръдъшан(и); та продалн тое село нашемоу вѣрномоу панѕ, Исакѕ внстїарникѕ, за <р̃>[1]к̃ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И, оуставше пан(ъ) Исак(ъ) внстѣрник(ъ) та заплатил(ъ) иχ(ъ) тотн выше писаннїн пинѣзи, р̃к̃ злат(ъ), оу рѕки М>[1]ъроушцн, дочки Миχоула логофета, оунѕки попа Югн, и оу роуки Драгоше Стънницескоулѕ, сыноу Наниѡ(и).

И пак(ъ) Мъроушка и Драгоше цо запривилїе ималн ини <на>[1] тое село, на Боучюмѧн(и), ит(ъ) деда нашего, ит(ъ) Алеѯандра воеводї, еще ен дали оу роуки панѕ Исакѕ внстѣрникѕ, прид(ъ) н<а>[1]мн и прид(ъ) нашими боиаре.

Ино мы, видѣвше иχ(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полнѕю заплатѕ, а мы, такождере, и ит(ъ) нас(ъ) есмн дали и потврѣднли нашемѕ <вѣрн>[1]омоу паноу, Исакоу внстїарникѕ, тотн прид(ъ) реченїн села, на имѣ Фѕлтичанїн, на Шѣмѕзѣ, где бил(ъ) Стан(ъ) Пънтече, и Боучюмѣнїн, ниже Ръдъшан(и), да соут(ъ) емоу ит(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходѡм(ь), емѕ, и дѣтем(ъ) его, и оунѕчатом(ъ) его, и прѣоунѕчатѡм(ъ) его, и прещврѣтѡм(ъ) его и <въсе>[1]мѕ родѕ его, кто сѣ емоу изберетъ наближнїи непорѕшено николиже, на вѣкы.

И хотар(ъ) тим(ъ) выше писаннихъ селам(ъ) да ест(ъ) ит(ъ) оуснхъ сторон(ъ), по старомѕ хотарѕ, кѕда из вѣка ѡжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюблен<нхъ с>[1](ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Алеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра боиар(ъ) нашиχ(ъ): вѣра пана Нмг(а), вѣра пана Доума, вѣра пана Гангѕра, вѣра пана Драгоше дворинка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Йицка Хѕдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѕла паркалаба ит(ъ) Хотина,

www.dacoromanica.ro

вѣра пана Мнкот<а н>[1] пана Рѣцеша паркалабове wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Йндренка Чорторшвского, вѣра пана Грозѣ паркалаба Ѡрхенского, вѣра пана Їwн(ъ) Секарь паркалаба Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Ѣwлдора вистѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, <вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана>[1] Фрѳнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комнса н вѣра оуснх(ъ) богар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), н велнкнх(ъ) н малнх(ъ).

Й по нашем(ь) жнвотѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѳ нли боуд(ь) <кого Богъ нзбере>[1]тъ г(о)сп(о)д(а)ремь бнти нашен Земли Молдавск<он, тотъ бн емѳ не порѳшилъ н>[1]ашего даанїа н потвръжденїа, али бн емѳ оутвръдил(ъ) н оукрѣпил(ъ), заноуже есмн емѳ <дали н потвръдилн з>[1]а его правѳю слѳжбѳ н за цо wн(ъ) собн кѳпилъ на свон правїн пинѣзн.

Й на болшѳю крѣпwст(ь) н потвръжденїе томѳ въсемѳ выше писаномѳ, велѣли есмн нашемѳ вѣрномѳ панѳ, Тъоутоулѳ логофетоу, писати н нашѳ печат(ь) привѣсити к семѳ листѳ нашемѳ.

Писал(ъ) Тешдрь дїак(ъ), оу Сѳчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то хщчн м(а)р(тъ) ѣї.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Жѳпан(ъ) Исак(ъ) вистѣрник(ъ)

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voicvod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boicrilor noştri moldoveni, Neagşa, fiica lui Hanea, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul tatălui ei, Hanea, un sat, pe Şumuz, anume Fulticeanii, unde a fost Stan Păntece; şi a vîndut acel sat credinciosului nostru pan Isac vistier, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat credinciosul nostru pan, Isac vistier, şi a plătit toţi aceşti bani în mîinile Neagşei, fiica lui Hanea.

Şi iarăşi, privilegiul pe care l-a avut tatăl ei, Hanea, pe acest sat, pe Fulticeani, de la unchii noştri, de la Iliaş voievod şi de la Ştefan voievod, ea de asemenea l-a dat în mîinile panului Isac vistier, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Şi în acelaşi timp, de asemenea, <au venit, înaintea>[1] noastră şi a boierilor noştri, Mărușca, fiica lui Mihul logofăt, nepoata popii Iuga, şi Dragoş Stăni<ge>[1]scu, fiul lui Nan, tot de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină, din dreptele lor urice, din uricele <bunicului Mă>[1]ruşcăi, popa Iuga, şi din uricul tatălui lui Dragoş Stănigescul, anume Nan, şi din privilegiul pe care ei l-au avut de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, un sat, anume Buciumenii, mai jos de Rădăşani; acest sat l-au vîndut credinciosului nostru pan, Isac vistier, pentru 120 de zloţi tătăreşti.

Şi, sculîndu-se pan Isac vistier, a plătit aceşti bani mai sus scrişi, <1>[1]20 de zloţi, în mîinile <M>[1]ăruşcăi, fiica lui Mihul logofăt, nepoata popii Iuga, şi în mîinile lui Dragoş Stănigescul, fiul lui Nan.

Şi iarăşi, Mărușca şi Dragoş, ce privilegii au avut <pe>[1] acest sat, pe Buciumeni, de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, încă le-au dat în mîinile panului Isac vistier, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit credinciosului nostru pan Isac vistier, acele sate mai înainte spuse, anume Fulticeanii, pe Şumuz, unde au fost Stan Pîntece, şi Buciumenii, mai jos de Rădăşani, să-i fie de la noi uric

www.dacoromanica.ro

şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate sate mai sus scrise să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă ⟨şi⟩[1] a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, ⟨credinţa panului⟩[1] Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boerilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

⟨Iar după⟩[1] viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, ⟨acela să nu-i clintească⟩[1] dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am ⟨dat şi i-am întărit⟩[1] pentru dreapta lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Teodor diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ martie 15.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Jupan Isac vistier.

Muzeul de istorie-Buzău. Inv. nr. 83. Orig., perg. (33 × 55 cm), rupt la îndoituri, pecete atirnată, desprinsă (şnur de mătase vişinie), parţial păstrată (o pătrime din ceară), cu legenda: ⟨† Печать⟩ Їѡ Стєфань ⟨воєвода, гѡсподар Земли Мѡлдавскоѧ⟩.

Patru foto., la Bibl. Acad., Fotografii, V/52, IX/20, XXXIII/87 (parţială), XLVIII/63; o foto., la Biblioteca Centrală Universitară-Cluj-Napoca, Colecţia Sion, Fotografii, nr. 395, şi cinci, după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/32 a, b, c, d şi e.

O copie slavă după foto., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000 — XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 753—758 (nr. 263).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, XVI, p. 4—8 (copie, din 1813 octombrie 21, după trad. din 1785 iunie 11, de Gheorghe Evloghie dascăl); *Marele Dicţ., Geogr.*, III, p. 342 (trad. din 1785 iunie 11, de Gheorghe Evloghie); N. Iorga, *Originalul slavon al actului de la Ştefan cel Mare pentru Folticeni*, în „Analele Acad. Rom., Partea ad-tivă şi dezbaterile", S. II, tom. XXXVI (1913—1914), p. 37—38 (rez. după o foto); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 402 (nr. CCXII) (rez. al editorului, după Codrescu, cu schimbarea greşită a unor nume); Nandriş, *Patru doc.*, p. 269—272 (nr. II) (text slav, după foto. din colecţia Sion, trad. şi facs.-pl. II); M. Costăchescu, *Două urice*, p. 356—358 (nr. 1) (text slav, după foto. de la Bibl. Acad., şi trad.); idem, *Observări istorice*, p. 12—15 (nr. 1) (text slav, după aceeaşi foto., şi trad.); idem, *Doc. mold. Ştefan*, p. 140—144 (nr. 40) (text slav, după aceeaşi foto., şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 128—130 (nr. 122) (trad., după Nandriş).

[1] Rupt.

www.dacoromanica.ro

† Мⷭ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) ли чтѫчи ѕслышит(ъ), ѡже пріидоша, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашими молдавскими боаре, слѫга наш(ь) Исаю ѡт(ъ) Рѣкѣтъѕ и сестрнич(ь) его, Пътрѫ Фаркаш(ь), и сестра его, Марта, с(ы)нове Станиин, и братанич(ь) его, Тома и сестра его, Анна, с(ы)нове Данчюла, по нх(ъ) доброн волн и розделнли свом правам ѡтнина, села на нмѣ Гълешещїн, на ѕстїе Рѣкѣтъѡа, и монастирь цо ест(ъ) на ѕстїе Дїенеца и съ ѕсими полѣни цо къ немѫ прнслѫхают(ъ), и Пънчещїн, и Хоржещїн и половина ѡт(ъ) Нънещи, где бил(ъ) Галеш(ь)[1].

И достало сѣ слѫжѣ нашемѫ Исаю, оу его част(ь), села на нмѣ: Хоржещїн, и половина ѡт(ъ) Нънещи, где бил(ъ) Галеш(ь)[1], и третїю част(ь) ѡт(ъ) Пънчещи, а сестрничю его, Пътрѫ Фъркашѫ, и сестри его, Мартн, а ѡни сѫт(ъ) достали оу нх(ъ) част(ь), села на нмѣ: половина ѡт(ъ) Гълешещи, на ѕстїе Рѣкѣтъѡа, и третѣм част(ь) ѡт(ъ) Пънчещи и половина ѡт(ъ) монастирь и съ половина полѣни, а братаничю нх(ъ), Томи, и сестри его, Анни, а ѡни сѣ достали села, ѕ нх(ъ) част(ь), половина ѡт(ъ) Гълешещи, и третѣм част(ъ) ѡт(ъ) Пънчещи, и половина ѡт(ъ) монастирь и съ половина полѣни.

Тое въсе вниге писаное да есь нм(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсемь доходомь, нм(ъ), и дѣтемь нх(ъ), и оунѫчатомь его[2], и прѣоунѫчатомь нх(ъ), и праѫрѫтомь нх(ъ) и въсемѫ родѫ нх(ъ), кто сѧ нмъ ѡзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѫшено нколнже, на вѣки.

Аⷤ хотарь тим(ъ) ѕсим(ъ) вниге писанним(ъ) селам(ъ) да сѫть съ ѕсими своими старими хотарн ѡт(ъ) ѕсих(ъ) сторон(ъ), кѫда нз вѣка ѡжнвали.

Аⷤ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниге писанаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡвь г(о)с(по)д(ст)ва мн, Алеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бонрь нашнх(ъ): вѣра пана Нлг(а), вѣра пана Дѫми, вѣра пана Драгоша двѡрника, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла Хотинского, вѣра пана Мнкотъ и пана Рѣцеша пръкалабове Немецкїн, вѣра пана Андренка Чорторовского, вѣра пана Грозн Мнкотнча пръкала<ба>[3] Сѳрхїнского, вѣра пана Секаръ пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѡа спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Шандра <комнса>[3] и вѣра ѕсих(ъ) бонрь нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Аⷤ по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, ѡт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли ѡт(ъ) нашего родѫ нли пак(ъ) <бѫдь кого Богъ>[4] ѡзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) <цо бн не порѫшн>[4]л(ъ) нашего даанїа и потвръжденїе, али цо бн нм(ъ) оутвръднл(ъ) и оукѣпнл(ъ), занѫже есмн н<мъ дали>[4] и потвръднли за цо ест(ъ) нмь правам ѡтнина.

Аⷤ на бѫлшее <крѣпость и по>[4]твръжденїе томѫ въсемѫ вниге писаномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѵ панѫ, Тъѕтѫлѵ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѵ.

Пнс(а) Їѡн(ъ), въ Сѫчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ҃цчн, м(ѣ)с(м)ца м(а)р(та) е҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Isaiu de la Răcătău, şi nepotul lui de soră, Pătru Farcaş, şi sora lui, Marta, fiii Stanei, şi nepotul lui de frate, Toma, şi sora lui, Anna, fiii lui Danciul, de bunăvoia lor, şi au împărţit ocina lor dreaptă,

satele anume: Gălăşeşti, la gura Răcătăului, şi mănăstirea care este la gura Dienetului şi cu toate poienile care ascultă de ea, şi Pănceştii, şi Horjeştii şi jumătate din Nănești, unde a fost Galeş[1].

Şi s-a cuvenit slugii noastre Isaiu, în partea lui, satele anume: Horjeştii, şi jumătate din Nănești, unde a fost Galeş, şi a treia parte din Pănceşti, iar nepotului său de soră, Pătru Farcaş, şi surorii lui, Marta, li s-au cuvenit, în partea lor, satele anume: jumătate din Găleşeşti, la gura Răcătăului, şi a treia parte din Pănceşti, şi jumătate din mănăstire şi cu jumătate din poieni, iar nepotului său, Toma, şi surorii lui, Anna, li s-au cuvenit, în partea lor jumătate din Găleşeşti, şi a treia parte din Pănceşti, şi jumătate din mănăstire şi cu jumătate din poieni.

Toate acestea de mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acelor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele vechi din toate părţile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Gangur, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Şteful de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Micotici pîrcăla⟨b⟩[3] de Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru ⟨comis⟩[4] şi credinţa tuturor boerilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi ⟨pe oricine⟩[4] îl va alege Dumnezeu⟩[4] să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela ⟨să nu⟩[4] clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-⟨am dat⟩[4] şi le-am întărit, fiindcă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare ⟨putere şi⟩[4] întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩, luna martie 15.

Bibl. Centrală de Stat, Colecţia Documente, LXVII/2. Orig., perg. (34 × 47,5 cm.), ros şi rupt la îndoituri, pecete atirnată, (şnur de mătase cărămizie), stricată parţial, cu legenda: ⟨† Печать⟩ Їѡ Стефанъ воєвода, г⟨сподаръ⟩ Земли Мѡл⟩давскои.

O copie slavă, după orig., şi o trad., din 1903 iunie, de Ilie Bărbulescu, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 1252 (Copii particulare), f. 35—37. O trad., din 1798 mai 19, cu data de an greşită: 6978 (1470), de polcovnic Pavel Debriţ de la Mitropolie, la Arh. St. Iaşi, CDXXXI/2. O copie, adeverită la 1805 ianuarie 2, după trad. lui Pavel Debriţ din 1798 mai 19, la Biblioteca Centrală de Stat, Colecţia Documente, XLVII/1, şi alta, din 1835 octombrie 1, după aceeaşi trad. a lui Pavel Debriţ, la Bibl. Acad., CCXXXVIII/168. Două rez.: unul avînd numai data de an, greşită: 6978 ⟨1470⟩, într-o jalbă către Divanul Apelativ al Ţării de Jos, din 1835 mai 29, la Arh. St. Iaşi, Tr. 1357, op. 1543, dos. 60, f. 38 r., ⟨nr.1⟩, altul, tot numai cu data de an, într-un opis din 1843 septembrie 13, ibidem, f. 248 (nr. 1), şi o menţ., cu data de an greşită: 6978 ⟨1470⟩, într-un jurnal din 1833 septembrie 12, ibidem, CDXXIV/175.

Două foto.: una, la Bibl. Acad., IV/9, şi alta la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/33 a.

www.dacoromanica.ro

O copie slavă după foto., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, <*Doc. Ştefan cel Mare*>, f. 759—763 (nr. 264).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 206 (nr. 20/1) (menţ. dintr-o anafora din 1805 aprilie 23) şi, p. 462—463 (trad. din 1798 mai 19, cu data de an greşită: 6978 <1470>); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 403—404 (nr. CCXIII). (text slav, după orig.); *D.I.R.*, A, II, p. 130—131 (nr. 123) (trad., după foto.).

---

[1] De la **половина** (jumătate) pînă aici, şters cu o linie în orig.
[2] Greşit, pentru **ѹъ** (lui).
[3] Omis.
[4] Şters şi rupt.

73 1490 (6998) martie 15, Suceava.

† Ѣъ имѣ Ѡт(ь)ца, и С(ы)на и С(вѧ)т(а)го Д(оу)ха, Троица с(вѧ)таа и единосѫщна и нераздѣлима. Се азь, раб(ъ) вл(а)д(ы)ки моего, І(сус)ѵ Х(рист)а, Їѡ Стефан(ъ) воевода, б(о)жїею м(н)л(о)стїю, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) нашим(ь) <листомь>[1], въсѣм(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) нлї его чтѳчи оуслышит(ъ), ѡже бл(а)гопронзволи г(о)сп(о)д(ст)во ми, нашим(ь) бл(а)гимь произволенїемь, и чистим(ь) и свѣтлим(ь) ср(ъ)дцемь, и ѡт(ъ) въсем нашем добром волем, и ѡт(ъ) Б(ог)а помощїм та нс(ъ) нашим(ь) добрим(ь) помислом(ь), и съ молебникѡм(ь) и родителемь нашим(ь), кѵр(ь) Гевргїем(ь), митрополитомь Сѳчавскимь, и съ ѳсими нашими молдавскими бояри и нанѣше съ ѳсею нашею радою, и оучинили есми, въ зад(ѳ)шїе с(вѧ)топочившиҳ(ъ) предков(ъ) и родителїе нашиҳ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)сенїе и за здравїе и сп(а)сенїе дѣтен нашиҳ(ъ), и дали и потвръдили есми с(вѧ)тои нашен епископїи ѡт(ъ) Радъвцеҳ(ъ) и надеже ест(ъ) храм(ъ) с(вѧ)т(а)го ераҳа и чюдотворца Николи, и надеже ест(ъ) епископь молебник(ъ) и родител(ь) наш(ь), кѵр(ъ) Їоаннкїе, и где с(вѧ)топочившиҳ(ъ) предкѡве и предедове нашиҳ(ъ) лежат(ъ), та есми дали и потвръдили тои с(вѧ)тои нашен епископїи ѡт(ъ) Радовцеҳ(ъ) ѯ цр(ъ)кѡв(ъ) и с попи, ѡт(ъ) волости Соучавскои мѯ, а оу волости Чернъвскои ѕ цр(ъ)кѡв(ъ) и с(ъ) попи, цио же бнли дани тотн ѯ цр(ъ)кви и с попи ѡт(ъ) деда нашего, ѡт(ъ) Алеѯандра воеводи.

Поченшн ѡт(ъ) Соучавскои волости, а цр(ъ)кѡв(ь) на Лѳкавци и с(ъ) попом(ь); в цр(ъ)кѡв(ь), Жадовска и с(ъ) попом(ь); г цр(ъ)кѡв(ь) Станковска и с(ъ) попом(ь); д цр(ъ)кѡвь Сторожинецка и с(ъ) попом(ь); е цр(ъ)кѡв(ь) Калиновска и с(ъ) попом(ь), цио на Серетѣ; ѕ цр(ъ)кѡв(ь) Ръжицин, цио на Сиретѣ, и с(ъ) попом(ь); з цр(ъ)кѡв(ь), и с(ъ) попом(ь), на Хлѳбокою; ѯ цр(ъ)кѡв(ь) Брълинскам и с(ъ) попом(ь); ѳ цр(ъ)кѡв(ь) и <с(ъ)>[1] попом(ь) на Тетерною; і цр(ъ)кѡв(ь) Черепковска и с(ъ) попом(ь); аі цр(ъ)кѡв(ь) на Колчницн; ві цръков(ь) и с(ъ) попом(ь) где Кѵдрѣ Ѡпрнше; гі цр(ъ)кѡв(ь) оу Баницн и с(ъ) попом(ь); ді цр(ъ)кѡв(ь) и с(ъ) попом(ь) на Телебѣчиницн; еі цр(ъ)кѡв(ь) и с(ъ) попом(ь), ѳ Брънѳѕн; ѕі цр(ъ)кѡв(ь) Сниовска и с(ъ) попом(ь); зі цр(ъ)кѡв(ь) и с попом(ь) на Дръесцн; ѯі цр(ъ)кѡв(ь) Бладовскаа с попом(ь); ѳі цр(ъ)кѡв(ь) и с попом(ь) Рѳгашевска; к цр(ъ)кѡв(ь) Славовцїн и с попом(ь); ка цр(ъ)кѡв(ь) Калиновска и с(ъ) попом(ь); кв цр(ъ)кѡвь Добриновска и с(ъ) попом(ь); кг цр(ъ)кѡв(ь) Замостїм и с(ъ) попом(ь); кд цр(ъ)кѡв(ь) и с попом(ь) ѳ Басницн; ке цр(ъ)кѡв(ь) Балиловска и с попом(ь); кѕ цр(ъ)кѡв(ь) оу Грамн и с попом(ь); кз цр(ъ)кѡв(ь) оу Калафендецни и с(ъ) попом(ь); кн цр(ъ)кѡв(ь) оу Калиновцн и с(ъ) попом(ь); кѳ цр(ъ)кѡв(ь) оу Романа и с(ъ) попом(ь); л цр(ъ)кѡв(ь) оу Крапиичецни и с(ъ) попом(ь); ла цр(ъ)кѡв(ь) оу Бадевцн и с(ъ) попом(ь); лв цр(ъ)кѡв(ь) оу Иваичикѡвцн <и с(ъ) попом(ь)>[1]; лг цр(ъ)кѡв(ь) оу Дѳрного Югн; лд цр(ъ)кѡв(ь) Долховска

www.dacoromanica.ro

и с(ъ) попомь; л҃е цр(ъ)кѡвь(ь) Илїмшинцн и с(ъ) попом(ь); л҃ѕ цр(ъ)кѡвь(ь) и с попом(ь) Блъховецка; л҃з цр(ъ)кѡвь(ь) и с(ъ) попом(ь) Блъховець; л҃и цр(ъ)кѡвь(ь) и с попом(ь) на Солонцн, оу Чорного Блада; л҃θ цр(ъ)кѡвь(ь) и с попом(ь), нижє Блада Чорного, где поп(ъ) Матнї внл(ъ); м҃ цр(ъ)ковь и с попом(ь) на 8стїє Солонцн; м҃а цр(ъ)кѡвь(ь) и с попом(ь) на 8стїє Солкы; м҃в цр(ъ)кѡвь(ь) и с(ъ) попом(ь) на 8стїє Костнин; м҃г цр(ъ)кѡвь оу Балачанн и с(ъ) попомь; м҃д цр(ъ)-кѡвь(ь) и с попом(ь) оу Костнин, оу Жората Драгомнра.

Й шесть цр(ъ)кви и съ ѕ҃ попи есмн дали и потвръднли нашен епнскѡпїн wт(ъ) Радовцєх(ъ) wт(ъ) волости Черновскон, на нмѣ; ѕ҃ цр(ъ)кви wт(ъ) мнста wт(ъ) Черновцнх(ъ), и ѕ҃ цр(ъ)кви wт(ъ) Кѡчюра, и а҃ цр(ъ)кѡвь wт(ъ) Мнхалча.

Ѯси тотн цр(ъ)кви и с попи та есмн дали, тотн ѕ҃ цр(ъ)кви и съ ѕ҃ попи, нзмѣнѡ за ѕ҃ цр(ъ)кви и съ ѕ҃ попи, що нам(ъ) дал(ъ) молѣбник(ъ) наш(ь) кѵ̈р(ъ) Їѡннкїє еп(н)ск(ѳ)пь wт(ъ) Радовцєх(ъ) wт(ъ) волости Сѳчавскон по своєн доброн волн и съ своnм(ь) бл(а)г(о)сл(о)вєнїємь, на нмѣ цр(ъ)квамь и с(ъ) попи wт(ъ) волости Сѳчавскон: а҃ цр(ъ)кѡвь(ь) оу Клнмовцн; в҃ цр(ъ)кѡвь(ь) оу Бнгшани и с(ъ) попом(ь); г҃ цр(ъ)кѡвь оу Фратъѯцн и с(ъ) попом(ь); д҃ цр(ъ)кѡвь(ь) оу Баласнецни и с попом(ь); є҃ цр(ъ)кѡвь wт(ъ) Бншнїн Жнкѡѕ(ь); ѕ҃ цр(ъ)кѡвь(ь) и с(ъ) попом(ь) wт(ъ) Мъчкътецн; що сѳт(ъ) писани тотн цр(ъ)кви и съ тотн попов оу прнвнлїє дєда нашєго Йлєѯандра воєводн и що есмн нх(ъ) мы повернѳли и похнлнн, да слѳхают(ъ) къ нашемѳ монастнрѳ wт(ъ) Пѳтнон, що сѳт(ъ) тотн цр(ъ)кви и съ тотн попи wт(ъ) монастнрскнх(ъ) же сел(ъ).

Ино мы есмн дали епнскѡпїн нашен wт(ъ) Радовцєх(ъ) нзмѣнѡ за сесн ѕ҃ цр(ъ)кви и съ ѕ҃ попи wт(ъ) волости Сѳчавскон, тотн ѕ҃ цр(ъ)кви и съ ѕ҃ попи оу волости Черновскон, како да сѳт(ъ) полнн тотн н҃ цр(ъ)кви и съ тотн н҃ попи нашен епнскѡпїн wт(ъ) Радовцєх(ъ), що же бнли дани wт(ъ) дєда нашєго wт(ъ) Йлєѯандра воєводн, и що сѳтъ писани оу прнвнлїє дєда нашєго Йлєѯандра воєводн, що єст(ъ) оу тон нашен епнскопїн wт(ъ) Радовцєх(ъ).

И паки, ѳ тотн вншє писаннх(ъ) цр(ъ)кви съ тмх(ъ) вншє писаннх(ъ) селахъ wт(ъ) волости Сѳчавскон, н оу тотн ѕ҃ цр(ъ)кви оу волости Черновскон, варе колко сѣ прнновлѣли прѫжде н колко сѣ прнновмт(ъ) напрмд(ъ) н прнчнимт(ъ), а тотн ѳсн цр(ъ)кви н с(ъ) попи да прнслѳхают(ъ) къ нашен епнскопїн wт(ъ) Радовцєх(ъ) wт(ъ) с(вм)т(а)го Нпколн, нз данею, нз поклонн, и съ въсѣкамн вннамн и съ ѳснм(н) доходом(н) цр(ъ)кѡвнним(н).

И такождере есмн дали и потвръднли епнскопїн нашен wт(ъ) Радовцєх(ъ) wт(ъ) с(вм)т(а)го Нпколн оуси цр(ъ)кви н попи wт(ъ) Черновскон волости, кромѣ цр(ъ)кѡвь(ъ) н попов(ъ) колко сѣ знандѳт(ъ) оу селах(ъ) с(вм)т(а)го нашєго монастнрѣ wт(ъ) Пѳтнон.

Й дрѳгїа цр(ъ)кви н попи, колко сѳт(ъ) н колко сѣ поновѣт(ъ) н прнчнимт(ъ) ѳ волости Черновскон, а тїм цр(ъ)кви н попи ѳсн да прнслѳхают(ъ) к нашен епнс-копїн wт(ъ) Радовцєх(ъ), нз данею, нз поклонн, и съ въсѣмн вннамн и съ ѳснм(н) прнходом(н) поповскнм(н), якоже вншє пншем(ъ).

Тое въсе вншє писаное да єст(ъ) нашен епнскопїн wт(ъ) Радовцєх(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), непорѳшено нпколнже, на вѣкн вѣчнїм, нн wт(ъ) патрїарха, нн wт(ъ) мнтрополнтов(ъ), нн wт(ъ) нного нпкогоже.

Й на то єст(ъ) вѣра нашєго г(о)с(по)д(ст)ва, вншє писанаго, мы, Стефана воєводн, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Йлєѯандра и Богдана-Блад(а), и вѣра бомрь нашнх(ъ): вѣра пана Нмг(а), вѣра пана Дѳмн, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Хоудича, вѣра пана Дажвога, вѣра пана Щефѳла Хотнпского, вѣра пана Мнкотъ и пана Рѣцеша пръ-калабове Немецкїн, вѣра пана Чорторовског(о), вѣра пана Грози пръкълаба Ѳрхенск(о), вѣра пана Секарь Новоградског(о), вѣра пана Клънѫша спътарѣ, вѣра пана Болдора вистѣрника, вѣра пана Єремїм постелника, вѣра пана Фрѳнтеша

www.dacoromanica.ro

стоѧника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѳснχ(ъ) бомрь нашнχ(ъ) молдавскнχ(ъ), великнχ(ъ) и малнχ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) нашег(о) род(а), нли пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) цю би не порѫшил(ъ) нашег(о) даанїа и потверъжденїа али цю би оутверъдил(ъ) и оукрѣпил(ъ) занѫже есмн дали и потверъднли тон нашен епнскопїн wт(ъ) Радовцеχ(ъ) въ зад(ѫ)шїе с(вѧ)топочившнχ(ъ) предков(ъ), и родителен нашнχ(ъ) и за наше здравїе и сп(а)сенїе и за здравїе и сп(а)сенїе чадом(ъ) нашнм(ъ).

И кто сѣ покѫсит(ъ) тое порѫшнтн, тот(ъ) да ест(ъ) проклят(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а Сп(а)са нашег(о) І(сус)у Х(рнст)а, и wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїм его м(а)тере, и wт(ъ) Д ев(а)г(ге)лнстн, и wт(ъ) вї ап(о)ст(о)ль върχовннχ(ъ) Петра и Павла и прочїн, и wт(ъ) тнї wт(е)ць Нпкенскнχ(ъ), и wт(ъ) въсѧχ(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) нже Б(ог)оу оугодившнχ(ъ), и да ест(ъ) подобен(ъ) Нѫдѣ и проклѣтомѫ Ірїю, и да нмает(ъ) ѫчастїе съ онѣми Іюдее, нже възъпнша на Х(рнст)а Б(ог)а: кръвь его на нχ(ъ) и на чадоχ(ъ) нχ(ъ).

И на вѫлше крѣпост(ь) томѫ въсемѫ вншє пнсаномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномоу панѫ, Тѫдѫлѫ логофетѫ, пнсатн и нашоу пнчат(ь) привѣснтн к семѫ лнстѫ нашемѫ.

Пнс(а) Іωн(ъ), ѫ Сѫчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ҃ц҃чн м(а)р(тъ) ї҃.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: † За цр(ъ)къ⟨вн⟩ ..... [2].

† În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă şi de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu, Isus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această ⟨carte⟩[1] a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea, cu bunăvoinţa noastră, şi cu inimă curată şi luminată, şi din toată bunăvoia noastră, şi cu ajutorul lui Dumnezeu şi cu bunul nostru cuget, şi împreună cu rugătorul şi părintele nostru, chir Gheorghe, mitropolitul Sucevei, şi cu toţi boierii noştri moldoveni şi mai ales cu tot sfatul nostru, şi am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea copiilor noştri, şi am dat şi am întărit sfintei noastre episcopii de la Rădăuţi şi unde este hramul sfîntului ierarh şi făcător de minuni Nicolae şi unde este episcop rugătorul şi părintele nostru, chir Ioanichie, şi unde zac sfîntrăposaţii înaintaşi şi străbuni ai noştri, şi am dat şi am întărit acestei sfinte episcopii a noastre de la Rădăuţi 50 de biserici cu popii: din ţinutul Suceava 44, iar din ţinutul Cernăuţi 6 biserici cu popi, care, acele 50 de biserici cu popii, au fost date de bunicul nostru, Alexandru voievod.

Începînd cu ţinutul Suceava: 1-a biserică este în Lucăvăţ, cu popă; a 2-a biserică, la Jadăuţi, cu popă; a 3-a biserică, la Stăncăuţi, cu popă; a 4-a biserică, la Storojineţ, cu popă; a 5-a biserică, la Bălineşti, pe Siret, cu popă; a 6-a biserică, la Răjeşti, pe Siret, cu popă; a 7-a biserică, cu popă, la Hluboca; a 8-a biserică, la Bărlinţi, cu popă; a 9-a biserică, ⟨cu⟩[1] popă, la Teterna; a 10-a biserică, la Cerepcăuţi, cu popă; a 11-a biserică, la Volcineţi; a 12-a biserică, cu popă, unde este Cudrea Opriş; a 13-a biserică, la Bainţi, cu popă; a 14-a biserică, cu popă, la Telebecinţi; a 15-a biserică, cu popă, la Brînza; a 16-a biserică, la Sinăuţi, cu popă; a 17-a biserică, cu popă, la Dărsca; a 18-a biserică, la Vlădăuţi, cu popă; a 19-a biserică, cu popă, la Rugăşeşti; a 20-a biserică, la Slăvăuţi, cu popă; a 21-a biserică, la Călinăuţi, cu popă; a 22-a biserică, la Dobrinăuţi, cu popă; a 23-a biserică, la

www.dacoromanica.ro

Zamostia, cu popă; a 24-a biserică, cu popă, la Basinţi; a 25-a biserică, la Bălilăuţi, cu popă; a 26-a biserică, la Grama, cu popă; a 27-a biserică, la Calafendeşti, cu popă; a 28-a biserică, la Călinăuţi, cu popă; a 29-a biserică, la Roman, cu popă; a 30-a biserică, la Crăiniceşti, cu popă; a 31-a biserică, la Bădeuţi, cu popă; a 32-a biserică, la Ivancicăuţi ⟨şi cu popă⟩[1]; a 33-a biserică, la Iuga cel Prost; a 34-a biserică, la Dolhăuţi, cu popă; a 35-a biserică, la Ilieşiniţi, cu popă; a 36-a biserică, cu popă, la Vîlhovăţ; a 37-a biserică, cu popă, la Vîlhovăţ; a 38-a biserică, cu popă, pe Soloneţ, la Vlad Negrul; a 39-a biserică, cu popă, din jos de Vlad Negrul, unde a fost popa Matii; a 40-a biserică, cu popă, la gura Soloneţului; a 41-a biserică, cu popă, la gura Solcăi; a 42-a biserică, cu popă, la gura Costinei; a 43-a biserică, la Bălăceani, cu popă; a 44-a biserică, cu popă, la Costina, la Dragomir Juratu.

Iar 6 biserici cu 6 popi din ţinutul Cernăuţi le-am dat şi le-am întărit episcopiei de la Rădăuţi, anume: 2 biserici din tîrg din Cernăuţi, 3 biserici din Cuciur şi o biserică din Mihalcea.

Toate aceste biserici cu popi le-am dat, adică aceste 6 biserici cu 6 popi pe care ni le-a dat rugătorul nostru, chiar Ionichie episcop de Rădăuţi, schimb pentru 6 biserici şi cu 6 popi, din ţinutul Sucevei, de bunăvoia lui şi cu binecuvîntarea lui, anume bisericile cu popi din ţinutul Suceava: o biserică, la Climăuţi; a 2-a biserică, la Vigşani, cu popă; a 3-a biserică, la Frătăuţi, cu popă; a 4-a biserică, la Balasineşti, cu popă; a 5-a biserică, de la Jicovul de Sus; a 6-a biserică, cu popă, în Măcicăteşti; acele biserici şi cu acei popi sînt scrişi în privilegiul bunicului nostru, Alexandru voievod, şi noi le-am întors şi le-am închinat să asculte de mănăstirea noastră de la Putna, căci acele biserici şi acei popi sînt din satele mănăstirii.

Deci noi am dat episcopiei noastre de la Rădăuţi în schimb pentru aceste 6 biserici şi cu 6 popi din ţinutul Suceava acele 6 biserici şi cu 6 popi în ţinutul Cernăuţi, ca să fie deplin episcopiei noastre de Rădăuţi, cele 50 de biserici cu 50 de popi, care au fost date de bunicul nostru, Alexandru voievod, şi care sînt scrise în privilegiul bunicului nostru, Alexandru voievod, şi care este la această episcopie a noastră de la Rădăuţi.

Şi iarăşi, ori cîte s-au făcut mai înainte şi ori cîte se vor face noi de aici înainte şi se vor adăuga la acele mai sus scrise biserici din acele sate mai sus scrise din ţinutul Sucevei şi la aceste 6 biserici din ţinutul Cernăuţilor, toate acele biserici şi cu popii lor să asculte de episcopia noastră de la Rădăuţi a Sfîntului Nicolae, şi cu darea, şi cu plocoanele, şi cu toate pricinile şi cu tot venitul bisericesc.

Şi de asemenea am mai dat şi am întărit episcopiei noastre de la Rădăuţi, de la Sfîntul Nicolae, toate bisericile şi popii din ţinutul Cernăuţilor, în afară de bisericile şi de popii care se vor afla în satele sfintei noastre mănăstiri de la Putna.

Iar alte biserici şi popi cîţi sînt şi cîţi se vor face noi şi se vor adăuga în ţinutul Cernăuţilor, acele biserici şi acei popi toţi să asculte de episcopia noastră de la Rădăuţi şi cu darea şi cu plocoanele şi cu toate pricinile şi cu tot venitul popesc, cum scriem mai sus.

Toate cele mai sus scrise să fie episcopiei noastre de la Rădăuţi de la noi uric cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor, nici de patriarh, nici de mitropoliţi, nici de altcineva.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Neagu, credinţa

www.dacoromanica.ro

panului Duma, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldur vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci s-o întărească şi s-o împuternicească, pentru că am dat sfintei noastre episcopii de la Rădăuţi pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri.

Iar cine va încerca să clintească aceasta, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de 4 evanghelişti, şi de 12 apostoli de frunte, Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 318 părinţi de la Nicheia şi de toţi sfinţii plăcuţi lui Dumnezeu şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei, care au strigat asupra lui Hristos Dumnezeu: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ martie 15.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: † Pentru biserici...[2].

⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩: Uric pentru cîte besérici sînt ⟨sub as⟩[2]cultarea Episcopiei; ⟨alta, din acelaşi secol⟩: Uric de la Stefan pentru cîte biserici s-au dat Episcopiei Rădăuţului. 6925 ⟨1417⟩ (!) mart(ie) 5(!)[3].

Velet 6998[4] ⟨1490⟩.

⟨Cu caractere latine⟩: Inv. Nro. 8.

M-rea Putna, inv. nr. 626 f. (nr. 8 şi nr. 850 din 1863). Orig., perg. (45×50 cm.), pecete atîrnată, pierdută.

Un rez., avînd numai data de an, într-un hrisov din 1704 (7212) aprilie 30, la Arh. St. Bucureşti, A. N./MCXCV/22.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/33 bis.

O copie slavă, după Dimitrie Dan şi I. Bogdan (v. EDIŢII), trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000 — XIV (M. Costăchescu, *<Doc. Ştefan cel Mare>*, f. 764—778 (nr. 265).

EDIŢII: Wickenhauser, *Radauz*, p. 131—135 (nr. II) (trad. germ., cu greşeli); Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 58—70 (nr. 14) (text slav, cu greşeli, după o copie Wickenhauser şi trad., cu erori); А. С. Петрушевич, *Радовецкая Епископія*, p. 175—180 (text slav, cu multe greşeli); Воробкевич, *Радовецкое Епископство*, p. 298—302 (text slav, cu multe greşeli şi omisiuni, după Петрушевич); Kozak, *Die Inschriften*. p. 100, nota (începutul textului slav); Dan, *Episc. Rădăuţi*, p. 146—152 (nr. 3) (text slav, după orig., şi trad.); idem, *M-rea şi com. Putna*, p. 88 (nr. 9) (rez. al editorului, după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 405—412 (nr. CCXIV) (text slav, după orig., şi trad.); Balan, *Doc. bucovinene*, II, p. 82, 85 şi 115 (rez., după Bogdan); *D.I.R.*, A, II, p. 131—133 (nr. 124) (trad., după orig.).

---

[1] Omis.
[2] Şters.
[3] Corect: 6998 ⟨1490⟩ martie 15 (v. mai sus).
[4] Cifra zecilor, corectată ulterior, de altă mînă, din 7.

www.dacoromanica.ro

† Ѣ҃ нмⷭ Ѡт(ъ)ца, и С(ы)на и С(вⷭ)т(а)го Д(оу)ха, Тро(н)це с(вⷭ)таа, единосѫщнаа и неразделнма. Се азь, раб(ъ) вл(а)дыкы моего І(с)ѵ(сѵ) Х(рист)а, Іѡ Сре҃фан(ъ) воевода, б(о)жїею м(н)л(о)стїю, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ, и сим(ь) листом(ь) нашим(ь), вѣсмⷭ кто на н(ь) оу҃зрит(ъ) или его чтоу҃чи оуслышит(ъ), wже вл(а)гопроизволи г(о)с(по)д(ст)во мн нашим(ь) благим(ь) произволенїем(ь), и ч(н)стим(ь) и с(вѣ)тлим(ь) ср(ъ)дцем(ь), и съ оу҃сем нашем добром волем и wт(ъ) Б(ог)а помощїм, тако да ѕтвръдим(ъ) и ѕкрѣпим(ъ) наш(ь) с(вⷭ)тїи монастир(ь) wт(ъ) Поутнон, идеже ест(ъ) храмъ Оу҃спенїе пр(ѣ)с(вⷭ)тѣи, ч(н)стѣи и прⷭвл(агo)сл(о)венѣи вл(а)д(ы)ч(н)ци нашеи Б(огро)дици и пр(н)снод(ѣ)вѣи Маріи, и где ест(ъ) егⷭмен(ъ) м(о)лебник(ъ) наш(ь), архимандрит(ъ) кѵ҃р поп(ъ) Пансїе, и пак(ъ) оучинили есмо, и въ зад(ѕ)шїе с(вⷭ)топочившиⷯ(ъ) предкwв(ь) и родителеи нашиⷯ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе и за здравїе и сп(а)с(е)нїе чадwм(ъ) нашим(ъ), и дали и потвръдили есмн томⷭ с(вⷭ)томⷭ нашемⷭ монастирⷭ wт(ъ) Поутнон, мы и съ вл(агo)с(ло)ве(нїе)м(ь) м(о)лебника и родителѣ нашего кѵ҃р Гεωргїа мнтрополнта Соучавского и съ оу҃снми нашими богаре и радою, оу҃си цр(ь)к(ъ)ви и съ попи кол(ь)ко соут(ъ) ⷭ оу҃снⷯ(ъ) селаⷯ(ъ) цю прислⷭхают(ъ) того с(вⷭ)т(о)го монастира wт(ъ) Поутнон, wт(ъ) волости Соучавскон и wт(ъ) волости Чернов(ь)скон, на нмѣ ц(ь)рк(ъ)ви ⷭ Сⷭчавскон волости: ҃а҃, wт(ъ) Нижнїи Жиков(ъ) и с(ъ) попwм(ь); ҃б҃, wт(ъ) Маневци, с(ъ) попwм(ь); ҃г҃, ц(ь)ръкwв(ь) wт(ъ) Бонтин(ъ), с(ъ) попом(ь); ҃д҃, ц(ь)ръкwв(ь) wт(ъ) Трънавка, с(ъ) попwм(ь); ҃є҃, ц(ь)ръкwв(ь) wт(ъ) Балкwвци; ҃ѕ҃, ц(ь)ръкwв(ь) оу҃ Греч(ь), с(ъ) попом(ь); ҃з҃, ц(ь)ръкwв(ь), оу҃ Ботъшан(н) с(ъ) попwм(ь), а пак(ъ), оу҃ Чернов(ь)скон волости, ҃ѕ҃[1], ц(ь)ръкwв(ь) оу҃ Козмин(ъ), с(ъ) попомн; ҃з҃[2], ц(ь)ръкwв(ь) оу҃ Клишкwвци, с(ъ) попом(ь); ҃и҃[3], ц(ь)ръкwв(ь оу҃ Острица, с(ъ) попом(ь).

И еще есмн дали томⷭ с(вⷭ)т(о)мⷭ нашемⷭ монастирⷭ wт(ъ) Поутною, мы и пак(ъ) с(ъ) вл(агo)с(лове)нїем(ь) м(о)л(е)бника и родїтелѣ нашего Іѡаникїа еп(н)ск(о)па wт(ъ) Радовцеⷯ(ъ), еще ҃ѕ҃ ц(ь)ръкwв(ь) и с(ъ) попмн тнж(е) wт(ъ) волости Сⷭчавскон, на нмѣ ц(ь)ръквам(н): ҃а҃ ц(ь)ръкwв(ь) ⷭ Клнмовцеⷯ(ъ) и с(ъ) попwм(ь); ҃б҃, ц(ь)ръкwв(ь) оу҃ Фратовцеⷯ(ъ) и с(ъ) попом(ь); ҃г҃, ц(ь)ръкwв(ь) оу҃ Мъчкътещ(н), с(ъ) попwм(ь); ҃д҃, ц(ь)ръкwв(ь) оу҃ Енкшан(н), с(ъ) попом(ь); ҃є҃, ц(ь)ръкwв(ь) оу҃ Балосннещ(н), с(ъ) попwм(ь); ҃ѕ҃ ц(ь)ръкwв(ь) с(ъ) попом(ь) ⷭ Еншнїи Жнкwв(ъ), цю смо мы оу҃зѣли тотн ҃ѕ҃ ц(ь)ръкwвн и с(ъ) попмн wт(ъ) оу҃рнка Радовскон Єпнскⷭпїи и нс привилїа цю нмала Єпнскⷭпїм Радовскам wт(ъ) деда нашего, wт(ъ) Ѩлеѯандра воеводї. И пак(ъ) епнскⷭпїи с(вⷭ)тон нашен wт(ъ) Радовцеⷯ(ъ) мы есмо ви дали и потвръдили, въ мѣсто тиⷯ(ъ) више писаннⷯ(ъ) ҃ѕ҃ ц(ь)ръкwв(є) и с(ъ) попмн, дрⷭгїи ҃ѕ҃ ц(ь)ръкwв(є) и съ ҃ѕ҃ попи оу҃ Чернов(ь)скон волости, на нмѣ: ҃в҃ ц(ь)ръквн и с(ъ) попмн оу҃ мѣсто оу҃ Черниⷯ(ь)цеⷯ(ъ), а ҃г҃ ц(ь)ръквн и с(ъ) попмн оу҃ Кⷭчюр(ь), ҃ѕ҃ ц(ь)ръкwв(ь) оу҃ Мнхалчю.

И еще варе кол(ь)ко ц(ь)ръквн и с(ъ) попмн бⷭдⷭт(ъ) сѣ оучнннти и поновнти wт(ъ) сева[4] на пред(ъ), и попове бⷭдⷭт(ъ) см поставнти ⷭ ѕснⷯ(ъ) тиⷯ(ъ) више писаннⷯ(ъ) монастирскиⷯ(ъ) сел(ъ) и оу҃ Сⷭчавскон и ⷭ Чернов(ь)скон волости, а wни ѕси да слⷭхают(ъ) того с(вⷭ)того нашего монастира wт(ъ) Пⷭтнон и дан(ь) да нмают(ъ) там(ъ) платнти, и оу҃ вес(ь) доход(ъ), цю см приходнт(ъ) wт(ъ) попов(ъ) едномⷭ мнтрополнтⷭ. И да нмает(ъ) нⷯ(ъ) соудити оу҃си тотн попи егⷭмен(ъ) Пⷭтенскон монастирн, а потропопн нли дворницн боуд(ь) wт(ъ) которого мнтрополнта нли еп(н)ск(ⷭ)па, а wни да не нмают(ъ) нн жадное дило до тиⷯ(ъ) попwв(ъ) на вѣкы.

www.dacoromanica.ro

И еще смы потвръдили монастирѫ wт(ъ) Пѫтнои и бранищѫ wколо монастирѣ: Сѫчава съ ѕсими ен изворами, почѣнши ѿтар(ъ) тои бранищи wт(ъ) оврѣшїи Лаври, wбчинии до Фалкѣша, та, горѣ Фалкѣшм(ь), до стежки где гроб(ъ) Алеѯин(и) оу Шипот(ъ), wт(ъ) толѣ wбчинѫ до wврѣшїе Садшва[5], та, wбчинѫ, до wврѣшїе Рѫскова, та до wврѣшїе Селѣтина, а wт(ъ) толѣ до Сѫчавѣ, до самїи Шипот(ъ), wт(ъ) толѣ до Погонишча, та до дшм(ъ) Кенев(и), та опат(ъ) обчинѫ до Ирсѣри и, wбчинѫ, до дил(ъ) Тимотеше(и) и, wбчинѫ, до Рѫнкѫ Керкѣзев(и) и опат(ъ) wбчинѫ до wврѣшїе Кѣцева, та до оврѣшїе Малѣси, wт(ъ) толѣ до ѕстїе Пѫтнои, где ѕпадает оу Сѫчавѣ. Да ест(ъ) тота бранищѣ монастирѫ wт(ъ) Пѫтнои, ловити соби рибѫ, и пасти свои товар(ъ). Иин(ъ) никто без(ъ) егѫменовѫ волѫ да не смѣет(ъ) ѕ тотѫ бранищѫ ни рибѫ ловити, ни товар(ъ) пасти, ни ное, ни жадное робити. Тое въсе вніше писанное да ест(ъ) монастиреви wт(ъ) Пѫтнои, wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходшм(ь), непорѫшено николиже, на вѣкы.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мн, вніше писаннаго, мы, Стефана воевод, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов г(о)с(по)д(ст)ва мн, Иле҃андра и Богдана-Блада, и вѣра бояр нашнх(ъ): вѣра пана Нг(а), вѣра пана Дѫма, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хрѫмана, вѣра пана Ицка Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Шефѫла Хотинского, вѣра пана Микотъ и пана Рѣщеша паркалаби Немецки, вѣра пана Индренка Чорторшевского, вѣра пана Грозѣ Орѫхенского, вѣра пана Секаръ паркалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Болдора внистѣрника, вѣра пана Еремїа постелника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѕснх(ъ) бояр(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего родѫ или бѫд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) би не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али би ѫтвръдил(ъ) и ѫкрѣпил(ъ) занѫже есми дали и потвръдили того нашего с(вм)т(о)го монастира wт(ъ) Поутнои въ зад(ѫ)шїе с(вм)топочившнх(ъ) предкwв(ь) и родїтелен нашнх(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе и за здравїе и сп(а)с е)нїе чадшм(ъ) нашим(ъ).

И кто сѣ покѫзнт(ъ) тое порѫшити, тот(ъ) да ест(ъ) проклят(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а Сп(а)са нашего І(сус)ѫ Х(рист)а, и wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїа его м(а)т(е)ре, и wт(ъ) А҃ ев(аг)г(е)листи, и wт(ъ) Е҃ї ап(о)ст(о)лъ върховнх(ъ), Петра и Павла и прочїи, и wт(ъ) т҃нї с(вм)тыхх(ъ) wт(е)ць Никенскихх(ъ) и wт(ъ) въсѣхх(ъ) с(вм)тнх(ъ) нже Б(ог)оу оугодившнх(ъ), и да ест(ъ) подобен(ъ) Ѝѫдѣ и проклѣтомѫ Ирїю, и да нмает(ъ) ѕчастїе съ онѣми їюдее нже възъпиша на Х(рист)а Б(ог)а: кръвъ его на ннх(ъ) и на чадwх(ъ) нх(ъ).

И на болшѫю крѣпост(ь) томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есми нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъстѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к(ъ) семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Тешдwр(ъ) дїак(ъ), оу Сочавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҂ѕцчн м(а)рт(ъ) е҃ї.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Монастир(ъ) wт(ъ) Поутна, на попи.

† În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă, de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu Isus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoinţa noastră, şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Putna, unde

www.dacoromanica.ro

este hramul Adormirea presfintei, curatei şi preabinecuvîntatei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria, şi unde este egumen rugătorul nostru, arhimandritul chir popa Paisie, şi iarăşi am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, şi am dat şi am întărit acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna, noi, şi cu binecuvîntarea rugătorului şi părintelui nostru chir Gheorghe mitropolit de Suceava şi cu toţi boierii şi cu sfatul nostru, toate bisericile şi cu popii care sînt în toate satele ce ascultă de acea sfîntă mănăstire de la Putna, din ţinutul Sucevei şi din ţinutul Cernăuţilor, anume bisericile din ţinutul Sucevei: I-a, din Jicovul de Jos, cu popă; a II-a, din Maneuţi, cu popă; a III-a, biserica din Voitin, cu popă; a IV-a, biserica din Tîrnauca, cu popă; a V-a, biserica din Bălcăuţi; a VI-a, biserica din Greci, cu popă; a VII-a biserica din Botăşani, cu popă; şi iarăşi, din ţinutul Cernăuţilor, a VI-a[1], biserica din Cozmin, cu popă; a VII[2]-a, biserica din Clişcăuţi, cu popă; a VIII[3]-a, biserica din Ostriţa, cu popă.

Şi am dat acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna, noi, şi iarăşi cu binecuvîntarea rugătorului şi părintelui nostru Ioanichie episcop de Rădăuţi, încă 6 biserici cu popi, tot din ţinutul Sucevei, anume bisericile: I-a, biserica din Climăuţi, cu popă; a II-a, biserica din Frătăuţi, cu popă; a III-a, biserica din Măcicăteşti, cu popă; a IV-a, biserica din Vicşani, cu popă; a V-a, biserica din Balosineşti, cu popă; a VI-a, biserica cu popă din Jicovul de Sus, ce le-am luat, acele 6 biserici, împreună cu popii lor, din uricul Episcopiei de Rădăuţi şi din privilegiul pe care l-a avut Episcopia de Rădăuţi de la bunicul nostru, Alexandru voievod. Iar sfintei noastre Episcopii de Rădăuţi iarăşi i-am dat şi i-am întărit, în locul acestor 6 biserici mai sus scrise cu popii lor, alte 6 biserici cu 6 popi din ţinutul Cernăuţilor, anume: 2 biserici cu popii lor în tîrg, în Cernăuţi, iar 3 biserici cu popi în Cuciur şi a VI-a biserică în Mihalcea.

Şi încă oricîte biserici se vor face şi se vor înnoi de aici înainte şi oricîţi popi se vor pune în toate acele sate mănăstireşti mai sus scrise, şi în ţinutul Sucevei, şi în al Cernăuţilor, ei toţi să asculte de acea sfîntă mănăstire a noastră de la Putna şi să plătească dare acolo şi tot venitul ce se cuvine unui mitropolit de la popi. Şi pe toţi aceşti popi să-i judece egumenul de la mănăstirea Putna, iar protopopii sau vornicii oricărui mitropolit sau episcop să n-aibă nici o treabă cu acei popi, în veci.

Şi am întărit mănăstirii de la Putna şi braniştea din jurul mănăstirii: Suceava cu toate izvoarele ei, începînd hotarul acelei branişti de la obîrşia Laurei, pe obcină pînă la Falcău, şi pe Falcău în sus, pînă la cărarea unde e groapa lui Alexa, la Şipot, de acolo pe obcină pînă la obîrşia Sadăului, şi, pe obcină, pînă la obîrşia Ruscăi şi la obîrşia Seleatinei, iar de acolo la Suceava, la Şipot, de acolo la Pogoniste, apoi la casa lui Benea, şi apoi iarăşi pe obcină la Arsuri şi, pe obcină, la Dealul lui Timotei şi, pe obcină, la Runcul lui Berchez, şi iarăşi pe obcină la obîrşia Veţei şi la obîrşia Maleasei, de acolo la gura Putnei, unde se varsă în Suceava. Acea braniste să fie a mănăstirii Putna ca să pescuiască pentru sine şi să-şi pască vitele. Iar altul nimeni să nu îndrăznească fără voia egumenului să pescuiască în acea braniste, să pască vite şi să nu facă nici alt lucru. Toate aceste mai sus scrise să fie mănăstirii de la Putna de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Neagu, credinţa panului

www.dacoromanica.ro

Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoşe vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Şteful de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea de la Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia, postelnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru mîntuirea copiilor noştri.

Iar cine s-ar încumeta să clintească acestea, acela să fie afurisit de Domnul Dumnezeu, mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de 4 evanghelişti, şi de 12 apostoli de frunte, Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 318 sfinţi părinţi de la Nicheia şi de toţi sfinţii care au plăcut lui Dumnezeu şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie, şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra lui Hristos Dumnezeu: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Teodor diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ martie 15.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Mănăstirii de la Putna, pentru popi.

⟨Altă însemnare, din sec. XVIII⟩: Pentru popi.

M-rea Putna, Inv. nr. 625 b.-nr. 5, din perioada interbelică, şi 848, din 1863 (predat în custodia Muzeului de istorie a R. S. Romania, inv. nr. 9202). Orig., perg. (39,5 × 45 cm.), pecete atîrnată, din ceară albă, (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефанъ воєвода, гдсподаръ Земли Молдавскои.

O trad., din 1726 ianuarie 10, de Miron Gafenco, la M-rea Putna, inv. nr. 124, şi alta, din a doua jumătate a sec. XVIII, ibidem, inv. nr. 129. O trad. germ., din 1782 ianuarie 26, la Arh. St. Bucureşti, Consiliul Aulic de Război al Bucovinei, VIII/62 a.

O copie slavă, după foto orig., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 779—783 (nr. 266).

EDIŢII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 93 (rez., după Protocolul imperial); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 173—175 (nr. 23) (trad. germ., cu unele greşeli); Dan, *Com. Straja*, p. 3—5 (trad. rom., după trad. germ. din Tabula Ţării din Cernăuţi); idem, *M-rea şi com. Putna*, p. 20—23 (trad. din 1726 ianuarie 10, de Miron Gafenco), p. 88 (rez. al edit., după orig.), p. 165 (nr. 1), (rez. din condica lui Vartolomei Măzăreanu; în notă se menţ. o trad. germ. în „Protocolul tabular", nr. 98); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 418—424 (nr. CCXV) (text slav şi trad.); Balan, *Doc. bucovinene*, II, p. 13 (nr. 35) (rez., după I. Bogdan); *D.I.R.*, A, II, p. 134—136 (nr. 125) (trad., după orig.).

[1] Numerotarea bisericilor din ţinutul Cernăuţi, greşită de diac; în mod firesc urmează biserica a VIII-a (ѡ).

[2] Corect: a IX-a (ѳ).

[3] Corect: a X-a (і).

[4] În loc de: сега.

[5] Sau Гадъка (cf. doc. nr. 285).

www.dacoromanica.ro

Von Gottes Gnaden, wir, Stefan Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thun kund durch diesen unseren Brief Allen, die solchen sehen oder lesen hören[1], wienach vor uns und all unseren moldauischen Bojaren gekommen ist unser Diener Peter und seine Brüder: Andreiko, Matias und Iori und ihre Schwester Mărina, Daschkos von Klićkouzi Kinder, Grosas und Michăils Enkel, aus ihrem guten Willen, von niemand gezwungen oder vergewaltiget, und haben verkauft ihr wahrhaftes Vater-und Grossvatergut vermöge Handveste ihrer Grossväter, Grosas und Michăils, ein Dorf am Prut an der Mündung des Derelui, namens Klićkowzii in Ćernower Bezirk. Dieses Dorf haben sie uns(erem) H(err)sch(af)t selbst um 250 tatarische Gulden verkauft. Und uns(ere) H(err)sch(af)t hat all dieses Geld, 250 tatarische Gulden, in die Hände Peters und seiner Brüder: Andreiks, Matias und Ioris und ihrer Schwester Mărina vor unseren Bojaren bezahlt. Und den Vorrechtsbrief, welchen sie von unserem Ohm dem Woew(od) Stefan auf dieses Dorf hatten, haben sie auch in unsere Hände gegeben.

Gleichfalls ist vor uns und unsere Bojaren gekommen unser Beter, H(er)r Pop Anastasi, Egumen des heil(ige) Klosters Moldawiza, (wo das Gotteshaus der Verkündigung der reinsten Gottesgebärerin ist)[2], und alle in diesem Kloster wohnenden Brüder in Christo und sind mit unser(em) H(err)sch(af)t nach ihrem guten Willen übereingekommen, und haben un(sere) H(err)sch(af)t vermöge Handveste des Klosters Moldowiza einen Bienengarten namens Komarna in der Bochotin gegeben. Und uns(ere) H(err)sch(af)t hat diesem unseren heil(igen) Kloster Moldowiza für diesen Bienengarten Komarna 5 Falćen (Tagwerk)[2] Weingarten auf dem Hrolower Berge gegeben, welche 5 Tagwerk Weingarten uns(ere) H(err)sch(af)t von Bilik von Hrălow und Toader von Hrălow, von Iwan Dispot aus Bossanće, vom bösen (reu)[2] Demeter aus Hrălow und von Ion, Sohn Rećilows aus Milêtin, um 260 tatarische Gulden gekauft und ihnen alles mit barem Gelde bezahlt hat.

Hiebei hat es uns(ere) H(err)sch(af)t für gut befunden nach unserem guten Wolwollen, mit reinem und erleuchtetem Herzen, mit all unserem guten Willen und mit Gottes Hilfe, auf dass wir bestärken und bekräftigen unser heil(ige) Kloster Putna, wo das Gotteshaus der Himmelfahrt der reinsten Gottesgebärerin, und wo der Egumen Archimandrit Paisie ist, und haben gemacht für die Seelen unserer selig ruhenden Voreltern und Eltern, für unsere Gesundheit und unser Seelenheil, für die Gesundheit und das Seelenheil unserer Ehefraun Maria und für die Gesundheit und das Seelenheil unserer Kinder, und haben diesem unseren heil(igen) Kloster Putna das obgeschriebene Dorf am Prut an der Mündung der Derelui, namens Klićkowze in Ćernowzer Zenut gegeben, eine Handveste mit allen Einkünften und all dem alten Hotar, wo solcher von jeher bestanden hat unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und den Vorrechtsbrief, den Peter und seine Brüder Andreiko, Matias und Iori und ihre Schwester Mărina in unsere Hände gegeben, welchen sie auf dieses Dorf von unserem Oheim, dem Woew(od) Stefan hatten, diesen hat uns(ere) H(err)sch(af)t auch in die Hände unseres Beters Paisie, Archimandriten von Putna, gegeben. Auch haben wir diesem heil(igem) Kloster noch den obgenanten Bienengarten namens Komarna in der Bochotin gegeben, gleichfalls eine Handveste unverbrüchlich fur immer, in Ewigkeit.

www.dacoromanica.ro

Und wir haben auch noch gegeben und bekräftigt diesem heil(igem) Kloster Putna unsere angestammten Mühlen, welche auf dem Siret, bei der Stadt Siret sind, gleichfalls eine Handveste unverbrüchlich, in Ewigkeit.

Und der Hotar dieser Mühlen fängt etwas unterhalb den Mühlen am Siret an, von der Mündung des Stadtbaches, dann etwas Bach aufwärts zu zwei Apfoltern, zu einer bezeichneten Papel, die am Ufer dieses Baches steht, von da gerade zu einem bezeichneten Birnbaum, dann gerade zu einer bezeichneten Apfolter, dann über den Weg und über das Feld zu einer bezeichneten grossen Weide, dann zu einer krummen Weide am Ufer des Siret oberhalb den Mühlen, wie ihn H(er)r Tăutul, der Kanzler, abgemarkt und bezeichnet hat. Und in diesem Hotar mag sich das Kloster eine Ueberfähre (Porom)[2] auf dem Siret, eine Malze und ein Mahlhaus herstellen.

Und hiefür ist die Bɐgl(aubigung) uns(erer) H(err)sch(af)t des obgeschriebenen wir Stefan Woɐw(od) und die Bɐgl(aubigung) uns(erer) H(err)sch(af)t vielgeliebtesten Söhne, Alexander und Bogdans Wlad, und die Begl(aubigung) unserer Bojaren: d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Niag, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Duma, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Gangur, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dragosche, Hofrichters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Herman, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Iazko Hudić, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dashbog, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Steful, Parkalaben von Hotin, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Mikot und H(er)r(n) Rêzesch, Parkalaben von Nemz, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Andreiko des Ćortorowers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Grosa von Orhei, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ion Sekară, Parkalaben von Nowograd, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ding, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Klănău, Schwertträgers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Boldor, Schatzmeisters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Eremia, Kämmerers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Mogila, Mundschänks, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ion Fruntesch, Truchsessen, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Schander, Marstallers, und die Bɐgl(aubigung) all unserer moldauischen Bojaren der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben wer Hospodar unseres Landes sein wird von unseren Kindern oder unserem Geschlechte, oder wen immer Gott auserwählen wird, Hospodar zu sein unseres moldauischen Landes, der soll unsere Schenkung und Bekräftigung nicht umstossen, sondern sie bestärken und bekräftigen. Wer es aber versuchen sollte, diese unsere Schenkung und Bekräftigung umzustossen oder zu zernichten, der soll verflucht sein von Gott dem Herrn, unserm Erlöser Iesu Christo, von seiner reinsten Mutter, von den 4 heil(igen) Evanghelisten, von den Oberaposteln Peter und Paul und den übrigen, von den 318 gottgetragenen Vätern von Nikea und allen Heiligen, die von Ewigkeit her Gott wolgefällig waren. Er soll gleich sein Iuda, dem Verräter, und dem verfluchten Arias, und soll seinen Teil haben mit jenen Iuden, welche zu Christus dem Herrn geschrien: „Sein Blut über uns und unsere Kinder!"

Und zu mehrerer Bestärkung und Bekräftigung all des Obgeschriebenen haben wir unserem getreuen H(er)r Tăutul, Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unseren Briefe[3].

Toader der Schreiber hats geschrieben zu Soćawa im J(ahre) 6998/1490 des Mon(at) März 16.

www.dacoromanica.ro

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Petru şi fraţii lui, Andreico, Matei şi Iurie, şi sora lor, Mărina, copiii lui Daşco din Clicicăuţi, nepoţii lui Groza şi ai lui Mihăilă, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina şi dedina lor dreaptă, din uricul bunicilor lor, Groza şi Mihăilă, un sat pe Prut, la gura Derehluiului, anume Clicicăuţi, în ţinutul Cernăuţi. Acest sat l-au vîndut însumi domniei noastre, pentru 250 de zloţi tătăreşti. Şi domnia noastră a plătit toţi aceşti bani, 250 de zloţi tătăreşti, în mîinile lui Petru şi ale fraţilor lui, Andreico, Matei, Iurie, şi ale surorii lor, Mărina, înaintea boierilor noştri. Iar privilegiul, pe care l-au avut de la unchiul nostru, Ştefan voievod, pentru acest sat, încă l-au dat în mîinile noastre.

De asemenea a venit, înaintea noastră şi a boierilor noştri, rugătorul nostru, chir popa Anastasie, egumen al sfintei mănăstiri Moldoviţa, (unde este hramul Bunăvestirea preacuratei născătoare de Dumnezeu)[4], şi cu toţi fraţii întru Hristos, care locuiesc în această mănăstire, şi s-au înţeles cu domnia noastră de bunăvoia lor şi au dat domniei noastre uricul mănăstirii Moldoviţa pentru o prisacă, anume Comarna, la Bohotin. Iar domnia noastră am dat sfintei mănăstiri a noastre Moldoviţa pentru această prisacă Comarna 5 fălci de vie în dealul Hîrlăului, pe care 5 fălci de vie domnia noastră le-am cumpărat de la Bilic din Hîrlău şi de la Toader din Hîrlău, de la Ioan Despot din Bosancea, de la Dumitru Rău din Hîrlău, şi de la Ion fiul lui Răcilă de la Miletin, pentru 260 de zloţi tătăreşti; şi le-am plătit totul cu bani gata.

După aceasta, domnia mea am socotit că este bine, cu bunăvoia noastră, cu inimă curată şi luminată, din toată bunăvoinţa noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim şi să împuternicim Sfînta noastră mănăstire Putna, unde este hramul Adormirea [5] preacuratei noastre născătoare de Dumnezeu şi unde este egumen arhimandritul Paisie, şi am făcut pentru sufletele sfîntrăposaţilor noştri strămoşi şi părinţi, pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri şi am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre, Putna, mai sus scrisul sat pe Prut, la gura Derehluilui, anume Clicicăuţi, în ţinutul Cernăuţi, să-i fie uric, cu tot venitul şi cu tot hotarul, pe unde au folosit din veac, neclintit niciodată, în veci.

Şi privilegiul pe care Petru şi fraţii lui, Andreico, Matei şi Iurie, şi sora lor, Mărina, l-au dat în mîinile noastre, pe care l-au avut pentru acest sat de la unchiul nostru, Ştefan voievod, pe acesta domnia noastră încă l-am dat în mîinile rugătorului nostru Paisie, arhimandritul de la Putna. Încă am mai dat acestei sfinte mănăstiri mai sus numita prisacă Comarna, la Bohotin, de asemenea uric neclintit niciodată, în veci.

Şi încă am mai dat şi am întărit acestei sfinte mănăstiri a noastre, Putna, morile noastre proprii care sînt pe Siret, la tîrgul Siret, de asemenea să-i fie uric, neclintit niciodată, în veci.

Şi hotarul acestor meri începe ceva mai jos de mori, pe Siret, de la gura pîrîului tîrgului, apoi ceva mai în sus pe pîrîu, la doi meri, la un plop însemnat care este pe marginea acestui pîrîu, de acolo drept la un păr însemnat, apoi drept la un măr însemnat, apoi, peste drum şi peste cîmp, la o salcie mare însemnată, apoi la o salcie strîmbă pe malul Siretului, mai sus de mori, cum a hotărnicit şi a însemnat pan Tăutul logofăt. Şi în acest hotar să-şi facă mănăstirea un pod umblător pe Siret, o sladniţă şi o moară.

www.dacoromanica.ro

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei noastre, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Groza de la Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Ion Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci s-o întărească şi s-o împuternicească. Iar cine ar încerca să clintească sau să nimicească această danie şi întărire a noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu, mîntuitorul nostru Iisus Hristos, de preacurata lui maică, de cei patru evanghelişti, de apostolii de frunte Petru şi Pavel şi de ceilalţi, de 318 părinţi purtători de Dumnezeu de la Nicheia şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu şi să fie asemenea lui Iuda trădătorul şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra domnului nostru Hristos: sîngele lui asupra noastră şi asupra copiilor noştri.

Şi pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩, în luna martie 16.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 176—179 (nr. XXV). Trad. germ. după orig. slav, perg., pecete atîrnată.

Altă trad. germ., din 1782 februarie 11, de M. S. Lopeiski, cu data de zi: 6, la Arh. St. Suceava, Fond M-rea Putna, I/15 (inv. vechi al M-rii Putna, nr. 131).

O copie după Wickenhauser, trad. rom. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 787—791 (nr. 268).

ALTE EDIŢII: *Fondul religionar*, în „Candela", An. VIII, 1889, p. 746 (rez., cu data de zi 6, după Protocolul Comisiei de delimitare a moşiilor din 1781, nr. 131); Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 20 (rez. germ. al editorului); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 19 (menţ., cu data de zi: 6, după Protocolul Comisiei de delimitare a moşiilor din 1781, nr. 131) şi p. 194 (nr. 2) (rez. după orig., din 1764, cu unele greşeli, în Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 428—429 (nr. CCXVII) (rez. dezv. şi trad. hotarnicei morilor de la Siret, după Wickenhauser, cu menţionarea greşelilor, din cele două trad. germ. şi a deosebirilor dintre ele); *D.I.R.*, A, II, p. 136—138 (nr. 127) (trad., după Wickenhauser).

---

[1] De la „Hospodar" pînă la „hören", întregit, potrivit indicaţiei lui Wickenhauser, după doc. din 1443 (6951) august 3, din acelaşi volum, p. 151 (nr. VIII); (cf. *D.R.H.*, I, nr. 237).

[2] Parantezele lui Wickenhauser.

[3] De la „Und zu mehrer Bestärkung" pînă la „Briefe", întregit, potrivit indicaţiei lui Wickenhauser, după doc. din 1487 (6995) martie 7 (v., în acest volum, doc. nr. 9).

[4] V. nota 2.

[5] În textul germ.: „Himmelfart" (Înălţarea).

www.dacoromanica.ro

Tălmăcire denŭ uricului lui Stefanŭ v(oie)vod, ctitorulŭ sf(i)ntii m(ă)n(ă)stiri Putnîi, care uricŭ iaste scrisŭ pe sirbia, dinŭ anii 6998 ⟨1490⟩ mart(ie) dinŭ 16 zile.

Dinŭ mila lui D(u)mn(e)zău, noi, Stefanŭ v(oie)vod, domnŭ Ţării Moldovei. Facemŭ ştiré cu această carte a noastră tuturorŭ cui vorŭ căuta pre dînsa sau o vorŭ audzi-o cetindu-se, şi cîndŭ va fi cuiva trebuinţă să o ştie pre aceasta, iată au venit, înainte noastră şi înaintea a tuturor boerilor noştri moldoveneşti, slugile noastre Stanciulŭ şi cu fraţii lui, Ivanco şi Isaico, feciorii Fedchii Stărostesculŭ, nepoţii Mihului şi a Jurjii Starosticiul, de a lorŭ bunăvoie, de nimeni nevoiţi şi nici siliţi, şi au vîndut a sa driaptă moşie, dinŭ uricului lor celŭ dreptŭ, dinŭ uricului strămoşului lorŭ, Jurja Starostele, şi a moşului lor, Mihulŭ Stărostesculŭ, şi a tatălui lor, Fedca Stărostesculŭ, şi dinŭ dresé ce-au avutŭ ei de la moşulŭ [1] nostru, Alexandru v(oie)vod, şi de la unchii noştri, ⟨de la⟩[2] Iliaşŭ v(oie)vod şi de la Ştefanŭ v(oie)vod, unŭ satŭ, anume Măcicătăvţii, pe Suceavă, şi cu morilé ce sîntŭ pe Suceava, şi mîn(ă)stire(a) satului acéluia; şi acélŭ satŭ l-au vîndutŭ şi acé m(ă)n(ă)stire domnii melé, dreptŭ 400 zlaţi tătărăşti. Şi am plătitŭ domnia mea toţi banii aciia, 400 zlaţi tătărăşti, în mîinilé Stanciului şi a fraţilorŭ lui, Ivanco şi Isaico, feciorilorŭ Fedchii Stărostesculŭi, înainte boerilor noştri. Şi tocmindu-ne şi plătindu-le totŭ deplinŭ, iară domniia mé la aceasta bine am voitŭ, cu a noastră bunăvoinţă şi cu inimă curată şi luminată şi dinŭ toată voia noastră ce bună şi cu agiutoriul lui D(u)mn(e)dzău, pentru ca să întărimŭ şi să întemeemŭ a noastră s(î)ntă m(ă)n(ă)stiré de la Putna, unde iasté hramulŭ Adormirea pre(a)sf(i)ntei născătoare de D(u)mn(e)zeu, unde iaste igumen arhimandritulŭ Paisie, şi amŭ făcutŭ pentru sufletele celorŭ răposaţi, întru sfinţirea a moşilorŭ şi a părinţilorŭ noştri, şi pentru a noastră s(ă)n(ă)tate şi mîntuiré, şi pentru s(ă)n(ă)tatea şi mîntuirea doamnei noastré Marii şi pentru s(ă)n(ă)tatea şi mîntuirea a fiilorŭ noştri, şi amŭ datŭ acei sf(i)nte m(ă)n(ă)stiri, acelŭ satŭ ce s-au dzis mai înainté, anume Macicatovţii, pe Suceavă, şi cu morile ce sîntŭ pe Suceavă şi cu m(ă)n(ă)stirea acélui satŭ, ca să-i fie uricŭ, cu totu venitulŭ, şi cu toate hotarăle vechi, pe unde au fostŭ dinu vacu, nestrămutatŭ niciodată, în veci.

Şi iarăşi întru acélaş ceasŭ aşijderea au venitŭ înainte noastră şi înainte a tuturorŭ boerilor noştri, rugătoarea noastră Efrosina stariţa şi cu toate surorile de la m(ă)n(ă)stirea ce iasté la Horodnicu, unde iasté hramulŭ a Înălţării cinstitei şi de viiaţă făcătoarii cruci, şi au închinatŭ acea m(ă)n(ă)stiré şi un şatŭ ci iaste al aciiaşi m(ă)n(ă)stiri, anume Balasineştii, pe Suceavă, care acel satŭ Balasineştii au fostŭ datŭ, de cei ce-au fostŭ mai înainte de noi, acei m(ă)n(ă)stiri. Acea mănăstiré şi acelŭ sat li-au închinatŭ ca să fii supuse sf(i)ntei a noastré m(ă)n(ă)stiri de la Putna, bisericii Adormirei pre(a)sfintei născătoari de D(u)mn(e)dzău, şi dresele ce-au avutŭ stariţa Efrosina şi cu surorile pré acé m(ă)n(ă)stire şi pre acel satŭ, de la cei ce-au fostŭ mai înainte de noi, încă le-au datu în mîinile rugătoriului nostru Paisii arhimandritului de Putna. Deci şi noi vădzîndŭ acé bunăvoinţă, aşijderea şi noi pe a lorŭ bună voea am datŭ şi am întăritŭ m(ă)n(ă)stirei noastré de la Putna acé m(ă)n(ă)st(i)ré de la Horodnicu şi cu totŭ venitulŭ, cîtu dinŭ veci au fostŭ supuse acei m(ă)n(ă)st(i)ri, şi acélŭ satŭ ce s-au scrisŭ mai susŭ, Balasineştii, uricŭ cu totŭ venitulŭ şi cu toate hotarăle lui cele vechi, pe unde au fostŭ dinu vacu, nestrămutate nici odănăoară, în veci.

Iară spre aceasta iaste credinţa mai susŭ numitului, noi Ştefanŭ v(oie)vod şi credinţa preaiubiţilor noştri fii, Alexandru, Bogdanu [şi] Vlad, şi credinţa

www.dacoromanica.ro

boerilor noştri: credinţa boeriului Dumii, credinţa boeriului Gangurŭ, credinţa boeriului Dragoşŭ dvorniculŭ, credinţa boeriului Ghermanŭ, credinţa boeriului Iaţco Hudici, credinţa boeriului Dajdiboga[3], credinţa boeriului Ştefulŭ pîrcălabulŭ Hotinului [i proci][4], credinţa boeriului Micotă şi a boeriului Reţeaşŭ, pîrcălabilorŭ dinŭ Niamţu, credinţa boeriului Andreica Ciortoresculŭ, credinţa boeriului Grozii pîrcălabului de Orheiu, credinţa boerului Ioanu Săcară, pîrcălabulŭ Cetăţii Noao, credinţa boeriului Dingăi, credinţa boeriului Clanău spătar, credinţa boeriului Boldurŭ vistiarniculŭ, credinţa boeriului Ieremii postelniculŭ, credinţa boeriului Moghila păharniculŭ, credinţa boeriului Ioanu Frunteşŭ stolniculŭ, credinţa boeriului Şandru comisulŭ şi credinţa a tuturorŭ boerilorŭ noştri moldoveneşti, şi a celorŭ mari şi a celorŭ mici.

Iară după a noastră viiaţă, cine va fi domnu ţărîi noastré, dinŭ ficiorii noştri sau dinŭ neamulŭ nostru, sau ori pre cine va alegé D(u)mn(e)zău să fii domn ţării noastre Moldovii, acela să nu stricé daniia şi întărirea noastră, ce încă să o întăriască şi să o întemeedzé. Iară cine se va ispiti să strîce sau să răsipască daniia şi miluirea noastră, unulŭ ca acéla să fie blăstămatŭ de domnulŭ mîntuitoriulŭ mieu Ii(su)sŭ Hr(i)stosŭ şi de precurata lui maică născătoare de D(u)mnedzău şi de 4 sf(i)nţi evangheliştii şi de sf(i)nţii verhovnici apostoli Petru şi Pavelŭ şi de ceelalţi sf(i)nţi apostoli, şi de sf(i)nţii purtători de Dumnedză(u) 318 părinţi de la Nicheea şi să fie asemene Iudii şi procleatului Arii şi ca să aibă parte cu jidovii aciia cari au strigatŭ asupra d(o)mnului Hr(i)stosŭ: sîngele lorŭ, asupra lorŭ şi asupra fiilorŭ lorŭ.

Iară pentru mai mare întăriré şi întemeeré a tuturora celora ce s-au scrisŭ mai susŭ, am poruncitŭ credinciosului boerului nostru, Tăutulŭ logofetulŭ, să scrie şi să spîndzuré pecete noastră la această carte a noastră.

Au scrisŭ Theodoru diaculŭ, în Suceavă, în anii 6998 <1490> Martŭ 16.

Dinŭ adevăratulŭ uriculŭ ci iasté scrisu pe sîrbiie au tălmăcitŭ arhimandritulŭ Vartholomei Mazerianulŭ, în anulŭ 1778 maii 30 dzile.

M-rea Putna, Inv. nr. 150. Trad.

O trad. germ., din 1782 februarie 1, cu greşeli de lectură la numele proprii, de M. S. Lopelski, la Arh. St. Suceava, Fond M-rea Putna, I/16 (Inv. vechi al M-rii Putna, nr. 105).

O copie a trad. din 1778 mai 30 şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, <*Doc. Ştefan cel Mare*>, f. 784—786 (nr. 267).

EDIŢII: Wickenhauser, *Homor*, p. 205—207 (nr. IV) (trad. germ. cu erori şi cu data greşită: 6978 (1470); idem, *Woronetz und Putna*, p. 176 (rez. germ.); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 20 (rez. al editorului) şi p. 172—173 (nr. 4) (rez. din 1764, după orig., de Vartolomei Măzăreanul); *Fondul religionar*, „Candela", An. VIII (1889), p. 738—739 (rez., din 1781, avînd doar data de an); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 425—428 (nr. CCXVI) (trad. din 1778 mai 30); *D.I.R.*, A, II, p. 138—140 (nr. 128) (trad., după I. Bogdan).

[1] Adică: „bunicul".
[2] Omis.
[3] În loc de: „Dajbog".
[4] Pus între paranteze drepte de traducător.

77 1490 (6998) martie 16, Suceava.

Von Gottes Gnaden, wir, Stefan Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thum kund mit diesem unseren Brief Allen, welche in solchen sehen oder ihn lesen hören, sofern dies jemand erforderlich sein wird, wienach gekommen sind vor uns und all unseren moldauischen Bojaren unsere Diener, Bogdan von Woitin und sein Bruder Iwan der jüngere (miciorni) [1] und ihre

www.dacoromanica.ro

Schwestern, Ilka und Muscha, Hermans Kinder und Iazkos Neffen (Nepotowe)[1], aus ihrem guten Willen, von niemand gezwunden oder vergewaltigt, und haben verkauft ihr wahrhaftes Vatergut vermöge Handveste und des Vorrectsbriefes ihres Vaters Herman, welchen er von unserem Ahne Alexander dem Woew(od) hatte, ein Dorf namens Woitinul, wo das Haus ihres Vaters Herman und ihres Ohms Iazko war, wo der Woitin aus Wald und Almen hervorkommt, wo ihre Kirche (Monastir)[1] war und ihr alter Heuschlag unter dem Tann. Dies haben sie verkauft uns(erem) H(err)sch(af)t um 500 tatar(ische) Gulden.

Und uns(ere) H(err)sch(af)t hat all dieses Geld, 500 tatarische Gulden, bezahlt ganz mit barem Gelde in die Hände uns(erer) Diener, Bogdan von Woitin, seines Bruders Iuon des kleineren (jűngeren)[1] und ihrer Schwestern, Ilka und Muscha, vor all unseren Bojaren.

Auch haben sie den Vorrechtsbrief, den ihr Vater Herman und ihr Ohm Iazko auf dieses Dorf am Woitin und auf diese Alm, wo ihre Kirche war und ihr alter Heuschlag, von unserem Ahne dem Woew(od) Alexander hatten, diesen haben sie auch in die Hände uns(erere) H(err)sch(af)t gegeben.

Hiebei haben es uns(ere) H(err)sch(af)t für gut befunden mit unserem guten Wolwollen, mit reinem und erleuchtetem Herzen, mit all unserem guten Willen und mit Gottes Hilfe, damit wir unser heil(ige) Kloster Putna, wo das Gotteshaus der Himmelfahrt (Entschlafung)[1] der heiligsten Gottesgebärerin, und wo der Egumen Archimandrit Paisie ist, bestärken und bekräftigen, und haben gemacht für die Seelen unserer selig ruhenden Voreltern und unserer Eltern, für unsere Gesundheit und unser Seelenheil, für die Gesundheit und das Seelenheil unserer Eherfraun Maria und für die Gesundheit und das Seelenheil unserer Kinder, und haben gegeben diesen heil(igem) Kloster Putna dieses obgeschriebene Dorf namens Woitinul, wo der Woitin aus Wald und Almen hervorkommt, wo Herman und Iazkos Kirche war und ihr alter Heuschlag unter dem Tann, unserem Kloster eine Handveste mit allen Einkünften und allen seinen Hotarungen, wo solche von jeher bestanden haben, unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und die Vorrechtsbriefe, welche Bogdan und Iwan der jűngere und ihre Schwestern, Ilka und Muscha in unsere Hand gegeben, diese haben auch wir in die Hände unseres Beters Paisie, Archimandriten von Putna, gegeben.

Auch haben wir diesem heil(ige) Kloster 11 Zigeuner Gesinde (?)[2] (ćeljed)[1]von unseren erbangehörigen Zigeunern gegeben, die wir aus dem bassarabischen Lande erhalten haben, namentlich: die Zigeuner Talpu und seine Söhne: Todorik, Shamba, Molda und Pićman, Oprê und all seine Kinder: Mela mit seinen kindern, Dančiul mit seinen Kindern, Peter und Wasiu (Basil)[1] und all seine Kinder, Wărchare und seinen Sohn, Dančiul und all seine Kinder, Mikul mit seinen Kindern, Ian und seinen Sohn, Bratul und all seine Kindern, Nêgul und seinen Sohn, Chak und all seine Kinder, Slaw mit seinen Kindern, Tămpa mit seinen Kindern, Langa mit seinen Kindern und Chrăbă mit seiner Genossenschaft (ćeledejă)[1]. All diese obgeschriebenen Zigeuner sollen unserem obgenannten heil(igem) Kloster eine Handveste sein mit allen Einkünften, unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Uhd hiefür ist die Begl(aubigung) uns(erer) H(err)sch(af)t des obgeschriebenen, wir, Stefan des Woew(oda), und die Begl(aubigung) der vielgeliebtesten Söhne uns(erer) H(err)sch(af)t(s), Alexanders und Bogdans-Wlad, und die Begl(aubigung) unserer Bojaren: d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Njag, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Duma, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Gangur, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dragosche, Hofrichters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Herman, d(ie) B(eglaubigung)

www.dacoromanica.ro

d(es) H(er)r(n) Iazko Hudić, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dashbog, die B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Steful, Parkalaben von Hotin, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Mikot und H(er)r Rêzesch, Parkalaben von Nêmz, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Andreik des Ćortorowers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Grosa von Orhei, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ion Sekară, Parkalaben von Nowograd, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ding, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Klănău, Schwerttrăgers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Boldor, Schatzmeisters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Eremiă, Kämmerers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Mohila, Mundschänks, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Fruntesch, Truchsessen, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Schander, Marstallers, und die Begl(aubigung) all unserer moldauischen Bojaren der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres Landes sein wird von unseren Kindern oder unserem Geschlechte, oder wen immer Gott auserwählen wird, Hospodar zu sein unseres molduischen-Landes, der soll doch unsere Schenkung und Bekrätfigung nicht umstossen, sondern sie bestärken und bekräftigen. Und wer es versuchen sollte unsere Schenkung und Bekräftigung zu verlessen oder zu vernichten, ein solcher soll verflucht sein von Gott dem Herrn, unserem Erlöfer Iesu Christi, von seiner reinsten Mutter, von den 4 heil(igen) Evanghelisten und von den heil(igen) Oberaposteln Peter und Paul und den übrigen, von den 318 gottgetragenen Vätern von Nikea, von allen Heiligen, welche Gott wolgefällig waren, und er soll gleich sein Iuda und dem verfluchten Arias, und soll seinen Teil haben mit jenen Iuden, welche zu Christus dem Herrn geschrien: „Sein Blut über uns und unsere Kinder!"

Und zu mehrerer Bekräftigung all des Obgeschriebenen haben wir unserem getreuen H(er)r(n) Tăutul, dem Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unseren Briefe.

Geschrieben hats Teodor der Schreiber (Diac)[1] zu Soćawa im I(ahre) 6998/1490 im Mon(at) März 16.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, dacă va fi cuiva nevoie, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre Bogdan de la Voitin şi fratele lui, Ion Miciorna, şi surorile lui, Ilca şi Muşa, copiii lui Hărman, nepoţii lui Iaţco, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul şi din privilegiul tatălui lor Hărman, pe care l-a avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod, un sat, anume Voitinul, unde a fos casa tatălui lor, Hărman, şi a bunicului lor, Iaţco, unde iese Voitinul din pădure şi din poieni, unde a fost mănăstirea lor şi fînaţul lor cel vechi, sub codru. Aceasta au vîndut însumi domniei mele pentru 500 de zloţi tătăreşti.

Şi domnia mea a plătit toţi aceşti bani, 500 de zloţi tătăreşti, deplin cu bani gata în mîinile slugilor noastre, Bogdan de la Voitin şi ale fratelui său Ivan Miciorna şi ale surorilor lor, Ilca şi Muşa, înaintea tuturor boierilor noştri.

De asemenea, privilegiul pe care l-au avut tatăl lor, Hărman, şi bunicul lor, Iaţco, pentru acest sat Voitin şi pe această poiană unde a fost mănăstirea lor şi fînaţul lor cel vechi, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pe acesta încă l-au dat în mîinile domniei noastre.

După aceasta, a binevoit domnia mea cu bunăvoia noastră, cu inimă curată şi luminată, din toată bunăvoinţa noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire Putna, unde este

www.dacoromanica.ro

hramul Adormirii preasfintei născătoare de Dumnezeu şi unde este egumen arhimandritul Paisie şi am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaţilor noştri strămoşi şi a părinţilor noştri, pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, şi am dat acestei sfinte mănăstiri Putna acest sat scris mai sus, anume Voitinul, unde iese Voitinul din pădure şi din poieni, unde a fost mănăstirea lui Hărman şi a lui Iaţco şi fînaţul lor cel vechi, sub codru, ca să fie mănăstirii noastre uric, cu tot venitul şi cu toate hotarele, pe unde au folosit din veac, neclintit niciodată, în veci.

Iar privilegiul pe care Bogdan şi Ivan Miciorna şi surorile lor, Ilca şi Muşa, ni l-au dat în mîinile noastre şi pe acesta încă l-am dat în mîinile rugătorului nostru, Paisie arhimandritul de Putna.

De asemenea, am mai dat acestei sfinte mănăstiri 11 sălaşe de ţigani, din ţiganii noştri proprii, pe care i-am dobîndit în ţara Basarabilor, anume ţiganii: Talpă cu fiii lui: Tudorică, Geamba, Molda, Piciman, Oprea şi cu toţi copiii lui, Mela cu copiii lui, Danciul cu copiii lui, Petru şi Vasiu şi toţi copiii lui, Vărhan şi fiul său, Danciul, şi toţi copiii lui, Micul cu copiii lui, Ion cu fiul său, Bratul, şi toţi copiii lui, Neagul şi fiul său, Hacu, şi cu toţi copiii lui, Slav cu copiii lui, Tîmpa cu copiii lui, Langa cu copiii lui şi Hîrbul cu sălaşul lui. Toţi aceşti ţigani mai sus scrişi să fie uric acestei sfinte mănăstiri a noastre mai sus scrise, uric cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei noastre, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Şteful pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Groza de la Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldur vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească. Iar cine ar încerca să clintească şi să nimicească dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu, mîntuitorul nostru Isus Hristos, şi de preacurata lui maică şi de patru sfinţi evanghelişti şi de sfinţii apostoli de frunte, Petru şi Pavel, şi de ceilalţi, şi de 318 părinţi purtători de Dumnezeu de la Nicheia şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra domnului Hristos: sîngele lui asupra noastră şi asupra copiilor noştri.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Teodor diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩, luna martie 16.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 179—181 (nr. XXVI). Trad. germ. după orig. slav, perg., pecete atîrnată.

O copie după Wickenhauser, trad. rom., şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 792—796 (nr. 269).

www.dacoromanica.ro

ALTE EDIŢII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 94 (rez., după Protocolul de delimitare a moşiilor din 1781, nr. 104); Wickenhauser, *op. cit.*, p. 181—182 (rez. germ. al editorului, după o trad. rom. veche); *Fondul religionar*, în „Candela", 1889, p. 738 (rez., avînd numai data de an, după acelaşi Protocol); Rosetti, *Despre clasele agricole*, p. 108 (rez., cu data socotită în stilul de 1 septembrie, după trad. germ. a lui Wickenhauser); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 19 (nr. 7) (menţ., după Protocolul Comisiei de delimitare din 1781, nr. 104), p. 172 (nr. 2) şi p. 230 (nr. 2) (rez., din 1764, după orig., în Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 430—431 (nr. CCXVIII) (rez., după trad. germ. a lui Wickenhauser şi a lui Lopeisky din „Tabula" de la Cernăuţi, cu menţionarea unor deosebiri dintre acestea la lectura numelor); *D.I.R.*, A, II, p. 140—142 (nr. 129) (trad. rom., după Wickenhauser).

---

[1] Parantezele lui Wickenhauser.
[2] Aşa în textul editat.

78 1490 (6898) martie 17.

Stefan Woew(od) gibt den Kalugern von Putna die Bewilligung im Frühling und Herbste je 3 grosse Wägen, um Fische zu schiken, wofür sie keinen Zoll zu zahlen haben. Auch sollen in allen Dörfern des Klosters weder Richter noch Geldstrafer eintreten.

Im I(ahre) 6998/1490 März 17.

Ştefan voievod dă călugărilor de la Putna învoire ca în primăvară şi în toamnă să trimită cîte trei care mari după peşte, pentru care nu vor avea să plătească nici o vamă.

De asemenea, în toate satele mănăstirii nu au voie să intre nici judecători, nici globnici.

În anul 6998 ⟨1490⟩ martie 17.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 182 (nr. 27). Rez. germ. după text slav. O copie a aceluiaşi rez., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000 — XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 797 (nr. 270).

ALTE EDIŢII: Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 212 (nr. 1) (rez., din 1764, după orig. slav, din Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 431 (nr. CCXIX) (rez. rom. al editorului, după Wickenhauser); *D.I.R.*, A, II, p. 143—144 (nr. 131) (trad. rezumatului germ., după Wickenhauser).

79 1690 (6998) martie 17, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменнто чннмъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтѣчи оуслышит(ъ), иже прїидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боярe, наши слѣги, Μънъил(ъ) и брат(ъ) его, Данѣл(ъ), и сестри ихъ(ъ), Зонка и Настѣ, с(ы)нове Юрїа Дъвндескѣла, по ихъ(ъ) доброи воли, никим(ь) непонѣженн, а нн прнсловаин, и продали свою правою штнннѣ шт(ъ) оурика дѣда ихъ(ъ) ...[1] комнса, половнна село на Крълнгътѣрн, на нмѣ где бнл(ъ) Кърстѣ, вншнѣм част(ь), противъ(ъ) Наротїасн, шт(ъ) Поток(а) Танкшв(ъ) горѣ, слѣзѣ нашемѣ Негрнлъ Батнрескѣлѣ, за п̃з злати татарскихъ(ъ).

И оуставше слѣга наш(ь), Негрнлъ Батнрескѣл(ъ), и заплатнл(ъ) оусн тотн пинѣзи п̃з злати татарскихъ(ъ) оу рѣки слѣгам(ъ) нашим(ъ) Μънънлѣ и братѣ

www.dacoromanica.ro

его, Данѹлѫ, и оу рѣки сестрам(ъ) нх(ъ), Зоики и Настн, перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими бояре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброи волн и токмеж(ь) и полнїн заплат(ъ), мы, такѡж(е), и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръдили слѹжѣ нашемѹ Негрилъ Батнрескѹл тое прѣд(ъ) реченое половнна село на Крълигътѹрн, на нмѣ где бнл(ъ) Кърстѣ, вншнѣм част, протнв(ъ) Наротїасн, wт(ъ) Потѡк(а) Танкѡв(ъ) горѣ, да ест(ъ) емѹ wт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсем(ь) доходом(ь), емѹ, и дѣтемь его, и оучѣчатомь его, и прѣоучѣчатомь его и прѣцѣрѣтомь его и въсемѹ рѡдѹ его, кто сѧ емѹ нзверет(ъ) нанблнжнїн, непорѣшено нколнже, на вѣкн.

И хотар(ъ) тон половнна село да ест(ъ) wт(ъ) оусего хотара, полови<на>[2], по старомѹ хотарѹ, кѣда нз вѣка wжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вншс пнсаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлювленнх(ъ) с(ы)нѡвь г(о)с(по)д(ст)ва ми, <Иле҃>[2]андра и Богдана-Влада, и вѣра бояръ нашнх(ъ): вѣра пана Нмг(а), вѣра пана Дѹми, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Драгоша двѡрнника, вѣра пана Хърмана, <вѣра пана>[2] Хѹдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѹла Хот<нпского>[2], вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша прѣкалабове Немецкїн, вѣра пана <Индревка Чорторов>[2]ского, вѣра пана Грозн прѣкалава Ѻрхенского, вѣра пана Секаръ Новоградского, вѣра пана Клънъѡа спѣтарѧ, вѣра пана Болдора внстѣрнника, вѣра <пана Ѳре>[2]мїѧ постелннка, вѣра пана Фрѹнтеша столнпка, вѣра пана Шандра комнса и вѣра бояръ нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто <бѹдетъ>[2] г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего рѡдѹ нли пак(ъ) бѹд(ь) кого Б(ог)ь нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) що би не порѹшнл(ъ) нашего <да>[2]нїа и потвръжденїа, али що би емѹ оутвръдил(ъ) и оукрѣпнл(ъ), занѹже есмн емѹ дали и потвръднли, за що wн(ъ) собн кѹпнл(ъ) за свон правїн пннѣзн.

И на болшее крѣпост(ь) и <по>[2]твръжденїе томѹ въсемѹ вншс пнсаномѹ, велѣлн есмн нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тѹдѹрѹлѹ логофетѹ, пнсатн и нашѹ печат(ь) прнвнснтн к семѹ лнстѹ нашемѹ.

Пнс(а) Їѡн(ъ), ѹ Сѡч(а)вн, в(ъ) л(ѣ)то ×sc̃ч̃н̃ мартїа з̃ї.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: <†>[1] П<анъ>[1] Негрилъ Батнрескѹл(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, slugile noastre, Mănăilă şi fratele lui, Danul, şi surorile lor, Zoica şi Nastea, fiicele lui Iurie Dăvidescul, de a lor bunăvoie, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din uricul bunicului lor...[1] comis, jumătate din satul la Cîrligătură, anume unde a fost Cîrstea, partea de sus, în faţa Narotiasei, de la Pîrîul Tancului în sus, slugii noastre Negrilă Batirescul, pentru 87 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Negrilă Batirescul, şi a plătit toţi acei bani, 87 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre Mănăilă şi ale fratelui său, Danul, şi în mîinile surorilor lor, Zoica şi Nastea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Negrilă Batirescul acea jumătate mai înainte spusă din satul de la Cîrligătură, anume unde a fost Cîrstea, partea de sus, în faţa Narotiasei, de la Pîrîul Tancului în sus, să-i

www.dacoromanica.ro

fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate, pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, ⟨Alex⟩[2]andru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Neagu, credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, ⟨credinţa panului⟩[2] Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł de la Hoti⟨n⟩[2], credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului ⟨Andreico Ciortorov⟩[2]schi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa ⟨panului Ere⟩[2]mia postelnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine ⟨va fi⟩[2] domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neaml nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit, fiindcă şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logăfăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ martie 17.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: ⟨†⟩[1] P⟨an⟩[1] Negrilă Batirescul.

Arh. St. Bucureşti, Mitropolia Moldovei, CXLIX/1. Orig., perg., palimpsest (29,5 × 42 cm.), şters şi rupt la îndoituri, pecete atîrnată, pierdută. Textul actului este scris pe jumătatea nefolosită a doc. din 1490 (6998) martie 3 care, nevalidat, a fost răzuit de cancelaria domnească (v. nr. 65).

O trad., din 1844, cu data de zi: 16, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 522 (Condica Mitropoliei Moldovei), f. 156 r. — 157 r, şi o copie după trad., din 1818, de Teodor Gaşparovici diac de divan, cu data de zi: 16, la Arh. St. Iaşi, CCCXXXIX (Condica Mitropoliei Moldovei), p. 566 (nr. 1).

O foto., ibidem, DCCXVII/48, şi două, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/35 a şi b.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 798—801 (în manuscris, greşit: 781) (nr. 271).

EDIŢII: Aricescu, *Rev. ist. a Arh. Rom.*, p. 41 (nr. 1719) (rez.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 431—433 (nr. CCXX) (text slav şi semnalarea doc. din 1490 (6998) martie 3); M. Costăchescu, *Sineşti*, p. 26 (trad. unui fragment, după I. Bogdan); *D.I.R.*, A, II, p. 142—143 (nr. 130) (trad., după orig.); D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 196 (fig. 32) (facs.).

[1] Şters.
[2] Rupt.

80. 1490 (6998) octombrie 14, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), и сим(ь) листом(ь) нашим(ь), вѣсѧм(ъ) кто на нем(ь) оузрит(ъ) или его чтѣчи ѕслышит(ъ), ѡже тоти истинїи наши слѣги,

www.dacoromanica.ro

Юршѧ и оунѵкъ(ъ) его, Илїашъ(ь) Сасла, оунѵкове старого Стоіана Прочелника, слѵжили нам(ъ) право и вѣрно. Тѣм(ь) мы, видѣвше нх(ъ) правою и вѣрною слѵжбоую до нас(ъ), жаловали есмн нх(ъ) wсовною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потврък<дн>[1]ли есмн нм(ъ) оу нашен земли, оу Молдавскон, нх(ъ) правїн wтнѵнн, що нмал(ъ) дѣдъ нх(ъ) старїн Стоіан(ъ) Прочелник(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѳлеѯандра воеводї, села на Крълнгътѵрѣ, на нмѣ: Прочелничїн, где бил(ъ) двор(ъ) дѣдъ нх(ъ) Стоіана Прочелника, и Богданецин, и Ховчецин и Меделамн, и Недеіанн, и Богѧса и, на Бахлѵѧ, где бил(ъ) Драгошъ, и млинъ на Бахлоун, и, на Снжню, Лазорѣнн, где бил(ъ) Рѡсиѣгъ, и Прочелничн, и млин(ъ) на Снжню, и Козмецин, и Ѳншанн, и, за Протом(ъ): Ласлъѡанн, на оустїн Хлабницн, wбѣ кѵтове, и Негоецин, и Станкъоуцїн, и Скѵтѵречанн, и Чернѣтецїн, и Гавръмн, и Делецїн, на оусти Дѣлн, wбѧ кѵтове.

Тое въсе вншe писанное да ест(ъ) нм wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) съ въсем(ь) доходом(ь), нх(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оунѵчатом(ъ) нх(ъ), и прѣѵнѵчатом(ъ) нх(ъ), и пращѵрѣтом(ъ) нх(ъ) и бъсемоу родѵ нх(ъ), кто сѣ нмъ изберет(ъ) нанблнжнїн, непорѵшено нико<лн>[1]же, на вѣкн.

Ѳ хотаръ тнм(ъ) оусим(ъ) выше писаннмъ селам(ъ) да <естъ>[1] нмъ wт(ъ) ѵснх(ъ) сторон(ъ) по старнм(н) хотарнм(н) кѵда нз вѣка wжнвали.

Ѳ прнвнлїе що нмал(ъ) дѣдъ нх(ъ), Стоіан(ъ) Прочелник(ъ), wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѳлеѯандра воеводї, на тнх(ъ) селах(ъ), а тота прнвнлїе загнбал wт(ъ) тѵрков(ъ), какъ естъ намъ видомо и боромъ нашим(ъ). Протож(е), никто, нколн, да не нмают(ъ) тѧгатн нн довѵватн на сїе наше прнвнлїе, нколнже, на вѣкн.

Ѳ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѳлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѵма, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Драгоше дворннка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Ѩцка Хѵдича, вѣра пана Щефѵла паркалаба Хотинского, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша прѣкалабове Немецкїн, вѣра пана Ѳндренка Чорторовского, вѣра пана Грозн Ѡрхенского, вѣра пана Їѡн(ъ) Секаръ прѣкалаба Новоградского, вѣра пана Дннга, вѣра пана Клънъѵ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрннка, вѣра пана Ѳремїа постелннка, вѣра пана Мохнла чашннка, вѣра пана Фрѵнтеш(а) столнника, вѣра пана Шандра комнса и вѣра въсѣх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Ѳ по нашем(ь) животѣ, кто бѵдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѵ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремъ внтн нашен Земли Молдавскон, тотъ що бн нм(ъ) не порѵшнл(ъ) на шего даанїм и нашего поутверъжденїе, али що бн нмъ оутверъднл(ъ) и <оу>[1]крѣпнл(ъ) занѵже есмн нм(ъ) дали и потверъднли за нхъ правою и вѣрною слѵжбѵ и за що ест(ъ) нмъ wтнння правам.

Ѳ на болшее крѣпост(ь) и потверъжденїе томоу въсемѵ выше писаномоу, велѣли есмн нашемоу вѣрномоу жоупаноу, Тѵдѵлѵ логофетоу, писати и нашѵ печат(ь) привѣсити к семѵ листѵ нашемоу.

Писал(ъ) Тодер(ъ) дїак(ъ), оу Сѵчавѣ, в(ъ) л(ѣ)тѡ ⁘ѕцчл, м(ѣ)с(ѧ)ца wк(товрїа), ѯї д(ь)нъ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrîn, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră,

www.dacoromanica.ro

în Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrîn, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, satele la Clrligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi Bogdăneştii, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amîndouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi Găurenii, şi Deleştii, la gura Delei, amîndouă cuturile.

Acestea toate mai sus scrise să le fie de la noi uric, cu tot venitul, lor, şi fiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să le ⟨fie⟩ [1] din toate părţile după vechile hotare, pe unde au folosit din veac.

Iar pvivilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pîrască nici să dobîndească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea de la Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania noastră şi întărirea noastră, ci să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lor slujbă şi pentru că le este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩, luna octombrie, 14 zile.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 375. Orig., perg. (34 × 41 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Iw Стєфань воєвѡда, гwсподар Зємли Мѡлдавскоѧ.

O copie, incompletă, din prima jumătate a sec. XVIII, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 9.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/36.

O copie, după ms. nr. 629, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 802—805 (în manuscris, numerotare greşită: 782—785) [2] (nr. 272).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 433—435 (nr. CCXXII) (copia slavă); *D.I.R.*, A, II, p. 144—145 (nr. 132) (trad., după orig.).

www.dacoromanica.ro

[1] Omis.

[2] Manuscrisul nemaifiind renumerotat corect in continuare, trimiterile se vor face de aici înainte la paginaţia autorului care este pentru restul manuscrisului cu 20 mai mică decît cea reală.

81 1490 (6998) noiembrie 26, Suceava.

† Ѣ нмѧ Ꙋ(тц)ца, и С(ы)на, и С(вѧ)т(о)го Д(ѫ)ха, Тро(н)це с(вѧ)таа и единосѫщна и нераздѣлимаа. Се азь, раб(ъ) вл(а)д(ы)кы моего, І(ѯс)ѵ Х(рист)а, Іѡ Стефан(ъ) воевода, б(о)жіею м(н)л(о)стію, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мълдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) снмъ(ь) листомъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) оузрнт(ъ) или его чтѫчи ѯслышнт(ъ), ѡже пріндоша, прѧд(ъ) намн и прѧд(ъ) оуснмн нашимн молдавскимн боіаре, слѫга наш(ь) Снма пъхърничел(ъ) и сестра его, Йнноушка, панен пана Шандра комиса, с(ы)н(о)ве Лазоровн, и Настѣ, панен пана Хръмана, и сестра ен, Илка, и братъ нх(ъ), Тома пъхърничел(ъ), с(ы)н(о)ве Костнни, по нх(ъ) доброн волн, и никим(ь) непонѫженн, а нн прнсловаин, и продали свою правѫю wтнннѫ, wт(ъ) нх(ъ) правагo и пнтомаго оурнка, wт(ъ) оурнка и нс прнвлїм цю нмали w(тъ)цевь нх(ъ), Лазорь и братъ его, Косте, wт(ъ) деда нашего, wт(ъ) Йлеѯандра воеводї, едно село подли Стъвчан(н), на нмѣ Глодѣнїн, где бнл(ъ) Стан(ъ); та продали тое село самм ѫ г(о)с(по)д(ст)вѫ мн, за р҃н злат(ъ) татарскнх(ъ).

И заплатнх(ъ) азь, г(о)с(по)д(ст)во мы, оуси тотн р҃н злат(ъ) татарскнх(ъ) оу рѫкы слѫгѣ нашемѫ Снма пъхърничел(ъ) и сестри его, Йнноушци, панен пана Шандра комиса, с(ы)н(о)ве Лазоровн, и оу рѫки Настн, панен пана Хръмана, и сестри ен, Илки, и братѫ нх(ъ), Томи пъхърничелѫ, с(ы)нѡм(ъ) Костнновнм(ъ)[2], прѧд(ъ) оуснми нашнми молдавскими воіаре.

И ѯтъкмнвше и заплатнвше аз(ъ), г(о)с(по)д(ст)во мы, ѯсе елнко выше писахѡм(ъ), а ѯ том(ь), оу тотъ же час(ъ), пріндоша, прѧд(ъ) намн и прѧд(ъ) оуснми нашнми молдавскнми воіаре, м(о)лебник(ъ) наш(ь), кнр(ъ) попь Геронді їеґѯмен(ъ) и съ въсѣми ѡже w Х(рн)с(т)ѣ братїѧми wт(ъ) нашего с(вѧ)того монастнра wт(ъ) Хомора, нджеже ест(ъ) храм(ъ) Ѯспенїе прѣс(вѧ)тѣн, чистѣи и прѣвл(ѧго)с(ло)венѣи вл(а)д(н)ч(н)цн нашеи Б(огороди)цн и пр(ы)сно д(ѣ)вѣи М(а)рїи, и промнинѣли съ г(о)с(по)д(ст)во мы; и дали г(о)с(по)д(ст)вѫ мн wт(ъ) оурнка того с(вѧ)т(о)го нашего монастнра wт(ъ) Хомора wдно селнце, на нмѣ Полѣна, на ѯстїе Хомора, а г(о)с(по)д(ст)во мы есмь дал(ъ) нзмѣнѫ томѫ с(вѧ)т(о)мѫ нашемѫ монастнрѫ wт(ъ) Хомора, нджеже ест(ъ) храм(ъ) Оуспенїе пр(ѣ)с(вѧ)тѣи Б(огороди)цн и где ест(ъ) їеґѯмен(ъ) кѵр(ъ) поп(ъ) Герѡндїе, за томѫ <се>[3]лнцѫ, цю ест(ъ) на ѯстїе Хомора, тое наше село, на нмѣ Глодѣнїн, где бнл(ъ) Стан(ъ), подли Стъвчан(н), цю есмо г(о)с(по)д(ст)во мы кѫпнл(ъ) тое село wт(ъ) нашего слѫга, wт(ъ) Снма пахарничел(ъ) и wт(ъ) сестра его, Йннѫшка, панен пана Шандра комиса, с(ы)н(о)ве Лазоровн, и wт(ъ) Настѣ, панен пана Хръмана, и wт(ъ) сестра ен, Илка, и wт(ъ) брат(ъ) нх(ъ), Тома пъхърничел(ъ), с(ъ)н(о)ве Костнни, како да ест(ъ) тое село, на нмѣ Глодѣнїн, где бнл(ъ) Стан(ъ), подли Стъвчан(н), wт(ъ) нас(ъ) ѯрнк(ъ) томѫ с(вѧ)т(о)мѫ нашемѫ монастнрѫ wт(ъ) Хомор(ѣ) и съ въсем(ь) доходѡм(ь), непорѫшено николи, на вѣкы.

Й пак(ъ), ѯ том(ь), бл(а)гопронзволи г(о)с(по)д(ст)во мы нашим(ь) бл(а)гым(ь) пронзволенїем(ь), и ч(н)стнм(ь) и с(вѧ)тлнм(ь) ср(е)д(ь)цем(ь), и съ оусею нашею доброю волею и wт(ъ) Б(ог)а помощею, ѩко да ѯтвръднм(ъ) и ѯкрѣпим(ъ) наш(ь) с(вѧ)тїи монастнрь wт(ъ) Коронец(ъ), нджеже ест(ъ) храм(ъ) С(вѧ)т(о)го и славнаго велнко м(ъ)ч(н)нка и побѣдоносца Гєѡргїа и где ест(ъ) їеґѯмен(ъ) м(о)лебник(ъ) наш(ь), кѵр(ъ) поп(ъ) Генадїе, и ѯчнннли есмн въ задоушїе с(вѧ)-

www.dacoromanica.ro

топочишнх(ъ) предкѡв(ъ) и родїтелеи нашнх(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе г(о)с(по)жди нашеи, Ѡ(а)рїи, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе дѣтеи нашнх(ъ) и дали есми томѹ с(вѣ)т(о)мѹ нашемѹ монастирѹ wт(ъ) Коронец(а) тое прѣд(ъ) решченое селище, на нмѣ Полѣна, на ѕстїе Хомора да ест(ъ) томѹ с(вѣ)т(о)мѹ нашемѹ монастирѹ wт(ъ)Коронець wт(ъ) нас(ъ) ѕрик(ъ), непорѹшено николиже, на вѣкы.

Ѧ хотарь монастирѹ wт(ъ) Коронец(а) почеиши wт(ъ) Молдовѹ, wт(ъ) против(ъ) Коронеца, где падает(ъ) оу Молдовн, та wт(ъ) толѣ пѹтем(ь) до где ѕпадает(ъ) оу велнкїи поут(ь) на копанѕю могилѹ, wт(ъ) толѣ, черес(ь) велнкїи пѹт(ъ) и черес(ь) лнс(ъ), на ѕстїе нзвора на еднн҃ храб(ъ) знаменан(ъ), wт(ъ) толѣ, нзворѡм(ь) горѣ, на верхо дила на едни брад(ъ) знаменан(ъ), wт(ъ) толѣ право черес(ь) конец(ь) рѣдѣ, а черес(ь) ѕъподїю на дрѕгїи дмл(о), на едни брад(ъ) знаменан(ъ), wт(ъ) толѣ право до крънищи Дѕмнтрови, wт(ъ) толѣ по пѕд(ъ) оубочи на едни(ъ) брад(ъ) знаменан(ъ), межи два ѕъподїи, wт(ъ) толѣ право на едни(ъ) лнп(ъ) цю ест(ъ) на нем(ь) бѕwр(ъ), цю ест(ъ) близко пѹта, где ѣъходнт(ъ) пѹт(ь) нз лѣса; wт(ъ) толѣ право на поток(ъ) Хомора н<а о>[3]днѹ волхѹ знаменанѹ, wт(ъ) толѣ потокѡм(ь) долѹ до где ѣъходнт(ъ) поток(ъ) нз лѣса, та черес(ь) Хомор(а) на едни(ъ) топол(ь) знаменан(ъ), wт(ъ) толѣ по поуд(ъ) лѣсѡм(ь), та черес(ь) конец(ь) лѣса на едни(ъ) бѹк(ъ) знаменан(ъ), цю ест(ъ) близко велнкон дороги, где ѣъходнт(ъ) дорога нз лѣса, wт(ъ) толѣ право черес(ь) Хо<мо>[3]р(а) и черес(ь) Молдавѹ на камен(ь) Ѧндонїев(н). То ест(ъ) емѹ вес(ь) хотар(ъ).

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с (по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвѣзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѡлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѕма, вѣра пана Гангѕра, <вѣра пана Драгоша>[4] дворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Ѩцка Хѕдича, вѣра пана Щефѕла <паркалаба Хо>[3]тиского, вѣра пана Микотѣ и пана Рѣцеша паркалабове wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѧндренка Чорторовского, вѣра пана Грозн паркалаба < Ѳ>[3]рхенского, вѣра пана Їwн(ъ) Секарь паркалаба Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънѣ спъта<арѣ>[5], вѣра пана Болдора вистѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Мохнла чашника, вѣра пана Фрѕнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комнса и вѣра ѕсн҃(ъ) бояр нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Ѧ по нашем(ь) животѣ, кто боѹдет(ъ) г(о)с(по)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтеи нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѹ нли пак(ъ) боѹд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бытн нашен Земли Молдавсюкон, тот(ъ) бн не порѹшнл(ъ) нашего дланїа и потвръжденїа, алн бн оутвръднл(ъ) и ѕкрѣпнл(ъ).

Ѧ кто сѣ покѕснт(ъ) нашего дланїа и потвръжденїѧ порѹшитн нлн раздрѹшитн, тот(ъ) да ест(ъ) проклят(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего, Ї(сѹс)ѵ Х(рист)а, и wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїѧ его Б(о)гом(а)т(е)ре, и wт(ъ) с(вѣ)тых(ъ) б҃ї ап(о)с(то)л връховнх(ъ), и wт(ъ) с(вѣ)тых(ъ) т҃нї w(тъ)ць Никенскнх(ъ) и wт(ъ) въсѧх(ъ) с(вѣ)тых(ъ) нже Б(ог)ѹ оугоднвшнх(ъ).

Ѧ на волшѕю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѹ въсемѹ выше писанномѹ, велѣли есми нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѕтѕлѹ логофетѹ, писатн и нашь печат(ь) прнвѣситн к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал(ъ) Тоадерь дїак(ъ), ѹ Сѕчавн, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕцчн҃ ноев(рїа), к҃ѕ д(ь)нь.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Монастнр(ь) wт(ъ) Коронець, ѕстн Хомwр(а).

www.dacoromanica.ro

† În numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă şi de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu, Isus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Sima păhărnicel şi sora lui, Annuşca, paniţa panului Şandru comis, fiii lui Lazor, şi Nastea, paniţa panului Hărman, şi sora ei, Ilca, şi fratele lor, Toma păhărnicel, fiii lui Coste, de bunăvoia lor şi nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept şi propriu, din uricul şi din privilegiul pe care l-au avut părinţii lor, Lazor şi fratele lui, Coste, de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, un sat lîngă Stăuceni, anume Glodenii, unde a fost Stan; şi au vîndut acel sat însumi domniei mele, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit eu, domnia mea, toţi acei 150 de zloţi tătăreşti în mîinile slugii noastre Sima păhărnicel şi ale surorii lui, Annuşca, paniţa panului Şandru comis, fiii lui Lazor, şi în mîinile Nastei, paniţa panului Hărman, şi ale surorii ei, Ilca, şi ale fratelui lor, Toma păhărnicel, fiii lui Coste, înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Şi după ce am întocmit şi am plătit eu, domnia mea, tot cît am scris mai sus, iar întru aceea, în acelaşi ceas, au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, rugătorul nostru, chir popa Gherondie egumen, şi cu toţi fraţii întru Hristos de la sfînta noastră mănăstire de la Homor, unde este hramul Adormirea preasfintei, curatei şi preabinecuvîntatei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria, şi au schimbat cu domnia mea; şi au dat domniei mele din uricul acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Homor o selişte, anume Poiana, la gura Homorului, iar domnia mea am dat în schimb acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Homor, unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu şi unde este egumen chir popa Gherondie, pentru acea selişte, ce este la gura Homorului, acel sat al nostru, anume Glodenii, unde a fost Stan, lîngă Stăuceni, pe care sat l-am cumpărat domnia mea de la sluga noastră Sima păhărnicel şi de la sora lui, Annuşca, paniţa panului Şandru comis, fiii lui Lazor, şi de la Nastea, paniţa panului Hărman, şi de la sora ei, Ilca, şi de la fratele lor, Toma păhărnicel, fiii lui Coste, ca să fie acel sat, anume Glodenii, unde a fost Stan, lîngă Stăuceni, de la noi uric acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Homor şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar întru aceea, am binevoit domnia mea cu bunăvoinţa noastră, şi cu curată şi luminată inimă, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Voroneţ, unde este hramul sfîntului şi slăvitului mare mucenic şi purtător de biruinţă Gheorghie şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Ghenadie, şi am făcut pentru pomenirea sfîntrăposaţilor noştri înaintaşi şi părinţi, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, şi am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Voroneţ acea selişte spusă mai înainte, anume Poiana, la gura Homorului, să fie acestei sfinte mănăstiri de la Voroneţ de la noi uric, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul mănăstirii de la Voroneţ ⟨să fie⟩ începînd de la Moldova, în dreptul Voroneţului, unde cade în Moldova, şi de aici pe drum pînă unde cade în drumul mare la movila săpată, de aici, peste drumul mare şi peste pădure, la gura izvorului la un carpen însemnat, de aici, pe izvor în sus, la vîrful dealului la un brad însemnat, de aici drept peste capătul rediului şi

www.dacoromanica.ro

peste zăpodie la alt deal, la un brad însemnat, de aici drept la Fîntîna lui Dumitru, de aici pe sub costişă la un brad însemnat, între două zăpodii, de aici drept la un tei pe care este buor, care este lîngă drum, unde iese drumul din pădure; de aici drept la pîrîul Homorului la un arin însemnat, de aici pe pîrîu la vale pînă unde iese pîrîul din pădure şi peste Homor la un plop însemnat, de aici pe sub pădure şi peste capătul pădurii la un fag însemnat, care este aproape de drumul mare, unde iese drumul din pădure, de aici drept peste Ho⟨mo⟩[3]r şi peste Moldova la piatra lui Andonie. Acesta este tot hotarul.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, ⟨credinţa panului Dragoş⟩[3] vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ştefuł ⟨pîrcălab⟩[3] de ⟨Ho⟩[2]tin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş, pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcăla⟨b⟩[2] de ⟨O⟩[2]rhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spăta⟨r⟩[4], credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească.

Iar cine va îndrăzni să clintească sau să sfărîme dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de precurata maică a lui Dumnezeu, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte, şi de 318 sfinţi părinţi de la Nicheia şi de toţi sfinţii care au plăcut lui Dumnezeu.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ noiembrie, 26 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Mănăstirea de la Voroneţ, gura Homorului.

⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩: Poiana Homorului.

Bibl. de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin", Secţia manuscrise, Colecţia Markevici-Lukaşevici, fond 159, doc. nr. 14. Orig., perg. (44,5 × 65 cm), pecete atîrnată, pierdută; cu o foto.

O copie slavă, din 1787 martie 30, de Andrei Daşchevici, şi o trad. rom., de acelaşi, din 1787 martie 31, încredinţată, la 1805 iulie 24, de polcovnicul Pavel Debrici de la Mitropolie, la Arh. St. Iaşi, CCXL/3 şi 4; alte două trad. rom.: una, din prima jumătate a sec. XVIII, incompletă şi avînd numai data de an, la Arh., St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 567v. -568, şi alta, din 1763 (7271) ianuarie 15, de Evloghie dascăl, la Arh. St. Suceava, Colecţia de documente, I/4; o trad. germ., din sec. XVIII, cu data greşită: 6908 (1400), ibidem, Fond M-rea Putna, I/3 (inv. vechi al m-rii Putna, nr. 51); altă trad. germ., de translatorul Rakocza, se afla în colecţia Al. Czołowski din Liov. Două copii slave, de I. Bogdan: una, incompletă, după Уляницкій (v. EDIŢII), şi alta, după orig., la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 223v.-224r., şi, respectiv, f. 250r.-v.; o copie modernă, după trad. din 1787 martie 31, ibidem, f. 251r.-v.

Şase foto.: trei, ibidem, Fotografii, V/53, XXIII/88 şi LXXXII/7, şi alte trei, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/37 a, b şi c. Un clişeu, la Arh. St. Bucureşti, Colecţia Microfilme, U.R.S.S., Rola 61, cadrul 719.

O copie slavă, după foto., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 791—795 (nr. 274).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 99 (rez., după Protocolul Comisiei de delimitare a moşiilor, din 1781, nr. 51); *Fondul religionar*, „Candela", 1889, p. 808—809 (rez., după acelaşi Protocol, cu data greşită 6908 ⟨1400⟩); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 10 (rez. germ.); idem, *Homor*, p. 87—90 (nr. 4) (trad. germ. cu greşeli şi cu data de an: 7004 ⟨1496⟩); Rosetti, *Despre clasele agricole*, p. 71 (trad. rom., după Wickenhauser, cu data în stilul de 1 septembrie); Уляницкій, *Матеріалы*, p. 117 (nr. 100 c) (extras slav); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 94—95 (trad. de N. Beldiceanu a extrasului din Уляницкій, cu data în stilul de 1 septembrie); Mazereanu, *Condica m-rii Voroneţ*, p. 27—28 (nr. 1) (trad. cu unele greşeli şi cu data în stilul de 1 septembrie) şi p. 29 (nr. 2) (menţ., după trad. lui Evloghie dascăl); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 438—441 (nr. CCXXIV) (text slav şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, II, p. p. 145—147 (nr. 133) (trad., după copia slavă din 1787 martie 30).

---

[1] Şters.
[2] Corect: Костнин (v. mai sus).
[3] Şters la îndoitură.
[4] Şters şi rupt la îndoitură.
[5] Rupt.

82 1490 (6998) noiembrie 26, Suceava.

† Милостїю божеїю, мы, Стефан воевода, господарь Земли Молдавскои. Знаменнто чинимъ, нс сим листом нашим, въсѣм кто на н оузрит или его чтѣчи ѕслышит, wже прїндоша, прѣд намн н прѣд ѕснмн нашимн молдавскимн боярє слѣга наш Снма пъхърничел н сестра его, Йнноушка, панен пана Шандра комиса, сынове Лазоровн, н Настѣ, панен пана Хръмана, н сестра ен, Илка, н брат нх, Тома пъхърничел, сынове Костнин, по нх доброн волн, н никим непонѣженн, а ни присловани, н продали свою правѣю wтнинѣ wт нх праваго н пнтомаго оурика, wт оурика н нс прнвнлїм цю нмали wтцеве нх, Лазwр, н брат его, Косте, wт дeда нашего, wт Йлеѣандра воеводї, едно село, на нмѣ Глодѣни, где бил Стан, подли Стѣвчан; та продали тое село самомѣ господствѣ мы, за р҃н злат татарскнх.

И заплатнх аз, господство мы, оусн тон р҃н злат татарскнх, оу рѣки слѣѕѣ нашемѣ Снма пъхърничел н сестр(н)[1] его, Йннѣшцн, панен пана Шандра комиса, сынове Лазоровн, и ѕ рѣки Настн панен пана Хръмана, н сестрн ен, Илкн, и братѣ нх, Томн пъхърничелѣ, сынwм Костнновнм[2], прѣд ѕснмн нашимн молдавскимн боярє.

И ѕтъкмнвше н заплатнвше аз, господство мы, оусе елнко выше писахwм, а ѕ том оу тот же час прїндоша, прѣд намн н прѣд ѕснмн нашимн молдавскимн боярє, молебник наш, кїр попъ Герwндїе їегѣмен, н съ въсѣмн wже w Христѣ братїамн wт нашего святого монастнра wт Хомора, ндеже ест храм Ѹспенїе прѣсватѣн, чистѣн н прѣблагословенѣн владычнцн нашен Богородицн прнснодѣвѣн Марїн, н промннѣли съ господство мы; н дали господствѣ мы wт оурика того святого нашего монастнра wт Хомора wдно селнце, на нмѣ Полѣна, на ѕстїе Хомоора, а господство мы съм дал н повернѣл тое селнце, на нмѣ Полѣна, на ѕстїе Хомора да ест н да прнслѣхает нашего святого монастнра wт Коронец, ндеже ест храм святаго н славнаго велнко мѣченнка н побѣдоносца Гewргїм н где ест їегѣмен молебник наш, кїр пwп Генадїе. Й пак святомѣ нашемѣ монастнрѣ wт Хомwр, ндеже ест храм Оуспенїе прѣсватѣ(н)[1] Богородицн н где ест їегѣмен кїр поп Геронdїе, а господство мы съм дал нзмѣнѣ за тотѣ селнцѣ, цю ест на ѕстїе Хомора, тое наше село на нмѣ Глодѣнїн, где бил Стан, подли Ставчан, цю съм сподство мы кѣпнл тое село wт нашего слѣга wт Снма пъхърничел н wт сестра его, Йннoушка, панен пана Шандра комнса, сынове Лазоровн, н wт Настѣ, панеи пана Хръмана, н wт сестрн ен, Илка, н wт брата нх, Тома пъхърничела, сынове Костнин, н да ест тое село на нмѣ Глодѣнїн, где бил Стан, подли Ставчан;

www.dacoromanica.ro

чан(н), wт нас ѳрнк томѫ сѫтомѫ нашемѫ монастирѫ wт Хомwр, непорѫшено николиже, на вѣкы.

Ѩ хотар томѫ выше писанномѫ селѫ, на имѣ Глодѣнїи, да ест wт ѳснх сторwн по старомѫ хотарѫ, кѫда из вѣка ожидали.

Ѩ на то ест вѣра нашего господства, выше писаннаго, мы, Стефана воевода, и вѣра прѣвъзлюбленнх сынwв господства ми, Ѩлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр наших: вѣра пана[3] Дѫма, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Ѭицка Хѫдича, вѣра пана Щефѫла паркалаба Хотинского, вѣра пана Инкотъ и пана Рѣцеша паркалабо<ве wт Н>[1]ѣмца, вѣра пана Ѩндренка Чорторовского, вѣра пана Грозн паркалаба Ѯрхенского, вѣра пана Іwн Секарь паркалаба Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора вистѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Моухила чашника, вѣра пана Фрѫнтеш столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣта ѳснх бояр наших молдавских, великих и малих.

Ѩ по нашем животѣ, кто бѫдет господарь нашен земли, wт дѣтен наших или wт наш<его родѫ>[1] или пак бѫд кого Богъ изберет господарем бити нашен Земли Молдавскон, тот би не порѫшил нашего даанїа и потвръжденїа, али би оутвръдил и ѳкрѣпил. Ѩ кто сѣ покѫсит нашего даанїа и потвръж<денїа порѫши>[1]ти или раздрѫшити, тот да ест проклят wт Господа Бога и Спаса нашего, Їсу(сѵ) Христа, и wт прѣчистїа его Богоматере, и wт сватых и врѣховних ѣ апостоль, и wт сватых тїи Богоносних wтць Никенских и wт въсих сватых.

Ѩ на болшѫю <крѣпост и потвръ>[1]жденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есми нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писатн и нашѫ печат привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Ишсал Тоадер дїак, ѫ Сѫч(а)[1]ви, в(ъ) лѣто ѯщчн новв(рїа) кѕ[4].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Sima păhărnicel şi sora lui, Annuşca, paniţa panului Şandru comis, fiii lui Lazor, şi Nastea, paniţa panului Hărman, şi sora ei, Ilca, şi fratele lor, Toma păhărnicel, fiii lui Costea, de bunăvoia lor şi nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din uricul lor drept şi propriu, din uricul şi din privilegiul pe care l-au avut părinţii lor, Lazor şi fratele lui, Coste, de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, un sat lîngă Stăuceni, anume Glodenii, unde a fost Stan; şi au vîndut acest sat însumi domniei mele, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit eu, domnia mea, toţi aceşti 150 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Sima păhărnicel şi ale surorii lui, Annuşca, paniţa panului Şandru comis, fiii lui Lazor, şi în mîinile Nastei, paniţa panului Hărman, şi ale surorii ei, Ilca, şi ale fratelui lor, Toma păhărnicel, fiii lui Coste, înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Şi după ce am întocmit şi am plătit eu, domnia mea, tot cît am scris mai sus, iar întru aceea, în acelaşi ceas, au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, rugătorul nostru, chir popa Gherondie egumen, şi cu toţi fraţii întru Hristos de la sfînta noastră mănăstire de la Homor, unde este hramul Adormirea preasfintei, curatei şi preabinecuvîntatei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria, şi au schimbat cu domnia mea; şi au dat domniei mele din uricul acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Homor o selişte, anume Poiana, la gura Homorului, iar domnia mea însămi am dat şi am întors acea selişte, anume Poiana, la gura Homo-

www.dacoromanica.ro

rului, să fie şi să asculte de sfînta noastră mănăstire de la Voroneţ, unde este hramul sfîntului şi slăvitului mare mucenic şi purtător de biruinţă Gheorghe şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Ghenadie. Şi iarăşi sfintei noastre mănăstiri de la Homor, unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu, şi unde este egumen chir popa Gherondie, domnia mea însămi am dat schimb pentru acea selişte, ce este la gura Homorului, acel sat al nostru, anume Glodenii, unde a fost Stan, lîngă Stăuceni, pe care sat l-am cumpărat însămi domnia mea de la sluga noastră Sima păhărnicel şi de la sora lui, Annuşca, panița panului Şandru comis, fiii lui Lazor, şi de la Nastea, panița panului Hărman, şi de la sora ei, Ilca, şi de la fratele lor, Toma păhărnicel, fiii lui Coste, ca să fie acel sat, anume Glodenii, unde a fost Stan, lîngă Stăuceni, de la noi uric acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Homor, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui mai sus scris sat, anume Glodenii, să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boiefilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi ⟨de N⟩[1]eamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din ⟨neamul⟩[1] nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească.

Iar cine va îndrăzni să clintească sau să sfărîme dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata maică a lui Dumnezeu, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte, şi de 318 sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu de la Nicheia şi de toţi sfinţii.

Iar pentru mai mare ⟨putere⟩[1] şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ noiembrie 26.

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 435—437 (nr. CCXXIII). Text slav după orig., perg., pecete atîrnată, pierdută (smulsă prin ruperea părţii inferioare a perg.). Orig. se afla în arhiva D. Greceanu de la Stînca, j. Iaşi, între documentele familiei Rosetti-Roznovanu, pachet Glodeni, nr. 1; cu o trad. din 1787 martie 31, de Andrei Daşcovici, încredinţată de polcovnicul Pavel Debrici de la Mitropolie la 1805 iulie 24.

O copie, din prima jumătate a sec. XIX, după trad. menţionată, la Arh. St. Iaşi, DCCXCI, f. 284 r.-285 v.

O copie slavă, după I. Bogdan, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 786—790 (nr. 273).

ALTE EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, XXIV, p. 163 (nr. 141) (rez. cu data de zi: 29, dintr-o condică de doc.-caiet XXXVIII.6-de la Stînca Roznovanului, j. Iaşi).

www.dacoromanica.ro

[1] Parantezele lui I. Bogdan.
[2] Corect: Костинн (v. mai sus).
[3] вѣра пана, prescurtat peste tot, în continuare, de I. Bogdan în s.n.
[4] Pentru suprascrieri şi prescurtări, cf. doc., în parte identic cu acesta, scris de acelaşi diac la aceeaşi dată (v. nr. 81).

83 1490 (6998) decembrie 6, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтѣчи ѕелишит(ъ), иже пріидоша прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боиаре попь Пътрѫ иът(ъ) Онычань, непоть Онычинь, и съ своими дѣт(н)ми: съ Игнатомь, и съ Савою, и съ Лазаром(ь) и съ Йндонїемь и съ дочкою своею, съ Йнною, по нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѫжденн, а нн присловани, и продали свою правою иитнинѫ иът(ъ) нх(ъ) праваго и пнтомаго оурнка, шестоую част(ь) село иът(ъ) Онычань, що соут(ъ) на Стоденом(ь) Шѫмѫзѣ, що била нх(ъ) част(ь), и съ млиномь що есть оу Шѫмѫзь; та продали слѫзѣ нашемоу панѫ Йврамѫ дїакѫ иът(ъ) внстѣрѣр, за с̃ злат(ъ) татарскиx(ъ).

И оустаише слѫга нашь, пань Йврам(ъ) дїакь, та заплатнль оусн тоти с̃ злат(ъ) татарскиx(ъ) оу рѫки попѫ Пътрѫ, непоть Онычинь, и оу рѫки дѣтемъ его, Игнатѫ, и Сави, и Лазарѫ, и Йндонїю и Йнин, прд(ъ) нами и прд(ъ) нашими молдавскими боиаре.

Ино мы, видѣвше нхъ доброн волн и токмеж(ь) и полною заплатѫ, а мы, такожь, и иът(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръдили [и потвръдили] слѫзѣ нашемоу, панѫ Йврамѫ дїакѫ иът(ъ) внстѣрѣ, тотѫ прд(ъ) реченѫю шестѫю част(ь) село иът(ъ) Онычан(ь), што соут(ъ) на Стѫденом(ь) Шомоузѣ, и съ млиномь що ест(ъ) оу Шѫмѫзь, да есть емѫ иът(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсем(ь) доходом(ь), емѫ, и дѣтем(ъ) его, и ѫнучатомь его, и прѣоучѫчатомь его, и прѣцѫрѣтомь его и въсемѫ родѫ его, кто сѣ емѫ изберет(ъ) наближнин, непорѫшенно никочиже, на вѣкы.

Й хотар(ъ) томѫ въсемѫ выше писанномѫ да ест(ъ) иът(ъ) оуснх(ъ) сторин(ъ) по сторомѫ хотарѫ, кѫда из вѣка ижнвали.

. . Й на то есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюблънихъ) с(ы)нив(ъ) г(о)с(оп)д(ст)ва ми, Йлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра боиар нашихъ(ь): вѣра пана Дѫма, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хрѫмана, вѣра, пана Йцка Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѫла паркалаба Хотинского, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша паркалабове Немецкїн, вѣра пана Йндренка Чорторивского, вѣра пана Грози паркалаба Ѳрхенского, вѣра пана Їѡн(ъ) Секаръ паркалаба Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Мохила чашника, вѣра пана Фрѫнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѫснх(ъ) боиар(ъ) нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малихъ(ъ).

Й по нашемь животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, иът(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или нашего родѫ или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) би <емѫ не>[1] порѫшиль нашего даанїа и потвръжденїа, али би емѫ оутвръдиль и ѫкрѣпил(ъ), <заиѫ>[2] же есмн емѫ дали и потвръдили за его правѫю и вѣрнѫю слоужбѫ и за що ин(ъ) собн кѫпиль на свон правїн пинѣзи.

www.dacoromanica.ro

и на болшюю крѣпост(ь) и потвръжденїе томъ въсемъ выше писанномъ, велѣли есми нашемъ вѣрномъ пану, Тъстълъ логофетъ, писати и нашъ печат(ь) привѣсити к семъ листъ нашемъ.

Пис(а) Тодер(ъ) дїак(ъ), в Сучави, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̄ц̄ч̄н̄ дек(евриа) ѕ̃. |·

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, popa Pătru din Oniceani, nepotul lui Onică, şi cu copiii săi, Ignat, şi Sava, şi Lazăr şi Andonie, şi cu fiica sa, Anna, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din dreptul şi propriul lor uric, a şasea parte de sat din Oniceani, care sînt pe Şumuzul Rece, ce a fost partea lor, şi cu moara care este pe Şumuz; şi au vîndut slugii noastre, pan Avram diac de visterie, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, pan Avram diac, şi a plătit toţi aceşti 200 de zloţi tătăreşti în mîinile popii Pătru, nepotul lui Onica, şi în mîinile copiilor lui, Ignat, şi Sava, şi Lazăr, şi Andonie şi Anna, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, pan Avram diac de visterie, acea a şasea parte mai înainte spusă de sat din Oniceani, care sînt pe Şomuzul Rece, şi cu moară pe Şumuz, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor celor mai sus scrise să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohila ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să ⟨nu-i⟩[1] clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6998 ⟨1490⟩ decembrie 6.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 110. Orig., perg. (36 × 55 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Їѡ Стефань воєвѡда, гѡспод҃р Земли Мѡлдавскои.

www.dacoromanica.ro

O trad., din 1795 septembrie 21, de Andrei Sabin biv vel căpitan, ibidem, IV/168: altă trad., ce se afla în posesie particulară, este menționată de I. Bogdan (v. EDIȚII). Două rez., cu data de an greșită: 6978 ⟨1470⟩: unul, într-un perilipsis din 1815 februarie 2, la Bibl. Acad., CLII/186, și altul, din același an, la Arh. St. Iași, Tr. 624, op. 682, secția I, dos. 83., f. 20 (ars în timpul celui de al doilea război mondial).

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol"-Iași, Fotografii, III/38.

O copie slavă, trad. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 796—798 (nr. 275).

EDIȚII: I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 442—444 (nr. CCXXV) (text slav și trad. din 1795 septembrie 25); *D.I.R.*, A, II, p. 147—148 (trad., după orig.).

---

[1] Șters.
[2] Rupt și șters.

84 1491 (6999) ianuarie 7, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, нс(ъ) снм(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) оүзрит(ъ) или его чтоүчи ѕслышит(ъ), wже тотн истиныи слѣга наш(ь), Мирча, и сестра его, Йнноѕшка, и слѣга наш(ь) Лазwр(ъ) и братїм его, Драготъ и Йндрѣшко, и сестри нх(ъ), Нѣга и Мърина, и слѣга наш(ь) Косте и сестра его, Федка, и непоти нх(ъ), Тоадер и сестри его, Софїнка и Настѣ, с(ы)н(о)ве Иванка Брѣстата, и Стана, дочка Драгомира Кашотъ, и непоти ви Iwн(ъ) и сестра его Федка, с(ы)н(о)ве Мирча Кашотъ, непотове Братѣла витѣзѣ, жаловали есми нх(ъ) wсобною нашею м(н)л(о)<с>[1]тїю и дали и потврѣдичи есми им(ъ) оү нашен земли, оү Молдавскон, нх(ъ) правѣю wтинѣ, села на имѣ: Брътѣлещїн, и Феделешанїн, и, на Крълнгътѣрѣ, Гоещїн и Брѣстащїн.

Тое въсе выше писанное да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрик(ъ) и съ въсем(ь) доҳодом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и ѕнѣчатwм(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѣчатwм(ъ) нх(ъ), и прѣцѣрѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемѣ родѣ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непорѣшено инколнже, на вѣкы.

Й ҳотар(ъ) тим(ъ) выше писанним(ъ) селам(ъ) да ест(ъ) wт(ъ) ѕснх(ъ) сторwн(ъ) по старомѣ ҳотарѣ, кѣда из вѣка wживали.

Й пак(ъ) привилїе цо имали wни на тнх(ъ) селъ wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Йлеѯандра воеводї, и wни загивли, как(ъ) ест(ъ) на ѕнанїе нашего г(о)с(по)д(ст)ва и волѣрwм(ъ) нашим(ъ).

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвьзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Йлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣма, вѣра пана Гангѣра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Йцка Хѣдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѣла паркалава wт(ъ) Хотина, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша паркалабн wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Йндренка Чорторwвского, вѣра пана Грози паркалава Ѻрхенского, вѣра пана Iwн(ъ) Секаръ паркалава Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Болдора вистѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Їwн(ъ) Фрѣнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комнса и вѣра оүснх(ъ) бояр(ъ) нашнх(ъ) молдовскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашим(ь) животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен заемли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего родѣ или пак(ъ) бѣд(ь) кого Б(о)гъ изверетъ г(о)сп(о)д(а)рь бнти нашен Земли Мwлдавскон, тот(ъ) би им(ъ) не порѣшил(ъ) нашего даанїа и потрвъжденїа, али би им(ъ) ѣтвръднл(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѣже

www.dacoromanica.ro

ѥсмн нм(ъ) дaлн н потвръднлн <за нѫ пр>[2]двѭю н вѣрнѭю слѫжвѫ н за цѭ нм(ъ) <естъ>[2] правд<а>[2] нѫ(ъ) wтчнна.

Ѩ на болшѭю крѣпwст(ь) н потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣлн есмн нашемѫ вѣрномѫ папѫ, Тъѭтѫлѫ ло<гофетѫ, пн>[2] сатн н нашѭ печат(ь) прнвѣснтн к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс(а) Тодер(ъ), оу Gwчавн, в(ъ) л(ѣ)т(w) ҂ѕѯчѳ, <мѣсмца>[2] ген(арїа) ѯ.

<Pe verso, însemnare din sec. XVII>: † На Брътѫлещи(н), н на Феделешан(н), н на Гоещн н на Бърстащи <repetată, apoi, cu alt scris din același secol>.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră, Mircea, şi sora lui, Anuşca,şi pe sluga noastră Lazor şi fraţii lui, Dragotă şi Andruşco, şi surorile lui, Neaga şi Mărina, şi pe sluga noastră Coste şi sora lui, Fedca, şi nepoţii lor, Toader şi surorile lui, Sofiica şi Nastea, fiii lui Ivanco Vîrstatu, şi pe Stana, fiica lui Dragomir Caşotă, şi nepoţii ei, Ion şi sora lui, Fedca, fiii lui Mircea Caşotă, nepoţii lui Bratul viteazul, i-am miluit cu deosebita noastră milă şi le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, Moldova, ocina lor dreaptă, satele anume: Brătuleştii, şi Fedeleşanii, şi, la Cîrligătura, Goeştii şi Vîrstaţii. Toate cele mai sus scrise să le fie de la noi uric, cu tot venitul lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar privilegiul pe care l-au avut ei pentru aceste sate de la bunicul nostru, Alexandru voievod, şi alt privilegiu, de la unchiul nostru, Iliaş voievod, ele au pierit, cum este în ştiinţa domniei noastre şi a boierilor noştri.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele: Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefu1 pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Ion Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit <pentru>[2] dreapta şi credincioasa <lor>[2] slujbă şi pentru că <este>[2] ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul lo<gofăt>[2], să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

www.dacoromanica.ro

A scris Toader, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩, ⟨luna⟩[2] ianuarie 7.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: † Pe Brătulești, și pe Fedeleșani, și pe Goești, și pe Vîrstați, ⟨repetată, apoi, cu alt scris din același secol⟩.

Arh. St. Iași, DCCXVII/2. Orig., perg. (35 × 48 cm.), pecete atîrnată (șnur de mătase vișinie), pierdută.

O trad., din prima jumătate a sec. XVIII, fără data de an, la Bibl. Acad., DLXXVIII/1. Un rez. dezvoltat, fără data de an, într-un perilipsis din 1797 septembrie 4, la Arh. St. Iași, CDIV/276 (nr. 1), și altul, asemănător, din sec. XVIII, la Bibl. Acad., MDLXXV/10, (nr. 1); un rez. dezv., după orig., de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5234, f. 249.

Două foto., la Inst de ist. și arh. „A. D. Xenopol"-Iași, Fotografii, III/39 a și b.

O copie slavă, trad. și comentariu, în care se semnalează o menț., fără data de an, într-o mărturie hotarnică din 1797 octombrie 10, aflată în posesia autorului, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 799—801 (nr. 276).

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, I, p. 47—51 (nr. 9) (text slav și trad., cu data greșită 6998 ⟨1490⟩ ianuarie 17); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 444—446 (nr. CCXXVI) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 148—149 (nr. 135) (trad., după I. Bogdan).

[1] Omis.
[2] Rupt și șters de umezeală.

85 1491 (6999) ianuarie 16.

Ispisoc sîrbesc de la domnul Ștefan v(oie)vod, din anii 6999 ⟨1491⟩ ghen(arie) 16[1]... prin care au întărit stăpînire din vechiul uric pe un sat pe Sîmila, unde au fost Mihaiu, din sus de Bălace, ce a cumpărat Toader Pleșanu, drept 100 zloț(i) tătărăști.

Iar hotarul acelui sat să fii precum au umblat din vac.

Arh. St. Iași, MLXII/143 (nr. 1). Rez. într-o carte de judecată din 1803 iunie 30 pentru satul Pleșeni.

Alte rez., unul, într-o carte de judecată din 1786 octombrie 2, la Arh. St. Iași, Condica K, nr. 372, p. 340—341, și altul, într-o anafora din 1803 septembrie 25, ibidem, MLXII/143 (coloana I, nr. 1). Trei menț.: una, în aceeași anafora din 1803 septembrie 25, ibidem, coloana a II-a, nr. 6, alta, cu data de zi: 17, într-un opis de doc. din 1845 decembrie 13, ibidem, LXXIV/34, f. 8 v. (nr. 324), și alta, din 1839, pentru „moșiia Pleșănii" din ț. Tutova, ibidem, Anaforale, nr. 29, f. 97 r. (nr. 1).

O copie a aceluiași rez., după I. Bogdan, și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 803 (nr. 278).

EDIȚII; I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 455 (nr. CCXXX) (rez. din 1803 iunie 30); *D.I.R.* A, II, p. 154 (nr. 139) (rez., după I. Bogdan).

[1] Urmează: „de cînd sîntu trecuț(i) 312 ani".

86 1491 (6999) ianuarie 16, Suceava.

† Ѣ нмѣ Ѻт(ь)ца, и С(ы)на и С(кѫ)т(а)го Д(8)ха, Троице С(кѫ)таа, и единносъщнаа и нераздѣлнмаа. Сѣ[1] аз(ъ), раб(ъ) влад(ы)кы моемѫ І(сѹ)сѹ Х(рист)а, Ию Стефан(ъ) воевод(а), в(о)жїю м(н)л(о)стїю, г(о)сп(о)дарь Земли Мѡлдавскон. Знаменито чимим(ъ), нс(ъ) снм(ь) листом(ь) нашемѫ[2], вѣсем(ъ) кто на н(ь) ѹзрнт(ъ) или его чтѹчи ѹслышит(ъ), ѡж(е) прїндоше, пред(ъ) нами и пред(ъ)

www.dacoromanica.ro

ѕснми нашимн мѡлдавскимн боѥар(н), Негша, дочка Жѕрже, и съ ен дѣтмн н, пак(ъ), наше слѕги, Грозе и брат(ъ) его, Негрнлъ, и сестра нх(ъ), Мърѕшка, с(ы)н(о)ве Жѕлнин, и Драгот(ъ), с(ы)на Ивана, по нх доброн<н>[3] волн, некнм(ь) непонѹжени, а нн прнсловани, и продали свою правою и питомѕю wтн(н)нѕ wт(ъ) своего праваго и питомаго ѕрнка, wт(ъ) ѕрнка и нс прнвнлїе родителем(ъ) нх(ъ), Жѕржи, и Жѕла и Ивана, единo полѣнѕ на Келнкомѕ Тазлове, где било село на нмѣ Мнчецїн, самомѕ г(о)сп(о)д(ст)в(ѕ) мн, за р҃к злат(ъ) татарскнх(ъ).

И заплатнх(ъ) аз(ъ), г(о)сп(о)д(ст)во мн, ѕсн тотн р҃к злат(ъ) ѕ рѣки Негшен, дочки Жѕрже, и детем(ъ) ен н ѕ ручки Грози и брат(ѕ) его, Негрил(ъ), и сѣстрн нх(ъ), Мърѕшцн, с(ы)н(о)ве Жѕла, и Драгот(ъ), с(ы)но<ѹ>[3] Ивана, пред(ъ) ѕснми нашемн боѥарн.

И пак(ъ), ѕ том(ь), також(е), прїндоша, пред(ъ) намн н пред(ъ) нашимн боѥар(н), слѹга наш(ь) Петрнман(ъ) н съ своимн сестрамн, Софїнка н Саска, непотове Ѡна Порка, такwж(е) по нх(ъ) доброн<н>[3] волн, нѣкнм(ъ) непонѹженн, а нн прнсолованн[4] н продали свою правою wтнннѕ wт(ъ) нх(ъ) праваго н питомаго ѕрнка, wт(ъ) ѕрнка дѣда нх(ъ) Ѡана Порка, цо нмал(ъ) ·wн(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѩлеѯандра в(ое)в(о)д(н), единo полѣнѕ тнж(е) на Келнком(ъ) Тазлове, на Пърѣѕ, тнж(е) г(оспо)д()ст)вѕ мы, за ѕ҃ѯ҃ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И заплатнх(ъ) г(о)сп(о)д(ст)во мы н тотн ѕ҃ѯ҃ злат(ъ) ѕ рѣки слѕѕѣ нашемѕ Петрнманѕ н сестрам(ъ) его, Софїнка н Саска, пред(ъ) нашимн боѥарн.

Ѩ пак(ъ), ѕ тwм(ь), такwж(е) прїндоша, прѣд(ъ) намн н пред(ъ) нашимн боѥарн, слѕга наш(ь) Пътрѕ, с(ы)нъ Бълкѕ, н съ своимн дѣтмн, на нмѣ Исанко, н Тома, н Ѩндренка н Їwан, и дочкн его, Соръ н Софѣта н Мнса[5], також(е) по нх(ъ) доброн волн, нѣкнм(ь) непонѹженн, а нн прнсловонн, н продаан свою <правою>[3] н питомѕю wтн(н)нѕ, wт(ъ) нх(ъ) праваго н питомаго ѕрнка, единo село тнж(е) на Келнко<е>[3] Тазлове, на нмѣ Флочецїн, н съ млнном(ь), тнж(е) самомѕ г(о)сп(о)д(ст)вѕ мы, за р҃н злат(ъ) татарскнх(ъ).

И заплатнх(ъ) г(о)сп(о)д(ст)во мн н тотн р҃н злат(ъ) ѕ рѣки Пътрѕ н с(ы)ном(ъ) его, Исанко, н Тома, н Ѩндренка н Їwн(ъ) <н>[3] дочкам(ъ) его, Соръ н Софната н Мнка, пред(ъ) нашнмн боѥарн.

Ѩ пак(ъ), Пътрѕ н съ своимн дѣтмн прнвнлїе цо нмали wт(ъ) нас(ъ)же wт(ъ) мартѕрнѕ, како нмали wнн прнвнлїн на тое село, на Флочецнн, wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѩлеѯандра в(ое)вода, н wт(ъ) ѕнков(ъ) нашнх(ъ), wт(ъ) Їлїше воеводь<ї>[3] н wт(ъ) Стефана в(ое)воды, а тотн прнвнлнн погорнли ѕ дwм(ъ) Рѕсѹла wт(ъ) Флочецн, коли емѕ погорнл(ъ) дwм(ъ), а wнн н тое прнвнлїе дали ѕ нашнх(ъ) рѣкаx(ъ), цо есмо били мн нм(ъ) ѕчннли wт(ъ) мартѕрнѕ.

И заплатнвше н ѕтъкмнвше г(о)сп(о)д(ст)во мы ѕсн елнко ваше[6] пншем(ъ) пред(ъ) ѕснмн нашемн молдовскимн боѥрн, а г(о)сп(о)д(ст)во мн, ѕ том(ь) бл(а)гопронзволнх(ъ), нашим(ь) бл(а)гим(ь) пронзволенїем(ь), н чнстнім(ь) н св(ѣ)тлим(ь) срѣд(ь)цем(ь) н се ѕсем[7] нашїм добром волем н wт(ъ) Б(о)га помощїм цко да ѕтвръдим(ъ) н ѕкръмим(ъ)[8] наше[9] с(вм)тын м(о)н(а)стнр wт(ъ) [Келнкого][10] Тазлова, цо ест(ъ) на ѕстїе Пнцоаса, ндеже ест(ъ) храм(ъ) Рожд(е)сто прес(вм)тын честнн н пребл(а)гословенїн[11] вл(а)д(ы)ч(н)цн нашен Б(огоро)д(н)цн н прнснод(ѣ)вен Ѫ(а)рїн и где ест(ъ) егѕмен(ъ) молебник(ъ) наш(ь), кнр поп(ъ) Тимофтїн, н ѕчннли есмо въ зад(ѕ)шїм с(вм)топочившнх(ъ) предков(ъ) н родителен нашнх(ъ), н за наш(е) здравне н сп(а)сенїе н за здравне н сп(а)сенїе г(о)споде нашїн Марнн н за здравне н с(па)сенїе дѣтїн нашнх(ъ), н дали есмо томо<ѹ>[3] с(вм)т(о)мѕ нашнмѕ[12] м(о)н(а)стнро<ѹ>[3] wт(ъ) [Кѣлнкїн][10] Тазлов(ъ), цо ест(ъ) на ѕстїе Пнцоаса, тотѕ внше пнсаннон полѣнѕ, цо ест(ъ) на Келнком(ъ) Тазлове, где било село на нмѣ Мнчецнн, и пак(ъ) н тотѕ дрѕгою полѣнѕ тнж(е)

www.dacoromanica.ro

на[13] Келнкомѵ[13] Тазлове, на Пъръѕ, и ещї и тое выше писанное село, на нмѣ Флочещи, и съ млиномъ(ь), тиж(е) на Келиком(ъ) Тазлове, како та[14] сѕт(ъ) то-мо<ѵ>[3] с(вм)томѕ нашемѵ монастир(ѕ) шт(ъ) [Келнкін][10] Тазлов(ѣ), що ест(ъ) на ѕстїе Пицюаса, шт(ъ) нас(ъ) оурък(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), непорѕшенно николиже, на вѣк[к]н.

И еще есмо дали ѕ рѣки м(о)л(е)бникѕ нашемѕ, кнр(ъ) поп(ъ) Тнмофтеѕ и егѕмен(ѕ), шт(ъ) того с(вм)т(о)го нашего м(о)н(а)стнра и тое превелїе що дал(ъ) ѕ наше рѣки Пътрѵ, с(ы)нъ Келко, и съ своимн дѣтмн.

И хотар(ъ) тим(ъ) внше писанним(ъ) полѣнам(ъ) и томѕ внше писанномѕ село<ѵ>[3] да ест(ъ) шт(ъ) ѕснх(ъ) сторон(ъ) по старомѵ, хотаромъ[15], кѣда нз(ъ) века ѡжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, внше писаннаго, мы[н], Стефана воевод(ы), и вера превъзлюбленнмх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)сп(о)д(ст)ва мы, Плеѯандра и Богдан<а>[3]-Влада, и вера боіарн нашнх(ъ)[16].

Ѳт(ъ) Сѕчав(а), в(ъ) л(ѣ)то ×ѕцчѳ генаріе ѕі.

† În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă Sfîntă, şi de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu Isus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Neagşa, fiica lui Giurgiu, şi cu copiiii ei, şi, iarăşi, slugile noastre, Grozea şi fratele lui, Negrilă, şi sora lor, Mărunşca, fiii lui Giulea, şi Dragotă, fiul lui Ioan, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta şi propria lor ocină din uricul lor drept şi propriu, din uricul şi din privilegiul părinţilor lor, Giurgiu, şi Giulea şi Ioan, o poiană pe Tazlăul Mare, unde a fost satul anume Miceştii, însumi domniei mele, pentru 120 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit eu, domnia mea, toţi acei 120 de zloţi în mîinile Neagşei, fiica lui Giurgiu, şi ale copiilor ei şi în mîinile lui Grozea şi ale fratelui său, Negrilă, şi ale surorii lor, Maruşca, fiii lui Giulea, şi ale lui Dragotă, fiul lui Ioan, înaintea tuturor boierilor noştri.

Şi iarăşi, întru aceea, de asemenea, au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, sluga noastră Petriman şi cu surorile sale, Sofiica şi Sasca, nepoţii lui Oană Porcu, de asemenea de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din dreptul şi propriul lor uric, din uricul bunicului lor Oană Porcu, ce l-a avut el de la bunicul nostru, Alexandru voievod, o poiană de asemenea pe Tazlăul Mare, la Pîrîu, tot domniei mele, pentru 460 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit domnia mea şi acei 460 de zloţi în mîinile slugii noastre Petriman şi ale surorilor lui, Sofiica şi Sasca, înaintea boierilor noştri.

Şi iarăşi, întru aceea, de asemenea, au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, sluga noastră Pătru, fiul lui Bălcu, şi cu copiii săi, anume Isaico, şi Toma, şi Andreica, şi Ioan şi fiicele lui, Sora şi Sofeata şi Mica, de asemenea de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ⟨dreapta⟩[3] şi propria lor ocină, din uricul lor drept şi propriu, un sat tot pe Tazlăul Mare, anume Floceştii, şi cu moară, de asemenea însumi domniei mele, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit domnia mea şi aceşti 150 de zloţi în mîinile lui Pătru şi ale fiilor lui, Isaico, şi Toma, şi Andreica, şi Ion, ⟨şi⟩[3] ale fiicelor lui, Sora şi Sofiata şi Mica, înaintea boierilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Iar privilegiul de mărturie ce l-au avut Pătru şi cu fiii săi chiar de la noi, cum că au avut ei un privilegiu pentru acel sat, anume Floceşti, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, şi de la unchii noştri, Iliaş voievod şi Ştefan voievod, iar acele privilegii au ars în casa lui Rusul din Floceşti, cînd i-a ars casa, ei, acel privilegiu, pe care îl făcusem de mărturie, l-au dat în mîinile noastre.

Şi plătind şi întocmind domnia mea tot cum scriem mai sus, înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, domnia mea, întru aceea, am binevoit, cu bunăvoinţa noastră, cu curată şi luminată inimă, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Tazlăul [Mare][10], care este la gura Piştoasei, unde este hramul Naşterea preasfintei, curatei şi preabinecuvîntatei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Timoftei, şi am făcut pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre Maria şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, şi am dat acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Tazlăul [Mare][10], care este la gura Piştoasei, această poiană mai sus scrisă, ce este pe Tazlăul Mare, unde a fost satul anume Miceştii, şi iarăşi cealaltă poiană, tot pe Tazlăul Mare, la Pîrîu, şi încă şi acel sat mai înainte spus, anume Floceştii, şi cu moară, tot pe Tazlăul Mare, ca să fie acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Tazlăul [Mare][10], care este la gura Piştoasei, uric de la noi şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Şi încă am dat în mîinile rugătorului nostru egumen, chir popa Timoftei, de la această sfîntă mănăstire a noastră, şi acel privilegiu pe care l-a dat în mîinile noastre Pătru, fiul lui Belco,şi cu copiii săi.

Iar hotarul acelor poieni mai sus scrise şi al acestui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri [17].

Boiarii anume: Tăutul [vel] logofăt, Duma, Gangur, Dragoş dvornicul, Hărmana[18], Iaţco Hudeci, Dajboga[18], Ştefula[18] pîrcălab dé Hotin, Micotă i Reaţeş pîr(călabi) ot Niamţ, Andreica Ciortorovsco[vi], Groze pîr(călab)[19] de Orheiu, Ion Săcară pîr(călab) de Cetate Noao, Dinga, Clănău [vel] spat(ar), Boldur vist(ier), Erimie [vel] post(elnic), Movila pah(arnic), ⟨Frunteş⟩[20] stolnic, Şandrea comisul.

Din Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ ianuarie 16.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 388—389. Copie slavă din prima jumătate a sec. XVIII.

O trad., din aceeaşi vreme, ibidem, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 17—18; un rez. grecesc, de la sf. sec. XVIII, la Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu"-Iaşi, ms. nr. 277 (III-99) p. 1 (nr. 3).

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 813—816 (nr. 281).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 450—455 (nr. CCXXIX) (aceeaşi copie şi trad. din prima jumătate a sec. XVIII); *D.I.R.*, A, II, p. 152—154 (nr. 138) (trad., după aceeaşi copie).

---

[1] În loc de: Гѣ.
[2] În loc de: нашимъ.
[3] Omis.
[4] În loc de: приснолѣкаии.

www.dacoromanica.ro

[5] În loc de: Мика (cf. mai jos).
[6] În loc de: вниѣ.
[7] Corectat din 8сна.
[8] În loc de: 8крѣпнмъ.
[9] În loc de: нашь.
[10] Această mănăstire nu se află pe Tazlăul Mare, ci pe Tazlăul Sărat. În primul document original în care este menționată (1481 (6989) februarie 1), ea este numită „de la Tazlău" (wт(ъ) Тазлова) (cf. *D.R.H.*, A, II, nr. 233).
[11] În loc de: прѣс(ѣа)тѣи чистѣи и прѣвл(а)гословенѣи.
[12] În loc de: нашемъ.
[13] În loc de: Великомь.
[14] În loc de: да.
[15] În loc de: хотарѫ.
[16] Urmează sfatul domnesc în românește (v. traducerea).
[17] V. nota 16.
[18] Nume transcris de copist în forma genitivală slavonă.
[19] Urma „Hotin", care apoi a fost șters.
[20] Loc gol.

87 1491 (6999) ianuarie 16, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) 8зрит(ъ) или его чт8чи 8слышит(ъ), wже пріндоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) 8сими нашими молдавскими боiре, Стана, дочка Драгомира Кашотъ, и братаничи ен, Їwн(ъ), и сестра его, Федка, с(ы)н(о)ве Мирча Кашотъ, и дочки Ѹдрѣ, на нмѣ Тздора и сестра ен, Ѩнн8шка, и сестричичи Оудрѣ, на нмѣ Шандрѣ и брат(ъ) его, Баско, и сестра нх(ъ) Ѩнкоушка, оун8кове Грозѣ Кашотъ, по нх(ъ) доброи волн, нкким(ь) непон8жденн, а нн присловани, и продали свою правою wтчин8, wт(ъ) нх(ъ) праваго оурнка, едно село на Смилwи, на нмѣ где бил(ъ) Балач(ь); та продали тое село нашем8 вѣрном8 пан8 Могила чашник8, за р̃л злат(ъ) татарскнх(ъ).

И 8стал(ъ) пань Могила чашник(ъ) та заплатил(ъ) 8си тоти пинѣзи р̃л злат(ъ) оу р8ки Стани, дочка[1] Драгомира Кашотъ, и братаничем(ъ) ен, Їwн8 и сестри его, Федки, с(ы)новwм(ъ) Мирча Кашотъ, и дочкам(ъ) Оудрѣ, Тздори и Ѩнноушци, и сестричичем(ъ) Оудрѣ, Шандри и Баск8 и сестри нх(ъ), Ѩнн8шци, 8н8кове Грозѣ Кашотъ, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боiре.

Ино мы видѣвше нх(ъ) доброи волн и токмеж(ь) и полн8ю заплат8, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли нашем8 вѣрном8 пан8 Могила чашник8 тое прѣд(ъ) реченое село на Смилон, на нмѣ где бил(ъ) Балачь, да ест(ъ) ем8 wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходwм(ь), ем8, и дѣтем(ъ) его, и 8н8чатом(ъ) его, и прѣоун8чатом(ъ) его, и прѣцѣрѣтwм(ъ) его и въсем8 родъ его, кто сѣ ем8 изберет(ъ) наближнїн, непорѣшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) том8 выше писанном8 сел8 да ест(ъ) wт(ъ) 8сих(ъ) сторwн(ъ) по стором8 хотар8, кѣда из(ъ) вѣка ожидали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниѣ писанаго, мы, Стефана воевод, и вѣра прѣвъзлюбленних(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Їлеѣандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣмы, вѣра пана Гангѣра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Їицка Хѣдича, вѣра пана Штефѣла паркалаба Хотинского, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша паркалаби wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѩндреика Чорторwвского, вѣра пана Грози паркалаба Ѡрхенского, вѣра пана Їwн(ъ) Секаръ паркалаба Новоград-ского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъ8 спътарѣ, вѣра пана Болдора внстнѣрника,

www.dacoromanica.ro

вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Фроунтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комиса, и вѣра всѣх(ъ) бояр(ъ) нашѣх(ъ) молдавскѣх(ъ), великѣх(ъ) и малѣх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашѣх(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ь изверет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) би емѫ не порѫшна(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али би емѫ оутвръдил(ъ) и зкрѣпил(ъ), занѫже есми емѫ дал и потвръдил за его правѫю и вѣрнѫю слѫжбѫ и за што wн(ъ) соби кѫпил(ъ) на свон правїн пинѣзи.

И на болшѫю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣл есми нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъоутѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пис(а) Тодер(ъ) Дїак(ъ), в Сѵч(а)ви, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̄ц̄ч̄ѳ̄ ген(арїа) ѯ̄ї.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Пан(ъ) Могила чашник.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Stana, fiica lui Dragomir Caşotă, şi nepoţii ei de frate, Ion şi sora lui, Fedca, fiii lui Mircea Caşotă, şi fiicele lui Udrea, anume Tudora şi sora ei, Anuşca, şi nepoţii de soră ai lui Udrea, anume Şandrea şi fratele lui, Vasco, şi sora lor, Anuşca, nepoţii lui Grozea Caşotă, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, un sat pe Smila, anume unde a fost Balaci; şi au vîndut acest sat credinciosului nostru pan Moghilă ceaşnic, pentru 130 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat pan Moghilă ceaşnic şi a plătit toţi aceşti bani, 130 de zloţi, în mîinile Stanei, fiica[1] lui Dragomir Caşotă, şi ale nepoţilor ei de frate, Ion şi sora lui, Fedca, fiii lui Mircea Caşotă, şi ale fiicelor lui Udrea, Tudora şi Anuşca, şi ale nepoţilor de soră ai lui Udrea, Şandrea şi Vasco şi sora lor, Anuşca, nepoţii lui Grozea Caşotă, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit credinciosului nostru pan Moghilă ceaşnic acest sat pe Smila mai înainte spus, anume unde a fost Balaci, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Fronteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn

www.dacoromanica.ro

al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credncioasa lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ ianuarie 16.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Pan Moghilă ceaşnic.

⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩: Ispisoc de la Ştefan vodă pe un sat ⟨pe⟩[2] Simila, ce s(e) numeşte La Balaciu.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 77. Orig., perg. (30×57 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Іw Стефанъ воєвода, гwсподар Земли Мwлдавскоw.

O menţ., cu data greşită: 6969 ⟨1461⟩, intr-un izvod de doc. al Ruseteştilor, din 1765 octombrie, ibidem, LVIII/174, p. 3 şi 4.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/40.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 804—808 (nr. 279).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 446—448 (nr. CCXXVII) (text slav); *D.I.R.*, A, I, p. 313 (nr. 376) (menţ. din 1765 octombrie, cu data greşită: 1461 (6969); II, p. 149—150 (nr. 136) (trad., după orig.).

[1] Cuvînt scris deasupra rîndului.
[2] Omis.

88 1491 (6999) ianuarie 16, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефанъ(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскоw. Знаменитw чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), късмм(ъ) кто на нем(ь) възрыт(ъ) или чтwчи его wслышит, wже прїиндє, прмд(ъ) нами и прмд(ъ) wснмы нашими мwлдавскимы бwпре, великимы и малимн, Мара, дочка Нєгина, wнука Іwна Цwтка, по ен доброи волн, никим(ь) непонwжена, а нн прислована, и продала свою правwю wтнинwю wт(ъ) своего праваго и питомаго wрика, wт(ъ) wрика wнка ен Іwна Цwтка, що имал(ъ) wн(ъ) wт(ъ) дєда нашего, wт(ъ) Алєѧндра воєводн, єдно село, на имѣ Wрличєнїи; та продала слwгам(ъ) нашим(ъ) Миклъwш и братwв єг(о), Инкwв, с(ы)н(о)ве Данковичь(ь), за нѣ[1] злат татарскыχ(ъ).

И wставше нашн слwги, Миклъwш(ь) и брат(ъ) єгw, Инкw, и заплатнли wсн исполна тотн вншє писаннїи пинѣзи, нѣ злат(ъ) татарскыχ(ъ), в рwкы Мари, дочка Нєгина, wнука Іwна Цwтка, прмд(ъ) нами и прмд(ъ) нашими бопре.

Ино мы, видѣвше межє нними нχ(ъ) дwбрwю волю и тwкмеж(ь) и полнїи заплат(ъ), а мы, такwждере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръдили слwгам(ъ) нашим(ъ) Миклъwщ и братwв его, Инкw, тwе прмд(ъ) реченное село, на имѣ Wрличєнїи, да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) wрик(ъ) и съ късем(ь) дwχwдwм(ь), им(ъ), и дєтем(ъ) нχ(ъ), и wнwчатwм(ъ) нχ(ъ), и прѣwнwчатwм(ъ), нχ(ъ) и прѣшwрѣтwм(ъ) нχ(ъ) и късемw родw нχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорwшено николиже, на вѣкы.

И хотар(ъ) томw селw, Wрличєнилwрь, пwченща wт(ъ) конець поле wт(ъ) пwт(н), wт(ъ) толѣ, по кран доуброви, горѣ на старїи пwт(ь), wт(ъ) толѣ, стадимь пwтwм(ь), до тромна, в кран дwброви wт(ъ) Брwщин(ъ), wт(ъ) тwлѣ wсїи

www.dacoromanica.ro

краєм(ь) [2] дѫбровн до хотарѣ йрѫмецинлшрь, шт(ъ) толѣ, черес(ь) лѫс(ь) и черес(ь) поток(ъ), ѕ рнпъ, шт(ъ) толѣ, по пѫд(ъ) дила, ѕ жидовиннъ, шт(ъ) толѣ, повише монастирѣ, по бѫковинн, ѕ Лнχїн Поток(ъ), та, черес(ь) Лнχїн Поток(ъ), шпѫт(ъ) ѕ конець поле, где вѣχодит(ъ) пѫт(ь) шт(ъ) леса. Тое вес(ь) χотар(ъ).

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниіе писанаго, мы, Стефана воеводы, и вѣра прѣвъзлюбленыχ(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Йлеѫандра и Богдана-Блада, и вѣра бонар(ъ) нашыχ(ъ): вѣра пана Дѫмы, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Драгшше дѫорнинка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Йицка Хѫдича, вѣра пана Даѫбога, вѣра пана Шефѫла пръкалаба Хотинского, вѣра пана Йнкотъ и <пана>[3] Рѣцеша пръкалабн Немецкїн, вѣра пана Йндренка Чорторѫескоro, вѣра пана Грози Йнкотнч(а) пръкалаба Ѳрχенского, вѣра пана Іѫн(ъ) Секарь пръкалаба Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Болдѫра внетїарника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Йохила чашника, вѣра пана Іѫн(ъ) Фрѫнтеша столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѫснχ(ъ) бонар(ъ) нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ), великыχ(ъ) и малиχ(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити <наше>[4]н Земли Йшладавскшн, шт(ъ) дѣтен нашиχ(ъ) или шт(ъ) нашего родѫ или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ь изберетъ г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Йшладавскон, тот(ъ) бн им(ъ) не порѫшил(ъ) нашего даанїѫ и повтверъжденїѫ, али бы им(ъ) якрѣпил(ъ) и ѫтверъдил(ъ), занѫже есмо им(ъ) дали и потверъдили за иχ(ъ) правѫю и вѣрнѫю слѫжбѫ и за цо шни собн кѫпили за свон правїн и ч(н)стїн пинѣзи.

Й на болшѫю крѣпшсть и повтверъжденїе томѫ въсемѫ вниіе писанномѫ, велѣли есмы нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ лшгофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Мътїашь, въ Соучавѣ, в(ъ) л(ѣ)тш хѕцчѳ, ген(арїа) ѕї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Mara, fiica Neagăi, nepoata lui Ioan Ţutcă, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă din uricul său drept şi propriu, din uricul unchiului ei, Ion Ţutcă, pe care l-a avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod, un sat, anume Urgicenii; pe acesta l-a vîndut slugilor noastre Miclăuş şi fratelui său, Iancu, fiii lui Dancovici, pentru 52 de zloţi tătăreşti[1].

Şi s-au sculat slugile noastre Miclăuş şi fratele lui, Ianco, şi au plătit deplin toţi acei bani mai sus scrişi, 52 de zloţi tătăreşti, în mîinile Marei, fiica Neagăi, nepoata lui Ion Ţutcă, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală dintre ei şi plată deplină, noi, de asemenea, am dat şi de la noi şi am întărit slugilor noastre Miclăuş şi fratelui său, Ianco, acel sat mai înainte spus, anume Urgicenii, să le fie de la noi uric, şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat, al Urgicenilor, <să fie> începînd de la capătul cîmpului de la drum, de acolo pe marginea dumbrăvii, în sus la drumul vechi, de acolo pe drumul vechi, pînă la troian, la marginea dumbrăvii de la Broşteni, de acolo tot pe marginea[2] dumbrăvii pînă la hotarul Arămeştilor, de acolo, peste pădure şi peste pîrîu, la rîpă, de acolo, pe sub deal, la jidovină, de acolo, mai sus de mănăstire,prin făget, la Pîrîul Rău, şi, peste Pîrîul Rău, înapoi la capătul cîmpului, unde iese drumul din pădure. Acesta este tot hotarul.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a ⟨panului⟩[3] Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea Micotici pîrcălab de Orhei, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldur vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Ion Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, pe cine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării ⟨noastre⟩[4], Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lor slujbă şi pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ ianuarie 16.

Institutul de istorie şi arheologie „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fond Spiridonie, XXXII/1 a-b. Orig., perg. (34,5×56 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută. Cu o trad. din 1845 noiembrie 1, de Hrisanth ieromonah.

Altă trad., din sec. XVIII, cu data de an greşită: 6979 ⟨1471⟩, la Arh. St. Iaşi, CLXIV/4.

O foto., ibidem, MXXXVIII/82, şi alta, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/41.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000- XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 809—812 (nr. 280).

EDIŢII: „Columna lui Traian", VIII (1877), nr. 4, p. 188—190 (text slav, cu abateri, după o copie a lui A. D. Xenopol, şi trad.); Ghibănescu, *Opt urice slavone*, p. 30—36 (nr. V) (text slav, cu erori şi lipsuri, şi trad.); idem, *Ispisoace*, I_1, p. 32—36 (nr. 12) (text slav, cu erori şi lipsuri, şi trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 448—450 (nr. CCXXVIII) (text slav, cu unele abateri, şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, II, p. 151—152 (nr. 137) (nr. 137) (trad., după orig.).

---

[1] De la и братъ (şi fratele) pînă aici, scris de aceeaşi mînă pe loc răzuit; pentru preţul satului, cf. doc. nr. 201.

[2] Всн краиѣ(ъ), corectat de diac din ѣ краї (la marginea).

[3] Omis.

[4] Rupt şi şters.

89 1491 (6999) ianuarie 17, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) нлї его чтѵчи ѕслышит(ъ), wже прїиде, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашими молдавскими бояре, Драголе, дочка Драгомира wт(ъ) Кобъле, по ен доброн волн, никим(ь) непонѵжена, а не присловдна, и продала свою правѵю wтчинѵ, wт(ъ) своего правого оѵрика, wт(ъ) ѵрика w(тъ)ца ен, Драгомира, едино село на Кобъле, на имѣ Кълненещїи, где бил(ъ) w(тъ)ца ен дом(ъ) Драгомира; та продала тое село нашемѵ вѣрномѵ панѵ Козми ѵшарю, за р̃м златн татарскиχ(ъ).

И ѕставше пан(ъ) Козма ѕшарь и заплатил(ъ) ѕси тоти книге писанніи пинѣзи, р҃м̃ злати татарскиχ(ъ), ѕ рѫки Драголе, дочка Драгомира, перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими бояре.

Ино мы, видѣвше иχ(ъ) доброи волн и токмеж(ь) и полніи заплат(ѕ), а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) дали и потвердили панѕ Козми ѕшарѕ тое прѣд(ъ) реченое село на Кобъле, на нмѣ Кълиенщіи, где бил(ъ) дом(ъ) w(тъ)ца ен, Драгомира, да ест(ъ) емѕ wт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсемь доходом(ь), емѕ, и дѣтемь его, и ѕнѕчатомь его, и прѣоунѕчатомь его, и працѕрватомь его и въсемѕ родѕ, кто сѣ емѕ изберет(ъ) наближніи, непорѕшено николиже, на вѣки.

И хотарь томѕ книге писанномѕ селѕ да ест(ъ) по старомѕ хотарѕ wт(ъ) ѕсиχ(ъ) сторон(ъ), кѕда нѕ вѣка wжинали.

И пак(ъ), привилїе що имал(ъ) Драгомир на тое село и wт(ъ) що кѫпил(ъ) Козма ѕшар(ь) wт(ъ) тое привилїе, а тое привилїе ест оу рѫки Пътрѕ и Їwнѕ wт(ъ) Черетїмни.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, книге писаннаго, мы, Стефана воевод, и вѣра прѣвъзлюблениχ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Їлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ): вѣра пана Дѕми, вѣра пана Гангѕра, вѣра пана Драгоша, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Їицка Гѕдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѕла Хотинского, вѣра пана Мнкотъ и пана Рѣцеша пръкалабове wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Грози пръкалаба Сорхенского, вѣра пана Секаръ пръкалаба Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клънъwа спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Моχила чашника, вѣра пана Фрѕнтеша столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра бояр нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ), великиχ(ъ) и малиχ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь наш<ен Земл>[1]н Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашиχ(ъ) нли wт(ъ) нашего родѕ нли пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ь избер<етъ>[1] г(о)сп(о)д(а)ремь бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) що би не порѕшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы <ем>[1]ѕ оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), занѕже есми емѕ дали и потвръдили за его правѕю и <в>[1]ѣрнѕю слѫжбѕ и за що wн(ъ) собн кѫпил(ъ) за свои правїи пинѣзи.

И на бѫлшее крѣпостъ и потвръжденїе томѕ въсемѕ книге писанномѕ, велѣли есми нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтѕлѕ логофетѕ, писати и нашѕ печат(ь) привѣсити к семѕ листѕ нашемѕ.

Писал(ъ) Їwнь дїак(ъ), въ Сѕчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕцчѳ[2], м(ѣ)с(м)ца ген(варїа) з̃ї.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Пан(ъ) Козма ѕшар(ь).

⟨Altă însemnare, din sec. XVIII⟩: † Υρίκ του Κελνεστι.

† Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domnul Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, Dragole, fiica lui Dragomir de la Cobîle, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă din uricul ei drept, din uricul tatălui ei, Dragomir, un sat la Cobîle, anume Călieneştii, unde a fost casa tatălui ei, Dragomir; şi a vîndut acel sat credinciosului nostru pan Cozma uşar, pentru 140 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

Şi s-a sculat pan Cozma uşar şi a plătit toţi acei de mai sus scrişi bani, 140 de zloţi tătăreşti, în mîinile Dragolei, fiica lui Dragomir, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoe, şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit panului Coz ma uşar acel de mai sus spus sat la Cobîle, anume Călieneştii, unde a fost casa tatălui ei, Dragomir, ca să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui mai sus scris sat să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Şi iarăşi, privilegiul ce l-a avut Dragomir pe acel sat, ce l-a cumpărat Cozma uşar, acel privilegiu este în mîinile lui Pătru şi ale lui Ion din Ceretiiani.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri noldoveni: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa planului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din fiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioada lui slujbă şi pentru că el şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion diac, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩, luna ianuarie 17.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Pan Cozma uşar.

⟨Altă însemnare, din sec. XVIII⟩: † Uric pe Călineşti; ⟨şi alta, din acelaşi secol⟩: Călineşti, la Siret.

⟨Tot pe verso, un rezumat al actului, de la mijlocul sec. XIX⟩: .6979 ⟨1471⟩ ghenar(ie) 17. Ispisocul domnului Stefan v(oie)v(o)d prin care întăreşte Cozmii uşeriu cumpărătura satului Călineştii de pe Cobîla, de la Dragole, fata lui Dragomir. II.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 595. Orig., perg. (33,5×46 cm.), pecete atirnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

O foto., la Inst. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/42.

O copie după Mihailovici (v. EDIŢII), cu data corectată, şi comentariu, la Bibl., Acad., A 2000 — XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 817—818 (nr. 282).

EDIŢII: Mihailovici, *Doc. Constantinopol*, p. 4—6 (nr. 2) (trad. editorului, cu unele greşeli şi cu data de an citită 6979 ⟨1471⟩[3]); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 271—273 (nr. 87) (trad., după Mihailovici, cu data de an corectată în 6999 ⟨1491⟩); *D.I.R.*, A, II, p. 154—155 (nr. 140) (trad., după Costăchescu).

www.dacoromanica.ro

[1] Rupt.
[2] ϡ (90) făcut cað (70), de unde şi greşeala rezumatorului din sec. XIX şi a primului editor al actului.
[3] V. nota precedentă.

90 1491 (6999) ianuarie 17, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс снмь листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтѵчи ѕслышит(ъ), иже прїиде, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими молдавскими боире, Драголе, дочка Драгомира wт(ъ) Кобъле, по ен доброн воли, никимь непонѵжена, а ни присловона, и продала свою правѵю wтчинѵ, wт оурика wт(ь)ца ен, Драгомира, едино село на имѣ Черетїмни ѕ Кобъле; та продала тое село слѵгам(ъ) нашим(ъ) Петри и братѵ его, Їwнѵ, за р҃л҃г златн татарскиҳ(ъ), цо же бил(ъ) кѵпил(ъ) тое село wт(е)ць ен, Драгомир(ъ), wт(ъ) Мърѵшка, wт(ъ) женн Чюмалевича wт(ъ) Кобъле.

И ѕставше наши слѵги, Петрѣ и братъ его, Їwн(ъ), и заплатили ѕси тотн вниже писанїи пинѣзи, р҃л҃г злат(ъ), оу рѵки Драголе, дочки Драгомира wт(ъ) Кобыле, перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими боире.

Ино мы, видѣвше иҳ(ъ) доброн воли и токмеж(ь) и полнїи заплат(ъ), а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили слѵгам(ъ) нашим(ъ) Петри и братѵ его, Їwнѵ, тое прад(ъ) реченое село, на имѣ Черътїмнїи ѕ Кобъле, да ест(ъ) имь wт(ъ) нас(ъ) ѵрикь и съ въсемь доходом(ь), им(ъ), и дѣтемь иҳ(ъ), равно и ѵнѵчатомь иҳ(ъ), и прѣѵнѵчатомь иҳ(ъ), и праѵѵрѧтом(ъ) иҳ(ъ) и въсемѵ родѵ иҳ(ъ), кто сѧ им(ъ) изберетъ наближнїи, непорѵшено николоже, на вѣки.

И хотарь томѵ вниже писаномѵ селѵ да ест(ъ) почеиши wт(ъ) конец(ь) пза ставова и черес(ъ) поле, на столпъ, wт толѣ черес(ъ) поле на великом(ѵ) дѵбѵ, а wт(ъ) дѵба диломь(ь), черес(ь) добровѵ, до бѵковинѵ, wт(ъ) бѵковинѵ на верхъ Хлабничюм(ь), да wпат(ъ) дилwм(ь) до також(е) става. То ест(ъ) вес(ь) хотарь.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниже писанаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюблениҳ(ъ) с(ы)нwвь г(о)с(по)д(ст)ка ми, Їлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр нашиҳ(ъ): вѣра пана Дѵми, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Драгоша дворника, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Ицка Гѵдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Щефѵла Хотинского, вѣра пана Инкотъ и пана Рѣцеша пръкалабове wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Грози пръкалаба Ѳрхеиского, вѣра пана Секарь Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клънѣша спътарѣ, вѣра пана Колдора внетѣрника, вѣра пана Ерємїа постелника, вѣра пана Мохила чашника, вѣра пана Фрѵнтеша столника, вѣ<ра пана Шанд>[1]ра комиса и вѣра ѵсиҳ(ъ) бояр нашиҳ(ъ) молдавскиҳ(ъ), великиҳ(ъ) и малиҳ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѵдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашиҳ(ъ) или wт(ъ) нашего родѵ или пак(ъ) <бѵдь ког>[2]о Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) цо ен не порѵшил(ъ) нашего да<нїа и потв>[2]ръжденїа, али цо ен им(ъ) оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), за<нѵже есми имъ дали и по>[2]твръдили за иҳ(ъ) правѵю слѵжбѵ и за цо ини собн кѵпили за свон правїи пинѣзи.

И на бѵлшее <крѣпость>[1] и потвръжденїе томѵ въсемѵ вниже писанномѵ, велѣли есми на<ше>[2]мѵ вѣрномѵ панѵ, Тѵстѵлѵ логофетѵ, писати и нашѵ печат(ь) привѣсити к семѵ листѵ нашемѵ.

Пис(а) Їwн(ъ), ѕ Сѵчавн, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕцчѳ, м(ѣ)с(м)ца ген(арїа) ѕ҃ї.

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, Dragole, fiica lui Dragomir de la Cobîle, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul tatălui ei, Dragomir, un sat, anume Ceretiani, la Cobîle; şi a vîndut acel sat slugilor noastre Petrea şi fratelui său, Ion, pentru 133 de zloţi tătăreşti, pe care sat îl cumpărase tatăl ei, Dragomir, de la Maruşca, femeia lui Ciumală de la Cobîle.

Şi s-au sculat slugile noastre, Petrea şi fratele lui, Ion, şi au plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 133 de zloţi, în mîinile Dragolei, fiica lui Dragomir de la Cobîle, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Petrea şi fratelui său, Ion, acel sat mai înainte spus, anume Cerătianii la Cobîle, să le fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie începînd de la capătul iazului heleşteului şi peste cîmp, la stîlp, de aici peste cîmp la stejarul mare, iar de la stejar pe deal, peste dumbravă, pînă la făget, de la făget la obîrşia Hlabnicului şi înapoi pe deal pînă la acelaşi iaz. Acesta este tot hotarul.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Grozea pîrcălab de Orhei, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa ⟨panului Şand⟩[1]ru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania ⟨şi⟩[2] întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că ⟨le-am dat şi le⟩[2]-am întărit pentru slujba lor dreaptă şi pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare ⟨putere⟩[1] şi întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩, luna ianuarie 17.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 15. Orig., perg. (32 × 42 cm), rupt şi şters la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată, parţial, la margine, cu legenda: † Печать ⟨І⟩ѡ Г⟨тєфань⟩ воєвѡда, гвспоѕар Земли Мѡлдавскои. Cu o trad., fără sfatul domnesc, din 1788 martie 5, de Gheorghe Evloghie dascăl.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/43.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 819—821 (nr. 283).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 456—457 (nr. CCXXXI) (text slav şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, II, p. 155—156 (nr. 141) (trad., după orig.).

[1] Şters.
[2] Rupt.

91 1491 (6999) februarie 26, Suceava.

† Ꙗ(н)л(ѕ)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс снм(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) ѕзрит(ъ) нли его чтѕчи ѕслышит(ъ), wже прїндоша, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боꙗре, наши слѕги, Станчюл(ъ) Стъростескоул(ъ) и братїм его, Иванко и Исанко, с(ы)н(о)ве Федка Стъростескѕла, ѕнѕкове Мнхѕла Старостнча и Жѕржа Фратовского, по нх доброн волн, никим(ь) непонѕжени, а ни присиловани, и продали свою правѕю wтнинѕ wт(ъ) нх(ъ) правого ѕрнка, wт(ъ) оурика дѣда нх(ъ) Жѕржа Фратwескаго, двѣ села над(ъ) Нистри, едно на имѣ Дрнсливое, а дрѕгое где бил(ъ) Носко. Та продали слѕгам(ъ) нашим(ъ), панѕ Пѕрече спътарѕ и братѕ его, Иванкѕ Толочко, и сестри нх(ъ), Ѳлюшцн, и братаничем(ъ) нх(ъ), Данчюл(ъ) и Петрнман(ъ), с(ы)н(о)ве Иванка гѕменника, и сестричичем(ъ) нх(ъ), Мнхънлашѕ и Копачю, с(ы)н(о)ве Басилнсн, за р҃н злат(ъ) татарскнх(ъ).

И ѕставше наши слѕги, пан(ъ) Пѕрече спътар(ъ) и брат(ъ) его, Иванко Толwчко, и сестра нх(ъ), Ѳлюшка, и братаничеве нх(ъ), Данчюл(ъ) и Петрнман(ъ), и сестричичеве нх, Мнхънлаш(ь) и Копач(ь), та заплатнли ѕсн тотн р҃н злат(ъ) ѕ рѕки Станчюлѕ Стъростескѕл(ъ) и братїмм(ъ) его, Иванко и Исанко, прмд(ъ) намн и прмд(ъ) нашимн боꙗре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полнѕю заплатѕ, а мы, такwждере, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли слѕгам(ъ) нашим(ъ), панѕ Пѕрече спътарѕ и брѕтѕ[1] его, Иванкѕ Толочко, и сестри нх(ъ), Ѳлюшцн, и братаничем(ъ) нх(ъ), Данчюл(ъ) и Петрнман(ъ), и сестричичем(ъ) нх(ъ), Мнхънлаш(ь) и Копач(ь), тотн прѣдреченїн двѣ села над(ъ) Нистри, на имѣ Дрнсливое, и где бнл(ъ) Носко, да сѣт(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ), нх(ъ), и ѕнѕчатwм(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѕчатом(ъ) нх(ъ), и прѣцѕрѣтwн(ъ) нх(ъ) и въсемѕ родоу нх(ъ), кто сѣ им(ъ) нзберет(ъ) наближнїн, непорѕшено николнже, на вѣкы.

И пак(ъ), ѕ тот(ъ) же час(ъ), ѕстал(ъ), прмд(ъ) намнж(е) и прмд(ъ) нашимн боꙗре, слѕга наш(ь) Иванко Толочко, по его доброн волн, та продал(ъ) петѕю част(ь) wт(ъ) тнх(ъ) двох(ъ) сел(ѕ), wт(ъ) Дрнсливое и wт(ъ) где бнл(ъ) Носко, що сѣ бнла прнходнла ѕ его част(ь), тота петам част(ь), и продал(ъ) братѕ своемѕ, слѕѕѣ нашемѕ панѕ Пѕрече спътарѕ, за л҃ злат(ъ) татарскнх(ъ). И заплатнл(ъ) пан(ъ) Пѕрече спътаръ и тотн л҃ злат(ъ) ѕ рѕки братѕ своемѕ Иванкѕ Толочнко, прмд(ъ) намн и прмд(ъ) нашимн боꙗре.

Ино и мы, такwж(е), по нх(ъ) волн, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли слѕѕѣ нашемѕ панѕ Пѕрече спътарѕ и тотѕ петѕю част(ь) wт(ъ) тнх(ь) двох(ъ) сел(ѕ) да ест(ъ) емѕ wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходwм(ь), алн wпроче сесрн его, Ѳлюшкн, и братанпк(н)[2] его, Данчюла и Петрнмана, с(ы)нове Иванка гѕменнпка, и сестричнч(н) его Мнхънлаша и Копача, с(ы)н(о)ве Басилнсн, емѕ, и дѣтем(ъ) его, и ѕнѕчатом(ъ) его, и прѣѕнѕчатwм(ъ) его, и прѣцѕрѣтwм(ъ) его и въсемѕ родѕ его, кто сѣ емѕ нзберет(ъ) наближнїн, непорѕшено николнже, на вѣкы.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ хотар(ъ) тим(ъ) дѣѡм(а) выше писанним(а) селам(а) да ест(ъ) ѡт(ъ) всн҃х(ъ) сторон(ъ) по старомѹ хотарѹ, кѣда из вѣка ожнвали.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воевод҃, и вѣра прѣвъзлюбленн҃х(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѩлеѯандра и Богдана-Ѣлада, и вѣра бояр(ъ) нашн҃х(ъ): вѣра пана Дѹма, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Драгоше дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Ѩцка Хѹдича, вѣра пана Ѩефѹла Хотинского, вѣра пана Ѩикотъ и пана Рѣцеша паркалабове ѡт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѩндренка Чорторѡвского, вѣра пана Грози Ѯрѣнского, вѣра пана Секаръ Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѹ спътарѣ, вѣра пана Болдора внстѣрника, вѣра пана Ѯремїа постелника, вѣра пана Ѩохила чашника, вѣра пана Фрѹнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра всн҃х(ъ) бояр(ъ) нашн҃х(ъ) молдавскн҃х(ъ), и великн҃х(ъ) и малн҃х(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашн҃х(ъ) или ѡт(ъ) нашего рода или пак(ъ) бѹд(ь) кого Б(ог)ъ извберет(ъ) г(о)сп)о)д(а)рь бити нашен Земли Ѩолдавскон, тот(ъ) бн им(ъ) не порѹшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїѧ али бн им(ъ) ѹтвръдил(ъ) и зкрѣпил(ъ), занѹж(е) есми им(ъ) дали и потвръдили за н҃х(ъ) правѹю слѹжбѹ и за цю ѡнн собн кѹпнли на свон правїн пинѣзи.

Ꙗ на болшѹю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѹ въсемѹ выше писанномѹ, велѣли есми нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѹтѹлѹ логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал(ъ) Тѡадер(ъ) дїак(ъ), ѹ Сѹч(а)ви, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̄ц̄ч̄ѳ̄, м(ѣ)с(м)ца фев(рѹарїа) к̄ѕ̄.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre, Stanciul Stărorestescul şi fraţii lui, Ivanco şi Isaico, fiii lui Fedca Stărostescul, nepoţii lui Mihul Starostici şi ai lui Giurgiu de la Frătăuţi, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, din uricul bunicului lor Giurgiu de la Frătăuţi, două sate pe Nistru, unul anume Drislivoe, iar celălalt unde a fost Nosco. Şi au vîndut slugilor noastre, pan Purece spătar şi fratelui său, Ivanco Tolocico, şi surorii lor, Oliuşca, şi nepoţilor lor de frate, Danciul şi Petriman, fiii lui Ivanco gumelnic, şi nepoţilor lor de soră, Mihăilaş şi Copaci, fiii Vasilisei, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, pan Purece spătar şi fratele lui, Ivanco Tolocico, şi sora lor, Oliuşca, şi nepoţii lor de frate, Danciul şi Petriman, şi nepoţii lor de soră, Mihăilaş şi Copaci, şi au plătit toţi acei 150 de zloţi în mîinile lui Stanciul Stărostescul şi ale fraţilor lui, Ivanco şi Isaico, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre, pan Purece spătar, şi fratelui său, Ivanco Tolocico, şi surorii lor, Oliuşca, şi nepoţiior lor de frate, Danciul şi Petriman, şi nepoţilor lor de soră, Mihăilaş şi Copaci, acele două sate pe Nistru înainte spuse, anume Drislivoe şi unde a fost Nosco, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Şi iarăşi, în acelaşi ceas, s-a sculat, tot înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, sluga noastră Ivanco Tolocico, de bunăvoia lui, şi a vîndut a cincea

www.dacoromanica.ro

parte din acele două sate, Drislivoe şi unde a fost Nosco, care acea a cincea parte a căzut în partea lui. Şi a vîndut-o fratelui său, slugii noastre pan Purece spătar, pentru 30 de zloţi tătăreşti. Şi a plătit pan Purece spătar şi acei 30 de zloţi în mîna fratelui său Ivanco Tolocico, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci şi noi, de asemenea, după bunăvoia lor, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre pan Purece spătar şi această a cincea parte din acele două sate să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, însă deosebit de sora lui, Oliuşca , şi de nepoţii lui de frate, Danciul şi Petriman, fiii lui Ivanco gumelnic, şi de nepoţii lui de soră, Mihăilaş şi Copaci, fiii Vasilisei, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor două sate mai sus scrise să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Dragoş vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului Ştefuł de la Hotin, credinţa panului Mîcotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Grozea de la Orhei, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Boldor vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor slujbă şi pentru că şi-au cumpărat cu banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩, luna februarie, 26 zile.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Drislovca, Noscova, s-au întărit lui Purice spat(ar).

⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩: A mănăstirei Sfîn(tu)lui Savva, în Basarabia.

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 139. Orig., perg. (39,5×50 cm), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, гѡспоѳдр Земли Мѡлдавскои. Cu două trad.: una din 1794 octombrie 10, de Andrei tălmaciu căpitan, şi alta, din 1865 octombrie 15, de Dimitrie G. Peşacov, translatorul Direcţiei Generale a Arhivelor Statului ale României.

O copie slavă, din prima jumătate a sec. XVIII, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 695—696. O trad., din sec. XVIII, la Bibl. Acad., LXX/47.

O foto., ibidem, Fotografii, LXXVIII/16, alta, la Arh. St. Iaşi, MXXXVIII/83, şi alte trei, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/44 a, b şi c.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 822—825 (nr. 284).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Hăjdeu, *Arch. ist.*, I_1, p. 156—157 (nr. 247) (text slav şi trad.); Ghibănescu, *Surete*, XIV, p. III (rez. al editorului); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 458—460 (nr. CCXXXII) (text slav); idem, *Album*, pl. 70 (facs.); *D.I.R.*, A, II, p. 156—158 (nr. 142) (trad., după orig.).

[1] Greşit, pentru братъ.
[2] În loc de: братанич(ь).

92 1491 (6999) martie 9.

Їѡ Стефан(ъ) воевода. Venit-au, înainte noastră şi înainte boiarilor noştri, Iliana, fata lui Moisăi, nepoata popii Micului, de a lor[1] bunăvoi, au vîndut a sa driapt(ă) ocină şi moşie, satul anume Crăeştii, pre Ribricia; aceasta au vîndut-o preutesăi popii Petrii, drept 100 zloţi. Şi au plătit toţ(i) banii deplin, acea 100 zloţi, în mînule Ilenii, fetii lui Moisăi, înainte noastră şi înainte boiarilor noştri. Şi dires(e)le ci-au avut în acestu sat, di la unchiul nostru, Iliiaş vodă, şi-au dat în mînule ei.

Şi noi, dacă am vădzut a lor de bunăvoi tocmală şi plată deplin(ă), noi încăş am dat şi am întărit ca să-i fie de la domniia me driaptă ocin(ă) şi moşie şi uric de întăritură cu tot vinitul, în veci, lor, şi copiilor, şi nepoţilor, şi strénepoţilor şi a tot niamul, cît s-a alegi mai de aproapi.

Iar hotarul acestui sat Crăeşti ca să fie din toate părţile pe hotarul cel vechi, pe unde de veci au înblat. [Aceasta scriem].

6999 ⟨1491⟩ mart(ie) 9.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 187. Trad. din prima jumătate a sec. XVIII.

Altă trad., din aceeaşi perioadă, ibidem, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 19.

O copie, după ms. nr. 629, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 826 (nr. 285).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 461—462 (nr. CCXXXIII) (trad. din ms. nr. 629); *D.I.R.*, A, II, p. 158 (nr. 143) (aceeaşi trad.).

[1] În loc de: „a ei."

93 1491 (6999) aprilie 20, Suceava.

[Тиж(е)][1] Стефан(ъ) в(ое)вода, г(о)сп(о)сарь Земли Молдавскон. Даходом(ъ), и полиловахом(ъ) [2], и ѕтвръдихом(ъ) и ѕкрѣпих(ъ) наши с(вѧ)тыи м(о)н(а)стир(ь) сътворих(ъ) на [Белнкомн] [3] Тазлове, съ трїи селове нже wт(ъ) наших(ъ) правїих(ъ) г(о)сп(о)д(а)рских(ъ) сел(ъ) що на Бистрице именим(ь) <Зънещїи и Столничїи>[3] и Фанрїи, нж(е) ѕстїе Краковѣ, що тоти селове быше wт(ъ) wкол(ъ) двор(ъ) наших(ъ) wт(ъ) Камен(е), како да ест(ъ) нашен с(вѧ)тѣи монастир wт(ъ) Тазлове, идеже ест(ъ) храм(ъ) Рожд(е)ство пресфетии и ч(н)стен и прев(а)гословенїи владиницен[4] нашен Б(о)городице и прнснод(ѣ)вен Марїе, где ест(ъ) м(о)л(е)бник(ъ) наш(ь) кнр(ъ) попа Тимоѳен, и съ вьсем(ь) доходом(ь) и съ млнии ѕ Столнич(н), на Бистрнцн, и съ цеѕами и стрѣлами.

И пак(ъ) дадох(ъ) и помиловах(ъ) г(о)сп(о)дство мн наш(ен) више писанїѣи с(вѧ)тїи м(о)н(а)стнр Тазлове съ едино село, именим(ъ) Бурецїи, на Сърет(ъ), идеже именѣет сѧ Фундул(ъ), що тото село Бурецїи прнслушно бѣ къ Баковскнх(ъ) дворов(ъ) и съ мѣсто за пасник8, черес(ь) Сърет(ъ) ѕ пѣстнии идеже имѣнѣет

www.dacoromanica.ro

сѫ монастир(ѣ) и съ болотами на Сѣрет(ѣ), да ест(ѣ) нашемѹ с(вѧ)томѹ вишє писанномѹ м(о)н(а)стирн Тазловскомѹ и съ вѣсем(ѣ) доχодом(ѣ) wт(ѣ) нас(ѣ) вѣкъ, непорѹшенно наколнже, на вѣкы.

И χотар(ѣ) тем(ѣ) вишє писаннім(ѣ) селам(ѣ) на Кистрнце да ест(ѣ) по старнм(ѣ) χорарн и томѹ вишє писанном(ѣ) село на Сѣрет(ѣ) да ест(ѣ) wт(ѣ) вснχ(ѣ) сторон(ѣ) по старомѹ χотарѹ, по кѹда нз века wжнвали.

И на то ест(ѣ) вѣра н(а)шего г(о)с(по)д(ст)ва, вишє писаннаго, Стефан(а) в(ое)вод(н), и вѣра превъзлюбленнҳ(ѣ) с(ы)нов г(о)сп(о)д(ст)ва мы[н], Иλеѯандрѹ и Богдана-Влада, и вера божр(ѣ) нашнҳ(ѣ). [Тое пишем(ѣ)].

Wт(ѣ) Сѹчава, л(ѣ)т(о), хѕцчѳ апр(нлїе) к̃[5].

[De asemenea][1], Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Am dat, şi am miluit, şi am întărit şi am împuternicit sfintei noastre mănăstiri, pe care am făcut-o la Tazlăul [Mare][3], trei sate din satele noastre drepte domneşti, ce sînt pe Bistriţa, anume: ⟨Zăneştii şi Stolnicii⟩[4] şi Faurii, mai jos de gura Cracăului, care acele sate au fost din ocolul curţilor noastre de la Piatra, ca să fie sfintei noastre mănăstiri de la Tazlău, unde este hramul Naşterii preasfintei şi curatei şi preabinecuvîntatei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară, Maria, unde este rugătorul nostru, chir popa Timothei, şi cu tot venitul şi cu mori la Stolnici, pe Bistriţa, şi cu ştezele şi cu gîrlele.

Şi iarăşi am dat şi am miluit domnia mea sfînta noastră mănăstire mai sus scrisă, Tazlău, cu un sat, anume Bureştii, pe Siret, unde se numeşte Fundul, care acel sat Bureştii a fost ascultător de curţile de la Bacău, şi cu loc de prisacă peste Siret, în pustie, unde se cheamă Mănăstirea, şi cu bălţi la Siret, să fie sfintei noastre mănăstiri mai sus scrise, a Tazlăului, şi cu tot venitul, de la noi uric, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor sate mai sus scrise pe Bistriţa, să fie după vechile hotare, şi al acelui sat de pe Siret să fie din toate părţile după vechile hotare, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri. [Aceasta scriem].

Din Suceava, anul 6999 ⟨1491⟩ aprilie 20.

Boiarii anume: Tăutul [vel] logofăt, Duma, Gangur, Dragoş vor(nic), Hrămana[6] şi Iaţco Hudeciu, i Dajboga[6] şi Ştefula[6] Hotinschi[7], Mic[s]ota[6] ⟨şi⟩ Reaţeşa[6] pîr(călab) de Neamţu, Ciortorovsco[8], şi Grozia pîr(călab) de Orheiu, Ion Săcară pîr(călab) de Cetatea Noaî, Dinga, Clănău spăt(ar), Boldur [vel] vist(ier), Erimie [vel] post(elnic), Mohila pah(arnic), Frunteş stolnicul, Şendre[9] comisul.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 544 r. — 545 r. Copie din prima jumătate a sec. XVIII.

Două rez. greceşti, cu data de an greşită: 6969 ⟨1461⟩, la Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu" — Iaşi, ms. nr. 277 (III/99), p. 39 şi 87.

O copie după ms. nr. 628, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 827—829 (nr. 144).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 463—466 (nr. CCXXXV) (copie slavă şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 158—159 (nr. 144) (trad.).

---

[1] Se referă la actul precedent de pe filă (1480 (6988) ianuarie 25—v., în *D.R.H.*, II, doc. nr. 223).

[2] Greşit, pentru дѧдоѥом(ѣ) и помловаѥом(ѣ).

[3] Mai jos, mănăstirea este numită „de la Tazlău" (wт(ѣ) Тазлов) (cf. şi nota 10 de la doc. nr. 86).

www.dacoromanica.ro

[4] Loc gol în copie; completat după rez. grecesc de la Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu" — Iași (v. descrierea arheografică).
[5] Urmează, în românește, sfatul domnesc (v. mai jos).
[6] Forma genitivală slavonă a numelui.
[7] de la Hotin.
[8] În loc de: Ciortorovschi.
[9] În loc de: Șandru.

94 1491 (6999) septembrie 16.

6999 ⟨1491⟩ sep(tem)v(rie) 16.

Ispisoc sîrbăsc[1]... de la domnul Ștefan v(oie)vod prin cari întărește mănăstirea Mărinii, fata Berinii[2], pe moșii sate drepte a ei, de pe Tazlău, anume Berești, și, pe din sus, Petrileștii și Boșotenii, și, diasupra Nadișii, satul anume Năsoeștii, ca să-i fii uric, cu tot venitul, ei și fiilor lui[3].

Iar hotarăle tuturor acelor mai sus scrisă sate să fii despre alte părți pe bătrînile hotară, pe undi din vechiu au umblat.

Arh. St. Iași, Anaforele, nr. 29, f. 65 (nr. 1). Rez. din 1839.

Alte patru rez.: unul, după o trad. de clucerul Pavel Debrici, avînd numai data de an: 6999, într-o carte de judecată din 1817, ibidem, Condica K, nr. 378, p. 188 v., al doilea, avînd tot numai data de an: 6999, ibidem, Anaforele (fără număr), f. 183, al treilea, cu data de an: 6969, într-o anafora din 1837 mai 18, ibidem, Anaforale, nr. 13, f. 127 (nr. 1), și ultimul, cu data de lună: ianuarie, ibidem, Divanul domnesc, Tr. 353, op. 384, dos. 4, f. 170, 175 (ars în timpul celui de al doilea război mondial).

Copii după rezumatele de mai sus, cu excepția celui din 1817, și comentariu, cu data: 1491 ianuarie 16, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 802 (nr. 277).

EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 310 (rez. din 1817, cu data: 6999); *ibidem*, X, p. 177 (rez. într-o hotarnică din 1813 septembrie 19, cu data: 6999); *ibidem*, XVII, p. 292 (rez. într-o mărturie hotarnică din 1814 mai 25, cu data greșită: 6099 iulie 22); Rosetti, *Despre clasele agrare*, p. 190 (rez. după trad. veche); idem, *Pămîntul*, p. 178 (rez. cu data: 1491 ianuarie 16); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 51 (nr. XXXI) (rez. din 1837, cu data: 1461 septembrie 16) și p. 466 (nr. CCXXXVI) (rez. din 1839, cu data: 1491 septembrie 16); C.V. Dimitriu, *Bacăul istoric*, p. 27 (rez., după I. Bogdan, p. 466).

S-a reținut data de 6999 ⟨1491⟩ septembrie 16 deoarece ea apare în majoritatea rezumatelor („ianuarie" sau „iulie" din unele rez. pot reprezenta lecturi eronate favorizate de asemănarea elementelor grafice, în formă prescurtată, ale acestora cu ale cuvîntului „ianuarie" (ген.). De asemenea, actele pentru unele proprietăți din acest document datează din această perioadă (cf. doc. din 1492 (7000) și 1497 (7005) martie 15 — în acest volum, nr. 106 și nr. 220).

[1] Urmează: „cu tălmăcire lui".
[2] În rez. din 1837 mai 18 (v. descrierea arheografică): „fata lui Berilă". (Cf. Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 310; XVII, p. 177); „Berini" este forma genitivală slavă a numelui „Berea" (cf. și doc. din 1497 martie 15, în acest volum nr. 220).
[3] În loc de: „ei".

95 1491 (6999) octombrie 15.

6999 ⟨1491⟩ oc(tom)v(rie) 15.

Suret [1]... de pe ispisoc sîrbăsc de la Ștefan v(oie)vod, întăritori lui Oana Teliagă și fimeii sale, Mușii, pe o a triia parte a satului Ruptura[2], pe Berheci, partia din gios, cu loc de moară în Berheci, ci au cumpărat-o de la Nastasie și sora iai, Marta, fetile Magdii, drept cincizăci[3] zloț(i) tătărăști, ⟨arătîndu-i și hotarul, după cum au umblat din vechiu⟩[4].

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Iaşi, Anaforale, nr. 2, f. 95 r. Rez. din 1833 martie 23.

Alte două rez.: unul din 1833 martie 23, şi altul, după o copie slavă, intr-o carte de judecată a Divanului, din 1823 iunie 22, ibidem, Tr. 67, op. 75, dos. 1, f. 49 r. şi 34 v. şi, respectiv, Condica K, nr. 331, p. 38 (nr. 1).

Copii ale celor trei rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ‹*Doc. Ştefan cel Mare*›, f. 833 (nr. 288).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 226 (nr. 1/6) (menţ. a unei copii dintr-o carte de judecată a Divanului din 1823 iunie 22); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 487 (nr. CCXLII) (rez., incomplet, al editorului, după rez. din 1823 iunie 22); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 22 (rez. din 1823 iunie 22); idem, *Doc. mold. Ştefan*, p. 151 (nr. 42) (rez. din 1833 martie 23); *D.I.R.*, A, II, p. 161 (nr. 147) (rez., după M. Costăchescu).

---

[1] Urmează: „tălmăcit de Gheorghi Evloghi dascălu".

[2] În rez. din 1833 martie 23 (v. descrierea arheografică) urmează, între paranteze, explicaţia tîrzie: „iar acum, Brehneştii".

[3] În rez. din 1823 iunie 22 (v. descrierea arheografică): „55".

[4] Completat după acelaşi rez.

96 1491 (6999) octombrie 15, Suceava.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Io Ştefan voevod, domn Ţării Moldaviei. Înştiinţare facem, cu această carte a noastră, tuturor cui vor căta pre dînsa sau o vor auzi-o cetindu-li-se, [iată] că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor alor noştri moldoveneşti boiari, a mari şi a mici, rugătoriul nostru, chir popa Grigorie[1], egumenul mănăstirii Bistriţei, unde iaste hramul Adormirei preasfintei de Dumnezeu născătoarei şi pururea fecioarei Mariei, şi cu toţi cei întru Hristos fraţi, ce sîntu petrecători acolo, de nime siliţi, nici învăluiţi, ci de a lor bunăvoe, au vîndut din drept uricul mănăstirii trei sate, cari aceaste trei sate fost-au date acestei sfinte mănăstiri de cătră jupănul Negrea[2], din al său drept uric şi din ispisoc ce l-a avutu-l el de la bunul nostru, de la Alexandru voevod, anume Crăstoae, pre Racova, unde au fost Pătru, feciorul Crăstei, alt sat anume Bălcarii[3], tij pre Racova,unde au fost Oană, fratele lui Pătru, şi al treilea sat, anume Curteştii, tij pre Racova, unde au fost feciorul lui Naneş. Şi aceaste trei sate le-au vîndut domnii meale, direpţ doao sute de zloţi tătărăşti, cum şi ipisocul ce l-au avut această sfîntă mănăstire a Bistriţei pre aceaste de mai sus arătatele trei sate de la bunul nostru, de la Alexandru voevod, numitul popa Grigorie arhimandritul şi cu toţi cei întru Hristos fraţi de la această sfîntă mănăstire, încă l-au datu-l în mînule domnii meale.

După aceasta, au mai venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, Drăgălina şi cu soru-sa, Maruşca, fetele[4] Cozmei Streaşină, şi nepoţii lor, Ion şi cu soru-sa, Mariia, ficiorii Mihului, toţi nepoţi ai lui Feair, şi iarăşi de bunăvoia lor, de nime siliţi, nici învăluiţi, şi au vîndut a lor direaptă ocină din a lor direpţ uric, din uricul moşilor lor, a lui Feair şi a lui Pătru şi a Cozmei Streaşină, şi acest sat pre Racova, anume Feereştii[5], unde au fost casăle moşilor lor, a lui Feair şi a lui Petre şi a Cozmei Streaşină, şi acest sat l-au vîndutu-l iarăşi domnii meale, direpţ una sută zloţi tătărăşti, cum şi ispisocul ce l-au avut moşii lor, Feair şi Pătru şi Cozma Streaşină, pre acest sat de la unchii noştri, de la Iliiaş şi Ştefan voevozi, pe cînd au fost încă în pace, încă l-au datu-l în mîna domnii meale.

După aceaia, au mai venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, popa Băilă din Vaslui cu vărul lui...[6] şi cu soru-sa,Neacşa, fii ai lui Băilă celui bătrîn, şi iarăşi de a lor bunăvoe, de nime siliţi, nici asupriţi, şi au vîndut a lor direaptă ocină din drept uricul lor, din uricul tatălui lor, a lui Băilă celui

www.dacoromanica.ro

bătrîn, un sat pre Racova, anume Păuceştii, unde au fost Păucă cel bătrîn; şi acest sat l-au vîndutu-l[e] iarăşi domnii meale, drept cincizeci zloţ tătăreşti.

După aceaia, au mai venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, Groza[7] Rohat, feciorul lui Oanăş[8] Ungureanul, fratele lui Feair... [9] şi iarăşi de a lui bunăvoie, de nime silit, nici asuprit, şi au vîndut a lui direaptă ocină, din uricul tătăni-său, a lui Oanăş[8] Ungureanul, un sat pre Racova, anume Rohaţii, unde au fost casa tătăni-său, a lui Oanăş Ungureanul; şi acest sat l-au vîndutu-l iarăşi domnii meale, drept cincizeci zloţi tătărăşti, cum şi ispisocul ce l-au avut tatăl său, Oanăş Ungureanul, pre acest sat de la unchii noştri, de la Iliiaş şi de la Ştefan voevozi, încă l-au datu-l în mîna noastră.

După aceaia, au mai venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, sluga noastră Toader Hasnăş şi iarăşi de a lui bunăvoe, de nime silit, nici asuprit, şi au vîndut a lui direaptă ocină, din drept uricul lui, din uricul moşului său, feciorul lui Hasnăş, şi din ispisocul ce l-au avut el de la moşul[10] nostru, de la Alexandru voevod, doao sate pre Bîrlad, din sus de tîrgul nostru, de Vaslui, anume Băltenii, în gura Stebnicului[11], şi, de iastă parte de Bîrlad, Deleni[12], şi o selişte, anume Micleştii, care aceaste doao sate şi această selişte le-au vîndutu-le iarăşi domniei meale, drept doao sute patruzeci zloţi tătărăşti, cum şi ispisocul ce l-au avut moşul său, ficiorul lui Hasnăş, de la moşul[10] nostru, de la Alexandru voevod, pre aceaste sate, încă l-au datu întru mînule noastre.

După aceaia, au mai venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, Nastea şi soru-sa, Sohiica, featele lui Steţco Dămăcuşescul, nepoatele lui Dămăcuş stolnicului, şi de bunăvoia lor, de nime silite, nici asuprite, şi au vîndut a lor direaptă ocină, din a lor drept uric, din uricul moşului[13] lor, Dămăcuş stolnicul, ce l-a avut el de la moşul[10] nostru, de la Alexandru voevod, un sat pre Bîrlad, din sus de Vasluiu, anume Măreşenii[14], unde au fost Mareş judele, şi l-au vîndutu-l domniei meale, drept şaptezeci zloţi tătărăşti.

După aceaia, au mai venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, Costul Părăş[15] şi soru-sa, Drăghita, fiii Armancăi, şi seminţenia[16] lor, Toader şi surorile lui, Sasca, Parasca şi Docica[17], fii Anuşcăi, toţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, şi de a lor bunăvoe, de nime siliţi, nici asupriţi, şi au vîndut a lor direaptă ocină, din a lor drept uric, din uricul moşului [13] lor, a lui Ştefan Mesehnea, un sat din sus de Vaslui, în Dumbravă, unde au fost casa a moşului [13] lor, a lui Ştefan Mesehnea, şi l-au vîndutu-l iarăşi domniei meale, drept cincizăci zloţi tătărăşti.

După aceaia, iarăşi au venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, Anna şi surorile ei, Maruşca şi Armanca, featele Dobrei, nepoatele lui Brudur, şi de a lor bunăvoe, de nime sălite, nici asuprite, şi au vîndut a lor dreaptă ocină, din a lor drept uric, din uricul moşului lor, a lui Brudur, ce l-au avut ele de la moşul nostru, de la Alexandru voevod, doao sate pre Vasluiu, din sus de tîrgul Vasluiului[18], anume Brudureştii, unde au fost satul a lui Drăgoi şi a Tomei, şi l-au vîndutu-l iarăşi domniei meale, drept una sută zloţi tătărăşti.

După aceaia, au mai venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, Ionaşco[19], feciorul Jorăi, nepot Giurgii Răspop, şi de a lui bunăvoe, de nime silit, nici asuprit, şi au vîndut a lui direaptă ocină, din uricul ce l-au avut moşul lui, Giurgea Răspop, un sat, anume Mărăţăi, pre Vasluiu, iar numele celui sat din vechiu a fost Părtănoşi, şi l-au vîndutu-l iarăşi domnii meale, dreptu şăptezăci <de zloţi>[20] tătărăşti.

După aceaia, au mai venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, Nastea, fata Anuşcăi, nepoata lui Ioan Curui, şi de a ei bunăvoe, de nimeni sălită, nici asuprită, şi a vîndut ale ei direpte ocine, din al ei drept uric, doao

www.dacoromanica.ro

sate între Crasna şi între Bîrlad, anume Filipeştii şi, mai din gios de acest sat, într-acelaşi hotar, Săcuenii, unde au fost Stanciul Săcuiul; şi le-au vîndut iarăşi domniei meale, drept şasăzăci zloţi tătărăşti.

După aceaia, iarăşi au mai venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri boiari, sluga noastră Ştefu1 şi cu soru-sa, Mărina, fii Maruşcăi, nepoţi ai lui Ştefu1 Jumătate, şi seminţenia[21] lor... [22] şi fraţi lui, Bila şi Oance, ficiorii Marinei, nepoţi ai lui Giurge Giumătate, şi nepoata lor, Marina[23], fata Mîndrei, şi nepotul ei de frate, Silea, şi soru-sa, Donea, fiii Fedorii[24], nepoţi lui Oană Jumătate, şi de a lor bunăvoe, de nimeni siliţi, nici asupriţi, şi au vîndut a lor direaptă ocină din uricul moşului lor, a lui Oană Giumătate, din ispisoc ce el l-a avut de la moşul nostru, Alexandru voevod, un sat pre Bîrlad, în gios de tîrgul Vasluiului, tot cu toate cuturile, unde au fost Balosinăuţii, şi l-au vîndutu-l iarăşi domnii meale, drept cinci sute zloţi tătărăşti.

Deci domnia mea, sculîndu-ne, am plătit toţi deplin aceşti de mai sus bani, în somă de una mie patru sute şi noao zeci de zloţi tătărăşti, toţi cu bani gata, după cum şi mai sus arătăm, denaintea tuturor alor noştri boiari; şi plătind domnia mea toţi deplin, ne-am sculat şi am întors şi am supus şi am lipit toate aceste de mai sus numitele sate şi silişte către tîrgul nostru al Vasluiului şi să fie domniei meale uric cu tot venitul şi fiilor domnii meale, şi nepoţilor, strănepoţilor, răstrănepoţilor şi la tot neamul domniei meale, neruşeit nici odinioară, în veaci.

Apoi iarăşi domnia mea am socotit şi am miluit pe şoltuzii şi pîrgarii şi pre toţi oamenii cei săraci din tîrgul Vasluiului şi le-am întărit obiceaiul cel veachiu, precum că nici un om dintr-înşii dintru care au lăcuinţă a lor acolo, în Vasluiu, nici cît de puţină vamă[25] să nu aibă a plăti acolo în tîrgul Vasluiului, nici la un fel de alişveriş, fără numai să plătiască aceia cari vor aduce peşte în tîrgu, adică de la o maje un peşte, şi de la o căruţă iarăşi un peşte, iară mai mult nemică.

Iar, apoi, hotarul tîrgului nostru al Vasluiului şi celorlalte tuturor satelor şi sălişteloг se începe din malul Racovei, de la o movilă săpată, ce iaste în gura Fîntănei, din giosul Tîrcovei, apoi prespre cîmp la deal[26], la capul rădiului Păuceştilor, la un stejar însemnat şi o movilă lîngă acestaşi stejar, şi apoi rădiul în sus, pe deasupra dealului şi peste drum, la un stejar mare ce iaste buor într-însul; de acolo pe marginea rădiului, pe deasupra luncii, la un stejar teşit şi iarăşi buor pre dînsul şi movilă săpată lîngă dînsul, de acolo şi[27] la mijlocul rădiului ⟨pînă la drumul Petreştilor, la un frasin, ce este iarăşi într-însul buor şi movilă săpată lîngă dînsul; de acolo iarăşi prin mijlocul rădiului⟩[28], pe drumul Coşeştilor[29], şi apoi drumul în margine rădiului la doi stejari cu buori şi movile săpate în vîrful dealului de către Stebnic, lîngă Coşeşti[30], de acolo drept printre stejarii şi peste heleşteul Stebnicului, în marginea iazului aceluia la movila săpată, în gura zăpodiei, apoi zăpodia la deal, la movila săpată, de acolo peste rădiu la costişe, la stejar însemnat şi apoi la marginea luncii, la un ulm mic, apoi peste luncă la un stejar însemnat ci iaste în malul Bîrladului, apoi la Bîrlad în dreptul Fîntînei Stanciului, şi apoi ⟨Bîrladul⟩[31] în gios pînă în dreptul ⟨gurii pîrîului⟩[31] Telejnii, şi apoi peste Bîrlad în malul Bîrladului, la movila săpată; ⟨di-acole peste drumul cel mare la dial, la movila săpată⟩[31] ci iaste în gios de Hotceşti[32]; de acolo la deal, unde au fost viia cea veche, la movila cea săpată, de acolo prin dumbravă pînă în capătul rădiului celui lung pără într-un stejar însemnat, apoi, prin rădiu şi în marginea rădiului despre Portari, pînă la un frasin însemnat; de la frasinul acesta la movila săpată, de acolo dealul în gios la movila săpată apoi, prin rădiu şi prin zăpodie, la deal, la movila săpată; de acolo prespre cîmp şi

www.dacoromanica.ro

prespre pîrăul Sărăţii la deal, la ruptură şi la movila săpată lîngă drum, şi apoi apucă drumul la movila săpată ce-i în malul Vasluiului, şi apoi apucă Vasluiul în gios pîră în gios de un păr, apoi trece Vasluiul la movila sapată în malul Vasluiului, apoi drept la Dealul cel Mare, la movila săpată ce-i din gios de Grumăzeşti, şi apoi, peste zăpodie, la deal, la movila săpată lîngă drum, şi apoi apucă drumul la pădure, şi apoi pădurea în gios, şi din gios de pădure în capul dumbrăvii, în dreptul pădurii, la movila săpată, şi apoi în gios peste zăpodie şi peste drumul ce mearge de la Vaslui la Huşi [33], şi prespre cîmp la deal, la movila săpată, ce se numeşte Movila lui Băloş Ciuteş; de acolo, preste cîmp şi prespre trei zăpodii, la deal, la movila săpată ce iaste în dreptul Filipeştilor; şi apoi dealul în gios la movila săpată, de acolo prestre zăpodie la deal, la un stejar însemnat, de la stejarul acesta la vîrful dealului, la movila cea mare, ci iaste săpată în vîrful ei; de acolo întorcîndu-se spre Bîrlad şi peste pîrăul ce se numeşte al Săcuilor la movila săpată din gios de săliştea Săcuilor; de acolo, prespre cîmp, la movila săpată, şi de acolo tot preste cîmp la movila săpată, şi de acolo prespre cîmp şi preste drumul cel mare în malul Bîrladului, la movila săpată, apoi Bîrladul în gios pînă în gios de gura părăului ce se numeşte al Săcuilor, şi apoi preste Bîrlad, în malul Bîrladului, la movila săpată, de acolo drept preste luncă şi preste drum puţin mai ⟨din gios⟩ [34] de stîlpul Oprii, şi apoi la vărful dealului ce se numeşte Osoiu, la un stejar însemnat şi movila săpată, apoi întră în pădure şi apoi dealul prin pădure şi prestre drumul ce vine de la Deleni la Lipovăţ pînă la un (stejar cu buor) [35] şi apoi iarăşi apucă dealul prin pădure, pe deasupra Bilavăi [36], tocmai la vîrful dealului Orgoeştilor, şi apucă iarăşi dealul în pădure la Runcu, şi apoi preste dealul Horlăleşti [37], la Stebnic... [22] şi tot pe deasupra dealului, pe din sus de Fîntîna Blidarilor, la capul cel din sus a Runcului [38] în vîrful dealului, şi apoi în marginea pădurii, în gios de fîntîna unde iaste o salce... [22] preste Racova, la gura Fîntănei...[22] la movila săpată din gios de Tarcova [39], de unde am început. Atît iaste tot hotarul a tîrgului nostru a Vasluiului şi tuturor acestor de mai sus sate.

Şi spre aceasta iaste credinţa a mai sus numitei a noastre domnii, Io Ştefan voevod, şi credinţa a preiubiţilor fii ai domniei meale, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa alor noştri boiari, credinţa dumisale Duma, credinţa dumisale Gangur, credinţa dumisale Boldur vornic, credinţa dumisale Hrăman, credinţa dumisale Hudici, credinţa dumisale Dajbog, credinţa dumisale Muşat parcalab Hotinului, credinţa dumisale Micotă şi Reaţeş parcalabi de Neamţ, credinţa dumisale Ciortorovschie, credinţa dumisale Secară de la Novograd, credinţa dumisale Dinga, credinţa dumisale Clănău spătariul, credinţa dumisale Isac vistearnicul, credinţa dumisale Mohilă ceaşnic, credinţa dumisale Frunteş stolnic, credinţa dumisale Şandru comisul şi credinţa a tuturor boiarilor nostri ai Moldovei, a mari şi a mici.

Şi spre mai mare tărie şi întăritură tuturor acestor de mai sus scrise, poruncit-am la al nostru cinstit şi credincios boiarin, jupînului Tăutului logofătului, să scrie şi la această adevărată a noastră carte a noastră peceate să o leage.

A scris Toader diac, în Suceava, la anul 6999 ⟨1491⟩, luna lui octombrie, în 15 zile.

După Ghibănescu, *Surete*, XV, p. 25—30 (nr. XXX). Trad. veche între actele Vasluiului, aflate în posesia ing. Teodor din Bucureşti (*ibidem*, p. XLVIII).

Alte patru trad.: două, identice, de acelaşi traductor şi cu aceeaşi dată, la Bibl. Acad., LX/2, şi Arh. St. Iaşi, CDXXXIV/1, şi două, din sec. XVIII, cu partea de sfîrşit lipsă şi cu menţiunea că doc. era în această parte rupt., la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi),

www.dacoromanica.ro

f.576 r.—577 v. (cu data de zi: 5) şi ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 15 r. — v. şi 12 r.: două copii: una, încredinţată, la 1817 noiembrie 25, de Ion Miclescu ban, de la Isprăvnicia ţinutului Vaslui, întărită, la 1845 ianuarie 31, de Scarlat Herescu căminar de la Judecătoria Iaşi, secţia I, se afla la Arh. St. Iaşi, Tr. 1714, op. 1946, dos. 599, f. 80 (ars în timpul celui de al doilea război mondial), şi alta, după trad. din 1810 noiembrie 25, încredinţată de Pavel Debriţ, la 1816 aprilie 27, de Isprăvnicia ţinutului Tutova, la 1816 iunie 16, şi de cea a ţinutului Vaslui la 1819 martie 19, la Bibl. Acad., CLV/81: două rez., cu extrase din hotarnică: unul, într-o copie de pe altă copie adeverită de Isprăvnicia Tutovei în 1816, la Arh. St. Iaşi, Anaforele, nr. 18, f. 49 v (nr. 1), şi altul, după un suret adeverit de Nicolai Costandachi postelnic, la 1819 martie 19, într-o mărturie hotarnică din 1825 decembrie 15, la Bibl. Acad., MDCCCXXXVI/3 (nr. 10).

O copie, după Ghibănescu, *Surete*, XV, p. 25—30, şi alta, după trad. din 1810 noiembrie 25, de la Bibl. Acad., şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 845—859 (nr. 292).

ALTE EDIŢII: Rosetti, *Pământul*, p. 137 (nr. 1 b) (rez. după copia de la Arh. St. Iaşi, cu data socotită de editor în stilul de 1 septembrie); Ghibănescu, *Surete*, VII, p. CCXIII (menţ., după *Ms. Surete*, XXV, 99, cu luna greşită: august); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 476—485 (nr. CCXLI) (trad. din 1810 noiembrie 25, de la Bibl. Acad.); *D.I.R.*, A, II, p. 164—168 (nr. 150) (trad. de la Bibl. Acad.).

---

[1] În trad. din 1810 noiembrie 25, de Pavel Debriţ, urmează: „arhimandrit": v. şi mai jos.

[2] În trad. din ms. nr. 628 şi nr. 629 (Condicile Asachi) de la Arh. St. Bucureşti: „Negrul".

[3] În trad. lui Pavel Debriţ: „Bilcarii".

[4] În textul editat, greşeală de tipar: „fratele".

[5] În Condicile Asachi: „Féiréştii", iar în trad. lui Debriţ: „Fereştii".

[6] În trad. lui Debriţ, menţiunea: „lipsă": în întregirea lui Ghibănescu: „plemea" (în Condicile Asachi: „săminţia"); corect: „fratele".

[7] În Condicile citate: „Groze".

[8] În aceleaşi Condici: „Ioanăş": în copia din 1817 noiembrie 25 (cf. şi I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 478, n. 6): „Ianoş".

[9] Aşa în textul editat; în Condicile citate: „Feribegov"; în copia din 1817 noiembrie 25: „Fiere Bergu"; în orig. nu a putut fi „Feriz-berg", cum a tradus Pavel Debriţ, ci, probabil, Feir (Ферь) şi un al doilea nume (cf. şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 478, n.6).

[10] Adică: „bunicul".

[11] În Condicile citate şi în copia din 1817 noiembrie 25 (cf. şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 478, n. 9): „Stemnicului".

[12] În Condicile Asachi: „pe de amîndouă părţile Birladului i Delenii, din sus de tîrgul nostru Vasluiul".

[13] Adică: „bunicului".

[14] În Condicile Asachi: „Marişanii", iar în copia din 1817 (cf. şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 479, n.6): „Mărăşenii".

[15] În Condicile Asachi: „Coste Lie Păriş", iar în copia din 1817 (cf. şi I. Bogdan, *op.cit.*, p. 479, n.8): „Costelie Păriş".

[16] În loc de: „verii".

[17] În Condicile citate: „Dolca" (v. I. Bogdan, *op. cit.*, p. 479, n. 11).

[18] În aceleaşi condici urmează: „pe apa Vasluiului".

[19] În aceleaşi condici: „Bîlco (Birco)".

[20] Omis în textul editat.

[21] În loc de: „vărul".

[22] Aşa în textul editat; în trad. lui Pavel Debriţ, menţiunea: „lipsă".

[23] În loc de: „Marinca" (v. doc. nr. 108 şi 109).

[24] Greşit pentru: Fedca (cf. doc. nr. 109).

[25] În orig., desigur: vama cea mică (малое мито). (ca în hotarnica Birladului (v. do . nr. 151) (cf. şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 481, n. 12).

[26] În textul editat, probabil greşeală de tipar: „dal".

[27] În trad. lui Pavel Debriţ: „iarăşi".

[28] Omis (cf. Bibl. Acad., A 2000—XIV, f. 847 v.).

[29] În aceeaşi trad.: „Cocoşerilor", iar în copia din 1817 noiembrie 25 (v. I. Bogdan, *op. cit.*, p. 482, n. 7): „Cucoşerilor".

[30] În aceeaşi trad.: „Cocoşeri".

[31] Întregit după trad. lui Pavel Debriţ.

[32] În trad. lui Pavel Debriţ: „Hodceşti".

[33] În aceeaşi trad: „Husii".

[34] În textul editat, desigur greşeală de tipar: „puţin" (cf. trad. lui Pavel Debriţ).

www.dacoromanica.ro

[35] Întregit de Ghibănescu; în trad. lui Pavel Debriț, mențiunea: „lipsă".
[36] Bilahoi, azi Ghilahoiu.
[37] „dealul Horlălești" (în trad. de la Bibl. Acad., LX/12 — cf. și *D.I.R.*, A, II, nr. 150, p. 167: „vârvul Horleletii" —), traducere greșită pentru: „obîrșia Hovîrleatei".
[38] În aceeași trad. urmează mențiunea: „lipsă un rînd întreg".
[39] Mai sus: „Tîrcova".

97 1491 (6999) octombrie 15, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскwи. Знаменито чиним(ъ), нс сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) ктw на н(ь) оүзрит(ъ) или чтѣи его ѣслышит(ъ), wже прїиде, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѣсими нашими молдавскыми боꙗре, Настѣ, дочка Ивана Бъздъга, по своен доброи волн, никим(ь) непонѫжена, а ни присилована, и дала племеннкѫ своемѫ, слѫгѣ нашемѫ Балши, едно село на Подрагѣ, на имѣ Дръгѫшанїи, мало вниже Милева ставѫ, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боꙗре.

Ино ми, видѣвше иⷯ(ъ) доброю волю и доброе даанїе, що wна емѫ дала съ ѣсею своею доброю волею, а мы, такwждере, и wтъ насъ есмо дали и потврѣдили слѫгѣ нашемѫ Балши тое прѣд(ъ) реченое село на Подрагѣ, на имѣ Дръгѫшанїи, мало вниже Милева ставѫ, да ест(ъ) емѫ wт(ъ) нас(ъ) ѣрик(ъ) съ въсем(ь) доходwм(ь), емѫ, и <дѣтемъ>[1] его, и ѫнѫчатом(ъ) его, и прѣѫнѫчатом(ъ) его, и праүѫрѣтwм(ъ) его и въсемѫ родѫ его, кто сѧ емѫ изберет(ъ) наближнїи, непорѫшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) тwмѫ села зда ест(ъ) wтъ ѣсиⷯъ стwрwи(ъ) по старѫ хотарѫ, кѫда из вѣка wживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниже писанного, мы, Стефана воеводі, и вѣра прѣвъзлюбленныⷯ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Илеѧандра и Богдана-Влада, и вѣра боꙗр(ъ) нашиⷯ(ъ): вѣра пана Дѫми, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Болдѫра дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Хѫдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Мѫшата пъркалаба Хотинского, вѣра пана Микотъ и Рѣцеша пръкалабн wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторwвского, вѣра пана Секаръ Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъва спътарѣ, вѣра пана Ісака книтѣрника, вѣра пана Ѳремїиⷭ постелника, вѣра пана Мохнла чашника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Шандра кwмиса и вѣра ѣсиⷯ(ъ) боꙗр(ъ) нашиⷯъ молдавскыⷯ(ъ), великиⷯ(ъ) и малиⷯ(ъ).

И по <нашемь>[1] животѣ, кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашиⷯ(ъ) или wт(ъ) наш<его родѫ>[1] или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Мwлдавскон, тот(ъ) <що би емѫ не порѫшилъ нашего да>[1]анїи и повѣтръ<ждении или>[1] би емѫ ѫтвръдил(ъ) и ѫкрѣпил(ъ), занѫж(е) есмо <емѫ дали и по>[1]твръдили за его правѫю слѫжбѫ и за що wна емѫ дала <по своен доброи волн.

И на бо>[1]лшѫю крѣпwст(ь) и повѣтвръжденїе томѫ въсемѫ вниже писанномѫ, велѣли есмо нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Писаль Мътїаш(ь) дїак(ъ), ѫ Сwч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѯцчѳ, м(ѣ)с(а)ца wк(товрїа) ѣї.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Балше.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor

www.dacoromanica.ro

noştri moldoveni, Nastea, fiica lui Ivan Bîzdîg, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a dat vărului ei, sluga noastră Balşe, un sat pe Podraga, anume Drăguşanii, puţin mai sus de iazul lui Milea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi bună danie pe care ea i-a dat-o cu toată bunăvoia ei, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Balşe, acel sat înainte spus, pe Podraga, anume Drăguşanii, puţin mai sus de iazul lui Milea, să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lui, şi ⟨copiilor⟩[1] lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghila ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din ⟨neamul⟩[1] nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela ⟨să nu-i clintească⟩[1] dania şi întărirea ⟨noastră, ci⟩[1] să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că ⟨i-am dat şi⟩[1] i-am întărit pentru dreapta lui slujbă şi pentru că ea i-a dat ⟨de bunăvoia ei.

Iar pentru⟩[1] mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matiaş diac, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩, luna octombrie 15.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Balşe.
⟨Altă însemnare, din sec. XVIII⟩: Drăguşenii, No.1.

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 140. Orig., perg. (32×56 cm.) rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Іѡ Стєфань воєвѡда, гѡспод҃ар Земан Мѡлдавскѡн.

O trad., din prima jumătate a sec. XVIII, ibidem, ms. nr. 646 (Condica m-rii Bîrnova), f. 40 v.; o copie, din 1843 februarie 12, după trad. din 1796 august 31 de Andrei tălmaciu căpitan, la Bibl. Acad., MDCCCXXXV/4.

Două foto.: una, la Arh. St. Iaşi, MXXXVIII/84, şi alta, la Inst. de ist. şi arh. „A.D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/45.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A. 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 834—836 (nr. 289).

EDIŢII: Hăjdeu, *Arch. ist.*, I_1, p. 156 (nr. 246) (text slav incomplet şi trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Antonovici, *Documente*, „Făt Frumos", I, p. 127—128 (copie, autentificată la 1843 februarie 12, după trad. din 1796 august 31, de Andrei tălmaciu căpitan, cu data socotită de editor în stilul de 1 septembrie); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 468—470 (nr. CCXXXVIII) (text slav şi copia din 1843, după Antonovici); *D.I.R.*, A, II, p. 159—160 (nr. 145) (trad., după orig.).

[1] Rupt şi şters.
[2] Omis.

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскwи. Знаменито чиним(ъ), не сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или чтѣчи его ѣслышит(ъ), wже пріидоша, прѧд(ъ) намн и прѧд(ъ) ѣсимн нашимн молдавскымн боiаре, Настѣ и сестра ен, Марта, дочки Магднин, и съ своимн ѣнѣки, съ Косте и съ Ганѣ, ѣсн ѣнѣкове попа Фил<нпа>[1], по нѫ(ъ) добров волн, никим(ь) непонѣженн, а ни прнсловавн, и продали свою правѣю wтнинѣ wт(ъ) своего праваго ѣрнка, wт(ъ) ѣрнка дeда нѫ(ъ), попа Филнпа, цio нмал(ъ) wн(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Алеѯандра воеводи, едно село на Керхѣчи, на нмѣ Черника; та продали тое село слѣѕѣ нашемѣ, панѣ Марко спътарѣ, за р҃а злат(ъ) татарскиѫ(ъ).

И ѕставше слугa наш(ь), пан(ъ) Марко спътар(ъ), та заплатнл(ъ) ѣсн тотн внше писанїн пинѣзи, р҃а злат(ъ) татарскиѫ(ъ), ѕ рѣкы Настн и сестри ен, Марта, и ѣнѣкwм(ъ) нѫ(ъ), Косте и Гани, прѧд(ъ) намн и прѧд(ъ) нашимн боiары.

Н<но мы>[1], ѕидѣкше, меже нимн, нѫ(ъ) добрѣю волю и токмеж(ь) и полнѣю заплатѣ, а мн, такwждере, и wт(ъ) нас(ъ) есмь дали и потвръднли слѣѕѣ нашемѣ, панѣ Марко спътарю, тое прѧд(ъ) реченное село на Керхѣчи, на нмѣ Черника, да ест(ъ) емѣ wт(ъ) нас(ъ) ѣрнк(ъ) съ въсем(ь) доходwм(ь), емѣ, и дѣтем(ъ) его, и ѣнѣчатом(ъ) его, и прѣѕнѣчатом(ъ) его, и працѣрѣтwм(ъ) его и въсемѣ родѣ его, кто сѣ емѣ взберет(ъ) наближнїн, непорѣшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) томѣ селѣ да ест(ъ) wт(ъ) хотарѣ Ромънецилwр(ъ) до хотарь Итъвоецилwр(ъ), а wт(ъ) нншнх(ъ) стwрwн(ъ) да ест(ъ) по старомv хотарѣ, кѣда нз вѣка wжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, внше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленыѫ(ъ) с(ы)нwе(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Алеѯандра и Бwгдана-Елада, и вѣра боiар(ъ) нашиѫ(ъ): вѣра пана Дѣмы, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Хѣдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Мѣшата пръкалаба wт(ъ) Хwтин(ъ), вѣра пана Микотъ и Рѣцеш(а) пръкалабн wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторwвского, вѣра пана Секарь Новоградского, вѣра пана Днпга, вѣра пана Клънъѣ спътара, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Мохила чашника, вѣра пана <Фрѣнтеша столника>[1], вѣра пана Шандра комнса и вѣра въсѣхѫ(ъ) боiарь нашиѫ(ъ) мwлдавскиѫ(ъ), велнкиѫ(ъ) и малиѫ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Мwлдавскон, wт(ъ) дѣтен нашиѫ(ъ) нли wт(ъ) нашего рода нли пак(ъ) бѣд(ь) кого Б(ог)ъ взберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бнтн нашен Земли Мwлдавскон, тот(ъ) би емѣ не порѣшил(ъ) нашего даванїѧ и потвръжденїѧ, али што бы нм(ъ) ѣтвърдил(ъ) и ѣкрѣпил(ъ), занѣже есмь емѣ дали и потвъръднли за его правѣю слѣжбѣ и за цio wн(ъ) собн кѣпил(ъ) за свои правїн и ч(н)стїн пинѣѕи.

И на болшѣю крѣпwст(ь) и поѣтвърженїе twмѣ въсемѣ выше писанномѣ, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъѣтѣлѣ логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семѣ листѣ нашемѣ.

Писал(ъ) Мътїашь, ѕ Сѣчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ѕцчѳ wк(товрїа) е҃і.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Nastea şi sora ei, Marta, fiicele Magdei, şi cu toţi nepoţii săi, cu Coste şi cu Ganea, toţi nepoţii popii Fil<ip>[1], de bunăvoia lor,

www.dacoromanica.ro

nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină din uricul lor drept, din uricul bunicului lor, popa Filip, pe care l-a avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod, un sat pe Berheci, anume Cernica; şi au vîndut acel sat slugii noastre, pan Marco spătar, pentru 160 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, pan Marco spătar, şi a plătit toţi acei mai sus scrişi bani, 160 de zloţi tătăreşti, în mîinile Nastei şi ale surorii ei, Marta, şi ale nepoţilor lor, Costea şi Ganea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci ⟨noi⟩[1], văzînd între ei buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, pan Marco spătar, acel mai înainte spus sat pe Berheci, anume Cernica, să-i fie şi de la noi uric cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat să fie din hotarul Romăneştilor pînă la hotarul Itovoeştilor, iar din alte părţi să fie după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar la acesata este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului ⟨Frunteş stolnic⟩[1], credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i strice dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta lui slujbă şi pentru că el şi-a cumpărat pe banii săi drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărie a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matiaş, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ octombrie 15.

Biblioteca Naţională — Paris, Dapartamentul de manuscrise, Fond slav, nr. 69. Orig. perg., pecete atîrnată cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, господар Земли Мѡлдавскои.

Un clişeu, la Arh. St. Bucureşti, Microfilme, V C1, Rola 140, cadrul 529, după care s-a făcut o foto. la Inst. de ist. şi arh. „A.D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/46.

O trad., din prima jumătate a sec. XVIII, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 12v — 13r., şi alta, incompletă, din a doua jumătate a sec. XIX, ibidem, D.S. Moldova, nr. 28.

O copie a trad. din ms. nr. 629 şi a unui rez. cu data de lună greşită: aprilie, dintr-o spiţă de neam din 1833 octombrie 5, ce se afla în posesia lui N. A. Bogdan din Iaşi, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 837—838 (nr. 290).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 470—471 (nr. CCXXXIX) (trad. rom. incompletă din prima jumătate a sec. XIX); *D.I.R.*, A, II, p. 160—161 (nr. 146) (aceeaşi trad.); Ungureanu, *Doc. româneşti*, p. 284—286 (nr. 1) (text slav şi trad., după foto., publicate de I. Caproşu: facs. fig. 1); *Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 49—50 (nr. 61) (rez., după microfilm).

[1] Neclar în fotografie.

[2] Şters şi rupt în orig.

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс семъ(ь) листомъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтѣчи ѕслышит(ъ), иже прїидоше, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусинми нашими молдавскими боіаре, слѣга нашь(ь) Дѣма, с(ы)нъ Манев(н) от(ъ) Берхъ[1] Ілана, и сестричичи его, Драготъ Крѣмене и Цинтѣ, по нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѣжени, а ни присловани, и продали свою правѣю отини от(ъ) своего праваго оурика, едно село на верхъ[1] Ілана, на имѣ Мънецин, где бил дѡм(ъ) о(ть)ца нх(ъ) Ман(ѣ), и монастир(ь), где поток(ъ) ѕдарѣет(ъ)[2] от(ъ) дѣла ѕ нхже лѣса; та продали тое село и тот(ъ) монастирь[3] слѣзѣ нашемѣ Пътрѣ Селицѣнѣлѣ за о҃е злат(ь) татарскиχ(ъ).

И заплатил Пътрѣ Селицѣнѣл(ъ) оусн тотн о҃е злат(ъ) ѕ рѣкы Дѣмѣ, с(ы)нѣ Манев(н), и ѕ рѣки сестричичем(ъ) его, Драготъ Крѣмене и Цинтѣ, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боіаре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброи волн и токмеж(ь) и полнѣю заплатѣ, а мы, такожж(е), и от(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили[4] слѣзѣ нашемѣ Пътрѣ Селицѣнѣл тое прѣд(ъ) реченое село, на верхъ Ілана[5], на имѣ Мънецин, и монастир(ъ) где поток(ъ) ѕдарѣет[2] от(ъ) дѣлѣ ѕ нхже лѣса, да ест(ъ) емѣ от(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь) емѣ, и дѣтем(ъ) его, и ѕи<ѕча>[6]том(ъ) его, и прѣкиѕчатѡм(ъ) его, и прѣц<ѕрѣтѡм(ъ)>[6] его и въсемѣ родѣ его, кто сѣ емѣ изберет(ъ) наиблнжнїн, непорѕшенно николнже, на вѣкы.

И хотар(ъ) томѣ селѣ и томѣ монастирѣ[7] да сет(ъ) от(ъ) оуснх(ъ) сторѡн(ъ) по старомѣ хотарѣ, кѣда из вѣка ѡжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)дс(т)ва, выше писанно<го>[8], мы, Стефана воєводи, и вѣра прѣкъзлюбленнихχ(ъ) с(ы)нѡве г(о)сп(о)дс(тв)а[9] мн, Ілеѧандра и Богдана-Блада, и вѣра боіар(ъ) нашихχ(ъ): вѣра панѣ Дѣма, вѣра пана Гангѣра, вѣра пана Болдѣра дворнка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Мѣшата парк<алаба>[6] Хотн<нска>[6]го, вѣра пана Мнкотъ и пана Рѣцеша парк<алабове>[6] от(ъ) Нѣмца, вѣра пана Чорторѡвского, вѣра пана Секаръ Новоградскїн, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѣ спътарѣ, вѣра пана Исака, вѣра пана Єремїа пост<елника, вѣра пана Могила чашника>[6], вѣта пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана Шандра комнса и вѣра ѕснх(ъ) <боіаръ нашихъ молдавскихъ>[6], великнх(ъ) и малнх(ъ).

И по на[на]шим(ь) животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, от(ъ) дѣтен нашихχ(ъ) или от(ъ) нашего родѣ или бѣд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) би емѣ не порѕшил(ъ) нашего даанїа, али би емѣ оутвръдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѣже есми емѣ дали и потвръдили <за>[6] его слѣжбѣ и за цо инн собн кѣпил(н) на свон правїи пинѣзи.

И на болшее крѣпкост(ь) и потвръжденїе томѣ въсемѣ выше писанномѣ, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ папѣ, Тъоутѣлѣ логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семѣ листѣ нашемѣ.

Писал(ъ) Тодер(ъ), ѕ Сѣчави, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ѕцчѳ ѡк(товрїа) е҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră, Duma, fiul lui Manea de la Obîrşia Ialanului, şi nepoţii lui de soră, Dragotă Cremene şi Ţintea, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, un sat la obîrşia Ialanului, anume Măneştii, unde a fost casa tatălui lor, Manea, şi mănăstirea,

www.dacoromanica.ro

unde loveşte pîrîul din deal în pădurea lor; şi au vînut acel sat şi acea mănăstire slugii noastre Pătru Selişteanul, pentru 75 de zloţi tătăreşti.

Şi a plătit Pătru Selişteanul toţi aceşti 75 de zloţi în mîinile lui Duma, fiul lui Manea, şi în mîinile nepoţilor lui de soră, Dragotă Cremene şi Ţintea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Pătru Selişteanul acel sat mai înainte spus, la obîrşia Ialanului, anume Măneştii, şi mănăstirea unde loveşte pîrîul din deal în pădurea lor, să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat şi al acelei mănăstiri să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Muşat pîrc⟨ălab⟩[6] de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrc⟨ălabi⟩ [6] de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac, credinţa panului Eremia post⟨elnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic⟩ [6], credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis, şi credinţa tuturor ⟨boierilor noştri moldoveni⟩ [6], mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit ⟨pentru⟩ [6] slujba lui şi pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ octombrie 15.

Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 830r.-v (nr. 287). Text slav după o copie Ghibănescu de pe orig., perg. (26×43 cm), pecete atîrnată, pierdută; împreună cu o trad. din 1850 iulie 16, de banul Mălinescu, prezidentul judecătoriei ţinutului Fălciu, originalul se păstra în Arhiva Berea din Huşi. Cu trad. şi comentariu, ibidem, f. 830 v.—832.

O trad. din 1780 martie 24, de Gheorghie Evloghi dascăl, la Bibl. Acad., CLXVI/11, şi două copii moderne [10] după aceasta, de N. Docan: una legalizată la 1910 aprilie 24 de Arh. St. Iaşi, ibidem, DLXIV/5, şi alta, în care se menţionează că trad. se afla „în hîrtiile moşiei Docăneasa" a căminarului Panaite Docan, ibidem, ms. nr. 5231, f. 123.

EDIŢII: Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 53—57 (nr. 13) (text slav, cu greşeli, şi trad.) I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 466—467 (nr. CCXXXVII) (text slav, după Ghibănescu, cu îndreptarea greşelilor); *D.I.R.*, A, II, p. 161—162 (nr. 148) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] La Ghibănescu, вєрхѳ; în orig. era ѣ făcut ca ѳ, ca în unele cazuri (nota lui M. Costăchescu).

[2] La Ghibănescu, ѕдарѣ іст; la I. Bogdan, ѕдарѣіт (nota lui M. Costăchescu).

[3] La Ghibănescu, монастнрѳ (nota lui M. Costăchescu).

[4] La Ghibănescu, потвр҃ѣданан (nota lui M. Costăchescu).

[5] La Ghibănescu, вєрхн Ілѣлнд (nota lui M. Costăchescu).

[6] Parantezele lui M. Costăchescu.

[7] La Ghibănescu, монаст.рѣ (nota lui M. Costăchescu).

www.dacoromanica.ro

[8] Omis în copia lui Ghibănescu (nota lui M. Costăchescu).
[9] La Ghibănescu, господѣ (nota lui M. Costăchescu).
[10] În ambele copii se menționează că pe verso-ul trad. (jumătate din fila a doua lipsește în prezent) se afla însemnarea: „6999 ⟨1491⟩ oct(ombrie) 15. Măneștii ce-i zic acu Săliștenii".

100 1491 (6999) octombrie 15, Suceava.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) в(оє)вода, г(о)сп(о)даръ Земли Мwлдовскоn. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсем(ъ) кто на и(ь) взрит(ъ) или читучи его вслышит(ъ), wж(є) пріидѣ, пред(ъ) нами и пред(ъ) всими нашими молдавскими боiар(и), Грѣка, дочка Татула Хѣрлика, по своеи доброи волi, неким(ь) непонужена, а ни преслована, и продала свою правою wти(и)и8, wт(ъ) своего праваго вника, половина село на встїе Шарбикове, вишнеи част(ь), wт(ъ) потока горѣ; та продала тое половина село самом8 г(о)сп(о)дств8 мы, за р̃ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И заплатиχ(ъ) аз(ъ), г(о)с(по)д(ст)во ми, вси исполна тоти р̃ злат(ъ) татарскиχ(ъ) 8 руки Грѣчи, дочка Татула Хѣрлика, пред(ъ) всими нашими молдавскими боiари.

Й χотар(ъ) томо вниже писанномv половина село на встине Шарбикове, вишнеи част(ь) wт(ъ), потока горѣ, да ест(ъ) починиже wт(ъ) ниж(є) нен страно8 wт(ъ) встине Шарбикове попер(є)к(ъ) на Бистриц8 и горѣ 8 боковин8, а wт(ъ) вишни страни wт(ъ) Ѯлатова Скровеще поперек(ъ) на Бистриц8 и wт(ъ) толе поперек(ъ) 8 бwковино. То ест(ъ) ем8 вес(ь) χотар(ъ).

И заплатившиχ(ъ) г(о)сп(о)д(ст)в(о) ми вси исполна, аз(ъ), г(о)сп(о)д(ст)в(о) ми, тwм(ь) вл(а)гопроизволиχ(ъ), нашим(ь) бл(а)гим(ь) произволенїем(ь) и чистим(ь) и с(вм)тлим(ь) ср(ъ)д(ь)[с]цем(ь), и съ всъм нашїм доброволїе и wт(ъ) б(о)га помощiм, шко да 8тверднм(ъ) и 8крѣпим(ъ) наши с(вм)тыи м(о)н(а)стири wт(ъ) Тазлова, идеже ест(ъ) χрам(ъ) Рожд(є)ство прес(вм)тыи честне и превл(а)гословенїе вл(а)д(ы)ч(н)це нашїи б(о)го(родн)це и прнснодѣве Маріе и где ест(ъ) нг8мен(ъ) м(о)л(є)бник(ъ) наш(ь), кир(ъ) поп(ъ) Тимофтє8. Та есмо дали томо с(вм)томо нашем8 м(о)н(а)стирю тое половина село на встїе Шарбикове, вишнїе част(ь), wт(ъ) потока горѣ, како да ест(ъ) томо нашем8 с(вм)томо м(о)н(а)стирю wт(ъ) нас(ъ) вник(ъ), съ въсем(ь) доχодом(ь), непорошенно николиже, на вѣкiи.

И еще есмо дали и потвърдили томо нашемv свwтомо м(о)н(а)стир(8) wт(ъ) Тазлова и бранищю що ест(ъ) wколо монастир(ѣ), починиш wт(ъ) верχ Никида, wт(ъ) полѣнv що сѣ зовет(ъ) Пинтинова Полѣна, та долv Никидом(ь) до глода, а wт(ъ) глода право[е] ⟨и⟩[1]а дил(о), на верχ(ъ) дила wт(ъ) Рачила, та, дѣлом(ь) долi8, до бwри, где били лозници, а wт(ъ) толе wпет(ъ) тим(ь)же дѣлом(ь) долi8 до Рунка Козiwва, а wт(ъ) толе право черес(ъ) поток(ъ) Тазлъ8, та на встне Келнко Фрумоасн, та Келнкою Фрumоасою горн до рwнка, що ест(ъ) на верχ(ъ) Келнкон Фрumоасн, wт(ъ) толе право на верχ(ъ) дила, що се зовет(ъ) Снχула Цiамирина, wт(ъ) толе горн дѣлом(ь) до рькитиш(ь), а wт(ъ) рькитиш(ь) також(є), горѣ тим(ь)же дѣлом(ь), до верχ(ъ) Никида[2], до полѣни що сѣ зовет(ъ) Пинтенова Полѣна w⟨тъ⟩[1] до где есмо пръво почали. То ест(ъ) вес(ь) χотар(ъ) тон вниже писаннон бранищинн.

Й на то ес(ь) вера нашего г(о)с(сп(о)д(ст)ва ми, вниже писаннаго, мы[н], Стефан(ъ) в(оє)вода, и вера превъзлюбленниχ(ъ) сыном(ъ) г(о)сп(о)д(ст)ва ми, Йлеѯандра и Богдана-Блада, и вера нашїи боiарн. [Тое пишем].

Сучава, в(ъ) л(є)то ×ѕцчѳ wк(товрiе) ѣi.

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Greaca, fiica lui Tatul Herlic, de bunăvoia sa, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul său drept, jumătate din satul de la gura Oarbicului, partea de sus, de la pîrîu în sus; şi a vîndut acea jumătate de sat însumi domniei mele, pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit eu, domnia mea, deplin toţi acei 100 de zloţi tătăreşti în mîinile Greacăi, fiica lui Tatul Herlic, înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Iar hotarul acelei jumătăţi mai sus scrise din satul de la gura Oarbicului, partea de sus, de la pîrîu în sus, să fie începînd din partea ei de jos, de la gura Oarbicului curmeziş la Bistriţa şi în sus la făget, iar din partea de sus de la Comoara lui Urlat curmeziş la Bistriţa şi de aici curmeziş la făget. Acesta este tot hotarul.

Şi după ce am plătit eu, domnia mea, tot deplin, domnia mea, întru aceea, am binevoit, cu bunăvoinţa noastră şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Tazlău, unde este hramul Naşterea preasfintei, curatei şi preabinecuvîntatei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Timoftei. Şi am dat acelei sfinte mănăstiri a noastre acea jumătate din satul de la gura Oarbicului, partea de sus, de la pîrîu în sus, ca să fie de la noi acelei sfinte mănăstiri a noastre uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Şi încă am dat şi am întărit acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Tazlău şi braniştea care este în jurul mănăstirii, începînd de la obîrşia Nichidului, de la poiana ce se chiamă Poiana Pintenului şi în jos pe Nichid, pînă la glod, şi de la glod drept la deal, la vîrful dealului de la Racila, şi, pe deal în jos, pînă la bouri, unde au fost loznițele, iar de aici iarăşi pe acelaşi deal în jos pînă la Runcul lui Bozie, iar de aici drept peste pîrîul Tazlăului şi la gura Frumoasei Mari şi pe Frumoasa Mare în sus pînă la Runc, care este la obîrşia Frumoasei Mari, de aici drept la vîrful dealului, care se chiamă Sihla Geamirei, de aici în sus pe deal pînă la răchitiş, iar de la răchitiş de asemenea în sus, pe acelaşi deal, pînă la obîrşia Lichidului [2], la poiana ce se cheamă Poiana Pintenului, de unde au început întîi. Acesta este tot hotarul acelei branişti mai sus scrise.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri. [Aceasta scriem].

Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ octombrie 15.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 391 r.-v. Copie din prima jumătate a sec. XVIII.

Două trad.: una, incompletă şi cu hotarnica şi parte din pasajul privitor la braniştе netraduse, din prima jumătate a sec. XVIII, ibidem, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 14, şi alta, din acelaşi secol, ibidem, M-rea Bisericani, II/1. Trei rez.: unul, după o trad. din 1786 martie 25, de Gheorghe Evloghie dascăl, într-o carte de judecată din 1823 iunie 10, la Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 330, f. 99 v. şi 103 v., altul, într-o mărturie hotarnică din 1815 aprilie 2, ibidem, CXLIV/57 (nr. 2), şi altul, cu trad. hotarnicei, într-o carte de judecată din 1824, ibidem, XXVIII/31, f. 7 r. (nr. 2); un rez. grecesc, la Bibl. Centrală universitară „M. Eminescu" — Iaşi, Ms. III — 99, p.2.

O copie a textului slav, trad. şi comentariu în care se reproduce textul celor două trad. şi al celei publicate de Iorga (v.EDIŢII) precum şi al unui rez. dezv. de la Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 232, f. 86 (?), la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 839—844 (nr. 291).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 224 (nr. 12/9) (menţ. a unei trad., într-o anafora din 1823 mai 26); Iorga, *St. şi doc.*, VII, p. 284—285 (nr. 3) (copie de pe copie de Toader Muste vornic de poartă, după trad. din 7272 (1763—1764), de Evloghie dascal, din Arhiva C. Em. Krupenski-Bucureşti); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 472—476 (nr. CCXL) (textul slav, traducerile de la Arh. St. Bucureşti şi hotarnica din copia după Iorga); *D.I.R.*, A, II, p. 163 (nr. 149) (trad., după copia slavă).

---

[1] Omis.
[2] Greşit, pentru Никнда (Nichidului).

101 1491 (6999) octombrie 16, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на нем(ь) оузрит(ъ) или его чтѣчи ѣслышит(ъ), иже тоти истиннїи наши слѣги, Нѣгое Орбескоул(ъ) и брат(ъ) его, Калин(ъ), и братаничи нх(ъ), Дѧдко и Влад(ъ), и сестра нх(ъ), Нѣгославъ, с(ы)н(о)ве Влада Орбескѣла, жаловали есми нх(ъ), иѡсобною нашею м(н)л(о)стїю, и дали и потвръдили есми им(ъ), оу нашен земли, оу Молдавскои, нх(ъ) правам иѡтнина, села на имѣ Ръспопїи и Илїещїи, на Сохолѣи, и Къцелещїи, на Ковоурлѣи. Тое въсе выше писанное да ест(ъ) им(ъ) иѡт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходѡм(ь), имь, равно и дѣтем(ъ) нхь, и внѹчатом(ъ) нхь, и прѣвнѹчатом(ъ) нх(ъ), и прѣцврѣтѡм(ъ) нх(ъ) и въсемѹ родѹ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѹшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) тим(ъ) выше писанним(ъ) селамь да ест(ъ) по старомѹ хотарѹ, кѹда из вѣка ѡжидали.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мы, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ілеѧандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѹма, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Хѹдича, вѣра пана Щефѹла, вѣра пана Мѹшата Хотинского, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша паркалабы иѡт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Чорторѡвского, вѣра пана Секарь Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака виститърника, вѣра пана Еремїа постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѹнтеш(а) столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѹснх(ъ) бояр нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и великнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, иѡт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или иѡт(ъ) нашего родѹ или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бытн нашен Земли Молдавскои, тот(ъ) би им(ъ) не порѹшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, але би им(ъ) оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заиоуже есми им(ъ) дали и потвръдили за нх(ъ) правѹю и вѣрнѹю слѹжбоу и за цо ест(ъ) им(ъ) правам иѡтнина.

И на болшѹю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѹ въсемѹ выше писанномѹ велѣли есми нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъоутѹлѹ логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Пис(а) Тодадрь оу Сѹчави, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѕ҃ц҃ѵ҃ѳ҃ ѡк(товрїе) ѕ҃ї҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate slugi ale noastre, Neagoe Orbescul şi fratele lui, Calin, şi nepoţii lor de frate, Diadco şi Vlad, şi sora lor, Neagoslava, fiii lui Vlad Orbescul, i-am miluit cu deosebita noastră milă, şi

www.dacoromanica.ro

le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocina lor dreaptă, satele anume: Răspopii şi Ilieştii pe Soholului, şi Căţeleştii, pe Covurlui. Toate acele mai sus scris să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, deopotrivă şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor sate mai sus scrise, să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Hudici, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească pentru că le-am dat şi le-am întărit pntru dreapta şi credincioasa lor slujbă şi pentru că le este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logăfăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ octombrie 16.

Arh. St. Iaşi, DCLXXIV/1. Orig., perg. (16,5×41 cm), pecete atîrnată, pierdută.

O trad., din 1826 ianuarie 6, de Ion Stamate pitar, cu data de an greşită: 6979 (1471), s-a aflat în posesia lui M. Costăchescu. Un rez. cu data de an greşită: 6979 ⟨1471⟩, într-un opis din 1841 februarie 21, la Bibl. Acad., DLXVII/71.

O foto. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii III/47.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 860—862 (nr. 293).

EDIŢII: M. Costăchescu, *Doc.*, p. 108—109 (nr. LXXXII) (text slav şi trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Berechet, *Doc. vechi*, p. 45—48 (nr. XXII) (text slav şi trad., după o copie Costăchescu, cu data socotită în stilul de 1 septembrie); idem, *Doc. din Basarabia*, p. 49—51 (nr. 37) (acelaşi text); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 152—154 (nr. 43) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 168—169 (nr. 151) (trad., după Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*).

102 1491 (6999) octombrie 31, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменнто чннмм(ъ), нс сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) взрнт(ъ) нлн чтѵчн его ѵслышнт(ъ), wже прїндоша, прѣд(ъ) намн н прѣд(ъ) ѵснмы нашнмы мwлдавскымн боіарє, слѵга наш(ь), Ѳана Стѣмъ, н сестри его, Васнлка, н Ѳрмѣнка н Нѣгша, с(ы)нове Драгоше Стѣмъ wт(ъ) Зелетнн(а), по нх(ъ) доброн волн, нникм(ь), непонѵженнн, а нн прнсловаан, н продали свою правоүю wтннн wт(ъ) своего правг(о) ѵрнка, wт(ъ) ѵрнка w(тъ)ца нх(ъ) Драгоше Стѣмъ, цю нмал(ъ) wн(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѳлеѯандра воеводї, дѣѣ

www.dacoromanica.ro

села, на Перечкїѳ, на нмѣ Хинцещїн н, понижє того, где бнл(ъ) Нѣгше Таѳроѵл(ъ); та продалн г(о)с(по)д(ст)воѵ мы, за р҃ѣ злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И оустаχ(ъ) аз(ъ), г(о)с(по)д(ст)во мн, <н за>[1]платнχ(ъ) ѳсн тотн пннѣзи, р҃ѣ злат(ъ) татарскнχ(ъ), ѳ рѳкн слѳѕѣ нашемѳ, Ѡана Сѣмъ н сестрам(ъ) его, Каснлка, н Ѩрмѣнка н Нѣгша, с(ы)нѡм(ъ) Драгоше Сѣмъ ѡт(ъ) Зелетнн(а), прад(ъ) ѳснмн <наш>[1]нмн молдавскымн боѩре.

И заплатнѳше г(о)с(по)д(ст)во мы ѳсе нсполна, а г(о)с(по)д(ст)во мы ѳ тѡм(ь) ѳстаχ(ъ) та пожаловаχ(ъ) нашѳ слѳгѳ, пан(ъ) Їѡн(ъ) Мѳргъ, за его правоѵю н вѣрнѳю слѳжбѳ, та есмо дал(ъ) емѳ <ѡт насъ>[1] н двѣ села, на Перечкїѳ, на нмѣ Хинцещїн н, понижє того, где бнл(ъ) Нѣгше Таѳрѳл(ъ), како да сѳт(ъ) емѳ ѡт(ъ) нас(ъ) ѳрнк(ъ) съ въсем(ь) доχодом(ь), емѳ, н дѣтемь его, н ѳнѳчатом(ъ) его, н прѣѳнѳчатѡм(ъ) <его>[1] н праѡѳрѣтѡм(ъ) его н въсемѳ родѳ его, кто сѣ емѳ нзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѳшено нникол̀же, на вѣкн.

И χотар(ъ) тнмь селам(ъ) нз долѳ поченѡн ѡт(ъ) верхъ потока Хинцецилор, та потѡкм(ь) до ѳстїе потока, на еднн(ъ) дѳб(ъ) велнк(ъ), ѡт толѣ право на дмл(о) до χотара Плешецнлѡр(ъ), та по връχ(ъ) дѣла, по χотар(ъ) Плѡщецнлѡр(ъ), горн до лѣса; а ѡт(ъ) нншнχ(ъ) сторон(ъ), по сторомѳ χотарѳ, кѳда нз вѣка ѡжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра нашегѡ г(о)с(по)д(ст)ва, выше нисаннаго, мы, Стефана воєводї, н вѣра прѣвъзлюбленыχ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯандра н Богдана-Елада, н вѣра боѩр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѳмн, вѣра пана Гангѳра, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Хѳдича, вѣра пана Дажбога, вѣра пана Моѵшата пръкалаба Хотннски, <вѣра>[2] пана Мнкотъ н Рѣщеша пръкалабн ѡт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторѡвского, вѣра пана Секаръ пръкалаба ѡт(ъ) Новоград(а), вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѳ спътарѣ, вѣра <пана Ісака>[2] внстїарнника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Мохнла <чашника>[3], вѣра пана Фрѳнтеша столника, вѣра пана Шандра комнса н вѣра ѳснχ(ъ) боѩр(ъ) <нашнχъ молдавχскнχъ, велнкнχъ н >[3] малнχ(ъ).

И по нашем(ь) жнвотѣ, кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ битн нашен <Землн>[3] Молдавскон, ѡт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нлн ѡт(ъ) нашего родѳ нлн пак(ъ) боѵд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ <битн нашен Землн>[3] Молдавскон, тѡт(ъ) бн емѳ не порѳшнл(ѣ) нашего даанїѧ н потвѣрждєнїѧ, алн бн емѳ оутвръдил(ъ) н ѳкрѣпнл(ъ), занѳже есмо емѳ дал н потвърднлн за его правѳю н вѣрнѳю слѳжбѳ.

И на болшѳю крѣпост(ь) н потвръжденїе томѳ въсемѳ внше нисанномѳ, велѣлн есмы нашемѳ вѣрномѳ панѳ, Тѣѳтѳлѳ логѡфетѳ, нисатн н нашѳ печат(ь) привѣсентн к семѳ лнстѳ нашемѳ.

Писал(ъ) Мътїаш(ь) дїак(ъ), ѳ Сѡч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ҃цчѳ҃ ѡк(товрїе) к҃а.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră, Oană Dzeamă, şi surorile lui, Vasilca, şi Armeanca şi Neagşa, fiii lui Dragoş Dzeamă de la Zeletin, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, din uricul tatălui lor Dragoş Dzeamă, ce l-a avut el de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, două sate, pe Pericichiu, anume Hinţeştii şi, mai jos de acela, unde a fost Neagşă Taurul; şi au vîndut domniei mele pentru 160 de zloţi tătăreşti.

Şi m-am sculat eu, domnia mea, ⟨şi⟩[1] am plătit toţi acei bani, 160 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Oană Dzeamă şi ale surorilor lui, Vasilca,

www.dacoromanica.ro

şi Armeanca şi Neagşa, fiii lui Dragoş Dzeamă de la Zeletin, înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Şi după ce am plătit domniea mea totul deplin, domnia mea întru aceea m-am sculat şi am miluit pe sluga noastră, pan Ion Murgu, pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi i-am dat lui ⟨de la noi⟩[1] două sate, pe Perichiciu, anume: Hinţeştii şi, mai jos de acela, unde a fost Neagşă Taurul, să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor ⟨lui⟩[1], şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor sate ⟨să fie⟩ începînd din jos, de la obîrşia pîrîului Hinţeştilor şi pe pîrîu pînă la gura pîrîului, la un stejar mare, şi de acolo drept la deal, pînă la hotarul Pleşeştilor, şi pe vîrful dealului, pe hotarul Pleşeştilor, în sus, pînă în pădure; iar dinspre alte părţi, ⟨să fie⟩ după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, ⟨credinţa⟩[2] panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa ⟨panului Isac⟩[2] vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ⟨ceaşnic⟩[3], credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor ⟨noştri moldoveni, mari şi⟩[3] mici.

Iar după viaţa noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ⟨ţării⟩[3] noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu ⟨să fie⟩[3] domn ⟨al ţării noastre⟩[3], Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş diac, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ octombrie 31.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XIX⟩: Hănţeştii, pe Zeletin, la Tecuci.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 384. Orig., perg. (33×52 cm), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată (lipsă o treime), cu legenda: † Печать Їѡ Стєфань воєвода, господар Земли Мѡлдавскои.

O copie slavă cu o trad. modernă, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 1252 (Copii particulare), f. 39r. — 40v.; o trad., cu unele lipsuri, din prima jumătate a sec. XVIII, ibidem, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 16. Un rez., într-un perilipsis din 1748 (7253) mai 21, la Bibl. Acad., CXII/118 (f. 3v.).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/48.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Coştăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 866—868 (nr. 295).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 490—491 (nr. CCXLIV) (trad., din prima jumătate a sec. XVIII); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 156—159 (nr. 44) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 169—170 (nr. 152) (trad., după M. Costăchescu).

[1] Rupt.
[2] Şters.
[3] Şters şi rupt.

www.dacoromanica.ro

† Мнлостїю божїю, мы, Стефан воевода, господаръ Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ, нс сим листwм нашим, всѣм кто на н ѕзрит или чтѕчи его ѕслышит, wже тот<ъ нс>[1]тнннїи слѕг(а)[1] наш, Лѕка Боц, н племеннцн егw, Нѣга н сестра ви, Мѣрина, жалобали есмы нх, wсобною нашею мнлостїю, дали н потверъдили есмы нм ѕ нашен земли, ѕ Молдавскон, нх правѕю wтнннѕ, двѣ села, на нмѣ Балосннецїи н Итрннецїи, ѕ Немецкон волости. Тое въсе вниге писанное да ест нм wт нас ѕник съ въсем доходом, али да ест слѕѕ<ѣ наш>[1]емѕ Лѕка Боць половина село wт Балоснецци н половина село wт Итрннець, а племеннцам его Нѣги н сестри сн, Мѣрнин, да ест тота дрѕгаа половина село wт Балоснецин н половина wт Интрнецин, нм, н дѣтем нх, н ѕнѕчатом нх, н прѣѕнѕчатом нх, н працѕрѣтом нх н въсемѕ родѕ нх, кто сѧ нм изберет наближнїи, непорѕшено николиже, на вѣки.

И хотар тим селам да ест wт ѕсих сторон по старомѕ хотарѕ, кѕда нз вѣка wжнвали.

Й пак привилїе цио имал дѧд нх, Боц Лацко, на таа села, wт дѣда нашего, wт Йлеѧандра воеводї, а тое прївилїе загнбло как ест нам вндомо[2] н ѕсим нашим бояrwм молдавскым. Протоже никто николи ни съ единим привилїими да не имает тѣгати, ни добѕвати на сїе наше привилїе николи, на вѣки.

Й на то ест вѣра нашего господства, вниге писанного, мн Стефана воевод(ы)[1], н вѣра прѣвъзлюбленных сынwв господства мн, Йлеѧандра н Богдана-Блада, и вѣра бояр нашнх: в(ѣра) п(ана)[3] Дѕмн, в(ѣра) п(ана) Гангѕра, в(ѣра) п(ана) Болдѕра дворника, в(ѣра) п(ана) Хрѣмана, в(ѣра) п(ана) Хѕдич(а), в(ѣра) п(ана) Даждбога, в(ѣра) п(ана) Мѕшата пръкалаба Хотинского, в(ѣра) п(ана) Микотъ н Рѣцеша пръкалаби wт Немца, в(ѣра) п(ана) Чорторовского, в(ѣра) п(ана) Секарь Новоградского, в(ѣра) п(ана) Днига, в(ѣра) п(ана) Клънъѕ спътарѣ, в(ѣра) п(ана) Исака внстѣрника, в(ѣра) п(ана) Єремїѧ по<ст>[1]елника, в(ѣра) п(ана) Мохила чашника, в(ѣра) п(ана) Фрѕнтеша[4] столника, в(ѣра) п(ана) Ш<а>[1]н<дра>[1] комиса н вѣра ѕсих бояр нашнх молдавскых, великнх н малнх.

Й по нашем животѣ, кого Богъ нзберет господ<арем бнти нашен>[1] Земли Молдавскон, wт дѣтен нашнх или wт нашего родѕ или пак бѣд кого Богъ <нз>[1]берет господарь бнти нашен Земли Молдавскон, тот бн нм не порѕшил нашего даанїа н повѣтвърждснїа, али бн ѕт<въръ>[1]дил н ѕкрѣпил, занѕже есмо нм дали н потвърдили за его <пра>[1]вѕ<ю слѕжбѕ н>[1] за цио ест нх прав<а>[1]м wтнина.

Й на болшѕю крѣпост н потвърждснїе томѕ въсемѕ вниге писанномѕ, велѣли есмы нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтѕлѕ логофетѕ, писати н нашѕ печат<ть прн>[1]вѣсити к семѕ листѕ нашемѕ.

Пнс(а)[1] Мътїаш дїак, ѕ Сwч(а)[1]вѣ, в лѣто ×ѕ҃цчѳ, мѣсяца нwев(рїе) ѳ҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră, Luca Boţ, şi pe verele lui, Neaga şi sora ei, Mărina, i-am miluit, cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocina lor dreaptă, două sate, anume Balosineştii şi Itrineştii, în ţinutul Neamţ. Toate cele mai sus scrise să le fie de la noi uric, cu tot venitul. Însă să fie slugii noastre Luca Boţ jumătate din satul Balosineşti şi jumătate din Itrineşti, iar verelor lui, Neaga şi surorii ei, Mărina, să le fie cealaltă jumătate din satul Balosineşti şi jumătate din Itrineşti, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul acelor sate să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Şi iarăşi privilegiul ce l-a avut bunicul lor, Boţ Laţco, pentru acele sate, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, acel privilegiu a pierit, cum ne este ştiut nouă şi tuturor boierilor noştri moldoveni. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pîrască sau să dobîndească cu vreun privilegiu peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia po⟨st⟩[5]elnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş[4] stolnic, credinţa panului Ş⟨a⟩[5]n⟨dru⟩[5] comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, pe cine va alege Dumnezeu ⟨să fie⟩[5] domn al ţării ⟨noastre⟩[5], Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor ⟨slujbă şi⟩[5] pentru că este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş diac, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ noiembrie 2.

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 491—492 (nr. CCXLV). Text slav după orig., perg., pecete atîrnată, pierdută, şi trad. parţială a editorului; orig. se afla în biblioteca familiei Krasinski (Biblioteca ordynacyi Krasinskich) din Varşovia.

O copie slavă, după I. Bogdan, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 872—874 (nr. 297).

ALTE EDIŢII: C. Matasă, *Sate*, p. 11 (rez. cu data: 1491); *D.I.R.*, A, II, p. 170—171 (nr. 153) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Parantezele lui I. Bogdan.
[2] Corect: вѣдомо.
[3] вѣра пана, prescurtat peste tot, în continuare, de I. Bogdan în s. n.
[4] În orig. Фрѣнтѧша (Fruntesta) (nota lui I. Bogdan).
[5] Paranteze în textul slav editat.

104 1491 (6999) noiembrie 2, Suceava.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскиѧ. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листомъ(ь), нашимъ въсѣмъ(ъ), кто на н(ь) оуздрит(ъ) или чтѣчи его ѕ⟨слышитъ⟩[1], иже прийде, прад(ъ) нами и прад(ъ) всими нашими молдавскыми боиры, слѣга наш(ь) Йеворъ, с(ы)нъ Ивана вистѣрника⟨а⟩[1], по своен доброн волн, никим(ь) непонѣжен(ъ), а ни прислован(ъ), и продал(ъ) свою правѣю от⟨ни⟩[1]нѣ от(ъ) своего праваго ѕрика, от(ъ) ѕрика от(ь)ца

www.dacoromanica.ro

его Ивана вистѣрника, едно село на Жиравец(ъ), на имѣ Дрѫгишани; та продал(ъ) слѹзѣ нашемѹ Станчюлѹ, за с̃ злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И ставше слѹга наш(ь) Станчюл(ъ) та заплатил(ъ) ѕсн тотн вниѣ писаннїн пинѣзи, с̃ злат(ъ) татарскиχ(ъ), ѹ рѹки слѹзѣ наше<мѹ>[1] йвърѹ, с(ы)нѹ Ивана вистѣрника, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими боꙗре.

Ино ми, ви<д>[1]ѣвше иχ(ъ) добрѹю волю и токмеж(ь) и полнѹю заплатѹ а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмо дали <и>[2] потвръдили слѹз<ѣ>[1] нашемѹ Станчюлѹ тое прѧд(ъ) реченное село, на имѣ Дрѫгишанїн, на Жиравец(ъ), <д>[1]а ест(ъ) емѹ wт(ъ) нас(ъ) ѩрнк(ъ) съ въсем(ь) доходѡм(ь), емѹ, и дѣтем(ъ) его, и ѹнѹчатѡм(ъ) его, и прѣѹнѹчатом(ъ) его, и праꙋѩрѣтѡм(ъ) его и <в>[1]ъсемѹ родѹ его, кто сѣ емѹ изберет(ъ) нанближнїн, непорѹшено николиже, на вѣки.

Йѳ хотар(ъ) тое селѹ да ест(ъ) wт(ъ) ѕснχ(ъ) сторон(ъ) по старомѹ хотарѹ, кѹда нз вѣка wжинали.

Йѳ на то ест(ъ) вѣра н<аш>[1]его г(о)с(по)д(ст)ва, вниѣ писаннаго, ми, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюблениχ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Йлеѯандра и Богдана-Клада, и вѣра боꙗр(ъ) нашиχ(ъ): вѣра пана <Болдѹра дв>[1]орника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Хѹдич(а), вѣра пана Дажбога, вѣра пана Мѹшата пръкалаба Хотинского, вѣра пана Минкотъ и Рѣцеша пръкалаби wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорто<ровского>[1], вѣра пана Секаръ пръкалаба Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра <пан>[1]а Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана <Могнла чашника, вѣра пана>[2] Фрѹнтеша столника, <вѣра пана>[2] Шандра комиса и вѣра ѕснχ(ъ) боꙗр(ъ) нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ), велнкиχ(ъ) и малиχ(ъ).

Йѳ по нашем(ь) животѣ, кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити на<шен Земли Молдавскон, wт дѣтен нашиχъ, или wт нашего>[2] родѹ, или пак(ъ) кѹд(ь) кого <Богъ избере>[1]т(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь <бити>[1] нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) би емѹ не порѹшил(ъ) нашего даанїа и потвръжде<нїа, ал>[1]и би ѹтвръдил(ъ) и ѹкрѣпил(ъ), занѹже есмо емѹ дали и потвръдили <за его>[1] правѹю слѹжбѹ и за що wн(ъ) собн кѹпил(ъ) за свои правїн и ч(н)стїн пинѣзи.

Йѳ на болшѹю крѣпост(ь) и потвръж<де>[1]нїе томѹ въсемѹ вниѣ писанномѹ, велѣли есми нашемѹ вѣрн<омѹ>[1] панѹ, Тъѕтѹлѹ логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писа Мътїаш(ь) дїак(ъ), ѹ Сѡч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ѱцчѳ̀ ноев(рїе) ѳ̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o voŗ auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Avăr, fiul lui Ivan vistier, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă din uricul său drept, din uricul tatălui său Ivan vistierul, un sat pe Jiraveţ, anume Drăghişani; şi l-a vîndut slugii noastre Stanciul pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Stanciul şi a plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Avăr, fiul lui Ivan vistier, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, am dat şi am întărit şi de la noi slugii noastre Stanciul acel sat înainte spus, anume Drăghişani, pe Jiraveţ, să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lui, copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldur ⟨vo⟩[1]rnic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciorto⟨rovschi⟩[1], credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa ⟨pan⟩[1]ului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului ⟨Moghilă ceaşnic, credinţa panului⟩[2] Frunteş stolnic, ⟨credinţa panului⟩[2] Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn ⟨al ţării⟩[2] noastre, ⟨Moldova, din copiii noştri sau din⟩[2] neamul ⟨nostru⟩[2] sau iarăşi pe oricine îl va alege ⟨Dumnezeu să fie⟩ [1] domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ⟨ci⟩[1] să întărească şi să împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit ⟨pentru⟩[1] dreapta ⟨lui⟩[1] slujbă şi pentru că şi-a cumpărat cu banii săi drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş diac, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ noiembrie 2.

Bibl. „V. A. Urechia" — Galaţi, Documente, I/1. Orig., perg. (28,5×51,5 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată, pierdută.

Trei foto. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/49 a, b şi c.

O copie slavă, după Velichi, (v. EDIŢII), trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, *t.* 869—871 (nr. 296).

EDIŢII: Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 272—273 (nr. IX) (text slav şi trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie, după *Ms. Surete* VII, 300 b); idem, *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, p. 45—46 (nr. IX) (acelaşi text); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 493 (nr. CCXLVI) (rez., al editorului, după Ghibănescu); Velichi, *Doc. inedite*, p. 239—241 (nr. I) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 171—172 (nr. 154) (trad., după orig.).

[1] Rupt şi şters.
[2] Rupt.

105 1491 (6999) noiembrie 6, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскwи. Знаменито чиним(ъ), не сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) wзрит(ъ) или чтwчи его wслышит(ъ), wже тоти истиныи слwга наш(ь), Миχоул(ъ) Пожар(ъ), и сестра его, Настѣ, и братанич(ь) нχ(ъ), Фрѣча, и брат(ъ) его, Митwтелоул(ъ), и сестри нχ(ъ), Инна, и Μърина и Станка, с(ы)нwве Тъбоучи, и племеници нχ(ъ), Кръстѣ и сестра его, Инwшка, с(ы)н(о)ве Μърининн, wси непотове Ласлъwа Боуχанча, жаловали есмы нχ(ъ), wсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есми им(ъ), оу нашен земли, оу Молдавскон, нχ(ъ) правам wтчина, села, на Кобылеχ(ъ), на имѣ: Съкwшинїи и, вниже Могили, где бил(ъ) wжде Ѡанчю, и Богдънещїи, и, на Сиретѣ, Нънещїи, где бил(ъ) wжде Ѡанча, и, пониже, Рwчорїи, где бил(ъ) wжде Стан(ъ), и Дwмбръвица, где бил(ъ) wжде Жwржwв, и, на Жежїи, пwд(ъ) Корн<а>[1]рниш(ь), Боучънещїи [2] ... [3]. Тое въсе вниже писанное да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ), съ въсем(ь) доχодwм(ь).

www.dacoromanica.ro

їли да ест(ъ) им(ъ) на четири части: слѫѕѣ нашемѫ Мнхѵлѫ Пожарѫ да ест(ъ) село на имѣ Богдънещїи и половина wт(ъ) Ѳданчиноу жѫдечїю, що ест(ъ) повыше Могили; а слѫѕѣ нашемѫ Кръсти и сестри его, їиньшки, да ест(ъ) Сѣкѵанїи, тиж(е), половина wт(ъ) Ѳданчиноу жоудечїю; а слѫѕѣ нашемѫ, Фрѣчи, и братоу его, Митѫтелѫ, и сестрам(ъ) нх(ъ), їини, и Мѣрини и Станки, да ест(ъ) Рѫсчорїи и Дѫмбрѣвѣца, где бил(ъ) жѫде Жѫржѫ, а Насти да ест(ъ) Бѫхънчанїи.< ... Тое късе да естъ>[4] им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и ѕнѣчатwм(ъ) нх(ъ), и праѕнѣчатwм(ъ) нх(ъ), и працѵрѣтом(ъ) нх(ъ) и късемѫ родоу нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, <не>[5]поръшено николиже, на вѣки.

И хотаръ тим(ъ) више писанним(ъ) селам(ъ) да ест(ъ) wт(ъ) ѕсих(ъ) сторон(ъ) по старомѫ хотарѫ, коуда из вѣка wживали.

И, пак(ъ), привилїе що имали wни wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) їлеѯандра воевод, и дрѫгое привилїе, wт(ъ) ѕика нашего, wт(ъ) Стефана воевод, на ѕси тоти више писаннїи села, а wни нх(ъ) загѫбили, как(ъ) ест(ъ) нам(ъ) видомо и оусим(ъ) боярwм(ъ) нашим(ъ) молдавскым(ъ). Протоже, никто, николи, ни съ единими привилїими, да не имает(ъ) тегати, а ни добѫвати на сїе наше привилїе, николи, на вѣки.

И на то, ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, више писаннаго, ми, Стефана воевод, и вѣра прѣвъзлюбленныхъ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, їлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашихъ(ъ): вѣра пана Дѫми, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Болдѫра дворника, вѣра пана Храмана, вѣра пана Хѫдич(а), вѣра пана Дажбога, вѣра пана Моушата пръкалаба Хотинского, вѣра пана Микотъ и Рѣцеша пръкалаби wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторокского, вѣра пана Секаръ пръкалаба Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Їелка вистѣрника, <вѣра пана Ѳремїа посте>[6]лника, вѣра пана Мохила шачника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра <ѕсих(ъ)>[7] бояр(ъ) нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малихъ(ъ).

<И по нашемь животѣ>[6], кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити <нашен Земли Молд>[6]авскон, wт(ъ) дѣтїи нашихъ(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберетъ г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен З<емли Мол>[6]давскон, тwт(ъ) би <имъ>[6] не поръшил(ъ) нашего даниа <и пот>[6]връжденїм, али би им(ъ) оутвърдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), занѣже есмо им(ъ) дали и потвърдили за нх(ъ) правѣю слѫжбѫ и за що ест(ъ) нх(ъ) правам wтнина.

И на болшѣю крѣ<пос>[6]т(ь) и потвръженїе томѫ късемѫ више писанномѫ, велѣли есмы нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъоутѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Мътїаш(ь) дїак(ъ), въ Сучавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕщѵѳ ноем(рїе) ѕ.

<Pe marginea de jos a pergamentului, sfîrşitul a cinci rînduri de încercări de condei, cu altă cerneală, ale diacului>: ... логласѫ ... ацѫвъ ... пини... тован ... мт(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Mihul Pojar, şi sora lui, Nastea, şi nepotul lor de frate, Fărcea, şi fratele lui, Mitutelul, şi surorile lor, Anna, şi Mărina şi Stanca, fiii lui Tăbuci, şi verii lor, Cîrstea şi sora lui, Annuşca, fiii Mărinei, toţi nepoţii lui Laslău Buhaicea, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit, în ţara noastră, în Moldova, dreptele lor ocini, satele, la Cobîle, anume: Săcuianii şi, mai sus de Movile, unde a fost jude Oanciu, şi Bogdăneştii, şi, pe Siret, Năneştii, unde a fost jude Oancea, şi, mai jos, Rusciorii, unde a fost jude Stan, şi Dumbrăviţa, unde a

www.dacoromanica.ro

fost jude Giurgiu, şi, pe Jijia, sub Cornăriş, Buhăiceştii [2]... [3]. Toate acele mai sus scrise să le fie de la noi uric, cu tot venitul.

Însă să le fie în patru părţi: slugii noastre Mihul Pojar să-i fie satul anume Bogdăneştii şi jumătate din judecia lui Oanciu, ce este mai sus de Movile; iar slugii noastre Cîrstea şi surorii lui, Annuşca, să le fie Săcuianii şi, de asemenea, jumătate din judecia lui Oanciu; iar slugii noastre Fărcea şi fratelui său, Mitutelu, şi surorilor lor, Anna, şi Mărina şi Stanca, să le fie Rusciorii şi Dumbrăviţa, unde a fost jude Giurgiu, iar Nastei să-i fie Buhăiceanii ⟨... Toate acelea să le fie⟩[4] lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor sate mai sus scrise să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Şi, iarăşi, privilegiul pe care ei l-au avut de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, şi alt privilegiu, de la unchiul nostru, de la Ştefan voievod, pe toate aceste mai sus scrise sate, ei le-au pierdut, cum ne este ştiut nouă şi tuturor boierilor noştri moldoveni. Pentru aceasta nimeni, niciodată, cu nici un privilegiu, să nu aibă a pîrî şi nici să cîştige peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, ⟨credinţa panului Eremia poste⟩[6]lnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

⟨Iar după viaţa noastră⟩[6], pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn ⟨al ţării noastre, Mold⟩[1]ova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumneze să fie domn al ţării noastre, ⟨Mol⟩[6]dova, acela să nu ⟨le⟩[7] clintească dania ⟨şi⟩[6] întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor slujbă şi pentru că este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş diac, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩ noiembrie 6.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Satul Bogdăneşti şi viile de la Oancea, la Siret. ⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩: Satul Săcueni şi Bogdăneşti şi viile de la Oancea.

Bibl. Acad., MCLXIX/14. Orig., perg. (30 × 57 cm.), rupt şi şters la îndoituri, pecete atîrnată pierdută.

Trei foto.: una la Arh. St. Iaşi, DCCXVIII/49, una la Bibl. Centrală Universitară „Eminescu"-Iaşi, Fotografii, plic 143, nr. 3, şi alta la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/50a.

O copie slavă, după orig., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, t. 875—879 (nr. 298).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: M. Costăchescu, *Doc. Ştefan*, p. 36—39 (nr. 8) (text slav, după orig., şi trad.); ***D.I.R.***, A, II, p. 172—173 (nr. 155) (trad., după M. Costăchescu).

[1] Şters.

[2] Pare a fi Богдъничищи (Bulhăiceştii).

[3] Cca. 20 de litere, tăiate cu cerneală.

[4] Cca. 25 de litere, tăiate cu cerneală; din greşeală au fost tăiate şi cuvintele: Тои вьсѣ да ѣсть (Toate acelea să fie).

[5] Omis.

[6] Şters şi rupt la indoitură.

[7] Rupt.

106 1492 (7000).

Suret de pre un ispisoc de la Stefan v(oie)vodă, din l(ea)t 7000 ⟨1492⟩.

† Cu mila lui Dumnezău, noi, Stefan v(oie)voda, domnul Ţării Moldovii. Facem însămnare cu această scrisoaré a noastră tuturor cine pre dînsa o va căuta sau pre dînsa o va auzi cetind-o. Iată aceşti adevăraţi Solomon, Stănilă, Trebeşan, Giurgiu, miluit-am pre dînşii cu deosebită a noastră milă şi le-am dat lor şi li-am întărit lor, întru al nostru pămînt al Moldovii, a lor driaptă ocină, satul pe Tazlău, anumé Nadişe, ca să le fie lor de la noi uric cu tot venitul, ⟨lor⟩[1], şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi a tot niamul lor, cine să va alegi mai de aproape, neclătit nici odănăoară, în veci.

Spré aceasta este credinţa domnii mele, cei mai sus scrisă, noi, Stefan v(oie)voda, şi credinţa preaiubiţilor mei fii a domniei mele, Alexandru şi Bogdan-[şi] Vlad, şi credinţa tuturor boerilor noştri, mari şi mici, boerii moldoveneşti.

Iar după a noastră viiaţă, cine va fi domnu pămîntului nostru, din copchiii noştri, sau din niamul nostru, sau, iarăş(i), pre cine îl va alegi Dumnedzău să fie domnu pămîntului nostru Moldovii, acie să nu aibă a strîca a noastră danie şi întăriré, ce să aibă a întări şi a milui, pentru că noi am dat şi am întărit pre a lor driaptă ocină.

Iar înspre mai mare tărie şi întăriré a tuturor ce-s mai sus scris(ă), am poroncit boierului nostru, Tăutul log(o)f(ă)t, să scrie şi ⟨a⟩[1] noastră pecete să o legi cătră aciastă scrisoaré a noastră.

7271 ⟨1763⟩ iuli 22. Ion Meleg(hi) vor(nic) de port(ă), mart(or).
Şi eu Antohi diiac de divan am scris.

Bibl. Acad., CL/92. Trad.

Un rez. dezv., avînd tot numai data de an, de la începutul sec. XIX, ibidem, DCXCII/1.

O copie după aceeaşi trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 916 (nr. 312).

EDIŢII: *Creşterea colecţiunilor*, 1907, p. 127 (rez. după trad. din 1763 iulie 22); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 170 (nr. 47) (rez. după *Creşterea colecţiunilor*); *D.I.R.*, A, II, p. 174—175 (nr. 157) (trad. din 1763 iulie 22).

[1] Omis de traducător.

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс снм(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или его чтѵчи ѵслышит(ъ), иже прїинде, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) всими нашими молдавскими боіаре, Нѣга, дочка Ѣлеѯина, ѡнѵка Синь вистѣрника, по ен доброн волн, никим(ь) непонѵжена, а ни присилована, и продала свою правѵю ѡтчинѵ, ѡт(ъ) ен праваго ѵрика, половинѵ селище на ѵстїе Мѵшатн, на нмѣ где бил(ъ) Роман(ъ), нижнѵю част(ь); та продала слѵгам(ъ) нашим(ъ) Стоіанѵ и братѵ его, Лѵпе, за м злат(ъ) татарскиҳ(ъ).

И заплатнли наши слѵги Стоіан(ъ) и Лѵпе ѵси тотн м злат(ъ) ѵ рѵки Нѣгини, дочци Ѣлеѯини, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боіаре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полнѵю заплатѵ, а мы, такѡж(е), и ѡт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли слѵгам(ъ) нашиҳ(ъ) Стоіанѵ и братѵ его, Лѵпе, тое прѣд(ъ) реченою половнна селище, на ѵстїе Мѵшатн, на нмѣ где бил(ъ) Роман(ъ), нижнѵю част(ь), да ест(ъ) нм(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) ѵрик(ъ) и съ въсем(ь) доходѡм(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и ѵнѵчатом(ъ) нх(ъ), и прѣѵнѵчатом(ъ) нх(ъ), и прѣцѵрѣтом(ъ) нх(ъ) и въсемѵ родѵ <нхъ>[1], кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непорѵшено николиже, на вѣкы.

И хотар(ъ) тон половнин селище да ест(ъ) ѡт(ъ) ѵсего хотара половнна и по старомѵ хотарѵ, кѵда из вѣка ожнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнҳ(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѣлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра боіар(ъ) нашиҳ(ъ): вѣра пана Дѵма, вѣра пана Гангѵра, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Хѵдича, вѣра пана Даібога, вѣра пана Щефѵла, вѣра пана Мѵшата Хотинского, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша ѡт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѣндреика Чорторовского, вѣра пана <Сека>[1]ръ ѡт(ъ) Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клънъѵ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѵнтеша столника, <вѣр>[1]а пана Шандра комиса <и вѣр>[1]а ѵсиҳ(ъ) боіар(ъ) нашиҳ(ъ) молдавскиҳ(ъ), и велнкиҳ(ъ) и малиҳ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѵдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашиҳ(ъ) или ѡт(ъ) нашего родѵ или бѵд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) би нм(ъ) не порѵшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїм, али би нм(ъ) ѵтвръдил(ъ) и ѵкрѣпил(ъ), занѵж(е) есмн нм(ъ) дали и потвръднли за правѵю слѵжбѵ и за цто соби кѵпили на свон <правїн>[2] пинѣзи.

И на болшою крѣпкост(ь) и потвръжденїе томѵ въсемѵ выше писанномѵ, ве<лѣ>[3]ли есмы нашемѵ вѣрномѵ панѵ, Тъѵтѵлѵ логофетѵ, писати и нашѵ печат(ь) привѣсити к семѵ листѵ нашемѵ.

Писал(ъ) Тодер(ъ) дїак(ъ), ѵ Соч(д)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ѯз[4] ген(арїе) дї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Neaga, fiica lui Alexa, nepoata lui Sin vistier, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina ei dreaptă, din uricul ei drept, jumătate din seliştea de la gura Muşatei, anume unde a fost Roman, partea de jos; şi a vîndut-o slugilor noastre Stoian şi fratelui său, Lupe, pentru 40 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

Şi au plătit slugile noastre Stoian şi Lupe toţi acei 40 de zloţi în mîinile Neagăi, fiica lui Alexa, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, iar noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Stoian şi fratelui său, Lupe, acea jumătate de selişte înainte spusă, la gura Muşatei, anume unde a fost Roman, partea de jos, ca să le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului ⟨lor⟩[1] neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei selişti să fie din întreg hotarul jumătate şi pe hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Dajbog, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului ⟨Seca⟩[1]ră de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis ⟨şi credinţa⟩[1] tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă şi pentru că şi-au cumpărat pe banii lor ⟨drepţi⟩[2].

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor de mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logăfăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 7000[4] ⟨1492⟩ ianuarie 14.

Bibl. Acad., XXI/289. Orig., perg. (31×42 cm.), foarte şters, pătat de mucegai şi găurit pe margini, pecete atîrnată, pierdută.

O foto, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/51.

O copie slavă, trad. şi comentariu, cu data: 1493 ianuarie 14, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 917—918 (nr. 313).

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 175—176 (nr. 158) (trad., după orig.).

---

[1] Şters.
[2] Omis.
[3] Pergamentul tăiat pentru legarea peceţii.
[4] După data de an, documentul este pătat, dar este sigur că nu urmau şi alte cifre, de vreme ce sfatul domnesc corespunde lunii ianuarie 1492 (începînd din martie, Dajbog dispare din sfat — cf. doc. nr. 109 şi *D.I.R.*, A, II, p. 176).

108 1492 (7000) martie 17, Suceava.

† Мⷭ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чинимъ(ъ), и снм(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтючи ѕслишит(ъ), ѡже прїндоша, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ)

www.dacoromanica.ro

оусими нашими молдавскїми боіаре, Мърина, дочка Жоуржа Жѕметате, и съ своими дѣтми и племеница ен, Мърника, дочка Мъндрина, и братаничи, Силѣ, и сестра его, Донѣ, с(ы)нове Федкови, и племеници нх(ъ), Щефоул(ъ), и сестра его, Мърина, с(ы)нове Мърѕшчини, дочки Щефѕила Жѕметате, оуси непотове Жоуметате, по нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непоноужени, а ни приспловани, и потокмилисѣ промежи собою и рѡзделили соби свои wтинї, що били дѣда нх(ъ), Їѡна Жометате, села на нмѣ Мъндрецїн, на Снретѣ, где били Балиници, и Щербановцн, тиж(е) на Снретѣ, и Жоумътъцѣнїн, на Жежїн, где било дворице Кълиманово.

И достало сѣ Мърники, дочци Мъндрнї, и братанїчем(ъ) ен, Силѣ, и сестри его, Дони, ѕ нх(ъ) част(ь), село на нмѣ Мъндрецїн, на Снретѣ, где били Балиици. Я Щтефѕлѕ и сестри его, Мърнии, непотом(ъ) Щефѕла Жометате, нм(ъ) сѣ достало, ѕ нх(ъ) част(ь), село на нмѣ Щербанwвцїн, на Серетѣ. Я Мърнии, дочци Жѕржа Жѕметате, ен сѣ достало, ѕ ен част(ь) село на нмѣ Жоумътъцѣнїн, на Жежїн, где било дворице Кълиманово.

И еще ѕстали Мърника, дочка Мъндрина, и братаничи ен, Силѣ и Донѣ, и племеници нх(ъ), Щефоул(ъ) и сестра его, Мърина, та прндали Мърнии, дочци Жѕржа Жѕметате, за тое село, за Жомътъцѣнь, еще ѱ злат(ъ) татарскнх(ъ).

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброи волн и розделенїе, що wни соби промежи собою рѡзделили, съ оусею своею доброю волею, а мы такwж(е), по нх(ъ) же волн, и wт(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили слѕѕѣ нашемоу Щефѕлѕ и сестри его, Мърнии, непотом(ъ) Щефѕла Жѕмътате, тое прѣд(ъ) реченное село, на нмѣ Щербановцїн, на Снретѣ, како да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и ѕнѕчатом(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѕчатом(ъ) нх(ъ), и прѣцѕрѣтом(ъ) нх(ъ) и въсемѕ родѕ нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непорѕшено николиже, на вѣки.

Я хотар(ъ) томѕ село, на нмѣ Щербанwвцн, wт(ъ) потанъ wт(ъ) лѣсwв(ъ) рwг(ъ), що близ(ъ) пѕтѣ, лип(ъ), wт(ъ) тон лип(ъ), черес(ь) пѕт(ь), та черес(ь) поле, простѣ къ дрѕгомѕ лисѕ, на кран лиса граб(ъ), тамо кр(ъ)сть рѕван(ъ), а wт(ъ) дворице, где переходит(ъ) пѕт(ь) поток(а) выше брад(ъ), могила кѕпана, та на болото подли столпь, wт(ъ) болота черес(ь) пѕт(ь), на поле, простѣ на верхъ могилѕ, а wт(ъ) тѕда простѣ на болото, третеа могила, та, черес(ь) Снрѣт(ѣ), где бил(ъ) старїн млин(ъ), полѣна оусѣ, а wт(ъ) Береции, близ(ъ) Снрѣтѣ, могила що Їwнъшъ поставил(ъ), а wт(ъ) тон могили простѣ къ бѕковинѕ, подли пѕтѣ, дрѕгаа могила, та, черес(ь) пѕт(ь), на третїю могилѕ, под(ъ) бѕковинѕ, та ѕ бѕковинѕ. Тое ест(ъ) вес(ь) хотар(ъ).

Я прївилїе що имал(ъ) дѣд(ъ) нх(ъ), Їwн(ъ) Жометате, wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѧлеѯандра воеводї, на тнх(ъ) выше писаннх(ъ) селах(ъ), а wни загибли, как(ъ) ест(ъ) нам(ъ) видомо и богром(ъ) нашим(ъ).

Протwже, никто, николи, ни съ еднми прївилїами да не имает(ъ) тѣгати, а ни добѕвати на сїе наше прївилїе, николи, на вѣки.

Я на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, ми, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Ѧлеѯандра и Бwгдана-Блада, и вѣра богарь нашнх(ъ): вѣра пана Дѕми, вѣра пана Гангѕра, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Храмана, вѣра пана Хѕдича, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Мѕшата Хотинского, вѣра пана Микотъ и Рѣцеш(а) пръкалаби wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Секаръ Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Еремїѧ постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѕнтеша столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра оусих(ъ) богарь наших(ъ) молдавскнх(ъ), и великнх(ъ) и малнх(ъ).

Я по нашим(ь) животѣ, кто бѕдет(ъ) г(о)с(по)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего родѕ или пак(ъ) вѕд(ь) которого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ)

www.dacoromanica.ro

бн нм(ъ) не порѵшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, алн бн нм(ъ) ѵтвръдил(ъ) и ѵкрѣпил(ъ), занѵже есмн нм(ъ) далн и потвръдилн за що ест(ъ) нм(ъ) права ѵтнина.

Й на болшее крѣпост(ь) и потвръженїе томѵ късемѵ выше писанномѵ, велѣли есмн нашемѵ вѣрномѵ жѵпанѵ, Тъѵтѵлѵ логофетѵ, писати и нашѵ печат(ь) привѣсити к семѵ листѵ нашемѵ.

Писал(ъ) Йлеѣа Поповнч(ь) ѵт(ъ) Йс(ь), въ Сѵчавѣ, в(ъ) л(ѣ)тѵ З̃, март(ъ) м(ѣ)с(м)ца, зї д(ь)нъ.

⟨Din însemnarea contemporană de de verso, aproape ştearsă, se mai poate citi⟩: ... Щефѵл(ъ) и сестра его, Мъринд.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Mărina, fiica lui Giurgiu Jumetate, şi cu copiii săi şi cu vara ei, Mărinca, fiica lui Mîndrea, şi nepotul ei de frate, Silea, şi sora lui, Donea, fiii Fedcăi, şi verii lor, Ştefu1 şi sora lui, Mărina, fiii Maruşcăi, fiica lui Ştefu1 Jumetate, toţi nepoţi ai lui Jumetate, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi s-au tocmit între ei şi şi-au împărţit ocinile lor, ce au fost ale bunicului lor Ion Jumetate, satele anume: Mîndreştii, pe Sitet, unde au fost Balinţii, şi Şerbănăuţi, de asemenea pe Siret, şi Jumătăţenii, pe Jijia, unde a fost curtea lui Căliman.

Şi s-au cuvenit Mărincăi, fiica lui Mîndrea, şi nepoţilor ei de frate, Silea şi surorii lui, Donea, în partea lor, satul aume Mîndreştii, pe Siret, unde au fost Balinţii. Iar lui Ştefu1 şi surorii lui, Mărina, nepoţii lui Ştefu1 Jumetate, lor li s-a cuvenit, în partea lor, satul anume Şerbănăuţi, pe Siret. Iar Mărinei, fiica lui Giurgiu Jumetate, i s-a cuvenit, în partea ei, satul anume Jumătăţeanii, pe Jijia, unde a fost curtea lui Căliman.

Şi încă s-a sculat Mărinca, fiica lui Mîndrea, şi nepoţii ei de frate, Silea şi Donea şi verii lor, Ştefu1 şi sora lui, Mărina, şi au mai dat Mărinii, fiica lui Giurgiu Jumetate, pentru acel sat, pentru Jumătăţeani, încă 700 de zloţi tătăreşti.

Deci noi, văzînd bunăvoia şi împărţeala lor, cu care s-au împărţit între ei, cu toată bunăvoia lor, noi, de asemenea, după voia lor, am dat şi de la noi şi am întărit slugii noastre Ştefu1 şi surorii lui, Mărina, nepoţii lui Ştefu1 Jumătate, acel sat, înainte spus, anume Şerbănăuţi, pe Siret, ca să le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat, anume Şerbănăuţi, ⟨să fie⟩ din poiană, de la cornul pădurii care este aproape de drum, un tei, de la acel tei, peste drum şi peste cîmp, drept la altă pădure, la marginea pădurii un carpen, acolo o cruce încrestată, iar de la curte, unde drumul trece pîrîul mai sus de vad, o movilă săpată, şi la balta de lîngă pădure, un stîlp, de la baltă peste drum, la cîmp, drept la vîrful movilei, iar de acolo drept la baltă, a treia movilă, şi peste Siret, unde a fost moara cea veche, toată poiana, iar de la Bereşti, aproape de Siret, o movilă pe care a pus-o Ioanăş, iar de la acea movilă drept către făget, lîngă drum, altă movilă, şi, peste drum, la a treia movilă, sub făget, şi la făget. Acesta este tot hotarul.

www.dacoromanica.ro

Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Ion Jometate, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pe acele mai sus scrise sate, ei l-au pierdut, cum ne este ştiut nouă şi boierilor noştri.

Pentru aceasta, nimeni, niciodată, cu nici un privilegiu să nu aibă a pîrî şi nici să cîştige peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hăr[illegible]an, credinţa panului Hudici, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Secară de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă le este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să aţîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa al lui Popa din Iaşi, la Suceava, în anul 7000 ⟨1492⟩, luna martie, 17 zile.

⟨Din însemnarea contemporană de pe verso, aproape ştearsă, se poate citi⟩:...Şteful şi sora lui, Mărina.

Arh. St. Suceava, Fond M-rea Sucevita, I/2 (fost la M-rea Sucevita, nr. 501). Orig., perg. (33×50 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Iw Стефана воєводы, гдсподар Земли Мwадскоw.

O trad., cu greşeli şi cu pasaje slave netraduse, din prima jumătate a sec. XVIII, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 20 r.-21 r. O copie, după altă trad. din sec. XVIII, numai cu văleatul, la Bibl. Acad., MCMXCII/6, şi o altă copie rom., avînd doar data de an, de la începutul sec. XIX, de Manolachi Andrieş medelnicer, la Arh. St. Iaşi, CDXIV/1. Un rez., cu extrase din hotarnică, într-o mărturie hotarnică din 1823 septembrie 6, la Bibl.Acad., MDXXXVI/15, şi altul din 1835, incomplet şi avînd numai data de an, la Arh. St. Iaşi, Tr. 234, op. 258, dos. 7, f. 137. Două copii slave: una, cu greşeli, după orig., de Dimitrie Dan, şi alta, după foto., de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 168 v. -169 r., şi respectiv, 179 v. — 183 r. Două foto., ibidem, IV/10 şi XXIII/89, şi alte două, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, II/47 şi III/52.

O copie slavă după foto., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩. f. 884—890 (nr. 301).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, XVI, p. 315 (menţ., cu data: 7000 (1492), într-o hotarnică din 1778 martie 15); Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 274—276 (nr. XI) (copie, din 1809, cu greşeli şi cu data: 7000 (1492) socotită de editor în stilul de 1 septembrie: 1491, de Manolachi Andrieş, după trad., cu semnătura lui Teodor Balş, din *Ms. Surete*, I, 498); idem, *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, p. 49 (nr. XI) (aceeaşi copie); idem, *Surete*, I, p. 40—42 (nr. 7) (aceeaşi copie, cu data: 7000 ⟨septembrie⟩); XVIII, p. 162—163 (nr. 102) (rez., cu data: 7000 ⟨februarie 17⟩, din opisul de doc. al Jumătăţenilor, după *Ms. Surete*, I, 475); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 495—498 (nr. CCXLVIII) (trad. din prima jumătate a sec. XVIII, şi extrase dintr-o altă trad., din „hîrtiile Rosetti — Bălănescu", de la Bibl. Acad., cu data schimbată, nejustificat, de editor în: 1492 (7000) februarie 17 şi corectată, apoi, după orig., în vol. II, p. 499); Dan, *M-rea Sucevita*, p. 121 (nr. 2) (rez., după orig., cu sfatul domnesc şi cu descriere arheografică); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 161—164 (nr. 45) (text slav, după copia lui I. Bogdan din ms. nr. 5234 de la Bibl. Acad., şi trad.); A. Sacerdoţeanu, *Un duplicat mold.*, p. 226 (extras trad., după M. Costăchescu); *D.I.R.*, A, II, p. 176—177 (nr. 159) (trad., după orig.).

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтючи ѕслишит(ъ), wже пріндоша, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими молдавскими боꙗре, Мърина, дочка Жѹржа Жѹметате, и съ своими дѣтми и племеница ен, Мърника, дочка Мѧндрина, и братаничи ен, Силѣ, и сестра его, Донѣ, с(ы)н(о)ве Федкови и племеници нх(ъ), Щефоул(ъ) и сетра его, Мърина, с(ы)н(о)ве Мърѕшчинин, дочки Щефѕла Жѹметате, ѕси непотове Їѡна Жѹметате, по нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѹженн, а ни прнсиловани, и потокмили сѣ промежи собою и рѡздилили соби свои wтнини, цо били дѣда нх(ъ), Їѡна Жометате, села на имѣ Мѧндрецїи, на Сиретѣ, где били Балиници, и Шербановци, тиж(е) на Сиретѣ, и Жѹмътъцѣнїи, на Женїи где било дворице Кълиманово.

И достало сѣ Мърники, дочци Мѧндрині, и братаничем(ъ) ен, Силѣ, и сестри его, Дони, ѕ нх(ъ) част(ь) село на имѣ Мѧндрецїи, на Сиретѣ, где били Балиници, а Стефѕл и сестри его, Мърини, непотом(ъ) Щефѕла Жометате, им(ъ) сѣ достало, ѕ нх(ъ) част(ь), село на имѣ Шербановци, на Сиретѣ. и Мърини, дочци Жѹржа Жометате, ен сѣ достало, ѕ ен част(ь), село на имѣ Жомътъцѣнїи, на Жежїи, где било дворице Кълиманово.

И еще ѕстали Мърника, дочка Мѧндрина, и братаничи ен, Силѣ и Донѣ и племеници нх(ъ), Щефѕл(ъ), и сестра его, Мърина, та прндали Мърини, дочци Жѹржа Жометатае за тое село, за Жомътъцѧн(н), еще ѱ злат(ъ) татарскнх(ъ).

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброи волн и розделеніе, цо wни соби промежи собою рѡздилили, съ оусею своею доброю волею, а мы, такwж(е), по нх(ъ) же воли и wт(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили Мърники, дочки Мѧндрини, и братаничем(ъ) ен, Силѣ и Дони, тое прѧд(ъ) реченое село, на имѣ Мѧндрецїи, на Сиретѣ, где билъ Балиницн, како да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходѡм(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оунѹчатом(ъ) нх(ъ), и прѣвнѹчатом(ъ) нх(ъ), и прѣцѹрѣтѡм(ъ) нх(ъ), и въсемѹ родѹ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) нзберет(ъ) наближнїи, непорѹшено николиже, на вѣкы.

И хотар(ъ) томѹ село, на имѣ Мѧндрецїи, на Сиретѣ, wт(ъ) Владѡвцнх(ъ) на малон могили та бердѡм(ъ) повыше кръницн, та на бѹковинѹ wт(ъ) Хрешкан(н), а wт(ъ) Калїиновци wт(ъ) столпа до столпа, wт(ъ) бѹковинѹ до Сират(ѣ).

И прївилїе цо имал(ъ) дѧд(ъ) нх(ъ), Їѡн(ъ) Жометате, wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Илеѧандра воевод на тих(ъ) выше писанних(ъ) села х(ъ), а wни загибли, как(ъ) ест(ъ) нам(ъ) видомо и боꙗрѡм(ъ) нашим(ъ).

Протwже, никто, николи, ни съ еднимн прївилїами, да не имает(ъ) тѣгати, а ни добѹвати, на сїе наше прївилїе, николи, на вѣки.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воевод, и вѣра прѣвъзлюбленних(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Илеѧандра и Богдана-Блада, и вѣра боꙗръ нашнх(ъ): вѣра пана Дѹмн, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Хѹдича, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Мѹшата Хотинского, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеш(а) паркалабн wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Индренка Чорторwского, вѣра пана Їѡн(ъ) Секаръ паркалава Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клѣнъѹ спатарѣ, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Шандра комиса и вѣра ѕснх(ъ) боꙗр(ъ) нашнх(ъ) мол<давс>[1]кнх(ъ), и великнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашим(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)с(по)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего родѹ или пак(ъ) бѹд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен Земли Молдавскои, тотн бы им(ъ) не порѹшил(ъ)

www.dacoromanica.ro

нашего даанїа и потвръжденїа, алн бн нм(ъ) ѕтвръднл(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѣже есмн нм(ъ) дали и потвръднли и за цю ест(ъ) нмъ права штнина.

Й на болшее крѣпост(ь) и потвръжденїе томѣ късемѣ выше писанномѣ, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ жѫпанѣ, Тъоуѳлу логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семѣ листу нашему.

Писал(ъ) Тодер(ъ) дїак, оу Сщч(д)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃з҃, м(д)рт(ъ) м(ѣ)с(ц)-ца, з҃і д(ь)нъ.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Мъринка, дочка Мъндрини, и братаничи ен, Снлѣ и Дони.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, Mărina, fiica lui Giurgiu Jumetate, şi cu copiii săi şi cu vara ei, Mărinca, fiica lui Mîndrea, şi nepotul ei de frate, Silea, şi sora lui, Donea, fiii Fedcăi, şi verii lor, Ştefuł şi sora lui, Mărina, fiii Măruşcăi, fiica lui Ştefuł Jumetate, toţi nepoţi ai lui Ion Jumetate, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi s-au tocmit între ei şi şi-au împărţit ocinile lor, ce au fost ale bunicului lor, Ion Jumetate, satele anume: Mîndreşti, pe Siret, unde au fost Balinţii, şi Şerbănăuţi, de asemenea pe Siret, şi Jumătăţenii, pe Jijia, unde a fost curtea lui Căliman.

Şi s-au cuvenit Mărincăi, fiica lui Mîndrea, şi nepoţilor ei de frate, Silea şi surorii lui, Donea, în partea lor, satul anume Mîndreştii, pe Siret, unde au fost Balinţii. Iar lui Ştefuł şi surorii lui, Mărina, nepoţii lui Ştefuł Jumetate, lor li s-a cuvenit, în partea lor, satul anume Şerbănăuţi, pe Siret. Iar Mărinii, fiica lui Giurgiu Jometate, i s-a cuvenit, în partea ei, satul anume Jumătăţenii, pe Jijia, unde a fost curtea lui Căliman.

Şi încă s-a sculat Mărinca, fiica lui Mîndrea, şi nepoţii ei de frate, Silea şi Donea şi verii lor, Ştefuł şi sora lui, Mărina, şi au mai dat Mărinii, fiica lui Giurgiu Jometate, pentru acel sat, pentru Jumătăţeni, încă 700 de zloţi tătăreşti.

Deci noi, văzînd bunăvoia şi împărţeala lor, cu care s-au împărţit între ei, cu toată bunăvoia lor, noi, de asemenea, după voia lor, le-am dat şi de la noi, şi le-am întărit Mărincăi, fiica lui Mîndrea, şi nepoţilor ei de frate, Silea şi Donea, acel mai sus spus sat, anume Mîndreştii, pe Siret, unde au fost Balinţii, ca să le fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat, anume Mîndreştii, pe Siret, ⟨să fie⟩ de la Vladăuţi la movila mică şi pe deal, mai sus de fîntînă, şi la făgetul de la Hreşcani şi de la Calianăuţi, din stîlp în stîlp, de la făget pînă la Siret.

Iar privilegiile pe care le-a avut bunicul lor, Ion Jometate, de la bunicul nostru, de la Alexandu voievod, pe acele mai sus scrise sate, ei le-au pierdut, cum ne este ştiut nouă şi boierilor noştri.

Pentru aceea, nimeni, niciodată, cu nici un privilegiu, să nu aibă a pîrî şi nici a cîştiga peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat de

www.dacoromanica.ro

la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reateş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Ion Secară pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Şandru comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noatră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit şi pentru că le este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 7000 ⟨1492⟩, luna martie, 17 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Mărinca, fiica lui Mîndrea, şi nepoţii ei de frate, Silea şi Donea.

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 240. Orig., perg. (34×52,5 cm.), pecete atirnată (şnur de mătase vişinie), stricată la margine, cu legenda: † Печать Iw Стефань воєвѡда, господар Земли Мѡлдавскои.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/53.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad. A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 882—883 (nr. 300).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 493—495 (nr. CCXLVII) (rez. al editorului şi extrase după o trad. defectuoasă, cu data: „7000 luna februarie 17 zile" din arhiva Leon Ghica din Dumbrăveni); A. Sacerdoţeanu, *Un duplicat mold.*, p. 226 (extras slav după orig. şi trad.).

---

[1] Rupt.

110 1492 (7000) martie 17, Suceava.

Suret de pe ispisoc sîrbesc de la Stefan voevod din leat 7000 ⟨1492⟩ mart 17.

Precum au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boerilor noştri ai Moldovei, sluga noastră Costea, nepot lui Dieniş solul[1], de a lui bunăvoe, de nime silit, nici asuprit, şi au vîndut a sa dreaptă ocină dintru al său drept uric, din uricul moşului său Dieniş solul[1], un sat pe Crasna, anume Tămiceşti, dumisali Costea pitărelul, drept 70 zloţi tătărăşti. Şi s-au sculat sluga noastră, dumnealui Coste pitărelul, şi i-au plătit toţi acei bani de mai sus scrişi, 70 zloţi tătărăşti, în mînule slugei noastre Costei, nepot lui Dieniş solul[1], dinaintea noastră şi dinaintea boerilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bună învoială, am dat şi am întărit slugii noastre Coste pe acel de mai sus zis sat, anume Tămiceşti, pe Crasna, ca să fie lui de la noi uric cu tot venitul, lui, şi feciorilor lui şi la tot neamul lui, ce se va alege mai aproape, neruşuit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui de mai sus zis sat să fie dinspre toate părţile după hotarul ce vechiu, pe unde au umblat din veac.

www.dacoromanica.ro

Şi spre aceasta este credinţa domniei mele de mai sus scrisă, noi, Ştefan voevoda, şi credinţa a preaiubiţilor fiii domniei mele, Alexandru şi Bogdan-⟨Vlad⟩[2], şi credinţa a tuturor boerilor noştri, a mari şi mici.

Dar după a noastră viaţă, cine va fi domn Ţării Moldovei, din fiii şi neamul nostru sau ori pe cine D⟨umne⟩[2]zeu va alege, să nu strîce a noastră danie şi întăritură, ci mai ales să dea şi să întărească, de vreme ce şi noi am dat şi am întărit pentru a lui dreaptă şi credincioasă slujbă şi pentru că el a cumpărat pre ai săi drepţi bani.

Şi pentru mai mare tărie şi întăritură a celor de mai sus scrise, am poroncit credincios boerului nostru, dumisale Tăutul logofătul, să scrie şi a noastră pecete către această carte a noastră s-o lege.

S-a scris în Suceava.

După Ghibănescu, *Surete*, I, p. 225—226 (nr. 43). Trad., din 1787 iunie 16, de Gheorghe Evloghie dascăl, după *Ms. Surete*, VII, 680 („acta Burghelea din Tăbălăeşti, pe Crasna, zis din vechi Tămiceşti").

O copie a aceleiaşi trad., după Ghibănescu, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 891 (nr. 302).

ALTE EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 501 (nr. CCXLIX) (rez. al editorului, după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, II, p. 178 (nr. 160) (rez., după I. Bogdan).

---

[1] Greşit pentru: „spătarul".
[2] Omis în textul editat.

111 1492 (7000) martie 30.

Hrisovul domnului Ştefan v(oie)v(o)d din 7000 ⟨1492⟩ mart 30 că viindu înnainte domnii sali Iurşa aprodul şi surorile lui, Maruşca şi Vasca, nepoţii lui Crăciun Belcescu, de a lor bunăvoi, au împărţit a lor drepti ocini, satile pe Pîrîu Albu, anumi Belceştii şi Negoeştii precum şi două părţi din Şerbeşti, viindu în parte Iurşii aprodului satul Belceştii şi în parti surorii sali, Vascăi, satul Negoeştii, iară surorii lor, Maruşcăi, aceli două părţi din satul Şărbeştii pe celalalt Pîrîu Albu, cari împărţală au întărit-o şi domniia sa cu acest ispisoc.

Iar hotarul acestor sati să fii precum au umblat din viac.

Arh. St. Iaşi, Anaforale, nr. 115, f. 94 r (b). Rez. din 1850.

O copie a aceluiaşi rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 895 (nr. 304).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 503 (nr. CCLI) (rez. al editorului, după rez. din 1850); *D.I.R.*, A, II, p. 178 (nr. 161) (rez., după I. Bogdan).

112 1492 (7000) martie 30.

Suret de la Ştefan voevoda, let 7000 ⟨1492⟩ martie 30.

Facem înştiinţare precum au venit, înainte noastră şi a boerilor noştri, Neacşa, nepoata lui Mihăila Popşa, de a ei bunăvoe, de nime silită, şi au vîndut a sa dreaptă ocină şi moşie dentru al său drept uric şi dres ce au fost ⟨avut⟩[1] moşul[2] ei, Mihăilă Popşa, de la moşul[2] nostru, Alexandru vodă, un sat pe

www.dacoromanica.ro

Siretiu, anume Cîrneştii, pre acela l-au vîndut însuşi domnii mele, drept 120 de zloţi tătărăşti, care bani mai sus scrişi, 120 de zloţi, i-am dat deplin în mîinile Neacşii, nepoata lui Mihăilă Popşii.

Iar domniea mea m-am îndurat şi am miluit pre sluga noastră Stan Poiană[3] şi i-am dat de la noi acest sat de mai sus scris, anume Cîrneştii, ca să-i fie de la noi ocină şi moşie şi uric, cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, nepoţilor şi strănepoţilor lui şi a tot neamul ce se va alege mai aproape, neruşiit niciodinioară, în veci.

Pentru aceea, credinţa domniei mele şi a preaiubiţi fiii domnii mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad[4] şi credinţa boerilor noştri: dumnialor Boldur[5] [vel vornic], şi dumnialui Cîlnău [vel] spatar, şi dumnialui ⟨Eremie⟩[1] [vel] postelnic, şi dumnialui Moghilă[6] [vel] paharnic, şi dumnealui Frunteş [vel] stolnic[7], şi dumnialui Şăndrea [vel] comis, şi credinţa boerilor noştri, mari şi mici.

Iar după a noastră viiaţă, cine va fi domn[i] ţării aceştiea, să nu strice a noastră danie şi miluire, de vreme că i-am dat lui, pentru a lui dreaptă şi credincioasă slujbă.

Iar pentru mai mare ctedinţă şi întăritură, am poroncit cinstitutului şi credinciosului boerului nostru, dumnialui Tăutul[8] [vel]logofăt, să scrie şi a noastră pecete către această adevărată carte a noastră să o lege.

S-au tălmăcit de Evloghie dascal, let 1765 aprilie 5.

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 501—502 (nr. CCL). Trad. într-o condică a moşiilor lui Constantin Cantacuzino mare vistiernic, p. 101, scrisă la 1820 în Bucureşti de logofătul de divan Chiriţă după o condică scrisă de diacul de divan Toader Gaspar şi de alţi dieci la Iaşi, tot în 1820.

O copie, după I. Bogdan, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV, ⟨M. Costăchescu, ⟨*Doc.. Ştefan cel Mare*⟩, f. 892—894 (nr. 303).

ALTE EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 178—179 (nr. 162) (trad., după I. Bogdan).

[1] Parantezele lui I. Bogdan.
[2] Adică: „bunicul".
[3] În suret: „Priem" (această notă, ca şi cele ce urmează, aparţia lui I. Bogdan).
[4] În suret: „Bogdan şi Vlad".
[5] În suret: „Toader".
[6] În suret: „Mihăilă".
[7] În suret: „vistier".
[8] În suret: „Tăiutul".

113 1492 (7000) martie 30.

Suret de pe un ispisoc sărbesc de la Ştefan voevod din let 7000 ⟨1492⟩ martie 30.

Facem înştiinţare precum au venit înnainte noastră şi înnainte boérilor noştri ai Moldovii sluga noastră Luca, feciorul lui Iliiaş păharnic, şi nepotul lui de frate, Coste, şi surorile lui, Nastia şi Vasca şi Ghinda, feciorii Andreicăi Ilişescul, şi nepotul lui de sor⟨ă⟩[1], Lucin Andreica, feciorul lui Marininiu[2], toţi nepoţii lui Iliaş păharnic, de a lor bunăvoe, de nime siliţi, nice asupriţi, şi au vîndut a lor dreaptă ocină dintru a lor drept uric din uricul tatălui său Iliaş păharnicul şi din deresă ce au avut el de la moşul[3] domnii mele, de la Alexandru voivoda, giumătate de sa anume Botoşănţăi, pe Sirete, parte din sus, parte Crămeştii [4], aceea au vîndutu domnii mele drept 80 zloţi tătărăşti,

www.dacoromanica.ro

care banii i-am plătit domnie me deplin în mîinele slugii noastre Lucăi, feciorul lui Iliiaş păharnic, şi a nepotului său, Coste, şi surorilor lui, Nasta şi Vasca şi Ghinda, feciorilor Andreicăi Ilişescul, şi nepotului de sor⟨ă⟩[1], Lucin Andreica, feciorul lui Mărinin[2], toţi nepoţii lui Ilieş păharnic, denainte tuturor boerilor noştri, cu care ace giumătate de sat după aceea domnie me am miluit pe sluga noastră Stanciul şi pe surorile lui, Dragole, şi Sora, şi Neacşa, şi Mara şi Vişa, ficiorii Măcinii[3], şi am dat lor de la noi ace de mai sus giumătate de sat pe Sărete, anume Botoşeştii, parte din sus, parte Crăneştii [4], ca să fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi feciorilor lor, nepoţilor, şi strănepoţilor şi a tot neamul lor ce să va alege mai aproape, neruşiit nice odată, în veci.

Iar hotarul acii giumătate de sat anume Botoşeşti, parte din sus, parte Crămeşti[4], să fie din gios de Mrăgireni[6], începînd din vîrful dealului, din drumul cel mare, de la on stălpu, deci pe vîrful dealului, în gios, la on stălpu, de acolo, pe şes, la bahnă, la stălpu, drept pe margine luncăi, la on stejar mare însămnat, de acolo drept peste luncă la Siretiu, iar despre alte părţi, după hotarul cel vechi, pe unde au îmblat din vec.

Şi la aceasta iaste credinţa tuturor boierilor noştri, a mari şi mici.

Iar după a nostră vieaţă, cine va fi domn şi stăpîn ţării acestie, să nu străce a noastră danie şi milă şi întăritură, ci mai vîrtos să de şi să întărească.

Iar pentru mai mare credinţa şi întărire acelor de mai sus scrisă, am poroncit cinstitutului şi credinciosului boériului nostru, dumisale Tăutului [vel] logofăt, să scrie şi a noastră pecete către aceasta carte a noastră să o lege.

S-au tălmăcit de Evloghe dascal, let 7270 ⟨1762⟩ mart 28.

După Balan, *Doc. bucovinene*, I. p. 97—98. Trad. din Arhiva Tribunalului din Cernăuţi, pachet Succesia cum tutella, 35—56.

Un rez., la Arh. St. Iaşi, Tr. 196, op. 243, dos. 47, f. 16—18 (ars în timpul celui de-al doilea război mondial).

O copie, după Balan, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 896—898 (nr. 305).

[1] Parantezele lui T. Balan.
[2] Cuvînt netradus; corect, în româneşte: „Marinei".
[3] Adică: „bunicul".
[4] Corect: „Grămeşti".
[5] Nume lăsat, probabil, de traducător in forma slavă (corect, probabil: „Micu").
[6] Este vorba de satul cunoscut mai tîrziu sub numele de Meningeni, Miningeni.

114 ⟨1492 (7000)⟩ martie ⟨30⟩, Vaslui.

Von Gottes Gnaden, wir Stefan Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thun kund durch diesen unseren Brief Allen, die solchen sehen oder lesen hören, wienach vor uns und unseren molduaischen Bolêren gekommen ist unser Diener Paul Iodka, Sohn des alten Iodka, aus seinem guten Willen, von niemand genötigt oder gezwungen, und hat verkauft sein wahres Vatergut, vermöge wahrhafter Urkunde, welche sein Vater Iodka als Schenkung von dem Ahne unserer Herrschaft, Alexander dem Woew(oden), hatte, ein Dörflein ⟨names Chluboka, welches oberhalb Derechlui ist⟩[1]. Und die Hälfte dieses Dorfleins, welches oberhalb Derechlui ist, hat er verkauft unseren Dienern: Stan Babić und Iakim Babić für 150 tatarische Gulden. Und die zweite Hälfte von diesem Dörflein namens Hluboka, das oberhalb Derechlui, nemlich

www.dacoromanica.ro

die Hälfte dieses Dörfleins gegen Sonnenaufgang, die hat er verkauft ihrem Bruder Andriasch Babić um 150 tatarische Gulden.

Und es haben sich unsere Diener, Stan Babić und Iakim Babić erhoben, und haben all dieses obgeschriebene Geld, 150 tatar(ische) Gulden für diese Hälfte des Dörfleins ⟨namens Chluboka, welches oberhalb Derehlui ist⟩[2] in die Hand unseres Dieners Paul Iodki, Iodkis Sohne, bezahlt.

Und unser Diener Andriasch hat sich gleichfalls erhoben und all dieses obgeschriebene Geld, 150 tatar(ische) Gulden für die zweite Hälfte dieses Dorfleins namens Hluboka, welches oberhalb Derechlui ist, jedoch für den Teil gegen Sonnenaufgang auch in die Hand Pauls Iodki, Iodkis Sohnes vor uns und all unseren Bolêren bezahlt.

Wir aber nachdem wir ihre gutwillige Uebereinkunft und die völlige Bezahlung gesehen, haben auch unseren Dienern; dem Stan Babić und Iakim Babić und Andriasch Babić gegeben und bestätigt das, was sie sich zur Halbscheid von diesem Dörflein namens Chluboka, das oberhalb Derechlui ist, erkauft haben, damit es von uns aus sei mit allen Einkünften, ihnen, ihren Kindern, ihren Enkeln, ihren Urenkeln, ihren Ururenkeln und ihrem ganzen Geschlechte, der ihnen als der nächste auserkoren wird unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und der Hotar dieses Dörfleins namens Chluboka, das oberhalb Derechluja ist, soll ihnen von allen Seiten nach dem alten Hotar sein. Unter sich aber sollen sie diesen Hotar zur Hälfte haben, wie es oben geschrieben ist, wie und wer denselben gekauft hat: Stan Babić und Iakim Babić beide eine Hälfte und ihr Bruder Andriasch Babić allein die andere Hälfte, von diesem Dörflein namens Chluboka, das oberhalb Derechlui ist, und die Hälfte des Hotars.

Und hiefür ist die Beglaubigung unserer Herrschaft, des obgeschriebenen Stefan Woew(oda) und die Beglaub(igung) der vielgeliebten Söhne, uns(erer) H(err)sch(af)t, Alexanders und Bogdans, und die Begl(aubigung) unserer Bojaren: d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Duma, Parkalaben, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Gangur von Orhei, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Boldur, Hofrichters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Härman, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Hudiću, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Stef[el]ul, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Muschat von Hotin, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Mikotê und d(es) H(er)r(n) Rêzesch, Parkalaben von Nêmz, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ćortorowski und d(es) H(er)r(n) Schander, Parkalaben von Nowograd, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ding, d(ie) B(eglaubing) d(es) H(er)r(n) Klănău, Schwertträgers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Isak, Schatzmeisters d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Eremiă, Kämmerers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Mogila, Mundschenks, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Fruntesch, Truchsessen, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Peter, Hermans Sohnes, Marstallers, und die Begl(aubigung) all unserer moldauischen Bojaren, der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres molduaischen Landes sein wird, von unseren Kindern oder unserem Geschlechte oder wen immer Gott auserwählen wird, Hospodar zu sein unseres moldauischen Landes, der soll unser Schenknis und Bestätigung nicht umstossen, sondern ihnen solche bestätigen und bekräftigen da wir es ihnen gegeben haben und es deswegen ihr wahres Vatergut ist, weil sie es mit ihrem wahren und angestammten Gelde erkauft haben.

www.dacoromanica.ro

Und zu mehrer Bestärkung und Bekräftigung all des Obgeschriebenen, haben wir unserem getreuen H(er)r Tăutul, Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unseren Briefe.

Geschrieben hats Toader Popović zu Waslui im I(ahre) 6989/1481[3] März.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi a boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Pavel Iudca, fiul lui Iudca cel bătrîn, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nisi asuprit, şi a vîndut ocina lui dreaptă, din uricul drept pe care tatăl său, Iudca, l-a primit ca danie de la bunicul domniei noastre, Alexandru voievod, un sătuleţ, ⟨anume Hliboca, care este la obîrşia Derehluiului⟩[4]; şi jumătate din acest sătuleţ care este la obîrşia Derehluiului l-a vîndut slugilor noastre Stan Babici şi Iachim Babici, pentru 150 de zloţi tătăreşti. Iar cealaltă jumătate a acestui sătuleţ, anume Hliboca, la obîrşia Derehluiului, anume jumătatea cestui sătuleţ dinspre răsăritul soarelui, a vîndut-o fratelui lor, Andriaş Babici, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au ridicat slugile noastre, Stan Babici şi Iachim Babici, şi au plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 150 de zloţi tătăreşti, pentru această jumătate a sătuleţului, ⟨anume Hliboca, la obîrşia Derehluiului⟩[5], în mîna slugii noastre Pavel Iudca, fiul lui Iudca.

Şi sluga noastră Andriaş, de asemenea s-a ridicat şi a plătit toţi banii mai sus scrişi, 150 de zloţi tătăreşti, pentru cealaltă jumătate a acestui sătuleţ, anume Hliboca, la obîrşia Derehluiului, însă pentru partea dinspre răsăritul soarelui, tot în mîna lui Pavel Iudca, fiul lui Iudca, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri.

Deci noi, văzînd înţelegerea lor de bunăvoie şi plata deplină, am dat şi am întărit şi de la noi slugilor noastre, Stan Babici şi Iachim Babici, şi Andriaş Babici, ceea ce şi-au cumpărat pe jumătăţi din acest sătuleţ Hliboca, la obîrşia Derehluiului, ca să le fie de la noi cu tot venitul, lor şi copiilor şi nepoţilor şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit, niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sătuleţ, anume Hliboca, care este la obîrşia Derehluiului, să le fie din toate părţile după vechiul hotar. Însă ei să stăpînească acest hotar pe jumătăţi, cum este mai sus scris, după cum şi-a cumpărat fiecare dintre dînşii, Stan Babici şi Iachim Babici amîndoi o jumătate şi fratele lor, Andriaş Babici, singur, cealaltă jumătate din acest sătuleţ, anume Hliboca, la obîrşia Derehluiului şi jumătate din hotar.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-⟨Vlad⟩, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petru comis, fiul lui Hărman, şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

www.dacoromanica.ro

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le-o întărească şi să le-o împuternicească, pentru că le-am dat fiindcă le este ocină dreaptă, deoarece şi-au cumpărat pe banii lor drepţi şi proprii.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră, la această carte a noastră.

A scris Toader al lui Popa, la Vaslui, în anul 6989 ⟨1481⟩[3] martie.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 201—203 (nr. II). Trad., germ. după orig slav, perg., pecete atîrnată.

O copie după Wickenhauser, trad. rom. şi comentariu, cu data: cca. 1492 martie, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 899—901 (nr. 306).

ALTE EDIŢII: Rosetti, *Despre clasele agricole*, p. 108 (rez., după Wickenhauser); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 462 (nr. CCXXXIV) (rez. rom. al editorului, după Wickenhauser, cu data: „martie 1491"); *D.I.R.*, A, II, p. 184—185 (nr. 169) (trad. rom., după Wickenhauser, cu data: „⟨1493⟩ martie").

Data de an a acestui doc. este greşită. După sfatul domnesc, actul a fost emis după 1492 (7000) martie 30, cînd Şandru este menţionat ultima oară cu dregătoria de comis, de la care este ridicat în cea de pircălab de Cetatea Nouă în locul lui Ion Secară, care dispare din sfat după 17 martie 1492 (v. doc. nr. 108 şi 109); sfatul domnesc al acestui act corespunde cu cel al tuturor doc. originale păstrate din acest an, emise de cancelaria domnească după data de mai sus (v. doc. nr. 116, 117 şi 118).

---

[1] Parantezele lui Wickenhauser.

[2] În text, între paranteze: „wie oben", cu referire la cuvintele puse mai sus între paranteze de editor (v. nota precedentă) şi reîntregite de noi.

[3] Data de an, greşită (v. comentariul).

[4] V. nota 1.

[5] V. nota 2.

115 1492 (7000) iunie 24.

... Suret de pe un ispisoc de la Stefan v(oie)vod din anii 7000 ⟨1492⟩ iuni 24[1]... că au dat credincioşilor slugilor mării sale, lui Baico[2] şi fratelui său, lui Ivan, satul Almaşul, cu uric cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, nepoţilor lor şi strănepoţilor pentru a lor credincioasă slujbă.

Şi arată anume şi hotarul că să încépe pe din gios de heleşteu, la un stejari drept peste Almaşi şi de l(a) Almaşi pre mijlocul poenii, din poenî pe din sus de stejarii frumoşi, din stejarii frumoşi la un stejar, la drum, deci prin mijloc la o margine de codru făget, după aceia marginea în lung, deci, de l(a) margine, la deal, de l(a) deal drept la hăleşteu, şi de acolo, prin mijlocul luncii, la obîrşiia pîrîului Volha, din Volha, pe culmea dealului, la un izvor, de acolo la o movilă, de la movilă la o baltă, din baltă la altă movilă, din movilă, pe deasupra pîrîului, la un frasin, de acolo pîrîul în gios la o movilă, de la movilă, peste pîrîu, la un stejari, de la stejari, drept pe din gios de heleşteu, la stejariul cel dintîi, pe unde s-au început dintîiu.

Arh. St. Iaşi, CDVIII/43, p. 5. Rez. într-o anafora din 1782 mai 30, după trad. din 1753 martie 17.

Alt rez., fără hotarnică, după o trad. din 1753 (7261) martie 16 de Evloghie dascăl, în trei copii ale unui opis de doc. din 1843 mai 26, ibidem, Tr. 1770, op. 2028, dos. 220, f. 15 r. (nr. 2), dos. 222, f. 14 r. (nr. 2), şi dos. 223, f. 12 r. (nr. 2).

www.dacoromanica.ro

O copie a ambelor rez. (primul după Ghibănescu, *Ms. Surete*, V, p. 794), şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000 — XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩), f. 902 (nr. 307).

EDIŢII: Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 273—274 (nr. X) (rez. din 1782 mai 30, după *Ms. Surete*, V, f. 794); idem, *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, p. 46—47 (nr. X) (acelaşi rez.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 503—504 (nr. CCLII) (rez. incomplet al editorului, după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, II, p. 179 (nr. 163) (rez., după I. Bogdan).

---

[1] Urmează: „.... care de la văleat acesta şi pînă acum sînt trecuţi 290 ani, însă cel adevărat ispisoc zicînd călugării (de la m-rea Rîşca, n.ns.) că nu iaste, dar suretu să véde tălmăcit de Evloghie dascălul, în anul 7261 ⟨1753⟩ mart 17, şi scrie într-acest chip...".

[2] În rez. din 1843 mai 26, dos. 222 şi 223 (v. descrierea arheografică): „Balş"; în dos. 220 (v. descrierea arheografică): „Balcu".

116 1492 (7000) octombrie 10, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), нс сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрыт(ъ) или чтоучи его ѣслышит(ъ), ѡже тот(ъ) истинїи слоугa наш(ь), Тома, с(ы)нъ Мнхнин(н), непот(ъ) Ѡана Стѣнгача, жаловали есмы его ѡсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвърдили есмо емѣ оу нашеи земли, оу Молдавскои, его правоую ѡтчинoу, едно село на Крълнгътѣрѣ, на нмѣ Томещїи.

Тое въсе вниіе писанное да ест(ъ) емоу ѡт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), емоу, и дѣтем(ъ) его, и оуноучатѡм(ъ) его, и прѣоуноучатом(ъ) его, и працюурѣтом(ъ) его и въсемѣ родѣ его, кто сѣ емоу изберет(ъ) наближнїи, непорѣшено николи, на вѣки.

Й хотар(ъ) томоу селоу да ест(ъ) ѡт(ъ) оуснх(ъ) сторон(ъ) по старомѣ хотарѣ, кѣда нз вѣка ѡжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниіе писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленыхъ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Йлеѣандра и Богдана-Елада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣма прѣкалаба ѡт(ъ) Хотин(а), вѣра пана Гангѣра прѣкалаба Ѡрхенского, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Хоудича, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Моушата Хотинского, вѣра пана Мнкотъ и пана Рѣцеша прѣкалабн ѡт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра прѣкалаба Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клънъѣ спътарѣ, вѣра пана Їсака внстїарника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Моxила чашника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана Петрика комнса и вѣра въсмх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскыx(ъ), великыx(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь быти нашеи Земли Молдавскои, ѡт(ъ) дѣтеи нашнх(ъ) или ѡт(ъ) нашего родѣ или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашеи Земли Молдавскои, тѡт(ъ) бы емѵ не порѣшил(ъ) нашею даанїа и потвърженїа, али бн емоу ѣтвърдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуж(е) есмо ⟨емоу дали⟩[1] и по⟨твърдили⟩[1] за его правѣю слоужбѣ и за цо ест(ъ) его правда ѡтчина.

Й на болшюю крѣпост(ь) и потвърженїе томоу въсемѣ вниіе писаномоу, велѣли есмы наш⟨емоу вѣрномоу⟩[1] панѣ Тъоутѣлѵ логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семоу листѣ нашемоу.

Писал(ъ) Мътїаш(ъ) оу Сwч(д)ви, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ѕ҃ ѡк(товрїе) ї д(е)нъ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră, Toma, fiul

www.dacoromanica.ro

lui Mihnea, nepotul lui Oană Stîngaciu, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, Moldova, dreapta lui ocină, un sat la Cîrligătură, anume Tomeştii.

Aceste toate mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credina boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab de Hotin, credinţa panului Gangur pîrcălab de Orhei, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că ⟨i-am dat⟩[1] şi i-am întărit pentru dreapta lui slujbă şi pentru că este ocina lui dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit ⟨credinciosului⟩[1] nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş, la Suceava, în anul 7000 ⟨1492⟩ octombrie, 10 zile.

Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 903 r.-v. (nr. 308). Text slav după orig., perg., pecete atîrnată, cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, гсподар Земли Мѡлдавскоѥ. (Orig. se afla în arhiva Alexandru Cantacuzino-Paşcanu). Cu trad. şi comentariu, f. 903 v.-905.

O trad., din 1803 iunie 25, la Arh. St. Iaşi, CCLXXI/1, şi un rez. dezvoltat, din sec. XVIII, la Bibl. Acad., MCCLV/43, f. 136 (nr. 4).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 504—505 (nr. CCLIII) (text slav); Codrescu, *Uricariul*, XIV, p. 61—63 (trad. de N. Beldiceanu, cu data de an socotită greşit: 1490); *D.I.R.*, A, II, p. 179—180 (nr. 164) (trad., după I. Bogdan).

[1] Parantezele lui M. Costăchescu.

117 1492 (7000) octombrie 14.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мѡлдавскоѥ. Знаменито чиним(ъ), ис сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или чтѣчи его ѕслишит(ъ), ѡже пріиде, прад(ъ) намы и прад(ъ) ѕсимы нашимы мѡлдавскымы боаре, слоуга наш(ь) Йѣърѕ, с(ы)нъ Ивана внєтѣрнка, по своєи доброи волн, никим(ь) непонѕжен(ъ), а ни присплован(ъ), и продал(ъ) свою правѣю отчинѕ от(ъ) своєго праваго ѕрнка, от(ъ) оурика от(ь)ца его, Ивана внєтѣрнка, половина село от(ъ) Дончеци, що сут(ъ) на Донча, ниж-

www.dacoromanica.ro

ноую част(ь); та продал(ъ) слоугам(ъ) нашим(ъ) Тоадерѳ и племенникѳ его, Сими, и сестри его, Минерлъ, за ѧ злат(ъ) татарскыѫ(ъ).

И оуставше наши слѣги, Тоадер(ъ) и племеник(ъ) его, Сима, и сестра его, Минерлъ, та заплатили ѳси тоты выше писаннїи пинѣзи, ѧ злат(ъ) татарскыѫ(ъ), ѳ рѣки слѣгѣ нашемѳ Ѣврѹ, с(ы)ну Ивана вистѣрника, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашимы боире.

Ино мы, видѣвше ны(ъ) добрѹю волю и тѫкмеж(ь) и полнѹю заплатѳ, а мы, такоуждере, и ѡт(ъ) нас(ъ) есмо дали и потвърдили слѣгам(ъ) нашим(ъ) Тоадерѳ и племенникѳ его, Сими, и сестри его, Минерлъ, тое прѧд(ъ) реченое половина село на нмѣ Дончещїи, що сѣт(ъ) на Донча, нижнюю част(ь), да ест(ъ) им(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) ѳрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходѫм(ь).

Ѩли да ест(ъ) половина ѡт(ъ) тон половини село слѣгѣ нашемоу Тоадерѳ самомѹ, емѳ и дѣтем(ъ) его, и оуноучатѫм(ъ) его, и прѧноучатѫм(ъ) его, и працѣрѣтѫм(ъ) его и въсемоу роду его, кто сѣ емѹ изберет(ъ) наближнїи, непорѣшено николиже, на вѣки. Ѩ пак, тота дрѣга половина ѡт(ъ) тон половини село ѡт(ъ) нижнюю част(ь) ѡт(ъ) Дончещ(н), да ест(ъ) слѣгѣ нашемѳ Сими и сестри его, Мїерлъ, им(ъ) и дѣтем(ъ) ны(ъ), и ноучатѫм(ъ) ны(ъ), и прѣоуноучатѫм(ъ) ны(ъ), и працѣрѣтѫм(ъ) ны(ъ) и въсемоу роду ны(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѣшено николиже, на вѣки.

Ѩ хотар(ъ) тон половини село ѡт(ъ) Дончещ(н) що сѹт(ъ) на Донча, нижною части, да ест(ъ) ѡт(ъ) ѳсего хотара половина и по старомѹ хотарѹ, кѹда из вѣка ѡжидали.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писанаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленыѫ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯандра и Ѳогдана-Влада, и вѣра боиар(ъ) нашиѫ(ъ): вѣра пана Доума ѡт(ъ) Хотин(а), вѣра пана Гангѹра Ѳрхенского, вѣра пана Болдѹра двѡрника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Хѹдича, вѣра пана Щефѹла, вѣра пана Мѹшата Хотинского, вѣтра пана Минкотъ и пана Рѣцеша пръкалаби ѡт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клѧнъѳ спътарѣ, вѣра пана Исака вистїарника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Моухила чашника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Петрика кѡмиса и вѣра въсѧиѫ(ъ) боиар(ъ) нашиѫ(ъ) молдавскыѫ(ъ), великиѫ(ъ) и малиѫ(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, ѡт(ъ) дѣтен нашиѫ(ъ) или ѡт(ъ) нашего родѳ или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы им(ъ) не порѹшил(ъ) нашего даанїа и потвърженїа, али бы им(ъ) ѳтвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуж(е) есмо им(ъ) дали, за що ѡни соби кѹпили за свон правїи, пинѣзи.

Ѩ на бѡлшѹю крѣпост(ь) и потвърженїе томоу въсемѳ выше писаномѳ, велѣли есмы нашемѳ вѣрномѳ панѳ, Тѫтѹлѳ логофетѳ, писати и нашѳ печат(ь) прикѣсити к семоу листѹ нашемѳ.

Пис(а) Мѫтїаш(ь) дїак(ъ), в(ъ) л(ѣ)то ѯз, ѡк(товрїе) аї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Avăru, fiul lui Ivan vistier, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut dreapta sa ocină din uricul său drept, din uricul tatălui său, Ivan vistier, jumătate de sat din Donceşti, care este pe Doncea, partea de jos; şi a vîndut slugilor noastre, Toader şi vărului său, Sima, şi surorii lui, Mierla, pentru 30 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

Şi s-au sculat slugile noastre, Toader şi vărul lui, Sima, şi sora lui, Mierla, şi au plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 30 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Avăru, fiul lui Ivan vistier, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre, Toader şi vărului său, Sima, şi surorii lui, Mierla, acea mai înainte spusă jumătate de sat, anume Donceştii, care este pe Doncea, partea de jos, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul.

Însă să fie jumătate din acea jumătate de sat slugii noastre Toader, singur, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci. Şi iarăşi, cealaltă jumătate din această jumătate din satul Donceşti, partea de sus, să fie slugii noastre Sima şi surorii lui, Mierla, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat din Donceşti, care este pe Doncea, partea de jos, să fie din tot hotarul jumătate şi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma de la Hotin, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească pentru că le-am dat, fiindcă şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş diac, în anul 7000 ⟨1492⟩ octombrie 14.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 198. Orig., perg. (25,5 × 47 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată parţial la margine, cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєводы, гдсподар Земли Мвладскои.

O trad., cu greşeli, din 1800 iulie 22, de un Andrei, ibidem, CLVII/5.

O foto. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/54.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 907—909 (nr. 310).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 505—508 (nr. CCLIV) (text slav, după o copie decalchiată, defectuoasă, a orig., şi trad. din 1800 iulie 22); *D.I.R.*, A, II, p. 280—181 (nr. 166) (trad. după orig.).

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), и симъ(ь) листомъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на немъ(ь) оузрит(ъ) или его чтѫчи оуслышит(ъ), wже пріндоша, прид(ъ) нами и прид(ъ) оусими нашими молдавскими боире, слѫга нашь(ь) Иванко Левич(ь) и братаничи его, Феодора и Милка, с(ы)н(о)ве Васка Левича, и племенникъ нх(ъ), Жоулка Пънтече, и племенник(ъ) нх(ъ), Хрнико wт(ъ) Лоуковице, и племенник(ъ) нх(ъ), пан(ъ) Щефоул(ъ) паркалаб(ъ), и племенница его, Басоутка, и с(ы)н(о)ве Ходка Долбнича, на нмѣ Ѳанца, и Иванко и Васко, и сестри нх(ъ), Анна, и Стана, и Мароушка и Ѳлена, и оунко нх(ъ), Дѧмнтрѫ, и племенници нх(ъ), Васко и сестра его, Малѣ, и непотове нх(ъ), Мирча и Блад(ъ), и племенники нх(ъ), Лоука и Пътраш(ь), и племенници нх(ъ), Ярманка, и Васка и Анна, и племенници нх(ъ), Иванко и Ѳлюшка, и Рѧжа, и Анноушка и Федора, и племенници нх(ъ), Косте Чюнтѫл(ъ), и непота его, Ѳлена, и Тома, и Исаю и Иванко, оусн оунѫкове Ходка Костича постелника и Леви, по нх(ъ) доброн волн, никим(ь) непонѫжени, а ни присловани, и продали свою правѫю wтнинѫ wт(ъ) нх(ъ) правого оурика, wт(ъ) оурика дѣдwв(ъ) нх(ъ), Ходка Костича постелника и Леки, и нс привнлїе, що имали wни wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Алеѯандра воеводї, едно село на нмѣ Щѫбеюл, на Башїѫ, по wбѣ сторони Башїа; та продали тое село г(о)с(по)д(ст)вѫ мы, за с҃н злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оустах(ъ) аз(ъ), г(о)с(по)д(ст)во мы, та заплатнх(ъ) оуси тотн с҃н злат(ъ) татарскнх(ъ) оу рѣки въсѧм(ъ) тим(ъ) елико нх(ъ) выше пишем(ъ), прид(ъ) въсѣми нашими молдавскими боире.

И оутъкмивше и заплативше оусе исполна, такоже и выше пишем(ъ), а г(о)с(по)д(ст)во мы, оу том(ь), бл(а)гопроизволнх(ъ) нашим(ь) благим(ь) произволенїем(ь), и ч(н)стнм(ь) и свѣтлим(ь) ср(ъ)дцем(ь), и съ оусем нашем добром волѫ и wт(ъ) Б(ог)а помощїѫ, како да ѫтвръднм(ъ) и оукрѣпим(ъ) наш(ь) с(вѧ)тын монастнр(ъ) wт(ъ) Поутнои, иджеже ест(ъ) храм(ъ) Оуспенїе пр(ѣ)с(вѧ)тѣи ч(н)стѣи и прѣвл(аго)с(ло)венѣи вл(а)дыч(н)ци нашеи Б(огоро)д(н)ци и пр(н)сно-д(ѣ)вѣи Марїи и где ест(ъ) їегоумен(ъ) архимандрит(ъ), м(о)лебник(ъ) наш(ь), кѵр(ъ) поп(ъ) Пансїе, и оучнинли есми и въ з(а)дѫшїе с(вѧ)топочившихх(ъ) предкwв(ъ) и родителен нашихх(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе г(о)с(по)ждн г(о)с(по)д(ст)ва мы, Марїи, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе дѣтен нашихх(ъ) и дали есми томѫ с(вѧ)т(о)мѫ нашемѫ монастнрѫ тое выше писанное село на нмѣ Щѫбеюл(ъ), на Башїѫ, по wбѣ сторонѣ Башїа, како да ест(ъ) томѫ с(вѧ)т(о)мѫ нашемѫ монастнрѫ wт(ъ) Поутнон wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходwм(ь), непорѫшено николиже, на вѣкы.

И еще есмо дали томѫ с(вѧ)т(о)мѫ нашемѫ монастнрѫ wт(ъ) Поутнон мѣсто wт(ъ) пѫстнии по тон сторони Подраѕѣ wт(ъ) дороги Йкимовн долѫв(ь), до Трех(ъ) Глодwв(ъ).

И хотар(ъ) томѫ выше писанномѫ селѫ на нмѣ Щѫбеюл, на Башїѫ, по обѣ сторонѣ Башїа, да ест(ъ) кѫда хотарили пан(ъ) Йицко Хѫдич(ь) и пан(ъ) Дингa питар(ъ) и съ межїаши: нз долѫ wт(ъ) Петрикан(н) почеши wт(ъ) маткѫ Башїа, wт(ъ) копанѫ могилѫ, право черес(ь) поле, на могилѫ що ест(ъ) на верх(ъ) копана, wт(ъ) толѣ черес(ь) зъподїю що сѣ зовет(ъ) Сернѣчка, на дмл(о), на копанѫ могилѫ, нниже велнкон могнли, wт(ъ) толѣ черес(ь) поут(ь) и черес(ь) поле на копанѫ могилѫ що ест(ъ) ѫ дмл(о) wт(ъ) Любанѣсн, та ѫ глwд(ъ), оу Къладърѫша, та Къладърѫшею на поток(ъ) Юбънѣсн, та Юбънѣсою горн до оустїе зъподїи Оулминлор(ъ), на копанѭю могилѫ; wт(ъ) толѣ на връх(ъ) дѣла на могилѫ що ест(ъ) на връх(ъ) копана и що ест(ъ) мало выше дрѫгон могили; wт(ъ) толѣ черес(ь) поле, на оубwч(ь), на копанѫ могилѫ, wт(ъ) толѣ черес(ь) поле и черес(ь) Башїѫ право на велнкѭю могилѫ, близ(ъ) пѫтѣ, нниже Кїеѕѫрїи, та черес(ь) поут(ь) и черес(ь)

www.dacoromanica.ro

поле ѕ дмл(ъ) на велнкѕю могнлѕ; шт(ъ) толѣ черес(ь) Поут(ь) Тълхарев(н) н черес(ь) зъподїю Сочнлшр(ъ), на дмл(ъ) шт(ъ) Подрага, на копанѕ могнлѕ, шт(ъ) толѣ на зъподїю, та зъподїею до потшк(ъ) Подрагнм(ь) та Подрагою долѕ до копанон могнли цю ест(ъ) на ровнн Подрагн. Та повернѕше къ Башїѕ на дмл(о), на копанѕ могнлѕ, шт(ъ) толѣ черес(ь) поле на дмл(о), на копанѕ могнлѕ, шт(ъ) толѣ черес(ь) поле н черес(ь) зъподїю на врѣх(ъ) дѣла шт Башїа, на копанѕ могнлѕ, шт(ъ) толѣ черес(ь) поле н черес(ь) поут(ь) н черес(ь) маткѕ Башїа право на копанѕ могнлѕ, шт(ъ) где смо пръво почали. То ест(ъ) вес(ь) хотар(ъ) томѕ селѕ.

Ѩ пак(ъ) хотар(ъ) пѕстнни цю по тон сторонн Подраги цю ест(ъ) шт(ъ) дороги Ѩкнмовн долѕв(ь) до Трех(ъ) Глодшв(ъ), да ест(ъ) колко ѕзмогѕт(ъ) шжнвати досит(ъ).

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯандра н Богдана-Блада, н вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѕма паркалаба Хотинского, вѣра пана Гангѕра паркалаба Ѡрхенского, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Хѕдича, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Мѕшата паркалава Хотинского, вѣра пана Минкотъ н пана Рѣцеша паркалавове шт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѩндренка Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѕнтеш(а) столника, вѣра пана Петрика комнса н вѣра въсѣх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), н велнкнх(ъ) н малнх(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ кт<о вѕ>[1]дет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, шт(ъ) дѣтен нашн<хъ>[1] нли шт(ъ) нашего родѕ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ извберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы не порѕшил(ъ) нашего даанїа н потвръжденїа, али бы оутвръдил(ъ), занѕж(е) есмн кѕпнли на нашн правїн н ч(н)стїн пннѣзн та смо дали томѕ с(вм)т(о)мѕ нашемѕ монастнрѕ шт(ъ) Поутнон.

Ѩ кто сѣ покѕснт(ъ) нашего даанїа н потвръжденїа порѕшнти нли раздрѕшнти, таковїн да ест(ъ) проклѧт(ъ) шт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а н Сп(а)са нашего Ї(сѵс)ѵ Х(рнст)а, н шт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стыѧ его м(а)т(е)ре, н шт(ъ) с(вм)тнх(ъ) ѯ їеѵ(аг)г(е)лнстн, н шт(ъ) с(вм)тых(ъ) н врѣховнних(ъ) ѣї ап(о)ст(о)лъ Х(рн)ст(о)вѣх(ъ), Петра н Павла н прочїнх(ъ) н шт(ъ) с(вѣ)тых(ъ) тнї Б(о)гоноснних(ъ) штец(ь) Никеннскнх(ъ), н да ест(ъ) подобен(ъ) Їюдѣ н проклѣтомѕ Ѩрїн н да нмает(ъ) оучастїе съ шнѣмн Июдее еже възъпнша на Г(оспод)а Х(рнст)а: кръв(ь) его на ннх(ъ) н на чедшх(ъ) нх(ъ), еже н ест(ъ) н бъдет(ъ) в(ъ) в(ѣ)кы, амнн(ъ).

Ѩ на волшѕю крѣпшст(ь) н потвръжденїе томѕ въсемѕ выше писанномѕ, велѣли есмн нашемѕ вѣрномѕ жѕпанѕ, Тъоутѕлѕ логофетѕ, писати н нашю печат(ь) прнвѣсити к семѕ листѕ нашемѕ.

Писал(ъ) Тодер(ъ) дїак(ъ), оу Сшч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃, м(ѣ)с(а)ца ноевріе к҃д.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Пѕтна; на Щѕбен.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Ivanco Levici şi nepoatele sale de frate, Fedora şi Milca, fetele lui Vasco Levici, şi vărul lor, Giulca Pîntece, şi vărul lor, Hrinco de la Lucoviţa, şi vărul lor, pan Ştefu pîrcălab, şi vara lui, Vasutca, şi fiii

www.dacoromanica.ro

lui Hodco Dolbnici, anume Oanţa, şi Ivanco şi Vasco şi surorile lor, Ana, şi Stana, şi Maruşca şi Olena, şi unchiul lor, Dumitru, şi verii lor, Vasco cu sora lui, Malea, şi nepoţii lor, Mircea şi Vlad, şi verii lor, Luca şi Pătraş, şi verele lor, Armeanca, şi Vasca şi Ana, şi verii lor, Ivanco, şi Oliuşca, şi Ruja, şi Anuşca şi Fedora, şi verii lor, Coste Ciuntul şi nepoata lui, Olena, şi Toma, şi Isaiu şi Ivanco, toţi nepoţi ai lui Hodco Costici postelnic şi ai lui Lev, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină din dreptul lor uric, din uricul bunicilor lor, Hodco Costici postelnic şi Lev, şi din privilegiul pe care l-au avut ei de la bunicul nostru, Alexandru voievod, un sat anume Ştubeiul, pe Başeu, pe amîndouă părţile Başeului; şi au vîndut acest sat domniei mele, cu 250 de zloţi tătăreşti.

Şi m-am sculat eu, domnia mea, şi am plătit toţi aceşti 250 de zloţi tătăreşti în mîinile tuturor celor pe care îi scriem mai sus, înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Şi după ce am întocmit şi am plătit tot deplin, cum scriem mai sus, domnia mea am binevoit întru aceea, cu bunăvoinţa noastră, şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră, şi cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Putna, unde este hramul Adormirii preasfintei, curatei şi preabinecuvîntatei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria şi unde este egumen arhimandritul, rugătorul nostru, chir popa Paisie, şi am făcut şi pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei domniei mele, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, şi am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre acel sat mai sus scris, anume Ştubeiul, pe Başeu, pe amîndouă părţile Başeului, ca să-i fie acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Şi am mai dat acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna un loc din pustie pe cealaltă parte a Podragăi, de la drumul lui Iachim la vale, pînă la Trei Gloduri.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris, anume Ştubeiul, pe Başeu, pe amîndouă părţile Başeului, să fie pe unde au hotărnicit pan Iaţco Hudici şi pan Dinga pitar şi cu megieşii: din jos de Petricani, începînd din matca Başeului, de la movila săpată, drept peste cîmp, la movila care este săpată la vîrf, de acolo peste zăpodia care se chiamă Serneacica, la deal, la movila săpată, mai jos de movila mare, de acolo peste drum şi peste cîmp la movila săpată care se află în dealul de la Liubăneasa, apoi la glod, la Căldăruşa, apoi pe Căldăruşa la pîrîul Iubănesii, apoi pe Iubăneasa în sus pînă la gura Zăpodii Ulmilor, la movila săpată. Apoi, întorcîndu-se îndărăt spre Başeu pe del, la movila săpată; de acolo vîrful dealului la movila care e săpată la vîrf şi care e mai sus de cealaltă movilă; de acolo peste cîmp, pe costişă, la movila săpată, de acolo peste cîmp şi peste Başeu drept la movila mare, aproape de drum, mai jos de Viedzurii, şi peste drum şi peste cîmp la deal, la movila cea mare; de acolo, peste Drumul Tîlharilor şi peste Zăpodia Socilor, la dealul de la Podraga, la movila săpată; de acolo la zăpodie şi prin zăpodie la pîrîul Podraga, apoi pe Podraga la vale pînă la movila săpată din rîpa Podragăi. Apoi întorcîndu-se spre Başeu la deal, la movila săpată, de acolo peste cîmp la deal la movila săpată, de acolo peste cîmp şi peste zăpodie la vîrful dealului de la Başeu, la movila săpată, de acolo peste cîmp şi peste drum şi peste matca Başeului, drept la movila săpată, de unde am început întîi. Acesta este tot hotarul acelui sat.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul pustiei care este de cealaltă parte a Podragăi, de la drumul lui Iachim la vale pînă la Trei Gloduri, să fie atît cît vor putea să folosească îndestul.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab de Hotin, credinţa panului Gangur pîrcălab de Orhei, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Hudici, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn ai ţării noastre, Moldova, acea să nu clintească dania şi întărirea noastră, cl să întărească pentru că am cumpărat pe banii noştri drepţi şi curaţi şi am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna.

Iar cine se va încumeta să clintească sau să sfărîme dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru Isus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de 4 sfinţi evanghelişti, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte ai lui Hristos, Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 318 sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu de la Nicheia, şi să fie asemenea cu Iuda şi cu blestematul Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra domnului Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor, ceea ce este şi va fi în veci, amin.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 7000 ⟨1492⟩, luna noembrie 24.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Putna; pe Ştubeiu.

Arh. St. Iaşi, CMXI/1. Orig., perg. (46 × 56,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), stricată, din ceară albă, cu legenda: † Печать Їѡ Стефань <воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои. O copie slavă, din 1786 decembrie 27, de Andrei Daşcovici, cu data de zi: 9, şi o trad. germ., de la sfîrşitul sec. XVIII, cu aceeaşi dată de zi, ibidem, CCXL/5, 6; o copie, din prima jumătate a sec. XIX, după trad. din 1805 aprilie 14 de polcovnicul Pavel Debriţ de la Mitropolie, cu data de zi: 9, ibidem, DCCXCI, p. 203 r.-204 r., şi o trad. a hotarnicei, de la sfîrşitul sec. XVIII, cu data de zi: 4, ibidem, CDX/1; trei rez.: unul, cu extras din hotarnică, cu data de zi: 4, într-o mărturie hotarnică din 1776 octombrie 2, ibidem, CXLIII/6, p. 1—2, altul, cu data de zi: 9, într-un izvod de „moşiile clerosului din Bucovina", din 1804 septembrie 27, ibidem, CCLIX/3, f. 1 (nr. 1), şi ultimul, tot cu data de zi: 9, într-o carte domnească din 1805 decembrie 20, ibidem, CCCXLI/1.

O copie slavă, de I. Bogdan, după orig., şi altă copie, de acelaşi, după o copie verificată de Ion Tăutul paharnic şi adeverită de Constantin Balş vel logofăt de pe trad. din 1805 aprilie 14, de Pavel Debrici, la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 252 şi 255 şi, respectiv, 253 r. — 254 v. O trad., din 1762 decembrie 10 de Toader din Suceava, cu data de zi: 4, la Arh. St. Suceava, Colecţia de documente, 1/5. O trad. grec. din 1805 aprilie 9 (!), de Ioan Tăutu paharnic, după copia adeverită de Constantin Balş vel logofăt de pe trad., din 1805 aprilie 14, a lui Pavel Debrici, şi o trad. rom. recentă, după aceasta, ambele cu data de zi: 9, la Arh. St. Bucureşti, A. N., CCXXXVI/1. Un rez. din 1779 iunie 5, la Bibl. Acad, MDCCCXXXV, nr. 33, şi o mențț, ibidem, nr. 50, p. 80.

www.dacoromanica.ro

O foto. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi. Fotografii. III/55.

O copie slavă. trad. şi comentariu. la Bibl. Acad.. A 2000 XIV (M. Costăchescu. ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩. f. 910—915 (nr. 311).

EDIŢII: Codrescu. *Uricariul*. VI. p. 202 (nr. 11/1) (menţ.. într-o anafora din 1805 decembrie 20): Wickenhauser. *Woronetz und Putna*. p. 52 (rez. germ.. cu data socotită în stilul de 1 septembrie): Dan. *M-rea şi com. Putna*. p. 20 (nr. 15) (menţ.. cu data de zi: 4). p. 196 (nr. 1: rez.. după orig.. de Vartolomei Măzăreanu: nr. 2: rez.. de acelaşi. după trad. aceluiaşi. din 1762 (7270) iulie 2: nr. 3: rez.. de acelaşi. după trad. adeverită de Iordachi Cantacuzino la 1762 (7261) decembrie 10: toate cele trei rez. au data de zi: 4): I. Bogdan. *Doc. Ştefan*. I. p. 509—514 (nr. CCLV) (text slav şi trad.): *D.I.R.*. A. II. p. 182—184 (nr. 167) (trad.. după copia slavă din 1786 decembrie 27).

[1] Rupt.

119 1493 (7001).

Uric de la Ştefan vod(ă), l(ea)t 7001 ⟨1493⟩, întăritură lui Grigoire Săvăscul[1] pe Mănăileşti, ce i-au cumpărat ⟨cu 270 zloţi tătăreşti⟩[2] de la fetile lui Mănăilă, ⟨Anuşca şi sora ei, Neacşa⟩[2].

Arh. St. Iaşi. CXL/60. f. 19 r. Rez. din sec. XIX, într-o condică din care s-a păstrat numai „scara" (doc. se afla la f. 153).

O copie a rez.. după Iorga (v. EDIŢII). şi comentariu. la Bibl. Acad.. A 2000-XIV (M. Costăchescu. ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩. f. 972 (nr. 328).

EDIŢII: Iorga. *St. şi doc.*. XI. p. 73 (nr. 101) (rez. din Condica Delenilor): M. Costăchescu. *Doc. mold. Ştefan*. p. 181 (nr. 50) (rez.. după Iorga): *D.I.R.*. A, II. p. 184 (nr. 168) (rez., după Costăchescu).

[1] În A 2000-XIV, corectat. cu probabilitate. de M. Costăchescu în „Sîrbescul": cf. şi doc. nr. 12.

[2] Completat după Iorga. *St. şi doc.*. XI. p. 73 (v. descrierea arheografică).

120 1493 (7001) martie 3, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) оузрнт(ъ) или его чтоучи ѕслышит(ъ), оже пріндоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими бояре, слоуга наш(ь) Илѣ и племенница его, Нѣгша, непотове Дрѣгоуша Тимишескоула, по нх(ъ) доброн волн, никим(ь) непоноужени, а нн приснловани, и продали свою правоую отинноу wг(ъ) своего праваго оурнка, wт(ъ) оурнка дѣда нх(ъ) Дрѣгоуша Тимишескоула, едно село, на Тоутовѣ, на оустїе Стоуденеца, на нмѣ Боумбоурещїи; та продали слоуѕѣ нашемоу, панѕ Драгоше стольникоу, за р҃м злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оустал(ъ) пан(ъ) Драгоше стольник(ъ) та заплатил(ъ) оуси тотн р҃м злат(ъ) татарскнх(ъ) оу роукн слоуѕѣ нашемѕ Илѣ и племенницн его, Нѣгшн, прид(ъ) нами и прид(ъ) нашими боіаре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полноую заплатѕ, а мы, також(е), и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потврѣднли слоуѕѣ нашемоу паноу Драгоше стольникоу тое прѣд(ъ) реченое село, на Тоутовѣ, на оустїе Стоуденеца, на нмѣ Боумбоурещїи, како да соут(ъ) емоу wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходwм(ь), емоу, и дѣтем(ъ) его, и оуноучатом(ъ) его, и прѣвнѕчатwм(ъ)

www.dacoromanica.ro

его, и прѣщѹрѣтѡм(ъ) егѡ и въсемоу роду его, кто сѣ емоу избереть(ъ) наближнiи, непорѹшено николиже, на вѣкы.

Я хотар(ъ) томѹ выше писанномѹ селѹ да ест(ъ) ѡт(ъ) оусѣх(ъ) сторѡн(ъ) по старомѹ хотарѹ, коуда из(ъ) вѣка ожнвали,

Я на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писанного, мы, Стефана воевода, и вѣра прѣвъзлюбленнѣх(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Алеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр(ъ) нашнѣх(ъ): вѣра пана Доума, вѣра пана Гангоура Ѡрхенского, вѣра пана Бо<л>[1]дора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Мѹшата Хотинского, вѣра напа Мнкоть и пана Рѣцеша паркалабове ѡт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѧндренка Чорторѡвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фроунтеш(а) столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѣх(ъ) бо<яръ нашнѣх>[2] молдавскиѣ(ъ), и велнкиѣ(ъ) и малнѣ(ъ).

Я по нашем(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашнѣ(ъ) нли ѡт(ъ) нашего рѹдѹ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ избереть(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь <быт>[3]н нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн емѹ не порѹшнл(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, алн бн емѹ оутвръднл(ъ) и оукрѣпнл(ъ), занѹже есмн емѹ дали и потвръднли за его правѹю и вѣрнѹю слоужбѹ и за що собн кѹпнл(ъ) на свон правїн пннѣзн.

Я на болшѹю крѣпѡст(ь) и потвръжденїе томоу въсемѹ выше писанномѹ, велѣли есмн нашемоу вѣрномѹ жупанѹ, Тъоутоулѹ логофетѹ, писати и нашоу печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал(ъ) Тоадер(ъ) граматнк(ъ), оу Сѡч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѯа, м(ѣ)с(м)ца март(а) г҃.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Пан(ъ) Драгоше столнник(ъ).

〈Pe îndoitură, însemnare din sec. XVI〉 : † Сїе село Боумбѹрещїн зовется Чюрлещїн.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Ilea şi vara lui, Neagşa, nepoţii lui Drăguş Timişescul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, uricul bunicului lor Drăguş Timişescul, un sat, pe Tutova, la gura Studeneţului, anume Bumbureştii; şi au vîndut slugii noastre, pan Dragoşe stolnic, pentru 140 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat pan Dragoşe stolnic şi a plătit toţi acei 140 de zloţi tătăreşti în mîinile slugii noastre Ilea şi ale verei lui, Neagşa, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre pan Dragoşe stolnic acel înainte spus sat, pe Tutova, la gura Studeneţului, anume Bumbureştii, ca să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa

www.dacoromanica.ro

panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Bo⟨1⟩[1]dor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefu̯l, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clanău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor ⟨noştri⟩[2] moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noşti sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader gramatic, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩, luna martie 3.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Pan Dragoşe stolnic.

⟨Pe îndoitură, însemnare din sec. XVI⟩: Acest sat Bumbureştii se cheamă Ciurileştii.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 416. Orig., perg. (33,5 × 44 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскоѧ.

Un rez., după o trad. a lui Andrei Tălmaciu, într-o anafora din 1842 noiembrie 7, privitoare la moşia Ciurileşti, la Arh. St. Iaşi, Anaforale nr. 54, f, 46 r. (nr. 12).

Două foto.: una, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/56, şi alta, la Bibl. Acad., XLIV/18.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 920—923 (nr. 314).

EDIŢII: Iorga, *Doc. nouă*, p. 81—82 (nr. I), (trad. după orig.); idem, *Ist. Rom.*, IV, p. 160—161 (facs.); idem, *Hist. des Roum.*, IV, p. 192—193 (facs.); M. Costăchescu, *Doc. în. Ştefan*, II, p. 135, n. 3 (rez. din 1842 noiembrie 7); idem, *Doc. mold. Ştefan*, p. 171—172 (nr. 48) (trad. după Iorga, *Doc. nouă*); *D.I.R.*, A, II, p. 186—187 (nr. 170) (trad. după orig.).

---

[1] Omis.
[2] Rupt.
[3] Şters.

121 1493 (7001) martie 3, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскоѧ. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оуꙁрит(ъ) или его чтѣчи ѣслышит(ъ), ѡже пріндоша, прѫд(ъ) нами и прѫд оучими нашими молдавскими боꙗре, наши слѣги, Ѡне и брат(ъ) его, Косте, с(ы)н(о)ве Дънинъ, оунѣкове Іѡанъша Топора, нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѣжени, а нн присловани, и продали свою правѣю ѡтчинѣ, ѡт(ъ), оурика оурика нх(ъ) Іѡанъша Топора, единѣ бѣкатѣ земли ѡ(ъ) хотара Стариҳ(ъ) Топореци(н), оу нижнїи кран хотара, слѣдъ нашемѣ Стецкови, за р̃ злат(ъ) татарскиҳ(ъ).

И оустал(ъ) Стецко та заплатил(ъ) оуси тоти р̃ злат(ъ) татарскиҳ(ъ) оу рѣки Ѡне и братѣ его, Косте, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) нашими боꙗре.

www.dacoromanica.ro

Ино мы, вндѣвше нѫ(ъ) доброи волн и токмеж(ь) и полнѭю заплатѫ, а мы, такѡждере, и wт(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили <слѫѕѣ>[1] нашемѫ Стецкови тотѫ прѫд(ъ) реч(е)нѭю бѫкатѫ земли wт(ъ) хотара Старнѫ(ъ) Топореш(н), оу нижнїи кран хотара, да ест(ъ) емѫ wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходѡмѫ(ь), емѫ, и дѣтем(ъ) <его, н>[1] оунѫчатѡмѫ(ъ) его, и прѣвнѫчатѡмѫ(ъ) его, и прѣшѫрѣтѡмѫ(ъ) его и въсемѫ родѫ его, кто сѣ емѫ извереть(ъ) нанлижнїи, непорѫшено николиже, на вѣкы.

И хотар(ъ) тон бѫкати земли нс верха wт(ъ) старнѫ(ъ) Топо<реш[1]>нм(ъ), почеши wт(ъ) берег(ъ) Прѫта, wт(ъ) едни(ъ) топwл(ь) знаменан(ъ), чер<есь>[2] поле на дмл(ъ) къ Лъпѫшнон, а wт(ъ) нишнх(ъ) сторwн(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда нз вѣка ожнвали.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мы, быше писаннаго, Стефана воевода, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)н(w)в г(о)с(по)д(ст)ва мы, Илеѧандра и Богдана-Блада, и вѣра вотар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѫма, вѣра пана Гангѫра Ѳрхенского, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръм<а>[1]на, вѣра пана Шефѫла, вѣра пана Мѫшата Хотинского, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша паркалабн Немецкїн, вѣра пана Индренка Чорторwвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана <Кл>[1]ъ<нъwа сп>[1]ътарѣ, вѣра шана Исака внстѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѫнтеш(а) столника, вѣра пана <Петрнка ко>[1]мнса и вѣра въснх(ъ) вотар(ъ) нашнх(ъ) молдаскнх(ъ), и велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

И по <нашемь жнв>[3]отѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь <нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнхъ нли wтъ нашего рода нли пакъ бѫдь кого Богъ извереть>[3] г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) <бы>[1] емѫ не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, але а бы емѫ оукрѣпил(ъ) и оутвръднл(ъ) за цю <wнъ сови кѫпилъ>[1] на свон правїи пинѣзи.

И на вwлшее потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есми нашемѫ вѣрномѫ жѫпанѫ, Тъоутѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс(а) Тоадер(ъ) граматнк(ъ), оу Сwч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳз̃а̃ март(ъ) г̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre, One şi fratele lui, Coste, fiii Annei, nepoţii lui Ioanăş Topor, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul unchiului lor Ioanăş Topor, o bucată de pămînt din hotarul Toporeştilor Vechi, în marginea de jos a hotarului, slugii noastre Steţco, pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat Steţco şi a plătit toţi aceşti 100 de zloţi tătăreşti în mîinile lui One şi ale fratelui său, Coste, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit ⟨slugii⟩[1] noastre Steţco acea bucată de pămînt spusă mai înainte din hotarul Toporeştilor Vechi, în marginea de jos a hotarului, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor ⟨lui, şi⟩[1] nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei bucăţi de pămînt din vîrful Toporeştilor vechi ⟨să fie⟩ începînd din malul Prutului, de la un plop însemnat, peste cîmp la deal către Lăpuşna, iar din celelalte părţi după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-

www.dacoromanica.ro

Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului ⟨Cl⟩[1]ă⟨nău sp⟩[1]ătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului ⟨Petrică⟩[1] comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa ⟨noastră⟩[3], cine va fi domn ⟨al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu⟩[3] să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clinteaseă dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că ⟨şi-a cumpărat⟩[1] pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader gramatic, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩ martie 3.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XIX⟩: O bucată de loc din hotar(ul) satului Toporăştii, spre Lăpuşna, de la Stefan vodă cel Bun, 7001 ⟨1493⟩ mart 3.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 16. Orig., perg. (29 × 45 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Їѡ Стефань воєвѡда, гѡсподар Земли Мѡлдавскоѥ. O copie, după trad. din 1799 ianuarie 17, încredinţată de polcovnicul Pavel Debriţ la 1803 mai 30 şi adeverită de Divanul judecătoresc al Principatului Moldovei, la 1832 august 25, ibidem, CLVII/7.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/57.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 924—926 (nr. 315).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 3—5 (nr. I) (text slav, trad. hotarnicei după orig. şi trad. din 1799 ianuarie 17 încredinţată de polcovnicul Pavel Debriţ de la Mitropolie la 1803 mai 30, cu data de lună: mai, corectată de editor în: martie); *D.I.R.*, A, II, p. 187—188 (nr. 171) (trad. după orig.).

[1] Şters.
[2] Rupt.
[3] Şters şi rupt.

122 1493 (7001) martie 5, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскоѥ. Знаменито чиним(ъ), ис сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтючи оуслишит(ъ), иже прїидоша, прѧд(ъ) намн и прѧд(ъ) оусими нашими молдовскими боꙗре, слꙋга наш(ь) Лазор, с(ы)нъ Петрика Негрилескꙋла, и племенница его, Настѣ, дочка Їѡна Негрилескꙋла, по нх(ъ) доброю волн, никим(ь) непонꙋженни, а ни присиловани, и продали нх(ъ) правꙋю отини, от(ъ) нх(ъ) праваго и питомаго ꙁрика, от(ъ) ꙁрика дѣда нх(ъ), Негрила, едно село на Тꙋтовѣ, на имѣ Ѻндещїи, где бил(ъ) жꙋде Ѻнна, и съ монастирем(ь) ѕ томже хотарꙋ; та продали слꙋзѣ нашемꙋ Илвꙋлꙋ Ѻнноескꙋлꙋ и сестрам(ъ) его, Ѻнни и Каснлки, за ѯ злат(ъ) татарскнх(ъ).

www.dacoromanica.ro

И ѕставше слѣга наш(ъ) Ѩлбѣл(ъ) Боннескѣл(ъ) и сестри его, Ѩнна и Баснлка, та заплатили ѕси тоти вше писанніи пинѣзи, ѯ злат(ъ), ѕ рѣки слѣсѣ нашемѣ Лазорѣ, с(ы)нѣ Петрики Негрилескѣла и племенници его, Насти, дочки Їѡна Негрилескѣла, прѧд(ъ) на<мн>[1] и и прѧд(ъ) нашими молдавскими боіаре.

Ино мы, видѣвши нх(ъ) доброю волн и токмеж(ь) и полною заплатѣ, а мн, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръдили слѣсѣ нашемѣ Ѩлбѣлѣ Боннескѣлѣ и сестри <е>[1]го, Ѩнин и Басѣтки[2], тое прѧд(ъ) реченное село, на Тѣтовѣ, на нмѣ Ѡндещіи, где бил(ъ) жѣде Бонна, и съ монастирем(ь) ѕ томже хотарѣ <како да>[1] ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) и съ въсем(ь) дхѡдом(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и ѕнѣча<томъ нх>[1], и прѣ<ѕнѣ>[1]чатом(ъ) нх(ъ), <н>[1] працѕрѣтом(ъ) нх(ъ) и въсемѣ родѣ нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) нанблнжніи, непорѣшено николнже, на вѣки.

Ѩ хотар(ъ) томѣ вше писанномѣ селѣ да ест(ъ) емѣ wт(ъ) ѕснх(ъ) сторони по старомѣ хотарѣ, кѣда нз <вѣка wжива>[3]лн.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вше писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѩлеѯандра и Богда<на-Блада>[1], и вѣра боіар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣми, вѣра пана Гангѵра Ѡрхенского, вѣра пана Болдора ѯворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана <Щефѣла>[1], вѣра пана Мѣшата Хотинского, вѣра пана Микотъ и Рѣцеш(а) пръкалабн Неменцкіи, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Ереміа писѣлника, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѣнчеша столника, вѣра пана Петрика комнса и вѣра оуснх(ъ) боіар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ).

Ѩ по нашим(ь) животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь <нашен земли Мо>[1]лдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего рода нли бѣ<дь кого>[1] изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бнти нашен земли, тот(ъ) вы нм(ъ) не порѣшил(ъ) чашего даанїа, али бн нм(ъ) оутвръдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѣже есмн нм(ъ) дали и <пот>[1]върднли за що собн <кѣпилн>[1] за нх(ъ) правїи пинѣзи.

Ѩ на болшѣю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѵ въсемѵ вше писанномѣ, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъѕтѣл логофетѵ, писати и нашѣ печат(ь) привѣснти к семѣ листѵ нашемѵ.

Писал(ъ) Ѩлеѯа дїак(ъ), въ Сѣчавѣ, в(ъ) л(ѧ)тѡ ѯѯа м(а)рт(ъ) ѳ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Lazor, fiul lui Petrică Negrilescul, şi vara lui, Nastea, fiica lui Ion Negrilescul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din dreptul şi propriul lor uric, din uricul buniculuí lor, Negrilă, un sat pe Tutova, anume Oideştii, unde a fost jude Voina, şi cu mănăstire în acelaşi hotar; şi au vîndut slugii noastre Albul Voinescul şi surorilor lui, Ana şi Vasilca, pentru 60 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat sluga noastră Albul Voinescul şi surorile lui, Ana şi Vasilca, şi au plătit toţi acei mai sus scrişi bani, 60 de zloţi, în mîinile slugii noastre Lazor, fiul lui Petrică Negrilescul, şi ale verei lui, Nastea, fiica lui Ion Negrilescul, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, am dat şi am întărit de la noi slugii noastre Albul Voinescul şi surorilor lui, Ana şi Vasutca [2], acel sat mai înainte spus, pe Tutova, anume Oideştii, unde a fost jude Voina, şi cu mănăstire în acelaşi hotar, <ca să>[1] le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi

www.dacoromanica.ro

strănepoţilor lor, ⟨şi⟩ [1] răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să-i fie din toate părţile pe vechiul hotar, pe unde au folosit din ⟨veac⟩[3].

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogda⟨n-Vlad⟩[1], şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului ⟨Ştefu⟩[1], credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Moghilă ceaşnic credinţa panului Fronteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn ⟨al ţării noastre, Mo⟩[1]ldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit, fiindcă şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa diac, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩ martie 5.

Bibl. Muzeului Militar Central-Bucureşti, Peceţi, nr. 2. Orig., perg. perg. (25 × 42 cm.) şters, pecete atîrnată (şnur de mătase roşie), stricată, parţial, la margine, cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, гѡсподар Земли Мѡлдавскѡи.

O trad., din 1777 iulie 3, de Gheorghe Evloghie dascăl, la Bibl. Acad., CLXXIV/2.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/58.

O copie după trad. din 1777 iulie 3 şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 931—932 (nr. 317).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 12—13 (nr. IV) (trad. din 1777 iulie 3); *D.I.R.*, A, II, p. 188—189 (nr. 172) (trad., după orig.); Al. Ligor, *Doc.*, p. 265—267 (nr. 4) (transcriere slavă cu lipsuri, facs. ilizibil şi trad.).

---

[1] Şters.
[2] Mai sus: Василка (Vasilca).
[3] Rupt.

123 1493 (7001) martie 5, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдовскои. Знаменито чиним(ъ), нс сим(ь) листом нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) възрит(ъ) или его чтючи wусаншит(ъ), wже пріндоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боіарн, Мърина и сестра ен, Стана, дочки Драгомира Юбана, непоти Шолди ⟨wтъ⟩[1] Дѫмитра, по нх(ъ) доброю волн, никим(ь) непонѫженн, а нн приснловани, и потокмили сѣ промежи собою и розделили свои правїи wтнинн, села цю билн оуика нх(ъ), Шолда, на Дѫмитрѣ, на нмѣ Шолдѣнн и Сочїи, и Крълълещїи, и Стирѣнїи, и Драгомънещїи, и Лъзещїи, и Съръчнещїи, и ⟨Зайцева Крънн⟩[1]цѣ, и Шоломонова Крънницѣ, и Чорѣнїи, и, на Ларга, где бил(ъ) Фанка и где бил(ъ) ⟨Лацко⟩[1] wт(ъ) Поле.

www.dacoromanica.ro

И достало сѣ Мърнин, оу ен част(ь) села, на Дѫмитрѣ, на нмѣ: Шолдѣнїн и Крълълецїн, и Заецева Крънищѣ, и Шоломонова Крънищѣ, и, на Ларга, где бил(ъ) Оанка, и где бил(ъ) Лацко wт(ъ) Пол(е) <и половина[2] wтъ wзера Хръчитъ>[1]. И Стани сѣ достало ѕ ен част(ь) села на нмѣ: Спирѣнїн, и Дръг(о)мънецїн, и Лъзецїн, и Съръчннецїн и половина wт(ъ) Поле.

<Ино мы>[1], вндѣвше нх(ъ) доброн волн и розделенїе цю wни промежи собою потокмнли и розделнли свон правїн wтнинн, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли Мърнин тотн вншe писанїн села цю сѣ достало ен част(ь), на Дѫмитрѣ, на нмѣ: Шолдѣнїн, и Крълълецїн, и Заецева Крънищѣ, и Шоломонова Крънищѣ, и, на Ларга, где бил(ъ) Оанка, и где бил(ъ) Лацко wт(ъ) Поле и половина wт(ъ) Поле. Тое въсе вншe писанное цю сѣ достало ѕ ен част(ь) да ест(ъ) ен, wт(ъ) нас(ъ), оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), ен, и дѣтем(ъ) ен, и оунѫчатом(ъ) ен, и прѣѫнѫчатом(ъ) ен, и праѫврѣтом(ъ) ен и въсемѫ родѫ ен, кто сѣ ен нзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѫшено нниколнже, на вѣки.

И пак(ъ) Стани есмн дали и потвръднли села цю сѣ достало ѕ ен част(ь) на нмѣ, селам(ъ): Спирѣнїн, и Дръг(о)мънецїн, и Лъзецїн, и Съръчннецїн и половина wт(ъ) Поле да ест(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и сѣ въсем(ь) доходом(ь), ен и дѣтем(ъ) ен, и оунѫчатом(ъ) ен, и прѣоунѫчатом(ъ) ен, и праѫврѣтом(ъ) ен и въсемѫ родѫ ен, кто сѣ ен нзберет(ъ) нанблнжнїн, непороѫшено нниколнже, на вѣки.

И хотар(ъ) тним(ъ) оусним(ъ) вншe писаннм(ъ) селам(ъ) да ест(ъ) wт(ъ) оуснх(ъ) сторон(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда нз вѣка wжнкали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вншe писаннаго, мн, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)н(w)в(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Алеѯандра и Бwгдана-Елада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѫмн, вѣра пана Гангѵра Оръхенского, вѣра пана Бwлдора дворннка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Мѫшата Хотнпского, вѣра пана Мнкотъ и Рѣцеш(а) пръкалавн wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Йндренка Чорторwвского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Ѳремїа постелннка, вѣра пана Исака внстѣрннка, вѣра пана Могнла чашннка, вѣра пана Фрѫнтеша столннка, вѣра пана Петрнка комнса <и вѣра>[1] ѫснх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашнм(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь наше(ї)[3] Земли Молдавско(ї)[3], wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) <нли wтъ>[1] нашего <родѫ нли пакъ бѫдь кого Богъ нзбереть господаремь бнтн нашен Земли Молдавскон, тотъ бн нмъ не порѫшнлъ>[1] нашего даанїа и потвръжденїа, али бн нм(ъ) оутвръднл(ъ) и оукрѣпил(ъ), занѫже есмн нмъ дали и потвръднли за цю ест(ъ) нм(ъ) правда wтнинна.

<И на болшоую крѣ>[1]пост(ь) и потвръжденїе томѫ въсемѫ вншe писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ жѫпанѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣснти к семѫ листѫ <нашемѫ>[1].

Писал(ъ) Алеѯа дїак(ъ), въ Сѫчавѣ, в(ъ) л(ѣ)тw ѯ҃а март(ъ) ѳ҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Mărina şi sora ei, Stana, fiicele lui Dragomir Iuban, nepoatele lui Şolda <de la>[1] Dumitra, de bunăvoia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, şi s-au tocmit între dînsele şi şi-au împărţit ocinele lor drepte, satele care au fost ale unchiului lor, Şolda, pe Dumitra, anume: Şoldenii, şi Socii, şi Bîrlăleştii, şi Spirenii, şi Drăgomăneştii, şi Lăzeştii, şi Sărăcineştii, şi <Fîntîna Iepurelui>[1], şi Fîntîna lui Şolomon, şi Ciorenii, şi, pe Larga, unde a fost Oanca şi unde a fost <Laţco>[1] din Cîmpie.

Şi s-au cuvenit în partea Mărinei satele, pe Dumitra, anume: Şoldenii, şi Bîrlăleştii, şi Fîntîna Iepurelui şi Fîntîna lui Şolomon, şi, pe Larga, unde a fost Oanca, şi unde a fost Laţco din Cîmpie ⟨şi jumătate[2] din iezerul Hărcete⟩[1]; iar Stanei i s-au cuvenit în partea ei satele, anume: Spirenii, şi Drăgomăneştii, şi Lăzeştii, şi Sărăcineştii şi jumătate din Cîmpie.

⟨Deci noi⟩, văzînd buna lor voie şi împărţeală, care şi-au tocmit-o între ele şi au împărţit dreptele lor ocini, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit Mărinii acele mai sus scrise sate care s-au cuvenit în partea ei, pe Dumitra, anume: Şoldenii, şi Bîrlăleştii, şi Fîntîna Iepurelui, şi Fîntîna lui Şolomon, şi, pe Larga, unde a fost Oanca, şi unde a fost Laţco din Cîmpie şi jumătate din Cîmpie. Toate cele mai sus scrise, care s-au cuvenit în partea ei, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, ei, şi copiilor ei, şi nepoţilor ei, şi strănepoţilor ei, şi răstrănepoţilor ei şi întregului ei neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Şi iarăşi am dat şi am întărit Stanei satele ce s-au cuvenit în partea ei, anume satele: Spirenii, şi Drăgomăneştii, şi Lăzeştii, şi Sărăcineştii şi jumătate din Cîmpie să-i fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, ei, şi copiilor ei, şi nepoţilor ei, şi strănepoţilor ei şi răstrănepoţilor ei şi întregului ei neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acelor sate mai sus scrise să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a lui Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis ⟨şi credinţa⟩[1] tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă le este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa diac, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩ martie 5.

După M. Costăchescu, *Doc. Ştefan*, p. 44—46 (nr. 9). Text slav după orig., perg., şters şi rupt la îndoituri, pecete atîrnată, cu legenda: † Печать Іѡ Стєфань воєвѡда, гѡсподар Зємли Мѡлдавскоѥ.

Orig., care se afla în colecţia lui V. Ursăcescu, din Curteni, fostul judeţ Fălciu, fiind ingropat în pămînt, împreună cu alte acte vechi, în timpul celui de-al doilea război mondial, a putrzit, păstrîndu-se numai pecetea; o foto, se afla în colecţia lui M. Costăchescu. Cu trad. editorului, ibidem, p. 46—47.

O copie slavă, incompletă şi fără dată, din a doua jumătate a sec. XVIII, o trad. din 1750 (7258) ⟨ianuarie 12⟩, de Simion Cheşco, avînd doar data de an, şi două copii româneşti: una, de la începutul sec. XIX, după trad. din 1752 (7260) august 31, de Evloghie dascăl, şi alta, după trad. din 1749—1750, adeverită de judecătoria ţinutului Tutovei la 1843 ianuarie 20, la Bibl. Acad., CLV/82 a, b, c, d; altă copie, din prima jumătate a sec. XIX, după trad. din 1750 (7258) ⟨ianuarie 12⟩, de Simion Cheşco, avînd doar data de an, ibidem, CXXXIII/53, şi alta, din prima jumătate a sec. XIX, după aceeaşi trad. a lui Simion Cheşco, ibidem, CLVII/6;

www.dacoromanica.ro

altă trad. ,din 1752 (7260) august 31, de Evloghie dascăl la „şcoala slovenească", la Bibl. Centrală de Stat, XXVIII/2. O copie modernă, după o copie, atutentificată la 1832 noembrie 3 de Isprăvnicia Fălciului, a unei trad., din 1760 (7269) decembrie 14, de ⟨Simion⟩ Cheşco uricar, la Bibl. Acad., ms. nr. 5221, f. 124. Două rez., avînd doar data de an: unul intr-o mărturie hotarnică din 1820 aprilie 25, la Arh. St. Iaşi, CXXIII/61, f. 1 v., şi altul, din 1841 iunie 11, după trad. din 1750 de Simion Cheşco uricar, ibidem, Anaforale, nr. 62, f. 181 r. Două menţ., ambele doar cu data de an, intr-un doc. din 1750 ianuarie 12, ibidem, MLXII/2 şi 41 bis; alte două menţ., avînd numai data de an şi specificînd că orig. este foarte şters şi rupt, încît „nu s-au putut prescrie a lui cuprindere", intr-un hirsov din 1844 martie 17 şi intr-o copie a acestuia, ibidem, CCCXL/116 şi DCIX/120, f. 3 r.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 933—939 (nr. 318).

ALTE EDIŢII: „Miron Costin", an. II (1914), nr. 2, p. 18—19 (nr. 101) (trad. din 1752 (7260) august 31); Ghibănescu, *Surete*, VII, p. CXLVIII—CXLIX (menţ., după *Ms. Surete*, XVII, 68), p. CLIV (rez., după *Ms. Surete*, XVII, 65); idem, *Roşieştii*, p. 74—76 (trad. după orig.); idem, *Spiţa fam. Costache*, p. 208—209 (nr. CXXXVI) (trad. veche); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 7—12 (nr. III) (două trad.: una din 1752 (7260) august 31 şi alta din 1750, o copie slavă din sec. XVIII şi un rez., avînd doar data de an, dintr-o mărturie hotarnică din 1820 aprilie 25); *D.I.R.*, A, II, p. 189—190 (nr. 173) (trad. după copia slavă din sec. XVIII).

---

[1] Întregit de M. Costăchescu.

[2] половина e nesigur (nota lui M. Costăchescu).

[3] Parantezele lui M. Costăchescu.

124 1493 (7001) martie 5, Suceava.

† М⟨лостїю божїею, мы, Стефанъ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Знаменнто чнинмъ, нс снмь листомь нашимь, въсѣмъ кто на нь ѕзрнтъ нли чтѕчн его ѕслышитъ⟩[1] ..... [2]
..... [3] дна..... [3]....
.....[4] в..[4] ..ѣ ....[4] д нспрнвнлїе шт(ъ) ⟨Стеф⟩[4]дна в⟨оеводн⟩[4] .....[5] вн.ѕ.⟨к⟩[5]ншс п⟨нсаннын⟩[5] .....[5] дв.....[5] д.... [5]
.....[6] д на сво .....[6] д .....[6]ѕ .....[6] д.....[6]дра.....[6] се.н
цю естъ(ъ) на..... [6] д..... [7]ѕ ..... [7]на .....[7]н
да .....[7]..... ..... [8] н(ъ).....[8] шт(ъ) нѣ .....[8]
..... [9]
.....[1] д нашн .....[1].

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)со(о)д(ст)ва, вншс пнсаннаго, мн, Стефа⟨на воеводн, н⟩[1] в⟨ѣ⟩[1]ра п⟨рѣвъзлюбленыхъ сыновъ⟩[1] г(о)сп(о)д(ст)ва мн, Йлександра и Богдана-Клада, и вѣра вогар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана ⟨Дѕ⟩[1]ма, вѣра пана Гангѕра, вѣра пана Болдора дворннка, вѣра пана ⟨Хръ⟩[1]ма⟨на, вѣра⟩[1] пана Щефѕла, вѣра пана Мѕшата пръкалава Хотнпског(о), ⟨вѣр⟩[1]а пана Мн⟨кота и пана Рѣце⟩[1]ша пръкалабове шт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Шандра ⟨Новоградского⟩[1], вѣра ⟨пана Йндреика Чорторовского, вѣра пана Д⟩[1]нига, вѣра пана Клънъша ⟨спътарѣ, вѣра⟩[10] пана ⟨Ерємїа⟩[1] постелннка, вѣра пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Могнла чашнпка, ⟨вѣра пана Фрѕнтеша столнпка⟩[1], вѣра пана Петрика комнса и вѣра ⟨въсѣ⟩[1]х(ъ) богаръ нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашемы жнвотѣ, кто бѕдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен Земли Молдавс⟨ко⟩[10]н, шт(ъ) ⟨дѣтен нашнх(ъ) нли шт(ъ) нашего родѕ нли пакъ бѕдь кого Богъ⟩[1] нзберетъ господаремь вытн нашен Земли Молдавскон, ⟨тотъ цю бы⟩[1] не порѕшнл(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, дли бн нм(ъ) ѕтвръднл(ъ) и ѕкрѣпнл(ъ) занѕже есмн нм(ъ) дали и потвръднли за нх(ъ) правѕю и вѣрнѕ⟨ю⟩[10] слѕжбѕ.

<Й на болшїю крѣпость н>[1] потвръжденїе томъ въсемъ выше писанномъ, велѣлн есмн нашемъ вѣрномъ панъ, Тъоуѳлъ логофетъ, писатн н нашъ печат(ь) привѣснтн к семъ листъ нашемъ.

Писал(ъ) Йлеѣа дїнк(ъ), въ Сучавѣ, в(ъ) л(ѣ)то хз҃а, м(ѣ)с(м)ца м(а)рт(а) ѣ.

† Din mila <lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se>[1] .....

.....[2] .....

.....[3] .....

din privilegiul de la <Ştef>[4]an v<oievod>[4], ...[5]

mai sus scris .....[5] .....

.....[6] ce este .....

.....[6] .....[7]

.....[8] de la .....[8]

.....[9]

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefa<n voievod, şi>[1] credinţa <preaiubiţilor fii>[1] ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan -Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului <Du>[1]ma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului <Hăr>[1]-m<an, credinţa>[1] panului Ştefu1, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, credinţa panului Mi<cotă şi a panului Reaţe>[1]ş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru <de la Cetatea Nouă>[1], credinţa <panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului D>[1]inga, credinţa panului Clănău <spătar, credinţa>[10] panului <Eremia>[1] postelnic, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Moghilă ceaşnic, <credinţa panului Frunteş stolnic>[1], credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din <copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine>[1] va alege <Dumnezeu>[1] să fie domn al ţării noastre, Moldova, <acela să>[1] nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă şi credincioasă.

<Iar pentru mai mare putere şi>[1] întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa diac, la Suceava, în anul 7001<1493>, luna martie 5

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 438. Orig., perg., palimpsest (43 × 40 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie) cu legenda: † Печать Їѡ Стѣфань воєвѡда, гѡсподар Земли Мѡлдавскои.

Textul acestui doc. a fost ras şi spălat, iar pergamentul folosit, în sec. XVII, la scrierea, aproape rînd peste rînd, a actului fals cu aceeaşi dată (v. doc. nr. II). Cu toate că după răzuire şi spălare, pergamentul a fost prelucrat cu o substanţă grasă (v. şi doc. nr. VI), urmele răzuirii se văd foarte bine, iar scrisul mărunt al diacului Alexa este vizibil pe alocuri la îndoitura de sus a pergamentului pentru ca, începînd de la îndoitura de jos a acestuia, adică în partea care nu a putut fi bine răzuită, spălată şi prelucrată cu substanţa amintită, din cauza şnurului sigiliului, vechiul scris să fie lizibil în cea mai mare parte.

[1] Text răzuit.
[2] Următoarele şase rînduri, complet răzuite.
[3] Text răzuit, din rîndul al şaptelea.
[4] Text răzuit, din rîndul al optulea.
[5] Text răzuit, din rîndul al nouălea.
[6] Text răzuit, din rîndul al zecelea.
[7] Text răzuit, din rîndul al unsprezecelea.

www.dacoromanica.ro

[8] Text răzuit, din rîndul al doisprezecelea.
[9] Rîndurile 13 — 20, complet răzuite.
[10] Rupt.

125 1493 (7001) martie, 6.

Ispisoc de la răposatul domn Stefan v(oie)vod cel Bătrîn, din anii 7001 ⟨1493⟩ mart 6, întru cari arată că au întărit unui Ioan Albul pe giumătate de sat de Rădiești, parte de sus, di pi pîrîul Strajnic, de la ţîn(u)t(ul) Fălciiului[1].

Şi stăpînire să-i fii pe unde au hotărît Mihul med(elni)ce(r) cu megieşii, şi despre alte părţi, pe unde au înblat din vechiu, iar alti sămne arătătoare nu arată.

Arh. St. Iaşi, DCI/9, f. 3 r. Rez. în hotarnica Albeştilor din 1802 mai 10.

[1] „de la ţinutul Fălciiului" este, probabil, un adaos de la întocmirea hotarnicii în care se află acest rezumat.

126 1493 (7001) martie 7, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ъ) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оуздрит(ъ) или его чтѹчи ѕслышит(ъ), иже пріиндоша, прд(ъ) нами и прд(ъ) ѕсими нашими молдавскими боіаре, великими и малими, Марѹшка, сестра Елъчи Батърескѹла, и братанич(ъ) ви, Негрило, с(ы)нъ Елъчин(и) и съ оусими своими иколними межиши и жаловали нам(ъ) аже привилїе великое, що имал(ъ) Елъча Батърескѹла, ит(ъ) дѣда нашего, стараго Алеѯандра воеводи, на свое итинив, село на имѣ Батърецїи, на Крълн<гъ>[1]тѹрѣ, а тота привилїе а ини загѹбили, коли пришли трѹци на нашѹ землю, на Белом(ь) Потоци.

Ино мы, видѣвши добро изианїе и великое свѣдѣтелство, а ми такождере и ит(ъ) нас(ъ) есми им(ъ) дали и потвръдили тое село, Батърецїи, да ест(ъ) половина село Марѹшци, чѧст(ь) ит(ъ) ц(е)рковь, а половина село да ест(ъ) слѹѕѣ нашемѹ, Негрилови и сестри его, Марїи, да ест(ъ) им(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), и дѣтем(ъ) их(ъ), и оуивчатом(ъ) их(ъ), и прѣнивчатом(ъ) их(ъ), и праиѹрѣтом(ъ) их(ъ) и въсемѹ родѹ их(ъ), кто сѣ им(ъ) изверет(ъ) наиближиї, непорѹшено инколиже, на вѣкы.

И оустави сл҃га наш(ь) Негрило, и заплатил(ъ) ин оусн исполна тоти выше писанинх(ъ) пинѣзи, ѯ злат(ъ) татарскнх(ъ).

Ино ми, видѣвши меже ними доброе их(ъ) воли и токмеж(ь) и полною заплатѹ, а ми, такождере, и ит(ъ) нас(ъ) есми емѹ дали и потвръдили и тое половина село ит(ъ) Батърецин, част(ь) Марѹшчена, яко да ест(ъ) емѹ ит(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь).

И тиж(е) есми емѹ дали и <по>[1]тверъдили ѡдна селишче, на Бахлѹецѣ, на имѣ Селишче Мъкъѵ Блада и съ мистом(ь) ит(ъ) млина на Бахлѹецѣ, где бил(ъ) млин Ѡиичковъ, що емѹ продали тое сплишче Инѹшка и Марта, дъщери Мъдръжакови, за ѳ злат(ъ) татарскнх(ъ).

www.dacoromanica.ro

Тое въсе выше писанно, да ест(ъ) емѫ шт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), и дѣтем(ъ) его, и оунѹчатом(ъ) его, и прѣоунѹчатом(ъ) его, и прашврѣтом(ъ) его и въсемѫ родѫ его, кто сѣ емѫ изберет(ъ) наближнїн, непорѫшено николиже, на вѣкы.

Ѩ хотар(ъ) томѫ селѫ Батърецим(ъ) и тое селишче да ест(ъ) по старимъ хотаръ шт(ъ) оуснх(ъ) сторон(ъ), кѫда из вѣка ожидали.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефан(ъ) воевод, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѫми, вѣра пана Гангѫра, вѣра пана Болдора дворинка, вѣра пана Хръ<мана>[3], вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Мѫшата Хотинского, <вѣра пана Мнкотъ и пана Рѣцеша>[3], пъркъ<лабн штъ Н>[3]ѣ<м>[3]ца, вѣра пана Чорторовоскаго, <вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѫх бояръ нашнхъ молдавскнхъ, велнкихъ и малнхъ.

Ѩ по нашемь животѣ кто боудет господаръ нашен земли, штъ дѣтен нашнхъ или штъ нашего родѫ или пакъ боудь кого Богъ изберетъ господаръ бытн нашен Земли Молдавскон, тотъ бы емѫ не порѫшилъ нашего даанїа и потвръжденїѫ, али бы емѫ оутвръдилъ и оукрѣпилъ, занѫже есми емѫ дали и потвръдили за его правѫю слѫжбѫ и за що шнъ собн кѫпилъ на свон правїн>[3] и ч(н)стїн пинѣзн.

Ѩ на болшее крѣпост(ь) и пооутвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есми нашемѫ вѣрномѫ жѫпанѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣснти к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Тодер(ъ) граматнк(ъ), оу Сшч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то хз҃а м(а)р-т(ъ) з҃.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Негрнл(ъ) Батърескѫл(ъ).

⟨Altă însemnare, din sec. XVI⟩: † Потвръжденїе шна сѣ дал(ъ) ѕ рѫки Илнсафтен.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Maruşca, sora lui Vîlcea Batîrescul, şi cu nepotul ei de frate, Negrilă, fiul lui Vîlcea, şi cu toţi megieşii lor dimprejur şi ni s-au jeluit că privilegiul cel mare pe care l-a avut Vîlcea Batîrescul de la bunicul nostru, Alexandru voievod cel Bătrîn, pentru ocina lor, satul anume Batîreştii, la Cîrlig⟨gă⟩[1]tură, acel privilegiu ei l-au pierdut cînd au venit turcii asupra ţării noastre, la Pîrîul Alb. Deci noi, văzînd bună dovadă şi mare mărturie, noi, de asemenea, şi de la noi le-am dat şi le-am întărit acel sat Batîreştii, să fie jumătate de sat a Maruşcăi, partea dinspre biserică, iar jumătate de sat să fie a slugii noastre Negrilă şi a surorii lui, Maria, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Şi după aceasta iarăşi s-a sculat Maruşca, sora lui Vîlcea, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut partea ei de sat, din Batîreşti, partea dinspre biserică, nepotului său de frate, Negrilă, pentru 60 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Negrilă şi i-a plătit ei deplin toţi banii mai sus scrişi, 60 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

Deci noi, văzînd buna lor voie între dînşii şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, i-am dat şi de la noi şi i-am întărit şi acea jumătate de sat din Batîreşti, partea Maruşcăi, ca să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul.

Şi, de asemenea, i-am dat şi i-am întărit o selişte, pe Bahlueţ, anume Selişteа lui Măcău Vlad, şi cu loc de moară pe Bahlueţ, unde a fost moara lui Onicică, care, acea selişte, i-au vîndut-o Anuşca şi Marta, fiicele lui Mădîrjac, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Acestea toate mai sus scrise să-i fie lui de la noi uric şi cu tot venitul, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat, al Batîreştilor, şi al acestei selişti să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hăr⟨man⟩[1], credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat de la Hotin, ⟨credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş⟩[1] pîrcă⟨labi de N⟩[1]ea⟨m⟩[1]ţ, credinţa panului Ciortorovschi, ⟨credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i strice dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui dreaptă şi pentru că şi-a cumpărat pe⟩[3] banii ⟨săi drepţi⟩[3] şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader gramatic, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩ martie 7.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Negrilă Batîrescul.

⟨Altă însemnare, din sec. XVI⟩: † Întărirea s-a dat în mîinile Ilisaftei.

Bibl. Acad., DCXLI/2. Orig. perg. (38 × 46 cm.), rupt în două, de la îndoitură, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

O foto. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/59.

O copie slavă, după o copie Ghibănescu, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 940—943 (nr. 319).

EDIŢII: Ghibănescu, „Teodor Codrescu", an. I (1916), nr. 6, p. 81—82 (text slav şi trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 17 (nr. VI) (rez., cu extrase slave, după „orig. foarte deteriorat"); M. Costăchescu, *Sineştii*, p. 27 (extras rom., după Ghibănescu); idem, *Doc. mold. Ştefan*, p. 175—178 (nr. 49) (text slav, după Ghibănescu, şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 191—192 (nr. 175) (trad., după M. Costăchescu).

---

[1] Omis.

[2] Greşit, pentru братанниⷭ (v. mai sus); cf. şi M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 176, n. 1.

[3] Rupt; întregit de M. Costăchescu, *op. cit.*, p. 176—177, după „alte doc. din acest timp, scrise tot de Toader gramaticul".

www.dacoromanica.ro

† Μ(и)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтѹчи ѕслышит(ъ), оже прїидоша, прад(ъ) намн и прад(ъ) ѕсимн нашимн молдавскимн вопрѣ, Магда, дочка Мнхѹлова, ѕнѹка пана Негри, и оунѹкове ен, Косте дїак(ъ) и братове его, Тоадер(ъ) дїак(ъ), и Лѹка и Никита, и племенпки нх(ъ), Илїѣш(ь), с(ы)нь Нѣгшнн(н), и племенпца нх(ъ), Донѣ, оусн ѕнѹкове пана Негри, по нх(ъ) доброн волн, никнм(ь) непонѹженн, а нн прнсловани, и дали wт(ъ) сво<е>[1]го праваго ѕрнка, wд(ъ)[2] оурнка дѣда нх(ъ) пана Негри, даанїеж(е) пана Негри, едно село на Бннпон, на нмѣ где бнл(ъ) дwм(ъ) Йлеѧнн(н); та дали слѹгам(ъ) нашим(ъ) Работъ и сестри его, Сорь, и братаннчем(ъ) нх(ъ), Йнѹшкн и Єлисаѳн, дочкам(ъ) Жѹржнпн[м], и Іwнѹ и братїѧм(ъ) его, тиж(е) Іwнѹ и Мнхѹлѹ и Йндрѹшко, и сестрам(ъ) нх(ъ), Параска и Ярмѧнка, с(ы)нове Пънтѣ, и Елашинѹ, с(ы)нѹ Юга, цо бнл(ъ) дал(ъ) тое село еще пан(ъ) Негра с(ы)нѹ своемѹ Йлеѧи; тое wнн нм(ъ) потвръднли.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброн волн и потвръжденїе, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли с(ы)нwм(ъ) Йлеѧнпн[м], слѹгѣ нашемѹ Работъ и сестри его, Сорь, и братаннчем(ъ) нх(ъ), Йнѹшцн и Єлисаѳн, дочкам(ъ) Жѹржнпн[м], и Іwнѹ и братїѧм(ъ) его, тиж(е) Іwнѹ и Мнхѹлѹ и Йндрѹшко, и сестрам(ъ) нх(ъ), Параска и Ярмѧнка, с(ы)н(о)ве Пънтѣ, и Елашинѹ, с(ы)нѹ Юга, тое село на Бннпон, на нмѣ где бнл(ъ) дwм(ъ) Йлеѧнн(н), да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходwм(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оунѹчатом(ъ) нх(ъ), и прѣвнѹчатwм(ъ) нх(ъ), и прѣцѹрѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемѹ родѹ нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) нзберет(ъ) нанвлнжнїн, непорѹшено нпколоже, на вѣкы.

Й хотар(ъ) томѹ селѹ по знаменах(ъ) кѹда поставнл(ъ) еще пан(ъ) Негра: почепши wт(ъ) Бннпн, wт(ъ) тополн, та на могплѹ wт(ъ) Могоша, та простн на ѕлѣсїе, та, долѹ оузлѣсїем(ь), на Белнкїн Могнлн, та простн на дѹб(ъ), та на Деленовїн лнс(ь)[3], та простн ѕ Бнпнѹ на могплѹ, та на горѹ, на могплѹ, та межи дѹбровою, та през(ъ) дѹбровою на дѹб(ъ), та дрѹгїн дѹб(ъ), та простн ѕ Бнпнѹ, на тополю. То ест(ъ) вес(ь) хотар(ъ).

Й на то ест(ъ) вѣра нашег(о) г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мн, Стефана воевода, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Йлеѧандра и Богдана-Блада, и вѣра вопар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѹма, вѣра пана Гангѹра, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана <Шефѹ>[4]ла, вѣра пана <Мѹшат>[4]а <пръкалаба Хо>[4]тнпского, вѣра <пана>[4] Єремїа пр<ъкалаба Немецскаго>[4], вѣра пана Шандра Новоград<ского, вѣ>[5]ра <пан>[4]а Чорторо<вского, вѣра>[4] пана <Клъ>[5]нъоу спатарѣ, вѣра <пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Єремїа постелнпка, вѣра пана Могнла чашпика>[4], вѣра пана <Фрѹнтеша столпика, вѣра>[5] пана Петрпка комнса и вѣра въсѣх(ъ) вопар(ъ) нашнх(ъ).

<Й по>[5] нашем(ь) животѣ, <кто бѹдетъ господаремь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашн, ъ нли wтъ нашего рода нли пакъ бѹдь кого>[5] Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)с(по)д(а)рь выти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы нм(ъ) не порѹшил(ъ) нашего дааніа и потвръжденїа, али бы нм(ъ) ѹтвръдил(ъ) и ѹкрѣпил(ъ), занѹже есмн нм(ъ) дали и потвръднли за нх(ъ) правѹю слѹжбѹ.

Й на волшее потвръжденїе томѹ въсемѹ выше писанномѹ, велѣли есмн нашемѹ вѣрномѹ жѹпанѹ, Тъѹтѹлѹ логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) прнвѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал(ъ) Тоадер(ъ) граматнк(ъ), оу Сwчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̃а м(а)рт(ъ) з̃.

⟨Pe verso, însemnarea⟩: Б(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̃сн̃і. Рождество с(ы)нъ ...[5] гораш ...[5] рнка Бълан ...[5] Бълан ...[5] фе(врѹарїа) н̃.

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Magda, fiica lui Mihul, nepoata panului Negrea, şi nepoţii ei, Coste diac şi fraţii lui, Toader diac, şi Luca şi Nichita, şi vărul lor, Iliaş, fiul Neagşei, şi vara lor, Donea, toţi nepoţi ai panului Negrea, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au dat din dreptul lor uric, din uricul bunicului lor pan Negrea ⟨şi⟩ dania panului Negrea un sat pe Vinna, anume unde a fost casa lui Alexa; şi au dat slugilor noastre Rabotă şi surorii lui, Sora, şi nepoatelor lor de frate, Anuşca şi Elisafta, fiicele lui Giurgiu, şi lui Ion şi fraţilor lui, tot Ion şi Mihul şi Andruşco, şi surorilor lor, Parasca şi Armeanca, fiii lui Pîntea, şi lui Vlaşin, fiul lui Iuga, pe care sat îl dăduse încă pan Negrea fiului său Alexa; pe acesta şi ei l-au întărit.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi întărire, noi, de asemenea, şi de a noi am dat şi am întărit fiilor lui Alexa, slugii noastre Rabotă şi surorii lui, Sora, şi nepoatelor lor de frate, Anuşca şi Elisafta, fiicele lui Giurgea, şi lui Ion şi fraţilor lui, tot Ion şi Mihul şi Andruşco, şi surorilor lor, Parasca şi Armeanca, fiii lui Pîntea, şi lui Vlaşin, fiul lui Iuga, acest sat pe Vinna, anume unde a fost casa lui Alexa, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege lor cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat ⟨să fie⟩ după semnele pe unde le-a pus încă pan Negrea: începînd de la Vinna, de la plop, şi la movila de la Mogoş, apoi drept la marginea pădurii, şi, în jos pe marginea pădurii, la Movila Mare, şi drept la stejar şi la pădurea Delenilor[6], şi drept la Vinna, la movilă şi la deal, la movilă, apoi prin dumbravă şi peste dumbravă la stejar, şi la alt stejar şi drept la Vinna, la plop. Acesta este tot hotarul.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului ⟨Ştefu⟩[4]l, credinţa panului ⟨Muşat⟩[4] ⟨pîrcălab de Ho⟩[4]tin, credinţa ⟨panului⟩[4] Eremia pîr⟨călab de Neamţ⟩[4], credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa ⟨pan⟩[4]ului Ciortoro⟨vschi, credinţa⟩[4] panului ⟨Clă⟩[5]nău spătar, credinţa ⟨panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic⟩[4], credinţa panului ⟨Frunteş stolnic, credinţa⟩[5] panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri.

⟨Iar după⟩[5] viaţa noastră, ⟨cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine⟩[5] va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader gramatic, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩ martie 7.

⟨Pe verso, însemnarea⟩: În anul 7218 ⟨1709 — 1710⟩. Naşterea fiului....[5] goraş....[5] Bălan....[5] Bălan....[5] feb(ruarie) 8.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 173. Orig., perg. (27×38 cm.), şters şi rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, гдсподар Земли Мѡлдавскои. Cu o trad., din 1783 mai 30, de Gheorghe Evloghie dascăl.

www.dacoromanica.ro

Două copii: una, după trad. din 1801 februarie 17, de polcovnicul Pavel Debriţ, cu data de zi: 3, la Bibl. Centrală de Stat, Colecţia Documente, XVIII/4, şi alta, făcută la 1838 mai 11 în satul Slobozia-Mogoşeşti pentru comisul Costache Burghele şi autentificată la 1838 septembrie 29 de judecătoria ţinutului Iaşi, se afla, după menţiunea lui I. Bogdan, în arhiva descendenţilor acestei familii boiereşti.

Cinci rez.: unul dezv., într-o copie a unei cărţi de judecată din 1785 iunie 15, la Arh. St. Iaşi, CDII/67, f. 1 v., unul, dezv. şi cu trad. hotarnicei, într-un perilipsis din 1823 martie 10, ibidem, CDVII/112, unul, cu trad. hotarnicei şi avînd doar data de an, într-o carte a Divanului Moldovei din 1825 decembrie 20, ibidem, DCCLV/51 (nr. 1), altul, din 1838, avînd doar data de an, ibidem, CDVII/129 v., şi ultimul, cu data de zi: 27, după o copie, încredinţată de vornicul Lupul Balş, de pe trad. din 1801 februarie 17, într-un opis de documente din 1848 ianuarie 24, ibidem, CDVII/149. Două menţ., avînd numai data de an: una, într-un hrisov din 1838 noiembrie 25, şi alta, într-un jurnal din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, CDVII/119, p. 268, şi CDVII/138 bis; alte două menţ.: una, într-un perilipsis din 1830 septembrie 29, la Bibl. Acad. MXXXV/215 (nr. 1), şi alta, cu data de zi: 30, într-un perilipsis din 1783 noiembrie 25, la Arh. St. Bucureşti, A. N., MMCMV/39 (nr. 13).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/60.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 944—947 (nr. 320).

EDIŢII: „Convorbiri literare", an. XLIV (1910), nr. 2, p. 503—504 (trad., fără sfat domnesc, din 1801 februarie 17, de Pavel Debrici de la Mitropolie; se menţionează şi o copie după această trad., copie legalizată la 29 septembrie 1838 de Tribunalul Iaşi şi aflată în posesia lui M. N. Burghele, editorul trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 14—16 (nr. V) (text slav şi trad. parţială); *D.I.R.*, A, II, p. 193—194 (nr. 176) (trad. după orig.).

---

[1] Omis.

[2] În loc de: ѡт(ъ).

[3] Дєлєноꙁїн лнс poate fi greşeală pentru Дєрєноꙁїн лнс adică „pădurea de corni", aşa cum a tradus Pavel Debriţ la 1801 februarie 17 („la rădiul de corni"), deoarece în doc. din 1472 (6980) iunie 1 (v. *D.R.H.*, II, nr. 185) şi 1487 (6995) martie 6 (v. în acest volum, doc. nr. 8) pentru satul Petreşti, situat mai sus de Alexeşti, este menţionat потока Кориилор(ъ) şi, respectiv, поток(ъ) Кориилорь (cf. şi Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 946 v.).

[4] Rupt şi şters.

[5] Şters.

[6] V. nota 3.

218 1493 (7001) martie 15, Suceava.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sîrbie de la Stefan v(oie)vod scris de Toader grammatic, în Suceava, din leat 7001 ⟨1493⟩ mart(ie) 15. Înştiinţare facem prin această carte a noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei, sau o vor auzi citindu-se pentru această adevărată sluga noastră Mănăilă şi nepoata lui de sor(ă), Maruşca, şi nepoatelé lor, Mălina şi nepoată-sa de sor(ă), Cerna, toţi(i) nepoţ(i) a lui Lucaciu, precum că i-am miluit cu osăbită milă a noastră, de li-am dat şi le-am întărit în ţara noastră a Moldovei, drepté ocinilé lor şi cîştigaré din slujbă a moşului[1] lor a lui Lucaci, care şi li-au cîştigat el cu slujbă de la moşul[2] nostru, de la Alexandru v(oie)vod, doao sate pe Bahluiu, un sat anume Balomireştii, unde au fost giudé Balomir, şi moară în matca Bahluiului şi alt sat anumé Hoiseştii, unde au fost giudé Dobromir, pentru ca toaté acesté de mai sus numite să le fie lor de la noi uric cu tot venitul; însă dintr-acesté de mai sus numitile saté gium(ă)taté să fie slugii noastre lui Mănăilă şi nepoatei sale de sor(ă), Maruşcăi, iar ceialaltă gium(ă)taté dintr-aceleaş(i) saté să fie nepoatelor lor, Mălinei şi nepoatei sale de sor(ă) Cernii, şi fiilor lor, nepoţilor, strănepoţilor, préstrănepoţilor şi la tot neamul lor, cine li se va alege mai de aproapé, nestrămutat nici odinioară, în véci.

Iar dup(ă) aceasta iarăş(i) s-au sculat Maruşca, nepoata de sor(ă) lui Mănăilă, şi de bunăvoia ei, de nime sîlită, nici asuprită, ş-au vîndut partea sa

www.dacoromanica.ro

din sat din Balomireşti şi partea sa din moară unchiului său, lui Mănăilă, drept 100 zloţ(i) tătărăşti; şi i-au plătitu-i Mănăilă tot în bani gata. Drept aceia, această parte a Maruşcăi din sat(ul) Balomireştii şi partea ei din moară să fie slugii noastre lui Mănăilă, deosebit de ciialalţi nepoţi a lui.

Iar hotarul acestor saté să fie începîndu-se de la movila din capul rădiului de sus, apoi de la movilă drept peste cîmpu la Bahluiu, la capul pisculuí celui din sus, în rîpă; iar de la piscu drept peste Bahluiu la fîntîna ce-i în capul pisculeţului, iar de la fîntînă drept peste cîmpu la capul iazăturii Tătăraşului, iar de la iazătură la vîrvul dealului, la movilă, apoi apucă dealul la altă movilă, iar de acolea tot dealul, în sus, pîn(ă) la capul piscului, apoi pe piscu la vale şi peste pîrîu şi la deal, la o groapă, apoi drept la dial, la Movila Vulturului, apoi acole în vîrvul dealului să întoarce la drumul cel mare, apoi peste drum pîn(ă) la Movilă, apoi drept peste cîmpu, pînă la movila ce-i lîngă drum, iar de acole drept la sărătura cea albă, apoi pe supt deal pîn(ă) la movila din şes, iar de acolo drept peste cîmpu pîn(ă) la Bahluiu, apoi peste Bahluiu drept la fîntîna Dringăi, ce-i supt dial, iar de acole la pîrîuţ, în sus, drept peste drum la un stîlpu, unde să înpreună hotarul Nejeştilor cu hotarul Hoiseştilor, apoi drept peste dealu pîn(ă) la fîntîna ce-i în obîrşie pîrîuţului, iar de la fîntîna iarăş(i) peste dial şi peste pîrîul, pîn(ă) la capul piscului celui din gios, iar de acole apucă pîrîul şi drept peste rădiu pîn(ă) la rupturi ce-s în dial la movilă, iar de acole apucă dealul pîn(ă) la Movilă. Acesta este tot hotarul acestor sate, şi din sus şi din gios şi din toaté părţile, pîn(ă) unde s-au apucat din veac.

Şi spre aceasta este credinţa a mai sus numitei domniei noastre, Ştefan v(oie)vod, şi credinţa a preaiubiţilor fii a domnii mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa a tuturor boerilor noştri a Moldovei, a mari şi mici.

Şi spre mai mare tărie şi întăritură, am poroncit credincios boeriului nostru, Tăutului log(o)f(ă)t, să scrie şi cătră adevărată cartea noastră această pecetea noastră să lege.

De pe sîrbie pe limba moldovinească am tălmăcit, la anul 1806, iuli 25, polc(o)v(nicul) P(a)v(e)l Debri(ţ) ot Mitrop(olie).

Bibl. Acad. LXXVI/159 a. Trad.

O copie după trad. lui Pavel Debriţ, ibidem, LXXVI/159 b. Orig. s-a pierdut, probabil, la m-rea Secul în 1821[3].

O copie a aceleiaşi trad., la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 952–954 (nr. 179).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 24–26 (nr. IX) (trad. din 1806 iulie 25); *D.I.R.*, A, II, p. 196–197 (nr. 179) (aceeaşi trad.).

---

[1] Adică: „bunicului".

[2] Adică: „bunicul".

[3] „. . .la anu 1821, puind spre păstrare în mănăstirea Săcul, împreună cu alte averi . . ., şi toate scrisorile documenturi ce au avut pe moşii . . . Hoisaştii şi Balomireştii, într-un hotar . . . a căruia moşii, scrisori vechi şi noaă, ce au avut, s-au pierdut toate. . . la întîmplare răzvrătirii ce au fost la anul 1821" (v. mărturia hotarnică din 1825 martie 20, de la Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 386, f. 125–126); cf. şi Bibl. Acad., A 2000-XIV, f. 953 r.

129 1493 (7001) martie 15, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс сѧм(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѧм(ъ) кто на н(ь) оꙋзрит(ъ) или его чтючи оꙋслишит(ъ), wже тоть нстынїи наш(ь) вѣрнїи пан(ъ), Петрика комнс(ъ), слѹжил(ъ) нам(ъ) право и вѣрно. Тѧм(ь), мы, видѣвше

www.dacoromanica.ro

его правою н вѣрною слѫжбѫ до нас(ъ), жаловали есмн его wсобною нашею м(н)л(о)стїю н дали н потвръдили есмн емѫ оу нашен земли, оу Молдавскон, wт(ъ) нас(ъ), за его слѫжбѫ, едино село на Стѫденом(ъ) Шѫмѫзи, на нмѣ Ѡнничанїи, що бил(ъ) кѫпил(ъ) тое село Аврам вистарник(ъ) wт(ъ) Жѫржа Ѡничанѫл(ъ) н wт(ъ) племянник(ъ) его, wт(ъ) Іwн(ъ) Ѡничанѫл(ъ), н wт(ъ) Манчюл(ъ) н wт(ъ) племянник(ъ) его, wт(ъ) Іwн(ъ) Лога, сестрнчичн Жѫлнни, н wт(ъ) попа Пътрѫ Ѡнничанѫл(ъ), за т҃е злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И загѫбил(ъ) Аврам(ъ) вистарник(ъ) тое село оу χнтлѣнствн, коли побежал(ъ) wт(ъ) нас(ъ) до Литовскон Земли.

Тое вниe писанное село, на нмѣ Ѡнничанїи, що ест(ъ) на Стѫденом(ъ) Шѫмѫзи, да есть нашемѫ вѣрномѫ панѫ Петрика комнсѫ wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) н съ въсем(ь) доχодwм(ь), емѫ, н дѣтем(ъ) его, н оунѫчатом(ъ) его, н прѣцѫрѣтом(ъ) его н въсемѫ родѫ его, кто сѣ емѫ изберетъ нанблнжнїи, непорѫшено николиже, на вѣки.

Аз пак(ъ) привилїи Аврамово що имал(ъ) wн(ъ) на тое село wт(ъ) нас(ъ)же, wт(ъ) кѫпеж(ь), а тоты его привилїи аже сѣ коли изыдѫт(ъ), а wни да не имают(ъ) добѫвати на сїе наше привилїе, николн, на вѣки.

Аз χотар(ъ) томѫ вниe писанномѫ селѫ, на нмѣ Ѡнничаннлор(ъ), да есть wт(ъ) ѫснχ(ъ) сторон(ъ) по старомѫ χотарю, кѫда изъ вѣка wжнвали.

Аз на то есть вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, вниe писаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленнχ(ъ) дѣтен нашнχ(ъ), Алеѫандра н Богдана-Влада, н вѣра бонар(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѫми, вѣра пана Гангѫра Ѡрχенског(о), вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хърмана, вѣра пана Штефѫла, вѣра пана Мѫшата паркалаба wт Хотни(а), вѣра пана Микотъ н пана Рѣцеша паркалабн Немецскиχ(ъ), вѣра пана Шандра паркалаба wт(ъ) Новограда, вѣра пана Чорторовскїи, вѣра пана Днпга, вѣра пана Клънъwа спътарѣ, вѣра пана Еремїа постелника, вѣра пана Исака вистарнпка, вѣра пана Могнла чашпика, вѣра пана Фрѫнтеша столника н вѣра ѫснχ(ъ) бонар(ъ) нашнχ(ъ), велнкиχ(ъ) н малиχ(ъ).

Аз по нашим(ъ) животѣ, кто <бѫдетъ господаръ>[1] нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашим(ъ) нли wт(ъ) нашего родѫ нли пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) битн Земли Молдавскон, а тот(ъ) що <бн>[1] е<мѫ>[1] не порѫшил(ъ) нашего даанїа н потвръжденїа, али що бн емѫ оутвръдил(ъ) н оукрѣпил(ъ), занѫже есмн емѫ дали за его правѫю слѫжбѫ.

Аз на волшее крепост(ь) томѫ въсемѫ вниe писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъстѫлѫ логофетѫ, писати н нашѫ печать привесити к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнс[с]ал(ъ) Косте, ѕ Сwч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)тw ҳ҃а҃ мартїа е҃ї.

<Pe verso, însemnare contemporană>: <†>[2] Пан(ъ) Петрика комнс.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat credincios pan al nostru, Petrica comis, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, Moldova, de la noi, pentru slujba lui, un sat pe Şumuzul Rece, anume Oniceanii, pe care sat îl cumpărase Avram vistier de la Giurgiu Oniceanul şi de la vărul lui, Ion Oniceanul, şi de la Manciul şi de la vărul lui, Ion Loga, nepoţii de soră ai lui Jula, şi de la popa Pătru Oniceanul, pentru 805 zloţi tătăreşti.

Şi a pierdut Avram vistier acest sat pentru hiclenie, cînd a fugit de la noi în Ţara Lituaniei.

www.dacoromanica.ro

Acel sat mai sus scris, anume Oniceanii, care este pe Şumuzul Rece, să fie credinciosului nostru pan, Petrica comis, de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar privilegiile lui Avram ce le-a avut el pe acel sat tot de la noi, de cumpărătură, acele privilegii ale lui dacă se vor ivi vreodată, să nu dobîndească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat, anume Oniceanii, să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor copiii ai noştri, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine ⟨va fi domn⟩[1] al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al Ţării Moldovei, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat pentru slujba lui dreaptă.

Iar pentru mai mare putere a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Coste, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩ martie 15.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: ⟨†⟩[2] Pan Petrica comis.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 147, Orig., perg. (36 × 38 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), stricată parţial la margine, cu legenda: † Печать Їw Стефань воєвwда, гwс<подар Земли> Мwлдавскоѥ.

O trad., din 1795 septembrie 20, de Andrei Sabin biv vel căpitan, ibidem, CLVIII/8.

Un rez. greşit se afla la Arh. St. Iaşi, Tr. 624, op. I 682, dos. 83, f. 28 (ars în timpul celui de-al doilea război mondial).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/61.

O copie slavă, una după rez. de la Arh. St. Iaşi, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 955—957 (nr. 323).

EDIŢII: Rosetti, *Pămîntul*, p. 139 (n.1) (rez. al editorului după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 21—23 (nr. VIII) (text slav şi trad. din 1795 septembrie 20); *D.I.R.*, A, II, p. 195—196 (nr. 178) (trad. după orig.); Negrescu, *Limba slavă*, p. 256—258 (nr. 77) (text slav, după I. Bogdan).

[1] Rupt.
[2] Şters.

130 **1493 (7001) martie 15, Suceava.**

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскоѥ. Знаменито чиним(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оуꙁрит(ъ) или его чтѣчи ѣслышит(ъ), wже прїидоша, прѣд(ъ) нами и прад(ъ)

www.dacoromanica.ro

оусимн нашимн молдавскимн богаре, нашн слоугн Петрѣ н брат(ъ) его, Ѡне, н сестрн нх(ъ) Магоше, н Станка, н Мъроушка н Нѣгша, с(ы)н(о)ве Днига Тълпнжанѵла, непотове Тоадера, брата Петра Тълпига, по нх(ъ) доброн воли, никнм(ь) непонѹженн, а нн прнсловапн, н продалн свою правѵю ѡтнннѵ ѡт(ъ) нх(ъ) праваго оурнка ѡт(ъ) оурнка дедам(ъ) нх(ъ), Тоадера н Петра Тълпига, едно село на нмѣ Тъвещїн, оу ѡзера на Краснон, слѵгам(ъ) нашнм(ъ) Ивоулѵ Мъндрѣ н братаннчю его, Тоадерѵ, с(ы)ноу Ѡннка, н сестрнчнчю Тоадеровѵ, Драготъ, с(ы)нѵ Илка, н пак(ъ) сестрнчнчем(ъ) Мъндрнпнм(ъ), Трнфѵ, н Фѵрдѵю н Мѵшн, с(ы)н(о)вем(ъ) Йнноушкн, за р҃к злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оустал(ъ) наш(ь) слѵга Мъндрѣ Ивѵл(ъ) н съ своимн братаннчн н сестрнчнч, на нмѣ Тоадер(ъ), н Драготъ, н Трнф(ъ), н Фѵрдѵю н Мѵша, та заплатнлн оусн тотн р҃к злат(ъ) <та>[1]тарскнх(ъ) оу роукн Петрѣ н братѵ его, Ѡне н сестрам(ъ) нх(ъ), Магоше, н Станка, н Мъроушка н Нѣгша, с(ы)ном(ъ) Днига Тълпнжанѵла, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) нашнмн богаре.

Ино мы, вндѣвше нх(ъ) доброн воли н токмеж(ь) н полнѵю заплатѵ, а мы, такоже, н ѡт(ъ) нас(ъ) есмн дали н потвръднлн слѵѕѣ нашемѵ Ивѵлѵ Мъндрѣ н братаннчю его, Тоадерѵ, н сестрнчнчю Тоадеровѵ, Драготъ, н пак(ъ) н сестрнчнчем(ъ) Мъндрнпнм(ъ), Трнфѵ н Фѵрдѵю н Мѵшн, тое прѧд(ъ) реченое село на нмѣ Тъвещїн, оу ѡзеро на Краснон, да ест(ъ) нм(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) н съ въсем(ь) доходѡм(ь).

И еще есмн нм(ъ) дали н потвръднлн нх(ъ) правѵю ѡтнннѵ, едно селнце, на нмѣ Енварцого Селнце, н едно село, на нмѣ Гънецнн.

Тое въсе выше пнсанное да ест(ъ) нм(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) н съ въсем(ь) доходѡм(ь), нм(ъ), н дѣтем(ъ) нх(ъ), н оунѵчатѡм(ъ) нх(ъ), н прѣоунѵчатѡм(ъ) нх(ъ), н прѣцѵврѣтѡм(ъ) нх(ъ) н въсемѵ родѵ нх(ъ), кто сѣ нм нзберет(ъ) наиблнжнїн, непорѵшено нпколнже, на вѣкы.

Й хотар(ъ) тым(ъ) выше пнсаннм(ъ) селам(ъ) н тон селнцнн да ест(ъ) ѡт(ъ) въсмх(ъ) сторѡн(ъ) по старомѵ хотарѵ, кѵда нз вѣка ѡжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше пнсаннаго, мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Йлеѯандра н Богдана-Влада, н вѣра богар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѵма, вѣра пана Гангѵра Ѡрхенского, вѣра пана Ѣѡлдора дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Цѣфѵла, вѣра пана Мѵшата Хотнпского, вѣра пана Мпкотъ н пана Рѣцеша паркалабн ѡт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Чорторѡвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Ѥремїа постелнпка, вѣра пана Могнла чашнпка, вѣра пана Фрѵнтеш(а) столнпка, вѣра пана Петрпка комнса н вѣра въсмх(ъ) богар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) н малнх(ъ).

Й по нашем(ь) жнвотѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен землн, ѡт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нлн ѡт(ъ) нашего родѵ нлн пак(ъ) воуд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ бытн нашен Землн Молдавскон, тот(ъ) бы нм(ъ) не порѵшнл(ъ) нашего даанїа н потвръжденїѧ, алн бы нм(ъ) оутвръднл(ъ) н оукрѣпнл(ъ), занѵже есмн нм(ъ) дали н потвръднлн за нх(ъ) слоужбѵ.

Й на болшѵю крѣпост(ь) н потвръжденїе томѵ въсемѵ выше пнсанномѵ, велѣлн есмн нашемѵ вѣрномѵ жѵпанѵ, Тъоутѵлѵ логофетѵ, пнсатн н нашѵ печат(ь) прнвѣснтн к семѵ лнстѵ нашемѵ.

Пнсал(ъ) Тоадер(ъ) граматїк(ъ), оу Ѡщ(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то хза март(ъ) ѣї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre Petrea şi fratele lui, One, şi surorile lor, Ma-

www.dacoromanica.ro

goşe, şi Stanca, şi Mărușca şi Neagşa, fiii lui Dinga Tălpigeanul, nepoţii lui Toader, fratele lui Petru Tălpig, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din dreptul lor uric, din uricul bunicilor lor, Toader şi Petru Tălpig, un sat, anume Tăveştii, la iezerul de la Crasna, slugilor nostre Ivul Mîndrea şi nepotului său de frate, Toader, fiul lui Onica, şi nepotului de soră al lui Toader Dragotă, fiul Ilcăi, şi iarăşi nepoţilor de soră ai lui Mîndrea, Trif, şi Furdui şi Muşa, fiii Anuşcăi, pentru 120 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Mîndrea Ivul şi cu nepoţii săi de frate şi de soră, anume Toader, şi Dragotă, şi Trif, şi Furdui şi Muşa şi au plătit toţi acei 120 de zloţi tătăreşti în mîinile lui Petrea şi ale fratelui său, One, şi ale surorilor lor, Magoşe, şi Stanca, şi Mărușca şi Neagşa, fiii lui Dinga Tălpigeanul, înaintea noastră şi a boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asmenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Ivul Mîndrea şi nepotului său de frate, Toader, şi nepotului de soră al lui Toader, Dragotă, şi iarăşi nepoţilor de soră ai lui Mîndrea, Trif, şi Furdui şi Muşa, acel sat spus mai înainte, anume Tăveştii, la iezerul de la Crasna, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul.

Şi încă le-am dat şi le-am întărit dreapta lor ocină, o selişte, anume Seliştea lui Bibarţ, şi un sat, anume Găneştii.

Toate cele mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor sate şi al acelei selişti mai sus scrise să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader gramatic, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩ martie 15.

Bibl. Centrală Universitară „M. Eminescu Iaşi, Fotocopii, plic nr. 149, nr. 2. Fotocopie provenită de la M. Costăchescu, după orig., perg., pecete atîrnată, pierdută (doc. se afla, în 1904, în posesia unui locuitor din Boţeşti, din fostul judeţ Fălciu; în timpul celui de-al doilea război mondial fiind îngropat în pămînt de pr. V. Ursăcescu din Curteni, acelaşi judeţ, s-a deteriorat grav). Cu trad. comentariu şi copiile rez. ce urmează, la Bibl. Acad., A 2000 — XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 948 r. — 951.

www.dacoromanica.ro

Un rez. din 1838, cu data de zi: 1 şi cu menţiunea că orig. era însoţit, la acea dată, de o trad. şi că satul „acmu să numeşte Tăoştii", la Arh. St. Iaşi, Anaforale, nr. 20, f. 109 r. (nr. 1), şi altul, asemănător, se afla în fondul Creditul Funciar din Bucureşti.

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, I, p. 32—36 (nr. 7) (text slav, cu greşeli, după o copie din *Ms. Surete*, IV, f. 359, şi trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 18—20 (nr. VII) (text slav după o copie din 1904, a lui Ghibănescu, coroborată cu textul din *Surete*, I); *D.I.R.*, A, II, p. 194—195 (nr. 177) (trad., după I. Bogdan).

[1] Omis.

131 ⟨Cca. 1493 (7001) martie 15, Suceava⟩.

Într-un uric aşea scriie şi mărturisiaşti cum au fostu vinit înnaintia lui Ştefan vod(ă)şi înnaintea boiarilor săi Ivul Mîndrea şi cu ai săi nepoţi(i), cu Trif şi cu Furduiu şi Toader, şi nepotu-său, Dragotî, ficiorii Anicicăi[1], de nime nevoiţi, nice asupriţ(i), ce de a lor bunăvoe au vîndut ei a sa diriaptă ocină şi moşie dintr-a lor dreptu uric un saat, anume Scanţireştii, pre Bîrlad. Acesta saat l-au vîndut lui Ştefan vod(ă) celui bătrîn direptu o sută de zloţ(i) tătărăşti; şi au fostu plătit Ştefan vod(ă) deplin aci sumă de bani, 100 de zloţ(i) tătărăşti, întru mîna Ivului Mîndrii şi întru mîna nepoţilor lui, lui Trif, şi lui Furduiu, şi lui Toader, şi nepotului său, lui Dragotî, ficiori Anicicăi [1], toţi bani gata.

Aşijderea au fostu mai vîndut o slugă a lui Ştefan vod(ă), anum(e) Avăr, o bucată de saat de Scanţireşti, din sus de Scanţi[ţi]reşti, iar lui Ştefan vod(ă) celui bătrîn, direptu treidzeci de zloţ(i) tătărăşti, şi iar i-au fost daat tot bani gata la mîna slugii sali, lui Avăr, căr(i) mai sus scrie, 30 de zloţ(i) tătăreşti.

Aciaste părţi de ocină toate le-au daat Ştefan vod(ă) şi au miluit pre sluga sa, pre Ion aprodul, ca să-i fie lui diriaptă ocină şi moşie, lui, şi ficiorilor lui, şi nepoţilor lui, cu tot vinitul, neclătit nici ruşiit, în viaci.

Şi hotarul acelui saat şi acei bucăţ(i) de loc ca să fie de toate părţile pri hotarul cel bătrîn, pre unde au ţînut Irimiia stolnicul şi Ivaşco Turcul sulgériul, începîndu-se hotarul di la ruptura din gios direptu în vîrvul dealului, în hotarul cel bătrîn, şi, de-acolo, preste deal, pîn în hotarul Bîrzăneştilor, de-aciia pre culmea dealului pîn-la ulmi, iar de la ulmi preste zăpodie şi de-acolo dumbrava în sus, pîn-în drumul lui Răcilă, de-aicii de la dial pîn-în drumul Hădărăeştilor, de-acii pre drum cătră Bîrlaadu la unghiul ţarinii, iar de-acolo în vîrvul dealului, iar la movilă direptu la drum, iar de la movilă în Bîrlaad. Acesta-i hotarul acelui saat şi acii bucăţ(i) de pămîntu.

Arh. St. Iaşi, CDLIX/60. Trad. prescurtată în doc. din 1669 (7177) ianuarie 24 (orig. rom., hîrtie, pecete aplicată). Un rez. într-un perilipsis de acte ale moşiei „Canţăreştii ot Vaslui", din 1781 ianuarie 22, la Arh. St. Bucureşti, A. N., MMCMV/9 (nr. 3), şi două menţ.: una, ibidem, nr. 4, şi alta într-un izvod din 1786, ibidem, MMCMV/14, (nr. 1).

O copie a aceleiaşi trad., cu comentariu şi cu data: ⟨1457—1504⟩, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1402—1403 (nr. 484).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, XVII, p. 374—376 (aceeaşi trad.), XXIII, p. 391 şi 397—398 (menţ. şi trad. dintr-o hotarnică din 1786 august 29) şi XXIV, p. 453—454 (rez. dintr-un perilipsis din 1781 ianuarie 22).

Datat după doc. din 1493 (7001) martie 15, Suceava, în care vînzătorii din acest act cumpără alt sat, în aceeaşi zonă.

[1] Pentru filiaţia exactă a vînzătorilor, v. doc. nr. 130.

www.dacoromanica.ro

132 **⟨După 1493 (7001) martie 15⟩**

Uricul lui Ştefan vod(ă) celui bătrîn cum au vinit înnaintea lui Ştefan vod(ă) şi înnaintia boiarilor săi, Lupul, sluga lui Ştefan vod(ă), şi cu soru-sa Maruşca, fraţii lui Ion aprodul, de-a lor bunăvoe, de nime nevoiţi, nici asupriţi, şi s-au împărţit ei a sa ocină şi moşie, satul Scanţireştii. Deci Maruşcii i s-au vinit giumătate de saat, partia din gios, iar Lupului i s-au vinit giumătate de saat, partea din sus.

Pentr-acesta lucru să le fie lor diriaptă ocină şi moşie, cu tot vinitul, lor, şi ficiorilor şi nepoţilor, neclătit în viaci, pre unde-i hotarul cel bătrîn de viaci.

Arh. St. Iaşi, CDLIX/60. Rez., în doc. din 1669 (7177) ianuarie 24 (orig. rom., hîrtie pecete aplicată).

Alt rez., într-un perilipsis de acte ale moşiei „Cantăreştii ot Vaslui" din 1781 ianuarie 22, la Arh. St. Bucureşti, A. N., MMCMV/9 (nr. 3), şi două menţ: una, ibidem, nr. 4, şi alta, într-un izvod din 1786, ibidem, A. N., MMCMV/14 (nr. 1).

O copie a aceluiaşi rez., cu comentariu şi cu data: ⟨1457—1504⟩, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1404 (nr. 485).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, XVII, p. 376 (acelaşi rez.); XXIII, p. 398 (rez., dintr-o hotarnică din 1786 august 29) şi XXIV, p. 453 (rez. dintr-un perilipsis din 1781 ianuarie 22).

Datat după doc. precedent (v. nr. 131); deşi e sigur că între doc. de danie menţionat şi acesta, de împărţire a satului, a trecut un număr de ani, conţinutul acestui din urmă act nu permite stabilirea mai precisă a datei la care el a fost emis de cancelaria lui Ştefan cel Mare.

133 **1493 (7001) martie 16, Suceava.**

Copie de pe ispîsocul lui Ştefan vod(ă).

Cu mila lui D(u)mnezeu, Stefan voievod, domnu Ţării Moldovii. Cu aceasta a noastră carte a tuturor celor ce vor vede sau cetindu-o o vor auzi, facem ştiut cum că Marina, fiica Magdii, iar nepoată lui Căden [1], viind înnainte noastră şi înnainte boerilor noştrii din însuş(i) bunăvoia ei, de nime sîlită, nice asuprită, a ei dreaptă ocină de pe uricu moşului ei, Cînde, un sat pe Jejie, anume Băimăceani, am [2] vîndut slugii noastre, lui Oana, şi surorii lui, Fiica [3], şi fiiului-său, Sima Popşorul, şi o rudă lor, Paresca, fiică Medeleanului, cu 160 galbini tătăreşti.

Deci, sculîndu-să Oana şi so[să]ra lui, Fiicăi [3], şi rudă lor, Paresca, au plătit acii 160 galbini tatareşte toţi la mînă Marinii, fiicei a Magdii, înnainte noastră şi înnainte boerilor noştrii.

Noi încă, văzind a lor învoială de bunăvoia şi plată deplin(ă), i acest uric, despre parte noastră, slugii noastre Oana şi surorii lui, Fedca, şi rudiilor Paraschiva pentru mai sus pomenitul sat, Băimăcenii, de pe Jeje, am întărit, însă jumătate de acel sat s-au dat slugii noastre Oana şi suroarii lui, Fedca, iară altă jumătate de acel sat s-au dat Parascii, fiicii Medeleanului, care sat a lor şi fiilor lor, nepoţîlor, strănepoţilor şi tuturor neamurilor carei să vor afla a fi mai de aproape, neclătit în veci, să fii cu totul vinitul lui.

Şi doao scrisori ce ave Marina, fiica Magdii, pe acel sat Băimăcenii carii era moşului ei cînd au dat la mîna cumpărătorilor.

Iară hotarul satului acestui să dă după hotarul ce-i din veacŭ, pe unde din véci s-au stăpînit.

www.dacoromanica.ro

La cești încredințare iaste domniia mia mai sus arătat, noi, Stefan voe⟨vo⟩[4] dă, și preiubiții fii a domnii mele, Alexandru ⟨și⟩[4] Bogdan [și] Vlad, și încredințare boerilor noștrii: dum(nealui) Dima, dum(nealui) Gangur ⟨pîrcălab de⟩[4] Orheei, dum(nealui) Boldur vornicu, dum(nealui) Hraman, dum(nealui) Șteful, dum(nealui) Mușat ⟨pîrcălab⟩[4] Hotinului, dum(nealui) Mihota [5], dum(nealui) Șandru ⟨de⟩[4] Novogrădea[6], dum(nealui) Dinga, dum(nealui) Clănariu [7] spătar, dum(nealui) Isac vister, dum(nealui) Mohilă păharnicu și încredințare tuturor boeri noștri a Moldovii, celor mari și celor mici.

Iară după viiața ⟨noastră⟩[4], ceni va fi domn țării noastre, din copii noștrii sau din neamul nostru sau pre cini va alege D(u)mnezeu a fi domni în țara noastră Moldova, să nu clătesc(ă) a noastră dar(e) și întărire, ce încă să-i înnoiască și să întărească, căci ei ș-au cumpărat pi banii lor.

Dar pentru mai mare putere la toate cele mai sus arătate [arătate], am poroncit credinciosului domnii noastre dum(nealui) Tăutul logofăt aceasta carte a scrie și pecete noastră a anina.

[Iară] au scris Toader gramaticu, la Suceav(a), anul de la Adam 7001, iar de la Hristos 1493 mart(ie) 16.

Această copii iaste de pe slovenie din cuvînt în cuvînt tălmăcită de smeritul între preuț(i) Grigori Tărnavschi ot Botășăni. 1806 iulii 28.

Bibl. Acad. CDVIII/62a. Copie.

---

[1] Mai jos, corect: „Cînde".
[2] Așa în copie; corect: „au".
[3] Mai jos, corect: „Fedca" (v. și Bibl. Acad., Peceți, nr. 178; cf. și *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, nr. 314).
[4] Omis.
[5] În loc de: „Micotă", pircălab de Neamț.
[6] În loc de: „Novograd" (Cetatea Nouă).
[7] În loc de: „Clănău".

134 1493 (7001) martie 26, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ) нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) оүзрит(ъ) или его чтѵчи ѕслышит(ъ), wже прїинде, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) оүсими нашими молдавскими боꙗре, Чорчолинъ, дочка Дрѣгончина wт(ъ) Крълигътѵрѕ, неволта Шерба Ръспопа, по своен доброн волн, никим(ь) непонѵжена, а ни присилована, и продала свою правѵю wтчинѵ, wт(ъ) ен праваго оүрика, wт(ъ) оүрика дѣда ен, Шерба Ръспопа, и нс привилїе цо имал(ъ) ѡн(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѩлеѯандра воеводї, едно селище ѕ Крълигътѵрѣ, на имѣ где бил(ъ) жѵде Юга; та продала слѵѕѣ нашемѵ Ѩлеѯн дїакѵ, за р҃ї злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И ѕставше слѵга наш(ь) Ѩлеѯа дїак та заплатил(ъ) оүсн тотн р҃ї злат(ъ) татарскиχ(ъ) оү рѵки Чорчолинн, дочцн Дрѣгончевн, ѕнѵки Шерба Ръспопа, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боꙗре.

Ино мы, видѣвше иχ доброн волн и токмеж(ь) и полнѵю заплатѵ, а мы, такождере и wт(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили слѵѕѣ нашемѵ Ѩлеѯн дїакѵ тое прѫд(ъ) реченое селище ѕ Крълигътѵрѣ, на имѣ где бил(ъ) жѵде Юга, да ест(ъ) емѵ wт(ъ) нас(ъ) оүрик(ъ) и съ въсем(ь) доχодѡм(ь), емѵ, и дѣтем(ъ) его, и братїам(ъ) его, и ѕнѵчатом(ъ) его, и прѣоүнѵчатом(ъ) его, и прѣцѵрѣтѡм(ъ) его и въсемѵ родѵ его, кто сѣ емѵ извереть(ъ) наближнїн, непорѵшено николиже, на вѣки.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ ѯотар(ъ) тон выше писанон селищи да ест(ъ) wт(ъ) Драгоещи, кѣда ѯотарнл(ъ) пан(ъ) Братоул(ъ) армаш(ь) и съ межнѧше, поченшн wт(ъ) врѣх(а) дѣла wт(ъ) могнлн wт(ъ) Копосѧн(н), та право черес(ь) зѣподїю ѕ середь) дѣбровѕ на могнлѕ, wт(ъ) толѣ на могнлѕ що на врѣхъ потока Дрѣгоещнлwръ, wт(ъ) толѣ право черес(ь) дѣбровѕ ѕ конец(ь) дѣбровн, на могнлѕ, wт(ъ) толѣ право черес(ь) поле на могнлѕ, та wт(ъ) толѣ черес(ь) поле на могнлѕ на врѣх(ъ) дѣла, wт(ъ) толѣ право черес(ь) врѣтоапе и право на могнлѕ ѕ поток(ъ) що сѣ зовет(ъ) Рѣча; а wт(ъ) нншнх(ъ) сторwн(ъ) по старомѕ ѯотарѕ, кѣда нз вѣка wживали.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвѣзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ꙗлеѫандра и Богдана-Блада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣма, вѣра пана Гангѵра Ѡрѯенского, вѣра пана Болдора дворнпка, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Мѕшата Хотнпского, вѣра пана Мнкотъ и пана Рѣщеша паркалабове wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ꙗндренка Чорторwвского, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Днпга, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелнпка, вѣра пана Могнла чашнпка, вѣра пана Фрѕнтеша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса и вѣра въсмх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), <великнхъ и м>[1]алнх(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) животѣ, кто бѕдет(ъ) <господаръ нашен земли, wтъ>[2] дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѕ нли пак(ъ) бѕд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)с(о)д(а)рь бытн нашен Земли Молдавс<кон, тотъ бы>[2] емѕ не порѕшнл(ъ) <наш>[1]его даанїа и потвръжденїа, али бн емѕ оутвръднл(ъ) и ѕкрѣпнл(ъ), занѕже есмн емѕ дали и потвръднли за его правѕ и вѣрнѕ слоужбѕ и за що wн(ъ) совн кѕпнл(ъ) на свон правїи пнпѣзн.

Ꙗ на болшѕю крѣпwст(ь) и потвръжденїе томѕ въсемѕ выше писанномѕ, велѣли есмн нашемѕ вѣрномѕ жѕпанѕ, Тъоутѕлѕ логофетѕ, писати и нашѕ печат(ь) прнвѣснти <к с>[1]емѕ листѕ нашемѕ.

Пнсал(ъ) Тоадер(ъ) граматнк(ъ), оу Сwч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѕа, м(ѣ)-с(ѧ)ца март(а) к҃s.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Ciorciolina, fiica lui Drăgoici de la Cîrligătură, nepoata lui Şerb Răspop, de bunăvoia sa, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă din dreptul ei uric, din uricul bunicului ei, Şerb Răspop, şi din privilegiul pe care l-a avut el de la bunicul nostru, Alexandru voievod, o selişte la Cîrligătură, anume unde a fost jude Iuga. Şi a vîndut-o slugii noastre Alexa diac pentru 110 zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Alexa diac şi a plătit toţi acei 110 zloţi tătăreşti în mîinile Ciorciolinei, fiica lui Drăgoici, nepoata lui Şerb Răspop, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi de asemenea şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Alexa diac această selişte mai înainte spusă, la Cîrligătură, anume unde a fost jude Iuga, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi fraţilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei selişti mai sus scrise să fie de la Drăgoeşti, pe unde a hotărnicit pan Bratul armaş şi cu megieşii, începînd din vîrful dealului de la movila de la Coposeani şi drept peste zăpodie în mijlocul dumbrăvii, la movilă,

www.dacoromanica.ro

de acolo la movila care este la obîrşia pîrîului Drăgoeştilor, de acolo drept peste dumbravă, la capătul dumbrăvii, la movilă, de acolo drept peste cîmp la movilă,şi de acolo peste cîmp la movilă la vîrful dealului, de acolo drept peste vîrtoape şi drept la movilă, la pîrîul care se cheamă Recea, iar din alte părţi, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat de la Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, ⟨mari şi⟩[1] mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi ⟨domn al ţării noastre, din⟩[2] copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, ⟨acela⟩[2] să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă, şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră ⟨la⟩[1] această carte a noastră.

A scris Toader gramatic, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩ luna martie 26.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: † Ispisoc pre Cucuteni ot Cîrligătură şi pre altele.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 89. Orig., perg. (40×42 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/62.

O copie slavă, trad. şi comentariu la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 958—962 (nr. 324).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 26—28 (nr. X) (text slav şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, II, p. 198—199 (nr. 180) (trad. după orig.).

[1] Rupt.
[2] Şters şi rupt.

135 1493 (7001) octombrie 22.

7001 ⟨1493⟩ oct(ombrie) 22.

O copii de pe altă copii de pe ispisocul lui Ştefan v(oie)v(o)d, prin cari să întăreşti pi o a patra parte din Măstăcăni, parte dinspre Bistriţă[1].

Arh. St. Iaşi, Tr. 1770, op. 2018, dos. 696, Tribunalul Neamţ, f. 28 r. (nr. 1). Menţ. intr-un doc. din prima jumătate a sec. XIX identică cu menţ. dintr-un jurnal din 1849 septembrie 18, ibidem, f. 32 v. (nr. I); altă menţ., într-un opis din 1839 septembrie 13, ibidem, f. 17 r. (nr. 1), şi alta, aproape identică cu primele două, într-un jurnal din 1839 septembrie 30, la aceleaşi Arhive, DCCCXXXVI/11, f. 2 v. (nr. I).

www.dacoromanica.ro

O copie a aceleiaşi menţ., cu comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 963 (nr. 325).

[1] Urmează menţiunea mai nouă: „arătîndu-să şi sămnile dispărţitori stîlpului Portărescu".

136 1493 (7001) octombrie 26, Suceava.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскиѧ. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) ѕрыт(ъ) или чтѣчи его ѕслышит(ъ), ѡже прїидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѕсими нашимы молдавскыми болѣре, слѣга наш(ь) Жѣржа, с(ы)нъ Банчи Продънескѣла, и ѕнѣка его, Минка, дочка Брииднна, ѕнѣкове Минкли Продънескѣла, по нѫ(ъ) доброн волн, никим(ь) непонѣженн а нн приснловани, и продали свою правѣю ѡтнинѣ ѡт(ъ) своего праваго ѕрнка, ѡт(ъ) ѕрнка деда нѫ(ъ) Минкли Продънескѣла, едно село, на нмѣ Сръбїн, на връх(ъ) Слнвнон; та продали тое село слѣѕѣ нашемѣ Станѣ Грама и братїшм(ъ) его, Снми, и Бодн и Богданѣ, ѕа ѕ҃д злат(ъ) татарскиѫ(ъ).

И ѕставше нашн слѣги, Стан(ъ) Грама и братїм его, Снма, и Бодѣ и Богдан(ъ), та заплатнли ѕсн тотн вншс писаннїн пинѣзи, ѕ҃д злат(ъ) татарскнѫ(ъ), ѕ рѣки слѣѕѣ нашемѣ Жѣржи, с(ы)нѵ Банчнѵ Продънескѣла, и ѕнѣкы его, Минка, дочка Брънднина, ѕнѣком(ъ) Минкли Продънескѣла, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими болѣре.

Ино мн, ндѣвше нѫ(ъ) добрѣю волю и токмеж(ь) и полнѣю заплатѣ, а мы, такѡждере, и ѡт(ъ) нас(ъ) есмо дали и потвръдили слѣгам(ъ) нашим(ъ) Станѣ Грама и братїм(ъ) его, Снмн, и Бодн и Богданѣ, тое прѣд(ъ) реченое село, на нмѣ Сръбїн, на връх(ъ) Слнвнон, да ест(ъ) нм(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) съ въсем(ь) доходом(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нѫ(ъ), и ѕнѣчатѡм(ъ) нѫ(ъ), и прѣѕнѣчатом(ъ) нѫ(ъ), и працѣрѣтом(ъ) нѫ(ъ) и въсемѣ родѣ нѫ(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) нанблнжнїн, непорѣшено нниколнже, на вѣки.

Й хотар(ъ) томѣ селѣ, на нмѣ Сръбїн, на връх(ъ) Слнвнон, да ѣст(ъ) ѡт(ъ) ѕснх(ъ) сторон(ъ) по старомѣ хотарѣ, кѣда нз вѣка ѡжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, внше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡѵ(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ілеѫандра и Богдана-Блада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣма пръкалаба, вѣра пана Гангура пръкалаба, вѣра пана Болдура дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Шефула, вѣра пана Мѣшата, вѣра пана Минкотъ и пана Рѣцеша пръкалабн ѡт(ъ) Немца, вѣра пана Пѣрече и пана Тоадера пръкалабн Хотннскїн, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалава Новоградского, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѵ спатарѣ, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Исака внстїарника, вѣра пана Моxнла чашника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана Петрика комнса и вѣра ѕснх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашем(ь) животтѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, ѡт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли ѡт(ъ) нашего родѵ нли пак(ъ) бѣд(ь) кого Б(ог)ь нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бнтн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн нм(ъ) не порѫшнл(ъ) нашего даанїм и потвръжденїм, али бн нм(ъ) ѣтвръдна(ъ) и ѕкрѣтнл(ъ), занѣже есмо нм(ъ) дали и потвърднли за нѫ(ъ) правѣю слѵжбѣ и за що ѡни собн кѵпнли за свон правїн пинѣзи.

Й на болшѣю крѣпост(ъ) и потвръжденїе томѣ въсемѵ внше писанномѵ, велѣли есмы нашемѣ вѣрномоѵ панѣ, Тъѣтѣлѣ логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семѣ листѣ нашемѣ.

www.dacoromanica.ro

Пис(а) Мътїашь дїак(ъ), в Сучавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃зе҃ ѡкт(овріе) к҃s.

<Pe marginea de jos a pergamentului, scris de mîna diacului>: Стан(ъ) Грама.

<Pe verso, însemnare din sec. XVII>: † Стан Грама и брат(ъ) его, Сима.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Giurgea, fiul lui Bancea Prodănescul, şi nepoata lui, Mica, fata lui Brindea, nepoţii lui Miclea Prodănescul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, din uricul bunicului lor Miclea Prodănescul, un sat, anume Sîrbii, la obîrşia Slivnei; şi au vîndut acel sat slugii noastre Stan Grama şi fraţilor lui, Sima, şi Bodea şi Bogdan, pentru 64 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Stan Grama şi fraţii lui, Sima, şi Bodea şi Bogdan, şi au plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 64 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Giurgea, fiul lui Bancea Prodănescul, şi ale nepoatei lui, Mica, fiica lui Brîndea, nepoţii lui Miclea Prodănescul, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, am dat şi am întărit şi de la noi slugilor noastre Stan Grama şi fraţilor lui, Sima, şi Bodea şi Bogdan, acel sat mai sus zis, anume Sîrbii, la obîrşia Slivnei, ca să le fie lor de la noi uric cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat, anume Sîrbii, la obîrşia Slivnei, să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Gangur pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Purece şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Ieremia postelnic, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Mohila ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor slujbă şi pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş diac, la Suceava, în anul 7001 <1493> octombrie 26.

www.dacoromanica.ro

⟨Pe marginea de jos a pergamentului, scris de mîna diacului⟩: Stan Grama.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: Stan Grama şi fratele lui, Sima.

Arh. St. Bucureşti, Colecţia Doc. moldoveneşti, XLIV/1. Orig., perg. (28×48,5 cm.), pecete atîrnată, pierdută.

Două trad.: una din 1784 mai 26, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fond Spiridonie, XCII/1 (în prezent, lipseşte din pachet), şi alta, de Ion Pelin diac şi Marcul Sîrbul negustor din Birlad, din 1803 mai 14, şi o copie, după aceasta din urmă, de Spiru Moraru, notarul comunei Slivena, şi preot Vasile C. Sliveneanu din Galaţi, din 1912, cu data citită greşit: 1501 octombrie 25 şi cu erori de lectură la nume, la Arh. St. Bucureşti, Colecţia Doc. moldoveneşti, XLIV/1.

Cinci rez.: unul, într-o carte de judecată din 1823 octombrie 15, la Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 380, f. 16 v. — 17 r., al doilea, din 1853 martie 18, ibidem, Anaforale, nr. 136, f. 47 v. (nr. 1), al treilea, din 1863 august 17, ibidem, CCCLXV/21 (nr. 1), al patrulea, din 1865, ibidem, CCCLIV/12 (nr. 1), şi ultimul, cu menţiunea: „Sîrbii ce-i zic Slivna", ibidem, Curtea de Apel, neinv. 1, nr. 256 (fond lipsă).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"- Iaşi, Fotografii, III/63.

O copie slavă, după Velichi (v. EDIŢII), trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 964—967 (nr. 326).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 315 (nr. 2/2) (rez. dintr-o anafora din 1823 octombrie 23); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 28—30 (nr. XI) (trad. din 1784 mai 26); Velichi, *Doc. inedite*, p. 241—244 (nr. II) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 199—200 (nr. 181) (trad. după copie slavă modernă).

137 1493 (7001) octombrie 28, Suceava.

† Ѡ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтючи ѕслышит(ъ), wже прїидоша, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) оуснми нашими молдавскими боꙗре, великими и малими, наши слѹги, Пътрv Дънъоу и братъ его, Грозавь, и сестра нх(ъ), Ѡърѕшка, с(ы)нове Грозеви Дънъоу, по нх(ъ) доброю волю, никим(ь) непонѹженн, а ни присловани, и продали нх(ъ) правоую wтчиноу, wт(ъ) нх(ъ) праваго оурика, едноу селице, на имѣ Селице Дънъwво, где бил(и) Лнецин, на Поутна; та продали слѹгам(ъ) нашим(ъ) Данчѹл8 и братоу его, Драготъ, и тестевн его, ⟨Ѡъ⟩[1]лаю и Томи Босiwкѕ, за м̃ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оуставшн наши слѹги Данчоул(ъ) и брат(ъ) его, Драготъ, и тесть его, Ѡълаю, и Тома Босїwк(ъ), та заплатили оусн исполна тотн вше писаннїн пинѣзн, м̃ злат(ъ) татарскнх(ъ), ⟨оу роукн с⟩[1]лѹгам(ъ) нашим(ъ) Пътрѕ Дънъоу и братѕ его, Грозавѕ, и сестрн нх(ъ), Марѕшкн, с(ы)новн Грозн Дънъоу, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) оуснми нашими молдавскими боꙗре,

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброю волю и токмеж(ь) и полноую заплатѕ, а ми, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есми дали и потврѣдили слоугам(ъ) нашим(ъ), Данчѹлѕ и братѕ его, Драготъ, и Ѡълаю и Томи Босїwкѕ, тое прѣдреченнон селице на имѣ Селице Дънъwво, где бил(и) Лнецїн, на Пѕтна, да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) съ въсем(ь) доходwм(ь) и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оунѕчатwом(ъ) нх(ъ), и прѣоунѕчатwм(ъ) нх(ъ), и праиѕрѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемѕ родѕ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберетъ наближнинї, непорѕшено николиже, на вѣки.

Ѳ хотар(ъ) тон вше писанною селицин да ест(ъ) wт(ъ) оуснх(ъ) сторwн(ъ) по старомѕ хотарѕ, кѣда из(ъ) вѣка wжнвали.

Ѳ .на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вьше писаннаго, ми, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Ѳлеѯандра

www.dacoromanica.ro

и Бѡгдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѣмн пръкалаба, вѣра пана Гангѵра Ѳрχенского, вѣра пана Болдора дворнка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Мѣшата, вѣра пана Пѣрече и пана Тоадера <пръ>[1]калабн wт(ъ) Хотинѣ, вѣра пана Минотъ и пана Рѣцеша пръкалабн wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Ѩндренка Чорторшвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Дннга, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрн<нка, вѣ>[1]ра нана Ѳремїа постелнпка, вѣра напа Могнла чашнпка, вѣра пана Фрѣнтеша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса и вѣра ѣснχ(ъ) бояр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскнχ(ъ), велнкнχ(ъ) и малнχ(ъ).

Ѧ по нашнм(ѣ) животѣ, кто бѣдет(ъ) <господарь нашен>[1] Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) <нашего родоу нли пакъ боудь кого Богъ изберетъ господаремь бытн нашен Земли Мол>[1]давскон, тот(ъ) бн нм(ъ) не порѣшил(ъ) нашего даанїа и потврѣжденїа, али бн нм(ъ) ѣтврѣдил(ъ) и ѣкрѣпн<лъ, зануже>[2] есмн дал и потврѣднл за нχ(ъ) правѣю слѣжбѣ и за <цо wнн>[1] собн кѣпнл за нχ(ъ) правїн и чнстїн пнѣзн.

Ѧ на болшѣю крѣпост(ь) и потврѣжденїе тому вѣсему внше пнсанному, велѣл есмн нашему вѣрному пану, Тѣѵтѣлу логофету, пнсатн и нашу печат(ь) прнвѣснт<н>[2] к семѣ листу нашему.

Пнсал(ъ) Ѧлеѣа дїак(ъ), ѣ Ѯwч(д)вѣ, в(ъ) л(ѣ)тw ѯ҃ѯ҃а, м(ѣ)с(м)ца wк(товрїа) к҃н.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, slugile noastre, Pătru Dănău şi fratele său, Grozav, şi sora lor, Mărușca, fiii lui Grozea Dănău, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, o selişte, anume Seliştea lui Dănău, unde au fost Lieştii, pe Putna; şi au vîndut-o slugilor noastre Danciul şi fratelui său Dragotă, şi socrului său, ⟨Mă⟩[1]laiu, şi lui Toma Bosioc, pentru 40 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Danciul şi fratele lui, Dragotă, şi socrul lui, Mălaiu, şi Toma Bosioc, şi au plătit deplin toţi acei bani mai sus scrişi, 40 de zloţi tătăreşti, ⟨în mîinile⟩[1] slugilor noastre Pătru Dănău şi ale fratelui său, Grozav, şi ale surorii lor Maruşca, fiii lui Grozea Dănău, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor moldoveni.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre, Danciul şi fratelui său, Dragotă, şi lui Mălaiu şi lui Toma Bosioc, acea selişte mai înainte spusă, anume Seliştea lui Dănău, unde au fost Lieştii, pe Putna, să le fie de la noi uric cu tot venitul şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei selişti mai sus scrise să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Purece şi a panului Toader ⟨pîr⟩[1]călabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului

www.dacoromanica.ro

Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi ⟨domn⟩[1] al ţării ⟨noastre⟩[1], Moldova, din copiii noştri sau din ⟨neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Mol⟩[1]dova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească ⟨pentru că⟩[2] am dat şi am întărit pentru slujba lor dreaptă şi pentru ⟨că ei⟩[1] şi-au cumpărat cu banii lor drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa diac, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩, luna octombrie 28.

Arh. St. Bucureşti. Fotografii de documente, X/1. Foto. după orig., perg. (24×48 cm.). pecete atîrnată, pierdută. Orig., la Arh. istorică de stat a R. S. S. Moldoveneşti, Fond nr. 220, op. 1, nr. 20.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/64.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 967 b-d (nr. 326 b).

EDIŢII: D. P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 67—70 (nr. 13) (text slav, după foto., şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 200—201 (nr. 182) (trad., după foto, orig.); *Moldova*, II, p. 202—205 (nr. 64) (text slav după orig. şi trad. rom. cu caractere ruseşti).

[1] Rupt.
[2] Rupt şi şters.

138 1493 (7001) noiembrie 4, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Мωлдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листωм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) ѕзрыт(ъ) или чтѵчи его ѕслышит(ъ), ωже тота истина Настасїа, дочка Мъркинна, ѕноука Кръстина, жаловали есмы ен ωсωбною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есмы ен ѕ нашен земли, ѕ Мωлдавскон, ен правда ωтнина, ωтнинѕ дѣда ен Кр(ъ)сти, села на нмѣ: Стънилещїи, и едноу селищоу ѕ томже хотароу, на нмѣ Йлботещїи, и Кръстещїи, на Мωлдавѣ, где бил(ъ) Мирослав(ъ), и, ѕ том(ь)же хотарѕ, дрѵгое село, на нмѣ Хирещїи.

Тωе въсе вниіе писанное да ест(ъ) ен ωт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), ен, и дѣтемь ен, и оунѵчатом(ъ) ен, и прѣѕнѵчатωм(ъ) ен, и працоурѣтωм(ъ) ен и въсемѕ родѕ ен, кто сѣ ен изберет(ъ) наближнїи, непорѵшено николиже, на вѣки.

Йѕ хотар(ъ) тимь селам(ъ) вниіе писанным(ъ) да ест(ъ) нм(ъ) ωт(ъ) ѕснх(ъ) сторон(ъ) по старомѕ хотарѕ, кѣда ѕз вѣка ωживали.

Йѕ на то ест(ъ) вѣра нашего г(ос)по)д(ст)ва, вниіе писанаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленыхъ(ъ) с(ы)нωв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Йлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр нашнх(ъ): вѣра пана Дѕма пръкалаба, вѣра пана Гангѕра пръ<ка>лаба Ѳрхенского, вѣра пана Колдора двωрника, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Мѕшата, вѣра пана Пѕрече и пана Тоадера пръкалаби Хотинскїи, вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша пръкалаби Немец(ь)кїи, вѣра пана Чорторωвского, вѣра пана Шандра пръкалава Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клънъωа спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Ёремїа постелника, вѣра пана

Могила чашника, вѣра пана Фрѳнтеша стольника, вѣра пана Петрика <комиса и вѣра оу҃сн>²х(ъ) бояр(ъ) нашихъ(ъ) мѡлдавскыхъ(ъ), великыхъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И по <нашемь животѣ>², кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскѡи, wт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) боу҃д(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити н<ашен Зем>²ли Мѡлдавскон, тѡт(ъ) бы ен не [не] порѳшил(ъ) нашего даанїѧ и потвръжденїѧ али ен ѳтвръдил(ъ) и ѳкрѣпил(ъ), занѳже ес<ми е>²н дали и потвръдили за цо ест(ъ) ен правда wтнина.

И на волшѳю крѣпост(ь) и потвържденїе томѳ въсемѳ вниге писанномѳ, велѣл<и ес>²мы нашемѳ вѣрномѳ панѳ, Тъѳтѳлѳ логофетѳ, писати и нашѳ печат(ь) привѣсити к семѳ листѳ нашемѳ.

Писал(ъ) Мътїаш(ъ), въ Сѳчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳз҃а ноев(рїе) а҃.

<Pe verso, însemnarea diacului>: Настасїѧ, дочка Мърининн.

<Pe îndoitura de jos a pergamentului, încercare de pană a diacului>: м(н)л(о)ст<їю> да вн.....[3] н҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată Nastasia, fiica Mărinii, nepoata lui Cîrstea, am miluit-o cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, Moldova, dreapta ei ocină, ocina bunicului ei, Cîrstea, satele anume: Stănileştii, şi o selişte în acelaşi hotar, anume Alboteştii, şi Cîrsteştii pe Moldova, unde a fost Miroslav, şi, în acelaşi hotar, alt sat, anume Hireştii.

Acestea toate mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, ei, şi copiilor ei, şi nepoţilor ei, şi strănepoţilor ei, şi răstrănepoţilor ei şi întregului ei neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să le fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Gangur pîr<că>¹lab de Orhei, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Purece şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică <comis şi credinţa>² tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după <viaţa noastră>², cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit, fiindcă este ocina ei dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş, la Suceava, în anul 7001 <1493> noiembrie 4.

<Pe verso, însemnarea diacului>: Nastasia, fiica Mărinei.

www.dacoromanica.ro

⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩:...[3]Alboteştii într-acelaşi hotar, Cîrsteştii pre Moldova, unde au fost Miroslav, şi întru acelaşi hotar, un sat, anume Hireştii.

Bibl. Muzeului Militar Central, Peceţi, nr. 4 (predat în custodia Muzeului de istorie a R. S. România — inv. nr. 5762 — cu proces-verbal din 5 aprilie 1971). Orig., perg. (30,5×42,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Їw Стефань воєвода, господар Земли Мѡлдавскоѥ.

O trad. incompletă, din 1789 iulie 19, de Gheorghie Evloghi, la Bibl. Acad., CDXXVI/1; un rez. într-un opis din 1841, la Arh. St. Iaşi, CDLVI/2, f. 5r. (nr. 122), şi altul într-un opis de doc. din 1843, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 1535, f. 10 (nr. 1).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/65.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 968—971 (nr. 327).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 30—31 (nr. XII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 201-202 (nr. 183) (trad. după I. Bogdan); Al. Ligor, *Doc.*, p. 268—271 (nr. 5) (transcriere slavă, trad. şi facs. greu lizibil).

---

[1] Omis.
[2] Rupt şi şters.
[3] Şters.

139 1493 (7001) decembrie 7.

7001 ⟨1493⟩ dechem(brie) 7.

Tălmăcire ispisocului domnului Ştefa(n) voievod, încredinţată di răp(o)s(atul) vor(ni)c Lupu Balşu, mărturisători sămnilor hotară ci li-au avut despri Chiujdeşti [1] şi înscrisul cel den pîră co divanul din 1831 s-au cercat ace tălmăciri di esti întocmai după acel ispisoc sîrbăscu ci l-au scos la ace înfăţişari vechilu Cuzăi, răp(o)sa(tul) banu Ioan Gheuca.

Arh. St. Bucureşti, A. N., MMCMV/37 (nr. 1).
Menţ. într-un perilipsis din 1848 ianuarie 29.

EDIŢII: *Catalogul doc. mold.*, Supliment, I, p. 51 (nr. 65) (menţ.).

---

[1] Pentru acest sat, v. şi doc. din 1579 (7088) noiembrie 12 (Arh. St. Iaşi, CDVII/4); cf. şi *Catalogul doc. mold.*, Supliment, I, p. 74 (nr. 133, Ed.).

140 ⟨1494 (7002)⟩.

† Ѡ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)дарь Земли Молдавскоѥ. Знаменито чиним(ъ), нє сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нь взрит(ъ) или чтѣчи его вслышит(ъ), wже пріидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) всими нашими молдавскыми боляре, слѣга наш(ь) Шербан(ъ) и Бръндѣше, непота Жѣржа Шеканѣла, по нх(ъ) доброю волн, никим(ь) непонѣженн, а ни присиловани, и продали свою правѣю wтинѣ, wт(ъ) нх(ъ) правого ѣрика, половина село wт(ъ) Шекан(н), вишнѣм част(ь), по вше їжѣда; та продали тое половина село wт(ъ) Шекан(н) слѣзѣ нашемѣ Ивана и сестри его, Нѣгши, и їнинѣшки, и їнасїи, и братанича нх(ъ), Сори, дочки Ѡъриикъен, за ѯ злат(ъ) татарскых(ъ).

И вставше слѣга наш(ь) Иванка и сестри его, Нѣгша, и їнинѣшка, и їнасїа, и братанича нх(ъ), Соръ, та заплатили всн тотн вше писанїи пинѣзи, ѯ злат(ъ)

www.dacoromanica.ro

татарскыχ(ъ), ѕ рѣки слѣзѣ нашемѕ Шербанѕ и Брѫндѕше, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) нашими боꙗре.

Ино мы, видѣвше нχ(ъ) добрѣю волю и токмеж(ь) и полнѣю заплатѕ, а мы, такождере и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвѣрдили слѣзѣ нашемѕ Иванку и сестрам(ъ) его, Нѣгши, и Анн<ши, н>[1] Анисїи, и братаничи нχ(ъ), Сорѣ, дочка Мѣрникъен, тое прѫд(ъ) реченое половина село wт(ъ) Шекан(и), вншнѣѫ част(ь), по вше Ажда, да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) и съ въсем(ь) доχодом(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нχ(ъ), и ѕнѕчатом(ъ) нχ(ъ), и прѣѕнѕчатом(ъ) нχ(ъ), и праѭрѣтом(ъ) нχ(ъ) и въсемѕ родѕ нχ(ъ), кто сѣ нм(ъ) изверет(ъ) наближнїи, непорѕшено николиже, на вѣки.

Ѳ χотар(ъ) тон половина село на нмѣ Шеканїи, вншнон част(ь), да ест(ъ) wт(ъ) ѕсего χотара половина и по старомѕ χотарѕ, кѣда из вѣка wжнвали.

Ѳ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вше писаннаго, мн, Стефана воеводꙋ, и вѣра прѣвъзлювленыχ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѳлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѕма пръкалава, вѣра пана Болдѕра дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ѭефѕла, вѣра пана Мѕшата, вѣра пана Пѕреча и пана Тоадера пръкалабн wт(ъ) Хотин(ъ), вѣра пана Микотѣ и пана Рѣцеша пръкалабн wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоградского, вѣра пана Динга, вѣра пана Клънѕ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Ѥремїа постелника, вѣра пана Мохнла чашника, вѣра пана Фрѕнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѕснχ(ъ) боꙗр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскыχ(ъ), <велнкнχъ и мали>[2]χ(ъ).

<Ѳ по наше>[2]м(ь) <животѣ>[2], кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен <нашнχъ или wтъ нашего родѕ или пакъ боꙋдь кого Богъ изверетъ господаръ бнти нашен Земли Молдавскон, тотъ бн нмъ не порѕшилъ нашего даанїа и потвръжденїа, али бн нмъ ѕтвръднлъ и ѕкрѣпнлъ, занѕже есмн нмъ дали и потвръднли за нχъ правѣю слѣжбѣ и за цю wни собн кѣпили за свон парѣїн пннѣзн.

Ѳ на болшѣю крѣпость и потвръжденїе томѣ въсемѣ выше писанномѣ, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тѣѕтѣлѣ логофетѣ, писати и нашѣ печать прнвѣсити к семѣ листѣ нашемѣ.

Писалъ Мѣтїаш, въ .....[2], въ лѣто ×ѕ҃ѣ .....>[2].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Şerban şi Brîndușa, nepoata lui Giurgiu Şecanul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, jumătate din satul Şecani, partea de sus, mai sus de Ajud; şi au vîndut acea jumătate de sat din Şecani slugii noastre Ivanco şi surorilor lui, Neagşa, şi Anuşca, şi Anasia, şi nepoatei lor de frate, Sora, fiica Marincăi, pentru 60 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat sluga noastră Ivanco şi surorile lui, Neagşa, şi Anuşca, şi Anasia, şi nepoata lor de frate, Sora, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 60 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre Şerban şi Brîndușa, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Ivanco şi surorilor lui, Neagşa, şi Anu<şca, şi>[1] Anisia, şi nepoatei lor de frate, Sora, fiica Marincăi, acea mai înainte spusă jumătate de sat din Şecani, partea de sus, mai sus de Ajud, ca să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor

www.dacoromanica.ro

lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat, anume Şecani, partea de sus, să fie din tot hotarul jumătate şi după hotarul cel vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Purece şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, ⟨mari şi mici.

Iar după viaţa noastră⟩[2], cine va fi domn al ţării noastre, din copiii ⟨noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor slujbă şi pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea nostră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş, la..., în anul 7002⟩[2] ⟨1494⟩.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: Pol sat Şicanii.

Arh. St. Bucureşti, M-rea Bogdana, XLII/1. Orig., perg. (14,5×35 cm.), (lipsă jumătatea inferioară a perg.), pecete atîrnată, pierdută. Cu o copie slavă şi o trad. recente.

Trei foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/66 a, b şi c.

O copie slavă, trad. şi comentariu, cu data: cca. 1494, stabilită după sfatul domnesc, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 985—986 (nr. 334).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 37—38 (nr. XVI) (text slav, cu data: 1494, stabilită de editor); *D.I.R.*, A, II, p. 202—203 (nr. 184) (trad. după orig., cu data: 1494, după I. Bogdan); *Catalogul doc. mold.*, I, p. 60 (nr. 197) (rez., după orig., cu data nejustificată: ⟨1489—1494⟩).

Datat de I. Bogdan (v. mai sus) după sfatul domnesc, care este identic cu al tuturor doc. originale ce s-au păstrat din anul 1494 (v. nr. 143, 145 şi 146).

---

[1] Rupt şi şters.

[2] Rupt; jumătatea inferioară a pergamentului lipseşte.

141 ⟨1494—1496⟩ **ianuarie 18.**

† Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voevod, domn Ţării Moldovei. Cum au venit, înaintea noastră şi înaintea alor noştri moldoveneşti boeri, a mari şi a mici, sluga noastră Er...[1]⟨şi Fedca, fiicele lui Stoica Dieniş, nepoatele lui Dieniş spătarul⟩[2], de a lor bunăvoe, de nimine nevoiţi, nici asupriţi, şi au vîndut a sa dreaptă ocină, dintru a sa dreaptă ⟨ocină şi moştenire, satul Rădeştii, în fundul Covurluiului Săc, l-au vîndut lui Toader Lazin[3], drept...[1]⟩[2] zloţi tătărăşti.

Şi s-au sculat sluga noastră, Toader Lazin[3], şi au plătit tot deplin aceşti de mai sus scrişi bani...[1] rudenii Fetchi, fiicele lui Stoica Dienişa[4], nepoţilor

www.dacoromanica.ro

lui Dienişa[4] spatariul, înaintea noastră şi înaintea alor noştri ⟨moldoveneşti boeri.

De aceia şi noi, văzînd a lor dreaptă cumpărătură, şi de la noi⟩[2] am dat şi am întărit slugii noastre, Toader Lazinu, această de mai înainte zisă ⟨cumpărătură, satul anume Rădeştii, la fundul Covurluiului Săc⟩[2], ca să-i fie...[5], şi nepoţilor lui, şi înprăştieţilor lui şi la tot neamul lui, care i se va alege lui mai de aproape, nestrămutat niciodi⟨ni⟩[6]oară, în veci.

⟨Iar hotarul acestui sat să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde din veac au⟩[2] umblat.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre acelui de mai sus scris, noi, Ştefan voevod, şi credinţa a preiubiţilor fii...[1] credinţa boerului Şteful, credinţa boierului Muşat, credinţa boer(ului) Toader pîrcălabul de Hotin...[1], cred(inţa) boer(ului) Eremia postelnicul...[1].

Iar după a noastră viiaţă, cine va fi domn pămîntului nostru, din fiii noştri sau din neamul nostru, sau pe care Dumnezău va alege...[1] pentru a lui dreaptă slujbă şi pentru că deosebit l-au cumpărat pe ai săi săi drepţi bani.

⟨Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului pan Tăutul⟩[2], al nostru logofătu, să scrie şi a noastră pecete să-i spînzure către această carte a noastră.

...[1]ghenari 18.

...[7] Şi s-au tălmăcit de pe sîrbie pe moldovenie, pe cît s-au putut cunoaşte slovele, fiindcă era pe multe locuri lipsă mult, de mine, Gheorghie Radovici, dascăl de la biserica gospod, 1815 maiu 29.

Bibl. Acad., MDCCCXXXVI/75. Trad.

O copie, după aceeaşi trad., şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1111—1112 (nr. 379).

EDIŢII: Antonovici, *Doc. bîrlădene*, IV, p. 11—13 (nr. VII) (trad. cu data de an: ⟨1493—1496⟩); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 183—184 (nr. 51) (trad., cu întregiri, după Antonovici); *D.I.R.*, A, II, p. 203—204 (nr. 185) (trad., după M. Costăchescu).

Datat după Toader pîrcălab de Hotin, care deţine această funcţie începînd cu 26 octombrie 1493, şi după faptul că din doc. rezultă că ambii fii ai lui Ştefan cel Mare, Alexandru şi Bogdan-Vlad, erau în viaţă la data emiterii lui; cum Alexandru a murit la 26 iulie 1496, rezultă că acest doc. datează din intervalul ⟨1494—1496⟩ ianuarie 18 (cf. şi Antonovici, *op. cit.*, p. 13, şi, în special, M. Costăchescu, *op. cit.*, p. 184).

---

[1] Loc gol în text şi menţiunea traducătorului: „lipsă".

[2] Întregit de M. Costăchescu după doc. din 1546 (7054) mai 13 (Antonovici, *op. cit.*, p. 25—27 (nr. XIII).

[3] În doc. din 1546 (7054) mai 13 (cf. nota 2): „Lăzăscul"; aici netradus, în loc de „Lazea".

[4] Nume redat în forma genitivală slavă a originalului; în româneşte, corect: „Dieniş".

[5] Loc gol în text.

[6] Omis.

[7] Acest text este precedat de menţiunea: „Acest suret să vede de pe hronograful domnilor a fi din zilele lui Ştefan voevod ce au fost tată lui Petru voevod Raleş (sic!, n.ns.) ce au domnit în anii de la Hristos acest Petru voevod 7054 ⟨1546⟩...".

142 1494 (7002) februarie 25, Suceava.

Cu mila lui Dumnezău, noi, Ştefan v(oie)v(o)d, domnu Ţării Moldovii. Facem ştire cu această a noastră carte tuturor cine va căuta spre dînsa sau cetindu-să va auzi, adecă au venit înnainte noastră şi înnainte tuturor boerilor

www.dacoromanica.ro

noştri a Moldovii, mari şi mici, sluga noastră Dragotă, ficiorul lui Ivan Pietrescul, nepot lui Iaşco[1] Piiatră, de a lui bunăvoie, de nime silit, nici asuprit şi au vîndut driaptă a sa ocenă dintr-al său dreptu uric, din uricul moşului său Iaţco Piiatră, un satu pe Răbricé, anume Ostăşăştii, unde au fost Negra; acela sat l-au vîndut Anii şi surorii ei, Marinei, surorilor Lupşii, drept 110 zloţi tătărăşti.

Şi sculîndu-s(ă) Anna şi sora ei, Marina, au plătit toţi acei de sus scriş(i) bani, 110 zloţi tătărăşti, în mînile slugii noastră Dragotă, feciorul lui Ivan Pietrescul, nepotul lui Iaţco Piiatră, înnainte noastră şi înnainte boerilor noştri.

Şi văzîndu noi a lor de bunăvoe tocmală şi plată deplină dar noi aşijdere şi de la noi am dat şi am întărit Annii şi surorii ei, Marinei, acel de sus arătat sat pe Răbrice, anume Ostăşăştii, unde au fostu Negra, ca să fie lor de la noi uricu cu tot venitul, lor, şi fiilor lor, nepoţilor, şi strănepoţilor, şi străstrănepoţilor şi la tot niamul lor, cine să va alege mai de aproape, neclătit nici odănăoară, în veci.

Dar hotarul acelui satu de sus scris să fie din toate părţile după hotarul vechiu, pe unde au apucat din veci.

Şi spre aceasta iaste credinţa domnii mele de sus scris, noi, Ştefan v(oie)vod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domnii mele, Alexandru şi Bogdan-[şi] Vlad, şi credinţa tuturor boerilor a Moldovii, mari şi mici...[2].

Dar după viiaţa noastră, cine va fi domnu, din fii noştri sau din niamul nostru sau ori pe cine va alege Dumnezău a fi domnu în pămîntul nostru a Moldovii, acela să nu strice a noastră danie şi întăritură, şi să întăriască.

Şi spre mai mare tărie şi întărîturî acelor toate de sus scrise, am poruncit cinstit şi credincios boeriului nostru, giupînului Tăutul log(o)f(ă)t, să scrie şi pecete noastră să spînzure la această adevărană[3] a noastră carte.

S-au scris în Suciavă, la anii 7002 ⟨1494⟩ fev(ruarie) 25.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 646 (Condica m-rii Birnova), f. 26 v. (nr. 8). Trad. din 1796 octombrie 2, de Costantin Polimar logofăt.

O menţ., la Arh. St. Iaşi, Anaforale, nr. 7, f. 149 v., şi alta, în care este amintit „uric de la bătrînul Ştefan vodă . . . ⟨pe⟩ satul Berciaştii, ce să număscu Ostăşăştii, unde au fostu Negrul". . ., într-un doc. din 1628 (7137) noiembrie 5, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 408 (410) r. (cf. şi *D.R.H.*, XIX, nr. 414).

O copie a celor două menţ. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 973—974 (nr. 329).

EDIŢII: M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 185 (nr. 52) (menţ. de la Arh. St. Iaşi); *D.I.R.*, A, II, p. 204 (nr. 186) (menţ., după Costăchescu).

---

[1] Greşit, pentru: „Iaţco" (v. mai jos).
[2] Aşa în text.
[3] Greşit, pentru: „adevărată".

143 1494 (7002) februarie 27, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), н сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) взрыт(ъ) или чтѵчн его вслишит(ъ), wже прїинде, прѧд(ъ) нами н прѧд(ъ) вснми нашими молдавскыми боꙗре, слѵга наш(ь) Лѵка, с(ы)нь Зѣнков(ъ), по своен доброн волн, никим(ь) непонѵжен(ъ), а нн присилован(ъ), н продал(ъ) свою правѵю wтчинѵ wт(ъ) своего правого врнка, четвъртѵю част(ь) село wт(ъ) Петрилець, на Бнлом Потоцн, нижнѵю част(ь), н съ млином(н) по wбѣ сторонн потока; та продал(ъ) Йнин, дочки Бобоулова[1], за ѿ злат(ъ) татарскыχ(ъ).

www.dacoromanica.ro

И ѕставше Ѩнна, дочка Бобѕлова[1], та заплатила ѕсн тотн вше писаннїн пинѣзи, ѡ злат(ъ) татарскиχ(ъ), ѕ рѕки слѕѕѣ нашемѕ Лѕка, с(ы)нѕ Зѣнковѕ, прѧд(ъ) намн н прѣд(ъ) нашимн боꙗре.

Ино мы, выдѣвше нχ(ъ) добрѕю волю н токмеж(ь) н полнѕю заплатѕ, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмо ен дали н <по>[2]твърднли Ѩнни, дочки Бобѕлови, тотѕ прѧд(ъ) реченѕю четвъртѕю част(ь) село wт(ъ) Петрнлещь, на Бнлом(ъ) Потоцѣ, нжнѕю част(ь), н съ млнном(н) по wбѣ сторонн потока, да ест(ъ) ен wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) н съ въсем(ь) доχодом(ь), ен, н дѣтем(ъ) ен, н ѕнѕчатом(ъ) ен, н прѣѕнѕчатом(ъ) <ен>[2], н праꙋѕрѣтом(ъ) ен н въсемѕ родѕ ен, кто сѣ ен нзверет(ъ) наближнїн, непорѕшено нколиже, на вѣки.

Ѩ χотар(ъ) тон четвъртон част(ь) село, нжнон част(ь), да ест(ъ) wт(ъ) ѕсего χотара четврьтаꙋ част(ь) н кѕда χоратнл(ъ) нан(ъ) Ѭнкотъ пракалаб(ъ) съ межнꙋшн.

Ѩ пак(ъ) привнлїе цю нмал(ъ) Лѕка <wтъ>[2] ѡ(тъ)ца его, Зѣнка, wт(ъ) нашнχ(ъ) ѕнков(ъ), wт(ъ) Илїꙋша воєводї н wт(ъ) Стефана воєводн, а wна ест(ъ) ѕ рѕки слѕѕѣ нашемѕ Юршн апродѕ.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вше писаннаго, мы, Стефана воєводї, н вѣра прѣвъзлюбленыχ(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯандра н Богдана-Блада, н вѣра боꙗр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѕма пръкалаба, вѣра пана Болдора двѡрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Мѣшата, вѣра пана Пѕрече н пана Тоадера пръкалабн wт(ь) Хотнн(а), вѣра пана Ѭнкотъ н пана Рѣцеша пръкалабн wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоградског(о), вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнника, вѣра пана Ѳремїа постелнника, вѣра пана Моχнла чашника, вѣра пана Фрѕнтеша столнника, <вѣра>[3] пана Петрика комнса н вѣра ѕснχ(ъ) боꙗр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскыχ(ъ), велнкнχ(ъ) н малнχ(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ, кто бѧдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавс<кон, wтъ>[3] дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) нашего родѕ нли <пакъ>[3] бѧд(ь) кого Б(ог)ъ <нз>[3]береть г(о)сп(о)д(а)рь быти нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) ен ен не порѕшнл(ъ) нашего <даанїа>[3] н потвръжденїа, али бы ен ѕтвръднл(ъ) н ѕкрѣпнл(ъ), занѕже есмн ен дали за цю wна собн кѕпнла за свон правїн пинѣзи.

Ѩ <на б>[2]олшѕю крѣпост(ь) н потвърженїе томѕ въсемѕ вше писанномѕ, велѣли есмы нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтулѕ логофетѕ, писати н нашѕ печат(ь) привѣснти к семѕ листѕ нашемѕ.

Пнс(а) Ѭтїаш(ь), въ Сѕчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то хѕ҃ѕ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца фев(рѕарїа) к҃з.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Luca, fiul lui Zeico, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut dreapta sa ocină din dreptul său uric, a patra parte din satul Petrileşti, pe Pîrîul Alb, partea de jos, şi cu moară pe amîndouă părţile pîrîului; şi a vîndut Annei, fiica lui Bobul, pentru 50 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat Anna, fiica lui Bobul, şi a plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 50 de zloţi tătăreşti, în mîna slugii noastre Luca, fiul lui Zeico, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit Annei, fiica lui Bobul, acea a patra parte mai înainte spusă din satul Petrileşti, pe Pîrîul Alb, partea de jos, şi cu moară pe amîndouă părţile pîrîului, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, ei, şi copiilor

www.dacoromanica.ro

ei, şi nepoţilor ei, şi strănepoţilor ⟨ei⟩[2], şi răstrănepoţilor ei şi întregului ei neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei a patra părţi de sat, partea de jos, să fie din tot hotarul a patra parte şi pe unde a hotărnicit pan Micotă pîrcălab cu megieşii.

Iar privilegiul pe care l-a avut Luca, ⟨de la⟩[2] tatăl lui, Zeico, de la unchii noştri, Iliaş voievod şi Ştefan voievod, el este în mîinile slugii noastre Iurşa aprod.

Iar la aceasta este credina domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Purece şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, ⟨credinţa⟩[3] panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, ⟨din⟩[3] copiii noştri sau din neamul nostru sau ⟨iarăşi⟩[3] pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească ⟨dania⟩[3] şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat fiindcă şi-a cumpărat pe banii ei drepţi.

Iar ⟨pentru⟩[3] mai mare putere şi întărire a tuturor acestora mai sus srise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş, la Suceava, în anul 7002 ⟨1494⟩, luna februarie 27.

. Bibl. Acad., Peceţi, nr. 299. Orig., perg. (29×36 cm.), rupt şi şters la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Iw Стефань воєвода, господар Зємли Мwлдавскоѥ.

Două trad.: una, din 1725 (7233) iunie 25, scrisă de Toader Trezuscul după „cum l-au tălmăcit Vasili diiacul", cu data de zi greşită: 25, la Bibl. Centrală de Stat, Colecţia Documente, XVIII/5, şi alta, din 1741 (7250) septembrie 9, la Bibl. Acad., CXVI/48, şi o copie modernă, după o trad. din 1699 septembrie 9, ibidem, ms. nr. 5234, f. 184—185. Un rez., într-o anafora din iunie 1838, pentru satul Borceşti, la Arh. St. Iaşi, Anaforale, nr. 19, f. 151 v. (nr. 1).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/67.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 975—977 (nr. 330).

EDIŢII: Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 276—279 (nr. XII) (text slav, cu greşeli, şi trad.); idem, *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, p. 47—49 (nr. XI) (text slav şi copie de Manolachi Andrieş de pe trad. din 1809, după *Ms. Surete*, I, 498) şi p. 49—52 (nr. XII) (text slav după orig. şi trad. editorului); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 32—33 (nr. XIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 204—205 (nr. 187) (trad. după orig.).

[1] Greşit, pentru Коѕѣлоѥи.
[2] Omis.
[3] Rupt.

144 1494 (7002) martie 2.

Ispisoc de moşie Zerneşti, din let 7002 ⟨1494⟩ martie 2, de la răposatul domn Ştefan voevod, prin care să dovideşte că au cumpărat-o, cu 30 zloţi tătărăşti, feciorii Barbului Burcei, Andrica, Petre şi Costin.

www.dacoromanica.ro

După Boga, *Doc. basarabene*, IV, p. 12 (nr. XII). Rez. in spiţa de neam, din 1759 mai 4, a stăpînilor moşiei Cotul Paicul, din ţinutul Chigheciului, spiţă ce se afla la Arh. St. Chişinău, Secţia documentelor istorice.

O copie a aceluiaşi rez., după Boga, şi comentariu la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 978 (nr. 331).

ALTE EDIŢII: Boga, *Doc. din sec. XV*, p. 90 (nr. XII) (acelaşi text); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 186 (nr. 53) (rez., după Boga); *D.I.R.*, A, II, p. 205 (nr. 188) (rez., după Costăchescu).

145 1494 (7002) martie 11, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскwи. Знаменито чиним(ъ), не сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или чтѵчи его ѵслишит(ъ), wже пріидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѵсими нашими молдавскими боiаре, слѵга наш(ь) Кончакь и сестри его, Анна и Рѵска, с(ы)н(о)ве Станиии, ѵнѵкове Мнχѵла Крънѵла, по нχ(ъ) доброи волi, никим(ь) непонѵженi, а ни присловани, и продали свою правѵю wтнинѵ wт(ъ) своего праваго ѵрника, wт(ъ) ѵрника дѣда нχ(ъ) Мнχѵла Крънѵла, половина село на Кобълеχ(ъ), на имѣ Крънещiи; та продали слѵгам(ъ) нашим(ъ) Мнχълъ и братѵ его, Гнцѵлѵ, за п злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И ѵставше наши слѵги Мнχълъ и брат(ъ) его, Гнцѵл(ъ), та заплатили ѵси тоти вниге писанiи пинѣзи, п злат(ъ) татарскыχ(ъ), ѵ рѵки слѵгѣ нашемѵ Кончакѵ и сестрам(ъ) его, Анни и Рѵски, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боiаре.

Ино ми, видѣвше нχ(ъ) добрѵю волю и токмеж(ь) и полнѵю заплатѵ, а мы, такwждере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвърдили слѵгам(ъ) нашим(ъ) Мнχълѵ и братѵ его Гнцѵлѵ тое прѣд(ъ) реченое половина село на Кобълеχ(ъ), на имѣ Крънещiи, да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѵрик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нχ(ъ), и ѵнѵчатом(ъ) нχ(ъ), <и прѣѵнѵчатомъ нχъ>[1], и праѵнрѣтом(ъ) нχ(ъ) и въсемѵ родѵ нχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнiи, непорѵшено николиже, на вѣки.

А хотар(ъ) тои половино[2] село на Кобълеχ(ъ), на имѣ Крънещiи, почеши wт(ъ) нижнiи конець става Крънѵлова, та по столпам(н) Расѵловим(н)[3], на един(ъ) дѵб(ъ) знаменан(ъ), wт(ъ) дѵба на χлѣбничел(ъ), wт(ъ) χлѣбничел(ъ) черес(ь) поле на крънищѵ, та прости ѵ дмл(о), та черес(ь) дмл(о) на глодѵре, wт(ъ) глодѵре на нижнiи конець става Крънѵлова, wт(ъ) где смо пръво почали. То ест(ъ) вес(ь) хотар(ъ) тое половини село wт(ъ) Крънещь.

А привилiе старое що имал(ъ) Кончакь и сестри его, Анна, и Рѵска, с(ы)н(о)ве Станиии, на тоти села, wт(ъ) ѵников(ъ) нашнχ(ъ), wт(ъ) Илиша воеводi и wт(ъ) Стефана воеводi, коли били ѵ мирѵ, wно ест(ъ) ѵ рѵки Тома.

А на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниге писанаго, ми, Стефана воеводi, и вѣра прѣвъзлюбленнχ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Алеѯандра и Богдана-Клада, и вѣра бояр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѵма пръкалаба, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѵла, вѣра пана Мѵшата, вѣра пана Пѵреча и пана Тоадера пръкалаби wт(ъ) Хотин(а), вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша пръкалаби wт(ъ) Немца, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалаба wт(ъ) Новограда, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъѵ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Єремiа постелника, вѣра пана Мохнла чашника, вѣра пана Фрѵнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѵснχ(ъ) боiар(ъ) нашнχ(ъ) молдавскыχ(ъ), великнχ(ъ) и малнχ(ъ).

А по нашем(ь) животѣ, кто бѵдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) или wт(ъ) нашего родѵ или пак(ъ) бѵд(ь) кого

www.dacoromanica.ro

Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити, тот(ъ) би им(ъ) не порѫшил(ъ) нашего даанїѧ и потвърженїа, али би им(ъ) ѫтвръдил(ъ) и ѫкрѣпил(ъ), занѫже есмо им(ъ) дали за нѫ(ъ) слѫжбѫ и за що ѡни собѣ кѫпили за свои правїи пинѣзи.

И на болшѫю крѣпост(ь) и потвърженїе томѫ въсемѫ вище писаномѫ, велѣли есмы нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати <и нашѫ>[4] печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Мътїашь, въ Сучавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃зв҃, м(ѣ)с(ѧ)ца м(а)рт(а) а҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o' vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Bonceac şi surorile lui, Anna şi Rusca, fiii Stanei, nepoţii lui Mihul Cîrnul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină din uricul lor drept, din uricul bunicului lor, Mihul Cîrnul, jumătate din satul pe Cobîle, anume Cîrneştii; şi au vîndut slugilor noastre, Mihăilă şi fratelui său, Ghiţul, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Mihăilă şi fratele lui, Ghiţul, şi au plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 80 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Bonceac şi ale surorilor lui, Anna şi Rusca, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Mihăilă şi fratelui său, Ghiţul, acea jumătate mai înainte spusă din satul la Cobîle, anume Cîrneştii, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, ⟨şi strănpoţilor lor⟩[1], şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi din satul la Cobîle, anume Cîrneştii, ⟨să fie⟩ începînd de la capătul de jos al iazului lui Cîrnul şi pe la stîlpii Rasului[3], la un stejar însemnat, de la stejar la hlăbnicel, de la hlăbnicel peste cîmp la fîntînă, şi drept la deal, şi peste deal la gloduri, de la gloduri la capătul de jos al iazului lui Cîrnul, de unde am început întîi. Acesta este tot hotarul acestei jumătăţi din satul Cîrneşti.

Iar privilgiul pe care l-au avut Bonceac şi surorile lui, Anna şi Rusca, fiii Stanei, pentru aceste sate, de la unchii noştri, Iliaş voievod şi Ştefan voievod, cînd au fost în pace, este în mîinile lui Toma.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Purece şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat pentru slujba lor şi pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie ⟨şi⟩[4] să atîrne pecetea ⟨noastră⟩[4] la această carte a noastră.

A scris Mătiaş, la Suceava, în anul 7002 ⟨1494⟩, luna martie 11.

Bibl. Acad., XL/14. Orig., perg. (28 × 36,5 cm.), pecete atîrnată, pierdută (sustrasă prin tăierea pergamentului). O copie slavă, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5234, f. 241—243.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/68.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 979—981 (nr. 332).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 34—35 (nr. XIV) (text slav şi trad. hotarnicei); Ghibănescu, *Surete*, XII, p. IV (rez. al editorului, după I. Bogdan); *D.I.R.*, A, II, p. 206—207 (nr. 189) (trad. după orig.).

---

[1] Omis.
[2] Greşit, în loc de: половина.
[3] În loc de:„ Рѣсѣловим(и) (Rusului)"? (cf. indicele de nume).
[4] Şters.

146 1494 (7002) martie 11, Suceava.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), не сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нь взрыт(ъ) или чтѣчи его ѣслишит(ъ), иже пріидоша, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) ѣснми нашими молдавскыми боіаре, слѣга наш(ь) Кончак(ъ) и сестри его, Анна и Рѣска, с(ы)н(о)ве Станиин, ѣнѣкове Мнхѣла Крънѣла, по нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѣжени, а ни приснловани, и продали свою правѣю отинив от(ъ) нх(ъ) праваго ѣрнка, от(ъ) ѣрнка дѣда нх(ъ), Мнхѣла Крънѣла, едно село ѣ Кобълеч(ъ), на имѣ под(ъ) Могилѣ, где бил(ъ) Иван(ъ), ѣ Берестн; та продали тое село слѣсѣ нашемѣ Томи, за р҃і злат(ъ) татарскнх(ъ).

И ѣставше слѣга наш(ь), Тома, та заплатил(ъ) ѣсн тотн вше писанніи пинѣзи, р҃і злат(ъ) татарскых(ъ), ѣ рѣки слѣсѣ нашемѣ Кончакѣ и сестрам(ъ) его, Анни и Рѣски, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашими боіаре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) добрѣю волю и токмеж(ь) и полніи заплат(ъ), а мы, такождере, и от(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръдили слѣсѣ нашемѣ Томи тое прѣд(ъ) реченое село, ѣ Кобълеч(ъ), на имѣ под(ъ) Могилѣ, где бил(ъ) Иван(ъ), ѣ Берестн, да ест(ъ) емѣ от(ъ) нас(ъ) ѣрнкь и съ въсем(ь) доходом(ь), емѣ и дѣтем(ъ) его, и прѣѣнѣчатом(ъ) его, и прашѣратиим(ъ) его и въсемѣ родѣ его, кто сѣ емѣ изберет(ъ) нанближніи, непорѣшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) томѣ селѣ ише писаномѣ да ест(ъ) емѣ от(ъ) ѣснх(ъ) сторон(ъ) по старомѣ хотарѣ, кѣда из вѣка ижибали.

И прибліе старое що имал(ъ) Кончак(ъ) и сестри его, Анна и Рѣска, що било на тон села, от(ъ) ѣнков(ъ) нашнх(ъ), от(ъ) Илїша воеводї и от(ъ) Стефана воеводї, коли билн ѣ мирѣ, ино ест(ъ) ѣ рѣки слѣсѣ нашемѣ Томи.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, ише писаннаго, ми, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(осподст)ва ми, Алеѣандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣма пръкалаба, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Мѣшата, вѣра пана Пѣреча и пана Тодера пръкалабн от(ъ) Хотин(ъ), вѣра пана Микотъ и пана Рѣцеша пръкалабн от(ъ) Немца, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалаба от(ъ) Новограда, вѣра пана Диига, вѣра пана Клънъv спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Могила чашника,

www.dacoromanica.ro

вѣра пана Фрѳнтеша стокника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѳсиχ(ъ) бояр(ъ) нашиχ(ъ) молдавскыχ(ъ), великиχ(ъ) и малиχ(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашеи Земли Молдавскои, wт(ъ) дѣтеи нашиχ(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашеи Земли Молдавскои, тот(ъ) би емѫ не порѫшил(ъ) нашего даанїѧ и потвѣрженїѧ, али би им(ъ) ѳтвѣрдил(ъ) и ѳкрѣпил(ъ), заиѫже есмы емѫ дали и потвѣрдили за его правѹ слжбѹ и за що wн(ъ) собѣ кѫпил(ъ) за свои правїи пиѧзи.

Й на болшѫю крѣпост(ь) и потвѣрженїе томѫ вѣсемѫ више писаномѫ, велѣли есмы нашемѫ вѣриомѹ панѫ, Тѣѳтѳлѫ логофетѫ, писати и нашѫ печат(ь) привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Мѣтїашь, въ Сѳчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то хз̃к, м(ѣ)с(м)ца м(а)рт(а) а̃і.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Bonceac şi surorile lui, Anna şi Rusca, fiii Stanei, nepoţii lui Mihul Cîrnul, de a lor bunăvoie, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină din uricul lor drept, din uricul bunicului lor, Mihul Cîrnul, un sat la Cobîle, anume sub Moghilă, unde a fost Ivan, la Ulmi; şi am vîndut acest sat slugii noastre Toma, pentru 110 zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Toma, şi a plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 110 zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Bonceac şi ale surorilor lui, Anna şi Rusca, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Toma acel sat mai înainte spus, la Cobîle, anume sub Movilă, unde a fost Ivan, la Ulmi, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar privilegiul cel vechi pe care l-a avut Bonceac şi surorile lui, Anna şi Rusca, care a fost pentru aceste sate, de la unchii noştri, Iliaş voievod şi Ştefan voievod, cînd au fost în pace, el este în mîinile slugii noastre Toma.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Purece şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiaş, la Suceava, în anul 7002 ⟨1494⟩, luna martie 11.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Un satu de la Cobîle, undi au fostu un sat suptu Movilă.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 17. Orig., perg. (26×43 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, гѡсподар Земли Мѡлдавскоѧ.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/69.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 982—984 (nr. 333).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, XII, p. IV (rez., după text slav); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 36—37 (nr. XV) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 207—208 (nr. 190) (trad. după orig.).

147 **1495 (7003).**

Χρυσόβουλον τοῦ Στέφαν βοεβόδον δια ἕνα χωρίον Βίτεζεστι 'εις τὸ Κόδρο.

7003.

Hrisovul lui Ştefan voievod pentru un sat Vitejeşti, la Codru.

7003 ⟨1495⟩.

Arh. St. Bucureşti, M-rea Bîrnova, VI/22 (nr. 44). Menţ. grec.

EDIŢII: *Catalogul doc. mold.*, I, p. 70 (nr. 234) (trad. aceleiaşi menţ.).

148 **1495 (7003).**

Uric de la Ştefan vod(ă) cel Bun, din veletul 7003⟨1495⟩, în care uric scrie pe giumătate de sat de Chiliiani, pe Bîrlad, parte de gios.

Bibl. Acad., CXXXIX/30. Rez. în copia de la începutul sec. XIX a unui doc. din 1722 (7230) august 14.

O copie a aceluiaşi rez., cu comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1099 (nr. 373).

149 **1495 (7003).**

Suret de la Stefan v(oie)vod, l(ea)t 7003 ⟨1495⟩.

† Facem înştiinţare precum au venit înainte noastră şi înainte boerilor noştri, Oncea, feciorul Mărinii, nepot Giurgii, ş-au vîndut a sa driaptă ocină şi moşie, de nime silit, nici asuprit, dintru al său drept uric, giumătate de sat, anume Giumăţénii, parte din sus, undi au fostu dvorişti[1] lui Căli[i]man. Acéia au vîndut-o frăţini-său, slugii noastre lui Bogdan, drept 230 zloţi tătărăşt(i). Şi sculîndu-să sluga noastră au plătit toţi acei bani di mai sus scrişi, 230 zloţi tătărăşti, în mîinile Oncii, ficiorul Mărinii, nepot Giurgii.

www.dacoromanica.ro

Pentru aceia, văzînd şi noi a lor bună învoială şi tocmală şi plată deplin(ă), aşijderea şi noi am dat şi am întărit slugii noastre lui Bogdan, pre acea di mai sus numită silişti, anume giumătate din Giumătăţeni, undi au fostu dvorişti[1] lui Căli[i]man, partea din sus, ca să-i fie lui de la noi uric cu tot venitul, lui şi copiilor lui, nepoţilor şi strănepoţilor lui şi a tot neamul ci să va alege mai aproape, neruşuit nici odănăoară, în véci.

Iar hotarul acei giumătat(e) de sat din Giumătăţéni, să fie din tot hotarul pe giumătate, iar despre ⟨alte⟩[2] părţi după hotarul cel véchiu, pe undi au umblat din veac.

Pentru aciasta, credinţa domnii meli Ştefan v(oie)vod şi a preaiubiţi fiilor domnii meli, Alexandru ⟨şi⟩[2] Bogdan-[şi] Vlad.

Şi Tăutul vel log(o)f(ă)t.

Acestŭ suret l-am scos de pre un suret românscŭ, scos de Axentie uricar, întru care suret este Axentie uricariul iscălit şi fiind can arsŭ l-am scos mai lămurit, eu, Evloghie dascal, în anul 1756 iulie 4[3].

Arh. St. Iaşi, CDXIV/2. Copie după trad.

O copie a acesteia şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1100 (nr. 374).

EDIŢII: Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 282—285 (nr. XVI) (copia din 1756 iulie 4); idem, *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, p. 55 (nr. XVI) (aceeaşi copie); idem, *Surete*, I, p. 43—47 (nr. 8) (aceeaşi copie); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 88—89 (nr. XLV) (rez., după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, II, p. 209—210 (nr. 193) (copia din 1756).

[1] curtea (cf. doc. nr. 108 şi 109).
[2] Omis.
[3] Paragraf scris de altă mînă.

150 1495 (7003) ianuarie 6.

7003 ⟨1495⟩ ghen(arie) 6.
Un ispisoc sîrbăscu pe moşiia Ştoiaştii, pe Tutova.

Arh. St. Bucureşti, M-rea Neamţ, LXXV/16 (nr. 8). Menţ. într-un izvod din 1805 aprilie 15.

EDIŢII: *Catalogul doc. mold.*, I, p. 66 (nr. 219) (menţ.).

151 ⟨Înainte de 1495(7003) ianuarie 10, Bîrlad⟩.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) оузрит(ъ) или ⟨его⟩[1] чтѣчи оуслышит(ъ), оже тоти истинніи шолтѣзове и парґарове и оуси нашн мешчане wт(ъ) мѣста wт(ъ) Брълад(а) и пак(ъ) оуси оуб(о)гїи людї wт(ъ) оусиχ(ъ) сель що к томѣ мѣстѣ прислѣχают(ъ) ⟨и що⟩[1] по χотар(ъ) осаженн соут прїндоша, прѫд(ъ) намн и прѣд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн боіаре, и оупросили себѣ wт(ъ) нас(ъ) како абиχмо им(ъ) досмотрили старїи иχ(ъ) χотар(ъ), коуда из вѣка прис⟨лѣ⟩[1]χало к томѣ мѣстѣ тръгѣ Брълалѣ.

www.dacoromanica.ro

Ино мы есмо нм(ъ) досмотрили и познаменали кѣда было и при<слѣ>[1]хало нз давна: почѣнши нс верха, wт берегъ Брълада, wт(ъ) еднѣ вербѣ и wт(ъ) могилѣ к<оп>[2]анѣ, та черес(ь) рwвню, на Белнкы Дил(о), на могилѣ копанѣ; wт(ъ) това черес(ь) поле на могилѣ копанѣ, та wпѧт(ъ) <черес>[1] поле на дрѣгѣ могилѣ копанѣ, wт(ъ) това на кран дѣбровн и два дѣбн близчата и знаменанн.

Wт(ъ) това оусе дѣвровою wт(ъ) дѣба до дѣва, що соут(ъ) знаменанн, до кран бѣковнин п<о вр>[1]ѣх(ъ) дѣла протнв(ъ) Липенецїн, wт(ъ) това по врѣх(ъ) дѣла долѣ оусе Лаховою Бѣкоувнн<о>[3]ю, по wбчннѣ, до дороги що переѣодит(ъ) wт(ъ) долгого полѣ до Трестїана, та черес(ь) тотѣ дорог<ѣ на рѣс>[1]пънтїн, та пак(ъ) дорогою що идет(ъ) межи Брѣдецн и межи Лїецн, долѣ до кран лѣса, ѣ дѣбровѣ, где ест(ъ) шама копана, та wпѧт(ъ) черес(ь) дѣбровѣ, и черес(ь) дорогѣ що идет wт(ъ) Брѣдецн до Лїещ<н, на е>[1]дни(ъ) дѣбь знаменань.

Wт(ъ) това ѣсе дѣвровою та поннже Шѣшнецн на поле, на едни(ъ) доуб(ъ) що ест(ъ) сам(ъ), wт(ъ) това право черес(ь) поле на могилѣ копанѣ що ест(ъ) выше Чехани, wт(ъ) това право <н>[1]а .....[1] на могилоѣ копанѣ та ѣ Жеравець та, старою маткою Жерав<ца, д>[1]олѣ, поннже wт(ъ) Хрънецн, до где оупадает(ъ) Жеравец оу Брълад(ъ).

Та право черес(ь) Брълад(ъ) на могилѣ копанѣ що ест(ъ) на берег(ъ) Брълада, wт(ъ) това право черес(ь) рwвню и черес(ь) поут(ь) на могилоу копанѣ, wт(ъ) това право на дил(о) оу Черленѣю Дѣбровѣ на едни(ъ) доубь знаменан(ъ), та черес(ь) Черленѣю Дѣбровѣ право на рѣпт<ѣрѣ>[2], та на берегъ Тѣтовѣ на могилѣ копанѣ, поннже Рошкан(и).

Wт това оусе по маткѣ Тѣтова, водою горѣ, до ѣстїе потока Крънга, на могилѣ копанѣ, wт(ъ) това черес поле на дил(о), н<а Черлено>[3]и Дѣбровн, на едни(ъ) доубь знаменан(ъ), wт(ъ) това горѣ дѣвровою, та на конец(ь) рѣдѣ и на конец(ь) ннвам(ъ) Перїанам(ъ), на два дѣбн близчата и знаменанн, та, по кран лѣсwм(ь), та на врѣх(ъ) пот<окомь П>[3]ерїанwм(ъ), на едни(ъ) доубь знаменан(ъ), wт(ъ) това, черес(ь) Сѣхїн поток(ъ), на дил(о), на два дѣбн знаменанн, wт(ъ) това черес(ь) Секшоаръ на едни(ъ) дѣбь знаменан(ъ).

Wт това право на Смнла, та, черес(ь) Смнла, на <е>[3]днѣ крънецѣ що ест(ъ) межи Портар(и) и межи Дрѣжецн и на могилѣ копанѣ, та черес(ь) черѣте на дил(о) на могилѣ копанѣ, wт(ъ) това черес(ь) поле на могилѣ копанѣ, wт(ъ) това право черес(ь) поле и черес(ь) дорогѣ и черес(ь) ровню и черес(ь) Брълад(ъ) на вербѣ на берег Брълада, wт(ъ) где есмо пръво почални.

То ест(ъ) вес(ь) хотар(ъ) тръгѣ Брълади и оусим(ъ) селам(ъ) и селнцем(ъ) що прнслѣхают(ъ) къ тръгѣ Брълади.

И пак(ъ), ѣ том(ь) прїндоше, прѧд(ъ) намн и прѧд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн вогаре, Йнноушка и сестрн[4] ен, Мѣша, дочки Мнхънлъ Тѣдора, с(ы)на Петра Тѣдора, и вратаннчеве нх(ъ), Иванко и сестрн его, Слюшка и Дрѣгълиннъ, с(ы)н(о)ве Жоурженин, и племеннки нх(ъ), Исанко и брат(ъ) его, Снлїwн(ъ) и сест<р>[5]и нх(ъ), Нѣгша и Дръгълиннъ, с(ы)н(о)ве Иванковн, и, тнж(е), племеннк(ъ) нх(ъ) Крѣстѣ и сестрн его, Подоланка, и Стана, и Настѣ, и Нѣгша, с(ы)н(о)ве Костн Дановича, оусн ѕнѣкове Петра Тѣдора, по нх(ъ) доврон волн, ннким(ь) непонѣженн, а нн прнслованн, и продали свою правѣю wтнинѣ wт(ъ) своего праваго оурнка, wт(ъ) оурнка дѣда нх(ъ) Петра Тѣдора и нс прнвнлїе що нмал(ъ) wн(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Йлеѯандра воеводн, едно селнще на Тѣтовѣ, на нмѣ Иванча wт(ъ) Татарки, що ест(ъ) тое селнще оу вънѣ тръже осажено, выше пнсаннаго хотара. Та продали тое селнще самомѣ г(о)с(по)д(ст)вѣ мы, за ϱ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И заплатнх(ъ) г(о)с(по)д(ст)во мы оусн тотн ϱ злат(ъ) татарскнх(ъ) оу рѣкы въсѧм(ъ) елнко нх(ъ) выше ннше м(ъ), прѧд(ъ) въсѣмн нашимн молдав-

www.dacoromanica.ro

скимн боꙗре. И заплативше оусе исполна, а г(о)с(по)д(ст)во мы поверноухъ(ъ) и тое селищѣ да прислѫхает(ъ) к нашемѫ тръгѫ Ерълади.

И хотар(ъ) тои селищи да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда из вѣка ожидали. И тиж(е) пак(ъ) оу том(ь) промыслили есмо та смо пожаловали шолтѫзове и парꙗре и оусн оуб(о)гїи люді wт(ъ) наш(ь) тръг(ъ) wт(ъ) Ерълад(ъ), та смо потвръдили им(ъ) старїи закwн(ъ), како ни едни(ъ) чл(овѣ)кь wт(ъ) которнх(ъ) живѫт(ъ) оу Ерълад(ъ) wни а бы не платили малое мыто тамо, ѫ Еръладѣ, ни wт(ъ) еднои тръгwвали, развѣ которїи боудѫт(ъ) возити рибѫ; wн(ъ) а бы давал(ъ) wт(ъ) еднѫ мажѫ еднѫ рибѫ, а wт(ъ) едни(ъ) возwк(ъ) такwж(е) еднѫ рибѫ, дрѫго нищо.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѧлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра боꙗр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѫма паркалаба, вѣра <пана Бол>[6]дора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Мѫшата, вѣра пана Тоадера паркалаба Хо<тинского> ... [6].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau ⟨o⟩[1] vor auzi citindu-se, că aceşti adevăraţi şoltuzi şi pîrgari şi toţi tîrgoveţii noştri din tîrgul Bîrladului şi iarăşi şi toţi oamenii săraci din toate satele ce ascultă de acel tîrg ⟨şi⟩[1] sînt aşezaţi pe hotarul lui au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, şi au cerut de la noi să le cercetăm hotarul lor cel vechi, pe unde din veac ascultă de acel tîrg al Bîrladului.

Deci noi l-am cercetat şi l-am însemnat pe unde a fost şi cît a ascultat din vechime: începînd din sus, din malul Bîrladului, de la o salcie şi de la movila săpată, peste şes, la Dealul Mare, la movila săpată; de acolo peste cîmp la movila săpată şi iarăşi ⟨peste⟩[1] cîmp la altă movilă săpată, de acolo la margnea dumbrăvii, la doi stejari îngemănaţi şi însemnaţi.

De acolo tot prin dumbravă, din stejar în stejar care sînt însemnaţi, pînă la marginea făgetului, în vîrful dealului din faţa Lipeneştilor, de acolo pe vîrful dealului în jos tot prin Făgetul Leahului, pe obcină, pînă la drumul ce trece de la cîmpul lung la Trestiana, apoi peste acest drum ⟨la⟩[1] răspîntie, şi iar pe drumul ce merge între Brădeşti şi între Lieşti,în jos pînă la marginea pădurii, la dumbravă, unde este groapa săpată, şi apoi peste dumbravă şi peste drumul ce merge de la Brădeşti la Lieşti, ⟨la⟩[1] un stejar însemnat.

De acolo tot pe lîngă dumbravă şi mai jos de Şuşneşti la cîmp, la un stejar ce este singur, de acolo drept peste cîmp la movila săpată care este mai sus de Cehani, de acolo drept la...[1], la movila săpată şi la Jeravăţ şi, pe matca veche a Jerav⟨ăţului⟩[1], la vale, mai jos de Hrăneşti, pînă unde cade Jeravăţul în Bîrlad.

Apoi drept peste Bîrlad la movila săpată care este pe malul Bîrlădului, de acolo drept peste şes şi peste drum la movila săpată, de acolo drept la deal la Dumbrava Roşie la un stejar însemnat şi peste Dumbrava Roşie drept la rupt⟨ură⟩[2] şi la malul Tutovei, la movila săpată, mai jos de Roşcani.

De acolo tot pe matca Tutovei, pe apă în sus, pînă la gura pîrîului Crîngului la movila săpată, de acolo peste cîmp la deal, la Dumbrava Roşie, la un stejar însemnat, de acolo pe dumbravă în sus la capătul rediului şi la capătul ogoarelor Periianilor, la doi stejari îngemănaţi şi însemnaţi, şi, pe marginea pădurii, la obîrşia pîrîului ⟨P⟩[3]eriianilor, la un stejar însemnat, de acolo, peste Pîrîul Sec, la deal, la doi stejari însemnaţi, de acolo peste Secşoară, la un stejar însemnat.

www.dacoromanica.ro

De acolo drept la Smila şi. peste Smila. la o fîntînă ce se află între Portari şi între Drujeşti şi la movila săpată. apoi peste ciritei la deal la movila săpată. de acolo peste cîmp la movila săpată. de acolo drept peste cîmp şi peste drum şi peste şes şi peste Bîrlad la salcia din malul Bîrladului. de unde am început întîi.

Acesta este tot hotarul tîrgului Bîrladului şi al tuturor satelor şi seliştilor care ascultă de tîrgul Bîrladului.

Şi într-aceea iar au mai venit. înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni. Anuşca şi sora ei. Muşa. fiicele lui Mihăilă Tudor. fiul lui Petru Tudor. şi nepoţii lor de frate. Ivanco şi cu surorile lui. Oliuşca şi Drăgălina. copiii lui Giurgiu. şi verii lor. Isaico şi fratele lui. Silion. şi surorile lor. Neagşa şi Drăgălina. fiii lui Ivanco. şi. de asemenea. vărul lor Cîrstea şi surorile lui. Podoleanca. şi Stana. şi Nastea şi Neagşa. fiii lui Coste Danovici. toţi nepoţi ai lui Petru Tudor. de bunăvoia lor. nesiliţi de nimeni. nici asupriţi. şi au vîndut dreapta lor ocină din dreptul lor uric. din uricul bunicului lor Petru Tudor şi din privilegiul ce l-a avut el de la bunicul nostru. Alexandru voievod. o selişte pe Tutova. anume Ivancea de la Tătarca. care acea selişte este aşezată în afara hotarului tîrgului mai sus scris: au vîndut acea selişte însumi domniei mele. pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit domnia mea toţi aceşti 100 de zloţi tătăreşti în mîinile tuturor celor care îi scriem mai sus. înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni. Şi. după ce am plătit tot deplin. domnia mea am întors şi acea selişte ca să asculte de tîrgul nostru Bîrlad. Iar hotarul acelei selişti să fie după hotarul cel vechi. pe unde au folosit din veac.

Şi într-aceea iarăşi ne-am gîndit şi am miluit pe şoltuzii şi pîrgarii şi pe toţi oamenii săraci din tîrgul nostru Bîrlad şi le-am întărit legea lor veche, ca nici unul din oamenii care trăiesc în Bîrlad să nu plătească vama cea mică acolo. la Bîrlad. din nici o marfă. afară de acei ce vor căra peşte: aceia să dea. de o majă. un peşte. şi de o căruţă tot un peşte. altceva nimic.

Şi la aceasta este credinţa domniei noastre. a mai sus scrisului. noi. Ştefan voievod. şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele. Alexandru şi Bogdan-Vlad. şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab. credinţa ⟨panului Bol⟩[6]dor vornic. credinţa panului Hărman. credinţa panului Şteful. credinţa panului Muşat. credinţa panului Toader pîrcălab de Ho⟨tin⟩...[6].

Antonovici. *Doc. bîrlădene*. II. facs.. în afara textului. după orig.. perg. (25,5×55 cm.). rupt (lipsă partea inferioară a perg. cu sfîrşitul textului). pecete atîrnată. pierdută; orig.. s-a aflat la Bibl. Acad.. unde însă nu a mai putut fi găsit după al doilea război mondial.

O trad.. din 1792 august 2. de polcovnicul Pavel Debriţ de la Mitropolie. ibidem. CCXVII 28. şi o copie după aceasta. din prima jumătate a sec. XIX. ibidem. CXXXI/1; alte două trad.. de la începutul sec. XIX. la Arh. St. Iaşi. DXI/2,3.

Patru foto.. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi. Fotografii. III/70 a,b,c şi d.

O copie slavă după facs.. cu data: c. 1495 ianuarie. trad. şi comentariu. la Bibl.. Acad.. A 2000—XIV (M. Costăchescu. ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩. f. 1046—1056 (nr. 357).

EDIŢII: Iorga. *St. şi doc.*. VII. p. 206—208 (nr. 1) (copie) „de pe la 1790" după o trad. a doc.. cu precizarea (n. 1) „că actul e din 1481 sau anii următori"); Ghibănescu. *Doc. slavone*. p. 286—288 (nr. XVIII) (trad. veche a doc.. nedatat de editor. după *Ms. Surete*. IV. 142); idem. *Din domnia lui Ştefan cel Mare*. p. 59—61 (nr. XVIII) (aceeaşi trad.); I. Bogdan. *Hotarnica Bîrladului*. p. 48—52 (trad. editorului. cu data: 1495); Antonovici. *Doc. bîrlădene*. II. p. 1—3 (nr. I) (trad.. după I. Bogdan. şi facs. în afata textului); I. Bogdan. *Doc. Ştefan*. II. p. 62—68 (nr. XXXIII) (text slav şi trad.. cu data: ⟨cca. ianuarie 1495⟩); *D.I.R.*. A. II. p. 210—212 (nr. 194) (trad. după I. Bogdan. *Doc. Ştefan*. cu trimitere eronată. în descrierea arheografică. la trad. din sec. XIX de la Arh. St. Iaşi; redatat de editori: ⟨1495 (7003) ianuarie 1—9. Bîrlad⟩); *Şcoala bîrlădeană*. ⟨Bîrlad⟩. 1971. p. 109 (facs.. greu lizibil. după Antonovici).

www.dacoromanica.ro

Partea păstrată a sfatului domnesc din acest act corespunde celui din documentele anului 1495, aşa încît actul de mai sus a putut fi emis în anul respectiv la o dată cînd domnul s-a aflat la Bîrlad, deci *înainte de 10 ianuarie 1495*, cînd el se găsea la Vaslui, de unde, prin Iaşi (v. doc. din 3—5 februarie) va pleca spre Suceava; actul putea fi emis însă şi la sfîrşitul anului 1494 la o dată ce nu poate fi deocamdată nici aproximată, deoarece nu cunoaştem încă nici un doc. cu data sigură din această vreme (cf. şi I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 65).

---

[1] Rupt în orig.
[2] Rupt şi şters în orig.
[3] Şters în orig.
[4] În orig.: с҃н. и, pentru сестра.
[5] Omis în orig.
[6] Partea inferioară a perg. lipseşte.

152 ⟨1495 ianuarie 10 — înainte de februarie 3⟩, Vaslui.

† М(и)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), ⟨въсѣм кто на нь взрнтъ или чтѵчи его ѵслышитъ wже прїиде⟩[1], прд(ъ) нами и прд(ъ) оусими нашими мwлдавскими боꙗре, великими и малими, Дръгълинъ, дочка Лацка Легет⟨нша, внѵка Щефана Легетниша, по своен доброн волн⟩[1], никим(ь) непонѵжена, а ни прнслована, и продала свою правою wтнноу, wт(ъ) оурика и нсъ прнвнаїе дѣда ен Щеф⟨ана Легетниша що wнъ имал wтъ дѣда нашего, wтъ Алеѯандра вое⟩[1]водн, двѣ части wт(ъ) село wт(ъ) Дewкѣцн, на Соҳоулоуи, где был(ъ) Богдан(ъ), брат(ъ) Щефана Легетниша; та продала слоугам(ъ) н⟨ашимъ Wнн и Федwрѵ и племенникъ его, Алвоулъ, за ҁ златъ⟩[1] татарскиҳ(ъ).

И заплатнли нашн слоуги Wна и Федwр(ъ) и племенник(ъ) его, Алвоул(ъ), оусн тотн пинѣзн, ҁ з⟨латъ татарскиҳ(ъ), оу рѵки Дръгълинн, дочцн Лацка Легетниша, оунѵки Щефана Легетниша, wтъ прждъ нами и wтъ⟩[1] прд(ъ) нашими боꙗре.

Ино мы, видѣвше иҳ(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полноую заплатоу, а мы, такwжде⟨ре, и wтъ насъ дали и потвръдили есми слѵгамъ нашимъ Wнн и Федwрѵ и племенникѵ его Алвоул⟩[1]ѵ тотн выше писанїн двн части wт(ъ) село wт(ъ) Дewкѣцн, на Соҳоулоуи, где был(ъ) Богдан(ъ), брат(ъ) Щефана Ле⟨гетниша; али да естъ тотн вниге писаное⟩[1] двѣ части на двое: една част(ь) да ест(ъ) Wанн самомоу, а дрѵгаа част(ь) да ест(ъ) Фъдорѵ и Алвоулѵ и дѣтем(ъ) иҳ(ъ), и ѵнѵчатомъ иҳъ, и прѣѵнѵчатомъ иҳъ, и пращѵрѣтомъ иҳъ и въсемѵ родѵ иҳ(ъ), кто сѣ им(ъ) взберет(ъ) наближнїн, непорѵшено николиже, на вѣки.

И ҳотар(ъ) тим(а) двwм(а) чѧстем(а) да ⟨естъ wтъ въсего ҳотара двѣ части, а wтъ нишиҳ(ъ) сторонъ по стар⟩[1]моу ҳотароу, коуда из(ъ) вѣка wживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана во⟨еводн, и вѣра прѣвъзлюбленныҳъ сынwвъ господства ми, Алеѯандра и Бог⟩[1]дана-Блада, и вѣра воꙗр(ъ) нашиҳ(ъ): вѣра пана Дѵми пръкалава, вѣра пана Бwлдора дворника, вѣра пана Хръмана, ⟨вѣра пана Щефѵла, вѣра пана Мѵшата, вѣра пана Тоа⟩[1]дера пръкалава Хотинского, вѣра пана Микотъ пръкалава Немецкого, вѣра пана Чорторwвского, вѣра ⟨пана Шандра пръкалава Новоградского, вѣра пана Клънъѵ спътарѣ⟩[1], вѣра пана Исака виститорника, вѣра пана Ѳремїи постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана ⟨Фроунтеша столника, вѣра пана Петрика комн⟩[1]са и вѣра оусиҳ(ъ) боꙗр(ъ) нашиҳ(ъ) молдавскиҳ(ъ), и великиҳ(ъ) и малиҳ(ъ).

И по нашим(ь) животѣ, кто воудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен з⟨емли, wтъ дѣтен нашиҳъ или wтъ нашего родѵ⟩[1] или пакъ боуд(ь) кого Б(ог)ъ взберет(ъ)

www.dacoromanica.ro

г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен земли, тотъ вы нм(ъ) не порѵшил(ъ) нашего даанїа и потврък<жденїѧ, дли би нмъ ѵтвръдилъ и ѵкрѣпилъ, занѵже>[1] есмн нмь дали и потврѣдилн за <нѵ̃ъ правѵю и вѣрнѵю слѵжбѵ и за цо>[1] ѡни коупили за нѵ̃(ъ) правїн <пнн̑ѣзн.

И на болшѵю крѣпость и потвръжденїе томѵ късемѵ вы>[1]ше писанномѵ, велѣли есмн нашемѵ <вѣрномѵ панѵ, Тъѵтѵлѵ логофетѵ, писати и нашѵ печать привѣснти къ семѵ листѵ нашемѵ>[1].

Писал(ъ) Илеѧ, оу Вас<лоуи, въ лѣто ѯ҃з҃г>[1] ... [1].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, ⟨tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit⟩[1], înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Drăgălina, fiica lui Laţco Leghet⟨iş, nepoata lui Ştefan Leghetiş, de bunăvoia ei⟩[1], nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul şi din privilegiul bunicului ei, Ştef⟨an Leghetiş, ce a avut el de la bunicul nostru, de la Alexandru voie⟩[1]vod, două părţi din satul Deocheaţi, pe Sohului, unde a fost Bogdan, fratele lui Ştefan Leghetiş; şi a vîndut slugilor noastre ⟨Ona şi Fedor şi vărului său, Albul, pentru 100 de zloţi⟩[1] tătăreşti.

Şi au plătit slugile noastre, Ona şi Fedor şi vărul lui, Albul, toţi acei bani, 100 de zloţi tătăreşti, în mîinile Drăgălinei, fiica lui Laţco Leghetiş, nepoata lui Ştefan Leghetiş, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre ⟨Ona şi Fedor şi vărului său, Albul⟩[1], acele două părţi mai sus scrise din satul Deocheaţi, pe Sohului, unde a fost Bogdan, fratele lui Ştefan Le⟨ghetiş; însă să le fie acele mai sus scrise⟩[1] două părţi în două: o parte să-i fie lui Ona singur, iar cealaltă parte să-i fie lui Făbor şi lui Albul şi copiilor lor, ⟨şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului⟩[1] lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor două părţi să ⟨fie din tot hotarul două părţi, iar dinspre alte părţi, după⟩[1] hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan vo⟨ievod şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bog⟩[1]dan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, ⟨credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toa⟩[1]der pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului ⟨Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar⟩[1], credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului ⟨Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comi⟩[1]s şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, ⟨din copiii noştri sau din neamul nostru⟩[1] sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ⟨ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că⟩[1] le-am dat şi le-am întărit pentru ⟨slujba lor dreaptă şi credincioasă şi pentru că⟩[1] ei şi-au cumpărat pe ⟨banii⟩[1] lor drepţi.

www.dacoromanica.ro

⟨Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor⟩[1] mai sus scrise, am poruncit ⟨credinciosului⟩[1] nostru ⟨pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră⟩[1].

A scris Alexa, la Vas⟨lui, în anul 7003 ⟨1495⟩...[1]

Arh. St. Bucureşti, D.S. Moldova, nr. 32. Orig., perg. (19×27,5 cm.), rupt (lipseşte jumătatea din dreapta a doc.), pecete atîrnată, căzută.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/71.

O copie slavă, trad. şi comentariu, cu data cca. 1495 (în comentariu: 1495 ianuarie), la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1104—1107 (nr. 376).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 92—93 (nr. XLVIII) (text slav, cu data: 1495 sau 1496); *D.I.R.*, A, II, p. 208—209 (nr. 192) (trad. după orig., cu data: ⟨1495⟩).

După sfatul domnesc şi locul de emitere, doc. datează din anul 1495 ⟨10 ianuarie — înainte de 3 februarie⟩.

[1] Lipsă (v. descrierea arheografică).

153 1495 (7003) ianuarie 10, Vaslui.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), и симъ(ь) листωмъ(ь) нашимъ(ь), ѕсимъ кто на н(ь) ѕзрит(ъ) или чтѕчи его ѕслишит(ъ),ωже тоти истиннїи слѕга нашь(ь) Миклѣ и сестри его, Мълинъ и Бѕрае и Грѣка, с(ы)н(о)ве Станинн, ѕнѕкове Ивана, жаловали есмы нχ(ъ) ωсовною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръднли есмы им(ъ) в нашен земли, в Молдавскон, нχ(ъ) прабѕю ωтинниѕ, едно село на Кнѣжа на имѣ где бил(ъ) дом(ъ) дѣда нχ(ъ) Ивана, и, в томже χотарѕ, крънищѣ на имѣ Ямпѕцита.

Тое въсе вниче писаное да ест(ъ) им(ъ) ωт(ъ) нас(ъ) ѕрик(ъ) и съ въсем(ь) доχодом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нχ(ъ), и ѕнѕчатом(ъ) нχ(ъ), и прѣѕнѕчатом(ъ) нχ(ъ), и прашѕрѣтωм(ъ) нχ(ъ) и въсемѕ родѕ нχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѕшено николиже, на вѣки.

Й χотар(ъ) томѕ селѕ вниче писаномѕ да ест(ъ) емѕ ωт(ъ) ѕснχ(ъ) сторон(ъ) по старомѕ χотарѕ, кѕда из вѣка ωживали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниче писанаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнχ(ъ) с(ы)нωв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Йлеѫандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѕма пръкалаба, вѣра пана Болдѕра двωрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Мѕшата, вѣра пана Тоадера пръкалаба Хотинского, вѣра пана Микотъ Немецкого, вѣра пана Чорторωвского, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Исака внетѣрника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Моχнла чашника, вѣра пана Фрѕнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса, и вѣра ѕснχ(ъ) бояр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскнχ(ъ), ⟨велики⟩[1]χ(ъ) и малнχ(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто бѕдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен ⟨земли ωтъ дѣтен наш⟩[1]нχ(ъ) или ωт(ъ) нашего родѕ или пак(ъ) бѕд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити н⟨ашен Зем⟩[1]ли Молдавскон, тωт(ъ) би им(ъ) не порѕшил(ъ) наш⟨его даанїа и потвърж⟩[1]денїѧ, але би им(ъ) ѕтвръдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѕже дали есмо им(ъ) и потв⟨ръд⟩[1]или за що ест(ъ) нχ(ъ) правам ωтинна.

Й на бωлшѕю крѣпост(ь) и п⟨отвърже⟩[1]нїе томѕ въсемѕ вниче писанномѕ, велѣли есми нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтѕлѕ логофетѕ, писати и нашѕ печат(ь) прив⟨ѣс⟩[1]ити к семѕ листѕ нашемѕ.

Писал(ъ) Мътен дїак(ъ), в Баслѕи, в(ъ) л(ѣ)то ѕ҃г҃, м(ѣ)с(м)ца ген(варїа) і҃.

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că pe această adevărată slugă a noastră, Miclea, şi pe surorile lui, Mălina şi Buraia şi Greaca, fiii Stanii, nepoţii lui Ivan, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, dreapta lor ocină, un sat pe Cneaja, anume unde a fost casa bunicului lor, Ivan, şi, în acelaşi hotar, fîntîna, anume Ampuţita [2].

Acele toate mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai aproapiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să-i fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus srisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, ⟨mari⟩[1] şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn ⟨al ţării⟩[1] noastre, ⟨din copiii⟩[1] noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească ⟨dania şi⟩[1] întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit, fiindcă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei diac, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 10.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Uric pre un sat, anumea pre Cneaj(a), la fîntîna În⟨pu⟩[3]ţi⟨ta⟩[3]...[3] lui Miclea şi surorii ⟨lu⟩[3]i, Mălina, şi Bura⟨e⟩[3] şi Grea⟨ca⟩[3].

Arh. St. Iaşi, CCCXL/29. Orig., perg. (41,5×28 cm.), pecete atîrnată, pierdută. Cu două foto., ibidem, CCLXXIV/39 şi MXXXVIII/85; altă foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii III/72.

O copie slavă, trad. şi comentaiu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc Ştefan cel Mare*⟩, f. 987—988 (nr. 335).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 39—40 (nr. XVII) (text slav incomplet după o copie decalchiată); *D.I.R.*, A, II, p. 213 (nr. 196) (trad., după orig.).

---

[1] Rupt şi şters.
[2] Împuţită; v. şi mai jos.
[3] Şters.

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), ѕсим(ъ) кто на н(ь) ѕзрит(ъ) или чтѣчи его ѕслышит(ъ), wже прїинде, прѫд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѕсими нашими молдавскымы боꙗре, слѹга наш(ь) Пътрѹ Грѣбовъц(ь), с(ы)нь Пантин(н), непот(ъ) Петров(н), по своеи доброн волн, никим(ь) непонѹжен(ъ), а ни присилован(ъ), и продал(ъ) свою правѣю wтинниѹ wт(ъ) своего праваго ѕрика, wт(ъ) ѕрика w(тъ)ца своего, Пантн, и ѕика своего, Петра, половина село на Кѣцитнон, на нмѣ Фофъшецїн; та продал(ъ) слѹгам(ъ) нашим(ъ) Басковн, и Мнхѹл(ѕ) Конт҃ѣ, и Мнхънлъ и Тодерика Долхїн, за п҃ злат(ъ) татарскыхъ(ъ).

И ѕставше наши слѹги, Баско, и Мнхѹл(ъ) Коньтѣ, и Мнхънлъ и Тодерика Долхїн, та заплатнли ѕсе исполна ѕсн тотн вншс писанїн пинѣзн, п҃ злат(ъ) татарскыхъ(ъ), ѕ рѕки слѹѕѣ нашемѹ, Петрѹ Грѣбовецѹ, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) нашими боꙗре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) добрѹю волю и тwкмеж(ь) и полнѹю заплатѹ, а мы, такwждере и wт(ъ) нас(ъ), есмо дали и потвѣрднли слѹгам(ъ) нашим(ъ) Басковн, и Мнхѹлѹ Конти, и Мнхънлъ и Тодерика Долхїн, тое прѫд(ъ) реченое половина село на Кѣцитнон, на нмѣ Фофъшецїн, да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), равно и ѕнѹчатwм(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѹчатом(ъ) нх(ъ) и працѹрѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемѹ родѹ нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непорѹшено николнже, на вѣки.

И хотар(ъ) тон половнни село да ест(ъ) wт(ъ) ѕсего хотара половина и по старомѹ хотарѹ, кѹда нз вѣка wжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писанаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ѧлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра боꙗр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѹма пръкалаба, вѣра пана Болдора двwрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѹла, вѣра пана Мѹшата, вѣра пана Тодера пръкалаба Хотинского, вѣра пана Микотъ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторовског(о), вѣра пана Шандра пръкалаба Новоград-ского, вѣра пана Клънѹѕ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Ѳремїѧ постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѹнтеша столн<ника>[1], вѣра пана Петрика комнса и вѣра ѕснх(ъ) боꙗр(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), великнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто вѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣти <нашнхъ нли>[1] wт(ъ) нашего рwдѹ или пак(ъ) вѣд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн нм(ъ) не порѹшил(ъ) нашего даанїѧ и потвръжденїѧ, али бо нм(ъ) ѣтвѣрдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѹже есмы нм(ъ) дали и потвърднли за нх(ъ) правѣю слѹжбѹ и за цо wни соби кѹпили за свои правїи пинѣзи.

И на болшѹю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѹ въсемѹ выше писаномѹ, велѣли есмн нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѣтѹлови логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Пис(а) Мѣтен, ѕ Баслѹн, в(ъ) ь(ѣ)то ѯз҃г҃, м(ѣ)с(м)ца ген(варїа) і҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Pătru Gîrbovăţ, fiul lui Pantea, nepotul lui Petru, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina lui dreaptă, din uricul său drept, din uricul tatălui său, Pantea, şi al unchiului său, Petru, jumătate de sat pe Cuţitna, anume Fofîşeştii; şi a vîndut slugilor noastre,

www.dacoromanica.ro

Vasco, şi Mihul Bontea, şi Mihăilă şi Toderică al Dolhii, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Vasco, şi Mihul Bontea, şi Mihăilă şi Toderică al Dolhii, şi au plătit tot deplin toţi acei mai sus scrişi bani, 80 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre, Pătru Gîrboveţ, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, iar noi, de asemenea şi de la noi, am dat şi am întărit slugilor noastre, lui Vasco, şi Mihul Bontea, şi Mihăilă şi Toderică al Dolhii, acea mai înainte spusă jumătate de sat pe Cuţitna, anume Fofîşeştii, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate şi pe hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii ⟨noştri sau⟩[1] din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor slujbă şi pentru că ei şi-au cumpărat cu banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 10.

Bibl. Acad., CCCXCVII/1. Orig., perg. (27,5×43 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

O copie slavă, din prima jumătate a sec. XVIII, fără sfat, la Arh. St. Bucureşti, ms.nr.629 (Condica Asachi), f. 23.

Patru foto.: una, la Bibl. Acad., Fotografii, XL/124, şi trei, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/73 a, b şi c.

O copie slavă după Condica Asachi, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, *f.* 989—990 (nr. 336).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 40—41 (nr. XVIII) (copia slavă din Condica Asachi); *D.I.*R., A, II, p. 214—215 (nr. 197) (trad., după orig.).

[1] Rupt.

155 **1495 (7003) ianuarie 11, Vaslui.**

L(ea)t 7003 ⟨1495⟩ ghen(arie) 11.

Їѡ Ѳтефан воевода, в(о)ж(і)ю м(н)л(о)стию, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскоѧ ...[1]. Iată că domniia mea m-am milostivit ş-am dat ş-am miluit pre

www.dacoromanica.ro

sluga noastră Stan Mieriul cu giumătate de sélişte la Bîrlad, anumé Fundianii, parte din sus. Această mai sus scris(ă) ca să-i fie lui de la domniia mia uric cu tot venitul, lui, şi ficiorilor lui şi a tot niamul lui.

Şi spre aceasta iaste credinţa domnii miale mai sus numit, Stefan vod(ă), şi credinţa a preaiubiţ(i) fii domnii méle, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa a boiarilor noştri, anume: Tăutul [vel] logof(ă)t, Duma pîrcălabul, Boldur [vel] vor(nic), Hrăman, i Ştefulu, i Muşat, i Toader pîrcălabii[2] de Hotin, ⟨Mico⟩[3]tă pîrcălab de Niamţu, Ciortorovsco i Şendre pîr(călabi) Novograd-(schii), Clănău [vel] spat(ar), Isac [vel] vist(ier), Erimie [vel] postelnic, Mohila [vel] pah(arnic), Frunteş stol(nic), Petrica comis.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 24. Trad. din prima jumătate a sec. XVIII.

O copie a aceleiaşi trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 998 (nr. 340).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 49—50 (nr. XXV) (aceeaşi trad., cu unele abateri şi cu data de zi greşită: 13); *D.I.R.*, A, II, p. 218 (nr. 201) (aceeaşi trad.).

---

[1] Urmează o menţiune a condicarului: „Pe Fundeni, pe Birlad, partea de sus, a Păladeştilor".

[1] Greşit, pentru: „pîrcălab".

[2] Loc gol în text.

156 1495 (7003) ianuarie 11, Vaslui.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменитw чнним(ъ), нс сим(ь) нашим(ь) листwм(ь), въсѣм(ъ) ктw на нь възрить нли его чтоучи ѕслышить, wже тоть истнnїн нашь вѣрнїн пань Клънъоу спътарь слоужилъ намь право и вѣрнw. Тѣмь мы, видѣвше его правою и вѣрною слоужбою до нас(ъ), жаловали есмы его wсобwю нашею милwстїю и дали и потвръдили есмы емоу wт(ъ) нась оу нашен земли, оу Мwлдавскwн, половина селw на Брълад(ѣ), на нмѣ Пнскоуль, вышнѣа часть, и половина млина цю есть оу Брълад(ѣ) а дроугаа полwвина тогwж(е) млина да есть пань Єремїн, постелнникоу. То вѣсе выше писанное да есть емѕ wт(ъ) нась оурнкь и съ въсемь доχwдwмь, емѕ, и дѣтемь его, и оуноучатwмь его, и прѣоуноучатwмь его, и прѣшоурѣтwмь его и въсемоу рwдѕ его, ктw сѣ емоу изберетъ наивлижнїн, непороушенnw нникwлиже, на вѣки.

Й χwтарь тон полwвнин села да есть wт(ъ) оусего χотара, половина, и по старомоу χwтароу, коуда нз вѣка wжнвали.

Й на тw есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана вwевwдн, и вѣра прѣвъзлюбленыχ(ъ) (сы)новъ господства мн, Йлеѣандра и Богдана-Блада, и вѣра бwтарь нашнχ(ъ): вѣра пана Дѕма пръкалаба, вѣра пана Бwладwра двwрника, въра пана Хръмана, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Моушата, вѣра пана Twадера пръкълаба Хwтинскwго, вѣра пана Микwть пръкълаба Немецкогw, вѣра пана Йндренка Чwрторwескwго, вѣра пана Шандра пръкълаба Нwвwградского, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Моχнла чашника, вѣра пана Фроунтеша стwлника, вѣра пана Петрнка комнса и вѣра въсѣχ(ъ) бwтарь нашнχ(ъ) мwлдавскыχ(ъ), велнкыχ(ъ) и малцχ(ъ).

www.dacoromanica.ro

Ꙗ по нашемь животѣ, ктw боудеть г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашиχ(ъ) или wт(ъ) нашего рwда или пак(ъ) боудь кwго Б(ог)ь изберетъ госпwдаремь бытн нашен Земли Мwлдавскwи, тwтъ бы емоу не порoушилъ нашего даанїа и потвръжденїа, али бы емоу оутвръдилъ и оукрѣпилъ, занoуже есмы емѫ дали wт(ъ) нас(ъ) за его правою и вѣрнwю слоужъѫ.

Ꙗ на бwлшоую крѣпwсть и потвръжденїе тwмоу въсемоу выше писанномоу, велѣли есмы нашемоу вѣрнwмоу паноу, Тъоутоуловн логофетѫ, писати и нашоу печать привѣ<сн>[1] тн к семоу листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Шандрѫ Кръже, оу Баслоуи, в(ъ) л(ѣ)тw ҳ҃зг҃, м(ѣ)с(ѧ)ца генварїа а҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat credincios al nostru pan Clănău spătar ne-a slujit nouă drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd slujba lui dreaptă şi credincioasă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit de la noi în ţara noastră, Moldova, jumătate din satul anume Piscul, pe Bîrlad, partea de sus, şi jumătate din moara ce este pe Bîrlad, iar cealaltă jumătate a aceleiaşi mori să fie panului Eremia postelnic. Toate cele mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul, jumătate, şi după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Andreica Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat de la noi pentru slujba lui dreaptă şi credincioasă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 11.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: Piscul ⟨şi, adăugat de altă mînă⟩, la Tecuci.

Arh. St. Bucureşti, D. S. Moldova, nr. 29. Orig., perg. (28,5×57 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută. Cu o trad. din sec. XVIII şi o copie, după aceasta, din 1818 august 7, adeverită de Ilarie arhimandrit şi stareţ al m-rilor Neamţ şi Secul.

Altă trad., din sec. XVIII, la Bibl. Acad., CLXXV/12. Trei rez.: unul, într-un perilipsis din prima jumătate a sec. XIX, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 1262, f. 18 (nr. ⟨1⟩), altul într-un

www.dacoromanica.ro

izvod din 1832 februarie 20, ibidem, CXXV/6 (nr. 38), şi ultimul într-un opis de doc. din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, XXXVI/33 (nr. 1).

Două foto.: una, la Bibl. Acad., Fotografii, XXVI/8, şi alta, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/74 a.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 993—994 (nr. 338).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 42—43 (nr. XX) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 215—216 (nr. 198) (trad, după orig.).

---

[1] Omis.

157 1495 (7003) ianuarie 11, Vaslui.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), ис сим(ь) листwмъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтючи оуслишит(ъ), wже тоти истиніи наши слоуги: Мареш(ь), и Доума Мълъескоул(ъ), и Сима, и Никоаръ и Петрика слоужили нам(ъ) право и върно. Тѣмь мы, видѣвше иχ(ъ) правою и вѣрною слоужбою до нас(ъ), жаловали есми иχ(ъ) wсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есми им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оу нашеи земли, оу Молдавскои, едно село на Крълади, ... [1], Мерецїи. Тое въсе выше писанное да ест(ъ) им(ъ) и wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доухоdwм(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) иχ(ъ), равно и оуи8чатwм(ъ) иχ(ъ), и прѣоуноучатwм(ъ) иχ(ъ), и праџвръtwм(ъ) иχ(ъ) и въсемоу родоу иχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непороушено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) томоу выше писанномоу селоу да ест(ь) емоу[2] wт(ъ) оусиχ(ъ) сторwи(ъ) по старомоу хотароу, коуда из(ъ) вѣка wжидали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюблениχ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Иле҃андра и Бwгдана-Блада, и вѣра богар(ъ) нашиχ(ъ): вѣра пана Доуми пръкалаба, вѣра пана Бwлдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щ<еф>[3]оула, вѣра пана Моушата, вѣра пана Тоадера Хотинского, вѣра пана Инкотъ Немецкого, вѣра пана Чорторwвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фроунтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра оусиχ(ъ) богар(ъ) нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ), великиχ(ъ) и малиχ(ъ).

И по нашим(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскои, wт(ъ) дѣтен нашиχ(ъ) или wт(ъ) нашего родоу или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ь) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскои, тот(ъ) бы им(ъ) не порwшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы им(ъ) оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже есми им(ъ) дали и потвръдили за иχ(ъ) правоую слоужбоу.

И на бwлшоую крѣпост(ъ) и потвръжденїе томь въсемоу выше писанномь, велѣли есми нашемь вѣрномь жоупаноу, Тъоутоулоу логофетоу, писати и нашоу печат(ь) привѣсити к семоу листоу нашемь.

Пис(а) Иле҃а, оу Баслоуи, в(ъ) л(ѣ)тw хз҃г, м(ѣ)с(ц)ца ген(варїа) а҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre: Mareş, şi Duma Mălăescul, şi Sima, şi Nicoară şi Petrică ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit

cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit de la noi în ţara noastră, în Moldova, un sat pe Bîrlad, ...[1], Mereştii. Toate acele mai sus scrise să le fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege lor cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să le fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şt⟨ef⟩[3]ul, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le-o întărească şi să le-o împuternicească, pentru că le-am dat pentru dreapta lor slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tutur orcelor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 11.

Bibl. Acad., CCXIX/1. Orig., perg. (30 × 30 cm.), pecete atîrnată, pierdută.

O trad., din 1814 octombrie 17, de Ioan Stamate biv vel pitar, ibidem, CCXIX/2. Un rez., într-un opis de doc. din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, MCIV/95 (nr. 1).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/75.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 995—997 (nr. 339).

EDIŢII: D. P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 70—72 (nr. 14) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 216—217 (nr. 199) (trad., după orig.) şi p. 329 (facs.)

[1] Text răzuit (cca. 5 cm.).
[2] În loc de нмъ.
[3] Şters.

158 1495 (7003) ianuarie 11, Vaslui.

† Мⷨ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефанъ(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдовскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс снм(ь) листом(ь) нашим(ь), всим(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или чтѣчи его вслишит(ъ), иже тот(ъ) истиннїи слѣга наш(ь), пан(ъ) Петрѣ вшар(ь), слѣжил(ъ) нам(ъ) право и вѣрно, Тѣ⟨мь⟩[1], мн, видѣвше его правѣю и вѣрною слѣжбою до нас(ъ), жаловали есмы его исобною нашею м(н)л(о)стїю[2], дали и потвръдили есмы емѣ ит(ъ) нас(ъ) и нашен земли, и Молдавскон, половина село на Брълад, на нмѣ Томчещїн, вишнѣм част(ь), и половина ит(ъ) плотѣ що ест(ъ) и Брълад. Тое въсе вище писанное да ест(ъ) емѣ ит(ъ) нас(ъ) врнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), емѣ, и сестрам(ъ) его, Нѣга и Мика, им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и внучатом(ъ) нх(ъ), и прѣвнучатом(ъ) нх(ъ), и пра-

www.dacoromanica.ro

щѫрѣтом(ъ) нѫ(ъ)' и въсемѫ родѫ нѫ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наиближнїн, непорѫшено николиже, на вѣки.

Аѵ хотар(ъ) тон половнин село да ест(ъ) ѡт(ъ) ѳсего хотара, половина,и по старомѫ хорарѫ, кѫда из вѣка ѡживали.

Аѵ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленыхѫ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Аѵлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр(ъ) нашнѫ(ъ): вѣра пана Дѫма пръкалаба, вѣра пана Болдѫра двѡрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Мѫшата, вѣра пана Тоадера пръкалаба Хотинского, вѣра пана Мнкотъ пръкълаба Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалаба Новогрдадского, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Исака внстърника, вѣра пана Ѥремїа постелника, вѣра пана Моухнла чашника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѳснѫ(ъ) бояр(ъ) нашнѫ(ъ) молдавскыѫ(ъ), велнкиѫ(ъ) и малнѫ(ъ).

Аѵ по нашем(ь) животѣ, кто боуѵдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашнѫ(ъ) нли ѡт(ъ) нашего родѫ нли пак(ъ) боуѵд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн им(ъ) не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвърженїа, али бн им(ъ) ѳтвръднл(ъ) и ѳкрѣпил(ъ), занѫже есмо им(ъ) дали и потвърднли за его правѫю и вѣрною слѫжбѫ.

Аѵ на болшѫю крѣпост(ь) и потвърженїе томѫ въсемѫ вниге писанномѫ, велѣли всмы нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѳтѫлѫ логофетѫ, писати и нашѫ пелат(ь) привѣснти к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Мътен, ѫ Баслѫн, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ѕ҃г҃, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(арїа) а҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Petru uşar, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit de la noi în ţara noastră, Moldova, jumătate din satul de pe Bîrlad, anume Tomceştii, partea de sus, şi jumătate din zăgazul pentu prins peşte care este la Bîrlad. Toate acele mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi surorilor lui, Neaga şi Mica, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul, jumătate, şi după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Fronteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru, sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră,

www.dacoromanica.ro

ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă şi credincioasă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 11.

Bibl. Acad., LXXII/1. Orig., perg. (28,5×46 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/76.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 991—992 (nr. 337).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 41—42 (nr. 41—42) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 217—218 (nr. 200) (trad., după orig.) şi p. 330 (facs.).

---

[1] Omis.

[2] Greşit, pentru м(и)л(о)сти.

159 1495 (7003) ianuarie 12, ⟨Vaslui⟩

Copii.

Suret di la Ştefanu vodă, însămnari di undi şi pără undi. Însămnăm cu această carti a noastră, cini va vidia-o sau o va auzi cetindu-o, iată aceşti adivăraţi slugile noastre, Focşii şi Berehoiu şi Bantăş, slugi noî drepti şi credincioasă; drept aceia, văzind şi noi a lor dreptă slujbă şi cu credinţi şi noi ne-am milostivit spre dînşii şi diosăbit cu a noastră milă am dat şi le-m întărit lor di la noi, din pămîntul nostru al Moldovii, un loc di pustii la fundul Covurluiului cu Apă, între Rădeşti şi întri Voineşti, ca să-ş(i) facă loruşi săleşti di sat, cari scrii mai sus: că am dat lor di la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi ficiorilor lor [lor][1] şi nepoţîlor lor şi cini să va trage dintr-înşii şi a tot nemului lor, cini s-a alegi mai de aproapi, neclătit şi nemişcat, în veci.

Şi hotarăle acelui loc di pustii esti din vîrvul piscului Surăi şi merge în sus pi culme piscului pin dumbrăvă şi dă pintr-onu lac, ci este în margine codrului, şi tot în sus culme pin codru şi dă pin alt lacu, ci esti în codru, şi tot în sus pînă în culme Jăravăţului, unde să desparti ţînutul Covurluiului de ţînut(ul) Tutovii, şi de acolo purcedi spre răsărit tot pin codru, culme dealului, pi unde să prăvali apa şi dă pintr-o poieniţă şi tot spre răsărit cam la deal, pîn(ă) în culme dialului. Şi de acolo purcedi spre amezizi, pe culme dealului în gios, pin codru, şi iesă în margina codrului, în dreptul unii vîlcele şi tot în gios, pi vîlce şi pin dumbravă, pînă în dreptul poienii Purcariului, în margine din gios, în vale Bănesii ari hotar, şi de acole drept la apus pren poiană, undi sînt şi nişte chişteli, şi tot spre apus piste doî văi, pînă în vîrvul piscului Surăi.

Acesta au fost a credinciosului domnului nostru celui mai sus scris, Ştefan voievod, şi a credincioş(i) şi preaiubiţii fii domnii sali Alicsandru şi Bogdanu stăpînitor[2] şi a credincioşilor boerilor noştri: credincios d(umnealui) Duma pîrcălabu, i credinciosu d(umnealui) Boldul[3] vor(ni)c, ⟨credincios d(umnealui) Hărman, credincios d(umnealui) Şteful, credincios d(umnealui) Muşat⟩[4], şi credincios d(umnealui) Toader pîrcălab de Hotinu, şi credincios d(umnealui) ⟨Micotă⟩[5] de Neamţu, ⟨credincios d(umnealui) Ciortorovschi⟩[4], şi credincios d(umnealui) ⟨Şandru⟩[4] pîrcălab de Cetatea Noî, şi credincios d(umnealui) Cananău[6] spat(a)ri, ⟨credincios d(umnealui) Isac vistiernic⟩[4],

www.dacoromanica.ro

şi credincios d(umnealui) Irimiia post(elnic), şi credincios d(umnealui) Movila pah(a)r(nic), şi credincios d(umnealui) Frunteş stol(ni)c, ⟨şi credincios d(umnealui) Petrica comis⟩[4], cum şi toţi boerii noştri s-au scris, cei mari.

Văzind a noastră îndreptătură a pămîntului Moldovii, şi di ficiorii noştrii, cini să va alege domnu a stăpîni pămîntul nostru a Moldovii să fii lor neclintit a noastră danii şi întăritură, ci am întărit şi am întemeiat pentru trecuţii întăririlor de la noi, pentru dreptă slujba lor.

Iar ce mai mari tării şi întăritură scrii mai sus şi [marili] credinciosul nostru d(umnealui) Tăutul logofătul, şi scrii şi a nostră pecete spînzurată cătră acestă carti a noastră.

7003 ⟨1495⟩ ghen(a)r 12; [iscălit] Matei uricariul, în Vaslui.

Noi, vornicii porţii: eu, vornic Spredon Cîrste, şi vornicu Costin Ghenghe, fiind rînduiţi ca să hotărîm moşîia Roşiia ce să cuprende în acestă copie care s-au poslediit de noi de în covînt în cuvînt şi feind întocmai o am încredi(n)-ţat-o.

1836 aprilie 25. Spridon Cîrste vornic porţii, Costinu Ghe(n)ghe vor(nic) de port(ă).

Muzeul de literatură al Moldovei, Inv. nr. 1978. Copie.

O copie rom., de pe trad. veche, la Ghibănescu, *Ms. Surete* XLVII (cu data de an: 7007), şi alta, după copia din 1836 aprilie 25, la Bibl. Acad., ms. nr., 5221, f. 113 r-114 v.

Alte două copii: una, după Antonovici, (v. EDIŢII), şi alta după ms. nr. 5221, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1002—1004 (nr. 342).

EDIŢII: Antonovici, *Doc. bîrlădene*, IV, p. 13—16 (nr. VIII) (copie rom., din 1836 aprilie 25, după trad.); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 186—188 (nr. 54) (copie rom., după Antonovici, cu menţionarea deosebirilor dintre aceasta şi copia din *Ms. Surete*); *D.I.R.*, A, II, p. 221—222 (nr. 205) (copie rom., după Costăchescu).

---

[1] Urmează, încercuit de copist: „şi nepoţilor lor".
[2] „stăpînitoriu", traducere improprie a numelui Влада.
[3] În loc de: „Boldur."
[4] Omis; cf. şi M. Costăchescu (v. EDIŢII).
[5] Loc gol în text.
[6] În loc de: „Clănău".

160 1495 (7003) ianuarie 12, Vaslui.

. † Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменитw чнним(ъ), нс сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или чтѵчи его вслишит(ъ) wже тотн истиннїн нашн слѵги, Ѳлеѳа, и Жѵрка, и Драгоше и Жѵржа, слѵжили нам(ъ) право и вѣрно. Тѣ<мь>[1], мн, видѣвше нх(ъ) правѵю и вѣрноую слѵжбѵ до нас(ъ), жаловали есмн нх(ъ) wсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есмы им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѵ нашен земли, ѵ Молдавскон, едно село ѵ Димач(ь), на имѣ Цигъненн. Тwе въсе вниіе писаное да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѵрик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), им(ъ), и дътем(ъ) нх(ъ), и ѵнѵчатом(ъ) нх(ъ), и прѣѵнѵчатwм(ъ) нх(ъ), и праціѵрѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемѵ родѵ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) инближнїн, непорѵшено инколиже, на вѣки.

И хотар(ъ) томѵ селѵ вниіе писаномѵ да ест(ъ) емѵ[2] wт(ъ) ѵснх(ъ) сторон(ъ) по старомѵ хотарѵ, кѵда из вѣка wжидали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниіе писанаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленых(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѳлеѳандра

www.dacoromanica.ro

и Богдана-Влада, и вѣра боiар нашиⷯ(ъ): вѣра пана Дѧмы пръкалаба, вѣра пана Болдѧра двwрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѧла, вѣра пана Мѧшате, вѣра пана Тоадера пръкалаба Хwтнѣского(о), вѣра пана Микотъ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторwвского, вѣра пана Шандра пръкаклаба Новогдрадского, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Исака внстїарника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и въра ѕснⷯ(ъ) боiар(ъ) нашиⷯ(ъ) молдавскыⷯ(ъ), великыⷯ(ъ) и малиⷯ(ъ).

А по нашем(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашиⷯ(ъ) или wт(ъ) нашего родѧ или пак(ъ) бѹд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Мwлдавскон, тwт(ъ) би им(ъ) не порѧшил(ъ) нашего даанїѧ и потвѣрженїѧ, али би им(ъ) ѧтвѣрдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѕже дали и потвѣрдили есмы им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) за иⷯ(ъ) правѕю и вѣрнѕю слѹжбѹ.

А на болшѕю крѣпост(ь) и потвѣрженїе томѕ въсемѕ вниге писанномѕ, велѣли есмы нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тѣѕтѧлѕ логофетѕ, писати и нашѕ печат(ь) привѣсити к семѕ листѹ нашемѕ.

Писал(ъ) Мѣтеи, ѕ Васлѧи, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ѕ҃г҃, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(варїа) ѕ҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Alexa, Giurca, şi Dragoşe şi Giurgiu, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit de la noi în ţara noastră, Moldova, un sat la Dimaci, anume Ţigăneii.

Toate cele mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Fruntеş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit de la noi pentru slujba lor dreaptă şi credincioasă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 12.

www.dacoromanica.ro

Bibl. Acad., LI/4. Orig., perg. (29×42 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/77.

O copie slavă, trad. şi comentariu la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩), f. 1009—1011 (nr. 345).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 45—46 (nr. XXII); *D.I.R.*, A, II, p. 219 (nr. 202) (trad., după orig.) şi p. 331 (facs.).

---

[1] Omis.

[2] În loc de: нмъ.

161 1495 (7003) ianuarie 12, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефанъ воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ, и сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) взрить или его чтючи оуслышит(ъ), wже тоть истинни нашь вѣрнїи пан(ъ) Еремїа постелник(ъ) слоужил(ъ) нам(ъ) право о вѣрно. Тѣм(ь), мы, видѣвше его правою и вѣрною слоужбою до нас(ъ), жаловали есмн его wсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есмн емоу wт(ъ) нас(ъ) оу нашен земли, оу Мwлдавскон, половина село на Брълад҃ѣ, на имѣ Пискоул(ъ), нижнѣа част(ь), и половина wт(ъ) млин(ъ) що ест(ъ) на Брълад҃ѣ, а дроугa половина wт(ъ) того млина да ест паноу Клънъоу спътароу.

Тое въсе выше писанное да ест(ъ) емоу wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) съ въсем(ь) доуходwм(ь), емоу, и дѣтем(ъ) его, и оуноучатwм(ъ) его, и прѣоуноучатwм(ъ) его, и працоурѣтwм(ъ) его и въсемоу родоу его, кто сѣ емоу изберет(ъ) нан-ближнїн, непороушено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) тон половинн село да ест(ъ) wт(ъ) оусего хотара, половина, а wт(ъ) нишх(ъ) сторwн(ъ) да ест(ъ) по старомоу хотароу, коуда из(ъ) вѣка wживали.

И на тw ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Илеѧандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Доумн пръкалаба, вѣра пана Бwлдора дворинка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Шефоула, вѣра пана Моушата, вѣра пана Тоадера пръкалаба Хотинского, вѣра пана Инкотъ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоград-ского, вѣра пана Клънъоу спътароу, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фроунтеша стwлника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра оуснх(ъ) бояр(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и великнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашим(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь ⟨н⟩[1]ашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего родоу или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы емоу не пороушил(ъ) ⟨на⟩[1]шего даанїа, или би емоу ѕтвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже есмн емоу дали и потвръдили за его правою и вѣрною слоужбоу.

И на бwлшоу⟨ю⟩[1] крѣпост(ь) и потвръжденїе томоу въсемоу выше писан-номоу, велѣли есмн нашемоу вѣрномоу жоупаноу, Тъоутоул҃ логофетоу, писати и нашоу печат(ь) привѣсити к семоу листоу нашемоу.

Писал(ъ) Илеѧа, оу Баслоуи, в(ъ) л(ѣ)тw ҳ҃ѯ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(варїа) ѳ҃ї.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: † Пан(ъ) Еремїа постелник(ъ).

⟨Pe marginea de jos a perg., încercări de pană contemporane⟩: пр, † ѣрадн, л лстѣ, млт, млтѣ, млст

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat credincios al nostru pan Eremia postelnic ne-a slujit nouă drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd slujba lui dreaptă şi credincioasă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit de la noi în ţara noastră, Moldova, jumătate din satul anume Piscul, pe Bîrlad, partea de jos, şi jumătate din moara ce este pe Bîrlad, iar cealaltă jumătate din acea moară să fie panului Clănău spătar. Toate acele mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul, jumătate, iar dinspre alte părţi să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui dreaptă şi credincioasă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 12.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: † Pan Eremia postelnic, ⟨completată, în sec. XVIII⟩: Piscul, la Tecuci,

Arh. St. Bucureşti, D. S. Moldova, nr. 30. Orig., perg. (33,5×49 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută. Cu o trad., din sec. XVIII, şi o copie, după aceasta, adeverită la 1818 august 7, de Ilarie arhimandrit şi stareţ al m-rilor Neamţ şi Secul, ambele incomplete.

Altă trad., din sec. XVIII, la Bibl. Acad., CLXXV/13. Trei rez.: unul, într-un perilipsis din prima jumătate a sec. XIX, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 1262, f. 18 (nr. ⟨2⟩), altul, într-un izvod din 1832 februarie 20, ibidem, CXXV/6 (nr. 39), şi ultimul, într-un opis de doc. din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, XXXVI/33 (nr. 2).

Patru foto.: două la Bibl. la Acad. XXVI/9, şi LXXVIII/26, şi două la Inst. de inst. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/78 a şi b.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 999—1001 (nr. 341).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 44—45 (nr. XXI) (text slav); idem, *Album*, pl. 71 (facs.); *D.I.R.*, A, II, p. 219—220 (nr. 203) (trad. după orig.) şi p. 332 (facs.).

[1] Rupt.

www.dacoromanica.ro

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листомъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его <ч>[1]тоучи оуслишит(ъ), юже тоти истиннии нашн слоугы, Фете и братове его, Бъсїю и Татоул(ъ), слоужили нам(ъ) право и вѣрно. Тъмь мы, видѣвше нх(ъ) правою и вѣрною слоужбоу до нас(ъ), жаловали есмн нх(ъ) юсовною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есмн им(ъ) от(ъ) нас(ъ) оу нашен земли, оу Молдавскон, половина селицн на Бръладѣ, на имѣ Фоундѣнїн, нижнѣа част(ь).

Тое вѣсе выше писанное да ест(ъ) им(ъ) от(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доуходжмъ(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), равно и оуноушатомъ(ъ) нх(ъ), и прѣоуноучатомъ(ъ) нх(ъ), и праюурѣтомъ(ъ) нх(ъ) и въсемоу родоу нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непороушено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) тон половини селицн да ест(ъ) от(ъ) оусего хотара половина, а от(ъ) иншх(ъ) сторон(ъ) да ест(ъ) по старомоу хотароу, коуда из(ъ) вѣка южили.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нов(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Илеѧандра и Богдана-Блада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѯми пръкалаба, вѣра пана Бмлдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѯла, вѣра пана Мѯшата, вѣра пана Тоадера пръкалаба Хотинского, вѣра пана Микотъ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторижского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Єремїм постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фроунтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра, бонар(ъ) нашнх(ъ) оусн(ъ), <велик>[2]нх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашим(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен <Земли>[2] Молдавскон, от(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или от(ъ) нашемго <родѯ или пак(ъ) бѯдь кого Богъ изберетъ господаремь бити>[2] нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы им(ъ) не по<рѯшн>[2]л(ъ) <нашего даанїа>[2] и потвръжденїа, али бы им(ъ) оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже <есмы имъ дали и потвръди>[2]ли за нх(ъ) правою и вѣрною слоужбоу.

И на бмлш<ее крѣпость и по>[3]твръжденїе томѯ въсемѯ выше писанномѯ, велѣли есмн наше<моу вѣр>[3]номоу жоупаноу, Тъоутоулу логофетоу, писати и нашим печат(ь) привѣсити к семоу листоу нашѣмъ.

Пис(а) Илеѧа, оу Басльи, в(ъ) л(ѣ)тм ҳ҃зр҃, м(ѣ)с(м)ца ген(варїа) е҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Fete şi fraţii lui, Văsiiu şi Tatul, ne-au slujit nouă drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit de la noi în ţara noastră, Moldova, jumătate din seliştea pe Bîrlad, anume Fundenii, partea de jos. Toate acele mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de seliste să fie din tot hotarul jumătate, iar din alte părţi să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi

www.dacoromanica.ro

Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ⟨ţării⟩[2] noastre, Moldova, din copiii noştri sau din ⟨neamul⟩[2] nostru ⟨sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn⟩[2] al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească ⟨dania⟩[2] şi întărirea ⟨noastră⟩[2], ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că ⟨le-am dat şi le-am întărit⟩[2] pentru slujba lor dreaptă şi credincioasă.

Iar pentru mai mare ⟨putere şi⟩[3] întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 12.

Bibl. Acad., LXXXVII/64. Orig., perg. (30×39 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/79.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1005—1006 (nr. 343).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 48—49 (nr. XXIV) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 220—221 (nr. 204) (trad., după orig.).

---

[1] Omis.
[2] Rupt.
[3] Şters şi rupt.

163 1495 (7003) irnuarie 12, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс снм(ь) нашим(ь) листwм(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтѵчн оуслышит(ъ), wж(е) тотн истнніи наши слѵги, Фрѣцнлъ и ѵнѵкове его, Марешь, и Флорѣ, и Данчѵлъ и Бъдн[1], слѵжили нам(ъ) право и вѣрно. Тѣм(ь), мы, видѣвше нх(ъ) правою и вѣрною слѵжбою до нас(ъ), жаловали есмы нх(ъ) wсобною нашею м(н)л(о)стїю и дали и потвръдили есм⟨ы⟩[2] им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оу нашен земли, оу Мwлдавскон, едно село на Брълад, оу Рътѵд[3], на имѣ Лѣщїи. Тое въсе выше писанное да ест(ъ) емѵ ⟨wт⟩[2] нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходwм(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), равно и ѵнѵчатwм(ъ) нх(ъ), и прѣоуѵнѵчатwм(ъ) нх(ъ), и прѣцврѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемѵ родѵ нх(ъ), кто сѣ им извереть наближнїи, непорѵшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) томѵ выше писанномѵ селѵ да ест(ъ) wт(ъ) оусих(ъ) сторwн(ъ) по старомѵ хотарѵ, кѵда из вѣка wживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) сынwвь г(о)с(по)д(ст)ва мн, Илеѣандра и Богдана-Влада, и вѣра бояръ нашнх(ъ): вѣра пана Дѵма пръкълаба, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Щефѵла, вѣра пана Мѵшата, вѣра пана Т⟨оад⟩[2]ера пръкалаба Хотинского, вѣра пана Мнкоть пръкълаба Нем⟨ѣ⟩[2]цкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоград⟨ско⟩[2]го, вѣра пана

www.dacoromanica.ro

Клънъѫ спъ<тарѣ, вѣра пана Ѥремїѧ>[2] постелника, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Мохнла чашника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Петрнк<а комнса н вѣра оуснхъ нашнхъ боиръ молдавскнхъ, велнкыхъ н>[2] малыхъ(ъ).

Ѧ по нашем(ь) жнвотѣ, кто <бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, шт(ъ) дѣ>[2]тен нашнх(ъ) нли шт(ъ) нашего рода нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ <нзб>[2]ерет г(о)сп(о)д(а)ремь <бытн нашен Земли Молдавскон>[2], тот(ъ) бы им(ъ) не порѫшнл(ъ) нашего даанїа и потвръжден<їа>[2], али бы им(ъ) оутвръднл(ъ) н оукрѣпнл(ъ), занѫже есмы им(ъ) дали н потвръднли шт(ъ) <нас ъ за нх(ъ) правѫю>[2] слѫжбѫ.

Ѧ на болшѫю крѣпшст(ь) н потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъштѫлѫ логофетѫ, писати н наш<ѫ печать>[2] привѣснти к семѫ листѫ нашемѫ.

Пнсал(ъ) Шандрѫ Кръже, оу Баслѫи, в(ъ) л(ѣ)тш ҳ҃ѯ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца генваріе к҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Frăţilă şi nepoţii lui, Mareş, şi Florea, şi Danciul şi Bădea[1], ne-au slujit nouă drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd slujba lor dreaptă şi credincioasă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă şi le-am dat şi le-am întărit de la noi în ţara noastră, Moldova, un sat pe Bîrlad, la Rătud[3], anume Lieştii. Toate acele mai sus scrise să le fie <de la>[2] noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului T<oad>[2]er pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spă<tar, credinţa panului Eremia>[2] postelnic, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petric<ă comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi>[2] mici.

Iar după viaţa noastră, cine <va fi domn al ţării noastre, Moldova, din>[2] copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu <să fie>[2] domn <al ţării noastre, Moldova>[2], acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi şi le-am întărit de la <noi, pentru>[2] slujba <lor dreaptă>[2].

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne <pecetea>[2] noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Vaslui, în anul 7003 <1495>, luna ianuarie 12.

Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, <*Doc. Ştefan cel Mare*>, f. 1007—1008 (nr. 344) Text slav, după o copie Ghibănescu şi după I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 47—48 (nr. XXIII) ambele după orig., perg., pecete atirnată, pierdută; orig. se afla în colecţia Dimitrie Greceanu de la Stînca, j. Iaşi.

www.dacoromanica.ro

O trad., incompletă, din sec. XVIII, de Vasile Niacul uricar, la Bibl. Acad., CXXXIX/19, și o copie după aceasta, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5234, f. 186.

EDIȚII: I. Bogdan, *loc. cit.*; *D.I.R.*, A, II, p. 222—223 (nr. 206) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Cuvintele и Бъдн (și Bădea) sînt scrise mai tîrziu de altă mînă pe o ștersătură. Дънчѹлѫ și Бъдн sînt dative în loc de nominativele Дънчѹлъ și Бъдъ (cf. și I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 47, n.1).

[2] Parantezele lui M. Costăchescu (cf. și I. Bogdan, *op. cit.*, p. 47).

[3] Рътѹ̀д este scris peste o ștersătură din care se mai cunosc Х.. а .ѳ, ceea ce ar putea să fie (Гѳ)Х(ор)д(н)ѣ sau (Гро)Х(ѳї)д(нї)ѣ; Gohoreni = Gohor sau Grohoieni (dealul Grohoieni), mai jos de Lieşti, j. Galați (I. Bogdan, loc. *cit.*, n.2).

164 1495 (7003) ianuarie 15, ⟨Vaslui⟩.

Tălmăcire di pe ispisocul sîrbesc a domnului Stefan v(oie)v(o)d din let 7003 ⟨1495⟩ ghen(a)r(ie) 15 întăritoriu pe o silişte în vîrful pîrăului Gruşeva, anume la Fîntîna Suciavéa, amîndoao fîntînile.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Stefan v(oie)v(o)d, domn pămîntului Moldaviei. Facem ştire, cu acest hrisov al nostru, tuturor care pre dînsul va căuta sau cetindu-să va auzi, că au venit înnaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri ai Moldaviei, sluga noastră Oancia, nepotul lui Bodea ploscariul, de a sa bunăvoie, de nimea silit, nici asuprit, şi au vîndut a sa driaptă ocină din al său drept uric, din uricul moşului său, Bodea Ploscariul, o silişte în vîrful pîrăului Gruşeva, anume la Fîntîna Suciavea[1], amîndoao fîntînile, pre caré o au vîndut slugilor noştri, lui Nistor şi lui Crăciun, frăţine-său, drept cincizeci zloți tătăreşti. Şi sculîndu-să slugile noastre, Nistor şi frate-său, Crăciun, au plătit toţ(i) aceşti de mai sus scrişi bani, cincizeci de zloți tătăreşti în mîinile slugii noastre, lui Oancea, nepotul lui Bodea Ploscariul, înnaintea noastră şi înnaintea tuturor boierilor noştri ai Moldaviei.

Drept aceia, noi, văzînd a lor de bunăvoe tocmală şi deplina plată, şi noi aşijderea am dat şi am întărit slugilor noştri, lui Nistor şi fratelui său, Crăciun, aciaştă de mai sus zisa silişte în vîrful pîrăului Gruşeva, anume la Fîntîna Suciavea[1], amîndoao fîntînile, ca să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, nepoţilor i strănepoţilor lor, i prestrănepoţilor şi a tot neamului lor, care să va alege lor mai de aproape, nestrămutat niciodineoară, în veci.

Iar hotarul acei silişte să fie din toate părţile după hotarul cel vechiu, pe unde din veac au umblat.

Şi la aciasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Stefan v(oie)v(o)d, şi credinţa preaiubiţilor fii domniei méle, lui Alexandru şi Bogdan-[i] Vlad, şi credinţa boerilor noştri: credinţa boeriului Duma pîrcălabul, credinţa boeriului Boldora[2] vornicul, credinţa boeriului Hrăman, credinţa boeriului Şteful, credinţa boeriului Muşat, credinţa boeriului Toader pîrcălabul Hotinului, credinţa boeriului Micotă de la Niamţu, credinţa boeriului Ciortorovscul[3], credinţa boeriului Şendrea[4] al Novogradului[5], credinţa boeriului Clănău spatariul, credinţa boeriului Isac visternicului, credinţa boeriului Ieremiia postelnicul, credinţa boeriului Mohila[6] paharnicul, credinţa boeriului Frunteş stol(ni)c, credinţa boeriului Petrica com(i)s şi credinţa boerilor noştri ai Moldaviei, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn pămîntului nostru, din copiii noştri sau niamul nostru, sau iarăş(i) ori pre care D(u)mnezeu îl va alege a

www.dacoromanica.ro

fi domn pămîntului nostru Moldaviei, acela să nu strice a noastră danie şi întăritură, ci mai vîrtos să le întăriască şi să le împuterniciască, pentru că li-am dat lor şi le-am întărit pentru a lor driaptă slujbă şi pentru că ei ş-au cumpărat loru-ş(i) cu ai lor drepţi bani.

Iar spre mai mare tărie şi întăritură tuturor acestoror de mai sus scrise, am poroncit credinciosului nostru boeriu, s⟨lugii noastre Tăutul logofăt, să scrie⟩[7] şi a noastră pecete a o ⟨spînzura către acest adevărat al nostru⟩[7] hrisov.

Au scris Matei, ⟨la Vaslui...⟩[7], la anul 7⟨003, luna ghenarie 15⟩[7].

S-au tălmăcit di pre orighinal...[7] ⟨de⟩[7] mine gios iscălit, care...[7] care cîteva cuvinte, eu pu...[7] ce li-am putut cunoaşte...[7] numiri pentru acea silişte...[7] sînt rase fără să am îndoia⟨lă⟩[7]...[7]re şi urmează iscălituri.

Hrisanth eromonah V. ot m(ă)n(ăstirea) Golie.

Arh. St. Bucureşti, A.N., MXCIV/1. Trad. din sec. XIX.

Un rez., la Arh. St. Iaşi, Tr. 497. op. 540, dos. 139, f. 167 (distrus în timpul celui de-al doilea război mondial).

O copie a acestui rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1012 (nr. 346).

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 223—225 (nr. 207) (aceeaşi trad.).

[1] În rez. de la Arh. St. Iaşi: „Fintina cea veche".
[2] În loc de: „Boldor".
[3] În loc de: „Ciortorovschi".
[4] În loc de: „Şandru".
[5] Cetatea Nouă.
[6] În loc de: „Moghila".
[7] Rupt; lipsă jumătate din fila a doua a trad.

165 1495 (7003) ianuarie 16.

7003 ⟨1495⟩ ghenar(ie) 16...

Copii, adiverită di vel pit(a)r Ioan Veltuz, di pi tălmăcire uricului domn(ului) Ştefan v(oie)vod, de întăritură asupra unui sat de pi Jeravăţ, Popeştii[1], lui Petre Ghenghe i fratilui său, Gavriil, i surorilor lor, Maruşca şi Muaşata, fiii Negăi, şi săminţăniilor[2] lor, Drăguş Popescu, sora lui, Bura, nepoata lor de frati, Stana, fiica lui Mică[3], fiii Malinii, i nepoţilor di fii, Maruşcăi şi Lupu, i fratili său, Giurge, şi sora lor, Moşa, fii lui Coman, nepoţ(i) de fii Stanii şi preutului Micii, ⟨ca să le fii lor, tuturor, în patru părţi⟩[4].

Arh. St. Iaşi, Tr. 1146, op.2, 1300, dos.55, f.326v.—327r. (nr. 3). Rez. într-o carte de judecată a Divanului Apelativ al Ţării de Jos, din 1837 octombrie 9. Alt. rez., într-o mărturie hotarnică din 1819 august 4, ibidem, MLXII/227, f. 1.

O copie a rez. din 1837 octombrie 9, cu comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1013 (nr. 347).

[1] În rez. din 1819 august 4 (v. descrierea arheografică) urmează: „unde au fost casa moşului lor, a preutului Mirce şi monastire(a) lui".
[2] Corect: „verilor".
[3] Corect: „Micu" (cf. Bibl. Acad., A 2000—XIV, f. 1013).
[4] Întregit după acelaşi rez. din 1819 august 4.

www.dacoromanica.ro

L(ea)t 7003 ⟨1495⟩ ghen(arie) 16.

Стефан(ъ) в(оє)вода, в(о)ж(їею) м(и(л(о)стїю, г(о)сп(о)дарь Земли Молдавскои. Adecă domniia mia dăm şi întărim Niagăi şi surori-sa, Stanii, fétele lui Dragomir Tăutul, pre a lor drepte ocini şi moşii, anume pre satul Tăuţii, la Horince, şi Rujenii[1], tij pe Horince, şi la Chighiiaci giumătate de la Leuşteni, iară ceialaltă giumătate de sat ca să fie a seminţii[2] lor, dumnalui Tăutul [vel][3] logofăt. Aceste toate ⟨de⟩[4] mai sus scrise, ca să⟨le⟩[4] fie lor di la domniia mia [ocine şi moşii], ⟨uric cu tot venitul, lor, şi ficiorilor, nepoţilor, strănepoţilor şi a tot niamul cît s-a alegi mai de aproap(e)⟩[4].

Şi spre aceasta este credinţa domnii miale mai sus numit, Stefan v(oie)-voda, şi credinţa a preaiubiţ(i) fii domnii mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boiarilor noştri: Tăutul [vel] logof(ă)t, Duma pîrcălab, Boldur dvor(nic), Hrăman pîrcălab de Hotin, Ştefu pîrcă(lab) tij, Muşat pîrcă(lab) tij, Micotă pîrcălab de Niamţ, Ciortoriia[5] i Şendre pîrcălabi de Cetate Noaî, Clănău spat(ar), Isac vist(ier), Erimie post(elnic), Movila pah(arnic), Frunteş stol(nic), Petrica comisul.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f.25. Trad., din prima jumătate a sec. XVIII, aproape identică cu alta scrisă de aceeaşi mînă la f.27. Altă trad., din aceeaşi vreme, dar de altă mînă şi cu unele deosebiri de formă şi greşeli, la f.26.

O copie a trad. de la f.27, cu variantele celorlalte două şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1014—1017 (nr. 348).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 50—51 (nr. XXVI) (trad. de la f.26); *D.I.R.*, A, II, p. 225 (nr. 208) (aceeaşi trad.).

[1] În trad. de la f. 26 din aceeaşi condică (v. descrierea arheografică): „Rujanii".
[2] În aceeaşi trad.: „vărului".
[3] În aceeaşi trad., după cum e firesc, lipseşte.
[4] Întregit după aceeaşi trad.
[5] În loc de: „Ciortorovschi" (cf. şi trad. de la f. 26).

167 1495 (7003) ianuarie 16.

† Suret di pe uricul lui Stefan vod(ă), din leat 7003 ⟨1495⟩ ghenar(ie) 16.

† Facim şt(i)re cu această carte a domnii mel(e) precum au vinit, înnainte domnii mele şi înnainte alor noştri moldovineşti boiar(i), a mar(i) şi a mici, a noastre slugi Pătru Ghilţu şi sora lui, Muşa, şi cu săminţie lor: Ion Budză şi cu sora lui, Drăgălina, toţ(i) nepoţ(i) popii lui Pătraşco Lofindie[1] şi a popii lui Dragomir, de a lor bunăvoe, de nime siliţ(i), nici asupriţ(i), ce de a lor bunăvoe[2] ş-au vîndut a lor driaptă ocină şi moşie dintru a lor uric, din uricul moşului lor, popa Pătraşco Lofindie[1] şi popa Dragomir, un sat pe Zălitin, anume Gheeştii, între Neagoane şi între Colunoi, unde au fost Gheia; aceasta au vîndut-o slugilor noastre, lui Toader şi lui Ivan şi nepotelor sal(e), Nastii, şi Stanii şi Mării, drept 85 zloţ(i) tătăreşti.

Şi s-au sculat slugil(e) noastre Toader şi frate-său, Ivan, şi cu nepoatele(e) lor, Nastei şi Stani ⟨şi⟩[3] Mărie, şi au plătit totor⟨or⟩[3] deplin toţ(i) cîţ(i) mai sus scriu ban(i), 85 zloţ(i) tătărăşti, întru mînul(e) ⟨lui⟩[3] Pătru Ghilţu

www.dacoromanica.ro

și stră⟨ne⟩[3]poatil(e) sal(e), Mușii, și săminții lor, lui Budză și nepot(ii)[4] lo⟨r⟩[3] Drăgalina, tuturor cîț(i) mai sus s-au scris anume.

Iosif diiacon am tălmăcit.
Pe cît s-au putut scoate s-au scris aici, dar cel vechiu tot de față este[5].

Bibl. Acad., CLV/83. Trad. din sec. XVIII.
O copie a aceleiași trad. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1018 (nr. 349).

EDIȚII: I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 51—52 (nr. XXVII) (aceeași trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 225—226 (nr. 209) (aceeași trad.).

[1] În loc de: „Pătru Scolofindie" (cf. I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 52, și în acest volum, doc. nr. 178 și 179, în care, dealtfel, sînt menționați și ceilalți vînzători omiși de traducătorul acestui doc.).
[2] Cuvintele „a lor bunăvoe", șterse cu altă cerneală.
[3] Omis.
[4] Mai sus: „sora".
[5] Ultima frază e scrisă de altă mînă.

168 1495 (7003) ianuarie 17, Vaslui.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нь възрит(ъ) или его чтючи оуслишит(ъ), wже тотн истинїн: Марицъ, дочка Симина, оуноука Тодера Нънескоула, и племенники ен, Фътоул(ъ) и брат(ъ) его, Стоурsѣ, с(ы)нwве Филипа, оуноукове Балица, и племенники нх(ъ) Глигwр(ъ) и брат(ъ) его, Ивн(ъ) Фъркашь и сестра нх(ъ), Мълинъ, с(ы)нwве Мълинини(н), оуноукове Фъркаша, и племенник(ъ) нх(ъ), Мирча Поурчел(ъ) соурларюл(ъ), с(ы)нъ Станин(н), и племенник(ъ) нх(ъ) Добронн(ъ) воинникоул(ъ), и сестра ен[1], Лоушкъ, с(ы)нwве Мърнин, оуноукове Станинн, жаловали есми нх(ъ) wсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есми им(ъ) оу нашен земли, оу Молдавскон, нх(ъ) правоую wтинноу, едно село на Стоуденець, на имѣ Нънещїн.

Тое въсе вниже писанное да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) дѣходwм(ь), дли да ест(ъ) им(ъ) на четири части: една част(ъ) wт(ъ) того села да ест(ъ) Марицъ, дочки Симиноу, оуноуки Тwадерѣ Нънескоулѣ, а другаа част(ъ) wт(ъ) того села да ест(ъ) племинники ен Фътоулоу и братоу его, Стоурsи, с(ы)нwвом(ъ) Филипа, оуноуковwм(ъ) Балица, а третѣа част(ь) wт(ъ) того села да ест(ъ) племинникwм(ъ) нх(ъ), Глигору и братоу его, Iwни Фъркашоу, и сестри нх(ъ) Мълинин, с(ы)нwвом(ъ) Мълинъ, оуиѣковwм(ъ) Фъркаша, а четврътаа част(ь) wт(ъ) того села да ест(ъ) племенникv нх(ъ), Мирчи Поурчелоу соурларюл(ъ), с(ы)ноу Станин(н), и племинники его, Добронноу воинникоул(ъ) и сестри его, Лоушки, с(ы)нwвwм(ъ) Мърнин, оуноуковwм(ъ) Станинн, им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оуноучатwм(ъ) нх(ъ), и прѣоуноучатwм(ъ) нх(ъ), и праоурѣтwм(ъ) нхъ и въсемѣ родоу нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непороушено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) томоу выше писанномоу селоу да ест(ъ) емоу[2] wт(ъ) оуснх(ъ) сторwн(ъ) по старомоу хотароу, коуда из(ъ) вѣка wжидали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Иле҃андра и Бwгдана-Блада, и вѣра ботар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Доумн пръкалаба, вѣра пана Бwладора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Моу-

шата, вѣра пана Тоадера Хотинского, вѣра пана Мнкотъ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрнника, вѣра пана Єремїа постелнника, вѣра пана Могнла чашнїка, вѣра пана Фроунтеша стѡлнника, вѣра пана Петрика комнса и вѣра оусн(ъ) бомр(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и великнх(ъ) и малнх(ъ).

А по нашим(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен на<шнх>ъ ил>[3]и wт(ъ) нашего родѵ или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ъ) быти нашен земли, тѡм(ь)[4] бы им(ъ) не порoушил(ъ) нашего даанїа и потвържденїа, али бы им(ъ) оутвъдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже есми им(ъ) дали за що ест(ъ) им(ъ) права wтин<на>[3].

А на бѡлшоую крѣпост(ь) и потвъжденїе томѵ въсемоу выше писанномоу, велѣли есми нашемоу вѣрномоу жоупаноу, Тъоутоулоу логофетоу, писати и нашоу печат(ь) привѣсити к семоу листоу нашемоу.

Писал(ъ) Алеѯа, оу Баслоуи, в(ъ) л(ѣ)тѡ ѯ҃ѕ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(варїа) к҃і҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceşti adevăraţi: Mariţa, fiica lui Sima, nepoata lui Toader Nănescul, şi verii ei, Fătul şi fratele lui, Sturdzea, fiii lui Filip, nepoţii lui Baliţa, şi verii lor, Gligor şi fratele lui, Ion Fărcaş, şi sora lor, Mălina, fiii Mălinei, nepoţii lui Fărcaş, şi vărul lor, Mircea Purcel surlariul, fiul Stanei, şi vărul lor, Dobroin voinicul, şi sora ei [1], Luşca, fiii Marăi, nepoţii Stanii, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, Moldova, ocina lor dreaptă, un sat pe Studeneţ, anume Năneştii.

Toate acele mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, însă să le fie în patru părţi: o parte din acel sat să fie Mariţei, fiica lui Sima, nepoata lui Toader Nănescul, iar altă parte din acel sat să fie verilor ei Fătul şi fratelui său, Sturdzea, fiii lui Filip, nepoţii lui Baliţa, a treia parte din acel sat să fie verilor lor, Gligor şi fratelui său, Ion Fărcaş, şi surorii lor Mălina, fiii Mălinei, nepoţiii lui Fărcaş, iar a patra parte din acel sat să fie vărului lor, Mircea Purcel surlariul, fiul Stanei, şi verilor lor, Dobroin voinicul şi surorii lui, Luşca, fiii Marăi, nepoţii Stanei, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să le fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru că este ocina lor dreaptă.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 17.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 119. Orig., perg. (31×44 cm.), pecete atirnată (şnur de mătase vişinie), stricată parţial, la margine, cu legenda: † Пⷱ⟨чат⟩ь Їѡ Стефань воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

Trei copii: una, după trad., adeverită de Divanul Apelativ al Ţării de Sus, la 1840 mai 22, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 1364 (Condica doc. familiei Sturza), f. 51 r.—v, alta, modernă, după o trad. veche defectuoasă, ibidem, p. 432—433. O menţ., fără dată, la Arh. St. Bucureşti, A.N., MMDCCI/10 (nr. 2).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/80.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl., Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1024—1029 (nr. 351).

EDIŢII: Rosetti, *Pămîntul*, p. 141 (nota; b) (rez., după orig.) şi p. 157—158 (n.2) (trad. veche); idem, *Originea clasei stăpînitoare*, p. 163—164 (n. 15) (copia din 1840 mai 22); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 52—54 (nr. XXVIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II; p. 226—227 (nr. 210) (trad. după orig.) şi p. 333 (facs.); *Ist. Rom.*, II, p. 519 (facs.).

---

[1] Greşit, pentru: его (lui).
[2] Greşit, pentru: имѣ.
[3] Rupt.
[4] Greşit, pentru: тѡт(ъ).

169 1495 (7003) ianuarie 17, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мѡлдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) ѕзрит(ъ) или чтѹчи его ѕслишит(ъ), ѡже тоты истинїи наши слѹги Ника и брат(ъ) его, Сава, с(ы)н(о)ве Жѹржа, и племенники нх(ъ), Гаврил(ъ) и братїм его, Їѡн(ъ) и Єремїа, и сестра нх(ъ), Бъла, с(ы)н(о)ве Їѡанъша, и племенники нх(ъ), Микоѹл(ъ) и сестра его, Федка, с(ы)нове Щефѹла, жаловали есмы нх(ъ) ѡсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвърдили есмы им(ъ) ѕ нашен земли, ѕ Молдавскои, нх(ъ) правоѹю ѡтининѕ села на Тѹтовѣ, на имѣ Полицѣнїи, где бил(ъ) Елашин(ъ), и, повыше, селище Томино.

Тое въсе выше писаное да ест(ъ) им(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) оѹрик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), али да соѹт(ъ) им(ъ) тая села на три части, им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и ѕнѹчатом(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѹчатом(ъ) нх(ъ), и працюѹрѣтом(ъ) нх(ъ) и въсемѕ родѕ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѕшено николиже, на вѣки.

И такѡж(е), прїндоша прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) ѕсими нашими мѡлдавскыми боѓаре, слѹга наш(ь) Гаврил(ъ) и сестра его, Магда, с(ы)нове Миклъша, и сестричичи нх(ъ), Сава и брат(ъ) гего, Ѡне, и сестра нх(ъ), Стана, с(ы)нове Нѣгинн, по нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѕжени, а ни приснловани, и продали свою правѕю ѡтининѕ, ѡт(ъ) нх(ъ) праваго ѕрика, ѡт(ъ) ѕрика ѡ(тъ)ца нх(ъ) Миклъша, нх(ъ) част(ь), шестоѹю част(ь) село ѡт(ъ) Полицѣни, на Тѹтова, где бил(ъ) Елашин(ъ), и, повыше, тиж(е) нх(ъ) част(ь) шестоѹю част(ь) селища Томина. Та продали слѹгам(ъ) нашим(ъ) Ника и братѕ его, Сави, с(ы)нове Жоѹржа, и племенником(ъ) нх(ъ), Гаврилѕ, и братїам(ъ) его, Їѡнѕ и Єремїи и сестра нх(ъ), Бъла, с(ы)н(о)ве Їѡанъша, и тиж(е) племенником(ъ) нх(ъ) Миклѕ и сестри его Федка, с(ы)нове Щефѹлови, за ѥ̃ злат(ъ) татарскиx(ъ).

www.dacoromanica.ro

И ѕставше наши слоугн, Ника н брат(ъ) его, Сава, н племенникн нх(ъ), Гаврил(ъ), н братїм его, Іwн(ъ) н Ѥремїм н сестра нх(ъ), Бъла, н племенникн нх(ъ), Микоул(ъ), н сестра его, Федка, та заплатнли ѕсн тотн внше писанїн пннѣзн, не злат(ъ) татарскнх(ъ), ѕ рѕки слоузѣ нашемѕ Гаврилѕ, н сестрн его, Магдн, с(ы)н(о)ве Миклъѕша, н сестрнчичем(ь) нх(ъ), Сава н братѕ его Ѡне н сестрн нх(ъ), Стана, с(ы)нове Нѣгнин, прмд(ъ) намн н прѣд(ъ) нашимн бошре.

Ино мы, вндѣвше нх(ъ) добрѕю волю н тwкмеж(ь) н полнюю заплатѕ, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмо дали н потвѣрднли слоугам(ъ) нашим(ъ) Ника н братѕ его, Сави, с(ы)нове Жѕржа, н племенникн нх(ъ), Гаврилѕ н братїам(ъ) его, Іwнѕ н Ѥремїм, н сестрн нх(ъ), Бъла, с(ы)нове Іwнъша, н племеннкwм(ъ) нх(ъ), Миклѕ н сестрн его, Федка, с(ы)нwве Щефѕла, таа прмд(ъ) реченам шестам част(ь) село wт(ъ) Полнцѣнн, на Тѕтова, где бнл(ъ) Блашин(ъ), н, повнше, тиж(е) шестѕю част(ь) wт(ъ) селнце Томнно, да сѕт(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрик(ъ) н съ въсем(ь) доходом(ь), нм(ъ), н дѣтем(ъ) нх(ъ), н ѕнѕчатом(ъ) нх(ъ), н прѣѕнѕчатом(ъ) нх(ъ), н працюурѣтwм(ъ) нх(ъ) н въсемѕ родѕ нх(ъ) кто сѣ нм(ъ) нзберет(ъ) наивлнжнїн, непорѕшено нниколнже, на вѣки.

И хотар(ъ) томѕ внше писаномѕ селѕ на нмѣ Полнцѣнїн, на Тѕтовѣ, где бнл(ъ) Блашин(ъ), н, повише, тое селнце Томнно, да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) ѕсих(ъ) сторон(ъ) по старомѕ хотарѕ, кѕда нз вѣка wжнвали.

И пак(ъ) хотар(ъ) тон шестон част(ь) село wт(ъ) Полнцѣнн, на Тѕтова, где бнл(ъ) Блашин(ъ), н, повнше, тнж(е) шестам част(ь) wт(ъ) селнце Томино, да ест(ъ) wт(ъ) ѕсего хотара шестам част(ь) н, wт(ъ) ннших(ъ) сторон(ъ), по старомѕ хотарѕ, кѕда нз вѣка wжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, внше писанаго, мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Алеѫандра н Богдана-Блада, н вѣра бошр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѕмн прѣкалаба, вѣра пана Болдора дѣwрнника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Мѕшата, вѣра пана Тоадера прѣкалаба Хотнне<ко>[1]го, вѣра пана Микотъ Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнника, вѣра пана Ѥремїм постелнника, вѣра пана Могнла чашнника, вѣра пана Фрѕнтеша столника, вѣра пана Петрика комнса, н вѣра ѕсих(ъ) боар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкых(ъ) н малнх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѕ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бїтн нашен Земли Мwлдавскон, тwт(ъ) вн нм(ъ) не порѕшнл(ъ) нашего даанїм н потвръжденїм, али вн нм(ъ) ѕтвърд<н>[1]ли н ѕкрѣ<пилн>[2], занѕже есмо нм(ъ) дали н потверъ[р]дили за цо ест(ъ) нх(ъ) правам wтнння н за цо wнн собн кѕпили за свон правїн пннѣзн.

И на болшѕю крѣпост(ь) н потвържденїе томѕ въсемѕ внше писаномѕ, велѣли есмы нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтѕлѕ логофетѕ, писати н нашѕ печат(ь) привѣснти к семѕ листѕ нашемѕ.

Пнсал(ъ) Мътен, ѕ Баслѕн, в(ъ) л(ѣ)·го ·хзг·, м(ѣ)с(м)ц.а геноуар(їа) зї.

⟨Pe partea interioară a îndoiturii de jos a pergamentului, încercare de pană a pisarului⟩: м(н)л(о)стїю б(о)жї(ю).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate slugi ale noastre Nica şi fratele său, Sava, fiii lui Giurgea, şi verii lor, Gavril şi fraţii lui, Ion şi Eremia, şi sora lor, Băla, fiii lui Ioanăş, şi verii lor, Micul şi sora lui, Fedca, fiii lui Ştefu̯l, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră,

www.dacoromanica.ro

în Moldova, ocina lor dreaptă, satul pe Tutova, anume Poliţenii, unde a fost Vlaşin, şi, mai sus, seliştea lui Toma.

Toate acele mai sus scrise să le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, însă să le fie lor aceste sate în trei părţi, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Şi, de asemenea, au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Gavril şi sora lui, Magda, fiii lui Miclăuş, şi nepoţii lor de soră, Sava şi fratele lui, One, şi sora lor, Stana, fiii Neagăi, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, din uricul tatălui lor Miclăuş, partea lor, a şasea parte din satul Poliţenii, pe Tutova, unde a fost Vlaşin, şi, mai sus, de asemenea partea lor, a şasea parte din seliştea lui Toma. Şi au vîndut slugilor noastre Nica şi fratelui său, Sava, fiii lui Giurgea, şi verilor lor, Gavril, şi fraţilor lui, Ion şi lui Eremia, şi surorii lor Băla, fiii lui Ioanăş, şi de asemenea verilor lor Micul şi surorii sale, Fedca, fiii lui Ştefu1, pentru 55 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Nica şi fratele său, Sava, şi verii lor, Gavril şi fraţii lui, Ion şi Eremia, şi sora lor, Băla, şi verii lor, Micul şi sora lui, Fedca, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 55 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Gavril şi ale surorii lui, Magda, fiii lui Miclăuş, şi ale nepoţilor lor de soră, Sava şi fratelui său One şi surorii lor Stana, fiii Neagăi, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Nica şi fratelui său Sava, fiii lui Giurgea, şi verilor lor, Gavril şi fraţilor lui, Ion şi Eremia, şi surorii lor Băla, fiii lui Ionăş, şi verilor lor, Micul şi surorii sale, Fedca, fiii lui Ştefu1, acea mai înainte spusă a şasea parte de sat din Poliţeni, pe Tutova, unde a fost Vlaşin, şi, mai sus, de asemenea a şasea parte din seliştea lui Toma, să le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi fiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris, anume Poliţenii, pe Tutova, unde a fost Vlaşin, şi, mai sus, al acelei selişti a lui Toma, să le fie lor din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac. Şi iarăşi hotarul acestei a şasea părţi de sat din Poliţeni, pe Tutova, unde a fost Vlaşin, şi, mai sus, de asemenea a şasea parte din seliştea lui Toma, să le fie din tot hotarul a şasea parte, şi, dinspre alte părţi, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefu1, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă le este ocină dreaptă şi pentru că şi-au cumpărat-o pe banii lor drepţi.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Vaslui, la anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 17.

⟨Pe verso, două însemnări din sec. XIX⟩: Pe Poliţiani; No. 1, după opis, a Poliţenilor.

Muzeul judeţean Argeş-Piteşti, Documente, nr. 1, Orig., perg., rupt la o îndoitură (38× 49 cm.), pecete atîrnată, cu conturul şi o optime din ea distruse (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Іw Стєфань воє⟨вода, гwсподар⟩ Земан Мwлдавскон.

Trei foto.: una la Arh. St. Bucureşti, Fotografii de documente, I/27, şi două la Inst. de ist. şi arh.: „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/81 a şi b.

O copie slavă după foto., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1019—1023 (nr. 350).

EDIŢII: Solomon — Stoide, *Un uric necunoscut*, p. 319—323 (text slav, după foto., şi trad., cu regestul greşit); *D.I.R.*, A, II, p. 227—229 (nr. 227) (trad. după Solomon — Stoide).

---

[1] Rupt.
[2] Omis.

170 1495 (7003) ianuarie 22, Vaslui.

† ⟨М⟩[1](н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) ли⟨ст⟩[2]wм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтючи оуслишит(ъ), wже прїидоущѣ, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) оусими нашими молдавскими боꙗре, ⟨слоу⟩[2]га наш(ь) пан(ъ) Мнхоул(ъ) Драгославь, с(ы)нъ Тоадера Негроула, и братаничѣ его, Настѣ, дочка Иванкова, и оунѫк(ъ) его, Лазwр(ъ) с(ы)нъ Петрики Негрилеск⟨оул⟩[2]а, и племенника его, Настѣ, дочка Їwна Негрилескоула, и племенники нх(ъ), Юрїи и сестра его, Мъроушка, с(ы)нwве Лѣхоула, оунѫкове Петр⟨а Ш⟩[2]онмарѣ, оусѝ оуноукове Негриловь бывшаго чашник(а), и продали нх(ъ) правѫю wтинноу, wт(ъ) оурика оурика нх(ъ) Негрилово бывшаго чашник(а), едно село на Тоутовѣ, на имѣ Поулпещїи, где был(ъ) жоуде Поулпе: та продали тое село Минка, дочщи Мнхъилъ Индрїескоула, за п̃ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оуставше Минка и заплати⟨лъ⟩[3] оусн тоти пинѣзи, п̃ злат(ъ), оу рукн паноу Мнхоулу Драгославу и братаничи его, Насти, и оунѫкоу его, Лазорѫ, и племенники его, Насти, и племенникwм(ъ) нх(ъ), Юрїю, и сестри его, Мъроушки, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) нашими молдавскими боꙗре.

Ино мы, видѣвше межи ними нх(ъ) доброн воли и тwкмежь и полною заплатоу, а мы, такwждере, и wт(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили Минки тое прѫд(ъ) реченное село на Тоутовѣ, на имѣ Поулпещїи, где был(ъ) жоуде Поулпе, да ест(ъ) ен wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) дхоdwм(ь), юн, и дѣтем(ъ) ен, и оуноучатwм(ъ) ен, и прѣоуноучатwм(ъ) ен, и працоурѣтwм(ъ) ен и въсемоу роду ен, кто сѣ ен изберет(ъ) наближнїи, непорѫшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) томоу выше писанномѫ селоу да ест(ъ) емоу[4] wт(ъ) оуснх(ъ) сторwн(ъ) по сторомоу хотарѫ, коуда нз(ъ) вѣка wживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воєводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Алеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра боꙗрь нашнх(ъ): вѣра пана Доумн пръкалаба, вѣра пана Бwлдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Моушата, вѣра пана Тоадера Хотинского, вѣра пана Минкотъ Нѣмецко⟨го⟩[3], вѣра пана

www.dacoromanica.ro

Чорторꙑвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрунтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра оуснѫ(ъ) боꙗр(ъ)[1] нашнѫ(ъ) молдавскиѫ(ъ), и великиѫ(ъ) и малнѫ(ъ).

Ꙗ по нашим(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнѫ(ъ) или wт(ъ) нашего родꙋ, или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бꙑти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы ион не порꙋшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы ион оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже есми ион дали и потвръдили, за цо wна собы кънила за свои правїн пинѣзи.

Ꙗ на бꙑлшоую крѣпост(ь) и потвръжденне томꙋ въсемꙋ выше писанномꙋ, велѣли есми нашемꙋ вѣрномоу панꙋ, Тъоутоулꙋ ло<го>[3]фетоу, писати и нашꙋ печат(ь) привѣсити к семꙋ листꙋ нашемꙋ.

Пис(а) Ꙗлеѣа, оу Бласѡн, в(ъ) л(ѣ)тѡ ҳз҃ѳ ген(арїе) кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră pan Mihul Dragoslav, fiul lui Toader Negrul, şi nepoata lui de frate, Nastea, fiica lui Ivanco, şi nepotul lui, Lazor, fiul lui Petrica Negrilesc<ul>[2], şi vara lui, Nastea, fiica lui Ion Negrilescul, şi verii lor, Iurie şi sora lui, Măruşca, fiii lui Leahul, nepoţii lui Petr<u Ş>[2]oimaru, toţi nepoţi ai lui Negrilă fost ceaşnic, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul unchiului lor Negrilă fost ceaşnic, un sat pe Tutova, anume Pulpeştii, unde a fost jude Pulpe; şi au vîndut acest sat Micăi, fiica lui Mihăilă Andriescul, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat Mica şi a plătit toţi aceşti bani, 80 de zloţi, în mîinile panului Mihul Dragoslav şi ale nepoatei lui de frate, Nastea, şi ale nepotului său, Lazor, şi ale verei lui, Nastea, şi ale verilor lor, Iurie, şi ale surorii lui, Măruşca, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală dintre ei şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit Micăi acel sat spus mai înainte, pe Tutova, anume Pulpeştii, unde a fost jude Pulpe, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, ei, şi copiilor ei, şi nepoţilor ei, şi strănepoţilor ei, şi răstrănepoţilor ei şi întregului ei neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să-i fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Fruntеş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea

www.dacoromanica.ro

noastră, ci să-ŕ întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit, pentru că şi-a cumpărat pe banii ei drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩ ianuarie 22.

Bibl. Acad., XL/11. Orig., perg. (32,5 × 33,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie) pierdută.

Trei rez.: unul, într-o carte de judecată din 1831, la Arh. St. Iaşi, CXXX/10 (nr. 1), altul, într-o mărturie boierească din 1832 mai 1, ibidem, DLXXXV/15, f. 1 v. (nr. 1), şi ultimul, într-o carte a Divanului Apelativ al Ţării de Jos din 1837 mai 24, pentru moşia Bulbuceni, ibidem, Tr. 1146, op.2, 1300, dos. 54, f. 490 v.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" -Iaşi, Fotografii, III/82.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩), f. 1033—1035 (nr. 353).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 56—58 (nr. XXX) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p.229—230 (nr. 212) (trad., după orig.).

---

[1] Lăsat loc liber pentru a se scrie ulterior iniţiala.
[2] Rupt.
[3] Omis.
[4] Greşit, pentru ѥи.

171 1495 (7003) ianuarie 22, Vaslui.

† Ⓜ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мѡлдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), не сим(ь) листѡмъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или чтѣчи его вслишит(ъ), ѡже прїиде, прад(ъ) намни прад(ъ) вснмы нашимы мѡлдавскыми бояре, Настѣ, непоата Минѫнила Боуѕѣ, и вноука ен, Ѧрина, дочка Хоусѣлова, по нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѫженн а ни присловании, и продали свою правоую ѡтнинѣ ѡт(ъ) нх(ъ) праваго врнка, ѡт(ъ) врнка вика нх(ъ) Минѫнила Боуѕѣ, четвъртаа част(ь) ѡт(ъ) село на Сѣратѣ, на имѣ Боуѕецїи, где бил(ъ) Бернчка; та продали слѣгам(ъ) нашим(ъ) Нѣгоулѣ Дѣмїа и братѣ его Бълошоу, за к̃ѣ злат(ъ) татарскых(ъ).

Ѫ вставше наши слоугн Нѣгоул(ъ) Доумїа и бр<атъ>[1] его, Бълош(ь), та заплатнли вси тоты вниіе писанїи пинѣзи, к̃ѣ злат(ъ) татарскнх(ъ), ѕ рѣкы Насти и оунѣка ен, Ѧрнин, непоти Минѫнила Боуѕѣ, прад(ъ) намн и прѣд(ъ) нашими бояре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) добрѣю волю и тѡкмеж(ь) и полнѣю заплатѣ, а мы, такѡждере, и ѡт(ъ) нас(ъ) есмо дали и потвърднли слѣгам(ъ) нашим(ъ) Нѣгѣлѣ Дѣмїа и братѣ его, Бълошѣ, тотоу прад(ъ) реченоую четвъртоую част(ь) ѡт(ъ) село на Сѣратѣ, на имѣ Кѣѕецїи, где бил(ъ) Бернчка, да ест(ъ) им(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) врнк(ъ) и съ въсем(ь) доходѡм(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и вноучатѡм(ъ) нх(ъ), и прѣвноучатѡм(ъ) нх(ъ) и правнѣрѣтѡм(ъ) нх(ъ) и въсемѣ родѣ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) извереть(ъ) наближнїи, непорѣшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) тон четвъртон част(н) ѡт(ъ) село на Сѣратѣ да ест(ъ) ѡт(ъ) всего хотара четвъртаа част(ь) и ѡт(ъ) иншнх(ъ) сторон(ъ) по старомѣ хотарѣ, кѣда из вѣка ѡживали.

И на то ест(ъ) вера нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниіе писанаго, мы, Стефана воевода, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бѡтар нашнх(ъ): вѣра пана Дѣмни пръкалаба, вѣра пана

www.dacoromanica.ro

Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѹла, вѣра пана Мѹшата, вѣра пана Тоадера Хотинского, вѣра пана Микотъ Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѹ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана <Ер>[1]емїѧ постелника, вѣра пана Могила <ча>[1]шника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѹсиҳ(ъ) бояр нашиҳ(ъ) <молдавск>[1]ыҳ(ъ), великиҳ(ъ) и малыҳ(ъ).

Я по нашем(ь) животѣ, <кто бѹ>[1]дет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашиҳ(ъ) или wт(ъ) нашего родѹ или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь <из>[1]берет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) ви им(ъ) не порѹшил(ъ) нашего даанїѧ и потвърженїѧ, али ви им(ъ) ѹтвърдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже есмо им(ъ) дали и потвърдили за иҳ(ъ) правоую слоужвѹ и за що <w>[1]ни соби коупили за свои правїи пинѣзи.

Я на волшоую крѣпост(ь) и потвърженїе томоу въсемоу више писанномоу, велѣли есмы нашемоу вѣрномѹ панѹ, Тъѹтѹлѹ логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал(ъ) Мътен, ѹ Баслѹи, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃зг҃, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(аріе) к҃в҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Nastea, nepoata lui Mihăilă Budzea, şi nepoata ei, Mărina, fiica lui Husul, de bunăvoia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, din uricul unchiului lor Mihăilă Budzea, a patra parte din satul anume Budzeştii, pe Sărata, unde a fost Bericica; şi au vîndut-o slugilor noastre Neagul Dumia şi fratelui său, Băloş, pentru 25 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre Neagul Dumia şi fratele lui, Băloş, şi au plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, 25 de zloţi tătăreşti, în mîinile Nastei şi ale nepoatei ei, Mărina, nepoatele lui Mihăilă Budzea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Neagul Dumia şi fratelui său, Băloş, acea a patra parte, înainte spusă, din satul anume Budzeştii, pe Sărata, unde a fost Bericica, ca să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei a patra părţi din satul de pe Sărata să fie din tot hotarul a patra parte şi din alte părţi, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac visticr, credinţa panului <Er>[1]emia postelnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră <cine>[1] va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea

www.dacoromanica.ro

noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă şi pentru că ei şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 22.

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 141. Orig., perg. (33×42 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată, cu legenda: † Печать Iw Стефань во вжда, гwсподар Земли Мwлдавскоѭ. Cu o trad. incompletă, avînd următoarea notă: „De pe sîrbie pe limba moldovenească s-au tălmăcit, duminică august 18, tocma în vremea sosirii la Gălata a mării sale Alexandru Nicolau Şuţul voevod, cînd au venit domn în Ţara Moldovei, la anul 1801, de polcovnicul Pavăl Debriţ ot Mitropolie".

Două foto·: una, la Arh. St. Iaşi, MXXXVIII/86, şi alta, la Inst. de ist. şi arh. „A D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/83.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1030—1032 (nr. 352).

EDIŢII: Melchisedek, *Chronica Huşilor*, p. 7 (rez. al editorului, cu data de zi: 20) şi p. 14—15 (nr. 2) (trad., după orig., cu lipsuri şi cu data de zi greşită: 20); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 54—56 (nr. XXIX) (text slav); ⟨Antonovici⟩, *Opis Huşi*, p. 61 (nr. 1) ⟨rez⟩; *D.I.R.*, A, II, p. 230—231 (nr. 213) (trad. după orig.).

---

[1] Rupt.

172 1495 (7003) ianuarie 22, Vaslui.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскоѭ. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), ѕсим(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтючи оуслишит(ъ), ѭже тоти истиниїи наши слоуги, Тодер(ъ) Юкаш(ь) и братаничь его, Фарко апрод(ъ), и сестри его, Дѡлкъ и Мъроушка, с(ы)нwве Петра Юкаша, и племенница нх(ъ), Аноушка, дочка Стани, и племенник(ъ) нх(ъ) Исаю, с(ы)нъ Wани Моустри, и племенникове нх(ъ), Андренка и братїа его, Iwн(ъ) и Тодерь, с(ы)нwве Илкини, и, тиж(е), племенник(ъ) нх(ъ), Жоуржа Боулпе, с(ы)нъ Мъроушкин(и), оусим(ъ) оуноуковwм(ъ) Ласлъwа глwбинка, жаловали есми нх(ъ) wсобною нашею м(и)л(о)стїю, дали и потвръдили есми им(ъ) оу нашен земли, оу Молдавскон, нх(ъ) права wтнина, села цю били дѣда нх(ъ) Ласлъwа глwбинка, на имѣ: Ласлъwаниїи, на Краковѣ, и Шербецїи, под(ъ) Каменем(ь) Краковѣ, и Моҳорицїи, пониже оустїе Пожерити, и, пониже, Дръгоецїи, на Добротворѣ, и, на Зелетинѣ, Петрецїи, и, оу twмже ҳотароу, село Плъчинтѣнїи, и Wпрешецїи, и Кръна и Ръкитнщоул(ъ). Тое въсе вниже писанное да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доуҳодwм(ь).

Или да соут(ъ) им(ъ) тоти села на три части: една част(ь) wт(ъ) тиҳ(ъ) сел(ъ) да ест(ъ) слоугам(ъ) нашим(ъ) Тодероу Юкашоу и братаничем(ъ) его, Фарко апроду и сестрам(ъ) его, Долкъ и Мъроушки, с(ы)нwвwм(ъ) Петра Юкаша, а дроугa част(ь) wт тѫҳ(ъ) сел(ъ) да ест(ъ) Аноушки, дочки Стани, самон, а третѣ част(ь) wт(ъ) тѫҳже сел(ъ) да ест(ъ) Исаю, с(ы)ноу Wани Моустри, и племенникwм(ъ) его, Андренка и братоу его, Iwноу и Тодероу, с(ы)нwвwм(ъ) Илкини, и, тиж(е), племенникоу нх(ъ), Жоуржи Боулпе, им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оуноучатwм(ъ) нх(ъ), и прѣоуноучатwм(ъ) нх(ъ), и прѣ[оу]цюурѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемоу родѫ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непороушено николиже, на вѣки.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ хотар(ъ) тнм(ъ) оуснм(ъ) выше писаннм(ъ) селам(ъ) да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) оуснх(ъ) сторwн(ъ) по старомоу хотароу, коуда нз(ъ) вѣка wживали.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефанъ воевод, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwвъ г(о)с(по)д(ст)ва мн, Ꙗлеѯандра и Бwгдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Доумн пръкалаба, вѣра пана Бwлдора дворнка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Моушата, вѣра пана Тоадера Хотинского, вѣра пана Мнкотъ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторwвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фроунтеша столника, вѣра пана Петрика комнса и вѣра оуснх(ъ) бояр(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Ꙗ по нашнм(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родоу нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог(ъ) нзберт(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы нм(ъ) н(е) порoушил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы нм(ъ) оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже есмн нм(ъ) дали и потвръднли за нх(ъ) правѯю слоужбѯ и за цо ест(ъ) нм(ъ) права wтннна.

Ꙗ на бwлшоую крѣпост(ь) и <потвр>[1]ъжденїе томоу въсемоу выше писанномоу, велѣли есмн нашему вѣрномоу жоупаноу, Тъоутоулѯ логофетоу, писати и нашоу печат(ь) прнвѣснти к семоу листоу нашемоу.

Писал(ъ) Ꙗлеѯа, оу Баслоун, в(ъ) л(ѣ)тw хѯѓ, м(ѣ)с(ѧ)ца ген(варїа) к҃в.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate slugi ale noastre, Toader Iucaş şi nepotul lui de frate, Farco aprod, şi surorile lui, Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, şi vara lor, Anuşca, fiica Stanei, şi vărul lor, Isaiu, fiul lui Oană Muste, şi verii lor, Andreico şi fraţii lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărul lor, Giurgiu Vulpe, fiul Maruşcăi, toţi nepoţi ai lui Laslău globnic, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, Moldova, ocina lor dreaptă, satele care au fost ale bunicului lor Laslău globnic; anume: Lăslăoani, pe Cracău, şi Şerbeştii, sub Piatra Cracăului, şi Mohorîţii, mai jos de gura Pojorîtei, şi, mai jos, Drăgoeşti, pe Dobrotvor, şi, pe Zeletin, Petreştii, şi, în acelaşi hotar, satul Plăcintenii, şi Oprişeştii, şi Cîrna şi Răchitişul. Toate acele mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul.

Însă să le fie acele sate în trei părţi: o parte din acele sate să fie slugilor noastre Toader Iucaş şi nepoţilor lui de frate, Farco aprod şi surorilor lui, Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, iar o altă parte din acele sate să fie Anuşcăi, fiica Stanei, singură, iar a treia parte din acele sate să fie lui Isaiu, fiul lui Oană Mustea, şi verilor lui, Andreico şi fraţilor lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărului lor, Giurgiu Vulpe, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să le fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa

www.dacoromanica.ro

panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fi domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentru că le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă și pentru că este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna ianuarie 22.

Bibl. Acad., XL/12. Orig., perg. (35×45 cm.), pecete atîrnată (șnur de mătase vișinie), pierdută.

Patru trad.: una, incompletă, din sec. XVIII, și alta, tot incompletă, din 1762 (7270) aprilie 24, ibidem, CLVIII/9 a și b, a treia, din 1830 decembrie 28, de Hrisanth ieromonah de la Sfîntul Sava, ibidem, XVIII/137, și ultima, cu data de zi: 25, de Neculai Teni jitnicer, încredințată de Divanul apelativ al Țării de Jos la 1840 aprilie 6, cu mențiunea că pecetea lipsește, ibidem, CLVII/9: o copie modernă după aceasta din urmă, la Arh. St. București, ms. nr. 1252 (Copii particulare), f. 41 r—42 v.: altă copie, din prima jumătate a sec. XIX, după trad. din 1830 decembrie 28 „neîncredințată", „fiindcă nu s-au găsit întocmai după orighinal", la Arh. St. Iași, Tr. 1765, op. 2014, dos.3, f. 202. Șapte rez.: unul, într-o carte de judecată din 1827 martie, la Arh. St. Iași, XXVIII/32, al doilea, dezv., după trad. din 1830 decembrie 28, într-o carte de judecată din 1835 iunie 15, ibidem, Divanul domnesc, Tr. 289, op. 317, dos. 57, f. 55, al treilea, cu data de zi greșită: 3, în aceeași carte de judecată, f. 57, al patrulea, dezv., după trad. din 1830 decembrie 28, într-o anafora din 1841, ibidem, Anaforale, nr. 39, f. 42, al cincilea, avînd doar data de an, într-un jurnal din 1835 mai 13, ibidem, Tr. 1146, op. 2, 1300, dos. 50, f. 176 v., al șaselea, într-o carte a Divanului Apelativ al Țării de Jos, din 1837 decembrie 14, ibidem, dos. 55, r. 514 v. (nr. 4), și al șaptelea, ibidem, f. 526 r. (nr. 3).

O foto, la Inst. de ist. și arh. „A. D Xenopol" — Iași, Fotografii, III/84.

O copie slavă, trad. și comentariu, în care se reproduce și copia rom. din prima jumătate a sec. XIX, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1036—1041 (nr. 354).

EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 235 (nr. 2/1) (menț., avînd numai data de an, dintr-o carte a Divanului din 1827 martie); XXII, p. 393—395 (trad. din 1840 aprilie 6, cu data de zi: 25); XXV, p. 17—18 (trad. din 1762 (7270) aprilie 24, cu multe erori și cu data de lună și de zi greșită: aprilie 24); Ghibănescu, *Surete*, I, p. 226—228 (nr. 44) (trad. veche, după *Ms. Surete*, VII, f. 23, cu unele abateri); idem, *Doc. slavone*, p. 281—282 (nr. XV) (aceeași trad.); idem, *Din domnia lui Ștefan cel Mare*, p. 54—55 (nr. XV) (aceeași trad.); Rosetti, *Pămîntul*, p. 141, nota (b) (rez. al editorului, după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 58—60 (nr. XXXI) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 231—232 (nr. 214) (trad. după orig.) și p. 335 (facs.).

---

[1] Rupt și șters.

173 ⟨1495 (7003)⟩ ianuarie 23.

Suret de pe uricu vechiu sîrbescu de la Stefan vodă, din let...[1] ghenar 23.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Stefan voevod, domnul Țării Moldaviei. Facem știre, cu această carte a noastră, tuturor cui va căuta spre dînsa sau cetindu-se va auzi, deci viind înaintea noastră și înaintea boerilor noștri ai Moldaviei, mari și mici. Nastea, nepoata lui Mihail Buză, și nepoata ei, Mărina, fiica lui Husul, de a lor bunăvoe, de nimine silite, nici asuprite, au vîndut a lor dreaptă moșie din dret strămoșescul lor uric, din uricul...[2] o bucată de de pămînt pe Sărata, parte ce iaste din Ialan și ce iaste pe din gios de tîrgul

www.dacoromanica.ro

nostru Huşii, ce iaste pe Drislaveţu, aceia au vîndut-o slugilor noastre Leoa şi fratelui său, lui Pétru, dreptu 40 zloţi tătărăşti.

Şi sculîndu-se slugile noastre Leo şi fratele său, Pétru, au plătit acei bani de mai sus arătaţi, 40 zloţi tătărăşti, în mîinile Nastei, nepoatei lui Mihail Buză, şi a nepoatei ei, Marinei, fiicii Husului, înainte noastră şi înainte boerilor noştri a Moldavici.

Deci noi, văzînd între dînşii bună învoială şi tocmală şi plată deplin, aşăjderea şi de la noi le-am dat şi le-am întărit slugilor noastre, lui Leoa şi fratelui său, lui Petru, acea de mai sus arătată o bucată de pămînt ce iaste pe Sărata, parte ce iaste din Ialan şi ce iaste pe din gios de hotarul tîrgului nostru Huşii, pe Drislavăţ. Deci dar să le fie de la noi uric, cu tot venitul, lor, şi fiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi prestrănepoţilor lor şi la tot neamul lor care se va alege mai aproape, nestrămutat nici odănoară, în veci.

Dar hotarul acei bucăţi de pămînt să fie din hotarul tîrgului nostru Huşi valea[3], dar de printr-alte părţi după hotarul cel vechiu, pe unde au apucat de au stăpînit din veci.

Şi spre aceasta iaste însuşi credinţa domnii mele de mai sus arătat, noi, Stefan voevod, şi credinţa preaiubiţilor fiilor noştri, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boerilor noştri ai Moldovei, mari şi mici...[4].

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn în pămîntul nostru al Moldovii, din fii noştri sau din niamul nostru sau ori pe cine va alege Dumnezeu să fie domn pămîntului nostru a Moldovii, acela să nu strice dania şi întăritura noastră, asupra cumpărăturii lor, ci mai vîrtos să le dea şi să le întărească cumpărătura lor, fiindcă şi noi li-am dat şi li-am întărit pentru a lor dreaptă şi credincioasă slujbă cătră noi.

Şi pentru mai mare tărie şi întăritură tuturor acelor de mai sus scrise, am poroncit cinstitului credincios boerului nostru, d(umi)sale Tăutul [vel] logofăt, să scrie şi pecetea noastră să o lege cătră această carte a noastră.

S-au scris în Huşi[5], de Şandru.

S-au tălmăcit din limba sîrbească pe limba moldovenească în cît s-au putut cunoaşte slovele, fiind uric vechiu şi în multe locuri rupt, de mine, Ioniţă Stamati biv vel căpitan z(a)[6] darabani, diiac de divan g(os)[6]pod şi tălmăcitorul Departamentului pricinilor străine. 1798 noemvri 4.

După Ghibănescu, *Surete*, I, p. 82—84. Trad. Altă trad., din 1798, verificată de polc. Pavel Debrici de la Mitropolie, care a tăiat cu o linie data: „6901 ghenar 23", lăsînd menţiunea „fără valet", la Arh. St. Iaşi, DCLVIII/1. Două copii: una din a doua jumătate a sec. XVIII, de Ioniţă Raţă, după trad., din 1756 (7265) septembrie 1, de Ion gramatic, cu data: 7010 (1502) ianuarie 23, la Arh. St. Bucureşti, Episcopia Huşi, XLVI/1, şi alta de Ioan căpitan de darabani, după trad. din 1801 ianuarie 12, de polc. Pavel Debriţ de la Mitropolie, cu data: ianuarie 23 şi cu menţiunea că văleatul „lipseşte", ibidem, XLI/20.

ALTE EDIŢII: Melchisedek, *Chronica Huşilor*, p. 16—17 (o contopire a copiei după trad. din 1756 septembrie 1 — cu data anului cînd s-a făcut trad. socotită greşit: 1757 — cu trad. din 1798); Ghibănescu, *Surete*, I, p. 71—74 (trad., din a doua jum. a sec.XVIII, cu data 7010 (1502) ianuarie 23 şi cu variantele, în note, a trei copii, din care una cu aceeaşi dată ca şi a trad., alta cu văleatul 7042 şi ultima fără văleat, toate după *Ms. Surete*, VIII, 237) şi p. 79—80 (trad. din a doua jumătate a sec. XVIIII, cu data: 7042 ianuarie 23 şi cu falsificarea hotarnicii şi a sfatului domnesc, după *Ms. Surete*, VIII, 239); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 189—191 (nr. XCIV) (o contopire, incompletă, a copiei după trad. din 1756 cu o trad. din 1798 noiembrie 4, ultima — după Ghibănescu); ⟨Antonovici⟩, *Opis Huşi*, p. 48 (nr. 28) (rez., după o copie cu data: ianuarie 23 şi cu data facerii copiei (1799) pusă în locul datei de an a documentului) şi p. 59—60 (plic 5, nr. 4) (rez.); *D.I.R.*, A, II, p. 232—233 (nr. 215) (trad. după I. Bogdan).

Data de an a acestui doc. (7010), înregistrată în unele trad. şi copii, este greşită, deoarece Alexandru, fiul lui Ştefan cel Mare, menţionat în act, era mort încă de la 25 iulie 1496.

www.dacoromanica.ro

În a doua jumătate a sec. XVIII şi în primul an al sec. următor, cînd s-au făcut toate traducerile şi copiile menţionate mai sus, originalul era „in multe locuri rupt", după cum se menţionează in cea mai bună trad. a lui, cea pe care o reeditäm mai sus; din această cauză, unii traducători au citit fie 6901, fie, chiar 7042, iar alţii, neputind citi anul, nu l-au înregistrat, ci au menţionat că acesta „lipseşte" sau că doc. e „fără velet" (asupra datei de lună şi de zi nu există nici un dubiu, toţi traducătorii înregistrînd ianuarie 23) (v. mai sus). Cum însă la 22 ianuarie 1495 (7003), aceleaşi Nastea şi Marina vindeau o parte dintr-un alt sat pe Sărata (v. doc. nr. 171), actul de mai sus nu poate data decît din aceeaşi vreme, confuzia, în scrisul slavon, intre 7010, data pe care o înregistrează majoritatea trad. şi copiilor, şi 7003 fiind foarte posibilă (într-un doc. deteriorat, r (3) se poate lesne confunda cu ї (10); cf. şi *D.I.R.*, A, II, p. 233).

[1] În copia după trad. din 1801 ianuarie 12 se menţionează: „a căruia leat lipseşte".

[2] Urmează, între paranteze, menţiunea traducătorului: „lipsă; nu se cunoaşte de la ce domn au fost uricu acel mai dinainte".

[3] La sfîrşitul copiei după trad. din 1801, nota: „valea; acel cuvînt, valea, după cum arată în uric (ѧѳѧѕ) păzind chiriolexia, apoi aşa trebueşte să se zică: vale, iar păzind noi cia de sus, unde zice că din gios de hotarul tîrgului nostru Huşii, apoi trebueşte să se zică: valea in gios sau la vale".

[4] Aşa în textul editat.

[5] La data emiterii actului, domnul se afla la Vaslui (cf. doc. precedent şi cel următor). Cum însă în acest doc. este vorba de Huşi, traducătorul, în condiţiile in care doc. era deteriorat, a pus ca loc de emitere a actului tot Huşii (cf. şi *D.I.R.*, A, II, p. 233, n.4).

[6] Parantezele lui Ghibănescu.

174 1495 (7003) ianuarie 24.

7003 ⟨1495⟩ ghenar(ie) 24.

... Hrisovul domnului Stefan v(oie)v(o)d, prin cari au întărit stăpîniria lui Petrea şi surorii lui, Mariea, pe giumătate de sat de pe Elan, unde au fost Ionaş Tricolescu, cumpărată de tatăl lor, Crăciun, de la Giurgea, fratile Cristii celui Negru.

Asămine au mai întărit stăpînirea numiţilor mai sus şi pe ceialaltă giumătate de sat de alături, cumpărată de la Toma, fiiul lui Ivaşco Tricolescu, ce au fost răscumpărată de tatăl său, Ivaşcu Tricolescu, de la Giurgea, fratele Cristii celui Negru, intregindu satu tot cu acest hrisov.

Bibl. Acad., CCXXVIII/42 (nr. 1). Rez. după „tălmăciria preotului Ioan Arbanul din limba sîrbască", in „însămnare de documentile moşii Sălceni, din ţinutul Fălciului", din 1852 iunie 1.

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 235 (nr. 217) (acelaşi rez.).

175 1495 (7003) ianuarie 24, Vaslui.

Suret de pi ispisocul vechi sîrbescu de la Ştefan voevod, domn Ţării Moldoviei, scris de Şendre Cîrjă, în Vaslui, la let 7003 ⟨1495⟩ ghenar 24, care ispisoc fiind rupt în patru bucăţi şi ştersu, precum să vedi, di abe s-au putut alegi acesti cuvinte, cari mai gios sînt scrisă.

Înştiinţare facem, prin această carti a noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei, sau o vor auzi cetindu-să, pentru această adivărată Magda, fata Mihului, ficioru lui Cananov, fratele dumisali Negrila[1],...[2] şi credinciosul d(umnea)-lui Costea, fratili dumisali a lui Toader a pisariului nostru, ficiorul. . . [2], nepoţii a lui Drăguşan, ficiorul . . . [2], nepotu Negrilăi [3], şi rudile lor, Ioan şi surorile

www.dacoromanica.ro

lui...[2], ficiorii ⟨Pîntei şi⟩[4] Iacuşăi[5], aşijderea Fedcu[6], şi sora lui[7], Marica[8], ⟨şi Ghinda⟩[4], toţi(i) nepoţ(i) a lui Sima Rugin(ă), ⟨şi Done, fiica⟩[9] Nastasiei[10], nepoata Marinei, că de nimin(i) nesîliţi(i), nici asupriţ(i), ci de a lor bunăvoie ş-au înpărţit ei între dînşii, dinaintea noastră şi dinaintea tuturor boerilor noştri, a mari şi mici, satul de slujire de la moşul domnie(i) meli, ⟨Alexandru⟩[9] voevod, anumi Todirenii . . . [11], pi Bîrlad, unde au fost Iacuş Mihu . . . [2], şi satu Liudeştii, pe Bîrlad, şi Brezăştii[12], pe Bîrlad, şi, pe Nistru, în gura Zăharnei, satu anumi Zăharna . . . [2] şi satul . . . [2], unde au fost Zlatariul vătămanul, . . . [2] şi satul Horodiştea . . . [2], în gura . . .[2], unde au fost Jaza vătămanul.

Deci şi noi, văzînd a lor de bunăvoe înpărţăli, ci ş-au înpărţit ei între dînşii, de bunăvoe, noi, aşijderea, şi de la noi le-am dat şi le-am întărit lor mai susăle numite sate . . . [1] şi satul Ircoviţăi.

Şi spre aceasta este credinţa domniei meli de mai sus numit, noi, Stefan voevod, şi credinţa tuturor boierilor noştri a Moldaviii, ai mari şi mici.

Şi spre mai mare tărie şi întăritura tuturor acelor de mai sus scrisă, am poroncit credinciosului boeriului nostru, dumnealui Tăutu logofăt, să scrie şi pecetea noastră să o legi cătră aciastă adivarătată carte a noastră.

Din limbă sîrbască s-au tălmăcit di Costandin Diiac pitar, în Eşi, 1809 iuni 25.

S-au scos întocmai de pi tălmăcire. Gubernschi reghistrator Feodor Zatic.

Giudecătoriea politicească a Oblastii Basarabiei.

Pentru că copiia aceasta, scoasă de pe tălmăcirea în limba moldovenească a ispisocului sîrbesc di la Stefan voevod, după posleiduire, aflîndu-să întocmai cu aceiaş, s-au încredinţat di cătră aciastă giudecătorie, cu iscălitura unui cilen a presudstvii şi punirea peceţii împărăteşti.

În Chişinău, anul 1824, luna mart, 24 zile. Secretari, Barbu; sovetnic, Pavăl Măcărescu.

Arh. ist. de stat-Chişinău, Fond 220, Registrul I/21. Copie, după trad., în Condica de doc. a familiei Roşca; cu o trad. rusă juxtapusă, din aceeaşi vreme.

O copie, după Boga (v. EDIŢII) şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1042—1044 (nr. 355).

EDIŢII: Boga, *Doc. din sec. XV*, p. 91—92 (nr. XIII) (aceeaşi copie); idem, *Doc. basarabene*, IV, p. 13—14 (nr. XIII) (aceeaşi copie); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 189—190 (nr. 55) (copie, după Boga); *D.I.R.*, A, II, p. 234 (nr. 216) (copie, după Costăchescu); *Moldova*, II, p. 205—207 (nr. 65) (copia din 1824, cu caractere ruseşti, şi trad. rusă a editorilor).

---

[1] În loc de: „Negrea" (cf. doc. nr. 127).

[2] În copie: „lipsă" (menţ. copistului).

[3] În loc de: „lui Negrea" (cf. doc. nr. 127).

[4] Întregit de M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 189.

[5] Greşit, pentru „Vlaşin" (cf. M. Costăchescu, *loc. cit.*).

[6] În loc de: „Fedca" (*cf. ibidem*).

[7] Greşit, pentru „ei" (cf. *ibidem*).

[8] În loc de: „Mărina" (v. doc. nr. 179).

[9] În copie: „lipsă"; întregit de M. Costăchescu, *loc. cit.*

[10] În loc de: „Nastei" (v. doc. nr. 179).

[11] În copie: „lipsă cîteva cuvinte" (menţ. copistului).

[12] Corectat de M. Costăchescu, *op. cit.*, p. 190, în „Birzăştii".

www.dacoromanica.ro

7003 ⟨1495⟩ ghenar 25.

Ispisocul domnul Ştefan v(oie)v(o)d . . . [1] întăritori lui Vana Petrescul şi fratili său, lui Stan, pi una giumătati di sat di Cucoşeri, pi Stemnic, undi au fost Oance, cutul cel din sus, pe care l-au cumpărat aceşti di mai sus di la Ilieş, nepot de fiu a lui Anuş [2] Negrescul, drept 60 zloţ(i) tătăraşti.

Iar hotarul aceştii giumătăţi di sat să fii din tot hotarul giumătati, iar dispre alti părţi după hotarul cel vechi, pe undi din vechi au stăpînit.

Arh. St. Iaşi, Anaforele, nr. 18, f. 48 v. (nr. 1). Rez. din 1838 aprilie 20.
O copie a aceluiaşi rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1045 (nr. 356).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 62 (nr. XXXII) (rez. al editorului după rezi din 1838 aprilie 20); *D.I.R.*, A, II, p. 235 (nr. 218) (rez., după I. Bogdan).

---

[1] Urmează: „cu tălmăcirea lui".
[2] În loc de: „Ianuş".

177 1495 (7003) februarie 3, Iaşi.

† М(и)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменнто чнним, нс сим нашим лнстwм, въсѣм кто на нь възрит нли его чтоуч оуслышит, wже пріндоша, прѫд намн н прѣд нашнмн мwлдавскымн болре, велнкымн н малымн, слоуга нашн Іwнь Боуѕь н сестра его, Дръгълинь, оунѫкове попа Сколофендїе, н дроугїн Іwнь, сынн Баснлїевь, н племенпкы его, Пътрь Гълць н сестра его, Моуша, оунѫкове попа Драгомира, по нх доброн волн, нпкымь непонѫженн, а нн прнсилованн, н продали свсю правсю wтнпноу, wт своего праваго н пнтомаго оурнка, едино село, на Жнгълїе, на нмѣ Додецїн, где быль Щефань, пониже Тъмъшела[1]; та продали слоугамь нашнмь, Пьтюль н братоу его, Петрн, н сестрн нх, Дръгълнпн, н племеннкомь нх, Тоадероу н Нпкоарь, н оунковн нх, Негрнлъ Меделѣнѫль, за р̃ злать татарскых. И оуставше нашн слоугн, Пьтюль н брать его, Петръ, н сестра нх, Дръгълинь, н племеннкове нх, Тwадерь н Некоарь, н оунко нх, Негрнль Меделѣноуль, та заплатнли оусе нсполна, тоты выше писанныи пнѣзн, р̃ златн татарскых, оу рѣкы слѧзѣ нашемоу Іwноу Боуз, н сестрн его, Дръгълнпн, оукоукwкомь попа Сколофендїа, н дроугомоу Іwноу, сыноу Баслїевоу, н племеннкwмь нх, Пътроу Гълцоу н сестрн его, Моуш, оунѫковwмь попа Драгомнра, прѫд намн н прѫд нашимн мwлдавскымн болре. Ино мы, вндѣвше меже нпмн нх доброн волн н токжеж н полноую заплатоу, а мы, такождере, н wт нась есмы дали н потвръднли слоугамь нашнмь, Пьтюлоу н братоу его, Петрн, н сестрн нх, Дръгълнпн, н племеннкwмь нх, Тоадероу н Некоарь, н оунковн нх, Негрнль Меделѣноуль, тое прѣд реченное село, цю ест на Жнгълїн, на нмѣ Додецїн, где был Щегфань, н цю ест пониже Тъмъшела[1], како да ест нм wт нас оурнкь н съ въсем доходоwм.

Йли да ест нм тое село на четнрн частн: една част wт того село да ест слоугамь нашнмь Пьтюль н братоу его, Петрн, н сестрн нх, Дръгълнпн, а дрѫгаа част тогож села да ест Тоадероу самомоу, а третаа част тогож села да ест Нпкоарь самомоу, а четврьтаа част тогож села да ест оунковь нх Негрнль Меделѣноуль самомоу, нм, н дѣтемь нх, н оунѫчатом нх, н прѣоунѫчатwм нх, н прѣцѫрѣтwм нх н въсемоу родѫ нх, кто сѣ нм взбереть нанближнїн, непороушенно нкочиже, на вѣкы.

www.dacoromanica.ro

† Хотар томъ выше писанномоу селъ да ест, wт оусѣх сторwнн, по старомъ хотарѣ, кѣда нз вѣка wживали.

<Ѩ на то ест вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва>[2], выше писаннаго, мы, Стефан воевод, н вѣра прѣвѣзлюбленыѣ с(ы)н(о)въ г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯан<дра н Богдана-Елада, и>[1] вѣра вояръ нашыѣ: в<ѣра пана Дѣма паркалава, в>[2]ѣра пана Болдоура дворнпка, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Мѣшата, <вѣра пана Тоадера пръкала>[2]ва Хотн<нского, вѣра пана Микотъ Немецкого, вѣра пана Чорторовского, в>[2]ѣра пана Шандра <Новоградского, вѣра пана Клънъоу с>[2]пътарѣ, вѣра пана <Исака внстерннка>[2], <вѣра пана Ѳремїа постелника>[3], <вѣра пана>[2] Мохнла чашнпка, вѣра пана Фрѣнтеша <столнпка, вѣра пана Петрпка комиса>[2] н вѣра въсѣх боляре <нашнх молдавскыѣ, велнкыѣ н малыѣ.

Ѩ[4] по нашнм животѣ>[2], кто бѣдет г(о)с(по)д(а)рь нашен земли, wт дѣтен нашнх нли wт нашего родъ нли <пак боуд кого Б(ог)ъ нзберет г(о)сп(о)д(а)рем быти на>[2]шек Земли Мwлдавскон, тотъ бы емъ не порѣшнль нашнго даанїе н потвръжденїа, дли бы нм <оутвръдпл н оукрѣпил>[2], занѣже есмы нм дали н потвръдили за що wни соби кѣпили за свон правїн пнѣзн.

Ѩ на болшоую крѣпост н потвръжденїе томоу въсемоу выше писанномъ, велѣли есмы нашемъ жѣпанѣ, Тъѣтѣлови логофетоу, писати н нашоу печать прнвѣсптн к семоу листъ нашемъ.

Писал Шандръ Крьже, оу Ѩсwх, в(ъ) л(ѣ)то ҂ѕ҃г, м(ѣ)с(ѧ)ца февръар ѳ҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră, Ion Budză şi sora lui, Drăgălina, nepoţii popii Scolofendie, şi alt Ion, fiul lui Vasilie, şi verii lui, Pătru Gîlţ şi sora lui, Muşa, nepoţii popii Dragomir, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul şi propriul lor uric, un sat pe Jigălie, anume Dodeştii, unde a fost Ştefan, mai jos de Tămăşel[1]; şi au vîndut slugilor noastre Pătiul şi fratelui său, Petrea, şi surorii lor, Drăgălina, şi verilor lor, Toader şi Nicoară, şi unchiului lor, Negrilă Medeleanul, pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Pătiul şi fratele său, Petru, şi sora lor, Drăgălina, şi verii lor, Toader şi Necoară, şi unchiul lor, Negrilă Medeleanul, şi au plătit deplin toţi acei bani mai sus scrişi, 100 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Ion Buză şi ale surorii lui, Drăgălina, nepoţii popii Scolofendie, şi ale altui Ion, fiul lui Vasilie, şi ale verilor lor, Pătru Gîlţ şi ale surorii sale, Muşa, nepoţii popii Dragomir, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd între dînşii buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Pătiul şi fratelui său, Petru, şi surorii lor, Drăgălina, şi verilor lor, Toader şi Necoară, şi unchiului lor, Negrilă Medeleanul, acel sat, mai înainte spus, care este pe Jigălia, anume Dodeştii, unde a fost Ştefan, şi care este mai jos de Tămăşel, ca să le fie lor de a noi uric şi cu tot venitul.

Însă să le fie acel sat în patru părţi: o parte din acel sat să fie slugilor noastre Pătiul şi fratelui său, Petrea, şi surorii lor, Drăgălina, iar altă parte din acelaşi sat să fie lui Toader singur, iar a treia parte din acelaşi sat să fie lui Nicoară singur, iar a patra parte din acelaşi sat să fie unchiului lor Negrilă Medeleanul singur, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie, din toate părţile, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

⟨Iar la aceasta este credinţa domniei noastre⟩[2], a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexan⟨dru şi Bogdan-Vlad, şi⟩[2] credinţa boierilor noştri: credinţa ⟨panului Duma pîrcălab⟩[2], credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, ⟨credinţa panului Toader pîrcăla⟩[2]b de Hoti⟨n, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi⟩[2], credinţa panului Şandru ⟨de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău s⟩[2]pătar, credinţa panului ⟨Isac vistier⟩[2], ⟨credinţa panului Eremia postelnic⟩[3], ⟨credinţa panului⟩[2] Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş ⟨stolnic, credinţa panului Petrică comis⟩[2] şi credinţa tuturor boierilor ⟨noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră⟩[2], cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau ⟨iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn⟩[2] al ţării noastre, Molova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să le ⟨întărească şi să le împuternicească⟩[2], pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă ei şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit jupanului nostru, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Iaşi, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna februarie 3.

După M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 193—194. Text slav, după Ghibănescu, *Ms. Surete*, XVII, f. 321 (copie după orig.); trad. editorului, *ibidem*, p. 194—196.

O copie din 1783 martie 29, de Ion Temotin, după o altă copie de pe o trad. de Ghecrghe Evloghie, cu data greşită: 6983 ⟨1475⟩ martie 11, la Arh. St. Iaşi, Tr. 704, op. 4, 786, dos. 25, f. 120 r—v. Trei rez.: unul, din 1823 noiembrie 29, ibidem, DLXXIX/21, f. 2 r. (nr. 1), şi altul, lacunar, din 1824 aprilie 15, după o trad. din 1783 martie 27, ibidem, Condica K, nr. 380, f. 130 v. (nr. 1), şi ultimul, incomplet, într-un jurnal din 1835 februarie 1, ibidem, Tr. 1146, op. 2, 1300, dos. 50, f. 31 r. O menţ., în copia unui doc. din 1794 noiembrie 19, ibidem, MLXII/108. O copie slavă, de I. Bogdan, după Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 184—185, la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 188—191.

O copie slavă, după *Ms. Surete*, VII, f. 321, alta după copia din 1783 martie 29, trad. şi comentariu[5], la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan ce Mare*⟩, f. 1056—1060 (nr. 358).

ALTE EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 184—187 (nr. CXXXIX) (text slav şi trad., după *Ms. Surete*, XVII, f. 321); XVIII, p. 163—164 (nr. 104) (trad. prescurtată, cu unele greşeli, dintr-o anafora din 1820 octombrie 15, după o copie din *Ms. Surete*, XVI, f. 619); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 196—199) (nr. CX) (copie din ⟨1783 martie 29⟩, cu data: 6983 ⟨1475⟩ martie 11, cu comentariu asupra acesteia — cf. şi vol. II, p. 498 — şi cu corectarea tacită a unor greşeli); *D.I.R.*, A, II, p. 235—236 (nr. 219) (trad. după ms. nr. 5234 de la Bibl. Acad.).

[1] În trad. prescurtată publicată de Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 163: „Tămăşeni".
[2] Parantezele lui M. Costăchescu.
[3] Întregirea noastră.
[4] La M. Costăchescu, greşit: и (cf. Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 185).
[5] Cu menţinuea că „s-ar putea să fie documente deosebite".

178 1495 (7003) februarie 4, Iaşi.

† Μ(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменитω чиним(ъ), нс сим(ь) листωм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на и(ь) взрит(ъ) или чтѣчи его вслишит(ъ),ωже пріидоша, прѣд(ъ) нами

www.dacoromanica.ro

и прд(ъ) ѕснмн нашнмы мѡлдавскнмн бояре, великнмы и малнмн, слѹга наш(ь) Ивн(ъ) Бѕъ и сестра его, Дръгълннъ, оуѕкове попа Сколофендїѧ, и дрѹгїн Ивн(ъ), с(ы)нь Васнлневь, ѕнѣкь попа Драгомнра, по нх(ъ) доброн волн, нникм(ь) непонѹженн, а ни прнсловани, и продали свою правѹю штннѹ, шт(ъ) своего правого ѹрнка, едно село на Йланѣ, на нмѣ ѕ Салче, межи Іванышь Трнколескѹл(ъ) и межи Гъжъоане; та продали слоуѕѣ нашемѹ Томн Салче, с(ы)ноу Ивашка Трнколескѹлѧ, за ѳ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И ѕставше слѹга нашь, Тома Салче, та заплатнл(ъ) ѕсн тотн внше пнсанїн пннѣзн, ѳ злат(ъ) татарскых(ъ), ѕ рѹкн слѹѕѣ нашемѹ Іѡн Бѕъ и сестрн его, Дръгълнин, ѕнѣком(ъ) попа Сколофендїѧ, и пак(ъ) дрѹгїн Іѡн(ъ), с(ы)нь Васнлиев(н), ѕнѣк(ъ) попа Драгомнра, прд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашнмн бояре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) добрѹю волю и тѫкмеж(ь) и полнѹю заплатѹ, а мы, такождере и шт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръднли слѹѕѣ нашемѹ Томн Салче, с(ы)нѹ Ивашка Трнколескѹла, тое прд(ъ) реченое селѡ на Йланѣ, на нмѣ ѕ Салче, межи Ивашь(ь) Трнколескѹл(ъ) и межи Гъжоане, да ест(ъ) емѹ шт(ъ) нас(ъ) ѹрнк(ъ) и съ бъсем(ь) доходом(ь), емѹ, и дѣтем(ъ) его, и ѕнѣчатѡм(ъ) его, и врѣѕнѣчатом(ъ) его, и працѹрѣтом(ъ) его и бъсемѹ родоу его, кто сѣ емѹ нзберет(ъ) нанближнїн, непорѹшено нникоижде, на вѣкн.

Й хотар(ъ) томѹ выше пнсанномѹ селѹ да ест(ъ) съ бъсѣмн сѡнмн старнмн хотарн, кѹда нз вѣка ѡживали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, внше пнсанаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мн, Йлеѧндра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѧма пръкълаба, вѣра пана Болдѹра дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѹла, вѣра пана Мѧшата, вѣра пана Тоадера пръкълаба Хотнпского, вѣра пана Мнкотъ Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спѣтарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Моѭила чашнпка, вѣра пана Фрѹнтеша столнпка, вѣра пана Петрика комнса и вѣра ѕнх(ъ) бояр(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), великнх(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашнм(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, шт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли шт(ъ) нашего родѹ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь внтн нашен Земли Мѡлдавскон, тот(ъ) бн емѹ не порѹшил(ъ) нашего даванїѧ и потвръжденїѧ, алн бн емѹ оутвръднл(ъ) и ѹкрѣпил(ъ), занѹже есмо емѹ дали и потвръднли за его правѹю и вѣрнѹю слѹжбѹ и за цо ѡн(ъ) собн кѹпил(ъ) за свон правїн и ч(н)стїн пннѣзн.

Й на болшѹю крѣпост(ь) и потвръжденне томоу въсемѹ внше пнсаномѵ, велѣли есмы нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тѣстѹлѹ логофетѹ, пнсатн и нашѹ печат(ь) прнвѣснтн к семѹ листѹ нашемѹ.

Пнсал(ъ) Мътен, ѕ Йсѡх(ъ), в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѯ҃, м(ѣ)с(м)ца февр(ѹарїа) а҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Ion Budză şi sora lui, Drăgălina, nepoţii popii Scolofendie, şi alt Ion, fiul lui Vasilie, nepotul popii Dragomir, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, un sat pe Ialan, anume la Salce, între Ioanăş Tricolescul şi între Găjăoane; şi au vîndut slugii noastre Toma Salce, fiul lui Ivaşcu Tricolescul, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Toma Salce şi a plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 70 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noatre, Ion Budză şi ale surorii

www.dacoromanica.ro

lui, Drăgălina, nepoţii popii Scolofendie, şi iarăşi ale altui Ion, fiul lui Vasilie, nepotul popii Dragomir, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat slugii noastre Toma Salce, fiul lui Ivaşcu Tricolescul, acel sat înainte spus, pe Ialan, anume la Salce, între Ioanăş Tricolescul şi între Găjoane, să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie cu toate hotarele lui vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii lui drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Iaşi, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna februarie 4.

Bibl. Acad., LII/137. Orig., perg. (29,5×45 cm.), pecete atîrnată, pierdută.
O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/85.
O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1061—1063 (nr. 359).

EDIŢII: Ghibănescu, *Hrisov din* 1495, p. 124—127 (text slav, cu unele abateri, şi trad.); idem, *Uricariul*, XVIII, p. 71—76 (nr. 15) (text slav, cu unele abateri, şi trad.); idem, *Surete*, XVIII, p. 163 (rez., numai cu data de an şi cu numele satului: Sălceni, într-o carte de judecată din 1755 (7263) mai 19, după *Ms. Surete*, XIX, f. 170); Iulian Marinescu, *Extrase*, II, p. 56—57 (copie, după trad. veche); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 68—69 (nr. XXXIV) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 236—237 (nr. 220) (trad., după orig.).

179 1495 (7003) februarie 5, Iaşi.

† М(и)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскоѭ. Знаменито чїним(ъ), нс сим(ѣ) листwм(ѣ) нашим(ѣ), всѣм(ъ) кто на н(ѣ) възрѧт(ъ) или чтоучи его оуслишіт(ъ), wже прїиде, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) оусими нашими мwлдавскими бомре, великими и малими, Донѣ, дwчка Настина, оуноука Марина, по своеи доброи волн, никимь непокоужена, а ни присловала и продала свою правоую wтчиноу, wт(ъ) своегож(е) правого ѕрика, едно село на Днистрѣ, на оустїе Ризинѣ, на нмѣ село Ризина, где бил(ъ) Плеѣа ватаманъ, що сѣ приходило тое село ѕ ен част(ѣ) wт(ъ) wтчинн прѣдѣда ен, пана Негри; та

www.dacoromanica.ro

продала тое село своемоужь племеннкоу, слѹзѣ нашемоу вѣрномоу паноу Тоадероу, писареви нашемоу, за ѳ злат(ъ) татарскиҳ(ъ).

На тѹмь, такѡж(е) пр҃индоша, прѧд(ъ) нами и прѧд(ь) оусими нашимы мѡлдавскими боіаре, Федка и сестри ен, Мѣрина и Гинда, дочки Мѣлиниин, и племенница иҳ(ъ), Тоудора, дочка Сима Роужиръ, и сестричичи ен, Саоула, и Иван(ъ) и Иистор(ъ), оуси оуиѹкове Сима Роужиръ, такѡж(е) по иҳ(ъ) доброи волн, никим(ъ) непоуиѹженн, а ин присловани, и продали свою правоую ѡтиниѹ, також(е) ѡт(ъ) своего праваго оурика, едино село на Диистрѣж(е), на имѣ село Синашевци, цо сѣ пакь оу иҳ(ъ) част(ь) прихоодило тое село ѡт(ъ) ѡтиниь прѣдѣда иҳ(ъ), пана Негри, колн соби прѧд(ъ) нас(ъ) же розделили; та продали тое село також(е) своемѹ племеннкоу слоуѕѣ нашемѹ вѣрномѹ, паноу Тоадерѹ, писареви нашемѹ, за п злат(ъ) татарскиҳ(ъ).

И оуставше слоуга нашь вѣрнїи пан(ъ), Тоадер писар(ъ), та заплатнл(ъ) оуси тоти више писанїи пинѣзи, ѳ злат(ъ) татарскыҳ(ъ), оу роуки Доии, дочка Настина, оуиѹка Марина, а пакь п злат(ъ) оу роуки Федки и сестрам(ъ) ен, Мѣрини и Гинда, дочкамь Мѣлиниин и племенпцн иҳ(ъ), Тоудори, дочка Сими Рѹжиръ, и сестричичемь ен, Саѹла, и Иванѹ и Иистори, оуиоуковѡм(ъ) Сима Рѹжиръ, прѧд(ъ) намы и прѧд(ъ) оусимы нашимы молдавскимы боіаре.

И пак(ъ) Федка и сестри ен, Мѣрина и Гиида, дѡчки Мѣлиниин, и племеница иҳ(ъ), Тоудора, дѡчка Сима Рѹжиръ, и сестричичи ен, Саоула и Ивань и Иистѡр(ъ), оуси ѹиоукове Сима Рѹжиръ, привилїе цо имали ѡни ѡт(ъ) нас(ъ)же на тое село колн соби били роздѣлили ѡни, такѡж(е), ен дали оу роуки слоуѕѣ нашемоу вѣрномоу, панѹ Тоадерѹ, писареви нашемѹ.

Ино мы, видѣвше иҳ(ъ) доброую волю и тѡкмеж(ь) и полнѹю заплатѹ, а мы, такѡждере и ѡт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръдили слѹзѣ нашемоу вѣрномоу, панѹ Тоаредѹ, писареви нашемоу, тоты прѧд(ъ) реченїи села на Диистрѣ, на оустїе Рызиицѣ, на имѣ село Рызина, где биль Ѩлеѣа ватамань, и селѡ Синашевцїи, тыж(е) на Диистрѧж(е), како да соуть емоу и ѡт(ъ) нас(ъ) оурикь и съ въсѣм(ь) доходом(ь), емоу, и дѣтем(ъ) его, и братїимь его, и оуиѹчатѡм(ъ) его, и праоуиѹчатом(ъ) его, и працюуръѣтѡм(ъ) его и въсемоу родоу его, кто сѣ емоу изберет(ъ) наближиїи, непорѹшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) тым(ь) двомь више писаным(а) селамь да ест(ъ) им(ъ) съ въсѣмы своимы старимы хотари, кѹда из вѣка ѡжнвали.

И на тѡ есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, више писанаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленыҳ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ба мы, Ѩлеѣандра и Бѡгдана-Елада, и вѣра боіар(ъ) нашиҳ(ъ): вѣра пана Дѹма прѣкалаба, вѣра пана Болдѹра дѣворника, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Шефоула, вѣра пана Моушата, вѣра пана Тоадера прѣкалава Хотинского, вѣра пана Инкѡтъ прѣкалаба Немецкого, вѣра пана Индренка Чѡрторѡвского, вѣра пана Шандра прѣкълака Новоградского, вѣра пана Клънъоу спатарѣ, вѣра пана Исака вистерника, вѣра пана Єремїи постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Іѡна Фроунтеша стѡлника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра оусиҳ(ъ) боіар(ъ) нашиҳ(ъ) мѡлдавскиҳ(ъ), велнкиҳ(ъ) и малиҳ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, ктѡ бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашиҳ(ъ) или ѡт(ъ) нашего родѹ или пакь боуд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Молдавскон, тѡт(ъ) бн емоу не порѹшил(ъ) нашего даанїа и потвѣрждеиїм, али бы емоу ѹтвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), занѹже есми емоу дали и потвѣрдили за его правоую и вѣрноую слоужвоу и за ц<о>[1] ѡиъ собн коупил(ъ) за свои правїи и ч(н)стїи пинѣзи.

www.dacoromanica.ro

† <на бол>²шоую крѣпост(ь) <н потвръжденїе томоу въсемоу вишє писаномѫ, вел҃ѣлн>³ есмы нашемѫ вѣрномоу пану, Тъоутоуловн логофетоу, писатн н нашѫ печат(ь) прнвѣснти к семоу листоу нашемоу.

Писалъ Мътен дїакъ, ѕ>³ Їсоу(ъ), в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѯ҃, м(ѣ)с(м)ца февр҃ва-р(їа), ѕ҃ д(ь)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Donea, fiica Nastei, nepoata Marinei, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul său drept, un sat pe Nistru, la gura Rizinei, anume satul Rizina, unde a fost Alexa vătăman, care acel sat s-a cuvenit în partea ei din ocinile străbunicului ei, pan Negrea; şi a vîndut acel sat vărului său, slugii noastre credincioase pan Toader, pisarul nostru, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Întru aceasta, de asemenea au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Fedca şi surorile ei, Mărina şi Ghinda, fiicele Mălinei, şi vara lor, Tudora, fiica lui Sima Rugiră, şi nepoţii ei de soră, Saula, şi Ivan şi Nistor, toţi nepoţii lui Sima Rugiră, de asemenea de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, de asemenea din uricul lor drept, un sat pe Nistru, anume satul Sinaşeuţi, care acel sat s-a cuvenit iarăşi în partea lor din ocinile străbunicului lor, pan Negrea, cînd le-au împărţit ei înşişi înaintea noastră; şi au vîndut acest sat de asemenea vărului lor, slugii noastre credincioase, pan Toader, pisarul nostru, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră credincioasă, Toader pisar, şi a plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 70 de zloţi tătăreşti, în mîinile Donei, fiica Nastei, nepoata Marinei, şi iarăşi 80 de zloţi în mîinile Fedcăi şi ale surorilor ei, Mărina şi Ghinda, fiicele Mălinei, şi ale verei lor, Tudora, fiica lui Sima Rugiră, şi ale nepoţilor ei de soră, Saula, şi Ivan şi Nistor, nepoţii lui Sima Rugiră, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Şi iarăşi Fedca şi surorile ei, Mărina şi Ghinda, fiicele Mălinei, şi vara lor, Tudora, fiica lui Sima Rugiră, şi nepoţii ei de soră, Saula, şi Ivan şi Nistor, toţi nepoţii lui Sima Rugiră, ei, de asemenea, au dat în mîinele slugii noastre credincioase, pan Toader, pisarul nostru, privilegiul care l-au avut ei de la noi pe acel sat, cînd şi l-au împărţit.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre credincioase, pan Toader, pisarul nostru, acele sate pe Nistru înainte spuse, la gura Rizinei, anume satul Rizina, unde a fost Alexa vătăman, şi satul Sinaşeuţi, de asemenea pe Nistru, ca să-i fie lui de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi fraţilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor două sate mai sus scrise să le fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic,

www.dacoromanica.ro

credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă și credincioasă și pentru că el și-a cumpărat pe banii săi drepți și curați.

Iar ⟨pentru⟩[2] mai mare putere ⟨și întărire a tuturor celor mai sus scrise⟩[3], am ⟨poruncit⟩[3] credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte ⟨a noastră.

A scris Matei diac, la⟩[3] Iași, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna februarie, 5 zile.

Arh. St. București, Fotografii de documente, IX/12. Foto. după orig., perg. (41 × 51 cm.), pecete atîrnată (șnur de mătase vișinie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои (azi se păstrează doar șnurul peceții). Orig. se află la Arh. istorică de stat din Chișnău, Fond nr. 220, I/2; o copie slavă cu caractere rusești, din prima jumătate a sec. XIX, de un Dabija, ibidem, VII/8.

Un facs., după orig., din ziarul „Drumul nou" (v., la EDIȚII, Boga, *Doc.*), și două foto. după acest facs., la Arh. St. Iași, DCXVII/50, și, respectiv, MXXXVIII/87 și 88; alte trei foto, după cea de la Arh. St. București, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol" — Iași, Fotografii, III/86, a, b, c.

O copie slavă, după foto. orig., trad. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1064—1067 (nr. 360).

EDIȚII: „Записки", V (1863), p. 838—839 (text slav, cu multe greșeli); Emil Teodorescu, *Obiectele muz. din Odesa*, p. 236 (nr. 2) (rez. al editorului); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 70—72 (nr. XXXV) (text slav, după „Записки", cu corectarea tacită a greșelilor sau semnalarea lor în note); Boga, *Doc.*, p. 1 (trad. editorului și facs.); Berechet, *Doc.*, p. 335 (nr. 3) (rez. al editorului, după „Записки"); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ștefan*, p. 197—201 (nr. 57) (text slav, după foto., și trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 238—239 (nr. 221) (trad. după I. Bogdan); *Moldova*, II, p. 207—211 (nr. 66) (text slav după orig. și trad. rom. cu caractere rusești).

[1] Șters.
[2] Rupt.
[3] Sub legătura peceții.

180 1495 (7003) martie 13, ⟨Suceava⟩.

Suret de pe ispisoc(ul) răposatului Stefan vodă, din leat 7003 ⟨1495⟩ martie 13.

Facem înștiințare cu această carte a noastră, pentru adevărat slugile noastre Dragoțăl[1] și frații lui, Petrea și Gliga și Cîrțilă, și nepoatelor[2] lor de soru, Nastea, Parascheva și Anghelina, miluitu-i-am pre dînșii, osăbit de altă milă a noastră, și le-am dat și le-am întărit, întru al nostru pămînt al Moldovii, pe a lor ocină și moșie, un sat pe Moldova, anume Stroești, ⟨în gura Șomuzului⟩[3].

Pentru aceia ca să fie lor de la noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor, nepoților și strănepoților și a tot neamul lor ce ⟨li se⟩[4] va alége mai aproape, nereușiit nici odinăoară, în véci.

Iar hotarul acelui sat de mai sus scris să fie despre toate părțile după hotarăle céle vechi, pe unde au umblat din veac.

Pentru aceia, credința domniei méle, Stefan vod(ă), și credința a preaiubiți fiilor domniei méle, Alexandru ⟨și⟩ Bogdan [și] — Vlad, și credința

www.dacoromanica.ro

boiarilor noştri: dum(nealui) Duma pîrcălab, şi dum(nealui) Boldul[5] [vel] vornic, i dum(nealui) Hărman, şi Muşat, şi dum(nealui) Toader pîrcălab ot Hotin, şi dum(nealui) Micotici[6] pîrcălab de Neamţu, i dum(nealui) Ciotoroga[7] şi Alexandru ot Cetate Noao, şi dum(nealui) Căneu[8] [vel] spăt(ar), i dum(nealui) Isac [vel] vist(iernic), şi dum(nealui) Ieremiia [vel] comis[9] şi credinţa tuturor boerilor noştri, mari şi mici.

Iar pentru mai mare credinţa şi întăritura, am poruncit cinstitului şi credinciosului boiarului nostru, dum(nealui) Tăutul [vel] logofăt, să scrie şi a noastră pecéte către această adevărată carte a noastră să lege.

S-au tălmăcit de Evloghie dascal, l(e)t 1772 mart(ie) 15.

Arh. St. Iaşi, CDXVII/4. Trad.

Două rez., avînd numai data de an: unul, intr-un izvod de acte din 1715 (7224) decembrie 12, şi altul, in copia din 1768 septembrie 3 a unei hotarnice (incomplete) a satului Stroeşti, ibidem, CLVIII/141, f.1 v. (nr. 4), şi, respectiv, 86; o menţ., într-o mărturie hotarnică din 1795 august 5, ibidem, CCCXI, f. 89 v/104 — 90 r./105.

O copie a aceleiaşi trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV, (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩), f. 1070 (nr. 362).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 87 (nr. 55) (aceeaşi trad., după *Ms. Surete*, XII, 4); idem, *Surete*, XXII, p. 81 (nr. 86/4) (rez., din 1715 decembrie 12, numai cu data de an); M. Costăchescu, *Doc. comunicate*, p. 177 (acelaşi rez.); idem, *Doc. mold. Ştefan*, p. 203—204 (nr. 59) (trad., după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, II, p. 240—241 (nr. 224) (trad., după Costăchescu).

---

[1] În rez. din 1715 (7224) decembrie 12 şi din 1768 septembrie 3 (v. descrierea arheografică): „Dragoşu (Draguş)". Cf. şi Ghibănescu, *Surete*, XXII, p. 81 (nr. 86/4).
[2] În aceleaşi rez.: „surorile".
[3] Loc gol in trad.; întregit după aceleaşi rez. (v. descrierea arheografică).
[4] Omis în trad.
[5] În loc de: „Boldur".
[6] În loc de: „Micotă".
[7] În loc de: „Ciortorovschi".
[8] În loc de: „Clănău".
[9] Greşit, pentru: „postelnic".

181 1495 (7003) martie 13, Suceava.

† Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voevod, domn Ţării Moldovii. Facem ştire cu această carte a noastră tuturor cui o vor vedea sau o vor auzi citindu-să, iată această adevărată slugă a noastră, Cozma Păşco şi fratele lui, Mihul, şi sora lor, Nasta, feciorii lui Hodco Paşcan, i-am miluit pe ei cu a noastră osăbită milă şi le-am întărit lor, în pămîntul nostru, în Moldova, a lor dreaptă ocină, satele anume Păşcanii, pe Ichel, partea de jos . . .[1] cu heleşteu la fîntînă, ce este puţin mai sus de sat, în acelaşi hotar, şi o seliştе sub Poroseci, unde este . . .[2] între drumuri, la fîntînă, şi prisaca. ⟨Toate acelea mai sus scrise⟩[3] să fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor ⟨şi răstrănepoţilor lor⟩[1] şi la tot neamul, care li se va alege mai de aproape, neclătit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui mai sus scris sat, ⟨anume Păşcanii, şi silişte⟩[4] să le fie lor pe unde au hotărît pan Mohila paharnic şi cu megieşii şi după vechiul hotar, unde din veac au fost.

Iar la aceasta este credinţa ⟨domniei noastre, a mai⟩[1] sus scrisul(ui), noi, Ştefan voevod, ⟨şi⟩ credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boerilor noştri: credinţa boerului ⟨Duma⟩[4]

www.dacoromanica.ro

pîrcălab, credinţa boerului Boldur vornic, credinţa boerului Hrăman, credinţa boerului Ştefuł, credinţa boerului Muşat, credinţa boerului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa boerului Micuta al Niamţului, credinţa boerului Ciortorovschi, credinţa boerului Şandru al Cetăţii Nouă, credinţa boerului Clănău spătar, credinţa boerului ⟨Isac⟩[4] vistiernic, credinţa boerului Irimia postelnic, credinţa boerului Mohila paharnic, credinţa boerului Frunteş stolnic, credinţa boerului ⟨Petrică comis⟩[4] şi credinţa tuturor boerilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după moartea noastră, cine va fi domn în pămîntul nostru, din copiii noştri ⟨sau din neamul nostru⟩[1] sau pe cine va alege Dumnezeu a fi domn, să nu strice dania noastră ⟨şi întăritura⟩[3], însă să le întărească ⟨şi să le împuternicească⟩[3], pentru că le-am dat şi întărit, căci este a lor dreaptă ocină.

Iar pentru mai mare tărie a celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru boer, Tăutul logofăt, să scrie şi pecetia noastră ⟨să o lege⟩[3] la cartea noastră.

A scris Matei diiac, în Suceava, let 7003 ⟨1495⟩ martie 13.

După Boga, *Doc. basarabene*, IV, p. 14—15 (nr. XIV). Trad. de pe copia rusească după orig., ce se afla la Arh. St. Chişinău.

O copie după Boga şi alta după Sava (v. EDIŢII) şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000 — XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1068—1069 (nr. 361).

ALTE EDIŢII: Boga, *Doc. din sec. XV*, p. 92—93 (nr. XIV) (aceeaşi trad.). M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 202—203 (nr. 58) (trad. după Boga); Sava, *Doc. Orheiului*, p. 6 (nr. 2) (trad., din 1761 (7269) mai 20, de Evloghie dascălul), p. 420 (rez. dintr-o hotarnică din 1807 septembrie 6) şi p. 446 (rez. într-o carte de judecată din 1811 februarie 6); *D.I.R.*, A, II, p. 240—241 (nr. 223) (trad. după Costăchescu).

[1] În textul editat urmează, între paranteze: „cuvinte şterse".

[2] Loc alb în copie (nota lui L. T. Boga); în trad. din 1761 mai 20 (v. EDIŢII), urmează: „unde se împreună drumurile, la fîntînă".

[3] În textul editat urmează, între paranteze: „cuvinte şterse"; întregit după trad. din 1761 mai 20 (v. EDIŢII).

[4] În textul editat urmează, între paranteze: „cuvinte şterse"; întregit de M. Costăchescu (v. EDIŢII).

182 1495 (7003) martie 13, Suceava.

† Мⷭ(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мѡлдавскон. Знаменито чнним(ъ), нс сим(ѣ) листѡм(ѣ) нашим(ѣ), въсѣм(ъ) кто на н(ѣ) взрит(ъ) или чтѳчи его вслышит(ъ), wже прїнде, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) оусними нашимы мѡлдавскымн боıре, Мъгдълинъ, дѡчка Петра спътарѣ, по ен доброн волн, никим(ѣ) непонѳжена, а нн прнсловкана, и продала свою правоую wтнинѳ, wт(ъ) своего правага ѳрнка, половнна село, на нмѣ половнна wт(ъ) Флорецин, на Полочнне, вышнѣѫ част(ь); та продала слѳгам(ъ) нашим(ъ) Козми и братѳ его, Еладоулѳ, и сестрам(ъ) нх(ъ), Нѣги и Стани, и братанчевн нх(ъ), Нътранн, за ѯ злат(ъ) татарскых(ъ).

И ѳставше нашн слѳги, Кѡзма и брат(ъ) его, Елад(ъ), и сестри нх(ъ), Нѣга и Стана, и б<рат>[1]анча нх(ъ), Пътран(а), та заплатнли оусн тоты вше писанїн пинѣзн, ѯ злат(ъ) татарскнх(ъ), ѳ рѳки Мъгдълинн, дочка Петра спътарѣ, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) нашимы боıре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) добрѳю волю и тwкмеж(ь) и полнѳю заплатѳ, а мы, такwждере, и wт(ъ) нас(ъ) есмо дали и потвърднли слѳгам(ъ) нашим(ъ)

www.dacoromanica.ro

Козми и братъ его, Владъкъ, и сестрам(ъ) нѫ(ъ), Нѣги и Стани, и братаничевн нѫ(ъ), Пътранн, тое прѣд(ъ) реченое половина село wт(ъ) Флорещи, на Полочине, вишнѣм часть(ь), да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) вринк(ъ) и съ всѣем(ь) доходом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нѫ(ъ), равно и внѫчатwм(ъ) нѫ(ъ), и прѣнвнѫчатwм(ъ) нѫ(ъ), и праѫврѣтwм(ъ) нѫ(ъ) и въсемъ родъ нѫ(ъ) кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѫшено николиже, на вѣки.

Ѩ хотар(ъ) тои половинн село да ест(ъ) wт(ъ) всего хотара половина и wт(ъ) нишнѫ(ъ) сторон(ъ) да ест(ъ) съ въсѣмы своимн старимн хотарн, кѫда нз вѣка wжнвалн.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниче писанаго, мы, Стефана воевода, и вѣра прѣвъзлюбленныхъ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѫма пръкалаба, вѣра пана Болдѫра двwрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Мѫшата, вѣра пана Т<оа>²дера Хотинского, вѣра пана Микотъ Немецкого, вѣра пана Чорторwвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстїарника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Петрика комнса и вѣра всн(ъ) бояр(ъ) нашнхъ молдавскнх(ъ), великнх(ъ) и малнх(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родъ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бнти нашеи Земли Молдавскон, тwт(ъ) бн им(ъ) не порѫшнл(ъ) нашего даанїѧ и потвържденїѧ али бн им(ъ) ѫтвърднл(ъ) и ѫкрѣпнл(ъ), занѫже есмы им(ъ) дали и потвръднли за що wни собн кѫпили за свон правїи пинѣзи.

Ѩ на болшѫю кръпост(ь) и потвърженїе томѫ въсемоу вниче писаномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномоу панѫ, Тъѫтѫлѫ логофетоу, писати и нашѫ печат(ь) прнвѣсити к семоу листѫ нашемѫ.

Писа Мътен³ дїак(ъ), ѫ Сwч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃зр҃, м(ѣ)с(м)ца мартїа к҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Măgdălina, fiica lui Petru spătar, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina ei dreaptă, din dreptul ei uric, jumătate de sat, anume jumătate din Floreşti pe Polocin, partea de sus; şi a vîndut slugilor noastre Cozma şi fratelui său, Vladul, şi surorilor lor, Neaga şi Stana, şi nepoatei lor de frate, Pătrana, pentru 36 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Cozma şi fratele lui, Vlad, şi surorile lor, Neaga şi Stana, şi nepoata lor de frate, Pătrana, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 36 de zloţi tătăreşti, în mîinile Măgdălinei, fiica lui Petru spătar, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Cozma şi fratelui său, Vladul, şi surorilor lor, Neaga şi Stana, şi nepoatei lor de frate, Pătrana, acea jumătate, înainte spusă, din satul Floreşti, pe Polocin, partea de sus, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate şi din alte părţi să fie cu toate hotarele lui vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab,

www.dacoromanica.ro

credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului T⟨oa⟩[2]der de la Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei[3] diac, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 13.

Bibl. Acad., CVIII/30. Orig., perg. (27 × 40 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/87 a şi b.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1072—1074 (nr. 364).

EDIŢII: „Revista pentru istorie, archeologie şi filologie", An. II, vol. IV, Bucureşti, 1885, pl. V (facs. parţial — pînă la sfîrşitul sfatului domnesc); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 73—74 (nr. XXXVI) (text slav); *D.I.R*, A, II, p. 239—240 (nr. 222) (trad., după orig.) şi p. 337 (facs.).

---

[1] Rupt.
[2] Şters.
[3] Corectat din Мътїи (Mătii).

183 1495 (7003) martie 13, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чиннм(ъ), нс(ъ) снм(ь) листом(ь) нашнм(ь), въсмм(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) нли его чтючн оуслншит(ъ), wже прїнде, прѣд(ъ) нами н прѣд(ъ) нашнмн молдавскимн вомре, пан(ъ) Щефоул(ъ) н брат(ъ) его, Іwн(ъ), н сестра нх(ъ) Стана, с(ы)нове Іwанъша внбшаго столнника, по нх(ъ) добром волн, никїнм(ь) непоноужени, а нн прнслованн, н продали нх(ъ) правоую wтнноу, wт(ъ) нх(ъ) праваго н пнтомаго вотнка, wт(ъ) оурнка w(тъ)ца нх(ъ), Іwанъша, половнна село на Зъбръоуць, на нмѣ половнна wт(ъ) Спърѣць, где бнл(ъ) Спърѣтоул(ъ), нижнѣа част(ь); та продали слоугам(ъ) нашим(ъ), Кр(ъ)стн н вратоу его, Доброулоу, н сестрам(ъ) нх(ъ), Нѣгн н Настн, за к҃ѣ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оустивши наши слоугн, Кръстѣ н брат(ъ) его, Доброул(ъ), н сестрн нх(ъ), Нѣга н Настѣ, та заплатнли оусн тоти пинѣзн, к҃ѣ злат(ъ), оу рѣки нашемѣ вѣрномоу панеу Щефоулу н вратоу его, Іwноу, н сестрн нх(ъ), Стани, прад(ъ) нами н прад(ъ) оусмн на⟨шим⟩[1]н молдавскимн боіаре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброю волю н токмеж(ь) н полноую заплатоу, а мы, такwждере, н wт(ъ) нас(ъ) есмн дали н потвръднли слоугам(ъ) нашим(ъ) Кр(ъ)стн н вратоу его, Доброулѣ, н сестрам(ъ) нх(ъ), Нѣгн н Настн, тое прад(ъ) реченное половнна село на Зъбръоуць, на нмѣ половнна wт(ъ) Спърѣць, где был(ъ) Спърѣтоул(ъ), нижнѣа част(ь), да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ)

www.dacoromanica.ro

и съ въсем(ь) доуходшм(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оукоучатшм(ъ) нх(ъ), и прѣоуиѫчатшм(ъ) их(ъ), и вѣсемоу родѫ нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) наиближнїи, непорѫшено николиже, на вѣки.

А хотарь тон половнин село да ест(ъ) шт(ъ) оусего хотара половина, а шт(ъ) ниших(ъ) сторш(ъ) да ест(ъ) по старомоу хотарю, коуда из вѣка шживали.

А на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нѡвъ г(о)с(по)д(ст)ва мы, Алеѯандра и Бшгдана-Блада, и вѣра богар(ъ) наших(ъ): вѣра пана Дѫми пръкалаба, вѣра пана Бшлдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Моушата, вѣра пана Тодера Хотнского, вѣра пана Микотъ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внетѣрника, вѣра пана Еремїа постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фроунтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѯсних(ъ) <богаръ>[2] наших(ъ) молдавскиѫ(ъ), и великиѫ(ъ) и <малн>[2]ѫ(ъ).

А по нашим(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашеи Земли Молдавскои, шт(ъ) дѣтеи нашиѫ(ъ) или <шт нашего родоу или пакъ боудь кого Богъ и зберетъ>[1] г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашеи Зе<мли Молдавскои, тотъ>[2] бы им(ъ) и порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы им(ъ) оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже есми им(ъ) дали и потвръдили, за що шни соби коупили за нх(ъ) правїи и чистїи пинѣзи.

А на болшїю крѣпост(ь) и потвръжденїе томоу въсемѫ выше писаномѫ, велѣли есми нашемѫ вѣрномѫ жѫпану, Тъоутоулѫ логофетоу, писати и нашу печат(ь), привѣсити к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Алеѯа, в(ъ) Сшчѣвѣ, в(ъ) л(ѣ)тш ѯ҃ѕ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца март(їа) ѓ҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, pan Ştefu şi fratele lui, Ion, şi sora lor, Stana, fiii lui Ioanăş fost stolnic, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul şi propriul lor uric, din uricul tatălui lor, Ioanăş, jumătate din satul pe Zăbrăuţi, anume jumătate din Spăreaţi, unde a fost Spăreatul, partea de jos; şi a vîndut slugilor noastre, Cîrstea şi fratelui său, Dobrul, şi surorilor lor, Neaga şi Nastea, pentru 25 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Cîrstea şi fratele lui, Dobrul, şi surorile lor, Neaga şi Nastea, şi au plătit toţi aceşti bani, 25 de zloţi, în mîinile credinciosului nostru pan Ştefu şi ale fratelui său, Ion, şi ale surorii lor, Stana, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, iar noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Cîrstea şi fratelui său, Dobrul, şi surorilor lor, Neaga şi Nastea, acea înainte spusă jumătate de sat pe Zăbrăuţi, anume jumătate din Spăreaţi, unde a fost Spăreatul, partea de jos, să le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar dinspre celelalte părţi să fie pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panu-

www.dacoromanica.ro

lui Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Fruntеş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor ⟨boierilor⟩[2] noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau ⟨din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu⟩[1] să fie domn al ţării noastre, ⟨Moldova, acela⟩[2] să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit, fiindcă ei şi-au cumpărat pe banii lor drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Suceava, în anul 7003⟨1495⟩, luna martie 13.

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 271. Orig., perg. (29,5 × 37 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Iw Стефань воєвwда, гwсподар Земли Мwлдавскоѥ. Cu o trad. din prima jumătate a sec. XIX, de Avdei Simionov, şi cu o foto. după aceasta; altă trad., din a doua jumătate a sec. XVIII, ibidem, oferta 1622/1976.

Trei rez.: unul, într-un opis din 1838 iunie 10, la Arh. St. Iaşi, Tr. 817, op. 934, dos. 102, f. 51 r., unul într-un jurnal din 1838 octombrie 7, ibidem, f. 59 v. — 60 r., şi altul, din 1843 decembrie 16, ibidem, Anaforale, nr. 62, f. 39 r. (nr. 1); alte două rez. se aflau ibidem, Tr. 196, op. 219, dos. 60, f. 138 v. şi 418 r. şi Tr. 212, nr. 4, f. 28 (fonduri distruse în timpul celui de-al doilea război mondial).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/88.

O copie după rez. de la Arh. St. Iaşi, Tr. 196, completat cu rez. din 1843 decembrie 16, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1071 (nr. 363).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 75 (nr. XXVII) (rez. al editorului după rez. din 1843 decembrie 16); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 205 (nr. 60) (rez. de la Arh. St. Iaşi, Tr. 196, completat cu hotarnica rez. din 1843 decembrie 16); *D.I.R.*, A, II, p. 242 (nr. 225) (rez., după M. Costăchescu).

---

[1] Rupt.

[2] Şters şi rupt.

184 1495 (7003) martie 15, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскоѥ. Знаменито чиним(ъ), нс сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтючи оуслишит(ъ), wже прїинде, прѫд(ъ) намн н прѫд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн бояре, Мъгдълинъ, дочка Петра спътарѣ, по ен доброн волн, никим(ь) [никим(ь)] непоноужена, а ни присилована, н продала свою правоую wтчинѫ, wт(ъ) ен праваго н питомаго ѯрнка, wт(ъ) ѯрнка w(тъ)ца ен, Петра спътарѣ, половина село wт(ъ) Флорещи, на Полочине, нижнѣа част(ь); та продала Мърїи, дочки Бръсанова, н братаничем(ъ) ен, Томи Бънилъ н братѫ его, Петри, н сестрам(ъ) нх(ъ), Софїнки н Моуши, с(ы)нwм(ъ) Бънилоwм(ъ), н сестрнчичем(ъ) ен, Іwноу н братїам(ъ) его, Трнфоу н Драгоше, с(ы)нwм(ъ) Мълиниwм(ъ), за ѯѕ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оуставше Мърїе, дочка Бръсанова, н съ своим(н) братаничем(н) н сестрнчичем(н) та заплатили оусн тотн пинѣзи ѯѕ злат(ъ) оу рѫки Мъгдълинн, дочки Петра спътарѣ, прѫд(ъ) намн н прѫд(ъ) оусимн нашими молдавскимн боіре.

www.dacoromanica.ro

Ино мы, видѣвше межи нимн нх(ъ) доброю волю и токмеж(ь) и полнюю заплатоу, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли Мърїи, дочки Кръсана, и бр<атан>[1]нчем(ъ) ен, Томн Бънилъ и братѫ его, Петрн, и сестрам(ъ) нх(ъ), Софїнки и Моушн, с(ы)нwм(ъ) Бъниловwм(ъ), и сестрнчнчем(ъ) ен, Їwноу и братїм(ъ) его, Трнфѫ и <Драго>[2]ше, с(ы)нwм(ъ) Мълиннем(н), тое прѧд(ъ) реченное половнна село wт(ъ) Флорещн, на Полочннех(ъ), нижнѣа част(ь), да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доходwм(ь).

Йли да ест(ъ) тое половнна село wт(ъ) Флорещ(н) на трн части: една част(ь) wт(ъ) тон половнни села Мърїи, дочки Кръсана, а дрѫга част(ь) wт(ъ) тон половнни села да ест(ъ) братаннчем(ъ) ен, Томн Бънилъ и братѫ его, Петрн, и сестрам(ъ) нх(ъ), Софїнки и Моушн, а третѣа част(ь) wт(ъ) тон половнни да ест(ъ) Їwноу и братїмм(ъ) его, Трнфѫ и Драгоше, нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и внѫчатwм(ъ) нх(ъ), и прѣоунѫчатwм(ъ) нх(ъ), и працѫрѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемѫ родѫ нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непорѫшено николнже, на вѣки.

Йѣ хотарь тон половнни село да ест(ъ) wт(ъ) оусего хотара половнна, а wт(ъ) нншнх(ъ) сторwн(ъ) да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ, коуда нз вѣка wживали.

Йѣ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнх(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Йлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бонарь нашнх(ъ): вѣра пана Дѫмн прѫкалаба, вѣра пана Болдора дворннка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Мѫшата, вѣра пана Тоадера Хотинского, вѣра пана Мнкотъ Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрннка, вѣра пана Єремїѧ постелннка, вѣра пана Могнла чашннка, вѣра <пана Фрѫн>[3]теша столнннка, вѣра пана Петрнка комнса и вѣра ѫснх(ь) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и великнх(ъ) и малнх(ъ).

Йѣ по нашнм(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли <wтъ н>[3]ашего родѫ нли пак(ъ) боудь кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен земли, тотъ бы нм(ъ) не порѫшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы нм(ъ) оутвръдил(ъ) и зкрѣпил(ъ), занѫже есмн нм(ъ) дали и потвръднли за цо wни собн кѫпили за нх(ъ) правїн пннѣзи.

Йѣ на болшѫю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѵ въсемѵ выше писанномѵ, велѣли есмн нашемѵ вѣрномѵ жѵпанѵ, Тъоутѫлѫ логофетоу, писати и нашѵ печат(ь) привѣснти к семѵ листѵ нашемѵ.

Пис(а) Йлеѯа, ѯ Сwч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)тw ҂ѯг, м(ѣ)с(ѧ)ца м(а)рт(їа) ѣї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Măgdălina, fiica lui Petru spătar, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni [de nimeni], nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din dreptul şi propriul ei uric, din uricul tatălui ei, Petru spătar, jumătate din satul Floreşti, pe Polocin, partea de jos; şi a vîndut Măriei, fiica lui Bîrsan, şi nepoţilor ei de frate, Toma Bănilă şi fratelui său, Petrea, şi surorilor lor, Sofiica şi Muşa, fiii lui Bănilă, şi nepoţilor ei de soră, Ion şi fraţilor lui, Trifu şi Dragoşe, fiii Malei pentru 35 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat Măria, fiica lui Bîrsan, şi nepoţii ei de frate şi de soră şi au plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi în mîinile Măgdălinei, fiica lui Petru spătar, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd între ei a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit Măriei, fiica lui Bîrsan, şi nepoţilor ei de frate, Toma Bănilă şi fratelui său, Petrea, şi surorilor lor, Sofiica şi Muşa, fiii lui Bănilă, şi nepoţilor ei de soră, Ion şi fraţilor lui, Trifu şi

www.dacoromanica.ro

⟨Drago⟩[2]şe, fiii Malei, acea jumătate înainte spusă din satul Floreşti, pe Polocin, partea de jos, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul.

Însă să fie acea jumătate din satul Floreşti în trei părţi: o parte din acea jumătate a satului ⟨să fie⟩ Măriei, fiica lui Bîrsan, iar altă parte din acea jumătate de sat să fie nepoţilor ei de frate, Toma Bănilă şi fratelui său, Petrea, şi surorilor lor, Sofiicăi şi Muşei, iar a treia parte din acea jumătate să fie lui Ion şi fraţilor lui, Trifu şi Dragoşe, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar din celelalte părţi să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Mùşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa ⟨panului Frun⟩[3]teş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boerilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau ⟨din⟩[3] neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu domn al ţării noastre, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 15.

Bibl. Acad., CVIII/28 a şi b. Orig., perg. (31 × 39 cm.), pecete atîrnată, pierdută. Cu o trad. din a doua jumătate a sec. XVIII.

Trei foto.: două după orig. şi una după trad., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/89 a, b şi III/90.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1075—1077 (nr. 365).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 75—77 (nr. XXXVIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 242—243 (nr. 226) (trad.) şi p. 338 (facs.).

[1] Şters şi rupt.
[2] Şters.
[3] Rupt.

185 1495 (7003) martie 15, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскоѡ. Знаменнто чнним(ъ), нс сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѧм(ъ) кто на н(ь) взрнт(ъ) или чтѣчи его вслишнт(ъ), wже прїнде, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) всими нашемы мwлдавскыми боѥре, слѹга наш(ь) Косте Ѻрѣшь, по своен доброн волн, никим(ь) непонѹжен(ъ), а ни присилован(ъ), и продал(ъ) свою правѹю wтчинѹ, wт(ъ) своего правого ѹрика, третам част(ь) wт(ъ) село wт(ъ) Ѧржишан(н), на

www.dacoromanica.ro

Прѣтѣ, вишнѣѫ част(ь); та продал(ъ) слѣгам(ъ) нашим(ъ) Влашиноу и непотѣ его, Чоканѣ, за р҃ѫ злат(ъ) татарскыѭ(ъ).

И ѣставше наши слѣги, Влашинь и непот(ъ) его, Чокан(ъ), та заплатили ѣси тоты више писанїи пинѣзи, р҃ѫ злат(ъ) татарскыѭ(ъ), ѣ рѣкы слѣѣѣ нашемѣ Косте Ѻрѣшь, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими боѥре.

Ино мы, видѣвше ѭ(ъ) доброю волю и токмеж(ь) и полноую заплатоу, а мы, такоѫдере и wт(ъ) нас(ъ) есмо дали и потвръдили слѣгам(ъ) нашим(ъ) Влашинѣ и непотѣ его, Чоканѣ, тота третаѧ част(ь) wт(ъ) село wт(ъ) Ѣржишан(н), на Прѣтѣ, вишнѣѫ част(ь), да ест(ъ) им(ъ) и wт(ъ) нас(ъ) ѣрнкь и съ въсем(ь) доходом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) ѭ(ъ), и ѣнѣчатом(ъ) ѭ(ъ), и прѣѣнѣчатwм(ъ) ѭ(ъ), и праѫѣрѣтом(ъ) ѭ(ъ) и въсемѣ родѣ ѭ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѣшено николиже, на вѣки.

Ѣ хотар(ъ) тон третон част(ь) wт(ъ) село wт(ъ) Ѣржишан(н), що сѣт(ъ) на Прѣтѣ, вишнон части, почеши из долѣ, wт(ъ) поухребь, та прости на дил(о) оу глwд(ъ), wт(ъ) толѣ на връх(ъ) дила, на едни(ъ) столпь, та на wбочи дила на дорогѣ, на столпь, wт(ъ) толѣ прости на потокь що сѣ зовет(ъ) Рихилѣ, на берегь, на столпь, противе(ъ) wдного писка, та горѣ потокwм(ь) Рихилем(ь) до хотара Сълъжанилор(ъ), а, пак(ъ), wт(ъ) хотара Сълъжанилор(ъ) по старомѣ хотарѣ, кѣда из вѣка wжинали.

Ѣ пак(ъ) привнлїе що имал(ъ) слѣга наш(ь) Косте Ѻрѣшь wт(ъ) нас(ъ) же на тотѣ третоую част(ь) wт(ъ) село wт(ъ) Ѣржишань, на Прѣтѣ, вишнѣѫ част(ь), еще би дал(ъ) ѣ рѣки слѣгам(ъ) нашим(ъ) Влашинѣ и непотѣ его Чоканѣ, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими боаре[1].

Ѣ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, више писанаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленыѭ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Ѣлеѣандра и Бwгдана-Блада, и вѣра боар(ъ)[2] нашыѭ(ъ): вѣра пана Дѣма пръкалава, вѣра пана Болдора дwорника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Ѣѣшата, вѣра пана Тоадера Хотинского, вѣра пана Инкотъ Немацкого, вѣра пана Чwртwрwвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Єремїѧ постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѫ(ъ) боар(ъ) нашыѭ(ъ) мwлдавскиѭ(ъ), велнкиѭ(ъ) и малыѭ(ъ).

Ѣ по нашем(ь) животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашыѭ(ъ) или wт(ъ) нашего родѣ или пакь боуд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бнти нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) би им(ъ) не порѣшил(ъ) нашего даанїѧ, али би им(ъ) ѣтвръдил(ъ), занѣже есмы им(ъ) дали за що wни собн кѣпили за свон правїн п<н>[1]нѣзи.

Ѣ на болшѣю крѣпост(ь) и потвърженїе томоу въсемѣ више писаномѣ, велѣли есми нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъѣтѣлѣ логоф<ет>[3]ѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семѣ листѣ нашемѣ.

Пис(а) Мътен, ѣ Сѣчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ѯзг҃, м(ѣ)с(ѧ)ца м(а)рт(їа) е҃ї҃.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVI⟩: † Чокънещїн, ѣ в(о)лост(ъ) Лъпѣшною, на Прут(ѣ) ⟨şi alta, românească, cu acelaşi conţinut, din sec. XVIII⟩.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Coste Orăş, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut dreapta sa ocină, din uricul său drept, a treia parte din satul Argişani, pe Prut, partea de sus; şi a vîndut slugilor noastre, Vlaşin şi nepotului său, Ciocan, pentru 160 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

Şi s-au sculat slugile noastre, Vlaşin şi nepotul lui, Ciocan, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 160 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Coste Orăş, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, iar noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Vlaşin şi nepotului său, Ciocan, acea a treia parte de sat din Argişani, pe Prut, partea de sus, să le fie şi de la noi uric cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei a treia părţi de sat din Argişani, ce sînt pe Prut, partea de sus, ⟨să fie⟩ începînd din vale, de la morminte, şi drept la deal la glod, de acolo la vîrful dealului, la un stîlp, şi la coasta dealului la drum, la stîlp, de acolo drept la pîrîul ce se cheamă Rihilea, la mal, la stîlp, în faţa unui pisc, şi în sus pe pîrîul Rihilei la hotarul Sălăjanilor, şi, iarăşi, din hotarul Sălăjanilor pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Şi iarăşi privilegiul pe care l-a avut sluga noastră Coste Orăş, chiar de la noi, pe acea a treia parte de sat din Argişani, pe Prut, partea de sus, încă l-au dat în mîinile slugilor noastre Vlaşin şi ale nepotului său, Ciocan, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le întărească, pentru că le-am dat fiindcă că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 15.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVI⟩: † Ciocăneşti, la ţinutul Lăpuşnei, pe Prut, ⟨şi alta, din sec. XVIII, cu acelaşi conţinut⟩.

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 142. Orig., perg. (27,5 × 37,5 cm.), pecete atirnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Їѡ Стєфань воєвѡда, гдсподар Зиман Мѡлдавскои. Cu o trad., din 1762 (7270) ianuarie 14, de Evloghie dascăl.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/191.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1078—1081 (nr. 366).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 77—79 (nr. XXXIX) (text slav şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, II, pl. 243—245 (nr. 227) (trad., după orig.).

---

[1] Greşit, pentru воиры.
[2] Greşit, pentru воиp(ь).
[3] Rupt.

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскоn. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) ѕзрит(ъ) или чтѣчи его ѕслишит(ъ), wже тоты истиннїи наши слѣги, Жѣрка Пънтече и брат(ъ) его, Петримань, и сестра нх(ъ), Софїика, с(ы)нове Wана Пънтече, и племенники нх(ъ), Данчюл и братїа его, Тоадер(ъ), и Iwн(ъ) и Блашин(ъ), и сестри нх(ъ), Йина, и Федка и Софїика, с(ы)нове Жѣла Пънтече, и дрѣгї племенники нх(ъ), Шандрѣ и братїа его, Юрїи Банко и Сава, с(ы)нове Мърушкини, и сестричча нхъ, Мъріе Билка, дочка Настина, и сестрич(ь) ен, Данчюл(ъ), с(ы)нь Станин(н), и братанича нх(ъ), Роуска, дwчка Wника Мъцъюла, и племенік(ъ) нх(ъ), Wана, и брат(ъ) его, Йндрѣшко, и сестра нх(ъ), Драгна, с(ы)нове Лазора Йдаша, и племенік(ъ) нх(ъ), Иванко, с(ы)нь Моушим(ъ), и дрѣгам племенница нх(ъ), Ефросина, дочка Рѣжина, и дрѣгам племенница нх(ъ), Мърѣшка, и племенница нх(ъ), Мърѣшка, дочка Тацина, жаловали есмы нх(ъ) wсобною нашею м(н)л(о)стїю и дали и потвърдили есмы им(ъ) ѕ нашен земли, ѕ Молдавскоn, нх(ъ) правѣю wтинн8, села на имѣ: половина wт(ъ) Хороднича(н) и половина wт(ъ) млина и два села на Брълад'ѣ, на имѣ Мърчецїи и Грижливїи.

Тое въсе вниіе писаное да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас ѕрикь и съ въсем(ь) доходом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), равно и ѕнѣчатом(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѣчатом(ъ) нх(ъ), и праѕнѣкомъ(ъ) нх(ъ) и въсемѣ родѣ нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непрѣшено николиже, на вѣки.

Й хотар(ъ) тон половини село wт(ъ) Хороднича(н) да ест(ъ) wт(ъ) ѕсего хотара половина и по старомѣ хотарѣ, кѣда из вѣка wжинали; а хотар(ъ) тым(а) вниіе писаным(а) двwм(а) селам(а) да ест(ъ) съ въсѣми своимы старими хотари, кѣда из вѣка wжинали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниіе писанаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленыхъ(ъ) с(ы)нwв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Йлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр нашихъ(ъ): вѣра пана Дѯма пръкалаба, вѣра пана Болдора двwрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пан(а) Щефѯла, вѣра пана Мѯшата, вѣра пана Тоадера Хотинского, вѣра пана Микотъ Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѯ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Мохила чашника, вѣра пана Фрѯнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѕсих(ъ) бояр(ъ) нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), великихъ(ъ) и малих(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто бѯдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или wт(ъ) нашего родѣ или пак(ъ) бѯд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Молдавскоn, тwт(ъ) би им(ъ) не порѯшил(ъ) нашего даанїа и потвърженїа, али би им(ъ) потвърдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѯже есмы им(ъ) дали и потвърдили и за що ест(ъ) их(ъ) правам wтинна.

Й на волиѯ<ю крѣпо>[1]ст(ь) <и п>[1]отвърженїе томѣ въсемѣ вниіе писаномѣ, велѣли есми нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъѯтѯлѣ логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семѣ листѣ нашемѣ.

Пис(а) Мътен, ѕ Сwч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ѕ҃, м(ѣ)сц))ца м(а)рт(їа) ѕ҃і҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Giurca Pîntece şi fratele lui, Petriman, şi sora lor, Sofiica, fiii lui Oană Pîntece, şi verii lor, Danciul şi fraţii lui, Toader, şi Ion şi Vlaşin, şi surorile lor, Anna, şi Fedca şi Sofiica, fiii lui Giula Pîntece, şi alţi veri ai lor, Şandru şi fraţii lui, Iurie, Baico şi Sava, fiii Măruşcăi, şi nepoata lor de soră, Măria Bilca, fiica Nastei,

www.dacoromanica.ro

şi nepotul ei de soră, Danciul, fiul Stanei, şi nepoata lor de frate, Rusca, fiica lui Onică Măţăiul, şi vărul ei, Oană, şi fratele lui, Andruşco, şi sora lor, Dragna, fiii lui Lazor Adaş, şi vărul lor, Ivanco, fiul Muşei, şi altă vară a lor, Eufrosina, fiica Rujei, şi altă vară a lor, Măruşca, şi vara lor, Măruşca, fiica Taţei, i-am miluit cu deosebita noastră milă şi le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, Moldova, ocina lor dreaptă, satele anume: jumătate din Horodniciani şi jumătate de moară şi două sate pe Bîrlad, anume Mărceştii şi Grijlivii.

Toate acele mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat din Horodniciani să fie din tot hotarul jumătate şi pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac; iar hotarul acelor două sate mai sus scrise să fie cu toate vechile lor hotare, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit şi pentru că le este lor dreaptă ocină.

Iar pentru mai mare putere ⟨şi⟩[1] întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 16.

Bibl. Acad., CI/66. Orig. perg. (28 × 44 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/92.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1082—1085 (nr. 367).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 248—250 (nr. CXXI) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 245—246 (nr. 228) (trad., după orig.) şi p. 339 (facs.).

[1] Rupt.

187 1495 (7003) martie 17, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевод(а), г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ѣ) листwм(ѣ) нашим(ѣ), ѳсим(ъ) ктw на н(ѣ) оузрит(ъ) или чтѣчи его ѳслышит(ъ), wже прїиде, прад(ъ) нами и прад(ъ)

www.dacoromanica.ro

ѕснми нашимы мѡлдавскымн боꙗре, слѹга наш(ь) Юра, с(ы)нь Марꙋшкин, ѕноукь Косте Кравець, по своен доброн волн, никим(ь) непонѹжен(ъ), а ни присилован(ъ), и продал(ъ) свою правꙋю wтинн8, wт(ъ) своего праваго ѕрнка, wт(ъ) ѕрнка дѣда его, Косте Кравець, половина село , на нмѣ половина wт(ъ) Тивецин, на Берхѣчи, вншнѣа част(ь); та продал(ъ) слѹгам(ъ) нашим(ъ), Лоупе и братїамь его, Данчѹл8 и Томи, за ҃ злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И ѕставше наши слѹги, Лѹпе и братїа его, Данчоул(ъ) и Тома, та заплатили ѕсн тоты вниче писанїи пинѣзи, ҃ злат(ъ) татарскыχ(ъ), ѕ рѹки слѹѕѣ нашемѹ Юра, с(ы)нь Мърꙋшкин, оунѹкоу Косте Кравьца, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) ѕснми нашими боꙗре.

Ино мы, видѣвше нχ(ъ) добрꙋю волю и тѫкмеж(ь) и полноую заплатѹ, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръдили слѹгам(ъ) нашим(ъ), Лѹпе и братїам(ъ) его, Данчѹл8 и Тома, тое прѫд(ъ) реченое половина село, на нмѣ половина wт(ъ) Тивецин, на Берхѣчи, вншнѣм част(ь), да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнкь и съ въсем(ь) доχодом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нχ(ъ), и ѕнѹчатом(ъ) нχ(ъ), и прѣѕнѹчатѫм(ъ) нχ(ъ), и праꙋѕрѣтѫм(ъ) нχ(ъ) и въсемѹ родѹ нχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѹшено инколиже, на вѣки.

И χотар(ъ) томѹ половина сел8, на нмѣ wт(ъ) Тивецин, вншнон част(ь), да ест(ъ) wт(ъ) ѕсего χотара половина и по старомѹ χотарѹ, кѹда из вѣка wжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниче писанаго, мн, Стефана воевод(н), и вѣра прѣвъзлюбленныχ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѹма пръкалаба, вѣра пана Болдора двѡрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ꙗефѹла, вѣра пана Мѹшата, вѣра пана Тоадера Хотинского, вѣра пана Мнкотъ Немецкого, вѣра пана Чѡрторѡвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѕснχ(ъ) бояр нашнχ(ъ) молдавскнχ(ъ), велнкнχ(ъ) и малнχ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣти нашнχ(ъ) или wт(ъ) нашего родѹ или пак(ъ) бѹд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Земли Мѡлдавскон, тѡт(ъ) ни нмъ не порѹшил(ъ) нашего даанїѧ и потвържденїа, али би им(ъ) ѹтвърдил(ъ) и ѹкрѣпил(ъ), занѹже есмо им(ъ) дали за що wни собн кѹпили за свон правїи пинѣзи.

И на болшѹю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѹ въсемѹ вниче писаномѹ, велѣли есмы нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѹтѹл8 логофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал(ъ) Мътен, ѕ Сочавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѕ҃г҃, м(ѣ)с(ѧ)ца м(а)р(та) ѕ҃і҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Iura, fiul Maruşcăi, nepotul lui Coste Croitorul, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din dreptul său uric, din uricul bunicului lui, Coste Croitorul, jumătate de sat, anume jumătate din Tivești, pe Berheci, partea de sus; şi a vîndut slugilor noastre, Lupe şi fraţilor lui, Danciul şi Toma, pentru 60 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Lupe şi fraţii săi, Danciul şi Toma, şi au plătit toţi acei mai sus scrişi bani, 60 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Iura, fiul Maruşcăi, nepotul lui Coste Croitorul, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre, Lupe şi fraţilor lui, Danciul şi Toma, acea mai înainte spusă jumătate de sat, anume jumătate din Tiveşti, pe Berheci, partea de sus, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat, anume din Tiveşti, partea de sus, să fie din tot hotarul jumătate şi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, crdinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat fiindcă ei şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 17.

Bibl. Acad., DXCII/203. Orig., perg. (33 × 33 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată, pierdută.
O foto., la Inst. de ist. de arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/93.

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 246–247 (nr. 229) (trad. după orig.) şi p. 340 (facs.).

188 **1495 (7003) martie 17, Suceava.**

† Μ(н)л(о)стїею б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) нашим(ь) листом(ь) ⟨въсѣмъ ктw на нь възритъ или его чтоучи ѕслышитъ⟩[1], wж(е) тот(ъ) истинїн слоуга наш(ь), Сима Гоурешь, слѫжил(ъ) нам(ъ) право и вѣрно. Тѫм(ь), мы, видѫвши его правою и вѣрною слоужбою до нас(ъ), жаловали есмы, его wсобною нашен[2] м(н)л(о)стїю и дали и потвръдили есмы емоу ѕ нашен земли, оу Молдавскон, половина село на Ребричи, на нмѧ[3] половина wт(ъ) Сръбн, нижнѧа част(ь), що соби wн(ъ) роздилил(ъ)[4] съ своим(ъ) оуноукомъ(ь), съ Никодрь Чокрьлїе. Тое въсе выше писаное да ест(ъ) емоу wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), емоу, и дѣтем(ъ) его, и оуноучатом(ъ) его, и прноуноучатом(ъ) его, и праѕнрятом(ъ) его и въсемоу родоу его, кто сѣ емоу изберет(ъ) нанближнїн, непорѕшено николнже, на вѣкы[5].

И хотар тон половнни села да ест(ъ) wт(ъ) оусего хотара полови⟨на⟩[1], а wт(ъ) нншнх(ъ) сторон(ъ), по старомоу хотароу, коуда нз бѣка wжнвали.

www.dacoromanica.ro

Й пак(ъ), привилїе дѧдов(ъ) нѫ(ъ), Ѡана Попши и Моиша Филосоѳа, що имали wнн wт(ъ) деда нашего, wт(ъ) Йлеѯандра воеводн, на тое село, аwна ест(ъ) оу роуки Сима Гоурешоу.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, ·н вѣра прѧвъзлюбленыѫ(ъ) с(ы)н(о)въ г(о)с(по)д(ст)ва мы, Йлеѯандра и Богдана-Влада, и вѣра бояр нашиѫ(ъ): вѣра пана Доумн пръкалаба, вѣра пана Болдора дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефоул[6], вѣра пана Моушата, вѣра пана Тоадера пръкалаба Хотнпского, вѣра пана Мнкоть пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спатарѣ, вѣра пана Исака вистѧрнпка, вѣра пана Ѥремїа постелнпка, вѣра пана Моҳнла чашнпка, вѣра пана <Фроу>[7]нтеша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса и вѣра въсѧхъ(ъ) бояр нашиѫ(ъ) молдавскыѫ(ъ), [велнкыѫ(ъ)] велнкыѫ(ъ) и малыѫ(ъ).

Й по на<шемь животѣ, кто боудетъ>[7] г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѧтен нашиѫ(ъ) <нли wтъ на>[7]шего рода нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ извберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молд<авскон, тотъ бы>[7] емоу не пороушил(ъ) нашего даанїа и пот<врѣжденїа, али бы>[7] емоу оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже есмы емоу дали и потврѫдили за его правою слоужб оу и за що ест(ъ) емоу правда wтнпна.

Й на волшоую крѣпост(ь) н[8] потврьжденїе томоу въсемоу выше писаномоу, велѣли есмы нашемоу вѣрномоу пан8, Тъоутоулови логофетоу, писати и нашоу печат(ь) привѣснти к семоу листоу нашемоу.

Писал(ъ) Шандр8 Крѫже, въ Сочавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѯ҃, м(ѣ)с(м)ца м(а)р(та) ѕ҃і.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, ‹tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se›[1], că această adevărată slugă a noastră, Sima Gureş, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, în Moldova, jumătate de sate pe Rebricea, anume jumătate din Sîrbi, partea de jos, pe care şi-a împărţit-o cu nepotul său, cu Nicoară Ciocîrlie. Acea mai sus scrisă să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar din alte părţi, după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

‹ Şi iarăşi,privilegiul bunicilor lor, Oană Popşa şi Moişă Filosoful, pe care ei l-au avut de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, pe acel sat, acéla este în mîinile lui Sima Gureş.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fiĭ ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului ‹Fru›[7]nteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari [mari] şi mici.

www.dacoromanica.ro

Iar după ⟨viaţa⟩[7] noastră, ⟨cine va fi⟩[7] domn al ţării noastre, din copiii noştri ⟨sau din⟩[7] neamul noastru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Mold⟨ova, acela să⟩[7] nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ⟨ci să⟩[7]-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui dreaptă şi pentru că îi este dreaptă ocină.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 17.

Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩), f. 1086 r.-v. Copie după orig., perg., pecete atîrnată (şnur de mătase roşie), cu legenda: ⟨† Печать Їѡ Ст⟩ѳфань воѥ⟨вода, гⷭподар Земли⟩ Мѡлдавскои. Cu trad. şi comentariu, f. 1086 v. Orig. s-a aflat pînă la al doilea război mondial la răzeşul Stavarache din Grajduri, j. Iaşi. Cînd l-a văzut, a doua oară, M. Costăchescu şi l-a fotografiat, în 1928, doc. „era în unele locuri stricat, mîncat poate de şoareci... şi cu pecetea pierdută".

Un rez., din 1838 octombrie 24, la Arh. St. Iaşi, Anaforale, nr. 20, f. 54 r. (nr. 2), altul, din 1848 octombrie 5, ibidem, Anaforale, nr. 96, f. 110 v. (nr. 2), şi ultimul, din 1836 decembrie 30, avînd numai data de an, ibidem, Anaforale, nr. 7, f. 140 r. (nr. 2).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, I, p. 26—29 (nr. 5) (text slav, cu unele abateri, şi trad.); idem, *Uricele satului Grajduri* (trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 79—80 (nr. XL) (text slav după o copie manuscrisă a lui Ghibănescu); *D.I.R.*, A, II, p. 247—248 (nr. 230) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Omis în orig. (nota lui M. Costăchescu; cf. şi I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 79, n. 2).
[2] În loc de: нашею (cf. şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 80).
[3] La I. Bogdan, *loc. cit.*: нмѣ.
[4] La I. Bogdan, *loc. cit.*: роздѣлил.
[5] La I. Bogdan, *loc. cit.*: вѣки.
[6] La I. Bogdan, *loc. cit.*, corectat tacit: Шѣфоула.
[7] Rupt (v. descrierea arheografică).
[8] La I. Bogdan, *loc. cit.*, urmează un на superfluu.

189 1495 (7003) martie 17, Suceava.

† М(н)л(о)⟨с⟩[1]тїю б(о)жїею, мы, Стефанъ воевода, г(ос)п(о)д(а)ръ Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ, нс сим нашим листом, въсѣм кто на и възрит или его чтоучи оуслышит, wже прїинде, прѣд нами и прѣд нашими молдавскыми боiаре, великыми и малыми, Настѫ, дочка Росомакова, по ен доброи волн, никим непонѫжена, а не принсловдана, и продала свою правое wтинна, wт ен праваго оурнка едно село на Мапатинех, на нмѣ Хирова, межи Дереневь и межи Гришан, гдѣ былъ дом wтца ен, Росомака; та продала славгам нашим Тоадерѫ, с(ы)ноу Миклѣ Бълческоула[2], и Драготъ Боулпескоула[3], за нѣ злат татарскых.

И оустaвше наши слоуги Тоадерь, с(ы)нъ Миклъ[4] Бълческоула, и Драготъ Боулпескоуль и заплатили оусе неполна то[е]ты выше писанїи пинѣзи, нѣ злат татарскиx, оу рѫки ен, Настн, дочки Росомакова, прѣд нами и прѣд нашими молдавскими боiаре.

⟨Ино⟩[1] мы, видѣвше меж(е) нами ⟨нх⟩[5] доброи волн и ток[6]⟨межь н⟩[7] полноу⟨ю⟩[1] заплатѫ, а мы, такождере, и wт нас дали и потвръдили славгамъ нашим Тоадерѫ, с(ы)нѫ Миклѣ Блъческоула, и Драгот(ъ) Боулпескоула[3] тое прѣд реченное село, що на Мапатинех, на нмѣ[8] Хирова и що ес⟨т⟩[1] межи Дереневь и межи Гришан, где был дом Росомаков како да ес⟨т⟩[1] нм wт нас оурнкъ и съ въсѣм доходом, нм, и дѣтем нх, и оунѫчатом ⟨нх⟩[1], и правнѫчатом нх, и прашѫрѫтом

www.dacoromanica.ro

<нѫ>[1] н вѣсемоу родѹ иѫ, кто сѧ нм изберетъ наближнїн, непорѹшено нкомже[9], на вѣкы.

Ѩ хотар томѹ селѹ, по старомѹ хотарѹ, кѹда из вѣка ожывали.

Ѩ пак, прнвнлїе цо wна нмала на тое село wт нас же ен дала ѕ рѣки Тоадерѹ, <сынѹ>[1] Миклѣ Бълческоула, н Драгота Боулпескоула, прѣд намн н прѧд нашнмн бояре.

Ѩ на то ест вѣра нашего г(оспо)д(ст)ва, вьш(е) писаннаго, мы, Стефана воеводн, <н>[1] вѣра прѣвъзлюбленых с(ы)н(о)въ г(оспо)д(ст)ва мы, Ѩлеѫандра и Богдана-Блада, н вѣра болѣрь нашнх: <вѣра>[1] пана Дѹмн пръкалаба, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана[10], вѣра пана Щефѹла[11], вѣра пана Моушата, <вѣра пана>[12] Тоадера пръкалаба Хотнпскоого[13], <вѣра пана Ми>[7]коты пръкалаба <Нѣмецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѹ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѧрнника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фроунтеша столнника>[14], вѣра пана Петрнка комнса[15] н вѣѣра вѣсѣх боѣрь нашнхъ, <молдавскнх, велнкнх н малнх.

Ѩ по нашем животѣ, кто бѹдет господарь нашен Земли Молдавскон, wт дѣтен >[14] нашнх нлн wт наше<го родѹ нлн пак бѹд кого Богь изберет>[14] г(ос)п(о)д(а)рем[16] бытн нашен Земли Молдавскон, тот бы нм не порѹшнл нашего даанїа н потвръжденїа <алн бы нм>[14] оутвръднл[н] н оукрѣпил[н] <заньже есмы им>[14] дали н потвръдилн, за цо <wнн>[14] соби коупили за свон правїн п(н)н(ѣ)зи.

Ѩ на болшѹю крѣпост н потвръжденїе томоу вѣсемоу выше писанномѹ, велѣли есмы нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъоутоуловн логофетѹ, писати н нашѹ печат привѣснти к семѹ листоу нашемоу.

Писал Шандрѹ К<ръ>[1]же, въ Сочавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѕ҃ѓ, м(ѣ)<с>[1](м)ца м(а)р(тїа) ѕ҃і.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Nastea, fiica lui Rosomac, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina ei dreaptă, din uricul ei drept, un sat pe Măiatini, anume Hirova, între Dereneu şi între Grişani, unde a fost casa tatălui ei, Rosomac; şi a vîndut-o slugilor noastre, Toader, fiul lui Miclea Bălcescul, şi Dragotă Vulpescul, pentru 55 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre Toader, fiul lui Miclea Bălcescul, şi Dragotă Vulpescul şi au plătit deplin toţi aceşti bani mai sus scrişi, 55 de zloţi tătăreşti, în mîinile Nastei, fiica lui Rosomac, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

〈Deci〉[1] noi, văzînd între dînşii a lor bunăvoie şi tocmeală 〈şi〉[7] plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre, Toader, fiul lui Miclea Bălcescul, şi Dragotă Vulpescul, acel sat mai înainte spus, care este pe Măiatini, anume Hirova, şi care este între Dereneu şi între Grişani, unde a fost casa lui Rosomac, ca să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor 〈lor〉[1], şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor 〈lor〉[1] şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat 〈să fie〉 după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Şi iarăşi, privilegiul pe care l-a avut ea pe acel sat de la noi, l-a dat în mîinile lui Toader, 〈fiul〉[1] lui Miclea Bălcescul, şi ale lui Dragotă Vulpescul, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, ⟨şi⟩[1] credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: ⟨credinţa⟩[1] panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman[10], credinţa panului Ştefuł[11], credinţa panului Muşat, ⟨credinţa panului⟩[12] Toader pîrcălab de Hotin, ⟨credinţa panului Mi⟩[7]cotă pîrcălab ⟨de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa Frunteş stolnic⟩[14], credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri ⟨moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii⟩[14] noştri sau din ⟨neamul⟩[14] nostru ⟨sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu⟩[14] să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ⟨ci să le⟩[14] întărească şi să le împuternicească, ⟨pentru că le-am⟩[14] dat şi ⟨le-am⟩[14] întărit, deoarece ei şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru C⟨îr⟩[1]je, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 17.

După „Записки", III, p. 248—249. Text slav după orig., perg., pecete atîrnată (şnur de mătase roşie), stricată.

O copie slavă, după I. Bogdan (v. EDIŢII), trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1090—1093 (nr. 369).

ALTE EDIŢII: „Revista pentru ist. arch. şi fil.", VII (1894), p. 236 (nr. 3) (rez.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 81—83 (nr. XLI) (text slav, după „Записки", cu corectarea greşelilor); *D.I.R.*, A, II, p. 248—249 (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Omis în textul editat.
[2] În loc de: Бълческоулъ sau Бъльческоулъ (cf. şi I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 82).
[3] În loc de: Боулпескоулъ (v. mai jos: cf. şi I. Bogdan, *loc. cit.*).
[4] În loc de: Миклъ (cf. *ibidem*).
[5] În textul editat, greşit: межи им и.
[6] K citit greşit: и.
[7] Loc gol în textul editat.
[8] În orig. a fost ortografiat, probabil ca şi în cazul altor cuvinte din acest text: имѧ (cf. şi I. Bogdan, *loc. cit.*, care a corectat tacit peste tot ѣ în ѧ).
[9] Lectură greşită, pentru николиже.
[10] În textul editat, greşit Хрѣмака.
[11] În acelaşi text, greşit: Цифѣла.
[12] În acelaşi text, loc alb şi lectură greşită: дора.
[13] În acelaşi text, greşit: Хотинскиѫ.
[14] Loc foarte deteriorat, încît lectura este imposibilă (v. nota editorului).
[15] În textul editat, greşit: чашника.
[16] În acelaşi text, greşit: впрѣд.

190 **1495 (7003) martie 18, Suceava.**

† Ꙗ(и)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс сим(ь) нашим(ь) листом(ь), въсѧм(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) нли его чтоучи оуслышнт(ъ), wж(є) прїндоша, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими молдавскыми боꙗре, великыми и малыми, нашн слоужы Илѧ

www.dacoromanica.ro

и братове его, Петрѫ, и Гаврилъ и Фрѫцилъ, с(ы)н(о)ве Жѕлиии, и ѕнѕка нх(ъ), Фатоше, дочка Ивашка Клѧча, оунѕка Косте Дабижа, по нх(ъ) добров волн, никими непоуженн, а нн прнсловани, и продали свою правою wтнноу wт(ъ) нх(ъ) праваго оурнка, едно село на връж(ъ)[1] Ѳарбнка, на нмѧ Татомнрещїн. Та продали слоугам(ъ) нашнм(ъ) Петрн Кълнмаманоу и братаннчем(ъ) его, Исаю, и братоу его, Ѣрманѕ, и сестрам(ъ) нх(ъ), Ѣнни и Мъроушкн, за п̃ злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И оуставше нашн слоугы Петрѫ Кълнмань и братаннчеве его, Исаю, и братъ его, Ѣрмань и сестра нх(ъ), Ѣнна и Мъроушка, и заплатнли оусе неполна тоты выше пнсаннїн пнѣзн, п̃ злат татарскыχ(ъ), оу роукы слѕгам(ъ) нашнм(ъ) Илн и братїмм(ъ) его, Петрн, и Гаврилоу и Фрѫцилъ, с(ы)н(о)вwм(ъ) Жѕлиии, и оунѕкы нх(ъ), Фатоша, дочцн Ивашка Клѧча, оунѕкы Косте Дабижа, прд(ъ) намн и прд(ъ) нашнмн боꙗре.

Ино мы, вндѣвше меже ннмн нх(ъ) добров волн и токмеж(ь) и полноую заплатоу, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръднли слоугам(ъ) нашим(ъ) Петрн Кълнманѕ и братаннчем(ъ) его, Исаю, и братъ его, Ѣрманѣ, и сестрн нх(ъ), Ѣнни и Мъроушкн, тое прд(ъ) реченое село, що ест(ъ) на връхъ Ѳарбнка, на нмѣ Татомнрецн, како да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсем(ь) доходом(ь) нм(ъ), алн да ест(ъ) половнна wт(ъ) того села слоуѕѣ нашемоу Петрн Кълнманоу самомоу, а тотаа дрѕгаа половнна wт(ъ) того села да ест(ъ) братаннчем(ъ) его Исаю и братоу его, Ѣрманоу, и сестрам(ъ) нх(ъ) Ѣнни и Мъроушкн, нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оуноучатом(ъ) нх(ъ), и прaоуноучатом(ъ) нх(ъ), и працюрѫтом(ъ) нх(ъ) и въсемоу родѕ нх(ъ), кто сѧ нм(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непороушено нколнже, на вѣкы.

Ѳ хотар(ъ) томоу селѕ да ест(ъ) wт(ъ) оуснх(ъ) сторонь по старомѕ хотарѕ, кѕда нз вѣка wжнвали.

Ѳ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Ѯтефана воевод, и вѣра прѣвъзлюбленныχ(ъ) с(ы)н(о)вь г(оспо)д(ст)ва мы, Ѳлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бонр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѕмн пръкалаба, вѣра па<на>[2] Болдора дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Мѕшата, вѣра пана Тоадера пръкалаба Хотнпского, вѣра пана Мнкоть прълалаба Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Ѯремїѧ постелнпка, вѣра пана Мохнла чашнпка, вѣра пана Фрѕнтеша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса и вѣра въсмх(ъ) боꙗр(ъ) нашнх(ъ) молдавскыχ(ъ), велнкыχ(ъ) и малыχ(ъ).

Ѳ по нашем(ь) животѫ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли,wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нлн wт(ъ) нашего рода нлн пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы нм(ъ) непороушл(ъ) нашего даннїа и потвръжденїа, алн бы нм(ъ) оутвръднл(ъ) и оукрѣпнл(ъ), заноуже есмы нм(ъ) дали и потвръднли, за що wни собн коупнли за свон правїн пнѣзн.

Ѳ на болшоую крѣпост(ь) и потвръжденїе томоу въсемѕ выше писанномѕ, велѣли есмы нашемоу вѣрномоу панѕ, Тъѕоуловн логофетоу, писати и нашѕ печат(ь) привѣсити к семоу листѣ нашемѕ.

Писал(ъ) Шандрѕ Кръже, въ Сочавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̃г, м(ѣ)с(ѧ)ца матрїа ѝ̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, slugile noastre Ilia şi fraţii lui, Petrea, şi Gavril şi Frăţilă, fiii lui Jula, şi nepoata lor, Fatoşe, fiica lui Ivaşco Clecea, nepoata lui Coste Dabija, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi,

www.dacoromanica.ro

şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, un sat la obîrşia Oarbicului, anume Tatomireşti. Acesta l-au vîndut slugilor noastre Petre Căliman şi nepotului său de frate, Isaia, şi fratelui său, Armean, şi surorilor lor, Anna şi Mărușca, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Petre Căliman şi nepotul său de frate, Isaia, şi fratele său, Armean, şi surorile lor, Anna şi Mărușca, şi au plătit deplin toţi acei mai sus scrişi bani, 80 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre Ilia şi ale fraţilor săi, Petrea, şi Gavril şi Frăţilă, fiii lui Jula, şi nepoatei lor, Fatoşe, fiica lui Ivaşco Clecea, nepoata lui Coste Dabija, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd între dînşii buna lor voie şi tocmeală şi plata deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre, Petre Căliman şi nepotului său de frate, Isaia, şi fratelui său, Armean, şi surorilor lor, Anna şi Mărușca, acel sat mai înainte zis, care este la obîrşia Oarbicului, anume Tatomireşti, ca să le fie lor şi de la noi uric şi cu tot venitul lor, însă jumătate din acel sat să fie slugii noastre Petre Căliman singur, iar cealaltă jumătate din acel sat să fie nepotului său de frate Isaia şi fratelui său, Armean, şi surorilor lor, Anna şi Mărușca, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa pa⟨nului⟩[2] Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit, deoarece ei şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 18.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Căliman ⟨şi o însemnare din secolul XVIII⟩: † Ştefan vodă . . .[3] Tatomireşti.

⟨Sus, pe colţul din dreapta al pergamentului, însemnare din secolul XIX⟩: 7003 ⟨1495⟩ mart(ie) 18—343 ani vechi.

Muzeul de istorie al R. S. România, inv. nr. 2906/46. Orig., perg. (29,5 × 44,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

. www.dacoromanica.ro

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 249–250 (nr. 232) (trad. după orig.).

---

[1] Greşit, pentru врѣХ(ъ).
[2] Omis.
[3] Şters.

191 1495 (7003) martie 18, Suceava.

<† Милостїю божїею, мы, Стефанъ воевода, господаръ Зе>[1]мли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс сим(ь) нашим(ь) листом(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) нли его чтоучн оуслышнт(ъ), wж(е) прїнде, прѣд(ъ) намн <н прѣдъ оусимн нашимн молдавскимн боіаре>[1], велнкымн н малымн, слоуга наш(ь), Ѡанча, с(ы)нъ Станчѹла Нѣмнша, по его доброн волн, нниким(ь) непоноужен̀ъ, а нн прнслованъ <н продалъ свою правѣю wтнинѫ н вникѫп>[1]ленїе, що быль коупнль wт(е)ць его, Станчоуль Нѣмншь, wт(ъ) Гога, с(ы)на Жоуржа Распопа, едно село, на нмѧ Лълещїн, на Тоутовѣ; <та продалъ слѣѕн нашемѫ Станчюлъ>[1] н сестрн его, Станн, за р҃н злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оуставше слоуга наш(ь), Станчоуль, н сестра его, Стана, н заплатнли оусех(ъ) испо<лна тотн выше писаннїн пнн̀ѕи>[1], р҃н злат(ъ) татарскых(ъ), оу роукы слоуѕѧ нашемоу, Ѡанчн, с(ы)ноу Станчоула Нѣмнша, прѣд(ъ) намн н прѣд(ъ) нашимн боіаре.

Ино <мы, вндѣвше меже нмн нхъ доброн>[1] волн н токмеж(ь) н полноую заплатоу, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмы дали н потвръднли слѣѕѧ нашемоу, Станчѹлѫ н <сестрн его, Станн, тое прѣдъ реченое>[1] село, на нмѧ Лълещн, на Тоутовѣ, како да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнкь н съ въсем(ь) доходом(ь), нм(ъ), н дѣтем(ъ) нх(ъ), н братїмм(ъ) нх(ъ), н оуноучатом(ъ) нх(ъ), <н праоуноучатомъ нхъ, н прѣцѹрѣтомъ нхъ н>[1] въсемоу родѹ нх(ъ), кто сѧ нм(ъ) изберетъ нанблнжнїн, непороушено николнже, на вѣкы.

Й хотар(ъ) томоу селѹ да ест(ъ) по старомѹ <хотарѹ, кѹда нзъ вѣка wжнвалн.

Й н>[1]а то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленыхъ(ъ) с(ы)н(о)вь г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѧлеѯандра н Богда<на-Блада, н вѣра боіаръ нашнхъ: вѣра пана Дѹмн>[1] пръкалаба, вѣра пана Болдора дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Моушата, вѣра пана Т<оадера пръкалаба Хотинского, вѣра пана>[1] Мнкотъ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спатарѣ, вѣра <пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Ѳре>[1]мїѧ постелнпка, вѣра пана Мохнла чашнпка, <вѣра пана Фрѹнтеша столнпка>[2], вѣра пана Петрпка комнса н вѣра въсѣх(ъ) боіар(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), велнкых(ъ) н <малыхъ.

Й по нашнмъ животѣ, кто боудетъ господа>[1]рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего рода нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь изберетъ г(о)с-п(о)д(а)рем(ь) бытн нашен земли, <Молдавскон, тотъ бы нмъ не пороушнлъ нашего дланїа н пот>[1]врьжденїа, алн бы нм(ъ) оу<тверъднлъ н оукрѣпнлъ за що дали есмы н>[1] потверъднли за що wни собн кѹпнли за свон <правїн пнн̀ѕи.

Й на болшѹю крѣпость н пот>[1]врьжденїе томоу въсемоу выше писаномоу, велѣли есмн нашемоу вѣрномоу панѹ, Тъоутоулови логофетѹ, писа<тн н нашоу печать прнвѣснтн к се>[1]моу листоу нашемѹ.

Писал(ъ) Шандрѹ Крьже, въ Сѹчавѣ, въ л(ѣ)то ҳ҃ѯ҃ѓ, м(ѣ)с(ѧ)ца мартїа ѝ҃ї.

‹† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn›[1] al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră ‹şi înaintea

www.dacoromanica.ro

tuturor boierilor noştri moldoveni⟩[1], mari şi mici, sluga noastră, Oancea, fiul lui Stanciul Neamişul, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, ⟨şi a vîndut dreapta sa ocină⟩[1] şi cumpărătură, pe care a cumpărat-o tatăl lui, Stanciul Neamişul, de la Goga, fiul lui Giurgiu Răspop, un sat, anume Lăleştii, pe Tutova; şi a vîndut slugii noastre Stanciul şi surorii lui, Stana, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Stanciul, şi sora lui, Stana, şi a plătit deplin toţi ⟨acei bani mai sus scrişi⟩[1], 150 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre, Oancea, fiul lui Stanciul Neamişul, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci ⟨noi, văzînd între dînşii a lor bună⟩[1]voie şi tocmeală şi plată deplină, iar noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Stanciul şi ⟨surorii lui, Stana, acel înainte spus⟩[1] sat, anume Lăleşti, pe Tutova, ca să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi fraţilor lor, şi nepoţilor lor, ⟨şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi⟩[1] întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat să fie după vechiul ⟨hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar⟩[1] la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogda⟨n-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma⟩[1] pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului T⟨oader pîrcălab de Hotin, credinţa panului⟩[1] Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa ⟨panului Isac vistier, credinţa panului Ere⟩[1]mia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, ⟨credinţa panului Frunteş stolnic⟩[2], credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi ⟨mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi⟩[1] domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, ⟨Moldova, acela să nu le clintească dania⟩[1] şi întărirea noastră, ci să le întărească ⟨şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi⟩[1] le-am întărit, fiindcă ei şi-au cumpărat pe ⟨banii⟩[1] lor ⟨drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi⟩[1] întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie ⟨şi să atîrne pecetea noastră la⟩[1] această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 18.

⟨Pe verso, un rez. aproape şters, din sec. XIX, al actului, în care se menţionează că doc. este al satului⟩ Lăleşti, de la Tutova.

Muzeul Militar Central, III/59. Orig. perg. (27 × 32 cm.), pătat, şters şi rupt la îndoituri, lipsă treimea din stînga, pecete atîrnată, pierdută.

Un rez., într-o anafora din 1840 ianuarie 8, în care se menţionează o trad. a doc., la Arh. St., Iaşi, Anaforale, nr. 30, f. 170 v. (nr. 1).

O foto., la Inst. de ist. şi arh.: „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/94.

O copie după rez. din 1840 şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1094 (nr. 370).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 84 (nr. XLII) (rez. al editorului, după rez. din 1840); *D.I.R.*, A, II, p. 250—251 (nr. 233) (trad., după orig.); Al. Ligor, *Doc.*, p. 271—275 (nr. 6) (transcriere slavă, trad. şi facs. greu lizibil).

[1] Rupt.
[2] Omis.

192 1495 (7003) martie 18, Suceava.

† Мⷭ(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевод(а), г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мѡлдавскѡи. Знаменито чинимъ(ъ), ис сим(ь) листѡмъ(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или чтѣчи его ѕслишит(ъ), ѡже тѡт(ъ) истинии слѹга наш(ь) Козма, оу҃нѹкь Балии(ъ), слѹжил(ъ) нам(ъ) право и вѣрно. Тѣ<мь>[1], мы, видѣвши его правѹ и вѣрнѹю слѹжбѹ до нас(ъ), жаловали есмы его ѡсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвърдили есмы емѹ ѹ нашен земли, ѹ Мѡлдавскон, его правѹю ѡтчинѹ, едно село на Бишїи Тотрѹшь, на имѣ Брътїещїи, и една полѣна що ѹ тѡм(ь) же хотарѹ, на имѣ Полѣна Илїаша. Тое въсе више писаное да ест(ъ) емѹ ѡт(ъ) нас(ъ) ѹрик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), емѹ, и сестричичѹ его, Тоадерѹ, и дѣтим(ъ) иҳ(ъ), и ѹнѹчатом(ъ) иҳ(ъ), и прѣѹнѹчатом(ъ) иҳ(ъ), и праѡдѣтом(ъ) иҳ(ъ) и въсемѹ родѹ иҳ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѹшено николиже, на вѣки.

И҃ хотар(ъ) томѹ више писаномѹ селѹ да ест(ъ) съ въсѣми своими старими хотари, кѹда из вѣка ѡжинали.

И҃ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, више писанаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленыҳ(ъ) с(ы)нѡв(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва ми, Илеѧандра и Богдана-Елада, и вѣра бояр(ъ) нашиҳ(ъ): вѣра пана Дѹма пръкалава, вѣра пана Болдѹра двѡрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѹла, вѣра пана Мѹшата, вѣра пана Тоадера Хотинског(о), вѣра пана Микотъ Немецкого, вѣра пана Чорторѡвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѹ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Еремїѧ постелника, вѣра пана Моҳила чашника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѹсиҳ(ъ) бояр(ъ) нашиҳ(ъ) молдавскыҳ(ъ), великиҳ(ъ) и малиҳ(ъ).

И҃ по нашем(ь) животѣ, кто ѹ̀дет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашиҳ(ъ) или ѡт(ъ) на<шего ро>[2]дѹ или пак(ъ) ѹ̀д(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити нашен Зе<мли Молда>[3]вскон, тѡт(ъ) би им(ъ) не порѹшил(ъ) наше<го даанїѧ и потв>[3]ърженїѧ, али би им(ъ) ѹтвърдил(ъ) и ѹкрѣпил(ъ), занѹ<же е>[2]смы им(ъ) дали за що ест(ъ) иҳ(ъ) правда ѡтчина,

<И҃ на вол>[4]шѹю крѣпост(ь) и потвърженїе томѹ въсемѹ више писанномѹ, велѣли есмы нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѹ<тѹ>[3]лѹ лѹгофетѹ, писати и нашѹ печат(ь) привѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Пис(а) Мътен, ѹ Сѡч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѯ҃з҃, м(ѣ)с(ѧ)ца м(а)р(тїа) ѝ҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Cozma, nepotul lui Balea, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit, în ţara noastră, în Moldova, ocina lui dreaptă, un sat pe Totruşul de Sus, anume Brătieştii, şi o poiană ce este în acelaşi hotar, anume Poiana lui Iliaş. Toate acele mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi nepotului său de soră, Toader, şi copiilor lor,

www.dacoromanica.ro

şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie cu toate hotarele lui vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vorniç, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader de la Hotin, credinţa panului Micotă de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, ⟨Mold⟩[3]ova, acela să nu le clintească ⟨dania şi⟩[3] întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat fiindcă este dreapta lor ocină.

⟨Iar pentru⟩[4] mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tău⟨tu⟩[3]l logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, luna martie 18.

Arh. St. Iaşi, CCCXL/97. Orig., perg. (40 × 36,5 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), stricată (se păstrează doar un sfert din ceară), cu legenda: ⟨† Печать Їѡ Стефань в⟩оєвѡ⟨да, г⟩ѡсподар Зем⟨ли Мѡлдавскоѥ⟩.

Trei foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/95 a, b şi c.

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 251—252 (nr. 234) (trad., după orig.).

---

[1] Omis.
[2] Şters.
[3] Rupt.
[4] Rupt şi şters.

193 1495 (7003) martie 19, Suceava.

† М(н)л(о)стїю божїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскоѥ. Знаменито чиним(ъ), ис сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), всим(ъ) кто <на нь оузритъ или его ч>[1]тючи оуслишит(ъ), ѡже тотн истиннїи слоугa наш(ь), Никита и сестра его, Мърина, с(ы)нове Їкима Пилипѣ, и племинницн нх(ъ), Настѣ и сестра ен, Мърїе, дочки Нѣгинн, и оуноуки нх(ъ), Їѡн(ъ) и брат(ъ) его Косте, оуноукове попа Ивашка, и оунко нх(ъ), Ил<ѣ>[2], с(ы)нъ Драголи, оусн оуноукове Щефана Пилипѣ, жаловали есмн нх(ъ) всобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есмн нмъ оу нашен земли, оу Молдавскоѥ, нх(ъ) правоую штинноу, едно село на нмѣ Жоурканїн, на Драгошево Поле. Тое выше писанное, да ест(ъ) им(ъ) шт(ъ) нас(ъ) оурнкъ и съ въсем(ь) доходѡм(ь).

Или да ест(ъ) им(ъ) тое село на четирн частн: една част(ь) шт(ъ) того село да ест(ъ) слоуѕѣ нашемоу Никитн и сестрн его, Мърнин, с(ы)новом(ъ) Їкимовѡм(ъ) Пилипѣ; а дроугаа част(ь) шт(ъ) того села да ест(ъ) племиннницам(ъ) нх(ъ), Настн и сестрн ен, Мърїн, дочкам(ъ) Нѣгинн; а третѣа част(ь) шт(ъ) того села да ест(ъ) оуноукѡм(ъ) нх(ъ), Іѡноу и братоу его, Костн, оуноукѡм(ъ)

www.dacoromanica.ro

попа Ивашка; а четвръта част(ь) того села да ест(ъ) оунковоу нх(ъ) Илн, (ы)ноу Драголн, нм(ъ) и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оуноучатѡм(ъ) нх(ъ), и прѣоуноучатѡм(ъ) нх(ъ), и праоуръѣтѡм(ъ) нх(ъ) и въсемоу родоу нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непороушено николиже, на вѣкн.

И хотар(ъ) томоу выше писанномоу селоу да ест(ъ) wт(ъ) оуснх(ъ) сторѡн(ъ) по старомоу хотароу, коуда нз вѣка wжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вніше писаннаго, мы, Стефана воєводн, и вѣра прѣкъзлюбленнх(ъ) с(ы)новь г(о)с(по)д(ст)ва мн, Илеѧндра и Богдана-Блада, и вѣра боѥрь нашнх(ъ): вѣра пана Доумн пръкълаба, вѣра пана Ѥлдора дворннка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Шефоула, вѣра пана Моушата, вѣра пана Тоадера пръкалаба Хотинского, вѣра пана Мнкотъ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра напа Єремїа постелннка, вѣра пана Исака внстѣрннка, вѣра пана Моги<ла чашннка>[1], вѣра пана Фроунтеша столнннка, вѣра пана Петрнка комнса и вѣра оуснх(ъ) боѥрь нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и великнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашим(ь) жнвотѣ, кто <бѫдетъ господарь нашен Зе>[1]мли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нлн wт(ъ) на<ш>[1]его родоу нлн пак(ъ) боудь кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнтн нашен земли, тот(ъ) бы нм(ъ) не пороушил(ъ) <нашего даанїа и потвръ>[1]жденїа, алн бн нм(ъ) оутвръдна(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуже есмн нм(ъ) далн и потвръдна(ъ) за цо <нмъ естъ п>[2]равда wтнина.

И на болшоую крѣпость и потвръжденїе томоу>[1] въсемоу вніше писанномоу, велѣлн есмн нашемоу вѣрномоу жоупаноу, Тъоутоулѫ логофетоу, писатн и нашоу <печатъ привѣсятн къ семоу листѫ на>[1]шемѫ.

Писал(ъ) Илеѧ, оу Соч(а)вѣ, в(ѣ) л(ѣ)тѡ хѣ҃г <мѣсѧца>[1] мартїа ѳ҃і.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care ⟨o vor vedea sau o⟩[1] vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate slugi ale noastre, Nichita şi sora lui, Mărina, fiii lui Iachim Pealpea, şi verele lor, Nastea şi sora ei, Măria, fiicele Neagăi, şi nepoţii lor, Ion şi fratele lui, Coste, nepoţii popii Ivaşco, şi unchiul lor, Ilea, fiul Dragolei, toţi nepoţii lui Ştefan Pealpea, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, Moldova, dreapta lor ocină, un sat anume Giurcanii, în Cîmpul lui Dragoş. Acel mai sus scris să le fie şi de la noi uric şi cu tot venitul.

Însă să le fie lor acel sat în patru părţi: o parte din acel sat să fie slugii noastre Nichita şi surorii lui, Mărina, fiii lui Iachim Pealpea; iar altă parte din acel sat să fie verelor lor, Nastei şi surorii ei, Măria, fiicile Neagăi; a treia parte din acel sat să fie nepoţilor lor, Ion şi fratelui lui, Coste, nepoţii popii Ivaşco; iar a patra parte din acel sat să fie unchiului lor, Ilea, fiul Dragolei, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar,

www.dacoromanica.ro

credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Moghi⟨lă ceaşnic⟩[1], credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine ⟨va fi domn⟩[1] al ţării ⟨noastre⟩[1], Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu le clintească ⟨dania şi⟩[1] întărirea ⟨noastră⟩[1], ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit şi pentru că ⟨le este⟩[2] dreaptă ocină.

Iar pentru ⟨mai mare putere şi întărire⟩[1] a tuturor ⟨celor⟩[1] mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi ⟨să atîrne pecetea⟩[1] noastră ⟨la această carte⟩[1] a noastră.

A scris Alexa, la Suceava, în anul 7003 ⟨1495⟩, ⟨luna⟩[1] martie 19.

Bibl. Acad., XXX/85. Orig., perg. (30 × 55 cm.), rupt, pecete atîrnată, pierdută (sustrasă prin tăierea pergamentului).

O trad., cu data de zi: 9, din 1803 iulie 1, de polcovnicul Pavel Debriţ de la Mitropolie, ibidem, LXXIII/3, şi o copie modernă după aceasta, ibidem, ms. nr. 5234, f. 244—245.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/96.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1095—1097 (nr. 371).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 84—86 (nr. XLIII) (text slav şi trad. din 1803 iulie 1); *D.I.R.*, A, II, p. 252—253 (nr. 235) (trad. după orig.), şi p. 341 (facs.).

[1] Rupt.
[2] Şters.

194 ⟨Înainte de 1495 (7003) octombrie 1⟩.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскоѥ. Знаменито чинимъ(ъ), ис сим(ь) нашимъ(ь) листwмъ(ь), въсѣмъ ктw на и(ь) възрит(ъ) или его чтоучи оуслышит(ъ), wже прїиде, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими мwлдавскими боѥре, великими и малими, слоуга наш(ь) Тодерь, с(ы)нъ Настинь, по своеи доброи воли, никим(ь) непонѹжден(ъ), а ни присилован(ъ), и продал(ъ) свою правою wтчиноу, wт(ъ) своего праваго и питомаго оурика, едно село на Соҳоулоуи, на нмѣ Мирреции, где был(ъ) Иван(ъ) Мїерїоул(ъ), выше Дешкѣци; та продали[1] слоугам(ъ) нашим(ъ) Жоуржи Кръмѣти и братѹ его, Драгоше, и сестрам(ъ) иҳ(ъ), Дръгълинн и Стани, за р̃ злат(ъ) татарскиҳ(ъ).

И оуставше наш<и слоуг>[2]и, Жѹржа Кръмѣте и брат(ъ) его, Драгоше, и сестри иҳ(ъ), Дръгълинь и Стана, и заплатили оусеҳ(ъ) исполна тоты выше писаннїи пинѣзи, р̃ злат(ъ) татарскиҳ(ъ), оу рѹки слѹгѣ нашемоу Тодерѹ, с(ы)нѹ Настин(и), прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими мwлдавскими боѥре.

Ино мы, видѣше меже ними иҳ(ъ) доброи воли и тwкмеж(ь) и полноую заплатоу, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръдили слѹгам(ъ) нашим(ъ) Жѹржи Кръ<мѣти и б>[2]ратѹ его, Драгошн, и сестрам(ъ) иҳ(ъ), Дръгълинь и Стани, тое прѣд(ъ) реченое село, що ест(ъ) на Соҳолѹи, на нмѣ Мирреции, где был(ъ) Иван(ъ) Мїерноул(ъ) и що соут(ъ) выше Деш<кѣци>[2], како да ест(ъ) и wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсъм(ь) доҳwдwм(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) иҳ(ъ), равнw и оуноучатwм(ъ) иҳ(ъ), и пра<оуноучатw>[2]м(ъ) иҳ(ъ), и прѣцѹрѣтwм(ъ) иҳ(ъ) и вѣсемоу родѹ иҳ(ъ), ктw сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорочшенно николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) томѹ выше писанномѹ селѹ да ест(ъ) wт(ъ) оусиҳ(ъ) сторwн(ъ) по старомоу хотарѹ, кѹда из вѣка wживали.

www.dacoromanica.ro

Ѩ на тѡ ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленныхъ(ъ) с(ы)н(о)въ г(о)с(по)д(ст)ва ми, Алеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра бояр(ъ) нашихъ(ъ): вѣра пана Дѯма пръкълаба, вѣра пана Кѡлдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѯла, вѣра пана Мѯшата, вѣра пана Тоадера пръкълаба Хотинскѡго, вѣра пана Микѡтъ пръкълаба Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкълаба Новоградского, вѣра пана Клънъѯ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Ѳремїа постелника, вѣра пана Моухла чашника, вѣра пана Фрѯнтеша стѡлника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояр(ъ) нашихъ(ъ) мѡлдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малихъ(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Мѡлдавскон, тѡт(ъ) бы им(ъ) не порѯшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы им(ъ) оутвръдил(ъ) и ѯкрѣпил(ъ), заноуже есмы им(ъ) дали и потвръдили за нѫ правою слѯжбѯ и за що wни собѣ кѯпили <за свон пра>[2]вїи и чистїи <пинѣзи>[3].

Ѩ на бѡлшоую крѣпост(ь) и потвръжденїе томѯ въсемѯ <выше писа>[2]н<омѯ, велѣли есми нашемѯ вѣрномѯ панѯ, Тъѳтѳлѯ логофетѯ, писати и нашѯ печать привѣсити къ семѯ листѯ нашемѯ>[4].

Инс(а) .... [6]

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Toader, fiul Nastei, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul său drept şi propriu, un sat pe Sohului, anume Mireştii, unde a fost Ivan Mieriul, mai sus de Deocheaţi; şi l-a vîndut slugilor noastre Giurgiu Cîrmete şi fratelui său, Dragoşe, şi surorilor lor, Drăgălina şi Stana, pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Giurgiu Cîrmete şi fratele lui, Dragoşe, şi surorile lor, Drăgălina şi Stana, şi au plătit deplin toţi acei bani mai sus scrişi, 100 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Toader, fiul Nastei, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd între dînşii a lor bunăvoie şi tocmeală şi plata deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Giurgiu Cîr⟨mete şi⟩[2] fratelui său, Dragoşe, şi surorilor lor, Drăgălina şi Stana, acel sat mai înainte spus, ce este pe Sohului, anume Mireştii, unde a fost Ivan Mieriul, şi care este mai sus de Deo⟨cheaţi⟩[2], ca să le fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat, credinţa panului Toader pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic,

www.dacoromanica.ro

credința panului Mohilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească pentru că le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și pentru că și-au cumpărat ⟨pe⟩[2] ⟨banii⟩[3] ⟨lor⟩[2] drepți și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor ⟨mai sus⟩[1] scrise, ⟨am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră⟩[4].

A scris.....[4].

Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 31. Orig., perg. (17 × 35,5 cm.) rupt (lipsește treimea de jos a doc.), pecete atîrnată, pierdută.

Un rez., fără dată, într-un perilipsis din 1805 aprilie 23, întocmit de polcovnic Pavel ⟨Debriț⟩ de la Mitropolie, ibidem, M-rea Adam, VII bis/23 (nr. 4).

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol"-Iași, Fotografii, III/97.

O copie slavă, trad. și comentariu, cu data: cca. 1495, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1101—1103 (nr. 375).

EDIȚII: I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 87—88 (nr. XLIV) (text slav, cu data: (ianuarie — martie) 1495); *D.I.R*, A, II, p. 212—213 (nr. 195) (trad., după orig., cu data: „1495 (7003) ianuarie 3, martie"(!).

Datat după Micotă pîrcălab de Neamț care a murit și a fost îngropat la mănăstirea Neamț la 1 octombrie 1495 (7003) (v. textul pietrei funerare în *Repertoriu*, p. 261, și fotocopia ei, la Balș, *Bisericile lui Ștefan*, p. 289; la Iorga, *Contribuții la ist. bisericii*, p. 457, data de lună nu este bine citită, iar cea de zi este nesigură). Pentru aceeași datare, cf. și Bibl. Acad., A 2000-XIV..., f. 1102—1103 și 1106.

---

[1] În loc de: продаль.
[2] Rupt.
[3] Șters și rupt.
[4] Partea de jos a doc. lipsește.

195 ⟨După 1495 (7003)⟩ octombrie 10, Suceava.

Un ispisoc de la Ștefan v(oie)vod.

Precum au venit, înnainte mării sale, Toader Iucaș și veri primari[1] a lui, Farco aprod și sora lui, Marușca i Dolca, feciori Petri Iucaș, și, de bunăvoe lor, au vîndut a lor driaptă ocină dintr-al său drept uric, giumătate de satu din Cîrna, de pe Zelitin, parte din gios; aceasta au vîndut-o Burii și surorii lui, Necșei, drept una sută de zloți tătărăști.

Și văzîndu de bunăvoe lor tocmeală și plată deplinu, mărie sa încă au dat ș-au întărit Burii și sorii lui, Necșei, giumătate de satu din Cîrna, de pe Zelitin, pe amîndoî părțile de Zelitin, parte din gios, ca să fie și de la mărie sa uricu cu tot venit(ul), lui, și fiilor lui și la tot neamul lui, neclătit niciodinioară, în veci.

Și spre aceasta iaste credința mării sale și a tuturor boerilor mării sale.

Și pentru mai mare tărie, au poruncit giupînului Tăutul log(o)f(ă)t să scrie și să spînzure pecete la carti aceasta a domnii sale.

S-au scris în Suceavă, let 7000[2]⟨1492⟩oct(om)v(rie) 10.

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Bucureşti, Ms. nr. 573 (Condica m-rii Răchitoasa), f. 72 v.—73 r. (nr. 65). Copie din 1794 martie, de Costandin, fiul lui Ioniţă protopop din Bacău.

Un rez., cu văleatul greşit (7000), într-o carte de judecată din 1835 iunie 15, se afla la Arh. St. Iaşi, Divanul domnesc, Tr. 289, op. 317, dos. 57, f. 55 r. (ars în timpul celui de al doilea război mondial).

O copie a rez. din 1835 iunie 15 şi comentariu, cu data de an greşită: 7000 ⟨1492⟩, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 906 (nr. 309).

EDIŢII: M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 169 (nr. 46) (rez. din 1835 iunie 15, cu data de an: 7000 ⟨1492⟩); idem, *Doc. în. Ştefan*, II, p. 435 (acelaşi rez.); *D.I.R.*, A, II, p. 180 (nr. 165) (copia din 1794, cu aceeaşi dată de an greşită: 1492 (7000).

Traducătorul sau copistul au citit greşit data acestui document, omiţînd, la transcriere, ceea ce urma după cifra miilor (ˌ$\tilde{s}$). Întrucît Toader Iucaş şi nepoţii săi nu puteau vinde partea lor din satul Cîrna înainte de a-şi fi împărţit cu celelalte rude satele moştenite de la Laslău globnic, este evident că actul de mai sus nu poate data decît de după emiterea celui de împărţeală (1495 ianuarie 22). După domn (Ştefan voievod) şi logofăt (Tăutul), acest doc. aparţine domniei lui Ştefan cel Mare, situîndu-se însă după 7003 (1495), cu datele de lună şi zi înregistrate de copia editată mai sus şi de rezumatul din 1835 iunie 15 (v. descrierea arheografică).

---

[1] În loc de nepoţi de frate (cf. doc. nr. 172).

[2] Greşit; v. datarea.

196 1496 (7004) ianuarie 24, Suceava.

Suret de pe un uric vechiu pe sîrbie de la Stefan v(oie)vod, scris de Şandru Cîrjă, în Suceav(a), la leat 7004 ⟨1496⟩ ghenar(ie) 24.

Cu mila lui D(u)mnezeu, noi Stefan v(oie)vod, domnu Ţării Moldovei. Înştiinţare facem, prin această carte a noastră, tuturor cui vor căuta spre dînsa sau o vor auzi citindu-se, precum această adevărată şi credincioasă sluga şi boerul nostru, Toader, pisariul nostru, slujindu-ne noao cu dreptate şi cu credinţă şi a căruia văzind noi cea cu dreptate şi credinţă cătră noi slujbă, l-am miluit pre dînsul cu osăbită milă şi i-am dat şi i-am întărit lui de la noi, în pămîntul nostru a Moldovei, gium(ă)tate de sat pe Bîrlad, în margine ezerului celui mare a Bîrladului, ce-i[i] în gura Gerului, anume Ciofreştii, partea cea din sus, ca să-i fie lui acest de mai sus numit sat de la noi uric cu tot venitul, lui, şi fiilor lui, nepoţilor, strănepoţilor, prestrănepoţilor şi la tot niamul lui, cine i se va alege mai de aproape, nestrămutat nici odinioară, în véci.

Însă în ezer în Bîrlad, ce-i în gura Gerului, să aibă împreună cu dum-(nea)lui Frunteş stolnicul, amîndoi a patra parte.

Iar hotarul acei gium(ă)tăţi de sat ce-i pe Bîrlad, în margine ezerului celui mare a Bîrladului, ce-i[i] în gura Gerului, anume Ciofreştii, partea cea din sus, să fie din tot hotarul gium(ă)tate, iar despre alte părţi să fie dup(ă) vechiul hotar, pîn(ă) unde au apucat din veac.

Şi spre aciasta este credinţa a însumi domnii mele, de mai sus numit, Sefan v(oie)vod, şi credinţa a preiubiţilor fii a domniii mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa a tuturor boerilor noştri a Moldovei, a mari şi mici.

Şi spre mai mare tărie şi întăritură tuturor acestor de mai sus scrise, poroncit-am credincios boerului nostru, Tăutului log(o)f(ă)t, să scrie şi să lege şi pecete cătră această adevărată carte a noastră.

De pe sîrbie pe limba moldovinească s-au tălmăcit, la anul 1801 iunie 20, de polcov(nicul) Pav(ă)l Debriţ ot Mitropolie.

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Bucureşti, M-rea Neamţ, XXVII/1. Trad.

Cinci rez.: unul, din 1814 septembrie 20, după această trad., ibidem, XXVII/23, f. 9 r. (nr. 9), alte două, din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, XXXVI/32 (nr. 1), şi ms. nr. 1262 (Condica m-rii Neamţ), f. 26 r. (nr. 2), şi, în sfîrşit, alte două rez.: unul într-o carte de judecată din 1817 noiembrie 27 şi altul într-o carte de judecată din 1824 martie 18, la Arh. St. Iaşi, Condica K 375, p. 205, şi, respectiv, Condica K 380, f. 120 v.; trei menţ.: una, avînd numai data de an, într-un hrisov din 1715 (7223) aprilie 26, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 363 v., şi două la Arh. St. Iaşi, Anaforale (neinventariate), f. 153 şi 192.

O copie a aceleiaşi trad., la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1105 (nr. 377).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 91—92 (nr. XLVII) (trad. din 1801 iunie 20); *D.I.R.*, A, II, p. 254 (nr. 237) (aceeaşi trad.).

197 1496 (7004) ianuarie ⟨24⟩, Suceava.

† Ꙗ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Ꙋлдавскои. Знаменито чиним(ъ), не сим(ь) нашим(ь) листѡм(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) вѣзрит(ъ) или его чтоучи ѕслышит(ъ), иже тотъ истиньныи слоуга и боярин наш(ь) вѣрнїи, пан(ъ) Їѡн(ъ) Фрѧнтешь столник(ъ), слѹжиль нам(ъ) право о вѣрно. Тѣм(ь), мы, видѣвше его правою и вѣрною слѹжбою до нас(ъ), жаловали есмы его wсобною нашею м(н)остїю и дали и потвръдили есмы емоу wт(ъ) нас(ъ) оу нашеи земли, оу Ꙋлдавскои, половина село на Брѣладѣ, на кран великаго wзера Брѣлада, що на ѕстїе Жерѕла, на нѣм Чофрецїи, нижнѣа част(ь). Тое въсе выше писанное да ест(ъ) емоу wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходѡм(ь), емоу, и дѣтем(ъ) его, и ѕнѹчатѡм(ъ) его, и правнѹчатом(ъ) его, и праѕнѹратом(ъ) его и въсемоу родѹ его, кто сѧ емоу извереть(ъ) наближнїи, непорѹшенно николиже, на вѣкы.

А пак(ъ) оу wзеро оу Брѣлад(ѣ), що на ѕстїе Жерѕла, да имает съ паном(ь) Тѡадерѡм(ь), писарем(ь) нашим(ь), wба чътврътѹю част(ь).

А хотарь тои половини села да ест(ъ) wт(ъ) оусего хотара половино, а wт(ъ) нишнѫ(ъ) стѡрѡн(ъ) да ест(ъ) по старомоу хотарѹ, коуда из вѣка wживали.

А на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воевод, и вѣра прѣвъзлюбленныѫ(ъ) с(ы)новь г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ꙗлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра вояр(ъ) нашнѫ(ъ): вѣра пана Дѧмин пръкалаба Немецкого, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѧла, вѣра пана Моушата, вѣра пана Дѧма и пана Тоадера пръкалабове Хотинскын, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спатара, вѣра пана Исака вистїарника, вѣра пана Ѥремїа постелника, вѣра пана Моѭила чашника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѧѫ(ъ) воиск нашнѫ(ъ) молдавскыѫ(ъ), великыѫ(ъ) и малыѫ(ъ).

А по нашем(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнѫ(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) воуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы емоу не порѹшил(ъ) нашего даниа и потвръжденїа, али бы емоу ѕтвръдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѧже есмы емѹ дали и потвръдили за его правою и вѣрною слоужбѹ.

А на болшѹю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѹ въсемоу выше писанномоу, велѣли есмы нашемоу вѣрномоу панѹ, Тъстоулови логофетоу, писати и нашѹ печать приѣсити к семоу листоу нашемоу.

Писал(ъ) Шандрѹ Кръже, въ Сочавѣ, в(ъ) л(ѣ)тѡ ѯ҃ѯ҃д, м(ѣ)с(м)ца генар(їа) ⟨к҃д⟩[1].

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Чофреци(н), дѣд(нна).

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă şi boier al nostru credincios, pan Ion Frunteş stolnic, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit de la noi în ţara noastră, în Moldova, jumătate de sat pe Bîrlad, la marginea iazului mare al Bîrladului, care este la gura Gerului, anume Ciofreştii, partea de jos. Toate acele mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Şi iarăşi la iezerul de la Bîrlad, care este la gura Gerului, să aibă cu panul Toader, pisarul nostru, amîndoi a patra parte.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar din alte părţi să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Muşat, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Suceava, în anul 7004 ⟨1496⟩, luna ianuarie ⟨24⟩[1].

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Ciofreştii, dedina ⟨şi alta, din sec. XIX⟩: Pe satul Ciofreştii, partea din gios, la Tecuci.

Arh. St. Bucureşti, M-rea Neamţ, XXVII/2. Orig., perg. (29 × 44 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută. Cu o trad., incompletă şi fără data de zi, din sec. XVIII, şi două copii de pe aceasta: una, adeverită la 1813 iunie 23 de Silvestru arhimandrit şi stareţ al m-rilor Neamţ şi Secul, şi alta, de la începutul sec. XIX; altă copie, după aceeaşi trad., de la mijlocul sec. XIX, cu data de zi: 24, adăugată în sec. XX, ibidem, CIX/2.

Cinci rez.: unul, din prima jumătate a sec. XIX, cu data completă: 7004 ⟨1496⟩ ianuarie 24, ibidem, ms. nr. 1262 (Condica M-rii Neamţ), f. 26, două fără data de zi: unul din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, XXXVI/32 (nr. 2), şi altul într-un izvod din 1832 februarie 20, ibidem, CXXV/6 (nr. 48), şi alte două, tot fără data de zi: unul, într-o carte de judecată din 1813 noiembrie 27, la Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 375, p. 204, şi altul, într-o carte de judecată din 1824 martie 18, ibidem, Condica K, nr. 380, f. 120 r.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/98.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1109—1110 (nr. 378) (cu data de zi: ⟨24⟩, după doc. precedent).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 287 (nr. 11/2) (rez., avînd numai data de an, dintr-o anafora din 1813 noiembrie 27), p. 317 (nr. 10/1) (rez., fără data de zi, dintr-o anafora din 1824 martie 28); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 89—90 (nr. XLVI) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 254—255 (nr. 238) (trad. după orig.).

[1] Şters; întregit după doc. precedent, odată cu care, desigur, a fost emis de cancelaria domnească şi acest act (cf. şi I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 90) şi după rez. din prima jumătate a sec. XIX (v. descrierea arheografică), care are data completă.

198 1496 (7004) ianuarie 25, Suceava.

Copie di pi adivărat suret de la domnul Stefan v(oie)v(od), 7004 ⟨1496⟩ ianuarie 25, şi originalul împreună, di pi sîrbie, scris în Suceava.

Colecţia prof. Ştefan Bujoreanu din Huşi, j. Vaslui.

Menţ. într-un opis prezentat, în 1842, de răzeşii satului Aldeşti din ocolul Horincei, ţinutul Covurlui, în procesul cu spătarul Iordache Hermeziu. Nr. 1.

199 1497 (7005), Vaslui.

Suretu di pe uric sirbăsc de la Ştefan vod(ă), din vălet 7005 ⟨1497⟩, scris la Vaslui.

În ştiinţă facem, cu această carte a noastră, tuturor cine pe dînsa va ceti şi va au⟨zi⟩[1], că iată au vinitu înnainte noastră şi înnainte alor noştri ⟨moldoveneşti boia⟩[1]ri ⟨a ma⟩[1]ri şi a mici, a noastre slugi, ⟨Duma⟩[2] ⟨şi fratele său, Vlaşin, şi sora lor⟩[1], Anghelina, ficiori Iughinii[3], nepoţii Alexii, d⟨e⟩[1] a lor bunăvoe, de nimea siliţ(i), nici asupriţ(i), au vîndut a lor driaptă moşie, dintr-a lor dreptu uric a treie parte di satu di pe Vilna, anum⟨e⟩[1] a trie parte din Alexăşti; aceasta au vîndut-o toată ace a trie parte fétei Jurjii, Anuşţii, şi Elisaftii, în 70 zloţi tătărăşti.

Şi s-au sculatu fetial(e) Jurjii, Anuşca şi ⟨E⟩[1]lisafta, şi au plătit toţi diplin acei mai sus scriş(i) bani, în mî⟨inele⟩[1] Dumii şi a frăţine-său, lui Vlaşin, şi a surorii lor Anghelina, ficiorii Iughinii[3], nepoţii Alexii, denainte noastră şi dinainte ai noştri boieri.

Şi noi, vădzind di a lor bunăvoe tocmală şi deplin(ă) plată şi de la noi încă am datu şi am întăritu fetii Jurjii, Anuşcăi şi Elisaftii, pe ace trie parte de satu, ce scriem mai sus, ce este pe Vilna, a trie parte din ⟨Alexăşti, ca să le fie⟩[2] de la noi uric cu totu veni⟨tul, lor, fiilor lor, nepoţilor lor şi strănepoţilor lor şi la tot neamul lor, cine se va alege mai aproa⟩[1]pe, neclătit nici odînioară, în veci.

Acest suretu de pe sirbie l-am scris eu, Simion Cheşco uricar, cîtu s-au putut cunoaşti, fiindu vechiu, la vălet 7257 ⟨1748⟩ noem(brie) 25.

Arh. St. Iaşi, DCLXXII/5. Trad.

Două rez., unul dezvoltat, după trad. din 1748 (7257) noiembrie 25, într-o copie a unei cărţi de judecată din 1785 iunie 15, şi altul, într-o carte a Divanului Moldovei, din 1825 decembrie 20, ibidem, CDII/67, f. 1 v., şi, respectiv, DCCLV/51 (nr. 1); alt rez., astăzi pierdut, se afla în aceeaşi arhivă, Tr. 1785, op. 2, 2036, dos. 24, f. 4 v.

O copie a aceleiaşi trad. şi a rez. de la Arh. St. Iaşi, Tr. 1785, op. 2, 2036, dos. 24, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1184 (nr. 409).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII. M. Costăchescu, *Doc.*, p. 109—110 (nr. LXXXIII) (trad. din 1748 noiembrie 25); idem, *Doc. mold. Ştefan*, p. 226—227 (nr. 71) (aceeaşi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 256—257 (nr. 240) (trad., după Costăchescu).

---

[1] Rupt.
[2] Rupt; întregit după rez. din 1785 iunie 15 (v. descrierea arheografică).
[3] Formă genitivală slavă a numelui „Iuga"; în rez. de la Arh. St. Iaşi, Tr. 1785, op. 2, 2036, dos. 24, f. 4 v. (cf. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 227). „Oghinii".

200 1497 (7005).

.....Привилїе цю имал..... Елад Семенескоул на потвръжденїе wт стараго Стефана воевода ..... wт половина село на имѣ Блъдецїи, на Ракова, цю иѫ звано Левчецїи, wт вишнаа част половина, ални wт едно село цю ест въ тот хотар, цю сѣ тепер имѣнѹют Дежжюгацїи, ални нижнаа част и съ половина млина на Ракова.

<ѯ҃ѕ҃ѣ>[1].

... Privilegiu ce a avut ... Vlad Semenscul de întărire de la Ştefan voievod cel Bătrîn ... din jumătate de sat, anume Vlădeştii, pe Racova, ce s-au numit Leuceştii, din partea de sus, jumătate, însă dintr-un sat ce este în acest hotar, care se numesc Degiugaţii, însă partea de jos şi cu jumătate de moară pe Racova.

〈7005 (1497)〉[1].

Arh. St. Iaşi, CCCXL/6. Extras din doc. de la 1560 (7068) aprilie 3, orig. slav, perg. (33 × 37 cm.), pecete atîrnată, (şnur de mătase vişinie), pierdută.

Două rez. ale doc. din 1560 aprilie 3 conţinînd rezumatul doc. de la Ştefan cel Mare cu data de an: 7005 (1497), ibidem, XXXIX/34, f.4 r. (nr. 1) (rez. într-o mărturie din 1823 noiembrie 20) şi Condica K, nr. 380, f. 76 v. (nr. 1) (rez. într-o mărturie a Divanului Moldovei din 1843 noiembrie 24).

O copie a rez. din 1843 noiembrie 24, a textului slav însoţit de trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, 〈*Doc. Ştefan cel Mare*〉, f. 1185—1186 (nr. 410).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, XIX, p. 45 şi 46 (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, XVI, vol. II, p. 138 (nr. 130) (trad.).

---

[1] V. descrierea arheografică.

201 1497 (7005) ianuarie 3, Hîrlău.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)с(по)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь), ѕсим(ъ) кто на н(ь) ѕзрит(ъ) или чтѣчи его ѕслишит(ъ), wже прїндоша, прѧд(ъ) намн и прѧд(ъ) ѕсимы нашимы молдавскымн боіаре, нашн слѣги Миклъоушъ и брат(ъ) его Инкѣ, по иѫ(ъ) доброн волн, нниким(ь) непонѣженн, а нн присловани, и продали свою правѣю и пнтомое къкѣпленїе, едно село на имѣ Оуржничанїи, цю билн шнн иѫ(ъ) коупили wт(ъ) Мара, дочка Нѣгина, ѕнѣка Іwна Цѣткова, wт(ъ) ен праваго ѕрнка, wт(ъ) ѕрнка и нс прнвилїа цю имал(ъ) ѕнко ен, Іwн(ъ) Цѣтко, wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Александра воеводн; та продали тое село Ѹржничанїи попоу Иваноу Ѳраме, за ѕ҃н злат(ъ) татарскиѫ(ъ).

www.dacoromanica.ro

И ѕставше поп(ъ) Иван(ъ) Ѩраме та заплатнл(ъ) ѕсн тоты вніше писанїн пнѣзн, сѣ злат(ъ) татарскыχ(ъ), оу рѧкы слоугам(ъ) нашим(ъ) Миклъѕш ѕ и братѕ его, Їѣнкѕ.

Ѧ привнлїе цо имали шт(ъ) кѕпеж(ь) наши слоуги Миклъѕш(ь) и брат(ъ) его, Їѣнкѕ, на тое село на нмѣ Ѕржничанїн, шт(ъ) Мари, дочка Нѣгина, ѕнѕка Іѡна Цѕткова, шт(ъ) нас(ъ) же, шни еще ю дали ѕ рѧкы попоу Иванеу Ѩраме, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) нашимн молдавскимн боіаре.

Ино мы, вндѣвши нχ(ъ) доброую волю н токмеж(ь) н полноую заплатѕ, а мы, такѡждере, н шт(ъ) нас(ъ) есмо дали н потвърднли попоу Иванѕ Ѩраме тое прѧд(ъ) реченое село, на нмѣ Ѕржничанїн, да ест(ъ) емоу шт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) н съ въсем(ь) доχодом(ь), емѕ н дѣтем(ъ) его, н ѕнѕчатом(ъ) его, н прѣѕнѕчатом(ъ) его, н працоурѣтом(ъ) его н въсемоу родѕ его, кто сѣ емѕ изберет(ъ) наиблнжнїн, непорѕшено нколнже, на вѣкн.

Ѧ χотар(ъ) томѕ селѕ вніше писанномѕ на нмѣ Ѕржничанїн, да ест(ъ) почеши шт конец(ъ) поле, шт(ъ) поут(ь), та по кран дѕбровн, горѣ на старїн пѕт(ь), шт(ъ) толѣ, старнм(ь) поутем(ь), до Троіана та ѕ кран дѕбровн шт Броіан(н), шт(ъ) толѣ ѕсе краем(ъ) дѕбровою до χотарѣ Ѩръмецнлор(ъ), шт(ъ) толѣ, черес(ь) лѣс(ь) н черес(ь) потшк(ъ) ѕ рнпъ, шт(ъ) толѣ, по поуд(ъ) дѣла, ѕ жндовннъ, шт(ъ) толѣ, по вніше монастирѣ, по боуковнни, ѕ Лнχїн Поток(ъ), та, черес(ъ) Лнχїн Поток, шмт(ъ) ѕ конеце поле, где въχодит(ъ) поут(ь) шт(ъ) лѣса. То ест(ъ) вес(ъ) χорар(ъ) томоу вніше писанномоу селѕ, на нмѣ Оуржничанїн.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вніше писаннаго, мы Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мн, Богдана-Блада, н вѣра боіар(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѕма пръкалаба, вѣра пана Болдѕра дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Дѕма н пана Тоадера пръкалавн шт(ъ) Хотнн(ъ), вѣра пана Єремїѧ пръкалава Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новогр(а)дского, вѣра пана Клънѕ спътара, вѣра пана Исака внстѣрнника, вѣра пана Дѕмша постелнника, вѣра пана Мохїла чашника, вѣра пана Ф<рѕн>[1]теша столника, вѣра пана Петрнка комнса н <вѣ>[1]ра ѕснχ(ъ) боіар(ъ) <нашнχъ мол>[1]давскнχ(ъ), велнкнχ(ъ) н малнχ(ъ).

Ѧ по нашем(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)с(по)д(а)рь нашен земли, шт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли шт(ъ) нашего родѕ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен <Зе>[2]млн Молдавскон, тот(ъ) бы емѕ не порѕшнл(ъ) нашего даанїѧ н потвърждеиїѧ, али бн емѕ оутвърднл(ъ) н ѕкрѣпнл(ъ), занѕже есмн емѕ дали за цо он(ъ) совн кѕпнл(ъ) за свон пра<вїн>[2] пнѣзн.

Ѧ на болшѕю крѣпост(ь) н потвръжденїе томѕ въсемѕ вніше писанномоу, велѣли есмн нашемоу вѣрномоу жѕпанѕ, Тъѕтѕлѕ логогфетѕ, писати н нашѕ печат(ь) прнвѣснтн к семѕ листѕ нашемоу.

Писал(ъ) Мътен дїак(ъ), ѕ Хръслwвѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃зе҃, м(ѣ)с(м)ца генѕар(їа) г҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre Miclăuş şi fratele lui, Iancu, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta şi propria lor cumpărătură, un sat anume Urjiceanii, pe care îl cumpăraseră ei de la Mara, fiica Neagăi, nepoata lui Ion Ţutco, din dreptul ei uric, din uricul şi privilegiul ce a avut unchiul ei, Ion Ţutco, de la bunicul nostru, de la Alecsandru voievod; şi au vîndut acest sat Urjiceanii popii Ivan Arame, pentru 250 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

Şi s-a sculat popa Ivan Arame şi a plătit toţi aceşti mai sus scrişi bani, 250 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre Miclăuş şi ale fratelui său, Iancu.

Iar privilegiul de cumpărătură ce l-au avut de la noi slugile noastre Miclăuş şi fratele lui, Iancu, pe acest sat, anume Urjiceanii, de la Mara, fiica Neagăi, nepoata lui Ion Ţutco, ei încă l-au dat în mîinile popii Ivan Arame, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd bunăvoia şi tocmeala lor şi plata deplină, iar noi, de asemenea, şi de la noi, am dat şi am întărit popii Ivan Arame acel înainte spus sat, anume Urjiceanii, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui mai sus scris sat, anume Urjiceanii, să fie începînd de la capătul cîmpului, de la drum, apoi pe marginea dumbrăvii, în sus pe drumul vechi, de acolo, pe drumul vechi, la Troian şi la marginea dumbrăvii de la Broşteni, de acolo tot pe marginea dumbrăvii, pînă la hotarul Arămeştilor, de acolo, peste pădure şi peste pîrîu, la rîpă, de acolo, pe sub deal, la jidovină, de acolo, pe din sus de mănăstire, prin făget, la Pîrîul Rău şi, peste Pîrîul Rău, înapoi la capătul cîmpului, unde iese drumul din pădure. Acesta este tot hotarul acestui de mai sus scris sat, anume Urjiceanii.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului F⟨run⟩[1]teş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor ⟨noştri⟩[1] moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat fiindcă el şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei diac, la Hîrlău, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna ianuarie 3.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Uricul log(o)f(ă)t(u)lui Ion Tă⟨ut⟩[2]ul, pe moşia Urzicii, ot ţin(utul) Niamţului.

Arh. St. Iaşi, DCXIV/1. Orig., perg. (30 × 42 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută.

Trei copii după o trad., incompletă, din 1800 martie 2, de polcovnicul Pavel Debriţ de la Mitropolie: una, încredinţată la 1810 august 4 de Divanul Moldovei, la Bibl. Acad., XL/13, alta, de la începutul sec. XIX, ibidem, XVII/98, şi ultima, încredinţată de Chirica ban, la 1826 septembrie 5, ibidem, CXXVII/2 19; o trad. gr., din prima jumătate a sec. XIX, la Arh. St. Bucureşti, Colecţia Doc. moldoveneşti, XV/1. Şase rez.: două identice, în două perilipsisuri din prima jumătate a sec. XIX, la Bibl. Acad., DCCCLXV/7 (nr. 2) şi 9 (nr. 2), unul, într-un perilipsis din aceeaşi vreme, ibidem, VII/69, alte două, din aceeaşi perioadă, la Arh. St. Iaşi, XXVIII/26 şi 31 (nr. 2), şi ultimul într-un izvod de acte din prima jumătate a sec. XIX, la Arh. St. Bucureşti, A. N., MMDCCCLXXVIII/46 (nr. 2).

www.dacoromanica.ro

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/99.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ‹*Doc. Ştefan cel Mare*›, f. 1115—1118 (nr. 381).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 93—95 (nr. XLIX) (copie din 1810 august 4); Al. Epure, *Procese pentru hotare*, p. 162—166 (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 257—258 (nr. 241) (trad. după orig.).

---

[1] Rupt.
[2] Şters.

202 1497 (7005) ianuarie 20, Iaşi.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменнто чннм(ъ), нс снм(ь) листом(ь) нашнм(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) нли его чтѣчн ѕслышнт(ъ), wже прїнде прѣд(ъ) намн н прѣд(ъ) нашнмн мwлдавскымн боꙗре, велнкымн н малымн, Илка, дочка Станова, по ен доброн волн, нпкым(ь) непонѣжена, а нн прнсловапа, н продала свою правою wтнннѣ wт(ъ) ен праваго ѳрнка, wт(ъ) ѳрнка w(тъ)ца ен Стана, половнна село wт(ь) Молецн, под(ъ) Ѡрхеем(ь), нжнѣа част(ь); та прwдали тое половнна село слѣѕѣ нашемѣ, панѣ Нѣгѣлови Кълмъцѣю, за ҃ злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И ѕставше слѣга наш(ь), пан(ъ) Нѣгѣл(ъ) Кълмъцѣю, н заплатнл(ъ) ѕсе нсполна тоты выше пнсанныи пнѣзн ҃ злат(ъ) татарскыχ(ъ) ѕ рѣкы Илкы, дощн Станова, прѣд(ъ) намн н прѣд(ъ) нашнмн боꙗре.

Ино мы, ѕндѣвше меже нямн нχ(ъ) доброн волн н токмеж(ь) н полнѣю заплатѣ, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмо дали н потвръднли слѣѕѣ нашемѣ, панѣ Нѣгѣлови Кълмъцѣю, тотѣ прѣд(ъ) реченною половнна село wт(ъ) Молецн, под(ъ) Ѡрхеwм(ь), нжнѣа част(ь), како да ест(ъ) емѣ н wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) н съ въсем(ь) доχодwм(ь), емѣ, н дѣтем(ъ) его, н ѕнѣчатом(ъ) его, н прѣѕнѣчатом(ъ) его, н прѣцѣрѣтом(ъ) его н въсемѣ родѣ его, кто сѧ емѣ нзберет(ъ) наблнжнїн, непорѣшенно нколнже, на вѣкы.

Й χотар тон половнн села wт(ъ) Молецн, цю сѣт(ъ) под(ъ) Ѡрхеем(ь), нжнон частн, да ест(ъ) wт(ъ) ѕсего χотара половнна н по старомѣ ‹χотарѣ›[1], кѣда нз вѣка wжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше пнсаннаго, ‹мы›[2], Стефана воеводн, н вѣра прѣквъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана-Клада, н вѣра боꙗр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѣмн пръкалаба, вѣра пана Болдора дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Дѣм‹н н пана›[3] Тодера пръкалабове Хотннскїн, вѣра пана Ѳремїа пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спатарѣ, вѣра пана Исака внстяр‹нпка, вѣра пана Дѣмшн›[3] постелника, вѣра пана Мохпла чашнпка, вѣра пана Фрѣнтеша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса н вѣра въсѣχ(ъ) боꙗр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскнχ(ъ), велнкыχ(ъ) н малыχ(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто бѣд‹етъ господарь нашен земли›[3], wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) нашего рода нли пак(ъ) бѣд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Мwлдавскон, тотъ цю бы емѣ не порѣшнл(ъ) нашего даанїа н потвръжденїа, алн бы емѣ ѕтв‹рѣднлъ н ѕ›[3]крѣпнл(ъ), занѣже есмо емоу дали н потвръднли за его правою н вѣрною слѣжбѣ н за цю wн(ъ) собн кѣпнл(ъ) за свон правїн пнѣзн.

www.dacoromanica.ro

Й на болшюю крѣпост(ь) и потвръжденїе томъ въсемъ выше писа<нномъ>[4], велѣли есмо нашемъ вѣрномъ панъ, Тъѳтѳлови логофетъ, писати и нашъ печат(ь) привѣсити к семъ листъ нашемъ.

Писал(ъ) Шандръ Кръжевич(и), в Йс(ъ), в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃зѣ, м(ѣ)с(ѧ)ца генѳар(їа) к҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Ilca, fiica lui Stan, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina ei dreaptă, din dreptul ei uric, din uricul tatălui ei Stan, jumătate din satul Moleşti, sub Orhei, partea de jos; şi a vîndut acea jumătate de sat slugii noastre, panului Neagul Călmăţui, pentru 90 de zloţi tătăreşti

Şi s-a sculat sluga noastră, pan Neagul Călmăţui, şi a plătit deplin toţi acei bani mai sus scrişi, 90 de zloţi tătăreşti, în mîinile Ilcăi, fiica lui Stan, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd între dînşii buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, panului Neagul Călmăţui, acea înainte spusă jumătate de sat din Moleşti, sub Orhei, partea de jos, ca să-i fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat din Moleşti, ce sînt sub Orhei, partea de jos, să fie din tot hotarul jumătate şi pe vechiul ⟨hotar⟩[1], pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, ⟨noi⟩[2], Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Dum⟨a şi a panului⟩[3] Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, ⟨credinţa panului Dumşa⟩[3] postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi ⟨domn al ţării noastre⟩[3] din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească ⟨şi⟩[3] să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru al lui Cîrje, la Iaşi, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna ianuarie 20.

Bibl. Acad., XLV/139. Orig., perg. (32 × 45 cm.), rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/100 a şi b.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1122—1124 (nr. 383).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 97—98 (nr. LI) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 258—259 (nr. 242) (trad. după orig.).

---

[1] Omis.
[2] Şters.
[3] Rupt.
[4] Şters şi rupt.

203 1497 (7005) ianuarie 20, Iaşi.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), не сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нь възрит(ъ) или его чтючи ѕслиⷭшитъ, wже п>[1]рїидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боꙗре, великими и малими, слоуга наш(ь) Юрша, с(ы)нъ Мърининь, и о<уноукъ его Ил>[1]їмш(ь), с(ы)нъ Нѣгшин(и), оуноукове Ивашка Прочелника, по иⷯ(ъ) доброи воли, никїим(ь) непон<ѫжени, а и>[1]и присиловани, и продали свою правоую wтчиноу, wт(ъ) иⷯ(ъ) праваго и питомаго ѕрика, wт(ъ) ѕрика дѣда иⷯ(ъ) Ивашка Прочелника, едно <село на Крълигъ>[1]тоурн, на имѣ Недеꙗни; та продали тое село слоуѕѣ нашемоу Тоадероу, с<ыно>[1]у Гаврииловоу и племеникоу его, попоу Тоадероу wт(ъ) Мсшⷯ(ъ), и сестри его, Стани, с(ы)ном(ъ) Жоуржиншм(ъ) за ѳ злат(ъ) татарскиⷯ(ъ).

И оуставше слоуга <нашь Тоадеръ и пл>[1]еменик(ъ) его, поп(ъ) Тоадер'ъ), и сестра его, Стана, та заплатили оуси тоти пинѣзи, <ѳ>[1] злат(ъ), оу рѕки слоуѕѣ нашемоу Юрши, с(ы)ноу Мърининн(и), и оуноукоу его, Илїшоу, с(ы)ноу Нѣгшиноу.

И привилїе цо имали наши слоуги Юрша и <оуноукъ его, Ил>їмш(ь), дѣда иⷯ(ъ) Ивашка Прочелника, wт(ъ) оунка нашего, wт(ъ) Илїша воеводї, еще ю дали оу рѕ<ки сл>[1]ѕѣ нашемоу Тоадерѕ и племеникоу его, попоу Тоадерѕ, и сестри его, Стани, прѣд(ъ) нами и прмд(ъ) нашими боꙗре.

Нно мы, видѣвше, ме<жи ни>[1]ми иⷯ(ъ) доброи воли и токмеж(ь) и полноую заплатоу, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есми дали и потвръдили слоуѕѣ нашемоу Тоадероу, с(ы)ноу Гаврииловоу, и племеникоу его, попоу Тоадерѕ, и сестри его, Стани, с(ы)нwм(ъ) Жоуржиншм(ъ), <тое>[1] прмд(ъ) реченное село на имѣ Недеꙗни, како да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь); али да ест(ъ) половина wт(ъ) того села слѕѣ нашемоу Тоадерѕ, самомоу, а дрѕгаа половина wт(ъ) того села да ест(ъ) попоу Тоадероу и сестри его, Стани, <имъ, и д>[1]ѣтем(ъ) иⷯ(ъ), и оуноучатом(ъ) иⷯ(ъ), и прѣоуноучатом(ъ) иⷯ(ъ), и працюрѣтwм(ъ) иⷯ(ъ), и въсемоу родѕ иⷯ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорѕшено николиже, на вѣки.

И хотар(ъ) тое вишє писанное село на имѣ Недеꙗни да ест(ъ) wт(ъ) оусиⷯ(ъ) ст<оронъ>[1] по стороmоу хотарѕ, коуда из вѣка wживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленаго мы с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана-Влада, и вѣра боꙗръ нашиⷯ(ъ): вѣра пана Дѕми пръкалаба, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Дѕми и пана Тоадера пръкалаби wт(ъ) Хотинѣ, вѣра пана Ѥремїа Немецкого, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣ<рника, вѣра>[1] пана Дѕмша постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѕитеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра оусиⷯ(ъ) боꙗр(ъ) нашиⷯ(ъ) молдавскиⷯ(ъ), и великиⷯ(ъ) и малиⷯ(ъ).

И по нашим(ь) ж<ивотѣ, кто боудетъ господаръ>[1] нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашиⷯ(ъ) или wт(ъ) нашего родоу или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) <бытн>[1] нашен Земли Молдавскон, тот

www.dacoromanica.ro

бы нм(ъ) не порѵшил(ъ) нашего даанїа и <потвръжденїм, али бы нмъ>[1] оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ) заноуже есми нм(ъ) дали и потвръдили, за що <wни собѣ кѵпили за свон правїн>[1] пинѣзн.

Ѩ <на бо>[1]лшѵю крѣпост(ь) и потвръжденїе т<омоу въсемоу выше писанномоу, велѣли е>[1]смн нашемоу вѣрномоу жѵпаноу, <Тъоу>[2]тоулоу логофетоу, писати и нашоу <печать привѣсити к>[1] семоу листоу нашемоу.

<Писалъ Шандрѵ Кръжевнч, оу Їѭс, въ лѣт>[3]w хѯѣ, м(ѣ)с(м)ца геноуар(їа), к̃ д(е)нъ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, ⟨că⟩[1] au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Iurşa, fiul Mărinii, şi nepotul ⟨lui, Il⟩[1]iaş, fiul Neagşei, nepoţii lui Ivaşco Procelnicul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul şi propriul lor uric, din uricul bunicului lor Ivaşco Procelnicul, un ⟨sat la Cîrligă⟩[1]tură, anume Nedeianii; şi au vîndut acest sat slugii noastre Toader, fiul lui Gavril, şi vărului său, popa Toader din Iaşi, şi surorii lui, Stana, fiii lui Giurgea, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga ⟨noastră Toader şi⟩[1] vărul lui, popa Toader, şi sora lui, Stana, şi au plătit toţi aceşti bani, ⟨70⟩[1] de zloţi, în mîinile slugii noastre, Iurşa, fiul Mărinii, şi ale nepotului său, Iliaş, fiul Neagşăi.

Iar privilegiul ce l-au avut slugile noastre Iurşa şi ⟨nepotul lui, I⟩[1]liaş, al bunicului lor Ivaşco Procelnicul, de la unchiul nostru, Iliaş voievod, încă l-au dat în mîinile slugii noastre Toader şi ale vărului său, popa Toader, şi ale surorii lui, Stana, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri,

Deci noi, văzînd între ei buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Toader, fiul lui Gavril, şi vărului său, popa Toader, şi surorii lui, Stana, fiii lui Giurgea, ⟨acel⟩[1] sat înainte spus, anume Nedeianii, ca să le fie de la noi uric, şi cu tot venitul; însă să fie jumătate din acel sat slugii noastre Toader, singur, iar cealaltă jumătate din acel sat să fie popii Toader şi surorii lui, Stana, ⟨lor, şi⟩[1] copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris, anume Nedeianii, să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistie⟨r, credinţa⟩[1] panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, ⟨cine va fi domn⟩[1] al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie ⟨domn⟩[1] al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi ⟨întărirea⟩[1] noastră, ⟨ci să le⟩[1] întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit, fiindcă ⟨şi-au cumpărat pe⟩[1] banii ⟨lor drepţi⟩[1],

www.dacoromanica.ro

Iar ⟨pentru⟩[1] mai mare putere şi întărire ⟨a tuturor celor mai sus scrise⟩[1], am ⟨poruncit⟩[1] credinciosului nostru jupan, ⟨Tău⟩[2]tul logofăt, să scrie şi ⟨să atîrne pecetea⟩[1] noastră ⟨la⟩[1] această carte a noastră.

⟨A scris Şandru al lui Cîrje, la Iaşi, în anul⟩[3] 7005 ⟨1497⟩, luna ianuarie, 20 zile.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 300. Orig., perg. (32 × 47 cm.), rupt, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Iω Стефань воєвода, гиcподар Земли Мωлдавскои.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/101.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1119—1121 (nr. 382).

EDIŢII Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 285—286 (nr. XVII) (trad., de Gh. Evloghie dascăl, din 1782 iulie 10, din *Ms. Surete*, V, 550); idem, *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, p. 58—59 (nr. XVII) (aceeaşi trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 95—97 (nr. L) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 259—261 (nr. 243) (trad., după orig.).

---

[1] Rupt.
[2] Şters.
[3] Întregit după doc. din 1497 (7005) februarie 25 (v. nr. 206), scris de acelaşi diac.

204 1497 (7005) ianuarie 22, Iaşi.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мωлдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оузрит(ъ) или его чтѳчи ѳслышит(ъ), оже прїидоша, прѫд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боıре, нашн слѳги Драгѳш(ь) Каръмбѳ и племенникове его, поп(ъ) Лѳка Плотѳн(ъ) и братъ его, Iωн(ъ), и племенник(ъ) нχ(ъ), Гажа, оусн оунѳкове Петра Бертѣ, по нχ(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѳжени, а нн прнсловани, и продали свою правѳю wтнинѳ wт(ъ) нχ(ъ) праваго ѳрнка, єднѳ пасикѳ на Кръльгътѳрн, на кран бѳковинн, на поток(ъ) на Мнχалчѣ; та продали г(о)с(по)д(ст)воу мн за ѳ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И пак(ъ), оу том(ь), такωж(е) прїинде, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) нашими боıре, слѳга наш(ь) Тома, с(ы)нь Мнχинн(н), оуноук(ъ) Ѳанин(н), також(е) по егωж(е) доброи волн, никим(ь) непонѳжен(ъ), а нн прнслован(ъ), и продал(ъ) свою правѳю wтнинѳ wт(ъ) своего пак(ъ) праваго оурнка, єднѳ вѳкатѳ земли wт(ъ) χотара своего села, Томецилωр(ъ), на имѣ тон бѳкати земли, Лазоул(ъ), що ест(ъ) подли тонж(е) выше пнсаннон пасѣкы; та продал(ъ) такωж(е) г(о)с(по)д-(ст)воу мы, за ѯ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И заплатнχ(ъ) г(о)с(по)д(ст)во мы оусн тотн пинѣзн ѳ злат(ъ) оу рѳкы Драгѳшѳ Каръмбѳ и племенникωм(ъ) его, попѳ Лѳка Плотѳнѳ и братѳ его, Iωнѳ, и племенникѳ нχ(ъ), Гажи, а пак(ъ) ѯ злат(ъ) оу рѳкы Томы, с(ы)нь Мнχинн(н), оунѳк(ъ) Ѳанин(н), прѫд(ъ) оусними нашими молдавскими боıре.

И заплатнвше г(о)с(по)д(ст)во мы оусе исполна, а г(о)с(по)д(ст)во мы, оу том(ь), вл(а)гопронзволнχ(ъ) нашим(ь) бл(а)гым(ь) пронзволенїем(ь), и ч(н)стним(ь) и свѣтлим(ь) ср(ъ)дцем(ь), и съ оусею нашею доброю волею и wт(ъ) Б(ог)а помощїю и оучинили есми и въ зад(ѳ)шїе с(вѧ)тополочившнχ(ъ) предкωв(ъ) и родителеи нашнχ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе, и за здравїе и сп(а)сенїе г(о)с(по)жди нашен Μ(а)рїн и за здравїе и сп(а)с(е)нїе Б(о)гωм(ъ) даннинχ(ъ) нашнχ(ъ) чед(ъ) како да оутвръднм(ъ) и оукрѣпим(ъ) наш(ь) с(вѧ)тын монастнр(ь) що на Коронець, идеже ест(ъ) χрам(ъ) с(вѣ)т(а)го и славнаго велнком(ѳ) мѳч(е)ника и побѣдоносца, Гεωргїа, и где ест(ъ) їегѳмен(ъ) м(о)лебник(ъ) наш(ь), кїр(ь) поп(ъ) Мака-

www.dacoromanica.ro

рїє, и дали есми томꙋ с(вѧ)т(о)мꙋ монастирꙋ тотꙋ выше писанноꙋ паснкꙋ що на Кръглгътꙋрѣ, на кран бѣковинн, на поток(ъ) на Мнхалчѣ, и тотꙋ бѣкатꙋ земли wт(ъ) хотара Томецнлwр(ъ), на нмѣ Лазоꙋл(ъ), що ест(ъ) подли тонж(є) выше писаннон пасѣкы, како да ест(ъ) томоꙋ с(вѧ)т(о)мꙋ монастирꙋ, wт(ъ) нас(ъ), оꙋрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходwм(ь), непорꙋшено нникол, на вѣкы.

Й хотар(ъ) тон пасицн и тон бѣкатн земли, на нмѣ Лазоꙋл(ъ), да ест(ъ) кꙋда ен wсмотрнл(ъ) и хотарнл(ъ) пан(ъ) Тъоꙋтоꙋл(ъ) логофет(ъ) и съ межнташи: поченшн, нс верха, wт(ъ) кран лѣса, wт(ъ) еднн(ъ) пискь, та черес(ь) поток(ъ) и черес(ь) полѣнꙋ и черес(ь) лмс(ъ) до дороги та долꙋ дорогою до Мнхалчев(и) поток(ъ), на един(ъ) берест(ъ) знаменан(ъ), wт(ъ) толѣ прабо черес(ь) полѣнꙋ до конець рѣдѣ, на копанѣю могилꙋ, wт(ъ) толѣ долоꙋв(ь) до дрꙋгон могнли копанон та на еднн(ъ) доꙋб(ъ) знаменан(ъ), wт(ъ) дꙋба на берест(ъ) що ест(ъ) на кран лѣса та черес(ь) лѣс(ъ) до нижнїн конец(ь) полѣнн до поток(ъ), до езерѣ.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнаго мы с(ы)на, Богдана-Блада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дꙋма паркалаба, вѣра пана Бwлдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефꙋла, вѣра пана Дꙋмы и пана Тоадера паркалабове Хотнискїн, вѣра пана Єремїа паркалаба Немецюкого, вѣра пана Йндренка Чорторwвского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъоꙋ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Доꙋмшн постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрꙋнтеш(а) столника, вѣра пана Петрнка комнса и вѣра оꙋснх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашем(ь) жнвотѣ, кто боꙋдет(ъ) г(о)сп(о)дарь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родꙋ нли пак(ъ) бꙋд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бытн <нашен>[1] Земли Молдавскон, тот(ъ) вы не порꙋшил(ъ) нашего даанїа, али бы емꙋ оꙋтвръднл(ъ) и оꙋкрѣпнл(ъ). Й кто сѣ покꙋснт(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа порꙋшнтн, таковы да ест(ъ) проклят(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а, сп(а)са нашего І(сꙋс)ꙋ Х(рнст)а, и wт(ъ) пр(ѣ)чнстїм <его Богоматерн, и wтъ свѧтыхъ ѯ евангелнстн, и wт вї апостолъ>[1] връхwвнних(ъ), и wт(ъ) с(вѧ)тых(ъ) тїн Б(о)гоносннх(ъ) wт(є)ць никенскнх(ъ) и wт(ъ) с(вѧ)тых(ъ) въсмх(ъ) нже wт(ъ) вѣка Б(ог)оꙋ оꙋгоднвшнх(ъ).

Й на болшꙋю крѣпwст(ь) и потвръжденїе въсемꙋ выше писанномꙋ, велѣли есмн нашемꙋ вѣрномꙋ панꙋ, Тъоꙋтꙋлꙋ логофетꙋ, писатн и нашю печат(ь) прнвѣснтн к семꙋ лнстꙋ нашемꙋ.

Тоадер(ъ) пнса, оꙋ Мсwх(ъ), в(ъ) л(ѣ)то ҳзѯ генꙋар(ъ) кѯ.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Паснка.

〈Altă însemnare, din sec. XVII〉: † Пасицн на Кръглгътꙋрѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, slugile noastre Drăguş Carîmbu şi verii lui, popa Luca Plotun şi fratele lui, Ion, şi vărul lor, Gagea, toţi nepoţii lui Petru Bertea, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină, din uricul lor drept, o prisacă la Cîrligătură, la marginea făgetului, pe pîrîul Mihalcea; şi au vîndut-o domniei mele, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Şi iarăşi, întru aceasta, de asemenea au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, sluga noastră Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană, iarăşi de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă tot din uricul său drept, o bucată de pămînt din hotarul satului său, al Tomeşti-

www.dacoromanica.ro

lor, anume acea bucată de pămînt, Lazul, ce este lîngă aceeaşi prisacă mai sus scrisă; şi a vîndut-o de asemenea domniei mele, pentru 20 de zloţi tătăreşti.

Şi a plătit domnia mea toţi aceşti bani, 70 de zloţi, în mîinile lui Drăguş Carîmbu şi ale verilor lui, popa Luca Plotun şi fratele lui, Ion, şi ale vărului lor, Gagea, şi iarăşi 20 de zloţi în mîinile lui Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană, înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Şi plătind domnia mea totul deplin, domnia mea, întru aceea, am binevoit cu a noastră bunăvoinţă, şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu şi am făcut întru pomenirea sfîntăposaţilor noştri înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre Maria şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri dăruiţi de Dumnezeu ca să întărim şi să împuternicim sfînta mănăstire ce este la Voroneţ, unde este hramul sfîntului şi slăvitului mare mucenic şi purtător de biruinţă, Gheorghe, şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Macarie, şi am dat acelei sfinte mănăstiri această prisacă mai sus scrisă ce este la Cîrligătură, la marginea făgetului, pe pîrîul Mihalcea, şi acea bucată de pămînt din hotarul Tomeştilor, anume Lazul, ce este lîngă acea prisacă mai sus scrisă, ca să-i fie acelei sfinte mănăstiri, de la noi, uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei prisăci şi al acelei bucăţi de pămînt, anume Lazul, să fie pe unde a socotit şi a hotărnicit pan Tăutul logofăt şi cu megieşii: începînd din sus, din marginea pădurii, de la un pisc şi peste pîrîu şi peste poiană şi peste pădure pînă la drum, şi pe drum în jos pînă la pîrîul lui Mihalcea la un ulm însemnat, de acolo drept peste poiană, la capătul rediului la movila săpată, de acolo în jos la altă movilă săpată şi la un stejar însemnat, de la stejar la ulmul care este la marginea pădurii, şi peste pădure la capătul de jos al poienii, la pîrîu, la iezer.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului meu fiu, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţă panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării ⟨noastre⟩[1], Moldova, acela să nu clintească dania noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească. Iar cine ar încerca să clintească dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, mîntuitorul nostru Isus Hristos, şi de preacurata ⟨maică a lui Dumnezeu, şi de cei 4 sfinţi evanghelişti şi de cei 12 apostoli⟩[1] de frunte, şi de cei 318 sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu de la Nicheia şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Iaşi, în anul 7005 ⟨1497⟩ ianuarie 22.

www.dacoromanica.ro

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: Prisaca.

⟨Două însemnări din sec. XVII⟩: Prisăci la Cîrligătură ⟨și⟩ uric pre prisaca.

⟨Un rez. al doc., scris de Pavel Debriț, la 1803 iunie 19⟩: Stefan vod(ă), din leat 7005⟨1497⟩ ghenar 25, prisaca la Cîrligătură și o bucată de loc ce să numește Lazul, din hotarul satului Tomeștilor, de lîngă prisac(ă), cu hotar (nr. 37).

Muzeul Fălticenilor, nr. 2366. Orig., perg. (40 × 56 cm.), pecete atîrnată, pierdută (smulsă în sec. XX, împreună cu șnurul de mătase roșie (v. EDIȚII), cu legenda (după I. Bogdan): † Печать Іѡ Стефань воє⟨в⟩wда, гwсподар Земли Мwлдавскон.

O trad., din 1803 iunie 19, de polcovnic Pavel Debriț de la Mitropolie, la Bibl. Centrală de Stat, Colecția Documente, I/3.

O foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/90, și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol"-Iași, Fotografii, III/102 a.

O copie slavă, trad. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1125—1128 (nr. 244).

EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, XII, p. 63—66 (trad., de N. Beldiceanu, după orig. ce avea pecetea cu șnur roșu); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, p. 99—101 (nr. LII) (text slav și trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, II, p. 261—262 (nr. 244) (trad. după I. Bogdan).

[1] Rupt.

205 1497 (7005) ianuarie 28, Iași.

Stefan v(oie)vod întărește vînzare satului Liteștii[1], pe Seret, care sat vinde lui Mihai[2] Mîndrea, Mara, fiica Nesporescului, nepoata Miroslavului și Iosșina . . .[3].

Iaș, 7005 ⟨1497⟩ ghenar, 28 zile.

Arh. St București, Ms. nr. 527 (Condica Mitropoliei Moldovei), f. 67 v. (nr. 11). Copie, din 1844, după rez. din 1815.

Alt rez., de la sfîrșitul sec. XVIII, într-un perilipsis al doc. Mitropoliei Moldovei. la Bibl. Acad. MXCVII/129, și o copie după aceasta, din 1886, de V. A. Urechia, ibidem, Arhiva V. A. Urechia, V, ms. nr. 17; o copie, de la sfîrșitul sec. XVIII sau începutul sec. XIX, după rez. germ., din inventarul doc. Mitropoliei, întocmit în 1783 ianuarie 3, la Zolkiew, de Johan Anastasius Manovarda, la Arh. St. Suceava, Documente, XLII/5 (Privilegii în original, nr. 20).

O copie a aceluiași rez. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1129 (nr. 385).

EDIȚII: Popovici, *Index Zolkiewiensis*, p. 552 (nr. 20); Erbiceanu, *Ist. Mitropoliei*, p. 23 (rez. de la sfîrșitul sec. XVIII); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 101—102 (nr. LIII) (rez. al editorului, după copia din 1844 a rez. din 1815, copia din 1844 a rez. din 1815, rez. germ. după Popovici și rez. după Erbiceanu); *D.I.R.*, A, II, p. 262 (nr. 245) (copia rez. din 1844).

[1] În celelalte rez. (v. descrierea arheografică): „Lipiești" (cf. și I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 102); într-un doc. ulterior, din 1521 (7029) martie 24, în care este menționat și acest act, satul e numit, în trad. lui Pavel Debriț: „Lipăeștii, unde au fost judele Dragomir" (Bibl. Acad., XIII/219; v. și *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 187, nr. 166).

[2] În celelalte rez. (v. descrierea arheografică; cf. și I. Bogdan, *loc. cit.*): „Mihail".

[3] Urmează: „dar că acest sat l-am aflat în catastihu Mitropolii, am însămnat".

206 1497 (7005) februarie 25, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтоучи ѕслышит(ъ), оже прїидоша, прѧд(ъ) нами

www.dacoromanica.ro

и прѧд(ъ) нашимн молдавскимн боꙗре, велнкимн и малымн, слѹга наш(ь) Тоадеръ Къѹза и братанича его Ѩнна, дочка Ѡана Къѹза, по нѫ(ъ) доброн волн никим(ь) непонѹженн, а нн прнсилованн, и продалн свою правою wтнннѹ, wт(ъ) нѫ(ъ) праваго оурнка, едно село за Прѣтом(ъ), на оустїе Ѡрбѣжа, на нмѣ Фрѫцїенецїн; та продалн тое село Илѣнн и братаничѹ ен, Драготъ Фрѫцнанѹ, за õ злат(ъ) татарскыѫ(ъ).

И оуставшн Илѣна и братаничъ ен, Драготъ Фрѫцїан, и заплатнли оусн тоты выше писаннын пннѣзн, õ злат(ъ) татарскнѫ(ъ), оу рѹкы слѹгѣ нашемѹ Тоадерѹ Къѹзн и братаничн его, Ѩнѹшцн, дочцн Ѡана Къѹзн, прѧд(ъ) намн и прѧд(ъ) нашимн боꙗре.

Ино мы, видѣвше меже нимн нѫ(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полною заплатѹ, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли тое прѧд(ъ) реченное <село>[1], за Прѣтом(ъ), цо ест(ъ) на ѕстїе Ѡрбѣжи, на нмѣ Фрѫцїенецїн, Илѣнн и братаничѹ ен, Драготъ Фрѫцїанѹ, како да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доҳодѡм(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нѫ(ъ), и ѕнѹчатом(ъ) нѫ(ъ), и прѣѕнѹчатом(ъ) нѫ(ъ), и прѣцѣрѣтом(ъ) нѫ(ъ) и въсемѹ родѹ нѫ(ъ), кто сѧ нм(ъ) нзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѹшено нниколнже, на вѣки.

И ҳотар(ъ) томѹ выше писанномѹ селѹ да ест(ъ) wт(ъ) ѕснҳ(ъ) сторон(ъ) по старомѹ ҳотарѹ, кѣда нз вѣка wжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра наше г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, <мы>[2], Стефана воеводы, и вѣра прѣвъзлюбленна<го>[1] с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана-Блада, и вѣра боꙗр(ъ) нашнҳ(ъ): вѣра пана Дѹмн пръкалаба, вѣра пана Болдора дворнпка, вѣра пана Хрѫмана, вѣра пана Щефѹла, вѣра пана Дѹма и пана Тоадера пръкалабове Хотннскїн, вѣра пана Ѳремїѧ пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чортороѵского, вѣра пана <Клъ>[2]нъѹ спатарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Дѹмши постелнпка, вѣра пана Моҳнла чашпика, вѣра пана Фрѹнтеша столпика, вѣра пана Петрнка комнса и вѣ<ра ѕсн>[2]ҳ(ъ) <бога>[2]р(ъ) нашнҳ(ъ) молдавскыҳ(ъ), <н велн>[2]кыҳ(ъ) и малыҳ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли wт(ъ) дѣтен нашнҳ(ъ) нли wт(ъ) <на>[1]шего родa нли пак(ъ) боуд(ь) <кого>[3] Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Мѡлдавскон, тот(ъ) бы нм(ъ) не порѹшнл(ъ) нашего даан<їа н>[4] потвръжденїа, а<лн бы нмъ оутвръднлъ и оукрѣпнлъ>[2], занѹже <wнн со>[4]бн кѹпнлн за свон правїн пннѣзн.

И на болшѹю врѣпост(ь) и потвръжденїе томѹ въсемѹ выше пнс>[3]анномѹ, велѣлн есмы нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѣтѹловн ло<гофе>[3]тѹ, писати <н нашѹ>[4] печат(ь) прнвѣснтн к семѹ листѹ наш<емѹ>[2].

Писал(ъ) Шандрѹ Кръжевнчн, оу Баслѹн, в(ъ) л(ѣ)то ҳ̃зе̃, м(ѣ)с(ѧ)ца февръар(їа) к̃е̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Toader Căuia şi nepoata lui de frate, Anna, fiica lui Oană Căuia, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină, din dreptul lor uric, un sat peste Prut, la gura Orbejei, anume Frăţieneştii; şi au vîndut acel sat Ilenei şi nepotului ei de frate, Dragotă Frăţianu, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat Ileana şi nepotul ei de soră, Dragotă Frăţian, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 70 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Toader Căuia şi ale nepoatei lui de frate, Anuşca, fiica lui Oană Căuia, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Deci noi, văzînd între ei buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit acel mai înainte spus ⟨sat⟩[1], peste Prut, ce este la gura Orbejei, anume Frăţieneştii, Ilenii şi nepotului ei de frate, Dragotă Frăţian, ca să le fie lor şi de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui mai sus scris sat să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, ⟨noi⟩[2], Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului ⟨Clă⟩[2]-nău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alage Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania ⟨şi⟩[4] întărirea noastră, ci ⟨să le întărească şi să le împuternicească⟩[2], pentru că ⟨ei⟩[4] şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul lo⟨gofă⟩[3]t, să scrie ⟨şi⟩[4] să atîrne pecetea ⟨noastră⟩[4] la această carte a noastră.

A scris Şandru al lui Cîrje, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna februarie 25.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Toader Căuiu şi soru-sa, Anuşca, au vîndut lui Dragotă Frăţeian satul Frăţeneştii şi surorii [5] lui Dragotă Frăţiian, Eleanii.

⟨Alte două însemnări, din sec. XIX⟩: Ispisoc pi Frăsăneşti, de ceea parte de Prut.

Ot Ştefan vodă pe Frăsăneşti, peste Prut, la ţînut Eşului, lî⟨n⟩[1]gă Bohotin, scrie tij ca cel de la Bogdan vodă.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 161. Orig., perg. (29 × 44 cm.), şters şi rupt la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, ⟨гѡсподар Земли Мѡлдавскои.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/103.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1130—1132 (nr. 386).

EDIŢII: Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 315 (nr. 1) (rez. al editorului, după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 102—103 (nr. LIV) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 263—264 (nr. 246) (trad., după orig.).

---

[1] Omis.
[2] Rupt.
[3] Şters.
[4] Rupt şi şters.
[5] Corect: „mătuşii" (*v.* mai sus).

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскоn. Знаменнто чнним(ъ), н нс(ъ) снм(ь) листwм(ь) нашнм(ь), въсмм(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) нли чтючн его вслншнт(ъ), wже тот(ъ) нстннїн слѫга наш(ь), Данчоул(ъ) Поган(ъ), с(ы)нь Їwнwв(ъ), внѫк(ъ) старого Никоаръ Погана, слѫжил(ъ) нам(ъ) право н вѣрно. Тѣм(ь), мн, вндѣвшн его правѫю н вѣрнѫю слѫжбоу до нас(ъ), жаловали есмн его wсобною нашею м(н)л(о)стїю н дали н потвръднли есмы емѫ ѫ нашен земли, оу Молдавскоn, его правѫю wтнинѫ, едно село на Тоутовѣ, на нмѣ Погънецїн, где бнл(ъ) дом(ъ) старого Никоаръ Погана. Тое въсе выше писанное да ест(ъ) емѫ wт(ъ) нас(ъ) вник(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), емѫ, н братѫ его Никоаръ, н сестрн нх(ъ), Мърнnки, нм(ъ), н дѣтем(ъ) нх(ъ), равно н wнѫчатом(ъ) нх(ъ), н прawнѫчатwм(ъ) нх(ъ), н прaщѫрѣтом(ъ) нх(ъ) н въсемѫ родоу нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) нзберет(ъ)[1] нанблнжнїн, непорѫшено нниколнже, нѝ вѣкн.

Нѝ хотар(ъ) томѫ внше писанномѫ селѫ да ест(ъ) съ въсѣмн своnмн старнмн хотарн, кѫда нз(ъ) вѣка wжнвалн.

Нѝ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленаго мы с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана-Блада, н вѣра богар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѫмы пръкалава, вѣра пана Болдора дворнnка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Дѫмн и пана Тоадера пръкалабы wт(ъ) Хотннѣ, вѣра пана Єремнѫ Немецкого, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнnка, вѣра пана Дѫмша постелнnка, вѣра пана Могнла чашнnка, вѣра пана Фрѫнтеша столнnка, вѣра пана Петрнка комнса н вѣра в<ъсѣхъ>[2] богар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) н малнх(ъ).

Нѝ по нашем(ь) животѫ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскоn, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родоу нли пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ь нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен Земли Молдавскоn, тот(ъ) бн нм(ъ) не порѫшил(ъ) нашего даанїа н потвръжденїа, алн бн нм(ъ) ѫтвръднл(ъ) н ѫкрѣпил(ъ), занѫже есмы нм(ъ) дали н потвръднли за що ест(ъ) нм(ъ) правда wтнина.

Нѝ на болшѫю крѣпост(ь) н потвръжденїе томѫ въсѣмѫ выше писанномѫ, велѣли есмн нашемоу вѣрномѫ паноу, Тъѫтѫлѫ логофетѫ, писати н нашѫ печат(ь) привѣснти к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Драготъ Тъѫтоулwвнч(ь), ѫ Баслоун, в(ъ) л(ѣ)тw ҂ѕ҃ѯ҃ мар(тъ) ѕ҃.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Пан(ъ) Никоаръ Поган(ъ) н Данчоул(ъ) <Поганъ>[3].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Danciul Pogan, fiul lui Ion, nepotul bătrînului Nicoară Pogan, ne-a slujit nouă drept şi credincios.

De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocina lui dreaptă, un sat pe Tutova, anume Pogăneştii, unde a fost casa bătrînului Nicoară Pogan. Aceea toată mai sus scrisă să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi fratelui său Nicoară, şi surorii lor, Mărincăi, lor şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepo-

www.dacoromanica.ro

ţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui mai sus scris sat să fie cu toate hotarele lui vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă le este lor ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Dragotă al lui Tăutul, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩ martie 6.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Pan Nicoară Pogan şi Danciul ⟨Pogan⟩[3].

⟨Altă însemnare, din sec. XVII⟩: Pogoneştii.

Bibl. Acad., DCXXVII/41. Orig., perg. (29 × 39 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută. Cu o trad. recentă, de P. P. Panaitescu.

Două trad.: una, din sec. XVIII, ibidem, CLXXXVI/107, şi alta, din 1786 mai 16, de Evloghie dascăl (fără sfatul domnesc), la Arh. St. Bucureşti, Colecţia Doc. moldoveneşti, VI/1; o copie din sec. XIX după trad. din 1786 mai 16, ibidem, VI/45, f. 1 (nr. 1), şi alta, din 1818, asemănătoare, cu excepţia lipsei sfatului domnesc din ea, cu trad. de la Bibl. Acad., la Arh. St. Iaşi, CCCXXXIX, p. 1024, nr. 1.

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/104 a şi b.

O copie a trad. din sec. XVIII şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1133 (nr. 387).

EDIŢII: Iorga, *St. şi doc.*, V, p. 79 (nr. 2) (rez., după trad. de la Bibl. Acad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 104—105 (nr. LV) (trad. din sec. XVIII, de la Bibl. Acad.); *D.I.R.*, A, II, p. 264 (nr. 247) (copia din 1818).

[1] Prima literă a cuvîntului, scrisă ulterior deasupra rîndului.
[2] Rupt.
[3] Şters.

208 1497 (7005) martie 8.

Suretu di pe uric sirbesc de la Stefan vodă, din vălet 7005 ⟨1497⟩ mart 8.

În ştiinţă facem cu această carte a noastră tuturor, cine pe dînsa va ceti şi va audzi, că iatî această adevăratî sluga noastră, Ion Nadeşu[1], ficioru lui Mihailo[2], slujindu nouî cu dreptate şi cu credinţă şi noi vădzînd [vădzindu] a lui driaptă şi credincioasă slujbă cătră noi, miluitu-l-amu pre dînsul dintru

www.dacoromanica.ro

a noastră os(e)bită milă, datu-i-amu şi i-am întărit lui, într-a nostru pământu a Moldovii, pre a lui driaptă ocină şi cumpărătură, pe un satu anumea Nadeşe[3], care el ş-au cumpăratu acel satu de la Mihul[4] Berescul, în 60 zloţi tătărăşti.

Pe acel mai sus scris datu-i-amu de la noi uricu cu totu vinitul, lui, şi ficiorilor lui, şi fraţilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi înprăştieţilor lor şi a totu rodul lor, ce să vor alege mai de aproape, neclătitu niciodănăoară, în veci.

Iară hotarul acelui mai sus scrisu satu, anume Nadeşa, datu-li-amu lor de cătră toate părţile pe bătrîne hotară[5], pe unde de vacu au înblatu.

Şi într-aceasta este credinţa domnii mele de mai sus scrişi, Stefan voievod, şi credinţa a preaiubiţi fiilor domnii meli, Bogdan [şi]-Vladu, şi credinţa boerilor noştri: credinţa pan Dumii parcalabu, şi credinţa giupînului Boldura[6] vornic, şi credinţa panu Hărmana[6], şi credinţa panu Ştefula[6], şi credinţa panu Dumii i pan Toaderu părcălabii de Hotinu, şi credinţa pan Irimie pîrcălabul de Niamţu, şi credinţa panu Şandru de la Noa Cetate, şi credinţa panu Ciortorovsco[6] şi credinţa pan Călnău spataru, şi credinţa panu Isacu vist(ier)u, şi credinţa pan Dumşe post(elnic)u, şi credinţa panu Movila pah(arnic)u, şi credinţa pan Drăghişu[7] stolnicu, şi credinţa panu Petrica comisu şi credinţa a tuturor boierilor noştri moldovineşti, a mari şi a mici.

Şi pentru aceasta am datu şi noi şi am întăritu, acelor mai sus scrişi, pe acel satu, anume Nadeşe, ca să să le fie lor uricul cu totu vinitul şi poftimu şi pe alţi domni, ce vor fi în urma noastră, ca să întăriască, pentru a lor vecinica pomenire.

Acestu suret di pe uricu sirbescu l-am scris eu, acum, la văletu 7269 ⟨1760⟩ dechemvrii 10. Simion Cheşcu uricarul.

Arh. St. Bacău, I/3. Trad.

Două rez. dezvoltate: unul, de la începutul sec. XIX, şi altul, făcut după cel dintîi dar fără dată, din 1814 iulie 31, la Bibl. Acad., DCXCII/20.

O copie, după aceeaşi trad., şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1134—1135 (nr. 388).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, X, p. 177 (rez. într-o hotarnică din 1813 septembrie 19); Rosetti, *Despre clasele agrare*, p. 190 (rez., după trad. veche); idem, *Pămîntul*, p. 178 (nr. 2) (rez. după trad.); M. Costăchescu, *Doc. în. Ştefan*, I, p. 167—168 (rez., după Rosetti); idem *Doc. mold. Ştefan*, p. 206—207 (nr. 62) (trad. din 1760 decembrie 10); C. V. Dimitriu, *Bacăul istoric*, p. 116—117 (aceeaşi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 264—265 (nr. 248) (trad., după Costăchescu).

---

[1] În rez. din Codrescu, *Uricariul*, X, p. 177, şi Rosetti, *Pămîntul*, p. 178 (v. EDIŢII): „Nadişu" şi, respectiv, „Nadiş").

[2] În rez. din Codrescu, *loc. cit.*: „Mihăilă".

[3] În rez. din Codrescu, *loc. cit.*, şi Rosetti, *loc. cit.*: „Nadişa".

[4] În Codrescu, *loc. cit.*: „Mihail".

[5] În rez. din Rosetti, *loc. cit.*: „cum le-au stăpînit Toader şi Ilie".

[6] Formă genitivală slavonă a numelui.

[7] Greşit, pentru „Frunteş".

209 1497 (7005) martie 9, ⟨Vaslui⟩.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс снм(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) или его чтѣчи оүслышит(ъ), wже прїндоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими молдавскими боіарє, великими и малыми, наши слѣги, Тодерь и брат(ъ) его, Дъмшн, и сестра нх(ъ), Стана, с(ы)нове Югинн, по нх(ъ) добров

www.dacoromanica.ro

волн, нѣкимъ(ь) непонѹженн, а нн прнсловаин, н продалн свою правою wтнннѹ, wт(ъ) своего праваго ѳрнка, wт(ъ) оурнка w(тъ)ца нх(ъ) Югнин, едно село на Кородѣ, на нмѣ Ѡгрннещїн, где был(ъ) жѹде Ѡрѕѧ; та продалн тое село слѹгам(ъ) нашнм(ъ) Їѳнѹ Папн н братѹ его, Нѣнюлѹ, н племеннком(ъ) нх(ъ), Радулѹ н братѹ его, Стонкн, н племеннком(ъ) нх(ъ), Игнатѹ н сестрн его, Мъріи, за нѓ злат(ъ) татарскых(ъ).

И ѹставше нашн слѹги, Їѡн(ъ) Папа н братѹ его, Нѣнюл(ъ), н племеннк(ъ) нх(ъ), Радулѣ, н брат(ъ) его, Стонка, н племеннкове нх(ъ), Игнатъ н сестра его, Мъріа, н заплатнлн ѳсн тоты выше пнсаннїн пинѣзн, нѓ злат(ъ) татарскнх(ъ), оу рѹкы слѹгам(ъ) нашнм(ъ), Тоадерѹ н братѹ его, Дъмїанѹ, н сестрн нх(ъ), Стаин, прид(ъ) намн н прид(ъ) нашнмн боіаре.

Тѣм(ь), мы, вндѣвше меже ннмн нх(ъ) доброн волн н токмеж(ь) н полнѹю заплатѹ, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмо дали н потвръднлн слѹгам(ъ) нашнм(ъ), Їѡнѹ Папн н братѹ его, Нѣнюлѹ, н племеннком(ъ) нх(ъ), Радулѹ н братѹ его, Стонкн, н племеннком(ъ) нх(ъ), Игнатѹ н сестрн его, Мъріи, тое прид(ъ) реченное село, що ест(ъ) на Кородѣ, на нмѣ Ѡгрннещїн, где был(ъ) жѹде Ѡрѕѣ, како да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѳрнк(ъ) н съ въсем(ь) доходѹм(ь).

Йлн да ест(ъ) нм(ъ) тое село на двѣ частн: половнна того села, ннжнѣа част(ь), да ест(ъ) слѹгам(ъ) нашнм(ъ) Їѡнѹ Папн н братѹ его, Нѣнюлѹ, а дрѹгаа половнна wт(ъ) тогож(е) села, вншнѣа част(ь), да ест(ъ) слѹгам(ъ) нашнм(ъ) Радулѹ н братѹ его, Стонкн, н племеннком(ъ) нх(ъ), Игнатѹ н сестрн его, Мъріи, нм(ъ), н дѣтем(ъ) нх(ъ), н ѹнѹчатѹм(ъ) нх(ъ), н прѣоунѹчатом(ъ) нх(ъ), н прѣцѹрѣтом(ъ) нх(ъ) н въсемоу родѹ нх(ъ), кто сѧ нм(ъ) нзберет(ъ) нанблнжнїи, непорѹшенно ннколнже, на вѣки.

Й хотар(ъ) томѹ внше пнсанномѹ селѹ да ест(ъ) wт(ъ) ѳснх(ъ) сторон(ъ) по старомѹ хотарѹ, кѹда нз вѣка wжнвалн.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, внше пнсаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана-Клада, н вѣра боіар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѹма прѣкалаба, вѣра пана Болдора дворннка, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Шефѹла, вѣра пана Тоадера н пана Дѹма прѣкалабове Хотннскїн, вѣра пана Ѳремїа Немецкого, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Клънъѹ спатарѣ, вѣра пана Нсака внстярннка, вѣра пана Дѹмша постелннка, вѣра пана Моухнла чашннка, вѣра пана Фрѹнтеша столнннка, вѣра пана Петрнка комнса н вѣра въсѣхъ боіаръ нашнх(ъ) молдавскых(ъ), н велнкых(ъ) н малых(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен <земли, wтъ>[1] дѣтен нашнх(ъ) нлн wт(ъ) нашего рода нлн пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ нз<беретъ господаремь бытн>[1] нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы нм(ъ) <не порѹшилъ на>[1]шего даанїа н потвръжденїа, алн бы нм(ъ) ѹтвръднл(ъ) н ѹкрѣпнл(ъ), за-<нѹже есмн нмъ>[1] дали н потвръднлн за що wнн <собн кѹпнлн>[1] за свон правїн пинѣзн.

Й на болшѹю крѣпост(ь) н потвръжденїе т<омѹ>[1] въсемѹ выше пнсанномѹ, велѣлн есмы нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѹтѹловн логофетѹ, пнсатн н нашѹ печат(ь) привѣснтн к семѹ лнстѹ нашемѹ.

Пнс(а) Шандрѹ Кръжевнч(ь), въ лѣто ѯзѣ, м(ѣ)с(м)ца м(а)рт(а) ѳ.

<Pe plicatura din stînga, încercare de pană a diacului>: Мы, Стефан(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, slugile noastre, Toader şi fratele lui, Dămian, şi sora

www.dacoromanica.ro

lor, Stana, fiii lui Iuga, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, din uricul tatălui lor Iuga, un sat pe Corod, anume Ogrineştii, unde a fost jude Ordzea; şi au vîndut acel sat slugilor noastre Ion Papa şi fratelui său, Neaniul, şi verilor lor, Radul şi fratelui său, Stoica, şi verilor lor, Ignat şi surorii lui, Măria, pentru 53 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Ion Papa şi fratele lui, Neaniul, şi vărul lor, Radul, şi fratele lui, Stoica, şi verii lor, Ignat şi sora lui, Măria, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 53 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre, Toader şi ale fratelui său, Dămian, şi ale surorii lor, Stana, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

De aceea, noi, văzînd între dînşii buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre, Ion Papa şi fratelui său, Neaniul, şi verilor lor, Radul şi fratelui său, Stoica, şi verilor lor, Ignat şi surorii lui, Măria,acel mai înainte spus sat, ce este pe Corod, anume Ogrineştii, unde a fost jude Ordzea, ca să-i fie lui şi de la noi uric şi cu tot venitul.

Însă să le fie acel sat în două părţi: jumătate din acel sat, partea de jos, să fie slugilor noastre Ion Papa şi fratelui său, Neaniul, iar cealaltă jumătate din acelaşi sat, partea de sus, să fie slugilor noastre, Radul şi fratelui său, Stoica, şi verilor lor, Ignat şi surorii lor, Măria, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Toader şi a panului Duma pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Clănău spatăr, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ⟨ţării⟩[1] noastre, ⟨din⟩[1] copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alage Dumnezeu ⟨să fie domn⟩[1] al ţării noastre, Moldova, acela să ⟨nu⟩[1] le ⟨clintească⟩[1] dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că ⟨le-am⟩[1] dat şi le-am întărit fiindcă şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 9.

Muzeul Militar Central, Documente, XXXI/212; (predat în custodie Muzeului de istorie al R. S. România — inv. nr. 5763 — cu proces-verbal din 5 aprilie 1971). Orig., perg. (33,5 × 36 cm.), rupt şi şters la îndoituri, pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută.

Un rez., din prima jumătate a sec. XIX, cu luna greşită: februarie, la Bibl. Centrală de Stat, Colecţia Documente, XLVIII/1.

Trei foto: una, la Bibl. Acad., Fotografii, LXXVII/4, una la Bibl. Centrală Universitară „M. Eminescu-Iaşi, Fotocopii, plic 152, nr. 1, şi două, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/105 a şi b.

www.dacoromanica.ro

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1136—1138 (nr. 389).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 87—90 (nr. 56) (text slav şi trad., cu unele greşeli) ; M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 208—211 (nr. 63) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 265—266 (nr. 249) (trad., după M. Costăchescu); Al. Ligor, *Doc.*, p. 275—278 (nr. 7) (transcriere slavă, trad. şi facs. ilizibil).

---

[1] Şters şi rupt.

210 1497 (7005) martie 10, Vaslui.

† М(и)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чиним(ъ), не сим(ь) нашим(ь) листом(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или чтѵчи его ѵслышит(ъ), wже прїиде, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими боꙗре молдавскыми, великими и малими, слоуга наш(ь) Ѣвъръ, с(ы)нь Ивана вистѣрника, по его доброи волн, никим(ь) непоноужен(ъ), а ни присилован(ъ), и продал(ъ) свою правѵю wтиниѵ, wт(ъ) своего правого ѵрника, wт(ъ) ѵрника w(тъ)ца его, пана Ивана вистѣрника, четвъртѵю ⟨часть⟩[1] село, на имѣ wт(ъ) Дончеци, що сѵт(ъ) на Донча, вышнѵю част(ь); та продал(ъ) слѵжѣ нашемѵ Трнфѵ Согне за ѣ̃ злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И ѵставше наш(ь) слѵга, Трнф(ъ) Согне, та заплатил(ъ) тотн вниже писан⟨ї⟩[2]н пинѣзи, ѣ̃ злат(ъ) татарскиχ(ъ), ѵ рѵки слѵжѣ нашемѵ Ѣвъръ, с(ы)нѵ Ивана вистѣрника, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими боꙗре.

Ино ми, ѵндѣвши иχ(ъ) добрѵю волю и токмеж(ь) и полнѵю заплатѵ, а мы, такождере, есмы и wт(ъ) нас(ъ) дали и потвърдили слѵжѣ нашемѵ, Трнфѵ Согне, тотѵ прѧд(ъ) реченнѵю четвъртѵю част(ь) wт(ъ) село, wт(ъ) Дончеци, що сѵт(ъ) на Донча, вышнѵю част(ь), да ест(ъ) емѵ wт(ъ) нас(ъ) ѵрикь, съ въсем(ь) доходом(ь), емѵ, и дѣтем(ъ) его, и ѵнѵчатом(ъ) его, и прѣѵнѵчатом(ъ) его, и правѵрѣтом(ъ) его и въсемѵ родѵ его, кто сѣ емѵ извереть(ъ) наближнїи, непорѵшено николиже, на вѣки.

И χотар(ъ) тон четвъртон части wт(ъ) село wт(ъ) Дончеци, що сѵт(ъ) на Донча, вышнон части, да ест(ъ) wт(ъ) всего χотара четвъртам част(ь) и по старомѵ χотарѵ, кѵда нз вѣка wживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, вниже писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва ми, Богдана-Блада, и вѣра боꙗр(ъ) нашиχ(ъ): вѣра пана Дѵма пръкалаба, вѣра пана Колдѵра дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѵла, вѣра пана Дѵма и Тоадера пръкалабове Хотинскиχ(ъ), вѣра пана Ѳремїа пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра ⟨пана⟩[2] Клънѵ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Дѵмша постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѵнтеша столника, вѣра пана Петрика комн⟨са и вѣра въсѣхъ боꙗръ⟩[3] нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ), и великиχ(ъ) и малиχ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѵ⟨детъ господа⟩[3]рем(ь) нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашиχ(ъ) или wт(ъ) нашего родѵ или пак(ъ) бѵд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бытн нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) би емѵ не порѵшил(ъ) нашего даанїѧ и потвърженїѧ, али ⟨би⟩[3] емѵ оутвърдил(ъ) и ѵкрѣпил(ъ), занѵже есмо емѵ дали и ѵтвърдили за его правѵю слѵжбѵ и за що wн(ъ) собн кѵпил(ъ) за свои правїи пинѣзи.

И на болшѵю крѣпост(ь) и потвърженїе томѵ въ⟨се⟩[3]мѵ вниже писанномѵ, велѣли есмы нашемѵ вѣрномѵ панѵ, Тъѵтѵлѵ логофетѵ, писати и нашѵ печат(ь) привѣсити к семѵ нашемѵ листѵ.

www.dacoromanica.ro

Пнсал(ъ) Мътею, в Васлѣи, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃з҃ѣ, м(ѣ)с(м)ца м(а)р(та) і҃.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † ⟨Па⟩²н(ъ) Трн⟨фѧлъ Согне⟩².
⟨Altă însemnare, din sec. XVI⟩: † Гѡт(ъ) Стефан(а) воевод(н), на село wт(ъ) Дончещи.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Avăr, fiul lui Ivan vistier, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din dreptul său uric, din uricul tatălui său, pan Ivan vistier, a patra ⟨parte⟩[1] de sat, anume din Doncești, ce sînt pe Doncea, partea de sus; şi a vîndut slugii noastre Trif Sogne, pentru 15 zloţi tătăreşti.

Şi sculîndu-se sluga noastră, Trif Sogne, a plătit acei bani mai sus scrişi, 15 zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Avăr, fiul lui Ivan vistier, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci, noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea şi de la noi, am dat şi am întărit slugii noastre Trif Sogne acea înainte spusă, a patra parte de sat, din Doncești, ce sînt pe Doncea, partea de sus, ca să-i fie de la noi uric, cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei a patra părţi de sat, din Doncești, ce sînt pe Doncea, partea de sus, să-i fie din tot hotarul a patra parte şi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a lui Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa ⟨panului⟩² Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis ⟨şi credinţa tuturor boierilor⟩[3] noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru slujba lui dreaptă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 10.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Pa⟨n⟩² Tri⟨ful Sogne⟩².
⟨Altă însemnare din sec. XVI⟩: De la Ştefan v(oie)vod, pe satul de la Doncești.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 200. Orig., perg. (28 × 46 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată (lipseşte aproape jumătate), cu legenda: ⟨† Пѣчать Iw Стефань ⟨во вwда⟩wсподар Зимли Мwлдавскоѥ⟩.

www.dacoromanica.ro

Patru foto.: una, ibidem, Fotografii, XXXIII/13, a doua la Bibl. Centrală universitară M. „Eminescu" — Iaşi, Fotocopii, plic nr. 156, nr. 2, a treia la Arh. St. Iaşi, MXXXVIII/89, şi a patra la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/106.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1141—1142 (nr. 391).

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 266—267 (nr. 250) (trad., după orig.).

---

[1] Omis.
[2] Şters.
[3] Rupt.

211 1497 (7005) martie 10, Vaslui.

† Μ(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Зем<ли Молдавс>[1]кон. Знаменито чинимъ(ъ), ис сим(ѣ) нашим(ѣ) листом(ѣ), въсѣмъ(ъ) кто на н(ѣ) ѕзрит(ъ) или чтѣчи его ѕслышит(ъ), wже тота истиннаа Марѣшка, дочка Стана Мажина, жаловали есмы <ен wсоб>[1]ною нашею м(и)л(о)стїю и дали, и потвърдили есмы ен, ѕ наш<ен>[1] земли, ѕ Молдавскон, ен правда wтинна, половина село на Чорном(ъ) Потоцѣ, на им(ѣ) <половина>[1] wт(ъ) Мажинецин, вишнѣм част(ѣ), цю била таа част(ѣ) wт(ѣ)ца ен, Стана Мажина. Тое въсе вище писанное да ест(ъ) ен wт(ъ) нас(ъ) ѕрнкѣ и съ въсем(ѣ) доходом(ѣ), ен, и дѣтем(ъ) ен, <и ѕнѣча>[1]том(ъ) ен, и прѣѕнѣчатом(ъ) ен, и праџѣрѣтом(ъ) ен и въсемѣ родѣ ен, кто сѣ ен изберет(ъ) наближнїн, непорѣшено николиже, на вѣки.

И хотар тон вище писанно<и поло>[1]вини село, на имѣ Мажинецин, вышнон части, да ест(ъ) wт(ъ) ѕсе<го>[2] хотара половина и по старомѣ хотарѣ, кѣда из вѣка wживали.

И на то ест(ъ) вѣра наш<его господства>[1], вище писаннаго, мы, Стефана воєводи и вѣра прѣвъзлюбленна<го>[1] с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана-Влада, и вѣра вогар(ъ) нашиχ(ъ): вѣра пана Дѣма пръкълаба, вѣра пана Б<олдѣра двор>[1]-ника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Шефѣла, вѣра пана <Дѣми>[2] и пана Тодера пръкалабове Хотинскїн, вѣра пана Єремїа пръкалаба Неме<цкого, вѣра п>[1]ана Чорторwвского, вѣра пана Шандра Новоград<ского, вѣра пана>[2] Клъпъѣ спътарѣ, вѣра пана Исака вистїарника, вѣра пана Дѣм<ши постелника, вѣ>[1]ра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѣн<теша столника, в>[1]ѣра пана Петрика комиса и <вѣра>[2] ѕснχ(ъ) богар(ъ) нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ), <великиχъ и малиχъ>[2].

<И по нашемь>[1] животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, <wтъ дѣтен нашиχъ>[1] или wтъ нашего рода или пак(ъ) бѣд(ь) кого Б(ог)ь изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бити на<шен земл>[2]и, тwт(ъ) би ен не порѣшил(ъ) нашего даанїа <и потвърже>[2]нїа, али би ен ѕтвърднл(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѣж(є) есмы ен дали и потвърдн<ли за цю естъ ен пра>[2]вам wтинна.

И на волшѣю крѣпост(ь) и потвърженїе <том>[2]ѕ въсемѣ выше писанномѣ велѣли е<смн нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъѣтѣлѣ логофетѣ, писати и нашѣ печать привѣснти к семѣ листѣ нашемѣ.

Писа>[3]л(ъ) <йле>[3]ѧ<а, ѕ>[3] Б<а>[3]слѣи, в(ъ) л(ѣ)тw ѯ҃зѣ, м(ѣ)с(ѧ)ца март(а) і҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată Maruşca, fiica lui Stan Maxin, am miluit-⟨o⟩[1] cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, în Moldova, dreapta ei ocină, jumătate de sat, pe Pîrîul Negru,

www.dacoromanica.ro

anume ⟨jumătate⟩[1] din Maxineşti, partea de sus, care acea parte a fost a tatălui ei, Stan Maxin. Toate cele mai sus scris să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, ei, şi copiilor ei, şi nepoţilor ei, şi strănepoţilor ei şi răstrănepoţilor ei şi întregului ei neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat mai sus scrise, anume Maxineştii, partea de sus, să fie din tot hotarul jumătate şi pe hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa ⟨domniei⟩[1] noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului B⟨oldur vor⟩[1]nic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului ⟨Duma⟩[2] şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia pîrcălab de Neamţ, ⟨credinţa p⟩[1]anului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, ⟨credinţa panului⟩[2] Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dum⟨şa postelnic⟩[1], credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frun⟨teş stolnic⟩[1],credinţa panului Petrică comis şi ⟨credinţa⟩[2] tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

⟨Iar după⟩[1] viaţa ⟨noastră⟩[1], cine va fi domn al ţării noastre, ⟨din copiii noştri⟩[1] sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu-i clintească dania ⟨şi⟩[2] întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit ei, ⟨pentru că îi este⟩[2] ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit ⟨credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră⟩[3].

A scris ⟨Ale⟩[3]x⟨a la⟩[3] V⟨a⟩[3]slui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 10.

Bibl. Centrală Universitară-Cluj-Napoca, Colecţia Gh. Sion, Inv. general nr. 3304/1959. Foto., în dublu exemplar, după orig., perg., pecete atîrnată, stricată, cu legenda ilizibilă.

O copie, după orig., de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 192—193; o trad., din 1824 ianuarie 19, de Ioan Stamati pitar, ibidem, CXVI/49.

Trei foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi. Fotografii, III/107 a, b, şi c.

O copie slavă după foto., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1143—1145 (nr. 392).

EDIŢII: Nandriş, *Patru doc.*, p. 273—274 (nr. III) (text slav cu lipsuri, după foto., trad. şi facs. — pl. III); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 212—213 (nr. 64) (text slav, după facs., şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 268 (nr. 251) (trad., după copia slavă a lui I. Bogdan).

[1] Rupt.

[2] Ilizibil.

[3] Din ultimele două rînduri ale doc. se disting în foto. doar cîteva litere; întregit după copia lui I. Bogdan (*v.* descrierea arheografică).

212 1497 (7005) martie 11.

Copie di pe ispisoc de la domnul Ştefan v(oie)vod, din 7005 ⟨1497⟩ mart(ie) 11, . . .[1] scoasă întocmai di pe ispisoc întăritoriu în stăpînire Lupei i a frăţîni-său, Toader, şi surorii lor, Crîstînii, satul Sîrbii, pe Horince, ce l-au cumpărat drept 86 zloţ(i).

Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 386, f. 268—269 r. (nr. 1). Rez. într-o carte a Divanului Moldovei, din 1826 iulie 30.

www.dacoromanica.ro

O copie a aceluiaşi rez., cu comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1146 (nr. 393).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 335—336 (nr. 30/1) (acelaşi rez.).

---

[1] Urmează: „... adiverită cu iscălitura săvirşitului clucer Pavăl Debrici, la 1817 maiu 15, că este..."

213 1497 (7005) martie 11, Vaslui.

† Cu mila lui Dumnezău, noi, Ştefan v(oie)v(o)d, d(o)mnu Ţării Moldovii. Facem ştire cu această carte a noastră tuturor cui vor căuta spre dînsa sau vor auzi cetindu-să pentru aceste adevărati slugile noastre, Ghedeon Harbuz şi frati-său, Fătu, şi nepoţii lor, Ivaşcu şi frati-său, Dragoş, şi nepotul lor, Andreica, că slujindu-ne noao cu driaptă credinţă, deci noi, văzînd a lor cu driaptă credinţă slujbă cătră noi, i-am miluit pre dînşii cu deosebită milă a noastră, li-am dat şi li-am întărit lor, întru al nostru pămînt al Moldovii pre a lor driaptă ocină, un sat pe Jigălii, anume Harbuzi, undi au fost Bădioai.

Pe acela tot mai sus scris ca să li fiie lor de la noi uric, cu tot venitul, dar să le fiie lor acel sat pe Jigălii, anume Harbuzi, unde au fost Bădioaoi, în trii părţi: o parte dintr-acel sat să-i fie lui Ghedeon Harbuz şi fratelui său, Fătului, iar a dooa parte dintr-acelaş(i) sat să fiie lui Ivaşcu şi frăţine-său, lui Dragoş; a treia parte dintru acela sat să-i fii a lui Andreicu, lor, şi feciorilor lor, şi nepoţilor, strănepoţilor lor, ⟨şi prestrănepoţilor⟩[1] şi a tot niamul lor, ce să va alege lor mai aproape, neruşuit nici odănăoară, în veci.

Iar hotarul celui mai sus scris sat să le fii lor despre toate părţile pin hotarăle vechi, pi unde din veci au umblat.

Şi spre aceasta iaste credinţa domniei noastre de mai sus scrisă, noi, Ştefan v(oie)v(o)d, şi credinţa a preiubiţ(i) fiilor domniei noastre, Bogdan [şi]-Vlad, şi credinţa boerilor noştri: credinţa dum(i)sale Dumi, credinţa dum(i)sale Boldur dvor(ni)c, credinţa dum(i)sale Hrămana[2], credinţa dum(i)sale Ştefu1, credinţa dum(i)sale Dumii şi a dum(i)sale Toader de Hotin, credinţa dum(i)sale Irimiia de Niamţu, credinţa dum(i)sale Şandra[3] de Cetatea Noao, credinţa dum(i)sale Ciortorovschi, credinţa dum(i)sale Clin[4] spat(a)r, credinţa dum(i)sale Isac visternic, credinţa ⟨panului Dumşa⟩[5] postelnic, credinţa dum(i)sale Movila păharnic, ⟨credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici⟩[6].

Şi după viiaţa noastră, cini va fi d(o)mn pămîntului nostru al Moldovii, din fii noştri sau din niamul nostru sau pe cine va alegi D(u)mnezău a fi d(o)mn pămîntului nostru, să nu strice daniia şi întăritura noastră, ci mai vîrtos să le de şi să le întăriască fiindcă noi li-am dat şi li-am întărit pentru a lor slujbă pentru că iaste a lor driaptă ocină.

Şi pentru mai mari întărire şi întemeiere la toate aceste mai sus scrisă, am poruncit al nostru credincios boieriu, Tăutului log(o)f(ă)t, ca să scrii şi a noastră peceti să o legi spre această carte a noastră.

⟨A scris⟩[7] Alexa, în Vasluiu.

Acest suret l-am scos de pi cel adevărat sîrbăsc, la let 1796 mart(ie) 11, fiind rînduit de dum(nealo)r boerii isprav(ni)ci ca s(ă) cercetăm scrisorile aceştii moşii; şi s-au dat la mîna răzeşilor. Vaselachi Carp.

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Iaşi, CDXXII/3 bis. Trad.
Un rez. într-o copie din prima jumătate a sec. XIX a unei mărturii din 1796 martie 12, ibidem, DC/24.

O copie a aceleiaşi trad., după Ghibănescu (v.EDIŢII), şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1147—1148 (nr. 394).

EDIŢII: Antonovici, *Doc.*, p. 159—160 (trad. din 1815 febr. 18 de Ion Stamati pitar); Ghibănescu, *Surete*, I, p. 274—276 (nr. 60) (trad. din 1796 martie 11); „Miron Costin", An. I (1913), nr. 1 (august), p. 2—3 (copie din 1835 octombrie 17, după trad. din 1815 februarie 18); „Documente răzeşeşti", An. I (1932), nr. 5, p. 65—66 (trad. din 1815 februarie 18; se menţ. că orig. slavon, cu şnur verde, a aparţinut lui Neculai Caraivan, din casa căruia a fost furat în vara anului 1884); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 105—106 (nr. LVI) (trad. după Antonovici); D.I.R., A, II, p. 269—270 (nr. 253) ((trad., după Antonovici); D.I.R., A, II, p. 269—270 (nr. 253) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Întregit după I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 105.
[2] Lăsat de traducător la forma genitivală slavă; corect, în românește: „Hărman".
[3] Corect: „Şandru"; v. nota 2.
[4] Greşit, pentru; „Clănău".
[5] Loc gol în trad.
[6] Loc gol în trad.; întregit după Ghibănescu, *Surete*, I, p. 275.
[7] Omis în trad.

214 1497 (7005) martie 13

Din 7005 ⟨1497⟩ mart 13.

Un ispisoc vechiu sîrbescu, tălmăcit moldovineşti, cari împuterniceşti pi Ghermăniţă pi a treia parte din giumătate de sat din Dragomireşti . . . [1].

Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1151 (nr. 396). Rez. într-un jurnal al lui Mihail Grigorie Sturza voievod, din 1841 februarie 1, al Judecătoriei ţinutului Neamţ, „în procesul dascălului Ion Ghirman ot Dragomireşti asupra lui Alixandru Borşa şi priotul Ioan Săchilariu". Comunicat de C. Turcu.

---

[1] Urmează o precizare mai nouă: „dinspre apus, adică stîlpul din mijloc".

215 1497 (7005) martie 13.

Suret dupe ispisocul sîrbăsc de la bătrînul Ştefan v(oie)vod, din liat 7005 ⟨1497⟩ mart 13.

De ştire facem, cu aciastă a noastră carte, tuturor cine pe dînsa să va uita ori va ceti ori va auzi, precum au venit înainte noastră şi înainte al noştrilor moldoveneştilor boeri, celor mari ⟨şi mici⟩[1], Niacşa, fata Giurgii Grozescul, şi nepotul ei, Dragotă, feciorul lui Ivan, de a lor bunăvoe, de nime asupriţi nici sîliţi, şi au vîndut a lor draptă ocină dintra al lor drept uric, a patra parte satul Grozeştii, ce este într-a Dragușului Cîmpu[2]. Şi au vîndut nepoţilor săi, slugii noastre Grozii şi surorii lui, Mărişcăi, şi de frate nepotul lor, Glighi, drept optzeci zloţ(i) tătăreşti.

Şi s-au sculat sluga noastră Grozia şi sora lui, Maruşca, şi de frate nepotul lor, Gliga, şi au plătit toţ(i) acei de mai sus scriş(i) bani, optzeci zloţi tătăreşti, în mîinile Niacşii, fetii Giurgii Grozescului, şi a nepotului ei, Dragota, feciorul lui Ivan, înaintea noastră şi înaintea a noştrilor boeri.

www.dacoromanica.ro

Şi noi, văzîind între dînşii a lor de bunăvoe tocmală şi deplină plată, iară noi, aşijdere, şi de la noi am dat şi le-am întărit slugilor noastră, Grozii şi surorii lui, Maruşcăi, şi de frate lui nepot lor, Glighi, acea mai de sus zisă a patra parté din sat din Grozeşti, ce este într-a Draguşului Cîmpu[2], ca să fie lor de la noi uric, cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, asemene şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi înprăştieţilor lor şi a tot niamului lor, cine lor să va alege mai de aproape, neruşăit niciodată, în veci.

Iar hotaru acei a patra parté din satul din Grozeşti, ce este într-a Draguşului Cîmpu [2], este dintr-acest hotar a patra parté şi pe vechi⟨le⟩[1] lor hotare, pe unde din vac au fost.

Spre aciasta este credinţa noastră dcmniască, ⟨a⟩[1] mai sus scrisului, noi, Ştefan v(oie)vod, şi credinţa preiubitului fiul dcmnii mele, Bogdan-Vlada[3], şi credinţa boerilor dcmnii mele, a mari şi a mici.

Iar dupe a noastră viiaţă, cine va fi domnu a nostrului pămînt, din fii noştri ori dintra al nostru rod ori iar fiind pe cine s-ar alege domnu să fie a nostrului pămînt moldovenescu, acela lor să nu le strămute a noastră danie şi întăritură, ce lor să le întemeeze şi să le întăriască, pentru că noi lor li-am dat şi le-am întărit pentru că ei loruş(i) ş-au cumpărat pre a lor drepţi bani.

Spre ce mai mare tărie şi întăritură acelor într-aceasta mai sus scrisă, am poroncit noi nostrului credincios, panul Tăutului log(o)f(ă)t, să scrie şi a noastră ⟨pecete să o lege de această adevărată carte a noastră⟩[4].

Bibl. Acad., MCDLXXXV/1. Trad. de la începutul sec. XIX.

O copie a aceleiaşi trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1149—1150 (nr. 395).

---

[1] Omis.

[2] În cîmpul lui Dragoş (în orig. a fost: на Драгошево Поле; cf. şi Bibl. Acad., A 2000—XIV).

[3] Formă genitivală slavă a numelui.

[4] Sfîrşitul traducerii lipseşte.

216 1497 (7005) martie 14, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) снмъ(ь) листом(ь) нашнм(ь), въсѣмь кто на н(ь) бъзрнт(ъ) нли его чтючи оуслншнт(ъ), ѡже пріндоша, прѧд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн боіаре, слоугы наши Тодерь Тоуркоул(ъ) и брат(ъ) его, Мнхоуца, и братанич(ь) нх(ъ), Шандр(ъ), с(ы)нъ Иванковь, и племенница нх(ъ) Ѣрмѣнка, дочка Ѣнинна, оуноукове Снмеѡна Тоуркоула, по нх(ъ) доброн волн, никїим(ь) непонноуженн, а нн прнсиловани, и продали нх(ъ) правоую ѡтнноу, ѡт(ъ) нх(ъ) праваго и пнтомаго ѳрнка, ѡт(ъ) ѳрнка дѣда нх(ъ), Снмеѡна Тоуркоула, два села: едно село на нмѣ Поуцѣнн, оу Дѳбровоу, а дрѳгое село на кран Дѳбровн, где билн Моунтѣне Поуцѣне; та продали тотн села слѳѕѣ нашемоу Жѳржи Поуцѣноу, за р̃ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оуставше слоугa наш(ь), Жѳржа Пѳцѣноул(ъ), та заплатнл(ъ) оусн тотн пнѣзн, р̃ злат(ъ), оу рѳки слоугам(ъ) нашим(ъ) Тодерѳ Тоуркоулѳ и братѳ его, Мнхоуцн, и братаннчю нх(ъ), Шандрѳ, и племенницн нх(ъ), Ѣрмѣнкн, оуноукѡм(ъ) Снмеѡна Тѳркоула, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) оусимн нашимн молдавскимн боіаре.

Ино мы, вндѣвше межи нимн нх(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полноую заплатоу, а мы, такождере, и ѡт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потврѣднли слѳѕѣ нашемоу Жоуржи Поуцѣнѳ тотн прѧд(ъ) речентн два села, на нмѣ Поуцѣнн, оу Доубровоу

www.dacoromanica.ro

а дрѣгое село на кран Дѣбровч, где вилн Моунтѣне По<ч>[1]цѣне, како да сѣт(ъ) емоу wт(ъ) нас(ъ) ѳрнк(ъ) съ въсем(ь) доходом(ь), емѣ, и дѣтем(ъ) его, и ѳнѣчатом(ъ) его, и прѣоунѣчатом(ъ) его, и праѣрѣтом(ъ) его и въсемоу родѣ его, кто сѣ емоу изберет(ъ) наближнїн, непорѣшено николиже, на вѣкн.

Ѧ хотарь тнм(ъ) вниѣ писаннм(ъ) селам(ъ) да сѣт(ъ) съ въсѣмн своилн старнмн хотарн, коуда нз(ъ) вѣка wживалн.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана-Блада, и вѣра богар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣмн, вѣра пана Болдора дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Шефѣла, вѣра пана Дѣмн и пана Тоадера Хотннскнх(ъ), вѣра пана Єремїа Немецкого, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Дѣмшн постелнпка, вѣра пана Могнла чашнпка, вѣра пана Фр<ѣн>[2]теша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса и вѣра ѳснх(ъ) богар(ь) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), великнх(ъ) и малнх(ъ).

Ѧ по нашем(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего рода <нли пак<ъ>[3] боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бнти нашен земли, тот(ъ) бы емоу не пороушил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы емоу оутвръдил(ъ) и оукрѣпил(ъ) занѣж(е) есмн емоу дали и потвръднли за що wн(ъ) собн кѣпил(ъ) за свон правїн и чистїн пнѣзн.

Ѧ на болшѣю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѣ въсемоу вниѣ писанномѣ, велѣли есмн нашемоу вѣрномоу панѣ, Тъѣтѣлѣ логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣснти к семѣ листѣ нашемѣ.

Пнс(а), оу Баславю, Ѧлеѯа, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃зѣ, м(ѣ)с(ѧ)ца март г҃ї.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Жvржа Пѣцѣнv.

<Pe marginea de jos, încercări de peniţă>: Прїндоша пазнцн п прїи а амытаѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre Toader Turcul şi fratele lui, Mihuţă, şi nepotul lor de frate, Şaidir, fiul lui Ivanco, şi vara lor, Armeanca, fiica Annei, nepoţii lui Simeon Turcul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină, din dreptul şi propriul lor uric, din uricul bunicului lor, Simeon Turcul, două sate: un sat, anume Puţeni, în Dumbravă, iar alt sat la marginea Dumbrăvii, unde au fost Muntenii Puţeni; şi au vîndut acele sate slugii noastre Giurgiu Puţeanul, pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Giurgiu Puţeanul, şi a plătit toţi acei bani, 100 de zloţi, în mîinile slugii noastre Toader Turcul şi ale fratelui său Mihuţă şi ale nepotului său de frate, Şaidir, şi ale verei lor, Armeanca, nepoţii lui Simeon Turcul, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd între dînşii buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Giurgiu Puţeanul acele două sate mai sus scrise, anume Puţeni, în Dumbravă, şi alt sat la marginea Dumbrăvii, unde au fost Muntenii Puţeni, ca să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul acelor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a panului Toader de la Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Fr⟨un⟩[2]teş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru ⟨sau iarăşi⟩[3] pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit fiindcă el şi-a cumpărat pe banii săi drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 13.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Giurgiu Puţeanu.

Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fond Spiridonie, XLII/86. Orig., perg. (28×45 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută. Cu o trad., din 1701 (7209) mai 10, de Ioan Buhuş vel logofăt.

Trei foto.: una, la Bibl. Centrală Universitară „M. Eminescu"-Iaşi, Fotocopii, plic 140, nr. 2, a doua la Arh. St. Iaşi, MXXX VIII/91, şi a treia, la Inst. de ist. şi arh. „A.D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/108.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV, (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1152—1155 (nr. 397).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, XIV, p. 72—74 (trad., cu greşeli, de N. Beldiceanu); Iorga, *St. şi doc.*, V, p.3 (nr. 8) (rez. al editorului, după orig.); Ghibănescu, *Opt urice slavone*, p.37—42 (nr. VI) (text slav şi trad., cu abateri); idem, *Ispisoace*, I_1, p. 36—40 (nr. 13) (text slav şi trad., cu corectarea unor greşeli din prima ediţie); V_2, p. 59 (rez. într-o carte de judecată din 1776 iulie 2), p. 77—78 (rez. într-o mărturie hotarnică din 1782 mai 25); idem, *Roşieştii*, p. 9 (rez. al editorului, după *Ispisoace*); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 106—108 (nr. LVII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 270—271 (nr. 254) (trad., după orig.).

[1] Omis.
[2] Rupt.
[3] Şters şi rupt.

217 1497 (7005) martie 14, Vaslui.

Suret de pe uricu vechiu pe sîrbie de la Stefan voievod, scris de Matei în Vaslui, la anul 7005 ⟨1497⟩ mart(ie) 14[1].

Cu mila lui D(umne)zău, noi Stefan voivod, domn Ţării Moldaviei. Înştiinţare facim cu această carte a noastră tuturor cui voru căuta spre dînsa, sau⟨u⟩[2] o vor auzi cetindu-să, precum au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri ⟨a⟩[2] Moldovei, sluga noastră Vlaicu, fiul lui Scoarţă, şi de lui bunăvoe, de nimine silit, nici asuprit, ş-au vîndut a sa dreaptă ocină,

www.dacoromanica.ro

dintru al seu drept uric, din uricul tătîni-său, a lui Scoarță, un sat pe Idrici, anume Bejăricenii[3], și acel sat l-au vîndut Anușcăi și surorilor ei, Negritei și Mariei, drept 60 zloți tătărești.

Sculîndu-să dar Anușca și surorile ei, Negrita și Maria, au plătit toți deplin acii de mai sus arătați bani, 60 zloți tătărești, în mîinile Vlaicului, fecioru lui Scoarță, dinaintea noastră și dinaintea boerilor noștrii.

Deci, văzînd și noi a lor ce de bunăvoe tocmală și deplin(ă) plată, noi încă așijdere și de la noi am dat și am întărit Anușcăi și surorilor ei, Negritei și Mariei, acel de mai sus sat numit ⟨pe⟩[2] Iadriciu, anume Bejăricenii[3], ca să le fi loru și de la noi uric cu tot venitul, lor, și fiilor lor, nepoților, strănepoților, prestrănepoților și la tot neamul, cini li se va alege mai de aproape, nestrămutat niciodinioară, în veci.

Iar hotarul acestuia de mai sus numit sat să fie cu toate hotarăle lui cele vechi, pe unde s-au apucat din vec.

Și spre aceasta este credința a însul domniei mele de mai sus scris, noi, Stefan v(oie)vod, și credința a preaiubitului fiu a domniei mele, Bogdan-Vlad[4], și credința tuturor boerilor noștrii a Moldovei, a mari și mici.

Și spre mai mare tărie și întăritură tuturor acestor de mai sus scrise, poruncite[5] credinciosului nostru boeriu, Tăutul logof(ă)t, să scrie și cătră adevărata ,cartea noastră această pecétea noastră se lege.

Arh. St. Iași, CDXXII/3. Trad. de la mijlocul sec. al XIX-lea.

Două rez.: unul, din 1838, ibidem, Anaforele, nr. 20, f. 257 v., și altul, după o trad. din 1802 iulie 24, într-un perilipsis de documente adus de răzeșii din Vutcani, ț. Fălciu, prin vechilul lor, Gh. Săulescu, în pricina cu răzeșii din Dolheni (1846), în colecția prof. Ștefan Bujoreanu, Huși — j. Vaslui. Cinci menț.: prima, într-o mărturie hotarnică din 1794 noiembrie 21, la Arh. St. Iași, CDXXII/40, a doua într-o carte de judecată din 1814 mai 17, ibidem, MLII/181, a treia, avînd numai data de an, într-o copie, de la începutul sec. XIX, a unei cărți de judecată din 1758, ibidem, CDXXIII/78, a patra, cu data: 1497 (7005) martie 24, într-o carte de judecată din 1824 octombrie 16, ibidem, CDXXIV/145, și ultima, avînd numai data de an, într-un izvod de acte, din 1802 mai 20, la Arh. St. București, Episc. Huși, XXIV/79, f.1 v. (nr. 1).

O copie, după Ghibănescu, *Ms. Surete*, XXI, f. 129 (trad. din colecția Leca, Iași), și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1156—1157 (nr. 398).

EDIȚII: I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p.110 (nr. LIX) (rez. al editorului cu unele greșeli la nume, după rez. din 1838); Ghibănescu, *Ispisoace*, V_2, p. 55 (rez., avînd doar data de an, dintr-o mărturie din 1775 decembrie 6); idem, *Roșiești*, p. 10 (rez., după *Ispisoace*); idem, *Surete*, XVIII, p. 91—92 (nr. 57) (trad. veche din *Ms. Surete*, XXI, p. 129);M. Costăchescu, *Doc. mold. Ștefan*, p. 216—218 (nr. 66) (trad. după Ghibănescu, *Ms. Surete*); *D.I.R.*, A, II, p. 272—273 (nr. 256) (trad., după Costăchescu).

---

[1] Corectat de aceeași mînă din „15".

[2] Omis.

[3] Corectat din „Bărjăricenii"; în rez. din 1846: „Buzărăștenii"; în A 2000—XIV, de la Bibl. Acad.: „Bezăricenii", iar în doc. orig. din 1643 (7151) august 22 (Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol" — Iași, Fond Spiridonie, XXXVIII/25): Бєзрнчѣнн, что сѣ именѣєт и(ы)нѣ Бѣзѣѣнн (Bezericéni, ce se numesc acum Buzeni); (cf. și Ghibănescu, *Ispisoace*, II_2, p. 73—75 (nr. 42).

[4] În A 2000—XIV, de la Bibl. Acad.: „Bogdan voievod".

[5] În loc de: „poruncit-am".

218 1497 (7005) martie 14, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) всевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), и сим(ь) нашим(ь) листом(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или чтѣчи его ѣслышит(ъ), иже прїинде, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ)

www.dacoromanica.ro

ѳсимы нашимы молдавскымн боꙗре, Ивн(ъ) Батни(ъ) вт(ъ) Сѳчавѣ, ѳнѣкъ Батиивѳ(ъ), по своен доброн волн, никым(ь) непонѳженн[1], а кн прнслован(ъ), и продал(ъ) свою правѣю втнинѳ, вт(ъ) своего праваго ѳрнка, вт(ъ) ѳрнка дѣда его, Батнна, и испривлѣе цю нмал(ъ) ѡн(ъ) вт(ъ) дѣда нашего, вт(ъ) Алеѯандра воеводи, половнна село, на нмѣ Кълнмънецїи, на Пѣтно<н>[2], ѳ Брод(ъ), вншнѣм част(ь); та продал(ъ) слѳѕѣ нашемѳ Микѳлѳ Мъкъѳ, за о злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И ѳставше слѳга нашь, Микѳль Мъкъѳ, та заплатнл(ъ) ѳсн тоты выше писаннїн пнѣзн, о злат(ъ) татарскыχ(ъ), ѳ рѳкы Ивнѳ Батннѳ вт(ъ) Сѳчавѣ, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашнми боꙗре.

Ино мы, видѣвши нχ(ъ) добрѳю волю и токмеж(ь) и полнѳю заплатѳ, а мы, такождере, и вт(ъ) нас(ъ), есмн дали и потвѣрднли слѳѕѣ нашемѳ Микѳлѳ Мъкъѳ тое прѧд(ъ) реченное половнна село, на нмѣ Кълнмънецни, на Пѣтнон, ѳ Брод(ъ), вншнѣм част(ь), да ест(ъ) емѳ вт(ъ) нас(ъ) ѳрнк(ъ) и съ въсем(ь) доχодом(ь), емѳ, и дѣтем(ъ) его, и ѳнѣчатом(ъ) его, и прѣѳнѣчатом(ъ) его, и праѳрѣтом(ъ) его и въсемѳ родѳ его, кто сѣ емѳ извернт(ъ) наблнжнїн, непорѳшено нколнже, на вѣки.

А χотар(ъ) тон вншс писаннон половнни село да ест(ъ) вт(ъ) ѳсего χотара половина и по старомѳ χотарѳ, кѳда нз вѣка ѳжнвали.

А на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана-Блада, и вѣра боꙗр(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѳма пръкалаба, вѣра пана Болдѳра дворнка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѳла, вѣра пана Дѳма и пана Тоадера пръкалабове Хотнпскїн, вѣра пана Єремїа пръкалаба Немецкого, вѣра пана Чорторокского, вѣра пана Шандра Новоград<с>[3]кого, вѣра пана Клънѳ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Дѳмша постелника, вѣра пана Мохнла чашника, вѣра пана Фрѳнтеша столника, вѣра пана Петрнка комнса и вѣра ѳснχ(ъ) боꙗр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскыχ(ъ), велнкыχ(ъ) и малыχ(ъ).

А по нашем(ь) животѣ, кто бѳдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, вт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли вт(ъ) нашего родѳ нли пак(ъ) бѳд(ь) кого Б(ог)ь извернт(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь внтн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн емѳ не порѳшнл(ъ) нашего даанїа и потвърженїа, али бн емѳ ѳтвѣрднл(ъ) и ѳкрѣпнл(ъ), занѵже есмо емѳ дали и потвѣрднли за цю ѡн(ъ) собн кѳпнл(ъ) за свон правїн пнѣзи.

А на болшѳю крѣпост(ь) и потвѣрженїе томѳ въсемѳ вншс писанномѳ, велѣли есмн нашемѳ вѣрномѳ панѳ, Тъѳтѳлѳ логофетѳ, писати и нашѳ печат(ь) прнвѣснтн к семѳ нашемѳ листѳ.

Писал(ъ) Мътею, ѳ Баслуи, в(ъ) л(ѣ)то ѯзѣ м(ѣ)с(ѧ)ца март(а) аї.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: Мъкъѳ.

〈Altă însemnare, din sec. XIX〉: Χρυσόβονλον τον Καλιμανέστον εἰς την Ποντνα.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Ion Batin din Suceava, nepotul lui Batin, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din dreptul său uric, din uricul bunicului său, Batin, şi din privilegiul ce a avut el de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, jumătate de sat, anume Călimăneştii, pe Putna, la Vad, partea de sus; şi a vîndut slugii noastre Micul Măcău, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Micul Măcău, şi a plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 70 de zloţi tătăreşti, în mîinile lui Ion Batin din Suceava, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi, am dat şi am întărit slugii noastre Micul Măcău acea înainte spusă jumătate de sat, anume Călimăneşti, pe Putna, la Vad, partea de sus, să-i fie lui şi de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei mai sus scrise jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate şi pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit fiindcă şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 14.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: Măcău.

⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩: Hrisovul Călimăneştilor, de la Putna.

Arh. St. Bucureşti, M-rea Răchitoasa, III/2. Orig., perg. (26×50 cm.), pecete atirnată, pierdută.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/109.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1158—1160 (nr. 399).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 108—109 (nr. LVIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II p. 271—272 (nr. 255) (trad., după orig.).

---

[1] În loc de: нимоиѫжинъ.
[2] Omis.
[3] Rupt.

219 1497 (7005) martie 15, ⟨Vaslui⟩.

7005 ⟨1497⟩, mart(ie) 15.

Hrisovul sîrbăscu[1] . . . a domnului Ştefan v(oie)v(o)d, întăritori pe giumătati de sat Dimeştii[2], fiilor lui Ilciul, ci sînt pe apa Siretiului, în ţînutul Tecuciului[3].

Arh. St. Iaşi, Anaforele, nr. 38, f. 242 r. (nr. 1). Rez. din 1841 februarie 28.

Alt. rez., ibidem, Tr. 692, op 765, dos. 33, secţia I, f. 111 r. (distrus în timpul celui de-al doilea război mondial). O menţ. a unui suret din 7215 (1706) sept. 5, „tălmăcit" de Axinti uricariul, într-o hotarnică a satului Plăcinteni din 1816 noiembrie 28, la Bibl. Acad., MDCXL/43.

www.dacoromanica.ro

O copie a aceluiași rez. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1171 (nr. 404).

EDIȚII: Costăchescu, *Doc. mold. Ștefan*, p. 221—222 (nr. 68) (același rez.); *D.I.R.*, A, II, p. 276 (nr. 260) (rez., după Costăchescu).

---

[1] Urmează: „cu tălmăcire lui".

[2] În celălalt rez. (v. descrierea arheografică) urmează: „ce să chiamă acmu Iulcești" (cf. M. Costăchescu, *Doc. mold. Ștefan*, p. 221).

[3] „în ținutul Tecuciului" poate fi un adaos al rezumatorului.

220 1497 (7005) martie 15, Vasluiu.

Copie.

Suret[1] de pe uric vechiu, scris pe sîrbie, de la Stefan v(oie)vodă, din let 7005 ⟨1497⟩ mart(ie) 15, scris de Dragotă, în Vasluiu.

Cu mila lui Dumnezău, noi, Ștefan v(oie)vod, domnu Țării Moldaviii. Înștiințari facem, prin această carte a noastră, tuturor cui vor căuta spre dînsa sau o vor auzi cetindu-să și cui să cade a ști, precum au venit, înnainte noastră și înnainte a tuturor boerilor noștri a Moldovii, a mari și a mici, Mărina, fata Mihului Berescului, și de a ei bunăvoe, de nimi sîlită, nici asuprită, ș-au vîndut a ei driaptă ocină, dintr-al său drept uricul cel vechiu de la moșul nostru, de la Alexandru v(oie)vodă cel Bătrîn, o poiană din dreptul Bereștilor, peste Tazlău, la gura Strîmbii, cu bălți și cu loc de moară în Tazlău, oriunde ș-ar pute-o faci, și altă poiană, diasupra[2] Strîmbii, anumi Runcul, și cu toate poenile, care aceli poeni și cu bălți și cu loc de moară li-au vîndut preotului Stroia[3] drept 202 zloți tătărăști, bani gata, pentru ca să-ș(i) facă sat și moară.

Deci, sculîndu-să popa Stroia[3], au plătit toți acei de mai sus arătați bani, doi sute și doi zloți tătărești, în mîna Mărinii, fetei Mihului Berescului, dinainte noastră și denainte a tuturor boerilor noștri a Moldovii, a mari și mici.

Iar noi, văzînd între dînșii ce de bunăvoe tocmală și plată deplină care au plătit preotul Stroia[3] în mînule Mărinei, fetei Mihului Berescului, acei 202 zloți tătărești, bani gata, noi încă, așijdere, am dat și am întărit preotului Stroi[3] acele poene și cu bălți și cu loc de moară în Tazlău ca să-i fie lui și de la noi uric cu tot venitul, lui, și fiilor lui, nepoților, strănepoților, prestrănepoților și la tot niamul lui, cine i să va alegi mai de aproape, nestrămutat niciodinioară, în veci.

Iar hotarul poenilor acelora și bălților și locului celui de moară ce sînt în dreptul Bereștilor, peste Tazlău, la gura Strîmbii, să-i fie hotar începînd de la gura Strîmbii, de unde cade în Tazlău, iar de acole Tazlăul în sus pînla gura Topoliții[4], apoi de acole pe Topoliță[4] în sus, și de acole drept în Cerna[5], iar de acole pe Cerna[5] în sus pînă la pustiiu, iar de acole pe diasupra Strîmbii, și de acole la vale și pînă la gura Strîmbii. Atîta îi esti tot hotarul.

Și spre aceasta esti credința a însumi domnii meli, de mai sus numit, Stefan v(oie)vod, și credința a preiubit fiiul domniei mele, Bogdan-Vlad, și credința a tuturor boerilor noștri a Moldovii, a mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn pămîntului nostru, din fiii noștri ⟨sau⟩[6] din neamul nostru sau pre cine și-ar alegi Dumnezău a fi domn pămîntului acestuia a Moldovii, acela să nu aibă a strica daniia noastră și

www.dacoromanica.ro

întăritură, ci mai vîrtos să întemeiezi şi să întăriască, pentru că el pe drepţi banii săi au cumpărat aceste.

Şi spre mai mari tăriie şi întărire acestor de mai sus scrisă, am poroncit credincios boeriului nostru, Tăutul log(o)f(ă)t, să scrie adevărată cartea noastră aceasta şi să-i legi şi pecetea.

De pe sîrbiia pe limba moldoveniască s-au tălmăcit la anul 1800 dechemv(rie) 5, de polcov(nic) Pavăl Debriţ ot Mitr(o)p(o)lie.

Bibl. Acad., DCXCIII/5. Copie de la inceputul sec. XIX.

Două trad., prescurtate: una, intr-o carte de judecată din 1817, la Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 378, p. 186—187/97, şi alta, numai cu data de an, intr-o carte de judecată din 1817 iunie 30, ibidem, p. 262/134—263; un rez. dezv., cu hotarnica, intr-o carte de judecată din 1814 iunie 30, ibidem, CCLXII/134; alte cinci rez.: unul, intr-o carte din 1824 iulie 25, ibidem, condica K, nr. 384, f. 15 r., unul într-o carte a Divanului Apelativ al Ţării de Jos, din 1835 iunie 22, ibidem, Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 51, f. 78 r. (nr. 1), altul, într-un opis de doc. din 1840, ibidem, CCCV/21 (nr. 1), şi altul cu data de zi greşită: 20, intr-un doc. din 1815 iunie 18, ibidem, XCV/24, şi ultimul, după o copie, intr-un doc. din 1818 februarie 25, ibidem, XCV/20, f.1 v. (nr. 1).

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1168—1170 (nr. 403).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 309—310 (nr. 17/1) (menţ. dintr-o carte de judecată din 1817); p. 312 (nr. 25/1) (menţ. dintr-o carte de judecată din 1817 iulie 30); p. 314 (nr. 35/2) (rez. dintr-o carte de judecată din 1818 martie 25); p. 324 (nr. 3/1) (menţ., numai cu data de an, dintr-o anafora din 1824 iulie 25); XVII, p. 293 (rez. dezv., cu hotarnica, cu data: . . . martie 15, dintr-o mărturie hotarnică din 1814 mai 25); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 114 (nr. LXII) (rez. editorului după trad. din 1817, de la Arh. St. Iaşi); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 218—219 (nr. 67) (trad. de Enache Papainopolo polcovnicul postelniciei); C. V. Dimitriu, *Bacăul istoric*, p. 117—119 (trad. lui Enache Papainopolo); *D.I.R.*, A, II, p. 275—276 (nr. 259) (aceeaşi trad., după M. Costăchescu).

---

[1] Urma cuvintul „vechiu", care a fost apoi şters de copist.

[2] În trad. din 1817 (v. descrierea arheografică): „in virful" (cf. şi M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 218), adică: la obirşia (cf. C.V. Dimitriu, *Bacăul istoric*, pl. II, şi *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 479 (nr. 433).

[3] În trad. editată de M. Costăchescu, *op. cit.*, p. 218—219: „Stroe".

[4] În aceeaşi trad.: „Topliţei".

[5] Pîrîul se numeşte azi Cernu.

[6] Întregit după aceeaşi trad.

221 1497 (7005) martie 15, Vaslui.

Uric sîrbăscu de la Stefan vod(ă), din vălet 7005 ⟨1497⟩ mart(ie) 15 dzili, scris în Vaslui.

† Facem ştiré, cu această carte a noastră, tuturor cine va căuta pre însă sau cetindu o va audzi, iată c-au vinit, înnainte noastră şi denainte tuturor al(or) noştri moldovineşti boiari, Urîta, fata Malinii[1], nepoată a lui Iaţco Piiatră, de a sa bunăvoia, de nimé nevoit, nici asuprit, şi au vîndut a sa driaptă ocinî din uricul[2] [a] a unchiului ei, Iaţco Piiatră, a trea parte de sat de unde au fost Comănial, pre Rébrici; acéia au vîndut slugilor noastre Cîrstii ⟨şi⟩[3] frăţini-său, Stanciului, drept 70 ughi tătăreşti.

Şi, sculîndu-s(ă) slugil(e) noastre Cîrstea şi frati-său, Stanciul, [şi] au plătit deplin acei de mai sus scriş(i) bani, 70 ughi tăt(ă)răşti, în mînul(e) Urîtei, fetii Malinii[1], nepoatei lui Iaţco Piiatră, denainte noastre şi denainte boiarilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Deci şi noi, vădzindu de a lor bun(ă)voie tocmală şi plat(ă) deplin(ă), iară noi, aşijderil(e) şi de la noi, li-am dat şi am întărit slugilor noastre Cîrstii şi fratelui său, Stanciului, pre acea de mainte numită a trea parte de sat, de undia au fost Comănial, pre Rebricea, ca să li fie şi de la noi uric cu tot vinitul, lor, şi ficiorilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi înprăştieţilor lor şi a tot rodul lor, cine să va alege mai aproape, neclătit niciodată, în viaci.

Iară hotarul aceia trea parte de sat de unde au fost Comănel, pre Rebricea, ca să fie dintru tot hotarul a trea part(e) şi despre alt(e) părţi dupre hotară bătrîine, pe unde au ţinut de vac.

Şi spre aceasta iaste credinţa domniei noastre car(e) ne scriem mai sus, noi, Stefan voevoda, şi credinţa a preaiubitului fiiul domniei miale, Bogdan [şi]-Vlad, şi credinţa boiarilor noştri: credinţa giupînului Duma pîrcălab, şi Bordur[4] vornic, şi a giupînului Hărman, şi a giupînului Duma şi credinţa giupînului Toader pîrcălabul de Hotin şi alţi boiari carii mai gios s-au scris[5].

Şi de Tăutul log(o)fătul iaste legat pecet(ea).

Şi au scris atuncia Mătei, u Vaslui.

Scris-am eu, Acsintie diacul, acmu iaste let 7213 ⟨1705⟩ fev(ruarie) 10.

⟨Pe verso, însemnare contemporană cu copia⟩: 7005 ⟨1497⟩ mart(ie) 15. No. 1. Comănel; ⟨apoi, din aceeaşi vreme, de altă mînă⟩: Comăneşti.

Arh. St. Neamţ. Colecţia Documente şi scrisori, M-rea Văratec, II/279. Trad.

Trei rez.: unul, într-un izvod din prima jumătate a sec. XIX, la Arh. St. Neamţ, Doc. M-rii Văratec, IV/292 (nr. 72), şi alte două în două copii din aceeaşi vreme a aceluiaşi izvod, ibidem, nr. 293 (nr. 1).

O copie a aceleiaşi trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1161—1162 (nr. 400).

EDIŢII: Bulat, *Din doc. m-rii Văratec*, p. 361—362 (nr. 1) (aceeaşi trad., cu unele greşeli); idem, *Doc. m-rii Văratec*, p. 2—3 (nr. 1) (aceeaşi trad.).

---

[1] Forma genitivală slavonă a numelui Malea.
[2] Urma „ce", şters apoi de traducător.
[3] Omis.
[4] În loc de: „Boldur".
[5] Urmează menţiunea traducătorului: „şi iaste uricul rupt, putred".

222 1497 (7005) martie 15, Vaslui.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменнто чиним(ъ), и нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или чтѣчи его ѣслишит(ъ), иже прїиде, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими молдавскими боiаре, великими и малими, слѣга наш(ь) Иван(ъ), с(ы)нъ Данчѣла, внѣк(ъ) Тоадера Кецѣ, по его доброи волн, никїим(ь) непонѣжен(ъ), а ни прислован(ъ), и продал(ъ) свою правою иитиинѣ, иит(ъ) своего праваго и питомаго ѣрика, иит(ъ) ѣрика дѣдиѣ(ъ) его, Тоадера Кецѣ и Миклѣ, едно село на Драгошево Поле, на имѣ Кецецїи, где бил(ъ) млин(ъ) Кецин(и); та продал(ъ) слѣѕѣ нашемѣ Корчи и сестри его, Драголи, за р̃ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И ѣставши слѣга наш(ь) Корча и сестра его, Драголи, та заплат<ил>[1]и ѣси тоти выше писаннїи пинѣзи, р̃ злат(ъ) татарскиχ(ъ), ѣ рѣки слѣѕѣ нашемѣ Иванѣ, с(ы)нѣ Данчѣла, внѣк(ъ) Тоадера Кецѣ, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боiаре.

Ино ми, видѣвше межи ними иχ(ъ) доброи волн и токмеж(ь) и полнѣю заплатѣ, а ми, такождере и иит(ъ) нас(ъ), есми дали и потвръдили слѣѕѣ нашемѣ Корчи и сестри его, Драголи, тое прѣд(ъ) реченое село, на Драгошево Поли, на имѣ Кецe-

www.dacoromanica.ro

цїн, где бил(ъ) млнн(ъ) Бецнн(н), како да ест(ъ) нм(ъ) wт)ъ) нас(ъ) зрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и знучатом(ъ)[2] нх(ъ), и прѣзнзчатом(ъ) нх(ъ), и прѣцзрѣтом(ъ) нх(ъ) и въсемз родз нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) наблнжнїн, непорзшенно николиже, на вѣки.

Ѩ хотар(ъ) томз вниге писанномз селз да ест(ъ) wт(ъ) въсмх(ъ) сторон(ъ) по старомз хотарз, кзда нз вѣка wживали.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выш<е>[3] писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленаго с(ы)на г(оспо)дства мн, Богдана-Блада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дзмн, вѣра пана Болдзра двюрника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефзла, вѣра пана Дзмн и пана Тоадера Хотннскїн, вѣра пана Єремїа Немецкого, вѣра па<на>[4] Чюрторозского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъз спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Дзмша постелник<а>[3], вѣра пана Моxила чашника, вѣра пана <Фрзн>[5]теша столника, вѣра пана Петрн<ка>[3] комнса и вѣра въсмх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдаскнх(ъ), и велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ, кто бздет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родз нли пак(ъ) бзд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) би нм(ъ) не порзшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али би нм(ъ) зтвръднл(ъ) и зкрѣпил(ъ) занзже есми нм(ъ) дали и потвръ<дн>[4]ли за цю wни собн кзпили за свон правїн и чистїн пнѣзи.

Ѩ на болшзю крѣпост(ь) и потвръжденїе томз въсемз выше писанномз, велѣли есми нашемз вѣрномз панз Тъзтзлз логофетз писати и нашз печат(ь) привѣсити к семз листз нашемз.

Писал(ъ) Драготъ Тъзтзлович(ь), з Басльи, в(ъ) лѣтw ×ѕ҃ѣ март(ъ) ѣ҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Ivan, fiul lui Danciul, nepotul lui Toader Beţea, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul său drept şi propriu, din uricul bunicilor lui, Toader Beţea şi Miclea,un sat pe Cîmpul lui Dragoş, anume Beţeştii, unde a fost moara lui Beţea ; şi a vîndut slugii noastre Borcea şi surorii lui, Dragolea, pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Borcea şi sora lui, Dragolea, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 100 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Ivan, fiul lui Danciul, nepotul lui Toader Beţea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd între dînşii a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi, am dat şi am întărit slugii noastre Borcea şi surorii lui, Dragolea, acel sat mai înainte spus, anume Beţeştii, din Cîmpul lui Dragoş, unde a fost moara lui Beţea, ca să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului

www.dacoromanica.ro

Duma şi a panului Toader de la Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului ⟨Frun⟩[5]teş stolnic, credinţa panului Petri⟨că⟩[3] comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru că şi-au cumpărat pentru banii lor drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Dragotă al lui Tăutul, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩ martie 15.

Muzeul Regiunii Porţilor de Fier, Drobeta-Turnu Severin, Arhiva istorică, inv. nr. 1716. Orig., perg. (25×44,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie şi cafenie), stricată (lipsă o pătrime), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воев<ѡда, гдсподар Земл>н Мѡлдавскон.

Un rez., avînd numai data de an, la Arh. St. Iaşi, CDXXV/99 (pe verso-ul unui zapis din 1751 (7259) iunie 2).

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/110 a şi b.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1163—1164 (nr. 401).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 110—111 (nr. LX) (text slav); C. I. Istrati, *Bis. şi podul din Borzeşti*, p. 268—269 (trad. editorului); *D.I.R.*, A, II, p. 273—274 (nr. 257) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Rupt.
[2] ѵ din acest cuvînt, adăugat ulterior între litere.
[3] Şters.
[4] Omis.
[5] Şters şi rupt.

223 1497 (7005) martie 16, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю б(о)жіею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чннм(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) нли его чтоучн оуслншцт(ъ), ѡже пріинде прѣд намн и прѫд(ъ) оуснмн нашнмн молдавскимн боіаре, велнкимн и малимн, Стана, дочка Минка Ѳпинтѣлъ, по своен доброн волн, ннкїнм(ь) непонѫжена, а нн присловена, и продала свою правоую ѡтнннѹ, ѡт(ъ) оурнка ѡ(тъ)ца своего, Минка Ѳпинтѣлъ, едно село на Жеравцѣ на нмѣ Іѡнъшецн, где бнл(ъ) жѫде Іѡаныш(ь); та продала тое село слѫзѣ нашемѫ Иванѫ, за р҃к злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оуставше слѫга наш(ь), Иван(ъ), та заплатнл(ъ) ѫсн тотн пннѣзн р҃к злат(ъ) ѫ рѫки Станн, дочки Минка Ѳпинтѣлъ, прѫд(ъ) намн и прѫд(ъ) нашимн боіаре.

Ино мы, видѣвше межн ннмн нх(ъ) доброн волн и токмежь и полнѫю заплатѫ, а мы, такождере, и ѡт(ъ) нас(ъ) есмн дали и потвръднли слѫзѣ нашемоу Иванѫ тое прѫд(ъ) реченное село на Жнравцѣ, на нмѣ Іѡнъшецн, гд<е>[1] бнл(ъ) жѫде Іѡаныш(ь) како да ест(ъ) емоу ѡт(ъ) нас(ъ) ѫрнк(ъ) съ въсем(ь) доходом(ь), емѫ, и дѣтем(ъ) его, и оунѫчатом(ъ) его, и прѣѫнѫчатом(ъ) его, и праѫрѣтом(ъ)

www.dacoromanica.ro

его и въсемъ родъ его, кто сѣ емъ изберет(ъ) наближнїн, непорѣшено николиже, на вѣки.

Й хотар(ъ) томъ вниче писанномъ селѣ да ест(ъ) емъ wт(ъ) ѳснх(ъ) сторwн(ъ) по старомъ хотарѣ. кѣда нз вѣка wжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленаго мы с(ы)на, Богдана-Влада, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣмн, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Дѣмн и пана Тоадера Хотинскнх(ъ), вѣра пана Єремїа Немецкого, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѣ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Дѣмшн постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана Петрика комнса и вѣра ѳснх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашнм(ь) животѣ. кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѣ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен земли, тот(ъ) бы емъ не порѣшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы емъ оутвръднл(ъ) и зкрѣпил(ъ) занѣже есмн емъ дали и потвръднли за цо wн(ъ) собн кѣпил(ъ) за свон правїн и чистїн пинѣзн.

Й на болшѣю крѣпост(ь) и потвръжденнїе томъ выше писанномъ, велѣли есмн нашемъ вѣрномъ панѣ, Тъѣтѣлѣ логофетѣ, писатн и нашѣ печат(ь) привѣснти к семъ листѣ нашемъ.

Писал(ъ) Йлеѣа, в Каслю, в(ъ) л(ѣ)тw хѯѣ, м(ѣ)с(ѧ)ца март(а) ѕї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Stana, fiica lui Mic Opinteală, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din uricul tatălui ei Mic Opinteală, un sat pe Jeravăţ, anume Ionăşeşti, unde a fost jude Ioanîş; şi a vîndut acel sat slugii noastre Ivan, pentru 120 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Ivan, şi a plătit toţi acei bani, 120 de zloţi, în mîinile Stanei, fiica lui Mic Opinteală, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci, noi, văzînd între dînşii buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Ivan acel înainte spus sat, pe Jeravăţ, anume Ionăşeşti, unde a fost jude Ioanîş, ca să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi la tot neamul lui, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefu, credinţa panului Duma şi a panului Toader de la Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

www.dacoromanica.ro

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit fiindcă el şi-a cumpărat pe banii săi drepţi şi curaţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 16.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Satul Ioanăşăşti. . .[2].

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 143. Orig., perg. (33,5×44,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Iw Стефань воєвода, гwсподар Земли Мwлдавскон. O trad., cu greşeli, ibidem, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 404 r.-v.

O foto., la Arh. St. Iaşi, MXXXVIII/92, şi alta, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/111.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV, (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1172—1173 (nr. 405).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 114—115 (nr. LXIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 277 (nr. 262) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Omis.
[2] Şters.

224 1497 (7005) martie 18, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) во(е)вод(а) г(ос)по()д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс снм(ь) нашимъ(ь) ⟨листомь⟩[1], въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтоучи ѕслышит(ъ), wже тотн истинїи йнѕшка, дочка Ѡана Кѫѕи, и пак и дwчцн[2] ен, Тѕдора, и Мърина, и[3] дрѕгаа Мърина, и, пак(ъ), дрѕгаа Тѕдора и Кръстина и брат(ъ) нх(ъ), Ѳремїм, с(ы)н(о)ве Тоадера Кѫѕи, жаловали есмы нх(ъ) wсобною нашею милостїю и дали и потвръдили есмн нм(ъ) ѕ нашен земли, ѕ Молдаскон, нх(ъ) же правѕю wт[т]нинн два села: едно село на Брълад҃ѣ, на нмѣ Хъwшецїи, и съ млинwм(ъ) ѕ Брълад҃ѣ, цю ест(ъ) тое село поннже Липовеца, и дрѕгое село, на Ребрнчи, на нмѣ ⟨К⟩[4]ъѕецїи, где были Леѕнтенецни. Тое въсе вниге писаное да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) съ въсѣмн(ь) доχодом(ь).

Йли да ест(ъ) тое село цю на Брълад҃ѣ и цю ест(ъ) поннже Липовеца, на нмѣ Хъwшецїи, и съ млинwм(ъ) цю ѕ Брълад҃ѣ, йнѕшки, дочцн Ѡана Кѫѕи, а тото, дрѕгое село цю на Ребрнчи, на нмѣ Кѫѕецни, где были Леѕнтенецни, да ест(ъ) дочцн Ѡанеи, Тѕдор⟨н⟩[4], и Мърнии, и дрѕгон Мърнии, и, пак(ъ), дрѕгон Тѕдорн и Кръстнии и братѕ нх(ъ), Ѳремїи, нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и ѕнѧчатwм(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѧчатом(ъ) нх(ъ), и прѣцѕрѣтом(ъ) нх(ъ) и въсемѕ родѕ нх(ъ) ⟨к⟩[4]то см нм(ъ) изберет(ъ) наиблнжнїи, непорѕшенно николнже на вѣки.

Й хотар тмм(ъ) вниге писанимъ(ъ) двом(а) села да ест(ъ) по старомѕ хотарѕ, кѕда нз вѣка wжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниге писаниаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мн, Богдана-Блада, и вѣра боіарь наш⟨нх⟩[5]: вѣра пана Дѕмн, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Дѕма и пана Тоадера прѣкълабове

www.dacoromanica.ro

Хотинскїн, вѣра пана Ѳремїа Немецкого вѣра пана [пана] Чорторовского, вѣра пана Шанд<р>[1]а Новоградского, вѣра пана Клънъѕ спатарѣ, вѣра пана Исака вистерника, вѣра пана Дѕмша постелника, вѣра пана Моχнла чашника, вѣра пана Фрѕнтеш(а) столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѧχ(ъ) бояръ нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ), и великиχ(ъ) и малиχ(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто бѕдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли, wт(ъ) дѣтен наш<нχъ>[4] или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) бѕд(ь) кого Б(ог)ъ изберетъ г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн оу нашен Земли <Мол>[5]давскон, тот(ъ) бы им(ъ) не порѕшил(ъ) наше<го даанїм и потвръжде>[6]нїм, али бы им(ъ) ѕ<тврѣдилъ и>[5] ѕкрѣпил(ъ) занѕже есмы им(ъ) да<ли и потв>[6]рѣдили, за цю ест(ъ) им(ъ) правда wтнина.

И на болшѕю крѣпост(ь) и потвръжденїе томѕ въсемѕ вниге реченномѕ, велѣли <есмн>[4] нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтѕлови логофетѕ, писати и нашѕ печат(ь) привѣсити к семѕ листѕ нашемѕ.

Писал(ъ) Шандрѕ Кръжевич(ь), ѕ Баслѕи, в(ъ) лѣто ҳ҃ѕ҃ѣ, м(ѣ)с(м)ца м(а)р-т(а) и҃і҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această ⟨carte⟩[1] a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate Anuşcă, fiica lui Oană Căuia, şi, de asemenea, şi pe fiicele[2] ei, Tudora, şi Mărina, şi altă Mărină, şi, iarăşi, altă Tudoră şi Cristina şi fratele lor, Eremia, fiii lui Toader Căuie, i-am miluit cu deosebita noastră milă şi le-am dat şi le-am întărit lor, în ţara noastră, în Moldova, dreptele lor ocini, două sate: un sat pe Bîrlad, anume Hăoşeşti, şi cu mori pe Bîrlad, care acest sat este mai jos de Lipovăţ, şi alt sat, pe Rebricea, anume ⟨C⟩[4]ăueşti, unde au fost Leunteneştii. Acele mai sus scrise sate să le fie lor de la noi uric, cu tot venitul.

Însă acel sat care este pe Bîrlad şi care e mai jos de Lipovăţ, anume Hăoşeştii, şi cu mori care sînt pe Bîrlad, să fie al Anuşcăi, fata lui Oană Căuie, iar celălalt sat, care este pe Rebricea, anume Căueşti, unde au fost Leunteneştii, să fie al fiicelor lui Oană, Tudor⟨a⟩[4], şi Mărina, şi celeilalte Mărine, şi, iarăşi celeilalte Tudore şi Cristinei şi fratelui lor, Eremia, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor două sate mai sus scrise să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, credinţa panului [panului] Ciortorovschi, credinţa panului Şand⟨r⟩[1]u de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, ⟨Mol⟩[5]dova, acela să nu le clintească ⟨dania şi⟩[6] întărirea noastră, ci să le dea ⟨şi⟩[5] să le întărească, pentru că le-am dat şi le-am întărit, fiindcă le este ocină dreaptă.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, ⟨am⟩[4] poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru al lui Cîrje, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 18.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Uric pe Hăoşăşti, pe Bîrlad; Hăoşăşti, pe Bîrlad i Căueşti.

⟨Sub aceasta, altă însemnare⟩: Pe răzăşii moşiei Căueşti, ce iaste despre apus de zare Răbricii, pe părîu Căuiana, fiindcă în ispisocul aceasta să întărescu şi Hăvăşăştii, care din vechiu iaste a mănăstirii Dobrovăţul, aducîndu-să, s-au întrebat de au stăpînit ei vreodată Hăvăşăştii şi de fac vreo pretenţie asupra Hăvăşăştilor, însuş au arătat că nici au stăpînit Hăvăşăştii, nici au vreo pretenţie. Deci, fiindcă ei au Căueştii, ei vor şi stăpîni, iar pentru Hăvăşeşti vor rămîne în nelucrare, căci numai spre a-ş(i) stăpîni Căueştii li s-au lăsat ispisocul acesta la mîinile lor.

1821 februarie 19.

Dimitrie Sturza vel logofăt.

Arh. St. Iaşi, DCLIX/1. Orig., perg. (27×44 cm.), rupt şi şters la îndoituri (lipsă o şesime din perg., de la partea stîngă de jos), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), ruptă în patru, cu legenda: † Пічать Іѡ Стефань воєвѡда, гѡсподар Земли Мѡлдавскоѥ.

Două trad.: una, din 1764 noiembrie 4, „posleduită" de Evloghie dascăl, cu data de zi: 10, ibidem, MXIII/1, şi alta, incompletă, din 1925, ibidem, DCXIX/2; patru rez.: unul, după o trad. de Gheorghe Evloghie dascăl, într-o carte de judecată din 1786 mai 29, ibidem, Condica K, nr. 372, p. 51, altul, într-un hrisov din 1827 septembrie 15, ibidem, nr. 334, p. 262, altul, din 1836 decembrie 19, ibidem, Anaforale, nr. 12, f. 1 v. -2 r. (nr. 1), şi ultimul, din 1837 ianuarie 20, ibidem, nr. 8, f. 1 v., într-un izvod de acte de la începutul sec. XIX, ibidem, Lit. L/78, f. 68 v. (nr. 2).

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/112 a şi b.

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 232—233 (nr. 13/1) (menţ. dintr-o carte de judecată din 1827 septembrie 15); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 122 (nr. LXVII) (rez. al editorului, după rez., greşit, din 1836, cu data de lună: mai); „Miron Costin", an. III (1915), p. 143—144 (trad. din 1764 (tipărit greşit: 1769) noiembrie 4, cu data de zi: 10); M. Costăchescu, *Doc. comunicate*, p. 194 (nr. CXXVII) (aceeaşi trad., cu data de zi tipărită greşit: 1 şi cu corectarea greşelilor rez. lui I. Bogdan); idem, *Doc. mold. Ştefan*, p. 214—215 (nr. 65) (aceeaşi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 268—269 (nr. 252) (trad., după M. Costăchescu); Ungureanu, *Doc. inedite*, p. 169 (trad., după orig.) şi p. 172 (facs., parţial ilizibil); Caproşu, *Doc. moldoveneşti*, p. 204—206 (nr. 1) (text slav şi trad.).

---

[1] Omis.
[2] În loc de: сєстри (surorile), după cum se vede mai jos.
[3] Transformat din а.
[4] Rupt.
[5] Şters.
[6] Rupt şi şters.

225 1497 (7005) martie 19, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мѡлдавскоѥ. Знаменито чиним(ъ), нє сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нь възрит(ъ) или его чтоучи ѕслышит(ъ), ѡже прїидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѕсими нашими [нашими] мѡлдавскыми боярє, великими и малими, наши слѹги Некита и брат(ъ) его, Жѹржа, и сестра нѫ(ъ), Добра, с(ы)н(о)ве Дана, ѕнѹкове Стана Хъдъръвѣ, по нѫ(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѹжени, а ни присиловани, и продали свою правѹю wтчинѹ, wт(ъ) своего праваго и питомаго ѕрика, wт(ъ) ѕрика дѣда нѫ(ъ), Стана Хъдъръвѡ, едно село на Брълад҃, на имѧ

www.dacoromanica.ro

Хъдъръецiн, и млнн(ъ) ѕ Кръладѫ; та продалн тое село слѫѕѫ нашемѫ Тоадерѫ Дѫмбравъ н женн его, Мѫши, за с̃ злат(ъ) татарскнх(ъ)

И ѕставше слѫга наш(ь), Тоадерь Дѫмбравъ, н жена его, Мѫша, н заплатнлн ѕсн тотн внше писанiн пннѣзн, с̃ злат(ъ) татарскнх(ъ) ѕ рѫкы слѫга<мъ>[1] нашнм(ъ) Некнтн н братѫ его, Жѫржи, н сестрн нх(ъ), Добрн, с(ы)н(о)ѥwм(ъ) Дана, ѕнѫковwм(ъ) Стана Хъдъръѫwа.

Ѩ пак(ъ) привнлiе цю нмалн наши слѫгн, Некита, н брат(ъ) <его>[2], Жѫржа, и сестра нх(ъ), Добра, на тое село wт(ъ) нашнх(ъ) ѕнкwѳ(ъ), wт(ъ) Iлiша воеводи н wт(ъ) Стефана воеводи, колн былн ѕ мнрь, а wнн еще ю далн ѕ рѫкы слѫѕѫ нашемѫ Тоадерѫ Дѫмбравъ н женн его, Мѫши, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) нашнмн боꙗре.

Ино мы, вндѣвше меже ннмн нх(ъ) доброн волн н токмеж(ь) н полнѭ заплатѫ, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмы далн н потвръднлн слѫѕѣ нашемѫ Тоадерѫ Дѫмбравъ н женн его, Мѫши, тое прѧд(ъ) реченное село на Кръладѣ, Хъдъръецiн, и съ млнnwм(ь) ѕ Кръладѣ, како да ест(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) н с(ъ) въсѣм(ь) доходwм(ь), нм(ъ) н дѧтем(ъ) нх(ъ), н ѕнѫчатом(ъ) нх(ъ), н прѣѕнѫчатwм(ъ) нх(ъ), н прѣцѭрѣтwм(ъ) нх(ъ) н въсемѫ родѫ нх(ъ), кто сѧ нм(ъ) нзберет(ъ) нанблнжнiн, непорѭшенно нниколнже, на вѣки.

Ѩ хотарь томѫ внше писанномѫ селѫ да ест(ъ) по старомѫ хотарѫ, кѫда нз вѣка wжнвалн.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, выше пнс<ан>[3]наго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)сп(о)д(с)тва мы Богдана-Клада н вѣра боꙗрь нашнх(ъ): вѣра пана Дѫмн, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѫла, вѣра пан<а Д>[1]ѫма н пана Тоадера пръкалавове Хотнпскiн, вѣра пана Ѥремiѧ Немецкого, вѣра пана Чорторwского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Клънъѫ спата<рѣ вѣ>[1]ра пана Исака внстѧрника, вѣра пана Дѫмша постелника, вѣра пана Мохнла чашника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Петрика комнса н вѣра въ<сѣхъ боꙗръ>[4] нашнх(ъ) мwлдавскых(ъ), великнх(ъ) н малых(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѧ, кто ѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѧтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего рода нли пак(ъ) ѫд(ь) кого Б(ог)ь нз<беретъ господсаремь бн>[4]тн нашен Земли Мwлдавскон, тот(ъ) бы нм(ъ) не порѭшнл(ъ) нашего даанiѧ н потвръжденiѧ, али бы нм(ъ) ѫтвръднл(ъ) н ѫкръпил(ъ) занѫже есмы нм(ъ) далн н потвръднлн за цю wнн соби кѫпнли за свои правiн пнѣзн.

Ѩ на болшѭю крѣпост(ь) н потвръжденiе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣлн есмы нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫловн логофетѫ, писатн н нашѫ печат(ь) привѣснтн к семѫ лнстѫ нашемѫ.

Писал(ъ) Шандрѫ Кръжевнч(ь), ѕ Каслѫн, в(ъ) л(ѣ)то ҳ̃зе, м(ѣ)с(ѧ)ца март(а) ѳ̃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, slugile noastre Nechita şi fratele lui, Giurgea, şi sora lor, Dobra, fiii lui Dan, nepoţii lui Stan Hădărău, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină, din dreptul şi propriul lor uric, din uricul bunicului lor, Stan Hădărău, un sat pe Bîrlad, anume Hădărăeştii, şi moară pe Bîrlad; şi au vîndut acel sat slugii noastre Toader Dumbravă şi soţiei lui, Muşa, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

www.dacoromanica.ro

Şi s-a sculat sluga noastră, Toader Dumbravă, şi soţia lui, Muşa, şi au plătit acei mai sus scrişi bani, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre Nechita şi ale fratelui său, Giurgea, şi ale surorii lor, Dobra, fiii lui Dan, nepoţii lui Stan Hădărău.

Şi iarăşi privilegiul ce l-au avut slugile noastre, Nechita şi fratele ⟨lui⟩[2], Giurgea, şi sora lor, Dobra, pe acel sat, de la unchii noştri, Iliaş voievod şi Ştefan voievod, cînd au fost în pace, ei încă l-au dat în mîinile slugii noastre Toader Dumbravă şi ale soţiei lui, Muşa, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd între dînşii buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Toader Dumbravă şi soţiei lui, Muşa, acel mai înainte spus sat pe Bîrlad, Hădărăeştii, şi cu moară în Bîrlad, ca să-i fie lui şi de la noi uric cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor ⟨boierilor⟩[4] noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie ⟨domn⟩[4] al ţării noastre, Moldova, acela să nu strice dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit şi pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 19.

Bibl. Centrală Universitară-Cluj-Napoca, Colecţia „Gh. Sion", nr. 4. Orig., perg. (25,6 × 40 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută. Cu o foto, ibidem, Fotocopii, nr. 396.

O trad., din 1820 iulie 17, de Ion Stamati pitar, la Arh. St. Iaşi, CDXVIII/2.

O foto. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/113.

O copie slavă după o copie Ghibănescu, trad. şi comentarju, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, *t.* 1174—1176 (nr. 406).

EDIŢII: Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 76—80 (nr. 16) (text slav, cu greşeli, după o copie de pe orig., şi trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 116—117 (nr. LXIV) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 278—279 (nr. 263) (trad., după orig.).

[1] Rupt.
[2] Omis.
[3] Şters.
[4] Rupt şi şters.

www.dacoromanica.ro

† Ѡ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Ѡулдавскои. Знаменнто чинним(ъ), нс снм(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) или его чтоучи оуслышить, ѡже пріндоша, прд(ъ) намн и прд(ъ) нашимн мѡлдавскимн боіаре, великымн и малимн, Дръгълинъ, дѡчка Настина, и сестричча ен, Тоудора, дочка Каснлиснна, оуноуки Нана ключинка, по нх(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѣженн, а нн прнсловаин, и дали свою правѣю ѡтнинѣ, ѡт(ъ) нх(ъ), праваго и питомаго оурнка, ѡт(ъ) оурнка дѣда нх(ъ) Нана ключника, половина село на Полочннех(ъ), на нмѣ половина ѡт(ъ) Краннчецн, нижнѣа част(ь), и половина ѡт(ъ) млнна[1], племеннкѡм(ъ) своим(ъ), слѣѕѣ нашемоу панѣ Илн комнсоу и сестри его, Йнки, и братаннчи нх(ъ), Ѡъріи.

Ино мы видѣвше межс нимн нх(ъ) доброи волн и доброе нх(ъ) даніе, що ѡни нм(ъ) дали по свою доброи волн, а мы, такождере, и ѡт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръдили слѣѕѣ нашемоу, панѣ Илн комнсѣ, и сестри его, Йнки, и братаничи нх(ъ), Ѡъріи, тое прд(ъ) реченное половина село на Полочннех(ъ), на нмѣ половина ѡт(ъ) Краннчецн, нижнѣа част(ь), и съ половина ѡт(ъ) млнна, да ест(ъ) нм(ъ) и ѡт(ъ) нас(ъ) ѕрнкь и съ въсем(ь) доходоѡм(ь), нмъ, и дѣтем(ъ) нх(ъ), равно и ѕноучатом(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѕчатом(ъ) нх(ъ), и прѧцюѹрѣтом(ъ) нх(ъ) и въсемѣ родѣ нх(ъ), кто сѧ нм(ъ) изберетъ наближнїи, непорѣшенно николиже, на вѣкы.

И пак(ъ) оу том(ь) и оу тотже часъ також(е) прїнде, прд(ъ) намн и прд(ъ) нашимн молдавскимн боіаре, тотаж(е) выше писанна Дръгълинъ, дочка Настина, оунѣка Нана ключинка, по енж(е) доброи волн, никим(ь) непоноужена, а нн прнслована, и дала ѡна сама ѡт(ъ) свою части и ѡт(ъ) ен правѣю и питомѣю ѡтнинѣ, ѡт(ъ) ен праваго оурнка ѡт(ъ) ѕрнка дѣда ен, Нана ключинка, половина селнце, тнж(е) на Полочннех(ъ), на нмѣ половина ѡт(ъ) Гълецн, где биль Ѡнкь Гълескоуль, вншнѣа част(ь); та дала тнж(е) слѣѕѣ нашемѣ, панѣ Илн комнсѣ, ѡпроче ѡт(ъ) его сестра, ѡт(ъ) Йнка и ѡт(ъ) братаничча его, ѡт(ъ) Ѡъріе.

Ино мы, видѣвше межс нимн нх(ъ) доброи волн и доброе ен даніе, що ѡна емоу дала по своен доброи волн, а мы, такождере, и ѡт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръдили слѣѕѣ нашемѣ, панѣ Илн комнсѣ, тое прд(ъ) реченное половина селнце на Пѡлѡчннех(ъ), на нмѣ половина ѡт(ъ) Гълецн, где был(ъ) Ѡнк(ъ) Гълескѣл(ъ), вышнѣа част(ь), како да ест(ъ) емоу ѡт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсѣм(ь) доходом(ь) емѣ и дѣтем(ъ) его и оунѣчатом(ъ) его и прѣоунѣчатом(ъ) его и прѣцѣрѣтом(ъ) его и въсемоу родѣ его, кто сѧ нмоу извереть(ъ) наближнїи непорѣшено николиже, на вѣкн.

Й хотарь томоу вниіе писаннон половнн(н) села що ест(ъ) на Полочннех(ъ), на нмѣ половнни ѡт(ъ) Крънинчецн, нижнон части, да ест(ъ) ѡт(ъ) части Дръгълинн, поченшн ѡт(ъ) Стоіанѡва потока, та простн черес(ь) еднь пнскь та черес(ь) Полочннех(ъ) н, повыше, еднон крънпцн, та на върх(ъ) дила, на еднѣ ѡмоу и на едни(ъ) столпь; ѡт(ъ) толѣ прости на двох(ъ) ѡблонн, а ѡт(ъ) нншнх(ъ) сторон(ъ) по старомѣ хотарѣ, кѣда нз вѣка ѡжнвали.

Й пак(ъ) хотарь тон вниіе писаннон половнни селнцн тнж(е) що на Полочннех(ъ), на нмѣ половнни ѡт(ъ) Гълецн, где был(ъ) Ѡнк(ъ) Гълескоул(ъ), внішнон части, да ест(ъ) ѡт(ъ) всего хотара половина и по старомѣ хотарѣ, кѣда нз вѣка ѡжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана-Елада, и вѣра воіарь нашнх(ъ): вѣра пана Дѣмн, вѣра пана Болдора дворинка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Шефѣла, вѣра пана Дѣма и пана Тоадера пръ<къла>[2]вове Хотинскїи, вѣра пана Єремїа Немецкого, вѣра пана Чорторовского, вѣра пана

www.dacoromanica.ro

Шандра Новогр<адско>[2]го, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Исака вистарника, вѣра пана Дѕмша постелника, вѣра пана Мохила чашника, вѣра пана Фрѕнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѫхъ(ъ) боѥаръ нашихъ(ъ) молд<авс>[3]кихъ(ъ), великихъ(ъ) и малихъ(ъ).

Ꙗ по нашем(ѣ) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли wт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или wт(ъ) нашего рода [или wт(ъ) нашего рода] или пак(ъ) боуд(ѣ) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ѣ) быти нашен земли Мw<лд>[3]авскои, тот(ъ) бы емѕ не порѕшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїѣ, али бы емѕ ѕтвръдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ) занѕже есмы емоу дали и потвръдили за его правою и вѣрною слѕжбѫ и за що ест(ъ) емѕ правда даанїѣ.

Ꙗ на болшѥю крѣпост(ѣ) и потвръжденїе томѕ въсемѕ вніше писанномѕ велѣли есмн нашемѕ вѣрномѕ панѕ Тъстоуловн логофетѕ писати и нашѕ печат(ѣ) привѣсити к семѕ листѫ нашемѕ.

Писал(ъ) Шандрѕ Кръжевич(ѣ), ѕ Каслѕи, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѕ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца м(а)рт(а) к҃.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: <†>[3] Пан(ъ) Илѣ кѡмис(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Drăgălina, fiica Nastei, şi nepoata ei de soră, Tudora, fiica Vasilisei, nepoata lui Nan clucer, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a dat ocina ei dreaptă, din dreptul şi propriul ei uric, din uricul bunicului lor Nan clucer, jumătate din sat pe Polocin, anume jumătate din Crainiceşti, partea de jos, şi jumătate din moară[1], vărului ei, slugii noastre pan Ilea comis şi surorii lui, Anca, şi nepoatei lor de frate, Măria.

Deci noi, văzînd între ei buna lor voie şi buna lor danie, pe care ea le-a dat-o de bunăvoia ei, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, pan Ilea comis, şi surorii lui, Anca, şi nepoatei lor de frate, Măria, acea înainte spusă jumătate de sat pe Polocin, anume jumătate din Crainiceşti, partea de jos, şi cu jumătate din moară, să le fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Şi iarăşi, întru aceea şi în acelaşi ceas, de asemenea a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, aceeaşi mai sus scrisă Drăgălina, fiica Nastei, nepoata lui Nan clucer, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a dat ea însăşi din partea ei şi din dreapta şi propria ei ocină, din dreptul ei uric, din uricul bunicului ei, Nan clucer, jumătate de selişte, de asemenea pe Polocin, anume jumătate din Găleşti, unde a fost Mic Gălescul, partea de sus; şi a dat-o, de asemenea, slugii noastre, panului Ilea comis, deosebit de sora lui, de Anca, şi de nepoata lui de frate, de Măria.

Deci noi, văzînd între ei buna lor voie şi buna ei danie, pe care ea i-a dat-o de bunăvoia ei, noi, de asemenea, şi de la noi i-am dat şi i-am întărit slugii noastre, pan Ilea comis, acea înainte spusă jumătate de selişte pe Polocin, anume jumătate din Găleşti, unde a fost Mic Gălescul, partea de sus, ca să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei mai sus scrise jumătăţi de sat, care este pe Polocin, anume jumătate din Crăiniceşti, partea de jos, să fie din partea Drăgălinei,

www.dacoromanica.ro

începînd de la pîrîul lui Stoian şi drept peste un pisc şi peste Polocin şi mai sus, o fîntînă şi la vîrful dealului la o groapă şi la un stîlp; de acolo, drept la doi meri, iar din alte părţi pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Şi iarăşi, hotarul acelei mai sus scrise jumătăţi de selişte ce este de asemenea pe Polocin, anume jumătate din Găleşti, unde a fost Mic Gălescul, partea de sus, să-i fie din tot hotarul jumătate şi pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîr⟨căla⟩[1]bi de Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe orcine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Mo⟨ld⟩[2]ova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi pentru că îi este dreaptă danie.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru al lui Cîrje, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 20.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: ⟨†⟩[3] Pan Ilea comis.

Bibl. Acad., CXXXIV/86. Orig., perg., palimpsest (33,5×50,5 cm.), pecete atîrnată, pierdută.

O trad. din prima jumătate a sec. XIX, la Arh. St. Iaşi, Tr. 1349, op. 1501, dos. 574, f. 40. r.-v. şi 51 r.-v.

O foto., la Inst. de ist şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/114.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1177—1180 (nr. 407).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, I, p. 84—90 (nr. 14) (text slav, cu citeva abateri şi omisiuni, şi trad., după *Ms. Surete*, VIII, 156); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 118—120 (nr. LXV) (text slav şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, II, p. 279—280 (nr. 264) (trad., după orig.).

[1] După млина (moară) urmează un cuvint şters din care se mai vede doar имъ; loc gol şi în trad. din prima jumătate a sec. XIX.
[2] Rupt.
[3] Şters.

227 1497 (7005) martie 20, Vaslui.

† Μ(и)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефанъ(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) ктw на нь възрить или его чтоучи оуслышить, wже пріндоша, прид(ъ) нами и прид(ъ) нашими мwлдавскыми бwтаре, великыми и малыми, слоуга нашь, Сима, и сестра

www.dacoromanica.ro

его, Мѫша, и братаничь нѫ(ъ), Бѫда, и племенникъ его, Йврамъ, и пак(ъ) племенница его, Стана, оусн ѫнѫкове Креца wт(ъ) Йлана, по нѫ(ъ) доброн волн, некимь непоноужденн, а нн приснловани, и продали свою правѫю wтнноу, wт(ъ) нѫ(ъ) праваго и пнтомаго оурнка, wт(ъ) оурнка и выслоужентїе дѣда нѫ(ъ), Крецѫла wт(ъ) Йлана, едно село, на оустїе Йлана, на нмѧ Ръдмнїн и съ wзерwм(ь) що на ѫстїе Йланѧ; та продали нашемоу вѣрномоу панѫ Мнхоулѫ меде<л>ничарю за с̃ злат(ъ) татарскыѫ(ъ).

И оуставше нашь вернїн пань, Мнхоуль меде<л>ничарь, и заплатнль оусн неполна тоты выше писанїн пнѣзн, с̃ златы татарскыѫ(ъ), ѫ роукы слоуѕѧ нашемоу Сними и сестри его, Моуши, и братаничѫ нѫ(ъ), Боудн, и племеннкоу его, Йврамоу, и пакь племенницн его, Станн, оунѫковом(ъ) Крецѫла wт(ъ) Йлана, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашнми боіаре.

Ино мы, вндѧвше меже нмн нѫ(ъ) доброн волн и токмежѫ и полноую заплатоу, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръднли нашемоу вѣрномѫ паноу Мнхоулwвн меде<л>ничарю, тое прѧд(ъ) реченное село, що есть на ѫстїе Йланѧ, на нмѧ Ръдмнїн и съ wзерwмь що есть на ѫстїе Йлана, како да есть емѫ wт(ъ) нась оурнкь и съ въсѣмь дохwдwмь, емоу, и дѣтемь его, и оунѫчатомь его, и прѣзнѫчатомь его, и рпѣцюурѧтwмь его и въсемоу родѫ его, кто сѧ емоу извереть наплнжнїн, непороушенню нниколнже, на вѣкы.

Й хотарь томоу выше писанномѫ селѫ що есть на ѫстїе Йланѧ, на нмѧ Ръдмнїн, да есть wт(ъ) ѕнх(ь) сторонь по старомоу хотарѫ, коуда нз вѣка wжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего господства, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на господства мн, Богдана-Блада, и вѣра боіар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѫма пръкалава, вѣра пана Бwлдwра дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Шефѫла, вѣра пана Дѫма и пана Twадера пръкалабове Хотнпскїн, вѣра пана Єремїѧ пръкалава Немецкого, вѣра пана Йндренка Чорторовского, вѣра пана Шандра пръкалава Новоградского, вѣра пана Клънъѫ спатарѣ, вѣра пана Исака вистрпнка, вѣра пана Дѫмша постелнпка, вѣра пана Мохила чѫшнпка, вѧра пана Фрѫнтеша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса и вѣра въсѧх(ъ) боіарь нашнхь мwлдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малых(ъ).

Й по нашем(ь) животѧ, кто бѫдеть г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, w(ъ) дѣтен нашнхь нли wт(ъ) нашего рода нли пакь бѫд(ь) кого Б(ог)ъ изберетъ г(о)сп(о)д(а)ремь бытн нашен Земли Молдавскон, тоть бы емоу не пороушил(ъ) нашего даанїѧ и потвръжденїѧ, алн вы емѫ оутвръднль и оукрѣпнл(ъ) занѫже есмы емѫ дали и потвръднли за его правѫю и вѣрною слѫжбѫ и за що wн(ъ) собн кѫпнль за свон правїн пнѣзн.

Й на волшѫю крѧпость и потвръжденїе томоу въсемоу внше писаннwмоу, велѣли есмы нашемоу вѣрномоу панѫ, Тъоутѫлови логофетѫ, писати и нашѫ печать прнвѣснти к семѫ листѫ нашемѫ.

Писаль Шандрѫ Кръжевнч(ь), оу Васлѫн, в(ъ) лѣтw ѯ҃зѣ, мѣсница мартїа к̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Sima, şi sora lui, Muşa, şi nepotul lor de frate, Buda, şi vărul lui, Avram, şi iarăşi nepoata lui, Stana, toţi nepoţii lui Creţul de la Ialan, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină, din dreptul şi propriul lor uric, din uricul şi vislujenia bunicului lor, Creţul de la Ialan, un sat la gura Ialanului, anume

www.dacoromanica.ro

Rădenii, şi cu iezerul ce este la gura Ialanului; şi au vîndut credinciosului nostru pan Mihul mede⟨l⟩[1]nicer, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat credinciosul nostru pan, Mihul med⟨l⟩[1]nicer, şi a plătit deplin toţi acei mai sus scrişi bani, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Sima şi ale surorii lui, Muşa, şi ale nepotului lor de frate, Buda, şi ale vărului lui, Avram, şi iarăşi ale verei lui, Stana, nepoţii lui Creţul de la Ialan, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd între ei buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit credinciosului nostru pan, Mihul mede⟨l⟩[1]nicer, acel înainte spus sat, ce este la gura Ialanului, anume Rădenii, şi cu iezerul ce este la gura Ialanului, ca să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi la tot neamul lui, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui mai sus scris sat ce este la gura Ialanului, anume Rădenii, să fie din toate părţile pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Fruntеş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru al lui Cîrje, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩, luna martie 20.

Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/92. Foto după orig., perg., pecete atîrnată, puţin deteriorată la margine, cu legenda: † Печать Iw Стіфанъ воєвода, господар Земли Мwлдавскоя.

Două copii slave din prima jumătate a sec. XVIII, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 447 r.-v., şi ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 28 r.-v.; altă copie slavă, de I. Bogdan, după foto., la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 194—197.

O foto., după cea de la Bibl. Acad. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/115.

O copie slavă după. foto., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, *⟨Doc. Ştefan cel Mare⟩*, f. 1181—1183 (nr. 408).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 121—122 (nr. LXXVI) (text slav, după ms. nr.628); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 223—225 (nr. 70) (text slav, după ms. nr. 5234, şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 280—281 (nr. 265) (trad., după ms. nr. 5234).

[1] Omis.

www.dacoromanica.ro

7006⟨1498⟩.
⟨Uric de la Ştefan cel Mare pentru satul Lichitişeni, pe Berheci⟩[1].

Arh. St. Iaşi, Tr. 1146, op. II, dos. 50, f. 128 r. Menţ. după o copie dintr-un jurnal din 1835 martie 26. Alte două menţ.: una, din 1827 decembrie 17, ibidem, Litere, Î/15, f.23 r., nr. 167, şi alta, din 1837 mai 19, ibidem, Anaforale, nr. 13, f. 118 v. — 119 r. (nr.3).

O copie după cea din 1835 mai 9 şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1194—1195 (nr. 415).

[1] Beneficiarul actului este un urmaş al lui Tăvădar din doc. cu data: 1428 (6936) aprilie 28 şi 1438 (6946) aprilie 28 (*v. D.R.H.*, I, nr. 72 şi 187).

229 149⟨8⟩(700⟨6⟩) martie 8, Suceava.

Suret di pe alt suret de pi uric vechi sîrbăscu di la Stefan v(oie)vod, din let 7000[1] mart(ie) 8 zili.

Cu mila lui Dumnezău, noi, Stefan v(oie)vod, domnul Ţării Mold(o)v(ei). Facim ştiri, cu această carti a noast⟨r⟩[2]ă, tuturor cui vor căuta spre dînsa sau cetindu-s(ă) o vor auzi, că iată au venit înnaintia noastră şi înnaintia boerilor noştri ai Moldoviei, a mari şi mici, Niagşa, fiica Rusăi, şi rudeniia ei, Muşa, fiica Anuşcăi, şi rudeniia lorŭ, sluga noastră Mătei diiac, di a lor bunăvoi, di nimi sîliţ(i), nici asupriţ(i), şi s-au tocmit şi au schimbat ei întri dînşii a lor driaptă ocină ⟨şi⟩[2] cumpărătură, ci s-au cumpărat lor, o al triilia parti di sat din Durneşti[3], di pi Suceava, di la Vasco, fiiul lui Iurii, nepot Micului, dar Micul, fiiul lui Iuga Durnoi, şi iarăş din al triilia parti o al triilia parti, ci eli ş-au cumpărat-o lor di la Ivaşco Durnici, tiji nepot Micului, şi Mic, fiiul lui Iuga Durnoi, şi au dat[4] Niagăşa, fiica Rusăi, şi săminţiniia ei, Muşa, fiica Anuşcăi, rudeniilorŭ slugii noastri, lui Mătei diiac, toată partia lor din sat din Durneşti[3], di pi Suceava, cîtă au fost partia lor. Şi diresi ci au avut eli tot[5] diplin Niagşa şi rudeniia ei, Muşa, rudilor lui Mătei diiac, di la noi, di cumpărătură pi aceli părţ(i) din sat din Durneşti[3], ci sînt pi Suceava, şi încă au dat eli în mîinile slugii noastri, lui Mătei diiac.

Şi iarăş şi sluga noastră, Mătei diiac, au dat şi el rudeniilor lori, Niagşii, ficii Rusăi, şi rudeniei Muşii, fiicii Anuşcăi, schimbŭ pentru aceli părţ(i) a lor di sat din Durneştii de pi Suceavă, a lui driaptă ocină ⟨şi⟩[2] cumpărătură, jumătati di sat pisti Prut, anumi Şărbaca, partia din gios, ci ş-au fost cumpărat el luiş ace giumătati di sat di la Ana, fiica lui Mondria, nepoata Manciului, ci au fost nepot di soră lui Cupciciu, şi cu dresuri ci-au avutŭ moşul ei, Manciul, di la moşul nostru, di la Alicsandru v(oie)vod, şi dresuri, ci au avut sluga noastră Mătei diiac di cumpărătură di la noi pi acia giumătati di sat, pi Şărbaca, pi partia din gios, şi alti dresă ci au avutŭ Manciul, nepot di soră lui Cupciciu, di la moşul nostru, di la Alicsandru (voie)vod, ci au avut sluga noastră Mătei diiac pi acel sat, pi Şărbaca, pisti Prut, încă le-au mai dat el lorŭ în mîinili lorŭ, rudeniilor lui, Niagşăi şi Muşăi, înnaintia noastră şi înnaintia boerilor noştri.

Deci noi, văzînd întri dînşii tocmală di bunăvoi, ci s-au tocmit ei întri dînşii, şi au schimbat ei a lor driaptă ocină cu toată a lor bunăvoi, deci şi noi, iarăş, şi di la noi, i-am dat şi i-am întărit slugii noastri, lui Mătei

www.dacoromanica.ro

diiac, pi aceli di mai sus numiti părţ(i) din sat din Durneştii[3], di pi Suceava, ca să-i fii lui di la noi uric, cu tot venitul, lui, şi fiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi prestrănepoţilor lui şi la tot niamul lui, cari să va alegi mai aproapi, nistrămutat nici odinioară, în veci.

Iară hotarul acelor di mai sus scrisă părţi din sat din Durneşti, ci sînt pi Suceava, să-i fii după hotarul cel vechi, pi undi au stăpînit din veci, precum a fi mai drept.

Şi spre această esti însuş credinţa domnii meli, di mai sus scrisă, noi, Stefan v(oie)vod, şi credinţa preiubitului fiiului nostru, Bogdan-Vlad, şi credinţa boerilor noştri ai Mold(o)v(ei), a mari şi mici.

Şi spre mai mari tărie şi întăritura tuturor celor di mai sus scriş(i), am poroncit credinciosului boeriului nostru, dumisali Tăutului logofăt, să scrii şi pecetia noastră să o legi cătră această carti a noastră.

Au scris Şandru Crăjăvici, în Suceava.

Din limba sîrbască pi limba moldoviniască s-au tălmăcit di Ioniţă căp(i)t(an) de dărăbani, la 1800 sept(emvrie) 4, în Iaş(i)[6].

S-au poslăduit di mini cu ispisocul cel adivărat şi, fiind întocma, am încredinţat, 1808 avgust 26 zili. Polcovnic Pavăl ot Mitropolii.

S-au posleduit di mini suretul acesta cu suretul cel tălmăcit şi, fiind întocma, am încredinţat, Grigori sluger, 1810 ghen(a)r 19[7].

Arhiva Istorică Centrală a Actelor Vechi-Moscova, Fond 1299, opis I, dos. 6346, f. 100. Copie după trad.

O copie după un rez. dezvoltat dintr-o hotărîre din 1810 iunie 21 a comitetului rînduit pentru cercetarea unei pricini privitoare la moşii din ţinutul Hotin, la Bibl. Acad., II/58, f. 1 (nr. 1).

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 208 (nr. 191) (copie, după rez. dezvoltat, din 1810 iunie 21, cu data: ⟨1495—1503⟩; *Молдавия*, p. 19—22 (nr. 8) (copia din 1810 ianuarie 19 şi trad. rusă modernă, cu data de an: 1492 (7000).

În 1810, cînd au fost făcute trad. şi rez. menţionate mai sus, originalul era „rupt la velet", data de an fiind adăugată pe trad., de altă mînă, probabil în urma lecturii a ceea ce se mai putea vedea din văleat; întrucît actul nu poate data din anul 7000 (1492) din cauza absenţei din sfat a lui Alexandru, fiul lui Ştefan cel Mare, el trebuie situat, în timp, după moartea acestuia (26 iulie 1496), precum şi după anul 1497 cînd domnul, în luna martie, se afla la Vaslui şi nu la Suceava, cum se menţionează în trad. Doc. nu putea fi emis nici în martie 1499, deoarece în acest an Bogdan purta titlul de *voievod* (v. doc. nr. 231 şi urm.); actul datează aşadar din 8 martie 1498.

---

[1] Data de an completată cu altă cerneală pe loc gol ce era urmat de cuvîntul „lipsă"; în copia rez. din 1810 iunie 21, se menţionează că originalul era „rupt la velet"; v. datarea.
[2] Omis în copie.
[3] În copia rez. din 1810: „Dornești".
[4] „şi au dat", adăugat cu altă cerneală deasupra rîndului.
[5] De la „di pi Suceava" pînă la „tot", scris de aceeaşi mînă deasupra rîndului.
[6] „de dărăbani la 1800 sept(emvrie) 4, în Iaş(i)", adăugat cu altă cerneală.
[7] De la „Grigori" pînă aici, adăugat cu altă cerneală.

230 149⟨8⟩(700⟨6⟩) septembrie 24, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскоѭ. Знаменнто чнннмь нс(ъ) снмь листwмь нашнмь, въсам(ъ) кто на нь оуздрнть нли чтѣчи его ѣслышнть, wже тота нстннна Касѣтка, дочка Ромашка, ѣнѣка Дрѣгом, жена Станчюла ѳврарѫ, жаловали есмы ен wсѡбною нашею

www.dacoromanica.ro

м(н)л(о)стїю, дали н потвръдили есмы ен оу нашен земли, оу Мѡлдавскон, ен правѣи wтнинѫ н дѣдинѫ, села на нмѧ Драгоещїи н <на Бр>ъ<д>ъ<ц>ъ<лъ млн>-[1] н(ъ), Лѧкъчещїи н Ботещи н Кькъчани, Тое въсе выше писанное да сѣт(ъ) ен wт(ъ) нас(ъ) оурнкь н съ въсемь доходѡмь, юн, н дѣтемь ен, н оунѫчатѡмь ен, н прѣоунѫчатомь ен, н праѹнѹкѣтомь ен н въсемѫ родѫ ен, кто сѧ ен изберетъ наблнжнїи, непорѫшенно нколнже, на вѣкы.

Ѳ хотарь тѧм(ь) выше писанныме селамь, на нмѧ Драгоещнмь н <на Бр>[2]ъ-<д>[2]ъ<цѣл>[2]ъ <мл>[2]нн(ъ), Лѧкъчещнмь н Ботещнмь н Кькъчаннмь, да ест(ъ) нмь wт(ъ) оуснх(ъ) сторwн(ъ) по старомѫ хотарѫ, по кѣда нз вѣка wживали.

Ѳ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(под(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Бwгдана воеводн, н вѣра бонар(ъ) нашнхъ: вѣра пана Дѧмн паркалаба, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѧла, вѣра пана Дѧмн Брѧдѧра, вѣра пана Тодера н пана Негрнлъ паркалабове Хотннскїн, вѣра пана Ѳремїѧ н пана Драгоше паркалабове Немецкїн, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лѧка Ирѣзре портарь Соучаского, вѣра пана Клънъѫ спатарь, вѣра пана Исака внстарника, вѣра пана Дѧмши постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѧнтеша стwлника, вѣра пана Петрнка комнса н вѣра въснх(ъ) бонарь нашнхъ мѡлдавскнхъ, велнкнхъ и малнхъ.

Ѳ по нашем(ь) животѧ, кто бѫдеть г(о)сп(о)д(а)рь нашен земан, wт(ъ) дѣтен нашнхъ нли wт(ъ) нашего рода нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберетъ г(ос)п(о)д(а)ремь вытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) вы ен не порѫшнль нашего даанїѧ н потвръжденїа, али вы ен ѹтвръдниль н оукрѣпиль занѫже есмы юн дали н потвръднли, за цо ест(ъ) ен правѧ wтнина н дѣдина.

Ѳ на вѡлшѫю крѣпость н потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есмы нашемѫ вѣрномѫ панѫ Тѫоутѫлови логофетѫ, писати н нашѫ печать прнвѣснти к семѫ листѫ нашемоу.

Пнсал(ъ) Їwн(ъ) Поповнч(ь), оу Сѫчавѣ, в(ъ) л(ѣ)тw $\widetilde{\text{з<s>}}$[3], м(ѣ)с(ѧ)ца септевріа, к$\widetilde{\text{д}}$ д(е)нь.

〈Jos, în stînga pergamentului, scris de diac〉: Бабичю.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Васѫтка, дочка Ромашка.

〈Altă însmnare din sec. XVII〉: <† Монас>[4]тнрь Коронець, на село Дрѫгоеще.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată Vasutca, fiica lui Romaşco, nepoata lui Drăgoi, soţia lui Stanciul aurarul, am miluit-o cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, Moldova, dreapta ei ocină şi dedină, satele anume Drăgoeşti, şi moara 〈de pe Br〉[1]ă〈d〉[1]ă〈ţ〉[1]ă〈l〉[1], Lucăceşti, şi Boteşti şi Căcăceani. Toate acele mai sus scrise să-i fie ei şi de la noi uric şi cu tot venitul, ei, şi copiilor ei, şi nepoţilor ei, şi strănepoţilor ei, şi răstrănepoţilor ei şi la tot neamul ei, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor sate mai sus scrise, anume al Drăgoeştilor, şi moara 〈de pe Br〉[2]ă〈d〉[2]ă〈ţel〉[2], şi al Lucăceştilor, şi al Boteştilor şi al Căcăcenilor, să le fie din toate părţile pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcăla-

www.dacoromanica.ro

bi de Hotin. credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ. credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă. credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava. credinţa panului Clănău spătar. credinţa panului Isac vistier. credinţa panului Dumşa postelnic. credinţa panului Moghilă ceaşnic. credinţa panului Frunteş stolnic. credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni. mari şi mici.

Iar după viaţa noastră. cine va fi domn ţării noastre din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre. Moldova. acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească. pentru că i-am dat şi i-am întărit fiindcă îi este dreaptă ocină şi dedină.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise. am poruncit credinciosului nostru pan. Tăutul logofăt. să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion al lui Popa. la Suceava. în anul 700⟨6⟩[3] ⟨1498⟩. luna septembrie. 24 de zile.

⟨Jos. în stînga pergamentului. scris de diac⟩: Lui Babici.

⟨Pe verso. însemnare contemporană⟩: † Vasutca. fiica lui Romaşco.

⟨Altă însemnare. din sec. XVII⟩: ⟨† Mănăs⟩[4]tirii Voroneţ. pe satul Drăgoeşti.

⟨Altă însemnare. din sec. XVIII⟩: Drăgoeştii. Lucăceştitii. Boteştii i Căcăceanii. La Suceav(a). sept(embrie) 24 s-au scris.

Bibl. Acad.. LXXXV/48. Orig.. perg. (29× 43.5 cm.). pecete atîrnată. pierdută (sustrasă prin tăierea perg.).

O copie slavă. fără data de an. făcută de Andrei Daşcovici. la Cernăuţi. în 1787 octombrie 16. ibidem. LXXXIII/25; o trad. germ.. de J. Marcinkiewicz. se afla. la începutul sec. XX. în arhiva A. Czolowski din din Liov.; un rez. dezvoltat. din prima jumătate a sec. XVIII. la Arh. St. Bucureşti. ms. nr. 628 (Condica Asachi). f. 569 r. (nr. 1).

O foto.. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi. Fotografii. III/116 a.

O copie slavă. trad. şi comentariu. la Bibl. Acad.. A 2000—XIV (M. Costăchescu. ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩. f. 1190—1191 (nr. 413).

EDIŢII: Mazereanu. *Condica m-rii Voroneţ*. p. 36—37 (nr. 1) (rez.. după orig.. fără data de an); I. Bogdan. *Doc. Ştefan*. II, p. 125—126 (nr. LXX) (text slav. cu data de an: 7006 (1498); Balan. *Doc. bucovinene*. I. p. 65 şi 75 (rez. ale editorului. după I. Bogdan); *D.I.R.*. A. II. p. 282—283 (nr. 267) (trad., după orig.. cu data de an: 700⟨6⟩ (1498).

Cifra unităţilor ѕ (6) din data de an ѕѕ (7006) a fost completată în mod tacit de I.Bogdan (v. EDIŢII); componenţa sfatului domnesc. locul de emitere a actului şi prezenţa în doc. a lui Bogdan cu titlul de *voievod* probează justeţea întregirii menţionate.

---

[1] De la Драгоещіи и (Drăgoeştii şi) pînă aici. întocmai ca în doc. din 1462 (6970) decembrie 3 (v. *D.R.H.*. II. nr. 113). tăiat cu o ţîncuşă în timpul lui Petru Şhiopu. cînd moara de pe Brădăţel a intrat în posesia mănăstirii Voroneţ (v. doc. din 1575 (7083) iulie 16. la Wickenhauser. *Woronetz und Putna*. p. 109—110; T. Balan. *Doc. bucovinene*. I. p. 74—75. şi *D.I.R.*. A. XVI. vol. III. nr. 75 (trad. după orig. de la Bibl. Acad.. LXXXV/47). după ce satul Drăgoeşti intrase în posesia aceleiaşi mănăstiri. în vremea lui Alexandru Lăpuşneanu (v. doc. din 1558 (7066) aprilie 5. la Wickenhauser. *op. cit.*. p. 108—109; T. Balan. *op. cit.*. p. 62—65. şi *D.I.R.*. A. XVI. vol. II. nr. 95 (trad.. după copie slavă de la Bibl. Acad.. LXXXIII/27). Cf. şi Bibl. Acad.. A 2000—XIV (M. Costăchescu. ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩. f. 1190 r.—1191 v).

[2] Pentru întregiri. v. nota precedentă.

[3] Rupt; întregit după I. Bogdan. *Doc. Ştefan*, II. p. 126.

[4] Rupt.

www.dacoromanica.ro

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чн⟨н⟩[1]нм(ъ), не снм(ѣ) нашнм(ѣ) листwм(ѣ), въсѣм(ъ) кто на н(ѣ) ѕзрыт(ъ) или чтоучи его ѕслышит(ъ), wже тоты истиннїи Тацѣ, дочка Петра Дрѣмана, и племенница ен, Баска, дочка Настасїина, ѕноукы Стоана, с(ы)на Дрѣманова, жаловали есмы нх(ъ) wсобною нашею м(н)л(о)стїю, и дали и потвръдили есмы нм(ъ) ѕ нашен земли, ѕ Молдав⟨ск⟩[1]кои, нх(ъ) правѣю wтнинѕ, цюже была таа wтнина дѣда нх(ъ) Стоана, с(ы)на Дрѣманова, три села: ⟨едно село н⟩[1]а ⟨С⟩[1]ѕчавѣ, на нмѣ Дрѣмънецин подли ..... [1]їи и дрѕгое село, на Прѕтѣ, на нмѣ .....[2] ад.....[3] ъѕцн и третїе село, на Жежїн, на нмѣ Йрѣмънецин. Тое въсе выше писанное да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѕрнкь и съ въсе⟨мь⟩[1] доходом(ь), нм(ъ) и дѣтем(ъ) нх(ъ), и ѕнѕчатом(ъ) нх(ъ), и прѣѕнѕчатомь нх(ъ), и працѕрѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемоу родоу нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) наиближнїи, непорѕшено николиже, на вѣкы.

Й хwтар(ъ) тым(ъ) выше писанным(ъ) селам(ъ) да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) ѕснх(ъ) стwр(о)н(ъ) съ въсѣмы нх(ъ) старнмы хотарн, по кѕда из вѣка wжнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)спо)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводы, и вѣра прѣкъзлюбленнаго сына г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводи, и вѣра бонар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѕмы, вѣра пана Болдора дворнка, вѣра пана Храмана, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Дѕма Брѕдѕра, вѣра пана Тоадера и пана Негрнлъ паркалабове Хотинскїн, вѣра пана Ѳремїа и пана Драгоше прѣкалабове Немецкїн, вѣра пана Шандра прѣкалаба Новоградского, вѣра пана Лѕка Брбѕре портарѣ Соучавского, вѣра пана Кълнъѕ спѣтарѣ, вѣра пана Исака вистѣрнка, вѣра пана Дѕмша постелнка, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѕнтеша столнка, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѕснх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), и велнкых(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего родѕ или пак(ъ) боуд(ь) кого Бо(г)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) бы нм(ъ) не порѕшил(ъ) нашего даанїа ⟨и потвръжденїа, или бы⟩[1] нм(ъ) ѕтвръдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ) занѕже есмы нм(ъ) дали и потвръдили за цю ест(ъ) нх(ъ) правам wтнина.

Й на болшѕю ⟨крѣпо⟩[4]ст(ь) ⟨и⟩[4] пот⟨връ⟩[4]ж⟨денїе⟩[4] то⟨мѕ въсемѕ выше писанномѕ, велѣли есми нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтѕлѕ логофетѕ, писати и нашѕ печать прнвѣсити к семѕ листѕ нашемѕ⟩[4].

..... [4]

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate Taţea, fiica lui Petru Dărman, şi pe vara ei, Vasca, fiica Nastasiei, nepoatele lui Stoian, fiul lui Dărman, le-am miluit cu deosebita noastră milă şi le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, Moldova, ocina lor dreaptă, care ocină a fost a bunicului lor, Stoian, fiul lui Dărman, trei sate: ⟨un sat⟩[1] pe ⟨S⟩[1]uceava, anume Dărmăneşti, sub... [1]ii, şi al doilea sat pe Prut, anume... [2] ad...[3]ăuţii, şi al treilea sat, pe Jijia, anume Dărmăneşti. Toate cele mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor sate mai sus scrise să le fie din toate părţile cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

www.dacoromanica.ro

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania ⟨şi întărirea noastră, ci să le⟩[1] întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere ⟨şi⟩[4] întărire ⟨a tuturor⟩[4] celor ⟨mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră ⟩[4].

.....[4]

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Dărmăneşti, la Hîrlău.

Bibl. Acad.,,XL/16 a—b. Orig., perg. (15,5×44 cm.), rupt (lipsă partea de jos a pergamentului), pecete atîrnată, pierdută. Cu o trad., din 1814 iulie 29, de clucerul Pavel Debrici, care menţionează în regestul de pe verso (identic cu cel scris tot de el pe verso-ul pergamentului): „fără leat şi fără lună, fiind lipsă o bucată".

Două foto.: una după orig., şi alta după trad., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/177a şi 118a.

O copie slavă, trad. şi comentariu, cu data: cca. 1499, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1254—1256 (nr. 431), în care se menţionează o trad. din 1765 mai 3, de Gheorghe Evloghie diac de divan, la Bibl. Acad.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 166—168 (nr. LXXXIV) (text slav, cu data: 1499); *D.I.R.*, A, II, p. 283—284 (nr. 268) (trad., după orig., cu data: ⟨1499⟩).

Datat după prima menţiune a lui Bogdan cu titlul de voievod (1498(7006) septembrie 24) şi după ultima menţiune a lui Hărman in sfatul domnesc (1499 (7007) septembrie 15).

---

[1] Rupt.
[2] Rupt şi şters cca. cca. 3—4 litere.
[3] Rupt şi şters (două litere).
[4] Partea de jos a pergamentului lipseşte.

232 ⟨1499⟩ (700⟨7⟩) . . . , Hîrlău.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь З<емли Молдавскон. Зна>[1]менито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) нашим(ь) листом(ь), въсѣмъ(ъ) кто на н(ь) взрит(ъ) или <чтѣчи его ѣслышитъ, иже тоти истинїи слѣги нашь>[1]... .....[1] и брат(ъ) его, Ѳинка, и сестра нх(ъ), Ѳинѣ<шка>[2], ...[2] и племенникове нх(ъ), Мирча и сестра его, Марѣшка, с(ы)н(о)ве Лазора Хърли<ка, и, тиже, племенница нхъ, Настѣ, дочка>[1] .....[1], племенница Текла, и сестрич<и его Братѣлъ и брат>[1] (ъ) его, Козма, и сестра нх(ъ), <Ѳинѣшк>[3]а, с(ы)н(о)ве Мѣшати, жаловали ес<ми имъ и дали и потвръдили>[1] в нашен земли, в Молдавскон, нх(ъ) пра<вою отчинѣ ед>[1]но село в Немецкои волос. і, на имѣ Кѣ<ч>[2]златецин .....[1].

www.dacoromanica.ro

‹Тое въсе выше писаное да естъ имъ и отъ насъ ѕрнкъ съ въсемь›[1] доχодом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) нχ(ъ), и ѕнѕчатом(ъ) нχ(ъ), и п‹рѣѕнѕчатомъ›[1] нχ(ъ), и пращѕрѣтом(ъ) нχ(ъ) и въсемѕ родѕ нχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) нанближнїн, ‹непорѕшено николнже, на вѣки.

Ѧ χотаръ томѕ выше писанно›[1]мѕ селѕ да ест(ъ) от(ъ) ѕснχ(ъ) сторон(ъ) по старо‹мѕ χотарѕ›[1], по кѕда из вѣка ѡживали.

Ѧ, пак(ъ), више исанїн наши слѕги ...[2] ка .....[1] лнка и племенникове нχ(ъ), Мырча и с‹естра его, Ма›[1]рѕшка, с(ы)н(о)ве Лазара Хмр‹лн›[2]ка, и, тиж(е), племенница нχ(ъ), Настѣ, дочка сестричн›[1]чи Братѕл(ъ), и Козма и сестра нχ(ъ), Ѧнѕшк‹а, сынове Мѕшат›[1]и, да не имают(ъ) тѣгати а ни добывати болше за нχ(ъ) нн .. ..[1] кѕци и на братанича нχ(ъ), на Їѡн(ъ) с .....[1] шка, дочка Рѕсѕлова, и на племенника нχ(ъ) на Ѩѡн(ъ) Чортана ..... [3] .....[1], с(ы)н(о)ве Сима Чортана и на Їѡна Чортан(а) .....[3] пак(ъ) на Флорю и на сестричичи его на Нѣ ....[2] ѕ и на .....[1] вѣкы.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, в‹ыше писана›[3] го, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюблен‹наго›[3] сын‹а›[3] господства ми, ‹Богдана воеводї и вѣра бокрь нашнχъ›[3]: ‹вѣра пана›[1] Дѵма, п‹ръкълаба, вѣра пана Болдѕра дворника, вѣра пана Щефѕла›[3], вѣра пана ‹Дѕма Брѕдѕра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила пръкълабы отъ Хотинъ, вѣра пана Ѳремїа и пана Драгоша пръкълабы отъ›[1] Немца, вѣра пана Шандра паркалаба Н‹овоградского, вѣра пана Ѩрбѕре портарѣ Соучавского, вѣра пана Клънъѕ спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Дѕмша постел›[1]ника, вѣра пана Мохила чашника, вѣра ‹пана Фрѕнтеш›[1]а столника, вѣра пана Петри‹ка комиса и вѣра ѕснχъ боиръ нашнχъ молдавскнχъ, и велнкнχъ и малнχъ.

Ѧ по нашемь животѣ›[1], кто бѕдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, от(ъ) дѣтен ‹нашнχъ нл›[1]и от(ъ) нашего родѕ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ ‹избереть господарь бытн нашен Земли Молдавскон, тотъ бы емѕ не порѕшилъ нашего да›[1]анїм и потвѣрженїм, али бы им(ъ) ѕт‹връдилъ и ѕк›[1]рѣпил(ъ) занѕже есмы им(ъ) дали и потвръдили за его пр‹авѕю и вѣрною слѕжбѕ.

Ѧ на болшѕю крѣпость и потвѣрженїе томѕ въсемѕ›[1] више писанномѕ, белѣли есмы н[1] ашемѕ вѣрно›мѕ панѕ, Тъѕтѕлѕ логофетѕ, писати и нашѕ печат(ь) ‹привѣсити к семѕ листѕ нашемѕ.

Пнса›[1] .....[1], ѕъ Хрълшкѣ, в(ъ) л(ѣ)то хз‹з›[4].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al ‹Ţării Moldovei›[1]. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau ‹o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate slugi ale noastre›[1] .....[1] şi fratele lui, Onica, şi sora lor, Annu‹şca›[2] .....[2] şi verii lor, Mircea şi sora lui, Maruşca, fiii lui Lazor Herli‹c, şi, de asemenea, vara lor, Nastea, fiica lui›[1] .....[1], vara lui, Tecla, şi nepotul ei de soră, ‹Bratul, şi›[1] fratele lui, Cozma, şi sora lor ‹Annuşc›[3]a, fiii Muşatei, i-am miluit ‹şi le-am dat şi le-am întărit›[1] în ţara noastră, Moldova, ‹ocina›[1] lor dreaptă, un sat în ţinutul Neamţ, anume Cu‹ci›[2]ulăteşti,.....[3].

‹Toate acele mai sus scrise să le fie de la noi uric cu tot›[1] venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, ‹neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul›[1] acelui ‹mai sus scris›[1] sat să fie din toate părţile pe vechiul ‹hotar›[1], pe unde au folosit din veac.

Şi iarăşi, mai sus scrisele noastre slugi.....[2] ca.....[1] lic şi verii lor, Mircea şi ‹sora lui, Ma›[1]ruşca, fii lui Lazor He‹r›[2]lic, şi, de

www.dacoromanica.ro

asemenea, vara lor, Nastea, fiica ⟨lui⟩[1] .....[1] nepotul ei de soră, Bratul, şi Cozma şi sora lor, Anuşc⟨a, fiii Muşatei⟩[1], să nu aibă a pîrî şi nici a cîştiga mai mult peste.....[1] cuşa şi asupra nepotului lor de frate, Ion.....[1]şca, fiica lui Rusul, şi asupra vărului lor, Ion Ciortan.....[3], fiii lui Sima Ciortan, şi asupra lui Ion Ciortan.....[3], iarăşi asupra lui Florea .....[3] şi asupra nepoţilor lor de soră, asupra lui Nea.....[2] şi asupra .....[1] veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, ⟨Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului⟩[1] Duma pîrcălab, ⟨credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefu⟩[3], credinţa panului ⟨Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de⟩[1] Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de ⟨Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postel⟩[1]nic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa ⟨panului Frunteş⟩[1] stolnic, credinţa panului Petri⟨că comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră⟩[1], cine va fi domn al ţării noastre, din copiii ⟨noştri⟩[1] sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va ⟨alege⟩[1] Dumnezeu ⟨să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească⟩[1] dania şi întărirea ⟨noastră⟩[1], ci să le întărească ⟨şi⟩[1] să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreaptă ⟨şi credincioasă slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor⟩[1] celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să ⟨atîrne⟩[1] pecetea noastră ⟨la această carte a noastră.

A scris⟩[1].....[1], la Hîrlău, în anul ⟨700⟩7 ⟨1499⟩.....[2].

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 191. Orig., perg. (22×27 cm.), foarte rupt şi şters (lipsă treimea din dreapta), lipit pe pînză, pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/119.

O copie slavă, trad. şi comentariu, cu data: 1499, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1260—1262 (nr. 433).

După locul de emitere (Hîrlău), doc. de mai sus poate data din orice lună a anului 1499, cu excepţia intervalului 15 august—22 septembrie, cînd cancelaria lui Ştefan cel Mare emite acte din Suceava.

---

[1] Rupt; lipsă.
[2] Şters.
[3] Şters şi rupt.
[4] Rupt parţial; partea ce se mai vede aparţine indubitabil cifrei miilor: ϡ.

233 1499 (7007)...25, Suceava.

† Ѡ(н)л(о)стїю б(о)жіею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. ⟨Зна⟩[1]менито ⟨чиним҃ъ, нєъ снмь листомь нашимь, въсѣмъ кто на нь оу҃зритъ или⟩[1] чтоучи его оуслышитъ, иже прїидоша, прѫд(ъ) нами и прѫд(ъ) вснми нашими мѡлдавскими боіаре, ⟨слѹга нашь⟩[1] Данчюл(ъ) Плеша и сестра его, Нѣга, ⟨по нѫъ доброи волн, некимь непонѹжденн, а⟩[1] нн приспловании, и продали свою пра⟨вою штни⟩[1]нѹ, шт(ъ) нѫ(ъ) правого ѕрика, едно село, на Брълади, на

www.dacoromanica.ro

нмѧ Ѡнцецин; та продалн тое село сл<ѕѕѣ>[1] нашемѕ Лѕпе Ке<ш>[1]ѣнѕлѕ за <з̃>[1] златн <татарскнχъ.

И ѕставше сѧ>[1] слѕга нашь, Лѕпе Кешѣнѕл(ъ), н заплатнль ѕсн тоти выше писанныи пинѣзн, з̃ злат(ъ) татарскнχ(ъ), ѕ рѕки слѕѕѣ нашемѕ Данчюлѕ Плецин н се<стрн его, Нѣгн>[1], с(ы)нѡм(ъ) Петра Пле<шн, ѕнѕкомъ Томн, прѣдъ намн н прѣдъ нашнмн боıрн.

И пакъ>[1], прнвналїе що нмал(ъ) оунко нχ(ъ), Тома, на тое село, на Ѡнцецин, ѡт(ъ) нашего оунка, ѡт(ъ) Стефана <вое>[1]водн, еще дали оу рѕки слѕѕѣ нашемѕ <Лѕпе Кешѣнѕлѕ.

Ино мы, вндѣвше нχъ>[1] добрѕю волю н токмежь н пѡлнѕю заплатѕ, а мы, такождере, н ѡт(ъ) нас(ъ), есмы дали н потвръднли слѕѕѣ нашемѕ Лѕпе Кешѣнѕлѕ <тое прѣдъ реченное село на Брълади, на нмѧ Ѡнцецин, како да естъ емѕ н ѡтъ насъ>[1] оурнкь н съ въсемь доχодом(ь), емѕ, н дѣтем(ъ) его, н оунѕчатѡм(ъ) его, н праоунѕчатом(ъ) <его, н працѕрѣтомъ его н въсемѕ родѕ его, кто сѧ емѕ нзберетъ нанблнжнїн, непорѕшено нпколнже, на вѣкъı.

И χот>[1]арь томѕ выше писанномѕ селоу, на <нмѧ село Ѡнцецнл>[1]ѡр(ъ) да ест(ъ) емѕ ѡт(ъ) оуснχ(ъ) сторѡн(ъ) по ста<ромѕ>[1] χотарѕ, по кѕда нз вѣка ѡжн<вални.

И на то естъ вѣра нашего господства, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣ>[1]възлюбленаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Кѡгдана <воеводи, н вѣра ѕснχъ боı>[1]рь нашнхъ: вѣра пана Дѕм<н>[1] паркала<ба>[1], вѣра пана Кѡлдора двор<ннка, вѣра пана Хрѣмана, вѣра пана Шефѕла, вѣра пана Дѕмн Брѕдѕра, вѣра пана Тоадера н>[1] пана Негрнла паркалабов(е) <Хотннскын, вѣра пана Ѳремїѧ н пан>[1]а Д<раго>[1]ша <паркажлабове Нѣм>[1]ецкы<н>[1], вѣра <пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Йрбѕре портарѣ Сочавского, вѣра пана Клънѣоу спатарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Доумшн постелннка, вѣра пана Могнла чашннка, вѣра пана Фроунтеша столннка, вѣра пана Петрика комнса н вѣра въсѣχъ боıръ нашнхъ.

И по нашемь жнвотѣ, кто бѣдеть господарь на>[1]шнн земли, ѡт(ъ) дѣтеи нашнχ(ъ) <нли ѡтъ нашего рода нли пакъ бѣдь кого Богъ нзберетъ господаремь бытн нашен Земли Молдавскон, тотъ бы емѕ не порѕшнлъ нашего даанїѧ н потврѣжденїѧ, алн бы емѕ оу>[1]тврѣднлъ н оукрѣпил(ъ) занѕже есмы <емѕ дали н потврѣднли за его правѕю н вѣрнѕю слѕжбѕ н за що шнъ собн кѕпнлъ за свон правїн>[1] пинѣзн.

И на бол<шѕю крѣп>[1]ѡст(ь) <н потвръжденїе томѕ въсемѕ вы>[1]ше писаномѕ, велѣлн есмы нашемѕ вѣрномѕ <панѕ, Тъѕтѕлѕ лого>[1]фетѕ, писатн <н нашѕ печать прнвѣсн>[2]тн къ семѕ лнстѕ нашемоу.

Пнс<алъ Їѡн По>[1]повнч(ь) , ѕ Сѕчавѣ, в(ъ) л(ѣ)тѡ хз̃з̃, м(ѣ)с(ѧ)ца ....[1], к̃е д(е)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. ⟨Facem⟩[1] cunoscut, ⟨cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau⟩[1] o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, ⟨sluga noastră⟩[1] Danciul Pleşa şi sora lui, Neaga, ⟨de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni⟩[1], nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, un sat, pe Bîrlad, anume Onţeşti; şi au vîndut acel sat slugii noastre Lupe Che⟨ş⟩[1]eanul, pentru ⟨60⟩[1] de zloţi ⟨tătăreşti.

Şi⟩[1] s-⟨a sculat⟩[1] sluga noastră, Lupe Cheşeanul, şi a plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 60 de zloţi tătăreşti, în mînile slugii noastre Danciul Pleşa şi ale surorii ⟨lui, Neaga⟩[1], fiii lui Petru Ple⟨şa, nepoţii lui Toma, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Şi iarăşi⟩[1], privilegiul ce a avut unchiul lor, Toma, pe acel sat, pe Onţeşti, de la unchiul nostru, de la Ştefan voievod, încă l-a dat în mînile slugii noastre ⟨Lupe Cheaşeanul.

Deci noi, văzînd a lor⟩[1] bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi, am dat şi am întărit slugii noastre Lupe Cheşeanul ⟨acel înainte spus sat pe Bîrlad, anume Onţeşti, ca să-i fie şi de la noi⟩[1] uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor ⟨lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar⟩[1] hotarul acelui sat mai sus scris, ⟨anume satul Onţeşti⟩[1]lor, să-i fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

⟨Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa⟩[1] preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan ⟨voievod, şi credinţa tuturor⟩[1] boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vor⟨nic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefu1, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi⟩[1] a panului Negrilă pîrcălabi de ⟨Hotin, credinţa panului Eremia şi⟩[1] a panului D⟨rago⟩[1]ş ⟨pîrcălabi de Neam⟩[1]ţ, credinţa ⟨panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn⟩[1] al ţării noastre din copiii noştri ⟨sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i⟩[1] întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am ⟨dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe⟩[1] banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi ⟨întărire a a tuturor celor⟩[1] mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru ⟨pan, Tăutul logo⟩[1]făt să scrie ⟨şi⟩[1] să atîrne ⟨pecetea noastră⟩[2] la această carte a noastră.

A scris ⟨Ion⟩[1] al lui⟨Po⟩[1]pa, la Suceava, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna. . .[1], 25 zile.

Bibl. Acad., XXXVII/3. Orig., perg. (27×46 cm.), şters, rupt din cauza mucegaiului şi pătat de ceară topită de la pecete, care a fost sustrasă prin tăierea şnurului (de mătase vişinie) de lîngă pergament.

O menţ., avînd numai data de an, într-o anafora din 1815 martie 24, la Arh. St. Iaşi, Anaforale, nr. 52, f. 160.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/120.

O copie slavă, trad., comentariu şi consideraţii asupra datării (că doc. poate data din lunile iulie-august ale anului 1499), la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1257—1259 (nr. 432) (cu data 1499 . . . 25).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 291 (nr. 13/1)(menţ., avînd numai data de an, dintr-o anafora din 1815 martie 24); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 168—169 (nr. LXXXV) (text slav, cu data 1499 şi menţiunea că doc. „a putut să fie dat in orice lună a anului, afară de noiembrie cînd Ştefan se afla la Hîrlău, nu la Suceava"); *D.I.R.A.*, II, p. 285—286 (nr. 270) (trad., după orig., cu data de lună ⟨august—septembrie⟩).

După actele păstrate din anul 1499, doc. de mai sus ar putea data din lunile august-septembrie, adică din intervalul în care s-au emis şi alte doc. din Suceava. Deoarece numele celor patru boieri ce se mai pot citi în textul atît de şters al actului sînt comune sfatului domnesc dintr-un interval mai mare, singurul element ce poate fi luat în considerare pentru stabilirea datei de lună a actului este locul lui de emitere. Nu ştim însă unde a rezidat Ştefan cel Mare de la începutul anului 1499 pînă la 12 iulie acelaşi an, cînd cancelaria sa emitea un act extern din Hîrlău (v. I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 441), primul doc. ce s-a păstrat din acest an; nu se cunosc

www.dacoromanica.ro

de asemenea, acte din luna decembrie a aceluiaşi an. Cu excepţia lunii noiembrie, cînd marele domn s-a aflat, în ziua de 25 a acesteia, la Hîrlău, actul de mai sus ar putea data din oricare altă lună a anului 1499.

---

[1] Şters.
[2] Şters şi rupt.

234 1499 (7007) august 15, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс сим(ь) нашим(ь) листwм(ь) въсѣм(ъ) кто на н(ь) взрыт(ъ) или чтоучи его вслышит(ъ), wже прїинде, прад(ъ) намы и прад(ъ) вснми нашимы мwлдавскымн боiаре, великимы и малнмы, Олюшка, по ен доброи волн, никим(ь) непонѫжена, а нн принсилована, и продала свою правоую wтнинѫ wт(ъ) ен праваго ѫрнка, третѫю част(ь) село wт(ъ) Костещ(н) на встїе Чюхра, где ѫпадает(ъ) ѫ Прѫт(ѣ) середнѫю част(ь), что юн были дали прад(ъ) нами ж(е) слоуга наш(ь) Юрїю Краевич(ь), с(ы)нь Корнса Краевича, и сестричичи его, Марина и Настѣ, и племеницн нх(ѣ), Иванко и сестри его, Настѣ, и Фъдора и Йинѫшка, с(ы)н(о)ве Ивашковн, и, тыж(е), дрѫгаа Настѣ, дочка Олюшчнна; та продала тотѫ третѫю част(ь) село слѫзѣ нашемоу Ефремоу, за с̃ злат(ъ) татарскых(ъ).

И оустависе наш(ь) слѫга Ефрем(ъ) та заплатнл(ъ) оуси тотн вниe писаннїн пинѣзн двѣ ста злат(ъ) татарскнх(ъ) ѫ рѫкы Олюшцн.

И привилїе цо нмала Олюшка wт(ъ) нас(ъ) же на тотоу середнѫю третѫю част(ь) село wт(ъ) Костецн, на встїе Чюхра, где ѫпадает(ъ) ѫ Прѫт(ѣ), цо же wна нмала wт(ъ) даанїе wт(ъ) тых(ъ) выше писаннх(ъ), wна еще ен дала ѫ рѫкы Ефремѫ, прад(ъ) намн и прад(ъ) нашимы боiаре.

Ино мы, видѣвшн межe нимы нх(ъ) добрѫю волю и тwкмеж(ь) и полнюю заплатѫ, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръднли слѫзѣ нашемоу Ефремоу тотѫ прад(ъ) реченнѫю третѫю середнѫю част(ь) село wт(ъ) Костецн, на встїе Чюхра, где ѫпадает(ъ) оу Прѫт(ѣ), како да ест(ъ) емѫ wт(ъ) нас(ъ) ѫрнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), емѫ, и дѣтем(ъ) его, и ѫнѫчатом(ъ) его, и прѣѫнѫчатом(ъ) его, и працѫрѣтом(ъ) его и въсемоу родѫ его, кто сѣ емоу изберет(ъ) наближнїн, непорѫшено николиже, на вѣкы.

Й хотар(ъ) тон третон середнон части село wт(ъ) Костецн, цо на встїе Чюхра где ѫпадает(ъ) оу Проут(ѣ), да ест(ъ) wт(ъ) всего хотара третам част(ь), а wт(ъ) нншнх(ъ) сторон(ъ), по старомѫ хотарѫ, кѫда нз вѣка wживали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниe писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводи, и вѣра боiар нашнх(ъ): вѣра пана Дѫма пръкалаба, вѣра пана Болдора дворинка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Дѫма Брѫдѫра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабы Хотинскїн, вѣра пана Ефремїа и пана Драгоше пръкалабы wт(ъ) Немца, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоградского, вѣра пана Лѫка Йрбоуре портарѣ Сѫчавского, вѣра пана Клънъѫ спътарѣ, вѣра пана <Ис>[1]ака внстѣрника, вѣра пана Дѫ<м>[2]ша постелника , вѣра пана <Мо>[2]хила чашника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Петрнка комнса, и вѣра ѫснх(ъ) боiар(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), и великых(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего родѫ или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) бы емѫ не порѫшил(ъ) нашего даанїм и потвѣрженїа, или бы емоу ѫтвѣрдил(ъ) и ѫкрѣпил(ъ) занѫже есмо емѫ дали и потвѣрднли за его правѫю слѫжбоу и за цо wн(ъ) собн коупил(ъ) за свон правїн пинѣзн.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ на бѡлшꙋю крѣпост(ь) и <по>[1]твръжденїе томоу въсемоу вишє писанномоу, вєлѣли есмы нашемоу вѣрномоу панꙋ, Тѣꙋдѡлꙋ логофетꙋ, писати к нашꙋ печат(ь) привѣсити к семꙋ нашемоу листоу.

Писал(ъ) Мътею, въ Сучавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҂ѕ҃з҃з, м(ѣ)с(ц)а авгꙋст(ъ) ѳ҃.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † На трє<тꙋю часть>[1] село <отъ Кос>[1]тецин.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Oliuşca, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina ei dreaptă, din uricul său drept, a treia parte de sat din Costeşti, la gura Ciuhurului, unde cade în Prut, partea de mijloc, pe care i-a dat-o chiar înaintea noastră sluga noastră Iurie al lui Brae, fiul lui Boris al lui Brae, şi nepoatele lui de soră, Marina şi Nastea, şi verii lor, Ivanco şi surorile lui, Nastea, şi Fădora şi Anuşca, fiii lui Ivaşco, şi, de asemenea, altă Nastea, fiica Oliuşcăi; şi a vîndut acea a treia parte de sat slugii noastre Efrem, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Efrem şi a plătit toţi acei mai sus scrişi bani, două sute de zloţi tătăreşti, în mîinile Oliuşcăi.

Şi privilegiul ce l-a avut Oliuşca de la noi înşine pe acea a treia parte de mijloc din Costeşti, la gura Ciuhurului, unde cade în Prut, ce l-a avut ea de danie de la acei mai sus scrişi, ea încă l-a dat în mîinile lui Efrem, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd între ei buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, am dat şi de la noi şi am întărit slugii noastre Efrem acea înainte spusă a treia parte, de mijloc, de sat din Costeşti, la gura Ciuhurului, unde cade în Prut, ca să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei a treia părţi de mijloc din satul Costeşti, ce este la gura Ciuhurului, unde cade în Prut, să fie din tot hotarul a treia parte, iar din alte părţi, pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului ⟨Is⟩[1]ac vistier, credinţa panului Du⟨m⟩[2]şa postelnic, credinţa panului Mo⟨hi⟩[2]-lă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta lui slujbă şi pentru că el şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Suceava, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna august 15.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Pe a treia ⟨parte⟩[1] din satul ⟨Cos⟩[1]teşti.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 246. Orig., perg. (30×50 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), stricată parţial la margine, cu legenda: † Печать Їѡ Стефань воєвѡда, гѡсподар Земли Мѡлдавскои.

O copie modernă, la Bibl. Acad., DCXVI/235. Un rez., într-un opis din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, MXXXI/68 (nr. 1).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/121.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1197—1199 (nr. 417).

EDIŢII: Ghibănescu, *Opt urice slavone*, p. 43—49 (nr. ⟨VII⟩) (text slav, cu unele abateri, şi trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 129—131 (nr. LXXII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 284—285 (nr. 269) (trad. după orig.).

[1] Şters.
[2] Rupt.

235 1499 (7007) august 31, Suceava.

Copie.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan v(oie)v(o)d, domn Ţării Moldaviei. Facem ştire, cu această a noastră carte, tuturor cine va videa-o sau cetindu-să va auzi, că au venit înnaintea noastră şi înnaintea boerilor noştri a Moldaviei, mari şi mici, Vasutca, fiica Cozmii, nepoată lui Şandru şi lui Martin [1], şi de bunăvoia sa, de nimene silită, nici asuprită, au vîndut a sa ocină din dreptul său uric al moşiilor ei, Şandru şi Martin[1], şi a tatălui său, Cozmii, şi din dresuri ce au avut ei de la moşul nostru, Alexandru v(oie)v(o)d, un sat, anume Muntenii Scutaşi, unde au fost judeţ(i) Itu[2] şi Şărban; acesta au vîndut însuş(i) domnii mele, drept trii sute zloţi tătărăşti.

Şi sculîndu-mă domnia mea am plătit toţi banii deplin de sus arătaţi, trii sute zloţi tătărăşti, în mîinilni⟨le⟩[2] Vasutcăi, fiicii Cozmii, nepoatii lui Şandru şi a lui Martin[1], înnaintea boerilor noştri, cum şi dresurile ce au avut Vasutca pe acel sat ce au fost a moşilor ei, a Şandrului şi a lui Martin[1], şi a tatălui ei, Cozmii, de la moşul nostru, Alexandru v(oie)v(o)d, tij au mai dat domnii mele înnaintea boerilor noştri.

Şi iarăş(i) sculîndu-mă domniia mea, de bunăvoia noastră am miluit şi i-am dat acel sat de sus arătat, anume Muntenii Scutaşi, unde au fost judeţ(i) Itu[2] şi Şărban, rugătorului şi duhovnicului nostru chiar Vasilie episcopului ot Mitropoliia de Gios, de la tîrgul Romanului, cum şi dresurile ce am avut în mîinile noastre de la Vasutca, fiica Cozmii, de la moşul nostru, Alexandru v(oie)v(o)d, pe acel sat, anume Muntenii, [şi] li-am dat toate în mîinile duhovnicului chir Vasile, episcopul ot Mitropolia de Gios, de la tîrgul Romanului, înnaintea boiarilor noştri, să le fii lor uric,în veci, cu tot venitul.

Iar hotarul acestui sat să fii din toate părţile pe unde au umblat din vec.

www.dacoromanica.ro

Şi spre aceasta este credinţa domnii mele de sus arătată, Ştefan voevod, şi credinţa tuturor boerilor noştri, mari şi mici.

Şi am poroncit credinciosului boeriului nostru, giupînului Tăut(u) log-(o)f(ă)t, să scrii şi să lege şi a noastră pecete la această carte a domnii mele.

S-au scris de Şandru Crijăvici, în Suceava, la let 7007 ⟨1499⟩ avgust 31[4].

S-au tălmăcit de Andrei tălmaciul ot divan, biv vel căp(i)t(an), în Eşi.

Bibl. Acad., LXIV/10. Copie din sec. XIX.

O copie după aceasta şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1200—1201 (nr. 418).

EDIŢII: Cristea, *Episc. Romanului*, p. 30 (rez., cu data de zi greşită: 17, după aceeaşi copie); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 131—133 (nr. LXXIII) (aceeaşi copie); *D.I.R.*, A, II, p. 286—287 (nr. 271) (aceeaşi copie, după I. Bogdan).

---

[1] Trad. greşită a genitivului slav Мартнин (a Martei); cf. şi doc. din 1414 (6922) august 2, în *D.R.H.*, I, nr. 35: „Marthii".

[2] În acelaşi doc.: „Litu".

[3] Omis.

[4] Urmează menţiunea traducătorului: „Locul peceţii".

236 1499 (7007) septembrie 15, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс сим(ь) нашим(ь) листwм(ь), въсѧм(ъ) кто на н(ь) ѕзрнт(ъ) нли чтоучи его ѕслышит(ъ), wже прїндоша, прѧд(ъ) намы и прѧд(ъ) оусимы нашимы молдавскымн боıаре, великымы и малимы, наш(ь) слоуга Гоурбан(ъ), с(ы)нь Ѡана Бъешескоула, и сестричича его Настѣ, попадїа попа Мнхоула wт(ъ) Бани, дочка Йнинѕшчнна, и братаничи Настнни, Мирча и сестра его, Стана, с(ы)н(о)ве Жоуржа Оудоба, и тыж(е) братанича тогож(е) Гоурбана, Настѣ, дwчка Костина, и с(ы)нь тон Насти, Драготъ, ѕси оуноукове Ѡана Бъешескоула, по нх(ъ) доброи воли, никым(ь) непонѕженн, а нн присловани, и продали свою правѕю wтнинѕ, wт(ъ) нх(ъ) праваго ѕрика, wт(ъ) ѕрика дѣда нх(ъ) Ѡана Бъешескоула и нс привнлїе цо нмал(ъ) дѧд(ъ) нх(ъ), Оана Бъешескоуль, wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Йлеѯандра воеводы, wт(ъ) колнко ест(ъ) част(ь) оу село ѕ Бъешецн дѣда нх(ъ) Ѡаннна, wни продали третоую част(ь) wт(ъ) тон части wт(ъ) Бъешецн; та продали слѕѕѣ нашемоу верномоу панѕ Жѕржѕ гѕменникѕ за трн ста злат(ъ) татарскых(ъ).

И оу twм(ь), такwж(е), прїндоша прѧд(ъ) намы и прѧд(ъ) оусимы нашимы же молдавскымы боıаре, тыж(е) внше писаннїн слоуга наш(ь), Гоурбан(ъ), с(ы)нь Ѡана Бъешескѕла, и сестричича его, Настѣ, попадїм попа Мнхоула wт(ъ) Бани, дочка Йнинѕшчнна, и братаничи Настнни, Мирча, и сестра его, Стана, с(ы)н(о)ве Жоуржа Ѯдоба, також(е) по нх(ъ) доброи воли, никим(ь) непонѕженн, а нн присловани, и продали свою правѕю wтнинѕ wт(ъ) своего праваго ѕрыка, wт(ъ) ѕрика дѣда нх(ъ), Ѡана Бъешескѕла, и нс привнлїе цо нмал(ъ) дѧд(ъ) нх(ъ), Ѡана Бъешескѕл(ъ), wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Йлеѯандра воеводы; wт(ъ) колнко ест(ъ) част(ь) ѕ село, ѕ мълнинь, цо за Молдавою, дѣда нх(ъ) Ѡаннна, wни продали wт(ъ) тон части тыж(е) третѕю част(ь) села, wт(ъ) Мълнн(н), и млнн(ъ) на Топлнцѕ, ѕ брод(ъ) Тодорецнлwр(ъ), також(е) слоуѕѣ нашемѕ вѣрномѕ, панѕ Жоуржѕ гоуменникоу, за сто злат(ъ) татарскых(ъ).

И ѕставше пан(ъ) Жѕржь гѕменник(ъ) та заплатнль ѕси тоты выше писаннїн пинѣзи, т злат(ъ) татарскых(ъ), ѕ рѕкы слѕѕѣ нашемѕ Гоурбанѕ, с(ы)нѕ Ѡана Бъешескѕла, и сестричичи его, Насти, попадїи попа Мнхоула wт(ъ) Бани, дочка

www.dacoromanica.ro

Ѩннѣшчннн, н братанничем(ъ) Настнним(ъ), Мырчн, н сестрн его, Стани, с(ы)-нмм(ъ) Жѣржа Оудоба, н тыж(е) братаннчн тогож(е) Гоурбана, Настн, дочка Костнна, и с(ы)нѣ тон Настн, Драготъ, н тыж(е) сто злат(ъ) татарскыχ(ъ), ѣ рѣкы выше писаннаго ж(е) слѣѕѣ нашемѣ Гѣрбанѣ, с(ы)нѣ Ѩанн Бъешескѣла, н сестрнчн его, Настн, попадїн попа Мнχоула wт(ъ) Ѩанн, дочка Ѩннѣшчнна, н братаннчам(ъ) Настнним(ъ), Мырчн, н сестрн его, Стани, с(ы)нове Жоуржа Оудобъ, прѧд(ъ) намы н прѧд(ъ) ѕсн мы нашнмы молдавскымн боꙗре.

Ино мы, вндѣвшн нχ(ъ) добрѣю волю н токмеж(ь) н полнѣю заплатѣ, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмы дали н потвѣрднли слѣѕѣ нашемоу вѣрномоу, панѣ Жоуржоу гоуменнникоу, тоую прѧд(ъ) реченнѣю третѣю част(ь) села wт(ъ) Бъешецн, wт(ъ) колнко ест(ъ) част(ь) Ѩанн Бъешескѣла, н тыж(е) тотѣ третѣю част(ь) села wт(ъ) Мълнинь, wт(ъ) колнко ест(ъ) част(ь) Ѩанн Бъешескѣла, цо за Молдавою, н млнн̃ъ на Топлицоу, ѣ брод(ъ) Тодерецнлwр(ъ), како да ест(ъ) емѣ wт(ъ) нас(ъ) ѩрнкь н съ въсем(ь) доχwдом(ь), емѣ, н дѣтем(ъ) его, н ѩнѣчатwм(ъ) его, н прѣѩнѣчатом(ъ) его, н працѩрѣтом(ъ) его н въсемоу родѣ его, кто сѣ емѣ нзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѣшено нниколнже, на вѣкы.

Ѩ χотар(ъ) тон третон выше писаннон части wт(ъ) Бъешецн, али едно оу село, поченшн wт(ъ) берег(ъ) Молдавѣ, мало мнже wт(ъ) где выχоднт(ъ) Топлнца wт(ъ) Молдавн, wт(ъ) столпь, та черес(ь) тотѣ Топлнцѣ на дрѣгїн столпь, та черес(ь) Малѣю Топлнцѣ н черес(ь) ровннѣ простн ѣ Прокопов(н) сад(ъ), на столпь, wт(ъ) толѣ черес(ь) серед(ъ) сада Тѣлнчева, та на поут(ь) цо ндет(ъ) до Ѩанн, на сто<лпь, а п>[1]а<къ>[1] тнм(ъ) потем(ъ) горн, до столпа, та wпѧть вернѣвши сѣ к селѣ, та простн на столпь цо ест(ъ) протнв(ъ) Ѫефанwв(н) <дw>[1]м(ъ) wт(ъ) това на столпь цо ест(ъ) ѣ поле, та по выше грѣшаχ(ъ) на столпь цо на берег(ъ) Молдавѣ; а χотар(ъ) ѣ поле, царнин н снноżатн да нмает(ъ) третѣю част(ь) <wтъ коли>[1]ко ест(ъ) част(ь) Ѩаннна Бъешескѣла. Ѩ χотар(ъ) тон части wт(ъ) село wт(ъ) Мълнн(ь), <цо>[2] за Молдавою, да ест(ъ), також(е), третам част(ь) wт(ъ) колнко ест(ъ) част(ь) Ѩанн Бъешескѣла н по сторомѣ χотарѣ, кѣда нз вѣка wжнвалн.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводы, н вѣра нашнχ(ъ) боꙗр(ъ): вѣра пана Дѣмы пръкалаба, вѣра пана Болдѣра дворнпка, вѣра пана Хръмана, вѣра пана Ѫефѣла, вѣра пана Дѣмы Брѣдѣра, вѣра пана Тодера н пана Негрнла пръкалабове Хотннскыχ(ъ), вѣра пана Ѳремїѧ н пана Драгоша пръкалабы Немецкїн, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоградского, вѣра пана Лѣка Ѩрбоуре портарѣ Сочавского, вѣра пана Кълнѣ спътарѣ, вѣра пана Нсака внстѣрнпка, вѣра пана Дѣмша постелника, вѣра пана Мохнла чашнпка, вѣра пана Фрѣнтеша столнпка, вѣра пана Петрнка комнса, н вѣра ѕснχ(ъ) боꙗр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскыχ(ъ), н велнкыχ(ъ) н малнχ(ъ).

Ѩ по нашем(ь) животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) нашего родѣ нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) бы емѣ не порѣшнл(ъ) нашего даанїѧ н потвѣрженїѧ, али бы емѣ ѣтвѣрднл(ъ) н ѩкрѣпнл(ъ) занѣже есмы емѣ дали н потвѣрднли за его правѣю слѣжбѣ, н за цо wн(ъ) собы кѣпнл(ъ) за свон правїн пннѣзи.

Ѩ на болшѣю крѣпост(ь) н потвѣрженїе томѣ выѣсемѣ внше писанномѣ, велѣли есмы нашемѣ вѣрномоу панѣ, Тѣѕтоуловн логофетѣ, писатн н нашѣ печат(ь) прнвѣснтн к семоу нашемоу листѣ.

Писал(ъ) Матею, ѣ Сwч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѯ҃з, м(ѣ)с(м)ца септевріѧ ѣ҃ї.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Пан(ъ) Жѣржѣ гѣменнник(ъ).

www.dacoromanica.ro

⟨Altă însemnare, din sec. XVII⟩: † На тре .....[1] ⟨alta, din același secol, dar de altă mînă⟩: † Ѡт(ъ) Стефана воєводї на тре части ѡт(ъ) село Бъешещи, на Молдавѣ и съ млин(ъ), съ хотармн.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Gurban, fiul lui Oană Băeşescul, şi nepoata lui de soră, Nastea, preoteasa popii Mihul de la Baia, fiica Anuşcăi, şi nepoţii de frate ai Nastei, Mircea şi sora lui, Stana, fiii lui Giurgiu Udoba, şi de asemenea nepoata de frate a aceluiaşi Gurban, Nastea, fiica lui Costea, şi fiul acelei Naste, Dragotă, toţi nepoţii lui Oană Băeşescul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină, din dreptul lor uric, din uricul bunicului lor Oană Băeşescul şi din privilegiul ce a avut bunicul lor, Oană Băeşescul, de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, din cît este partea bunicului lor Oană, din satul Băeşeşti, au vîndut a treia parte din acea parte din Băeşeşti; şi au vîndut slugii noasre credincioase, panului Giurgiu gumelnic, pentru 300 de zloţi tătăreşti.

Şi întru aceea, de asemenea, au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştru moldoveni, aceleaşi mai sus scrise slugi ale noastre, Gurban, fiul lui Oană Băeşescul, şi nepoata sa de soră, Nastea, preoteasa popii Mihul din Baia, fiica Anuşcăi, şi nepotul de frate al Nastei, Mircea, şi sora lui, Stana, fiii lui Giurgiu Udoba, de asemenea, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină din dreptul lor uric, din uricul bunicului lor Oană Băeşescul şi din privilegiu ce a avut bunicul lor, Oană Băeşescul, de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod; din cît este partea bunicuului lor, Oană, din sat, din Mălini, ce este peste Moldova, ei au vîndut din acea parte, a treia parte a satului, din Mălini, şi moara de pe Topliţa, la vadul Todereştilor, de asemenea slugii noastre credincioase, panului Giurgiu gumelnic, pentru o sută de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat pan Giurgiu gumelnic şi a plătit toţi acei mai sus scrişi bani, 300 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Gurban, fiul lui Oană Băeşescul, şi ale nepoatei lui de soră, Nastea, preoteasa popii Mihul din Baia, fiica Anuşcăi, şi ale nepotului de frate al Nastei, Mircea, şi ale surorii lui, Stana, fiii lui Giurgiu Udoba, şi de asemenea nepoţilor de frate ai aceluiaşi Gurban, Nastea, fiica lui Costea, şi fiul acelei Naste, Dragotă, şi de asemenea, o sută de zloţi tătăreşti în mîinile mai sus scrisei slugii noastre Gurban, fiul lui Oană Băeşescul, şi ale nepoatei lui de soră, Nastea, preoteasa popii Mihul din Baia, fiica Anuşcăi, şi ale nepotului de frate al Nastei, Mircea, şi ale surorii lui, Stana, fiii lui Giugiu Udoba, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre credincioase, panului Giurgiu gumelnic, acea înainte spusă a treia parte de sat din Băeşeşti, din cît este partea lui Oană Băeşescul, şi de asemenea acea a treia parte din sat din Mălini, ce este peste Moldova, din cît este partea lui Oană Băeşescul, şi moara de pe Topliţa, la vadul Todereştilor, ca să-i fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei a treia părţi mai sus scrise din Băeşeşti, însă numai dintr-un sat, începe de la malul Moldovei, puţin mai jos de unde iese Topliţa

www.dacoromanica.ro

din Moldova, de la stîlp şi prin acea Topliţă la alt stîlp şi peste Topliţa Mică şi peste mlaştină drept la livada lui Procopie, la stîlp, de acolo pe la mijlocul livezii lui Tulici şi la drumul care merge la Baia, la stîlp, ⟨şi⟩[1] iarăşi pe acel drum la deal, la stîlp, şi din nou întorcîndu-se spre sat şi drept la stîlpul ce este în faţa casei lui Ştefan, de acolo la stîlpul ce este la cîmp, şi mai sus la peri, la stîlpul ce este la malul Moldovei; iar hotarul la cîmp, ţarină şi fîneţe să aibă a treia parte ⟨din⟩[1] cît este partea lui Oană Băeşescul. Iar hotarul acelei părţi din satul Mălini, ⟨ce⟩[2] este peste Moldova, să fie, de asemenea, a treia parte din cît este partea lui Oană Băeşescul şi pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei noastre, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceva, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Suceava, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna septembrie 15.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Pan Giurgiu gumelnic.

⟨Altă însemnare, din sec. XVII⟩: † De la Ştefan voievod pe a treia parte din satul Băeşeşti, pe Moldova, cu moară, cu hotare; ⟨alta, din acelaşi secol, dar de altă mînă⟩: † Pe a treia . . .[1].

⟨Altă însemnare, din sec. XVIII⟩: † Băe⟨şe⟩[3]ştii, Mălinii, moara. 7007 ⟨1499⟩ sept(embrie) 15.

Arh. St. Suceava, Fond M-rea Dragomira, I/8 (fost la M-rea Dragomirna, Inv. nr. 5/1019). Orig., perg. (40,5×58 cm.), pecete atîrnată, pierdută (sustrasă prin tăierea perg.).

O trad. din a doua jumătate a sec. XVIII, la Bibl. Acad., ms. nr. 111 (Condica M-rii Humor). f. 9.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/122.

O copie slavă după foto., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1202—1207 (nr. 419).

EDIŢII: Wickenhauser, *Homor*, p. 90—92 (nr. V) (trad. germ., cu greşeli); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 134—138 (nr. LXXIV) (text slav, după orig., trad. hotarnicei, după Wickenhauser, şi rez. dezv., după orig.); *D.I.R.*, A. II, p. 287—289 (nr. 272) (trad. după orig.).

[1] Şters.
[2] Şters şi rupt.
[3] Omis.

www.dacoromanica.ro

L(ea)t 7007 ⟨1499⟩ săpt(e)m(brie) 18.

Ии Стефан в(ое)вода. Iată aceasta adivărat(ă) sluga noastră Fedor Iuriş[1], şi frate-său, Cotia[2], nepot Maruşcăi, fetii lui Panco, slujindu-ni noau cu dreptati şi văzind a lui driaptă şi încredinţat(ă) slujbă cătră noi, l-am miluit, în pămîntul nostru a Moldovii, i-am dat şi i-am întărit pe a lui driaptă ocin(ă) şi moşii, anumi giumătat(e) de satul Rovcăuţii[3], pe Prut. Acesta di mai sus scris ca să-i fii di la domniia me driaptă ocin(ă) şi moşii şi uric di-ntăritură, cu tot venitul, nerușiit niciodănoar(ă), în veci, lui, şi ficiorilor, şi nepoţilor, şi strănepoţilor, şi răstrănepoţ(i)lor şi tot niamul, cît să va alige mai de aproapi.

Iar hotarul ca să fii din toati ⟨părţile⟩[4] pe hotarul vechi, pe unde de veci au îmblat.

Şi-ntru aceasta, credinţa boerilor domnii mel(e), dumnalor: Tăutul logof(ă)t, Duma pîrcălab, Hărpor[5] vor(nic), Gherman[6] şi Şteful, Duma Brudăr[7], Ioader ⟨şi⟩[4] Negrilă pîr(călabi) Hotin(ului), Erimii i Dragoş pîr(călabi) de Niamţu, Şiandre[8] pîr(călabul) Cetăţii Noau, Luca Arbure portar Sucevii, Căn(ă)nău[9] spăt(ar), Isac vist(ier), Dumşa post(elnic), Movila[10] pah(arnic), Fruntes stol(nic), Petrica comis.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 32. Trad. din prima jumătate a sec. XVIII.

Un rez. din 1782 mai, la Bibl. Acad., MCDXCVI/116, nr. 4.

O copie a aceleiaşi trad. şi comentariu, ibidem, A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1208—1209 (nr. 420).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 139 (nr. LXXV) (aceeaşi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 289—290 (nr. 273) (aceeaşi trad.).

[1] Greşit, pentru: „Orăş" (cf. doc. orig. din 1552 (7060) aprilie 30 (Bibl. Acad., CI/42; cf. şi *D.I.R.*, A, XVI, vol. II, nr. 26, şi Iorga, *St. şi doc.*, VII, p. 74).
[2] Greşit, pentru: „Costea" (cf. n. 1).
[3] În doc. cit. „Ravacăuţi" (v. şi Bibl. Acad., A 2000—XIV, f. 1208 şi urm.).
[4] Omis.
[5] Greşit, pentru: „Boldor".
[6] Greşit, pentru: „Hărman".
[7] Greşit, pentru: „Brudur".
[8] În loc de: „Şandru".
[9] Greşit, pentru: „Clănău".
[10] În loc de: „Moghilă".

† Ispisoc de la Stefan vod(ă), l(ea)t 7007 ⟨1499⟩ săpt(emvrie) 22.

Facem ştiri cu această carte a noastră tuturor cui pre dînsa ar căuta sau citind vor asculta. Iată acestu adevărat sluga noastr(ă)()[1] nepoţii Staţinii[2], l-am miluit dintru a noastră osăbită milă, i-am dat şi i-am întărit în pămîntul nostru a Moldovii cu doao sate supt Codru, anume Cervacinţii[3] şi alt sat, anume Şarba, şi moara cari-i în Ivancicăuţ(i) ca să o aibă.

Ion Grama[4] l-am scris.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Suret din ispisoc ot Ştefan vod(ă) cel Bun.

Bibl. Acad., CCXX/3 Trad. prescurtată, din prima jumătate a sec. XVIII.

www.dacoromanica.ro

O copie, din 1817 septembrie 4, după aceeaşi trad., (dar cu data de zi: 27), la Arh. St.Iaşi, CDL, f. 260 r.-v. (nr. VII); un rez., de la sfirşitul sec. XVIII, intr-un izvod de acte in care se ment. existenţa orig. şi a unei trad. a doc., la Arh. St. Iaşi, CCLXXXIII/15 (nr.1); alt rez., intr-o anafora din 1807, ibidem, CCLXXXIII/14 (nr. 1) şi, in sfirşit, al treilea rez., intr-o mărturie hotarnică din 1817 septembrie 4, (cu data de zi: 27), ibidem, Condica K, nr. 378, p. 240/120.

O copie a aceluiaşi rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1210—1211 (nr. 421).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 311 (nr. 23/2) (rez., cu data de zi: 27, dintr-o carte de judecată din 1817 septembrie 4); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 227 (nr. 72) (rez., după Codrescu); D. P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 74 ((nr. 15) (trad. din prima jum. a sec. XVIII); *D.I.R.*, A, II, p. 290 (nr. 274) (rez., după D.P. Bogdan).

---

[1] Paranteze şi loc gol in text.
[2] Netradus; corect: „lui State".
[3] În rez. din 1807 (v. descrierea arheografică): „Cervaceştii" (cf. şi D.P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 75—76).
[4] În copia din 1817 septembrie 4 (v. descrierea arheografică): „Ion gram⟨atic⟩".

239 1499 (7007) noiembrie 14, Hîrlău.

† Ѡ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мѡлдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ь) или его чтѣчи ѕслышит(ъ), ѡже тот(ъ) истинїи слѣга и боярин(ъ) нашь(ь) вѣрнїи, пан(ъ) Дѣма Брѣдерь, слѣжил(ъ) нам(ъ) право и вѣрно. Тѣм(ь), мы, видѣвше его правою и върною слѣжбою до нас(ъ), жаловали есмы его ѡсобною нашею милостїю и дали и потвъръдили есмы емѣ ѡт(ъ) нас(ъ) ѕ нашеи земли, ѕ Мѡлдавскои, половина село на Брълад[ъ], въ Ѳлтѧноχ(ъ), на имѣ Цъпецїи, нижнѣа част(ь), и четвръта част(ь) ѡзера на имѣ ѡт(ъ) Лозова[1]. Тое въсе вишє писанное да ест(ъ) емѣ ѡт(ъ) нас(ъ) ѕрик(ъ) и съ въсѣм(ь) доходом(ь), емѣ и дѣтем(ъ) его, и ѕнѣчатом(ъ) его, и прѣѕнѣчатом(ъ) его, и прѣцѣрѣтом(ъ) его и въсемѣ родѣ его, кто сѧ емѣ ѡзберет(ъ) наближнїи, непорѣшено николиже, на вѣкы.

Ѧ χотар(ъ) тои половини села да ест(ъ) ѡт(ъ) ѕсего χотара половина, а ѡт(ъ) нишнχ(ъ) сторѡн(ъ), по старомѣ χотарѣ, кѣда нз вѣка ѡжывали.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводи, и вѣра бояръ нашнχ(ъ): вѣра пана Дѣми, вѣра пана Ѣлдора дворника, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Тодера и пана Негрила пръкалабове Хотинскїи, вѣра пана Ерємїа и пана Драгоше пръкалабове Немецкїи, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Лѣка Ярѣре портарь Сѣчавского, вѣра пана Клънъѣ спатарь, вѣра пана Исака вистїарника, вѣра пана Дѣмши постелника, вѣра пана Мохила чашника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, и пана Петрика комиса, и вѣра въсѧχ(ъ) бояръ, нашнχ(ъ) мѡлдавскыχ(ъ), велікыχ(ъ) и малыχ(ъ).

Ѧ по нашем(ь) животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашеи земли, ѡт(ъ) дѣтеи нашнχ(ъ) или ѡт(ъ) нашего рода или пак(ъ) бѣд(ь) кого Б(ог)ъ ѡзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашеи Земли Мѡлдавскои, тѡт(ъ) бы емѣ не порѣшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али емѣ ѕтвръдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѣже есмы емѣ дали и потвръдили за его правѣю и вѣрною слѣжбѣ.

Ѧ на болшѣю крѣпѡст(ь) и потвръжденїе томѣ въсемѣ выше писанномѣ, велѣли есмы нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъѣтѣлови логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семѣ листѣ нашемѣ.

Писал(ъ) Шандрѣ Кръжебич(ь), ѕ Хрълов(ѣ), в(ъ) л(ѣ)тѡ ҳ҃ѕ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца ноев(рїа) а҃ї҃.

www.dacoromanica.ro

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: На село Цъпещи, оу Ѡлтѣнѣи, wт(ъ) Стефан(ъ) воевод(и).

⟨Alte două însemnări, din aceleaşi secol⟩: † На Зжлѣнїи ⟨şi, de altă mînă⟩: † На Цъпещїи.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă şi boier al nostru, pan Duma Brudur, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit de la noi în ţara noastră, în Moldova, jumătate de sat, pe Bîrlad, la Olteni, anume Ţăpeştii, partea de jos, şi a patra parte din iezerul anume de la Lozova. Toate acele mai sus scrise să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei jumătăţi de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar din alte părţi, pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Hîrlău, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna noiembrie 14.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: Pe satul Ţăpeşti, la Olteni, de la Ştefan voievod.

⟨Alte două însemnări, din acelaşi secol⟩: † Pe Zăpenii ⟨şi, de altă mînă⟩: Pe Ţăpeştii.

⟨Altă însemnare, din sec. XVIII⟩: S-au scris sîrbeşte şi rom(â)neşte.

Bibl. Acad., LXIV/9. Orig., perg. (28×43 cm.), pecete atîrnată, pierdută (sustrasă prin ruperea perg.).

O copie slavă şi o trad., de episcopul Melchisedec, la Bibl. Centr. Univ. „M. Eminescu"-Iaşi, Arhiva Melchisedec, mapa LXV, p. 258–260.

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol "-Iaşi, Fotografii, III/123 a şi b.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad. A 2000–XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1212–1214 (nr. 422).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Melchisedek, *Chronica Romanului*, I, p. 150—153 (text slav, după Condica Episc. de Roman din 1756, şi trad., cu greşeli); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 140—142 (nr.LXXVI) (text slav, cu corectarea greşelilor trad. lui Melchisedek); *D.I.R.*, A, II, p. 290—291 (nr. 275) (trad., după orig.), şi p. 342 (facs.).

---

[1] и четврътаꙗ част(ь) wзера на имѣ wт(ъ) Лозоꙗ (şi a patra parte din iezerul, anume de la Lozova), şters cu aceeaşi cerneală.

240 1499 (7007) noiembrie 15, Hîrlău.

Von Gottes Gnaden, wir, Stefan Woewoda, Hospodar des molduauischen Landes, thun kund durch diesen unsern Brief Allen, die solchen sehen oder lesen hören: wienach es unsere Herrschaft, nach unsern gutten Willen, mit reinem und erleuchtetem Herzen, für gut befunden, und haben für die Seelen unserer selig ruhenden Vorältern, unserer Grossältern und Aeltern, und für unsere Gesundheit und Seligkeit gemacht, gegeben und bekräftiget die Schenknis unserer Vorältern, und wir haben gegeben unserem heil(ige) Kloster an der Moldowiza, wo die Kirche der Verkündigung der heiligsten Herrscherin, unserer Gottesgebärerin und allzeit Iungfrau Maria ist, ein Dorf in unserem molduauischen Lande, Namens: Dorf Wakulinzã, und wo der Săran unter'm Walde sässig war, dann ein Dorf Sassŭ[1] an der Kostina, das Dorf an der Moldowa, an der Mündung der Moldowiza und die Maut an der Moldowiza. All' dies Obbeschriebene soll diesem unserem heil(ige) Kloster von uns eine Handveste sein mit allen Einkünften, unverbrŭchlich für immer, in Ewigkeit.

Und das Gemärke der obbenannten Dörfer soll das nach dem alten Gemärke sein, wo es von Ewigkeit her bestanden.

Hierauf ist die Beglaubigung unserer obangeführten Herrschaft, wir Stefan, Woewoda, und die Beglaubigung unserer Herrschaft allerliebsten Sohnes Bogdan, des Woewoden; die Beglaubigung uns'rer Boiern: d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dum⟨a⟩, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Boldor, Hofrichters; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Steful; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dum's Brudur; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Toader und d(es) H(er)r(n) Negril, Parkalaben von Hotin; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Ieremiã und d(es) H(er)r(n) Dragosch, Parkalaben in Nemz; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Schander v(on) Neuenburg; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Luka Arbure, Thorwardens von Sućawa; d(ie)B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Klänäu, Schwertträgers; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Isak, Schatzmeisters; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Dumesch, Kämmerers; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Mohila, Mundschänks; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Fruntesch, Truchsessen; d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Petrik, Marstallers und die Beglaubigung all' unserer moldausischen grossen und kleinen Boiern.

Und wer nach unserm Leben Hospodar unseres moldauischen Landes sein wird von unseren Kindern oder unserm Geschlechtsstamme, oder wen immer Gott auserwählen wird, Herrscher zu sein unseres moldauischen Landes, der soll unserm heil(ige) Kloster unsere Schenknis und Bekräftigung nicht umstossen, sondern soll sie demselben bestätigen und bekräftigen.

Und wer es wagen sollte, diese unsere Schenkung und Bestätigung umzustossen, der soll verflucht sein von Gott, dem Herrn, und unserem Erlöser Iesus Christus, von seiner reinsten Gottes-Mutter, von den heil(ige) vier Evangelisten, von den heil(ige) zwölf Oberaposteln, von den dreihundert achtzen

www.dacoromanica.ro

heil(ige) Vätern von Nikäa und won allen Heiligen; und er soll seinen Theil haben mit Iuda und dem verfluchten Arias.

Und zu mehrerer Bestärkung und Bekräftigung all' des Obbeschriebenen haben wir unserem getreuen Teutul, Kanzler, befohlen, dies zu schreiben und unsere Petschaft beizuhängen diesem unsern Briefe.

Geschrieben hat's ⟨Schander Kr⟩²ashewic in Herlowa, im I(ahre) 7007/ 1499, 15. Nov(ember).

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că domnia noastră cu bunăvoinţa noastră, cu inimă curată şi luminată, am binevoit şi am făcut pentru sufletele sfîntadormiţilor noştri înaintaşi, ale strămoşilor şi părinţilor noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, am dat şi am întărit dania înaintaşilor noştri şi am dat sfintei noastre mănăstiri de la Moldoviţa, unde este hramul Bunăvestirea sfintei stăpînei noastre de Dumnezeu născătoare şi pururea fecioară, Maria, un sat în ţara noastră, Moldova, anume satul Vaculinţi şi unde a şezut Zernă, sub Codru, apoi un sat Saşii[1], pe Costina, satul de pe Moldova, la gura Moldoviţei, şi vama de la Moldoviţa. Toate cele mai sus scrise să fie şi de la noi acestei sfinte mănăstiri a noastre uric, cu tot venitul, nestrămutat niciodată, în veci.

Iar hotarul susnumitului sat să fie după vechile hotare, pe unde au dăinuit din veac.

La aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei noastre, Bogdan voievod, credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe cine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu strice sfintei noastre mănăstiri dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească. Iar cine va îndrăzni să strice această danie şi întărire a noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, de preacurata maică a lui Dumnezeu, de patru sfinţi evanghelişti, de cei doisprezece sfinţi apostoli de frunte, de cei trei sute optsprezece sfinţi părinţi de la Nicheia şi de toţi sfinţii şi să aibă parte cu Iuda şi cu blestematul Arie.

Şi pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru Tăutul logofăt să scrie acestea şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris ⟨Şandru Cîr⟩²je, la Hîrlău, în anul 7007 ⟨1499⟩ noiembrie 15.

După Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 72—73 (nr. XXXII). Trad. germ. după orig. slav, ⟨perg., pecete atîrnată⟩.

O menţ., într-un izvod din 1804 septembrie 27, la Arh. St. Iaşi, CCLIX/3, f. 18.

O copie după Wickenhauser, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1215—1217 (nr. 423).

www.dacoromanica.ro

ALTE EDIŢII: Wickenhauser, *op. cit.*, p. 21 (rez. germ.); Pumnul, *Privire răpede*, p. 71 (rez. după Protocolul Comisiei de delimitare a moşiilor din 1781); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 142—143 (nr. LXXVII) (rez. al editorului, după trad. lui Wickenhauser); *D.I.R.*, A, II, p. 291—292 (nr. 276) (trad. rom., după Wickenhauser).

[1] În orig. a fost: „Săsciori" (v. Pumnul, *loc. cit.*; cf. şi *D.R.H.*, I, nr. 240, şi II, nr. 40).
[2] Loc gol în textul editat.

241 **1499 (7007) noiembrie 17, Hîrlău.**

Suret de pe ispisoc sirbesc de la Stefan v(oie)vod, din v(ă)leat 7007 ⟨1499⟩ noemvrie 17.

Facem înştiinţare, cu această carte a noastră, tuturor cine pe dînsa va căuta sau cetindu-să va auzi, precum au venit, înainte noastră şi înainte boiarilor noştri, Mărușca, giupineasa lui Ivan potropopa, fata Nastii, nepoata Costii Stravici, de a ei bunăvoe, de nime silită, nici asuprită, şi au vîndut a sa dreaptă ocină, din uricul moşului[1] său, Costii Stravici, şi dresul ce-au avut moşul[2] ei, Costea Stravici, de la moşul[2] nostru, Alexandru v(oie)vod, un sat pe Sirca, anume Străviceanii, din gios de Mădrîjaca; aceea au vîndut, acel sat, slugii noastre, lui Ivan, şi fimeii sale, Fedii, drept 150 zloţ tătărăşti.

Şi s-au sculat sluga noastră, Ivan, şi fimeaea lui, Feda, şi au plătit deplin acei de mai sus scriş bani, 150 zloţ tătărăşti, în mînule Maruşcăi, giupinesii lui Ivan potropopa, fetii Nastii, nepoatei Costii Stravici, dinainte noastră şi dinainte boiarilor noştri.

Deci noi, văzind între dînşii de bunăvoe tocmală şi plată deplin, aşijderea şi di la noi am dat şi am întărit slugii noastre, lui Ivan, şi fimeii sale, Fedii, pe acel de mai sus zis sat, pe Sirca, anume Străviceanii, din gios de Mădrîjaca, ca să fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi feciorilor lor, şi nepoţilor şi strănepoţilor lor şi a tot neamul lor, ce să va alege mai aproape, neruşuit, niciodată, în veaci.

Iar hotarul acelui de mai sus zis să fie despre toate părţile, după hotarîle ceale vechi, pe unde au umblat din vechi.

Iar dresurile ce-au avut Mărușca, fata Nastii, ce au fost a moşului[1] ei, a Costii Stravici, de la moşul[2] nostru, Alexandru v(oie)vod, acealea dresuri ea le-au fost dat la mînule slugilor noastre, Mîndrului şi a fratelui său, Drăgoiu, precum este ştiut de noi şi de boiarii noştri.

Şi spre aceasta este credinţa domnii noastre de mai sus scris, noi, Stefan v(oie)vod, şi credinţa a preaiubit fiului domnii meale, Bogdan v(oie)vod, şi credinţa tuturor boiarilor noştri, a mari şi mici.

Iar după a noastră viiaţă, cine va fi domn ţării noastre, din fiii noştri sau din neamul nostru sau ori pe cine Dumnezeu va alege a fi domn ţării noastre Moldovii, să nu strice a noastră danie şi întăritură, ci să aibă a da lor şi a întări, de vreme ce noi am dat lor şi am întărit, pentru că ei au cumpărat pre a lor drepţi bani.

Iar pentru mai mare tăriia şi întăritura acelor de mai sus scrise, am poroncit credinciosului boiarului nostru, dumisale Tăutului logofăt, să scrie şi a noastră peceate cătră această carte a noastră să o leage.

S-au scris în Hîrlău.

S-au tălmăcit de Gheorghie Evloghi dascăl, 1787 ap(rilie)25.

www.dacoromanica.ro

După M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 228—229 (nr. 73). Trad. (se afla în posesia editorului).

O copie şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1218—1221 (nr. 424).

ALTE EDIŢII: M. Costăchescu, *Doc. comunicate*, p. 204—205 (nr. CLX) (aceeaşi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 292—293 (nr. 277) (trad., după M. Costăchescu).

---

[1] Adică: „bunicului".
[2] Adică „bunicul".

242 1499 (7007) noiembrie 17, Hîrlău.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или его чтѳчи ѳслышит(ъ), иже прїидоша, прѧд(ъ) намн н прѣд(ъ) нашимн вонзре, Мърушка, кнѣгинѣ Ивана потропопа, н сестра ен, Станка, кнѣгинѣ Хрътанова, дочки Настини, ѳнѳки Косте Стравнча, по нх(ъ) доброн волн, нникнм(ь) непонѳженн, а нн прнснлованн, н продали свою правую ѡтнинѳ, ѡт(ъ) ѳрика дѣда нх(ъ), Косте Стравнча, н нс прнвлїм що нмал(ъ) Косте Стравнч(ь) ѡт(ъ) дѣда нашег(о), ѡт(ъ) Ѩлеѯандра воеводї, едино село на Бахлѳн, на нмѣ где бил(ъ) Драгомнр(ъ) Грѳмаѕ(ъ); та продали слѳгам(ъ) нашим(ъ) Мѣндрн н братѳ его, Дръгою за п̃ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И ѕставше нашн слѳги, Мѣндрѣ н брат(ъ) его, Дръгою, та заплатнли тотн пинѣзи, п̃ злат(ъ) татарскых(ъ), ѳ рѳки Марѳшки, кнѣгинн Ивана потропопа, н ѳ рѳкы сестрн ен , Станкы, кнѣгинн Хрътана, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) нашимн вомре.

Ино, мы, вндѣвше межe нимн доброн нх(ъ) волн н токмеж(ь) н полнѳю заплатн, а мы, такождере н ѡт(ъ) нас(ъ), есмы дали н потвръдили слугам(ъ) нашим(ъ), Мѣндрн, н брату его, Дръгою, тое прѣд(ъ) речено село , на нмѣ где бил(ъ) Драгомнр(ъ) Грѳмаѕ(ъ), на Бахлин; тое въсе вниe писанное да ест(ъ) нмъ ѡт(ъ) нас(ъ) ѳрнк(ъ) н съ въсем(ь) доходом(ь). Ѩли да ест(ъ) нмь тое село на два части: половнна того села, нижнѣм част(ъ), да ест(ъ) слѵгѣ нашему Мѣндрн, а дрѳгаа част(ь) тогож(е) села, бышнѣм част(ъ), да ест(ъ) слѵгѣ нашему Дръгою, нм(ъ), н дѣтем(ъ) нх(ъ), н внучатом(ъ) нхъ, н прѣвнучатом(ъ) н правнрѣтом(ъ) нх(ъ) н въсему роду нх(ъ), кто сѧ нм(ъ) нзберет(ъ) наближнїн, непорушено николиже, на вѣкы.

Ѩ хотар(ъ) тому вниe писанному селу да ест(ъ) ѡт(ъ) ѳснх(ъ) сторон(ъ) по старому хотару, куда нз(ъ) вѣка ѡживал.

Ѩ пак(ъ) прнвлїе що нмала Марушка н сестра ен, Станка, дочки Настини, що бнла дѣда нх(ъ), Косте Стравнча, ѡт(ъ) дѣда на<шего>[1], ѡт(ъ) Ѩлеѯандра воеводї, на тое село, а нни еще ю дали ѳ рѳкы слугам(ъ) нашим(ъ), Мѣндрн н брату его, Дръгою, <прѧдъ намн>[2] н прѧд(ъ) нашимн вомре.

Ѩ на то ест(ъ) вѣра наше<го, господства, в>[2]ниe пн<санного>[3], мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленаго <сына>[4] г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводї, н вѣра вомрь нашнх(ъ): вѣра пана Дѵмн прѣкълаба, вѣра пана Болдора двѡрнника, вѣра пана Щефула, вѣ<ра>[3] пана Дѵмн Брѵдура, вѣра пана Тоадера н пана Негрила прѣкалабове Хотинскы, вѣра пана Ѳремїм н пана Драгоша прѣкалабы Немецкн, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Ѩрбѵрѣ портарѣ Сучавского, вѣра пана Клънъѵ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнника, вѣра пана Дѵмша постелника, вѣра пана Мохнла чашника, вѣра пана Фрынтеша столника,

www.dacoromanica.ro

вѣра пана Петрика комиса и вѣра всѣхъ нашихъ боѥрь молдавскихъ, великихъ и малихъ.

И по нашемь животѣ, кто будет г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, отъ дѣтен нашихъ или отъ нашег(о) рода или пак будь кого Б(ог)ъ изберет г(о)сп(о)д(а)рь бытн нашен Земли Молдавскон, тотъ бы емоу не порушил нашег(о) даанїѧ и потвръжденїѧ, али бы нм ѕтвръдил и ѕкрѣпил, зануже есмы нм да<ли>[3] и потвръдили за цо они собѣ кѫпили за правїн пѣнѣзи.

И на бол<шѫю>[3] крѣпост и потвръжденїе тому въсему вншє писаному, велѣли есмы нашему вѣрному пану, Тъѕтулу логодету, писати и нашу печат привѣсити к семѫ листу нашему.

Пис(а) Їѡн, ѕ Хръловѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѕ҃з, м(ѣ)с(ѧ)ца ноев(рїѧ) ѕ҃ї.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † <Панъ Мъндрѣ>[1] и брат его, Дръгою.

<Altă însemnare, din sec. XVII>: † Єдна село, на Бахлѫи, где был Драгомнр Грѫмазѫ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, Mărușca, cneaghina protopopului Ivan, şi sora ei, Stanca, cneaghina lui Hărtan, fiicele Nastei, nepoatele lui Coste Stravici, de bunăvoia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul bunicului lor, Coste Stravici, şi din privilegiul ce a avut Coste Stravici de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, un sat pe Bahlui, anume unde a fost Dragomir Grumadz; şi au vîndut slugilor noastre Mîndrea şi fratelui său, Drăgoi, pentru 80 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Mîndrea şi fratele lui, Drăgoi, şi au plătit acei bani, 80 de zloţi tătăreşti, în mîinile Maruşcăi, cneaghina lui Ivan protopop, şi în mîinile surorii ei, Stanca, cneaghina lui Hărtan, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci, noi, văzînd între ei buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea şi de la noi, am dat şi am întărit slugilor noastre, Mîndrea şi fratelui său, Drăgoi, acel înainte spus sat, anume unde a fost Dragomir Grumadz, pe Bahlui; toate acele mai sus scrise să le fie de la noi uric şi cu tot venitul. Însă să le fie acel sat în două părţi: jumătatea acelui sat, partea de jos, să fie slugii noastre Mîndrea, iar cealaltă parte a aceluiaşi sat, partea de sus, să fie slugii noastre Drăgoi, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui mai sus scris sat să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Şi, iarăşi, privilegiul ce l-a avut Maruşca şi sora ei, Stanca, fiicele Nastei, care a fost al bunicului lor, Coste Stravici, de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, pe acel sat, ei încă l-au dat în mîinile slugilor noastre, Mîndrea şi fratelui său, Drăgoi, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Iar la aceasta este credinţa <domniei>[2] noastre, a mai sus scrisului, noi Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului <fiu>[4] al domniei mele, Bogdan voie-, vod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului

www.dacoromanica.ro

Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit fiindcă şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Hîrlău, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna noiembrie 17.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † ⟨Pan Mîndrea⟩[1] şi fratele lui, Drăgoiu.

⟨Altă însemnare, din sec. XVII⟩: † Un sat, pe Bahlui, unde a fost Dragomir Grumazu ⟨şi una din sec. XVIII⟩: Uric pre un sat, la Bahluiu, unde au şăzut Grumazea.

⟨Un rez., de la începutul sec. XIX, scris de Pavel Debriţ⟩: Ştefan voievod, din let 7007 ⟨1499⟩ noemv(rie) 17, pe un sat pe Bahluiu, unde au fost Dragomir Grumaz.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 502. Orig., perg. (29×43 cm.), rupt, pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), stricată (lipsă o treime) cu legenda: † Печать Iw Стєфань <воєвѡда, гwспода> Зем<л>и Мѡлдавскоѧ.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/124.

EDIŢII: D. P. Bogdan, *Patru acte*, p. 257—259 (nr. 1) (text slav, trad. şi facs.).

---

[1] Şters.
[2] Şters şi rupt.
[3] Rupt.
[4] Omis.

243 1499 (7007) noiembrie 20, Hîrlău.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскыѧ. Знаменитѡ чинимъ, нс сим(ь) нашим(ь) листом(ь), въсѣм(ъ) ктѡ на нь взрыт(ъ) или чтоучи его вслышит(ъ), wже прїинде, прѣд(ъ) намы и прѣд(ъ) оучсмы нашимы молдавскымн боіаре, великымн и малымы, слоуга наш(ь) Лоупше wт(ъ) Снрецель, с(ы)нъ Ивашкwвь wт(ъ) Снрецела, по своен доброн волн, нникым(ь) непоноужень, а нн прнсловань, н продаль свою правоую wтнноу wт(ъ) его праваго врнка, wт(ъ) оурнка w(тъ)ца его Ивашка и нс привнлїа цо нмаль w(те)ць его Ивашко wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Алеѯандра воеводы, едино село в Немецкон волости, на Чwрнwм(ъ) Потоцѣ, на нмѣ Жоулецин; та продал(ъ) тое село самомоу г(о)с(по)д(ст)воу мы, за р̃л злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И оустаχ(ъ) аз(ъ), г(о)с(по)дс(т)во мы, та заплатнχ(ъ) въсн тотн вниге пнсаннїн пнѣзн, сто трндесѧт злат(ъ) татарскыχ(ъ), оу рѣкы слоуѕѣ нашемоу Лоупше wт(ъ) Снрецела, с(ы)ноу Ивашковоу, прѣд(ъ) всымы нашимы мѡлдавскымн боіаре.

www.dacoromanica.ro

И заплативше г(о)с(по)д(ст)во мы въсе исполна, елико вище пишем(ъ), а г(о)с(по)д(ст)во мы, аз(ъ), в тwм(ь) оустах(ъ) та пожаловах(ъ) нашв слвгв пана Еремїа вистѣрника, с(ы)на Галешова, и дадох(ъ) емоу тое прад(ъ) реченное село, що в Немецкон волости, на Чорном(ъ) Потоцѣ, на нмѣ Жоулещїн, како да ест(ъ) емоу wт(ъ) нас(ъ) оурык и съ въсемь доходм(ь), емоу, и дѣтем(ъ) его, и вн8чатwм(ъ) его, и прѣоуноучатом(ъ) его, и праоурѣтом(ъ) его и въсемоу роду его, кто сѣ емоу взберет(ъ) наближнїн, непорвшено николиже, на вѣкы.

И хwтарь томв вище писанномоу селоу, що в Немецкон волости, на Чорном(ъ) Потоцѣ, нна нмѣ Жоулещи, да ест(ъ) емоу съ въсѣмы своимы старимы хотармы, по коуда из вѣка wживали.

И на то есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, быше писаннаго, мы, Стефана воеводы, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводи, и вѣра нашнх(ъ) бояр: вѣра пана Двма пръкалаба, вѣра пана Болдвра дворника, вѣра пана Шефоула, вѣра пана Двма Брвдвра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила пръкалабове Хотинскїн, вѣра пана Еремїа и пана Драгоше пръкалабы wт Немца, вѣра пана Шандра пръкалаба Новоградского, вѣра пана Лоука Арбоуре портарѣ Свчавского, вѣра пана Клънъв спътарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Двмша постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Iwна Фрвнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса, и вѣра въсмх боiр(ъ) нашнх(ъ) молдавскых, и великых(ъ) и малнх(ъ).

И по нашем(ь) животѣ, кто вдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего роду или пак(ъ) вд(ь) кого Б(ог)ъ взберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бытн нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) бы емоу не порвшил(ъ) нашего даанїа и поствръжденїа, али бы емоу ствръдил(ъ) и вкрѣпил(ъ), заноуже дали и потвръдили есмы емоу за его праввю и вѣрнвю слвжвв.

И на бwлшвю крѣпост(ь) и потвръжденїе томв въсемоу вище писанномоу, велѣли есмы, нашемоу вѣрномв панв, Тъствлови логофетв, писати и нашю печат(ь) привѣсвт(н) к семоу нашемоу листв.

Писал(ъ) Матен, въ Хръловѣ, в(ъ) л(ѣ)то хзз, м(ѣ)с(м)ца ноевріи, к д(е)нь.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Пан(ъ) Еремїа вистѣрник(ъ), с(ы)нъ Галешов(а).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Lupşe din Sireţel, fiul lui Ivaşco din Sireţel, de bunăvoia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut dreapta sa ocină, din uricul său drept, din uricul tatălui său Ivaşco şi din privilegiul ce l-a avut tatăl său Ivaşco de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, un sat în ţinutul Neamţ, pe Pîrîul Negru, anume Giuleştii; şi a vîndut acel sat însumi domniei mele, pentru 130 de zloţi tătăreşti.

Şi m-am sculat eu, domnia mea, şi am plătit toţi acei bani mai sus scrişi, o sută treizeci de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Lupşe din Sireţel, fiul lui Ivaşco, înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Şi plătind domnia mea tot deplin, cît scriem mai sus, eu, domnia mea, întru aceea, m-am sculat şi am miluit pe sluga noastră, pan Eremia vistier, fiul lui Galeş, şi i-am dat acel sat spus mai înainte, care este în ţinutul Neamţ, pe Pîrîul Negru, anume Giuleştii, ca să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul acelui sat mai sus scris, care este în ţinutul Neamţ, pe Pîrul Negru, anume Giuleştii, să fie cu toate hotarele lui vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Ion Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Hîrlău, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna noiembrie, 20 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Pan Eremia vistier, fiul lui Galeş.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 170. Orig., perg. (31,5×52,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O trad., din 1765 martie 3, de Gheorghe Evloghie diac de divan, ibidem, XLIX/90, şi o copie, după aceasta, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5234, f. 246—247.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/125.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1222—1224 (nr. 425).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 144—146 (nr. LXXVIII) (text slav şi trad. din 1765 martie 3); *D.I.R.*, A, II, p. 293—294 (nr. 278) (trad. după orig.).

244 1499 (7007) noiembrie 20, Hîrlău.

† Мнлостїю божїею, мы, Стефан воєвода, господарь Земли Мѡлдавскои. Знаменнто чнннм, нс снм листѡм нашнм, въсѣм ктѡ на н възрнт нли его чтоучн оуслышнт, ѡже прїндоша, прѣд намн н прѣд нашнмн боіаре, великымн н малымн, нашн слоугы, Дрѣгѹш Карѣмбь н племеннкове его, попа Лѹка Плотѹн н брат его, Їѡн, н сестра нχ, Федѣ, н ѹнѹкове нχ, Нистѡрь Гажа, н сестра его, Баска, сыновє стараго Гажа, оусн оунѹкове Петра Бертн, по нχ доброн волн, нккым непонѹжєнн, а нн прнсловаин, н продали свою правѹю ѡтнннѹ, ѡт нχ праваго н пнтомаѥ <го>[1] оурнка, ѡт оурнка оунка нχ, Петра Бертн, едно село на Крълнгатоурѣ, на нмѣ Мнлчннецїн, где был Мнлчнн Щефан; та продали тое село самомоу господствоу мы, за сѫ златы татарскыχ.

И пак, оу том, н ѹ тотже час, прїнде, прѣд намн н прѣд нашнмн боіаре, Наста кнѣгнна пана Юга внстѣрннка, по ѥнж доброн волн, нккым непонѹжена, анн прнслована, н прода<ла>[1] свою правѹю ѡтнннѹ н выкѹпленїе, ѥднѹ фалчоу

www.dacoromanica.ro

виноградa на Хрълоⷦ[1]скѫ горѫ, цю же была кѫпила тотѫ фалчоу виноградa шт Йгѣта, жена Карвак Лѣврinцн шт Хрълова, за ѯ златы татарскыχ; та продала самомѫ господствѫ мы за ѯѣ златн татарскыχ.

И оустахъ аз, господство мы, н заплатнχ ѳсн неполна тоты выше писаннын пннѣзн, сѧ златн татарскыχ, оу рѣкы слѣгам нашнм Дрълѣшѫ Каръмбѫ н племеннкшм его, попѫ Лѣка Плотѣнѫ н братоу его, Їшнѫ, н сестрн нχ, Федн, н оунѫкшм нχ, Нисторѫ Гажн, н сестрн его, Баскы, сыншм старого Гажа, внѫкшм стараго Петра Бертн; н пак оу рѣкы Настн, кнѣгынн пана Югы внстїарннка, заплатнχ ѯѣ златн татарскыχ, прѧд нашнмн боiаре.

И заплатившн н оутокмившн господство мы оусе выше писанное, а аз, господство мы, оустахъ, оу том н оу тотже час, н благопронзволнχ господство мы, нашнм благым пронзволенїем, н чистнм н свѣтлнм сръдцем н съ въсеⷨ нашем добром волеⷨ н шт Бога помощїа н ѵчнннли есмо въ задѣшїе сватопочившнχ предкшѵ н родителен нашнχ, н за наше здравїе н спасенїе, н за здравїе н спасенїе госпождн нашен Марїн н за здравїе н спасенїе дѣтен нашнχ, н дали есмо тое выше писанное село цю на Крълнгатѣрн на нмѣ Мнлчннецїн, где был Мнлчнн Щефан, н тотѫ фалчѫ виноградa цю на Хръловскѫ горѫ, н еще есмо дали два фалчн н едни фетрал виноградa, повзли вышнχ же виноградшѵ цю есмо wсадили господство мы шт пѫстнни. Тое въсе вше писанное дали есмо сватомоу нашемоу монастирю, цю на Коронец, ндеже ест храм сватого н славнаго велнко мѵченнка н побѣдоносца Гешргїа н где ест їегѵменъ їермонахъ кѵр поп Ма<к>[2]арїе.

И, також, есмо дали н потвръднли[3] томѫ сватомоу нашемоу монастирoу ѳ фалчѫ н трн фетрали виноградa на Хръловскѫ горѫ, повзли тыχже виноградовь, цю был дал тотѫ фалчѫ н трн фетрали томоу сватомоу нашемѫ монастирѫ пан Юга внстїарнік, цю же был ѡн кѫпил тот виноград шт Жѣркшвь мясннкь, сына Кнш Ласлъѫ шт Хрълова, за кѳ златы ѳгръскыχ червленн.

Тое въсе выше писанное да ест томѫ сватомоу нашемоу монастирн цю на Коронец, ндеже ест храм сватого н славнаго велнко мѵченнка н побѣдоносца Гешргїа н где ест їегѵменъ[4] їермонахъ кѵр поп Макарїе, шт нас оурнк н съ въсем доходшм, непорѫшено нникогдаже, на вѣкы.

И хотар томоу выше писанномѫ селѫ, цю на Крълнгатѣрѣ, на нмѣ Мнлчнецїн, где был Мнлчнн Щефан, да ест поченшн шт Томнна хотара шт новою могнлѫ цю ест выше Бїеѕѣрїн, шт толѣ право черес поле на ..... [5], <цю>[2] ест выше по[6] .....цю ест ѳзлн Мнходричева дома, шт толѣ черес потшк Рѣдѣншм та на врѣχ дѣла, на копанѫ могнлѫ, шт толѣ на старѵю могнлѫ, шт толѣ черес поле та на Долннѫ Береcткем, на копанѫ могнлѫ, шт толѣ, черес царннѫ, на копанѫ могнлѫ, шт толѣ на врѣχ потока Рѣдѧном, на копанѫ могнлѫ, шт толѣ, черес царннѫ, на копанѫ могнлѫ, цю ест над бѫлбокѫ та простн черес селнце над старшм монастирн, на върχ пнска, на копанѫ могнлѫ, шт толѣ ѳсе лѣсшм простн на дорогѫ Корлатем <оу>[7] Белнкого Горѫ, а шт <нншнχ>[8] сторш<н>[2], по старомѫ <хотарѫ>[1] н кѫда хотарнл пан Щефѫл прькалабь н съ межїташн.

И на то ест вѣра нашего господства, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, н вѣра прѣвъзлюбленнаго сына господства мы, Богдана воеводи, н вѣра боiаръ нашнχ: вѣра пана[9] Дѫмн, вѣра пана Болдора дворнннка, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Дѫма Брѫдѫра, вѣра пана Тоадера н пана Негрнла прькалабове Хотнпскын, вѣра пана Єремїа н пана Драгоше прькалабове Немецкин, вѣра пана Шандра Нрвоградского, вѣра пана Лѣка Йрбѫре портарѣ Сѫчавского, вѣра пана Клънъоу спътарѣ, вѣра пана Исака внстїарника, вѣра пана Дѫмша постелнника, вѣра пана Могнла чашнника, вѣра пана Фрѫнтеша столнника, вѣра пана Петрнка комнса, н вѣра въсѧχ боiаръ нашнχ мwлдавскыχ, велнкыχ н малыχ.

www.dacoromanica.ro

Ѧ по нашем животѣ, кто бѹдет господарь нашен земли[10], wт дѣтен нашихъ или wт нашего рода или пак бѹд кого Бо҃гъ изберет господарем быти нашен Земли Мѡлдавскои, тот вы томѹ нашемѹ монастирѹ не порѹшил нашего даанїѧ и потвръжденїѧ, али бы емѹ оутвръдил и оукрѣпил.

Ѧ кто сѧ покоусит порѹшити нашего даанїѧ и потвръжденїѧ, тот да бѹдет проклѧт wт Господа Бога и Спаса нашего Їс҃ѹ(с҃ѹ) Христа, и wт прѣчистїѧ его Богоматери, и wт сватыхъ а҃ їѵаггелисти, и wт сватыхъ к҃і҃ врѣховныхъ апостолъ, и wт тр҃і҃ сватыхъ Богоносныхъ wтецъ, иже вы Никїи, и wт въсѣхъ сватыхъ, и да бѹдет подобен Їоудѧ и проклѣтомоу Ѧріи, и ѵчастїе да имает съ шиѣми Їоудеи еже възъпиша на Господа Бога Їс҃ѹ(с҃ѹ) Христа: кръвь его на ныхъ и на чадѣхъ ихъ.

Ѧ на бѡлшѹю крѣпост и потвръжденїе томоу въсемѹ више писанномѹ, велѣли есмы нашемоу вѣрномѹ панѹ, Тъоутѹлови логофетѹ, писати и нашѹ печат приѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал Шандрѹ Кръжевич, въ Хрълове, в лѣто ҳ҃ѕ҃ѕ҃, мѣсеца ноем(рїа) к҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, mari şi mici, slugile noastre, Drăguş Carîmb şi verii lui, popa Luca Plotun şi fratele lui, Ion, şi sora lor, Fedea, şi nepoţii lor, Nistor Gagea, şi sora lui, Vasca, fiii bătrînului Gagea, toţi nepoţi ai lui Petru Bertea, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept şi propriu, din uricul unchiului lor, Petru Bertea, un sat la Cîrligătură, anume Milcineşti, unde a fost Milcin Ştefan; şi au vîndut acel sat domniei mele însăşi, pentru 230 de zloţi tătăreşti.

Şi iarăşi, întru aceea şi în acelaşi ceas, a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, Nastea, cneaghina panului Iuga vistier, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina şi cumpărătura ei dreaptă, o falce de vie pe dealul Hîrlăului, care acea falce de vie a cumpărat-o de la Agîta, femeia lui Carvac Leurinţ din Hîrlău, pentru 40 de zloţi tătăreşti; şi a vîndut-o domniei mele însăşi, pentru 65 de zloţi tătăreşti.

Şi m-am sculat eu, domnia mea, şi am plătit deplin toţi acei bani mai sus scrişi, 230 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre Drăguş Carîmb şi ale verilor lui, popa Luca Plotun şi ale fratelui său, Ion, şi ale surorii lui, Fedea, şi ale nepoţilor lor, Nistor Gagea, şi ale surorii lui, Vasca, fiii bătrînului Gagea, nepoţii bătrînului Petru Bertea; şi iarăşi în mîinile Nastei, cneaghina panului Iuga vistier, am plătit 65 de zloţi tătăreşti, înaintea boierilor noştri.

Şi plătind şi întocmind domnia mea toate acele mai sus scrise, eu, domnia mea, m-am ridicat, întru aceea şi în acelaşi ceas, şi am binevoit domnia mea, cu a noastră bunăvoinţă, şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră, şi cu ajutor de la Dumnezeu, şi am făcut pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre Maria şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri şi am dat acest sat mai sus scris care este la Cîrligătură, anume Milcineştii, unde a fost Milcin Ştefan, şi acea falce de vie ce este pe dealul Hîrlăului şi încă am dat două fălci şi un fertal de vie tot lîngă viile de mai sus pe care le-a sădit domnia mea din pustie. Toate acestea mai sus scrise le-am dat sfintei noastre mănăstiri, ce este la Voroneţ, unde este hramul sfîntului şi slăvitului mare mucnic şi purtător de biruinţă Gheorghe şi unde este egumen ieromonahul chir popa Ma⟨c⟩²arie.

www.dacoromanica.ro

Şi, de asemenea, am dat şi am întărit[3] acelei sfinte mănăstiri a noastre o falce de vie şi trei fertale pe dealul Hîrlăului, lîngă aceleaşi vii, care acea falce şi trei fertale au fost date acelei sfinte mănăstiri a noastre de pan Iuga vistier, care această vie a cumpărat-o el de la Giurcău măcelarul, fiul lui Chiş Laslău din Hîrlău, pentru 25 de zloţi ungureşti roşii.

Toate acele mai sus scrise să fie acelei sfinte mănăstiri a noastre, ce este la Voroneţ, unde este hramul sfîntului şi slăvitului mare mucenic şi purtător de biruinţă Gheorghe şi unde este egumen ieromonahul chir popa Macarie, de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris, ce este la Cîrligătură, anume Milcineştii, unde a fost Milcian Ştefan, să fie începînd de la hotarul lui Toma, de la movila nouă, ce este mai sus de Viezurii, de acolo drept peste cîmp la . . .[5] ⟨ce⟩[2] este mai sus de . . . [6] ce este lîngă casa lui Mihodrici, de acolo peste pîrîul Rădenilor şi la vîrful dealului, la movila săpată, de acolo la movila veche, de acolo peste cîmp la Valea Ulmuşorilor, la movila săpată, de acolo, peste ţarină, la movila săpată, de acolo la obîrşia pîrîului Rădenilor, la movila săpată, de acolo, peste ţarină, la movila săpată ce este deasupra bulboacei şi drept peste seliştе deasupra mănăstirii vechi, la vîrful piscului, la movila săpată, de acolo tot prin pădure la drumul Corlatelor, ⟨la⟩[7] Dealul Mare, iar din ⟨alte⟩[8] părţi, după ⟨hotarul⟩[1] vechi şi pe unde a hotărnicit pan Ştefu pîrcălab şi cu megieşii.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Ştefu, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa nastră, cine va fi domn al ţării[10] noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească acelei mănăstiri a noastre dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească.

Iar cine s-ar încumeta să clintească dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru Isus Hristos şi de preacurata maică a lui Dumnezeu, şi de 4 sfinţi evanghelişti, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte, şi de 318 sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu, cei de la Nicheia, şi de toţi sfinţii, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra Domnului Dumnezeu, Isus Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru al lui Cîrje, la Hîrlău, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna noiembrie 20.

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 146 – 149. Text slav după orig., perg., pecete atîrnată, cu legenda: † Печать Іѡ Стєфань воєвода, гѡспод҃ар Земли Мѡлдавскоѧ; cu trad. hotarnicei, *ibidem*, p. 149. Orig. se afla în arhiva Alexandru Cantacuzino-Paşcanu din Iaşi.

www.dacoromanica.ro

O trad., incompletă, din 1720 (7228) iunie 18, de Axintii uricar şi scrisă de Dumitraşco Muste diac „în cîmpu, la Frînceşti", la Bibl. Centrală de Stat, Colecţia Documente, I/4.

O copie slavă după I. Bogdan şi un decalc de la Ghibănescu, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1225—1229 (nr. 426).

ALTE EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 294—295 (nr. 279) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Omis în orig. (nota lui I. Bogdan).
[2] Parantezele lui I. Bogdan.
[3] Cuvînt repetat în orig. (nota lui I. Bogdan).
[4] În orig.: їгѣмѣнѣ.
[5] După на (la) urmează o răsătură de cca. 30 de litere (nota lui I. Bogdan).
[6] În orig., urmează o răsătură de cca. 30 de litere (nota lui I. Bogdan).
[7] Rupt în orig. (nota lui I. Bogdan).
[8] Ras în orig. (nota lui I. Bogdan).
[9] вѣкра пана, prescurtat peste tot în continuare de I. Bogdan în в.п.
[10] În orig.: земланман (nota lui I. Bogdan).

245 1499 (7007) ⟨noiembrie 21⟩, Hîrlău.

Suret de pi uric vechiu sîrbesc de la Ştefan v(oie)vod, scris de Şandru Cîrjău în Hîrlău, la let 7007 ⟨1499⟩ ⟨noiembrie 21⟩[1].

† Cu mila lui Dumnezău, noi, Ştefan v(oie)vod, domnu Ţării Moldovii. Înştiinţare facim, prin aciastă carti a noastră, tuturor cui vor căuta spre dînsa sau vor auzi-o cetindu-să, precum au venit, înnainte noastră şi înnainte boerilor noştri a Moldovii, a mari şi mici, Niacşa, fata Hanii, şi de a ei bunăvoe, de nime silită, nici asuprită, ş-au vîndut a ei dreaptă ocină den uricul tătîni-său, a lui Hană, u⟨n⟩[2] sat pe Tazlău Mare, anume Bodeştii, giumătati de Poiana Boului, care acel sat l-au vîndut slugii noastre, lui Gavriil Dingăi şi surori-sa Ruscăi şi nepoţilor lor de frati, Simii şi sorori-sa Merlii, fiilor lui Ignat şi nepoţilor de sor(ă) a lui Gavril Dingăi, ⟨Giurgii⟩[3] şi surori-sa Negritii, drept 220 zloţi tătărăşti.

Şi sculîndu-să sluga noastră Gavriil Dinga şi soră-sa, Rusca, şi nepoţii lor de frate, Sima şi soru-sa, Mierla, fii lui Ignat, şi nepoţii de sor(ă) a lui Gavril Dingăi, Giurge şi soru-sa, Negrita, au plătit deplin acii de mai sus arătaţi bani, doîi sute doîizeci zloţi tătărăşti în mînuli Niacşii, fetei Hanăi, dinainte noastră şi dinainte boerilor noştri.

Deci, văzind noi între dînşii ce de bunăvoe lor tocmală şi deplină plată, noi încă aşijdere şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, lui Gavriil Dingăi, şi surori-sa, Ruscăi, şi nepoţilor lor de frate, Simii şi surori-sa, Mierlii, fiilor lui Ignat, şi nepoţilor de sor(ă) a lui Gavril Dingăi, Giurgii şi surori-sa, Negritii, acel de mai sus numit sat ce-i pe Tazlău cel Mare, anume Bodeştii, giumătate de Poiana Boului, ca s(ă) le fii lor de la noi uric[4] şi cu tot venitu.

Iar(ă) să li fii lor acest sat în doîi, parte ce din sus dintr-acel sat să fii lui Gavril Dingăi şi surori-sa, Ruscăi, iar cealantă parte, parte ce din gios, să fii nepoţilor lor de frati, Simii şi surori-sa, Merlii, şi nepoţilor de sor(ă) a lui Gavriil Dingăi, Giurgii şi sorori-sa, Negritii, şi fiilor lor, nepoţilor, strănepoţilor, prestrănepoţilor şi la tot nemul lor, cini li să va alege mai de aproapi, nestrămutat niciodinioară, în veci.

Iar hotariul acelu⟨i⟩[2]a de mai sus numit sat să fii după vechiul hotar, pe unde au apucat din vechiu.

www.dacoromanica.ro

Şi spre aciasta esti credinţa a însumi domnii meli de mai sus numit, Ştefan v(oie)vod, şi credinţa a preiubitului mieu fii[5] a domnii meli, Bogdan v(oie)vod, şi credinţa a tuturor boerilor noştri a Moldovii, a mari şi mici.

Şi spre mai mari tărie şi întăritură tuturor acestor de mai sus scrisă, poroncit-am credincioş[6] boerului nostru, Tăutului log(o)f(ă)t, să scrii şi cătră adivărată carte noastră această şi pecete[7] noastră să lege.

Arh. St. Bucureşti, M-rea Bistriţa, VI/1. Trad.

O copie, adeverită de Isprăvnicia Bacăului la 1813 octombrie 18, după această trad., a lui Pavel Debrici, din 1801 aprilie 13, avînd data de lună şi zi noiembrie 21, la Bibl. Acad., CXXX/91. O menţ., cu data: 7007 ⟨1499⟩ noiem(brie) 21, într-o Condică de Anaforale (nenumerotată) de la Arh. St. Iaşi, f. 184.

O copie după cea din 1813 octombrie 18 şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1230—1232 (nr. 427).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 311 (nr. 22/1) (menţ., cu data de lună şi zi: noiembrie 21, dintr-o carte a divanului din 1817 iulie 20); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 150—152 (nr. LXXX) (aceeaşi trad., cu data de lună şi de zi: noiembrie 21, completată după copia din 1801 aprilie 13); *D.I.R.*, A, II, p. 296—297 (nr. 280) (aceeaşi trad., cu data de lună şi de zi: ⟨noiembrie 21⟩).

---

[1] Luna şi ziua lipsesc în trad.; pentru întregire, v. descrierea arheografică şi EDIŢII.
[2] Omis.
[3] Omis; v. mai jos.
[4] Greşit, pentru „uric:".
[5] Greşit, pentru „fiu".
[6] Greşit, pentru „credincios".
[7] În copia din 1813 octombrie 18 (v. descrierea arheografică) se menţionează, la sfîrsit, „loc(ul) piceţii mari gosp(o)d".

246 1499 (7007) noiembrie 23, Hîrlău.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскwи. Знаменитw чинимъ(ъ) нс(ъ) сим(ѣ) листwм(ѣ) нашимъ(ѣ), въсѣмъ(ъ) кто на н(ѣ) възрит(ъ) или его чтоучи оуслышит(ъ), wже пріидоша, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими мwлдавскыми боꙗре, великыми и малыми, Марѳшка, дочка Настина, и племенница ен, дрѣгаа Марѳшка, дwчка Олчина, ѳнѣкы Нлїꙗша Кръжевича, по нх(ъ) доброн волн, никым(ѣ) непоноуженн, а нн присловавн, и продалн свою правѣю wтнинѣ, wт(ъ) нх(ъ) праваго и питомаго оурика, wт(ъ) оурика дѧда нх(ъ), Нлїꙗша Кръжевича, и нс привнлїѧ що нмал(ъ) дѧд(ъ) нх(ъ), Нлїꙗшь Кръжевичь, wт(ъ) дѧда нашего, wт(ъ) Ѩлеѯандра воеводи, едно село на Серетѫ, на нмѫ Нлїешевци, и съ млнн оу Серетѫ; та продалн самомоу г(о)с(по)д(ст)воу мы, за ҃с златы татарскых(ъ).

И оу тwм(ѣ), також(е), пріндоша, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими боꙗре, великыми и малыми, Мърнна, дwчка Ѡанца Брълича, и племенница ен, Илка, дочка Мѣшатнна, и сестрнчи нх(ъ), Моуша, и сестра ен, Ѩнѣшка, дочкы Настнин, и оуѳнкове нх(ъ), Мърнна, дочка Грозн Коуфта, и племенница ен, Настѫ, докча Юрина, и племеннкове нх(ъ), Гндїwн(ъ) и брат(ъ) ег(о), Петрѫ, и сестра нх(ъ), Ѩнюушка, с(ы)н(о)ве Ивашка Коуфта, и оуѳнка нх, Мълнн, дwчка Лазорова, оуси ѳнѣкове Стана Брълича, по нх(ъ) доброн волн, никым(ѣ) непоноуженн, а нн присловавн, и продалн свою правѣю wтнинѣ, wт(ъ) нх(ъ) праваго и питомаго оурика, wт(ъ) ѳрика дѧда нх(ъ), Стана Брълина, и нс привнлїѧ що нмаль дѧд(ъ) нх(ъ) Стан(ъ) Бръличь, wт(ъ) дѧда нашего, wт(ъ) Ѩлеѯандра воеводи, два села на Серетѫж(е), на нмѫ Драгомирецн, на оустїе Брълинского потока, а дрѣгое

www.dacoromanica.ro

село, на нмѧ Тълвецин, цю ест(ъ) wсажено тое село на хотарь Крънницн, где выл(ъ) Ѡнинка, поннже Илнешевцн; та продалн самомоу г(о)с(по)д(ст)воу мы за ѕ̃ златы татарскыχ.

И оу том(ь), такwж(е), прїинде, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) нашимн боꙗре великымн н малымн, Настѧ, кнѧгнна пана Юга внстарника, по ен доброн волн, нникым(ь) непоноужена, а нн прнсловала, н продала свою правѣю wтнннюу, едноу фалчѣ н ѕ̃ фертал(н) внограда на Хрълоескоу горѣ, повыше Поутенскыχ(ъ) виноградwвь; та продала самомоу г(о)с(по)д(ст)вѣ мы, за р̃н златы татарскыχ(ъ).

И оу тwм(ь), такwж(е), прїндоша, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) нашимн боꙗре, великымн н малымн, кур поп(ъ) Пансїе і архнмандрнть н съ въсѣмн вратїамн wт(ъ) Поутенскон монастнрн, по нχ(ъ) доброн волн, нникым(ь) непоноуженн, а нн прнсловамн, н продали свою правѣю wтннн̃, два фалчн н два фертали внограда на Хрълоескѣю ж(е) горѣ поузли выше пнсаннχ(ъ) виноградове; та продали самомѣ г(о)с(по)д(ст)вѣ мы, за с̃н злат(ъ) татарскыχ(ъ).

И оустаχ(ъ) аз(ь), г(о)с(по)д(ст)во мы, н заплатнχ(ъ) оусн выше пнсанныи пнѣзи, ѕ̃ злат(ъ) татарскыχ(ъ), оу рѣкы Марѣшкы, дочцн Настнин, н племенници ен дрѣгон Марѣшкы, дwчцн Ѡлчнин, вн̃кам(ъ) Илїаша Крѫжевнча; а пак(ъ) ѕ̃ злат(ъ) татарскыχ(ъ) заплатнχ(ъ) оу рѣкы Мърнин, дwчцн Ѡанца Брълнча, н племеннцн ен, Илкы, дwчцн Моушатнин, н сестрнчнн нχ(ъ), Мѣша, н сестра ен, Ѩнѣшка, дочкам(ъ) Настнин, н вн̃каж(ъ) нχ(ъ), Мърнин, дwчцн Грозѧ Коуфта, н плменнцн ен, Настн, дwчка Юрина, н племеннкwм(ъ) нχ(ъ), Гндїwнѣ н братѣ его, Петрн, н сестрн нχ, Ѩнѣшкы, сынwм(ъ) Икашка Коуфта, н оунѣкы нχ(ъ), Гндїwнѣ н братѣ его, Петрн, н сестрн нχ, Ѩнѣшкы, сынwм(ъ) Икашка Коуфта, н оунѣкы нχ(ъ), Мълнин, дwчцн Лазоровѣ, оунѣкwм(ъ) Стана Брълнча; а пак(ъ) р̃н златн татарскыχ(ъ) заплатнχ(ъ) оу рѣкы Настн, кнѧгынн пана Югы внстарника; а пак(ъ) р̃н златы татарскыχ(ъ) заплатыχ(ъ) оу рѣкы кур(ъ) попѣ Пансїе архнмандритѣ н въсѣм(ъ) братїѣм(ъ) wт(ъ) Поутенскон монастнрѧ; а пак(ъ) с̃нї златн татарскыχ(ъ) заплатнχ(ъ) оу рѣкы Ѡлаχ(ъ) Їwанышѣ н Гашпарѣ мѣсчанwм(ъ) wт(ъ) Хрълwва, прѧд(ъ)оусним нашимн боꙗре.

И оутокмнвши н заплатнвши г(о)с(по)д(ст)во мы въсе выше пнсанное, а аз(ъ), г(о)с(по)д(ст)во мы, ѣ том(ь) въстаχ(ъ) н бл(а)гопрнзволнχ(ъ) г(о)с(по)д(ст)во мы нашим(ь) бл(а)гым(ь) прнзволенїем(ь), н ч(н)стим(ь) н с(вѣ)тлим(ь) сръдцем(ь) н съ въсем нашем добром волем н wт(ъ) Б(ог)а помощїа н оучнинли есмо въ задѣшїе с(вѧ)топочнвшыχ(ъ) дмтен г(о)с(по)д(ст)ва мы, Ѩлеѯандра воеводн н дѫцерн нашен, Ѩнны, н дали есмо въсн выше пнсаннын села, цю на Серетѧ, на нмѣ Илїешевцн н съ млнин на Серетѧ, н Драгомнрецн, цю соут(ъ) на оустїе Брълнинского потока, н Тълвецин, цю сѣт(ъ) wсаженн на хотарь Крънницн, где был(ъ) Ѡнинка, поннже Илїешевцн, н тоты пят(ь) фалчи н два фертали внограда, цю сѣт(ъ) на Хрълоескѣ горѣ, та есмн дали выше пнсанное нашемоу с(вѧ)томоу монастнрн цю на Быстрнцн, ндеже ест(ъ) храм(ъ) Ѹспенїе пр(ѣ)с(вѧ)тыѧ вл(а)д(ы)ч(н)цн нашен Б(огороднц)н н пр(н)снод(ѣ)вѣн М(а)рїн и где ест(ъ) їегѹмень їеромонаχ(ъ) кур(ъ) попъ <Грн>[2]горїе, како да бѫдет(ъ) оусе выше пнсанное томѣ с(вѧ)т(о)мѣ нашемоу монастирѣ, wт(ъ) нас(ъ), оуник(ъ) н съ въсѧм(ь) доχодом(ь), непорѫшенно нниколоже, на вѣкы.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ хотар(ъ) тамъ(ъ) селам(ъ) да ест(ъ), томоу выше писанномоу сел8, на нмя Нлїешевцн, <wт(ъ) въсѣх(ъ)>[2] сторwн(ъ) по старомоу хотар8, кѣда из вѣка wжнвали.

Ꙗ хотар(ъ) Драгомнрецем(ъ), цо сѵт(ъ) на 8стїе Крълнннского потока, нз верха wт(ъ) пов<ыш>[3]е става Крълнжанwм(ъ) да ест(ъ) 8се долѵ8(ь) потокwм(ь) Крълнннскым(ъ) ..... [2] на Серетм, а wт(ъ) нншнх(ъ) сторwн(ъ) по старом8 хотар8, <кѣда>[3] нз вѣка wжнвали.

Ꙗ пак(ъ) хорарь Тлъвецем(ъ) wт(ъ) Крънницн Ѡнничанwм(ъ), wт(ъ) где был(ъ) Ѡнника, цо сѵт(ъ) поннже Нлїешевцн, да ест(ъ) по коуда хота<рнли пан>[4] ..... [4]ка..... [4]н нан(ъ) Днига пнтарь н съ межїшн. Ꙗ wт(ъ) нншнх(ъ) сторон(ъ) да ест(ъ) по старом8 хотар8, кѣда нз вѣка wжнвали.

Ꙗ нспрнвлїе цо нмали Мар8шка, дочка Настнна, н племенница ен, др8гаа М<ар8шка, дочка Ѡлчнна, 8н8кам(ъ) Нлїша Кръжевнч>[5]а, тага прнвлїм на тое село на Нлїешевцн, цо на Серетм, дада нх(ъ), Нлїша Кръжевнча wт(ъ) дада нашегw, wт(ъ) Ꙗлеѫандра воеводн,<а>[3] тота прнвлїм загнбла, какw ест вндомо нам(ъ) н богарwм(ъ). Про<тw>[2]ж(е) <ннкто ннкогда на>[2] вѣки да не нмает(ъ) тагатн а нн добѵватн нн еднмм прнвлїмм на сїе наше прнвлїе нн прад(ъ) намн нн прад(ъ) нншнмн г(о)сп(о)д(а)рн.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаиаго, мы, Стефана <воеводи, н вѣра прѣвъз>[2]любленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводи, и вѣра богарь нашнх(ъ): вѣра пана Дѵмы, вѣра пана Болдора дворнпка, вѣра пана Щефѵла, вѣра пана Дѵмы Броудѵра, вѣра пана Тоадера н пана Негрнла прькалабове Хотнпскын, вѣра пана Ѳремїм н пана Драгоше прькалабове Немец<кын, вѣра>[3] пана Шандра Новоградского, въра пана Лѵка Ꙗрбѵре портарм Сѵчавского, вѣра пана Клънъ8 спатарм, вѣра пана Исака внстїарника, вѣра пана Дѵмшн постелннка, вѣра пана Могыла чашннка, вѣра пана Фроуитеша <ст>[3]олннка, вѣра пана Петрнка комнса, н вѣра въсмх(ъ) богарь нашнх(ъ) мwлдавскых(ъ), велнкых(ъ) н малых(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) живота, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего рода нли пак(ъ) бѵд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) выти нашен Земли Мwлдавскон, тот(ъ) бы томѵ с(вм)т(о)мѵ нашемѵ мона<стн>[1]рѵ не порѵшнл(ъ) нашего даанїм н потверъжденїм, али бы емоу ѵтверъдна(ъ) н оукрѣпнл(ъ).

Ꙗ кто см покоусит(ъ) порѵшнти нашего даанїм н потверъжденїм, тwт(ъ) да ест(ъ) проклат(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а н сп(а)са нашего Ї(сус)ѵ Хр(нст)а, н wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стыа его б(о)гом(а)т(е)рн, н wт(ъ) с(вм)тых(ъ) четирн їѵ(а)г(ге)листн, н wт(ъ) с(вм)тых(ъ) ѣї връховных(ъ) ап(о)ст(о)ль н прочїнх(ъ), н wт(ъ) с(вм)тых(ъ) ⁀тїн Б(о)гоносных(ъ) wт(е)ць, нже въ Нникн, н wт(ъ) въсмх(ъ) с(вм)тых(ъ) н подобен(ъ) да естъ съ Їоудм н съ проклатwм(ь) Ꙗрїею н оучастїе да нмает(ъ) съ wнмм Їоуден еже възъпнша на Г(оспод)а Б(ог)а Ї(сус)ѵ Х(рнст)а: кръвь его на ных(ъ) н на чадмх(ъ) нх(ъ).

Ꙗ пак(ъ) выше писанны їеговменъ, кѵр(ъ) поп(ъ) Грнгорїе, н съ въсмми братїмми wт(ъ) выше писаннон монастнрн, цо на Быстрицн, wни см wвмцали, за выше писанное наше даанїе н потверъжденїе, како да чннят(ъ) с(вм)топочнвшнх(ъ) выше писанных(ъ) дятен нашнх(ъ), Ꙗлеѫандр8 воеводи н дѣцерн нашен, Ꙗнны, помян(ъ) на годнн8 8 <едн>[3]н(ъ) д(е)нь, за едно wбwм н през(ь) год(ъ) да нм(ъ) сл8жат(ъ), на въсмм8 нед(е)лю, лнтоургїю на д(е)нь съботнын. Тое да бѵдет(ъ) непрѣмаино до нх(ъ) живота. Ꙗ по нних(ъ), кто бѵдет(ъ) намасннк(ъ) томѵ с(вм)т(о)мѵ мастѵ, також(е) да дръжит(ъ) по выше писанномоу до колѣ бѵдет(ъ) стоатн н с(вм)тын монастирь. Ꙗ кто порѵшит(ъ) нли въ забвенїе wставит(ъ), такwвын да даст(ъ) wтвет(ъ) въ д(е)нь старшнаго съда Х(рн)с(то)ва.

www.dacoromanica.ro

И на болшꙋю крѣпкост(ь) и потвръжденїе томꙋ въсемъ выше писанномꙋ, велѣли есмы нашемꙋ вѣрномꙋ панꙋ, Тꙋдꙋлови логофетꙋ, писати и нашꙋ печат(ь) привѣсити к семꙋ листꙋ нашемꙋ.

Писал(ъ) Шандрꙋ Кръжевич, въ Хрълшвѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃з҃, м(ѣ)с(ѧ)ца новембрїа к҃г҃.

〈Pe verso, însemnare din sec. XVII〉: † Села и виноградове за памет(ъ) Алеѯандра воеводы и Анны, сынѡм(ъ) Стефана воевод.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, Maruşca, fiica Nastei, şi vara ei, altă Maruşcă, fiica Olcăi, nepoatele lui Iliaş al lui Cîrje, de bunăvoia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, şi au vîndut dreapta lor ocină, din uricul lor drept şi propriu, din uricul bunicului lor, Iliaş al lui Cîrje, şi din privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Iliaş al lui Cîrje, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, un sat pe Siret, anume Ilieşeuţi, şi cu mori în Siret; şi l-au vîndut însăşi domniei mele, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi întru aceea, de asemenea, au venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, mari şi mici, Mărina, fiica lui Oanţă Bîrlici, şi vara ei, Ilca, fiica lui Muşat, şi nepoatele lor de soră, Muşa şi sora ei, Anuşca, fiicile Nastei, şi nepoţii lor, Mărina, fiica lui Grozea Cufta, şi vara ei, Nastea, fiica lui Iura, şi verii lor, Ghidion şi fratele lui, Petrea, şi sora lor, Anuşca, fiii lui Ivaşco Cufta, şi nepoata lor, Mălina, fiica lui Lazor, toţi nepoţii lui Stan Bîrlicî, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept şi propriu, din uricul bunicului lor Stan Bîrlici şi din privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stan Bîlrlici, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, două sate pe Siret, anume Dragomireşti, la gura pîrîului Bîrlea, şi alt sat, anume Tălveşti, care acest sat este aşezat la hotarul Fîntînei, unde a fost Onica, mai jos de Ilieşeuţi; şi le-au vîndut domniei mele însăşi, pentru 400 de zloţi tătăreşti.

Şi întru aceea, de asemenea, a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, mari şi mici, Nastea, cneaghina panului Iuga vistier, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina sa dreaptă, o falce şi 2 fertale de vie pe dealul Hîrlăului, mai sus de viile Putnei; şi le-a vîndut domniei mele însăşi, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi întru aceea, de asemenea, au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, mari şi mici, chir popa Paisie arhimandrit şi cu toţi fraţii de la mănăstirea Putna, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din viile lor drepte, o falce şi două fertale de vie; şi le-au vîndut domniei mele însăşi, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi iarăşi, întru aceea, de asemenea, au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, mari şi mici, Olah Ioanăş şi Gaşpar, orăşeni din Hîrlău, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, două fălci şi două fertale de vie, tot pe dealul Hîrlăului, lîngă viile mai sus scrise; şi le-au vîndut domniei mele însăşi, pentru 218 zloţi tătăreşti.

Şi m-am sculat eu, domnia mea, şi am plătit toţi banii mai sus scrişi, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinile Maruşcăi, fiica Nastei, şi ale verei ei, cealaltă Maruşcă, fiica Olcăi, nepoatele lui Iliaş al lui Cîrje; şi iarăşi 400 de zloţi tătăreşti i-am plătit în mîinile Mărinei, fiica lui Oanţă Bîrlici, şi ale verei ei, Ilca, fiica lui Muşat, şi ale nepoatelor lor de soră, Muşa, şi ale surorii ei, Anuşca,

www.dacoromanica.ro

fiicele Nastei, şi ale nepoatelor lor, Mărina, fiica lui Grozea Cufta, şi ale verei ei, Nastea, fiica lui Iura, şi ale verilor lor, Ghidion şi fratele lui, Petru, şi ale surorii lor, Anuşca, fiii lui Ivaşco Cufta, şi ale nepoatei lor, Mălina, fiica lui Lazor, nepoţii lui Stan Bîrlici; şi iarăşi 150 de zloţi tătăreşti am plătit în mîinile Nast⟨ei⟩[1], cneaghina panului Iuga vistier; şi iarăşi 150 de zloţi tătăreşti am plătit în mîinile lui chir popa Paisie arhimandrit şi tuturor fraţilor de la mănăstirea Putna; şi iarăşi 218 zloţi tătăreşti am plătit în mîinile lui Olah Ioanăş şi ale lui Gaşpar, orăşeni din Hîrlău, înaintea tuturor boierilor noştri.

Şi după ce m-am tocmit şi am plătit domnia mea toate cele mai sus scrise, întru aceea, eu, domnia mea, m-am sculat şi am binevoit domnia mea cu a noastră bunăvoinţă, şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutor de la Dumnezeu şi am făcut întru pomenirea sfîntrăposaţilor copii ai domniei mele, Alexandru voievod şi a fiicei noastre, Anna, şi am dat toate acele sate, mai sus scrise, ce sînt pe Siret, anume Ilieşeuţi, şi cu mori pe Siret, şi Dragomireşti, ce sînt la gura pîrîului Bîrlea, şi Tălveşti, ce sînt aşezaţi la hotarul Fîntînei, unde a fost Onica, mai jos de Ilieşeuţi, şi acele cinci fălci şi două fertale de vie, ce sînt pe dealul Hîrlăului, şi le-am dat sfintei noastre mănăstiri, mai sus scrise, ce este pe Bistriţa, unde este hramul Adormirea preasfintei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria şi unde este egumen ieromonahul chir popa ⟨Gri⟩[2]gorie, ca să fie toate cele mai sus scrise acelei sfinte mănăstiri a noastre, de la noi, uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor sate să fie, pentru acest sau mai sus scris, anume Ilieşeuţi, ⟨din toate⟩[2] părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar hotarul Dragomireştilor, ce sînt la gura pîrîului Bîrlea, din vîrful de sus al iazului Cîrligenilor, să fie tot în jos pe pîrîul Bîrlea . . .[2] la Siret, iar din celelalte părţi pe hotarul vechi, ⟨pe unde⟩[3] au folosit din veac.

Iar hotarul Tălveştilor de la Fîntîna Onicenilor, de unde a fost Onica, care sînt mai jos de Ilieşeuţi, să fie pe unde au hotărnicit ⟨pan⟩[4] . . .[4] şi pan Dinga pitar şi cu megieşii. Iar din celelalte părţi să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar privilegiul pe care l-au avut Maruşca, fiica Nastei, şi vara ei, cealaltă M⟨aruşcă, fiica Olcăi, nepoatele lui Iliaş al lui Cîrje⟩[2], acele privilegii pentru acel sat Ilieşeuţi, ce este pe Siret, al bunicului lor Iliaş al lui Cîrje, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, acel privilegiu s-a pierdut, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor. Pentru aceea, ⟨nimeni, niciodată, în⟩[2] veci să nu aibă a pîrî sau a dobîndi ceva cu nici un privilegiu împotriva acestui privilegiu al nostru, nici înaintea noastră, nici înaintea altor domni.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan ⟨voievod şi credinţa prea⟩[2]iubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, ⟨credinţa panului⟩[3] Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş ⟨st⟩[3]olnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn

www.dacoromanica.ro

al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească sfintei noastre mănăstiri dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească.

Iar cine ar încerca să clintească dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de patru sfinţi evanghelişti, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte şi ceilalţi, şi de 318 sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu, cei de la Nicheia, şi de toţi sfinţii şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra Domnului Dumnezeu, Isus Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor.

Şi iarăşi, mai sus scrisul egumen, chir popa Grigorie, şi cu toţi fraţii din mănăstirea mai sus scrisă, ce este pe Bistriţa, ei au făgăduit, pentru dania şi întărirea noastră mai sus scrisă, ca să facă sfîntrăposaţilor copii ai noştri mai sus scrişi, Alexandru voievod şi fiicei noastre, Anna, pomenire într-o zi pe an, odată la amîndoi, şi peste an să le slujească, în fiecare săptămînă, liturghie în ziua de sîmbătă. Aceasta să fie neschimbat, cît vor trăi ei. Iar după ei, cine va fi conducător al acelui sfînt loc, de asemenea să se ţină după cele mai sus scrise, cîtă vreme va fi şi sfînta mănăstire. Iar cine va clinti sau va lăsa în uitare, acela să dea răspuns în ziua înfricoşatei judecăţi a lui Hristos.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Şandru Cîrje, la Hîrlău, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna noiembrie 23.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: † Satele şi viile spre pomenirea lui Alexandru voievod şi a Annei, copiii lui Ştefan voievod.

⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩: No. A, Ilişeşti.

⟨Tot pe verso, un rez. al actului, de la începutul sec. XIX, de Pavel Debrici⟩: Stefan v(oie)vod, din leat 7007 ⟨1499⟩ noemv(rie) 23, dă sfintei mănăstiri Bistriţii sate pe Săretiu, Ilişeuţii sau Ilişeştii, Dragomireştii şi Tîlveştii şi cinci fălci şi doao fîrtale de vie în dealul Hîrlăului.

⟨Alt rez., de la mijlocul sec. XIX⟩: Din let 7007 ⟨1499⟩ noemvrie 23. Ispisoc a domnului Stefan v(oie)v(o)d, prin cari dănueşte măn(ăsti)rii Bistriţii trei sate pe Săret, anumi Ilieşăştii, Dragomireştii şi Tîlveştii, numite acum Osoiu, cu mori, cari sate le-au cumpărat de la Maruşca, fiica Olcinăi, nepoata lui Ilieş Cîrjovici.

⟨Alte două rez., din acelaşi secol, în limba greacă, cu conţinut asemănător celor două anterioare⟩.

Bibl. Acad. MCLXIX/21. Orig., perg. (51 × 70 cm.), pecete atîrnată, pierdută (sustrasă prin tăierea părţii de jos a perg.).

O trad., din 1809 ianuarie 16, de Ioan Stamate pitar, ibidem, DCXCV/1. Un rez., într-o mărturie hotarnică din 1805 iulie 28, în care se menţionează că „pîrîul Birliciului se numeşte acum Osoiul pînă unde cade acest pîrîu în Seretiu", la Arh. St. Iaşi, CXXXIX/10, f. 1 r. — v.; alt rez., dezvoltat, cu hotarnica, copiat din condica m-rii Bistriţa şi încredinţat de Constandin paharnic în 1823 iunie 26, la Arh. St. Bucureşti, M-rea Rîşca, XXVII/32 (nr. 1).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/126 a.

O copie slavă, după I. Bogdan, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1233—1243 (nr. 428).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 152—159 (nr. LXXXI) (text slav şi trad.); *D.I.R.* A, II, p. 297—300 (nr. 281) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Omis în orig.

[2] Pătat recent cu cerneală neagră.

www.dacoromanica.ro

[3] Şters.
[4] Un cuvînt şters de diac.
[5] Pătat cu cerneală neagră; pentru întregire, v. mai sus.

247 1499 (7007) noiembrie 26, Hîrlău.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) снмь листѡмь нашимь, късѣм(ъ) кто на немь оузритъ или чтѣчи его ѕслышит(ъ), оже пріндоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боіре Кръстина, дочка Конславина, и сестричича Кръстинина, Настасїа, дочка Йноушчина, оуноукы Ивана Дамїановича, по ихъ(ъ) доброн волн, никымь непоноужени, а ни приснловани, и измѣнили съ г(о)с(по)д(ст)во мы свон правїн штинии, шт(ъ) своего праваго оурика, шт(ъ) оурика и ис привилїа дѣда ихъ Ивана Дамїановича, що ималь ѡн(ъ) шт(ъ) дѣда нашего, шт(ъ) Йлеѣандра воеводи; и дали г(о)с(по)д(ст)воу мы три села на Добровець: едно, на имѣ Роуси, где был[л](ъ) дворь Станѡв(ъ) Поповича, дроугое село Калоугърѣне, где быль Жоуржь Калоугерь, третее село Доумецин, где быль Дадоул(ъ), що оу ихъ част(ь) были достали сѣ тоти три села шт(ъ) сель дѣда ихъ Ивана Дамїановича.

Пакь г(о)с(по)д(ст)во мы даль съм(ь) имь чѣтыре села измѣноу за тоти села: двѣ соуть на Боужорѣ, едно Доумбравѣне, где быль Беличь, дроугое Радотецин, где быль Борта. И привилїе шт(ъ) Йлеѣандра воеводї, дѣда нашего, еще эсмо имь дали що на тоти села, що быль измѣниль тоти двѣ села дѧд(ъ) нашь Йлеѣандръ воевода шт(ъ) Бистрнчъскаго монастира и Бистрнчъскомоу монастирѡ даль три села на Бистрицн, выше Бакова, на имѣ Биравичецин, где были Биран, и Елъксанецин и Манонлецин; третее село есмн имъ дали на Берхѣчн, на имѣ Давидецин, где быль Давид(ъ), що смо кѫпили тое село шт(ъ) Гєшргїе, с(ы)нь Негрилшв(н) плоскарѣ, за с҃м злат(ъ) татарскыхъ(ъ), що продал(ъ) ѡн(ъ) намь по своен доброн волн: чътвръто село есмн имь дали на Ховрълѣтн, на имѣ Нѣгомирецин, нже Оргоецин, що смо кѫпили тое село шт(ъ) Филнппа и шт(ъ) Тоудорана и шт(ъ) сестри ихъ(ъ) шт(ъ)... <дочки>[1] Мирчнин, оуноукове Мнкоула Оргоае, за р҃н злат(ъ) татарскыхъ(ъ), що ѡнн нам(ъ) продали по своен доброн волн.

И потокмнвше и заплатнвше оусе выше писанное, г(о)с(по)д(ст)во мы бл(а)гопронзволи, нашимь бл(а)гым(ь) пронзволенїемь, и ч(н)стым(ь) и свѣтлим(ь) ср(ъ)дцемь, и съ оусем нашем добром волем, и, пакь, шт(ъ) Б(ог)а помощїа и оучиннли есмн, и въ зад(ѕ)шїе с(вѫ)топочившихъ(ъ) предкшв(ъ) дѣдшв(ъ) и родителен нашихъ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе г(о)сп(о)ждн нашен, Μ(а)рїн, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе дѣтен нашихъ(ъ), шко да оутвръднмь и оукрѣпнмь нашь с(вѫ)тын монастнрь що на Добровець, идеже есть храмь Прѣображенїе Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего Ї(сус)ѵ Х(рнст)а, и где есть їеґоумень м(о)лебникь нашь кїр(ъ) пѫпь Їѡанникїе, и дали есмн тотоу с(вѫ)томоу нашемоу монастнроу тоты выше писанїн три села що на Добровець: едно, на имѣ Роуси, где быль дворь Станѡв(н) Поповича, дрѫгое село Калоугърѣне, где быль Жоуржь Калѫгерь, третее село Доумецин, где быль Дадоуль, како да соуть томоу с(вѫ)томоу нашемоу монастнроу шт(ъ) нас(ъ) оурикь и съ въсемь доходшмь и непороушенно николн, на вѣкы.

И хотарь тим(ъ) выше писаннимь трем(ъ) селамь по водоу Добровецшм, долоу, до ѕетн Коуцнтнон, та, пакь, по водоу Коуцнтнон, горн, до хотара Ромашкшва, а шт(ъ) хлабинка половнна, а шт(ъ) Ромашка и шт(ъ) нншихъ(ъ) сторонь, по старомоу хотарѫ, по коуда нз вѣка wживали.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ на то есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводы, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводꙋ, и вѣра нашиχ(ъ) бояръ: вѣра пана Доꙋмы паркалаба, вѣра пана Ѳлдора дворника, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Доꙋмы Кроудоура, вѣра пана Тоадера и пана Негрилъ паркалабове Хотинскїи, вѣра пана Ѥремїа и пана Драгоша паркалабове Немецкїи, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Ꙗрѣвре портарѣ Сочавского, вѣра пана Клънъоу спатарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Доꙋмши постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фроꙋнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѣхъ бояръ нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ), и великыχ(ъ) и малыχ(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашеи земли, wт(ъ) дѣтеи нашиχ(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберетъ г(о)сп(о)д(а)рь быти нашеи Земли Молдавскои, тот(ъ) бы не порѫшилъ нашего даниа, или бы оутвръдил(ъ) и оукрѣпил. Ꙗ кто бы хотѣлъ тое порѫшити, таковыи да ест(ъ) проклѣтъ wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего Ї(ѥvс)v Х(рист)а, и wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїа его м(а)тере, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) д҃ев(аг)г(елн)стн, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) връχовниχ(ъ) ап(о)ст(о)лъ Петра и Павла и прочїиχ(ъ), и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) Б(о)гоносны<χъ>[2] тн҃ї wт(ѣ)цъ Никенскыχ(ъ) и wт(ъ) ѳ<сн>[2]χъ с(вѧ)тыχ(ъ) иже wт(ъ) вѣка Б(ог)ѳ оугодившиχ(ъ), и да ест(ъ) подобень Їюдѣ и проклѣтомѳ Ꙗрїю и да имает(ъ) оучастїе съ шнѣми їюдее еже възъпниша на Г(оспод)а Х(рист)а: кръвь его на ниχ(ъ) и на чедаχ(ъ) иχ(ъ), еже и ест(ъ) и бъдет(ъ) въ вѣкы, аминь.

Ꙗ на болшѳю крѣпwст(ь) въ<семѳ вы>[2]ше писанномоу велѣли есми <нашемоу вѣр>[2]номоу панѳ, Тъоутѳлѳ логоф<ет>[2]оу, завѣсити нашѳ печат(ь) к семоу листѳ нашемоу.

Тоадерь писа, оу Хрълокѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳз҃з, м(ѣ)с(а)ца ноемврїе к҃s.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri, Crîstina, fiica lui Voislav, şi nepoata de soră a Crîstinei, Nastasia, fiica Anuşcăi, nepoatele lui Ivan Damianovici, de bunăvoia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, şi au schimbat cu domnia mea dreptele lor ocini, din uricul lor drept, din uricul şi din privilegiul bunicului lor Ivan Damianovici, pe care l-a avut de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod; şi au dat domniei mele trei sate pe Dobrovăţ: unul, anume Ruşii, unde a fost curtea lui Stan al lui Popa, alt sat Călugărenii, unde a fost Giurgiu Călugărul, al treilea sat Dumeştii, unde a fost Dadul, care acele trei sate au căzut în partea lor, din satele bunicului lor Ivan Damianovici.

Iarăşi domnia mea însumi le-am dat patru sate în schimb pentru acele sate: două sînt pe Bujor, unul Dumbrăveni, unde a fost Belici, altul Radoteşti, unde a fost Borta. Şi privilegiul de la Alexandru voievod, bunicul nostru, care este pe acele sate, încă l-am dat lor, căci schimbase acele două sate bunicul nostru, Alexandru voievod, cu mănăstirea Bistriţa şi dăduse mănăstirii Bistriţa trei sate pe Bistriţa, mai sus de Bacău, anume Birăeşti, unde a fost Birai, şi Vlăcsăneşti şi Manoileşti; al treilea sat, li l-am dat pe Berheci, anume Davideştii, unde a fost David, pe care acel sat l-am cumpărat de la Gheorghie, fiul lui Negrilă ploscar, pentru 240 de zloţi tătăreşti, pe care ni l-a vîndut de bunăvoia sa; al patrulea sat li l-am dat pe Hovrăleata, anume Neagomireşti, mai jos de Orgoieşti, pe care acel sat l-am cumpărat de la Filip şi de la Tudoran şi de la sora lor. . . <fiica lui>[1] Mircea, nepoţii lui Micul Orgoae, pentru 150 de zloţi tătăreşti, pe care ni l-au vîndut de bunăvoia lor.

www.dacoromanica.ro

Şi tocmind şi plătind toate cele mai sus scrise, domnia mea am binevoit, cu bunăvoinţa noastră, şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră, şi, iarăşi, cu ajutorul lui Dumnezeu, şi am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi bunici şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire ce este la Dobrovăţ, unde este hramul Schimbării la faţă a Domnului Dumnezeu şi a Mîntuitorului nostru Isus Hristos şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Ioanichie, şi am dat acelei sfinte mănăstiri a noastre acele mai sus scrise trei sate care sînt pe Dobrovăţ: unul, anume Ruşii, unde este curtea lui Stan al lui Popa, alt sat Călugăreni, unde a fost Giurgiu Călugărul, al treilea sat Dumeşti, unde a fost Dadul, ca să-i fie acelei sfinte mănăstiri a noastre de la noi uric şi cu tot venitul, şi neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor mai sus scrise trei sate ⟨să fie⟩ pe apa Dobrovăţului, la vale, pînă la gura Cuţitnei, şi, iarăşi, pe apa Cuţitnei, în sus, pînă la hotarul lui Romaşco, iar din hlabnic jumătate, iar de la Romaşco şi din alte părţi, pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească.

Iar cine ar voi să clintească aceasta, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de cei 4 sfinţi evanghelişti, şi de sfinţii apostoli de frunte Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 318 sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu de la Nicheia şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra domnului Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor, care este şi va fi în veci, amin.

Şi spre mai mare putere a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului ⟨nostru⟩[2] pan, Tăutul logofăt, să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Hîrlău, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna noiembrie 26.

Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/94. Foto. după orig., perg., pecete atîrnată, cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, г<ѡс>подар Земли Мѡлдавскои (originalul la M-rea Zograf de la Muntele Athos).

Două copii slave prescurtate şi cu erori, din prima jumătate a sec. XVIII, la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 29 r. — 30 r. şi 31.

Două foto., greu lizibile, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/127 a şi b.

www.dacoromanica.ro

O copie slavă după foto., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1247—1253 (nr. 430).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 161—165 (nr. LXXXIII) (text slav, după foto., copia slavă din ms. nr. 629, f. 31, şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, II, p. 300—302 (nr. 282) (trad., după foto).

---

[1] Rupt; urma un nume de femeie.
[2] Rupt.

248 1499 (7007) noiembrie 26, Hîrlău.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ѣ) нашимъ(ѣ) листом(ѣ), въсѣмъ(ъ) кто на н(ѣ) ѕзрыт(ъ) или чтѣчи его ѕслышит(ъ), иже прїинде, прѧд(ъ) намн и прѧд(ъ) ѕсимы нашимы молдавскымн боꙗре, слоуга наш(ѣ) Ивѣль, с(ы)нъ Конкын(а), ѕиѣк(ъ) Богдана столника, по своен доброн волн, никым(ѣ) непонѣжень а нн присилован(ъ), н продал(ъ) свою правѣю wтнинѣ, wт(ъ) его праваго ѕрика, wт(ъ) оурика дѣда его Богдана столника, едино селнце на Поутнон, на имѣ Бѣлѣ, где был(ъ) Мыклъѣшь Катина; та продал(ъ) тое село слоуѕѣ нашемоу вѣрномоу панѣ Илн комнсѣ за ρ̃ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И ѕставше пан(ъ) Илѣ комнс(ъ) та заплатнл(ъ) ѕсн тоты вншс писаннїн пинѣзн, ρ̃ злат(ъ) татарскых(ъ), ѕ рѣкы слоуѕѣ нашемоу Ивѣлѣ, прѧд(ъ) намы н прѧд(ъ) ѕсимы нашимн воꙗре.

Ино мы, видѣвшн меже нимн нх(ъ) доброю волю н токмеж(ѣ) н, пак(ъ), и полнѣю заплатоу, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмы дали н потвърднли слѣзѣ нашемоу вѣрномоу панѣ Илн комнсѣ тое прѧд(ъ) реченное селнце на Пѣтнон, на имѣ Бѣлѣ, где был(ъ) Мнклъѣшь Катина, како да ест(ъ) емоу н wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) н съ въсем(ѣ) доходом(ѣ), емѣ, н дѣтем(ъ) его, н ѕиѣчатом(ъ) его, и прѣѕиѣчатом(ъ) его, н праџѕрѣтом(ъ) его и въсемоу родѣ его, ктw сѣ емоу изберет(ъ) наближнїн, непорѕшено николиже, на вѣкы.

Я хотар(ъ) тон вншс писаннон селнцин да ест(ъ) wт(ъ) ѕснх(ъ) сторон(ѣ) по старомѣ Хотарѣ, по кѣда нз вѣка wживали.

Я на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вншс писаннаго, мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)во мы, Богдана воеводї, и вѣра нашнх(ъ) боꙗр(ъ): вѣра пана Дѣма пръкалаба, вѣра пана Болдѕра дворника, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Дѣма Брѣдѕра, вѣра пана Тоадера н пана Негрила пръкалабы wт(ъ) Хотин(а), вѣра пана Єремїа н пана Драгоше пръкалабы wт(ъ) Нѣмца, вѣра пана Шандра пръкалава Новоградского, вѣра пана Йрбѕре портарѣ Соучавского, вѣра пана Клънъѣ спътарѣ, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Дѣмша постелника, вѣра пана Моxнла чашника, вѣра пана Фрѕнтеша столника, вѣра пана Петрика комнса н вѣра ѕ<снх(ъ) бо>[1]ꙗр(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), и великых(ъ) н малнх(ъ).

Я по нашем(ѣ) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего родѣ или пак(ъ) боуд(ѣ) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ быти нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) вы емѣ не порѕшил(ъ) нашего даннїа н повѣтвърждентм, или вы емоу оутвръдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѣже есмы емѣ дали н потвърдили за его правѣю н вѣрною слѣжбѣ н за цю wн(ъ) собн кѣпил(ъ) за свон правїн пинѣзн.

Я на волшю крѣпост(ѣ) н потвръжденїе томѣ въсемоу вншс писанномѣ, велѣли есмы нашемоу вѣрномѣ панѣ, Тъѣтвлѣ логофетѣ, писати н нашѣ печат(ъ) привѣсити к семоу нашемоу листоу.

Писал(ъ) Мътеи, въ Хръловѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ззз, м(ѣ)с(ѧ)ца ноев(рїа) к̃s.

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Ivul, fiul Voicăi, nepotul lui Bogdan stolnic, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din dreptul său uric, din uricul bunicului său Bogdan stolnic, o selişte pe Putna, anume Alba, unde a fost Miclăuş Catina; şi a vîndut acel sat slugii noastre credincioase, lui pan Ilea comis, pentru 100 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat pan Ilea comis şi a plătit toţi acei mai sus scrişi bani, 100 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Ivul, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri.

Deci noi, văzînd între ei buna lor voie şi tocmeală şi, de asemenea, şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre credincioase, panului Ilea comis, acea înainte spusă selişte, pe Putna, anume Alba, unde a fost Miclăuş Catina, ca să-i fie lui şi de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei mai sus scrise selişti să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Ieremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi fiindcă şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Hîrlău, în anul 7007 ⟨1499⟩, luna noiembrie 26.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: O selişte, anume Bélea, la Putna, cumpărătură slugii măriei sale, lui Ilie comis, drept 100 zloţ(i) tătăreşti, de la Ivul, s(î)nă Voichii, nepot lui Bogdan stol(nic).

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 143. Orig., perg. (34 × 40 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Їѡ Стефань воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/128.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl, Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1244—1246 (nr. 429).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Burada, *Doc. inedite*, p. 392—394 (text slav şi trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 159—161 (nr. LXXXII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 302—303 (nr. 283) (trad., după orig.).

[1] Şters.

249 1500 (7008).

Χρυσόβουλλον Ξτεφάνου τοῦ Μεγάλου, βοεβόδα Μολδοβλαχίας, ἐπιβραβευθέν τῇ κατά τό Ἄθω ἱερᾷ μονῇ τοῦ Γρηγορίου.
ζή.

Hrisov al lui Ştefan cel Mare, voievodul Moldovlahiei, acordat sfintei mănăstiri Grigorie de la Athos.
7008⟨1500⟩.

Bibl. Acad., DXCV/19. Rez. modern.

250 1500 (7008) . . . 20.

† Млостїю божїею, мы, Стефан воевода, господаръ Земли Молдавскон. Знаменнто чнним, нс сим ⟨листомъ⟩[1] нашим, въсѣм кто на н въздрнт нли чтоучн его оуслышнт, wже прїнд⟨е прѫдъ намн н прѫдъ вснмн нашимн молдавскимн боꙗре⟩[1], ⟨слꙋга нашь Ꙗкобъ⟩[2], снnъ Мнханла Оцела граматнка, н сестрн его, Крестнна н Ꙗнꙋшка, по нχ доброн волн, нникмъ непонꙋжень, а нн прнсл⟨ованн, н продалн свою правою wтнннꙋ, wт своего правагo⟩[1] ꙋрнка, от ꙋрнка ⟨wтъца нχъ⟩[3], Мнханла Оцела граматнка, едно селнще на ⟨Лопатнон⟩[4], на нмѣ Нижнон Лопатна, ⟨ꙋ⟩[5] ꙋстїм Лопатнон; ⟨та продалн слꙋгы наш⟩[1]ым, Дꙋмн Попшескꙋл[6] н Мann за 22[7] златн татарскн.

И ꙋставше нашн слꙋгн, Дꙋма Попшескꙋл[6] н Мann, ⟨н заплатнли оуси нсполна тоты вьше пнсаннїн пннезн⟩[1] ⟨с̃к златъ татарскнχъ⟩[8] ⟨ꙋ роуκы слоуз нашемъ[9] Ꙗкоб⟩[1], сын Мнханла Оцела граматнка, н сестра его, Крестнна н Ꙗнꙋшка, ⟨прѫд намн н прѫд нашнмн боꙗре.

Ино⟩[1] мы, вндѣвше нχ доброн волн ⟨н⟩[8] токмеж н полнꙋю запламꙋ, мы так⟨ождере н wт нас есмы⟩[1] дали н потвръднли есмн слꙋгн нашн Дꙋм⟨а Покшескꙋл и Мann, тоа прѫдъ реченое[10] сел⟩[1]нще на ⟨Лопатнон⟩[11] ⟨на нмѣ Нижнага⟩[12] Лопатна, до ꙋстн Лопатнон, где ꙋп⟨адаетъ⟩[1] ꙋ Кезнн, ꙋ став ꙋ Юзнꙋ, да естъ нм от насъ ꙋрнкъ н съ въсем доχодом, нм, н дѣтем нχ, н ꙋнꙋчатом нχ, н прѣоунꙋчатом нχъ, н праꙋꙋрѣтом нχъ н въсемꙋ родꙋ нχ, кто сѣ изберетъ нанблнжнїн, непорꙋшено николнже, на вѣки.

Ꙗ χотар внш⟨е пнсанн⟩[1]⟨ѣн селнштн, на нмѣ Долнага⟩[13] Лопатна, до ꙋстн Лопатнон, где ꙋпадаетъ ⟨ꙋ⟩[14] Кезннъ, ꙋ ставꙋ, поченшн от дола(?)[15], до столпа. .[15], на врѣχъ дѣла на дꙋбъ, ⟨на что о пнсанъ бꙋоръ на⟩[16] нем, та, врѣχомъ дѣла, о [. . . . .][17] его, на ⟨пꙋть⟩[18], таже тем пꙋтемъ та н весь Лопатнꙋ до врѣχ Д⟨олꙋ⟩[19]вы(?), где смо перво почалн. То естъ весь χотарѣ тон селнщн.

Ꙗ на то есть вѣра нашего г⟨осподств⟩[1]а, внше пнсаннаго, мн, Стефанъ воевода, н вѣра ⟨прѣ⟩[1]възлюбленнаго ⟨снна⟩[15] господства ⟨мн⟩[8], Богдана воеводы, н вѣра нашнχ боꙗрь: вѣра пана Дꙋма, вѣра пана ⟨Кол⟩[1]дра дворнпка, вѣра пана Стефꙋла [20], вѣра пана Дꙋма Брꙋдра, вѣра пана ⟨Тоадера⟩[1] н вѣра пана Негрнла ⟨паркалабове Хотннскын, вѣра пана Ѳремїа н⟩[1] вѣра пана Драгоша паркалаба

www.dacoromanica.ro

Немєскн, вѣра пана Шандра Новоградиского, вѣра пана Лѧка Ѩрбѹре портарѣ Соучавского, <вѣра пана Клънъѕ спатарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Їѡна Фрѹнтеша>[1] столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѣх болѣр нашнх молдавскнх, велнкнх и малнх.

Ѩ по нашем животѣ, кто боудет господарем нашен земли, от дѣтен нашнх или от нашего рода или пак боуд кого Б(ог)ь изберет господарем бытн нашен Земли Молдавскон, тот бы емѕ не порѹшнл нашего даанїа и потвръжденїа, али би емѕ ѕтвръдил и ѕкрѣпил [21], за<нѕ>[1]же дали и потвръдили есмы емѕ за цю <он собн кѕпиль за свон правїн пнѣѕн.

Ѩ на болшѹю крепость и потвръжденїе томоу въсемоу вниге писанномоу, велѣли есмы нашемоу>[1] вѣрномоу панѕ, Тъоутѕ<ловн>[1] логофетѕ, писати и на<шѕ печать привѣсити к семѕ листѕ нашемѕ>[1].

. . . . . [15] 7008[22] <1500> ан[15], мнс[23] 4[24], 20 <дьнн>[25].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, dom al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această ⟨carte⟩[1] a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, ⟨înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni⟩[1], ⟨sluga noastră Iacob⟩[2], fiul lui Mihail Oţel gramatic, şi surorile lui, Crestina şi Anuşca, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, ⟨şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor⟩[1] uric, din uricul ⟨tatălui lor⟩[3] Mihail Oţel gramatic, o selişte pe ⟨Lopatna⟩[4], anume Lopatna de Jos, ⟨la⟩[5] gura Lopatnei; ⟨şi au vîndut slugilor⟩[1] noastre Duma Popşescul[6] şi Manea, pentru 22[7] de zloţi tătăreşti.

Şi sculîndu-se slugile noastre, Duma Popşescul[6] şi Manea, ⟨au plătit deplin toţi acei bani mai sus scrişi⟩[1], ⟨220 de zloţi tătăreşti⟩[8] ⟨în mîinile slugii noastre Iacob⟩[1], fiul lui Mihail Oţel gramatic, şi ale surorilor lui, Crestina şi Anuşca, ⟨înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci⟩[1], noi, văzînd a lor bunăvoie ⟨şi⟩[8] tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, ⟨şi de la noi am⟩[1] dat şi am întărit slugilor noastre Dum⟨a Pocşescul şi Manea acea mai înainte spusă sel⟩[1]işte pe ⟨Lopatna⟩[11], ⟨anume⟩[12] Lopatna ⟨de Jos⟩[11], la gura Lopatnei, unde cade în Bezin, la iazul de sud, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul mai sus ⟨scrisei⟩[1] selişti, anume ⟨Lopatna de Jos⟩[13], la gura Lopatnei, unde cade în Bezin, la iaz, la Iuzna, începe de la Dola(?) [15] la stîlp . . .[15], la vîrful dealului, la un stejar, ⟨pe care este însemnat un buor⟩[16], şi, pe vîrful dealului, [. . .][17] lui, la ⟨drum⟩[18], şi pe acelaşi drum şi tot pe Lopatna la obîrşia Dolei (?), unde am început dintîi. Acesta este tot hotarul acelei selişti.

Iar la aceasta este credinţa ⟨domniei⟩[1] noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei ⟨mele⟩[8], Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului ⟨Bol⟩[1]dur vornic, credinţa panului Ştefuł[20], credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului ⟨Toader⟩[1] şi a panului Negrilă ⟨pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi⟩[1] a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, ⟨credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Ion Frunteş⟩[1] stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

www.dacoromanica.ro

Iar după viaţa noastră. cine va fi domn al ţării noastre. din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre. Moldova. acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră. ci să-i întărească[21] şi să-i împuternicească. pentru că i-am dat şi i-am întărit fiincă ⟨el şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise. am poruncit⟩[1] credinciosului ⟨nostru⟩[1] pan. Tăutu⟨l⟩[1] logofăt. să scrie şi ⟨să atîrne pecetea⟩[1] noastră ⟨la această carte a noastră⟩[1].

. . .[15] 7008[7] ⟨1500⟩ an[15]. luna 4[24]. 20 ⟨zile⟩.

După Sava. *Doc. Orheiului*. p. 7—8 (nr. 3). Text slav. cu lipsuri şi cu erori de intregire şi de ortografie. după o copie modernă defectuoasă „scrisă pe hirtie groasă imitind. ca formă, originalul" (16 rinduri de text) şi „avind la capăt linii punctate pentru pasagiile care lipsesc din original sau cari sunt indescifrabile". Cu trad. editorului. p. 8—9 (cu data: „7008 an. luna. 20").

O copie slavă. după Sava, *Doc. Orheiului*. trad. după Boga. *Doc. basarabene*. şi comentariu, cu data: „1500. fără lună". la Bibl. Acad.. A 2000-XIV (M. Costăchescu. ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩. f. 1284—1287 (nr. 442).

ALTE EDIŢII: Boga. *Doc. din sec. XV*. p. 93—94 (nr. 4) (copie. din 1820 decembrie 8, după trad. (copie?) din 1813 mai 27. cind orig. era „foarte rupt şi putred". de „căpi(tan) Gavril Cosovschii biv tălmaciu de divan Moldaviei". cu data: „7008 ⟨1500⟩. lipsă luna. ziua 20"): idem, *Doc. basarabene*. IV. p. 15—16 (nr. XV) (aceeaşi copie) : M. Costăchescu. *Doc. mold. Ştefan*, p. 238—239 (nr. 77) (aceeaşi copie, de la Arh. St. Chişinău): Em. Gane. *Procesul răzăşilor din Cobîlca*. p. 759 (rez.. după trad.. intr-o hotarnică de după 1821 mai 21. cu data: 7008 ⟨1500⟩); *D.I.R.*. A. II. p. 305 (nr. 285) (copie. după M. Costăchescu).

---

[1] Parantezele lui A. Sava.

[2] A. Sava a citit numai partea finală a numelui sub forma. ... отъ.

[3] La A. Sava: оан (!).

[4] Editorul a reprodus aici cuvintul исписалѣ. cu înţelesul de „ros. tocit". scris de copist pentru a marca textul deteriorat din original.

[5] În textul editat de A. Sava: и.

[6] În loc de Покшескѫ (Pocşescul) (cf. M. Costăchescu. *Doc. mold. Ştefan*. p. 238: v. şi mai jos.).

[7] În cifre arabe in copie (nota lui A. Sava). dar greşit. aici. in loc de: 220 (cf. trad. editorului. p. 8. şi copia rom. din 1820 decembrie 8 (*v.* EDIŢII).

[8] Omis.

[9] Greşit. in loc de: сѫдѣ нашемѣ.

[10] Greşit. in loc de: рѣчѣнаѣ.

[11] În textul editat se repetă observaţia copistului prin cuvintul исписалѣ. adică: „ros. tocit".

[12] În textul editat. cuvintele дно и обнде. care nu au nici un înţeles.

[13] În textul editat: и дѣлѣ (emendarea ne aparţine). Pentru hotarnica acestui loc. cf. şi Boga. *Doc. basarabene*. V. p. 7—8 (nr. V).

[14] În textul editat. greşit: 3.

[15] Aşa in textul editat.

[16] În textul editat. cuvintele: а что опасѣюна.

[17] Se repetă cuvintul исписалѣ „ros. tocit".

[18] În textul editat. greşit: рѣтѣ.

[19] În textul editat: ⟨...⟩.

[20] În loc de: Цѣфѣлѫ (Ştefu).

[21] În textul editat. o paranteză care marchează sfîrşitul unei intregiri al cărei inceput nu este indicat.

[22] În cifre arabe in copie (nota lui A. Sava).

[23] În loc de: мѣсѧца.

[24] Deoarece copia era atit de defectuoasă. este greu de spus dacă această cifră inseamnă luna a patra (aprilie) sau litera slavă а din дек(емврїа) a fost luată de copist ca cifră ($\widetilde{\text{а}} = 4$).

[25] Din numeroasele erori de ortografie de la intregirile lui A. Sava au fost corectate in note numai acelea care impietau asupra traducerii textului.

www.dacoromanica.ro

. . .Ispisoc sîrbesc de la domnul Ştefan voievod din veleatu 7008 ⟨1500⟩ februarie 8 . . . întăritură Bratului şi surorei sale, Bolcăi, şi Stanciului şi fratelui lor, Manea, pe jumătate de sat din Sîrbi, pe Milcov, unde este vadul cel vechiu, parte din sus, însă în trei părţi, dîndu-să acea jumătate de sat două părţi să fie a Bratului şi a surorii sale, Bolcăi, iar a treia parte să fie a Stanciului şi a frăţînă-său Manea.

După Caian, *Istoricul or. Focşani*, Anexe, p. 10. Rez. după o cpoie într-o hotărîre a Divanului domnesc din 1803 august 20. Acelaşi text şi la p. 5 a părţii istorice.

252 1500 (7008) februarie 10, Suceava.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) оузрит(ъ) или его чтоучи ѕслышит(ъ), оже прїидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими боіаре, наши слугы Мцюл(ъ) Долха и брат(ъ) его, Кланкоул(ъ), по своен доброн волн, никымь непонѫженн, а ни принословани, и продали свою правѫю отинин и выкѫпленїе, едно село на Серетѣ, на нмѣ Пелетючеци Нижнїи, що былн коупилн они, тое село, от(ъ) Косте и от(ъ) сестрах(ъ) Костинних(ъ): Настѣ, и Каска и Гинда, с(ы)нове Йндренкови, оуѫкове Илїаша чашника; та продали тое село г(о)с(по)д(ст)воу мы за с̃ злат(ъ) татарскых(ъ).

И г(о)с(по)д(ст)во мы заплатил(ъ) оусн тотн с̃ злат татарскых(ъ) оу роукы Мцюлѫ Долхы и братоу его, Кланкоуловн, прѣд(ъ) нашими боіаре.

Пак(ъ) они привилїе коупежное що имали на тое село, т<ое дали оу>[1] нашн роукы, прад(ъ) нашими ж(е) боіаре.

И потокмивше и заплативше г(о)с(по)д(ст)во мы оусе, г(о)с(по)д(ст)во мы оузех(ъ) тое село, що на Серетѣ, на нмѣ Пелетючеци Нижнїи да соут(ъ) г(о)с(по)д(ст)воу мы оу<рикъ>[1] . . . .[1] вьи(ъ) и съ въсем(ь) доходѫмь и дѣтем(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, и оуиѫчатѫм(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, и прѣкиѫчатом(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мы, и въсемоу родоу г(о)с(по)д(ст)ва мы, непорѫшено николн, на вѣкы.

Й хотарь томѫ выше писанномѫ селѫ да ест(ъ) по старомѫ хотароу от(ъ) оусих(ъ) сторон(ъ), по коуда из вѣка ожнвали.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)дства, вниге писаннаго, мы, Стефана воеводы, и вѣра прѣкъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводы, и вѣра нашнх(ъ) боіарь: вѣра пана Доума, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Доума Броудоура, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабове Хотинскын, вѣра пана Єремїа и пана Драгоша паркалабове Немецкїи, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лоука Арбѫре портарь Сочавского, вѣра пана Клънъоу спатарь, вѣра пана Исака внстїарника, вѣра пана Могыла чашника, вѣра пана Фроунтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѣх(ъ) боіар(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), и великых(ъ) и малнх(ъ).

Й на болшоую крѣпкост(ь) и потвръжденїе въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлови логофетѫ, завѣснти нашѫ печать к семѫ листѫ нашемоу.

Тоадерь писа, оу Сочавѣ, в(ъ) лѣто ѯзѯ, м(ѣ)с(ѧ)ца ф(е)в(рѫарїѧ) ї[2].

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre Iaţiul Dolha şi fratele lui, Vlaicul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut dreapta lor ocină şi cumpărătură, un sat pe Siret, anume Peletiuceştii de Jos, pe care îl cumpăraseră ei, acel sat, de la Coste şi de la surorile lui Costea: Nastea, şi Vasca şi Ghinda, fiii lui Andreico, nepoţii lui Iliaş ceaşnic; şi au vîndut acel sat domniei mele, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi domnia mea am plătit toţi acei 200 de zloţi tătăreşti în mîinile lui Iaţiul Dolha şi ale fratelui său, Vlaicul, înaintea boierilor noştri.

Iar privilegiul de cumpărătură ce îl aveau ei pe acel sat de asemenea l-au ⟨dat în⟩[1] mîinile noastre, înaintea boierilor noştri.

Şi tocmindu-se şi plătind domnia mea totul, domnia mea am luat acel sat ce este pe Siret, anume Peletiuceştii de Jos, să fie domniei mele u⟨ric⟩[1] şi . . . [1] cu tot venitul, şi copiilor domniei mele, şi nepoţilor domnei mele şi strănepoţilor domniei mele şi întregului neam al domniei mele, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 7008 ⟨1500⟩, luna februarie 10[2]

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Peletuci, vol(osti) Neamţu.

⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩: Ştefan v(oie)v(o)d, din leat 7008 ⟨1500⟩ fev(ruarie) 10. Peletiuceştii de Gios.

Arh. St. Bucureşti, Colecţia Nicolaiasa, I/1. Orig., perg. (20 × 41 cm.), pecete atîrnată, pierdută (partea inferioară a perg. a fost tăiată spre a se lua pecetea). O trad., din 1805 iulie 14, de Pavel Debrici, ibidem, I/2.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/129.

EDIŢII: D. P. Bogdan, *Patru acte*, p. 260—262 (nr. 4) (text slav, trad. şi facs.); *Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 52 (nr. 68) (rez. după orig.) şi p. 53 (facs.).

[1] Rupt.

[2] Luna şi ziua sînt puţin şterse.

www.dacoromanica.ro

14 martie 7040[1].

Ştefan vodă către „Costi pîrcălab Sorocii şi frati-său Tedor şi Giurja Păcurarul, feciorii Maricăi, fetii lui Mihail Peritschii[2], sora lui Costin, şi a lui Toader şi a Isaii, care au slujit noao cu dreptate şi cu credinţă"; li dă satul ⟨pe⟩[3] „Perischiu, anume Todereşti, unde au fost casa unchiului lor" şi alte sate pe acolo.

Marturi: fiul Bogdan şi boierii.

„S-au tălmăcit de Evloghie dascal, l(ea)t 7270 ⟨1762⟩ august 2 d(eni)".

După Iorga, *St. şi doc.*, V, p. 211—212 (nr. 4). Rez. al editorului, după trad. din 1762 (7270) august 2, cu data: „14 mart 7040 (1532)".

O copie a aceluiaşi rez., cu comentariu şi cu data de an restabilită: 1500, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1263 (nr. 434).

Data de an este greşită, 7040 ⟨1532⟩ reprezentînd o lectură grăbită a traducătorului sau a editorului (în loc de 7008 ⟨1500⟩, prin confundarea lui ѯ (8) cu ѫ (40), fapt sugerat, de altminteri, chiar de textul actului, în care sînt menţionaţi „Ştefan Vodă" (şi nu Petru vodă, care domnea în 1532) şi Bogdan, fiul lui Ştefan cel Mare, precum şi Coste pîrcălab de Soroca[4].

[1] V. datarea.

[2] Peritschii = de la Pereschiv.

[3] Omis în textul editat.

[4] Coste pîrcălab de Soroca este menţionat în documentele externe din 1499 (7007) iulie 12 (J. Bogdan, *Album*, pl. 72; idem, *Doc. Ştefan*, II, p. 425: Костѧ паркалаб, Горщкїи, p. 435: Coste pîrcălab de Soroca, şi p. 441: Constantinus alias Coztha porcolab Sorociensis), şi din 1499 (7007) septembrie 14 (I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 444 ⟨Кост⟩є старостѧ ⟨Г⟩ороцкїи şi p. 446 (trad.) (v. şi Bibl. Acad. VI/49; cf. şi ibidem, A 2000-XIV, f. 1263).

254 1500 (7008) martie 17, Iaşi.

† Мⷭ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), не сим(ѣ) нашим(ѣ) листом(ѣ), въсѣм(ъ) ктом на нь взрыт(ъ) или чтоучи его вслышит(ъ), иже дали и потвърдили есмы нашемоу с(вм)томоу монастироу от(ъ) Нѣмца, надежѣ есть храм(ъ) Бъзнес(е)нїа Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего, Їс(ус) Х(рист)а, и где есть їегоумень молебникъ нашь, кїр(ъ) пип(ъ) Θеоктисть, даниѣ и потвърженїм дѣда нашего, Ѧлеѯандра воеводы, едно изеро, на Днистрѣ, на нмѣ Захорна, и съ грълою що вападеть в Днистрь и съ паснкою що есть их(ъ) же.

Пакь, оу том(ъ), вчинили есмы къ зад(в)шїе с(вм)топочивших(ъ) предков(ъ) дѣдов(ъ) и родителеи наших(ъ), и за наше здравїе и сп(а)сенїе, и за здравїе и сп(а)сенїе г(о)сп(о)жди нашеи, Мⷭ(а)рїи, и за здравїе и сп(а)сенїе дѣтеи наших(ъ) ико да вткръднм(ъ) и вкрѣпим(ъ) наш(ѣ) с(вм)тыи монастыр(ь) от(ъ) Немца и дали и приложили есмы от нас томоуж(е) выше писанномоу нашемоу с(вм)т(о)мв монастирв от(ъ) Немца болото Крнвам и изеро на нмѣ под(ъ) Дзбровка и съ грълою, на нмѣ Кышчина, що есть не верха от(ъ) под(ъ) конець писка, от(ъ) где выходить грѣла из Днистра и течет(ъ) долв до изерв Дзбровка, и от(ъ) Дзбрювка до где вападаеть оу изер(ь), в Захорна. Тое въсе выше писанное да есть томоу нашемв с(вм)томв монастирв от(ъ) Нѣмца и от(ъ) нас(ъ) оуриькъ и съ въсемь доходомь, непорвшенно николи, на вѣкы вѣчним.

Ѩ на то есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводы, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводы,

www.dacoromanica.ro

и вѣра нашнχ(ъ) боꙗрь: вѣра пана Доумы, вѣра пана Ѣѡлдвра дворника, вѣра пана Щефѧла, вѣра пана Дѧма Брѧдвра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалавове Хотинскын, вѣра пана Єремїѧ и пана Драгоша паркалавове Немецкын, вѣра пана Шандра паркалава Новоградского, вѣра пана Лѧка Ѩрвѧре портарѣ Соучавского, вѣра пана Клънъѕ спатарѣ, вѣра пана Исака выстѣрника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Їѡна Фрѧнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѧχ(ъ) боꙗр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскыχ(ъ), и великыχ(ъ) и малнχ(ъ).

Ѩ по нашемь животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) или wт(ъ) нашего родѣ или пакь боуд(ь) кого Ѣ(ог)ъ извереть(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) выти нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) бы не порѧшил(ъ) нашего даанїѧ ц потвърженїѧ, али бы оутвърдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ) томѣ нашемѣ с(вѧ)томѣ монастирѣ wт(ъ) Немца. Пак(ъ), кто сѣ покѧсит(ъ) порѧшити того выше писаннаго нашего даанїѧ и потвърженїѧ, таковїи да есть проклят(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Ѣ(ог)а и С(пас)а нашего, Їс(ѵ)с(ѵ) Х(рист)а, и wт(ъ) прѣч(н)стыѧ его Ѣ(о)гом(а)тере, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) четырн ев(а)ггелиста, и wт(ъ) ѣ҃ї с(вѧ)тыχ(ъ) врѣховныχ(ъ) ап(о)ст(о)ль и прочїихχ(ъ), и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) тн҃ї wт(є)ць, иже въ Никеи, и wт(ъ) въсѧχ(ъ) сватыχ(ъ) иже wт(ъ) вѣка Ѣ(ог)оу ѕгодившнχ(ъ), и да естъ подобень Їѕдѣ и проклѣтомѣ Ѩрїи, и да нмат(ъ) ѕчастїе и съ wнѣми їоудене еже възъпнша на Г(оспод)а Х(рист)а: кръв(ь) его на нихχ(ъ) и на чедѧχ(ъ) нχ(ъ), еже есть и бъдет(ъ) въ вѣки.

Ѩ на бwлшоую крѣпwсть и потвърженїе томоу въсемоу выше писанномѣ, велѣли есмы нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъоутѕлови логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семоу нашемѣ листоу.

Матеи писал(ъ), въ Ѩсwχ(ъ), в(ъ) л(ѣ)тw ѯ҃ѳ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца марта, ѯ҃ї д(є)нь.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Монастирѣ wт(ъ) Немца, на wзера над(ъ) Нистрѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am dat şi am întărit sfintei noastre mănăstiri de la Neamţ, unde este hramul Înălţării Domnului Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Theoctist, dania şi întărirea bunicului nostru, Alexandru voievod, un iezer, pe Nistru, anume Zahorna, şi cu gîrla ce cade în Nistru şi cu prisaca ce este a lor.

De asemenea, după aceasta, am făcut pentru pomenirea sfîntrăposaţilor noştri înaintaşi părinţi şi a copiilor noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Neamţ şi am dat şi am dăruit de la noi tot acestei sfinte mănăstiri a noastre mai sus scrise de la Neamţ balta Strîmba şi iezerul, anume sub Dubrovca, şi cu gîrla, anume a lui Chişcă, care este din obîrşie, de sub capul Piscului, de unde iese gîrla din Nistru şi curge la vale pînă la iezerul Dubrovca, şi din Dubrovca pînă unde cade în iezer, în Zahorna. Acestea toate mai sus scrise să fie acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Neamţ şi de la noi uric cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru

www.dacoromanica.ro

pîrcălab de Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuternicească acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Neamț.

De asemenea, cine ar cuteza să clintească această mai sus scrisă danie și întărire a noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, și de preacurata maică a lui Dumnezeu, și de patru sfinți evangheliști, și de 12 sfinți apostoli de frunte și de ceilalți, și de 318 sfinți părinți, cei de la Nicheia, și de toți sfinții care din veac au plăcut lui Dumnezeu, și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie, și să aibă parte și cu acei iudei care au strigat asupra Domnului Hristos: sîngele lui asupra lor și asupra copiilor lor, ceea ce este și va fi în veci.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Iași, în anul 7008 ⟨1500⟩, luna martie, 17 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Mănăstirii de la Neamț, pe iezerul de pe Nistru.

⟨Altă însemnare, din sec. XVIII⟩: Stefan v(oie)vod, din leat 7008 ⟨1500⟩ mart(ie) 17, întăritură pe un iazer la Nistru, anume Zahorna și cu gîrla și prisaca, și danie pe balta Crivaia și iazerul supt Dubrovca și cu gîrlele ce să numescu Chișcina.

Bibl. Acad., MDCXLV/16. Orig., perg. (36,5 × 50 cm.), pecete atîrnată (șnur de mătase vișinie), pierdută. O trad. rom., adeverită la 1812 martie 28 de Veniamin mitropolitul Moldovei și de Ioan arhimandrit și stareț al m-rilor Neamț și Secul, ibidem, nr. 17, și o trad. rusă, din 1835, ibidem, nr. 18.

O copie de pe trad. din 1812 martie 28, din 1814 septembrie 10, adeverită de Silvestru arhimandrit și stareț al m-rilor Neamț și Secul și de Departamentul pricinilor străine la 1815 septembrie 16, la Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 34, și o copie slavă modernă, la Bibl. de Stat a U.R.R.S.S. „V. I. Lenin"-Moscova, Secția manuscrise, ms. nr. 1733 (intre filele nenumerotate din anexele manuscrisului).

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol"-Iași, Fotografii, III/130.

O copie slavă, trad. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1264—1266 (nr. 435).

EDIȚII: Narcis Crețulescu, *Doc. m-rii Neamț*, p. 346—348 (trad., după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 169—172 (nr. LXXXVI) (copia slavă modernă din ms. nr. 1733—Moscova, și copia rom. din 1814 septembrie 10); Iorga, *Lucruri nouă*, p. 94—95 (extras dintr-o trad. veche); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ștefan*, p. 230—233 (nr. 74) (text slav, după orig., și trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 306—307 (nr. 286) (trad., după orig.).

255 1500 (7008) ⟨martie 22⟩, Iași.

Suret de pe ispisocul lui Stefan vod(ă), din v(ă)let 7008 ⟨1500⟩ ⟨martie 22⟩ [1].

† Cu mila lui Dumn(e)zeu, noi, Stefan v(oie)vod, d(o)mnu Țării Moldovii. Facem știré, cu aceast(ă) cartea noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau cetind vor auzi, adec(ă) au venit, înnaintea noastră și înnaintea a tuturor

www.dacoromanica.ro

boerilor noştri a Moldovii, Sora, fata Mușii, nepoata Stanciului comis, după a ii bunăvoia, de nimeni silită, nici asuprit(ă), ş-au vîndut a sa driaptă ocină dintr-a ei drept uric, un sat, anum(e) Dobreni, pe Lăpuşna. Acéia o au vîndut slugilor noastré Danciului Ştiucariu şi nepoţilor lui, Onţii Gocianului şi fratelui său Trif, ficiorilor Mărinii, drept o sută de zloţ(i) tătărăşti.

Şi sculîndu-să slugilé noastré, Danciul Ştiucariul şi nepoţii lui, Onţa Gocianul şi frate-său Trif, ş-au plătit toţ(i) acei bani, 100 zloţ(i) tătărăşti, în mînulé Sorii, fétii Mușii, înnaintea noastră şi înnaintea a tuturor boerilor noştri a Moldovei.

Deci, noi, văzind a lor bună învoial(ă) şi tocmal(ă), aşijderea şi deplin(ă) plat(ă), şi noi, aşijderea, am dat şi am întărit slugilor noastré, Danciului Ştiucariul şi nepoţilor lui, Onţii Gocianul şi fratelui său, Trif, acel mai sus numit sat, ce este pe Lăpuşna, anum(e) Dobrenii, ca să fiie lor şi de la noi uric, cu tot venitul.

Şi să fiie lor acel sat în doao, giumătate dintr-acel mai sus numit sat, anum(e) Dobrenii, slugii noastré, Danciului Ştiucariu, şi céialaltă giumătat(e) dé sat din Dobreni ca să fiie nepoţilor lui, Gocianului şi fratelui său Trif, şi copiilor lor, şi nepoţilor, şi strănepoţilor şi a tot niamul lor, cini s-ar alegi mai de aproapi, neclătit niciodănăoară, în veci.

Iar hotarul acelui mai sus numit sat ca să-i fie lui din toat(e) părţilé după hotarul cel vechiu, pe undé din vec au înblat.

Şi spré aceasta, crédinţa domnii meli de mai sus scris, Io Stefan v(oie)-vod, şi crédinţa a preiubit fiiului domnii meli, Bogdan voevod, şi crédinţa tuturor boerilor noştri: crédinţa dum(i)sali Duma şi crédinţa dum(i)sali Boldor dvornic, crédinţa dum(isali) Ştefula [2], crédinţa dum(isali) Duma Brudur, crédinţa dum(isali) Toader, crédinţa dum(isali) Negrij [3] pîrcălabii Hotinului, crédinţa dum(isali) Ieremii şi dum(isali) Dragoş pîr(călabii) ot Niamţu, crédinţa dumisali Şandra [4] pîr(călab) ot Cetate Noao, crédinţa dum(isali) Lucăi Arburé portar ot Suceav(a), crédinţa dum(isali) Cleneu [5] spat(ar), crédinţa dum(isali) Isac vist(ier), crédinţa dum(isali) Mitran [6] păh(arnic), crédinţa dum(isali) Bantăş [7] stol(nic), crédinţa dum(isali) Petrica comi(s) şi crédinţa a tuturor boerilor Moldovii, a mici şi mari.

Iar după viaţa noastră, ciné va fi d(o)mnu pămîntului nostru, din feciorii noştri sau din niamul nostru sau pe cini va alegi D(u)mnezău ca să fiie d(o)mnu pămîntului nostru Moldovii, acela să nu strîcé daniia şi întărirea noastră, ce să le mai întăriasc(ă), pentru caré am dat şi am întărit lor, pentru că ei ş-au cumpărat cu a lor drepţi bani.

Iar pentru mai maré credinţa şi întărirea acélui mai sus numit sat [8], am poruncit crédinciosului boeriului nostru, Tăutului log(o)f(ă)t, ca să scriie şi să spînzuré pecéte cătră aceast(ă) cartea noastră.

Au scris Matei, în Iaş(i).

Arh. St. Bucureşti, Episcopia Huşi, LV/1. Trad. de la sfîrşitul sec. XVIII.

Altă trad., de la începutul sec. XIX, incompletă şi cu datele de lună şi de zi: martie 22 (pe verso, din a doua jumătate a sec. XIX: mai 22), şi două copii, din aceeaşi vreme, după trad. din 1765 februarie 10 de Evloghie dascăl, ambele cu datele de lună şi de zi: mai 22, ibidem; altă copie, de ⟨I. Antonovici⟩, după trad. de la sfîrşitul sec. XVIII, cu data de lună şi de zi: ⟨martie 22⟩, la Bibl. Acad., DCCI/72.

O copie după aceeaşi trad. şi comentariu (cu data de lună: martie), la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1271—1272.

EDIŢII Aricescu, *Rev. ist.*, II, p. 75 (nr. 2030) (rez. cu data de lună şi de zi mai 22); Antonovici, *Opis Huşi*, p. 70 (moşia Dobreni, nr. 4) (rez. după două copii cu data de lună şi de zi mai 22); Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 166—167 (nr. 108) (rez. dezvoltat, cu data de lună şi

www.dacoromanica.ro

de zi: martie 22, după *Ms. Surete*, XVI, 562, după o copie de pe trad., din 1875 februarie 1 (!) de Evloghie dascăl, dintr-o carte de judecată din 1818 martie 18); I. Bogdan, *Doc. Ştefan II*, p. 179—180 (nr. XC) (aceeaşi trad., cu data de lună ⟨martie⟩); *D.I.R.*, A, II, p. 303—304 (nr. 285) (aceeaşi trad., fără lună şi zi).

---

[1] Luna şi ziua lipsesc, partea de sus, din dreapta, a hîrtiei fiind tăiată; data completă şi corectă, în trad. de la începutul sec. XIX (v. descrierea arheografică; cf. şi EDIŢII); această dată corespunde perioadei în care domnul se afla la Iaşi (v. doc. următor).

[2] Nume lăsat de traducător în forma genitivală slavă; în românește „Ștefui".

[3] Greşit, pentru: „Negrilă".

[4] Nume lăsat de traducător în forma genitivală slavă; în românește: „Şandru".

[5] În loc de: „Clănău".

[6] Greşit, pentru: „Moghilă".

[7] Greşit, pentru: „Fruntes".

[8] Traducere greşită. Corect: „Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise...".

256 1500 (7008) martie 22, Iaşi.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, господарь Земли Молдавскон. Знаменито чинимь, нс(ъ) симь листомь нашимь, въсѣмь кто на немь оузрить или чтоучи его ѕслышить, оже пріиндоша, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) оусимн нашимн молдавскымн боіаре, м(о)левникь нашь, кїр попь Григорїе їеґоумень и архимандрить Бистрнчъскаго монастира, и съ въсѣмн іаже wт(ъ) Х(рн)стѣ братїамн, по нх(ъ) доброн волн, никимь непоноужени, а нн прнсловани, и нзмѣнили съ г(о)с(по)д(ст)во мы правѕю монастирскоую wтнинѕ, wт(ъ) праваго монастирскаго оурнка и нс привилїахъ цо имаеть тоть с(вм)тын монастир(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Алеѯандра воеводї, и дали г(о)с(по)д(ст)воу мы петь сель: едно на Краковѣ, на нмѣ Каоучелецн, где былн жоудеве Мнханль и Дїеннль, междѕ Грїелець и междѕ Лоупшею, дроугое на Серетѣ, на нмѣ Гыдинцн, где быль дворь Негрнинь, трн на Бистрнцн, выше Бакова: село Бирапно и село Влъксапово и село Манѕнлецн.

И г(о)с(по)д(ст)во мы видѣвши нх(ъ) волю, мы, по нх(ъ) волн оучинили есмн и дали смо томоу нашемоу с(вм)томоу монастирѕ Бистрнчъскомоу нзмѣноу за тотн выше писаннїи села нашн правїи и пнтомыи чътирн села на Бистрнцн ж(е): едно село Слоуганн, дроугое село Кнкошецн, третее село Калїенецн, чътвръто село Лацкани цо протнвь Калїенець под(ъ) доувровою. Тое выше писанное чътирн села, цо дали смо нмь нзмѣноу, да соуть томоу с(вм)томоу нашемоу монастироу Бистрнчъскомоу wт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ вѣсемь доходомь, непороушенно николн, на вѣкы.

И хотарь нмь по старомѕ хотарѕ, wт(ъ) оуснх ъ сторонь, по коуда нз вѣка ожнвали.

И на то есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводы, и вѣра парѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводы, и вѣра нашнх(ъ) боіарь: вѣра пана Дѕмы, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Шефоула, вѣра пана Дѕмы Броудѕра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабове Хотинскын, вѣра пана Еремїа и пана Драгоша паркалабове Немецкін, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Лоука Ирбоуре портарь Сочавского, вѣра пана Клънъоу спатарь, вѣра пана Исака внстїарника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фроунтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѣх(ъ) боіарь нашнх ъ молдавскых ъ, и велнкых(ъ) и малнх ъ.

И по нашем(ь) животѣ, кто бѕдеть г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) или wт(ъ) нашего родоу или пакь боуд(ь) кого Б(ог)ъ ізбереть г(о)сп(о)д(а)ремь бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) ны не порѕшнль нашего

www.dacoromanica.ro

дднїа, длн бы ѕтвръдниль и оукѣпиль, зднѕже есмн нм(ъ) длн нзмѣнѕ за нх(ъ) же правїн wтнннн.

Я на болшѣю крѣпост(ь) и потвръ<жден>[1]їе въсемѕ выше писанномоу, велѣлн есмн нашемоу вѣрномоу панѕ, Тъоутѕлови логофетоу, завѣснти нашоу печать <к семоу листоу нашемоу.

Писал Мътен>[2] оу Їисѡх(ъ), в(ъ) л(ѣ)то хз̃н, м(ѣ)с(а)ца м(а)рт(а) к̃в.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, rugătorul nostru, chir popa Grigorie, ieşgumenul şi arhimandritul de la mănăstirea Bistriţa, şi cu toţi fraţii cei întru Hristos, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au schimbat cu domnia mea dreapta ocină a mănăstirii, din uricul drept al mănăstirii şi din privilegiile pe care le are acea sfîntă mănăstire de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, şi au dat domniei mele cinci sate: unul pe Cracău, anume Caucelești, unde au fost juzi Mihail şi Dieniş, între Grieleşti şi între Lupşa, altul pe Siret, anume Gîdinţi, unde a fost curtea lui Negrea, trei pe Bistriţa, mai sus de Bacău: satul lui Birai, şi satul lui Vlăcsan şi satul Manuileşti.

Şi domnia mea văzînd voia lor, noi, după voia lor, am făcut şi am dat acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Bistriţa schimb pentru acele sate scrise mai sus satele noastre drepte şi proprii, patru sate tot pe Bistriţa: un sat Slugani, al doilea sat Chicoşeşti, al treilea sat, Călieneşti, al patrulea sat, Lăţcani, care este în faţa Călieneştilor, sub dumbravă. Toate acele mai sus scrise patru sate, pe care le-am dat lor schimb, să fie acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Bistriţa de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul lor <să fie> după vechiul hotar, din toate părţile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania noastră, ci să o întărească şi să o împuternicească, pentru că le-am dat în schimb pentru dreptele lor ocini.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să atîrne pecetea noastră <la această carte a noastră.

A scris Matei>[2] la Iaşi, în anul 7008 <1500>, luna martie 22.

<Pe verso, însemnare din sec. XIX>: Lăscani, Slugani, Calieneşti, Chicoşeşti.

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Bucureşti, M-rea Tazlău, VIII/3. Orig., perg. (36 × 50 cm.), pecete atîrnată. pierdută (ruptă împreună cu o pătrime din perg. din partea dreaptă de jos). Cu o copie slavă recentă.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/131.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1267—1270 (nr. 436).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 172—174 (nr. LXXXVII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 307—308 (nr. 287) (trad., după orig.).

---

[1] Rupt.

[2] Rupt; numele diaculuі întregit după doc. nr. 254.

257 1500 (7008) martie 25, Iaşi.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) снмь(ь) листwмь(ь) нашимъ(ь), въсѣмъ(ъ) ктw на н(ь) оузрит(ъ) или чтоучи его ѕслышит(ъ), wже прїидоша прѫд(ъ) намн и прѫд(ъ) оусимн нашимн мwлдавскимн боіаре, великимн и малимн, слоуга наш(ь) Снма Бенѧ и сестра его, Моуша, и братанич(ь) нх(ъ), Боуда, и племенникове нх(ъ), Йврам и племенница его, Стана, оуси оунѕкове Креца wт(ъ) Йлана, по нх(ъ) доброн волн, нникимъ(ь) непонѕженн, а нн прнсловани, и продали свою правѕю wтнинюу, wт(ъ) нх(ъ) правого оурнка, wт(ъ) оурнка дѫда нх(ъ) Креца, едно село на Йланѣ, на нмѧ Ботецнн; та продали тое село слоугам(ъ) нашнм(ъ) Снмн и братѕ его Ѡнпки, с(ы)нwм(ъ) Ботнпимь, за ѳ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И оуставшн нашн слоугн, Снма а брат(ъ) его, Ѡнпка, та заплатнли оуси тотн выше писаннїн пинѣзи, ѳ злат(ъ) татарскнх(ъ), оу рѕки слѕѣ нашемѕ Снмн Бенѣ и сестрн его, Моуши, и братаннчю нх(ъ), Боудн, и племеннкомь нх(ъ), Йврамѕ, и племенницн нх(ъ), Станн, оуноукwм(ъ) Креца, прѫд(ъ) намн и прѫд(ъ) нашнмн боіарн.

Ино мы, видѣвши нх(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полнѕю заплатоу, а мы, такwждере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръднли слѕгам(ъ) нашнм(ъ) Снмнн и братѕ его, Ѡнпки, тое прѫд(ь) реченое село, на нмѧ Ботецн, цо на Йланѧ, како да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) и съ въсем(ь) доχwдwм(ь), нм(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оуноучатомь нх(ъ), и прѣоунѕчатомь нх(ъ), и працѕрѣтwм(ъ) нх(ъ) и въсемѕ родѕ нх(ъ), кто сѧ нм(ъ) изберетъ нанблнжнїн, непорѕшенно нниколнже, на вѣкы.

И хотар(ъ) томоу выше писанномѕ селѕ, на нмѣ Ботецнмь, цо на Йланѧ, да ест(ъ) wт(ъ) оусн(ъ) сторwн(ъ) по старомоу хотарѕ, по кѕда нз вѣка wжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Бwгдана воеводн, и вѣра боіар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѕмн паркалаба, вѣра пана Бwлдора дворннка, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Дѕмн Брѕдѕра, вѣра пана Тодера и пана Негрнла паркалабwв(е) Хотннскнх(ъ), вѣра пана Ѳремїѧ и пана Драгоша паркалабwв(е) Немецкнх(ъ), вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лоука Йрбоуре пwртарѧ Сѣчавского, вѣра пана Клънъѕ спатарѧ, вѣра пана Исака внстарннка, вѣра пана Мохнли чашннка, вѣра пана Фроунтеша столннка, вѣра пана Петрнка комнса и вѣра въсѧх(ъ) боіар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), великнх(ъ) и малнх(ъ).

И по нашемь животѧ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего рода нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ъ изберетъ г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тwт(ъ) бы нм(ъ) не порѕшнл(ъ)

www.dacoromanica.ro

нашего даанїѧ и потвръжденїѧ, але бы нм(ъ) оутвръднл(ъ) и оукрѣпил(ъ), занѣже есмы нм(ъ) дали и потвръдили за нх(ъ) правоую слѣжбоу и за що инн кѣпили собн за свон правїн пинязи.

И на бывшоую крѣпость и потвръжденїе томоу въсемѣ выше писанномоу, велѣли есмы нашемѣ вѣрномоу панѣ, Тъоутѣлови логофетоу, писати и нашѣ печат(ь) завѣсити к семѣ листоу нашемоу.

Писа Iwн(ъ) Поповичь(ь), в Йсwх(ъ), в(ъ) л(ѣ)тw хѯи, м(ѣ)с(а)ца мартїа кѳ д(є)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici, sluga noastră Sima Benea şi sora lui, Muşa, şi nepotul lor de frate, Buda, şi verii lor, Avram şi vara lui, Stana, toţi nepoţi ai lui Creţu de la Ialan, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, din uricul bunicului lor, Creţu, un sat pe Ialan, anume Boteşti; şi au vîndut acest sat slugilor noastre, Sima şi fratelui său, Onica, fiii lui Botea, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Sima şi fratele lui, Onica, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 70 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre, Sima Benea, şi ale surorii lui, Muşa, şi ale nepotului lor de frate, Buda, şi ale vărului lor, Avram, şi ale verei lor Stana, nepoţii lui Creţu, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Sima şi fratelui său, Onica, acest sat mai înainte spus, anume Boteşti, pe Ialan, ca să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris, anume al Boteştilor, ce este pe Ialan, să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru dreapta lor slujbă şi pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion al lui Popa, la Iaşi, în anul 7008 ⟨1500⟩, luna martie, 25 zile.

www.dacoromanica.ro

Bibl. Acad., Peceți, nr. 80. Orig., perg. (27 × 37 cm.), pecete atîrnată (șnur de mătase cărămizie), stricată parțial la margine, cu legenda: † Печать Іw Стефань воєвw<да, гwсподар> Земли Мwлдавскоѥ.

O trad. din 1780 februarie 6, de Gheorghe Evloghi dascăl, ibidem, CDLXIII/70.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol"- Iași, Fotografii, III/132.

O copie slavă, trad. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1273—1275 (nr. 438).

EDIȚII: Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 433—438 (nr. 85) (text slav, după o copie de Melchisedek, și trad. aceluiași); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 174—176 (nr. LXXXVIII) (text slav, cu corectarea greșelilor din ediția precedentă); *D.I.R.*, A, II, p. 308—309 (nr. 288) (trad., după orig.).

258 1500 (7008) martie 30.

Suret de pre uricul lui Ștefan vod(ă), din v(ă)leat 7008 ⟨1500⟩, mart(ie) 30.

† Precum am dat și am întărit sfintei monastirei noastre dé la Pobrata, unde iaste hramul sf(î)ntului ierarhŭ și de minuni făcătoriu Neculai și unde iaste igumen rugătoriul nostru popa Vasilie, danie și întăritura moșului [1] nostru, lui Alexandru vod(ă), ce-au dat el acei sf(i)ntei mănăstiri a noastre, 2 sate pe apa Prutului, un sat, anumia Verejanii, unde au fostŭ Dan, iar altŭ sat, pre nume Ciulinești, ce s-au așăzat pre hotarul unde au fostŭ Manoil. Și incăș(i) dămŭ și întărimŭ acei sfinte mănăstiri a noastre dé la Pobrata așijdere danie moșului [1] nostru Alexandru vod(ă), 5 odăi tătărești, ce-au fostŭ luat moșul [2] nostru Alexandru vod(ă) acéle odăi tătărești dé la Tamîrtașovți dé la Șomuz, cu voia lui Șoldan Petru, și au dat sf(i)ntei mănăstirei noastre dé la Pobrata toate acéle mai sus scrise, ca să-i fie sf(i)ntei mănăstirei noastre Pobratei dé la noi uricŭ și cu tot venitul, nemutat niciodinioar(ă), în veci.

Iar hotarul acelor mai sus scrise 2 sate ce-s pre apa Prutului, pre numia Verejanii, unde au fostŭ Dan, iar altŭ sat pre nume Ciul(i)nești, ce-au descălecat pe hotarul unde au fostŭ Manoil, ca să fie începînd den Prut, pe din gios de Verejeni, unde au fostŭ Dan, den margine luncii, dentr-un stejar însemnat la altŭ stejar însemnat, de acole la o movilă săpată în țărmurile bălții lui Budin [3], deci dreptŭ preste balta lui Budin [3] la altă movilă săpată, ce iaste în gura văii, de acolo dreptŭ la capul cel de sus a réd⟨i⟩[4]ului, de acole curmeziș, la unghiul bălții, la o movilă săpat(ă), de acole dreptŭ peste șesŭ, la o movilă săpat(ă), ce iaste suptŭ dial, aproape de drumŭ, la gura văii, de acole pre vale dreptu la dial, decii dé la dial den vîrvul văii dreptŭ preste șes la movilă săpată, aproape de drum, de acolo tot pre drum în sus, iarăși la o movil(ă) săpată, lîngă drum; de acolo, întorcîndŭ spre mîna cea dreaptă, dreptŭ peste Vale lui Cucoară, la dial, la movil(ă) săpată, de acole pre altă vale în sus pe costișe, la o movil(ă) săpat(ă), de acolo în curmezișul văii și pre vale cea mică, la dial, la o movil(ă) săpat(ă). De acolo dreptŭ la o movil(ă) mare și de la ace movil(ă) la vîlce și peste baltă la șesul Prutului, la movilă săpată și de acolea preste cîmpu la o movil(ă) săpată aproape de drumul cel mare, unde au fostŭ stîlpul cel bătrîn și de acole dreptŭ la movilă și la un plopŭ mare, în țărmurile bălții Ciulinii, den gios de Brat; deci preste Ciulina și preste luncă în céia parte de Ciulina, la movilă săpat(ă), între doi stejari și de acolo dreptŭ la un stejar însemnat, de acole preste luncă dreptŭ la Prutŭ. Acéla iaste tot hotarul acelor mai sus scrise 2 sate.

Iară drese ce-au fost a moșului[1] nostru, Alixandru vod(ă), un dires pre acele mai sus scrise doao sate ce-s pre apa Prutului anumé satul Verejenii,

www.dacoromanica.ro

unde au fostŭ Dan, iar altŭ sat, anume Ciulineştii, ce-au descălecat pre hotarul unde au fostŭ Manoil, iar altŭ dires pre acéle mai sus scrise 5 odăi tătăreşti, acéle direse amîndoo s-au stricat, precum ştim şi noi şi boierii noştri.

Pentru acéia nime, niciodată, c-un fél de direse ca să n-aibă a pîrî şi a dezbate preste acesta al nostru dires pre acéle mai sus scrise 2 sate, nici înainte noastră, nici înainte altor domni, cine va fi după noi, niciodat(ă), în véci.

Spre acéia iaste crédinţa domniei noastre cei mai sus scris Ştefan voevod şi crédinţa preiubitului fiiu domniei noastre. Bogdan vod(ă), şi a tuturor boerilor noştri.

Efrem dascal.

Posleduit-am şi eu acestŭ suret, din cuvînt în cuvînt, şi am aflat foarte bine tălmăcit. Evloghie dascal.

Arh. St. Bucureşti. M-rea Pobrata. I/5. Trad. de dinainte de 1781 august 2.

O copie, avînd numai văleatul, de dinainte de 1827 aprilie 8. după altă trad.. ibidem, I/6; altă copie, adeverită de Iordachi vel logofăt la 1781 august 2, după trad. lui Efrem dascăl. la Bibl. Acad., CLXXXVI/13. O trad.. din sec. al XVIII-lea. a hotarnicii doc.. ibidem. CCVI/82: o trad. rezumativă a doc. şi. integrală, a hotarnicii. din 1844, la Arh. St. Iaşi. Anaforale. nr. 65. f. 39v.—40 r.(nr. 2).

O copie după trad. lui Efrem şi alta după copia din 1844, cu comentarii, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1279—1281 (nr. 440).

EDIŢII: I. Bogdan *Doc. Ştefan*, II. p. 176—178 (nr. LXXXIX) (trad. lui Efrem dascal); *D.I.R.*, A. II. p. 310—311 (nr. 290) (aceeaşi trad.).

---

[1] Adică: „bunicului".
[2] Adică: „bunicul".
[3] Cuvînt netradus; corect. în românește: „Buda".
[4] Omis.

259 1500 (7008) aprilie 5.

Suret di la preînălţatul domn Ştefan vodă.

Precum au venit, înaintea noastră şi înainte a noştri boieri, sluga noastră, Sima Bene ⟨şi sora lui, Muşa⟩[1], şi cu nepotu său. Bude, şi cu nemurile [2] lor, anumi Avram şi Stana, toţ(i) nepoţi lui ⟨Creţu⟩ [3] di Elan, di a lor bunăvoe, de nimine siliţi, nici asupriţi, ce di a lor bunăvoe au vîndut a sa dreptă parti ⟨de⟩ [4] ocină, dintr-al său drept uric, un sat, pe Elan, anumi Murgenii, şi le-u vîndut slugii noastri, lui Dragoş Murgu, şi fratele lui, Toadir, în şaptezăci di zloţi.

Şi s-au sculat sluga noastră, Dragoş Murgu, şi cu frati-său, Toadir, şi le-u plătit diplin în mîna slugii noastri, lui Sima Bane [5], şi nepotului său, Buda, şi sorii lui, Muşa, şi nemului [6], Avram şi Stana, înainte noastră şi înainte al(or) noştri boeri.

Şi noi, văzîndu-re bunăvoe şi tocmala şi plata dintîiu [7], şi de la noi, aşişdere, le-m făcut şi le-m întărit slugilor noştri, lui Dragoş Murgu, şi fratelui lui, Toadir, acest mai înainti numit sat, pe Elan, anume Murgenii, şi di la noi uric cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor, şi strenepoţilor lor [8] şi la tot nemul lor, [şi] cine să va afla din cei ⟨mai⟩[4] de aproapi ai lor, neruşuit să fie învoit [9].

Dar hotaru acesta mai sus numit(ului) sat esti, din toati părţi⟨le⟩[4], după hotarul bătrînilor, di u⟨n⟩[4]di dintî⟨i⟩u, fiindcă au trăit.

www.dacoromanica.ro

Şi la aceasta esti credinţa [esti credinţa] d⟨o⟩[4]mnului nostru sus numit, Ştefan vodă, şi credinţa boerilor noştri, prin credinţa boeriu⟨lui⟩[4] Dimii[10], credincios boeriu Boldura [11] vornic, credincios boeri Ştefula [11], credincios boeriu Negrila [12] pîrcalab di Hotin, credincios boeriu Irimie pîrcălab di Neamţ, credincios boeri Şandre pîrcălab di Cetate Noo, credincios boeri Moghila [11] păharnic, credincios boieri Fruntaşi [13] stolnic şi credinţa tuturor boerilor noştri, mari şi mici.

Dar după viaţa noastră, pe cini va alegi D⟨u⟩[4]mnezău să fii d⟨o⟩[4]mn în pămîntul nostru, a Moldovii, să nu strice danie noastră şi întăritura, numai să le întărească cu mai mari tărie, pentru că ei au cumpărat cu bani ai lor drepţi.

La velet 7008 ⟨1500⟩ apr(ilie) 5.

Dumitraşco Popa, am scris.

Bibl. Centrală de Stat-Bucureşti, Colecţia Documente, XVIII/7. Trad. din a doua jum. a sec. XVIII.

Un rez. după trad., cu data de lună şi de zi: martie 28, într-o copie de T. Pamfile a unei cărţi de judecată din 1784 mai 28, la Bibl. Acad., ms. nr. 4714, f. 43.

O copie după Ghibănescu, *Ms. Surete* (v. EDIŢII), şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1282—1283 (nr. 441).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, VII, p. CLII (rez. după copia din *Ms. Surete*, XX, p. p. 273—274); idem, *Urice slavone*, p. 183 (nr. V) (copia menţionată); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 236—238 (nr. 76) (copie de pe trad., după Ghibănescu, *Ms. Surete*, XX, p. 273—274); *D.I.R.*, A, II, p. 311—312 (nr. 291) (copie, după Costăchescu).

---

[1] Omis; v. mai jos.
[2] Corect: „verii".
[3] Întregit de M. Costăchescu (v. EDIŢII).
[4] Omis.
[5] Mai sus: „Bene".
[6] Corect: „vărului".
[7] Greşit, pentru: „deplin".
[8] Urmează, şters cu o linie, de traducător: „şi cini s-a afla".
[9] „să fie învoit", traducere greşită în loc de: „niciodată, în veci".
[10] Greşit, pentru: „Dumii".
[11] Forma genitivală slavă a numelui.
[12] Greşit, pentru: „Toader".
[13] Greşit, pentru: „Fronteş".

260 1501 (7009) aprilie 25.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрит(ъ) или ег(о) чтоучи оуслышит(ъ), иже тот(ъ) истиниїн наш(ь) сестричич(ь), пан(ъ) Дѫмша постелник(ъ) покоиникь, коли сѣ емоу пригодила съмр(ъ)тъ, ин(ъ) на своен съмр(ъ)тн, оумирающи своим(ъ) языкшм(ъ) дал(ъ) по своен волн своемоу слоуѕѣ, на им(ѣ) Пашинн, ит(ъ) своих(ъ) правых(ъ) итиин(н), едно село на имѣ Петрикани, на Баши.

Ино мы, видѣвше его доброе даанїе, що же ин(ъ) емоу дал(ъ) на своен съмр(ъ)тн, а мы, такиж(е), по его даанн, еще есмо дали и потвръдили слоуѕѣ нашемоу Пашинн тое прад(ъ) реченое село, на имѣ Петриканїн, на Баши, како да есть емоу и ит(ъ) нас(ъ) оурик(ъ), съ въсем(ь) доходшм(ь), емоу, и дѣтем(ъ) его, и оуноучатшм(ъ) его, и прѣоуноучатом(ъ) его, и правоурѣтом(ъ)

www.dacoromanica.ro

его и въсемоу родоу его, кто сѣ емоу изберет(ъ) наближнїн, непороушенно николн, на вѣкн.

Ѧ хотар(ъ) томоу выше писанномоу селоу, на нмѣ Петрикани, що на Баши, да ест(ъ) емоу wт(ъ) оуснх(ъ) сторон(ъ) по старомоу хотароу, по коуда из вѣка wживали.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с)по(д(ст)ва мы, Богдана воеводн, и вѣра нашнх(ъ) бонар(ъ): вѣра пана Дѫмн, вѣра пана Болдора дворнпка, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Доумн Броудоура, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабн wт(ъ) Хотнн(а), вѣра пана Єремїн и пана Драгоша паркалабн Немецкїн, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Лоука Ѩрвоуре портарѣ Сочавского, вѣра пана Клънъоу спатарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Козма Шарпе постелнпка, вѣра пана Могнла чашнпка, вѣра пана Фрѫнтеша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса и вѣра въсмхъ бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Ѧ по нашем(ь) жнвотѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родv нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(о)гъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы емоу не пороушил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїа, али бы емоу ѫтвръднл(ъ) и оукрѣпил(ъ), заноуж(е) дали и потвръднли есмн емоу за що wн(ъ) емоу дал(ъ) съ оусею своею волею.

Ѧ на волшоую крѣпост(ь) и потвръжденїе въсемоу выше писанномоу, велѣли есмн нашемоу вѣрномоу паноу, Тъоутоулоу логофетоу, писати и нашоу печат(ь) завѣсити к семоу листоу нашемоу.

Писал(ъ) Баскан(ъ) Бладичнн(ь), в(ъ) л(ѣ)тw ҂ѕѳ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца ап(рилїа) к҃ѣ .

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Панъ Па<шнн>.....[1].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat nepot de soră al nostru, răposatul pan Dumşa postelnic, cînd i-a venit moartea, el, la moartea lui, murind, a dat cu limba lui, cu voia lui, slugii sale, anume Paşină, din ocinile sale drepte, un sat, anume Petricani, pe Başeu.

Deci noi, văzînd buna lui danie, pe care i-a dat-o el la moartea lui, iar noi, de asemenea, după dania lui, încă am dat şi am întărit slugii noastre Paşină acel sat mai sus zis, anume Petricanii, pe Başeu, ca să-i fie lui şi de la noi uric, cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris, anume Petricani, ce este pe Başeu, să-i fie din toate părţile pe hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Fruntеş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

www.dacoromanica.ro

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit fiindcă el i-a dat cu toată voia lui.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Vascan al lui Vladici, în anul 7009 ⟨1501⟩, luna aprilie 25.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Pan Pa⟨şină⟩ . . . [1].

⟨Altă însemnare, din sec. XVII⟩: † Petricani.

⟨Altă însemnare, din sec. XVIII⟩: Petricani ⟨şi, de altă mînă şi cu altă cerneală⟩: 7009 ⟨1501⟩ ap(rilie) 25; ⟨din acelaşi secol⟩: S-au cercat.

⟨Scris de Pavel Debrici⟩: Stefan v(oie)vod, din leat 7009 ⟨1501⟩ aprili 25, pe Petrecani, de pe Başeu, N.1.

⟨Cu caractere latine⟩: Lit. A.

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 291. Orig., perg. (43 × 25 cm.) pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie) cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, гвспдар Земли Мѡлдавскон.

Două copii slave: una, din 1786 decembrie 29, de Andrei Daşcovici, în care se indică suprascrierile şi prescurtările, ibidem, A. N., CCXIX/1 (la nr. 1 b, o trad. germ., din sec. XIX); şi alta modernă, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 256 r.-v. O trad., din 1786 decembrie 29, de Andrei Daşcovici, adeverită, la 1805 aprilie 1, de Pavel Debrici, la Arh. St. Iaşi, CDXXVII/2, o copie după aceasta, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 257 r.-v.; altă trad., de la începutul sec. XIX, la Arh. St. Iaşi, DCCXCI, f. 1 (nr. 1); un rez., în copia din 1804 septembrie 27 a unui izvod de acte, ibidem, CCLIX/3, f. 1 v. (nr. 1).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/132 bis.

O copie slavă după orig., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu), ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1288—1290.

EDIŢII: Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 197 (rez., după orig., din Catastihul lui Vartolomei Măzăreanu); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 180—181 (nr. XCI) (text slav, după orig.); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 1—2 (nr. 1) (trad., după I. Bogdan).

[1] Şters şi pătat.

261 1501 (7009) decembrie 14, Suceava.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс снм(ь) нашимъ(ь) листом(ь), въсѣмъ(ъ) кто на нь възрит(ъ) или чтоучи его ѕслышит(ъ), иже прїидоша прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) ѕснмн нашимн молдавскымн боіаре наши слѣгы Жѣржа Снпескоул(ъ) и братїа его, Мънъило и Исаю, с(ы)н(о)ве Станчюла, ѕноукове Ишна Снпескѣла, по нх(ъ) доброн волн, никым(ь) непонѣженн, а нн прнсловани, и продали свою правѣю ютнинѣ, ют(ъ) нх(ъ) праваго ѕрнка, ют(ъ) оурнка дѣда нх(ъ), Ишна Снпескѣла, и ют(ь)ца нхъ, Станчюла, едно село на Кръленгътоурѣ, на нмѣ Снпецн, где бнль дом(ъ) дѣда нх(ъ), Ишна Снпескоула, и ют(ь)ца нх(ъ) Станчюла; та продали г(о)с(по)д(ст)воу мы, за с̃ злат(ъ) татарскнх(ъ).

И заплатнл(ъ) аз(ъ), г(о)с(по)д(ст)во мы, ѕсн тотн пинѣзн, с̃ злать татарскнх(ъ), оу рѣкы слѣгам(ъ) нашнм(ъ) Жѣржн Снпескѣлѣ и братїам(ъ) его, Мананлови и Исаю, прѣд(ъ) нашнмы боіаре.

И оу тѡм(ь), також(е) прїнде, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашнмн боіаре слоуга нашь Жоуржа Палмешь, с(ы)нь Илиїашев(н), ѕноукь Ѯнничковь ют(ъ)

www.dacoromanica.ro

Кръльгатѫрн, також(е) по его доброн волн, никнм(ь) непонѫжень, а нн прнсловань, н продаль свою правоую wтнннѫ, wт(ъ) своего правого ѫрнка, wт(ъ) ѫрнка дѣда его, Ѡнички wт(ъ) Кръльгатѫрн, н нс прнвнлїьѧ цо нма(ъ) wн(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѧлеѯандра воеводы, едно село на Кръльгатоурѣж(е), на нмѣ Ѡничканн, подлн Снинецн, тыж(е) г(о)с(по)д(ст)воу мы, за с̃ злать татарскыχ(ъ).

И запластнχ(ъ) г(о)с(по)д(ст)во мы выше писанїн пннѣзи, с̃ злат(ъ) татарскнχ(ъ), оу роукы слѫѕѣ нашемоу Жоуржн Палмешѫ, прд(ъ) нашнмнж(е) боѓаре. Ѧ пакь прнвнлїе старое цо нмал(ъ) Жоуржа Палмешь, дѣда его Ѡничково wт(ъ) Карлнгатоурн, wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ѧлеѯандра воеводы, wн(ъ) еще дал(ъ) ю оу рѫкы г(о)с(по)д(ст)воу мы, прд(ъ) нашнмнж(е) боѓаре.

И заплатнвше г(о)с(по)д(ст)во мн ѫсе нсполна, ѫсе готовнмн пннѣзмн, ѫсе елнко внше пншем(ъ), г(о)с)по)д(ст)во мы, оу тѫм(ь) бл(а)гопронзволнχ(ъ) нашнмь бл(а)гымь пронзволенїем(ь), н ч(н)стым(ь) н свѣтлнм(ь) ср(ъ)дцем(ь), н съ оусею нашею доброю волею н wт(ъ) Б(ог)а помощїю, н оучннили есмо въ зад(ѫ)шїе с(вѧ)топочнвшнχ(ъ) предковь, дѣдов(ъ) н родителен нашнχ(ъ), н за наше здравїе н сп(а)сенїе, н за здравїе н сп(а)сенїе г(о)с(по)ждн нашен Ѧарїн, н за здравїе н сп(а)сенїе дѣтен нашнχ(ъ), ѣако да оутвърднм(ъ) н оукрѣпнм(ъ) нашь с(вѧ)тын монастнрь, ндеже ест(ъ) χрамь Оуспеню пр(ѣ)с(вѧ)тѣн вл(а)д(ы)чнцн нашен Б(огороди)цн н где есть нгоумень архнмандрнт(ъ) молебникь нашь, кїр пѫп(ъ) Пансїе, н дали есмо томоу с(вѧ)т(о)моу монастнроу тоти внше писаннїн двѣ села, на нмѣ Снинецн н Ѡничканн цо на Кръльгатѫрн, како да соут(ъ) томоу нашемоу с(вѧ)томоу монастнреви, wт(ъ) нас(ъ), оурнкь н съ въсемь доχодомь, непорѫшенно нколн, на вѣкы. И тое старое прнвнлїе wт(ъ) Ѧлеѯандра воеводн цо на Ѡничкан(н) еще дали смо оу рѫкн м(о)лебнкѫ нашемоу попѫ Пансїю, нгѫменѫ архнмандрнтоу Пѫтенскомоу.

Ѧ χотар(ъ) выше писаннм(ъ) селам(ъ), на нмѣ Снинецем(ъ) н Ѡничканом(ъ), с верχа почъншн межи Ѡничкан(н) н Гоецн, wт(ъ) воуковнни, поутем(ь) цо испоускает(ъ) сѧ Ѡнн<ч>[1]ковою Кнчерою до полѣ, та н полемь тымже поутем(ь) та по връχ(оу) дѣда н тымже поутем(ь), та дѫбровою до Нѣгѡв(н) рѧд(ъ) н чрѧс(ь) тѡт(ъ) рѧд(ъ), тымже поутем(ь) до копаннон могнлн н знаменань лнп(ъ) блнз нен, wт(ъ) тѫт(ъ), чрѧс(ь) рѧд(ъ), до крам рѣдѣ на знаменан(ъ) берест(ъ), та прѧз(ъ) пѫт(ь) н прѧз(ъ) долннѫ, полем(ь), по wбочн, до крага рѣдѣ цо над(ъ) Шептешан(н), на знаменань гасень, та, чрѧс(ь) тот(ъ) рѧд(ъ), на солотвнникѫ, <т>[1]а, <на>[1] дѧл(о) над(ъ) Шептешан(н), на копанноу могнлоу, та на връχ(ъ) Долнни Талпаладева на двѣ старїн могнлн цо промеже ннχ(ъ) поут(ь) проходнт(ъ), та тым(ь) поутемь до распоутїѧ, та wверноувшн тым(ь) дроугым(ь) поутем(ь) чрѧс(ь) дѧло до дроугыχ(ъ) распоутїѧχ(ъ) на копаннѫ могнлоу, та wпѧт(ъ) к(ъ) полю черес(ь) малѫю долннѫ по wбочн, на копаннѫ могнлѫ, блнз(ъ) врътодпе, та чрѧс(ь) врътопаχ(ъ), до потока Батърецем(ъ), та тым(ь) потокwмь долоу до дороги, та дорогою горн, по блнз(ъ) потока цо сѣ зовет(ъ) Ѳзерѣwа, на копаннѫ могнлѫ, блнз(ъ) дороги, wт(ъ) това черес(ь) заподїю, та на връχ(ъ) дѣла, та днлом(ъ) на могнлу копаннѫ, где бнл(ъ) едни(ъ) дѫб(ъ), та верχом(ъ) дѣла на Белнкїн Дѧл(о), оу боуковннѫ. То ест(ъ) вес(ь) χотар(ъ) тым(ъ) выше писан<ымъ д>[1]вѡмъ селам(ъ) на нмѣ Снинецем(ъ) н Ѡничканѡм(ъ). И оу тот(ъ) χотар(ъ) цо боудет(ъ) нгѫмень н съ калѫгерн wт(ъ) Пѫтнѡн wсадити села н пасникы, н тое да ест(ъ) томоу с(вѧ)томоу монастнрѫ оурнкь.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писан<наго>[1], мы, Стефана воеводы, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводы, н вѣра боѓар(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѫма, вѣра пана Болдора дворннка, вѣра пана Шефѫла, вѣра пана Дѫма Брѫдѫра, вѣра пана Тоадера н пана Негр<нла>[1] паркалабове Хотнискїн, вѣра пана Ѳремїѧ н пана Драгоше паркалабове Немецкыχ(ъ),

www.dacoromanica.ro

вѣра пана Шандра паркалава Новоградского, вѣра пана Лѵка Арбѵре пѡртарѣ Сочавского, вѣра пана Клънъѵ спатарѣ, вѣра пана <Иса>[1]ка внстѣрника, вѣра пана Козма Шарпе постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра лана Фрѵнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра ѵснх(ъ) бояр(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Я по нашем(ь) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)с(по)д(а)рь нашен земли, wтъ дѣтен нашнх(ъ) нли wт(ъ) нашего родѵ нли пак(ъ) боудь кого Б(ог)ь взберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн не порѵшил(ъ) нашего даанїм и потвръжденїм, али бн ѵтвърдил(ъ) и <ѵкрѣ>[1]пилъ томоу с(вм)томѵ монастирѵ. Я кто сѣ покѵснт(ъ) порѵшнти <того>[1] нашего даанїм и потвръжденїм, таковїн да ест(ъ) проклѧт(ъ) wт(ъ) г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего, Ї(сус)ѵ Х(рнст(а), и wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїм его Б(о)гом(а)т(е)ре, и wт(ъ) с(вм)тнх(ъ) четнрн їеѵ(аг)г(е)лнстн, и wт(ъ) <ѳ̃ї вр>[1]ъховнних(ъ) ап(о)ст(о)ль и прочїнх(ъ), и wт(ъ) т̃нї Б(о)гоноснних(ъ) wт(е)ць нже въ Нпкен, и wт(ъ) въсѧх(ъ) с(вм)тых(ъ) нже wт(ъ) вѣка Б(ог)ѵ оугоднвшнх(ъ) и да ест(ъ) подобен(ъ) Їоудѣ и проклѣтомѵ Ариїн и да нмат(ъ) оучастїе съ wнѣмн їждене нже възъпи<ша>[2] на г(оспод)а Х(рнст)а: кръвь его на нних(ъ) и на чедѧх(ъ) нх(ъ), еже есть и бъд<етъ>[1].

Я на волшѵю крѣпост(ь) и потвържденїе томоу въсемѵ вниге писанномѵ, велѣлн есмн нашемоу вѣрномѵ панѵ, Тъоутѵловн логофетѵ, писати и нашоу печать прнвѣснти к семоу нашемѵ листѵ.

Пнсал(ъ) Матен, ѵ Со<ча>[1]вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×ѕ̃ѳ̃, м(ѣ)с(ѧ)ца дек(емврїа), ѧ̃ї д(е)нъ.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Пѵтн(е)мскомѵ монастирѵ, на села Сн<не>[1]цн и Ѡнничканн, цо на Карлигатѵрѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre Giurgiu Sinescul şi fraţii lui, Mănăilă şi Isaiu, fiii lui Stanciul, nepoţii lui Ion Sinescul, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, din uricul bunicului lor, Ion Sinescul, şi al tatălui lor, Stanciul, un sat la Cîrligătură, anume Sineşti, unde a fost casa bunicului lor, Ion Sinescul, şi a tatălui lor, Stanciul; şi au vîndut domniei mele, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit eu, domnia mea, toţi acei bani, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugilor noastre, Giurgiu Sinescul şi ale fraţilor lui, Mănăilă şi Isaiu, înaintea boierilor noştri.

Şi întru aceasta, de asemenea a venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, sluga noastră Giurgiu Palmeş, fiul lui Iliaş, nepotul lui Onicică de la Cîrligătură, de asemenea de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina lui dreaptă, din uricul său drept, din uricul bunicului său, Onicică de la Cîrligătură, şi din privilegiul pe care l-a avut el de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, un sat tot la Cîrligătură, anume Onicicani, lîngă Sineşti, tot domniei mele, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi am plătit domnia mea mai sus scrişii bani, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinele slugii noastre Giurgiu Palmeş, tot înaintea boierilor noştri. Şi iarăşi, privilegiul vechi ce l-a avut Giurgiu Palmeş, al bunicului său, Onicică de la Cîrligătură, de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, el încă l-a dat în mîinile domniei mele, tot înaintea boierilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Şi plătind domnia mea totul deplin, tot cu bani gata, tot cît scriem mai sus, întru aceea, domnia mea am binevoit cu bunăvoinţa noastră, şi cu inima curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, şi am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi, bunicii şi părinţii noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire unde este hramul Adormirii preasfintei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi unde este egumen arhimandrit rugătorul nostru, chir popa Paisie, şi am dat acelei sfinte mănăstiri acele două sate mai sus scrise, anume Sineşti şi Onicicani, ce sînt la Cîrligătură, ca să fie acelei sfinte mănăstiri, de la noi, uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci. Şi acel privilegiu vechi de la Alexandru voievod, ce este pe Onicicani, încă l-am dat în mîinile rugătorului nostru popa Paisie, egumenul arhimandrit al Putnei.

Iar hotarul satelor mai sus scrise, anume al Sineştilor şi al Onicicanilor, începe din vîrful dintre Onicicani şi Goeşti, din făget, pe drumul ce coboară pe Chicera lui Oni⟨ci⟩[1]că pînă în cîmp, şi pe cîmp pe acelaşi drum şi pe vîrful dealului şi tot pe acelaşi drum şi prin dumbravă pînă la Rediul lui Neagu şi prin acel rediu, pe acelaşi drum, pînă la movila săpată şi teiul însemnat lîngă ea, de aici, prin rediu, pînă la marginea rediului la ulmul însemnat, şi, peste drum şi peste vale, prin cîmp, pe costişă, pînă la marginea rediului ce este deasupra Şepteşanilor, la frasinul însemnat, şi, prin acel rediu, la sărătură, şi, ⟨pe⟩[1] deal deasupra Şepteşanilor, la movila săpată, şi pe deasupra Văii lui Talpalai, la două movile vechi printre care trece drumul, şi pe acel drum pînă la răspîntie şi întorcîndu-se pe celălalt drum, peste deal pînă la alte răspîntii la movila săpată, şi iarăşi pe cîmp, peste valea cea mică, pe coastă, la movila săpată, lîngă vîrtoape şi peste vîrtoape, pînă la pîrîul Batîreştilor, şi pe acel pîrîu la vale pînă în drum, apoi pe drum în sus, pe lîngă pîrîul ce se cheamă Ezereaoa, la movila săpată, lîngă drum, de acolo peste zăpodie, şi pe vîrful dealului, şi pe deal,la movila săpată, unde a fost un stejar, apoi pe vîrful dealului, pe Dealul Mare, în făget. Acesta este tot hotarul acestor două sate mai sus scrise, anume al Sineştilor şi al Onicicanilor. Şi satele şi prisăcile pe care le vor întemeia pe acest hotar egumenul şi cu călugării de la Putna şi acelea să fie uric acestei sfinte mănăstiri.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Ştefu1, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negr⟨ilă⟩[1] pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Ieremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului ⟨Isa⟩[1]c vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Molova, acela să nu clintească dania şi întărira noastră, ci să întărească şi să împuternicească acelei sfinte mănăstiri. Iar cine va îndrăzni să clintească ⟨acea⟩[1] danie şi întărire a noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Iisus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de patru sfinţi evanghelişti, şi de ⟨12⟩[1] apostoli de de frunte şi de ceilalţi,

www.dacoromanica.ro

şi de 318 părinţi purtători de Dumnezeu, cei de la Nicheia, şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra domnului Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor, ce este şi va fi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Su⟨cea⟩[1]va, în anul 7009⟨1501⟩, luna decembrie, 14 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Mănăstirii Putna, pe satele Sineşti şi Onicicani, ce sînt la Cîrligătură.

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 144. Orig., perg. (42,5 × 59 cm.), pecete de ceară albă atîrnată (şnur de mătase vişinie), puţin stricată, cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, гѡ⟨спод⟩р Земли Мѡлдавскои. Cu o trad., din 1804 mai 23, de polcovnicul Pavel Debriţ de la Mitropolie, cu data de lună: februarie; o copie, după aceasta, ibidem, ms. nr. 522 (Condica Mitropoliei Moldovei), f. 9 v.-11 v.

O trad., incompletă, din 1740 (7248) august 12, la Bibl. Acad., DLXXVIII/12, alta, din 1755 (7263) mai 9, ibidem, IV/33, şi una, din 1779 august 13, ibidem, CLXXV/65. O copie, din sec. XVIII, după trad. din 1755 (7263) mai 9, ibidem, DLXXVIII/17, alta, din Condica Mitropoliei, încredinţată la 1797 septembrie 30, de Costandin Anghel stolnic, ibidem, DLXXVIII/2, şi a treia, din 1818, de Theodor Gaşparovici diac de divan, după trad. de Pavel Debrici, din 1804 mai 23, la Arh. St. Iaşi, CCCXXXIX, p. 456; o trad. prescurtată, de I. Bogdan, după orig., şi o copie, de acelaşi, a unui fragment din copia de la 1797 septembrie 30 şi un extras după o copie de pe o trad., din 1765, de Gheorghe Evloghie dascăl, ibidem, ms. nr. 5234, f. 249 r.-v.Un rez., din 1842 ianuarie 2, la Arh. St. Iaşi, CDIV/273, f. 2 v.

Două foto., la Arh. St. Iaşi, DCCXVII/51, şi MXXXVIII/93, şi una, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/133.

O copie slavă, trad. şi comentariu, în care se menţionează, în posesia autorului, o trad. din sec. XVIII „într-o Condică de cetele Goeştilor, Vrîstaţilor, Şepticenilor şi Frătenilor (scrisă după 1753)" şi „părţi din hotarnica uricului din 7009, într-o mărturie hotarnică a Goeştilor, din 1797 octombrie", la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1292—1297 (nr. 445).

EDIŢII: Iorga, *St. şi doc.*, VI, p. 73—74 (nr. 4) (rez., cu extrase, după trad. cu data de lună: februarie); Ghibănescu, *Surete*, I, p. 53—56 (nr. 10) (copia din 1797 septembrie 30, de Costantin stolnic); Rosetti, *Pămîntul*, p. 140 (n.1) (rez. greşit, după trad. din ⟨1755 mai 9⟩, cu data socotită în stilul de 1 septembrie); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 182—189 (nr. XCIII) (text slav şi trad. din 1804 mai 23); M. Costăchescu, *Sineşti*, p. 28 (scurt extras din hotarnică); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 2—4 (nr. 3) (trad., după orig.) şi p. 617 (facs.).

[1] Şters.
[2] Şters şi rupt.

262 1502 (7010) februarie 17, Iaşi.

Suret de pe un hrisov vechiu sîrbesc de la Stefan v(oie)vod, din leat 7010 ⟨1502⟩ fevr(uarie) 17, scris în Iaş(i) de Vasca⟨n⟩[1] Vladicin[2].

Cu mila lui D(u)mnezeu, noi, Stefan v(oie)vod, domnu Ţării Moldovei. Înştiinţare facem cu aciastă cartea noastră, tuturor cui vor căuta spre dînsa sau o vor auzi citindu-se, precum pe aceste adevărate slugile noastre: Gavril, feciorul Negritii, şi pe nepoţii[3] lui, Stanciul şi Andruşco şi Silion şi Vascăi şi sora a lor, Neagşa, fiii a lui Coste Murgociu, toţi nepoţi a lui Mihail grammaticul, i-am miluitu-i pre dînşii cu osăbită a noastră milă şi le-am dat şi le-am întărit lor în pămîntul nostru a Moldovii a loru-ş(i) dreaptă ocină şi cîştigare din slujbă a moşului lor, a lui Mihăilă grammaticul, sate: peste Prut, un sat

www.dacoromanica.ro

anume Murgocenii, unde au fost cniaz Ivanŭ, şi cu cotunul lor, unde au fost Torontai, şi, pe Turiia, Băşenii, unde au fost Başa, şi, pe Jijia, Tărjoca [4], partea cea din gios, şi gium(ă)tate de Iacobeni, unde au fost Iacob vătămanul, gium(ă)tate cea din gios.

Pe aceste pe toate de mai sus scrise, să le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, însă să le fie lor în doao: gium(ă)tate dintr-acesté ocini să fie slugii noastre lui Gavril şi ceialaltă gium(ă)tate să fie nepoţilor[3] lui, Stanciului şi lui Andruşcu şi lui Silion şi Vascăi şi surorii lor, Neagşii, lor, fiilor lor, nepoţilor, strănepoţilor, prestrănepoţilor şi la tot niamul lor, cine li se va alege mai de aproape, nestrămutat nici odinioară, în véci.

Iar hotarul acelor de mai sus scrise sate să le fie lor despre toaté părţile dup(ă) vechiul hotar, pîn(ă) unde s-au hrănit din veac.

Şi spre aceasta este credinţa a însuşi domniii melé de mai sus scrisul, Stefan v(oie)vod, şi credinţa a preiubitului fiiu a domnii melé, Bogdan v(oie)vod, şi credinţa a tuturor boerilor noştri a Moldovii, a mari şi mici.

Şi spre mai mare tărie şi întăritură acestor de mai sus scrise, am poroncit credincios boeriului nostru, Tăutul log(o)f(ă)t, să scrie şi să lege şi pecete la această cartea noastră

De pe sîrbie pe limba moldoveniasc(ă) s-au tălmăcit, la anul 1799 noemv(rie) 2, de polc(o)v(nicul) Pav(e)l Debriţ ot Mitr(opolie).

Arh. St. Bucureşti, M-rea Sf. Ioan Zlataust, XVII/2. Trad.

Un rez., după trad. din 1799 noiembrie 2, la Arh. St. Iaşi, Anaforale, nr. 65, f. 33 v. (nr. 1); alte două rez., incomplete: unul, într-un opis de doc. din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, VI/2, f. 20 (nr. 1) şi altul, din 1846 iunie 28, ibidem, Anaforale nr. 79, f. 40 v. (nr. 1).

O copie a aceleiaşi trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1303—1306 (nr. 448).

EDIŢII: Tocilescu, *Doc. istorice*, p. 394—395 (nr. XX) (aceeaşi trad.); I. Bogdan, *Despre cnejii români*, p. 24 (rez. după trad. din 1799 noiembrie 2); Rosetti, *Pământul*, p. 35 (rez., după I. Bogdan); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 193—195 (nr. XCVI) (trad. din 1799 noiembrie 2); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 7—8 (nr. 7) (aceeaşi trad.).

---

[1] Omis de traducător.
[2] Nume redat de traducător în formă slavă; corect: „Vladici".
[3] Traducere greşită, după cum rezultă din text, a lui племинковє (verii).
[4] În Anaforale nr. 65(v. descrierea arheografică): „Trojoca".

263 1502 (7010) februarie 17, Iaşi.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнинмь, нс сн<мь>[1] листомь нашнмь, въсѣмь кто на нь възрнть нли чтоучн его ѕслышить, wже тоты нстиннїѫ Марѳшка и сестра ен, Станка, дwчки Настины, ѕноучки Костѧ Стравича, прїндоша, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) ѕснмн нашнмн мwлдавскнмн вопре, по нхъ доброн волн, никимь непоноужены, а нн прнсловани, н продали свою правѣю wтнноу, wт(ъ) нхъ праваго ѕрнка, wт(ъ) оурнка дѣда <нх>[1]ъ, Костн, н врата Костнна, Жѳржа Стравичнчн, н нс прнвилїахъ цо нмали wнн wт(ъ) нашего дѣда, wт(ъ) Алеѫандра воеводы, едно селw на Ерълад̀ѣ, на нмѣ Малннешти, оу <Крас>[1]но<го Дѳб>[1]а; та продали нашемѳ вѣрномѳ паноу Тоадерѳ, пнсареви нашемѳ, за р̃н злат(ъ) татарскнх̑ъ. И наш(ь) вѣрнїн пан(ъ) Тоадерь, пнсарь нашь, заплатнль оусн тоты р̃н злать татарскых̑(ъ)

www.dacoromanica.ro

<оу рѣкы>[1] выше реченнымь Марѣшки и сестри ен, Станки, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боиаре.

И<но>[2] мы, видѣвше добрѣю нѫ волю и токмежь и полнѣю заплатоу, а мы, такѡжде<ре, и wтъ насъ>[1] дали и потвръдили есмы нашемоу вѣрномѣ паноу Тоадерѣ, писареви нашемѣ, тое прѣд(ъ) реченное селѡ, цио ѿ Красного дѣба, на Брълад҃ѣ, на нмѣ Малинешти, како да есть <ем>[1]ѣ и wт(ъ) нас ѿрнкь и съ въсемь доходомь, емѣ, и дѣтемь его, и ѿнѣчатомь его, и прѣѿнѣчатом(ь) его, и праѡврѣтомь его и въсемѣ родѣ его, кто сѣ емѣ извереть <нан>[1]ближнїн, непорѣшенно николиж(е), на вѣки.

И хотарь томоу выше писанномѣ селоу, цио на Брълад҃ѣ, ѿ Красного дѣба, на нмѣ Малинешти, да есть емоу wт(ъ) ѿснѫ сторонь по старомѣ хо<тарѣ>[1], по кѣда wжнвали нз вѣка вѣчного.

И на то есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводи, и вѣра нашн<ѫ бояръ>[1]: вѣра пана дѣмн, вѣра пана Болдѣра двѡрника, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана дѣмн Брѣдѣра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабн Хотинскїн, вѣра пана Еремїѧ <и пана Драгоша па>[1]ркалабн wт(ъ) Немца, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лѣка йрѣвре портарѣ Соучавского, вѣра пана <Клънъѕ спатарѣ, вѣра пана Исака внстїѧрника, вѣра пана Козма Шарпе постелника>[3], вѣра пана <Могила ча>[1]шника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѣхъ боиарь нашнѫ, велнкнѫ и малнѫ.

И по наше<мь животѣ>[3], кто г(о)со(о)д(а)рь боудет(ъ), или wт(ъ) дѣтен нашнѫ(ъ) или wт(ъ) нашего родѣ или пакь вѣдь кого Б(ог)ъ извереть г(о)сп(о)д(а)ремь бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы емѣ не порѣшнль нашего даанїа и потвръ>[3]жденїа, али бы емоу ѿтвръднль и ѿкрѣпнль, занѣже сѡби коупнль за свон правїн пнѣзн и мы, також(е) потвръдили есмы емоу за его правовѣрнѣю слѣжбѣ.

<И на болшее>[4] потвръжденїе и крѣпость въсемоу выше писанномѣ, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ паноу, Таѧтоулѣ логѡфетоу, нашѣ печать завѣснти к се<мѣ>[1] наше<мѣ ли>[3]стѣ.

Писалъ Баскань Бладичинь, оу Йсѡхъ, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃зї҃, м(ѣ)с(ѧ)ца фев(рарїа) з҃ї҃.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Пан(ъ) Тоадер(ъ) вторїн словоположитель.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate Maruşca şi sora ei, Stanca, fiicele Nastei, nepoatele lui Costea Stravici, au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, de bunăvoia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, din uricul bunicului lor, Costea,şi al fratelui lui Costea, Giurgiu Stravici, şi din privilegiile ce le-au avut ei de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, un sat pe Bîrlad, anume Mălineşti, la Stejarul Frumos; şi au vîndut credinciosului pan Toader, pisarul nostru, pentru 150 de zloţi tătăreşti. Şi credinciosului nostru pan Toader, pisarul nostru, a plătit toţi aceşti 150 de zloţi tătăreşti 〈în mîinile〉[1] mai sus spuselor Maruşca şi ale surorii ei, Stanca, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, iar noi, de asemenea 〈şi de la〉[1] noi am dat şi am întărit credinciosului nostru pan Toader,

www.dacoromanica.ro

pisarul nostru, acel sat mai înainte spus, care este la Stejarul Frumos, pe Bîrlad, anume Mălineşti, ca să-i fie lui şi de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris, ce este pe Bîrlad, la Stejarul Frumos, anume Mălineşti, să-i fie lui din toate părţile pe hotarul vechi, pe unde au folosit din veacul veacului.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa ⟨boierilor⟩[1] noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia ⟨şi a panului Dragoş⟩[1] pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului ⟨Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic⟩[3], credinţa panului ⟨Moghila cea⟩[1]şnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după ⟨viaţa⟩[3] noastră, cine va fi domn, sau din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească ⟨dania şi⟩[3] întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi şi, noi, de asemenea, i-am întărit pentru slujba lui dreptcredincioasă.

⟨Iar pentru mai mare⟩[4] întărire şi putere a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să atîrne pecetea noastră la această arte a noastră.

A scris Văscan al lui Vladici, la Iaşi, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna februarie17.

⟨Pe verso, însemnare contemprană⟩: † Pan Toader al doilea logofăt.

Bibl. Acad., LXXVII/2. Orig., perg. (36 × 50,5 cm.), rupt şi pătat, pecete atîrnată, pierdută.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/134.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1300—1302 (nr. 447).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 191—193 (nr. XCV) (text slav); *D. I. R.*, A, XVI, vol. I, p. 8—9 (nr. 8) (trad., după orig.).

---

[1] Şters.
[2] Omis.
[3] Şters şi rupt.
[4] Rupt.

264 1502 (7010) februarie 22.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чинимъ, нс снм(ь) нашнм(ь) листwм(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възрнт(ъ) нли чтѵчн его ѵслншнт(ъ), wж(е) прїндоша, прѣд(ъ) нами н прѣд(ъ) ѵснмн нашнмн молдаскымы боярн, Добра, дочка Иванкова, н племенникове ен, Тодер(ъ) Мечка н брат(ъ) его, Бѣрза, с(ы)нове Мърнннн, ѵсн оунѵкове нана[1]

www.dacoromanica.ro

Шандрѣ портарѣ, по нѫ(ъ) доброн волн, некнм(ь) непонѵженн, а ни приснловани и продални свою правѵю wтннн8, wт(ъ) нѫ(ъ) праваго ѵрнка, wт(ъ) ѵрнка н выкѵпленїм оунка нѫ(ъ), пана Шандрн портарѣ, едно село на Шѵмѵзѣ, на нмѣ Долхецин; та продални тое село нашемѵ вѣрномѵ панѵ Исакѵ внстѣрннкѵ, за шест(ь) сѫт(ъ) злат(ь) татарскыѫ(ъ).

И ѕставше наш(ь) вѣрнїн панъ, Исак(ъ) внстѣрннк(ъ), та заплатнл(ъ) ѕсн тотн прѫд(ъ) реченнїн пннѣзн, шест(ь) сът(ъ) злат(ь) татарскыѫ(ъ), оу рѵки Добрн н племеннкwм(ъ) ен, Тоадерѵ Мечка н братѵ его Бѣрзѫ, прѫд(ъ) намн и прѫд(ъ) нашнмн боіаре.

Й, пак(ъ), Добра, дочнка Иванкова, н племеннкове ен, Тоадер(ъ) Мечка н Брѣзѫ, прнвнлїѫ цо нмали оунка своего, пана Шандрѣ портарѣ, wт(ъ) нас(ъ) же, на тое село, на Долхецин, н еще двѣн старїн прнвнлїн, цо нмали нѫ(ъ) содъшеве wт(ъ) нашего дед, wт(ъ) Йлнѯандра воевод, на тоежъ вниге писанное село, на Долхецин, цо на Шѵмѵзѣ, wтнн[2] еще нѫ(ъ) оусн дали оу рнкн[3] панѵ Исакѵ внстѣрннкѵ, прѫд(ъ) намнж(е) н прѫд(ъ) нашнмн боіар(н).

Ино мы, вндѣвшн нѫ(ъ) добрѵю волю н токмеж(ь) пакъ неполнѵю заплатѵ, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмы дали н потвръднли нашемѵ вѣрномѵ панѵ Исакѵ внстѣрннкѵ тое прѫд(ъ) реченное село, на Шѵмѵзѣ, на нмѣ Долхецин, како да ест(ъ) емѵ н wт(ъ) нас(ъ) ѵрнк(ъ) н съ въсѣм(ь) доходwм(ь), емѵ, н дѣтем(ъ) его, н ѵнѵчатwм(ъ) его, н прѣѵнѵчатом(ъ) его, н праштѵрѣтом(ъ) его н въсѣмѵ родѵ его, кто сѣ емѵ нзберет(ъ) нанблнжнїн, непорѵшено нникол, на вѣкн.

Й хотар(ъ) томѵ внше писанномѵ селѵ, на нмѣ Долхецинн, цо на Шѵмѵзѣ, да ест(ъ) съ въсѣмн своимн старнмн хотармн, по кѵда нз вѣка wжнвалн.

Й на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, внше писаннаго, мы, Стефана воевод, н вѣра прѣѵъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мн, Богдана воевод, и вѣра нашнѫ(ъ) боіаръ.

Бъ лѣт(о) ѯзї фев(рарїе) кѣ[4].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Dobra, fiica lui Ivanco, şi verii ei, Toader Mecica, şi fratele lui, Berzea, fiii Mărinei, toţi nepoţii panului Şandru portar, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, din uricul şi cumpărătura unchiului lor pan Şandru portar, un sat pe Şumuz, anume Dolheşti; şi au vîndut acel sat credinciosului nostru pan Isac vistier, pentru şase sute de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat credinciosul nostru pan, Isac vistier, şi a plătit toţi acei mai înainte spuşi bani, şase sute de zloţi tătăreşti, în mîinile Dobrei şi ale verilor ei, Toader Mecica, şi fratele lui, Berzea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Şi, iarăşi, Dobra, fiica lui Ivanco, şi verii ei, Toader Mecica şi Berzea, privilegiul pe care l-a avut unchiul lor, pan Şandru portar, tot de la noi, tot pe acel sat, pe Dolheşti, şi încă două privilegii vechi, pe care le-au avut răzeşii lor de la bunicul nostru, de la Alixandru voievod, pe acelaşi sat mai sus scris, pe Dolheşti, de pe Şumuz, ei încă le-au dat, pe toate, în mîinile panului Isac vistier, tot înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd bunăvoia şi tocmeala lor, iarăşi şi plata deplină, iar noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit credinciosului nostru pan Isac vistier acel mai înainte spus sat, pe Şumuz, anume Dolheşti, ca să-i fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi străne-

www.dacoromanica.ro

poţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris, anume Dolheşti, ce este pe Şumuz, să fie cu toate hotarele lui vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod şi credinţa boierilor noştri.

În anul 7010 ⟨1502⟩ februarie 22.

Tăutul logof(ă)t, Duma pîrcălab, Boldur vor(nic), Şteful, Duma Brudur, Toader i Negrilă pîr(călabi) de Hotin, Erimie şi Dragoş pîr(călabi) de Niamţu, Şiandre pîr(călab) Novograd(schii)[5], Luca Arbure portar de Suceav(a), Clănău spăt(ar), Cozma Şiarpe post(elnic), Movila pah(arnic), Ion Frunteş stol(nic), Petrica comisul.

Arh. St. Bucureşti. ms. nr. 629 (Condica Asachi). f. 33. Copie din prima jumătate a sec. XVIII: altă copie. aproape identică. din aceeaşi vreme. ibidem. f. 34.

Două rez., greşite: unul. într-o copie a unei anaforale din 1840. la Arh. St. Iaşi. Anaforale. nr. 38 f. 139 r. (nr. 1). şi altul. ibidem. Tr. 692. op. I 765. dos. 28. f. 194 (ars în timpul celui de al doilea război mondial).

O copie slavă. după ms. nr. 629. trad. şi comentariu. la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu. ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩. f. 1307—1311 (nr. 449).

EDIŢII: I. Bogdan. *Doc. Ştefan*. II. p. 195—197 (nr. XCVII) (text slav): *D.I.R.*, A, XVI. vol. I. p. 9—10 (nr. 9) (trad.).

---

[1] Greşit, pentru: пана.
[2] Greşit, pentru: шин.
[3] Greşit, pentru: рѣки.
[4] Urmează, în româneşte, sfatul domnesc (v. trad.).
[5] „de Cetatea Nouă".

265 1502 (7010) martie 1, Vaslui.

† Милостїю божїею, мы, Стефанъ воевода, господарь Земли Молдавскои. Знаменито чиним, и съ сим нашимъ листомъ, въсѣмъ кто на нъ узритъ или чтѣчи его ѣслишитъ, и ⟨за⟩[1] тоти истиніи наши слугы, Малъшько и братъ его, Нѣнчюлъ, и Козма Рязанулъ, и братъ его, Драгоше, слѣжили намъ право и вѣрно. Тим[2] мы, видѣвши ихъ правою и вѣрною слѣжбою до насъ, жаловали есмы ихъ осовною нашею милостїю, ⟨да⟩[3]ли и потвърдили есми имъ отъ у нашен земли, ѕ Молдавскои, едно мѣсто отъ пустиии, на Ениіневци ⟨по обо⟩[4]и стороии Бышневца що отъ Быка ⟨... до⟩[5]ли напротиву Солтана и Мѣраша, ти ча[6] да осадетъ ⟨собн село.

Или да естъ имъ тое мѣсто⟩[7] на двое: половина того села ⟨да бѣдетъ⟩[8] Малѣшковн и брату его, Нѣнчюлъ ...[9] а та по⟨ловина⟩[10], а ⟨др⟩[11]ѣгаа половина того села да естъ Козмин и брату его да бѣдетъ имъ, и дѣтемъ ихъ, и внучатомъ ихъ, и прѣунучатомъ ихъ, и праунрѣтомъ ихъ и въсему роду ихъ, кто сѣ имъ изберетъ наближнїи, непорушено николи, на вѣки.

Ѳ хотаръ тому селу да естъ колико ужможетъ[12] ожинати едно село на два десѣтъ домн осытъ[13].

Ѳ на то естъ вѣра нашего господарства[14], више писаннаго, мы, Стефана воеводы, ⟨и⟩[15] вѣра прѣвъзлюбленаго сына господарства[14] ми, Богдана воеводы, и вѣра нашихъ бояръ: вѣра пана Думы, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Щефула, вѣра пана ⟨Ду⟩[16]ма Брудура, вѣра пана Тоадера и пана Негрила Хотин-

www.dacoromanica.ro

скыхъ, вѣра пана Ѳремїа и пана Драгоша паркалабы <Немецкого>[16], вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лука Арбуре портарь Сочавского, вѣра пана Кла<нъ8а>[16] спатарь, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана <Козм>[17]а Шарпе постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана <Фр>[15]унтеша столника, вѣра пана Петрика комиса <и вѣра усих боѣръ>[16] нашихъ молдавскихъ, великыхъ и малихъ.

<Й по нашемъ жи>[16]вотѣ[18], кто буде<ть господарь нашен земли>[16], отъ нашихъ дѣтен или отъ нашего роду или <пакъ>[16] буде кого Богъ изберетъ царемъ[19] быти нашен Земли <Молдавс>[20]кои, тотъ бы имъ не порушилъ нашего даанїа и потвърженеа[21], али бы имъ оутвърдилъ, зануже дали смо имъ отъ насъ з<а ихъ правию служ>[22]бу[23].

Й на большую крѣпостъ и потвърженїе тому въсему вишє писанному, велѣли есмы нашему вѣрному па<ну, Тъ>[24]утулу[25] логофету, писати и нашу печатъ привѣсити къ сему нашему листу.

Писалъ Мате<и>[15], <8 Васл>[16]уи[26], въ лѣто ×з͡ї[27], мѣсяца мартїѣ а͡.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan vievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Maleşco şi fratele lui, Nenciul, şi Cozma Rizeanul, şi fratele lui, Dragoşe, ne-au slujit drept şi credincios. Deci noi, văzînd slujba lor dreaptă şi credincioasă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit de la noi, în ţara noastră, în Moldova, un loc din pustie, la Vişneuţi, ⟨pe⟩[4] amîndouă părţile Vişneuţului, care este de la Bîc . . . [5] valea în faţa lui Soltan şi a Muraşei, ca să-şi întemeieze ⟨sat.

Însă, să le fie acel sat⟩[7] în două: jumătate din acest sat ⟨să fie⟩[8] lui Maleşco şi fratelui său, Nenciul, jumătatea de . . . [9], iar altă jumătate din acel sat să fie a lui Cozma şi a fratelui său; să le fie lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat să fie cît vor putea să folosească douăzeci de case îndestul.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod ⟨şi⟩[15] credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Ştefu, credinţa panului ⟨Du⟩[16]ma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă de la Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi ⟨de Neamţ⟩[16], credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clă⟨nău⟩[16] spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului ⟨Cozm⟩[17]a Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului ⟨Fr⟩[15]unteş stolnic, credinţa panului Petrică comis ⟨şi credinţa tuturor boierilor⟩[16] noştri, mari şi mici.

⟨Iar după⟩[16] viaţa ⟨noastră⟩[16] cine va fi ⟨domn al ţării noastre⟩[16], din copiii noştri sau din neamul nostru sau ⟨iarăşi⟩[16] pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească, pentru că le-am dat de la noi pentru slujba ⟨lor dreaptă şi credincioasă⟩[22].

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pa⟨n, Tă⟩[24]utul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mate⟨i⟩[15] ⟨la Vas⟩[16]lui, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna martie 1.

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Iaşi, DXLVI/24. Copie slavă defectuoasă, cu caractere ruseşti.

O trad. rus. din prima jumătate a sec. XIX, cu data de zi: 12, după trad. de la 1783 iunie 20, de Gheorghe Evloghie, şi după o copie de pe aceeaşi (?) trad., cu data greşită: 1817 (!) iunie 20, la Bibl. Acad., MDCLXIX/1.

O copie slavă cu trad. editorului, o copie după Balaur (v. EDIŢII) şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, *⟨Doc. Ştefan cel Mare⟩*, f. 1312—1314 (nr. 450).

EDIŢII: Anastasie Neaga, *Селеніе Резены Кишиневскаго уязда*, în Кишиневская епархіальная вяддмости, 1876, p. 411—430, şi idem, *Приход селенія Резень Кишиневскаго уязда*, în *ibidem* 1878, p. 445—450 — apud Balaur, *Istoria Rîzenilor* (trad. rus. a editorului după trad. rom. din 1783 iunie 20); Balaur, *Doc. Rîzenilor*, p. 286—288, şi extras cu titlul *Istoria Rîzenilor*, p. 14—16 (copie rom., după ms. Constantin Hartia, *Селеніе Бачой, Кишиневского уязда*, p. 10—12 — copie cu caractere chirilice după trad. din 1783 iunie 20 (la p. 9—10, trad. rus. a autorului după acelaşi text) ce se afla cu un secol în urmă în Кишиневская контора; ms. lui C. Hartia se păstra în arhiva bisericii din Băcioi); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 10—11 (nr. 10) (trad., după copia slavă de la Arh. St. Iaşi).

---

[1] Parantezele copistului; deasupra, scris de copist în limba rusă: „rupt". И ⟨за⟩, lectură greşită pentru wже.

[2] Тим, corectat în то; corect trebuia: Тѣмь.

[3] Parantezele copistului; deasupra, scris de copist în limba rusă „rupt".

[4] Urmează, între paranteze, nota copistului, „rupt", deasupra căreia a scris în ruseşte „pe ambele lor"...

[5] Loc gol în text.

[6] тн чѣ, greşit pentru шко.

[7] Loc gol pe care copistul a întregit în ruseşte: „iar după aceea este stricat, locul pustiu să fie slugilor noastre mai sus scrise ocină cu tot venitul" cu adnotarea: „cu aceea că pămîntul a fost împărţit".

[8] Loc gol în text deasupra căruia copistul a scris în ruseşte: „a aparţinut".

[9] Loc gol în text deasupra căruia copistul a scris în ruseşte: „alta".

[10] Loc gol în text; completat deasupra de copist: ѳсина.

[11] Loc gol în text; completat deasupra de copist: др.

[12] În loc de: ѕзможетъ.

[13] În loc de: досытъ.

[14] Greşit, în loc de: господства.

[15] Omis de copist.

[16] Loc gol în text.

[17] Loc gol în text şi un ѧ citit greşit (în loc de К de la Козма).

[18] Lectură greşită a copistului: ѣатъ.

[19] Greşit, în loc de: господарємь.

[20] Parantezele copistului.

[21] Aşa în copie.

[22] Loc gol în text, deasupra căruia copistul a scris· ѧ иѫъ васлѵ.

[23] Lectură greşită a copistului: гѵ.

[24] Loc gol în text, deasupra căruia copistul a adăugat: Тѳ.

[25] În copie, greşit: ѵшѵлѵ.

[26] În copie, greşit: рн.

[27] Anul scris deasupra şi cu cifre arabe.

266 1502 (7010) martie 7, Vaslui.

† Ѡ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефань воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменнто чн<нимъ, н>[1]с снм(ь) нашим(ь) листwм(ь), въсѣм(ъ) ктw на нь възрыт(ъ) нли чтѳчн его ѕслышит(ъ), wже пріндоша, прѣд(ъ) намн н прѣд(ъ) оуснмн нашимн мwлдавскы<мн>[2] боѣре, слоуга нашь Снма н с<ес>[1]т<ра ег>[1]о, На<ста>[1]сїм, дѣтн Станнин, оунѳкове Кр(ъ)стн Горанца, по нѫ(ъ) доброн волн, никым(ь) непонѳженн, а нн прнсловаин, н продали свою правѳю wтнинюѵ, wт(ъ) нѫ(ъ) пра<ваго оурнка, едно село на н>[1]мѣ Сwлка, нижнѳю половнинѳ, н петоуюю часть внишнен половнни тwтwж(е) села; та продали нашемѳ вѣрномѳ панѳ Лѳка Ѩрбоуре портарѳ Сwча<вскомѳ за три>[1] ста н петь десѧт(ь) злать татарскыѫ(ъ).

www.dacoromanica.ro

И оу тѡм(ь), такѡж(е) пр҃индоша, прѧд(ъ) намн н прѣд(ъ) нашнмн богаре, слоуга нашь Ивоуль, н сестра его, Настѧ, дѣтн Мнхоула, н племенн<кове>[3] нх(ъ) Фѣдѡр, с(ы)нъ Малнннн(н), н Драгота н сестра его, Стана, дѣтн Ивѧла, оуси вн8кове Шандра Герман[4], такѡж(е) по нх(ъ) доброн волн, нникмь непонѫжемн а нн прн<словапн н про>[5]дали свою правѫю ѡтннн8, ѡт(ъ) нх(ъ) праваго 8рнка, ѡт(ъ) вышнен половнни тогож(е) села, на нмѣ Сѡлка, чѣтнрн частн, що била нх(ъ) часть, також(е) нашемоу вѣрномоу пан8 Л8ка Ѩрб8ре портар8 Сѡчавскомоу, за трн ста н трн десѧт(ъ) злать татарскых(ъ).

И оуставше нашь вѣрнїн пань, Лоука Ѩрб8ре портарь, та заплатнл(ъ) выше пнсаннїн пн<нѣs>[5]н, т҃н злат(ъ) татарскых(ъ), 8 р8кы сл8sѣ нашемоу Снма н сестрн его, Настасїн, дѣтн Станнпн, пакь т҃л злать, оу р8кы слоуsѣ нашемоу Ивоул8 н сестрн его, Наст<н, дѣт>[5]ем(ъ) Мнх8ловнм(ъ), н племенпк8[6] нх(ъ), Фѣдор8, сыноу Малнннн8, н Драготы н сестрн ег<о>[1], Стапн, прѧд(ъ) намн н прѧд(ъ) нашнмн богаре.

Пакь ѡнн старое нх(ъ) прнвнлїе, що нмали р<одителѧ>[1]е нх(ъ), Горапць Кр(ъ)стѣ н Шандрь Герман[7], ѡт(ъ) дѣда нашего, ѡт(ъ) Ѩлеѯандра воеводы, <а>[1]лн съ зеленою печат(ь), на тое село, на Сѡлк8, ѡнн еще ю дали 8 р8кн пан8 Л8ка Ѩрб8<ре п>[1]ортар8, прѧд(ъ) намн ж(е) н прѧд(ъ) нашнмн богаре.

Ино мы, вндѣвшн нх(ъ) добр8ю волю н тѫкмеж(ь), пакь н пол8ю заплат8, а мы, такѡждере н ѡт(ъ) нас(ъ), есмы дали н потвѣрднли нашемоу вѣрном8 пан8 Лоука Ѩрб8ре, портар8 Сѡчавском8 тот8 прѧд(ъ) речення8ю половнн8 села на нмѣ Сѡлка, нижн8ю половнн8 н петѫю часть вншнен половнни тогѡж(е) села Сѡлкы, пакь н тотн чѣтнрн частн села що ѡт(ъ) вншнон ж(е) половнни тогѡже села Сѡлкы како да соут(ъ) емоу н ѡт(ъ) нас(ъ) оурнкь н съ въсемь доходом(ь), емоу, н дѣтем(ъ), его, н вн8чатом(ъ) его, н братїам(ъ) его, н прѣквн8чатом(ъ) нх(ъ), н праштоурѣтѡмъ нх(ъ), н въсемоу род8 нх(ъ), кто сѣ нм(ъ) нзберет(ъ) нанближнїн, непор8шенно нпколн, на вѣкы.

Ѩ хотар(ъ) томоу сел8 въсемоу, на нмѣ Сѡлка, да есть съ въсѣмн своннм старнмн хѡтармн, по к8да нзъ вѣка ѡжнвали.

Ѩ на то есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, внше пнсаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мн, Богдана воеводы, н вѣра вогар(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Д8мы паркалаба, вѣра пана Болдора дворннка, вѣра пана Щефѧла, вѣра пана Д8ма Бр8д8ра, вѣра пана Тоадера н пана Негрнла паркалабове Хотнпскїн, вѣра пана Ѳремїа н <пана>[5] Драгоше паркалабове Немецкїн, вѣра пана Шандра паркалава Новоградского, вѣра пана Клънъ8 спатарѣ, вѣра пана Исака внстїарнпка, вѣра пана Козма Шарпе постелнпка, вѣра пана Могнла чашнпка, вѣра пана Фр8нтеша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса н вѣра 8снх(ъ) вогар(ъ) нашнх(ъ) мѡлдавскых(ъ), н велнкых(ъ) н малнх(ъ).

Ѩ по нашем(ь) жнвотѣ, кто б8дет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли ѡт(ъ) нашего род8 нли пакь б8д(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бнти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) вн ем8 не пор8шнл(ъ) нашего даанїѧ н повтвѣрженїѧ али бы ем8 оутвѣрдпль н 8крѣпнль, зан8же дали н потвѣрднли есмы ем8 за его правѫю н вѣрнѫю слоужб8 н за що ѡн(ъ) сѡбн к8-пнл(ъ) за свон правїн пнѣзн.

Ѩ на бѡлш8ю крѣпѡст(ь) н потвѣрженїе том8 въсем8 выше пнсанномоу, велѣли есмн нашемоу вѣрномоу пан8, Та8т8л8 логоѳетоу, прнвѣсити наш8 печать къ семоу нашем8 лнст8.

Матею пнсал(ъ), оу Баслѫн, в(ъ) л(ѣ)тѡ х҃ѯ҃і, м(ѣ)с(ѧ)ца мартїѧ, з д(е)нъ.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: <† Панъ Л8ка Ѩрб8ре>[1] портар(ъ), на село на Сѡлка.

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Sima şi sora lui, Na⟨sta⟩[1]sia, copiii Stanei, nepoţii lui Cîrstea Horaeţ, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din ⟨uricul⟩[1]lor drept, ⟨un sat⟩[1], anume Solca, jumătatea de jos, şi a cincea parte din jumătatea de sus din acelaşi sat; aceea au vîndut credinciosului nostru pan, Luca Arbure portar de Suceava, ⟨pentru⟩[1] trei sute cincizei de zloţi tătăreşti.

Şi întru aceasta, de asemenea, au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, sluga noastră Ivul şi sora lui, Nastea, copiii lui Mihul, şi verii lor, Făbor, fiul Malei, şi Dragotă şi sora lui, Stana, copiii lui Ivul, toţi nepoţii lui Şandru Gherman[4], de asemenea de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, ⟨şi⟩[5] au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, patru părţi din jumătatea de sus a aceluiaşi sat, anume Solca, care au fost partea lor, de asemenea credinciosului nostru pan, Luca Arbure portar de Suceava, pentru trei sute şi treizeci de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat credinciosul nostru pan, Luca Arbure portar, şi a plătit mai sus scrişii bani, 350 de zloţi tătăreşti, în mîinile slugii noastre Sima şi ale surorii lui, Nastasia, copiii Stanei, iarăşi 330 de zloţi, în mîinile slugii noastre Ivul şi ale surorii sale, Nastea, copiii lui Mihul, şi ale vărului lor, Făbor, fiul Malei, şi ale lui Dragotă şi ale surorii lui, Stana, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Iar privilegiul lor cel vechi, ce l-au avut părinţii lor, Horaeţ Cîrstea şi Şandru Gherman . . . [7], de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, însă cu pecete verde, pe acel sat, pe Solca, ei încă l-au dat în mîinile panului Luca Arbu⟨re p⟩[1]ortar, tot înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi iarăşi plata deplină, iar noi, de asemenea, şi de la noi, am dat şi am întărit credinciosului nostru pan Luca Arbure portar de Suceava această mai înainte spusă jumătate din satul, anume Solca, jumătatea de jos, şi a cincea parte din jumătatea de sus din acelaşi sat Solca, iarăşi şi aceste patru părţi din sat, care sînt din jumătatea de sus a aceluiaşi sat Solca, ca să-i fie lui şi de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi fraţilor lui, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat întreg, anume Solca, să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi ⟨a paului⟩[5] Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi dimn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit

www.dacoromanica.ro

pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă şi pentru că el şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus[1] scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să atîrne pecetea noastă la această carte a noastră.

A scris Matei, la Vaslui, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna martie, 7 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: ⟨† Pan Luca Arbure⟩[1] portar, pe satul Solca.

Muzeul judeţean Suceava, Inv. nr. 2099. Orig., perg. (28 × 48 cm.), pecete atîrnată, pierdută.

O trad. germ., de la sfîrşitul sec. XVIII, la Arh. St. Suceava, Fond M-rea Dragomirna, I/9 (fost la M-rea Dragomirna, nr. 121).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/135.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1315—1319 (nr. 451).

EDIŢII Wickenhauser, *Solka*, p. 61—62 (nr. I) (trad. germ); Mazerean, *Condica m-rii Solca*, p. 22 (nr. 1) (rez. din 1775 noiembrie 10); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, p. 198—200 (nr. XCVIII) (text slav); Dan, *Ctitoria hatmanului Luca Arbure*, p. 38—39 (trad. rom. parţială, după Wickenhauser); Costea, *Ctitoria Solca*, p. 170—172 (nr. 2) (trad. rom., după Wickenhauser); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 11—13 (nr. 11) (trad., după orig.) şi p. 618 (facs.).

---

[1] Rupt.
[2] Omis.
[3] Şters.
[4] Urmează un loc liber de cca. nouă litere.
[5] Rupt şi şters.
[6] 8 scris peste ь.
[7] Urmează un loc liber de cca. şapte litere.

267 1502 (7010) ⟨înainte de martie 10⟩.

Velet 7010 ⟨1502⟩.
Suret di pe ispisocul de la Ştefan vodă.

Adică au venit, înnaintea noastră şi înnaintea a tuturor ai noştri moldovineşti boeri, sluga noastră Toad(e)r şi sora lui, Marina, feciorii Luchin [1], şi cu ruda[2] lor, Marina, şi sora iei, Magda, fetiile lui Condrin[3], cu a lor bunăvoe, nici de o nevoe, nici de o sîlă, ş-au vîndut a lor drept uric, a părinţilor lor, a Cudrii şi a fratelui lui, Lucăi, o sîliște la Crasna, anume Foleştii, slugii noastre credincios boiar Toader Toc stol(ni)c, drept 60 zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat a noştri credincioasă slugi [4], boiar Toader Toc stol(ni)c, de au plătit această ce mai sus scrie, aceşti, bani 60 zloţi tătăreşti, în mîna slugii noastre Toader şi sora lui, Marina, feciorii lui Luchin [1], şi a rudelor [5], Marina şi sora iei, Magda, fetile a Condrii, dinaintea noastră şi înnaintea boerilor noştri.

Şi noi, văzînd a lor de bunăvoe ⟨tocmeală⟩[6] şi nici de o nevoe au plătit, iar noi, aşijderea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre boiariului Toader Toc stol(ni)c, aceia mai înnainte ce s-au zîs ⟨seliște⟩[6] la Crasna, pre numile Foleştii, precum să fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi feciorilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui şi a tot neamu lui, cini s-ar alegé dintr-însul, să le fie lor pomană în veci.

Iar hotarul acela ce mai sus s-au scris sălişte, pe numile Foleşti, care este [7] di pe hotarul cel bătrîn, carile în veci va trăi.

www.dacoromanica.ro

Şi iar prin marturi ce au avut iei carte, au fost părinţii lor Cudre, şi fratile său Luca, de la unchiul nostru, de la Ştefan vodă, la ce sălişte Foleştii, noi încă i-am dat în mîna slugii noastre credinciosului boiar Toader Toc stol(ni)c, ce-au fost înaintea nostră şi înaintea boerilor noştri[8].

Iar la cela au fost credinciosul domn ce mai sus scrie, Ştefan vodă, şi credinciosul şi preaiubitul său fiu, Bogdan vodă, şi credincioşii boierii noştri: credinciosul boer Dume[9], credinciosul boer Budur[10] vornic, credinciosul boer Ştefăla[11], credinciosul boer Dume Brudar[12], credinciosul boer Toader şi boeriul Negrilă pîrcălab(i) de Hotin, credinciosu boer Irimiia, credinciosul boier Dragoş pîrcălab despre Nemţi[13], credinciosul boer Şandra[14] pîrcălab de Cetatea-Albă[15], credinciosul boer Arbur(e) portariul Sucevii, credinciosul boer Isac vistern(i)c, credinciosul boer Cozma[16], credinciosul boer Moghila pah(a)r(nic), credinciosul boer Fruntaş[17] stolnic, credinciosul boer Petrica comisul şi toţi credincioşii boieri ⟨ai⟩[6] Moldovii.

Şi carei după a noastră viiaţă l-a orîndui să fie domn în pămîntul nostru ⟨al⟩[6] Moldovii, după a noastră danie şi întăritură, după a lui dreaptă cumpărătură, să aibă a întări cu mari întărituri, precum mai sus am scris cu această scrisoare a noastră.

Arh. St. Bucureşti, Episcopia Huşi L/1. Trad. din prima jumătate a sec. XIX.

O copie a aceleiaşi trad., cu data: 1502 ⟨înainte de 10 martie⟩, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1322—1323 (nr. 453).

EDIŢII Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 227—228 (nr. 8/3) (menţ. fără dată, dintr-o carte de judecată din 1825 martie 3); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 212—213 (nr. CVI) (trad. din prima jum. a sec. XIX, cu data: 1502); *D.I.R.*, A., XVI, vol. I, p. 5—7 (nr. 6) (trad., după I. Bogdan).

După cum rezultă din doc. ce urmează, în care se menţionează cumpărătura din acest doc., actul de faţă a fost emis înainte de 10 martie 1502 (7010).

---

[1] În loc de: „lui Luca".
[2] În loc de: „vara", după cum rezultă de mai jos.
[3] În loc de: „Condrea".
[4] În loc de: „a noastră credincioasă slugă".
[5] În loc de: „verelor".
[6] Omis.
[7] „care este", traducere greşită, desigur, a lui да ѥст (să fie) (cf. I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 213, nota 1).
[8] Traducere defectuoasă a originalului slavon în care se menţiona că privilegiul („cartea") ce îl aveau Condrea şi fratele său, Luca, de la unghiul domnului asupra seliştii Foleşti l-au dat lui Toader Toc (cf. şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 213, nota 2).
[9] În loc de: „Duma".
[10] În loc de: „Boldur".
[11] În loc de: „Şteful".
[12] În loc de: „Duma Brudur".
[13] „de Neamţ".
[14] În loc de: „Şandru".
[15] În loc de: „Cetatea Nouă".
[16] În loc de: „Cozma Şarpe postelnic".
[17] În loc de: „Fruntеş".

268 1502 (7010) martie 10, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефань воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскиѧ. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) нашим(ь) листом(ь), въсѣм(ъ) кто на нь взрыт(ъ) или чтоучи его ѕслышит(ъ), иже тота истиина Маренка, дучка

www.dacoromanica.ro

Мнχѕла Єпѕрѣ, оунѕка Томина Солескоула, пр҃инде, прмд(ъ) намн н прмд(ъ) оусимн нашимн молдавскымн боюре, по своен доврон волн, нкым(ь) непонѕжена, а нн прислована, н промннѣла свою правѕю wтннн, wт(ъ) ен праваго ѕрнка, н дала слоуѕѣ нашемѕ вѣрномѕ, панѕ Тоадерѕ Тwкоу столнникѕ, едно село на Каслѣи, на нмѣ Солецн, где был(ъ) прмдм(ъ) ен, Йндрен, где быль жоуде Мнханло Негроул(ъ).

Й, пакь, нашь вѣрнїн слоуга, пан(ъ) Тоадерь Тwк(ъ) столникь, дал(ъ) Маренкы, дочкы Мнχѕла Єпѕре, нзмѣнѕ за то, свою правѕю wтннн <н>[1] выкоуплентє, едно село на Краснон, на нмѣ Фолецн, н еще прндаль ен стw злать татарскыχ(ъ).

И прнвлїе старое цю было wт(ъ) оунка нашего, wт(ъ) Стефана воеводн, н, пакь, н дрѕгое прнвлїе коупежное цю wт(ъ) нас(ъ) же на тое село, на Фолецн, wн(ъ) еще дал(ъ) нχ(ъ) wбѣ оу рѕкы Маренкы, дочка Мнχѕла Єпѕре, прмд(ъ) намн ж(е) н прмд(ъ) нашимн боюре.

Ино мы вндѣвшн добрѕю нχ(ъ) волю н тwкмеж(ь), пак(ъ) н добрѕю нχ(ъ) нзмѣнѕ цю же wнн промежи собою нзмѣнилн собн свон правїн wтннн по нχ(ъ) доврон волн, а мы такождере н wт(ъ) нас(ъ) есмы дали н потвръдилн слѕѕѣ нашемѕ, вѣрномоу панюу Тоадерѕ Токѕ столникѕ, тое прмд(ъ) реченное село на Каслѣи, на нмѣ Солецн, где был(ъ) <прмдмдъ ен>[1] Йндрен, где был(ъ) жѕде Мнханло Негрѕл(ъ), како да есть емѕ wт(ъ) нас(ъ) ѕрнкь н съ бъсемь доходwм(ь), емѕ, н дѣтем(ъ) его, н братїшм(ъ) его, н оунѕчатом(ъ) его, н прѣзнѕчатом(ъ) его, н працѕрѣтом(ъ) его н въсемѕ родѕ его, кто сѣ емѕ взберет(ъ) наблнжнїн, непорѕшено нколн, на вѣкы.

Й хотар(ъ) томѕ выше реченномѕ селѕ на нмѣ Солецн, цю на Каслѣи, да есть съ бъсѣмн свонмы старнмн хотармн, покѕда нз(ъ) вѣка wживали.

Й на то есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воевод, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводы, н вѣра нашнχ(ъ) боюрь: вѣра пана Дѕмн н вѣра пана Болдора дворнпка, вѣра пана Щефѕла, вѣра пана Брѕдѕра, вѣра пана Тоадера н пана Негрнла паркалабове Хотинскїн, вѣра пана Єремїа <н>[1] пана Драгоша паркалабове Немецкїн, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лѕка Йрбѕрѣ портарѣ Сwчавского, вѣра пана Клънъѕ спатарѣ, вѣра пана Нсака внстѣрника, вѣра пана Козма Шарпе постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѕнтеша столника, вѣра пана Петрика комнса н вѣра ѕснχ(ъ) боларъ нашнχ(ъ) молдавскыχ(ъ), н велнкнχ(ъ) н малнχ(ъ).

Й по нашнм(ь) животѣ, кто бѕдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) нашего родѕ нли пакь бѕд(ь) кого Б(ог)ъ взберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы емѕ не порѕшил(ъ) нашего даанїм н потвръжденїм, али бы емѕ оутвърдил(ъ) н оукрѣпил(ъ) <занѕже дал>[2] н потвърднлн есмы емѕ за его правѕю н вѣрнѕю слѕжбѕ.

Й на бwлш<ее>[3] крѣпост(ь) н потвръжденїе томѕ въсемѕ вншє писанномѕ, велѣлн есмн нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Таѕтѕлѕ логофетѕ, писати н нашѕ печать прнвѣсити к семѕ нашемѕ листоу.

Матен писаль, ѕ Каслоун, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ѕї, м(ѣ)с(м)ца мартїм, і҃ д(ь)нъ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată Marenca, fiica lui Mihul Epure, nepoata lui Toma Solescul, a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a schimbat dreapta sa ocină, din uricul ei drept, şi a dat slugii noastre, credinciosului pan Toader Toc stolnic, un sat pe Vaslui, anume Soleşti, unde a fost străbunicul ei, Andrei, unde a fost jude Mihailo Negrul.

www.dacoromanica.ro

Şi, iarăşi, sluga noastră credincioasă, pan Toader Toc stolnic, a dat Marencăi, fiica lui Mihul Epure, schimb pentru aceasta, dreapta lui ocină ⟨şi⟩[1] cumpărătură, un sat pe Crasna, anume Foleşti, şi încă i-a mai dat o sută de zloţi tătăreşti.

Şi privilegiul vechi care a fost de la unchiul nostru, de la Ştefan voievod, şi, iarăşi, şi alt privilegiu de cumpărătură care este de la noi, tot pe acel sat, pe Foleşti, el încă le-a dat pe amîndouă în mîinile Marencăi, fiica lui Mihul Epure, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală iarăşi şi schimbul lor bun ce au schimbat ei între dînşii, dreptele lor ocine de bunăvoia lor, noi, de asemenea, şi dè la noi am dat şi am întărit slugii noastre, credinciosului pan Toader Toc stolnic, acel mai înainte spus sat pe Vaslui, anume Soleşti, unde a fost ⟨străbunicul ei⟩[1], Andrei, unde a fost jude Mihailo Negrul, ca să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi fraţilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus spus, anume Soleşti, ce este pe Vaslui, să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma şi credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Ieremia ⟨şi⟩[1] a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea-Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, ⟨pentru că⟩[2] i-am ⟨dat⟩[2] şi i-am întărit pentru slujba lui dreaptă şi credincioasă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Vaslui, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna martie, 10 zile.

Bibl. Acad., CCXXIV/2. Orig., perg. (34,5 × 48 cm.), pecete atirnată, pierdută (in sec. XIX).

O copie slavă, din sec. XIX, ibidem, CV/5; două trad.: una, din 1785 iulie 28, de Pavel ⟨Debriţ⟩ logofăt al Episcopiei Huşi, ibidem, CCXXIV/3, şi alta, din prima jumătate a sec. XIX, avînd numai data de an, la Arh. St. Bucureşti, Episcopia Huşi, L/1. Un rez., cu data 7003 (1495) martie 3, intr-un izvod „găsit la preotul Gheorghie ot Bouşori, anul 1794 dec(he)mv(rie) 17", copiat de Ioan Cirjă diac şi adeverit de Iordache Roset serdar, la Arh. St. Iaşi, CDVIII/60.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/136.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1324—1326 (nr. 454); altă copie, după rez. dif Ghibănescu, *Surete*, XVIII, şi *Ms. Surete*, I (v. şi mai jos), cu data de lună şi de zi mai 3, şi comentariu, ibidem, f. 1098 (nr. 372) (considerat ca fiind alt document).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 165 (nr. 105) (rez., din 1785 (7293) august 4, cu data: 1495 mai 5, din *Ms. Surete*, I, f. 71); XX, p. 42 (menţ., cu data: 7003 mai 5); Marinescu, *Doc. vasluiene*, p. 183—184 (rez., cu data de zi: 1, din Condica Soleştilor); M. Costă-

www.dacoromanica.ro

chescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 206 (nr. 61) (rez., după Ghibănescu, cu data: 1495 (7003) mai 3; socotit ca doc. independent); p. 241—242 (nr. 78) (rez., după Marinescu); D. P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 77—79 (nr. 16) (text slav, după orig., şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 253 (nr. 236) (rez., după nr. 61 din Costăchescu; socotit tot ca doc. independent); XVI, vol. I, p. 13—14 (nr. 13) (trad. după orig.) şi p. 619 (facs.).

Rezumatul din izvodul de la Arh. St. Iaşi, considerat de toţi editorii de pînă acum ca doc. independent, are data greşită, cifra 10 (ї) din data de an şi din cea de zi fiind confundată de rezumator cu 3 (ѓ) datorită modului în care a fost pusă titla de diac peste un *i* (і), scris fără cele două puncte obişnuite (ї) Numele satului şi al beneficiarului evidenţiază că acest rezumat a fost făcut după doc. original de mai sus şi deci nu poate fi socott ca act independent.

[1] Omis.
[2] Rupt şi şters.
[3] Rupt.

269 1502 (7010) martie 10.

Ѹрнк wт Стефана воєвода, wт лѣт ѕї мартїє ї, на село Рѣдѣнн, что меж(є) Драгомирно wт Сѹхаг(о) Потока, н меж(є) Богдана, где бнл Миклъѹш Фаѵр, что тое село бнло нзмѣнно кнѣгннѣ Марга[1], wнѵка Янталалоаса[2], съ Стефеном воєводо, рад ї село на нмѣ Плешещн, на Катловеа[3].

Uric de la Ştefan voievod, din anul 7010 ⟨1502⟩ martie 10, pe satul Rădeni, care este între Dragomirna de la Pîrîul Sec şi între Bogdana, unde a a fost Miclăuş Faur, care acest sat a fost schimb cneaghinei Marga [1], nepoata Antalaloasei [2], cu Ştefan voievod, pentru satul anume Pleşeşti, pe Catlovea[3].

Bibl. Acad., MCDXCVII/66, f. 10 v. Rez. într-un catastif din 1627 (7135) aprilie 20, al moşiilor lui Dumitraşco Ştefan mare logofăt.

Alte rez., fără dată, în două copii (din 1816 şi 1898) ale trad. lui Evloghie dascăl, din 1765 august 11, a doc. din 1628 (7136) aprilie 2, la Bibl. Acad., LXIX/10 şi, respectiv, DLXIX/11.

O copie slavă a aceluiaşi. doc., trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1320, 1321 (nr. 452).

EDIŢII Codrescu, *Uricariul*, XIV, p. 404 (rez. fără dată într-o copie din 1816 a doc. din 1628 aprilie 2), Ghibănescu, „Teodor Codrescu", An. I (1915), nr. 5, p. 68 (rez. slavon într-un catastif, din 1627 (7135) aprilie 20, al moşiilor lui Dumitraşco Ştefan mare logofăt). M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 242—243 (nr. 79) (rez. slav şi trad.); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 13 (nr. 12) (trad. după rez. slav apud Costăchescu); *D.R.H.*, A, vol. XIX, p. 453 (nr. 332) (rez. fără dată într-o copie din 1816 a doc. din 1628 aprilie 2).

[1] În *D.R.H.*, A, vol. XIX (v. descrierea arheografică): „Martha".
[2] Greşit, pentru „Antaleasa" (cf. Bibl. Acad., LXIX/10 şi DLXIX/11, şi M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 242).
[3] Greşit, pentru Карлкловѣ (Caraclău) (cf. Costăchescu, *op. cit.*, p. 242—243).

270 1502 (7010) martie 11.

Ispisoc vechi sîrbăsc din anii 7010 ⟨1502⟩ mart(ie) 11 de la domnul Stefan v(oie)vod, prin cari miluieşti pe slugile sale, Duma Hurdescu [1] şi fraţii lui, Iurie [2], şi Drăguşi[3] şi Cupce [4], pentru a lor credincioasă slujbă, cu un loc din pustietate, pe Spiroasa, la [5] lacul ci esti din sus de Ulmi, însă parte ci-i din Cogîlnic, să s(e) aşăzi un sat.

Iar hotarul acest7i sat să fie pe cît să va pute hrăni din destul un sat de douîzăci casă.

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Iaşi, Condica K nr. 326, f. 121 v./173—122 r/174 (p.242—243). Rez. intr-o carte a Divanului Moldovei din 1805 mai 29.

Alt. rez., în hotărirea din 1819 iunie 28 a Judecătoriei ţinutului Orhei (doc. se afla la Tribunalul Lăpuşna, Arhiva veche, doc. nr. 4806/1819, f. 11 v. (v. EDIŢII).

O copie a rez. din 1805 mai 29 şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1327 (nr. 455).

EDIŢII: Codrescu, *Uircariul*, VI, p. 204 (nr. 16/1) (menţ. dintr-o anafora din 1805 iunie 26); Sava, *Doc. Lăpuşnei*, p. 1 (nr. 1) (rez. din 1819 iunie 28); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 14—15 (nr. 14) (rez., după Sava).

---

[1] În loc de: „Hurduescu" (v. Sava, *Doc. Lăpuşnei*, p. 1).
[2] La Sava, loc. cit.: „Irimiia".
[3] *Ibidem*: „Dragoş".
[4] *Ibidem*: „Cupcia".
[5] *Ibidem*: „lingă".

271 1502 (7010) martie 13, Vaslui.

† Μ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменнто чиним(ъ), не сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) ктw на нь възрит(ъ) или чтоучи его ѕслышить, wже пріидоша, прд(ъ) намн и прд(ъ) ѕснмн нашимн молдавскимн боіаре, Дръгълинъ, дwчка Занча постелника, и сестрнчневе ен, Дѕмитрѕ и братъ его, Лѕка, с(ы)нове Нагшинн, по нхъ доброн волн, никимь непоноуженн, а нн прнсловавн, и продали свою правѕю wтнинѕ, wт(ъ) нхъ праваго ѕрнка, едиw селw на верхъ Жерѕла, на нмѣ Мъндрецин, где быль Иванъ Мъндрѕл(ъ), слѕгамь нашимь Стан(ѕ) и братѕ его, Югн и сестрамь нхъ Марти, и Йнин, и Илкн и Дръгѕцн, за с злать татарскнх(ъ).

И ѕставше нашн слѕгн, Стан(ъ) и братъ его, Юга, и сестри нх(ъ), Марга, и Йнна, и Илка и Дръгѕцъ, и заплатнли ѕсн тотн выше писанни пинѣзи, с злать татарскых(ъ), ѕ рѕкы Драгалинн, дочки Занча постелника, и сестрнчневе ен, Дѕмитрѕ и братѕ его, Лѕки, с(ы)нwм(ъ) Нѣгшинн[мь], прд(ъ) намн и прд(ъ) нашимн боіаре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброн волн и токмежь и полнѕ заплатѕ, а мы, токождере, и wт(ъ) нась есмы дали и потвръднли слѕгамь нашим(ъ) Стан(ѕ) и братѕ его, Югн, и сестрамь нх(ъ), Марги, и Йнин, и Илкн и Драгѕцн, тое прд(ъ) реченное село, що на верхъ Жерѕла, на нмѣ Мъндрецин, где был(ъ) Иванъ Мъндрѕл(ъ), да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нась ѕрнкь и съ въсем(ь) доходwм(ь), нмь[ї], и дѣтемь нх(ъ), и ѕнѕчатwм(ъ) нхъ, и прѣѕнѕчатом(ъ) нх(ъ), и праціврѣтомь нх(ъ) и въсемѕ родѕ нхъ, кто сн нмь нзберет(ъ) наближнїн, непорѕшенно николиже, на вѣкы.

Й хотар(ъ) томѕ селѕ да ест(ъ) по старомѕ хотарѕ, по коуда нз вѣка wжнвали.

Й на то ест вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писанного, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнаго мы с(ы)на, Богдана воеводї, и вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѕмн, вѣра пана Бwлдора двwрника, вѣра пана Шефѕла, вѣра пана Дѕмн Брѕдѕра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабов(ѣ) Хотинскых(ъ), вѣра пана Єремїа и пана Драгоша паркалабw(ѣ) Немецкых(ъ), вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Йрбѕре ⟨пор⟩[1]тарж Сwчавского, вѣра пана Клънъѕ спатарж, вѣра пана И⟨са⟩[1]ка внстѣрника, вѣра пана Козми Шарпе постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѕнтеша ⟨сто⟩[1]лника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсих(ъ) бояр(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), великнх(ъ) и малнх(ъ).

Й по нашемь животѣ, кто ⟨боуд⟩[2]еть г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнх(ъ), или wт(ъ) нашего рода или пакь бѕд(ь) кого Б(ог)ь изберет

www.dacoromanica.ro

г(о)сп(о)д(а)ремь бытн нашен Земли Мwлдавскон, тwт(ъ) бы нмь не порѧшнль нашего даанїѧ н потвръжденїѧ, али бы нмь оутвръднль н ѫкрѣпнль, занѫже есмы дали н потвръднли за цю wни кѫпили за свон правїн пинѣзн.

Ѳ на волшѭю крѣпость н потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ, велѣли есмы нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Тъѫтѫлови ло<го>[3]фетѫ, писати н нашь печат(ь) завѣснти к семѫ листѫ нашемѫ.

Писал(ъ), оу Баслоуи, Їwн(ъ) Поповнч(ь), в(ъ) л(ѣ)тw ҳ҃зї, м(ѣ)с(ѧ)ца март(а), г҃ї д(е)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Drăgălina, fiica lui Zancea postelnic, şi nepoţii ei de soră, Dumitru şi fratele lui, Luca, fiii Neagşei, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, un sat la obîrşia Gerului, anume Mîndreşti, unde a fost Ivan Mîndrul, slugilor noastre Stan şi fratelui său, Iuga, şi surorilor lor, Marga, şi Anna, şi Ilca şi Drăguţa, pentru 200 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Stan şi fratele lui, Iuga, şi surorile lor, Marga, şi Anna, şi Ilca şi Drăguţa, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 200 de zloţi tătăreşti, în mîinile Drăgălinei, fiica lui Zancea postelnic, şi ale nepoţilor ei de soră, Dumitru şi fratele său, Luca, fiii Neagşei, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Stan şi fratelui său, Iuga, şi surorilor lor, Marga, şi Anna, şi Ilca şi Drăguţa, acel sat mai înainte zis, ce este la obîrşia Gerului, anume Mîndreşti, unde a fost Ivan Mîndrul, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie pe hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului meu fiu, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure ⟨por⟩[1]tar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului I⟨sa⟩[1]c vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş ⟨sto⟩[1]lnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă ei şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul lo⟨go⟩[3]făt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

www.dacoromanica.ro

A scris, la Vaslui, Ion al lui Popa, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna martie, 13 zile.

Bibl. Acad., CXCI/1. Orig., perg. (31×32 cm.), pecete atîrnată, pierdută.
O trad., din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, CXXX/112.
O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/137.
O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A. 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1328—1330 (nr. 456).

EDIŢII I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 200—202 (nr. XCIX) (text slav); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 15—16 (nr. 15) (trad., după orig.) şi p. 620 (facs.).

---

[1] Rupt şi şters.
[2] Şters.
[3] Rupt.

272 1502 (7010) martie 14.

Suret pe de un ispisoc sîrbăsc de la Stefan v(oie)v(od), din let 7010 ⟨1502⟩ mart 14.

Facem ştiri cu această carte a noastră pentru această adevărată Neaga, fata lui Micşăia[1], că am miluit-o pre dînsa, osăbit de a noastră milă, i-am dat şi i-am întărit ei, întru al nostru pămînt a Moldovii, pe a ei dreaptă ocină, anumi satul Micşîneştii, pe Elan[2].

Pentru acei, toată ace de mai sus scris(ă) să fie a ei de la noi uric şi cu tot venitul, ei şi ficiorilor ei şi nepoţilor ei şi strănepoţilor şi a tot neamul ei, ci să va alegi mai aproapi, nerușiit ei, niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui de mai sus scris sat, anumi Micşîneştii, pe Elan, să-i fiei iai, despre toate părţile, după hotarul cel vechiu, pe unde au umblat din viac.

Şi spre aceasta este credinţa domnii meli de mai sus ⟨scris⟩[3], Stefan v(oie)v(o)d, şi credinţa a pre iubit fiiului domnii mele Bogdan v(oie)v(o)d ⟨şi credinţa tuturor boerilor, de la dum(nealui) Boldur vornicu pînă la dum(neai lui)Petrica [vel] comis⟩[4] şi credinţa a tuturor boerilor noştri, a mari şi mic-

Iar după a noastră viiaţi, cine va fi domn ţării aceştie, din fii şi niamu nostru, sau pre cine Dumnezău va alegi, să nu strici a noastră danie şi întăritură, ce mai ales să de şi să întărească, de vreme ci esti a ei dreaptă ocină.

Şi pentru mai mari credinţă şi întărire a celor de mai sus scris(e), am. poroncit credincios boeriului nostru, dum(i)s(ale) Tăutului log(o)f(ăt), şi să scrie şi a noastră pecete către această carté să o lege.

Tălmăcit de Gheorghii Evloghie dascăl, 1775 iuli 23.

Copie aceasta s-au scos de mine întocma de pe un suret neîncredinţat, ce s-au găsît la Constandin Ocica, de Şişcani, 1824 oct(omv(rie) 17. Gheorghi Boul serd(a)r.

Bibl. Acad., CCXXX/39. Copie după trad.
O trad. mai sumară, din 1758 (7266) iulie 1, de Evloghie dascăl slovenesc, la Arh. St. Iaşi, CDXXII/4, şi un rez., de la începutul sec. XIX, ibidem CDXXII/63 (nr. 1); o altă copie a trad. din 1775 iulie 23, din arhiva Mariei Moruzi, Iaşi, se afla în posesia prof. univ. Gh. Brătianu, Documentele moşiilor „Micşunești, Futelești, Hurdugi, şi Dănești", Plicul I/1.
O copie a celei din 1824 octombrie 17 şi comentariu, în care se menţionează şi cealaltă copie după trad. din 1775 iulie 23, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1341 (nr. 460).

www.dacoromanica.ro

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, I, p. 126—127 (nr. 22) (copie, din 1800 după trad. din 1775 iulie 23, scrisă în Hurdugi, de V. Colescu; după *Ms. Surete*, VIII, f. 321); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 208—209 (nr. CIV) (rez. al editorului, după copia publ. de Ghibănescu); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 22 (nr. 21) (copia din 1827 octombrie 17).

---

[1] În trad. din 1758 iulie 1 (*v.* descrierea arheografică) „fata Micşinii"; la Ghibănescu (*v.* EDIŢII) „fata lui Micşin".
[2] În *ibidem*; „Micşineştii, pe Ialan".
[3] Omis în copie.
[4] Completat după trad. din 1758 iulie 1.

273 1502 (7010) martie 14, Vaslui.

† Ⓜ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мѡлдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) кто на нь възрить или чтѣчи его оуслышить, ѡже тоти истиннїи дочки Нистра, Федка и Илѣнъ и Инѣшка, и племенникь нх(ъ), Станчѣль, с(ы)нь Драгошев(и), и братаничи Станчѣлови, Сима и Хрита, дѣти Иверка, и сестричичи тогѡж(е) Станчѣла, Исан и Юрїи, жаловали есмы ихъ ѡсовною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвръдили есмы имь ѕ нашен земли, ѕ Молдавскон, нѫже правѣю ѡтинниѕ, села на Брълад҃ѣ, на имѣ село Марковичѣни, где были домове Нистрини и Драгошевь, и село Терпещи, на Брълад҃ѣжь.

Тое въсе вище писанное да ест(ъ) имь ѡт(ъ) нась ѳрикь и съ въсемь доходѡм(ь); али да есть Федки и Илѣни и Инѣшци половина села Марковичани, а пак(ъ) Станчюлови и непотомь его, Сими и Хрити, дѣтемь Иверовим(ъ), и Исаеви и Юрїю да есть половина села Марковичани и село Терпещи, имь и дѣтемь ихъ и ѕнѣчатомь ихъ и прѣѕнѣчатѡм(ъ) ихъ и праѡѕрѣтѡм(ъ) нх(ъ) и въсемѕ родѕ ихъ, кто сѧ им(ъ) изберет҃ь наплнжнїи, непорѣшенно николиже, на вѣкы.

И хотарь тѣм(ъ) выше писаним(ъ) дѣм(ъ) селам(ъ), по име, Марковичанем и Терпещимь, да ест(ъ) по старомѕ хотарѕ, по кѣда из вѣка ѡжидали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнаго мы с(ы)на, Богдана воеводи, и вѣра боярь нашнх(ъ): вѣра пана Дѣми, вѣра пана Ѣлдора двѡрника, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Дѣми Брѣдѣра, вѣра пана Тодера и пана Негрила паркалабѡв(е) Хотинских(ъ), вѣра пана Ѳремїа и пана Драгоша паркалабѡв(е) Немецкнх(ъ), вѣра пана Шандра паркалава Новоградского, вѣра пана Инѣрѣ портарь Сѣчавского, вѣра пана Кльнъѕ спатарь, вѣра пана Исака в<нстї>[1]ярника, вѣра пана Козми Шарпе постелника, вѣра пана Могили чашника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана <Петрики>[1] комиса и вѣра въсѣх(ъ) боярь нашнх(ъ) молдавскых(ъ), велики х(ъ) и малнх(ъ).

И по нашем(ь) животь, ктѡ бѣдеть г(о)сп(о)д(а)рь нашен <земли, ѡтъ дѣтен на>[2]шнхъ или ѡт(ъ) нашего рода или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь извереть г(о)сп(о)д(а)ремь бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) вы имь <не порѣшилъ нашего даанїа и>[2] потврьжденїѧ, али вы имь ѣтвръдиль и ѕкрѣпиль, занѣже есмы имь дали и потврьдили за цо ѡ<на есть правда имъ ѡтн>[2]ина.

И на волшѣю крѣпость и потвръжденїе томѣ въсемѕ выше писанномоу, велѣли есмы нашемѕ вѣрномѕ <панѕ, Т>[1]ъѣтѣлѕ логофетѕ, писати и нашѕ печать завѣсити къ семѕ листѕ нашемѕ.

Писалъ Їѡн(ъ) Поповичь, ѕ Баслоуи, в(ъ) л(ѣ)тѡ ѯ҃зї, м(ѣ)с(ѧ)ца мар(та) к҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate fiice ale lui Nistrea, Fedca şi

www.dacoromanica.ro

Ileana şi Anuşca, şi pe vărul lor, Stanciul, fiul lui Dragoş, şi pe nepoţii de frate ai lui Stanciul, Sima şi Urîta, copiii lui Aver, şi pe nepoţii de soră ai aceluiaşi Stanciul, Isaia şi Iurie, i-am miluit cu mila noastră deosebită, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocina lor dreaptă, satele de pe Bîrlad, anume satul Marcoviciani, unde au fost casele lui Nistrea, şi ale lui Dragoş, şi satul Terpeşti, tot pe Bîrlad.

Toate acestea mai sus scrise să le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul; însă să fie Fedcăi, Ilenii şi Anuşcăi jumătate din satul Marcoviciani, iar lui Stanciul şi nepoţilor lui, Sima şi Urîta, copiii lui Aver, şi lui Isaia şi lui Iurie, să le fie jumătate din satul Marcoviciani şi satul Terpeşti, lor, şi copiilor lor, şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor două sate mai sus scrise, anume al Marcovicianilor şi al Terpeştilor, să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului meu fiu, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac v⟨isti⟩[1]er, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Fruntеş stolnic, credinţa panului ⟨Petrică⟩[1] comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ⟨ţării⟩[2] noastre, ⟨din copiii⟩[2] noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să ⟨nu le clintească dania şi⟩[2] întărirea ⟨noastră⟩[2], ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă ⟨le este⟩[2] ocina ⟨lor dreaptă⟩[2].

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru ⟨pan⟩[1], Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion al lui Popa, la Vaslui, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna martie 14.

Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fond Spiridonie, VI /73. Orig., perg. (33 × 34 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, господар Земли Мѡлдавскои. Cu o trad., din 1839 iunie 16, de Hrisanth ieromonah.

O copie slavă modernă, la Arh. St. Bucureşti, D.S. Moldova, nr. 36.

Două foto.: una, ibidem MXXXVIII/94, şi alta, la Inst. de ist. şi arh. „A.D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/138.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1334—1337 (nr. 458).

EDIŢII: Iorga, *St. şi doc.*, V, p. 4 (nr. 9) (menţ., după orig.); Ghibănescu, *Opt urice slavone*, p. 49—54 (nr. VIII) (text slav şi trad.); idem, *Ispisoace*, I_1, p. 40—44 (nr. 14) (text slav şi trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 202—203 (nr. C) (text slav); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 16—17 (nr. 16) (trad., după orig.).

[1] Rupt.

[2] Rupt şi şters.

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефань воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ не сим(ь) нашим(ь) листом(ь), въсѣм(ъ) кто на нь взрит(ъ) или чтѣчи его вслышить, иже прїндоша, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) вснмы нашимы молдавскымн боіаре, нашн слѣгы Жѣржа и брат(ъ) его, Крачюн(ъ), и сестра нхъ, Ермѣнка, дѣти Данчюл Дѣлѣ, по нх(ъ) доброн волн, никим(ь) непонѣжени, а нн прнсловани, и продали свою правѣю итинн8, ит(ъ) нх(ъ) праваго врнка, чътвъртаа част(ь) села на Брълад8, на нм8 где били жѣдеве Бѣда и Драгою, нижнѣю част(ь), част(ь) ит(ъ) Мѣрга, слѣс8 нашем8 Крачѣн8, за п̃ злат8 татарсых(ъ).

И вставше нашь слѣга Крачюн(ъ) та заплатнл(ъ) вси тотн пнѣзи, п̃ злат(ъ) татарсых(ъ), в рѣкы слѣгам(ъ) нашим(ъ) Жѣржи и брат8 его Крачюн8 и сестри нх(ъ), Ермѣнкы, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашимы боіаре.

Ино мы, выдѣвше нх(ъ) добрѣю волю и томеж(ь), пак(ъ) и полнѣю заплат8, а мы, такождере, и ит(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвѣрднли слѣс8 нашем8 Крачюн8 тот8 прѣд(ъ) речennѣю чътвъртѣю част(ь) села що на Брълад8, на нм8 где били жѣдеве Бѣда и Драгою, нижнѣю част(ь), част(ь) ит(ъ) Мѣрга, како да ест(ъ) ем8 ит(ъ) нас(ъ) врнк(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), ем8, и дѣтем(ъ) его, и внѣчатом(ъ) его, и прѣвнѣчатом(ъ) его, и працврѣтим(ъ) его и въсем8 родѣ его, кто с8 емv изберет(ъ) наблнжнїн, непорѣшено николи, на вѣкы.

И хотар(ъ) тон чътвъртон части села почеиши ит(ъ) врьх(ъ) дѣла, ит(ъ) пѣта Корхнинецилир(ъ) та простн на едни(ъ) стилпь що на Колопницн, ит(ъ) толѣ на берегь Брълад8, на знаменанїн дѣвь, а ит(ъ) никих(ъ) сторин(ъ) да ест(ъ) по старом8 хотар8, по кѣда изъ вѣка ижнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, вниге писаннаго, мы, Стефана воеводы, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводы, и вѣра нашн(ъ) боіар(ъ): вѣра пана Дѣмы, вѣра пана Болдора дворинка, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Дѣмы Брѣдѣра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабове ит(ъ) Хо<тина>[1], вѣра пана Еремїа и пана Драгоша паркала<бове итъ Нѣмца, вѣра пана Шан>[2]дра паркалаба ит(ъ) Новограда, вѣра пана Лѣка Ирбѣре портарь Сичьвского, вѣра пана Кълнъ8 спатарь, вѣра пана И<са>[1]ка вистѣрника, вѣра пана Козма Шарпе постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра вси(ъ) боіарив(ъ) нашн(ъ) молдавскых(ъ), и велнкых(ъ) и малн(ъ).

И по нашем(ь) животь, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ит(ъ) дѣтен нашн(ъ) или ит(ъ) нашего родѣ или пак(ъ) бѣд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бити нашен Земли Молдавскон, тит(ъ) бы ем8 не порѣшил(ъ) нашего даанїа и потвѣрженїа, али бы ем8 оутвѣрднл(ъ) и вкрѣпил(ъ), занѣже дали и потвѣрднли есмы за его слѣжбѣ и за що ин(ъ) собн кѣпил(ъ) за свон правїи пнѣзи.

И на болшѣю крѣпост(ь) и потвѣрженїе том8 въсем8 выше писанном8, велѣли есмы нашемv вѣриом8 пан8, Тъстоул8 логофет8, писати и наш8 печат(ь) привѣснти к сем8 нашем8 лист8.

Матеи писал(ъ), в Каслѣи, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃зї, мѣсяца март(а), к҃і д(е)нъ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voièvod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, slugile noastre Giurgiu şi fratele lui, Crăciun, şi sora lor, Armeanca, copiii lui Danciul Delea, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici

www.dacoromanica.ro

asupriți, și au vîndut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, a patra parte din satul pe Bîrlad, anume unde au fost juzi Buda și Drăgoiu, partea de jos, partea de la Murgu, slugii noastre Crăciun, pentru 80 de zloți tătărești.

Și s-a sculat sluga noastră Crăciun și a plătit toți acei bani, 80 de zloți tătărești, în mîinile slugilor noastre Giurgiu și ale fratelui său Crăciun și ale surorii lor, Armeanca, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzînd buna lor voie și tocmeală, iarăși și plată deplină, și noi, de asemenea, și de la noi am dat și am întărit slugii noastre Crăciun acea mai înainte spusă a patra parte din satul care este pe Bîrlad, anume unde au fost juzi Buda și Drăgoiu, partea de jos, partea de la Murgu, ca să-i fie de la noi uric și cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei a patra părți de sat începe de la vîrful dealului, de la drumul Borhineștilor și drept la un stîlp ce este la cînepiște, de acolo la malul Bîrladului, la stejarul însemnat, iar dinspre alte părți să fie pe hotarul vechi, pe unde a folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ștefan voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldor vornic, credința panului Ștefuł, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă pîrcălabi de Ho⟨tin⟩ [1], credința panului Eremia și a panului Dragoș pîrcălabi ⟨de Neamț, credința panului Șan⟩ [2]-dru pîrcălab de Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Clănău spătar, credința panului I⟨sa⟩[1]c vistier, credința panului Cozma Șarpe postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui și pentru că el și-a cumpărat pe banii săi drepți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Vaslui, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna martie, 14 zile.

Bibl. Acad., CLIX/19. Orig., perg. (33,5×33,5 cm.), pecete atîrnată (șnur de mătase cărămizie), pierdută.

Un rez. dezv., cu hotarnica, într-un perilipsis din 1779 martie 9, ibidem, MCDLXV/41. Două foto. una, ibidem, Fotografii, II/7, și alta, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol"-Iași, Fotografii, III/139.

O copie slavă, trad. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1331—1333 (nr. 457).

EDIȚII: I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 251—253 (nr. CXXII) (text slav și trad. din 1704 (7213) septembrie 19; se menț. și o trad. din 1777 aprilie 7, de Gheorghe Evloghie dascălul); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I p. 17—18 (nr. 17) (trad., după orig.).

[1] Rupt.
[2] Rupt și șters.

www.dacoromanica.ro

† Ѡ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) симь листом(ь) нашим(ь), въсѣмь кто на н(ь) възрит(ъ) или чтоучи ѕслышит(ъ), ѡже прїинде, прѧд(ъ) нами и прѣд(ъ) ѕсими нашими молдавскими боꙗре, слѹга наш(ь) Мирча Єзерѣнѧл(ъ), с(ы)нъ Драгоуцинь, ѕноук(ъ) Градин(н), по своен доброн воли, никимь непонижен(ъ), а ни присилован(ъ), и продал(ъ) свою правѹю ѡтинн8, ѡт(ъ) своего праваго ѕрика, чътврътѹю част(ь) села на Тоутовѣ, на нмѣ Фаѕреци, где был(ъ) Станко, ѕ нижнѹю сторонѕ, слѹгам(ъ) нашими Іwнѕ и братїам(ъ) его, Никити и Мнχѕлови, за ѯ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И ѕставше наши слѹги Їwн(ъ) и братїа его, Никита и Мнχѕл(ъ), та заплатили тоты ѯ злат(ъ) татарскиχ(ъ) ѕ рѹки слѹгѣ нашемоу Мирчи Єзерѣнѧлѕ, прѧд(ъ) нами и прѣд(ъ) нашими боꙗре.

И мы, видѣвше ихъ доброю волн и токмежь и полнѹю заплатоу, а мы, такwждере, и ѡт(ъ) нас(ъ) дали и потвръдили есми нашим(ъ)[1] слѹгам(ъ) Їwнѕ и братїам(ъ) его, Никити и Мнχѕлѕ, тотоу выше писанню чътврътѹю част(ь) села Фаѕреци, како да ест(ъ) имь и ѡт(ъ) нас(ъ) ѕрик(ъ) и съ въсемь доходом(ь), и дѣтемь иχ(ь), ѕ ѕнѹчатомь ихъ, и прѣѕнѹчатомь иχ(ъ), и прашѹрѣтом(ъ) ихъ и въсемѕ родѕ иχ(ъ), кто сѣ имь изберетъ наближнїн, непорѹшено николи, на вѣки.

И хотарь тон выше писаннон чътврътон части села Фаѕреци, нижнен сторони, почънши с верха иχ(ъ), межи нимн съ Фаѕреци ѡт(ъ) Тоутовѣ, ѡт(ъ) ѕсти грълн, чересь поле, на солотвинѕ, та на Пѧевѕ могилѕ, блнз(ъ) дороги, та на трн дѧбы, та на едни(ъ) дѧбь, знаменан(ъ) выше рѣдѫ, та на врѣхь дѣла, на пѧт(ь), а ѡт(ъ) нишиχ(ъ) сторонь по старомѕ хотарѕ, по кѧда нз(ъ) вѣка wжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мы, вище писаннаго, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнаго ми с(ы)на, Богдана воеводи, и вѣра боꙗрь[2] нашиχ(ъ): вѣра пана Дѧмн, вѣра пана Болдѧра дворника, вѣра пана Шефѧла, вѣра пана Дѧмн Брѧдѧра, вѣра пана Тодера и пана Негрила паркалаби Хотинскїн, вѣра пана Єремїѫ и пана Драгоша паркалаби <Не>[3]мецкїн, вѣра пан<а>[4] Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лѧка Ярбѧра портарѣ Сѧчавского, вѣра пана Клънѧѕ спатарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Шарпе постелника, вѣра пана Могнли чашника, вѣра пана Фрѧнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѣхъ боꙗр(ъ) нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ), великиχ(ъ) и малиχ(ъ).

И по нашемь животѣ, кто бѧдет(ъ) <господарь, ѡтъ дѣтен на>[5]шиχ(ъ) или ѡт(ъ) нашего рода или пак(ъ) бѧд(ь) кого Б(ог)ъ изберет(ъ) <господа>[3]ремь быти нашен Земли Молдавскон, тоть би им(ъ) <не порѹшилъ и>[5]ашего даанїа и потвръжденїа, али бы им(ъ) ѕтвръдил(ъ) и ѕкрѣпил(ъ), занѧже соби кѫпили за свон правїн пинѣзи.

<И на болшѹю крѣпость и>[5] потвръжденїе въсемѕ выше писанномѕ, велѣли есми нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтѧлѕ логофетѕ, писати и нашѕ печат(ь) привѣсити к семѕ листѕ нашемѕ.

Писал(ъ) Баскань Бладичинь, ѕ Басльи, в(ъ) л(ѣ)то ѯзї̃ март(ъ) к̃ї.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Їwн(ъ) и братїа его.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Mircea Ezereanul, fiul Drăguţei, nepotul

www.dacoromanica.ro

lui Gradea, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din dreptul său uric, a patra parte din satul de pe Tutova, anume Faureşti, unde a fost Stanco, în partea de jos, slugilor noastre Ion şi fraţilor lui, Nichita şi Mihul, pentru 50 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre Ion şi fraţii lui, Nichita şi Mihul, şi au plătit acei 50 de zloţi tătăreşti în mîinile slugii noastre Mircea Ezereanul, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Şi noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Ion şi fraţilor lui, Nichita şi Mihul, acea mai sus scrisă a patra parte a satului Faureşti, ca să le fie lor şi de la noi uric şi cu tot venitul, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei mai sus scrise a patra părţi din satul Faureşti, partea de jos, începe de la capătul lor de sus, între ei şi Faureştii de la Tutova, de la gura gîrlei, peste cîmp, la sărătură şi la Movila lui Puiu, lîngă drum, şi la trei stejari, şi la un stejar însemnat mai sus de rediu şi la vîrful dealului la drum, iar dinspre alte părţi pe hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului meu fiu, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldur vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de ⟨Ne⟩[3]amţ, credinţa pa⟨nului⟩[4] Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi ⟨domn, din copiii⟩[5] noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le ⟨clintească⟩[5] dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că şi-au cumpărat pe banii lor drepţi.

⟨Iar pentru mai mare putere şi⟩[5] întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Văscan al lui Vladici, la Vaslui, în anul 7010 ⟨1502⟩ martie 14.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩:† Ion şi fraţii săi.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 82. Orig., perg. (33,5×31,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată parţial, cu legenda: † Печать Іѡ Стєфань воєвѡда, гѡ⟨сподар⟩ Земли Мѡлдав⟨ской⟩.

Un rez. modern, după *Uricariul* (v. EDIŢII), la Arh. St. Bucureşti, Colecţia Sever Zotta, dos. 124, f. 95 (nr. 6).

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/140.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1338—1340 (nr. 459).

EDIŢII: Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 438—443 (nr. 86) (text slav, după o copie a lui T. Codrescu, şi trad. a aceluiaşi, cu data de an: 7000 ⟨1492⟩); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p.204—205 (nr. CI) (text slav şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 18-19 (nr. 18) (trad., după orig.); *Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 50 (nr. 62) (rez., după colecţia Sever Zotta şi Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, cu data de an completată greşit: 1492).

www.dacoromanica.ro

[1] Cuvînt scris deasupra rîndului.
[2] Corectat din пѣрь, fără a-l fi transformat pe primul ь în o.
[3] Şters.
[4] Omis.
[5] Şters şi rupt.

276 1502 (7010) martie 14, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), ис сим(ь) нашимь(ь) листом(ь), въсѣмъ(ъ) кто на нь взрыт(ъ) или чтѣчи его услышит(ъ), иже прїиде, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) всимы нашимы молдавскымн боіаре, слѣга наш(ь) Оанча, оуноук(ъ) Богдн(н) плоскарѣ, по свои доброи воли, никым(ь) непонѣжен(ь), а нн присловань, и продал(ъ) свою правѣю wтчинѣ, wт(ъ) врнка дѣда его Богдн плоскарѣ, чътвъртѣю част(ь) села на Соколѣи, на и<м>[1]ѣ Милецин, где был(ъ) Милѣ Уланѣл(ъ), в нижнїи кран, слѣзѣ нашемѣ Петрн, за ѳ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И ставше наш(ь) слоуга Петрѣ та заплатнл(ъ) всн тотн выше писаннїи пинѣзи, ѳ злат(ъ) татарскиχ(ъ), в рѣкы Оанчн, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашимы боіаре.

Ино мы, видѣвши иχ(ъ) добрѣю волю и токмеж(ь), пак(ъ) и полнѣю заплатѣ, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвърдили слѣзѣ нашемѣ Петрн тое прѣд(ъ) реченное чътвъртѣю част(ь) села що на Соколѣи, на имѣ Милецин, где бил(ъ) Милѣ Уланѣл(ъ), како да есть емѣ и wт(ъ) нас(ъ) врнкь и съ въсем(ь) доходѡм(ь), емѣ ,и дѣтем(ъ) его, и внѣчатом(ъ) его, и прѣвнѣчатом(ъ) его, и правърѣтом(ъ) его и вѣсемѣ родѣ его, кто сѣ емѣ извереть(ъ) наближнїи, непорѣшено николи, на вѣкы.

И хотар(ъ) тои чътвъртои част(ъ) села що на Соколѣи, на имѣ Милецин, где был(ъ) Милѣ Уланѣл(ъ), да ест(ъ) wт(ъ) всего хотара чътвъртаа част(ь), а wт(ъ) нишиχ(ъ) сторwн(н) да ест(ъ) по старомѣ хотарѣ, по кѣда из(ъ) вѣка wжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, вниге писаннаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводы, и вѣра боіар(ъ) нашиχ(ъ): вѣра пана Дѣмы, вѣра пана Болдора дворинка, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Дѣма Брѣдѣра, вѣра пана Тоадера и пана Дѣма Брѣдѣра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабн wт(ъ) Хотина, вѣра пана Еремїа и пана Драгоше паркалабн wт(ъ) Немца, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лѣка Арбѣре портарѣ Сwчавского, вѣра пана Кълнъѣ спатарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнинка, вѣра пана Козма Шарпе постелинка, вѣра пана Могила чашинка, вѣра пана Фрѣнтеша столиника, вѣра пана Петрика комиса, <и вѣра ѳ>[1]снχ(ъ) боіар(ъ) нашиχ(ъ) молдавскыχ(ъ), и велнкыχ(ъ) и малиχ(ъ).

И по нашем(ь) живо<тѣ>[1], кто бѣдет(ъ) <господарь нашен земли>[2], wт(ъ) нашиχ(ъ) дѣтен или wт(ъ) нашего родѣ или пак(ъ) бѣд(ь) кого Б(о)гъ изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы емѣ не порѣшил(ъ) нашего даанїа и потвърженїа, или бы емѣ ѳтвръдил(ъ) и ѳкрѣпил(ъ), занѣже дали и потвърдили есмы емѣ за що wн(ъ) собн кѣпил(ъ) за свои правїи пинѣзи.

И на большѣю крѣпwст(ь) и потвърженїе томѣ въсемѣ вниге писанномѣ, велѣли есмы нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тъѣтвлѣ логофетѣ, писати и нашѣ печат(ь) привѣсити к семѣ нашемѣ листоу.

Матеи писал(ъ), в Баслѣи, в(ъ) л(ѣ)то хзїї, м(ѣ)с(м)ца март(а), дї д(е)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boie-

www.dacoromanica.ro

rilor noştri moldoveni, sluga noastră Oancea, nepotul lui Bodea ploscar, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina lui dreaptă, din uricul bunicului său Bodea ploscar, a patra parte din satul de pe Sohului, anume Milești, unde a fost Milea Uliul, la capătul de jos, slugii noastre Petrea, pentru 70 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Petrea şi a plătit acei bani mai sus scrişi, 70 de zloţi tătăreşti, în mîinile lui Oancea, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi, de asemenea, şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Petrea această înainte spusă a patra parte din satul ce este pe Sohului, anume Milești, unde a fost Milea Uliul, ca să-i fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelei a patra părţi din satul ce este pe Sohului, anume Milești, unde a fost Milea Uliul, să fie din tot hotarul a patra parte, iar din alte părţi să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbore portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis ⟨şi credinţa⟩[1] tuturor boierilor boştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi ⟨domn al ţării noastre⟩ [2], din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit, pentru că el şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Vaslui, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna martie, 14 zile.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 18. Orig., perg. (33×34 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legeda: † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, ⟨гѡ⟩сподар Зиман Мѡлдавскои.

O foto. la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/141.

O copie, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1344—1345 (nr. 462).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 207—208 (nr. CIII) (text slav); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 20—21 (nr. 19) (trad., după orig.).

---

[1] Rupt.
[2] Omis.

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листомь нашимь(ь), въсѣмь ктѡ на нь възрить или чтѣчи его ѕслышит(ъ), ѡже тоти истиниїи Стана и сестри ен, Зоика, и Марена и Параска, ѕнѣки Марка, жаловали есмы нѫ(ъ) ѡсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали и потвьрдили есмы им(ъ) ѕ нашен земли, ѕ Молдавскои, нѫже правѣю ѡтинив, едно село на ѕстн Стебничела, на имѣ Балецин, село дѣда нѫ(ъ) Марка. Тое въсе выше писанное да ест(ъ) имь и ѡт(ъ) нас(ъ) ѕрнкь и съ въсѣмь доходѡм(ь), имь, и дѣтемь нѫ(ъ), и ѕнѣчатомь нѫ(ъ), и прѣѕнѣчатѡм(ь) нѫь, и прѣцѣрѣтѡм(ь) нѫь и въсемѕ родѕ нѫь, кто сѧ имь изберетъ наближнїи, непорѣшенно николиже, на вѣкы.

И хотарь томѕ выше писанномѕ селѕ Балецим(ъ) да ест(ъ) по старомѕ хотарѕ, по кѣда из вѣка ѡживали.

И на то естъ вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воевод[ї], и вѣра прѣвъз люблениаго мы с(ы)на, Богдана воеводи, и вѣра бояр(ъ) нашиѫ(ъ): вѣра пана Дѣмин, вѣра па<на>[1] Болдора двѡрника, вѣра пана Щефѣла, вѣра пана Дѣмин Брѣдѣра, вѣра пана Тодера и пана Негрила паркалабови Хотинскиѫ(ъ), вѣра пана Єремїа и пана Драгоша паркалабов(н) Немецкыѫ(ъ), вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Ирбѣрѣ портарѣ Сучавского, вѣра пана Клинъѕ спатарѣ, вѣра пана Исака виститорника, вѣра пана Козми Шарпе постелника, вѣра пана Могилн чашника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѧѫ(ъ) бояр(ъ) нашиѫ(ъ) молдавскыѫ(ъ), великиѫ(ъ) и малиѫ(ъ).

И по нашемь животтѣ, ктѡ боудеть г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашиѫ(ъ) или ѡт(ъ) нашего рода или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь избереть(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскои, тот(ъ) бы имь не порѣшил(ъ) нашего даанїм и потвръжденїм, али бы им(ъ) ѕтвръдил(ъ) и ѕкрѣпиль, занѣже есмы имь дали и потвръдили за цто ест(ъ) имь права ѡтинна.

И на болшѣю крѣпость и потвръжденїе томѕ въсемѕ выше писанномѕ, велѣли есмы нашемѕ вѣрномѕ панѕ, Тъѕтоулѕ логофетѕ, писати и нашѕ печат(ь) завѣсити к семѕ листоу нашемоу.

Писал(ъ) Ивн(ъ) Поповичь(ь), ѕ Васлѣи, в(ъ) л(ѣ)тѡ ѯ҃зї, м(ѣ)с(м)ца март(а) а҃ї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate Stana şi surorile ei, Zoica, şi Marena şi Parasca, nepoatele lui Marcu, le-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, a Moldovei, ocina lor dreaptă, un sat la gura Stebnicelului, anume Băleşti, satul bunicului lor, Marcu. Toate acele mai sus scrise să le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris, al Băleştilor, să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului meu fiu, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa pa<nului> [1] Boldor vornic, credinţa panului Ştefu, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului

www.dacoromanica.ro

Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă le este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion al lui Popa, la Vaslui, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna martie 14.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XIX⟩: Satul Băleştii, la Gura Stemnicelului.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 19. Orig., perg. (29×36 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Їѡ Стіфанъ воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/142.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1342—1343(nr. 461).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 206 (nr. CII) (text slav); *D.I.R.*,A, XVI, vol.I, p. 21 (nr. 20) (trad., după orig.) şi p. 621 (facs.).

[1] Omis.

278 1502 (7010) martie 17, Vaslui.

† М(и)л(о)стію б(о)жіею, мы, Стефанъ воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), ис(ъ) сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), ⟨въсѣмъ⟩[1] ктѡ на нь възритъ или чтоучи его оуслышитъ, ѡже пріиндоша, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) всими нашими молдавскими боіаре, дѡчки Нѣгини, на имѣ: Янка, и Цоле и Магда, и племенникове иѫ(ъ), Сима и Бълѡш(ь), по иѫ(ъ) доброи волн, никим(ь) непонѫжени, а ни присиловани, и продали свою правѣю ѡтчинѫ, ѡт(ъ) иѫ(ъ) праваго ѳрика, едно село на Милковѣ, на имѣ Петреци, межи Симинѡнеци и Фолтеци, слѣгамь нашим(ъ) ⟨Гр⟩[2]озн, и Кости, и Стънилъ, и Мъни, и Жѣржи, и Радѣлѧ, и Ѡприши, и Драгомирѫ, и Негрилови, и Колци, и Їѡнѫ, и Нѣгоеви, и Стан⟨чѫ⟩[2]лѧ, и Ходороби и Федки, за р҃м злат(ъ) татарскиѫ(ъ)

И ѳ тѡм(ь), всн выше писаніи нашн слѣги заплатнли всн тоти выше писаніи пинѣзи, р҃м злат(ъ) татарскыѫ(ъ), ѳ рѣки дочкамь Нѣгинимь: Янки, и Цоле и Магди, и племенникѡм(ъ) иѫ(ъ), Сими и Бълошѫ, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими боіаре.

Ино мы, видѣвше иѫъ доброи волн и токмеж(ь) и полнѣю заплатѫ, а мы, такѡждере, и ѡт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръдили слѣгамь нашим(ъ): Грозн, и Кости, и Стънилъ, и Мъни, и Жѣржи, и Радѣлѧ, и Ѡприши, и Драгомирѫ, и Негрилови, и Колци, ⟨и⟩[2] Їѡнѫ, и Нѣгоеви, и Станчѣлѧ, и Ходороби и Федки, тое прѣд(ъ) реченное село, цю на Милковѣ, на имѣ Петреци, цю ест(ъ) межи Симинѡнеци и Фолтеци, како да ест(ъ) им(ъ) ѡт(ъ) нас(ъ) ѳрикь и съ въсема

www.dacoromanica.ro

доχодѡм(ь), едномѹ ѥко и дрѹгомѹ, и дѣтемь нχ(ъ), и ѕнѧчатомь нχ(ъ), и прѣѕнѧчатомь нχ(ъ), и праѵнрѣтѡм(ъ) нχ(ъ), и въсемѹ родѹ нχ(ъ), кто сѧ нмь изберетъ наближнїн, непорѹшенно николиже, на вѣкы.

И χотар(ъ) томѹ выше писанномоу селѹ, на нмѣ Петрецим(ъ), да ест(ъ) по старомѹ χотарѹ, по кѹда из вѣка wживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводи, и вѣра бонар(ъ) нашнχ(ъ): вѣра пана Дѹмн, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Щефѹла, вѣра пана Дѹми Брѹдѹра, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабови Хотинскыχ(ъ), вѣра пана Єремїм и пана Драгоша паркалабѡв(є) Немецкиχ(ъ), вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Ирбѣрѣ портарѣ Сѡчавского, вѣра пана <Клън>[1]ъѹ <спатар>[1]ѣ, вѣра пана Исака вистарника, вѣра пана Козми <Шарпе>[1] постелника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсмχ(ъ) бонар(ъ) нашнχ(ъ) молдавскыχ(ъ), великиχ(ъ) и малнχ(ъ).

И по нашемь животѣ, кто бѹдет(ъ) г(о)спо()д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) боѹдь кого Б(ог)ь изберетъ г(о)сп(о)д(а)ремь быти нашен Земли Молдавскон, тотъ бы нмь не порѹшилъ нашего даанїм и потвръжденїм, али бы нм(ъ) ѹтвръдилъ и ѹкрѣпилъ, занѹже есмы нмь дали и потвръдили за нχ(ъ) правѹю слоѹжбѹ и за цю wни кѹпили соби за свон правїн пинѣзн.

И на волшѹю крѣпость и потвръжденїе томѹ въсемѹ выше писанномѹ, велѣли есмы нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Тъѵтѵлови логофетѹ, писати и <нашѹ печать>[3] завѣсити к семѹ листѹ нашемѹ.

Писал(ъ) Їѡн(ъ) Поповичь(ь), ѹ Каслѹи, в(ъ) л(ѣ)то ѯ҃ї, м(ѣ)с(м)ца март(а) з҃ї.

〈Pe verso, însemnare contemporană〉: † Грозѣ и дрѹжина и .....[4]

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, 〈tuturor〉 [1] celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, fiicele Neagăi, anume: Anca, şi Ţole şi Magda, şi verii lor, Sima şi Băloş, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, un sat pe Milcov, anume Petreşti, între Simioneşti şi Folteşti, slugilor noastre: 〈Gr〉[2]ozea, şi Costea, şi Stănilă, şi Manea, şi Giurgiu, şi Radul, şi Opriş, şi Dragomir, şi Negrilă, şi Colţea, şi Ion, şi Neagoe, şi Stan〈ciu〉[2]l, şi Hodoroba şi Fedca, pentru 140 de zloţi tătăreşti.

Şi întru aceea, toate cele mai sus scrise slugi ale noastre au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 140 de zloţi tătăreşti, în mîinile fiicelor Neagăi: Anca, şi Ţolea, şi Magda, şi verilor lor, Sima şi Băloş, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre: Grozea, şi Costea, şi Stănilă, şi Manea, şi Giurgiu, şi Radul, şi Opriş, şi Dragomir, şi Negrilă, şi Colţea 〈şi〉 [2] Ion, şi Neagoe, şi Stanciul, şi Hodoroba şi Fedca, acel înainte spus sat, ce este pe Milcov, anume Petreşti, ce este între Simioneşti şi Folteşti, ca să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, unuia ca şi altuia, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul acelui mai sus scris sat, anume al Petreştilor, să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, şi credinţa panului Ieremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului ⟨Clăn⟩[1]ău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma ⟨Şarpe⟩[1] postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă şi pentru că ei şi-au cumpărat cu banii lor drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne ⟨pecetea noastră⟩ [3] la această carte a noastră.

A scris Ioan al lui Popa, la Vaslui, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna martie 17.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Grozea şi ceata şi . . . [4].

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 382. Orig., perg. (30,5 × 34 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămzie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/143.

O copie slavă, după D. P. Bogdan (v. EDIŢII), trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 200,0 — XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc., Ştefan cel Mare*⟩, f. 1345_{1-3} (nr. 463_1).

EDIŢII: D. P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 81—85 (nr. 17) (text slav şi trad.); *D.I.R.* A, XVI, vol. I, p. 22—23 (nr. 22) (trad. după orig.).

[1] Rupt şi şters.
[2] Rupt.
[3] Omis.
[4] 3—4 litere, şterse.

279 **1502 (7010) ⟨după martie 17⟩**

Noi, Ştefan v⟨oe⟩[1]vod, bojai⟨u⟩[1] milost⟨iiu⟩[1], g⟨o⟩[1]spodar Zămli Moldavscoi [2]. Facem înştiinţare pentru adevărate slugile noastre, Dobrotă şi Lupul, că au slujit noî cu dreaptă credinţă. Deci noi, văzînd a lor dreaptă şi credincioasă slujbă cătră noi, i-am miluit pre dînşii osăbit de a noastră milă, le-am dat lor întru al noastru pămînt a Moldovii, de la noi, un loc de pustiiu, la ţinutul Chigheciului, pe Pîrîu Grecului, la Sălişte Tătărească, anume Fîntîna Popişoara, ca să-şi facă loruşi un sat şi să fii lor de la noi uric şi cu tot vinitul, lor, şi ficiorilor lor, nepoţilor, şi strănepoţilor şi a tot neamul, ce să va alege mai de aproape, nerăşuit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui loc de pustiiu ca să fii cît va puté fi de agiuns un sat de doîzeci de case.

www.dacoromanica.ro

Pentru aceia, credinţa domnii meli de mai sus scris, Ştefan v⟨oe⟩[1]vod, şi credinţa preaiubit fiiului domnii meli, Bogdan v⟨oe⟩[1]vod, şi credinţa tuturor boerilor noştri, de la dum⟨nea⟩[1]lui lui Boldor [vel] vornic pînă la dum⟨nea⟩[1]-lui Petrica comis.

Iar după a noastră viiaţă, cine va fi domnu ţării aceştie, să nu strice a noastră danie şi întăritură, ci mai vîrtos să o şi [să] întăriască, de vremi ce şi noi i-am dat şi am întărit pentru a lor dreaptă slujbă.

Iar pentru mai mare credinţa şi întăritura a celor de mai sus scrise, am poruncit cinstit şi credinciosului boiariului nostru, dum⟨nea⟩[1]lui Tăutului [vel] logofăt, să scrie şi a noastră pecete cătră această carte a noastră să o lege.

V⟨ă⟩[1]leat 7010 ⟨1502⟩.

S-au tălmăcit de Evloghie dascăl slovenescu.

După Marinescu, *Eextrase*, p. 40 (nr. 1). Trad. din a doua jumătate a sec. XVIII.

O copie a aceleiaşi trad., cu data: 1502, şi comentariu, în care se menţionează că doc. a fost emis „după martie", la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1359—1360 (nr. 467).

ALTE EDIŢII: M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 253—254 (nr. 82) (trad., după Marinescu cu data: 1502); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 5 (nr. 5) (trad., după Costăchescu).

Dacă nu constituie o omisiune a traducătorului, lipsa lui Duma din sfatul domnesc dovedeşte că acest act a fost emis după 17 martie (cf. şi Bibl. Acad, *A 2000—XIV* ..., f. 1359 v.).

---

[1] Parantezele editorului.

[2] din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei.

280 1502 (7010) aprilie 7.

7010 ⟨1502⟩ april(ie) 7.

Suret di pe ispisoc de la domn(ul) Ştefan v(oie)vod, cuprinzător, între altile, şi pe moşiia Arămeştii.

Bibl. Acad., CMXLVI/1 (nr. 5). Menţ.

O copie a aceleiaşi menţ., cu comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1346 (nr. 463).

281 1502 (7010) iunie 10.

V(ă)let 7010 ⟨1502⟩ iun(ie) 10. Ispisoc di la Stefan vod(ă), pre sîrbie.

† Iată au vinit, înainte noastră şi-nnaintea boiarilor noştri moldovineşti, sluga noastră Lupea, ficiorul Giurgii Oeşanului, de a sa bunăvoe, de nimi silit, nice asuprit, ⟨şi⟩ au vîndut a sa driaptă ocină şi cumpărătură, a tătîne-său, Giurgii Oeşanului, din dires ce-au avut el de la domniia me, din giumătate de sat din Oeşeni, giumătate, ce iaste pe Răzina, partea din gios, slugii noastre, lui Ion sluger, direpт 70 zloţ(i) tătărăşti.

Şi sluga noastră Ion sulgeriul au plătit el toţ(i) banii ci mai sus scriu, 70 taler(i) tătărăşti, în mînuli slugii noastri Lupii, ficior Giurgei Oeşanului, înainte noastră şi-nnainte boiarilor noştri.

www.dacoromanica.ro

Deci, domnia me, vădzînd a lu⟨i d⟩[1]i bunăvoe tocmal(ă) şi plata deplin, şi noi di la noi am dat şi am întărit sl(u)gii noastri, lui Ion sulger, pi acea de ⟨mai⟩[1] sus scrisă, din giumătate di sat de Oeşeni, giumătate, ce iaste pe Răzina, parte din gios, ca să-i fie şi de la noi uric cu tot vinitul, lui, şi copiilor, şi nepoţilor, şi strănepoţilor şi a tot niamul cît să va ⟨a⟩[2]legi mai de aproapi, niclătit, neruşiit, stătăror în veci.

Iar hotarul aceştii di mai sus scris(e), ca să fie din tot hotarul a patra parte de către alte hotare, pi undi de veci au îmblat.

L(e)t 7245 ⟨1736⟩ dic(hemv)r(ie) 6. Ion gram(atic) pis(a).

⟨Pe verso, o însemnare contemporană traducerii⟩: Antoh(i) Scărlit căp(i)t(an) şadi la Birheci. Ispisoc(ul), la dînsul sau la Fidiscul Iordache, s-au prăp(ă)dit de la Lucaci mid(elnice)r; ⟨altă însemnare contemporană⟩: Pe Oişăşti.

Bibl. Acad., CXXXVII/71. Trad.

O copie după această trad., avînd numai data de an, „poslăduită" de Vasile Danu şi „încredinţată de boieri de divan", la 1813 august 3, ibidem, CLXXXVI/158. Un rez. după trad., într-un perilipsis din 1798 iulie 12, la Bibl. Centr. de Stat, LXIV/2 (nr. 1).

O copie, după cea precedentă, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1347 (nr. 464).

EDIŢII: M. Costăchescu, *Doc. comunicate*, p. 168—169 (nr. CIV) (copia din 1813 august 3); idem, *Doc. slavone moldoveneşti*, fasc. II (extras din „Ioan Neculce, fasc. 7), p. 22 (nr. IX) (aceeaşi copie); idem, *Doc. mold. Ştefan*, p. 244—245 (nr. 80) (aceeaşi copie; în comentariu, se menţ. şi un rez. cu data: 7010 ⟨1502⟩ iulie 1); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 23—24 (nr. 23) (trad. din 1736 decembrie 6).

[1] Rupt în trad.
[2] Omis în trad.

282 1502 (7010) iulie 2, Suceava.

Suret de pe ispisoc vechiu de la Ştefan vodă, scris de Toader în Suceava, din leat 7010 ⟨1502⟩ iuli în 2 zile.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Stefan voevod, domnul Ţării Moldovei. Înştiinţare facem, prin această carte a noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei sau o vor auzi cetindu-să, precum au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boerilor noştri ai Moldovei, Muşa, fata Dumei Mădoia, şi ficiorii ei, Lupe şi Nastea, şi nepoţii de soră a ei, Ignat şi Malea, nepoţii Dumei Mădoia, şi de nime siliţi, nici asupriţi, ci de bunăvoia lor, din drept uricul lor, au vîndut o bucată de loc din hotarul Boiştei, puţin mai jos de gura Boiştei şi de vărsătura gîrlii, unde iasă din Talharu şi pînă unde dă în ezărul Cerlenul[1] şi cu toate gîrlele şi cu toate băltiuganele (sau ezărelele), cum şi satul pe Frumuşiţa, unde au fost Fălcin, mai jos de Andrieş, şi le-au vîndut acestea domniei noastre, drept una sută zloţi tătărăşti.

După aceia, iarăşi au venit înaintea noastră şi înaintea boerilor noştri, slugile noastre, fraţii şi nepoţii de soră a lui Tuduran, şi Vlad, şi Luca Joriţă, şi Toader Păcurariul, şi Birţcu[2], şi Marta şi Danciul, feciorul lui Marcu, şi Ignat şi Ivan, fratele lui Ignat, şi Rada, fata Oanei Lărgianului, şi fata lui Stoian şi cu tot neamul şi sămînţa lor, toţi nepoţii a Cristei Negrului şi a frătiul-său Giurgei, şi iarăşi de bunăvoia lor ş-au vîndut dreaptă ocina lor,

www.dacoromanica.ro

din uric a moşilor lor, a Cristei Negrului şi a Giurgii, un iazer peste Prut, anume iazărul Cerlenul [1], şi în marginea iazerului aceluia (sau în malul lui) [3] satul Balinteştii şi, din gios de Balinteşti, sălişte Manei, în gura Frumuşiţei, domniei mele, drept cinci sute zloţi tătărăşti, cum şi ispisoacele ce le-au avut moşii lor Crîste Negrul şi frate-său Giurge pe acel iazer Cerlenul [1], de la unchii noştrii, de la Ilieş şi Stefan voevod, încă le-au dat în mînule noastre.

După aceia, iarăşi au venit, înaintea noastră şi înaintea boerilor noştri, slugile noastre Manuil Păşco şi fratele său, Toader, şi nepoata lor de soră, Niaga, nepoţii logofătului Niagoia, şi iarăşi de bunăvoia lor au vîndut din uricul moşului lor, a Niagoiului logofăt, din ispisoc ce au avut el de la moşul nostru, Alexandru voevod, trei sate peste Prut, pe Frumoasa, anume Frăcenii [4], din gios de Troian, şi cu moară, şi Şcheia, în gura Frumoasei, şi la Fîntîna lui Maciş [5], ce-i în capul cel din gios a iazerului Cerlenul [1], şi cu toate gîrlile, ce sînt în dreptul acelor sate şi pîn⟨ă⟩ la Prut, iarăşi domniei mele au vîndut drept trei sute treizăci zloţi tătărăşti.

Şi domnie me am plătit toţi acei de mai sus arătaţi bani gata în mînule tuturor celor de mai sus numiţi, denainte a tuturor boerilor noştri a Moldovei.

Şi plătind tot deplin, domnie me am binevoit cu a noastră bunăvoinţă, cu curată inimă, şi cu bunăvoinţă şi cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim a noastră sfîntă mănăstire ce-i pe Putna, unde iaste hramul Adormirea Maicei Precistei, unde este arhimandrit iegumenul Paisie, şi am făcut pomenire pentru cei întru sfinţi odihniţi procatihii, moşii şi părinţii noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea a doamnei noastre, Mariei, şi pentru sănătatea şi mîntuirea a fiilor noştri, şi am dat şi am întărit mai sus numitei mănăstirii noastre, mai sus numitul iazăr Cerlenul [1] şi cu toate iazăraşile şi gîrlile lui şi cu mai sus numitele sate Balinteştii, în margine (sau în malul) [3] iazărului Cerlenului, şi, mai din gios, sălişte Manii, în gura Frumuşiţei, şi, pe Frumoasa, Frăcenii [4], din gios de Troian, şi cu moară, în [6] Şcheia, în gura Frumoasei, şi la Fîntîna lui Măciş [5], ce-i în capul cel din gios a iazărului Cerlenii [1], şi cu toate gîrlile ce sînt în dreptul acelor sate şi pîn⟨ă⟩ în Prut, cum şi acea bucată de loc din hotarul Boiştii, puţin mai gios din gura Boiştii şi de vărsătura gîrlii, de unde iase din Tălhare pînă unde dă în iazărul Cerlenii [1] şi cu toate gîrlele şi iazăreşele şi satul pe Frumuşiţa, unde a fost Fălcin, mai gios de Andrieş, pentru ca să fie mai sus numitei mănăstiri Putnii de la noi uric, cu tot venitul şi cu vama şi cu dejma ce va eşi dintr-acel ezăr Cerlenul [1], nestrămutat niciodată, în veci.

Cum şi ispisocul a Cîrstei Negrului şi a frăţine-său, a Giurgei, ce l-am avut pe acel iazăr, care l-au fost dat în mînule noastre mai sus numiţii nepoţii lor, noi încă l-am dat în mîna lui Paisie, arhimandritul mănăstirei Putnei.

Iar hotarul acelui iazăr Cerlenul [1] şi a celor mai sus numitelor sate să fie după vechiul hotar, pe unde au aflat şi au hotărît al nostru credincios boeriu, Tăutul logofătul, şi cu megieşii, începînd din sus din malul Prutului şi din gura gîrlii Zancii, ce-i în dreptul Rogojenilor, apoi peste hlabnic şi peste capul cel din sus de vărsătură, apoi la gîrla Rentii, apoi pisti acea gîrlă şi peste drumul cel mare şi peste Troian la deal, la movila cea mare, ce-i sapată în vîrfu, unde între dînsele este satul Mădoeştii, apoi peste cîmpu şi peste Valea Niagului la deal, puţin mai sus de drum, la movila mică, ce-i săpată în vîrfu, şi iarăşi cîmpul peste valea cea mică şi peste Vale Cahovul, prin stejăriş, la pisc, la movila săpată, apoi întorcînd cîmpul la vale, la stejărei şi la movila săpată de lîngă dînşii, apoi iarăşi cîmpul la vale, la doao movili gemini, apoi întorcîndu-să şi peste Vale Cahovului, la movila cea mare, ce-i

www.dacoromanica.ro

lîngă drum, apoi drumu acela la vale pintre Frumoasăle, pînă la movilele cele săpate, ce sînt lîngă acelaşi drum.

Apoi, lăsînd drumul, apucă cîmpul la movila cea mare, apoi la Troian, în movila cea săpată, apoi Troianul, apoi întorcînd spre deal peste grădişte, la movila cea sapată, ce-i despre hotarul Huşilor, apoi peste vale, ce să numeşte Cărhană, la vîrful dialului, despre Cahov, la movila cea săpată, apoi dialul acela în gios, pînă mai gios de doao movile, la o movilă găunoasă, apoi întorcînd la vale, prin ciritei, pînă la un stejar însămnat, apoi iarăşi peste vale ce să numeşte Cărhana, cîmpul la movila săpată, apoi, tot cîmpul şi peste drum şi peste Troian, la Vale lui Stravici, apoi tot vale aceia pînă la gura gîrlii Cărhanii, apoi peste gîrla Cărhanii şi peste hlabnic, drept în Prut, unde să întîlnesc hotarîle a Pieleşului şi a Plopului, iar de aici tot Prutul în sus, pînă în dreptul Rogojiniţa, pînă la gura gîrlii Zancii, de unde am început. Atît este tot hotarul.

Şi spre aceasta este credinţa a însuşi domniei noastre de mai sus numit, Stefan voevod, şi credinţa a preiubit fiul domniei mele, Bogdan voevod, şi credinţa a tuturor boierilor noştri ai Moldovei, a mari şi a mici.

(Apoi după blăstămul ce face asupra cui ar strica această danie şi întăritură zice):[3]

Şi spre mai mare tărie şi întăritură a tuturor acestor de mai sus scrise, am poruncit credincios boeriului nostru, Tăutul logofăt, ca spre adevărata cartea noastră această pecete a noastră să lege.

De pe sîrbie pe limba moldovenească am tălmăcit la anul 1807 april 26. Polcovnicul Pavăl Debrici ot Mitropolie.

După Ghibănescu, *Surete*, IX, p. 7—11 (nr. III). Trad. din *Ms. Surete*, XXV, 644—648 — după Arhiva Balş ce se afla la familia Catargi.

O trad. din sec. XVIII, la M-rea Putna, inv. nr. 158. O copie din 1807 aprilie 26, după trad. la Arh. St. Bucureşti, Doc. mold., LXXXIV/1; un rez. într-un izvod de acte din 1804 septembrie 27, la Arh. St. Iaşi, CCLIX/3, f.3 v. (nr. 2), şi altul, într-o mărturie din 1806 august 10, ibidem, DXCIV/12.

O copie după Ghibănescu, *loc. cit.*, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1348—1354 (nr. 465).

ALTE EDIŢII: Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 88—89 (nr. 12) (rez. al editorului după trad. din sec. XVIII a lui Vartolomei Măzăreanu) şi p. 205 (rez., după orig. ce se afla la m-rea Putna, în Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 245—255 (nr.81) (trad. după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 24—26 (nr. 24) (trad. după Costăchescu).

---

[1] În româneşte: „Roşul" (cf. doc. nr. 285).

[2] În doc. orig. din 1507 (7015) februarie 22 (cf. *Каталог—Львов*, p. 158/nr. 322: „Hriţcu".

[3] Aşa în textul editat.

[4] La M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 246 „Farcenii". (Cf. *ibidem*, nota 2); numele satului este „Fărceni" (v. doc. nr. 285).

[5] În loc de: „Fîntîna Măceş" (cf. doc. nr. 285).

[6] Greşit, pentru „şi".

283 1502 (7010) noiembrie 17, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) оуздрит(ъ) или его чтѣчи оуслышит(ъ), оже бл(а)гопрозволи г(о)с(по)д(ст)во мн, нашим(ь) бл(а)гым(ь) произволенїем(ь), и ч(н)стим(ь) и свѣтлим(ь) ср(ъ)дцем(ь), и съ въсем нашем добром волем и wт(ъ) Б(ог)а помощїм, и

www.dacoromanica.ro

оучиниль есмь въ зад(8)шїе с(вѧ)тополчившихъ(ъ) предкwв(ъ), дѣдwв(ъ) и родителен нашихъ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе г(о)с(по)жди нашен, Ѭ(а)рїи, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе дѣтен нашихъ(ъ), ꙗко да оутвръдим(ъ) и оукрѣпим(ъ) наш(ѣ) с(вѧ)тын монастир(ь), що на Пѣтнои, идеже ест(ъ) Храм(ъ) Оуспенїю пр(ѣ)с(вѧ)тѣи Б(огороди)ци, и где ест(ъ) егѹмен(ъ) архимандрит(ъ) м(о)лебник(ъ) нашь, кир(ъ) Спиридwн(ъ), и оучиниль смо, съ бл(аго)с(ло)венїемь wт(е)цевь и Б(о)гомолцев(ъ) нашихъ(ъ), митрополита Сочавского, кѵ̈р(ъ) Гевргїа, и еп(и)ск(ѹ)па Долнен Митрополїи wт(ъ) Романова тръга, кѵ̈р(ъ) Θеwктиста, и еп(и)ск(ѹ)па Радовского, кѵ̈р(ъ) Іwаникїа, и дали есмь выше реченномѹ монастирѹ оуси попове що оу ѹснихъ(ъ) цр(ъ)квахъ(ъ) по оусихъ(ъ) того монастира селахъ(ъ), везде, по въсен нашен земли, що колико тот(ъ) с(вѧ)тын монастирь имаеть и що вѣдѧт(ъ) сѧ емѹ и wт(ъ) сели напред(ъ) прндавати, оуси да слѹхают(ъ) выше реченного монастира из данею и съ оусим(ь) приходwм(ь) и да их(ъ) и сѣдит(ъ) Пѣтенскїи егѹмен(ъ), а оурѣдници владичнїи да не имают(ъ) ни едного дила до тыхъ(ъ) попов(е), на вѣкы.

Также дали есмь выше реченномѹ же монастирѹ да имает(ъ) на въсѣкын гwд(ъ) wт(ъ) нашен wкни wт(ъ) Тотрѹша по сто и пет(ь) десѧт(ъ) дробwв(ъ) соли.

И еще оучиниль есмь выше писанномѹ монастирѹ бранице wколо монастира и потвръдили есмь нс(ъ) сим(ь) нашим(ь) листом(ь): Сѣчава съ оусими ен изворами, почъншн хотар(ъ) wт(ъ) връх(ъ) Шиковѣ, wбчиною на връх(ъ) Лаоурн и wбчиною, та на връх(ъ) Фалкъwа и wбчиною, та на връх(ъ) Садъва и wбчиною, та на връх(ъ) Рѣскова и wбчиною, та серед(ь) Плоски и wбчиною, та на връх(ъ) Шипота, та на Погоншча, та на дwм(ъ) Беневи, <wб>[1]чиною, та на Ярсѣри, wбчиною, та на Дѧл(ъ) Тимотеwв(и) wбчиною, та на Рѣнкь Беркѣзев(и) и wбчиною, та на Кѣцев(ь), та на връх(ъ) Малѣси, та на оусти Пѣт<и>[1]он, где оупад(ъ)ает на Сѣчавѣ. То ест(ь) вес(ь) хотарь.

И оу тѣ браницѣ, монастир(ь) да ловит(ъ) соби рибѣ и звѣрь, и монастирскын товар(ь) да сѣ пасеть; а ни(ъ) никто безь игѹменовѣ волю да не смѣть оу тотѣ браницѣ ни рибѣ ловити ни нигїи звѣрь, ни товарь пасти и ни нивѣ ни единѣ роботѣ робити. Тое оусе выше писанное <да естъ> выше писанномѹ монастирѹ, wт(ъ) нас(ъ), оурик(ъ) и непорѹшено, на вѣкы.

Ѩ на то вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра пръвѣзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва ми, Богдана воеводї, и вѣра бояр(ъ) нашихъ(ъ): вѣра пана Кwлдора дворника, вѣра пана Щефѹла, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабове Хотинскын, вѣра пана Еремїа и пана Драгоша паркалабове Немецкїи, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Ярѹра портарѣ Сочавского, вѣра пана Клънъѹ спатарѣ, вѣра пана Исака вистїарника, вѣра пана Козми Шарпе постелника, вѣра пана Могили чашника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсихъ(ъ) бояр(ъ) нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и велнкихъ(ъ) и малихъ(ъ).

Ѩ по нашемь животѣ, кто вѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)р(ь) нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или wт(ъ) нашего родѹ или пак(ъ) вѣд(ь) кого Б(о)г(ъ) изберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы не порѹшил(ъ) нашего даниа и потвръжденїѧ, или бы потвръдил(ъ) и вкрѣпил(ъ). Пак(ъ), кто сѣ бы того локѹснл(ъ) <порѹш>[1]нтн, таковын да ест(ъ) проклят(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а, Сп(а)са нашего Ї(сѵос)ѵ Х(рист)а, и wт(ъ) прѣч(и)стїѧ его м(а)т(е)ре, и wт(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ) ⸗д(аг)г(е)листwв(ъ), и wт(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ) врѣховнихъ(ъ) апостол(ъ) Пе<тра и>[1] Павла и прочїи, и wт(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ) ⸗тїи Б(о)гоносних(ъ) wт(ь)ца Никенскыхъ(ъ) и wт(ъ) въсихъ(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ) иже wт(ъ) вѣка Б(ог)ѹ оугодившихъ(ъ).

www.dacoromanica.ro

Й на бѡлшее потвръжденїе вѣсемѣ быше писанномѣ, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Тѣоуѳѵлѣ логофетѣ, <писати> и завѣсити нашѣ печат(ь) къ семѣ листѣ нашемѣ.

Тоадер(ь) писа, оу Соучавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃зї, м(ѣ)с(м)ца ноемврїм, зї д(е)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea, cu bunăvoinţa noastră, şi cu inima curată şi luminată, şi cu toată bună voia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu, şi am făcut pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi, bunicii şi părinţii noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire, care este la Putna, unde este hramul Adormirii preasfintei născătoare de Dumnezeu şi unde este egumen arhimandritul, rugătorul nostru, chir Spiridon, şi am făcut, cu binecuvîntarea părinţilor şi rugătorilor noştri către Dumnezeu, mitropolitul de Suceava, chir Gheorghie, şi episcopul Mitropoliei de Jos din tîrgul Roman, chir Theoctist, şi episcopul de Rădăuţi, chir Ioanichie, şi am dat mănăstirii mai sus spuse pe toţi popii care sînt în toate bisericile, prin toate satele acelei mănăstiri, peste tot, prin toată ţara noastră, oricîte are această sfîntă mănăstire şi cîte i se vor mai adăuga şi de acum înainte, toţi să asculte de mai sus-zisa mănăstire şi cu darea şi cu tot venitul şi să-i şi judece egumenul de la Putna, iar dregătorii vlădiceşti să nu aibă nici o treabă la aceşti popi, în veci.

Iarăşi am dat tot mai sus-zisei mănăstiri să aibă în fiecare an de la ocna noastră, de la Trotuş, cîte o sută şi cincizeci de drobi de sare.

Şi încă am făcut mai sus-scrisei mănăstiri branişte în jurul mănăstirii şi am întărit cu această carte a noastră: Suceava cu toate izvoarele ei, începînd hotarul de la obîrşia Şicovului, pe obcină, la obîrşia Laurei şi pe obcină, şi la obîrşia Falcăului şi pe obcină, şi la obîrşia Sadăului şi pe obcină, şi la obîrşia Ruscăi şi pe obcină, şi la mijlocul Ploscăi şi pe obcină, şi la obîrşia Şipotului, şi la Pogonişte, şi la casa lui Benea, pe obcină, şi la Arsuri, pe obcină, şi la Dealul lui Timotei, pe obcină, şi la Runcul lui Berchez şi pe obcină, la Veţeu, la obîrşia Maleasei, şi la gura Putnei, unde cade în Suceava. Acesta este tot hotarul.

Şi în această branişte, mănăstirea să-şi prindă peşte şi să vîneze fiare şi să-şi pască vitele mănăstirii; iar altul nimeni, fără voia egumenului să nu îndrăznească să prindă peşte, nici să vîneze alte fiare, nici să pască vite şi nici să facă nici un alt lucru în acea branişte.

Toate acele mai sus scrise <să fie> mai sus scrisei mănăstiri, de la noi, uric şi neclintit, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

www.dacoromanica.ro

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească.

Iar cine s-ar încumeta să clintească, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, mîntuitorul nostru Iisus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de 4 sfinţi evanghelişti, şi de sfinţii apostoli de frunte Petru şi Pavel şi de ceilalţi, şi de 318 sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu de la Nicheia şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să ⟨scrie⟩[1] şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 7010 ⟨1502⟩, luna noiembrie, 17 zile.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XIX⟩: Hotarul Putnei [2].

M-rea Putna, nr. 625a. Orig., perg. (47,5×48 cm.), pecete atîrnată, parţial stricată la contur. ⟨şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Їѡ Стефань воєводы, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O copie slavă, din prima jumătate a sec. XVIII, cu data de an greşită: 6905 ⟨1397⟩ la Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 220 v.-221 r., o trad. germ., din 1782 ianuarie 27, de M. S. Lopeisky, ibidem, Consiliul Aulic de Război al Bucovinei, VIII/62 c, alta, în dublu exemplar, din aceeaşi vreme, la M-rea Putna, inv. nr. 99, şi un extras germ. fără dată, din 1782 februarie 12, ibidem, VIII/62 b.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi Fotografii, III/143 bis.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1355—1358 (nr. 465).

EDIŢII: *Fondul religionar*, „Candela", VIII (1889), p. 742 (rez., după Protocolul Comisiei de delimitare a moşiilor din 1781, nr. 99); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 182—184 (nr. XXVIII) (trad. germ., după orig.); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 88 (nr. 11) (rez. al editorului, după orig.), şi p. 166 (nr. 3) (rez. din Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu); idem, *Episc. Rădăuţi*, p. 162—166 (nr. 8) (text slav şi trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 209—211 (nr. CV) (text slav şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 27—28 (nr. 25) (trad., după orig.); *Catalogul doc. mold.*, Supliment, I, p. 52 şi 54 (nr.69) ⟨rez., după extras germ. din 1782 februarie 12, cu completări după orig.).

[1] Rupt.

[2] Celelalte însemnări de pe verso nu au putut fi citite, deoarece documentul este expus în muzeu.

284 **1503 (7011).**

Ispisoc din anii 7011 ⟨1503⟩ de la domnul Ştefan vodă [1] . . . prin care se întăreşti stăpînire unui Stan şi fraţilor lui, Ion i Şerban şi Ichim, pre un loc de pustiiu, pe Cahove, la Fîntîna lui Vlad, ca să-ş(i) facă sat.

Iar hotarul acelui loc [2] scrii să fii cît va pute să trăiască un sat de agiunsu.

Arh. St. Iaşi, Condica K, nr. 372, f. 11/14. Rez. dintr-o carte de judecată a Divanului din 1786 mai 25.

O copie a aceluiaşi rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1398—1399 (nr. 481).

EDIŢII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 261 (nr. 1/3) (menţ. din 1786); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 28 (nr. 26) (rez. din 1786).

[1] Urmează: „ce sînt trecut(i) 283 ani".

[2] Scris deasupra rîndului în care cuvintele „loc care" au fost şterse.

www.dacoromanica.ro

† Бъ имѧ Ѡ(тъ)ца, и С(ы)на и С(вѧ)т(а)го Д(ѫх)а, Тро(и)ца с(вѧ)таа, единосѫщнаа и нераздѣлимаа. Се азь, раб(ъ) вл(а)д(ы)кы моего Іс(ѵс)ѵ Х(рист)а, Іѡ Стефан(ъ) воевода, б(о)жіею м(и)л(о)стію, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣмь кто на нем(ь) оузрит(ъ) или его чтѣчи оуслышит(ъ), ѡже бл(а)гопроизволи г(о)с(по)д(ст)ва мы нашим(ь) бл(а)гым(ь) произволеніемь, и с(вѧ)тлим(ь) и ч(и)стым(ь) ср(ъ)дцем(ь), и съ вьсѧ нашем добром волем, и ѡт(ъ) Б(ог)а помощіѧ и оучинили есмн, и въ зад(ѧ)шіе с(вѧ)топочившихъ(ъ) предкѡв(ъ) дѣдѡв(ъ) и родителеи нашихъ(ъ), и за наше здравіе и сп(а)с(е)ніе, и за здравіе и сп(а)с(е)ніе г(о)с(по)ждн нашеи, Маріи, и за з<д>1равіе и сп(а)с(е)ніе дѣтеи нашихъ(ъ), и потвръднли есмн съ сим(ь) нашим(ь) привилеіемь оусн привилеіи Поутенскаго монастира, идеже ест(ъ) храм(ъ) Оуспенію прѣс(вѧ)тѣи Б(огороди)ци и где ест(ъ) егѹмень архимандрит(ъ) м(о)левник(ъ) нашь кѵръ Спиридѡн(ъ) що колико привилеіи тоть с(вѧ)тыи монастир(ъ) имает(ъ) на оусих(ъ) его селах(ъ), а на имѣ селам(ъ): село Бышніи Жикѡв(ъ), село Нижніи Жикѡв(ъ), село Бонтин(ъ), село Маневци, село Балоснецн, село Ботъшане, село Бикшане, село Мачикатецн, село Фратовци[2], село Климовци, село Тернавка — вышніи села оусн соут(ъ) на Соучавѣ — и пак(ъ) село Балковци, що подли Серетского трѣга, и село Гречи, на Сиретѣ, подли Серетскѡгож(е) трѣга, и, оу Черновскои волости, село Козминь, и село Кличковци и село Ѡстрица, на Прѣтѣ; и село Шѣвен, на Башню, и, на Кълнгатѣрѣ, село Синецн и село Ѡничкани, и, на Прѣтѣ, едно вѣкатѣ земли ѡт(ъ) хотара Бонцева, мало ниже оусти Бонцин и ѡтмѡк(ъ) грѣла, и село Балинтецн, и Черленое Озеро, и селнце Манево, на оусти Фрѣмошнци и на Фромошицѣ, село где выл(ъ) Фалчии(ъ), ниже Индріаша, и на Фрѣмоасѣ, трн села, на имѣ Фарчани, ниже Трошна, и Шкѣи, на оусти Фрѣмоасѣ, и, оу Кръннци Мачеш(ь), що на нижніи конець Черленого Озера, що оусн тотн вниче писаніи села и тое Черленое Озеро ѡт(ъ) нас(ъ) покѣпленн и дани томѣ выше писанномѣ с(вѧ)томѣ Пѣтенскомѣ монастирѣ; и пак(ъ), на Сиретѣ, село Каменка, и село Томецин и село Кѣпка, що тотн трн села Юріи Кѣпчич покоининкь на своеи съмр(ъ)тн, въ зад(ѧ)шіе себѣ, дал(ъ) томѣж(е) выше писанномѣ с(вѧ)томѣ Пѣтенскомѣ монастирѣ; и еще оу Черновскои волости двѣ селѣ, на имѣ село Строинци и село Оурвиколеса, що Снмка покоининк(ъ) такѡж(е) на своеи съм(ъ)рти въ зад(ѧ)шіе себѣ дал(ъ) томѣж(е) с(вѧ)томѣ Пѣтенскомѣ монастирѣ.

Тое въсе выше писанное, оусн выше писаніи села, съ оусими нх(ъ) старими хотар(и)ми и съ оусим(и) прнхѡдѡм(и) и съ оусим(и) що з вѣка вѣчного к тым(ъ) селам(ъ) прислѫхало и нх(ъ) сѣ держало, яко и въ привилеіах(ъ) кѣпежних(ъ) и данних(ъ) оуписано, непорѹшенно и неподвижно да ест(ъ) выше писанномѣ с(вѧ)т(о)мѣ монастирѣ Пѣтенскомѣ на вѣкы.

И еще потвръждаем(ъ) сим(ь)же привилеіем(ь) и дрѹгіи тогѡж(е) выше писанного монастира привилеи, що ѡт(ъ) нас(ъ) же дано и записано, на виноградѡв(ъ) що на Хрълвескон горѣ, на попы, на сѡл(ь) ѡт(ъ) ѡкни, на цнганех(ъ), на бранище що около монастира, на восковын каменн що з Сиретскѡм(з) трѣгѹ, на млиновь що оу Сиретѣ, близ(ъ) Серетскогѡже трѣга, на малое мыто що на Сѣчавѣ, оу Жиков(ъ), за гловах(ъ) що ѡт(ъ) монастирскых(ъ) селах(ъ), на пасикѹ що на Комарнѣ, на мажах(ъ) по рнбѣ без(ъ) мыта, такѡж(е) яко оу привилеіах(ъ) писано и дано непорѹшенно и неподвижно на вѣкы да ест(ъ) томѣ с(вѧ)т(о)мѣ Пѣтенскомѣ монастирѣ.

И, такѡж(е), и ѡт(ъ) селн напред(ъ) що аче и ѡт(ъ) нас(ъ) бѫдет сѧ придавати или ѡт(ъ) нѣкых(ъ) ныих(ъ), такѡж(е) яко сѧ бѫдет(ъ) давати и записавати, ѡно и тое, непорѹшено и неподвижно да ест(ъ) томѣ с(вѧ)т(о)мѣ Пѣтенскомѣ монастирѹ.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ на то есть вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воевод҃ї, и вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воевод҃ї, и вѣра нашнχ(ъ) бояръ: вѣра пана Ѳлдора двѡрника, вѣра пана Щефѳла, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабове Хотинскыи, вѣра пана Єремїѧ и пана Драгоша паркалабове Немецкїи, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Ѳрѳѳра портарѣ Сѳчавского, вѣра пана Клънъоу спатарѣ, вѣра пана Исака вистїарника, вѣра пана Козми Шарпе постелника, вѣра пана Ѳогила чашника, вѣра пана Фрѳнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѧχ(ъ) бояр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскнχ(ъ), и велнкыχ(ъ) и малнχ(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) нашего родѳ нли пак(ъ) бѫд(ь) кого Б(ог)ь извереτ(ъ) г(о)сп(о)д(а)ремь бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы не порѳшил(ъ) нашего даанїа и потвр(ъ)жденїѧ, али бы ѳтвръдил и оукрѣпил, занѳже покѳпилн есмн нашимн пнѧзмн тwж(е) дали и запнсали есмн томѳ с(вѧ)т(о)мѳ Поутенскомѳ монастнрѳ.

Ꙗ кто бы хотѣл(ъ) порѳшитн нашего даанїѧ, таковын да ест(ъ) проклѣть wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а Сп(а)са нашего, І(сус)ѵ Х(рнст)а, и wт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїѧ его м(а)т(е)ре, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) чѣтнреχ(ъ) ев(аг)г(е)лнстwв(ъ), и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) връхwвннχ(ъ) ап(о)ст(о)лѣ Петра и Павла и про<чїнχъ, и>[3] wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) т҃нї Богоносннχ(ъ) w(тє)цѣ Никенскнχ(ъ), и wт(ъ) въсѣχ(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) нже wт(ъ) вѣка Б(ог)ѳ оугождьшнχ(ъ), и да ест(ъ) подобень Іюдѣ и проклѣтомѳ Ѩрїн и оучастїе да нмает(ъ) съ wнѣмн Іюдее нже въз<ъ>[3]пнша на Г(оспод)а Сп(а)са нашего І(сус)ѵ Х(рнст)а гл(аголя)шь: кръвь его на ннχ(ъ) и на чедѣχ(ъ) нχ(ъ), еже и ест(ъ) и бѫдет(ъ) въ вѣкы, амнн(ъ).

Ꙗ на бwлшее потвръжденїе въсемѳ выше писанномѳ, велѣли есми нашемѳ вѣрномѳ панѳ, Таоутѳлѳ логофетѳ, завѣснти нашѳ печат(ь) к семѳ листѳ нашемѳ.

Тоадерь писа, оу Сѳчавѣ, в(ъ) л(ѣ)то ×҃заї, м(ѣ)с(ѧ)ца февр҃варїа, ѯ҃ д(е)нь.

〈Pe verso, însemnare din sec. XVII〉: Велнкаа прнвнлїаа, 〈după care a fost adăugat în sec. XVIII〉: Сннецнн.

† În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă, de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu Isus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu a noastră bunăvoinţă, şi cu inimă luminată şi curată, şi din toată bunăvoia noastră, şi cu ajutorul lui Dumnezeu, şi am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi bunici şi părinţi ai noştri, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, şi am întărit prin acest privilegiu al nostru toate privilegiile mănăstirii Putnei, unde este hramul Adormirii preasfintei născătoare de Dumnezeu şi unde este egumen arhimandritul şi rugătorul nostru, chir Spiridon, oricîte privilegii are acea sfîntă mănăstire pentru toate satele ei şi anume pentru satele: satul Jicovul de Sus, satul Jicovul de Jos, satul Voitin, satul Maneuţi, satul Balosineşti, satul Botăşani, satul Vicşani, satul Macicateşti, satul Fratăuţi, satul Climăuţi, satul Ternauca — toate satele de mai sus sînt pe Suceava — şi iarăşi satul Balcăuţi, ce este lîngă tîrgul Siretului, şi satul Grecii, pe Siret, tot lîngă tîrgul Siretului, şi, în ţinutul Cernăuţilor, satul Cozmin, şi satul Clicicăuţi, şi satul Ostriţa, pe Prut, şi satul Ştubeiul, pe Başiu, şi, la Cîrligătură, satul Sineşti şi satul Onicicani, şi, la Prut, o bucată de pămînt din hotarul Boiştei, ceva mai jos de gura Boiştei, şi mlaştina gîrlei, şi satul

www.dacoromanica.ro

Balinteşti, şi iezerul Roşul, şi Seliştea lui Manea, la gura Frumoşiţei, şi, pe Frumoşiţa, satul unde a fost Falcin, din jos de Andriiaş, şi, pe Frumoasa, trei sate, anume Fărcenii, din jos de Troian, şi Şcheii, la gura Frumoasei, şi la Fîntîna Măceşul, ce se află la capătul de jos al iezerului Roşul, care acele mai sus scrise sate şi acel iezer Roşul au fost cumpărate şi date de noi acestei mai sus scrise sfinte mănăstiri de la Putna; şi apoi, pe Siret, satul Camenca, şi satul Tomeşti şi satul Cupca, care aceste trei sate le-a dat la moartea sa, pentru pomenirea sa, răposatul Iurii Cupcici aceleiaşi mai sus-scrise mănăstiri de la Putna; şi încă două sate în ţinutul Cernăuţilor, anume satul Stroinţii şi satul Urvicolesa, pe care tot la moartea sa şi pentru pomenirea sa le-a dat aceleiaşi sfinte mănăstiri de la Putna răposatul Simca.

Toate cele mai sus scrise, adică toate mai sus scrisele sate, cu toate hotarele lor vechi şi cu tot venitul şi cu toate cîte au ascultat din vecii vecilor de aceste sate şi au ţinut de ele, precum stă scris în privilegiile de cumpărătură şi de danie, să fie neclintite şi nemişcate în veci mai sus scrisei sfinte mănăstiri de la Putna.

Şi mai întărim noi prin acest privilegiu şi celelalte privilegii ale aceleiaşi mai sus scrise mănăstiri, date şi scrise tot de noi, pentru viile din dealul Hîrlăului, pentru popi, pentru sarea de la ocnă, pentru ţigani, pentru braniştea din jurul mănăstirii, pentru pietrele de ceară din tîrgul Siretului, pentru morile de pe Siret, aproape de tîrgul Siretului, pentru vama cea mică de pe Suceava, la Jicov, pentru gloabele din satele mănăstireşti, pentru prisaca de la Comarna, pentru măjile de peşte fără vamă, aşa cum e scris şi dat în privilegii şi neclintit pe veci să fie acestei sfinte mănăstiri de la Putna.

Şi, de asemenea, şi de aici înainte, orice s-ar mai adăuga şi de la noi sau de la altcineva, aşa cum se va da şi se va scrie, şi una şi alta, neclintit şi nemişcat să fie acestei sfinte mănăstiri de la Putna.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremie şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci s-o întărească şi s-o împuternicească, pentru că am cumpărat cu banii noştri şi am dat şi am scris acelei sfinte mănăstiri de la Putna.

Iar cine ar vrea să clintească dania noastră, acela să fie afurisit de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de patru sfinţi evanghelişti, ⟨şi⟩ [3] de sfinţii apostoli de frunte Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 318 sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu de la Nicheia şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie, şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra Domnului, Mîntuitorului nostru Isus Hristos, zicînd: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor, ceea ce este şi va fi în veci, amin.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 7011 ⟨1503⟩, luna februarie, 2 zile.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Marele privilegiu, ⟨după care a fost adăugat, în sec. XVIII⟩: Sineştii.

Bibl. de stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin", Secţia manuscrise. Colecţia Markevici — Lukaşevici, fond nr. 159, doc. nr. 15. Orig., perg. (41×57 cm.), pecete atîrnată, pierdută; cu o foto.

Trei trad. germ.: una, din 1782, la M-rea Putna, inv. nr. 112, alta se afla la „Tabula" din Cernăuţi şi alta, de translatorul J. Marcińkiewicz, în colecţia Alexandru Czolowski din Liov. O copie slavă, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5234, f. 226—227.

Patru foto.: una, ibidem, Fotografii, V/57, şi trei, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/144 a, b şi c; un clişeu, la Arh. St. Bucureşti, Colecţia microfilme. U.R.S.S., Rola 61, c. 724.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1363—1367 (nr. 470).

EDIŢII Pumnul, *Privire răpede*, p. 144 (rez., după Protocolul Comisiei de delimitare a moşiilor, din 1781, nr. 112); *Fondul religionar*, „Candela", VIII (r) 1889, p. 741 (rez., numai cu data de an, după acelaşi Protocol); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 184—186 (nr. 29) (trad. germ., cu greşeli la lectura numelor proprii şi fără data de zi) şi p. 187 (nr. 30) (rez. germ. dezv., fără dată, după o trad. rom. veche); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 213—214 (nr. 1) (rez., după orig., din 1764, al lui Vartolomei Măzăreanu, cu greşeli la lectua numelor proprii); I. Bogdan, *Doc. Ştefan* p. 214—219 (nr. CVII) (text slav şi trad.); idem, *Album*, pl. nr. 73 (facs.); Balan. *Doc. bucovinene*, II, p. 156; III, p. 13 (rez., după I. Bogdan); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 28—30 (nr. 27) (trad., după foto. originalului de la Bibl. Acad.); *Moldova*, II, p. 213—218 (n. 68) (text. slav după orig. şi trad. cu caractere ruseşti).

---

[1] Omis.

[2] După Фратовци, adăugat, cu scris modern, село Плешц.

[3] Rupt.

286 1503 (7011) august 8.

† Cu mila lui Dumnezău, Ion Ştefan voevod Zemli Moldovscoi. Facem ştire cu această carte a noastră şi cine va căta într-însa, citindu-⟨o⟩[1], să înţeleagă, că iată credincios sluga noastră dumnialui Toader logof⟨ăt au⟩[1] vinit înnainte domnii mele şi înnainte tuturor boiarilor Zemli Moldavscoi şi i-a dat frăţin⟨i⟩[1]-său, preutului Luchi, şi surori lor Stanca şi nepoat⟨ii⟩[1] Safti, fetii Eleni, satul său cel cumpărat, anume Mălineşti, pe ⟨apa⟩[1] Bîrladului, lîngă Stejaru Frumos. Şi carte ⟨a de⟩[1] cumpărătură a satului împreună le-a dat-o în mîna lor[2]. Şi i-a dat satul a lui, parte celor doo sate, parte lor într-acele doo sate, anume Todereştii şi Iurcovţii, tij pe apa Bîrladului, de unde au fost luînd, şi i-au rămas parte a popi ⟨Luchi⟩[1] şi Stanchi şi a Safti la dumnelui Toader logofătul pentru satu Mălineşti, ce s-au dat de la dînsu; aceia s-au to⟨c⟩[1]mit iei de bunăvoea lor tocmală.

Şi noi, aşijdere, le-am întărit lor acele ce s-au scris mai sus, precum s-au tocmit iei, şi le-am dat şi de la domniia mé lor [în] urîc[3] cu tot vinitul, lor, şi ficiorilor, şi nepoţilor, şi strenepoţilor şi a tot neamul lor, şi cine s-a afla mai aproape, nemişcat niciodăneoară, în veci.

Iar hotarul satelor ce s-au scris mai sus să fie pe hotarul cel vechiu, unde le-au fost lîngă apă traiul lor.

Pentru aceea este credinţa domniei noastre[4], ce s-au scris mai sus, Ion Ştefan voevod, şi cu preiubitul fiiul său Ion Bogdan voevod . . .[5] Eremiia

www.dacoromanica.ro

Şandra şi dumnelui . . .[5] Săciav[6] şi alţi boiari, mari şi mici, cari s-au întîmplat la divanu domnii mele.

Iar cu vrerea Dumnezăului nostru, cine ar fi de neamul nostru domn pămîntului nostru moldavscoi, acela să nu mişce a noastră întărire, precum s-au dat de la noi şi s-au întărit, precum ieste dreaptă ocină şi moşie a lor.

Şi ⟨spre⟩[1] mai multă încredinţare (a) ⟨celor⟩[1] ce s-au scris mai sus, şi pe porunca noastră le-a scris sluga credincioasă a domniei noastre, Teutul logofăt, şi a legat pecetea noastră la acest uric.

V(ă)let 7011 ⟨1503⟩, luna avgust, 8 dni.

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 219—221 (nr. CVIII) (copie după trad. veche).
O copie, după I. Bogdan, şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1368—1369 (nr. 471).

ALTE EDIŢII: *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 30—31 (nr. 28) (copie, după I. Bogdan).

---

[1] Parantezele lui I. Bogdan.
[2] În trad.: „şi carte satului împreună i-a dat...cumpărat in mina lor" (nota lui I. Bogdan).
[3] În loc de „uric".
[4] În trad.: „domnului nostru" (nota lui I. Bogdan).
[5] Aşa în textul editat.
[6] Adică: „Suceava"; la I. Bogdan: „Isac".

287 1503 (7011) august 26, Suceava.

Ioan Stefan Wojwoda priviligiret das Dorf Mihajestie samt Mühlen und attinentien zum Suczawaer Metropolie ad S(anc)tum Georgium.

D(e) d(a)t(o) Suczawa, 7011 ⟨1503⟩ den 26$^{t(en)}$ August.

Ioan Ştefan voievod întăreşte satul Mihăieşti cu mori şi atenanse Mitropoliei Sfîntul Gheorghe din Suceava.

Dat la Suceava, 7011 ⟨1503⟩ august 26.

Arh. St. Suceava, Documente, XIII/5 (Copie, de la sfirşitul secolului al XVIII-lea sau începutul secolului al XIX-lea, după Inventarul documentelor Mitropoliei, întocmit in 1783 ianuarie 3, la Zolkiew, de Johann Anastasius Manovarda), Privilegii, nr. 37. Rezumat.
Un rez. rom., cu data de zi: 27, într-un perilipsis, de la sfirşitul secolului al XVIII-lea, al documentelor Mitropoliei, la Bibl. Acad., MXCVII/129, şi o copie, ⟨din 1886⟩, după acest rez., de V. A. Urechia, ibidem, Arhiva V. A. Urechia, V, ms. 17.
O copie, şi trad., după Popovici, *Index Zolkiewiensis* (v. EDIŢII), şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1376 (nr. 474).

EDIŢII: Popovici, *Index Zolkiewiensis*, p. 689 (nr. 37) (rez. germ., după copia Inv. de la Zolokiew, şi trad., cu data socotită in stilul de 1 septembrie); Erbiceanu, *Ist. Mitropoliei*, p. 20 (rez. rom., după perilipsis de la sfirşitul sec. XVIII, cu data de zi: 27); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 227 (nr. CXI) (rez. rom. al editorului, după Popovici, *Index Zolkiewiensis*).

288 1503 (7011) august 26, Suceava.

† Бъ имѣ Ѻтца, и Сына, и Сѫтого Дѫха, Троица сѫтаа, единосѫщиаа и нераздѣлима. Се азь, рабъ владыкы моего Іс(ѵс)ѵ Христа, Іѡ Стефан воевода, божїею милостїю, господаръ Земли Молдавскои. Знаменито чиним, нс сим листѡм нашим, въсѣм ктѡ на нь възрить или чтѫчи его ѵслышить, ѡже дали и потвръдили есмы нашемѵ сѫтомѵ монастирѵ що на Молдавици, идеже ест храм Благовѣщенїа пръчистѣи владычици нашеи Богородици и приснодѣвѣи Марїи и идеже ест

їеґѵмень молебникъ нашь пѡп Їѡасафь, двѣ села, ѵ волости Сѵчавскон, на нмѣ Проворотїѣ и Ѡпришинцн, цо же быль далъ тотн двѣ села Снинъ Брьличь, при дѣдѣ нашем, при Їлеѧандрѣ воеводї, томѵ нашемѵ сѣатомѵ монастирѵ цо на Молдавнцн.

Тое въсе выше писанное да ест томѵ нашемѵ сѣатомѵ монастирѵ цо на Молдавнцн, ндеже ест храм Благовѣщенїю прѣчистѣи Богородицн, ѡт нась оурикь и съ въсемь доходѡм, непорѵшенно николи, на вѣкы вѣчнїѣ.

Ѧ хотарь тѣм выше писаннмь двѡм селамь, на нмѣ Проворотїѣ и Ѡпришинцн, да ест ѡт ѵсиѫ сторѡн по старѡмѵ хотарѵ, по кѵда нз вѣка ѡжнвали.

Ѧ на то ест вѣра нашего господства, выше писанаго, мы, Стефана воеводн, и вѣра прѣвъзлюбленнаго сына господства мы, Богдана воеводи, и вѣра бояр нашиѫ: вѣра пана[1] Жѵржи двѡрника, вѣра пана Шефѵла, вѣра пана Тоадера и пана Негрила паркалабѡ Хотинскиѫ, вѣра пана Єремїа и пана Драгоша паркалабѡ Немецкиѫь, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лѵка Ѧрвѵре портарѣ Сѵчавского, вѣра пана Клынъ спатара, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Козмн Шарпе постелника, вѣра пана Могнли чашника, вѣра пана Фрѵнтеша столника, вѣра пана Петрика комнса и вѣра въсѧ бояр нашиѫ молдавскыѫ, великыѫ и малиѫ.

Ѧ по нашемь животѣ, кто бѵдеть господарь нашен земли, ѡт дѣтен нашиѫь нли ѡт нашего рода нли пакь боѵд кого Богь нзбереть господаремь бытн нашен Земли Молдавскон, тоть бы не порѵшнль нашего даанїѣ и потвръжденїѣ, али вы ѵтвръдниль и оукрѣпиль томѵ нашемѵ сѣатомѵ монастирѵ.

Пак кто бн сѧ покѵснль порѵшнти того нашего даанїа и потвръжденїа, таковын да ест проклѧть ѡт Господа Бога и Спаса нашего, Їс(ѵс)ѵ Христа, и ѡт прѣчистїѣ его матере, и ѡт дванадесѣте апостоль врьховныѫ, Петра и Павла и прочїиѫ, и ѡт ѧ їѵаггелистн, и ѡт тнѣ сѣатыѫ ѡтець нже въ Нпкен, и ѡт въсѧѫ сѣатыѫ нже ѡт вѣка Богѵ ѵгоднвшиѫ, и да ест подобень Ивдѣ и проклѣтомѵ Ѧрїи и да нмат ѵчастїе съ ѡнѣмн Ивден нже възъпнша на господа Христа: кръвь его на ннѫ и на чѧдѧѫ нѫ, нже ест и бѣдеть.

Ѧ на б<ол>[2]шѵю крѣпость и потвръжденїе томѵ въсемѵ више писаномѵ, велѣли есмы нашемѵ вѣрномѵ панѵ, Тъѳтѵлови логофетѵ, пнсати и нашѵ печать завѣснти к семѵ листѵ нашемоѵ.

Пнсал Їѡн Поповнч дїак, ѵ Сѵчавѣ, в лѣтѡ ѯ҃заї҃, мѣсяца ѵгѵста к҃s҃.

<Pe verso, însemnarea>: Проворотїѣ и Ѡпришинцн, ѯ҃заї҃ ав<гѵст> к҃s҃.

<Jos, pe partea pergamentului acoperită de îndoitura peceţii, însemnarea, parţial criptografică (sau simplă încercare de peniţă) a diacului>: Ѧ мн есмо должни пнсати ...[3] за мое п се се зз (= за мое спасенїе?)[3].

† În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă, de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu Isus Hristos, Io Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am dat şi am întărit sfintei noastre mănăstiri care este la Moldoviţa, unde este hramul Bunăvestirea preacuratei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu şi pururea fecioară Maria şi unde este egumen rugătorul nostru popa Ioasaf, două sate, în ţinutul Sucevii, anume Provoratia şi Oprişinţii, care acele două sate le-a fost dat Sin Bîrlici, în vremea bunicului nostru Alexandru voievod acelei sfinte mănăstiri care este la Moldoviţa.

Toate cele mai sus scrise să fie acelei mănăstiri a noastre ce este la Moldoviţa, unde este hramul Bunăvestirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul acelor două sate mai sus scrise, anume Provorotia şi Oprişinţii, să fie din toate părţile pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Giurgiu vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească acelei sfinte mănăstiri.

Iar cine s-ar încumeta să clintească acea danie şi întărire a noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata lui maică, şi de doisprezece apostoli de frunte, Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 4 evanghelişti, şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra Domnului Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor, care este şi va fi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion al lui Popa diac, la Suceava, în anul 7011 ⟨1503⟩, luna august 26.

⟨Pe verso, însemnarea⟩: Provorotia şi Oprişinţi, 7011 ⟨1503⟩ august 26.

⟨Jos, pe partea pergamentului acoperită de îndoitura peceţii, însemnarea, parţial criptografică (sau simplă încercare de peniţă) a diacului⟩: Iar noi sîntem datori a scrie... pentru mîntuirea (?) noastră.

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 221—222 (nr. CIX). Text slav după orig., perg., pecete atîrnată (şnur de mătase roşie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвѡда, гдсподар Земли Мѡдавскои (orig. se afla în Muzeul Baworowski din Liov; o trad. germ., de locotenentul Lopeisky, se afla la „Tabula" din Cernăuţi).

O trad. rom., din 1766 august 8, de Vartolomei ⟨Măzăreanul⟩ arhimandrit al m-rii Putna, scrisă de Dosoftei egumen „ot s(fin)t(ul) Onufrei", la Bibl. Acad., LXXXIV/147.

O copie slavă, după I. Bogdan, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., a A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1370—1372 (nr. 472).

ALTE EDIŢII: Головацкій, *Грамоты*, p. 6—8 (nr. III); Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 73—74 (nr. 33/M) (trad. germ.); Iorga, *St şi doc.*, V, p. 387 (nr. 4) (rez. şi sfatul domnesc, după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 223—224 (trad. din 1766 august 8); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 31—32 (nr. 29) (trad., după text slav publ. de I. Bogdan).

---

[1] вѣра пана, prescurtat peste tot în continuare, de I. Bogdan în e.n.

[2] Parantezele lui I. Bogdan.

[3] Aparţin lui I. Bogdan.

www.dacoromanica.ro

† Ѣ нмѣ Wтца, и Сына и Сватого Дѣха, Троице сватаа, единосѫщиная и нераздѣлимаа. Се азь, рабь владыкы моего Іс(ѕс)ѵ Христа, Іѡань Стефань воевода, вожїею мнлостїю, господарь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним, нс сим нашим листѡм, въсѧм кто на нь оузрнт нли чтоучн его ѕслншнт, wже благопронзволи господство мн нашим благым пронзволенїем, и чистым и сватлым сръдцем, и съ въсем нашем добром волем и wт Бога помощїм и ѕчнннли есмн въ задѣшїе и спасенїе сватопочнвшнх предков, дѣдов и родителен нашнх, и за наше здравїе и спасенїе и за здравїе и спасенїе госпождн нашен, Марїн, и за здравїе и спасенїе дѣтен нашнх, тако да ѕтвръдним и ѕкрѣпнм нашѳ сватѣю їепнскопїю wт Радовцех, ндеже ест храм сватого wтца нашего архнерарха и чюдотворца Нникола и где ест їепнскопь молевнпк наш, кїр Іѡаннкїе, и дали <н>[1] потвръднли есмы тон нашен сватон їепнскопїн wт Радѡвцех ен правѣю wтнннѳ, данїе предкѡв дѣдѡв нашнх, села на нмѣ: Радѡвцн и съ млнин, и Белнкын Коцман и съ оуснмн своимы прнселкы, цю къ Коцманѳ прнслѣхают, на нмѣ прнселкѡм: Хавриловцн, и Хлнвншча, и Давндовцн, и Садкѡв, и Клнводнноул, и Блоудна, и Сѣховерхь, и Чаплнпцн, и Балева цю ест част Їепнскопїн Радовскон.

Тое въсе вншe пнсанное да ест тон нашон сватон їепнскопїн Радовскон, ндеже ест храм сватого wтца нашего архїерарха и чюдотворца Нникола и где ест епнскопь молевнпк наш, кїр Іѡаннкїе, wт нас ѳрнк и съ въсем дохѡдом, непорѳшенно нникoли, на вѣкы вѣчнїм.

А хѡтар тым выше пнсаным селам и съ прнселкы цю к нним прнслѣхают да сѣт съ въсѣмы своимн старнмы хотармы, по кѣда нз вѣка wживали.

А на то есть вѣра нашего господства, выше пнсаннаго, мы, Стефана воеводы, и вѣра прѣвъзлюбленнаго[2] сына господства мы, Богдана воеводї, и вѣра бонарѡв нашнх: вѣра пана[3] Жѳржи Долха дворнпка, вѣра пана Шефѳла, вѣра пана Тоадера и пана Негрнла паркалабове Хотнпскїн, вѣра пана Єремїм и пана Драгоше паркалабове Немецкїн, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Лоука Ѳрбоуре портарѣ Сучавского, вѣра пана Клънъѳ спатарѣ, вѣра пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Шарпе постелнпка, вѣра пана Могнла чашнпка, вѣра пана Фрѳнтеша столнпка и вѣра пана Петрнка комнса и вѣра ѳснх вонар нашнх молдавскых, и велнкнх и малнх.

А по нашем жнвотѣ, кто боудет господарь нашен земли, wт дѣтен нашнх нли wт нашего родѳ нли пак боуд кого Богъ нзберет господаремь быти нашен Земли Молдавскон, тѡт бы не порѳшнл нашего даанїа и потвърженїм, али бы оутвърдил и ѕкрѣпил нашен їепнскопїн Радовскон.

А на болшѳю крѣпѡст и потвърженїе томоу въсемоу вншe пнсанномоу, велѣли есмн нашемоу вѣрномоу панѳ, Тъѳтѳлѳ логофетѳ, пнсати и нашѳ печат привѣснти к семѳ нашемѳ листоу.

Матею пнсал, въ Сѳчавѣ, в лѣтѡ ѯ҃заї, мѣсмца аѵгѳста, к҃s денъ.

⟨Pe verso, însemnarea⟩: † Книга Їепнскопїн Радовскон, потвръжденїе старомѳ Стефан воевод на въсѣ села.

† În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, Troiţă sfîntă, de o fiinţă şi nedespărţită. Iată eu, robul stăpînului meu Isus Hristos, Ioan Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoinţa noastră, şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu şi am făcut pentru pomenirea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea

www.dacoromanica.ro

doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră episcopie de la Rădăuţi, unde este hramul Sfîntului părintelui nostru arhierarh şi făcător de minuni Nicolae şi unde este episcop rugătorul nostru, chir Ioanichie, şi am dat ⟨şi⟩ [1] am întărit acestei sfinte episcopii a noastre de la Rădăuţi dreapta ei ocină, dania înaintaşilor, bunicilor noştri, satele anume: Rădăuţi şi cu morile şi Coţmanul Mare şi cu toate cătunele sale, care ascultă de Coţman, anume cătunele: Gavrilăuţi, şi Hlivişcea, şi Davidăuţi, şi Sadcău, şi Clivodinul, şi Bludna, şi Suhoverhul, şi Ceaplinţi şi Valeva, cît este partea Episcopiei de Rădăuţi.

Toate cele mai sus scrise să fie acelei sfinte episcopii a noastre de Rădăuţi, unde este hramul Sfîntului părintelui nostru arhierarh şi făcător de minuni Nicolae şi unde este episcop rugătorul nostru, chir Ioanichie, de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acelor sate mai sus scrise sate şi cu cătunele care ascultă de ele să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Giurgiu Dolh vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic şi credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să întărească şi să împuternicească episcopiei noastre de la Rădăuţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mateiu, la Suceava, în anul 7011 ⟨1503⟩, luna august, 26 zile.

⟨Pe verso, însemnarea⟩: Cartea Episcopiei de Rădăuţi, întăritura lui Ştefan voievod cel Bătrîn pentru toate satele.

După I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 224—226 (nr. CX). Text slav după orig., perg. rupt in două (probabil de la smulegerea peceţii), pecete atirnată, pierdută. O trad. germ., cu foarte multe greşeli la numele proprii, provenind din Arhiva Ministerului de Război din Viena, se afla in colecţia Alexandru Czołowski din Liov, unde se păstra şi originalul.

O copie slavă, din prima jumătate a sec. XVIII, la Ath. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 617, şi alta din aceeaşi vreme, incompletă şi cu data de an greşită: 7019 ⟨1511⟩, ibidem, ms. nr. 629 (Condica Asachi), f. 36.

O copie slavă, după I. Bogdan, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1373—1375 (nr. 473).

ALTE EDIŢII: *Fondul religionar*, în „Candela", VIII (1889), p. 678 (menţ.); Balan, *Doc. bucovinene*, II, p. 4—5 (rez., după I. Bogdan); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 32—33 (nr. 30) (trad., după I. Bogdan).

---

[1] Omis in orig. (nota lui I. Bogdan).

[2] În orig.: прѣвѣзлюбленнаго (nota lui I. Bogdan).

[3] ѣтра пана, prescurtat peste tot, în continuare, de I. Bogdan, in e.n.

www.dacoromanica.ro

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс снм(ь) нашнм(ь) листwм(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) оүзрнть нли чтѣчи его ѣслышнть, wже дали и потвръдили есмы нашемѣ с(вѧ)томоү монастирѣ Ѫспенїю пр(ѣ)чистѣи Б(огороди)цн, еже на Пѣтнwи, где есть їегѣмен(ъ) и архнмандрнт(ъ) молебнпк(ъ) наш(ь), попь Спнрндwн(ъ), цнгани цю калѣгери с(вѧ)тогож(е) монастира прнзвали себѣ wт(ъ) Басарабскон Земли, на нмѣ: Бодѣ съ женою и съ нх(ъ) дѣтмн, Мнхѣл(ъ) съ женою, Бнна съ женою, Гоіа съ женою, Радѣл(ъ), Гънгѣл(ъ) [1], Стана, Софїѧ, Мара, да сѣт(ъ) томѣ нашемѣ с(вѧ)томѣ монастирѣ ѣрнкь и дѣтн нх(ъ), и ѣнѣчата нх(ъ), и прѣѣнѣчата нх(ъ), и праціѣрѣта нх(ъ), непорѣшенно николн, на вѣкы.

И на то есть вѣра нашего, г(о)сп(о)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводи, и вѣра прѣвъзлюбленнаго сына г(о)сп(о)д(ст)ва мн, Богдана воеводи, и вѣра въсѧх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), и велнкых(ъ) и малых(ъ).

И на болшѣю крѣпwст(ь) и потвръжденїе томѣ въсемѣ вниге писанномоү, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Таѣтѣлѣ логофетѣ, прнвѣсити нашѣ печат(ь) к семѣ нашемѣ листоү.

Матен писал(ъ), ѣ Бадевцех(ъ), в(ъ) л(ѣ)то ҳ҃ѕа҃і, м(ѣ)с(ѧ)ца септемврїе ѳ҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am dat şi am întărit sfintei noastre mănăstiri, Adormirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, care este la Putna, unde este egumen şi arhimandrit rugătorul nostru, popa Spiridon, ţiganii pe care călugării sfintei mănăstiri şi i-au chemat din Ţara Basarabilor, anume: Bodea cu femeia şi cu copiii lor, Mihul cu femeia, Vina cu femeia, Goia cu femeia, Radul, Gîngul, Stana, Sofia, Mara, să fie acelei sfinte mănăstiri a noastre uric, şi copiii lor, şi nepoţii lor, şi strănepoţii şi răstrănepoţii lor, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, la Badeuţi, în anul 7011 ⟨1503⟩, luna septembrie 8.

Muzeul istoric de stat-Moscova. Colecţia Uvarov, mapa 41/23 a, nr. 1. Orig., perg. (32 × 27 cm.), pecete mică atîrnată (şnur de mătase cărămizie), cu legenda: † Печатъ їѡ Стѣфана воєводъ.

Două trad. de la sfîrşitul sec. XVIII, la M-rea Putna, inv. nr. 162 şi 196, şi o copie după trad. din 1765 mai 25, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1377 (nr. 475).

EDIŢII: Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 87—88 (nr. XXXI) (rez. germ.); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 230 (nr. 2 (6) (rez., după orig., în Catastiful lui Vartolomei Măzăreanu, din 1764) şi p. 89 (nr. 13) (rez. al editorului, după trad. din 1765 mai 25 de Evloghie dascăl, ce se afla, în dublu exemplar, în arhiva m-rii, inv. nr. 162 şi 196); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 227—228 (nr. CXII) (trad. din 1765 mai 25); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 34 (nr. 31) (trad., după I. Bogdan); *Молдавия*, p. 22—23 (nr. 9) (text slav, după orig., şi trad. rom., cu caractere ruseşti).

[1] Sau Радѣлъ гънгѣлъ (Radul gîngul), adică „gîngavul" (cf. şi I. Bogdan, *op. cit.*, p. 228).

www.dacoromanica.ro

† Ꙗ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли молдавскон. Знаменнтн чннмъ), н снм(ь) листом(ь) нашнм(ь), въсѣм(ъ) кто на н(ь) възритъ нли чтѵчн его ѵслышитъ, ѡже тотн нстнннїн нашн слѵгы, Бѵда н Грозѣ, слѵжнли нам(ъ) право н вѣрно. Тѫм(ь) мы. выдѣвше правовѣрнѵю нх(ъ) слѵжбѵ до нас(ъ), жаловали есмы нх(ъ) ѡсобною нашею м(н)л(о)стїю, дали есмы нмь, ѡт(ъ) нас(ъ) ѵ нашен земли, ѵ Молдавскон, едно мѣсто ѡт(ъ) пѵстнн, на Сѣратѫ, по нпже ѵстн потока Кѣпѣцѣроасн, да ѡсадѫт(ъ) собн селѡ. Тое да ест(ъ) нмь ѡт(ъ) нас(ъ) ѵрнк(ъ) н съ въсем(ь) доходѫм(ь) н дѣтемь нх(ъ), н ѵнѵчатомь нх(ъ), н прѣѵнѵчатом(ъ) нх(ъ), н прашѵрѣтомь нх(ъ) н въсемѵ родѵ нх(ъ), кто сѧ нм(ъ) взберетъ наблнжнїн, непорѵшено нколнже, на вѣкы.

Ꙗ хотар(ъ) томѵ выше писанномѵ мѣстѵ, ѡт(ъ) пѵстнн, ѡт(ъ) ѵстїе Кѣпѣцѣроасн, долѵ, по сен сторонн Сѣрѣтѵрѣ, ѡт(ъ) Троіана, кѡлко может(ъ) ѡжнвати едно селѡ доснт(ъ).

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводн, н вѣра бонр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Жѵржи дворнпка, вѣра пана Щефѵла, вѣра пана Тоадера н пана Негрнла паркалабѡв(н) Хотинскнх(ъ), вѣра пана Ѥремїа н пана Драгоша паркалабовн Немецкнх(ъ), вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Ѩрвѵрѣ портарѣ Сѵчавского, вѣра пана Клънъѵ спатара, вѣра пана Исака внстѣрника, вѣра пана Козмн Шарпе постелника, вѣра пана Могнлн чашника, вѣра пана Фрѵнтеша столника, вѣра пана Петрнка комнса н <вѣ>[1]ра въсѣх(ъ) бонар(ъ) нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), великнх(ъ) н малнх(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) животѣ, кто бѵдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) <нли ѡтъ нашего>[1] рода нли пак(ъ) бѵд(ь) кого Б(ог)ь взберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тотъ вы нмь непорѵшнль нашего д<аанїа н потвръжд>[1]еннѣ, али бы нм(ъ) ѵтверьднл(ъ) н ѵкрѣпнл(ъ), занѵже есмы нмь дали н ѵтверъднли за нх(ъ) правою слѵжбѵ.

Ꙗ на болшѵю крѣ<пость н по>[1]тверъжденне томѵ въсемѵ выше писанномѵ, велѣли есмы нашемѵ вѣрномѵ панѵ, Тъоутѵлови логофетѵ, писати н <на>[1]шѵ печат(ь) завѣснти к семѵ листѵ нашемѵ.

Писал(ъ) Їѡн(ъ) Поповнч(ь) дїак(ъ), ѵ Бадевцн, в(ъ) л(ѣ)то ҳ$\overline{заї}$, м(ѣ)-с(ѧ)ца септевріа $\overline{гї}$.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Buda şi Grozea, ne-au slujit drept şi credincios. Deci noi, văzînd slujba lor dreptcredincioasă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat de la noi, în ţara noastră, în Moldova, un loc din pustie, pe Sărata, mai jos de gura pîrîului Căpăţîroasa, ca să-şi întemeieze sat.

Acela să le fie de la noi uric şi cu tot venitul şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui loc mai sus scris, din pustie, ⟨să fie⟩ de la gura Căpăţîroasei, în jos, pe această parte a Săratei, de la Troian, cît poate folosi un sat îndestul.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod,

www.dacoromanica.ro

şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Giurgiu vornic, credinţa panului Ştefu1, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Fruntеş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri ⟨sau din⟩ [1] neamul ⟨nostru⟩ [1] sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania ⟨şi⟩ [1] întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit pentru slujba lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere ⟨şi⟩ [1] întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion al lui Popa diac, la Badeuţi, în anul 7011 ⟨1503⟩, luna septembrie 13.

Bibl. Acad., XL/15. Orig., perg. (27,5×31 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută.

O trad., din 1761 (7270) octombrie 7, de Evloghie dascăl, ibidem, MCDXXIV/178.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/145.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1378—1380 (nr. 476).

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, I, p. 222—223 (nr. 41) (trad., din 1744 (7252) iunie 20, de Simion Cheşcu uricar); Rosetti, *Pămîntul*, p. 110, n. 1, p. 139 şi p. 142—143, n. 1 (rez. al editorului, după orig.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 228—229 (nr. CXIII) (text slav); *D.I.R*, A, XVI, vol. I, p. 34—35 (nr. 32) (trad., după orig.) şi p. 622 (facs.).

[1] Rupt.

292 1503 (7011) septembrie 18, Badeuţi.

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣмъ(ъ) ктw на н(ь) възрит(ъ) или чтѹчи его ѕслышит(ъ), wже прїиде, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) ѕсими нашими молдавскими боiаре, слѹга нашь Влад(ъ), с(ы)нь Станиинь, ѕнѹкь Рѕс(ъ) Тодерwв(ъ), по его доброн волн, никим(ь) непонѹжень, а ни прислован(ъ), и продал(ъ) свою правѹю wтчинѹ, wт(ъ) своего праваго ѕрнка, едно село на Тѹтовѣ, на нмѧ Рѕсѧни, слѹзѣ нашемѹ, Iwнѹ талмачю, за сѣ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И ѕставшн наш(ь) слѹга Iwн(ъ) талмач(ь), и заплатнл(ъ) ѕси тотн выше писанїн пинѣзи, сѣ злат(ъ) татарскиχ(ъ), ѕ рѹкы слѹзѣ нашемѹ, Владѹ, с(ы)нѹ Станиинѹ, ѕнѹкѹ Рѕс(ъ) Тодерwв(ъ), прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими боiаре.

Ино мы, видѣвше иχ(ъ) доброн волн и токмеж(ь) и полнѹю заплатѹ, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвръдили слѹзѣ нашемѹ, Iwнѹ талмачѹ, тое прѧд(ъ) реченное село, що на Тѹтовѣ, на нмѧ Рѕсѣни, како да ест(ъ) емѹ wт(ъ) нас(ъ) ѕрнк(ъ) и съ въсем(ь) доχодwм(ь), и дѣтемь его, и ѕнѹчатwм(ъ) его, и прѣѕнѹчатом(ъ) его, и пращѹрѣтwм(ъ) его и въсемѹ роду его, кто сѧ емѹ избереть наближнїн, непорѹшенно николиже, на вѣкы.

www.dacoromanica.ro

Ꙗ ѯотарь томѫ выше писанномѫ селѫ, цю на Тѣтовѣ, на нмѧ Рѫсѣнн, да ест(ъ) по старомѫ ѯотарѫ, по кѫда нз(ъ) вѣка wжнвалн.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воєводн, н вѣра прѣвъзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воєводн, н вѣра бонар(ъ) нашнѯ(ъ): вѣра пана Жѫржа дворнпка, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Тоадера н пана Негрнла паркалабѡв(є) Хотннскѯ(ъ), вѣра пана Єремїа н пана Драгоша паркалабѡв(є) Немецкиѯ(ъ), вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Ѩрбѫре, портарѧ Сѫчавского, вѣра пана Клънъѫ спатара, вѣра пана Исака внстѧрнпка, вѣра пана Козмн Шарпе постелннка, вѣра пана Могнлн чашнпка, вѣра пана Фрѫнтеша столнпка, вѣра пана Петрпка комнса н вѣра вѣсѣѯ(ъ) бонар(ъ) нашнѯ(ъ) молдавскиѯ(ъ), велнкиѯ(ъ) н малнѯ(ъ).

Ꙗ по нашем(ь) жнвотѧ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)р(ъ) нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнѯ(ъ) нли wт(ъ) нашего рода, нли пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь нзберетъ г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы емѫ непорѫшнл(ъ) нашего даанїа н по<тверъ>[1]ждентїа, алн бы емѫ ѫтвръднл(ъ) н ѫкрѣпнл(ъ) занѫже, далн н потвръдили есмы емѫ, за его правовѣрнѭю слѫжбѫ н за цю wн(ъ) кѫпнл(ъ) собн за свон пнпѣзн.

Ꙗ на болшѭю крѣпwст(ь) н потвръжденїе томѫ въсемѫ выше писанномѫ велѣлн есмы нашемѫ вѣрномѫ панѣ, Тъоуѳловн логофетѫ, писатн н нашѫ печат(ь) завѣ<сн>[2]тн к семѫ лнстѫ нашемѫ.

Пнсал(ъ) Їwн(ь) Поповнч(ь) дїак(ъ), ѫ Бадевцн, в(ъ) л(ѣ)тw ҳз҃аї, м(ѣ)с(ѧ)ца септевріа, н҃ї д(ь)нь.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Їwн(ъ) драгоман(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Vlad, fiul Stanei, nepotul lui Rus Toader, de bunăvoia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, şi a vîndut ocina sa dreaptă, din dreptul său uric, un sat pe Tutova, anume Ruseni, slugii noastre Ion tălmaci, pentru 250 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră Ion tălmaci şi a plătit toţi aceşti mai sus scrişi bani, 250 de zloţi tătăreşti, în mîinele slugii noastre, Vlad, fiul Stanei, nepotul lui Rus Toadcr, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, şi noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre Ion tălmaci acel sat înainte spus, ce este pe Tutova, anume Ruseni, ca să-i fie lui de la noi uric şi cu tot venitul, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris, ce este pe Tutova, anume Ruseni, să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Ieremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Fronteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

www.dacoromanica.ro

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreptcredincioasa lui slujbă şi pentru că şi-a cumpărat pe banii săi drepţi.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi pecetea noastră să o atîrne la această carte a noastră.

A scris Ion al lui Popa diac, la Badeuţi, în anul 7011 ⟨1503⟩, luna septembrie, 18 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Ion dragoman.

Arh. St. Iaşi, CCCXL/8. Orig., perg. (27,5 × 44 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie) stricată (se mai păstrează doar un fragment), cu legenda: ⟨† Печать Iw Стефань воєвѡда, г>wc-подар З<еман Мѡлдавскон>.

Un rez., din 1838 ianuarue 20, ibidem, Anaforale, nr. 19, f. 55 r. (nr. 1). O copie modernă la Bibl. Acad., ms. 5234, f. 198—200.

Două foto., ibidem, Fotografii, II/8 şi XXXVII/98, alte două, la Arh. St. Iaşi, DCCVI/21 şi MXXXVIII/95, şi una, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/146.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1381—1383 (nr. 477).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 229 (nr. CXIV) (rez. al editorului, după rez. din 1838 ianuarie 20); „Miron Costin", an. II (1914), nr. 8—9, p. 117—118 (trad., cu data socotită de editor în stilul de 1 septembrie); M. Costăchescu, *Două urice*, p. 359—360 (nr. 2) (text slav, trad. şi rez. din 1838 ianuarie 20); idem, *Observări istorice*, p. 15—16 (nr. 2) (aceleaşi texte); idem, *Doc. mold. Ştefan*, p. 255—258 (nr. 84) (text slav, trad. şi rez. din 1838 ianuarie 20); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 35—36 (nr. 33) (trad., după orig.) şi p. 623 (facs.).

---

[1] Rupt.
[2] Omis.

293 1503 (7011) septembrie 30, Suceava.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїею мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) оузрить или его чтѵчи ѕлишит(ъ), wже бл(а)гопронзволи г(о)с-(по)д(ст)во мн нашим(ь) бл(а)гым(ь) пронзволенїем(ь) и ч(и)стим(ь) и свѣтлимь ср(ъ)дцем(ь), и съ оусею нашею доброю волею и wт(ъ) Б(ог)а помощїю и оу-чинили есмн, въ зад(ѕ)шїе с(вѧ)топочившнх(ъ) предкwв(ъ) и родителен нашнхъ, и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе г(о)с(по)ждн нашен, М(а)рїн, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе дѣтен нашнх(ъ), ꙗко да оутвръдим(ъ) и оукрѣпимь наш(ь) свѧтын монастирь wт(ъ) Нѣмца, идеже есть Храм(ъ) слав-наго Възнес(е)нїа Г(оспод)а Б(ог)а и сп(а)са нашего Їс(ѵс)ѵ Х(рист)а и где естъ їгѵменъ м(о)левникъ нашь, кїръ попъ Макарїе, и дали есмн томѵ монастирѵ едно село нашнх(ъ) пнтомых(ъ), сель на нмѣ Банчане, на Сереть, выше Ѳрѕецы, нижє Борнштарѣ[1].

И еще прїндоша, прѣд(ъ) намн и прѣд(ъ) нашимн боларе, Касѵтка, дочика Козмн Шандровича, и братанчеве ен, нашн слѵгы Данчюл(ъ), с(ы)нь Кѵчацкого, и Исанко, с(ы)нь Юрїевь, по нх(ъ) добром волн, никнм(ь) непонѵжени, <а>[2] нн прнсловани, и продали свою правѵю wтнинѵ, wт(ъ) своего праваго оурика, едно село тнж(е) на Сереть, на нмѣ Могошешти, що wсажено на хотарь села нх(ъ) Шендрещем(ъ), г(о)с(по)д(ст)воу мн за чѣтирн ста злоть татарскнх(ъ). И за-

www.dacoromanica.ro

платнχ(ъ) г(о)с(по)д(ст)во мн оусн тоты чътнрн ста злат(ъ) татарскнχ(ъ) оу роукахχ(ъ) Басоуткы, дочцн Козмн Шандровнча, н братаннчем(ъ) ен, Данчюлѳ, с(ъ)нѳ Бѳчацкого, н Исанкѳ, с(ы)нѳ Юрїевѳ, прѣд(ъ) нашимн боюре.

И заплатнвше оусе сполна, г(о)с(по)д(ст)во мн дали смо н тое село Могошецн томоуж(е) выше писанномѳ Немецкомѳ монастнрѳ.

И еще есмн дали выше писанномѳ Немецкомѳже монастнрѳ еднѳ паснкѳ оу нашен бранцнн wт(ъ) Бохотнна, на оусти Татаркы.

И еще да нмаетъ тън выше реченныи, наш(ь) с(вѧ)тын Немецкын монастнрь, на свакѳ годннѳ по шестъ камень воскѳ wт(ъ) нашнχ(ъ) каменахъ цю намь прнходѧть wт(ъ) нашего мѣста, wт(ъ) Нѣмца.

Тое въсе выше писанное да ест(ъ) выше писанное да ест(ъ) выше писаннѳмѳ монастнрѳ wт(ъ) нас(ъ) оурнк(ъ) н съ въсем(ь) доходѡм(ь), непорѳшено нниколи, на вѣкы.

Ѧ хотарь выше писанномѳ селѳ Банчане, на Серетѣ, да ест(ъ) по старомѳ хотарѳ wт(ъ) оуснχ(ъ) сторwн(ъ), по кѳда нз вѣка ожнвали.

Пак(ъ) хотар(ъ) селѳ Могошецемъ, цю на Серетѧже, почънши с выше села, межи нмн съ Шендрецн, wт(ъ) знамеданон тополи цю на берегь Серета, та простѣ чрѧс(ь) лѳгь, промежи болотамн, на дѧл(о) ѳ поле, на могнлѳ копанѳ близ(ъ) пѳтѣ, та полем(ь) на могнлѳ копанѳ серед(ь) полѣ, та на кран дѳбровн на могнлѳ копанѳ цю wколо дѳва, та дѳбровою на могнлѳ копанѳ цю wколо два дѳбы, та дѳбровоюже на вѳковннѳ, та вѳковною прости да врънχ(ъ) дѣла, та дѣлѡм(ь) вѳковною долѳ, до потwк(ъ) Мѳнчелwв(ъ), wбернѳвши тым(ь) потокѡм(ь) долѳ до полѣ, тымже потокѡм(ь) н полемь, до Сиретского Лѳга, тымже потокѡм(ь) н чрѧс(ь) лѳгь до Серета, Серетwм(ь) горн до тополи где смо почални. То ест(ъ) вес(ь) хотарь.

Пакъ хотарь пасѣкы цю ѳ нашен бранцнн wт(ъ) Бохотнна на ѳстн Татаркн да ест(ъ) колнко бѳдеть мочн ожнватн една паснка досыт(ъ).

Пак(ъ) кто бѳдѳт(ъ) їгѳменн оу тоть выше писанїн монастнрь, wнн съ въсѣмн ѣже w Х(рнс)тѣ братїамн, да нмаютъ(ъ) намь н нашен г(о)с(по)ждн Марїн пѣватн лнтѳргїю на оусн с(вѧ)тын нед(е)лн, покова бѳдемо мы жнвн, а по нашем(ь) жнвотѣ а вы нам(ъ) пѣвалн на каждѳ срѣдѳ вечерь парастас(ъ) а оу чътвръtwк(ъ) лнтѳргїю до вѣка, покова бѳдеть стоѣтн тоть с(вѧ)тын монастнрь.

Пак(ъ) лн кто бѳдѳт(ъ) їгѳменн н съ оусномн калѳгерн ѳ тотъ монастнрь н не наплънѧт(ъ) нн послѳжатн н прн нашем(ь) жнвотѣ н по нашем(ь) жнвотѣ, ѣко ест(ъ) оутъкмено н выше писано, даколѣ бѳдетъ н стоѣтн с(вѧ)тын монастнрь, а wнн да нмаютъ(ъ) въздатн wтвѣть прѣд(ъ) Б(о)гwм(ь) н да сѳт(ъ)про клѣтн wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а н Сп(а)са нашего Іс(vс)v Х(рнст)а.

Ѧ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводї, н вѣра прѣвъзлюбленнаго мн с(ы)на, Богдана воеводї, н вѣра нашнχ(ъ) бонар(ъ): вѣра пана Жѳржа дворннка, вѣра пана Шефѳла, вѣра пана Тоадера н пана Негрнла паркалавове Хотннскїн, вѣра пана Ерємїа н пана Драгоша, паркалавове Немецкїн, вѣра пана Шандра паркалава Новоградского, вѣра пана Лѳка Ярѳвре портарѣ Сочавского, вѣра пана Клъноу спатарѣ, вѣра пана Исака внстїарннка, вѣра пана Козмн Шарпе постелннка, вѣра пана Могнла чашннка, вѣра пана Фрѳнтеша стwлннка, вѣра пана Петрнка комнса н вѣра въсѣхъ боюр(ъ) нашнхъ молдавскнχ(ъ), велнкыχ(ъ) н малнχ(ъ).

Ѧ по нашемь жнвотѣ, кто бѳдеть г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашнχ(ъ) нли wт(ъ) нашего родѳ нли пакь бѳд(ь) кого Б(ог)ъ нзбереть г(о)сп(о)д(а)ремь вытн нашен Земли Молдавскон, тоть бы не порѳшилъ нашего даанїа н потвръжденїа, али бы оутвръдилъ н оукрѣпилъ. Ѧ кто сѣ покѳснть нашего даанїа н потвръжденїѧ порѳшнтн нли раздрѳшнтн, таковын да есть проклѣть

wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и сп(а)са нашего І(єѵс)ѵ Х(рист)а, и wтъ пр(ѣ)ч(н)стїѧ его Б(о)га м(а)т(є)ре, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) в҃ї ап(о)ст(о)лъ бръχовнинχъ, Петра и Павла и прочїн, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) т҃нї Б(о)гоносниχ(ъ) wт(є)цъ Никенскыχ(ъ), и wт(ъ) въсѣхъ с(вѧ)тыχ(ъ) иже wт(ъ) вѣка Б(ог)ѹ оугожд(н)шїнχъ, и да ест(ъ) подобень Іюдѣ и проклтомѹ Їрїн и да имает(ъ) оучастїе съ шнѣмн Іюдее иже възъпиша на Г(оспод)а Х(ист)а: кръвь его на нихъ и на чедѧχ(ъ) нхъ, еже и ест(ъ).

Ѩ на потвръжденїе въсемѹ внише писа<номѹ>[2], велѣлн есмн нашемѹ вѣрномѹ панѹ, Таоутѹлови логофетѹ, завѣснти нашѹ печатъ к семѹ листѹ нашемоу.

Тоадеръ писа, оу Соча<вѣ>[3], в(ъ) л(ѣ)то ѯзаї, м(ѣ)с(ѧ)ца септевріа, ѩ д(ь)нъ.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Канчане и Могошецн, <н>[4]а <Сере>[4]тѣ, и паснка Татарка и восковїн каменн.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu a noastră bunăvoinţă şi cu inimă curată şi luminată, şi cu toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu şi am făcut, pentru pomenirea sfîntrăposaţilor noştri înaintaşi şi părinţi, şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim sfînta noastră mănăstire de la Neamţ, unde este hramul slăvitei Înălţări a Domnului Dumnezeu şi Mîntuitorului nostru Isus Hristos şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Macarie, şi am dat acestei mănăstiri un sat din satele noastre proprii, anume Băicenii, pe Siret, şi morile de pe Siret, mai sus de Ordzeşti şi mai jos de Vornutariu[1].

Şi încă au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, Vasutca, fiica lui Cozma al lui Şandru, şi nepoţii ei de frate, slugile noastre, Danciul, fiul lui Buciaţchi, şi Isaico, fiul lui Iurie, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut domniei mele ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, un sat tot pe Siret, anume Mogoşeşti, care e aşezat pe hotarul satului lor, al Şendreştilor, pentru patru sute de zloţi tătăreşti. Şi am plătit domnia mea toţi acei patru sute de zloţi tătăreşti în mîinile Vasutcăi, fiica lui Cozma al lui Şandru, şi ale nepoţilor ei de frate, Danciul, fiul lui Buciaţchi, şi Isaico, fiul lui Iurie, înaintea boierilor noştri.

Şi plătind tot deplin, domnia mea am dat şi acest sat Mogoşeşti aceleiaşi mai sus scrise mănăstiri de la Neamţ.

Şi încă am dat mai sus scrisei mănăstiri de la Neamţ o prisacă în braniştea noastră de la Bohotin, la gura Tătarcei.

Şi încă să aibă acea mai sus spusă, sfînta noastră mănăstire de la Neamţ, pe fiecare an cîte şase pietre de ceară din pietrele noastre, care ni se cuvin din tîrgul nostru de la Neamţ.

Toate cele mai sus scrise să fie mai sus scrisei mănăstiri de la noi uric cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul mai sus scrisului sat Băicenii, pe Siret, să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar hotarul satului Mogoşeşti, care e tot pe Siret, ⟨să fie⟩ începînd din susul satului, dintre ei şi Şendreşti, de la un plop însemnat ce e pe malul Siretului, şi drept peste luncă, printre bălţi, la deal în cîmp, la o movilă

săpată lîngă drum, şi pe cîmp la o movilă săpată în mijlocul cîmpului, şi pe marginea dumbrăvii la movila săpată din jurul stejarului, şi prin dumbravă la movila săpată în jurul a doi stejari şi tot prin dumbravă la făget, şi prin făget drept la vîrful dealului şi pe deal, prin făget la vale, pînă la pîrîul Muncelului; întorcîndu-se apoi pe acel pîrîu la vale spre cîmp, pe acelaşi pîrîu şi cîmp, pînă la lunca Siretului, pe acelaşi pîrîu şi prin luncă pînă la Siret, şi pe Siret în sus pînă la plopul de unde am început. Acesta este tot hotarul.

Iar hotarul prisăcii din braniştea noastră de la Bohotin, la gura Tătarcei, să fie atît cît va putea folosi o prisacă îndestul.

Iar cine vor fi egumeni la acea mai sus scrisă mănăstire, împreună cu toţi fraţii întru Hristos, vor avea să ne cînte nouă şi doamnei noastre Maria liturghie la toate sfintele duminici, cît vom fi în viaţă, iar după viaţa noastră să ne cînte în fiecare miercuri seara parastas, iar joia liturghie pînă în veac, cît va sta această sfîntă mănăstire.

Iar egumenii ce vor fi şi cu toţi călugării din această mănăstire, care nu vor împlini şi nu vor sluji, atît în viaţa noastră, cît şi după viaţa noastră, cum este întocmit şi scris mai sus, pînă ce va sta sfînta mănăstire, aceia vor avea să dea seamă înaintea lui Dumnezeu şi să fie blestemaţi de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului meu fiu, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Giurgiu vornic, credinţa panului Şteful, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să o întărească şi să o împuternicească.

Iar cine se va încumeta să clintească sau să nimicească dania şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata maică a lui Dumnezeu, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte, Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 318 sfinţi părinţi purtători de Dumnezeu de la Nicheia, şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat împotriva Domnului Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor, ceea ce şi este.

Iar pentru întărirea tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Sucea⟨va⟩[3], în anul 7011 ⟨1503⟩, luna septembrie, 30 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Băiceni şi Mogoşeşti, pe ⟨Sire⟩[4]t, şi prisaca Tatarca şi pietrele de ceară.

⟨Altă însemnare, din sec. XVII⟩: Băiceni ot Siret ⟨şi, ultima, din prima jumătate a sec. XIX⟩: Mogoşeşti, la . . .[5].

www.dacoromanica.ro

Arh. St. Bucureşti, M-rea Neamţ, XXIV/4. Orig., perg. (45.5×53,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută. Cu o copie slavă de la sfirşitul sec. XIX, o trad., din 1800 septembrie 12, de polcovnicul Pavel Debriţ de la Mitropolie, altă trad., din 1804 iunie 7, de acelaşi traducător, şi o copie, după aceasta din urmă; altă copie din prima jumătate a sec. XIX, după trad. de polcovnic Pavel ⟨Debriţ⟩ „derectur Mitropolii", ibidem, CVIII/4.

O copie slavă şi o trad. rom. cu caractere chirilice, la Bibl. de Stat a U.R.S.S. „V. I.Lenin", Secţia manuscrise, ms. nr. 1733, f.10 v.-11.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D..Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/147.

O copie slavă trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, *t.* 1387—1391 (nr. 479).

EDIŢII Creţulescu, *Doc. m-rii Neamţ*(b), p. 338—340 (trad. editorului); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 232—237 (nr. CXVI) (text slav şi trad.); *D.I.R.*,A., XVI, vol. I, p. 36—38 (nr. 34) (trad. după orig.).

---

[1] Коровитарѣ (Fără metateză Voruntariu).
[2] Omis.
[3] Rupt.
[4] Şters.
[5] Neclar.

294 1503 (7011) septembrie 30, Suceava.

† Ꙗ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листwм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) ктw на н(ь) възрит(ъ) или чтѵчи его ѵслышит(ъ), wже прїиде, прд(ъ) намн н прд(ъ) ѵснмн нашимн молдавскимн боꙗре, Славна, дочка Ивашка Кладничкова, по своен доброн волн, никимь непонѵжена, а нн приспловапа, н продала свою правоую wтинниѵ, wт(ъ) ен праваго ѵрнка, wт(ъ) ѵрнка w(тъ)ца ен Ивашка Клъдничка н нс прнвнлїе цю нмал(ъ) wн(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ꙗлеѯандра воеводн, два села на Енлїн, на нма Ходорѣчиницн н Гвоздwвцн, слѵгамь нашимь Данчѵлоу Кѵчацки н племенникѵ его, Исанкѵ, н тютцн нх(ъ), Касѵтки, за р҃н злат(ъ) татарскиx(ъ).

И ѵставше нашн слѵгы Данчѵл Кѵчацки н племинкь его, Исанко, н тютка нх(ъ), Касѵтка, н заплатнли ѵсн тотн выше писанїн пинѣзн, р҃н злат(ъ) татарскиx(ъ), ѵ рѵкы Славнн, дwчка Ивашка Кладничкова, прд(ъ) намн н прд(ъ) нашимн боꙗре.

Ино мы, видѣвше нх(ъ) доброн волн н токмежь н полнѵю заплатѵ, а мы, такождере, н wт(ъ) нас(ъ) есмы дали н потвръднли слѵгамь нашим(ъ) Данчѵлѵ Кѵчацки н племенникѵ его, Исанкѵ, н тютцн нх(ъ), Касѵткы, тотн прд(ъ) реченїн два села, цю на Енлїн, на нма Ходорѣчиницн н Гвоздwвцн, како да соут(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѵрнкь н съ въсем(ь) дwходwм(ь), нмь, н дѣтемь нх(ъ), н ѵнѵчатwм(ъ) нх(ъ), н прѣѵнѵчатwм(ъ) нх(ъ), н праꙋѵрѣтwм(ъ) нхъ н въсемѵ родѵ нх(ъ), кто сѧ нмь изберетъ наближнїн, непорѵшенно николиже, на вѣкы.

Ꙗ хотар тѧм(ъ) выше писанним дwм(а) селамь да ест(ъ) нмь wт(ъ) ѵснх(ъ) сторwн(ъ) по старомѵ хотарѵ, по кѵда нз вѣка wжнвали.

Ꙗ, пак(ъ), прнвнлїе цю нмала Славна ⟨wтъ⟩[1] w(тъ)ца ен, Ивашка Кладничка, wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Ꙗлеѯандра воеводн, на тотн два села, цю на Енлїн, на Ходорѣчиницн н на Гвѵздwвцн, wна еще ен дала ѵ рѵкы слѵгамь нашимь Данчѵлѵ Кѵчацки н племенникѵ его, Исанкѵ, н тютцн нх(ъ), Касѵткы, прд(ъ) намн н прд(ъ) нашимн боꙗре.

Ꙗ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, мы, Стефана воеводн, н вѣра прѣвъзлюбленаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана воеводн, н вѣра боꙗр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Жѵржи дворинка, вѣра пана Щефѵла, вѣра

www.dacoromanica.ro

пана Тоадера и пана Негрила паркалабѡв(е) Хотинскиχ(ъ), вѣра пана Ѥремїа и пана Драгоша павкалабѡв(е) Немецкиχъ, вѣра пана Шандра паркалаба Новоградского, вѣра пана Ѩрбѣре портара Сѣчавского, вѣра пана Клънъѕ спатара, вѣра пана Исака вистѧрника, вѣра пана Козми Шарпе постелника, вѣра пана Ѭогнли чашника, вѣра пана Фрѣнтеша стѫлника, вѣра пана Петрика комиса, и вѣра въсиχ(ъ) бо-яр(ъ) нашиχ(ъ) молдавскыχ(ъ), велнкыχ(ъ) и малыχ(ъ).

Ѩ по нашемь животѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли, wт(ъ) дѣтен нашиχ(ъ) или wт(ъ) нашего рода или пак(ъ) боуд(ь) кого Б(ог)ь изберетъ г(о)сп(о)д(арем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бы нмь не порѫшилъ нашего даанїа и потвръжденїа, али бы нмь ѕтвръдилъ и ѕкрѣпилъ, занѣже есмы нм(ъ) дали и потвръдили за цiw wни кѣпили собн за свон пнѣзи.

Ѩ на бѫлшѣю крѣпость и потвръжденїе томѣ въсемѣ выше писанномѣ, велѣли есмы нашемѣ вѣрномѣ нанѣ, Тъѕтѣ логодфетѣ, писати и нашѣ печать завѣсити к семѣ листѣ нашемоу.

Писал(ъ) Iwн(ъ) Поповнч(ь), ѕ Сѣчавѣ, в(ъ) л(ѣ)тw ҳ$\overline{\text{заї}}$, м(ѣ)с(и)ца сеп(тевріа), $\widetilde{\text{л}}$ д(ь)нъ.

⟨Pe verso, însemnare contemporană): † Данчѕл(ъ) Бѣчацки, и Исанко и матѵша иχ(ъ), Басѣтка.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Slavna, fiica lui Ivaşco Vladicico, de bunăvoia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, şi a vîndut ocina ei dreaptă, din uricul ei drept, din uricul părintelui ei Ivaşco Vladicico şi din privilegiul ce l-a avut el de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, două sate pe Vilia, anume Hodorecinţi şi Gvozdăuţi, slugilor noastre Danciul Buceaţchi şi vărului său, Isaico, şi mătuşii lor, Vasutca, pentru 150 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre Danciul Buceaţchi şi vărul lui, Isaico, şi mătuşa lor, Vasutca, şi au plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 150 de zloţi tătăreşti, în mîinile Slavnei, fiica lui Ivaşco Vladicico, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Danciul Buceaţchi şi vărului său, Isaico, şi mătuşii lor, Vasutca, acele două sate înainte spuse, ce sînt pe Vilia, anume Hodorecinţi şi Gvozdăuţi, ca să le fie lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor mai sus scrise două sate să le fie lor din toate părţile pe hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Şi, iarăşi, privilegiul ce l-a avut tatăl Slavnei, Ivaşco Vladicico, de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, pe acele două sate, ce sînt pe Vilia, pe Hodorecinţi şi pe Gvozdăuţi, ea încă l-a dat în mîinile slugilor noastre Danciul Buceaţchi şi ale vărului său, Isaico, şi ale mătuşii lor, Vasutca, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Giurgiu vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa

www.dacoromanica.ro

panului Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că le-am dat şi le-am întărit fiindcă şi-au cumpărat pe banii lor.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion al lui Popa, la Suceava, în anul 7011 ⟨1503⟩, luna septembrie, 30 zile.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: † Danciul Buceaţchi, şi Isaico şi mătuşa lor, Vasutca.

⟨Altă însemnare, din sec. XIX⟩: Hodorăcinţi şi Gvozdăuţi.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 107. Orig., perg. (40×37 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda Печать Їѡ Стефань воєводы, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/148.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1384—1386 (nr. 478).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 230—231 (nr. CXV) (text slav); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 39—40 (nr. 35) (trad., după orig.).

---

[1] Omis.

295 1503 (7011) octombrie 7, Suceava.

† М(и)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сим(ь) листѡм(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) кто на немь възрить или его чтѵчи ѵслышить, оже пріндоша прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскыми боіаре, Кръстина, дочка Бославина, и сестричича ен, Настасїа, и племенича их(ъ), Касоутка, дочка Михѵлова, оуиѵкы Ивана Дамїановича, по ихъ доброи воли, никым(ь) непонѵжени, а ни присиловани, и продали свою правѵю wтинив, wт(ъ) ихъ праваго оурика, wт(ъ) оурика и испривлїа дѣда ихъ Ивана Дамїановича, що имал(ъ) wи(ъ) wт(ъ) дѣда нашего, wт(ъ) Алеѯандра воєводї, монастирь що на врѣхъ Добров(ъ)ца и пать селѵ на Добровецъ: едно село Фетецин, дроугое село Алеѯецин, где были Радѵль, третее село Мѵитѣне, чътврътое село Костичане, где были Индрїаш(ь), пѣтое село Ѡстровѣне; та продали, тоть монастирь и тоти пать сель, г(о)с(по)д(ст)вѵ мы за тисѧщоу и пать сѣть злать татарскыхъ(ъ). И г(о)с(по)д(ст)во ми заплатихъ(ъ) оуси тоти тисѧщѵ и пат(ь) сѣть злать татарскыхъ(ъ) оу рѵкы Кръстинии, дочци Бославинии и сестричичи ен, Настасїи, и племеници их(ъ), Касоутки, дочци Михѵлови, прѣд(ъ) оусими нашими молдавскыми боіаре.

И заплативше оусе сполна, г(о)с(по)д(ст)во мы бл(а)гопризволих(ъ) нашим(ь) благым(ь) призволенїемь и ч(и)стим(ь) и с(вѧ)тим(ь) ср(ъ)дцем(ь), и съ оусем нашем добром волем и wт(ъ) Б(ог)а помощїа и оучинили есми и въ задоушїе

www.dacoromanica.ro

с(вѧ)топочившихъ(ъ) предкwвъ(ъ) и родителен нашихъ(ъ), и за наше здравїе и сп(а)с(е)нїе, и за здравїе и сп(а)с(е)нїе г(о)с(по)ждн нашен, Ѫ(а)рїн, и за здравїе и сп(а)сенїе дѣтен нашихъ(ъ), іако да оутвръднм(ъ) и оукрѣпнмь тоть с(вѧ)тын выше писаннїн нашь монастнрь, що на врѣхъ Добров(ъ)ца, ндеже есть храмь Съшествїа С(вѧ)т(а)го Д(ѫ)ха и где есть їегѫмень м(о)лебннкь нашь, кїръ попь Пахомїе, и дали есмн выше писанномѫ монастнрѫ тоты выше писаннїн пѧть сель що на Добровцн: едно село Фетецн, дрѫгое село Ѧлеѫецн, где быль Радѫль, третее село Ѫзнтѣне, чътврътое село Костичане, где быль Ѧндрїашь, пѣтое село Ѫстровѣне, како да сѫть выше писанномѫ монастирѫ, що на врѣх(ъ) Добрwв(ъ)ца, wт(ъ) нас(ъ) оурнкь и съ въсем(ь) доходwм(ь), непорѫшено николнже, на вѣкы.

Ѧ хотарь томѫ выше писанномѫ монастирѫ и селам(ъ) що къ монастирѫ прнслѫхають, wт(ъ) промежи Калѫгерецн и Такѫтець, почьнши wт(ъ) дѫбровн с кран лѣса, wт(ъ) лнпѫ знаменанѫ и могнла копана, та горн бѫковнною, оусе врѣхwм(ъ) дѣла, до дрѫгѫ лнпѫ знаменанѫ тымже врѣхwм(ъ), та на велнкы дѫбь знаменань, тымже врѣхwм(ъ), та черес(ь) бахнѫ до конець пнска, на еднн(ъ) дѫб(ъ) знаменань, та тым(ь) пнскwм(ь), врѣхwм(ь) дѣла, до крам дрѫгон бахни на вѫкь знаменань, блнзъ пѫтѣ, тымже врѣхwм(ь), до врѣховнн(н) Малого Дѫбровца и потока Калнин, на единь боук(ъ) знаменан(ъ), блнз(ъ) пѫтѣ, тымже врѣхwм(ь), на боук(ъ) знаменань блнз(ъ) пѫтѣ що wт(ъ) Рѫлан(и) ндеть, тымь пѫтемь до Полѣнн Настнин, та, врѣхwм(ь), чрѫсь полѣнѫ и чрѫс(ь) лѫс(ь), до Полѣнн Березовнхъ, та, чрѫс(ь) тѫ полѣнѫ, на Полѣнѫ Леѫача, та, и чрѫс(ь) тѫ полѣлѫ, на трн лнпы знаменанн, та на кран Полѣнн Чътъцѣлн, на еднн(ъ) дѫб(ъ) велнк(ъ) знаменан(ъ) що блнз(ъ) пѫтѣ що wт(ъ) Кѫцнтнон прнходнть, таже, тым(ь) пѫтем(ь), до Полѣнн Могошиннскон, на дѫб(ъ) знаменан(ъ), блнз(ъ) пѫтѣ, wт(ъ) толѣ wберннвше краем(ь) тон полѣнн, по врѣховиннахъ(ъ) Добров(ъ)ца, до полѣнн седмнх(ъ) лнпь, та, чрѫс(ь) тѫ полѣнѫ, на еднн(ъ) дѫб(ъ) велнкь росохат(ъ) и знаменан(ъ), таже оусе дѣлwм(ь) по оуснх(ъ) врѣховиннах(ъ) Добровцов(ъ) до Белнкын Дѣл(ъ), на велнкѫ могнлѫ Чѫрбешем(ъ), та, черес(ь) пѫт(ь), дѣлwм(ь), на врѣховнн(ъ) Добрwвцовь и Пѣтродси до врѣховнинь Баслѫвскыхъ(ъ), на еднѫ лнпѫ велнкѫ знаменанѫ, блнз(ъ) пѫтѣ що ндеть wт(ъ) Кѫчѫмн до монастир(ъ) Добровецкын, та тым(ь) пѫтем(ъ), долѫ дѣлwм(ь), на два бѫкы знаменанн, блнз(ъ) пѫтѣ, та wпѧт(ъ) врѣхwм(ь) долѫ до Полѣнн Ѧндрїашева, та, врѣхwмь, чрѫс(ь) тѫ полѣнѫ и лѣсwм(ь) на пѧть лнпн знаменанн, на конець бѫковннн, wпѧт(ъ) врѣхwм(ь) дѫбро<в>ою, до где переҳрест(ъ) оу дорогах(ъ) на долнин Прнбешем(ъ), на еднн(ъ) дѫб(ъ) знаменан(ъ), таже старнм(ь) пѫтем(ь), по ѫбочн дѫбровою, до врѣх(ь) дѣла, на еднн(ъ) дѫб(ъ) знаменан(ъ), блнз(ъ) пѫтѣ, та, пѫтем(ь) дѫбровоюж(е), до конца Дѫбровн Прнбнчнна, на копанѫ могнлѫ, дѣлом(ь) же долѫ, на Могнлѫ Ѥвнинѫ, та, дѣлом(ь)же, на Татарскѫ Могнлѫ, wт(ъ) тон могнлн на долинѫ, долнною, право на маткѫ Баслѫга, Баслѫемь маткою, долѫ, до оустн Добровца, где падаеть Добровец(ь) оу Баслѫн. То ест хотарь выше писанномѫ монастирѫ и выше писаннім(ъ) селам(ъ).

Ѧ на то естъ вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выше писаннаго, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мн, Богдана воеводї, и вѣра нашихъ(ъ) бояръ: вѣра пана Жѫржи дворника, вѣра пана Щефѫла, вѣра пана Тоадера и пана Негрнла паркалабwв(е) Хотнискыхъ(ъ), вѣра пана Ѥремїа и пана Драгоша паркалабwв(е) Немецкыхъ(ъ), вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Лѫка Ирбѫре портрѣ Сочавского. вѣра пана Клънъѫ спатарѣ, вѣра пана Исака внстїарнника, вѣра пана Козмн Шарпе постелнника, вѣра пана Могнла чашника, вѣра пана Фрѫнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра оуснх(ъ) бомр(ъ) нашнх(ъ) молдавскыхъ(ъ), и велнкыхъ(ъ) и малнх(ъ).

www.dacoromanica.ro

Й по нашемѣ животѣ, кто бѫдетъ г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, wт(ъ) дътен нашихъ, wт(ъ) нашего родѫ или пакы боуд(ь) кого Б(ог)ь изберетъ г(о)сп(о)д(а)рем(ь) бытн нашен Земли Молдавскон, тоть бы не порѫшиль нашего даанїа и потвръжденїѧ, али бы оутвръдил(ъ) и ѫкрѣпиль.

Й кто бы сѣ покѫснль <нашего даанїа и потвръжденїа порѫш>[1]нтн, таковын да есть проклѧт(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а, Сп(а)са нашего Їсvс)v Х(рист)а, и wт(ъ) пр(ѣ)ч(и)стїѧ <его>[2] мат(е)ре, и wт(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ) $\overline{вї}$ ап(с)ст(о)ль връхwвнихъ(ъ), Петра и Павла и прочїн, и wт(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ) $\overline{тнї}$ Б(о)гоно<сныхъ wтець Н>[1]икенскыхъ(ъ) и wт(ъ) въсѧхъ(ъ) с(вѧ)тыхъ(ъ) нже wт(ъ) вѣка Б(ог)ѫ оугождшихъ(ъ), и да ест(ъ) подовень Їюдѣ и проклѣтомѫ Їрїн и да нмаеть оучастїе съ шнѣмн їюдее нже възъпнша на Г(оспод)а Х(рист)а: кръвь его на нихъ(ъ) и на чадѣхъ(ъ) нх(ъ), еже и ест(ъ).

Й на болшее потвръжденїе въсемѫ выше писанномѫ, велѣлн есмн нашемѫ вѣрномѫ панѫ, Таѫтѫлови логофетѫ, завѣснти нашѫ печать к семѫ листѫ нашемѫ.

Тоадерь писа, оу Сочавѣ, в(ъ) л(ѣ)то $\overline{хзаї}$, м(ѣ)с(ѧ)ца wхтомврїа, $\overline{з}$ д(ь)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, Crîstina, fiica lui Voislav, şi nepoata ei de soră, Nastia, şi vara lor, Vasutca, fiica lui Mihul, nepoţii lui Ivan Damianovici, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, din uricul şi din privilegiul bunicului lor Ivan Damianovici, pe care l-a avut el de la bunicul nostru, de la Alexandru voievod, mănăstirea ce este la obîrşia Dobrovăţului şi cinci sate pe Dobrovăţ: un sat Feteşti, alt sat Alexeşti, unde a fost Radul, al treilea sat Munteni, al patrulea sat Costiceni, unde a fost Andriaş, al cincilea sat Ostroveni; şi au vîndut acea mănăstire şi acele cinci sate domniei mele, pentru o mie cinci sute de zloţi tătăreşti. Şi domnia mea am plătit toţi acei o mie şi cinci sute de zloţi tătăreşti în mîinile Crîstinei, fiica lui Voislav, şi ale nepoatei ei de soră, Nastasia, şi ale verei lor, Vasutca, fiica lui Mihul, dinaintea tuturor boierilor noştri moldoveni.

Şi plătind totul deplin, domnia mea am binevoit cu a noastră bunăvoinţă şi cu inimă curată şi luminată, şi cu întreagă a noastră bunăvoie şi cu ajutorul lui Dumnezeu, şi am făcut şi pentru pomenirea sfîntrăposaţilor înaintaşi şi părinţi ai noştri şi pentru sănătatea şi mîntuirea noastră, şi pentru sănătatea şi mîntuirea doamnei noastre, Maria, şi pentru sănătatea şi mîntuirea copiilor noştri, ca să întărim şi să împuternicim acea sfîntă mai sus scrisă mănăstire a noastră, ce este la obîrşia Dobrovăţului, unde este hramul Coborîrea Sfîntului Duh şi unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Pahomie, şi am dat mai sus scrisei mănăstiri acele mai sus scrise cinci sate, ce sînt pe Dobrovăţ: un sat Feteşti, alt sat Alexeşti, unde a fost Radul, al treilea sat Munteni, al patrulea sat Costiceni, unde a fost Andriaş, al cincilea sat Ostroveni, ca să fie mai sus scrisei mănăstiri, ce este la obrîşia Dobrovăţului, de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei mai sus scrise mănăstiri şi al satelor care ascultă de mănăstire, dintre Călugăreşti şi Tăcuteşti, ⟨să fie⟩ începînd de la dumbrava din marginea pădurii, de la un tei însemnat şi o movilă săpată şi în sus prin făget, tot pe vîrful dealului, la alt tei însemnat, tot pe acelaşi vîrf şi la un stejar mare însemnat, pe acelaşi vîrf şi peste bahnă pînă la capătul piscului, la un stejar însemnat, şi pe acel pisc, pe vîrful dealului, pînă la marginea

www.dacoromanica.ro

altei bahne, la un fag însemnat, aproape de drum, şi, pe acelaşi vîrf, pînă la obîrşia Dobrovăţului Mic şi a pîrîului Calinei, la un fag însemnat, lîngă drum, şi, pe acelaşi vîrf, la un fag însemnat, lîngă drumul ce vine de la Ruleni, şi, pe acelaşi drum, pînă la Poiana Nastei, şi, pe vîrf, prin poiană şi prin pădure, pînă la Poiana Mestecenilor, şi, prin acea poiană, la Poiana lui Lehaci, şi, prin acea poiană, la trei tei însemnaţi şi la marginea Poienii Cetăţelii, la un stejar mare însemnat care este lîngă drumul ce vine de la Cuţitna, şi, pe acel drum, pînă la Poiana lui Mogoş, la un stejar însemnat, lîngă drum, de acolo, întorcîndu-se pe marginea acelei poieni, pe obîrşiile Dobrovăţului, la poiana celor şapte tei, şi, peste acea poiană, la un stejar mare îngemănat şi însemnat, apoi tot pe deal, pe la toate obîrşiile Dobrovăţului, pînă la Dealul Mare, la movila cea mare a Ciurbeştilor, şi peste drum, pe deal, la obîrşia Dobrovăţului şi a Pietroasei, pînă la obîrşia Vasluiului, la un tei mare însemnat, lîngă drumul ce merge de la Buciumi la mănăstirea Dobrovăţului, şi pe acel drum, în jos pe deal, la doi fagi însemnaţi, lîngă drum, şi din nou pe vîrf la vale, pînă la Poiana lui Andriaş, şi, pe vîrf, prin acea poiană şi pădure, la cinci tei însemnaţi, la capătul făgetului, iarăşi pe la obîrşia dumbrăvii, pînă unde se încrucişează drumurile pe valea Pribeştilor, la un stejar însemnat, şi apoi pe drumul cel vechi, pe marginea dumbrăvii, pînă la vîrful dealului, la un stejar însemnat, lîngă drum, şi, pe drumul dumbrăvii, pînă la capătul Dumbrăvii lui Pribici, la o movilă săpată, şi, pe deal în jos, la Movila Evvei, şi, pe deal, la Movila Tătarului, de la acea movilă la vale, pe vale, drept la matca Vasluiului, pe matca Vasluiuluui, în jos, pînă la gura Dobrovăţului, unde cade Dobrovăţul în Vaslui. Acesta este hotarul mai sus scrisei mănăstiri şi al mai sus scriselor sate.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Giurgiu vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi a panului Dragoş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Cozma Şarpe postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le strice dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească.

Iar cine ar încerca să clintească ⟨dania şi întărirea noastră⟩ [1], acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, mîntuitorul nostru Iisus Hristos, şi de preacurata ⟨lui⟩ [2] maică, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte, Petru şi Pavel şi ceilalţi, şi de 318 sfinţi ⟨părinţi⟩ [1] purtători de Dumnezeu cei de la ⟨N⟩[1]icheia şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra Domnului Hristos: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor, care şi este.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 7011 ⟨1503⟩, luna octombrie, 7 zile.

www.dacoromanica.ro

Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/95. Foto. după orig., perg., pecete atîrnată, din care lipsește o jumătate, cu legenda † Печать Іѡ Стефанъ воєвода, г<ѡспод>ар Земли Мѡлдавско>и. O copie slavă, de I. Bogdan, după foto, cu data de zi: 6, ibidem, ms. nr. 5 234, f. 201—207.

Altă copie slavă, din prima jumătate a sec. XVIII, cu data de zi: 6, la Arh. St. București, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 445; o trad., din 1781 ianuarie 8, de Gheorghe dascăl, cu data de zi: 3, ibidem, M-rea Galata, VIII/1; trei rez. din prima jumătate a sec. XIX, cu data de zi: 6: două, ibidem, ms. nr. 1266 (Condica m-rii Rîșca), f. 2v.-3 (nr. 5), și ms. nr. 1220 (Condica m-rii Rîșca), f. 48 (nr. 1), și al treilea, greșit, într-o anafora din 1825, la Arh. St. Iași, Condica K, nr. 384, f. 333; alt rez., cu data de zi: 6, într-o carte de judecată din 1829 iulie 10, ibidem, Condica, K, nr. 353, f. 22 r., nr. 1; o menț., cu un scurt extras din hotarnică, cu data de zi: 6, la Arh. St. București, ms. nr. 1220, f. 13 v. (nr. 1).

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol" — Iași, Fotografii, III/149.

O copie slavă, trad. și comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1 392—1 397 (nr. 480).

EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 328, nr. 22/2 (rez. dintr-o anafora din 1825 ianuarie 10, cu data de zi: 6); XX, p. 266—267 (menț., avînd doar data de an, într-un doc. din prima jumătate a sec. XIX) și p. 270—271 (nr. 1) (rez., cu data de zi 6, într-o anafora din 1825); XXII, p. 149 și 158 (menț. cu data de zi 6, într-un memoriu din 1828), p. 179 (menț. similară din prima jumătate a sec. XIX); Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 55—56 (nr. 1) (rez. al editorului, cu data de zi 6 și data de an socotită în stilul de 1 septembrie, după trad., din 1781 ianuarie 8, de Gheorghe Evloghie); I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 238—244 (nr. CXVII) (text slav, după copia din prima jumătate a sec. XVIII și trad. lui Gheorghe dascăl din 1781 ianuarie 8); Bianu-Nicolaiasa, *Catalogul ms. rom.*, III, p 303 (rez. cu data de zi 6 și cu data de an socotită în stilul de 1 septembrie); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ștefan*, p. 259—264 (nr. 85) (text slav, după foto., și trad.); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 40—42 (nr. 36) (trad. editorilor).

---

[1] Rupt în orig.

[2] Șters.

www.dacoromanica.ro

DOCUMENTE ÎNDOIELNICE

A 1502 (7010).

Un ispisoc din leat 7010 ⟨1502⟩ a răposatului Stefan vodă . .. [1] cum au miluit pe Cozma Răzănianu şi pe alţii fraţi a lui cu loc de sat pe apa Botnii Mare şi spre apus peste Botnişoara şi pînă în şleahul cel mare.

După M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 254—255 (nr. 83). Rez. într-o copie din 1786 aprilie 26 de pe o carte de judecată din 1782 august 3 după Condica de doc. nr. 5 ce se afla în possesia lui Ghibănescu.

O copie a aceluiaşi rez. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1361 r. -v. (nr. 468).

ALTE EDIŢII: Sava, *Doc. Lăpuşna*, pe 274—275 (rez., după M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 5 (nr. 4) (rez., după M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*).

Socotit întîi de M. Costăchescu (*Doc. mold. Ştefan*, p. 255) ca fiind probabil acelaşi cu doc. din 1502 (7010) martie 1 (v. nr. 270), apoi ca fiind cu certitudine diferit de acesta (v. Bibl. Acad., A 2000—XIV, f. 1361 v.; cf. şi afirmaţia lui Balaur, *Istoria Rîzenilor*, p. 275, că acest rez. este al altui document, „dacă a mai fost vreunul"), acest act, deşi se referă la aceiaşi beneficiari, obiectul daniei are diferit de cel al doc. din 1502 (7010) martie 1. Deşi două danii la un interval atît de scurt pentru aceiaşi beneficiari sînt de natură să trezească dubii, îndemînd la suspectarea acestui doc. (formularul şi sfatul domnesc al celui cu data completă fiind corecte), este greu de apreciat după rezumatul incomplet de mai sus dacă acest doc. este sau nu fals. Este şi motivul pentru care îl edităm ca doc. îndoielnic, nu însă fără a atrage atenţia asupra celor de mai sus.

[1] Aşa în textul editat.

www.dacoromanica.ro

DOCUMENTE FALSE

I **1491 (6999) octombrie 27, Suceava.**

† Μ(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нс(ъ) снм(ь) листом(ь) нашимъ(ь), всѧм(ъ) кто на н(ь) оүзрнт(ъ) нли его чтѵчи ѕслышит(ъ), wж(е) вл(а)гопроизволнχ(ъ) бл(а)гнм(ь) монм(ь) произволенїем(ь) и оүсрѣдном(ь) ср(ъ)дцем(ь) и wт(ъ) Б(ог)а понѵжден(ъ) се оүтвръднχ(ъ) и оүкрѣпнχ(ъ) прѣдѣл(и) с(вѧ)тѣи нашен мwлбн, Хомwрскон монастнрн, идеж(е) ест(ъ) χрам(ъ) Оүспенїе прѣс(вѧ)тѣи, ч(н)стѣи и прѣвл(аго)с(ло)венѣи вл(а)д(н)чнцн нашен Б(огородн)цн, ѩко да ест(ъ) ен wт(ъ) въсѣχ(ъ) сторwн(ъ) ѵтвръждено: wт(ъ) самыж(е) порти с(вѧ)т(а)го монастнра горе прнχодница до връχ(ъ) Белнкаг(о) Гора и пак(ъ) Бел(н)кын Гор(ъ) до Полѣна Йблѵнн, wт(ъ) тждѵ опчнна до обрѣшїа Хwмwрскаг(о), таж(е) до дѣл(ъ) Холмѵлѵи и до рѣд(ь) Хwмwрскын и пак(ъ) wпчнна до Брадѵл(ъ) Μѵерїен и до Дѣл(ъ) Палтенѵлѵи, даж(е) до Дѣл(ъ) Церманѵлѵи, wпчнна въ Сѣкътѵра лѵи Бѵкѵр(ъ), до Полѣна лѵи Исак и до Брѣдѵлец(ь) и пак(ъ) до Лозен, до Μїеѕѵнїа на трї бразн прѣз(ь) Солонец(ь) и до връχ(ъ) на Скърншоар(д), wпчнна горѣ до Полѣна Пwпwва, таж(е) до Кр(ъ)нца Драгомнрова, све wпчнна дѣлом(ь) до Полѣна Палтннова, wт(ъ) тждѵ поток(ъ) до Боковец(ь) и пак(ъ) Боковец(ь) долѣ даж(е) до Молдавѣ, и тнж(е) wт(ъ) оүст(ъ) Бwкwвец(д) Молдавѣ горѣ до нстwчннк(ъ) Точнлем(ъ), таж(е) све прнχодница горѣ до Белнкаго Дѣла и тнж(е) wт(ъ) Белнкын Гwр(ъ) даже паки до двwра Хоморскон Монастнрн.

Тѣмже, да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оүрнк(ъ) съ потвръжденїем(ь) на сес(ь) χотар(ъ), непорѵшено нниколнж(е), на вѣкы.

Й на то ес(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, выш(е) писанаг(о), мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленнχ(ъ) с(ы)нwв(ъ) монχ(ъ), Йлеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра митрополнта нашег(о), кѵр Θеwктнста, и вѣра въсѣχ(ъ) боларъ нашнχ(ъ), велнкнχ(ъ) же и малнχ(ъ) молдавскнχ(ъ).

Й по нашем(ь) животѣ, кто покѵсит(ъ) сѧ разорнти нли распнпти наша тwкмеж(ь) и оүтвръжденїе, тwт(ъ) да ест(ъ) прwклѣт(ъ) wт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и wтъ пр(ѣ)ч(н)стаа его Б(о)гом(д)т(е)рѧ, и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) и верχwвныχ(ъ) апостолъ в҃ї и wт(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) тн҃ї Б(о)гоносннχ(ъ) wт(е)ць, нже wт(ъ) Никен, и wт(ъ) въсѣχ(ъ) с(вѧ)тыχ(ъ) и да даст(ъ) wтвѣт(ъ) на страшнѣи нелицемѣрнѣи сѧдницн Х(рнсто)вѣ.

Й над(ъ) болшою крѣпост(ь) и оүтвръжденїе, велѣли есмн вѣрномѵ нашемѵ панѵ, Тъоүтѵлѵ логофетѵ, писати и нашѵ печат(ь) прнвѣсити къ семѵ листѵ нашемѵ.

Тоадер дїак(ъ) писал(ъ), оү Сwч(д)ен, в(ъ) л(ѣ)тw ×ѕ҃щ҃чѳ҃, м(ѣ)с(ѧ)ца wктовріа к҃з҃.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: † С҃т(ъ) Стефана воевода за χотар(ъ) с(вѧ)тѣи монастнр(ъ) wт(ъ) Х⟨оморъ⟩[1]; ⟨altă însemnare, din acelaşi secol⟩: Хомwрскїи прѣд ...[1].

www.dacoromanica.ro

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit cu bunăvoinţa mea şi cu inimă osîrduitoare şi îndemnat de Dumnezeu am întărit şi am împuternicit hotarele sfintei noastre rugi, mănăstirea de la Homor, unde este hramul Adormirea preasfintei curatei şi preabinecuvîntatei stăpînei noastre născătoare de Dumnezeu, ca să-i fie întărit din toate părţile: chiar de la poarta sfintei mănăstiri în sus poteca pînă la vîrful Muntelui Mare şi iar Muntele Mare pînă la Poiana Mărului, de aici opcina pînă la obîrşia Homorului, apoi pînă la dealul Holmului şi pînă la rediul Homorului, şi iar opcina pînă la Bradul Muierii şi pînă la Dealul Paltenului, pînă la Dealul Germanului, opcina în Săcătura lui Bucur pînă la Poiana lui Isac şi pînă la Brăduleţ şi iar pînă la lozii la Miezunia la trei brazi, peste Soloneţ şi pînă la vîrf la Scărişoara, opcina în sus pînă la Poiana Popii, apoi pînă la Fîntîna lui Dragomir, tot opcina pe deal pînă la Poiana Paltinului, de aici pîrîul pînă la Bocoveţ şi iar Bocoveţul în jos pînă la Moldova, de asemenea, de la gura Bocovăţului pe Moldova în sus pînă la izvorul Tocilelor, apoi tot poteca în sus pînă la Dealul Mare, şi iar de la Muntele Mare iar pînă la curtea mănăstirii Homoruluui.

De aceea, să-i fie de la noi uric cu întărire pentru acest hotar, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai mei, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa mitropolitului nostru, chir Theoctist, şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine ar îndrăzni să nimicească sau să risipească întocmirea şi întărirea noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi de preacurata maică a lui Dumnezeu, şi de 12 sfinţi apostoli de frunte şi de 318 sfinţi părinţi, purtători de Dumnezeu, cei de la Nicheia, şi de toţi sfinţii, şi să dea răspuns la cumplita şi cea fără făţărie judecată a lui Hristos.

Iar pentru mai mare putere şi întărire, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

Toader diac a scris, la Suceava, în anul 6999 ⟨1491⟩, luna octombrie 27.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: De la Ştefan voievod pentru hotarul sfintei mănăstiri de la H⟨omor⟩ [1]; ⟨altă însemnare, din acelaşi secol⟩: . . .[1] Homorului.

⟨Două însemnări, din sec. XIX⟩: Hotarul Homorului; braniştea.

Bibl. de Stat a U.R.S.S.- „V. I. Lenin", Secţia manuscrise. Colecţia Markevici-Lukaşevici, fond nr. 159, doc. nr. 1. Orig., perg. (20,5 × 35 cm.), pecete atîrnată, pierdută; cu o foto. Doc. s-a aflat pînă la mijlocul sec. XIX în Bucovina.

O copie slavă, de I. Bogdan, cu data de zi: 26, la Bibl. Acad., ms nr. 5234, f. 225. O trad. germ., de Lopeisky, avînd numai data de an, se afla la Tabula din Cernăuţi. Trei foto. două, la Bibl. Acad., Fotografii, V/56 şi XXIV/3, şi una, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/150; un clişeu, la Arh. St. Bucureşti, Colecţia microfilme. U.R.S.S., rola 61, cadrul 709.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 863—865 (nr. 294).

EDIŢII: Pumnul, *Privire răpede*, p. 106 (rez. după Protocolul Comisiei de delimitare a moşiilor din 1781, nr. 67); *Fondul religionar*, „Candela", VII (1889) p. 815 (acelaşi rez., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Wickenhauser, *Homor*, p. 86—87 (nr. 3) (trad. germ., cu numeroase greşeli şi cu data: „6983 octombrie 27"); Уляницкій, *Матеріалы*, p. 118 (nr. 100d) (rez. al editorului); Яцимирскій, *Грамоты молдав*, p. 14—15 (nr. 13) (text slav cu numeroase

www.dacoromanica.ro

greşeli); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 487—490 (nr. CCXLIII) (text slav cu data de zi· 26, şi trad. hotarnicei, cu corectarea greşelilor editorilor anteriori); idem, *Doc. false*, pl. VI (facs.); *D.I.R.*,A., II, p. 319 (doc. îndoielnice), nr. 4) (trad., după foto orig., cu data de zi: 26); *Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 50 (nr. 61 bis) (rez., după micro., cu data de zi: 26). *Moldova*, II, p. 399—401, nr. 6 de la secţiunea "Documeote îndoielnice şi false" (text slav după orig. şi trad. rom. cu caractere ruseşti).

După grafie (scrisul nu este al diacului Toader — v. doc. nr. 39, 42, 43 etc. — ci aparţine sec. XVII), ortografie (numeroase greşeli), limbă (foarte multe erori gramaticale şi numeroase românisme; cf. şi I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 486, n. 1), formular (abateri, omisiuni, scurtarea unor formule, lipsa sfatului domnesc etc.) şi conţinut (mitropolitul Theoctist era mort la această dată, în scaunul mitropolitan aflîndu-se, încă din 1479, Gheorghe — v. şi consideraţiile de la doc. nr. X, etc.), acest doc, este un fals plăsmuit de călugării de la m-rea Humor pentru stăpînirea locului din jurul acesteia, aşa cum este delimitat de hotarnică.

Publicat ca autentic de I. Bogdan, cu unele observaţii asupra greşelilor de limbă, actul a fost considerat apoi suspect de acelaşi *(Doc. Ştefan*, II, p. 499, şi indice, sub cuvîntul Teoctist II) şi discutat pe larg în *Doc. false*, p. 160—161, fără a „putea afirma cu deplină convingere că el este fals". Considerat suspect şi de Francisc Pall (*Acte suspecte şi false*, p. 111—112), doc. a fost trecut în categoria falselor de editorii *D.I.R.*, A, II, în urma analizei atente a grafiei şi pe baza altor elemente relevate încă din 1913 de I. Bogdan.

---

[1] Şters.

II 1493 (7001) martie 5, Suceava.

† Ⓜ(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефана воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашим, въсѣм(ъ) кто на нем(ь) възрит(ь) или чтолн[1] его ѕслышит(ъ), иж(е) тот(ъ) истинын слоугa и богар, нашь вѣрнын панъ Сима Каχлѳанъ, слоужил(ъ) нам(ъ) правою вѣрною слоужбою. Тѣ<мь>[2], мы, вндѣвше его правою вѣрною слоужбѳ до нас(ъ), жаловали есмы его ѡсобною нашею м(н)л(о)стїю и да<ли>[2] есмы емѳ ѡ[3] нашен земли, оу Молдавскон, съ едно сплиць на водою Тазловѣ, что с(ѧ) имѣнѳѣть Стецканы, ниже въ оусть Ирѕоула, ѕ Бадѳ Негѳцъторювн, где куплѣет сѧ Тазловѣ Белнко съ Тазлъвн Солнно, въ оустїи Калюгерицен, оу Лакь Пытурось, а ит(ъ) толѣ на врьх гюрь правою мѣст(ѣ) где ударѣет въ оубръшїи Слатины.

Тое въсе вниѣ писанное да ест емоу и ит(ъ) нас(ъ) оурнкь съ въсем(ь) доχодом(ь), им, и дѣтим(ъ), и унучатѡм(ъ), и прѣунучатѡм(ъ) иχ(ъ), и прѣщорѣтѡм(ъ) иχ(ъ) и въсемоу роду иχ(ъ), кто с(ѧ) изберет наиближнїн, непорушено николиже, на вѣкы.

И χотар тому вниѣ(е) реченомоу село Стецканїн, ниже въ оусти Ирѕоул, у Баду Негуцъторювн, где куплѣт сѧ Тазловѣ Белнко съ Тазловѣ Солину, въ оусти Калугерицн, оу Лакь Путорось, а ит(ъ) толѣ на врьх(ъ) гюрь правою мѣст(ѣ), где ѕдарѣет(ъ) вѣ оубръшїи Слатины, да есть емѳ ит(ъ) оусиχ сторонн по старому χотару, по куда из вѣка ижикали.

И на то есть вѣра нашего г(оспо)д(ст)ва, вниѣ писаннаго, ин, Стефан(а) воєвод(ы), и вѣра прѣвъзлюбленнχ(ъ) с(ы)нѡв г(оспо)д(ст)ва ин, Ілеѯандра и Богдана-Блада, и вѣра богар нашнχ: вѣра пана Думн, вѣра пана Гангура, вѣра пана Болдора дворинка, вѣра пана Хръмъна, вѣра пана Щефоула, вѣра пана Мушата пръкълаба Хотинского, вѣра пана Инкотъ и пана Рѣцеша пръкълабове Немецкаго, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра пана Индренка Чорторовьскаго, вѣра пана Днига, вѣра пана Клънъву спътарѣ, вѣра пана Исанка внстѣрника, вѣра пана Єремїа постелника, вѣра пана Могила чашника, вѣра пана Фроунтеша стольника, вѣра пана Петрыки комиса и вѣра ѕснχ богар нашнχъ мулдавскиχ, велнкиχ и малиχ.

И по нашим животѣ, кто будет г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, ит(ъ) дѣтин нашиχ(ъ) или ит(ъ) нашего роду или пак бѣд(ь) кого Б(ог)ь изберет г(ос)п(о)д(а)рем бити нашен Земли Молдавскон, тит(ъ) би им(ъ) не порушил

www.dacoromanica.ro

нашего даанїе и потвръжденїа, але бн нм(ъ) оутвръдил и оукрѣпил(ъ), занеже есмы емоу дали и потвръдили за его правою вѣрно службу.

И на болшоую крѣпость и потвръжденїе тому въсему выш писанному, велѣли есмы нашему вѣрному жупан, Тъоутулѫ логофету, писати и наш печат привѣсити къ семоу листу нашему.

Писал Илеѧа дїак, оу Сучавѣ, в(ъ) л(ѣ)то хѯа, м(ѣ)с(ѧ)ца м(а)рт(а) ѳ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă şi boier credincios al nostru, pan Sima Bahluian, ne-a slujit cu slujbă dreaptă şi credincioasă. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat în ţara noastră, Moldova, o selişte pe apa Tazlăului, care se numeşte Steţcanii, mai jos de gura Ardzului, la Vadu Neguţătorului, unde se împreună Tazlăul Mare cu Tazlăul Sărat, la gura Călugăriţei, la Lacul Puturos, iar de aici la vîrf în sus, pe loc drept, unde loveşte în obîrşia Slatinei.

Toate cele mai sus scrise să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lor, şi copiilor, şi nepoţilor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus spus Steţcanii, mai jos de gura Ardzului, la Vadu Neguţătorului, unde se împreună Tazlăul Mare cu Tazlăul Sărat, la gura Călugăriţei, la Lacul Puturos, iar de aici la vîrf în sus pe loc drept, unde loveşte în obîrşia Slatinei, să-i fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Şi la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Gangur, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Muşat pîrcălab de Hotin, credinţa panului Micotă şi a panului Reaţeş pîrcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Andreico Ciortorovschi, credinţa panului Dinga, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isaico vistier, credinţa panului Eremia postelnic, credinţa panului Moghilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească, pentru că i-am dat şi i-am întărit pentru dreapta ⟨şi⟩ credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa diac, la Suceava, în anul 7001 ⟨1493⟩, luna martie 5.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: Uric de la Ştefan vodă, la Bacău, la Tazlău, Steţcani, între Tazlăuri.

Bibl. Acad., Peceţi, nr. 438. Orig., perg., palimpsest (43×40 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), cu legenda: † Печать Іѡ Стефань воєвода, господар Земли Мѡлдавскои. Textul acestui act fals (v. mai jos) este scris peste cel al doc. autentic cu aceeaşi dată care a fost răzuit şi spălat (v. doc. nr. 124).

www.dacoromanica.ro

Trei trad.: una, din 1729 (7238) noiembrie 21, de Efrem „dascăl şcol(ii) slov(eneşti)", alta, de la începutul sec. XIX, de Ioan Panenopol polcovnic, şi ultima, incompletă şi cu data de an greşită: 7000 ⟨1492⟩, de la începutul sec. XIX, la Bibl. Acad., DCXCIII/2, 3 şi 4.

Patru foto., după orig.: două, la Bibl. Acad., IV/11 şi XXIII/90, una la Arh. St. Iaşi, DCCVI/19, şi una, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/151; altă foto., după trad. din 1729 (7238) noiembrie 21, la Arh. St. Iaşi, DCCVI/20.

O copie slavă, trad., o copie după trad. din 1729 noiembrie 21 şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 927—930 (nr. 316).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 5—7 (nr. II) (text slav, după foto., şi trad. hotarnicei); *D.I.R.*, A, II, p. 190—191 (nr. 174) (trad., după foto. orig.).

După grafie (scrisul nu este al diacului Alexa, ci este caracteristic celui din sec. XVII; scrisul lui Alexa se păstrează parţial printre rîndurile acestui act şi, în special, în partea de jos a lui), ortografie (suprascrierile şi prescurtările, în ciuda încercării plăsmuitorului de a imita trăsături specifice cancelariei lui Ştefan cel Mare, aparţin epocii menţionate mai sus), limbă (numeroase greşeli gramaticale, omisiuni, românisme şi fonetisme caracteristice aceleiaşi epoci), formular (lipsa unor formule, scurtarea altora, repetarea hotarnicei, transcrierea greşită a numelui vistiernicului — Isaico în loc de Isac — etc.), actul constituie un fals plăsmuit în sec. XVII cu scopul de a se acapara selişte delimitată de hotarnică.

La alcătuirea falsului s-a folosit pergamentul unui act autentic cu aceeaşi dată, al cărui text a fost răzuit şi spălat apoi, cu excepţia crismonului (†) şi a literei iniţiale a doc. (**M**), pe care falsificatorul le-a păstrat pentru textul plăsmuit, întocmai ca şi sigilarea actului; după cum rezultă din textul ce nu a fost răzuit în întregime, autorul falsului a împrumutat din actul autentic formula de validare şi elementele de datare (v. doc. nr. 124).

---

[1] Greşit, pentru чтоүчи.
[2] Omis.
[3] Greşit, pentru оү.

III 1494 (7002) martie 18, Suceava.

Copie din copie.

Cu mila lui D(u)mnezeu, noi, Ştefan v(oie)vod Ţării Moldaviei. Facem ştiut printr-aceasta, fieştecăruia ce o va vedea sau o va asculta, că au venit, înnaintea noastră şi înnaintea tuturor al noştri boeri moldoveneşti, mari şi mici, slugile noastre, Sema Gureş, Necora şi fraţii lui, Morzinco şi Roman, şi sora Cristina, cu preveleghie, hrisovul ce avea [de la] moşul lor de la Alexandru v(oie)voda, pe trei sate pe apa Răutului, anume Miculenii, Peticénii şi Chiulenii, cu hrisov din vechiu, cu tot venitul lor, după hotarul ce era în vrémea véche.

Şi viind dinaintea noastră şi dinaintea boerilor noştri, mari şi mici, slugile noastre Ivan Popşa şi Moişa Filosof, prin bunăvoia lor, fără a fi silit de cineva sau zapciit, au vîndut moşiia sa, după drept uricul ce au avut de la moşii lor, cu hrisov, anume doaĭ sate pe apa Nistrului, Samoleuca şi Tilişeuca, unde au fost Moişa Filosof, slugilor noastre, Sema Gurişului, Nicora şi fraţilor lui, Morzinco şi Roman, şi sora lor, Cristina, întru o sută şaptezeci lei tătărăşti, şi au rămas stăpîni slugile noastre Sema Gureş, Nicora şi fraţii lui, Morzinco şi Roman, şi sora Cristina; şi au plătit deplin plata de mai sus însămnată.

Drept acéia, văzînd noi bunăvoinţă a lui Ivan Popşa şi Moişa Filosof, am dat acest uric, ca[1] tot venitul, slugile[2] noastre Sema Gurişului, Nicora şi fraţilor lui, Mărzenco şi Roman, şi sora lor, Cristina, cu plata deplin(ă), cu toate prisăcile şi toate alte venituri ce era din vechiu şi am întărit toţ(i) mai sus pomenitelor slugilor noştri Sema Gurişului, Nicora şi fraţilor lui, Morzenco şi Roman, şi surorii lor Cristina, acéle doaĭ sate pe marginea apei,

www.dacoromanica.ro

cu tot adetiul din vrémea véche, precum asémene copiilor lor, nepoților și strănepoților lor și tot neamului lor și că să nu să clintească nici odinioară în véci, după cum mai sus arată, ce fiind hotarăle vechi din vrémea véche.

Apoi am încredințat domniia mea, Ștefan voevodŭ, au încredințat boiariul Micodi[3] pîrcălab nemțăsc[4], boiariul Botorovschii[5], boiariul Șindre[6] pîrcălab Novogradschii[7], boiariul Denirin[8] pîrcălab Hotinului, boiariul Nac[9] vesternic, boiariul Irimiia postelnic, boiariul Mihail[10] ceașnic, boiariul Fru⟨n⟩[11]tea stol⟨ni⟩[11]c, boiariul Petrea[12] comis au încredințat și toți a noștri[i] boiari moldovenești, mari și mici.

Dar după noi, cine va fi domn pămîntului, sau din fiii noștri sau din neamul nostru sau cine va fi ales de D(o)mnul D(u)mnezeu, să nu sminteasc̆ă această a noastră danie, dar să o întărească, fiindcă au cumpărat-o cu dreptul său.

Și am întărit poruncind credincioasii slugii noastre, boiariului Teutula[13] logofet, ca să o scrie, să se spînzure pecetea noastră.

⟨A scris⟩[11] Mateiaș ⟨la⟩[11] Suceava, let 7002 ⟨1494⟩, luna mart 18.

Locul peceții gospod.
Întocma cu copiia. Chirica ban.

Arh. St. Iași, CDVIII/1.
Copie din 1824 după trad.
O copie după aceeași copie, la Bibl. Acad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ștefan cel Mare*⟩, f. 1088 v.-1089 v.

EDIȚII: Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 279—280 (nr. XIII) (aceeași copie, după *Ms. Surete*, V, 743); idem, *Uricele satului Grajduri* (foaie volantă); idem, *Din domnia lui Ștefan cel Mare*, p. 52—53 (nr. XIII) (aceeași copie); idem, *Surete*, I, p. 30—31 (nr. 6) (aceeași copie).

Acest doc. nu este un caz rar „de traducere încîlcită a unui hrisov vechiu" în care „traducătorul a amestecat persoanele", „că nu ne lămurește ce voește să spună", cum a crezut Ghibănescu (*Surete*, I, p. 29 și 31), ci un fals rău întocmit pe care traducerea nu-l putea face nici mai clar, în ceea ce privește conținutul, și nici mai corect, în privința numelor. Actul este un fals evident, atît după formular (greșit, de la început pînă la sfatul domnesc inclusiv, care nu corespunde decît în parte datei doc. și este incomplet și foarte corupt la nume). Mistificatorul a pornit de la doc. autentic din 1495 (7003) martie 17 (v. nr. 188), adăugînd celor doi beneficiari din actul respectiv (Sima Gureș și Nicoară Ciocîrlie) alte trei nume și schimbînd obiectul întăririi domnești (satul Sîrbi din doc. autentic a fost înlocuit cu numele altor trei sate). În continuare, abătîndu-se de la formular, și în cele din urmă încurcîndu-l total pînă la sfatul domnesc, plăsmuitorul falsului a introdus numele a două sate de pe Nistru, Samoleuca și Tilișeuca, binecunoscute din seria de falsuri „din Basarabia sau falsificate nouă", cum au fost numite încă din 1913 de I. Bogdan (cf. *Doc. false*, p. 131 și urm.; v. și în acest volum doc. nr. VIII și *D.R.H.*, II, nr. VI și XIII).

În sfîrșit, după cum rezultă din actul autentic din 1495 (7003) martie 17 (v. doc. nr. 188), Oană Popșa și Moișe Filosofu, beneficiari ai unei dănii domnești la 1423 (6931) martie 31 (v. *D.R.H*, I, nr. 53), erau bunici lui Sima Gureș sau lui Nicoară Ciocîrlie și nu mai erau în viață în această vreme; ei nu puteau veni, evident, în 1494, „dinaintea" domnului și „dinaintea boerilor" acestuia spre a vinde „moșia . . . după drept uricul ce au avut de la moșii (!) lor".

Arătînd că este „suspect și nu merită să fie reprodus", I. Bogdan (*Doc. Ștefan*, II, p. 81) nu a publicat acest doc. Deși originalul nu se cunoaște, iar actul se deosebește ca structură de falsurile „din Basarabia" analizate atît de temeinic de el, prezența în acest doc. a satelor Samoleuca și Tilișeuca din seria falsurilor „basarabene" dovedește că falsul cu data 1494 (7002) martie 18 a fost plăsmuit cam în aceeași vreme cu acestea și cu același scop (v. doc. nr. 188 și *D.R.H.*, II, nr. VI).

[1] Greșit, în loc de: „cu".
[2] Greșit, în loc de: „slugilor".
[3] Greșit, în loc de „Micotă".
[4] Greșit, în loc de: „de Neamț".
[5] Greșit, în loc de: „Ciortorovschi".

[6] Greşit, în loc de: „Şandru".
[7] De Cetatea Nouă.
[8] Greşit, în loc de: „Toader".
[9] Greşit, în loc de: „Isac".
[10] Greşit, în loc de: „Moghilă".
[11] Omis.
[12] Greşit, în loc de: „Petrică".
[13] Greşit, în loc de: „Tăutul".

IV 1496 (7004) martie 17, Piatra.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Знаменнто чнним(ъ), нс сим(ь) листом(ь) нашем(ь), въсѣмъ(ъ) кто на нь ѕзрыт(ъ) н<лн>[1] чтоучи его ѕслышит(ъ), [чточнс] оже бл(а)гопроизволнх(ъ), нашим(ь) бл(а)гым(ь) произволенїемь, и шт(ъ) въсем наше доброн волѣ и шт(ъ) Б(ог)а помощїм, [ꙗко] дадохом(ъ) и поновнхом(ъ) съматрѣщим(ъ) и послѣдствующим(ъ) шт(ъ) древнын г(о)сп(о)д(а)рїе и оукрѣпнхом(ъ) и шт(ъ) нас(ъ) данїе и м(н)лованїе с(вѧ)таа наше м(о)лвь рекома Немеческа монастнр(ь), что ест(ъ) на Немцншора, ѕтвръднхом(ъ) ем хотар(ъ) нз городу шт(ъ) выш(е) монастнр(ь) и шт(ъ) ниж(е) и съ планнну зовется Нѣмцѕл(ъ) и хотар(ь) ем. Почахом(ъ) нзбратн: шт(ъ) оусть Нзворѕ Мѕстовн, выше городу Нѣмцѕ, Нѣмца дороги, и <штъ>[1] толѣ выш(е) на шбрѣжїю до ѕстїю Карпенѕ, та рѣка Неме[неме]ческа до ѕстїю П(е)перигѕл(ъ), та простѕ въ Слатинѕ, та шбчнин, междѕ шбръшїн Ларгоулов(н) и Фаркашн, просто въ Камен(ь) Корнѕлов(н) и нсточнник(ъ) до ѕстїю н, черезь Бистрнцн, до врьхѕ Брѣстатул(ъ), та, шпчнинѕ, до врьхѕ Хоурдѕга, та шпчину до шбръшїю Дерептулов(н) и Цнблѣшь, и шт(ъ) толѣ просто долу, на Бѕшмен, до оусть Фаркашм и рѣка Фаркашм до шбръшїе, междо планнин, под(ъ) Халовкы и Грѕюл(ъ) Халовкы, та верхѕ Пнцїгам до верхѕ Снхла, и шт(ъ) толѣ просто над(ъ) Дѣлол(ъ) Рѕсѧлѕн черезь до шбръшїю Немцншоры право до главо Плешовн, та на верхѕ Плешовь долѣ до Источнику Мѕстова. То ест(ъ) вес(ь) хотар(ь) с(вѧ)т(а)го монастнра выш(е) писаннаго рекомїн Нѣмца, да бѫдет(ъ) шт(ъ) нас(ъ) ѕрнкь съ въсѣмь доходшм(ь), непорѕшен(о) нколнже, на вѣкы.

Я на то ест(ъ) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мн, выш(е) писанаго, Стефана воеводы, и вѣра нашнх(ъ) боіаръ: вѣра пана Братѕла, и вѣра пана Мнханла Ѳцела, и вѣра пана Бшлдора двѡрнпка, и вѣра пана Щефоула и Днма, и вѣра пана Л[к]ѕка[2] Ѩрбуре портарѣ Сочавскаго, и вѣра пана Клънжу спътарѣ, и вѣра пана Єремїм, и вѣра пана Могнла чашнпка, и вѣра пана Драгоше и Днма прькълабове Немецкын, и вѣра пана Фрѕнтеша, и вѣра пана Петрнка комнса, и вѧра пана Негрнла и Тшадера прькълабове Нювоградскых(ъ) и вѣра въсѧх(ъ) боіарн нашнх(ъ) молдавскых(ъ), и велнкых(ъ) и малнх(ъ).

Я по нашему животм, кто бѹдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, шт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нли шт(ъ) нашего рода н<лн>[1] пак(ь) бѕд(ь) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ь) быти нашен Земли Молдавскон, тот(ъ) бн не поро<ч>[1]шнл(ъ) нколнже нашег(о) данїе и по[оупо]тверъжденїе, а бы оутвръднл(ъ) и оукрѣпнл(ъ) томѕ нашем(ѕ) с(вѧ)т(о)мѕ монастнр(ѕ) шт(ъ) Нѣмца.

Пак(ъ), кто сѣ покѕснт(ъ) порѕшнл тог(о) выш(е) писаннаг(о) нашег(о) данїе и пооутверъжденне, таковїн да ест(ъ) проклят(ъ) шт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашег(о), (Їс)ѕс Х(рнст)а, и шт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стїм Б(о)гом(а)т(е)рн, и шт(ъ) с(вѧ)тых(ъ) четнрн ев(аг)г(е)лнстн, и шт(ъ) ѩ врьховных(ъ) ап(о)ст(о)лъ и прочїн, <н>[1] шт(ъ) с(вѧ)тых(ъ) тнѭ шт(е)ць иже въ Некен, и шт(ъ) въсѣх(ъ) с(вѧ)тых(ъ) иже шт(ъ) вѣка Б(ог)ѕ оугодившнх(ъ), и да ест(ъ) подобен(ъ)

www.dacoromanica.ro

Їоудѣ н проклѣтомоу Їдїю н да нмает(ъ) оучастїе съ wнѣмн Їоудене нже възъпншм на Г(оспод)а: кръв(ь) его на ныхъ(ъ) н на чадѫхъ(ъ) нхъ(ъ), нж(е) ест(ъ) н бѫдет(ъ) въ вѣкы.

Я на болшоую крѣпость н потвръжденїе томоу въсемъ выше писанномъ, велѣлн есмн нашемоу вѣрномъ панъ, Тѣоутнл(ѳ) логофетъ, писатн н наше печат(ь) прнвѣснтн къ нашемъ листоу.

Матен писал(ъ), въ тръг(ъ) Камен(ъ), в(ъ) л(ѣ)тw хз҃д, м(ѣ)с(ѧ)ца мартїн, з҃і д(ь)ны.

⟨Pe verso, însemnarea⟩: † Монастнр(ъ) Немец †.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit, cu a noastră bunăvoinţă, şi din toată bunăvoia noastră şi cu ajutorul lui Dumnezeu [că] am dat şi am înnoit cele observate şi urmate de vechii domni şi am întărit şi de la noi dania şi miluirea sfintei noastre rugi numită mănăstirea Neamţul, care este pe Nemţişor, am întărit hotarul ei de la cetate, din sus de mănăstire şi din jos şi cu muntele ce se chiamă Neamţul şi hotarul ei. Am început să alegem: de la gura Izvorului Mustei, mai sus de cetatea Neamţului, pe drumul Neamţului, şi ⟨de⟩ [1] acolo în sus pe curmătură la gura Carpenului şi pe pîrîul Neamţului la gura Peperigului şi drept la Slatină şi pe obcină, între obîrşia Largului şi a Farcaşei, drept la Piatra Cornului şi pîrîul pînă la gură şi, peste Bistriţa, la vîrful Vîrstatul, şi, pe obcină, la vîrful Hurduga şi pe obcină la obîrşia Dereptului şi Ţibleşul, şi de acolo drept la vale, pe Buşmei, la gura Farcaşei şi pe pîrîul Farcaşa la obîrşie, printre munţi, sub Hălăuca şi Gruiul Halăucăi, şi pe vîrful Piţigaia la vîrful Sihla, şi de acolo drept peste Dealul Rusului la obîrşia Nemţişorului drept la capul Pleşului şi pe vîrful Pleşul la vale, la Izvorul Mustei. Acesta este tot hotarul sfintei mănăstiri mai sus scrise, numită Neamţul, să-i fie de la noi uric cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, Ştefan voievod, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Bratul, şi credinţa panului Mihail Oţel, şi credinţa panului Boldur vornic, şi credinţa panului Şteful şi Dima, şi credinţa panului Luca Arbure portar de Suceava, şi credinţa panului Clănău spătar, şi credinţa panului Eremia, şi credinţa panului Moghilă ceaşnic, şi credinţa panului Dragoş şi Dima pîrcălabi de Neamţ, şi credinţa panului Frunteş, şi credinţa panului Petrică comis, şi credinţa panului Negrilă şi Toader pîrcălabi de Cetatea Nouă şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu clintească niciodată dania şi întărirea noastră, ci să-i întărească şi să-i împuternicească sfintei noastre mănăstiri de la Neamţ.

Iarăşi, cine va îndrăzni să clintească acea danie mai sus scrisă şi întărire a noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu şi Mîntuitorul nostru, Isus Hristos, şi de preacurata maică a lui Dumnezeu, şi de patru sfinţi evanghelişti, şi de 12 apostoli de frunte şi ceilalţi, ⟨şi⟩ [1] de 318 sfinţi părinţi care au fost la Nicheia, şi de toţi sfinţii care din veac au plăcut lui Dumnezeu, şi să fie asemenea lui Iuda şi blestematului Arie şi să aibă parte cu acei iudei care au strigat asupra Domnului: sîngele lui asupra lor şi asupra copiilor lor, care este şi va fi în veci.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, în tîrgul Piatra, în anul 7004 ⟨1496⟩, luna martie, 17 zile.

⟨Pe verso, însemnarea⟩: † Mănăstirea Neamţ †.

⟨Altă însemnare, din prima jumătate a sec. XIX⟩: Stefan v(oie)vod cel Bun.

Arh. St. Bucureşti, D. S. Moldova, nr. 33. Orig., perg. (28×45 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase vişinie), pierdută. Cu două trad. una, din a doua jumătate a sec. XVIII, adeverită de Paisie arhimandrit şi stareţ al m-rilor Neamţ şi Secul, şi alta, din 1759 (7267) iunie 15, de Evloghie „dascăl ot şcoala slovenească". O menţ., într-un hrisov din 1844 iunie 28, la Arh. St. Iaşi, CD/86.

Patru foto.: una, la Bibl. Acad., Fotografii, III/91, şi trei, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/152 a, b şi c.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. false*, p. 149—152 (nr. VI) (text slav şi trad.) şi pl. nr. 4 (facs.); *D.I.R.*, A, XV, II, p. 320—321 (doc. îndoielnice, nr. 6) (trad., după orig.).

După grafie (scrisul nu este al diacului Matei), ortografie (suprascrieri şi prescurtări neîntîlnite în doc. vremii şi deosebite de cele ale scrisului lui Matei, precum şi litere caracteristice secolului XVII (∞ pentru ѡ) вѣрнсомъ ... логсофѣтъ etc.), limbă (greşeli gramaticale: оукрѣпи҃хо-м(ъ) и wт(ъ) нас(ъ) даниѣ и м(и)лованїѣ сватаа наше м(о)лвы рекома, în loc de: с(вя)тѣи нашеи м(о)лви рекомѣи; съ плании҃ю; wт(ъ) оустъ Изворѹ(!) Мѹстеви, în loc de wт(ъ) оустъ Извора(!) Мѹсти etc. . . .; multe românisme; fonetisme specifice sec. XVII, omisiuni etc...), formular (corect doar la început şi la sfîrşit, expresia съматрѧщим(ъ) и послѣдствѹщим(ъ), obişnuită în preambulul unor doc. solemne din sec. XVII, este plasată la mijlocul frazei şi nu la începutul ei, cum ar fi fost normal), conţinut (lipsa din act a fiilor domnului: Alexandru şi Bogdan-Vlad, şi a multor boieri: Muşat, Ciortorovschi, Şandru etc. şi prezenţa unor nume neîntîlnite în sfatul din această vreme: Bratul şi Mihail Oţel, nerespectarea ordinii boierilor din sfat, transcrierea greşită a unor nume de boieri — Dima în loc de Duma—, folosirea copulei între numele din sfat, neconcordanţa dintre sfatul domnesc din acest doc. şi cel al actelor din acest an şi din anii anteriori şi următori, faptul că întărirea hotarelor constituie obiectul actului şi nu întărirea proprietăţii mănăstirii asupra braniştei din jurul ei, identitatea hotarnicei din acest act cu cea a doc. false din 1437 februarie 12 şi 1447 septembrie 15—v. *D.R.H.*, A, I, nr. VIII şi X— şi din 1455 februarie 3—v. *D.R.H.*, II, nr. III etc.) şi materialul folosit (pergament prost lucrat), doc. este un fals, din seria celor plăsmuite probabil în a doua jumătate a sec. XVI sau în primele decenii ale sec. XVII, de călugării de la m-rea Neamţ, pentru stăpînitea muntelui cu acelaşi nume. Pentru neautenticitatea acestui act, v. şi I. Bogdan, *Doc. false*, p. 128—129, iar pentru cele din această serie, v. şi D. P. Bogdan, *Paleografia*, p. 87.

---

[1] Omis.

[2] ѧ (!) transformat în а (a).

V 1496 (7004) mai 17.

† Сє ѕбо аз(ъ), Платwн(ъ) старостѣ wт(ъ) волост(ь) Кѹкѹрѧзю. Wж(є) придошѣ прѣд(ъ) намн именнм(ь) Настѣ, дѣца Порка, и брат(ъ) ема, Wрсѹ, нн нѣкнм(ь) нипоножен(н) и нипрнсловани и продали wт(ъ) своу҃х(ъ) wтн(н)на wт(ъ) сило Шѣтрари, именним(ь) Ишниц(ъ) wт Шѣтрари, и дал(ъ) на нїм на сїм wтнина стое зл(а)т[т]н, пннѣѕн татарскиу҃х(ъ).

Таж(є) нашнмн внд҃ѣхом(ъ) доброе токмеж(ь) и нам(ъ) сътворнл(ъ) емѹ запис wт(ъ) прѣд(ъ) намн и wт(ъ) прѣд(ъ) снмн людимн добрнмн и wт(ъ) прѣд(ъ) снмн Лепъдат(ъ), и wт(ъ) прѣд(ъ) Iwн(ъ) Рът(ъ), и прѣд(ъ) Бък<о>[1]бъръцъ вътаҳ(ъ), и wт(ъ) прѣд(ъ) Тълцерел(ъ), и прѣд(ъ) Iwнашко вътаҳ(ъ), и прѣд(ъ) Цѹрцѣ вътаҳ(ъ), и прѣд(ъ) Герман(ъ) и прѣд(ъ) снмн людї многи добрнҳ(ъ) старїн нашемѵ. Мѹ вьсн вь внд҃ѣхом(ъ) ѕкож(є) платнли и даст(ъ) на сїа wтнина

www.dacoromanica.ro

р҃ зл(а)т(ъ), пннѣsн тьтарскнх(ъ), цкоже ест(ъ) вниіе писанн н н<а>[2]шнмн вьсн к снмѫ лнст(ъ) пї<с>[2]атї н <пос>[2]тавнлн на сїѧ мартѳрїн н на снх(ъ) запнс(ъ) н да бъдет(ъ) емо wтнннн н сь вьсѣм(ь) д(о)хо<до>[3]м(ь) емѫ. Ин да сѣ нн оумншает(ъ) прѣд(ъ) снмн лнст(ъ) нашнмн.

Б(ъ) л(ѣ)т(о) ҳ҃ѯ҃д҃, [с]м(ѣ)с(м)ца ман, ѯ҃і д(ь)нн.

Adică eu, Platon staroste de ţinutul Covurlui. Iată, au venit înaintea noastră anume Nastea, fiica lui Porcu, şi fratele ei, Orsu, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut din ocina lor din satul Şătrari, anume Ioniţă din Şătrari, şi a dat pe ea, pe acea ocină, o sută de zloţi, bani tătăreşti.

De aceea, văzînd noi tocmeala bună, şi noi i-am făcut zapis înaintea noastră şi înaintea acestor oameni buni şi înaintea acestui Lepădat, şi înaintea lui Ion Rît, şi înaintea lui Vic⟨o⟩[1]bărţă vătav, şi înaintea lui Tălgerel, şi înaintea lui Ionaşco vătav, şi înaintea lui Giurgea vătav, şi înaintea lui Gherman şi înaintea acestor mulţi oameni buni şi bătrîni ai noştri. Noi toţi, văzînd cum au plătit şi a dat pe această ocină 100 de zloţi, bani tătăreşti, cum este mai sus scris, şi noi toţi cu această carte scriem şi am pus această mărturie şi acest zapis să-i fie ocină şi cu tot venitul lui. Altul să nu se amestece înaintea acestei cărţi a noastre.

În anul 7004 ⟨1496⟩, luna mai, 17 zile.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVII⟩: † Zapis a Şătrărénilor [4].

Arh. St. Bucureşti, A. N., MMDCLIX/1. Orig., hîrtie (27 × 16,5 cm.), pecete inelară (o pasăre) aplicată în fum. Cu o trad., din 1781 (7290) noiembrie, de Gheorghe Evloghie, cu data de zi: 7.

O trad. prescurtată, cu comentariu, şi cu data de zi: 7, din 1817 iunie 14, şi adeverită la 1828 octombrie 23, într-o condică scrisă de Teodor serdar şi cronicar de divan, la Arh. St. Iaşi, CDXXXVIII, p. 107—108 (v. şi p. 130, 139 şi 299), şi un rez., cu data de lună şi de zi martie 7, într-un opis de doc. din 1841 mai 20, ibidem, CDLVI/3, f.3 r. (nr. 144). Două rez. identice, cu aceeaşi dată de lună şi de zi (martie 7): unul, într-un opis de doc. ale moşiei Şetrăremi, ţ. Iaşi, din 1843, la Bibl. Acad., CDXCVII, f. 14, nr. 1, şi altul, într-un opis similar din acelaşi an, ibidem, DXV, f. 337, nr. 1.

Două foto., una după orig. şi alta după trad. din 1781 noiembrie, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol" — Iaşi, Fotografii, III/153 şi 154.

EDIŢII: *D.I.R.*, A, II, p. 320 (doc. îndoielnice, nr. 5) (rez., din 1843, cu data de lună şi zi: martie 7).

După formular (care nu este al epocii lui Ştefan cel Mare), conţinut (în această vreme nu exista stărostia de Covurlui, instituţia „oamenilor buni şi bătrîni" nu este încă înregistrată în documente, iar unele nume de persoane din act sînt vădit inventate, v. şi mai jos), material de scris (nu se cunosc acte interne scrise pe hîrtie în această epocă), pecete (care este din secolul XVII şi aparţine unui particular) şi după însemnarea în limba română de pe verso (v. şi n. 4), acest doc. este, neîndoielnic, fals.

După scris., falsul datează din sec. XVII şi aparţine unui diac domnesc. Actul a fost considerat suspect încă din 1817 iunie 14 (v. descrierea arheografică), cînd, la întocmirea hotărnicei Şetrărenilor, în pachetul de acte al căruia se afla şi acest doc., se arată că „... pe această mărturie (doc. din 1496 mai 17, n.ns.) nu să poate puni temeiu că ar fi pentru aceşti Şetrăreni. Întîi: că nu arată la ce ţînut şi în ce locu sînt; al doilea: că în urma ei nu să mai vede nici o scrisoare în curgire de 321 ani, şi al treile: dacă mărturiia aceasta să va socoti pentru aceşti Şetrăreni, apoi ispisoacile pe sălişte Prisaca lui Ignat, ce zîc din susu de Rădiul Lungu, rămîn oborîte precum asemine rămîne oborît şi ispisocul domnului Vasilie v(oie)v(o)d[5] cu care au pus pe Şetrăreni piste sălişte Prisaca lui Ignat, din sus de Rădiul Lung".

---

[1] Rupt; întregit după trad. din 1781 noiembrie (v. descrierea arheografică).

[2] Rupt.

[3] Omis.

[4] Însemnarea este scrisă în românește de autorul falsului.

[5] Din 1634 (7143) septembrie 7 (p. 101), publicat, după orig., în *D.R.H.*, XXII, p. 287—289 (nr. 258).

www.dacoromanica.ro

† М(и)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс симъ(ь) нашимъ(ь) листwмъ(ь), въсѣмъ(ъ) кто на и(ь) взрит(ъ) или чтѵчи его вслишит(ъ), wже пріидоша, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) всими нашими молдавскыми боіаре, слѵга наш(ь) Їwн(ъ), с(ы)нь Їwнъшела апрода, и сестричичеве его, Сима, и братове его, Їwн(ъ) и Драготъ, с(ы)н(о)ве Станинн, внѵкове Їwанъшела апрода, по иχ(ъ) доброн волн, никым(ь) непонѵжени, а ни присиловани, и продали свою правѵю wтнинѵ, wт(ъ) своего праваго ѵрика, wт(ъ) ѵрика w(тъ)ца Їwнова, що имал(ъ) wн(ъ) wт(ъ) ѵнкwв(ъ) нашиχ(ъ), wт(ъ) Илїаша воеводи и wт(ъ) Стефана воеводи, едно село на Кородѣ, на имѣ селѵ Кралигъ Дановъ; та продали слѵгам(ъ) нашим(ъ) Братѵлѵ и братѵ его, Косте, за ѳ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И оустависи наши слѵги, Братѵл(ъ) и брат(ъ) его, Косте, та заплатили тоти више писаннїи пинѣзи, ѳ злат(ъ) татарскыχ(ъ), ѵ рѵки Їwнѵ, с(ы)нѵ Їwнъшела апрода, и сестричичем(ъ) его, Сима и братwм(ъ) его, Їwнѵ и Драготъ, с(ы)нwм(ъ) Станинн[м(ъ)], внѵком(ъ) Їwнъшела апрода, прѧд(ъ) нами и прѧд(ъ) нашими боіаре.

Ино мы, видѣвши иχ(ъ) добрѵю волю и токмеж(ь) и полнѵю заплатѵ, а мы, такождере, и wт(ъ) нас(ъ) есмы дали и потвърдили слѵгам(ъ) нашим(ъ) Братѵлѵ и братѵ его, Косте, тое прѧд(ъ) реченое село на Кородѣ, на имѣ село Кралиг(ъ) Дановъ, да ест(ъ) им(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѵрик(ъ) и съ въсем(ь) доходом(ь), им(ъ), и дѣтем(ъ) иχ(ъ), и внѵчатом(ъ) иχ(ъ), и прѣвнѵчатwм(ъ) иχ(ъ), и праџѵрѣтом(ъ) иχ(ъ) и въсемѵ родѵ иχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберѣт(ъ) наближиїн, непорѵшено николиже, на вѣки.

А хотар(ъ) томѵ селѵ више писанномѵ да ест(ъ) съ въсѣми своими старими хо<тари, кѵда изъ вѣка>[1] wживали.

А <на то>[1] ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, више писаннаго, мы, Стефана воеводї, и вѣра прѣвъзлюбленыиχ(ъ) с(ы)нwв(ъ)[2] г(о)с(по)д(ст)ва мы, Богдана .....[3], <и вѣра боіаръ нашиχъ: вѣра пана Дѵма пръкълава, вѣра пана>[3] Болдѵра дворника, вѣра пана <Хръ>[3]мана, вѣра пана Щефѵла, вѣра пана Дѵми ..[3] .....[3] вѣра пана <Ша>[3]н<дра Новоградского>[3] .....[3].

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, sluga noastră Ion, fiul lui Ionăşel aprod, şi nepoţii lui de soră, Sima şi fraţii lui, Ion şi Dragotă, fiii Stanei, nepoţii lui Ionăşel aprod, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, din uricul tatălui ⟨lor⟩, Ion, pe care l-a avut el de la unchii noştri, de la Iliaş voievod şi de la Ştefan voievod, un sat pe Corod, anume Cîrligul lui Dan; şi a vîndut slugilor noastre Bratul şi fratelui său, Coste, pentru 50 de zloţi tătăreşti.

Şi s-au sculat slugile noastre, Bratul şi fratele lui, Coste, şi au plătit acei bani mai sus scrişi, 50 de zloţi tătăreşti, în mîinile panului Ion, fiul lui Ionăşel aprod, şi ale nepoţilor lui de soră, Sima şi fraţii săi, Ion şi Dragotă, fiii Stanei, nepoţii lui Ionăşel aprod, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd a lor bunăvoie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Bratul şi fratelui

www.dacoromanica.ro

său, Coste, acel înainte spus sat pe Corod, anume satul Cîrligul lui Dan, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris să fie cu toate vechile sale hotare, pe unde au folosit din veac.

Iar ⟨la aceasta⟩ [1] este credinţa domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu [4] al domniei mele, Bogdan . . .[3], ⟨şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului⟩ [3] Boldur vornic, credinţa panului ⟨Hăr⟩[3]man, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma. . .[3], ...
credinţa panului ⟨Şa⟩[3]n⟨dru de la Cetatea Nouă⟩ [3] .....[3].

Bibl. Acad., XL/17. Orig., perg., palimpsest (14 × 43 cm.) rupt (lipsă jumătatea de jos a perg.), pecete atîrnată, pierdută. Cu o trad. din 1814 iulie 29.

O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/155.

O copie slavă, trad. şi comentariu, cu data cca. 1497—1489, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1187—1188 (nr. 411).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 123—125 (nr. LXVIII) (text slav, cu data: 1497); *D.I.R.*, A, II, p. 255—256 (nr. 239) (trad., după orig., cu data: ⟨1497⟩).

Deoarece în nici un doc. de la Ştefan cel Mare, după numele lui Bogdan nu urmează vreun alt nume de fiu, пр҃кѣзлюбленныѫ(ъ) с(ы)ноу(ъ) г(о)с(по)д(ст)ва мѡ (a preaiubiţilor fii ai domniei mele) in loc de пр҃кѣзлюбленнаго с(ы)на г(о)с(по)д(ст)ва мѡ (a preaiubitului fiu al domniei mele) nu poate constitui o greşeală a diacului, făcută în virtutea obişnuinţei, după moartea lui Alexandru (26 iulie 1496), cum s-ar putea interpreta la prima vedere, şi nici nu poate fi interpretată ca o greşeală a aceluiaşi „provocată de numele dublu al lui Bogdan-Vlad", cum a bănuit Ioan Bogdan, prin luarea în considerare a faptului că din acest nume „traducătorii sec. XVIII şi XIX au făcut adeseori două persoane". Dacă nu se cunoaşte nici un caz de asemenea greşeli in timpul domniei lui Ştefan cel Mare, astfel de erori devin frecvente, după cum s-a observat, în secolele XVIII şi XIX, dar, trebuie să adăugăm, şi în sec. XVII, cînd pare a fi scris şi acest act; pentru că, editorii precedenţi nu au observat faptul că textul acestui doc. este scris peste altul care a fost răzuit şi spălat, după cum se vede bine în partea de sus a perg. (pînă la primul rînd al acestui doc. se observă, iar pe verso se văd foarte bine, deoarece scrisul vechi s-a imprimat, trei rînduri ale doc. răzuit); deasupra rîndurilor 1—4, pe treimea din dreapta a perg., şi deasupra rîndurilor 7—8 ale treimii de mijloc, se vede scrisul vechi, iar la începutul rîndului al şaptelea, deasupra, apare foarte clar textul primului act. Pe alte porţiuni ale actualului text, rîndurile acestuia se suprapun cu ale celui răzuit. În acest fel, actul se dovedeşte a fi un fals scris peste textul unui doc. mai vechi, numai astfel explicîndu-se greşeala de mai sus. În acelaşi sens trebuie observată şi simplitatea crismonului şi faptul că perg. a fost prelucrat de plăsmuitor cu un lichid gras întocmai ca şi celelalte palimpseste false (v. doc. nr. II).

După cele cinci nume păstrate din sfatul domnesc, data actului trebuie situată în intervalul 1497—1499 septembrie 15 (ultimul doc. în care Hărman este menţionat in sfat).

---

[1] Şters şi rupt.
[2] V. comentariul.
[3] Rupt.
[4] La plural în textul slav (v. comentariul).

VII — 1497 (7005) martie 12.

Copie scoasă de pe un suret ce-i scos de pi un ispisoc sîrbăsc de la domnul Ştefan vo(ie)vod, din let 7005 ⟨1497⟩ mart(ie) 12.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan v(oie)vod, domn pămîntului Moldaviei. Facem ştire cu această carte a noastră, tuturor celor ce vor căuta pre dînsa sau de vor auzi-o cetindu-o, să înţăliagă precum am dat şi am întărit

www.dacoromanica.ro

slugilor noastre, Mihăilă şi Vlad, pe a lor driaptă ocină şi moşie, un sat pe Vale Largă, anumi Şişcani, unde au fost Stan Coliban, ce au avut împărţanie cu unchiul său, Mihăilă Cupce, care au fost împărţită de credinciosul boeriul nostru, Oţăl Migdal [1], i-am dat şi uric de înpărţaniie acelui de mai sus numit sat, ci iaste pe Larga, anume Şişcanii, unde au fost Stan Coliban, de pe unde s-au hotărît de credinciosul boeriul nostru Oţăl Migdar [1], ca să-i fie driaptă ocină şi moşie lor, şi ficioril(o)r lor, şi nepoţilor, şi strănepoţilor lor şi a tot neamului lor, cine s-a alege mai de aproapi, neclătit niciodinioară, în veci.

Iar hotarul acelui mai de sus numit sat, anumi Şişcanii, ci este pe Larga, unde au fost Stan Coliban: începîndu-să din Larga, dinspre răsărit, din gios de gura Prihodiştii, în gios, stîlp de piiatră, şi de acole tot în gios costişa, cam pe supt pădure, pînă în dreptul rîpii Nachii, stîlp de piiatră, şi tot în gios într-un pisc din gios de fîntîna înputită, stîlp de piiatră, şi tot în gios pînă în piscul Drăghicioii, stîlp de piiatră, şi tot în gios pînă în dreptul capul(ui) rădiului despre soare-apune într-un pisc, stîlp de piiatră, şi tot în gios pînă unde vine drumul de la sat(ul) Ochiteştii, care se chiiamă Grumăzăştii, la un izvor de pe costişă, şi de acole drept la vali, la apus, drept Rîpa Ciogolii, în malul pîrîului despre răsărit, stîlp de piiatră, şi de acole în gios Vale Largă drept gura Rîpii Humii, stîlp de piiatră, şi tot în gios pînă la Fîntîna Mogăi, stîlp de piatră, şi tot în gios vale pînă drept capul piscului prin capul Curiacil(o)r, stîlp de piiatră, tot despre răsărit; şi de acole drept la apus în capul piscului pînă în pîrîul Bujorului, stîlp de piiatră, şi în sus vale Bujorului, din sus de Fîntîna Oiai, stîlp de piiatră, şi tot în sus pînă unde se întîlneşte cu locul Oţelenilor, stîlp de piiatră, şi de acole drept la răsărit pînă în dial, stîlp de piiatră, şi de acole în sus drumul hotarălor la mijlocul locului, stîlp de piiatră, şi tot în sus pînă în capul pădurii, stîlp de piatră, şi de acole la dial, nu mult spre apus, şi în sus dialul prin pădure, drept fundul rîpii Tomşii,bour într-un stejar, şi tot în sus dealul drept Poiana Răcii, bour într-un stejar şi groapă, şi tot în sus, pin pădure, pînă drept fundul Cetăţuii, unde să loveşte cu moşiili ce vin despre Lohin [2] şi drept la răsărit, pînă în fundul Cetăţui, şi de acole în gios costişa, piste gura Văii Uleului, şi tot în gios pînă în gura Văii Colibilor, stîlp de piatră, şi de acole drept la răsărit prin capul locului sfintei mănăstiri Tulburii, ci iaste dată şi închinată sfintii mitropolii Romanului, peste Vale Lărgii în piatra cea dintîiu, de unde s-au început. Şi aşa s-au împărţit.

Şi la aceasta este credinţa însuş(i) domniei meli de mai sus scrisă, Ştefan v(oie)vod, şi credinţa a preiubiţil(o)r mei fii [domni] Bogdan-[şi] Vasilie [3] şi credinţa boerilor noştri, a mari şi mici [şi]: credinţa boeriului dum(nialui) Vasilie [4] pîrcălab, şi credinţa boeriului Beldur [5] vornic [mare], şi credinţa boeriului Hărman [mareli hatman], şi credinţa boeriului Toader pîrcălabul de Hotin, şi credinţa boeriului Ierimiia pîrcălabului Neamţului, şi credinţa boeriului Moghila ceşnic, şi credinţa boeriului Frunteş stolnic, şi credinţa boeriului Petrica comis [mare], şi credinţa tuturor marilor noştri boeri.

Iar după viiaţa noastră, cine va fi domn pămîntului nostru, din fiei noştri sau din niamul nostru, pre cine va alege D(u)mnezeu ca să fie domn pămîntului Moldaviei, să nu strice a noastră danie şi întărire, ci mai vîrtos să le întărească, şi pentru că iaste a lor driaptă ocină şi împărţanie.

Şi pentru ⟨mai⟩ mare credinţa şi întărire acestor de mai sus scrisă, am poruncit credinciosului boeriului nostru, Tăutul [mareli] log(o)f(ă)t, ca să scrie şi cătră această a noastră carte pecete şi să o lege.

www.dacoromanica.ro

Această tălmăcire s-au făcut de Pavel Iacobici.

Această copie l-am scris de pi suret, ce iaste tălmăcit de Pavel Iacobici, aşămine şi întocma după cum era scris, şi am iscălit, 1806 iuli 2, Ioan Nicolao Ciure, diac în divan(ul) domnesc.

De la isprăv(ni)ci(a) Fălciiului: Această copie, scoţîndu-să de pe altă copie a ispisocului sîrbesc şi poslăduindu-să din cuvînt în cuvînt, s-au adeverit. 1817 avg(ust) 10. Neculachi Dimachi.

De la isprăv(ni)ci(a) Fălciiului: S-au poslăduit din cuvînt în cuvînt, şi fiindu întocma cu ce adivărată copie, s-au încredinţat de către isprăv(ni)ciia. 1819 fevruarie 27. Ioan Cuza spat(ar).

Bibl Acad., LXV/10. Copie.
Altă copie, după o copie de pe trad. lui Evloghie dascăl, certificată de judecătoria ţinutului Fălciu la 1840 mai 30, la Arh. St. Bucureşti, Episcopia Huşi, LVI/1; o menţ., într-o mărturie hotarnică din 1783 septembrie 8, la Arh. St. Iaşi, XXXVIII/5.

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. false*, p. 152—154 (nr. VII) (aceeaşi copie); Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 166 (nr. 107) (rez., cu data de zi: 15, şi menţ. fără dată, după *Ms. Surete*, XIII, 712; rez., cu data de lună şi de zi: mai 15, dintr-o mărturie hotarnică din 1783 septembrie 20, după *Ms. Surete*, XVIII, 166).

Fals după conţinut, ca şi doc. din 1497 martie 15 (v. nr. VIII) cu care e în directă legătură (pentru greşelile de la sfatul domnesc din care lipsesc şapte boieri, iar Bogdan-Vlad e numit Bogdan şi Vasilie", Duma pircălab-„Vasilie" şi Hărman-„mare hatman", cf. I. Bogdan, *Doc. false*, p. 129).

---

[1] În doc. din 1497 martie 15 (v. nr. VIII) „medar".
[2] În loc de: „Lohan".
[3] În loc de „preaiubitului meu fiu, Bogdan-Vlad".
[4] În loc de „Duma".
[5] În loc de „Boldur".

VIII 1497 (7005) martie 15, Iaşi.

† Ⓜ(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Стефа<нъ>[1] воєвода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Мwлдавскоѭ. Знаменыто чиним(ъ), нс(ъ) [к]сим(ь) листом(ь) нашем(ь), въсѣм(ъ) кто на нем(ь) възрит(ъ) или его чточи оуслышит(ъ), wж(е) тот(ъ) истиниї нашемѫ слоугы, Мнχъилъ Кѫпчича, дали и потвръдили своиχ(ъ) правою wти(н)ноу и выраздѣленїе, едно село на Ларѣ, по имѣ Хотчанїи, где был(ъ) Стан Колибан(ъ), что wни имали разделенїи съ братичниим его, Мнχаила и Блада, чтоли им раздѣлил(ъ) нашемоу вѣрномѫ болѣриь, пана Ѿцел(ъ) мїедар(ъ), како да ест(ъ) wт(ъ) нас(ъ) ѳрик за раздѣленїе тое село иже выш(е) реч(е)ни, на Ларги, по имѣ Хотчанїи, где бил(ъ) Стан(ъ) Колибан(ъ), слѫги нашим(ъ) Мнχъилъви Кѫпча, чтоли ест(ъ) емоу раздѣленїе wткъ братичниим его, Мнχаила и Блада, по кода χотарил нашемѫ вѣрномѫ болѣрии пан(ъ) Ѿцел(ъ) мидар(ъ), како да ест(ъ) правою wти(н)нѫ и разделенїе, им(ъ) и дѣтим(ъ) иχ(ъ), ѳнѫчатом(ъ) иχ(ъ), и прѣѳнѫчато<мъ>[1] иχ(ъ), и въсѣмѫ родѫмь иχ(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) нанближиїи, непорошн(о) неколижи, на вѣкы.

Я χотар(ъ) томѫ выше писаномѫ село, по имѣ Хотчанїи, на Ла(р)сѣ, где бил(ъ) Стан(ъ) Колибан(ъ), починиш с(м) wт(ъ) Ларсѣ, wт(ъ) стъсъ иже прихоʒит(ъ) wт(ъ) село Ѿкитецїи, иже зветсѣ Грѫмъзецїи, wт(ъ) един(ъ) источник(ъ) на wбочїа и та право къ запад(ъ) черес(ь) матки Ларги, и та нижны, по wбѣ стороии матки Ларсѣ, даже до Крьница Могови, и та wберитсѣ къ въсток въсн на дорось Кокръцаловѣ даже до оустїа Долина Сѫха, где падетсѣ на Сланѣ,

www.dacoromanica.ro

н та выше на маткн долнна Сѫхы до велнкаго кедръ, ѕ еднна лака, въ еднн(ъ) дѫб(ъ) нже ест(ъ) ѕнаменань съ боуѡр(ъ) где прнспнчаетсѣ съ хотаром(ъ) Тѵрбѵревы н та ѡвернтсѣ на долнна Ларѕѣ ѕ еднн(ъ) дѫб(ъ) нже ест(ъ) ѕ оуѕтїа долнна Прнходнцѣ, по гор(ъ) дорога, н ест(ъ) знаменан(ъ) съ бѫѡр, н та ннжна под(ъ) лнс(м) до еднн(ъ) камень по гор(ъ) крънница смрадна, н, та под(ъ) лнс(ь), до еднн(ъ) камен(ъ) въ конца пнска н та под(ъ) лнс(ь) даж(е) до стъ<ѕѣ>[1] Ѻкнтесковн, где почнншнсѣ прѣвомѫ хотар; тако раздѣлнсѣ: ѡ стѣѕъ ннжнїн алн да ест(ъ) маткн Ларгн Мнхънлавн Кѵпча, по ѡвѣ сторонѣ, съ въсѣмь доходом(ь), алн ѡт(ъ) стѣѕъ внѣшн да бѫдет(ъ) братнчннїе его, Мнханла н Блада, по ѡбѣ сторонѣ маткн, съ въсѣм(ь) доходом(ь).

Ѩ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва, мн, вы<ше>[1] пнсана, мы, Стефана воевода, н вѣра прѣвъзлюбленаго с(ы)на г(о)сп(о)д(ст)ва мы, Богдана н Блада, н вѣра бояр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѫмн пръкълава, н вѣра пана Болдѫра дворннка, н вѣра пана Хръмана, н вѣра пана Дѫмн пръкълава, вѣра пана Тоадера пръкъ<ла>[1]ба Хѡтнпскых(ъ), вѣра пана Ѳремїа пръкъ<ла>[1]бове[2] Нѣмскаго, вѣра пана Чорторескаго, вѣра пана Шандра пръкълабове[2] Новоградскаго, вѣра пана Исака внстѣрнпка, вѣра пана Дѫмшѣ постелнпк(а), вѣра пана Могыла чашнпка, вѣра пана Фрѫнтеша столнпка, вѣрѣ пана Петрпка комнса н вѣ<ра>[1] въсѣх(ъ) бояр(ъ) нашнх(ъ), велнкнх(ъ) н малнх(ъ).

Ѩ по нашемѫ жнвотѣ, кто бѫдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашемѫ земли, ѡт(ъ) дѣтїн нашнм(ъ) нлн ѡт(ъ) нашего рода нлн пак(ъ) бѫдѫ кого Б(ог)ъ нзберпт(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь бытн нашн Молдавскон Земли, то бї нм(ъ) не порѫшнл(ъ) нашего даанїе н потвръжденїе, алн бн нм(ъ) <потвръ>[3]днл(ъ) н ѫкрѣпнл(ъ), занеже сѫт(ъ) прав(а) ѡтн(н)нѫ н внраздѣленїе.

Ѩ на болше крѣпост(ь) н потвръжденїе томѫ выш(е) пнсаномѵ, велѣлн есмн нашнмѫ вѣрномѫ пана, Тъѕтѫ[л(ъ)]ль лѡ<гофе>[3]тъ, пнсатн н нашемѫ [н нашемѫ] печатн завѣснть к(ъ) снмѫ лнстом(ѫ) нашнм(ѫ).

† Ѡ(ѣ)с(м)ца мартъ, ѣї д(ь)нь, пнсал(ъ) Шан<дрѫ>[1] Кръжовнч(ь), ѫ Ѩсѫх(ъ), в(ъ) л(ѣ)тѫ ѯѕѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am dat şi am întărit acestei adevărate slugi a noastre, Mihăilă Cupcici, dreapta sa ocină şi împărţire, un sat pe Larga, anume Hotcianii, unde a fost Stan Coliban, pe care ei l-au avut împărţire cu nepoţii lui de frate, Mihăilă şi Vlad, pe care li l-a împărţit credinciosul nostru boier, pan Oţel miedar, ca să-i fie şi de la noi uric de împărţeală acel sat care este mai sus spus, pe Larga, anume Hotcianii, unde a fost Stan Coliban, slugii noastre Mihăilă Cupcea, care îi este împărţeală despre nepoţii săi de frate, Mihăilă şi Vlad, pe unde a hotărît pan Oţel miedar, ca să-i fie dreaptă ocină şi împărţeală, lor şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelui sat mai sus scris, anume Hotcianii, pe Larga, unde a fost Stan Coliban, se începe de la Larga, de la cărarea care vine de la satul Ochiteştii, care se numeşte Grumăzeştii, de la un izvor pe costişă şi drept spre apus peste matca Largei, şi în jos, pe ambele părţi ale mătcii Largei, pînă la Fîntîna lui Moga, şi întorcîndu-se spre răsărit tot pe drumul lui Cocîrţeală, pînă la gura Văii Seci, unde cade în Elan, şi în sus pe matca Văii Seci la cedrul mare, la un lac, într-un stejar ce este însemnat cu bour, unde se întîlneşte cu hotarul Turburei şi se întoarce pe Valea Largei la un stejar

www.dacoromanica.ro

ce este la gura văii Prihodiştea, în susul drumului, şi este însemnat cu bour, şi în jos, sub pădure, la o piatră mai sus de fîntîna împuţită, şi, pe sub pădure, la o piatră în capătul piscului şi pe sub pădure pînă la cărarea Ochiteştilor, unde s-a început prima oară hotarul; astfel se împarte: de la cărare în jos să fie matca Largei lui Mihăilă Cupcea, pe ambele părţi, cu tot venitul, iar de la cărare în sus să fie nepoţilor lui de frate, Mihăilă şi Vlad, pe ambele părţi ale mătcii, cu tot venitul.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, noi, mai sus scrisul, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-[şi] Vlad, şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Duma pîrcălab, şi credinţa panului Boldur vornic, şi credinţa panului Hărman, şi credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Toader pîrcă⟨la⟩[1]b de Hotin, credinţa panului Eremia, pîrcă⟨la⟩[1]bi [2] de Neamţ, credinţa panului Ciortorovschi, credinţa panului Şandru pîrcălabi [2] de Cetatea Nouă, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mogîlă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania şi întărirea noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească, pentru că sînt drepte ocini şi împărţeală.

Iar pentru mai mare putere şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutu[l]l lo⟨gofă⟩[3]t, să scrie şi [şi] să atîrne pecetea noastră [noastră] la această carte a noastră.

† Luna martie 15 zile, a scris Şan⟨dru⟩ [1] Cîrjă, la Iaşi, în anul 7005 ⟨1497⟩.

Bibl. Acad., Fotografii, IV/12 şi XXIV/4. Foto după orig., perg., pecete atîrnată, cu legenda: † Печать Їѡ Стефанъ воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O trad., din 1806 iulie 4, de polcovnicul Pavel Debrici de la Mitropolie, ibidem, CCXXXIII/964, şi două copii, numai cu data de an: una, adeverită de Niculache Dimache spătar de la Isprăvnicia Fălciului la 1817 august 10, după o trad. din 1780 martie 2 a lui Gheorghe Evloghie dascăl, ibidem, CCXXXIII/971, şi alta, după precedenta, adeverită de Ioan Cuza spătar, de la aceeaşi isprăvnicie, la 1819 februarie 27, ibidem, LXV/11; un rez., cu data de lună şi de zi: mai 15, în hotarnica Şişcanilor, din ţinutul Fălciu, din 1783 septembrie 8, la Arh. St. Iaşi, XXXVIII/5.

Două foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"- Iaşi, Fotografii, III/156 a şi b.

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, II, p. 331—335 (nr. 148) (text slav şi trad.); idem, *Surete*, VII, p. 173—174 (rez. şi hotarnica după trad. din 1806 iulie 4 dintr-o mărturie hotarnică din 1824 octombrie); I. Bogdan, *Doc. false*, p. 157—160 (nr. IX) (text slav şi trad., cu consideraţii asupra falsităţii la p. 129—131) şi pl. 5 (facs.); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 222 (nr. 69) (menţ.); *D.I.R.*, A, II, p. 276 (nr. 261) (menţ., după M. Costăchescu) şi p. 321—322 (doc. îndoielnice, nr. 7) (trad., după facs. din I. Bogdan).

După grafie (scrisul nu este al lui Şandru Cîrje), limbă (foarte multe greşeli gramaticale — acordurile, de pildă, sînt peste tot greşite — şi exprimări incorecte, fonetisme neobişnuite în actele epocii, foarte multe omisiuni — între care una chiar la numele diacului — etc.), formular (care nu e al documentelor lui Ştefan cel Mare; la formula datei, luna şi ziua sînt plasate, fapt neobişnuit în actele cancelariei marelui domn, înainte de numele diacului), conţinut (nu se menţionează faptul că beneficiarul a venit înaintea domnului pentru a-şi împărţi satul şi nici că a avut vreun uric de împărţire; din Bogdan-Vlad, falsificatorul face două nume, deşi acordul este făcut la singular; din sfat lipsesc boierii Ştefan şi Clănău, iar numele altora sînt corupte: Ciortoroschi în loc de Ciortorovschi, Mogîlă în loc de Moghilă etc.; între numele unor boieri din prima parte a sfatului domnesc se foloseşte conjuncţia *şi* care lipseşte însă tocmai de unde trebuie, încurcîndu-se astfel funcţiile unor boieri: „şi credinţa panului Duma pîrcălab,

www.dacoromanica.ro

credinţa panului Toader pîrcă⟨la⟩b de Hotin" în loc de „credinţa panului Duma şi credinţa panului Toader pîrcălabi de Hotin"; se foloseşte greşit pluralul — пръкълабове — în locul singularului — пръкълабъ — atît în cazul lui Eremia pîrcălab de Neamţ cît şi în cel al lui Şandru pîrcălab de Cetatea Nouă; în sfîrşit, la 15 martie 1497, Ştefan cel Mare nu se afla la Iaşi ci la Vaslui, de unde cancelaria sa emite acte şi în zilele următoare — v. doc. nr. 220—227), actul este un fals, probabil din a doua jumătate a sec. XVI, scris, pare-se, pe un pergament, cu pecete, de la Ştefan cel Mare, al cărui text a fost spălat (cu excepţia crismonului (†) şi a lui М iniţial), din care cauză cerneala textului fals s-a prelins în unele părţi ale pergamentului. Pentru neautenticitatea acestui doc., v. şi I. Bogdan, *Acte false*, p. 129—131.

---

[1] Omis.
[2] Aşa în doc. (în loc de пръкълабъ (pîrcălab).
[3] Sub şnurul peceţii.

IX 1497 (7005) martie 15, Vaslui.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, и сим(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) ктw на н(ь) оузрит(ъ) алибо его чтѹчи оуслишит(ъ), колиже того аще кwмѹ потрѣбизна бѹдет(ъ), оже тwт(ъ) истинїн слѹга наш(ь) Борчм, с(ы)нь Трнфѹла Борзескѹла, слѹжил(ъ) нам(ъ) правою вѣрною слѹжбою. ⟨Тѣмь, мы, видѣкше его правою и вѣрною слѹжбѹ до насъ⟩[1], жаловали есмн его wсобною нашен м(н)л(о)стїю, дали есмн и потвръдили есмн емѹ оу нашен земли, ѹ Молдавскон, правїн его wтнн⟨нн⟩[1] и выкѹпленїн: едно село, на нмѣ Бецецїн, оу Драгошево Поле, где ест(ъ)[2] дом(ъ) его, ѹ млнн(ъ), цwже кѹпил(ъ) wтець его, Трнф(ъ) Борзескѹл(ъ), wт(ъ) Тоадера Бецѣ, за ϖ злат(ъ) татарскнχ(ъ), да ест(ъ) емѹ wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) тое сел⟨о⟩[1] Бецецїн и съ въсѣм(ь) доχwдом(ь), емѹ и сестри его, Драголи, нм(ъ), и дѣтем(ъ) нχ(ъ), равно[мъ] и wнѹчатем(ъ) нχ(ъ), и прѣwнѹчатом(ъ) нχ(ъ), и прѣцѹрѣтом(ъ) нχ(ъ) и въсемѹ родѹ нχ(ъ), кто сѣ изберет(ъ) наближнїн, непорѹшено николиже, на вѣкы.

И такождере дали и потвръдили есмн слѹѕѣ на⟨шем⟩[3]ѹ Борчѣ и сестри его, Драголи, правон нχ(ъ) wтнниѹ, село на нмѣ Бърбъшанїн, тнж(е) оу Драгошево Поле, на Бистрици, и половина село wт(ъ) Рѣд(ь) тын села, цо выше пишем(ъ), да ест(ъ) нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) оурик(ъ) и дѣтем(ъ) нχ(ъ), равно[мъ] и wнѹчатwм(ъ) нχ(ъ), и пр⟨ѣw⟩[3]нѹчатом(ъ) нχ(ъ), и прѣцѹрѣтом(ъ) нχ(ъ) и въсемѹ родѹ нχ(ъ), кто сѣ нм(ъ) изберет(ъ) наближнїн, непорѹшено на вѣкы.

И хотаръ тнм(ъ) селам(ъ) ⟨д⟩[4]а ест(ъ) нм(ъ) по старомѹ ⟨х⟩[3]отарѹ, кѹда из вѣка wживали.

И на то ⟨е⟩[3]ст(ъ) вѣра г(о)сп(о)д(с)тва мн, выше писаннаго, мн, Стефана воевода, и вѣра прѣвъзлюбленаго с(ы)на г(о)сп(о)д(с)тва мн, Богдана-Елада, и вѣра ⟨въс⟩[3]ѣχ(ъ) бомр(ъ) нашнχ(ъ) молдавскиχ(ъ), великиχ(ъ) и малнχ(ъ): вѣра пана Дѹма пръкалаба, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Хръмана, ⟨вѣра пана⟩[1] Щефѹла, вѣра п⟨а⟩[3]на Дѹмн и пана Тоадера пръкалабове Хотинскын, вѣра пана Еремїѧ Немецкын, ⟨вѣра пана⟩[1] Чорторнского, вѣра пана Шандра Новоградскын, вѣра пана Кълнѣwа снѣтарѣ, вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Дѹмши постелника, вѣра пана Моχнла чашника, вѣра пана Фрѹнтеша столника, вѣра пана Петрика комиса, вѣра въсѣχ(ъ) богар(ъ) нашнχ(ъ) молдавскиχ(ъ), великиχ(ъ) и малнχ(ъ).

И кого Б(ог)ь изберет(ъ) ⟨бытн⟩[1] г(о)сп(о)д(а)рь нашен Земли Молдавскон, wт(ъ) нашеχ(ъ) дѣти или wт(ъ) нашен братїѧ или wт(ъ) нашего родѹ или пак(ъ) вѹд(ь) кого изберет(ъ) Б(ог)ъ бытн г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, а бн емѹ не порѹшил(ъ) нашего даанїа и потвръжденїе, али а бн емѹ оукрѣпил(ъ).

www.dacoromanica.ro

ꙗ нан вѣлшен крѣпостъ и потвръжденїе, велѣлн есмн нашемѹ вѣрномѹ панѣ, Тъѣтѣловн логофетѣ, неписатн и нашѣ печат(ь) прнвѣснтн к семѹ листѣ нашемѹ.
Пнс(а) ѕ Васлвю, в(ъ) лѣтѡ ҳ҃ѕ҃ мартїа⁵ ѳ҃. Пнсал(ъ) Шандрѣ Кръже.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, precum şi acelora care le va fi de trebuinţă, că această adevărată slugă a noastră, Borcea, fiul lui Triful Borzescul, ne-a slujit cu dreaptă şi credincioasă slujbă. ⟨De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi⟩ [1], l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, în Moldova, dreptele lui ocini şi cumpărături: un sat, anume Beţeştii, în Cîmpul lui Dragoş, unde este [2] casa lui, la mora pe care a cumpărat-o tatăl lui, Trif Borzescul, de la Toader Beţea, pentru 100 de zloţi tătăreşti, să-i fie de la noi acel sat Beţeştii uric şi cu tot venitul, lui şi surorii lui, Dragolea, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor, şi răstrănepoţilor şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Şi de asemenea, am dat şi am întărit slugii noastre Borcea şi surorii lui, Dragolea, dreapta lor ocină, satul anume Bărbăşanii, de asemenea în Cîmpul lui Dragoş, pe Bistriţa, şi jumătate de sat din Rediul acelui sat, care scriem mai sus, să le fie de la noi uric, lor, şi copiilor lor, deopotrivă şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată,în veci.

Iar hotarul acelor sate să le fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului, noi, Ştefan voievod, şi credinţa preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici: credinţa panului Duma pîrcălab, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Hărman, ⟨credinţa panului⟩[1] Ştefu1, credinţa panului Duma şi a panului Toader pîrcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia de la Neamţ, ⟨credinţa panului⟩ [1] Ciortorischi, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spătar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Dumşa postelnic, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis, credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar pe cine îl va alege Dumnezeu ⟨să fie⟩[1] domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din fraţii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al ţării noastre, acela să nu clintească dania şi întărirea noastră, ci să-i împuternicească.

Iar pentru mai mare putere şi întărire, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris, la Vaslui, în anul 7005 ⟨1497⟩ martie 15. A scris Şandru Cîrje.

⟨Pe verso, însemnare din sec. XVIII⟩: Ştefan v(oie)vod, uric de în-⟨tăritură⟩ . . .[4], pe Beţeşti, pe Bărbăteşti şi pol sat din Rădiu, în Cîmpul lui Dragoşe, Borce⟨i⟩ şi surorei Drăgălinei.

Muzeul Regiunii Porţilor de Fier, Drobeta-Turnu Severin, Arhiva istorică, inv. nr. 1715. Orig., perg. (30,5 × 48,5 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), stricată (lipsă o treime), cu legenda: † Печатъ Їѡ Стефанъ воєвода, гдсподар Земли Мѡлдавскои.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, X/27, şi două la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/157 a şi b.

www.dacoromanica.ro

O copie slavă. trad. şi comentariu. la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu. ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩. f. 1165—1167 (nr. 402).

EDIŢII: I. Bogdan. *Doc. Ştefan*, II, p. 112—113 (nr. LXI) (text slav): C. I. Istrati. *Bis. şi podul din Borzeşti*. p. 267—268 (trad. editorului): „Boabe de grîu". IV (1933). nr. 12. p. 738 (facs.): *D.I.R.*, A. II, p. 274—275 (nr. 258) (trad., după I. Bogdan).

După grafie (scrisul nu este al lui Şandru Cîrje. ci o încercare de imitare a grafiei acestuia). limbă (foarte multe greşeli gramaticale şi unele de ortografie. neobişnuite în documentele epocii). formular (numeroase omisiuni şi abateri de la formularul actelor din vremea lui Ştefan cel Mare, remarcate, de altfel. împreună cu greşelile de limbă, şi de I. Bogdan — v. EDIŢII — precum şi introducerea în formular a cuvintelor „fraţii noştri". inexistente în cel din timpul lui Ştefan cel Mare) şi după conţinut (preţul exagerat. 100 de zloţi. al morii menţionate în document. preţ care este, de fapt, al unui sat din actul după care a fost făcut falsul. numele satului Rediu. neobişnuit încă în această vreme. comasarea unor nume din sfatul domnesc. coruperea numelui lui Ciortorovschi etc.), actul constituie un fals de la sfîrşitul secolului al XVI-lea sau începutul veacului următor (cînd începe a fi menţionat in documente şi satul Rediu şi cum probează elementele de limbă specifice acestei perioade). fals alcătuit după modelul actului autentic din 1455 (6963) august 20 (*D.H.R.*. II. nr. 50) şi al unuia din 1497, după care a fost transcris sfatul domnesc şi numele diacului. După cum atestă actul autentic cu aceeaşi dată, prin care Ştefan cel Mare întăreşte satul Beţeşti aceloraşi beneficiari (cf. doc. nr. 222), falsul a fost plăsmuit pentru acapararea satului Bărbăşani şi a unei jumătăţi din satul Rediu. ambele plasate, în chip special, dar atît de nefiresc. într-un paragraf aparte (al doilea) al actului.

---

[1] Omis de plastograf.
[2] ѥсть(ъ) (este), scris peste бѣа(ъ) (a fost), acesta fiind răzuit.
[3] Rupt.
[4] Şters.
[5] Literele рт din мартїи, adăugate cu cerneală mai deschisă.

X 1498 (7006) noiembrie 13, Hîrlău.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sîrbie de la Ştefan v(oie)vod. scris în Hîrlău. de Şandru Cîrjovici. din leat 7006 ⟨1498⟩ noiemv(rie) 13.

Înştiinţaré facem prin această cartea noastră tuturor cui vor căuta asupra ei sau o vor auzi citindu-se precum domniia mea am binevoit cu a noastră bună voinţă. cu curată şi luminată inima. din toată buna voinţa noastră şi cu agiutoriul lui D(u)mnezeu. ca să întărim şi să împuternicim măn(ă)stirea noastră de la Bistriţă. unde este hramul Adormirea preacuratei stăpînei noastré de D(u)mnezeu născătoarei şi pururea fecioarei Mariiai şi unde este igumen rugătoriul nostru. chir popa Theodor. şi ne-am sfătuit cu mitropolitul nostru. chir Theoctist. şi cu părintelé nostru. chir Tarasie episcopul Romanului. şi cu tot sfatul nostru cel de sus. ne-am milostivit domniia mea de am dat şi am miluit. pentru pomenirea fiiului nostru. Alexandru v(oie)vod. cu un loc ce este în Bacău [1]. de aceia parté, cu un schit şi cu o prisacă. sfintei măn(ă)stirii Bistriţii. din viile Bacăului. însă satul să numeşte pîn(ă) la viile Ungureanilor. unde au petrecut părintelé nostru. călugărul ieromonah Theofan. a căruia loc să începe hotarul de la un frasin ce-i lîngă varniţă [2] de la Pîrîul Călugărului la munte [3]. la un stejar. la drum [4] de valé la Piscul lui Bran, la vîrful dealului. la Rătăoani [5] şi cu toaté obîrşiile părăialelor Călugărei. apoi peste pîrîu în gios [6]. pîn(ă) în dreptul Sinovei [7]. apoi dealul Sinovei [7] pîn(ă) la Pîrîul Călugărei. apoi la cîmpu 12 pămînturi din gios de drumul Călugărei. cu tot venitul.

(Apoi dup(ă) credinţa boerilor a vremii acie şi dup(ă) legătura blăstămului ce pune asupra cui ar strica danie şi miluirea aceasta) [8]. . .

www.dacoromanica.ro

⟨Iar cine s-ar ispiti să o ia de la sfîntă mănăstire să fie proclet şi treclet de Domnul Dumnezeu carele au făcut cerul şi pămîntul, aforisit şi anathema maranafta de 12 apostoli şi de 4 evanghelişti şi de 318 părinţi de la Nichie şi de. toţi sfinţii⟩.

Şi spre mai mare credinţă, am poruncit credincios boeriului nostru, Tăutului log(o)f(ă)t, către adevărată cartea noastră această, pecetea noastră să lege.

De pe sîrbie pe limba moldoveniască am tălmăcit, la anul 1806 ghen(a)-r(ie) 26. Polc(o)v(nicul) (Pa)v(e)l Debriţ ot Mitrop(olie).

⟨De altă mînă, nota⟩: Această de sus tălmăciré procetind şi eu, ca unul ce înţeleg limba slaviano-serbască, şi cu amăruntul poslăduind cu cel adevărat serbesc ispisocu, am văzut că întru nimică nici o greşală tălmăcitoriul n-au făcut. Iar la cuvîntul ce s-ar părea cuiva cu îndoială, unde zicé: и сѣ вс҃ѣм(ъ) обѣршїем(ъ) потоки, bine s-au zis, adecă moldovenéşte, că cu toate obîrşiile păraelor Călugărei.

Şi după cerirea mănăstirii, am iscălit.

Protoierei Lazar, ⟨1⟩819 sept(em)v(rie) 27.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, I/2. Trad.

Altă trad., de la începutul sec. XIX, ibidem, I/1; un rez., din 1820 septembrie 2, în care se menţionează, pe lîngă trad. din 1806 ianuarie 26, alte două: „din 1817 fevr(uarie) 27 şi mart(ie) 2", ibidem, I/44 (nr. 1).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 127—129 (nr. LXXI) (aceeaşi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 322—323 (doc. îndoielnice, nr. 8) (aceeaşi trad.).

Prin conţinut, actul este un fals, ticluit de călugării de la mănăstirea Bistriţa pentru a acapara bucata de loc delimitată în hotarnică. Mitropolitul Theoctist şi episcopul de Roman, Tarasie, cu „sfatul" cărora, chipurile, domnul ar fi făcut dania din acest doc., nu mai erau de mult în funcţie: primul era mort la 18 noiembrie 1478 (v. inscripţia pietrei de mormînt de la m-rea Putna, la Melchisedec, *O vizită*, p. 253), iar cel de al doilea este menţionat pentru ultima dată în acte la 14 octombrie 1473 (v. *D.R.H.*, II, doc. nr. 195); în această vreme, funcţia de mitropolit era deţinută de Gheorghe, iar cea de episcop de Roman de către Vasilie. O redatare a doc. în perioada în care erau în funcţie Teoctist şi Tarasie nu este posibilă, deoarece Alexandru, pentru „pomenirea" căruia Ştefan cel Mare ar fi făcut dania de mai sus, a murit la 26 iulie 1496 (pentru falsitatea acestui doc., cf. Fr. Pall, *Acte suspecte şi false*, p. 112—113, şi *D.I.R.*, A, II, p. 323).

---

[1] În cealaltă trad. din acelaşi fond (v. descrierea arheografică): „un loc de la Bacău" urmînd apoi: „şi pîn(ă) la viile Ungurenilor".

[2] În aceeaşi trad.: „de la varniţă într-un paltin".

[3] Corectat de traducător din „deal".

[4] În aceeaşi trad.: „la vîrfu dealului ce iaste din sus de pîriu Călugăra, la un stejar, lîngă drum".

[5] În aceeaşi trad.: „şi dîlmă pîn(ă) la Rătăoani".

[6] În aceeaşi trad.: „peste pîriu în gios",

[7] În aceeaşi trad.· „Sinoiului".

[8] Acest paragraf este pus între paranteze de traducător.

[9] Întregit după trad. menţionată.

XI 1499 (7007) martie 31

Стефан(ъ) воевода. Venit-au înnainte noastră Vasutca, fata Cozmii, nepoata lui Şandru şi Martin[1], de bunăvoe lor, au vîndut a lor diriaptă ocin(ă), din uricu ce-au avut moşu-său, Şandru, de la Alecsandru vod(ă), un sat, anume Muntenii, unde au fost judece Şitul[2] şi Prodan; aceşti au vîndut

acel sat sîngur domnii mele drept ,300 zloţ(i) tătărăşti. Şi i-am plătit domniia me toţ(i) acei bani în mînule lor şi uricile ce au avut de la Alecsandru vod(ă) li-au dat toate în mînuli domnii meli.

Şi m-am sculat domniia me şi l-am dat acel sat, Muntenii, ş-am miluit pre duhovnicul nostru, părinteli chir Vasilii episcopul de Roman; şi ispisoaceli ce am luat de la acei vîndzător(i) pe acest sat Muntenii le-am dat în mînule părintelui Vasili episcopul înnainte a tuturor boiarilor noştri.

Şi iar într-aceia vreme s-au sculat părinteli Vasili episcop şi de a lui bunăvoi au dat acel sat Muntenii slugii noastre Costii şi Lazar, şi nepoţilor lor, şi surorilor lor, Anuşca şi Marta, ficiorii lui Ion, înnainte noastră şi-nnainte boerilor noştri.

Deci domniia me, dac-am vădzut a lui de bunăvoi danie şi tocmală, de la domniia me încăş(i) am dat ş-am întărit acelor de mai sus scris Costii şi niamului său pe acel sat, Muntenii, ca să le fie de la domniia me driaptă ocină şi moşii, lor şi feciorilor lor, şi nepoţilor, şi strănepoţilor şi a tot niamul, ci să vor alegi mai de aproap(e), neruşiit, stătător în veci.

Şi hotarul acestui sat ca să fii din toate pe hotarul cel vechiu, pe unde din veci au înblat.

[Aceasta scriem].

L(ea)t 7007 ⟨1499⟩ martie 31.

Arh. St. Bucureşti, ms. nr. 628 (Condica Asachi), f. 400 v.—401 r. Trad. din prima jumătate a sec. XVIII.

O menţ. gr., din sec. XVII, avînd doar data de an, ibidem, M-rea Birnova, VI/22 (nr. 18).

O copie, după aceeaşi trad., şi comentariu, la Bibl. Acad., A 2000-XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare*⟩, f. 1196 (nr. 416).

EDIŢII: I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 133—134 (aceeaşi trad.).

După cum a observat I. Bogdan, „acţiunea însăşi (din acest doc., n.ns.) e straniе: episcopul de Roman nu putea să cedeze unor persoane particulare şi fără nici o despăgubire un sat primit de la domn nu pentru sine personal, ci pentru episcopia sa. Un al doilea caz de felul acesta n-am întîlnit nici în documentele din epoca lui Ştefan cel Mare, nici în cele posterioare... Documentul din Condica Asachi este plăzmuit după cel de la 31 august 1499 (v. în acest vol. doc. nr. 235). Plăzmuitorul a pus însă o dată care îl trădează, căci satul Muntenii nu putea fi cedat de episcop la 31 martie, cînd el i-a fost dăruit abia la 31 august 1499. Celelalte deosebiri între aceste două documente şi unele greşeli de redacţiune, ce pot fi intenţionate, confirmă şi mai mult părerea că cel de la 31 martie este fals" (*Doc. Ştefan*, II, p. 133). Deşi doc. de mai sus este rezumat pe alocuri de traducător, compararea lui cu actul autentic din 1499 (7007) august 31 evidenţiază faptul că plăsmuitorul a adăugat doc. autentic doar două paragrafe (al treilea şi al patrulea în textul editat mai sus) cu numele unor noi beneficiari şi i-a schimbat data de lună(dacă *martie* nu e o greşeală de lectură a traducătorului, în loc de *august*). Falsul a fost întocmit, probabil, în sec. XVIII, de călugării uneia din mănăstirile ieşene, Barnovschi, Bîrnova sau Nicoriţă (cf. Şimanschi-Ignat, *Constituirea cancelariei*, p. 140—141, cu luna: *aprilie*, în loc de *martie*).

[1] Trad. greşită a genitivului slav Мартинн (a Martei); cf. doc. din 1414 (6922) august 2, în *D.R.H.*, I, nr. 35: „Marthii", şi, în acest vol., nr. 239.

[2] Cf., în acest vol., doc. nr. 235.

XII 1500 (7008) martie 27, Suceava.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїею, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Земли Молдавскои. Знаменито чиним(ъ), нс(ъ) сѣм(ь) листом(ь) нашим(ь), въсѣм(ъ) ⟨кто на нь⟩[1] оуздритъ или его чтоучи оуслышитъ, иже прїидоша, прѣд(ъ) нами и прѣд(ъ) оусими нашими молдавскими болиры, наши слоуги, Оана Рышканоуа(ъ)

www.dacoromanica.ro

и сестри его, Соръ, и Настѣ и Черна, с(ы)нове Моушини, и племенникъ(ъ) нх(ъ), Доума, с(ы)нъ Калнини(н), оуноукове Дѫмини, и продали свою правою штиноу шт(ъ) своего правого оурика, шт(ъ) половини половина село, що на верхъ потока Телѣжинова, на нмѣ шт(ъ) Рѣшкани, вишнаа част(ь); та продали слоуѕѣ нашемоу, Глигороу и жени его, Албѣ, за ѯ злат(ъ) татарскиχ(ъ).

И оуставши слоуга наш(ь), Глигоръ, и съ своеи женою, Албою, и заплатили им(ъ) оусн тотн вниѣ писанниχ(ъ) пнѣзи, ѯ злат(ъ) татарскиχ(ъ), перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими болѣри.

Ино ми, видѣвше меже ними доброе нх(ъ) воли и токмеж(ь) и полною заплатоу, а ми, такождере и шт(ъ) нас(ъ), есми дали и потвердили сѧѕѣ нашему Глигору и жена его Албѣ, тое прѣд(ъ) реченое половина шт(ъ) половина село, шт(ъ) Рѣшкани, вишнѣа част(ь), да ест(ъ) им(ъ) шт(ъ) нас(ъ) оурика(ъ) и съ въсемъ доходом(ъ), и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оуноучатом(ъ) нх(ъ, и прѣоуноуч<чато>[2]-м(ъ) нх(ъ) и прѣцоурѣтом(ъ) нх(ъ) и въсемоу родоу нх(ъ), кто сѣ им(ъ) изберет(ъ) наближнїи, непорошено на вѣки.

А хо<таръ>[2] томоу шт(ъ) половини половина село, шт(ъ) Рѣшкани, вишнаа част(ь), да ест(ъ) шт(ъ) половина, половина шт(ъ) оусег(о) хотарѣ, а шт(ъ) нн<шихъ сто>[2]рони да ест(ъ) по старому хотарю, коуда <низъ вѣка>[3] ожнвали.

А пак(ъ) прикнлїе, що нмали слоуга наш(ь) <Моуша и>[3] Калина шт(ъ) нашиχ(ъ) оуникове, шт(ъ) Нлїаша и шт(ъ) Стефана воеводове, коли били оу мирѵ, на тое половини шт(ъ) Рѣшкани, а ини дали оу рук(и) слѵѕѣ нашему Глигорови.

А на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)д(ст)ва, вниѣ писаннаго, ми, Стефана воевода, и с(ы)нъ г(о)с(по)д(ст)ва ми, Богдана, и болѣри наши: вѣра пана Дѵмѣ, вѣра пана Болдора дворника, вѣра пана Щефѳла, вѣра пана Дѳма, вѣра пана Тоадера и Негрило Хотинскиχ(ъ), вѣра пана Еремїа и Драгоша Немецки, вѣра пана Шандра Новоградскїи, вѣра пана Клѣнинъ спатар(ѣ), вѣра пана Исака вистѣрника, вѣра пана Моχнла чашника, вѣра пана Фрынтеша столника, вѣра пана Петрика комиса и вѣра въсѣχ(ъ) болѣр(ъ) нашиχ(ъ) молдавскиχ(ъ).

А по нашим(ь) животи, кто бѵдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь нашен земли, а тот(ъ) а би им(ъ) оутвѣрдил(ъ) и оукрѣпил(ъ).

А на болшее крѣпост(ь), велѣли нашему вѣрному пану, Тѣнтилу лог(о)-фетоу, писати и нашу печат(ь) привѣсити к семѳ ли<сти>[1] нашему.

Оу Соуч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то ѯзн март(ъ) кз.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor <celor care o vor>[1] vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni, slugile noastre, Oană Rişcanul şi surorile lui, Sora, şi Nastea şi Cerna, fiii Muşei, şi verii lor, Duma, fiul Călinei, nepoţii lui Duma, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vîndut ocina lor dreaptă, din dreptul lor uric, jumătate din jumătate de sat, care este la obîrşia pîrîului Telejna, anume din Răşcani, partea de sus; şi au vîndut slugii noastre Gligor şi soţiei lui, Alba, pentru 35 de zloţi tătăreşti.

Şi s-a sculat sluga noastră, Gligor, şi soţia lui, Alba, şi le-a plătit toţi acei bani mai sus scrişi, 35 de zloţi tătăreşti, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri.

Deci noi, văzînd între dînşii buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi, am dat şi am întărit slugii noastre Gligor şi[1] soţiei lui, Alba, acea înainte spusă jumătate din jumătate de sat, din Răşcani, partea de sus, să le fie de la noi uric şi cu tot venitul, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit în veci.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul acelei jumătăţi din jumătate de sat, din Răşcani, partea de sus, să fie jumătate din jumătate, din tot hotarul, iar din alte părţi să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit ⟨din veac⟩[3].

Şi iarăşi privilegiul pe care l-a avut sluga noastră ⟨Muşa şi⟩[3] Calina, pe acea jumătate de sat, din Răşcani, de la unchii noştri, de la Iliaş şi Ştefan voievozi, cînd au fost în pace, ei l-au dat în mîinile slugii noastre Gligor.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus-scrisului, noi, Ştefan voievod, şi a fiului domniei mele, Bogdan, şi a boierilor noştri: credinţa panului Duma, credinţa panului Boldor vornic, credinţa panului Ştefuł, credinţa panului Duma, credinţa panului Toader şi Negrilă de la Hotin, credinţa panului Eremia şi Dragoş de la Neamţ, credinţa panului Şandru de la Cetatea Nouă, credinţa panului Clănău spatar, credinţa panului Isac vistier, credinţa panului Mohilă ceaşnic, credinţa panului Frunteş stolnic, credinţa panului Petrică comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn ţării noastre, acela să le întărească şi să le împuternicească.

Iar pentru mai mare putere, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 7008 ⟨1500⟩ martie 27.

Bibl. Acad., DCXLIII/66. Orig., perg. (30 × 39 cm.), pecete atîrnată (şnur de mătase cărămizie), pierdută.

O trad., din 1805 aprilie 26, de Miron diacon, la Arh. St. Iaşi, CDXVIII/3. Două copii: una, din 1832 aprilie 17, adeverită de Iordachi Mărdari stolnic, după trad. din 1805 aprilie 26, şi alta, după aceeaşi trad., autentificată de Judecătoria ţinutului Vaslui, la 1836 noiembrie 20, ibidem, CDXVIII/4, 5. Un rez. dezv., într-un perilipsis din 1833 ianuarie 13, ibidem, CDXVIII/153 (nr. 1).

Trei foto.: două, la Bibl. Acad., Fotografii, XXVIII/6 şi LXXIII/58, şi una, la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol"-Iaşi, Fotografii, III/158.

O copie slavă, trad. şi comentariu, la Bibl. Scad., A 2000—XIV (M. Costăchescu, ⟨*Doc. Ştefan cel Mare* f. 1276—1278 (nr. 439)⟩.

EDIŢII: Ghibănescu, *Surete*, X, p. 4—7 (nr. II) (text slav şi trad.); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 233—236 (nr. 75) (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, II, p. 309—310 (nr. 289) (trad., după orig.) şi p. 343 (facs.).

După grafie (scris neglijent, cu discontinuităţi ale ductului, neîntîlnite în doc. epocii, ci în cele din sec. XVII, crismon şi iniţială foarte simple etc.), material de scris (cerneală proastă), ortografie (unele suprascrieri şi prescurtări necunoscute în actele vremii), limbă (greşeli gramaticale şi fonetisme specifice sec. XVII) şi formular (numeroase omisiuni, între care şi cea a numelui diacului, a titlului de voievod, care însoţeşte în permanenţă, în acest timp, numele lui Bogdan, întocmai ca şi atributul „preaiubit", omis, de asemenea aici, lipsa din sfat a lui Luca Arbure, transcrierea incompletă a numelui lui Duma Brudur („Duma"), ca şi prescurtarea tuturor formulelor, de la sfatul domnesc pînă la sfîrşit etc.), actul constituie un fals plăsmuit în a doua jumătate a sec. XVII.

---

[1] Omis.
[2] Rupt.
[3] Rupt şi şters.

XIII 1501 (7009) iulie . . . .

† Ѡ(н)л(о)стю божью, мы, Стнфань в(ое)вода, госп(о)дарѣн Сѣмли Молдавскои. Знаменито чинимъ(ъ), нс сѣм(ь) лист[н]ом(ь) нашѣм(ь), кто на ⟨немь⟩[1] возорѣт(ъ) или читѣчи его ысслишѣт(ъ), ѡ[т]жѣ тот(ъ) истинаеї слѣгым(ъ) нашѣм(ъ) вѣрънам(ъ), панѣлѣ Ѩньковычь спатарнѣ, сынѣ вомра Гангарашѣка Ѩнковичь дворънѣка Сочтвьскаго, слѣжил(ъ) нам(ъ) правда вѣрнаа.

www.dacoromanica.ro

Тѣм(ъ), мы, вндѣвши правою вѣрьно его слѫжъбѫ до насъ, жаловални смо моего особнѫ wт(ъ) нашѫ милостю, дал(ъ) и потвърдил(ъ) номѣ его въ нашѫ сѣмѣлю М<ол>[2]давскон, wтнина и отцѣ свow, вотчином(ъ) сѣлом(ъ) Ишъновѣца, кто ест(ъ) юсвеорѣ Хоткагом(ъ)цъ и ѫ том(ъ) гдѣ ест(ъ) Икод.....[2] Исафоръ[3], како да ест(ъ) емѫ wт(ъ) нас(ъ) врѣкь на вѣкъ, и дѣтям(ъ) егом(ъ), и внѫкам(ъ) егом(ъ), правнѫкам(ъ), працѫратом(ъ), прапрацѫратом да и вѣсѣм(ъ) родом(ъ) и,..... [4]вѫмь его, нѣкаолнжьшѫ ..,..... [4] wт(ъ) его род(ъ) ..,.. [4]по.....[5] по староем(ъ) хотарь начннамт(ъ) сѧ wт(ъ) пѣрьвон хотарѫ изѣка ожнѣт(ъ), хотарѣ что[4] днлом(ъ) дол[л]ѫ Заханканон что на дил(ъ) ваат и wт(ъ) далом(ъ) сѣла там(ъ) ьст.....[4] дѣл(ъ) нѕwвот Мина и wт( ).....[2] въ на лѣва шст и.....[4] тапа где ест(ъ) камѣнь, шст(ъ) прав ход(ъ) сонца ю вь конца главьѣ очнна ньжѣ да Рога Орнххwнска.....[6] апа до Рога Наѕова, по шлѧха Орьхнсткаго, ѫ юст( ) Пол(ъ)ночъюм(ъ), в со посрѧд(ъ) гора Шабанон, дою дол(ъ) по кода аж(ъ) и а каюрѣ ѕѫ.....[4] Банан(ъ) и поперькь да на горь прям(ъ) на брѧд(ъ) гора ест(ъ) камнн(ъ) хотарѫ раздил(ъ) нѕь <вот>[5]чином(ъ) Иванчѫюм(ъ) да нѕь вотчином(ъ) Пнѣнницѣ да нѕь вотчином(ъ) Котоцѣвом(ъ) и wт(ъ) <дѣ>[5]л о-м(ъ)жѣ по срѧд(ъ) нв.... [5]юм(ъ) по кодра Йлпочнм(ъ), ѕонца подном(ъ) да по водѫ вѣшѫв[4] wт(ъ) гдѣ ест камѣнь хотарѫ роѕндѣ wт(ъ) вотчном(ъ) Стицьканна и wт(ъ) wтчннѫм(ъ).....[5] чѫном(ъ) и wт(ъ) тамоево вьзьврат нѫи лѫдї Ишн(ъ) и покова пw .....[4] атцѣ Шабанном(ъ) рарь.....[5]поком(ъ) пока.....[4] шлѧха Цобаном(ъ) и пѣрѣwднт(ъ) шлаѧш и на горь юст полѫдном(ъ) нандот пона ѫ ест(ъ) единн(ъ) могнла; там ест камѣнѣ хотарѣх(ъ) розьдѣл(ъ) wт вотчнна Искѫритон и wт(ъ) вотчннон Стицьканнымь wт(ъ). Тамое вазьврат(ъ) ювнwход(ъ) сонцѣ да ходѣт(ъ) wт(ъ) всо по ср грмдѫ полш перщ д т кѣ ѣ дѣ лако и гдѣ ест камнн(ъ) хотарѣ роздѣ[5] wт(ъ) вотчном(ъ) Грѫшовон и wт(ъ) Балѫаном(ъ) Заханканон и wт(ъ) сонца и пѣрѣндwт(ъ) чрѣзь крана Заханканон что [5]щѣ ам wт(ъ) Йшиновѣца да [5]т полш ш [5]жала нх[5] аглнпъ [5] рѣцъш [5] хрн [5]нъ хотарѫ что ест нижѣ шлѣха швѣво сѣд [5] нѕь вотчнно и [5]ах(ъ) wт(ъ) ѫдь на начннают[5] ван хотарѫл которѣ вѫдѣт(ъ) мн ѫкрѫгъ лѣса же хр а юх(ъ) на вѣкь съ вьсьм(ъ) доходом(ъ) wжнвал(ъ) нѣ.

Ѩ на то ест(ъ) вѣ[н]ра г(о)с(по)д(ст)ва мѣ, вншe[н] писаном(ъ), мы Стнфанном(ь) в(ое)водї, и госпо нашьхвь мод а Станка и сынѫм(ъ) его пана Дѫма староста Хотниьскаго, вѣра пана <Гош>[3]на перѣкалаба Кнлнскаго, вѣра пана Исаїм дворьнпка, вѣра пана Сѣкмрмь перѣкалаба Кѣнлоградцѣ, вѣра пана Йлбѫла перѣкалаба Немецькаш, вѣра пана Бѫтинонь, вѣра пана Ишакьмьовѣчн, вѣра пана Пашка паркалаба Кнлшкаго, вѣра пана Стнфан(ъ) <Но>[1]воградцькаго, вѣра пана Гангѫра Орьхнпскаго, вѣра пана Ѿанча нат(ъ), въра пана Чокомрьлннь, вѣра пана Йцка Хѫдначм, вѣра пана <Иваш>[7]ъка Х<рнн>[7]ковьч, вѣра пана Бодннь спътарьн, вѣра пана Юго< >[2] внстерника, вѣра пана Юга....[8] постелника, вѣра пана Нѣргѣло чмшнѣка, вѣра пана Лѫка столнька, вѣра пана Нѣга комнса н[н] вѣра всѣх(ъ) ворѣхь нашнх(ъ) молдавѣскнх(ъ), вѣлнкнх(ъ) и малнх(ъ).

Ѩ по нашѫ жѣвотъ, кто вѣдьтъ госѣпод(ъ) про на нашѫ[с] сѣмлѫ Молдавскон wт(ъ) дѣтнн нашѣ и го<с>[1]п<о>[1]днѣ вѫдь кто вѫдѣть кого Богь нѕбирѣт(ъ) тота що бѣ нѣпорѫшѣл(ъ) нѫ нм(ъ) нкьто а нѣ алнѣ нев..... да .....[4] що дастн потвѣрднт(ъ) жѣрѣпь..... н .....[4] гдѣ вѫдѫт(ъ) пошвитсм каторь б(н)ст(ъ)[3] дано нм(ъ) wт(ъ) нас(ъ) .....[5] право и вѣрном(ъ) ьгом(ъ) слѫжьбѣ.

www.dacoromanica.ro

Ѿ на болшѣмъ крѣпостмъ вѣшѣи пис(а)ное, вѣлели с(а) мъ нашѣмъ вѣрнъ вѣликѣмъ панѣмъ Кирѣлом(ъ) Гиѳматном(ъ) отписат(ъ) и нашѣм(ь) печат(ъ) прѣкри[сь]сити к снмъ нашѣмъ листъ.

Писал(ъ) Мирон(ъ) дякъ, в Цѣчнавѣи, въ лета ҃з҃ѳ҃[9] а[10]; ѻѣли мес(а)ца.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştifan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, ⟨tuturor celor⟩[1] care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, panul Iancovici spătarul, fiul boierului Gligoreaşco Iancovici vornic de Suceava, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă căte noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat şi i-am întărit averea sa în ţara noastră M⟨ol⟩[2]dova, ocina tatălui său, votcina, satul Iaşnovăţ, ce este la nord de Hotcăuţi, şi la aceasta unde este Icod . . .[2] Isafori[3], ca să-i fie şi de la noi uric în veci, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, strănepoţilor, răstrănepoţilor lui şi răsrăsstrănepoţilor lui şi la tot neamul lui . . .[4].

⟨Iar hotarul⟩[5] începe pe vechiul hotar din primul hotar din veac folosit, hotar care. . . .[4] pe deal la vale la Zahaicani care. . . .[4] care pe deal merge (?) şi de la deal de sat acolo este. . .[4] dealul numit Mina şi de la dreapta la stînga este Hîrtopul unde este piatră, este drept mersul soarelui şi la capătul capului ocinei, mai jos la Cornul Orihonsca, ⟨Hîrto⟩[6]pul la Cornul Nazova, pe drumul Orheiului, la gura Polnociului, tot pe mijlocul dealului Şabona, la vale pe unde . . .[4] Baian şi de-a curmezişul şi la deal, drept la vîrful dealului este o piatră hotar despărţitoare de votcina lui Ivanciu şi de votcina Piveaniţă şi de votcina Catovţea şi de la acelaşi deal pe mijloc. . . . prin codrul Ilpociului, soarele după el, şi pe apa Veaşuvii, de unde este piatră hotar despărţitoare de votcina Ştiţcanilor şi de ocina . . .[5] şi de acolo se întoarce . . .[5] Ion şi pe cit . . .[4] tatăl lui Şaban, Onirari, . . .[5] drumul Ţobanului şi trece drumul şi pe deal sprea mizăzi se află cîmpul, unde se află o movilă; acolo este o piatră hotar, despărţitoare de votcina Iscurita şi de votcina Şteţcanilor. De acolo se întoarce după mersul soarelui şi merge (?) tot prin mijlocul cîmpului, trece spre . . .[5] şi unde este piatră hotar, despărţitoare de votcina Gruşova şi de Valuani şi de Zahaicani . . .[4] soarelui şi trece prin marginea Zahaicanilor care. . .[5] de la Iaşnovăţ şi . . .[5] cîmpul . . .[5] hotarul care este mai jos de drumul . . .[5] din votcina şi . . .[5] începe . . .[5] hotarul care va fi în jurul pădurii care să păstreze(?) în veac cu tot venitul de folosit.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele a mai sus scrisului, noi, Ştifan voievod, Stancu şi fiul lui, Duma, staroste de Hotin, credinţa panului ⟨Goi⟩[6]an pîrcălab de Chilia, credinţa panului Isaia vornic, credinţa panului Sberea pîrcălab de Cetatea Albă, credinţa panului Albul pîrcălab de Neamţ, credinţa panului Buhtea, credinţa panului Ioachimovici, credinţa panului Paşco pîrcălab de Chilia, credinţa panului Ştifan de la Cetatea Nouă, credinţa panului Gangur de la Orhei, credinţa panului Oancea . . .[4], credinţa panului Ciocîrlie, credinţa panului Iaţco Hudici, credinţa panului ⟨Ivaş⟩[7]co H⟨rin⟩[7]covici, credinţa panului Bodea spătar, credinţa panului Iuga vistier, credinţa panului Iuga postelnic, credinţa panului Negrilă ceaşnic, credinţa panului Lucă stolnic, credinţa panului Neagu comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldovei, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre Moldova, din copiii noştri şi domn cine va fi, pe care Dumnezeu îl va alege, acela să nu le clintească lor nimic, ci să le . . .[4] dea şi să le întărească . . .[4] unde se va ivi, care va fi dat lor de la noi . . .[5] dreapta şi credincioasa lui slujbă.

www.dacoromanica.ro

Iar pentru mai mare tărie a celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru marelui domn Chirilo Ghigoiatno să scrie şi să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Miron diac, la Ţuciavea, în anul 7009 ⟨1501⟩, luna iulie . . .

Arh. St. Bucureşti, Peceţi, nr. 247. Orig. slav, perg. (32 × 37 cm.), şters şi greu lizibil, pecete atîrnată (şnur de mătase roşie şi verde decolorată).

EDIŢII *Catalogul doc. mold.*, I, p. 77 (nr. 262) (rez., cu greşeli, al autorilor *Catalogului*)

După materialul de scris (perg. grosier şi cerneală apoasă), modul de sigilare (legătura peceţii începe aproape de la mijlocul doc.), pecete (confecţionată grosier din ceară aşezată pe un boţ de răşină cu smoală(?) pe care sînt figurate grosolan şi foarte sumar scrisul şi scutul) scris (litere rudimentare, greu de deosebit unele de altele), limbă (cu greşeli şi fonetisme aproximative de la început pînă la sfîrşit, românisme etc.), formular şi conţinut (sfatul domnesc. hotarnica etc.), doc. este un fals grosolan din seria celor basarabene" (cf. doc. nr. III din acest volum şi nr. VI—XVI din *D.R.H.*, II).

---

[1] Omis.
[2] Rupt.
[3] Lectură nesigură.
[4] Neclar.
[5] Şters.
[6] Rupt şi neclar.
[7] Două litere, în gaura şnurului peceţii.
[8] Două litere, sub şnur.
[9] În partea de jos a cifrei miilor este făcută de aceeaşi mînă cifra $\widetilde{\text{A}}$, înaintea căreia a fost scrisă încă odată, sub rînd, cifra miilor ($\widetilde{\text{x}}$) mare, după care s-a scris, din nou, data de lună şi zi, dar din care nu se mai disting decît un . . . I . . . şi un . . . ▲ . . . ., restul fiind şters.
[10] Nesigur; se distinge doar o parte, care ar putea semăna cu ă-ul ce îl face plastograful

www.dacoromanica.ro

INDICE DE NUME

LĂMURIRI

* = indică aşezări dispărute;
„în", pus înainte de numele localităţii identificate de editori între paranteze unghiulare, arată că aceasta continuă vechea aşezare în urma unui proces istoric nedeterminat;
„contopit", în aceeaşi situaţie, arată o unificare administrativă modernă.

< > = intervenţiile şi identificările editorilor.

( ) = variantele sau elementele complementare ale cuvîntului-titlu precum şi unele precizări ale editorilor.

(?) = exprimă îndoiala editorilor.

~ = indică repetarea numelui din titlu, iar la topice, în cadrul parantezelor unghiulare, a numelui precedent de localitate.

În cazurile de omonimie, ordinea alfabetică a ţinut seama de al doilea cuvînt sau element determinant, iar variantele au fost ordonate alfabetic.

Numele din documentele româneşti au fost redate întocmai, iar cele din documentele scrise în alte limbi, în echivalenţa lor românească (vezi, în acest sens, şi PREFAŢA).

Numele de persoane folosite în documente numai pentru indicarea unor aşezări au fost tratate o singură dată.

Aşezările indicate în funcţie de persoane cu nume dublu sau de mai multe persoane au fost indexate la numele pe baza căruia s-a format ulterior toponimul.

Trimiterile s-au făcut la numărul documentului (documentele false fiind numerotate cu cifre latine, iar cele îndoielnice cu litere).

Indicele cuprinde şi numele vechilor traducători şi copişti de documente menţionaţi în descrierile arheografice.

www.dacoromanica.ro

*...*ad*...*duţii*, sat, pe Prut; ⟨j. Botoşani?⟩; întărit Taţei şi Vascăi 231.
..., fiica lui Mircea, nepoata lui Micul Orgoae; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, satul Neagomireşti 247.
..., sat, pe Cuţîtna; ⟨probabil în Tăcuta, c. ~, j. Vasui⟩; întărit lui Drăguş şi surorilor lui, în urma împărţirii cu rudele 63.
..., unchiul lui Ion 232.
... (unde este ~), v. **Poroseci** (sub ~), seliştе.
..., vărul lui Ion Ciortan 232.

A

Aaron, registrator (1784) 32—34.
Acsintie, v. **Axentie**.
Adam; anul de la ~ (1806) 133.
Adaş, v. **Lazor ~**.
⟨Adincata., sat, v. **Hliboca**.
⟨Adjud⟩, tîrg, v. **Ajud**.
Adormirea Maicii Domnului, hram al m-rii Bistriţa 17; al m-rii Putna 35, 36; al m-rii Homor 82, I.
Agafia, sora lui Petriman; primeşte întărire pentru satele Porceşti, Brebi şi Hociungi 67.
Agîta, soţia lui Carvac Leurinţ din Hîrlău; vinde o falce de vie 240.
Ajud, tîrg; ⟨or. Adjud, j. Vrancea⟩; sat mai sus de ~ 140.
Alba, sora lui Ivan; vinde sat 10.
Alba, soţia lui Gligor; cumpără împreună cu acesta jumătate din satul Rîşcani XII.
Alba (unde a fost Miclăuş Catina; sec. XVII: Bélea), seliştе, pe Putna; ⟨azi top. Cătina, în s. Ivăncesti, c. Bolotesti, j. Vrancea⟩; întărită lui Ilea comis 248.
⟨Albeşti⟩, sat, v. **Rădieşti**.
***Albotesti**, sat, la gura Săratei; ⟨lîngă Berezeni: c. ~, j. Vaslui⟩; parte de sat întărită lui Lupe armaş 50.
Albotesti, seliştе; ⟨lîngă Stănileşti, c. ~, j. Vaslui⟩; întărită Nastasiei, fiica Mărinei 138.
Albul, pîrcălab de Neamţ; în sfat XIII.
Albul, vărul lui Fedor; cumpără şi primeşte întărire împreună cu acesta, pentru o parte din satul Deocheati 152.
Albul Voinescul, fratele Anei şi al Vasilcăi; cumpără împreună cu aceştia satul Oideşti 122.
Albul, v. şi Ion ~.
⟨ ***Aldeşti**⟩, sat; ⟨lîngă Piscu, c. ~, j. Galaţi⟩; actul satului ~ 198.
Aldomir, vînzător al unei jumătăţi din satul Şoldeşti 55.
Alexa; primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Ţigănei 160.
Alexa, bunicul lui Duma, al lui Vlaşin şi al Aghelinei 199.
Alexa, diac; scrie acte 63, 122—124, 137, 152, 157, 161, 162, 168, 170, 172, 183, 184, 193, 211, 213, 216, 223, II; cumpără seliştea unde a fost jude Iuga 134.
Alexa, tatăl lui Bratul, al lui Crăciun şi al lui Marco 18.
Alexa, tatăl Neagăi 107.
Alexa, ţigan; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
Alexa (gropa lui ~), loc; ⟨pe Obcina Feredeului, j. Suceava⟩; în hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.
Alexa (unde a fost casa lui ~), v. **Alexăşti**, sat.
Alexa, vataman; satul unde a fost ~ vataman, întărit 179; v. şi **Rizina**.
Alexa Herţea, ţigan; întărit, împreună cu sălaşul său, m-rii Neamţ 18.
Alexa al lui Popa din Iaşi, ⟨diac⟩; scrie act 108.
Alexandru, fiul lui Ivanco Tolocico, nepotul lui Ilcu şi al lui Labăscu; vinde domnului, împreună cu alţii, jumătate din satul Dvorăşte (Zvorăşte) 31.
Alexandru (Alicsandru), fiul lui Ştefan ⟨cel Mare⟩; credinţa lui 1, 3—12, 14—27, 29—31, 35—40, 42, 43, 45—47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65—77, 79—84, 86—91, 93, 96—109, 112, 114, 116—118, 120—124, 126—130, 133, 134, 136—138, 140, 142, 143, 145, 146, 149, 151, 153—164, 168—172, 173, 177—179, 180—194, 196, 197, I, II, X; danie domnească pentru pomenirea lui Alexandru voievod 246.
Alexandru ⟨cel Bun⟩, (**Alexandru voievod cel Bătrîn**), domn al Moldovei, bunicul lui Ştefan ⟨cel Mare⟩; acte de la ~ 17, 18, 33—35, 37—39, 42, 43, 45, 47, 50, 51, 54, 63, 68, 69, 71, 73, 74, 76, 77, 80—82, 84, 86, 88, 96, 98, 102, 103, 105, 108, 109,

www.dacoromanica.ro

112,—114, 118, 126, 128, 134, 151, 175, 188, 201, 218, 220, 226, 229, 235, 236, 241—243, 246, 247, 254, 256, 258, 261, 263, 264, 266, 281, 288, 295, III, XI; sate dăruite pentru pomenirea lui ~ 34.
⟨Alexandru I. Cuza, sat, c. ~, j. Iaşi⟩; sat lîngă ~, v. *Ordzeşti.
Alexandru Nicolau Şuţul voievod; sosit la m-rea Galata ca domn al Moldovei (1801) 171.
Alexandru voievod cel Bătrîn, v. Alexandru ⟨cel Bun⟩.
Alexandru (greşit), v. Şandru; pîrcălab.
Alexăşti (unde a fost casa lui Alexa), sat pe Vilna; ⟨Alexeşti, c. Ipatele, j. Iaşi⟩; întărit lui Rabotă ş.a. 127; a treia parte, întărită Elisaftei şi surorii sale, Anuşca 199.
Alexeşti (unde a fost Radul), sat, pe Dobrovăţ; ⟨în s. Dobrovăţ, c. ~, j. Iaşi⟩; dăruit de domn m-rii Dobrovăţ 295.
⟨Alexeşti⟩, sat, v. Alexăşti.
Alicsandru, v. Alexandru.
Almaş, sat, pe Almaş; ⟨c. Gîrcina, j. Neamţ⟩; întărit lui Baico şi fratelui său, Ivan 115.
⟨Alunişul⟩, sat, v. Dobrînăuţi (Dobrănăuţi).
Ampuţita (Împuţita) (fîntîna ~), pe Cneaja; ⟨j. Galaţi⟩; întărită lui Miclea şi surorilor sale 153.
Ana, fiica lui Hodco Dolbnici; vinde domnului, împreună cu rudele ei, satul Ştubeiul 118.
Ana, fiica lui Lazor, nepoata lui Oană vornic; vinde împreună cu alţii o bucată de loc din Albotesti 50.
Ana, fiica lui Mondria, nepoata lui Manciul; vinde satul Şarbaca 229.
Ana, sora lui Albul Voinescul şi a Vasilcăi; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Oideşti 122.
Ana, sora Armeancăi şi a Vascăi; vinde domnului, împreună cu rudele ei, satul Ştubeiul 118.
Ana, v. şi Anna.
Anasia, sora lui Ivanco, a Neagşei şi a Anuşcăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru jumătate din satul Şecani 140.
Anastasia, mama Marinei 35.
Anastasie, popă, egumen al m-rii Moldoviţa 31, 75.
Anca, fiica Neagăi; vinde împreună cu surorile şi verii lor satul Petreşti 278.
Anca, sora lui Ilea comis; primeşte danie, împreună cu fratele şi nepoata ei, de la vara acestuia, Drăgălina, jumătate din satul Crăiniceşti 226.
Andonie, fiul popii Pătru din Oniceani, vinde, împreună cu tatăl şi cu fraţii săi, a şasea parte din Oniceani 83.
Andonie (piatra lui ~), loc; ⟨lîngă or. Gura Humorului, j. Suceava⟩; în hotar 81.
Andrea, loc la Todereşti; ⟨în Hîrpăşeşti, c. Popeşti, j. Iaşi⟩; în hotar 25.
Andrei, biv vel căpitan, tălm ci de divan; traducere act (1796) 97, 235.
Andrei, copie act (1800) 117.
Andrei (unde a fost ~), străbunicul Marencăi 268; v. şi Soleşti, sat.
Andrei Daşchevici (Daşcovici), copist şi traducător de acte; copie şi traduce acte slavone (1786—1787) 81, 82, 118, 230, 260.
Andrei Tălmaciu, căpitan; traduce act (1794) 91, 120.
Andrei Sabin, biv vel căpitan; traduce act (1795) 83.
Andreica, fiul lui Pătru, nepotul lui Bălcu; vinde domnului, împreună cu tatăl, fraţii şi surorile sale, satul Floceşti 86.
Andreica (Andreicu), nepotul lui Ghedeon Harbuz şi al lui Fătul; primeşte întărire pentru a treia parte din satul Harbuzi 214.
Andreica (Andreico) Ilişescul, tatăl lui Costea, al Nastei, al Vascăi şi al Ghindei, fiul lui Iliaş ceaşnic 113, 252.
Andreica, v. şi Andreico.
Andreica, v. şi Lucin ~.
Andreico, (Andreica, Andrica, Andriica), ceaşnic; în sfat 1, 3—12, 14—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51.
Andreico, fratele lui Ion şi al lui Toader, nepotul lui Laslău globnic; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi verii săi, pentru satele Laslăoani, Şerbeşti ş.a. 172.
Andreico, fratele lui Matei, al lui Iurie şi al Mărinei; vinde, împreună cu fraţii, satul Clicicăuţi 75.
Andreico, ţigan; tatăl lui Nichita şi al lui Oniţă 18.
Andreico (Andreica) Ciortorovschi, în sfat 3—12, 14—16, 18—20, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54—60, 55 (corupt: Ciotopovţi), 62, 63, 65, 68—77, 80—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168—171, 177—182, 184—194, 197, 201—204, 206, 207, 211, 213, 216, 218, 222, 224—227, II, III (greşit: Botorovschii), VIII, IX.
Andreico, v. şi Andreica.
Andreicu, v. şi Andreica.
Andriaş (unde a fost ~), v. Costiceni, sat.
Andriaş Babici, fratele lui Stan Babici şi al lui Iachim Babici; cumpără jumătate din satul Hliboca 114.
Andriaş Hancovici, fratele lui Ivanco, al Annei şi al Taţei şi vărul Marinei; vinde, împreună cu aceştia, jumătate din satul Vicşineţi 35.
Andriaş, v. şi Poiana lui ~, poiană.
Andrica, fiul lui Barbu Burcea; cumpără, împreună cu fraţii săi, satul Zerneşti 144.
Andrica, v. şi Andreico.
Andriescul, v. Mihăilă ~.
Andrieş, sat, v. Andriiaş.
Andrieş, v. Manolache ~.
Andriiaş (Andrieş), sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Andruşu, r. Cahul⟩; sat mai jos de ~ 282, 285.
Andriica, v. Andreico.

Androinic, v. Coste ~ .
Andruşco, fiul lui Coste Murgociu, nepotul lui Mihail gramatic; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi vărul său, pentru satele Murgoceni, Băşeni ş.a. 262.
Andruşco, fiul lui Lazor Adaş; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi rudele, pentru satele Mărceşti, Grijlivi ş.a. 186.
Andruşco, fiul lui Pintea; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi rudele, pentru satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Andruşco, fratele lui Lazor, al lui Dragotă ş.a.; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi cu rudele, pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani ş.a. 84.
⟨Andruşu⟩, sat, v. Andriiaş.
Anghelina, fiica lui Iuga, nepoata lui Alexa; vinde, împreună cu fraţii săi, a treia parte din Alexăşti 199.
Anghelina, sora Nastei şi a Paraschivei; primeşte întărire, împreună cu acestea ş.a., pentru satul Stroeşti 180.
Anicica, v. Anuşca.
Anna, fiica lui Bobul; cumpără şi primeşte întărire pentru a patra parte din satul Petrileşti 142.
Anna, fiica lui Danciul; împarte cu rudele satele Găleşeşti, Pănceşti ş.a. 72.
Anna, fiica Dobrei, nepoata lui Brudur; vinde domnului, împreună cu surorile sale, satul Bruduresti 96.
Anna, fiica lui Giula Pintece; primeşte întărire pentru satele Horodniceani, Mărceşti şi Grijlivi 186.
Anna (Anuşca), fiica lui Oană Căuia; vinde împreună cu unchiul ei, Toader Căuia, satul Frăţieneşti 208; primeşte întărire pentru satul Hăoşeşti 224.
Anna, fiica popii Pătru din Oniceni, sora lui Sava, a lui Lazăr şi a lui Andonie; vinde, împreună cu aceştia, a şasea parte din Oniceani 83.
Anna, fiica Stanei, nepoata lui Mihul Cîrnul; vinde, împreună cu alţii, jumătate din satul Cîrneşti 145 şi satul unde a fost Ivan, la Ulmi 146.
Anna, fiica lui Ştefan ⟨cel Mare⟩; danie domnească de sate şi de vii pentru pomenirea ei 246.
Anna, fiica lui Tăbuci, nepoata lui Laslău Buhaicea; primeşte întărire pentru satul Bogdăneşti şi pentru jumătate din judecia lui Oanciu 105.
Anna, mama Armeancăi 216.
Anna, mama lui One şi a lui Coste 121.
Anna, mama lui Şteful 35.
Anna, sora lui Isaia, a lui Armean şi a Maruşcăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru jumătate din satul Tatomireşti 190.
Anna, sora Marinei şi a lui Lupşa; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Ostăşeşti 142.
Anna, sora lui Stan, a lui Iuga, a Margăi ş.a.; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fraţii şi surorile ei, pentru satul Mîndreşti 271.
Anna, sora Taţei, a lui Andriaş Hancovici şi a a lui Ivanco; vinde domnului, împreună cu aceştia şi cu vara sa, Marina, jumătate din satul Vicşineţ 35.
Anna, v. şi Ana.
Anna, v. şi Anuşca.
Anuş (greşit), v. Ianuş.
Annuşca, fiica lui Lazor şi soţia lui Şandru comis; vinde domnului, împreună cu fratele ei cu verii ei, satul Glodeni 81, 82.
Annuşc⟨a⟩, fiica Muşatei; primeşte întărire, împreună cu rudele ei, pentru ocina lor din Cu⟨ci⟩ulăteşti 232.
Annu⟨şca⟩, sora lui Onica; primeşte întărire, împreună cu rudele ei, pentru ocina lor din Cu⟨ci⟩ulăteşti 232.
Anuşca, v. şi Anuşca.
Annuşca, v. şi Anna.
Antalaloasa (greşit), v. Antoleasa.
Antohi, diac de divan; traduce act (1763) 106.
Antohi Scărlet, căpitan (1736) 281.
Antoleasa (greşit: Antalaloasa), mătuşa Margăi 269.
Anuşca, fiica „Belii", nepoata lui Giurgiu Dvorăşte; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.
Anuşca, fiica lui Giurgiu; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Alexeşti (unde a fost casa lui Alexa), dat lor de nepoţii lui Negrea 129; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu sora sa, Elisafta, pentru a treia parte din acelaşi sat 199.
Anuşca, fiica lui Ion; primeşte danie, împreună rudele ei, de la episcopul de Roman, satul Munteni XI.
Anuşca, fiica lui Ivaşco şi sora lui Ivanco, a Nastei şi a Fădorei; dăruieşte Oliuşcăi, împreună cu fratele, surorile şi rudele ei, a treia parte din satul Costeşti 234.
Anuşca, fiica lui Ivaşco Cufta şi nepoata lui Stan Birlici; vinde, împreună cu alţi nepoţi ai lui Stan Birlici, satele Dragomireşti şi Tălveşti 246.
Anuşca, fiica lui Luca al lui Manea; vinde, împreună cu vărul ei, satul Oncesti 14.
Anuşca, fiica lui Mădirjac; vinde, împreună cu sora ei, Marta seliştea lui Măcău Vlad 126.
⟨Anuşca⟩, fiica lui Mănăilă; vinde, împreună cu sora ei, satul Mănăileşti 119.
Anuşca, fiica Mărinei, nepoata lui Laslău Buhaicea; primeşte întărire, împreună cu fratele ei, pentru satul Săcuiani şi pentru o jumătate din judecia lui Oanciu 105.
Anuşca, fiica lui Mihail Oţel gramatic; vinde împreună cu fratele ei, ⟨Iacob⟩, şi sora sa, Crestina, seliştea Lopatna de Jos 250.
Anuşca, fiica lui Mihăilă Tudor, nepoata lui Petru Tudor; vinde domnului, împreună cu rudele sale, seliştea Ivancea-de-la Tătarca 151.
Anuşca, fiica Nastei şi nepoata lui Stan Birlici;

www.dacoromanica.ro

vinde. împreună cu alți nepoți ai lui Stan Bîrlici. satele Dragomirești și Tălvești 246.
Anușca. fiica lui Nistrea: primește întărire. împreună cu surorile sale. pentru o jumătate din satul Marcoviciani 273.
Anușca. fiica Stanei și nepoata lui Laslău globnic: primește întărire. împreună cu toți ceilalți nepoți ai lui Laslău globnic. pentru satele Laslăoani. Șerbești. Mohoriți ș.a. 172.
Anușca. fiica lui Udrea: vinde. împreună cu rudele ei. satul unde a fost Balaci 87.
Anușca. mama Mușei 229.
Anușca. mama Nastasiei 247.
Anușca. mama Nastei 96.
Anușca. mama preotesei Nastea 236.
Anușca. mama lui Toader. a Sascăi. a Parascăi ș.a. 96.
Anușca. mama lui Toader stolnic. a lui Isaico și a Marinei 51.
Anușca (Anicica). mama lui Trif. a lui Furdui ș.a. 130. 131.
Anușca. sora lui Ivan Sacalăș: vinde. împreună cu fratele ei. satul Grozești 30.
Anușca. sora lui Ivan⟨co Bîrl⟩ici: primește întărire. împreună cu fratele ei. pentru satele Bîrgăiani. Verbia și Corlăteni 6.
Anușca. sora lui Ivanco. a Neagșei. și a Anasiei: primește întărire. împreună cu aceștia și cu nepoata ei. Sora. pentru jumătatea de sus a satului Șecani 140.
Anușca. sora lui Ivanco. a Oliușcăi. a Rujei și a Fedorei; vinde domnului. împreună cu rudele sale. satul Ștubeiul 118.
Anușca. sora lui Mircea. nepoata lui Bratul viteazul: primește întărire. împreună cu rudele sale. pentru satele Brătulești. Fedeleșani. Goești și Vîrstați 84.
Anușca, sora Negritei și a Mariei: cumpără și primește întărire. împreună cu acestea. penru satul Bejăriceni 217.
Anușca. sora lui Șandrea și a lui Vasco. nepoata lui Grozea Cașotă: vinde. împreună cu rudele ei. satul unde a fost Balaci 87.
Anușca. v. și Anna.
Apostol Cehan. primește zălog un uric (sec. XVII) 11.
Arame. v. Ivan ~ .
Arămești. sat: ⟨c. Bahna. j. Neamț⟩: 280; în hotar cu satul Urgiceni 88. 201.
Arbanul. v. Ioan ~ .
Arbure. v. Luca ~ .
⟨Arbore⟩. sat. v. Solca ⟨de Jos⟩.
Ardarieviciu Golăescul. v. Procopie ~ .
Argișani. sat. pe Prut: ⟨sec. XVI—XVII: *Vlașinești și *Ciocănești. lîngă Sălăgeni. c. Grozești. j. Iași. și peste Prut. în R.S.S. Moldovenească. în dreptul Sălăgenilor⟩: a treia parte întărită lui Vlașin și nepotului său. Ciocan 185.
Armanca. fiica Dobrei. nepoata lui Brudur: vinde domnului. împreună cu surorile sale. două sate pe pîrîul Vaslui 96.
Armean, fratele Annei. al lui Isaia și al Marușcăi. cumpără și primește întărire. împreună cu aceștia. pentru o jumătate din satul Tătomirești 190.
Armeanca. fiica Annei. nepoata lui Simion Turcul; vinde. împreună cu rudele ei. satele Puțeni și unde au fost Muntenii Puțeni 216.
Armeanca. fiica lui Danciul Delea: vinde. împreună cu frații săi. satul unde au fost juzi Buda și Drăgoi 274.
Armeanca. fiica lui Dragoș Dzeamă de la Zeletin: vinde domnului. împreună cu fratele ei. Oană Dzeamă. și surorile sale. Vasilca și Neagșa. satele Hințești și unde a fost Neagșă Taurul 102.
Armeanca. fiica Marei: primește întărire. împreună cu fratele ei. Drăguș. și sora sa.
Banița pentu un sat pe Cuțitna 63.
Armeanca. fiica lui Pintea: primește întărire. împreună cu frații. surorile și alte rude ale sale. pentru satul unde a fost casa lui Alexa. dăruit lor de nepoții panului Negrea 127.
Armeanca. mama lui Costul Părăș și a Drăghitei 96.
Armeanca. sora Vascăi și a Anei: vinde domnului. împreună cu surorile ei și cu toți ceilalți nepoți ai lui Hodco Costici postelnic și ai lui Lev. satul Ștubeiul 118.
⟨Arpaș⟩. v. Arpășe⟨știi lui ~ ⟩. sat.
Arpășe⟨știi lui Arpaș⟩. sat. la Cîrligătura: ⟨Hărpășești. c. Popești. j. Iași⟩: în hotar 25.
Arsuri, loc: ⟨pe Obcina Feredeului. j. Suceava⟩: în hotarul braniștii m-rii Putna 74. 283.
Arzul. pîrîu la Stețcani: ⟨Tescani. c. Berești—Tazlău. j. Bacău⟩: în hotar II.
Athos. munte: ⟨în Grecia⟩: act pentru m-rea ⟨Sfîntul⟩ Grigorie de la ~ 249: v. și Grigorie. m-re.
Avăr. fiul lui Ivan vistier: vinde satul Drăghișani 105 și trei părți din satul Doncești 117. 210.
Avăr. fratele lui Sima: cumpără și primește întărire, împreună cu acesta. pentru o treime din satul Ghigoești 68.
Avăr. slugă a lui Ștefan ⟨cel Mare⟩: vinde domnului o parte din satul Scanțirești 131.
Avăr. v. și Aver.
Avdei Simionov. traduce act slavon (prima jumătate a sec. XIX) 183.
Aver. tatăl lui Sima și al Urîtei 273.
Aver, v. și Avăr.
Avereși. sat. pe Suceava: ⟨Verești. c ~. j. Suceava⟩: dăruit de Alexandru ⟨cel Bun⟩ Mitropoliei Sucevei și întărit acesteia de Ștefan ⟨cel Mare⟩. 33. 34.
⟨Avereși. sat. c. Bunești—Avereși. j. Vaslui⟩: sat lîngă ~ . v. * Măgdășani.
Avraam. diac de visterie: cumpără și primește întărire pentru satele Dobros⟨lăvești⟩ și Oniceani 65. 70. 83; vistier: pierde pentru hiclenie satul Oniceani 129.
Avram. nepotul lui Crețul de la Ialan: vinde. împreună cu rudele sale. satele Rădeni. Boteși și Murgeni 227. 257. 259.

www.dacoromanica.ro

Avram, v. și Dimitrie ~ .
Axentie (Acsintie, Axintii), uricar (diac); traduce acte slavone (1705, 1720) 149, 221, 240, 244.
Axintii, v. Axentie.

B

Babici, menț. în nota tergală a perg. 230.
Babici, v. și Andriaș ~ , Iachim ~ , Stan ~.
Bacău, tîrg; ⟨m. ~ , j. ~ ⟩; sat ascultător de curtea domnească din ~ 93; sate mai sus de ~ 247, 256; loc de la ~ , dăruit de domn m-rii Bistrița X; protopop de ~ (1794) 195; sate în ~, v. Bîrești, Manoilești, Vlăcsănești.
Bacău, ținut; ⟨în j. Bacău⟩; sat în ~ (1760) 53; sec. XVII: II.
Baciul, tătar; întărit cu sălașul său Mitropoliei de Roman 39.
Baciul, tătar; întărit cu sălașul său Mitropoliei de Roman 39.
Badea, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Badeuți, sat, ț. Suceava; ⟨c. Bădeuți, j. Suceava⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73; acte scrise la ~ 290—292.
Badiul, v. Ivan ~ .
Bahlueț, pîriu, ⟨afluent al Bahluiului la Podu Iloaiei, c. ~ , j. Iași⟩; seliște pe ~ 126.
Bahlui, riu, ⟨afluent al Jijiei lîngă Chiperești, c. Țuțora, j. Iași⟩; sate pe ~ 10, 80, 128, 242; mori pe ~ 80.
Bahluian, v. Sima ~ .
Bahna, pîriu, ⟨afluent al Pîriului Negru, la Bahna Mare, c. Bîrgăuani, j. Neamț⟩; în hotarul satului Gostilești 42.
⟨Bahna Mare⟩, sat, v. Băhneni.
Baia, tîrg; ⟨s. ~ , c. ~ , j. Suceava⟩; preot din ~ 236.
Baia, v. și Mihul de la ~ .
Baian, loc; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Hîrtopul Mic și Hîrtopul Mare, c. ~ , r. Orhei⟩; în hotarul satului Iașnovăț XIII.
Baicăuți (unde a fost Hodor vataman), sat, pe Suholeț; ⟨probabil Găureni, schimbat recent în Văleni, c. Țibănești, j. Iași⟩; jumătatea de jos a satului, întărită fiilor lui Pătru Brudur 47.
Baico, fiul Marușcăi; primește întărire, împreună cu frații și rudele sale, pentru satele Mărcești și Grijlivi și pentru o jumătate din Horodniceni 186.
Baico, (Balcu), frate lui Ivan; primește danie, împreună cu fratele său, satul Almașul 115.
⟨Baineț⟩, sat, v. Bainți.
Bainți, sat, ț. Suceava; ⟨Baineț, c. Mușenița, j. Suceava⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73.
* Balaci (unde a fost ~ , Balace), sat, pe Smila; ⟨sec. XVII: Bălăceni, lîngă Băcani, c. ~ , j. Vaslui⟩; în hotar 85; întărit lui Moghilă ceașnic 87.
Balasinești, sat, ț. Suceava; ⟨în Horodnic, c. ~ , j. Suceava⟩; întărit m-rii Putna 76, 285; biserica din ~ , pusă sub ascultarea m-rii Putna 73, 74.
⟨Balcani, sat, c. ~ , j. Bacău⟩; poiană probabil lîngă ~ , v. Pîriu (poiană la ~).
Balcăuți, sat, lîngă tîrgul Siret, ț. Suceava; ⟨c. ~ , j. Suceava⟩; întărit m-rii Putna 285; biserica din ~ , pusă sub ascultarea aceleiași m-ri 74.
Balcu, v. Baico.
Balea, bunicul lui Cozma 192.
Balica (prisaca lui ~), mai jos de Iași; ⟨m. Iași; lîngă Tomești, c.s. a m. Iași, j. ~ ⟩; dăruită de domn Mitropoliei Sucevei 34.
* Balinteși, sat, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Roșu, c. ~ , r. Cahul⟩; cumpărat, dăruit și întărit de domn m-rii Putna 282, 285.
Balinții (unde au fost ~), v. Mîndrești, sat.
Baliță, bunicul Magdei și al Vasilcăi 46; unde a fost casa lui ~ , v.* Dobrienești, sat.
Baliță, tatăl lui Filip și bunicul lui Fătul și al lui Sturdzea 168.
Balomir, jude; satul unde a fost ~ jude, întărit 128; v. și Balomirești.
Balomirești (unde a fost jude Balomir), sat, pe Bahlui; ⟨lîngă Hoisești, c. Dumești, j. Iași⟩; întărit, cu moară, lui Mănăilă 128.
Balosînăuții (unde au fost ~), sat, pe Bîrlad; ⟨Muntenii de Jos, c. ~ , j. Vaslui⟩; alipit de domn tîrgului Vaslui 96.
* Balosinești, sat, ț. Neamț; ⟨lîngă Bălănești, c. Bîrgăuani, j. Neamț⟩; întărit lui Luca Boț și verelor sale 103.
Balș, v. Lupu ~ .
Balșe, fiul Oliușcăi, nepotul lui Isaia logofăt; vinde domnului, împreună cu ceilalți nepoți ai lui Isaia logofăt, satul Vlădeni 51.
Balșe, vărul Nastei; primește de la aceasta satul Drăgușani, întărit, apoi, de domn 97.
Bancea Prodănescul, fiul lui Giurgea 136.
Baniță, fiica Marei; primește întărire, împreună cu fratele ei, Drăguș, și sora sa, Armeanca, pentru un sat pe Cuțitna 63.
Bantăș, primește întărire, împreună cu Focșa și Berehoiu, asupra unui loc de la obîrșia Covurluiului cu Apă 159.
⟨Banu, sat, C. Dumești, j. Iași⟩; loc în ~ , v. Vad.
⟨Barboși, sat, c. Hoceni, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~ , v. * Vulturești.
Barbu, secretar al judecătoriei politicești a Basarabiei; autentifică o copie (1824) 174.
Barbul Burcea, tatăl lui Andrica, al lui Petre și al lui Costin 144.
Basarabi, v. Țara Basarabilor.
Basarabia, ⟨partea Moldovei dintre Prut și Nistru, numită astfel după încorporarea, în 1812, în Imperiul rus; azi R.S.S. Moldo-

www.dacoromanica.ro

veneaască şi, parţial, R.S.S. Ucraineană⟩; sat al m-rii Sf. Sava din Iaşi în ~ (sec. XIX) 91; judecătoria politicească a regiunii ~ (1824) 175.
Başa (unde a fost ~), v. **Băşeni**, sat.
Başeu (Başiu), pîrîu, ⟨afluent al Prutului la Ostăpceni, contopit cu Romăneşti, c. ~ , j. Botoşani⟩; sate pe ~ 118, 260, 285.
Başiu, v. **Başeu**.
Batin, bunicul lui Ion Batin 218.
Batin, v. şi Ion ~ .
Batirescul, v. **Negrilă** ~ .
Batîrescul, v. **Vîlcea** ~ .
Batîrescul, v. şi **Batirescul**.
Batîreşti, sat, la Cîrligătura; ⟨în Crucea, c. Lungani, j. Iaşi⟩; întărit lui Negrilă, fiul lui Vîlcea Batîrescul 126; în hotar cu Onicicani şi Sineşti 261.
⟨**Băcani**, sat, c. ~ , j. Vaslui⟩; sate lîngă ~ v. * **Balaci** (unde a fost ~ , Balace), * **Mihaiu** (unde a fost ~).
Bădea, nepotul lui Frăţilă; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Lieşti 163.
⟨**Bădeuţi**⟩, sat, v. **Badeuţi**.
Bădioai (undi au fost ~), v. **Harbuzi**, sat.
Băeşescul, v. **Oană** ~ .
Băeşeşti, sat; ⟨Băişeşti, c. Cornu Luncii, j. Suceava⟩; parte întărită lui Giurgiu gumelnic 236; loc în ~ , v. **Tulici** (livada Jui ~).
⟨**Băhnăşeni**, sat, c. Pîrjol, j. Bacău⟩; sat în ~, v. **Pleşeşti**.
Băhneni, sat; ⟨Bahna Mare (?), c. Bîrgăuani, j. Neamţ⟩; în hotar cu Gostileşti 42.
Băhniţa, pîrîu la Gostileşti; ⟨în Vlădiceni, c. Bîrgăuani, j. Neamţ⟩; în hotar 42.
* **Băiceni**, sat, cu mori, pe Siret; ⟨loc lîngă Volintireşti, c. Alexandru I. Cuza, j. Iaşi⟩; dăruit de domn m-rii Neamţ 293.
Băilă, popă din Vaslui; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Pănceşti 96.
Băilă cel bătrîn, v. **Băilă de la Racova**.
Băilă de la Racova (Băilă cel bătrîn), tatăl Neagşei 42, 96.
Băimăceni, sat, pe Jijia; ⟨Buimăceni, c. Albeşti, j. Botoşani⟩; întărit lui Oană, surorii sale, Fedca, şi Parascăi, fiica lui Medeleanul 133.
⟨**Băişeşti**⟩, sat, v. **Băeşeşti**.
Băla, fiica lui Ioanăş; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi verii săi, pentru satul Poliţeni şi pentru seliştea lui Toma 171; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceiaşi, pentru a şasea parte din acelaşi sat şi din aceeaşi selişte 169.
⟨**Bălăbăneşti**, sat, c. ~ , j. Galaţi⟩; sate lîngă, ~, v. * **Cehani**, * **Şuşneşti**.
Bălăceana, sat, ţ. Suceava; ⟨c. Ciprian Porumbescu, j. Suceava⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
⟨**Bălăceni**⟩, sat, v. * **Balaci** (unde a fost ~).
⟨**Bălăneşti**, sat, c. Bîrgăuani, j. Neamţ⟩; sat în ~ , v. **Maxineşti**; sat lîngă ~ , v. * **Balosineşti**.
Bălcari (Bilcari; unde au fost Oană), sat, pe Racova; ⟨azi Puşcaşi, c. Laza, j. Vaslui⟩; dăruit de Negrea m-rii Bistriţa şi întărit acesteia de Alexandu ⟨cel Bun⟩; vîndut de m-re lui Ştefan ⟨cel Mare⟩ şi alipit de acesta tîrgului Vaslui 96.
Bălcescul, v. **Miclea** ~ .
Bălco Băsăscul, vinde jumătate din satul Băsăşti 23.
Bălcu, tatăl lui Pătru şi bunicul lui Isaico, Toma, Andreica ş.a. 86.
Băleşti, sat, la gura Stebnicelului; ⟨c. Deleşti, j. Vaslui⟩; întărit nepoatelor lui Marcu 277.
Bălilăuţi, sat, ţ. Suceava; ⟨în Bălineşti, c. Grămeşti, j. Suceava⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Bălineşti, sat, pe Siret, ţ. Suceava; ⟨c. Grămeşti j. Suceava⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73;
sat în ~ , v. **Bălilăuţi**.
Băloş, cneaz 42;
v. şi satul unde au fost cneji ~ şi Danciul.
Băloş, fiul lui Dărnea şi nepotul lui Tatomir; vinde jumătate din satul Tatomireşti 1.
Băloş, fratele lui Neagul Dumia; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele său, pentru a patra parte din satul Budzeşti 171.
Băloş, nepotul Neagăi; vinde, împreună cu fratele şi cu verele sale, satul Petreşti 278.
Băloş, tatăl lui Toader 8.
Băloş Ciuteş, v. **Movila lui** ~ .
Băloş din Budeşti, privilegiu ars în casa lui ~ 28.
Băloş şi Danciul (unde au fost cneji ~), v. * **Poiana**, sat.
Bălteni, sat, pe Bîrlad, la gura Stebnicului; ⟨c. ~ , j. Vaslui⟩; cumpărat şi alipit de domn tîrgului Vaslui 96;
selişte lîngă ~ , v. **Miclesti**.
⟨**Bălţaţi**, sat, c. Tătărăni, j. Vaslui⟩; sat în ~, v. **Foleşti**.
Băneasa, vale, ⟨la S.-V de Rădeşti, c. Bălăbăneşti, j. Galaţi⟩; în hotarul unui loc pustiu 159.
Bănilă, tatăl lui Toma Bănilă, al lui Petrea, al Sofiicăi şi al Muşei 184.
Bănilă, v. şi Toma ~ .
* **Bărbăşani**, sat, pe Bistriţa, în Cîmpul lui Dragoş; ⟨lîngă Beţeşti, c. Rediu, j. Neamţ⟩; întărit lui Borcea şi surorii sale, Dragolea IX.
Bărgăiani ⟨sec. XVIII: Bîrgăieşti⟩, sat, pe Moldova; ⟨în Drăguşeni, c. ~, j. Suceava⟩; întărt lui Ivanco Bîrlici şi surorii sale, Anuşca 6.
Băsăscul, v. **Bălco** ~ .
Băsăşti, sat; ⟨c. Pîrjol, j. Bacău⟩; întărit lui Niagul şi fratelui său, Stoica armaş 23.
⟨**Băseşti**⟩, sat, v. **Viişoara**.
* **Băsinţi**, sat, ţ. Suceava; ⟨probabil lîngă Zamostea, c. ~, j. Suceava⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Băşeni (unde a fost Başa), sat, la Turia; ⟨nume schimbat recent în Mihail Kogăl-

www.dacoromanica.ro

niceanu, c. Ţigănaşi, j. Iaşi〉; întărit lui Gavril şi verilor săi 262;
sat lîngă ~ , v. * Tărjoaca.
〈Bătineşti, sat, c. Ţifeşti, j. Vrancea〉; sat lîngă ~ , v. * Călimăneşti;
loc lîngă ~, v. Vad.
Bejăriceni (Bezăriceni, Buzărăşteni), sat, pe Idrici; 〈ulterior Dolheni, contopit cu s. Idrici, c. Roşieşti, j. Vaslui〉; întărit Anuşcăi, Negritei şi Mariei 217.
〈Bejeneşti〉, sat, v. Crăstoaie.
Bela, mama Anuşcăi 31.
Belceşti, sat, pe Pîrîul Alb; 〈ulterior Şchei, apoi David, c. Boteşti, j. Neamţ〉; întărit lui Iurşa aprod. 111.
Belici (unde a fost ~), v. * Dumbrăveni, sat.
Belzeni, sat, pe Lipova; 〈c. Dragomireşti, j. Vaslui〉; două treimi din sat întărite lui Ştefu şi fraţilor săi, Simin şi Ion 4.
Bene, v. Sima ~ .
Benea (casa lui~), loc; 〈pe obcina Feredeului, j. Suceava〉; în hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.
Benea, v. şi Duma ~ .
Beneşti, pîrîu, la Beneşti; 〈în c. Gura Gura Văii, j. Bacău〉; sat pe ~ 2.
* Beneşti, sat, pe pîrîul Beneştilor; 〈lîngă Pătrşcani, contopit cu Rîpile, cu numele schimbat în Gura Văii, c. Gura Văii, j. Bacău〉; întărit lui Radu Pătrăşcan 2.
Benin (netradus), v. Benea.
Benina (netradus), v. Benea.
〈Berceşti〉, sat, v. 〈Berciiaşti〉.
Berchez, v. Runcul lui ~ .
〈Berciiaşti〉, sat, v. * Ostăşeşti.
Berea (netradus: Berina), tatăl Mărinei 94.
Berea, v. şi Berescul.
Berehoiu, primeşte întărire, împreună cu Focşa şi Bantăş, pentru un loc de la obîrşia Covurluiului cu Apă 159.
Berescul, v. Mihul ~ .
〈Bereşti, oraş, j. Galaţi〉; loc şi pădure la ~, v. * Voineşti, sat.
Bereşti, sat, pe Siret; 〈c. Adîncata, j. Suceava〉; în hotar cu satul Şerbănăuţi 108.
Bereşti, sat, pe Tazlăul 〈Mare; Bereşti-Tazlău, c. ~ , j. Bacău〉; întărit Mărinei, fiica lui Berea 94; poiană în dreptul satului ~ 220;
sat lîngă, v. ~ * Petrileşti.
〈Bereşti, sat, c. ~ , r. Ungheni, azi R.S.S. Moldovenească〉; sat lîngă ~ , v. * Cernăteşti.
〈Bereşti〉, sat, v. Scutureceani.
〈Bereşti-Tazlău〉, sat, v. Bereşti.
〈Berezeni, sat, c. ~ , j. Vaslui〉; sate lîngă ~ , v. * Alboteşti, * Ulmi; sat probabil lîngă ~, v. * Husiani;
selişte lîngă ~, v. Roman
(unde a fost ~)
Berheci, pîrîu, 〈afluent al Bîrladului la Negrileşti c.s. Munteni, m. Tecuci, j. Galaţi〉; sate pe ~ 95, 98, 187, 228, 247.
Berheci, v. şi Birheci, staţie de menzil.
Bericica (unde a fost ~), v. * Budzeşti, sat.
Berina, v. Berea.
Bertea, v. Petru ~ .
Berzea, fiul Mărinei; vinde împreună cu fratele şi vara lui, satul Dolheşti 264.
Beţea (unde a fost moara lui ~), v. Beţeşti, sat.
Beţea, v. şi Toader ~ .
Beţeşti (unde a fost moara lui Beţea), sat, pe Bistriţa, în Cîmpul lui Dragoş; 〈c. Rediu, j. Neamţ〉; întărit lui Borcea şi surorii sale, Dragolea 222, IX;
sat lîngă ~ , v. * Bărbăşani.
Bezăriceni, sat, v. Bejăriceni.
Bezin, pîrîu, confluent cu Lopatna 〈la Pocşeşti, c. Teleşeu, r. Orhei, azi R.S.S. Moldovenească〉; selişte la confluenţa Bezinului cu Lopatna 250.
Bibarţ, v. Selişteа lui ~ .
Bica, fratele lui Radul Cîrlig; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele său, asupra satului Mohila 13.
Bila, fiul Marinei, nepotul lui Giurgiu Giumătate; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Balosinăuţi 96.
Bilahoi, pîrîu, v. 〈Ghilahoiu〉.
Bilava (Bilahoi), pîrîu; 〈Ghilahoiu, afluent al Bîrladului la Rădeşti, c. Costeşti, j. Vaslui〉; în hotarul tîrgului Vaslui 96.
Bilca, v. Măria ~ .
Bilcari, sat, v. Bălcari.
Bilea, v. Ştefan ~ .
Bilic din Hîrlău; vinde domnului o vie din dealul Hîrlăului 75.
Biltu, nepotul lui Toader Hărniş; vinde, împreună cu rudele, satul Bonteşti 60.
Birai (unde a fost ~ , satul lui ~), v. Bîrăeşti, sat.
Bîrăeşti (unde a fost Birai, satul lui Birai), sat, pe Bistriţa, mai sus de Bacău; 〈Gherăieşti, înglobat în m. Bacău, j. ~ 〉; dat, în schimb, m-rii Bistriţa de Alexandru 〈cel Bun〉 şi primit, în schimb, de Ştefan 〈cel Mare〉 de la aceeaşi m-re 247, 256.
Bîrheci, staţie de menzil, pe Berheci; 〈Poşta, c. Gohor, j. Galaţi〉; căpitan de la ~ (1736) 281.
Birţcu, nepotul lui Cristea Negrul şi al lui Giurgea; vinde domnului, împreună cu rudele, iezerul Cerlenul, satul Balinteşti şi seliştea lui Manea 282.
Bistriţa, m-re, 〈în s. Bistriţa, c. Viişoara, j. Neamţ〉; schimb de sate, danii şi întăriri 17, 246, 247 256, X; călugări de la ~ 18;
hram, v. Adormoirea Maicii Domnului.
Bistriţa, rîul, 〈afluent al Siretului〉; sate pe ~ 93, 100, 135, 247, 256, IX; hotar IV.
Bîc, rîu, 〈afluent al Nistrului〉; loc pustiu şi sat pe ~ 265.
Bîrgăieşti, sat, v. Bărgăiani.
Bîrlad, rîu, 〈afluent al Siretului〉; sate, selişt, şi mori pe ~ 13, 20, 21, 43, 54, 56, 65, 96, 131, 148, 155—158, 161—163, 175, 186, 196, 197, 224, 225, 233, 239, 263, 273, 274, 286; sat între ~ şi Stebnic 60,

www.dacoromanica.ro

între ~ și Crasna 96; iezer pe ~ 196, 197; hotar 96, 151.

Bîrlad, tîrg; ⟨m. ~ , j. Vaslui⟩; tîrgoveți, șoltuzi și pîrgari; întărirea vechiului hotar al tîrgului și a scutirii tîrgoveților de vama mică de la ~ ; vama din peste a tîrgului~ ; selișteă dăruită de domn tîrgului ~ 151; privilegiul tîrgului 151.

Bîrlălești, sat, pe Dumitra; ⟨c. Epureni, j. Vaslui⟩; întărit Mărinei 123;
sate lîngă ~ , v. * **Fîntîna lui Șolomon**, *Cioreni.

Bîrlea, pîrîu, ⟨sec. XVI: Bîrlești, iar mai tîrziu Bîrleasca, afluent al Siretului, pe stînga, mai jos de or. Pașcani, j. Iași⟩; sat la gura lui 245.

Bîrlici, v. **Ivanco ~** , **Oanță ~** , **Sin ~** , **Stan ~** .

Bîrlinți, sat, ț. Suceava; ⟨ulterior Stîrcea, azi R.S.S. Ucraineană, c. Porubne, r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73;
sat lîngă ~, v. * **Teterna**

⟨**Bîrnatul**⟩, pîrîu, v. ⟨**Trebeș**⟩.

Bîrsan, tatăl Măriei 184.

Bîrzăști (Bîrzănești, Brezăști), sat, pe Birlad; ⟨Bîrzești, c. Ștefan cel Mare, j. Vaslui⟩; în hotar cu satul Scanțiresti 131; întărit nepoților lui Sima Rugină ș.a., în urma împărțirii 175;
sat în ~ , v. **Liudești**;
loc în ~ , v. **Răcilă** (drumul lui ~).

Bîrzănești, sat, v. **Bîrzăști**.

⟨**Bîrzești**⟩, sat, v. **Bîrzăști**.

Bîrzota, pîrîu, ⟨afluent al Birladului la Crivești, c. Tutova, j. Vaslui⟩; boier de la ~ 48.

Bîzdîg, v. **Ivan ~** .

⟨**Blăgești**, sat, l.c. a or. Pașcani, j. Iași⟩; sat lîngă ~ , v. * **Dragomirești**.

⟨**Blăgești**, sat, c. ~ , j. Bacău⟩; sate lîngă ~, v. * **Călienești**, * **Chicoșești**.

⟨**Blăgești**, sat, c. ~ , j. Vaslui⟩; sat lîngă ~ , v. * **Botești**.

Bludna, cătun al satului Coțmanul Mare; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, lîngă Suhoverca, înglobat în or. Coțmani, r. ~ , reg. Cernăuți⟩; întărit Episcopiei de Rădăuți 289.

Bobiceni, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Boghiceni, c. Bujori, r. Kotovsk⟩; în hotar cu Petricani 44.

Bodea, fratele lui Stan Grama, al lui Sima și al lui Bogdan; cumpără și primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satul Sîrbi 136.

Bodea, ploscar, bunicul lui Oancea, 164, 276.

Bodea, spătar; în sfat XIII.

Bodea, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Putna 290.

Bodea Rumârul (seliștea lui ~), pe Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Hănăsenii Noi, c. Filipeni, r. Leova⟩; în hotar cu seliștea unde a fost Tîrgul Săratei 50.

Bodea Sîrbul (seliștea lui ~), pe Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Hănăsenii Noi, c. Filipeni, r. Leova⟩; în hotar cu seliștea unde a fost Tîrgul Săratei 50.

* **Bodești**, sat, la Poiana Boului, pe Tazlăul Mare; ⟨lîngă Scorțeni, c. ~ , j. Bacău⟩; întărit lui Gavril Dinga, surorii sale, Rusca, și nepoților acestora 245.

Bogdan, fratele lui Stan Grama, al lui Sima și al lui Bodea; cumpără și primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satul Sîrbi 136.

Bogdan, fratele lui Ștefan Leghetiș 152.

Bogdan, stolnic, tatăl Voicăi, bunicul lui Ivul 248.

Bogdan (unde a fost ~), v. **Deocheați**, sat.

Bogdan de la Voitin, fiul lui Hărman, nepotul lui Iațco; vinde domnului, împreună cu fratele și surorile sale, satul Voitin 77.

Bogdan-Vlad (**Bogdan voievod**), fiul lui Ștefan ⟨cel Mare⟩; credința lui (Bogdan-Vlad) 1, 3—12, 14—27, 29—31, 35—40, 42, 43, 45—47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65—77, 79—84, 86—91, 93, 96, 97, 99—109, 112, 114, 116—118, 120—124, 126—130, 133, 134, 136—138, 140, 142, 143, 145, 146, 149, 151—164, 168—172, 173, 177—194, 196, 197, 201—204, 206—211, 213, 215—218, 220—227, 229, I, II, VII—IX; XII (Bogdan);
asociat la domnie (Bogdan voievod) 230—234, 236, 239, 240, 242—248, 252—268, 271—279, 282, 283, 285, 286, 288—293, 295, VI.

Bogdan vodă ⟨**Lăpușneanu**⟩; act de la ~ (sec. XIX) 206.

Bogdan voievod, v. **Bogdan-Vlad**.

Bogdana, pîrîu, ⟨afluent al Trotușului la Valea Seacă, c. ~ , j. Bacău⟩; sat pe ~ 37.

Bogdana (unde a fost Fete), sat, pe pîrîul Bogdana; ⟨l.c. a c.s. Ștefan cel Mare, m. Gheorghe Gheorghiu-Dej, j. Bacău⟩; dăruit lui Duma pîrcălab 37; în hotar 269.

Bogdănești, sat, la Cobîle; ⟨c. Traian, j. Bacău⟩; întărit lui Mihul Pojar 105;
sat în ~ , v. **Rusciori**.

Bogdănești, sat, la Cîrligătura; ⟨c. Horlești, j. Iași⟩; întărit lui Iurșa și nepotului său, Iliaș Saula 80;
sate lîngă ~ , v. * **Hovcești**, * **Medeleni**.

⟨**Boghea**⟩, deal și pîrîu, v. * **Bogheasa**, sat.

* **Bogheasa**, sat, la Cîrligătura; ⟨deal și pîrîu Boghea, lîngă Cornești, c. Miroslava, sau top. Bogheasa, în s. Voinești, c. ~, j. Iași⟩; întărit lui Iurșa și nepotului său, Iliaș Saula 80.

⟨**Boghiceni**⟩, sat, v. **Bobiceni**.

Bohotin, branițte domnească; ⟨zona deluroasă și împădurită de la confluența Jijiei cu Prutul; j. Iași⟩; prisăci de la ~ , dăruite m-rii Putna 74, m-rii Neamț 293; sat lîngă ~ (sec. XIX) 206.

Bohrinești, sat, v. * **Borhinești**.

www.dacoromanica.ro

Boia, țigan; întărit cu sălașul său Mitropoliei de Roman 39.
Boiștea, gîrlă, la Prut, confluentă cu ierzerul Roșu; ⟨lîngă s. Roșu, c.~, r. Cahul, azi R.S.S. Moldovenească⟩; în hotarul satului Boiștea; mlaștina gîrlei întărită m-rii Putna 282, 285.
***Boiștea**, sat, la Prut, mai jos de gura gîrlei Boiștea; ⟨lîngă s. Roșu, c. ~ , r. Cahul, azi R.S.S. Moldovenească⟩; parte întărită m-rii Putna 282, 285.
Bolca, sora lui Bratul; primește întărire, împreună cu fratele ei, pentru două părți din jumătatea de sus a satului Sîrbi 251.
Boldor, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 18.
Boldur (Boldor), vistier,; în sfat 1, 3—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 45, 47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93;
vornic; în sfat 96—99, 101—105, 107—109, 112, 114, 118—120, 122—126, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 151—164, 166, 168—172, 178—195, 197, 201—204, 206 — 211, 213, 216, 218, 221—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 263—268, 271—279, 283, 285, II, IV, VI—IX, XII.
Bonceac, fiul Stanei, nepotul lui Mihul Cîrnul; vinde, împreună cu surorile sale, jumătate din satul Cîrnești și satul unde a fost Ivan 145, 146.
Bontea, v. **Mihul ~** .
Bontești ⟨sec. XVII: Tăcmănești⟩, sat, între Bîrlad și Stebnic; ⟨azi Călugăreni, c. Ștefan cel Mare, j. Vaslui⟩; întărit lui Toader Marele și nepotului său 60.
Bora, jude 21;
v. și satul unde a fost jude ~ , v. ***Movila**.
***Borăști**, la Movilă, sat, pe Bîrlad, la gura Horaței, ț. Tutova (menț. tîrzie); ⟨lîngă Zorleni, c. ~ , j. Vaslui⟩; uricul satului ~ 21;
v. și ***Movila** (unde a fost jude Bora), sat.
⟨**Borăști**⟩, sat, v. **Terpești**.
Borcea; fratele Dragolei; cumpără și primește întărire, împreună cu sora lui, pentru satul Bețești 222, IX și pentru satul Bărbășani și o jumătate din Rediu IX.
⟨**Borcești**⟩, sat, v. **Petrilești**.
***Borghinești**, sat; ⟨lîngă Negrilești, c.s. Munteni m. Tecuci, j. Galați⟩; în hotar cu satul unde au fost juzi Buda și Drăgoiu 274.
***Borhinești** (Bohrinești, Borhonești), sat pe Șomuzul ⟨Mare, la gura Brădățelului⟩; mai jos de Mihăiești, ⟨c. Horodniceni, j. Suceava⟩; în hotar cu satul Mihăești 32, 34.
Borhonești, sat, v. ***Borhinești**.
Boris al lui Brae, tatăl lui Iurie al lui Brae 234.
⟨**Borogani**⟩, sat, c. ~ , r. Comrat, azi R.S.S. Moldovenească⟩; selișteă lîngă ~ v. **Selișteă Tătărească**;
loc lîngă ~ , v. **Fîntîna Popișoara**.
⟨**Borșeni**⟩ sat, v. **Petrilești**.
Borta (unde a fost ~), v. **Radotești**, sat.
Borzescul, v. **Trif ~** .
⟨**Borzești**, sat, l.c. a m. Gheorghe Gheorghiu-Dej, j. Bacău⟩; sat în ~ , v. **Mihnești**.
Bosancea, sat; ⟨Bosanci, c. ~ j. Suceava⟩; om din ~ 75;
v. și **Ioan Despot din ~** .
Bosioc, v. **Toma ~** .
Boșoteni, sat, pe Tazlăul Mare; ⟨c. Berești—Tazlău, j. Bacău⟩; întărit Mărinei, fiica lui Berea 94.
***Botăș**, bunicul Neagșei; partea lui dintr-un sat, vîndută 42.
***Botăș** (unde a fost ~ , partea lui ~), sat, pe Moldova, în Cîmpul Perilor; ⟨lîngă Păstrăveni, c. ~ , j. Neamț; parte de sat cumpărată și dăruită de domn Mitropoliei de Roman 42.
Botășani, sat, pe Suceava, ⟨ulterior Botoșeniță; reînființat în 1784 sub numele de Fîntîna Albă, contopit apoi cu Frătăuții Noi, c. ~ , j. Suceava⟩; dăruit și întărit m-rii Putna 54, 285 biserica din, ~ pusă sub ascultarea aceleiași mănăstiri 74.
Botășăni, tîrg; ⟨m. Botoșani, j. ~ ; preot din ~ 134.
Botești, sat; ⟨c. Horodniceni, j. Suceava⟩; întărit Vasutcăi, soția lui Stanciul aurarul 230.
***Botești**, sat pe Ialan; numit ulterior Creteana; ⟨deal Butești și vale Cretana, lîngă Blăgești, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Sima și fratelui său, Onica 257.
Botișani, sat, v. ***Botășani**.
Botna Mare, rîu; ⟨Botna, azi R.S.S. Moldovenească, afluent al Nistrului⟩; loc de sat pe ~ A.
Botnișoara (loc de sat peste ~); ⟨azi R.S.S. Moldovenească, s. Rîzeni, c. ~ , r. Anenii Noi⟩; dăruit lui Cozma Răzănianu A.
Botnișoara, pîrîu; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, afluent al Botnei la Gangura, c. ~ , r. Anenii Noi⟩ loc de sat peste ~ A.
⟨**Botoșani**⟩, v. **Botășăni**.
Botoșănții (Botoșești), sat, pe Siret; ⟨Botoșăniță Mare, c. Calafindești, și Botoșăniță Mică, c. Grămești, j. Suceava⟩; partea de sus, Grămeștii, dăruită lui Stanciul și surorilor sale 113;
v. și **Grămești**.
⟨**Botoșeniță**⟩, sat, v. ***Botășani**.
Botoșești, sat, v. **Botășănții**.
Boț, v. **Luca ~** .
Boul, vornic; în sfat 15.
Boul, v. și **Dragoș ~** , **Gheorghe ~** .
⟨**Boureni**, sat, c. Moțca, j. Iași⟩; sat lîngă ~ , v. ***Poiana** (unde au fost cneji Băloș și Danciul).
Bozie, v. **Runcul lui ~** , loc.

www.dacoromanica.ro

Bradul Muierii, loc; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.
Brae, v. **Boris al lui ~ , Iurie al lui ~** .
Bran, v. **Piscul lui ~** , loc.
Brat, loc, la Ciulinești, pe Prut; ⟨în Ciulinești, contopit cu Probota, c. ~ , j. Iași⟩; în hotar 258.
Bratul, cumpără satul Mălăești și un loc de moară pe Stavnec 7.
Bratul, armaș; hotarnic 134.
Bratul, boier în sfat IV.
Bratul, fiul Mușatei; primește întărire împreună cu rudele sale, pentru satul Cu⟨ci⟩ulătești 232.
Bratul, fratele Bolcăi; primește întărire, împreună cu sora lui, pentru două părți din jumătatea de sus a satului Sîrbi 251.
Bratul, fratele lui Coste; cumpără și primește întărire, împreună cu acesta, pentru satul Cîrligul lui Dan VI.
Bratul, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 18.
Bratul, țigan, fiul lui Ion; dăruit m-rii Putna 77.
Bratul, unchiul (?) lui Rafeiu; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Negoești 42.
Bratul viteazul, tatăl lui Mircea Cașotă, al lui Dragomir Cașotă ș.a. 84.
Brădățel, pîriu, ⟨afluent al Șomuzului Mare la Mihăiești, c. Horodniceni, j. Suceava⟩; sat și moară pe ~ 32, 34, 38, 230.
Brădești, sat; ⟨c. Vinderei, j. Vaslui⟩; în hotar 151.
Brăduleț, loc; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.
⟨**Brăhășești**, sat, c. ~ , j. Galați⟩; sat lîngă ~ , v. ***Cernica**.
Brătiești, sat, pe Trotușul de sus ⟨c. Bîrsănești, j. Bacău⟩; întărit lui Cozma și nepotului său, Toader 192.
Brătuleni, sat, v. **Sîrbi**.
Brătulești, sat; ⟨c. Strunga, j. Iași⟩; întărit nepoților lui Bratul viteazul 84.
Brătulești, sat, v. **Sîrbi**.
⟨Brătulești⟩, sat, v. **Cîrligul lui Dan**.
⟨Breazu⟩, sat, v. **Tătărași**.
Brebi, sat, ț. Neamț; ⟨Brighi, în Hociungi, c. Moldoveni, j. Neamț⟩; întărit lui Petriman ș.a. 67.
Brehnești, sat, v. **Ruptura**.
Brezăști, sat, v. **Bîrzănești**.
⟨Brighi⟩, sat, v. **Brebi**.
Brîndea, tatăl Micăi 136.
Brînduța, nepoata lui Giurgiu Șecanul; vinde, împreună cu Șerban, jumătate din satul Șecani
***Brînza**, sat, ț. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, lîngă Tereblecea, nume schimbat în Porubne, c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73.
Broșteni, sat; ⟨c. Bahna, j. Neamț⟩; în hotar cu Urgiceni 88, 201.
Brudur, tatăl Dobrei 96.
Brudur, v. și **Duma ~ , Pătru ~** .
Brudurești, sat, pe Soholeț; ⟨Suhuleț, c. Tansa, j. Iași⟩; jumătate de sat întărită lui Duma clucer 30.
Brudurești, (unde a fost satul lui Drăgoi și al lui Toma), sat cu două judecii, pe Vaslui, mai sus de tîrgul Vaslui; ⟨Portari, c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩: cumpărat și alipit de domnii tîrgului Vaslui 96.
Buceațchi, v. **Danciul ~** .
Buciațchi, tatăl lui Danciul 293.
⟨Bucium⟩, cartier, v. **Buciumi**, sat.
Buciumeni, sat, mai jos de Rădășani; ⟨contopit cu or. Fălticeni, j. Suceava⟩; întărit lui Isac vistier 71.
⟨**Buciumeni**, sat, c. ~ , j. Galați⟩; sat lîngă ~ , v. ***Românești**.
Buciumi, sat; ⟨l.c. a c.s. Ștefan cel Mare, m. Gheorghe Gheorghiu-Dej (Onești), j. Bacău(?)⟩; întărit lui Radu Pătrășcan 2.
Buciumi, sat; ⟨Bucium, cartier al m. Iași, j. ~ ⟩; drumul spre ~ , în hotarul m-rii Dobrovăț 295.
Bucovăț, pîriu, v. **Bucoveț**.
Bucoveț (Bucovăț), pîriu; ⟨afluent al Moldovei, la Păltinoasa, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.
Bucur, v. **Săcătura lui ~** , loc.
București, oraș, ⟨Țara Românească; m. ~ ⟩; condică de acte scrisă în ~ (1820) 112.
Buda; primește danie un loc pustiu pe Sărata 291.
Buda (netradus: Budiu) (balta lui ~), baltă la Prut, ⟨în Probota, c. ~ , j. Iași⟩; în hotarul satelor Verejani și Ciulinești 258.
Buda, fratele Nastei; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăște 31.
Buda, jude 274;
v. și satul unde au fost juzi ~ și **Drăgoiu**.
Buda (Bude), nepotul lui Sima Bene; vinde, împreună cu rudele sale, satele Rădeni 227, Botești 257, Murgeni 259.
⟨**Buda Mare**, sat, c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuți, azi R.S.S. Ucraineană⟩;
sat în ~ , v. **Stroinți**.
⟨**Buda Mică** (?)⟩, sat, v. **Urvicoleasa**.
Buda și Drăgoiu (unde au fost juzi ~), sat. pe Bîrlad: ⟨sec. XVI: Negrilești; s.c. al c.s. Munteni, m. Tecuci, j. Galați⟩; întărit lui Danciul Delea 43; patra parte de sat întărită lui Crăciun 274;
v. și **Murgu** (partea de la ~), parte de sat.
Buday ⟨ — **Deleanu**⟩; verifică trad. germ. (sec. XIX) 36.
Bude, v. **Buda**.
Budești, sat, pe Pîrîul Negru; ⟨c. Făurei, j. Neamț⟩; întărit lui Dașco și Malei, fiii lui Gostilă 29;
v. și **Băloș din ~** .

www.dacoromanica.ro

Budin (netradus), v. Buda (balta lui ~).
Budză, v. Ion ~ .
Budzea, v. Mihăilă ~ .
Budzești (unde a fost Bericica), sat, pe Sărata; ⟨deal și vale între Ivănești și Căpotești, c. Pădureni, Vaslui⟩; a patra parte de sat întărită lui Neagul Dumia și fratelui său, Băloș 171.
Buhaicea, v. Laslău ~ .
⟨Buhăceni⟩, sat, v. Buhăiceani.
Buhăiceani (Buhăicești), sat, pe Jijia, sub Cornăriș; ⟨Buhăceni, c. Trușești, j. Botoșani⟩; întărit Nastei, sora lui Mihul Pojar 105.
Buhăicești, sat, v. Buhăiceani.
⟨Buhoci, sat, c. ~ j. Bacău⟩; prisacă lîngă ~ v. Mănăstirea.
Buhtea, boier, în sfat XIII.
Buhuș, v. Ioan ~ .
⟨Buimăceni⟩, sat, v. Băimăceni.
Bujor, pîrîu, ⟨numit ulterior Rogoaza, apoi Oțeleni, afluent al Elanului la Gușiței, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; sat la gura pîrîului ~ 57; sat între ~ și pîrîul Seaca 58; sate pe ~ 247; hotar VII.
⟨Bujor⟩, sat, v. Bujorul.
Bujorul, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Bujor, c. ~, r. Kotovsk⟩; în hotar cu satul Petricani 44;
sat lîngă ~ , v. *Soci; loc lîngă ~ , v. Fîntîna Mare.
Bulai, v. Irimia. ~.
Bumburești, sat, numit Ciurilești (sec. XVI), pe Tutova, la gura Studențului; ⟨în Piscu Enei, contopit cu Iana, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Dragoșe stolnic 120.
Bunavestire, hram al m-rii Moldovița 31.
⟨Bunești⟩, sat, v. Burești.
Bura, fiica Malinei; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Popești 165.
Buraja, fiica Stanei, nepoata lui Ivan; primește întărire, împreună cu fratele și surorile sale, pentru un sat pe Cneaja 153.
Burcea, v. Barbul ~.
Burea, fratele Necșei; cumpără și primește întărire, împreună cu aceasta, pentru o jumătate din satul Cîrna 173.
Burești ⟨Bunești⟩ (unde se numește Fundul), sat cu loc de prisacă și bălți, pe Siret; ⟨Fundu lui Bogdan, nume schimbat în Siretu, c.s. Letea Veche, m. Bacău, j. ~⟩; sat ascultător de curtea domnească din Bacău, dăruit m-rii Tazlău 93.
Burlă, fiul lui Feodor Platon; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăște 31.
Bursuci, sat, v. Soci.
Burul, fiul lui Tatul din Bîrzota; primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satele Certăști, Făuriei și Șchiupeni 48.
Bușmei, pîrîu; ⟨afluent al Bistriței la s. Bușmei, c. Farcașa, j. Neamț⟩; hotar IV.
Buțcat, țigan; întărit cu sălașul său Episcopiei de Rădăuți 19.
Buză, v. Budzea.
Buzărășteni, sat, v. Bejăriceni.
Buzea, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Buzești, v. și *Budzești, sat.

C

Cahove, pîrîu; ⟨Cahul, afluent al iezerului Cahul, la sudul r. Vulcănești, R.S.S. Moldovenească⟩; loc pustiu pe ~ 284.
⟨Cahul, oraș, r. ~, azi R.S.S. Moldovenească⟩; sate lîngă ~, v. *Fărceni, *Fîntîna Măceșul, *Șchei.
⟨Cahul⟩, pîrîu, v. Cahove.
⟨Cahul⟩, pîrîu, v. și Valea Cahovului, vale.
Calafendești, sat, ț. Suceava; ⟨Calafindești, c. ~, j. Suceava⟩; biserica din ~, întărită Episcopiei de Rădăuți 73.
⟨Calafindești⟩, sat v. Calafendești.
Calianăuți, sat pe Siret; ⟨în Mîndrești, c. Vlădeni, j. Botoșani⟩; în hotar cu Mîndrești 109.
Calienești, sat, v. *Călienești.
Calin, fratele lui Neagoe Orbescul; primește întărire, împreună cu acesta și cu nepoții lui de frate, pentru satele Răspopi, Ilești și Cătelești 101.
Calin, v. și Mihai ~.
Calina, pîrîu, ⟨afluent al Cuțitnei, c. Dobrovăț, j. Iași⟩; în hotarul m-rii Dobrovăț 295.
Calincea, țigan, fiul lui Tota; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 18.
Camenca, sat, pe Siret; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; întărit m-rii Putna 285.
Canano, v. Iancul ~.
Cananov, tatăl lui Mihul 175.
Candrea (netradus: Candrinii), tatăl lui Dragotă, al Sofiicăi și al Măruștcăi 1.
Candrinii (netradus), v. Candrea.
Canta, v. Iordache ~.
⟨Cantălărești⟩, sat, v. Scanțirești.
Caraclău (greșit: Catlovea), pîrîu, ⟨afluent al Trotușului lîngă m. Gheorghe Gheorghiu-Dej (Onești), j. Bacău⟩; sat pe ~ 269.
Carfina, țigan holtei; întărit Mitropoliei de Roman 39.
Carimbu, v. Drăguș ~.
Carpenul, pîrîu; ⟨afluent al Neamțului la Stînca, c. Pipirig, j. Neamț⟩; hotar IV.
Carvac Leurinț din Hîrlău, soțul Agîtei 244.
Casotă, v. Dragomir ~, Grozea ~, Mircea ~.
Catina, v. Miclăuș ~.
Catlovea (greșit), v. Caraclău, pîrîu.
Caucelești (unde au fost juzi Mihail și Dienișă), sat, pe Cracău; ⟨Căciulești, c. Girov, j. Neamț⟩; dat domnului, în schimb, de m-rea Bistrița 256;
sate lîngă ~, v. *Grielești, *Lupșa.
⟨Cavadinești, sat. c. ~, j. Galați⟩; sat lîngă ~, v. *Tăuți.
Căcăceani, sat, v. *Căcăceni.
*Căcăceni (Căcăceani), sat; ⟨lîngă Drăgoiești sau lîngă Lucăcești, c. Drăgoiești, j. Su-

www.dacoromanica.ro

ceava〉; întărit Vasutcăi, soția lui Stanciul aurarul 230.

Căcărează, v. **Giurgea ~**.

〈**Căcărezeni**〉, sat, v. **Nămisnici**.

〈**Căcărezeni-Banu**〉, sat, v. **Nămisnici**.

〈**Căciulați**〉, sat, v. **Cu〈ci〉ulătești**.

〈**Căciulești**〉, sat, v. **Caucelești**.

Căldărușa, top. la Ștubeiul; 〈în Știubieni, c. ~, j. Botoșani〉; în hotarul satului Ștubeiul 118.

***Călienești** (**Calienești**), sat, pe Bistrița; 〈lîngă Blăgești, c. ~, j. Bacău〉; dat de domn, în schimb, și întărit m-rii Bistrița 256.

Călienești (**Călinești**, unde a fost casa lui Dragomir), sat, la Cobîle; 〈Călinești, c. Negri, j. Bacău〉; întărit lui Cozma ușar 89.

Căliman (vadul lui ~), pe Gostileasa; 〈în Vlădiceni, c. Bîrgăuani, j. Neamț〉; în hotarul satului Gostilești 42.

Căliman (unde a fost curtea lui ~), v. **Jumătățeni**, sat.

Căliman, v. și **Petrea ~**.

***Călimănești**, sat, pe Putna, la Vad; 〈lîngă Bătinești, c. Țifești, j. Vrancea〉; jumătatea de sus a satului, întărită lui Micul Micău 218.

Călin, v. **Mihai ~**.

Călina, mama lui Duma XII.

Călinăuți, sat. ț. Suceava; 〈Călinești, c. Calafindești, j. Suceava〉; biserica din ~, întărită Episcopiei de Rădăuți 73.

Călinăuți, sat, ț. Suceava; 〈Călinești, c. Mihăileni, j. Botoșani〉; biserica din ~, întărită Episcopiei de Rădăuți 73.

***Călinești** (unde au fost casele lui Mihai Călin și ale fratelui său, Ștefan), sat, pe Bîrlad; 〈lîngă Pogonești, c. Ivești, j. Vaslui〉; cumpărat și dat apoi, de domn și întărit lui Toader, fratele lui Hărman pîrcălab, în schimbul satului Toporăuți 54.

Călinești, sat, v. **Călienești**.

〈**Călinești**〉, sat. v. **Călinăuți**.

Călmățui, sat, v. **Călmățuiu**.

Călmățui, v. și **Neagul ~**.

Călmățuiu, sat, sub Movile; 〈azi R. S. S. Moldovenească, Călmățui, c. Cioara, r. Kotovsk〉; a treia parte de sat, întărită lui Mănăilă Cioplescu 61;
loc la ~, v. **Movile**.

〈**Călugăra**〉, pîrîu, v. **Pîrîul Călugărului**.

〈**Călugăra**〉, sat, v. **Ungureni**.

Călugăreni (**Călugărești**, unde a fost Giurgiu Călugărul), sat, pe Dobrovăț; 〈Dobrovăț-Moldoveni, contopit cu Dobrovăț, c. ~, j. Iași〉; primit de domn, în schimb, și dăruit m-rii Dobrovăț 247; în hotarul m-rii Dobrovăț 295.

〈**Călugăreni**〉, sat. v. **Bontești**.

〈**Călugăreni**, sat, c. Ștefan cel Mare, j. Vaslui〉; sat lîngă ~, v. ***Hădărăești**.

Călugărești, sat, v. **Călugăreni**.

Călugărița, pîrîu, la Stețcani, 〈Tescani, c. Berești-Tazlău, j. Bacău〉; seliște la gura pîrîului ~ II.

Călugărul, v. **Giurgiu ~**.

Căpățîroasa, pîrîu, afluent al Săratei, 〈lîngă Cazangic, c. Sarata-Nouă, r. Leova, R.S.S. Moldovenească〉; loc pustiu la gura pîrîului ~ 291.

〈**Căpotești**, sat, c. Pădureni, j. Vaslui〉; sat lîngă ~, v. ***Budzești**.

〈**Cărbunari**〉, sat, v. **Comănești** (unde a fost Comănial, Comănel).

Cărhana, gîrlă; 〈azi R. S. S. Moldovenească, în Crihana Veche, c. ~, r. Cahul〉; în hotar 282.

Cărhana, vale; 〈azi R. S. S. Moldovenească, în Crihana Veche, c. ~, r. Cahul〉; în hotar 282.

Cărhană, fratele lui Oană; cumpără și primește întărire, împreună cu acesta, pentru o jumătate din satul Mușata 41.

***Căteleși**, sat, pe Covurlui; 〈probabil lîngă Jorăști, c. ~, j. Galați〉; întărit lui Neagoe Orbescul ș.a. 101.

Căuești (unde au fost Leunteneștii), sat, pe Rebricea; 〈c. Șcheia, j. Iași〉; întărit fiicelor lui Oană Căuia 224.

Căuia, v. **Oană ~**, **Toader ~**.

Căuiana, pîrîu. la Căuești; 〈c. Șcheia, j. Iași〉; sat pe ~ 224.

Căuiu, v. **Căuia**.

Ceaplinți, cătun al satului Coțmanul Mare; 〈azi R. S. S. Ucraineană, înglobat în or. Coțmani, r. ~, reg. Cernăuți〉; întărit Episcopiei de Rădăuți 289.

Cehan, v. **Apostol ~**.

***Cehani**, sat; 〈lîngă Balăbănești, c. ~, j. Galați〉; în hotarul tîrgului Bîrlad 151.

Cerătiani, sat, v. **Ceretiani**

Cerepcăuți, sat ț. Suceava; 〈azi R. S. S. Ucraineană, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți〉; biserica din ~, întărită Episcopiei de Rădăuți 73.

Ceretiani (**Cerătiani**, **Ceretiiani**), sat, la Cobîle; 〈Hertioana-Răzeși, c. Traian, j. Bacău〉; oameni din ~ 89; întărit lui Petrea și fratelui său, Ion 90.

Ceretiiani, sat, v. **Ceretiani**;
v. și **Ion din ~**.

Cerlenul, iezer, v. **Roșul**.

Cerna, fiica Mușei, nepoata lui Duma XII.

Cerna, nepoata de soră a Mălinei; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Balomirești și Hoisești 128.

Cerna 〈**Cernu**〉, pîrîu, 〈afluent al Tazlăului Mare la Gura Cernului, contopit cu Romînești, c. Berești-Tazlău, j. Bacău〉; în hotarul unor poieni 220.

***Cernătești**, sat, peste Prut; 〈azi R. S. S. Moldovenească; probabil lîngă Berești, c. ~, r. Ungheni〉; întărit lui Iurșa și nepotului său Iliaș Saula 80.

Cernăuți, tîrg, ț. ~; 〈azi R. S. S. Ucraineană, or. ~, reg. ~〉; biserici și preoți din ~ 74; drumul cel mare ce vine de la ~ 36;
trad. autentificate la ~ (1784) 32—34.

www.dacoromanica.ro

Cernăuți, ținut; ⟨azi în reg. Cernăuți, R. S.S. Ucraineană⟩; sate în ~ 9, 36, 54, 73, 75, 285; biserici din ~ 74.
*Cernica, sat, pe Berheci; ⟨vale lîngă Brăhășești, c. ~, j. Galați⟩; întărit lui Marco spătar 98.
Cernu, pîrîu. v. Cerna.
Certăști, sat, pe Bîrzota; ⟨Certești, c. ~. j. Galați⟩; întărit fiilor lui Tatul din Bîrzota 48.
⟨Certești⟩, sat, v. Certăști.
Cervacești, sat, v. Cervacinți.
Cervacinți (Cervacești), sat, sub Codru; ⟨Cervicești, c. Mihai Eminescu, j. Botoșani⟩; întărit nepoților lui State 238;
sat lîngă ~, v. *Șarba.
⟨Cervicești⟩, sat, v. Cervacinți.
Cetatea Albă, cetate; ⟨azi R. S. S. Ucraineană, reg. Odesa⟩; pîrcălab de ~ XIII.
⟨Cetatea Neamțului⟩, v. Neamț, cetate.
Cetatea Nouă (Noă, Noi), cetate; ⟨pe stînga Siretului, la est de m. Roman, j. Neamț⟩; 1, 3, 6, 7—12, 14—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35, 37—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 56—63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 114, 116—118, 120, 124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 137, 138, 140, 143, 145, 146. 152—164, 166, 168—171, 177—194, 197, 201—204, 207—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 263—268, 271, 273, 274—278, 283, 285, 288, 289, 291—293, 295, II, III, VIII, IX, XII, XIII.
Cetățuia, deal, la Șișcani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar VII.
⟨Cetireni, sat, c. ~, r. Ungheni, azi R. S. S. Moldovenească⟩; sat în ~, v Oșeni.
Chesco, v. Simion ~.
Chesçu, v. Chesco.
Cheșeanul, v. Lupe ~.
⟨Chetrești⟩, sat, v. Cucoșeri.
⟨Chetrești⟩, sat, v. Petrești.
Chicera lui Onicică, loc la Sinești și Onicicani; ⟨c. Sinești, j. Iași⟩; în hotar 261.
*Chicoșești, sat, pe Bistrița; ⟨lîngă Blăgești, c. ~, j. Bacău⟩; dat de domn, în schimb, și întărit m-rii Bistrița 256.
Chigheci (Tigheci), ținut; ⟨azi R. S. S. Moldovenească, r. Leova, Cahul, și, parțial, Comrat și Vulcănești⟩; loc pustiu în ~ 162, 279.
Chilia, cetate; ⟨în Chilia Veche, c. ~, j. Tulcea⟩; pîrcălab de ~ XIII.
*Chiliiani, sat, pe Bîrlad; ⟨probabil lîngă Perieni, c ~, j. Vaslui⟩; act pentru jumătatea de jos a satului 148.
Chineja, pîrîu, v. Cneaja.
Chirica, ban; certifică o copie (1824) III.
Chirilo Ghigoiatno, ispravnic de act XIII.
Chiriță, logofăt de divan; copie acte (1820) 112.
Chiș Laslău, din Hîrlău, tatăl lui Giurcău măcelar 244.
Chișcă (gîrla lui ~), la Nistru, ⟨mai sus de confluența cu Botna; azi R. S. S. Moldovenească, la Zagorna, c. Chițcani, r. Tiraspol⟩; dăruită de domn m-rii Neamț 254.
Chișinău, or., ⟨azi R. S. Moldovenească⟩; copie autentificată la ~ 175.
Chiujdești, sat, ⟨pe Vilna; Slobozia, contopit cu Ipatele, c. ~, j. Iași⟩; act privind satul ~ 139.
Chiuleni, sat, pe Răut; ⟨azi R. S. S. Moldovenească, r. Lazo sau r. Orhei⟩; III.
⟨Cilibiu⟩, sat, v. Cozmești.
⟨Cilibiu, sat, c. Golăiești, j. Iași⟩; sat lîngă ~, v. *Oișani.
⟨Cinișăuți⟩, sat, v. Sinașeuți.
⟨Ciobalaccia, sat, c. ~, r. Cahul, azi R. S.S. Moldovenească⟩; sate lîngă ~, v. *Cîmpie, *Lațco din Cîmpie (unde a fost ~), *Oanca (unde a fost ~).
Ciocan, nepotul lui Vlașin; cumpără și primește întărire, împreună cu acesta, pentru a treia parte din satul Argișani 185.
Ciocan, v. și Mihul ~.
⟨Ciocani, sat, c. Perieni, j. Vaslui⟩; selișteîngă ~, v. Ivancea de la Tătarca.
⟨Ciocani⟩, sat, v. Hăndrești.
⟨*Ciocănești⟩, sat, v. *Argișani.
⟨Ciocîrlești sat, c. Scînteia, j. Iași⟩; sat lîngă ~, v. *Ostășești.
Ciocîrlie, boier în sfat XIII.
Ciocirlie, v. și Nicoară ~.
*Ciofrești, sat, pe Bîrlad, la marginea iazului mare al Bîrladului, de la gura Gerului: ⟨lîngă Piscu, c. ~, j. Galați⟩; jumătatea de sus a satului ~, întărită lui Toader pisar, iar cea de jos lui Ion Frunteș stolnic și amîndurora a patra parte din iaz 196, 197.
Cioplescu, v. Mănăilă ~.
⟨Ciorăști⟩, sat, v. Cioroști.
Ciorciolina, fiica lui Drăgoici de la Cîrligătura, nepoata lui Șerb Răspop; vinde o selișteîn de la Cîrligătura 134.
*Cioreni, sat, pe Dumitra; ⟨Valea Ciorănilor, loc, între Bîrlălești, c. Epureni, și Schineni, c. Murgeni, j. Vaslui⟩; împărțit de fiicele lui Dragomir Iuban 123.
Cioroști, sat, pe Bîrlad; ⟨Ciorăști, c. Priponești, j. Galați⟩; întărit lui Ion Frunteș stolnic 20.
*Ciorsăcești, (unde a fost Tiba), sat, cu loc de moară, pe Moldova, în Cîmpul Perilor; ⟨lîngă Păstrăveni, c ~, j. Neamț⟩; cumpărat și dăruit de domn Mitropoliei de Roman 42;
v. și *Tibești, sat.
Ciortan, v. Ion ~.
⟨Ciortolom, sat, c. Tutova, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~, v. *Roșcani.
Ciortorovschi. v. Andreico ~.
Ciucescul, v. Danciul ~, Mircea ~.
Ciuciu, v. Ciucescul.
Ciuciu, v. și Romașco ~.
Ciuciul, v. Ciucescul.
Ciuhur, rîu, ⟨afluent al Prutului la Costești; azi R. S. S. Moldovenească, c. Dnrui-

www.dacoromanica.ro

toarea, r. Rîşcani〉; sat la gura rîului ~ 234.
Ciulina, baltă, la Prut; 〈în Probota, c. ~, j. Iaşi〉; în hotarul satelor Verejani şi Ciulineşti 258.
Ciulineşti (unde au fost Manoil), sat, pe Prut; 〈contopit cu Probota, c. ~, j. Iaşi〉; întărit m-rii Pobrata 258;
sat lîngă ~, v. *Verejani.
Ciumală de la Cobile, soţul Maruşcăi 90.
Ciumalea, v. Ivan ~, Toader ~.
〈Ciumaşi, sat, c. Bereşti-Bistriţa, j. Bacău〉; sat lîngă ~, v. *Slugani.
*Ciungeşti, sat, pe Horincea;
în hotar cu satul unde a fost Corod Vlad 26.
Ciuntul, v. Coste ~.
Ciurbeşti, sat; 〈c. Miroslava, j. Iaşi〉; în hotar cu m-rea Dobrovăţ 295.
Ciure, v. Ioan Nicolao ~.
Ciurileşti, sat, v. Bumbureşti.
Ciuteş, v. Băloş ~.
*Cîmpie sat, pe Larga; 〈azi R. S. S. Moldovenească, între Constantineşti, c. Larga Nouă, şi Ciobalaccia, c. ~, r. Cahul〉; jumătate de sat întărită Mărinei, fiica lui Dragomir Iuban, iar jumătate surorii sale, Stana, în urma împărţirii satelor moştenite 123.
Cîmpul lui Dragoş, 〈zona dintre Bistriţa şi Tazlău, la nord şi la sud de Nechid, j. Neamţ〉; sate în ~ 59, 193, 215, 222, IX.
Cîmpul Perilor, cîmp, pe Moldova; 〈la c. Păstrăveni, j. Neamţ〉; sate în ~ 42; v. şi *Botăş (unde a fost ~, partea lui ~), *Ciorsăceşti, *Tibeşti.
Cînde (greşit: Ciden), tatăl Magdei, bunicul Marinei 133.
〈Cîndeşti, sat, c. ~, j. Neamţ〉; sat lîngă ~, v. *Grozeşti.
〈Cîndeşti, sat, c. Mihăileni, j. Botoşani〉; sat lîngă ~, v. *Slăvăuţi.
*Cîrjani, sat, pe Sărata; 〈Prigorceni, lîngă Sărata, contopit cu Fereşti, c. Văleni, j. Vaslui〉; jumătate de sat întărită lui Toma Prigorcea 11.
Cîrjă, v. Ioan ~.
Cîrjă, v. şi Cîrje.
Cîrjăa, v. Cîrje.
Cîrje, v. Iliaş al lui ~, Şandru ~.
Cîrjevici, v. Cîrje.
Cîrjovici, v. Cîrje.
Cîrlig, v. Radul ~.
〈Cîrligaţi〉, sat, v. Pădureni.
Cîrligătura, 〈zona deluroasă de pe dreapta Bahlueţului şi apoi a Bahluiului pînă la Coasta Iaşilor, j. Iaşi〉; sate la ~ 25, 79, 80, 84, 116, 126, 134, 203, 244, 261, 285; prisacă la ~ 204;
v. şi Onicică de la ~.
*Cîrligeni, sat, pe Siret; 〈lîngă Hîrmăneşti, c. Todireşti, j. Iaşi〉; în hotar cu satul Tălveşti 246.
Cîrligul lui Dan, sat, pe Corod; 〈Brătuleşti, c. Corod, j. Galaţi〉; întărit lui Bratul şi lui Coste VI.
Cîrmete, v. Giurgiu ~.
Cîrna, sat, pe ambele părţi ale Zeletinului; 〈nume schimbat recent, în Lunca, contopit cu Tochilea, c. Răchitoasa, j. Bacău〉; întărit nepoţilor lui Laslău globnic 172; jumătate de sat întărită lui Bura şi surorii sale, Neacşa 195.
Cîrneşti, sat, pe Siret; 〈probabil acelaşi cu Cornesti, c. Filipeşti, j. Bacău〉; cumpărat de domn şi dăruit lui Stan Poiană 114.
*Cîrneşti, sat, la Cobîle; 〈lîngă Ruşi, contopit cu Roşiori, c ~, j. Bacău〉; jumătate de sat întărită lui Mihăilă şi fratelui său, Ghiţul 145.
Cîrnul (jazul lui ~), la Cîrneşti; 〈lîngă Ruşi, contopit cu Roşiori, c. ~, j. Bacău〉; în hotar 145.
Cîrnul, v. şi Mihul ~.
Cîrste, v. Spredon ~.
Cîrstea, bunicul Nastasiei 138.
Cîrstea, fiul lui Coste Danovici; vinde domnului, împreună cu verii săi, seliştea Ivancea 151.
Cîrstea, fiul Mărinei; primeşte întărire, împreună cu sora sa, pentru satul Săcuiani şi pentru o jumătate din judecia lui Oancea 105.
Cîrstea, fratele lui Dobrul, al Neagăi şi al Nastei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru o jumătate din satul Spăriaţi 184.
Cîrstea, fratele lui Stanciul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru o treime din satul unde a fost Comănial 221.
Cîrstea (unde a fost ~), sat, la Cîrligătura, în faţa Narotiasei; 〈Cristeşti, c. Brăeşti, j. Iaşi〉; jumătatea de sus a satului întărită lui Negrilă Batirescul 79;
sat lîngă ~, v. *Narotiasa.
Cîrstea Horaeţ, tatăl Stanei 266.
Cîrsteşti, (unde a fost Miroslav), sat, pe Moldova; 〈Cristeşti, c. ~, j. Iaşi〉; întărit Nastasiei, fiica Mărinei 138;
sat contopit cu ~, v. Hireşti.
Cîrstina, sora lui One; vinde, împreună cu aceasta şi cu unchiul ei, satul Vitolteşti şi jumătate din Hindreşti 57, 58.
Cîrţilă, fratele lui Dragoş, al lui Petrea şi al lui Petrea şi al lui Gliga; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi verele lui, pentru satul Stroeşti 180.
Clănău (greşit: Cananău, Călnău, Cănănău, Cîlnău, Clănoiu, Cleneu, Clin), spătar (greşit; mare); în sfat 1, 3—12, 14—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 56—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 112, 114, 116—128, 120—124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168—172, 177—194, 197, 201—204, 206, 207—211,

www.dacoromanica.ro

213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 260, 261, 263—266, 268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—293, 295, II, IV, IX, XII;
stăpînește o moară pe Bîrlad, în satul Piscul 161.
Clecea, v. **Ivașco ~ .**
Clicicăuți (Clișcăuți), sat, pe Prut, la gura Derehluiului, ț. Cernăuți; ⟨azi R.S.S.Ucraineană, Ostrița, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; cumpărat, dăruit și întărit de domn m-rii Putna 75, 285; biserica din ~, pusă sub ascultarea aceleiaș mănăstiri 74; v. și **Dașco din ~.**
Climăuți, sat, pe Suceava, mai sus de Frătăuți; ⟨c. Mușenița, j. Suceava⟩; dăruit și întărit, m-rii Putna 54, 285; biserica din ~ pusă sub ascultarea aceleiași mănăstiri 73, 74.
Clișcăuți, sat, v. **Clicicăuți.**
⟨Clivești⟩, sat, v. **Hlivișcea.**
Clivodinul, cătun al satului Coțmanul Mare; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, c. Clivodin, r. Coțmani, reg. Cernăuți⟩; întărit Episcopiei de Rădăuți 289.
Cneaja, pîriu; ⟨Chineja, afluent al Covurluiului la Umbrărești, c. ~, j. Galați⟩; sat pe ~ 153.
⟨**Coada Stîncii**, sat, c. Bosia, j. Iași⟩; sat lîngă ~, v. ***Oișani.**
Cobîle, ⟨zona deluroasă, de pe stînga Siretului, de la Gîdinți, c. Sagna, j. Neamț, pînă la Secuieni, c. ~, j. Bacău⟩; sate la ~ 52, 89, 90, 105, 145, 146;
v. și **Dragomir de la ~.**
Coborîrea Sfîntului Duh, hram al m-rii Dobrovăț 295; v. și **Schimbarea la față.**
Cocîrțeală (drumul lui ~), la Hotciani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; hotar VIII.
Cocoșeri, sat, v. **Cucoșeri.**
Codrea, v. **Cudrea.**
Codru, pădure la Cervacinți și Șarba; ⟨c.Mihai Eminescu, j. Botoșani⟩; sate sub ~ 238.
Codru, pădure, ⟨pe Sohuluiul superior; j. Galați⟩; sat la ~ 147.
Cogîlnic, pîriu; ⟨afluent al Răutului la Isacova; azi R.S.S. Moldovenească, c. ~, r. Orhei⟩; loc pustiu pe ~ 270.
Coica, tătar, fratele lui Ninga; întărît cu sălașul său Mitropoliei de Roman 39.
Coliban, v. **Stan ~ .**
Colțea, cumpără și primește întărire, împreună cu alții, pentru satul Petrești 278.
***Colunoi**, sat; ⟨lîngă Negoaia, contopit cu Cornățelu, c. Motoșeni, j. Bacău⟩; în hotar cu satul Gheești 167.
Coman, tatăl Marușcăi, al lui Lupu, al lui Giurge și al Mosei 165.
Coman, țigan; tatăl lui Danciul 18.
Coman, țigan; tatăl lui Danciul 18.
Comancia, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Comarna, prisacă, în branișteа Bohotin; ⟨s. ~, c. ~, j. Iași⟩; dăruită de domn și întărită m-rii Putna 75, 285.
Comănel, v. **Comănești**, sat.
Comănești (unde a fost Comănial, Comănel, sec. XVI, Cărbunești); sat, pe Rebricea, ⟨Cărbunari, c. Grajduri, j. Iași⟩; întărit lui Cîrstea și fratelui său, Stanciul 221.
Comănial (unde a fost ~), v. **Comănești**, sat.
⟨**Comărești**⟩, sat, v. **Stancăuți.**
Comoara lui Urlat, loc pe Bistrița; ⟨la Herlicești, în Orbic, contopit cu or. Buhuși, j. Bacău⟩; în hotarul jumătății de sus a satului Oarbic 100.
Condi Leondari, certifică o copie slavă și o trad. rom. (1813) 51.
Condrin (greșit), v. **Cudrea.**
Constandin Ocica din Șișcani; suret aflat în posesia lui 272.
⟨**Constantinești**, sat, c. Larga Nouă, r. Cahul⟩ azi R.S.S. Moldovenească⟩; sate lîngă ~ a v. ***Cîmpie**, ***Lațco din Cîmpie** (unde fost ~), ***Oanca** (unde a fost ~).
Copaci, fiul Vasilisei; cumpără și primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Drislivoe și unde a fost Nosco 91.
Coposeni, sat, la Cîrligătura; ⟨Scoposeni, c. Horlești, j. Iași⟩, în hotar cu seliștea unde a fost jude Iuga 134; sat lîngă ~, v. ***Drăgoești.**
⟨**Cordeni**, sat, contopit cu Vinețești, c. Oltenești, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~, v. ***Volhovicești.**
Corlatele, loc, la Cîrligătura; ⟨lîngă Rădeni contopit cu Popești, c. ~, j. Iași⟩; drumul Corlatelor, în hotarul satului Milcinești 244.
Corlăteni, sat, pe Jijia; ⟨c. ~, j. Botoșani⟩; întărit lui Ivanco Bîrlici și surorii sale, Anușca 6.
Cornăriș, top. la Buhăiceani; ⟨la Buhăceni, c. Trușești, j. Botoșani⟩; sat sub ~ 105.
⟨**Cornățelul**⟩, sat, v. **Mohoriți.**
⟨**Cornești**⟩, sat, v. **Cîrnești.**
⟨**Cornești**, sat, c. Mîrsoslava, j. Iași⟩; sat lîngă ~, v. ***Bogheasa.**
Corni (?), v. **Deleni**, pădure.
Corni, sat, v. **Vlădeni.**
Cornul Nazova, loc; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Hîrtopul Mic și Hîrtopul Mare, c. ~, r. Orhei⟩; în hotarul satului Iașnovăț XIII.
Cornul Orihonsca, loc; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Zăhăicani, c. Grușeva, r. Dubăsari⟩; în hotarul satului Iașnovăț XIII.
Corod, pîriu; ⟨afluent al Bîrladului la Barcea, c. ~, j. Galați⟩; sate pe ~ 147, 209, VI.
Corod Stan (unde au fost ~), v. ***Corodești**, sat.
***Corod Vlad** (unde au fost ~), sat, pe Horincea; ⟨j. Vaslui⟩; jumătatea de sus a satului întărită Martei și Neagșei 26.
Corod, v. și **Giurgea ~ .**
***Corodești** (unde au fost Corod Stan), sat, pe Horincea; j. Vaslui⟩; întărit Malei și Neagăi 26.
⟨**Coroiu**⟩, sat, v. **Stîrcești.**
Corovia, pîriu, ⟨afluent al Derehluiului la Corovia, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți,

www.dacoromanica.ro

azi R.S.S. Ucraineană〉; în hotarul satului Cozmin 36.
Costachi Ghica, logofăt; certifică o copie slavă şi o trad. rom. a unui act (1813) 51.
Costandin, fiul lui Ioniţă protopop din Bacău; copie act (1794) 195.
Costandin Diac, pitar; traduce act slavon(1809) 174.
Costandin Pîrvul de la visterie; copie act (sec. XIX) 21.
Costantin Polimar, logofăt; traduce act slavon (1796) 142.
Coste (Costea), diac (acelaşi cu următorul?); scrie acte 5, 12, 16, 31, 38, 49, 68, 129.
Coste, diac (acelaşi cu precedentul?), fratele lui Toader diac, al lui Luca şi al lui Nichita; vinde, împreună cu rudele sale, satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Coste, fiul Annei, nepotul lui Ioanăş Topor; vinde, împreună cu fratele său, Oné, o parte din satul Toporeştii Vechi 121.
Coste, fratele lui Bratul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Cîrligul lui Dan VI.
Coste, fratele Fedcăi; primeşte întărire, împreună cu aceasta ş.a., pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Vîrstaţi 84.
Coste, nepotul popii Filip; vinde, împreună cu rudele sale, satul Cernica 98.
Coste, nepotul popii Ivaşco; primeşte întărire, împreună cu fratele său, Ion, pentru o parte din satul Giurcani, în urma împărţirii acestuia 193.
Coste, popă; bunicul Elisaftei 59.
Coste, tatăl Nastei, al lui Toma păhărnicel şi al Ilcăi 50, 81, 82.
Coste Androinic, fratele lui Nechita 42.
Coste Ciuntul, vărul lui Ivanco, al Oliuşcăi, al Rujei şi al Fedorei; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Coste Dabija, bunicul Fatoşei 190.
Coste Danovici, tatăl lui Cîrstea, al Stanei, al Nastei ş.a. 151.
Coste Grasul, din Plăvăţeşti; primeşte întărire pentru satul Plăvăţeşti 5.
Coste Măzărăescul, tatăl Magdei, al Mărei şi al Neagăi 40.
Coste Murgoci (Murgociu), fratele Negritei, tatăl lui Stanciul, al lui Andruşco, al lui Silion ş.a. 262; vinde, împreună cu nepotul său, Gavril, satul Tominţi 69.
Coste Oräş, vinde a treia parte din satul Argişani 185.
Coste Tătăraşi, tatăl Annei 35.
Costea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Costea (Coste), fiul lui Andreico (Iliaşescul) şi nepotul lui Iliaş ceaşnic; vinde, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Botoşănţăi (Botoşeşti) şi Peletiuceştii de Jos 113, 252.
Costea (greşit: Cotia), fratele lui Fedor Iuriş; primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Ravacăuţi 237.
Costea; fratele lui Lazar; primeşte întărire pentru satul Munteni XI.
Costea, fratele lui Toader pisar; îşi împarte satele cu rudele sale şi primeşte întărire pentru aceste sate 175.
Costea, nepotul lui Dieniş spătar; vinde satul Tămiceşti 110.
Costea, pitărel; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Tămiceşti 110.
Costea, pîrcălab de Soroca, fiul Maricăi; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi ş.a., pentru satul Todereşti ş.a. 253.
Costea, tatăl Nastei 236.
Costea Croitorul, tatăl Maruşcăi, nepotul lui Iura 187.
Costea St〈rav〉ici, tatăl Nastei, bunicul Maruşcăi şi al Stancăi 241, 242, 263.
Costea Tudor,[a], fiul lui Mihul Tudora şi nepotul lui Petru Tudora; schimbă, împreună cu nepoţii săi de frate, un sat cu alte rude ale sale 52.
Costea, v. şi **Coste**, diac.
Costea, v. şi **Costia**.
Costeşti, sat, pe Prut, la gura Ciuhurului; 〈azi R.S.S. Moldovenească, c. Duruitoarea, r. Rişcani〉; a treia parte de sat întărită lui Efrem 234.
Costia, fiul lui Feodor Platon; vinde, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.
Costiceni (unde a fost Andriaş), sat, pe Dobrovăţ; 〈în s. Dobrovăţ, c. ~, j. Iaşi〉; cumpărat de domn şi dăruit m-rii Dobrovăţ 295;
poiană în ~, v. **Poiana lui Andriaş**.
Costici, v. **Hodco ~**.
Costin, fiul lui Barbu Burcea; cumpără, împreună cu fraţii săi, satul Zernesti 144.
Costin, fiul lui Mihail Peritschii 253.
Costin, fiul lui Neagul 60.
Costin Ghenghe, vornic de poartă; autentifică o copie (1836) 159.
Costina (la Dragomir Juratu), sat, ţ. Suceava; 〈în Costina, c. Todireşti, j. Suceava〉; biserica din ~, întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Costina (la gura pîriului ~), sat, ţ. Suceava; 〈Costina, c. Todireşti, j. Suceava〉; biserica de la ~, întărită Episcopiei de Rădăuţi 73;
. sate în ~, v. **Costina** (la Dragomir Juratu), Soloneţ) (la gura pîriului ~)
Costina, pîriu; 〈Costina, afluent al Sucevei la Costina c. Todireşti,〉 j. Suceava〉; sat pe ~ 73, 240
〈**Costineşti**, sat, c. Leorda, j. Botoşani〉; sat în ~, v. **Ivancicăuţi**.
〈**Costina**〉, pîriu şi sat, v. **Costina**.
〈**Costîna**, sat, c. Todireşti; j. Suceava〉; sat în ~, v. **Soloneţ** (la gura pîriului ~).
Costul Părăşa, fiul Armancăi; vinde domnului, împreună cu ceilalţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, satul unde a fost casa bunicului lor 96.
Coşeşti (greşit), sat, v. **Cucoşeri**.
Cotia (greşit), v. **Costea**.

www.dacoromanica.ro

⟨Cotîrleşti⟩. pădure. v. **Roman şi Hodco** (unde au fost ~).

***Cotovţea**. sat: ⟨azi R.S.S. Moldovenească. lingă Işnovăţ. c ~ . r. Orhei⟩: in hotar cu satul Iaşnovăţ XIII.

⟨**Cotu Vameş**. sat. c.s. Horia. m. Roman. j. Neamţ⟩: sat in ~ . v. **Dragomireşti** 39.

Coţmanul Mare. sat: ⟨azi R.S.S. Ucraineană. or. Coţmani. reg. Cernăuţi⟩: intărit Episcopiei de Rădăuţi 289:

cătunele sale. v. **Havrilăuţi. Hlivişcea Davidăuţi. Sadcău. Clivodinul. Bludna. Suhoverh. Ceaplinţi. Valeva**:

sat înglobat in ~ . v. **Ceaplinţi. Suhoverca.**

Covurlui (Covurluiul cu Apă). piriu: ⟨afluent al Prutului in c. Folteşti. j. Galaţi⟩: sat şi loc pustiu pe ~ 101. 159: v. şi **Roşiia. moşie.**

Covurlui. ţinut: ⟨in j. Galaţi⟩: sat in ~ (1842) 198: staroste de ~ (sec. XVIII) V.

Covurluiul cu Apă. piriu. v. **Covurlui.**

Covurlui Săc. piriu: ⟨afluent al Covurluiului la or. Tirgu Bujor. j. Galaţi⟩: sat la obirşia piriului ~ 141.

Cozia. loc. la Cozmin: ⟨azi R.S.S. Ucraineană. în Cozmin nume schimbat in Molodiia. c. ~ r. Hliboca. reg. Cernăuţi⟩: baia ~ , în hotarul satului Cozmin 36.

Cozma. fiul Muşatei: primeşte întărire. impreună cu rudele sale. pentru satul Cu⟨ciu⟩-lăteşti 232.

Cozma. fratele lui Vlad. al Neagăi şi al Stanci: cumpără şi primeşte intărire. împreună cu aceştia. pentru jumătate din satul Floreşti 182.

Cozma. nepotul lui Balea: cumpără şi primeşte intărire. impreună cu nepotul său, Toader. pentru satul Brătieşti şi Poiana lui Iliaş 192.

Cozma. (netradus: Cozmina). tatăl Vasilcăi 46.

Cozma. tatăl Vasutcăi 235.

Cozma. tătar: ucis de ţiganii m-rii Bistriţa 18.

Cozma. uşar: cumpără şi primeşte intărire pentru satul Călieneşti 89.

Cozma Paşco. fiul lui Hodco Paşcan: primeşte intărire. împreună cu fraţii săi. pentru satul Păşcani şi pentru o seliştе sub Poroseci 181.

Cozma Rizeanul (Răzănianu). fratele lui Dragoşe: primeşte intărire. impreună cu acesta şi alţi fraţi ai lui. pentru nişte locuri pustii de pe Botna Mare şi Vişneuţ 265. A.

Cozma al lui Şandru. tatăl Vasutcăi. 235. 293.

Cozma Şarpe (Şiarpe). postelnic: in sfat 226 260. 261. 263. 264—268. 271. 273—278. 283. 285. 288. 289. 291—293. 295.

Cozma Streaşină. tatăl Drăgălinei şi al Maruşcăi 96.

Cozmeşti. sat. pe Jijia: ⟨probabil Cilibiu. c. Golăieşti. j. Iaşi⟩: intărit lui Iurşa şi nepotului său. Iliaş Saula 80.

⟨**Cozmeşti**⟩. sat. v. **Grozeşti. Şendreşti.**

Cozmin. sat. ţ. Cernăuţi: ⟨azi R.S.S. Ucraineană. cu numele schimbat in Molodiia. c. ~ . r. Hliboca. reg. Cernăuţi⟩: dăruit de domn şi intărit m-rii Putna 36. 285: biserica din ~ . pusă sub ascultarea aceleiaşi m-ri 73. 74.

Cracău. piriu: ⟨afluent al Bistriţei la Zăneşti. c. ~ . j. Neamţ⟩: sate pe ~ 172. 256.

Craiu. v. **Ivan ~** .

Crasna. piriu: ⟨afluent al Birladului la Crasna. c. Albeşti. j. Vaslui⟩: sate pe ~ 27. 66. 96. 110. 130. 268: seliştе pe ~ 267; uzer la ~ 130.

Crăciun. cumpără şi primeşte întărire pentru a patra parte din satul unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu 274.

Crăciun. fiul lui Danciul Delea: vinde. impreună cu fraţii săi. a patra parte din satul unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu 274.

Crăciun. fratele lui Nistor: cumpără şi primeşte intărire. impreună cu acesta. pentru o seliştе 164.

Crăciun. tatăl lui Petrea şi al Mariei: cumpără satul unde a fost Ionaş Tricolescu 173.

Crăciun. ţigan. fiul lui Alexa: intărit cu sălaşul său m-rii Neamţ 18.

Crăciun Belcescu. bunicul lui Iurşa apod. al Maruşcăi şi al Vascăi 111.

⟨**Crăciuneşti**. sat. c. Rebricea. j. Vaslui⟩: sat in ~ . v. **Golăeşti.**

***Crăeşti**. sat. pe Rebricea ⟨Mică: lingă Tufeştil de Jos. c. Rebricea. j. Vaslui⟩: intărit soţiei popii Petrea 92.

Crăinicеşti. sat. cu moară. pe Polocin: ⟨in Homocea. c. ~ . j. Vrancea⟩: jumătatea de jos a satului intărită lui Ilea comis ş.a. 226.

Crăinicеşti. sat. ţ. Suceava: ⟨Grănicеşti. c. ~. j. Suceava⟩: biserica din ~ , intărită Episcopiei de Rădăuţi 73.

Crămeşti (greşit). parte de sat. v. ⟨**Grămeşti**⟩.

Crăneşti (greşit). parte de sat. v. ⟨**Grămeşti**⟩.

Crăstea (unde au fost Pătru. feciorul lui ~). v. **Crăstoaie. sat.**

Crăstoaie. (unde au fost Pătru. feciorul Crăstei). sat. pe Racova: ⟨Bejeneşti. c. Laza. j. Vaslui⟩: cumpărat şi alipit de domn tirgului Vaslui 96.

Cremene. v. **Dragotă ~** .

Crestina, fiica lui Mihail Oţel gramatic: vinde. impreună cu fratele şi cu sora sa. seliştea Lopatna de Jos 250.

⟨**Creţeana**⟩ sat, v. ***Boteşti.**

⟨**Creţeşti**. sat. c. ~ . j. Vaslui⟩: sat lingă ~ v. ***Plăvăţeşti.**

Creţul de la Ialan. bunicul lui Sima Benea. al Muşei ş.a. 227. 257. 259.

⟨**Crihana Veche**. sat. c. ~ . r. Cahul. azi R.S.S. Moldovenească⟩: girlă şi vale la ~ . v. **Cărhana. Valea lui Stravici.**

Cristea Negrul. fratele lui Giurgiu 174. 282.

⟨**Cristeşti**⟩. sat. v. **Cîrstea** (unde a fost ~).

⟨**Cristeşti**⟩, sat. v. **Cîrsteşti.**

www.dacoromanica.ro

Cristina, fiica lui Toader Căuia; primește întărire, împreună cu frații săi ș.a. pentru satul Căuești 224.
Cristina, sora lui Sema Gureș, a lui Nicoară ș.a.; primește întărire, împreună cu frații săi, pentru mai multe sate III.
Crîngul, pîrîu, ⟨la s. Crîng. c. Perieni, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Bîrlad 151.
Crîstea, fiul lui Pătru 96.
Cristina, fiica lui Voislav, nepoata lui Ivan Damianovici; face schimb de sate cu domnul 247.
Cristina, sora Lupei și a lui Toader; primește întărire, împreună cu aceștia, pentru satul Sîrbi 212.
Croitorul, v. Costea ~ .
⟨Crucea, sat, c. Lungani, j. Iași⟩; sat în ~, v. Batîrești.
Cu⟨ci⟩ulățești, sat, ț. Neamț; ⟨probabil Căciulați, contopit cu Secuieni, c. ~ , j. Neamț⟩; întărit lui Onică, ș.a. 232.
Cuciur, sat, ț. Cernăuți; ⟨azi R.S.S.Ucraineană: Cuciurul Mare, c. ~ , r. Storojineț, reg. Cernăuți⟩; în hotar cu satul Cozmin 36; biserici din ~ , întărite Episcopiei de Rădăuți 73, 74.
Cuciurul ⟨Mare⟩, sat, v. Cuciur.
Cucoară, v. Valea lui ~ .
Cucoșeri (Cocoșeri; greșit: Coșești; unde au fost Oance), sat, pe Stebnic; ⟨Chetrești, c. Bălteni, j. Vaslui⟩; în hotar cu tîrgul Vaslui 96; jumătatea de sus a satului întărită lui Vană Petrescul și fratelui său, Stan 176.
⟨Cucuteni⟩, sat, v. Iuga (unde a fost jude ~).
⟨Cucuteni⟩, sat, c. Lețcani, j. Iași⟩; sat lîngă ~ , v. *Dragoș (unde a fost ~).
Cudrea (greșit: Condrin), tatăl Marinei și al Magdei 267.
Cudrea Oprișe (unde este ~), sat, ț. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Oprișeni, nume schimbat în Dubevka, c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; biserica de la ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73.
Cuîta, v. Grozea ~ , Ivașco ~ .
Cupca, sat, pe Siretul ⟨Mic; azi R.S.S. Ucraineană, c. ~ , r. Hliboca (fost Adincata), reg. Cernăuți⟩; dăruit de Iurii Cupcici m-rii Putna și întărit de domn acesteia 285.
Cupce, fratele lui Duma Hurduescu, al lui Iurie și al lui Dragoș; primește danie, împreună cu aceștia, un loc pustiu pe Spiroasa 270.
Cupce, v. Cupcici.
Cupcici, logofăt; partea lui din satul Grigorești, vîndută 54.
Cupcici, unchiul lui Manciul 229.
Curiaci, loc, la Șișcani; ⟨dealul Curieci, în Șișcani, c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar VII.
Curie (valea lui ~), la Cozmin; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, cu numele schimbat n Molodiia, c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; în hotarul satului Cozmin 36.
⟨Curieci⟩, deal, v. Curiaci.
Curtești, sat, pe Racova; ⟨Poienești, c. ~ , j. Vaslui⟩; cumpărat și alipit de domn tîrgului Vaslui 96.
Curui, v. Ioan ~ .
Cuțitna, pîrîu; ⟨afluent al Dobrovățului la Codăești, c. ~ , j. Vaslui⟩; sate pe ~ 63, 154, 247, drumul de la ~ 295.
*Cuțitna, sat, pe pîrîul Cuțitna; ⟨lîngă Poiana cu Cetate, c. Grajduri, j. Iași⟩; drumul de la ~ , în hotar cu m-rea Dobrovăț 295.
Cuza, boier; vechilul lui ~ (1848) 139;
Cuza, v. Ioan ~ .

D

Dabija v. Coste ~ .
Dadul, țigan; întărit cu sălașul său Mitropoliei de Roman 39.
Dadul (unde a fost ~), v. Dumești, sat.
Dabjog, (Dajboga, greșit: Dajdiboga), boier, în sfat 3—9, 11, 12, 14—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49, 50, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—90, 93, 96—99, 101—105, 107.
Dajdiboga (greșit), v. Dajbog.
Damianovici, v. Ivan ~ .
Dan, fratele lui Stan; cumpără și primește întărire, împreună cu acesta, pentru satul Volhovicești 27.
Dan, tatăl lui Nechita, al lui Giurgea și al Dobrei 225.
Dan Poiană, bunicul lui Pițurca 9.
Dan (unde au fost ~), v. Verejani, sat.
Dan, v. și Cîrligul lui ~ sat.
Danciul, cneaz 42;
v. și satul unde au fost cneji Băloș și ~ .
Danciul, fiul lui Giula Pîntece; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărcești și Grijlivi și pentru o jumătate din Horodniceni 186.
Danciul, fiul lui Ivanco gumelnic; cumpără și primește întărire cu unchii și frații săi, pentru satele Drislivoe și unde a fost Nosco 91.
Danciul, fiul lui Marcu; vinde domnului, împreună cu rudele sale, iezerul Cerlenul, satul Balintești și selișteа lui Manea 282.
Danciul, fiul lui Pătru Brudur; cumpără și primește întărire împreună cu fratele și surorile sale, pentru jumătate din satul Baicăuți 47.
Danciul, fiul Stanei; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărcești și Grijlivi și pentru o jumătate din Horodniceni 186.
Danciul fratele lui Dragotă; cumpără și primește întărire, împreună cu rudele sale, pentr Seliștea lui Dănău 137.
Danciul. fratele lui Lupe și al lui Toma; cumpără și primește întărire, împreună cu aceștia, pentru o jumătate din satul Tivești 187.

Danciul, nepotul lui Frățilă: primește întărire, împreună cu acesta și cu frații săi, pentru satul Lieşti 163.
Danciul, tatăl Annei și al lui Toma 72.
Danciul, tatăl lui Ivan 222.
Danciul, țigan: dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.
Danciul, țigan, fiul lui Coman: întărit cu sălașul său m-rii Neamț 18.
Danciul, țigan, fiul lui Coman: întărit cu sălașele sale m-rii Neamț 18.
Danciul, țigan, fiul lui Toma: întărit cu sălașul său m-rii Neamț 18.
Danciul, țigan, fiul lui Vărhan: dăruit m-rii Putna 77.
Danciul, țigan: întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Danciul Buceatchi, fiul lui Buciatchi: vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Mogoșești 298; cumpără satele Hodorecinți și Gvozdăuți 294.
Danciul Ciucescul (Ciuciu), tatăl lui Romașco, al Neagăi și al Ulcăi 31, 63.
Danciul Delea, tatăl lui Giurgea, al lui Crăciun și al Armeancăi 274; cumpără și primește întărire pentru satul unde au fost juzi Buda și Drăgoiu 43.
Danciul Pleșa, fiul lui Petru Pleșa; vinde, împreună cu sora lui, Neaga, satul Onțești 233.
Danciul Pogan, fiul lui Ion și nepotul lui Nicoară Pogan: primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satul Pogănești 207.
Danciul Știucariu, cumpără și primește întărire pentru o jumătate din satul Dobreni 255.
Danciul, v. și **Băloș și** ~ .
Dancovici, tatăl lui Miclăuș și al lui Ianco 88.
Dancul din Steclieni, tatăl lui Ilcu, al lui Labășcu și al Dușei 31.
Danuca, țigan: întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Danul, fiul lui Iurie Dăvidescul; vinde, împreună cu frații săi, jumătate din satul unde a fost Cîrste 79.
Daschevici, v. **Andrei** ~ .
Dașco din Clicicăuți, tatăl lui Petru, al lui Andreico, al lui Matei ș.a. 75.
Dașco, fiul lui Gostilă, nepotul lui Puiul Ploscarul: primește întărire, împreună cu sora sa, Malea, pentru satele Gostilești și Budești 29; vinde selistea Lăhoveni, iar domnului jumătate din satul Gostilești 22, 42.
Dașcovici, v. **Daschevici**.
⟨**David**⟩, sat, v. **Belcești**.
David (unde a fost ~), v. ***Davidești**, sat.
Davidescul, v. **Iurie** ~ .
Davidăuți, cătun al satului Cotmanul Mare: ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Davidești, c. Clivodin, r. Cotmani, reg. Cernăuți⟩: întărit Episcopiei de Rădăuți 289.
***Davidești** (unde a fost David), sat, pe Berheci ⟨j. Bacău(?)⟩: cumpărat și dat de domn, în schimb, nepoatelor lui Ivan Damianovici 247.
⟨**Davidești**⟩, sat, v. **Davidăuți**.
Dămăcuș, stolnic, tatăl lui Stețco Dămăcușescul, bunicul Nastei și al Sohiicăi 96.
Dămăcuș, v. și **Stețco** ~ .
Dămăcușescul, v. **Dămăcuș**.
Dămăcușescul, v. și **Stețco** ~ .
Dămian, fiul lui Iuga: vinde, împreună cu frații săi, satul Ogrinești 209.
Dănău, v. **Selistea lui** ~ .
Dănău, v. și **Grozea** ~ . **Pătru** ~ .
Dănceşti, sat, pe Cutitna: ⟨probabil în Tăcuta, c. ~ , j. Vaslui⟩: întărit lui Romașco și surorilor lui, în urma împărțirii cu rudele 63.
⟨**Dănuțeni**, sat, contopit cu or. Ungheni, r. ~ , azi R.S.S. Moldovenească⟩ sat probabil lîngă ~ , v. ***Găureni**.
⟨**Dănuțeni**⟩, sat, v. **Delești**.
Dărman, tatăl lui Stoian 231; v. și **Petru** ~ .
Dărmănești, sat, pe Jijia, ț. Hîrlău (sec. XVIII): ⟨în Jumătățeni, contopit cu Jijia, c. Albești j. Botoșani⟩: întărit Tatei și Vascăi 231.
Dărmănești, sat, pe Suceava: ⟨c. ~ , j. Suceava⟩: întărit Tatei și Vascăi 231. **Dărnea**, v. **Durnea**.
Dărsca, sat, ț. Suceava: ⟨Dersca, c. ~ , j. Botoșani⟩: biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73.
Dăvidescul, v. **Iurie** ~ .
Dealul cel Mare, deal: ⟨la or. Vaslui, j. ~ ⟩: în hotarul tîrgului Vaslui 96.
Dealul Germanului, deal: ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩: în hotarul m-rii Homor I.
Dealul Mare, culme montană: ⟨lîngă or. Gura Humorului, j. Suceava⟩: în hotarul m-rii Homor I.
Dealul Mare, deal la tîrgul Bîrlad: ⟨m. Bîrlad, j. Vaslui⟩: în hotarul tîrgului Bîrlad 151.
Dealul Mare, deal la Sinești și Onicicani: ⟨c. Sinești, j. Iași⟩: în hotar 261.
Dealul Mare, deal: ⟨lîngă Slobozia, c. Ciurea, j. Iași⟩: în hotarul m-rii Dobrovăț 295.
Dealul Mare, loc, la Cîrligătura: ⟨lîngă Rădeni contopit cu Popești, c. ~ , j. Iași⟩: în hotarul satului Milcinești 244.
⟨***Dealul Mazililor**⟩, sat, v. **Găleșești**.
Dealul Paltenului, deal: ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ j. Suceava⟩: în hotarul m-rii Homor I.
Dealul Rusului, munte: ⟨în Munții Stînișoarei, j. Neamț⟩: hotar IV.
Dealul lui Timotei, loc: ⟨pe Obcina Feredeului, j. Suceava⟩: în hotarul branistii m-rii Putna 74, 283.
Debrici (**Debriț**), v. **Pavel** ~ .
Debriț, v. **Debrici**.
***Degiugați**, sat, pe Racova: ⟨lîngă Ivănești, c. ~ , j. Vaslui⟩: jumătate din partea de sus a satului, cu jumătate de moară, întărită lui Vlad Semenescul 200.
Delea, v. **Danciul** ~ .
Deleni, (sau Corni?), pădure, pe Vinna: ⟨în Alexești, c. Ipatele, j. Vaslui⟩: în hotar 127.

www.dacoromanica.ro

Deleni, sat; ⟨c. ~ , j. Vaslui⟩; drumul de la ~, în hotarul tîrgului Vaslui 96.
***Deleni**, sat, pe Bîrlad; ⟨lîngă Mărășeni, c.Ștefan cel Mare, j. Vaslui⟩; cumpărat și alipit de domn tîrgului Vaslui 96.
Deleşti, sat, peste Prut, la gura Delei; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Dănuțeni contopit cu Ungheni, r. ~ ⟩; întărit lui Iurșa și nepotului său, Iliaș Saula 80;
sat probabil lîngă ~ , v. ***Găureni**.
Demeşco, tatăl Anastasiei, bunicul Marinei 35.
Denirin (greșit, pentru Toader), pîrcălab de Hotin; în sfat III.
Deocheaţi (unde a fost Bogdan), sat, pe Sohului ⟨Diochieți, contopit cu Drăguşeni, c. ~ , j. Galați⟩; două părți din ~ , întărite lui Ona, Fedor și Albul 152; în hotar cu satul Mireşti 194.
Departamentul prinicinilor străine, al Moldovei; traducător de la ~ (1798) 173.
Derehlui (Derlui), pîriu; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, afluent al Prutului la Ostrița. c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; în hotar 36; sate pe ~ 75, 114.
Dereneu, sat, lîngă Hirova; ⟨azi R.S.S. Moldobenească, c. ~ , r. Călărași⟩; în hotar cu satul Hirova 189.
Dereptul, pîriu; ⟨Dreptu, afluent al Bistriței la s. Dreptu, c. Poiana Teiului, j.Neamț⟩; hotar IV.
Derluĭ, pîriu, v. **Derehlui**.
⟨**Dersca**⟩, sat, v. **Dărsca**.
Despot. v. **Ioan** ~ .
Diac, v. **Costandin** ~ .
Diadco, fiul lui Vlad Orbescul; primește întărie împreună cu unchii și frații săi, pentru satele Răspopi, Ilieşti și Cățelești 101.
Dieneţ, pîriu; ⟨afluent al Siretului la Dieneț, contopit cu Pănceşti, c. ~ ,j. Bacău⟩; mănăstire, la gura pîrîului ~ 72.
Dieniș; spătar (greșit: sol), tatăl lui Stoica Dieniș și bunicul Fedcăi și al lui Costea (?). 110, 141.
Dieniș, v. **Mihail** și ~ .
Dieniș, v. și **Stoica** ~ .
Dighița, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Dimaci, pîriu ⟨afluent al Siretului la Suraia, c. ~ , j. Galați⟩; sat la ~ 160.
⟨**Dimaci**, sat, contopit cu Suraia, c. ~, j. Galați⟩; sat în ~ , v. **Țigănei**.
⟨**Dimăcheni**, sat, c. Corlăteni, j. Botoșani⟩; sat l'ngă ~ , v. **Verbiia**.
***Dimeşti** (ulterior Iulcești), sat, pe Siret, ț. Tecuci (probabil menț. tirzie); ⟨top. în Furceni, c. Cozmești, j. Galați⟩; jumătate de sat întărită fiilor lui Ilciul 219.
Dima, pîrcălab de Neamț; în sfat IV.
Dimachi, v. **Neculachi** ~ .
Dimitrie G. Peşacov, translator; traduce act (1865—1866) 17, 91.
Dimitrie Sturza, vel logofăt; autentifică traducere (1813) 42; atestă, pe verso-ul unui doc., că răzeșii din Căueşti nu au pretenții de stăpînire asupra satului Hăoşeşti (1821) 224.
Dinga, boier; în sfat 75—77, 80—83, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 114, 116—118, 120—124, 126, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, II.
Dinga, pitar; hotarnic 118, 246.
Dinga, țigan, fratele lui Manciul; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 18.
Dinga Tălbigeanul, tatăl lui Petrea, a lui One, al Stancăi ș.a. 130.
Dinga, v. și **Gavriil** ~ .
⟨**Diocheți**⟩, sat, v. **Deochiați** (unde a fost Bogdan).
⟨**Dobîrceni**, sat, contopit cu Minjești, c. Muntenii de Jos, j. Vaslui⟩; sat probabil în ~ , v. **Filipești**.
Dobra, fiica lui Dan, nepoata lui Stan Hădărău; vinde, împreună cu frații săi, satul Hădărăești 225.
Dobra, fiica lui Ivanco; vinde, împreună cu verii săi, satul Dolhești 264.
Dobra, mama Annei, Maruşcăi și a Armancăi 96.
Dobrăcean, fiul lui Tatul din Birzota; primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satele Certăști, Făuriei și Șchiupeni 48.
Dobrănăuți, sat, v. **Dobrinăuți**.
***Dobreni**, sat, pe Lăpuşna; ⟨azi R.S.S.Moldovenească, probabil r. Kotovsk⟩; întărit lui Danciul Știucariu și nepoților săi 255.
Dobrieneşti (unde a fost casa lui Balița), sat, pe Telejna; ⟨în s. Telejna, c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩; două părți de sat întărite lui Oană 46.
Dobrinăuți (Dobrănăuți), sat, pe Siret, ț. Suceava; ⟨Dobronăuți sau Hăpăi, azi Alunișul, contopit cu Lunca, c. Vîrfu Cîmpului, j. Botoșani⟩; în hotar cu satul Dvorăşte 31; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73.
Dobroin voinicul, fiul Marăi; primește întărire, împreună cu vărul și sora sa, pentru o parte din satul Nănești 168.
Dobromir, jude; satul unde a fost jude ~ , întărit 128; v. și **Hoisești**.
Dobros⟨lăveșt⟩i, sat, pe Birlad; ⟨c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩; întărit lui Avram diac de visterie 65.
Dobrotă, primește danie, împreună cu Lupul, locul pustiu Fîntîna Popișoara 279.
⟨**Dobrotfor**⟩, pîriu, v. **Dobrotvor**.
Dobrotvor, pîriu; ⟨Dobrotfor, afluent al Zeletinului la Țepoaia, c. Motoșeni, j. Bacău⟩; sat pe ~ 172.
Dobrovăț, mănăstire, la obîrșia pîrîului Dobrovăț; ⟨în s. ~ , c. ~ , j. Iași⟩; hram, v. **Schimbarea la față**; **Coborîrea Sfîntului Duh**; egumen 247, 295; ctitor, hotare 295a
danii domnești de sate pentru m-re; ~ 247, 295;
stăpînă a unui sat (1821) 224.
Dobrovăț, mănăstire boierească, la obîrșia pîrîului Dobrovăț; ⟨în s. ~ , c ~ , j. Iași⟩; cumpărată de domn 295.

www.dacoromanica.ro

Dobrovăț. pîrîu: afluent al Vasluiului. ⟨la Burcelu. contopit cu Codăești. c. ~ . j. Vaslui⟩: sate pe ~ 247. 295: în hotarul m-rii ~ 295.

⟨Dobrovăț⟩. sat. v. **Dobrovăț-Moldoveni. Dobrovăț-Ruși.**

⟨Dobrovăț. sat. c. ~ . j. Iași⟩: sate în ~ . v. Alexești. Costiceni: sate lîngă ~ . v. *Fetești. *Munteni. *Ostroveni.

⟨Dobrovăț-Moldoveni⟩. sat. v **Călugăreni.**

⟨Dobrovăț-Ruși⟩. sat. v. **Ruși.**

Dobrovățul Mic. pîrîu. afluent al Dobrovățului: ⟨în c. Dobrovăț. j. Iași⟩: în hotarul m-rii Dobrovăț 295.

Dobrul. fratele lui Cîrstea. al Neagăi. și al Nastei: cumpără și primește întărire împreună cu aceștia. pentru satul Spăriați 183.

⟨Docani. sat. c. Vinderei. j. Vaslui⟩: sat probabil lîngă ~ . v. *Popești.

Docica (Dolca). fiica Anușcăi: vinde domnului. împreună cu frații și verii săi. satul unde a fost casa lui Ștefan Mesehnea 96.

Dodești (unde a fost Ștefan). sat. pe Jigălie: ⟨c. Viișoara. nume schimbat recent din Băsești. j. Vaslui⟩: întărit lui Pătiul și rudelor sale 177.

Dola (?). loc: ⟨azi R.S.S. Moldovenească. în Pocșești. c. Teleșeu. r. Orhei⟩: în hotarul seliștii Lopatna de Jos 250.

Dolbnici. v. **Hodco** ~ .

Dolca. fiica lui Petru Iucaș: primește întărire. împreună cu frații și unchiul ei. pentru o parte din satele lui Laslău globnic 172: vinde. împreună cu aceiași. jumătate din satul Cîrna 195.

Dolha. v. **Iațiul** ~ .

Dolhăuți. sat. ț. Suceava: ⟨probabil în Satu Mare. c. ~ . j. Suceava⟩: biserica din ~ . întărită Episcopiei de Rădăuți 73.

⟨Dolheni⟩. sat. v. **Bejăriceni.**

Dolhești. sat. pe Șomuzul ⟨Mare: Dolheștii Mari. c. Dolhești. j. Suceava⟩: întărit lui Isac vistier 264.

⟨Dolheștii Mari⟩. sat. v. **Dolhești.**

Doncea. pîrîu: ⟨Valea Arinilor. afluent al Tazlăului Sărat⟩: sat pe ~ 117. 210.

Doncești, sat. pe Doncea: ⟨în Valea Arinilor. c. Măgirești. j. Bacău⟩: jumătatea de jos a satului întărită lui Toader ș.a. 117. iar a patra parte întărită lui Triful Sogne 210.

⟨**Done**⟩. fiica Nastasiei și nepoata Marinei: împarte cu rudele sale satele moștenite 175.

Donea. fiica Fedcăi: vinde domnului. împreună cu rudele sale satul unde au fost Balosinăuții 96: împarte cu rudele ei satele bunicului lor. Ion Jumetate 108. 109.

Donea. fiica Nastei. nepoata Marinei: vinde satul Rizina 179.

Donea. vara lui Iliaș; dă. împreună cu rudele sale. lui Rabotă ș. a. satul unde a fost casa lui Alexa 127.

Dornești. sat. **Durnești**

Dragna. fiica lui Lui Lazor Adaș: primește întărire, împreună cu rudele sale pentru satele Mărcești. Grijlivi și pentru o jumătate din Horodniceni 186

Dragole. fiica lui Dragomir de la Cobîle: vinde satele Călinești și Ceretiani 89. 90.

Dragole. fiica lui Micul: primește danie. împreună cu frații săi. satul Botoșănții (Botoșești) 113.

Dragolea. mama lui Ilea 193.

Dragolea. sora lui Borcea: cumpără și primește întărire. împreună cu acesta. pentru satul Bețești 222. IX și Bărbășani și pentru o jumătate din satul Rediu IX.

Dragomir. cumpără și primește întărire, împreună cu alții. pentru satul Petrești 278.

Dragomir. popă: nepoții săi vînd satele Gheești Dodești și Salcea 167. 177. 178.

Dragomir (unde a fost casa lui ~). v. **Călinești** (Călinești). sat.

Dragomir Cașotă. tatăl Stanei 84. 87.

Dragomir de la Cobîle. tatăl Dragolei 89, 90

Dragomir Grumadz (unde a fost ~). sat. pe Bahlui: ⟨j. Iași⟩: întărit lui Mîndrea și Drăgoi 242.

Dragomir Iuban. tatăl Mărinei și al Stanei 123.

Dragomir Juratu (la ~). v. **Costina**, sat.

Dragomir Sorocoteaja și Șandru (unde au fost ~). v. **Tomești**. sat.

Dragomir Tăutul. tatăl Niagăi și al Stanei 166.

Dragomir. v. și **Fîntîna lui** ~, loc.

***Dragomirești**. sat. ⟨ț. Lăpușna: azi R.S.S. Moldovenească. lîngă Lăpușna. c. ~. r. Kotovsk⟩: în hotar cu satul Petricani 44.

Dragomirești. sat. peste Moldova. cu pod umblător. mai jos de tîrgul Roman: ⟨în Cotu Vameș. c.s. Horia. m. Roman. j. Neamț⟩: întărit Mitropoliei (Episcopiei) de Roman 39.

***Dragomirești**. sat. pe Siret. la gura pîrîului Bîrlea: ⟨lîngă Blăgești. l.c. a or. Pașcani. j. Iași⟩: cumpărat și dăruit m-rii Bistrița 246.

***Dragomirești**. sat: ⟨lîngă Valea Albă. c. Războieni. j. Neamț⟩: a treia parte din jumătate de sat. întărită lui Ghermăniță 214.

⟨Dragomirești. sat. c. ~. j. Neamț⟩: sat în ~. v. **Negoești.**

***Dragomirna**. sat. pe Pîrîul Sec: ⟨lîngă Rădeana. s.c. a c.s. Ștefan cel Mare. m. Gheorghe Gheorghiu-Dej (Onești). j. Bacău⟩: în hotar cu satul Rădeni 269.

Dragoslav. v. **Mihul** ~.

Dragoș. fratele lui Ivașcu; primește întărire. împreună cu acesta. pentru a treia parte din satul Harbuzi 213.

Dragoș. pîrcălab de Neamț: în sfat 230—234. 236. 237. 239. 240. 242—244. 246—248. 252. 254—257. 260, 261. 263. 265. 267. 268. 271. 273—278. 283. 285. 288. 289. 291—295. IV. XII.

Dragoș. tatăl lui Stanciul 273.

***Dragoș** (unde a fost ~). sat. pe Bahlui; ⟨*Drăguseni. apoi *Mihăilești. lîngă Cucu-

www.dacoromanica.ro

feni, c. Leţcani, j. Iaşi〉; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80.
Dragoş (unde au fost casele lui Nistrea şi ale lui ~), v. *Marcoviciani, sat.
Dragoş (Dragoşe, Draguş) Boul, vornic; în sfat 1, 3—12, 14, 16—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 56—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93.
Dragoş Dzeamă de la Zeletin, tatăl lui Oană Dzeamă şi al Vaşilicăi 101.
Dragoş Murgu, fratele lui Toadir; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Murgeni 259.
Dragoş Stănigescul, fiul lui Nan; vinde, împreună cu Mărunşca, satul Buciumeni 71.
Dragoş, v. şi Cîmpul lui ~.
Dragoş, v. şi Drăguşi.
Dragoşe, primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Ţigănei 160.
Dragoşe, fratele lui Cozma Rizeanul; primeşte întărire împreună cu acesta, pentru o jumătate dintr-un loc pustiu pe Vişneuţ 265.
Dragoşe, fratele lui Giurgiu Cîrmete, al Drăgălinei şi al Stanei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Mireşti 194.
Dragoşe, fratele lui Ion şi al lui Trifu; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru o parte din satul Floreşti 184.
Dragoşe, stolnic; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Bumbureşti 120.
Dragotă, fiul lui Candrea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu surorile sale, pentru o jumătate din satul Tatomireşti 1.
Dragotă, fratele lui Danciul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru Seliştea lui Dănău 137.
Dragotă, fiul lui Ioan; vinde domnului, împreună cu rudele sale, poiana Mirceşti 86.
Dragotă: fiul lui Ivan; vinde, împreună cu unchiul său, a patra parte din satul Grozeşti 215.
Dragotă, fiul lui Ivan Pietrescul, nepotul lui Iaţco Piiatră; vinde satul Ostăşeşti 142.
Dragotă, fiul lui Ivul, nepotul lui Şandru Gherman; vinde, împreună cu sora şi verii săi, patru părţi din jumătatea de sus a satului Solca 266.
Dragotă, fiul Nastei; vinde, împreună cu rudele sale, o parte din satul Băeşeşti 236.
Dragotă, fiul Stanei, nepotul de soră al lui Ionăşel aprod; vinde, împreună cu fraţii şi unchiul său, satul Cîrligul lui Dan VI.
Dragotă, fiul lui Vlaşin şi nepotul lui Pogănel; vinde domnului, împreună cu sora sa, Negrita, satul Pogăneşti 54.
Dragotă, fratele lui Lazor, al lui Andruşco, al Neagăi ş.a.; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi ş.a., pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Vîrstaţi 84.
Dragotă Cremene, nepot de soră al lui Duma; vinde împreună cu fratele şi unchiul său, satul Măneşti 99.
Dragotă Frăţianu (Frăţeian, Frăţiian), nepotul de frate al Ilenei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceasta, pentru satul Frăţineşti 206.
Dragotă al lui Tăutul, 〈diac〉: scrie acte 207, 220, 222.
Dragotă Vulpescul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu Toader, pentru satul Hirova 190.
Dragoţăl, fratele lui Petrea, al lui Gliga şi al lui Cîrţilă; primeşte danie, împreună cu aceştia ş.a. satul Stroeşti 181.
Drăgan fiul lui Sima; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Grigoreşti 54.
Drăgălina, fiica lui Cozma Streaşină; vinde domnului, împreună cu sora şi nepoţii săi, satul Feereşti 96.
Drăgălina, fiica lui Giurgiu Tudor; face schimb de sate 52; vinde domnului, împreună cu verii săi, seliştea Ivancea 151.
Drăgălina, fiica lui Ivanco (Ivan) Tudor; face schimb de sate 52; vinde domnului, împreună cu verii săi, seliştea Ivancea 151.
Drăgălina, fiica lui Laţco Leghetiş, nepoata lui Ştefan Leghetiş; vinde două părţi din satul Deocheaţi 152.
Drăgălina, fiica Nastei; dăruieşte, împreună cu nepoata ei, Tudora, jumătate din satul Crăiniceşti şi jumătate din seliştea Gălăeşti 226.
Drăgălina, fiica lui Zancea postelnic; vinde, împreună cu nepoţii săi de soră, satul Mînrdeşti 271.
Drăgălina, sora lui Giurgiu Cîrmete, a lui Dragoşe şi a Stanei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Mireşti 194.
Drăgălina, sora lui Ion Budză; vinde; împreună cu acesta şi verii ei, satele Gheeşti, Dodeşti şi Salcea 167, 177, 178.
Drăgălina, sora lui Pătiul şi al lui Petrea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru o parte din satul Dodeşti 177.
Drăgeşti, sat, la Cobîle; 〈c. Dămieneşti, j. Bacău〉; dat de soţia lui Isac vistier în schimbul satului Triabăş 52.
Drăghicioaia, deal, la Şişcani; 〈c. Hoceni, j. Vaslui〉; în hotar VII.
Drăghişani, sat, pe Jiraveţ; 〈Lungeşti, c. Bălăbăneşti, j. Galaţi〉; întărit lui Stanciul 104.
Drăghişu (greşit, pentru: Frunteş), v. Frunteş.
Drăghiţa, fiica Armancăi; vinde domnului, împreună cu ceilalţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, satul unde a fost casa bunicului lor 96.
Drăgoeşti, sat; 〈Drăgoieşti, c ~, j. Suceava〉; întărit Vasutcăi, soţia lui Stanciul aurarul; uricul satului ~, în posesia m-rii Voroneţ (sec. XVII) 230;
sat lîngă ~, v *Căcăceni.
*Drăgoeşti, sat, la Cîrligătura; 〈lîngă Scoposeni, c. Horleşti, j. Iaşi〉; pîrîul satului ~,

www.dacoromanica.ro

în hotar cu seliștea unde a fost jude Iuga 134.
*Drăgoești, sat, pe Dobrotvor, mai jos de gura Pojoritei; ⟨lîngă Țepoaia, c. Motoșeni, j. Bacău⟩; întărit nepoților lui Laslău globnic 172.
Drăgoi (Drăgoiu), fratele lui Mîndrea; împreună cu acesta primește actele satului Străviceni 245 și cumpără satul unde a fost Dragomir Grumadz 242.
Drăgoi, tatăl lui Romașco, bunicul Vasutcăi 230.
Drăgoi (unde a fost satul lui ~ și al lui Toma), v. *Bruduresti, sat.
Drăgoici de la Cîrligătură, tatăl Ciorciolinei 134.
⟨Drăgoiești⟩, sat, v. Drăgoești.
Drăgoiu, jude 274;
v. și satul unde au fost juzi Buda și ~.
Drăgomănești, sat, pe Dumitra; ⟨Sărățenii de Sus, azi Sărățeni, c. Murgeni, j. Vaslui⟩; întărit Stanei, fiica lui Dragomir Iuban, în urma împărțirii cu sora sa a satelor moștenite 123.
Drăguș, fiul Marei; primește întărire, împreună cu surorile sale, pentru un sat 63.
Drăguș, tatăl lui Toader Urdugaș și bunicul lui Iosip 68.
Drăguș Carîmbu, nepotul lui Petru Bertea; vinde domnului, împreună cu verii și nepoții săi, o prisacă și satul Milcinești de la Cîrligătura 204, 244.
Drăguș Popescu, fiul Malinei; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Popești 165.
Drăguș Timișescul, bunicul lui Ilea și al Neagșei 120.
Drăguș, v. și Dragoș.
Drăgușan, bunicul lui Costea și al lui Toader pisar 175.
Drăgușani, (Drăgușeni), sat, pe Podraga, mai sus de iazul lui Milea; ⟨Drăgușeni, c. ~, j. Botoșani⟩; întărit lui Balșe 97.
Drăgușeni, sat, v. Drăgușani.
⟨*Drăgușeni⟩, sat. v. și Dragoș (unde a fost ~)
⟨Drăgușeni, sat, c. ~, j. Galați⟩; v. Deochiați;
sat în ~, v. Mirești; sate probabil lîngă ~ , v. *Iliești, Răspopi.
⟨Drăgușeni, sat, c. ~, j. Suceava⟩; sate în ~, v. Bărgăiani, Stroești.
Drăguși (în loc de: Dragoș), fratele lui Duma Hurduescu, al lui Iurie și al lui Cupce; primește danie, împreună cu frații săi, un loc pustiu pe Spiroasa 270.
Drăguța, mama lui Mircea Ezereanul 275.
Drăguța, sora lui Stan, a lui Iuga, a Annei ș.a.; cumpără și primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satul Mîndrești 271.
⟨Dreptu⟩, pîrîu, v. Dereptul.
Dringa (fîntîna lui ~), loc, la Balomirești și Hoisești; ⟨c. Dumești, j. Iași⟩; în hotar 128.
Drislaveț, pîrîu; ⟨Drislovăț, în or. Huși, j. Vaslui⟩; loc. pe ~ 173.
*Drislivoe (Drislovca), sat, pe Nistru; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Jabca, c. ~, r. Florești⟩; întărit lui Purece spătar 91.
⟨Drislovăț⟩, pîrîu, v. Drislaveț.
Drislovca, sat, v. *Drislivoe.
Drocici, v. Ivan ~.
Drujești, sat, pe Smila; ⟨c. Băcani, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Bîrlad 151;
sat lîngă ~, v. *Portari.
Drumul Tîlharilor, top. ⟨la Știubieni, c. ~, j. Botoșani⟩; în hotarul satului Știubeiul 118.
⟨Dubevka⟩, sat, v. Oprișinți.
Dubrovca (sub ~), iezer, la Nistru, ⟨mai sus de confluența cu Botna; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, la Zagorna, c. Chițcani, r. Tiraspol⟩; dăruit de domn m-rii Neamț 254.
⟨Dulcești, sat, c. ~, j. Neamț⟩; sat lîngă ~, v. *Ungurași.
Duma, bunicul lui Oană Rișcanul, al Sorei, al lui Duma ș.a. XII.
Duma, fiul Călinei, nepotul lui Duma; vinde, împreună cu verii săi, a patra parte din satul Rășcani XII.
Duma, fiul lui Iuga, nepotul lui Alexa; vinde, împreună cu frații săi, a treia parte din Alexești 199.
Duma, fiul lui Manea de la Obîrșia Ialanului; vinde, împreună cu nepoții săi de soră, satul Mănești 99.
Duma, fiul lui Simion Tansea; dă, împreună cu frații săi, jumătate din satul Bruduresti în schimbul satului Grozești, pentru care primește întărire 30.
Duma, pîrcălab primește danie satul unde a fost Fete și seliștea unde a fost Oana din Moișa 38;
în sfat (fără dregătorie) 3—12, 14—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35, 36, 38—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 114 (pîrcălab), 116—118 (pîrcălab de Hotin,) 120—124, 126, 127, 129, 130, 133 (greșit: Dima), 134;
pîrcălab 136—138, 140, 143, 145, 146, 151—164, 166, 168—172, 177—179, 194 (de Neamț), 201—204, 206, 207—211;
fără dregătorie sau pîrcălab 213, 216, 218 (pîrcălab), 221—223 (pîrcălab), 224—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 241—244 (pîrcălab), 246—248 (pîrcălab), 252, 254—256, 257 (pîrcălab), 259 (greșit: Dima) — 261, 263, 264—268 (pîrcălab), 271, 273—275 (pîrcălab), 276—278, II, VI (pîrcălab), VII (pîrcălab; greșit: Vasilie), VIII (pîrcălab), IX (pîrcălab), XII.
Duma, staroste de Hotin, fiul lui Stancu; în sfat XIII.
Duma Benea (netradus: Benina, Benin), tatăl Ilincăi 4.
Duma Brudur, clucer; dă verilor săi satul Grozești în schimbul unei jumătăți din

www.dacoromanica.ro

satul Brudureşti 30; hotarnic 31;
primeşte întărire pentru jumătate din satul Ţăpeşti şi a patra parte din iezerul Lozova 239;
pîrcălab de Hotin; în sfat 197, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 221—227, VIII, IX;
fără dregătorie, în sfat 230—234, 236, 237 (Brudăr), 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 260, 261, 263—268, 271, 273—278, XII.

Duma Hurduescu (greşit: Hurdescu), fratele lui Iurie, al lui Drăguşi şi al lui Cupce; primeşte danie, împreună cu fraţii săi, un loc pustiu pe Spiroasa 270.

Duma Isăescul, tatăl Marinei 51.

Duma Mădoia, mama Muşei 282.

Duma Mălăescul, primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Mereşti 157.

Duma Pocşescul (greşit: Popşescul), cumpără şi primeşte întărire, împreună cu Manea, pentru seliştea Lopatna de Jos 250.

⟨Dumasca⟩, sat, v. **Dumeşti**.

Dumbrava, loc; ⟨în s. Valea lui Darie, c. Roşieşti, j. Vaslui⟩; sate la ~ 216.

Dumbrava lui Pribici, loc; la Pribeşti, ⟨c. Codăeşti, j. Vasului⟩; în hotarul m-rii Dobrovăţ 295.

Dumbrava Roşie, loc, la tîrgul Birlad; ⟨m. Birlad, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Birlad 151.

Dumbravă, loc; ⟨între or. Vaslui şi s. Portari, c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩; sat în ~ 96.

Dumbravă, v. şi **Toader ~**.

***Dumbrăveni** (unde a fost Belici), sat, pe Bujor; ⟨probabil lîngă Guşiţei, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; dat de domn, în schimb nepoatelor lui Ivan Damianovici 247.

***Dumbrăviţa** (unde a fost jude Giurgiu), sat, pe Siret; ⟨lîngă Prăjeşti, c. Secuieni, j. Bacău⟩; întărit lui Fărcea şi fraţilor săi 105.

Dumeşti (unde a fost Dadul), sat, pe Dobrovăţ; ⟨Dumasca, c. Tăcuta, j. Iaşi⟩; primit de domn, în schimb, şi dăruit m-rii Dobrovăţ 247.

⟨**Dumeşti**, sat, c. ~, j. Vaslui⟩; sat în ~, v. **Terpeşti**.

⟨**Dumeştii Vechi**, sat, c. Dumeşti, j. Vaslui⟩; loc, la ~, v. **Marcoviceni**.

Dumia, v. **Neagul ~**.

Dumitra, piriu; ⟨Mihoaia, afluent, al Elanului la Hănăseni, contopit cu Murgeni, c. ~, j. Vaslui⟩; sate pe ~ 123;
v. şi **Şolda de la ~**.

Dumitraşc Popa, scrie (traduce, sec. XVIII?) act 259.

Dumitraşco Muste, diac; scrie trad. făcută de Axintii uricar 244.

Dumitru, fiul Neagşei; vinde, împreună cu mătuşa şi fratele său, satul Mindreşti 271.

Dumitru, unchiul lui Oanţa, al lui Ivanco, al lui Vasco ş.a.; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.

Dumitru Rău, din Hîrlău; vinde domnului vie din dealul Hîrlăului 75.

Dumitru, v. şi **Fîntîna lui ~**, loc.

Dumşa, postelnic, nepot de soră al lui Ştefan ⟨cel Mare⟩; dăruieşte slugii sale, Paşină, satul Petricani;
în sfat 201—204, 206, 207—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, VIII, IX.

Durnea (Dărnea), tatăl lui Băloş 1.

Durneşti, sat, ţ. Neamţ; ⟨Dorneşti, c. Costişa, j. Neamţ⟩; în hotar cu Mănăileşti 12; sat lîngă ~, v. ***Mănăileşti**.

Durneşti (Dorneşti; Iuga cel Prost), sat, pe Suceava, ţ. Suceava; ⟨Dorneşti, c. ~, j. Suceava⟩; biserica din ~, întărită Episcopiei de Rădăuţi 73; părţi de sat întărite lui Mătei diac 229.

Durnici, v. **Ivaşco ~**.

Durnoi, v. **Iuga ~**.

Duşa, fiica lui Dancul din Steclieni; vinde, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.

Dvorăşte, sat, cu mori, pe Siret; ⟨Zvoriştea, c. ~, j. Suceava⟩; cumpărat şi dăruit de domn mănăstirii Moldoviţa 31; sat probabil lîngă ~, v. ***Steclieni**; locuri în ~, v. **Groapa Ursului**, **Rîpa Hoţilor**.

Dvorăşte, v. şi **Giurge ~**.

Dvorăştea, piriu; afluent al Siretului, ⟨la Zvoriştea, c. ~, j. Suceava⟩; sat pe ~ 31.

Dzeamă, v. **Dragoş ~**, **Oană ~**.

E

Ecobescul, v. **Luca ~**.

Efrem; cumpără şi primeşte întărire pentru a treia parte din satul Costeşti 234.

Efrem, dascăl la şcoala slovenească; traduce act (1729) 258, II.

Efrem, ieromonah; traduce act (sec. XIX) 68.

Efrem, popă; egumen al m-rii Voroneţ 40, 51.

Efrosina, stareţa m-rii Horodnic; închină această m-re şi satul Balosineşti m-rii Putna 76.

Elan (Ialan), piriu; ⟨afluent al Prutului la Vădeni, c. Cavadineşti, j. Galaţi⟩; sate pe ~ 5, 57, 64, 99, 173, 174, 179, 227, 257, 259, 272, VIII; iezer la ~ 227.

Eleana, v. **Ileana**.

Elena, mama Saftei 286.

Elisafta, fiica lui Giurgiu; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Alexeşti (unde a fost casa lui Alexa), dat lor de nepoţii lui Negrea 127; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu sora sa, Anuşca, pentru a treia parte din acelaşi sat 199.

Elisafta, fiica lui Văsii Şanga, nepoata popii Coste; vinde jumătate din satul Grozeşti 59.

Enache Papainopolo, polcovnicul Postelniciei; traduce act (1817) 220.

www.dacoromanica.ro

Episcopia de Huși; logofăt de la ~, traduce act (1785) 268;
v. și Huși, tîrg.
Episcopia de Rădăuți, cu hramul Sf. Nicolae; primește intărire pentru niște țigani 19, biserici 73, și sate 289; dă m-rii Putna șase biserici cu popi din ținutul Suceava in schimbul altor șase din ținutul Cernăuți 74; episcop 74, 283;
v. și Rădăuți, sat.
⟨Episcopia de⟩Roman, v. Mitropolia de Roman.
Epure, v. Mihul ~.
⟨Epureni⟩, sat, v. Fîntina Iepurelui.
⟨Epureni, sat, c. ~, j. Vaslui⟩; sat lingă ~, v. *Șoldeni.
Er . . ., fiica lui Stoica Dieniș, nepoata lui Dieniș spătar; vinde, impreună cu sora sa, satul Rădești 141.
Eremia, fiul lui Ioanăș; primește intărire, impreună cu frații și verii săi pentru satul Poliței și pentru seliștea lui Toma 171; cumpără și primește intărire, impreună cu acciași, pentru o șesime din același sat și din aceeași seliște 169.
Eremia, fiul lui Toader Căuie; primește intărire, impreună cu surorile sale ș.a., pentru satul Căuești 224.
Eremia (Erimie, Ieremia, Irimia, Irimiia), postelnic; jumătate de moară de pe Birlad aflată in stăpinirea lui 156; primește intărire pentru aceasta și pentru o jumătate din satul Piscul 161;
în sfat 1, 3—12, 14—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 97—99, 101—105, 107—109, 112, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 134, 136—138, 140, 141, 143, 145, 146, 152—160, 162—164, 166, 168—172, 177—179, 180 (greșit: comis) — 194, 197;
pircălab de Neamț 201—204, 206, 207—211, 214, 216, 219, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252 254—257, 259—261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 286, 288, 289, 291—295, II—IV, VI—IX, XII.
Eremia, vistier, fiul lui Galeș; primește danie satul Giulești 243.
Erimie, v. Eremia.
Eși, ținut (sec. XIX); ⟨in j. Iași și in R.S.S. Moldovenească⟩; sat in ~ 206.
Eși (sec. XIX), v. și Iași.
Eudochia, doamnă, soția lui Ștefan ⟨cel Mare⟩; prisacă dăruită Mitropoliei de Suceava pentru pomenirea doamnei ~ 34.
Eufrosina, fiica Rujei; primește intărire, impreună cu rudele sale, pentru satele Mărcești și Grijlivi și pentru jumătate din Horodniceni 186.
Eufrosina, v. și Efrosina.
Eustratie, dascăl; traduce act (1765) 43.
⟨Evdochia⟩, v. Eudochia.
Evloghie „cel bătrîn", dascăl slovenesc,; traduce acte slavone (1752—1787); 1, 8, 20, 41, 44, 49, 57, 62, 81, 95, 100, 110, 112, 113, 115, 123, 180, 185, 207, 224, 253, 255, 258, 269, 272, 279, 290, 291, IV, VII; copie traducere 149.
Evloghie, v. și Gheorghe ~.
Ezeraoa, piriu la Sinești și Onicicani; ⟨c. Sinești, j. Iași⟩; in hotar 261.
Ezereanul, v. Mircea ~.

F

Falcău, piriu; ⟨afluent al Sucevei, la Falcău, c. Brodina, j. Suceava⟩; hotar al branișt ii m-rii Putna 74, 283.
Falcin (unde a fost ~), sat, pe Frumușița; ⟨azi R.S.S.S. Moldovenească, Roșu, c. ~, r. Cahul⟩; cumpărat, dăruit și intărit de domn, m-rii Putna 282, 295.
Farcaș, v. Pătru ~.
Farcașa, piriu; ⟨afluent al Bistriței la Farcașa, c. ~, j. Neamț⟩; hotar IV.
Farco, aprod, fiul lui Petru Iucaș; primește intărire, impreună cu surorile și unchiul său, pentru părți din satele lui Laslău globnic 172; vinde, impreună cu aceiași, jumătate din satul Cirna 195.
Fatoșe, fiica lui Ivașco Clecea, nepoata lui Coste Dabija; vinde, impreună cu unchii săi, satul Tatomirești 190.
Faur, v. Miclăuș ~.
Faurești, sat, v. Făurești.
Fauri, sat, pe Bistrița, mai jos de gura Cracăului; ⟨contopit cu Zănești, c. ~, j. Neamț⟩; sat ascultător de ocolul curții din Piatra, dăruit de domn m-rii Tazlău 93.
Fădor, fiul Malei, nepotul lui Șandru Gherman; vinde, impreună cu verii săi, patru părți din jumătatea de sus a satului Solca 266.
Fădora, fiica lui Ivașco; dă Aliușcăi, impreună cu unchiul, verii și frații săi, a treia parte din satul Costești 234.
Făgetul Leahului, pădure; ⟨intre Popeni, c. Zorleni, și Ghermănești, c. Banca, j. Vaslui⟩; in hotarul tirgului Birlad 151.
Fălciu, ținut (probabil ment. tirzie); ⟨in j. Vaslui⟩; sat in ~ 125; (1852): 174; act adeverit de Isprăvnicia ț. ~ (1817 și 1819) VII.
⟨Fălticeni, oraș⟩, v. Fulticeani, sat.
Fărcaș, tatăl Mălinei, bunicul lui Gligor, al lui Ion Fărcaș și al Mălinei 168.
Fărcaș, v. și Ion ~.
Fărcea, fiul lui Tăbuci; primește intărire, impreună cu frații săi, pentru satele Rusciori și Dumbrăvița 105.
*Fărceni (Frăceni), sat, peste Prut, cu moară, pe Frumoasa, din jos de Troian; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lingă Cahul, r. ~⟩; cumpărat, dăruit și intărit de domn m-rii Putna 282, 285.
Fătu, fratele lui Ghedeon Harbuz; primește intărire, impreună cu acesta, pentru a treia parte din satul Harbuzi 213.

www.dacoromanica.ro

Fătul, fiul lui Filip, nepotul lui Baliţa; primeşte întărire, împreună cu fratele său, pentru o parte din satul Năneşti 168.
⟨Făurei⟩, sat, v. Făuriei.
Făureşti (Faureşti, unde a fost Stanco), sat pe Tutova; ⟨Stîncăşeni, c. Voineşti, j. Vaslui⟩; a patra parte de sat, întărită lui Ion şi fraţilor săi, Nichita şi Mihul 275.
Făuriei, sat, cu mănăstire; ⟨în Şchiopeni, nume schimbat recent în Pădureni, c. ~, j. Vaslui⟩; întărit fiilor lui Tatul de la Bîrzota 48.
Feair (Feir), tatăl Marenei, al Titianei şi al Muşei şi fratele lui Oanăş Ungureanul 96; v. şi Feereşti, sat.
Feair (unde a fost casa lui ~ ş.a.), v. Feereşti, sat.
Feda, soţia lui Ivan; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Străviceani 241.
Fedca; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Fedca, fiica lui Giula Pîntece; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru jumătate din Horodniceni 186.
Fedca, fiica Mălinei; vinde, împreună cu alţi strănepoţi ai lui Negrea, satul Sinaşeuţi 179; împarte cu rudele sale satele Todireni, Liudeşti, Brezăşti ş.a. 175.
Fedca, fiica lui Mircea Caşotă; primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Virstaţi 84; vinde, împreună cu rudele sale, satul unde a fost Balaci 87.
Fedca, fiica lui Mircea Ciucescul; primeşte întărire, împreună cu sora sa, Mărina, pentru satul Mirceşti 63.
Fedca, fiica lui Nistrea; primeşte întărire, împreună cu surorile sale, pentru o jumătate din satul Marcoviciani 273.
Fedca, fiica lui Stoica Dieniş, nepoata lui Dieniş spătar; vinde, împreună cu sora sa, satul Rădeşti 141.
Fedca, fiica lui Ştefu!; primeşte întărire, împreună cu fratele şi verii săi, pentru satul Po.iţeni şi selişiea lui Toma 169; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceiaşi, pentru a şasea parte din acelaşi sat şi din aceeaşi selişte 169.
Fedca (greşit: Fedora), mama lui Silea şi a Donei 96, 108, 109.
Fedca, sora lui Coste; primeşte întărire, împreună cu acesta ş.a., pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Virstaţi 84.
Fedca (greşit: Fedcu), sora Maricăi şi a Ghindăi; primeşte întărire pentru satele împărţite cu rudele 174.
Fedca (greşit: Fiica), sora Oanei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu sora şi fiul ei, pentru satul Băimăceani 133.
Fedca, soţia lui Giurgea Căcărează; cumpără şi primeşte întărire pentru o jumătate din satul Nămisnici 10.
Fedca (Fedco) Stărostescul (Stărostici), tatăl lui Stanciul Stărostescul, al lui Ivanco şi al lui Isaico 54, 76, 91.
Fedcu (greşit), v. Fedca.
Fedea, sora popii Luca Plotun şi a lui Ion; vinde domnului,, împreună cu fraţii, verii şi nepoţii săi, satul Milcineşti 244.
Fedea, soţia lui Ivan; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Străviceani 241.
Fedeleşani, sat; ⟨Fedeleşeni, c. Strunga, j. Iaşi⟩; întărit nepoţilor lui Bratul viteazul 84.
⟨Fedeleşeni⟩, sat, v. Fedeleşani.
Fedeşti, sat; ⟨c. Şuletea, j. Vaslui⟩; jumătate de sat, întărită lui Mihul Ciocan 45.
Fedor, vărul lui Albul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru o parte din satul Deocheaţi 152.
Fedor Oräş (greşit: Iuriş), fratele lui Costea; primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Ravacăuţi 237.
Fedor Platon, tatăl lui Burlă, al lui Costea şi al lui Pante 31.
Fedora, fiica lui Vasco Levici; vinde domnului împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Fedora, sora lui Ivanco, a Oliuşcăi, a Rujei şi a Anuşcăi; vinde domnului, împreună cu fraţii, verii şi unchii săi, satul Ştubeiul 118.
Fedora (greşit), v. Fedca.
Feereşti (Fereşti), sat; ⟨Fereşti, c. Văleni, j. Vaslui⟩; în hotar cu Tătăreşti 3; sat în ~, v. Titeşti.
Feereşti (Féireşti, Fereşti; unde a fost casa lui Feair ş.a.), sat, pe Racova; ⟨Laza, c. ~, j. Vaslui⟩; om din ~ 15; cumpărat şi alipit de domn tîrgului Vaslui 96.
Feereşti, v. şi Mihul din ~
Feir, v. Feair.
Féireşti, sat, v. Feereşti.
Feodor Zatic, registrator gubernial la judecătoria regiunii Basarabia (1824) 175.
Fereşti, sat, v. Feereşti.
Fete, fratele lui Văsiiu şi al lui Tatul; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru o jumătate din selişiea Fundeni 162.
Fete Iacobescul, soţul Marinei 51; vinde, împreună cu aceasta, satul unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu 43.
Fete (unde a fost ~), v. Bogdana, sat.
*Feteşti, sat, pe Dobrovăţ; ⟨lîngă s. Dobrovăţ, c. ~, j. Iaşi⟩; cumpărat şi dăruit de domn m-rii Dobrovăţ 295.
Fidiscul Iordache, posesor probabil al unui act 281.
Filip, bunicul lui Coste şi al lui Gane 98.
Filip, fiul lui Horţănea; vinde jumătate din satul Muşata 41.
Filip, fratele lui Tudoran; vinde domnului, împreună cu fratele şi sora lui, satul Neagomireşti 247.
Filip, tatăl lui Fătul şi al lui Sturdzea 168.

www.dacoromanica.ro

Filipeşti, sat, intre Crasna şi Birlad; ⟨probabil în Dobirceni, contopit cu Minjeşti, c. Munteni de Jos, j. Vaslui⟩; cumpărat şi alipit de domn tîrgului Vaslui 96.

Filosof, v. Moişa ~.

⟨Fitioneşti, sat, c. ~, j. Vrancea⟩; sat în ~, v. Şoldeşti.

Fîntăna, piriu; ⟨afluent al Racovei; lîngă Dealul Teiului de la s. Poienceşti, c. ~, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.

Fîntîna (unde a fost Onica), sat, pe Siret; ⟨în Hărmăneşti, c. Todireşti, j. Iaşi⟩; în hotar cu satul Tălveşti 246;
v. şi Oniceni, sat.

Fintina Albă, sat, v. *Botăşani.

*Fîntîna Ampuţita, sat, pe Cneaja; ⟨j. Vaslui⟩; întărit lui Miclea şi surorilor sale 153.

Fîntîna Blidarilor, loc; ⟨în Lingurari, nume schimbat în Teişoru, c. Laza, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.

*Fîntîna Grădiştei, sat; ⟨lîngă fostul sat Gura Sărăţei, strămutat în Berezeni, c. ~, j. Vaslui⟩; întărit lui Lupe, fratele lui Trifan 16.

Fîntîna Iepurelui, sat, pe Dumitra; ⟨Epureni, c. ~, j. Vaslui⟩; întărit Mărinei, fiica lui Dragomir Iuban, în urma împărţirii cu sora sa a satelor moştenite 123.

Fîntîna lui Dragomir, loc; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~, j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.

Fîntîna lui Dumitru, loc; ⟨la Voroneţ, l.c. a or. Gura Humorului, j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Voroneţ 81.

Fintina lui Măciş (greşit), v. *Fîntîna Măceşul, sat.

Fîntîna lui Moga (Mogăi), loc, la Şişcani şi Hotciani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar VII, VIII.

*Fîntîna lui Şolomon, sat, pe Dumitra; ⟨lîngă Birlăleşti, c. Epureni, j. Vaslui⟩; întărit Mărinei, fiica lui Dragomir Iuban, în urma împărţirii cu sora sa a satelor moştenite 123.

Fîntîna lui Vlad, loc pustiu, pe Cahove; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, probabil în r. Vulcăneşti⟩; întărit lui Stan şi fraţilor săi 284.

Fîntîna Mare, loc; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Bujor, c. ~, r. Kotovsk⟩; în hotarul satului Petricani 44.

*Fîntîna Măceşul (greşit: Fintina lui Măciş), sat, peste Prut, pe Frumoasa, la capătul de jos al iezerului Roşul; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, între iezerul Roşul şi or. Cahul, r. ~⟩; cumpărat, dăruit şi întărit de domn m-rii Putna 282, 285.

Fîntîna Oiai, loc, la Şişcani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar VII.

Fîntîna Popişoara, loc pustiu, pe Pîrîul Grecului, ţ. Chigheci; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Borogani, c. ~, r. Comrat⟩; dăruit lui Dobrotă şi Lupul 279.

Fîntîna Stanciului, loc, pe Birlad; ⟨în or. Vaslui, j. ~⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.

Fîntîna Suciavea, selişte, la obîrşia Piriului Grecului; ⟨azi R.S.S. Moldovenească,, lîngă Hruşeva, c. ~, r. Dubăsari⟩; întărită lui Nistor şi fratelui său, Crăciun 164.

Fistici, piriu, v. Stebnicel.

Floceşti, sat, pe Tazlăul Mare; ⟨Floreşti, nume schimbat recent din Floceşti, c. Căiuţi, j. Bacău⟩; cumpărat şi dăruit de domn m-rii Tazlău 86.

Floceşti, v. şi Rusul din ~.

Florea, nepotul lui Frăţilă; primeşte întărire împreună cu acesta şi cu fraţii săi, pentru satul Lieşti 163.

Florea, stăpîn în satul Cu⟨ci⟩ulăteşti 232.

⟨Floreni, sat, c. Singera, r. Anenii Noi, azi R.S.S. Moldovenească⟩; sate lîngă ~, v. *Murasa, *Soltan.

Floreşti, sat pe Polocin; ⟨c. Huruieşti, j. Bacău⟩; jumătatea de sus a satului, întărită lui Cozma şi rudelor sale, iar jumătatea de jos, Măriei şi nepoţilor săi 182, 184.

⟨Floreşti⟩, sat, v. Floceşti.

Focşa; primeşte întărire, împreună cu Berehoiu şi Bantăş, pentru un loc de la obîrşia Covurluiului cu Apă 159.

⟨Focşani, oraş, m. ~, j. Vrancea⟩; sat în ~, v. Sîrbi.

*Fofişeşti, sat, pe Cuţitna; ⟨lîngă Tăcuta, c. ~, j. Vaslui⟩; întărit lui Vasco, ş.a. 154.

Foleşti, sat, pe Crasna; ⟨în Bălţaţi, c. Tătărani, j. Vaslui⟩; întărit lui Toader Toc stolnic 267; dat de acesta Marencăi, fiica lui Mihul Epure, în schimbul satului Soleşti 268.

Folteşti, sat pe Milcov; ⟨în Petreşti, contopit cu Podu Stoica, c. Năruja, j. Vrancea⟩; în hotar cu satul Petreşti 278.

Frăceni, sat, v. *Fărceni.

Frăsăneşti, sat, v. Frăţieneşti.

⟨Frăsineşti⟩, sat, v. Frăţieneşti.

Frătăuţi, sat, pe Suceava, ţ. Suceava; ⟨Frătăuţii Vechi, c. ~, j. Suceava⟩; dăruit şi întărit de domn m-rii Putna 54, 285; biserica de la ~, pusă sub ascultarea aceleiaşi mănăstiri 73, 74;
v. şi Giurgiu de la ~.

⟨Frătăuţii Noi, sat, c. ~, j. Suceava⟩; sat în, ~, v. Tîrnauca:

⟨Frătăuţii Vechi⟩, sat, v. Frătăuţi.

Frăţeian, v. Frăţianu.

Frăţeneşti, sat, v. Frăţieneşti.

Frăţianu, v. Dragotă ~.

Frăţieneşti (sec. XVIII: Frăţeneşti, sec. XIX: Frăsăneşti), sat, peste Prut, la gura Orbejei, ţ. Iaşi (sec. XIX); ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Frăsineşti, c. Măcăreşti, r. Ungheni⟩; întărit Ilenei şi nepotului său, Dragotă Frăţianu 206.

Frăţiian, v. Frăţianu.

www.dacoromanica.ro

Frăţilă, fiul lui Jula; vinde împreună cu fraţii şi nepoata lui, satul Tatomireşti 190.
Frăţilă, unchiul lui Mareş, al lui Florea, al lui Danciul şi al lui Bădea; primeşte întărire, împreună cu nepoţii săi, pentru satul Lieşti 163.
Frenciuc, v. Ivan ~.
Frumoasa, pîrîu, peste Prut: ⟨azi R.S.S. Moldovenească, r. Cahul⟩; sate pe ~ 282, 285.
⟨Frumoasa, sat, c. Balcani, j. Bacău; locuri la ~, v. Runcul, Runcul lui Bozie,
Frumoasa Mare, pîrîu; afluent al Tazlăului ⟨Mare la s. Frumoasa, c. Bălcani, j. Bacău⟩; hotar al braniştii m-rii Tazlău 100.
Frumoşiţa (Frumuşiţa), pîrîu, la iezerul Roşul; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, în c. Roşu, r. Cahul⟩; sate pe ~ 282, 285.
Frumuşiţa, pîrîu, v. Frumoşiţa.
Frunteş, v. Ion ~, Pătru ~.
Fulger, v. Movila lui ~.
Fulova, v. Toma ~.
Fulticeani (unde a fost Stan Pîntece), sat, pe Şumuzul ⟨Mare; or. Fălticeni, j. Suceava⟩; întărit lui Isac vistier 71.
⟨Fundeanu, sat, c. Drăguşeni, j. Galaţi⟩; sat lîngă ~, v. *Viteşti.
Fundeni (Fundiani), selişte, pe Bîrlad; ⟨s. Fundeni, c. ~, j. Galaţi⟩; jumătatea de sus, dăruită lui Stan Mieriul 155, iar jumătatea de jos, lui Fete şi fraţilor săi 162.
Fundiani, selişte, v. Fundenii.
⟨Fundu lui Bogdan⟩, sat. v. Fundul.
Fundul (unde se numeşte ~), sat, v. Bureşti.
⟨Furceni, sat, c. Cozmeşti, j. Galaţi⟩; sat în ~, v. Dimeşti.
Furdui, fiul Anuşcăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Tăveşti şi confirmare pentru satul Găneşti şi Seliştea lui Bibarţ 130; vinde domnului, împreună cu aceiaşi, satul Scanţireşti 131.

G

Gafenco, v. Miron ~.
Gagea, nepotul lui Petru Bertea; vinde domnului, împreună cu verii săi, o prisacă la Cîrligătura 204.
Gagea, tatăl lui Nistor Gagea şi al Vascăi 244.
Gagea, v. şi Nistor ~.
⟨Galata⟩, v. Gălata, m-re.
Galeş, tatăl lui Eremia vistier 243.
Galeş (unde a fost ~), v. Năneşti, sat.
Ganea, nepotul popii Filip; vinde, împreună cu rudele sale, satul Cernica 98.
Gangur, boier; în sfat 3—12, 14—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—72, 74—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109;
pîrcălab de Orhei 114, 116—118, 120—124, 126, 127 (fără dregătorie), 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, II, XIII.
Gardu, v. Şandru ~.
Gaşpar, din Hîrlău; vinde domnului vie din dealul Hîrlăului 246.
Gaşpar, v. şi Theodor ~, Toader ~.
Gavril; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu Ivanco, pentru satul Vitolteşti 57.
Gavril, fiul lui Ioanăş; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi verii săi, pentru satul Poliţeni şi pentru seliştea lui Toma 169, cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceiaşi, pentru a şasea parte din acelaşi sat şi din aceeaşi selişte 169.
Gavril, fiul lui Jula; vinde, împreună cu fraţii şi nepoata lui, satul Tatomireşti 190.
Gavril, fiul lui Miclăuş; vinde, împreună cu sora şi nepoţii săi, a şasea parte din satul Poliţeni şi din seliştea lui Toma 169.
Gavril, fiul Neagăi; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Popeşti 165.
Gavril, fiul Negritei, nepotul lui Pătru Mînzatul; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru satul Mînzaţi 49.
Gavril, fiul Negritei; vinde, împreună cu unchiul său, satul Tominţi 69; primeşte întărire pentru o jumătate din satul Murgoceni şi alta din satul Băşeni ş.a. 262.
Gavril, fratele lui Ioan, al lui Andriaş şi al lui Petru; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Tătăreşti 3.
Gavril, fratele popii Sima şi al Martei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul unde au fost Roman şi Hodco 62.
Gavril, tatăl lui Toader 203.
Gavril, ţigan, fratele lui Boldor; întărit cu sălaşul său m-rii Neamţ 18.
Gavril, ţigan, fratele lui Sima; întărit cu sălaşul său m-rii Neamţ 18.
Gavril (Gavriil) Dinga, fratele Ruscăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceasta, pentru o jumătate din satul Bodeşti 245.
Gavriil, v. Gavril.
Gavrilăuţi, cătun al satului Coţmanul Mare; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Gavrileşti, c. Ivancăuţi, r. Coţmani, reg. Cernăuţi⟩; întărit Episcopiei de Rădăuţi 289.
⟨Gavrileşti⟩, sat, v. Gavrilăuţi.
⟨Găgeşti⟩, sat, v. Găjăoane.
Găjăoane, sat, pe Ialan; ⟨Găgeşti, c. ~, j. Vaslui⟩; în hotar 178.
Gălata, m-re, ⟨în m. Iaşi, j. ~⟩; domn sosit la ~ (1801) 171.
Gălăşeşti, sat, v. *Găleşeşti.
Gălescul, v. Mic ~.
*Găleşeşti (Gălăşeşti), sat, la gura Racătăului ⟨*Dealul Mazililor, lîngă Gura Răcătăului c. Horgeşti, j. Bacău⟩; întărit lui Isaiu de la Răcătău şi nepoţilor săi, în urma împărţirii 72.
Găleşti (unde a fost Mic Gălescul), selişte, pe Polocin; ⟨s. Găleşti, contopit cu Prădaiş, c. Huruieşti, j. Bacău⟩; jumătatea

www.dacoromanica.ro

de sus a seliștii ~, întărită lui Ilea comis 226.
Găneşti, sat; ⟨c. Boţeşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Ivul Mîndrea şi nepoţilor săi 130.
Gărcea, v. Ilie ~.
*Găureni, sat, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, probabil lîngă Dănuţeni, contopit cu or. Ungheni, r. ~ ⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80.
⟨Găureni⟩, sat, v. Baicăuţi (unde a fost Hodor vataman).
Găureşti, sat, cu moară şi cu un cut în acelaşi hotar, pe Bîrlad, mai jos de gura Strajnicei, ⟨în Gura Albeşti, c. Albeşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Lazor Micşun 56.
Geamba, ţigan, fiul lui Talpă; dăruit m-rii Putna 77.
Gerul, pîriu; ⟨afluent al Bîrladului la Piscu, c. ~ , j. Galaţi⟩; iezer la gura acestuia 196, 197; sat la obîrşia sa 271.
Ghedeon Harbuz, fratele lui Fătu; primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru o treime din satul Harbuzi 213.
*Gheeşti (unde au fost Gheia), sat, pe Zeletin între Negoane şi Colunoi; ⟨lîngă Motoşeni, c. ~ , j. Bacău⟩; întărit lui Toader ş.a. 167.
Gheia (unde au fost ~), v. *Gheeşti.
Ghenadie, popă; egumen al m-rii Voroneţ 81, 82.
Ghenghe, v. Costin ~ , Petre ~ .
Gheorghe, mitropolit de Suceava 32—34, 73, 74, 283.
Gheorghe Boul, serdar; copie suret (1824) 272.
Gheorghe (Gheorghii) Evloghie (Evloghi), diac de divan, apoi dascăl; traduce acte slavone (1764—1788) 46, 60, 90, 99, 110, 122, 127, 138, 177, 231, 241, 243, 257, 260, 261, 265, 272, 295, V, VIII; v. şi Evloghie.
⟨Gheorghe Gheorghiu-Dej), municipiu, v. Oneşti.
Gheorghie, fiul lui Negrilă ploscar; vinde domnului satul Davideşti 247.
Gheorghie Radovici, dascăl la biserica domnească (1815) 141.
Gherasim, episcop de Roman; încredinţează traducere (1805) 42.
⟨Gherăieşti⟩, sat, v. Birăeşti.
Gherman, martor la cumpărarea unei ocini din satul Sătrari V.
Gherman, v. şi Toader ~ , Şandru~.
Gherman, v. şi Hărman.
⟨Ghermăneşti⟩, sat, v. Lăhoveni, seliște.
Ghermăniţă; primeşte întărire pentru a treia parte din jumătatea satului Dragomireşti 214.
Gherondie, popă, egumen al m-rii Homor, 81, 82.
Gheuca, v. Ioan ~ .
⟨Ghibarţ, deal⟩, v. Seliștea lui Bibarţ, seliște.
Ghica, v. Costachi ~ .
Ghidion, fiul lui Ivaşco Cufta; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satele Dragomireşti şi Tîlveşti 246.
Ghigoeşti, pîrîu, la s. Ghigoeşti; ⟨c. Ştefan cel Mare, j. Neamţ⟩; în hotarul satelor Ghigoeşti şi Ungurași 68.
Ghigoeşti, sat, pe Pîrîul Negru; ⟨Ghigoieşti, c. Ştefan cel Mare, j. Neamţ⟩; a treia parte de sat, întărită lui Sima şi fratelui său, Avăr 68;
sate lîngă ~ , v. *Trudeşti, *Ungurași.
Ghigoiatno, v. Chirilo ~ .
⟨Ghigoieşti⟩, sat, v. Ghigoeşti.
⟨Ghilahoiu⟩, pîrîu, v. Bilahoi.
⟨Ghiliceni⟩, sat, v. Grişani.
Ghilţu, v. Gilţ.
Ghinda, fiica lui Andreica Ilieşescul, nepoata lui Iliaş ceaşnic, vinde împreună cu rudele sale, jumătate din satul Botoşănţăi (Botoşeşti) şi împreună cu fraţii săi, satul Peletiuceştii de Jos, 113, 252.
Ghinda, fiica Mălinei; vinde, împreună cu alţi strănepoţi ai lui Negrea, satul Sinaşeuţi 180; împarte cu rudele sale satele Todireni, Liudeşti, Brezăşti ş.a. 175.
Ghiţul, fratele lui Mihăilă; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele său, pentru o jumătate din satul Cîrneşti 145.
⟨Ghirova⟩, sat, v. Hirova.
Giula (Jula), bunicul lui Ion Loga, al Ilincăi şi al Marei 71, 129.
Giula Pîntece, tatăl lui Danciul, al lui Toader, al lui Ion ş.a. 186.
Giulca, v. Giurca.
Giulea, tatăl lui Grozea, al lui Negrilă şi al Măruşcăi 86.
Giuleşti, sat, pe Pîrîul Negru, ţ. Neamţ; ⟨c. Secuieni, j. Neamţ⟩; cumpărat de domn şi dăruit lui Eremia vistier 243.
Giumătate, v. Jumetate.
Giumătăţeni, sat, v. Jumătăţeni.
Giurca; primeşte întărire,împreună cu alţii, pentru satul Ţigănei 160.
Giurcani, sat, în Cîmpul lui Dragoş; ⟨Poloboc, c. Rediu, j. Neamţ⟩; întărit lui Nichita şi rudelor sale în urma împărţirii satului în patru părţi 193.
⟨Giurcani, sat, c. Găgeşti, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~ , v. *Micşineşti.
Giurcă (Giulca, Jurcă) Pîntece, fiul lui Oană Pîntece; vinde, împreună cu rudele sale, satele Movila şi Ştubeiul 21, 118; primeşte întărire, împreună cu aceleaşi rude, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru o jumătate din Horodniciani 186.
Giurcău, măcelar, fiul Chiş Laslău din Hîrlău; vînzător al unei vii din dealul Hîrlăului 244.
Giurco, fiul lui Sima; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Grigoreşti 54.
Giurea, ţigan, fratele lui Ivan; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
Giurga Păcurarul, fiul Maricăi, nepotul lui Mihail Peritschii; primeşte danie, împreună cu fratele său, satul Todereşti 253.

www.dacoromanica.ro

Giurge, fiul lui Coman; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Popeşti 165.
Giurge, fratele Negritei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceasta şi cu verii săi, penru o jumătate din satul Bodeşti 245.
Giurge Drorăşte, bunicul lui Mihul Ponici, al Mauşcăi ş.a. 31.
Giurgea, fiul lui Bancea Prodănescul; vinde, împreună cu nepoata sa, Mica, satul Sîrbi 136.
Giurgea, fiul lui Dan, nepotul lui Stan Hădărău vinde, împreună cu fraţii săi, satul Hădărăeşti 225.
Giurgea, fratele lui Cristea Negrul 287; vînzător al unei jumătăţi din satul unde a fost Ionaş Tricolescu 174.
Giurgea, fratele lui Ivan; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Negoeşti 42.
Giurgea, tatăl lui Nica şi al lui Sava 169.
Giurgea, tatăl popii Toader din Iaşi şi al Stanei 203.
Giurgea, vătav; martor la cumpărarea unei ocini din satul Şătrari V.
Giurgea Căcărează, soţul Fedcăi; cumpără şi primeşte întărire pentru o jumătate din satul Nămisnicii 10.
Giurgea Corod; vinde satul Corodeşti şi jumătate din satul unde a fost Corod Vlad 26.
Giurgea Oeşanul, tatăl lui Lupea 281.
Giurgea (greşit), v. Şandru, comis.
Giurgiu; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Giurgiu; primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Nadişe 106.
Giurgiu; primeşte întărire, împreună cu alţii, penttu satul Ţigănei 160.
Giurgiu, fiul lui Danciul Delea; vinde, împreună cu fraţii săi, a patra parte din satul unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu 274.
Giurgiu, fiul lui Pătru Brudur; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele şi surorile sale, pentru o jumătate din satul Baicăuţi 47.
Giurgiu, gumelnic; cumpără şi primeşte întărire pentru o parte din satele Băeşeşti şi Mălini 236.
Giurgiu, jude; satu lunde a fost jude ~, întărit 105;
v. şi Dumbrăviţa.
Giurgiu, stolnic, tatăl Muşei 51.
Giurgiu (Jurja), tatăl Anuşcăi şi al Elisaftei 127, 199.
Giurgiu, tatăl lui Ivanco, al Oliuşcăi şi al Drăgălinei 151.
Giurgiu, tatăl Neagşei 86.
Giurgiu, tatăl lui One 57.
Giurgiu Călugărul (unde a fost ~), v. Călugăreni, sat.
Giurgiu Cîrmete, fratele lui Dragoşe, al Drăgălinei şi al Stanei; cumpără şi pimeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Mireşti 194.
Giurgiu (Jurja) de la Frătăuţi (Starostele, Starosticiul), tatăl lui Mihul Stărostescul (Starostici) şi bunicul lui Fedco Stărostici 54, 76, 91.
Giurgiu Dolh, vornic; în sfat 288, 289, 291—295.
Giurgiu Grozescul, tatăl Niacşei 215.
Giurgiu Husea, tatăl lui Stanciul 16, 50.
Giurgiu Ităvoiu, tatăl Cîrstinei 57.
Giurgiu (Giurge) Jumetate (Giumătate), fratele lui Mîndrea şi al lui Ştefu Jumetate şi tatăl Marinei 96, 108, 109, 149.
Giurgiu (Jurja) Oniceanul, vărul lui Ion Oniceanul; vinde, împreună cu rudele sale, satul Oniceani 70, 129.
Giurgiu Palmeş, fiul lui Iliaş şi nepotul lui Onicică de la Cîrligătura; vinde domnului satul Onicicani 261.
Giurgiu Piatră, tatăl Malei, bunicul Uritei 62, 65.
Giurgiu Puţeanul, cumpără şi primeşte întărire pentru satele Puţeni şi unde au fost Muntenii Puţeni 216.
Giurgiu Răspop, tatăl lui Jora şi al lui Goga 96, 191.
Giurgiu Sinescul, fiul lui Stanciul şi nepotul lui Ion Sinescul; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, satul Sineşti 261.
Giurgiu Stravici, fratele lui Costea Stravici 263.
Giurgiu Şecanul, bunicul Brînduşei 140.
Giurgiu (Jurje) Tudor (Tudor[a]), tatăl lui Ivanco, al Oliuşcăi şi al Drăgălinei 52, 151.
Giurgiu Udoba, tatăl lui Mircea şi al Stanei 236.
Giurgiu Vulpe, vărul lui Andreico, a lui Ion ş.a.; primeşte întărire, împreună cu verii săi, pentru o parte din satele lui Laslău globnic 172.
Gîdinţi (unde a fost curtea lui Negrea), sat, pe Siret; ⟨c. Sagna, j. Neamţ⟩; dat domnului, în schimb, de m-rea Bistriţa 256.
Gîlţ, v. Pătru ~ .
Gîngul, ţigan; întărit m-rii Putna 290.
Gîrbovăţ, v. Pătru ~ .
Gliga, fratele lui Dragoţăl, al lui Gliga, şi al lui Cîrţilă; primeşte danie, împreună cu aceştia ş.a., satul Stroeşti 180.
Gliga, nepot de frate al lui Grozea şi al Mărişcăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru a patra parte din satul Grozeşti 215.
Gliga Sîrbescul (în însemn. de pe verso: Gliga Mănăilescul); primeşte întărire pentru satul Mănăileşti 12.
Gligor, fiul Mălinei, nepotul lui Fărcaş; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru o parte din satul Năneşti 168.
Gligor, soţul Albei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceasta, pentru satul Rişcani XII.
Gligoraşco Iancovici, vornic de Suceava, tatăl lui Iancovici spătar XIII.
Glodeni (unde a fost Stan), sat, lîngă Stăuceni; ⟨în Vorniceni, c. ~ , j. Botoşani⟩; cumpă-

www.dacoromanica.ro

rat şi dat de domn m-rii Homor în schimbul seliştii Poiana 81, 82.

Gocianul, v. Onţa ~ .

Goeşti, sat, la Cîrligătura; ⟨c. Lungani, j. Iaşi⟩; întărit nepoţilor lui Bratul viteazul 84; în hotar cu satele Sineşti şi Onicicani 262;
sat în ~ , v. Şepeşani;
sat lîngă ~ , v. *Vîrstaţi.

Goga, fiul lui Giurgiu Răspop; vînzător al satului Lăleşti 191.

Gogoşat, ţigan, fratele lui Iachim; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.

Gohor, loc, v. Gohoreni.

Gohoreni (Gohor, Grohoieni), loc; ⟨s. Gohor, c. ~, j. Galaţi⟩; sat la ~ 163;
v. şi Rătud;
sat în ~ , v. Itovoieşti.

Goia, ţigan; întărit cu soţia lui m-rii Putna 290.

⟨Goi⟩an, pîrcălab de Chilia; în sfat XIII.

Golăescul, v. Procopie Ardarieviciu ~ .

Golăeşti, sat, pe Rebricea; ⟨în Crăciuneşti, c. Rebricea, j. Vaslui⟩; întărit lui Golăi 24.

Golăi de la Rebricea; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Golăeşti 24.

Golia, m-re; ⟨în m. Iaşi, j. ~ ⟩; ieromonah de la ~ (sec. XIX) 164.

Goran, v. Rediul lui ~ , loc.

Gostilă, tatăl lui Daşco şi al Malei 22, 29, 42; cumpără satul Budeşti 29.

Gostileasa, pîrîu la Gostileşti; ⟨în Vlădiceni, c. Birgăuani, j. Neamţ,⟩; în hotar 42.

Gostileşti, sat, pe Pîrîul Negru; ⟨în Vlădiceni, c. Birgăuani, j. Neamţ⟩; întărit lui Daşco şi Malei, fiii lui Gostilă 29; jumătatea de sus a satului cumpărată şi dăruită de domnu Mitropoliei ⟨Episcopiei⟩ de Roman 42.

Gradea, tatăl Drăguţei; nepotul lui Mircea Ezereanul 275.

⟨Grajduri, sat, c. ~ , j. Iaşi⟩; sat în ~ , v. Sîrbi.

Grama, sat, ţ. Suceava; ⟨Grămeşti, c. ~ , j. Suceava⟩; biserica de la ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.

Grama, v. şi Stan ~

Grasul, v. Costea ~ , Iuga ~ .

⟨Grăniceşti⟩, sat, v. Crăniceşti.

⟨Grămeşti⟩ (corupt: Crămeşti, Crăneşti), partea de sus a satului Botoşănţăi (Botoşeşti), pe Siret; ⟨c. ~, j. Suceava⟩; parte dăruită lui Stanciul şi surorilor sale 113;
v. şi Botăşănţăi (Botoşeşti), sat;
sat contopit cu ~ , v. Mrăgireni.

Grămeşti, sat, v. şi Grama.

Greaca; fiica Stanei, nepoata lui Ivan; primeşte întărire, împreună cu fratele şi surorile sale, pentru un sat pe Cneaja 153.

Greaca, fiica lui Tatul Herlic; vinde domnului jumătate din satul de la gura Oarbicului 100.

Greceni, sat, v. Greci.

Greci (Greceni), sat, pe Siret, ţ. Suceava; ⟨în or. Siret, j. Suceava⟩ 32; dat de domn Mitropoliei Sucevei în schimbul altui sat 34; luat, apoi, în schimb, de domn de la Mărena, soţia lui Luca Ecobescul, şi de la nepoata ei, Mărena, şi dăruit şi întărit de domn m-rii Putna 38, 285; biserica din ~ , pusă sub ascultarea aceleiaşi m-ri 74.

*Grieleşti, sat, pe Cracău; ⟨lîngă Căciuleşti, c. Girov, j. Neamţ⟩; în hotar cu Cauceleşti 256.

Grigor, fiul lui Ivan; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Negoeşti 42.

Grigore, popă; egumen şi arhimandrit al m-rii Bistriţa 96, 246, 256.

Grigore, sulger; verifică copie de pe trad. (1810) 229.

Grigore Lupşa; copie traducere (sec. XIX) 68.

Grigorescu, v. Petru ~ .

Grigoreşti, sat cu mori, pe Siret; ⟨c. Siminicea, j. Suceava⟩; cumpărat de domn şi dat, împreună cu satul Toporăuţi, fiilor lui Fedco Stărostici în schimbul satelor Frătăuţi, Botişani şi Climăuţi 54.

Grigori Tărnavschi, preot din Botăşăni; traduce act slavon (1806) 133.

Grigorie Săvăscul (probabil Sîrbescul); cumpără şi primeşte întărire pentru satul Mănăileşti 119.

Grigorie, m-re, v. şi ⟨Sfîntul⟩ Grigorie.

*Grijlivi, sat, pe Bîrlad; ⟨la nord de Zorleni, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Giurca Pîntece şi rudelor sale 186.

Grişani, sat, lîngă Hirova; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Ghiliceni, c. ~ , r. Lazo⟩; în hotar cu satul Hirova 189.

⟨Griviţa, sat, c. ~ , j. Vaslui⟩; sate lîngă ~ , v. *Hrăneşti, *Lieşti.

Groapa Ursului, loc, pe Siret; ⟨în Zvoriştea, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul satului Dvorăşte 31.

Grohoieni, loc, v. Gohoreni.

Gromobitnaa, seliştе, lîngă Nistru; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, reg. Cernăuţi⟩; întărită Mărinei, fiica lui Toader Prodan, şi nepoatei sale, Mărina 38.

Groza, bunicul lui Petru, al lui Andreico, al lui Matei ş.a. 75.

Groza Rohat, fiul lui Oanăş Ungureanul; vinde domnului satul Rohaţii 96.

Groza, v. şi Grozea.

Grozav, fiul lui Grozea Dănău; vinde, împreună cu fraţii săi, seliştea lui Dănău 137.

Grozea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.

Grozea; primeşte danie, împreună cu Buda, un loc pustiu pe Sărata 291.

Grozea, fiul lui Giulea; vinde domnului, împreună cu rudele sale poiana Micesti 86.

Grozea, fratele Mărişcăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu sora şi nepotul său, pentru a patra parte din satul Grozeşti 215.

Grozea Caşotă, bunicul lui Şandrea, al lui Vasco şi al Anuşcăi 87.

Grozea Cufta, tatăl Mărinei 246.

www.dacoromanica.ro

Grozea Dănău, tatăl lui lui Pătru Dănău. al lui Grozav şi al Maruşcăi 137.
Grozea (Groza, Grozia). Micotici (fiul lui Micotă), pîrcălab de Orhei: în sfat 3—12. 14—20. 22. 24. 25. 27. 29. 30. 35—40. 42. 43. 45. 47. 49—51. 54—60. 62. 63. 66. 68—77. 79—84. 86—91. 93.
Grozescul. v. Giurgiu ~ .
*Grozeşti. sat. în Cîmpul lui Dragoş: ⟨deal lîngă Cîndeşti. c. ~ . j. Neamţ⟩: jumătate de sat. întărită lui Petru. comisul lui Alexandru. fiul domnului 59. iar a patra parte. lui Grozea ş.a. 215.
Grozeşti. sat. pe Stebnic: ⟨Cozmeşti. c. Ştefan cel Mare. j. Vaslui⟩: întărit lui Duma şi fraţilor săi. Toader şi Stana 30.
Grozia. v. Grozea.
Gruiul Halăucăi. vîrf: ⟨în Munţii Stînişoarei. j. Neamţ⟩: hotar IV.
Grumadz. v. Dragomir ~ .
*Grumăzeşti. sat: ⟨deal în Muntenii de Sus. c. Tanacu. j. Vaslui⟩: în hotar cu tîrgul Vaslui 96.
Grumăzeşti. sat. v. şi Ochiteşti.
⟨Grumezoaia⟩. sat. v. Ochiteşti.
Gruşeva. sat: ⟨azi R.S.S. Moldovenească. c. ~ . r. Dubăsari⟩: în hotar cu satul Iaşnovăţ XIII: sat lîngă ~ . v. *Valuani.
⟨Gura Albeşti⟩. sat. v. Rădăslăveşti.
⟨Gura Albeşti. sat. c. Albeşti. j. Vaslui⟩: sat în ~ . v. Găureşti.
⟨Gura Humorului. oraş. j. Suceava⟩: selişte în ~ . v. Poiana: loc lîngă ~ , v. Andonie (piatra lui ~).
⟨Gura Răcătău. sat. c. Horgeşti. j. Bacău⟩: sat lîngă ~ . v. *Gălăşeşti.
⟨Gura Sărăţei. sat. strămutat în Berezeni. c. ~ . j. Vaslui⟩: v. Sărata:
sate lîngă ~ . v. *Fîntîna Grădiştei. *Ulmi.
⟨Gura Solcii⟩. sat. v. Solca.
Gurban. fiul lui Oană Băeşescul: vinde. împreună cu nepoţii săi. o parte din satul Băeşeşti şi alta din Mălini 236.
Gureş. v. Sema ~ .
⟨Guşiţei. sat. c. Dimitrie Cantemir. j. Vaslui⟩: sat în ~ . v. Hăndreşti: sat lîngă ~ , v. *Vitoltesti: sate probabil lîngă ~ . v. *Dumbrăveni. *Radoteşti.
Guţinea. ţigan: întărit cu sălaşul său Mitropoliei de Roman 39.
Gvozdăuţi. sat. pe Vilia: ⟨azi R.S.S. Ucraineană. c. ~ . r. Secureni. reg. Cernăuţi⟩: întărit lui Danciul Buciatchi ş.a. 294.

H

Hacu. ţigan. fiul lui Neagu: dăruit m-rii Putna 77.
Hană. v. Hanea.
Hancovici. v. Andriaş ~ .
Hanea (Hană). tatăl Neagşei 71. 245.
Harbuz. v. Ghedeon ~ .
*Harbuzi (undi au fost Bădioai). sat. pe Jigălia: ⟨top. Harbujii. între s. Jigălia şi s. Şuletea. c. ~ j. Vaslui⟩: întărit lui Ghedeon Harbuz ş.a. 213.
⟨Harbuji⟩. top.. v. Harbuzi. sat.
Hasnăş: fiul lui ~ , stăpîn al satelor Bălteni şi Deleni 96.
Hasnăş. v. şi Toader ~ .
Hădărăeşti. sat. pe Bîrlad: ⟨lîngă Călugăreni. c. Ştefan cel Mare. j. Vaslui⟩: în hotar cu satul Bîrzăneşti 131.
Hădărău. v. Stan ~ .
Hălăuca. munte: ⟨în munţii Stînişoarei. j. Neamţ⟩: hotar III.
⟨Hăsnăşenii Noi. sat. c. Filipeni. r. Leova. azi R.S.S. Moldovenească⟩: seliştі lîngă ~ . v. Bodea Rumârul (seliştea lui ~). Bodea Sîrbul (seliştea lui ~). Tîrgul Săratei (unde a fost ~).
Hăndreşti (Hîndreşti). sat. între Bujor şi Seaca: ⟨ulterior Ciocani. în Guşiţei. c. Dimitrie Cantemir. j. Vaslui⟩: jumătate de sat întărită lui Nicoară Românescul 58.
Hăoşăşti. sat. v. Hăoşeşti.
Hăoşeşti (Hăoşăşti. Hăvăşăşti. Hăvăşeşti), sat, cu mori. pe Bîrlad. mai jos de Lipovăţ: ⟨Zizinca. c. Deleni. j. Vaslui⟩: întărit Anuşcăi. fiica lui Oană Căuie 224.
⟨Hăpăi⟩, sat. v. Dobrinăuţi (Dobrănăuţi).
Hărcete. iezer: ⟨lîngă Cîrja. c. Murgeni. j. Vaslui⟩: jumătate de iezer. întărită Mărinei. fiica lui Dragomir Iuban 123.
Hărman (Gherman. Herman. Hraman. Hrăman). pîrcălab. soţul Nastei. tatăl lui Ştefuł şi al Marinei şi fratele lui Toader 9. 54. 81. 82: în sfat (fără dregătorie) 3—12. 14—22. 24. 25. 27. 29. 30. 35—40. 42. 43. 45. 47. 49—51. 54—60. 62. 63. 65. 66. 68—77. 79—84. 86—91. 93. 96—99. 101—105. 107—109. 114. 116—118. 120—124. 126. 127. 129. 130. 133. 134. 136. 137. 140. 143. 145. 146. 151—164. 166. 168—172. 177—194. 197. 201—204. 206—211. 213. 216. 218. 221—227. 230—234. 236. 237 II. VI—IX.
Hărman. tatăl lui Bogdan de la Voitin, al lui Ion Miciorna, al Ilcăi şi al Muşei 77.
Hărman (unde a fost casa ... lui ~ şi a ... lui Iaţco). v. Voitin. sat.
⟨Hărmăneşti. sat. c. Todireşti. j. Iaşi⟩: sate în ~ . v. Fîntîna (unde a fost Onica), Oniceni:
sate lîngă ~ . v. *Cîrligeni, *Ilieşeuţi, *Tălveşti.
Hărniş. v. Toader ~ .
⟨Hărpăşeşti⟩. sat. v. Arpăşe⟨ştii lui Arpaş⟩: sat în ~ . v. Todereşti.
Hărtan. soţul Stancăi 242.
Hăvăşăşti (Hăvăşeşti). sat. v. Hăoşeşti.
⟨Hereşti⟩. sat. v. Hireşti.
Herlic. v. Lazăr ~ . Tatul ~ .
⟨Herliceşti. sat. în Orbic. contopit cu or. Buhuşi. j. Bacău⟩: loc în ~ , v. Comoara lui Urlat.
Herman. v. Hărman.
⟨Hertioana-Răzeşi⟩. v. Ceretiiani.
Herţea. v. Alexa ~ .

www.dacoromanica.ro

Hinţeşti, pîrîu, la Hinţeşti, ⟨lîngă Pleşeşti, c. Bogheşti, j. Vrancea⟩; sat pe ~102.
*Hinţeşti, sat, pe Perecichiu; ⟨lîngă Pleşeşti, c. Bogheşti, j. Vrancea⟩; cumpărat şi dăruit de domn lui Ion Murgu 102.
Hireşti, sat, pe Moldova; ⟨Hereşti, contopit cu Cristeşti, c. ~ , j. Iaşi⟩; întărit Nastasiei, fiica Mărinei 138.
Hirova (unde a fost casa lui Rosomac), sat, pe Măiaţini, între Dereneu şi Grişani; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Ghirova, c. ~ , r. Călăraşi⟩; întărit lui Toader, fiul lui Miclea Bălcescul, şi lui Dragotă Vulpescu 189.
Hindreşti, sat, v. Hăndreşti.
Hîrbul, ţigan; dăruit cu sălaşul său m-rii Putna 77.
Hîrlău, tîrg; ⟨or. Hîrlău, j. Iaşi⟩; tîrgoveţi 246; vii 34, 75, 244, 246, 285;
acte scrise la ~ 201, 232, 239—248, X; v. şi Toader din ~ .
Hîrtopul, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Hîrtopul Mic şi Hîrtopul Mare, c. ~ , r. Orhei⟩; în hotar cu satul Iaşnovăţ XIII;
locuri lîngă ~ , v. Baian, Cornul Nazova.
⟨Hîrtopul Mare şi Hîrtopul Mic⟩, sate, v. Hîrtopul.
Hlabnic, pîrîu; ⟨afluent al Pîrîului Morii la Hertioana-Răzeşi, c. Traian, j. Bacău⟩; în hotarul satului Ceretiani 90.
Hlabnic, pîrîu; ⟨Vladnic⟩, afluent al Prutului, ⟨la Zagarancea, c. Bereşti, r. Ungheni, azi R.S.S. Moldovenească⟩; sat la gura pîrului ~ 80.
Hliboca (Hluboca), sătuleţ, la obîrşia Derehluiului, ţ. Cernăuţi; ⟨azi R.S.S. Urcaineană, or. Hliboca (fost Adîncata), r. ~ , reg. Cernăuţi⟩; întărit lui Stan Babici şi fraţilor săi 114; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73;
loc lîngă ~ , v. Valea Adîncă.
Hlivişcea, cătun al satului Coţmanul Mare; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Clivești, c. Malatineţi, r. Coţmani, reg. Cernăuţi⟩; întărit Episcopiei de Rădăuţi 289.
Hluboca, sat, v. Hliboca.
⟨Hoceni⟩, sat, v. Hotciani.
Hociungi, sat, ţ. Neamţ; ⟨c. Moldoveni, j. Neamţ⟩; întărit lui Petriman ş.a. 67; sat în ~ , v. Brebi.
Hodceşti (Hotceşti), sat, ⟨Zăpodeni, c. ~ , j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.
Hodco Costici, bunicul lui Ivanco Levici, al lui Vasco Levici, al lui Giulca Pîntece ş.a. 118.
Hodco, v. şi Roman şi ~ .
Hodco Dolbnici, tatăl lui Oanţa, al lui Ivanco, al lui Vasco ş.a. 118.
Hodor, vataman; jumătatea de jos a satului unde a fost ~ vataman, întărită 47; v. şi Baicăuţi.
Hodorăcinţi, sat, v. Hodorocinţi.
⟨Hodorăuţi⟩, sat, v. Hodorocinţi.
Hodoroba, cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Hodorocinţi (Hodorăcinţi), sat, pe Vilia; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Hodorăuţi, c. ~ , r. Briceni⟩; întărit lui Danciul Buciatchi ş.a. 294.
Hoiseşti (unde a fost jude Dobromir), sat, pe Bahlui; ⟨c. Dumeşti, j. Iaşi⟩; întărit nepoţilor lui Lucaci 128;
sat lîngă ~ , v. *Balomireşti.
⟨Homocea, sat, c. ~ , j. Vrancea⟩; sat în ~ , v. Crăinicești.
Holm, deal; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.
Homor, m-re; ⟨in s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; hram, v. Adormirea Maicii Domnului;
face schimb de sate cu domnul 81, 82; hotar I,
Homor, pîrîu; ⟨Humor, afluent al Moldovei la or. Gura Humorului, j. Suceava⟩; selişte şi hotar al m-rii pe ~ 81, 82, I.
Horaeţ, v. Cîrstea ~ .
Horaeţa, pîrîu, v. Hovrăleata.
⟨Horgeşti⟩, sat, v. Horjeşti.
Horince, pîrîu, ⟨afluent al Prutului lîngă Rogojeni, c. Suceveni, j. Galaţi⟩; sate pe ~ 26, 166, 212.
Horjeşti, sat; ⟨Horgeşti, c. ~ , j. Bacău⟩; întărit lui Isaiu de la Răcătău, în urma împărţirii cu rudele 72.
Horodiştea, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, c. ~ , r. Rezina⟩; întărit nepoţilor lui Sima Rugină 175;
sat lîngă ~ , v. *Jaza (unde au fost ~ vătăman).
Horodnic, m-re; ⟨în s. Horodnicul de Jos, c. Horodnic, j. Suceava⟩; hram, v. Înălţarea Crucii; închinată de stareţă m-rii Putna 76.
⟨Horodnic, sat, c. ~ , j. Suceava⟩; sat în ~ , v. Balasineşti.
⟨Horodniceni⟩, sat, v. Horodniciani.
Horodniciani, sat; ⟨Horodniceni, c. ~ , j. Suceava⟩; întărit lui Giurca Pîntece şi rudelor sale 186.
⟨Horoiata⟩, pîrîu, v. Hovrăleata.
Horţă[nea], tatăl lui Filip şi al lui Nechifor 41.
*Hotcăuţi, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Işnovăţ, c. ~, r. Orhei⟩; în hotar cu satul Iaşnovăţ XIII.
Hotceşti, sat, v. Hodceşti.
Hotciani (unde a fost Stan Coliban), sat, pe Larga; ⟨Hoceni, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Mihăilă Cupcici VIII.
Hotin, cetate; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, în or. ~ , r. ~ , reg. Cernăuţi⟩; pîrcălabi de ~ 3—12, 14—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 114, 116—118, 120 — 124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 136 — 138, 140, 141, 143, 145, 146, 151—164, 168—172, 177—194, 197, 201—204, 206, 208—211, 213, 216, 218, 221—227,

www.dacoromanica.ro

230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, II—IV, VII—IX, XII; staroste de ~ XIII.

*Hovceşti, sat, la Cirligătura; ⟨lingă Bogdăneşti, c. Horleşti, j. Iaşi⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80.

Hovrăleata (Horaeţa), piriu; ⟨Horoiata, afluent al Birladului la Banca, c. ~ , j. Vaslui⟩; sat la gura piriului ~ 21; sat pe ~ 247.

Hraman (Hrăman), v. Hărman.

*Hrăneşti, sat, pe Jeravăţ; ⟨lingă Griviţa, c. ~, j. Vaslui⟩; in hotarul irgului Birlad 151.

Hreşcani, sat, pe Siret; ⟨Hrişcani, c. Vlădeni, j. Botoşani⟩; in hotar cu satul Mindreşti 109.

Hrinco de la Lucoviţa, vărul lui Giulca Pintece, al lui Ştefu pircălab ş.a.; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.

Hrincovici, v. Ivaşco ~ .

Hrisanth, ieromonah de la m-rea Golia; traduce acte slavone (1830—1845) 88, 164, 172, 273.

Hristos, anul de la ~ (1806) 133.

⟨Hrişcani⟩, sat, v. Hreşcani,

⟨Hruşeva, sat, c. ~, r. Dubăsari, azi R.S.S. Moldovenească⟩; selişte lingă ~ , v. Fintina Suciavea.

⟨Huc⟩, sat, v. Iurcovţi.

Hudici, v. Iaţco ~ .

⟨Humor⟩, v. Homor, m-re şi piriu.

Hurdescu (greşit), v. Hurduescu.

Hurduescu, v. Duma ~ .

Hurduga, virf; ⟨in Munţii Bistriţei⟩; hotar IV.

Husea, v. Giurgiu ~ , Stanciul al lui ~ .

*Husiani, sat, mai jos de gura Săratei; ⟨probabil lingă Berezeni, c. ~ , j. Vaslui⟩; jumătate de sat, intărit lui Lupe, fratele lui Trifan 16.

Husul, tatăl Mărinei 171, 173.

Huşi, tirg; ⟨or. ~ , j. Vaslui⟩; loc de emitere (greşit) al unui act 173; hotar 282; drumul spre ~ , hotar 96.

I

Iabluniveţ, piriu la Cuciurul ⟨Mare; azi R.S.S. Ucraineană, c. Cuciurul Mare, r. Storojineţ, reg. Cernăuţi⟩; in hotarul satului Cozmin 36.

Iachim, (drumul lui ~), ⟨la Ichimeni, c. Avrămeni, j. Botoşani⟩; hotar al unui loc pustiu de pe Podraga 118.

Iachim, ţigan; intărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.

Iachim, ţigan, fratele lui Gogoşat; intărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.

Iachim Babici, fratele lui Stan Babici şi al lui Andriiaş Babici, cumpără şi primeşte intărire, impreună cu aceştia, pentru satul Hliboca 114.

Iachim Pealpea, tatăl lui Nechita şi al Mărinei 193.

⟨Iacob⟩, fiul lui Mihail Oţel gramatic; vinde, impreună cu surorile sale, selişteа Lopatna de Jos 250.

Iacob, vataman; jumătate din satul unde a fost ~ vataman, întărit 262; v. şi Iacobeni.

Iacobeni (unde au fost Iacob vătăman), sat, pe Jijia; ⟨c. Vlădeni, j. Iaşi⟩; jumătatea de jos a satului intărită nepoţilor lui Mihăilă gramatic 262.

Iacobescul, v. Fete ~ .

Iacobici, v. Pavel ~ .

Iacov, mitropolit al Moldovei; certifică exactitatea unei traduceri (1793) 31.

Iacuş, fratele lui Mihul 42.

Iacuş Mihu (unde au fost ~), sat, pe Birlad; ⟨in Todireşti, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit nepoţilor lui Sima Rugină 175.

Iacuş (greşit), v. Vlaşin.

Ialan, piriu, v. Elan.

Ianco, fiul lui Dancovici; cumpără şi primeşte, intărire, impreună cu fratele său, Miclăuş, pentru satul Urgiceni 88.

Iancovici, spătar, fiul lui Gligoraşco Iancovici spătar; primeşte intărire pentru satul Işnovăţ XIII.

Iancovici, v. şi Gligoraşco ~ .

Iancu, fratele lui Miclăuş; cumpără şi apoi vinde satul Urgiceani 201.

Iancul Canano; căminar; uric in posesia lui (1813) 51.

Ianoş, v. Oanăş.

Ianuş (greşit: Anuş) Negrescul, bunicul lui Iliaş 176.

Iaşi (menţ. tirzie: Eşi), tirg; ⟨m. ~ , j. ~ ⟩; preot din ~ 203; prisacă mai jos de ~ 33, 34;

acte scrise la ~ 108, 177—179, 202—204, 254—257, 262, 263, VIII;

dascăl de la biserica domnească din ~ (1815) 141; acte traduse in ~ (sec. XVIII—XIX) 2, 22, 175; dieci din ~ şi condică copiată in ~ (1820) 112;

v. şi Toader, popă din ~ ;

v. şi Gălata, Golia, Sfintul Sava, m-ri.

⟨Iaşi⟩, ţinut, v. Eşi.

Iaşnovăţ, sat, la nord de Hotcăuţi; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Işnovăţ, c. ~ , r. Orhei⟩; intărit lui Iancovici spătar XIII; sate lingă ~ , v. *Cotovţea, *Hotcăuţi *Icod, *Isafori (?), *Iscurita, *Piveaniţa, *Ţoban;

loc lingă ~ , v. Locana.

Iaţco, tatăl lui Hărman şi bunicul lui Bogdan de la Voitin, al lui Ion Miciorna, al Ilcăi şi al Muşei 77.

Iaţco (unde a fost casa lui Hărman şi a . . . lui ~), v. Voitin, sat.

www.dacoromanica.ro

Iaţco Hudici (Hudiciu), boier; in sfat 3—12, 14—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 60, 62, 63, 65, 66, 69—77, 79—84, 86—91, 93, 96—98, 101—105, 107—109, 114, 116—118, XIII; hotarnic 118.
Iaţco Piiatră, tatăl lui Ivan Pietrescul, bunicul lui Dragotă şi al Malei 142, 221.
Iaţiul Dolha, fratele lui Vlaicul; vinde, împreună cu acesta, satul Peletiuceştii de Jos 252.
⟨Ibăneasa⟩, pîriu, v. Iubăneasa.
⟨Ibăneasa⟩, sat, v. Liubăneasa.
Ichel, riu; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, afluent al Nistrului la Coşerniţa, c. Băşcani, r. Dubăsari⟩; sat pe ~ 181.
Ichim, fratele lui Ion, al lui Şerban şi al lui Ichim; primeşte intărire, impreună cu aceştia, pentru un loc pustiu pe Cahove 284.
⟨Ichimeni⟩, sat, v. Iachim (drumul lui ~).
*Icod . . . (unde este ~ . . .), sat, ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lingă Işnovăţ, c. ~, r. Orhei⟩; in hotar cu satul Iaşnovăţ XIII.
Idrici, pîriu, ⟨afluent al Birladului la Gura Idrici, c. Roşieşti, j. Vaslui⟩; sat pe ~ 217.
⟨Idrici, sat, c. Roşieşti, j. Vaslui⟩; sat contopit cu ~ , v. ⟨Dolheni⟩.
Ieremia, v. Eremia.
⟨Iezeru⟩, sat, v. Mălineşti.
Ignat, fiul popii Pătru din Oniceani; vinde, impreună cu tatăl şi fraţii săi, a şasea parte din Oniceani 83.
Ignat, fratele lui Ivan; vinde domnului, impreună cu rudele sale, iezerul Cerlenul, satul Balinteşti, şi seliştea lui Manea 282.
Ignat, fratele Măriei; cumpără şi primeşte intărire, împreună cu aceasta şi cu verii lor, pentru o jumătate din satul Ogrineşti 209.
Ignat, nepotul de soră al Muşei; vinde domnului, impreună cu rudele sale, o bucată de loc din hotarul Boiştei şi satul Frumuşiţa 282.
Ignat, tatăl lui Sima şi al Mierlei 245.
Ignat Petrov, traduce act slavon (sec. XIX) 55.
Ilca, fiica lui Costea; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul Glodeni 81, 82 şi parte din Albotesti 50.
Ilca, fiica lui Hărman, nepoata lui Iaţco; vinde domnului, impreună cu sora şi fraţii săi, satul Voitin 77.
Ilca, fiica lui Muşat; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satele Dragomireşti şi Tălveşti 246.
Ilca, fiica lui Paşco; primeşte intărire, impreună cu fraţii săi, pentru satul Păşcani 63.
Ilca, fiica lui Stan; vinde jumătate din satul Moleşti 202.
Ilca, mama lui Andreico, a lui Ion şi a lui Toader 172.
Ilca, mama lui Toader Dragotă 130.
Ilca, sora lui Stan, a lui Iuga, a Annei ş.a.; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu fraţii săi, pentru satul Mindreşti 271
Ilciul ; fiii săi primesc intărire pentru satul Dimeşti 219.
Ilcu, fiul lui Dancul din Steclieni; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.
Ilea (Ilie), comis, fratele Ancăi; primeşte danie şi intărire, împreună cu sora şi nepoata lui, pentru o jumătate din satul Crăiniceşti, şi, singur, pentru o jumătate din seliştea Găleşti 226 şi pentru seliştea Alba, cumpărată de el 248.
Ilea, fiul Dragolei; primeşte intărire pentru o parte din satul Giurcani, în urma împărţirii acestuia 193.
Ilea, nepotul lui Drăguş Timişescul; vinde, împreună cu vara lui, Neagşa, satul Bumbureşti 120.
Ilea Naşfă; cumpără şi primeşte intărire pentru satul Măgdăşani 66.
Ileana, fiica lui Nechita; vinde domnului satul Poiana 42.
Ileana, fiica lui Nistrea; primeşte intărire, împreună cu surorile sale, pentru o jumătate din satul Marcoviciani 273.
Ileana, fiica lui Ţiban cel bătrin; stăpină a unei jumătăţi din satul Baicăuţi 47.
Ileana (Eleana), mătuşa lui Dragotă Frăţianu; cumpără şi primeşte intărire impreună cu acesta pentru satul Frăţieneşti 206.
Ileana, v. şi Iliana.
Iliana, fiica lui Moisăi, nepoata preotului Micul; vinde satul Crăeşti 92.
Iliaş, fiul Neagşei; dă, impreună cu nepoţii ei, lui Rabotă ş.a. satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Iliaş (Ilieş, Iliiaş), paharnic, tatăl lui Luca şi unchiul lui Andreico 113, 252.
Iliaş, tatăl lui Giurgiu Palmeş 261.
Iliaş (Ilie, Ilieş, Iliia, Iliiaş), voievod, fratele lui Ştefan voievod şi unchiul lui Ştefan ⟨cel Mare⟩; acte de la ~ 21, 26, 29, 43, 46, 54, 62, 71, 76, 84, 86, 92, 96, 143, 145, 146, 203, 225, 282, VI, XII.
Iliaş al lui Cîrje, tatăl Nastei şi al Olcăi 246.
Iliaş Saula, nepotul lui Iurşa; primeşte intărire, împreună cu acesta pentru satele Procelnici, Bogdăneşti, Hovceşti, Nedeiani, ş.a. 80; vinde, împreună cu acelaşi, satul Nedeiani 203.
Iliaş, v. şi Poiana lui ~ , poiană.
Ilie, fiul lui Jula; vinde, impreună cu fraţii şi nepoata lui, satul Tatomireşti 190.
Ilie, v. şi Ilea, Iliaş.
Ilieş, nepotul lui Ianuş Negrescul 176.
Ilieş, v. şi Iliaş.
*Ilieşeuţi (Ilişăşti, Ilişeşti, Ilişeuţi), sat, cu mori, pe Siret; ⟨lingă Hărmăneşti, c. Todireşti, j. Iaşi⟩; cumpărat de domn şi dăruit m-rii Bistriţa 246.
Ilieşinţi, sat, ţ. Suceava; ⟨Ilişeşti, c. Ciprian Porumbescu, j. Suceava⟩; biserica din ~, intărită Episcopiei de Rădăuţi 73; sat în ~, v. Sasii (Săsciori).

www.dacoromanica.ro

*Ilieşti, sat, pe Soholui; ⟨probabil lîngă Drăguşeni, c. ~, j. Galaţi⟩; întărit lui Neagoe Orbescul ş.a. 101.
Iliia, v. Iliaş.
Iliiaş, v. Iliaş.
Ilinca, fiica lui Duma Benea; vinde a treia parte din satul Belzeni 4.
Ilinca, nepoata lui Giula; vinde, împreună cu fraţii săi, jumătate din satul Oniceni 70.
Ilişăşti, sat, v. *Ilieşeuţi.
Ilişeşti, sat, v. *Ilieşeuti.
⟨Ilişeşti⟩, sat, v. Ilieşinţi.
Ilişeuţi, sat, v. *Ilieşeuţi.
Ilpociul, codru, la Iaşnovăţ; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, la Işnovăţ, c. ~, r. Orhei⟩; în hotar XIII.
Ioachimovici, boier; in sfat XIII.
Ioan, căpitan de darabani; copie traducere (sec. XIX) 173.
Ioan, fiul lui Pătru; vinde domnului, împreună cu tatăl şi fraţii săi, satul Floceşti 86
Ioan, fratele lui Andriaş al lui Gavril şi al lui Petru; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Tătăreşti 3.
Ioan, pisar; traduce act slavon (1761, 23.
Ioan, tatăl lui Dragotă 86.
Ioan, unchiul lui Şandru Gardu şi al lui Şuşman 40.
Ioan Arbanul, preot; traduce act slavon (1852) 174.
Ioan Buhuş, vel logofăt; traduce act slavon (1701) 216.
Ioan Cîrjă, diac; copie izvod (1794) 268.
Ioan Curui, bunicul Nastei 96.
Ioan Cuza, spătar; autentifică o copie (1819) VII.
Ioan Despot din Bosancea, vinde vie din dealul Hirlăului 75.
Ioan Gheuca, ban; vechilul lui Cuza (1848) 139.
Ioan Nicolao Ciure, diac de divan; traduce act slavon VII.
Ioan Oglindă, cumpără şi primeşte întărire pentru a patra parte din Macsineşti 28.
Ioan Panenopol, polcovnic; traduce act slavon (inceputul sec. XIX) II.
Ioan Tăutul, paharnic; traduce în limba greacă un act şi verifică o copie slavonă (1805) 118.
Ioan Ţutcă, unchiul Marei 88.
Ioan Veltuz, vel pitar; adevereşte copie (1837) 165.
Ioana, mama Martei şi a Neagşei 26.
Ioanăş, fost stolnic, tatăl lui Ştefu, al lui Ion şi al Stanei 183.
Ioanăş, hotarnic (?) 108.
Ioanăş, tatăl lui Gavril, al lui Ion, al lui Eremia şi al Bălei 169.
Ioanăş Topor, bunicul lui One şi al lui Coste 121.
Ioanăş, v. şi Oanăş.
Ioanăş, v. şi Olah ~.
Ioanăşăşti, v. Ioanăşeşti (unde a fost jude · Ioaniş), sat.
Ioanichie, episcop de Rădăuţi 73, 74, 283.
Ioanichie, popă, egumen al m-rii Dobrovăţ 247.
Ioaniş, jude; satul unde a fost ~ jude, întărit 223; v. şi Ionăşeşti.
Ioasaf, popă, egumen al m-rii Moldoviţa 288.
Ion; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Ion, aprod, fratele lui Lupul şi al Maruşcăi 132; primeşte danie satul Scanţireşti 131.
Ion, diac, fratele lui Luca; scrie acte 6, 8, 9, 19, 22, 26, 27, 30, 35—37, 40, 59, 60, 65, 66, 72, 73, 79, 89, 90.
Ion, fiul Fedcăi; primeşte întărire, împreună cu mama şi fratele său, pentru o jumătate din satul Namisnici 10.
Ion, fiul lui Giula Pintece; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru o jumătate din Horodniciani 186.
Ion, fiul Ilcăi; primeşte întărire, împreună cu verii şi fraţii săi, pentru o parte din satele lui Laslău globnic 172.
Ion, fiul lui Ioanăş; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi verii săi, pentru satul Poliţeni şi pentru selişteа lui Toma 169; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceiaşi, pentru a şasea parte din acelaşi sat şi din aceeaşi selişte 169.
Ion, fiul lui Ioanăş fost stolnic; vinde, împreună cu fraţii săi, jumătate din satul Spărieţi 183.
Ion, fiul lui Ionăşel aprod; vinde, împreună cu nepoţii săi, satul Cirligul lui Dan VI.
Ion, fiul lui Mihul; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Feereşti 96.
Ion, fiul lui Mihul Lungul; vinde satul Mălăeşti 7.
Ion, fiul lui Mircea Caşotă; primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Virstaţi 84; vinde, impreună cu rudele sale, satul unde a fost Balaci 87.
Ion, fiul Negritei, nepotul lui Pătru Mînzatul; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru satul Minzaţi 49.
Ion, fiul lui Pătru, nepotul lui Tiba; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, satul Ciorsăceşti 42.
Ion, fiul lui Petru Roşca; vinde satul Volhoviceşti 27.
Ion, fiul lui Pintea; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Ion, fiul lui Răcilă de la Miletin; vinde vie din dealul Hirlăului 75.
Ion, fiul Stanei; vinde, împreună cu fraţii şi unchiul său, satul Cirligul lui Dan VI.
Ion, fiul lui Vasilie; vinde, impreună cu rudele sale, satele Dodeşti şi Salcea 177, 178.
Ion, fratele lui Ion, al lui Şerban şi al lui Ichim; primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru un loc pustiu pe Cahove 284.
Ion, fratele popii Luca Plotun şi al Fedei; vinde domnului, impreună cu fraţii, verii

şi nepoţii săi, o prisacă şi satul Milcineşti de la Cirligătura 204, 244.
Ion, fratele lui Nichita şi al lui Mihul: cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru a patra parte din satul Faureşti 275.
Ion, fratele lui Trifu şi al lui Dragoş; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru o parte din satul Floreşti 184.
Ion, gramatic; scrie acte 242, 281.
Ion, gramatic; traduce act slavon (1756) 173.
Ion, nepot de frate al lui . . ., 232.
Ion, nepotul popii Ivaşco; primeşte întărire, împreună cu fratele său, Coste, pentru o parte din satul Giurcani, în urma împărţirii acestuia 193.
Ion, pîrcălab de Hotin; în sfat 3—10.
Ion, sulger; cumpără şi primeşte întărire pentru o jumătate din satul Oeşeni 281.
Ion, tatăl lui Costea, al lui Lazăr ş.a. XI.
Ion, tatăl lui Danciul Pogan 207.
Ion, tălmaci; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Ruseni 292.
Ion, ţigan: dăruit cu fiul său m-rii Putna 77.
Ion Albul, primeşte întărire pentru jumătate din satul Rădieşti 125.
Ion Batin, din Suceava, nepotul lui Batin; vinde jumătate din satul Călimăneşti 219.
Ion Budză, fratele Drăgălinei; vinde, împreună cu aceasta şi cu verii lui, satele Gheeşti, Dodeşti şi Salcea 167, 177, 178.
Ion Ciortan, vărul lui . . . 232.
Ion din Ceretiiani, fratele lui Petrea: posesor al actului satului Ceretiiani 89; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele său, pentru satul Ceretiiani 90.
Ion Fărcaş, fiul Mălinei, nepotul lui Fărcaş; primeşte întărire. împreună cu fraţii săi, pentru o parte din satul Năneşti 168.
Ion Frunteş, stolnic, nepotul lui Pătru Frunteş; primeşte danie sau cumpără şi primeşte întărire, singur sau împreună cu rudele sale, pentru satele Cioreşti, Movila, şi o jumătate din Ciofreşti precum şi, împreună cu Toader pisarul, pentru un sfert din iezerul mare al Birladului 20, 21, 196, 197;
în sfat 50, 51, 54, 55 (greşit: Torşe) — 60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 112, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168—172, 177—179, 181—194, 201—204, 206, 207—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236—240, 242—244, 246—248, 252, 254, 255, (greşit: Bantăş) — 257, 259—261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, II—IV, VII—IX, XII.
Ion Giumătate. v. Poiana lui ~, poiană.
Ion (Oană) Jumetate, bunicul Marinei, al Marincăi ş.a. 96, 108, 109.
Ion Loga, vărul lui Manciul Oniceanul, nepotul lui Giula; vinde, împreună cu rudele sale, satul Oniceani 70, 129.
Ion Meleghi, vornic de poartă; martor (1763) 106.
Ion (Ivan) Miciorna, fiul lui Hărman, nepotul lui Iaţco; vinde domnului, împreună cu fratele şi surorile sale, satul Voitin 77.
Ion Murgu; primeşte danie satele Hinţeşti şi unde a fost Neagşă Taurul 102.
Ion Nadeşu, fiul lui Mihailo; primeşte întărire pentru satul Nadeşa 208.
Ion Negrilescul, tatăl Nastei 122, 170.
Ion Oniceanul, vărul lui Giurgiu Oniceanul; vinde, împreună cu rudele sale, satul Oniceani 70, 129.
Ion Papa, fratele lui Neaniul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru o jumătate din satul Ogrineşti 209.
Ion Pelin, diac; traduce act slavon (1803) 136.
Ion al lui Popa, diac; scrie acte 230, 233, 257, 271, 273, 277, 278, 285, 291, 292, 294.
Ion Rît, martor la vînzarea unei ocini din satul Şătrari V.
Ion Sacşa, unchiul lui One şi al Cîrstinei; vinde, împreună cu aceştia, jumătate din satul Hăndreşti 58.
Ion Secară (Săcară), pîrcălab de Cetatea Nouă; în sfat 1, 3—12, 14—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49, 50, 51, 54, 56—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109.
Ion Sinescul, tatăl lui Stanciul şi bunicul lui Giurgiu Sinescul, al lui Mănăilă şi al lui Isaiu 261.
Ion Sinescul (unde a fost casa lui ~), v. Sineşti, sat.
Ion (Ioan) Stamati, biv vel pitar. traduce acte slavone (1809—1826) 30, 47, 101, 157, 211. 213, 225, 246.
Ion Temotin; copie traducere (1783) 177.
Ion Ţutco, unchiul Marei 201.
Ion, v. şi Oană.
*Ionaş (Ioanăş) Tricolescul (unde a fost ~), sat, pe Elan: ⟨lîngă Popeni, c. Găgeşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Petrea şi surorii sale, Mariea 174; în hotar cu satul de la Salce 178.
Ionaşco, fiul lui Jora. nepotul lui Giurgiu Răspop; vinde domnului satul Mărăţei 96.
Ionaşco, vătav: martor la vînzarea unei ocini din satul Şătrari V.
Ioanăşăşti, sat, v. *Ionăşeşti.
Ionăşel, aprod; tatăl lui Ion şi al Stanei VI.
*Ionăşeşti (Ioanăşăşti; unde a fost jude Ioaniş), sat, pe Jeravăţ; ⟨lîngă Obîrşeni, c. Vinderei, j. Vaslui⟩; întărit lui Ivan 223.
Ioniţă, căpitan de darabani; traduce act slavon (1800) 229.
Ioniţă, din Şătrari; cumpără ocină din satul Şătrari V,
Ioniţă, protopop de Bacău (1794), tatăl lui Costandin 195.

www.dacoromanica.ro

Ioniță Rață, copie traducere (sec. XVIII) 173.
Ioniță Stamate, biv vel căpitan de darabani, diac de divan, și tălmaci la Departamentul pricinilor străine; traduce act slavon (1798) 173.
Ionu, fratele lui Ștefu1 și al lui Simion; cumpără și primește întărire, împreună cu aceștia, pentru a treia parte din satul Belzeni și numai întărire pentru altă treime din același sat 4.
Iordache Canta, logofăt; autentifică copie slavonă și trad. rom. (1813) 51.
Iordache, v. și Fidiscul ~.
Iosif, diacon; traduce act slavon (sec. XVIII) 167.
Iosip, fiul lui Toader Urdugaș, nepotul lui Drăguș; vinde a treia parte din satul Ghigoești 68.
Iossina (!); vinde, împreună cu alții, satul Lipiești 205.
⟨Ipatele, sat, c. ~, j. Iași⟩; sat in ~, v. Petrești; sat contopit cu ~, v. Chiujdești.
Ircoviței, sat, v. Iurcovți.
Irimia, stolnic, fost stăpin in satul Scanțirești 129.
Irimia (Irimiia), v. și Eremia.
Isac; primește întărire, împreună cu alții, pentru satele Porcești, Brebi și Hociungi 67.
Isac, vistier; cumpără și primește întărire, pentru satele Fulticeani și Buciumeni 71 și Dolhești 264; soția lui 52;
in sfat 96—99, 101—105, 107, 114, 116 — 118, 120 — 124, 126, 127, 129, 130 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—156, 158—164, 166, 168, 169—172, 177—180, 194, 197, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 260, 261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, I—III, VIII, IX, XII.
Isac, v. și Isaico.
Isac, v. și Poiana lui ~, loc.
Isacu, fiul lui Ivan Tudor[a]; face schimb de sate 52.
*Isafori (?), sat (?); ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lingă Ișnovăț, c. ~, r. Orhei⟩; în hotarul satului Iașnovăț XIII.
Isaia, fratele lui Armean, al Annei și al Mărușcăi; primește întărire, împreună cu aceștia, pentru satul Tatomirești 190.
Isaia, fratele lui Costin, al lui Toader ș.a. 253.
Isaia,fratele lui Iurie și nepotul lui de soră al lui Stanciul; primește întărire, împreună cu unchiul, fratele și verii săi, pentru o jumătate din satul Marcoviciani și pentru satul Terpești 273.
Isaia, logofăt, bunicul Mușei 51.
Isaia, vornic; in sfat XIII.
Isaico (Isac), fiul Anușcăi; vinde, împreună cu rudele sale, satul Vlădeni 51.
Isaico, fiul lui Fedca Stărostescul, nepotul lui Mihul Stărostici (Stărostescul); face schimb de sate cu domnul 54; vinde, împreună cu frații săi, satele Măcicătești 76 și Drislivoe, unde a fost Nosco 91.
Isaico, fiul lui Iurie; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Mogoșești 293; cumpără satele Hodorecinți și Gvozdeuți 294.
Isaico, fiul lui Ivanco; vinde domnului, împreună cu verii săi, seliștea Ivancea 151.
Isaico, fiul lui Pătru, nepotul lui Bălcu; vinde domnului împreună cu tatăl și frații săi, satul Flocești 86.
Isaiu, fiul lui Oană Mustea; primește întărire, împreună cu verii săi, pentru o parte din satele lui Laslău globnic 172.
Isaiu, fiul lui Stanciul și nepotul lui Ion Sinescul; vinde domnului, împreună cu frații săi, satul Sinești 261.
Isaiu, nepotul lui Hodco Costici postelnic; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ștubeiul 118.
Isaiu de la Răcătău, unchiul lui Pătru Farcaș; împarte cu nepoții săi satele Gălășești, Pincești, Horgești ș.a. 72.
Isăescul, v. Duma ~.
*Iscurita, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lingă Ișnovăț, c. ~, r. Orhei⟩; în hotar cu satul Iașnovăț XIII.
Istratie, unchiul lui Mihalcea (1673) 52.
Ișnovăț, piriu, v. Vișneuți.
⟨Ișnovăț⟩, sat, v. Iașnovăț.
Ităvoiu, v. Giurgiu ~.
Itovoiești, sat, pe Berheci; ⟨Otovoiești, în Gohor, c. ~, j. Galați⟩; în hotar cu satul, Cernica 98.
Itrinești, sat, ț. Neamț; ⟨c. Mărgineni, j. Neamț⟩; întărit lui Luca Boț și verelor sale 103.
Itu (Litu, Șitu) și Șărban (unde au fost județi ~), v. Muntenii Scutași, sat.
Iuban, v. Dragomir ~.
Iubana, piriu, ⟨afluent al Smilei la Băcani, c. ~, j. Vaslui⟩; sat la obirșia sa 49.
Iubăneasa, piriu; ⟨Ibăneasa, afluent al Jijiei la Durnești, c. Ungureni, j. Botoșani⟩; hotar al satului Ștubeiul 118.
Iucaș, v. Petru ~, Toader ~.
Iudca cel bătrîn, tatăl lui Pavel Iudca 114, 193.
Iudca, v. și Pavel ~.
Iuga, fiul Oliușcăi, nepotul lui Șandre; vinde, împreună cu rudele sale, satul Vlădeni 51.
Iuga, fratele lui Stan, al Margăi, al Annei ș.a.; cumpără și primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satul Mindrești 271.
Iuga, jude; seliștea unde a fost jude ~, întărită 134.
Iuga, popă, tatăl lui Mihul logofăt, bunicul Mărușcăi 71.
Iuga, postelnic; in sfat XIII.
Iuga (netradus: Iughina), tatăl lui Duma, al lui Vlașin și al Anghelinei 199.
Iuga, tatăl lui Toader, al lui Dămian și al Stanei 214.
Iuga, tatăl lui Vlașin 127.

www.dacoromanica.ro

Iuga (unde a fost jude ~), selişte, la Cîrligătura; ⟨Cucuteni, c. ~ j, Iaşi⟩; întărită lui Alexa diac 134.

Iuga, vistier, soţul Nastei 250; dăruieşte satul Şirăuţi m-rii Putna 9 şi o falce de vie m-rii Voroneţ 244; în sfat XIII.

Iuga cel Prost (biserica de la ~), v. **Durneşti**, sat.

Iuga Durnoi, tatăl lui Micul 229.

Iuga Grasul, tatăl lui Stan şi al lui Onu (Ion) 55.

Iughina (netradus), v. **Iuga**.

Iulceşti, sat, v. **Dimeşti**.

Iura, fiul Maruşcăi, nepotul lui Coste Croitorul; vinde jumătate din satul Tiveşti 187.

Iurcovţi (Ircoviţăi), sat, pe Birlad; ⟨probabil Huc, c. Todireşti, j. Vaslui⟩; întărit nepoţilor lui Sima Rugină 175; întărit lui Toader logofăt 286.

Iurie, fiul lui Daşco din Clicicăuţi; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, satul Clicicăuţi 75.

Iurie, fiul lui Leahul şi nepotul lui Petru Şoimaru; vinde, împreună cu rudele sale, satul Pulpeşti 170.

Iurie, fiul Măruşcăi; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru o jumătate din Horodniciani 186.

Iurie, fiul lui Micul 229.

Iurie, fiul lui Sima; vinde domnului, impreună cu rudele sale, jumătate din satul Grigoreşti 54.

Iurie, fratele lui Duma Hurduescu, al lui Drăguşi şi al lui Cupce; primeşte danie, împreună cu fraţii săi, un loc pustiu pe Spiroasa 270.

Iurie, fratele lui Isaia şi nepotul de soră al lui Stanciul; primeşte întărire, impreună cu unchiul, fratele şi verii săi, pentru o jumătate din satul Marcoviciani şi pentru satul Terpeşti 273.

Iurie (iazul lui ~), la Cozmin; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, cu numele schimbat in Molodiia, c. ~, r. Hliboca (fost Adîncata), reg. Cernăuţi⟩; în hotarul satului Cozmin 36.

Iurie, nepotul lui Balşe şi al lui Iuga; vinde, împreună cu rudele sale, satul Vlădeni 51.

Iurie, tatăl lui Isaico 293.

Iurie al lui Brae, fiul lui Boris al lui Brae; dă Oliuşcăi a treia parte a satului Costeşti 234.

Iurie al lui Manea, tatăl lui Matei 14.

Iurie Dăvidescul, tatăl lui Mănăilă, al lui Danul, al Zoicăi şi al Nastei 79.

Iurie Rotompan; vinde satul Greceni (Greci) 32.

Iurie Şerbici; vinde domnului, impreună cu Petru Grigorescu, jumătate din satul Grigoreşti 54; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Tominţi 69.

Iurşa, aprod, fratele Maruşcăi şi al Vascăi; imparte cu acestea satele Belceşti, Negoeşti şi Şerbeşti şi primeşte întărire pentru partea sa 111; uricul satului Petrileşti în posesia lui 143.

Iurşa, fiul Mărinei, nepotul lui Ivaşco Procelnic; primeşte întărire, impreună cu nepotul său, pentru satele Procelnici, Bogdăneşti, Hovceşti, Nedeiani ş.a. 80; vinde, împreună cu acelaşi, satul Nedeiani 203.

Iuzna (?), iaz (?), la confluenţa Lopatnei cu Bezinul; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, in Pocşeşti, c. Teleşeu, r. Orhei⟩; in hotarul seliştii Lopatna de Jos 250.

Ivan; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Ionăşeşti 223.

Ivan, fiul lui Danciul şi nepotul lui Toader Beţea; vinde satul Beţeşti 222.

Ivan, fiul lui Toader Ciumalea; nepotul lui Ivan Drocici; vinde, împreună cu fraţii şi verii săi, jumătate din satul Fedeşti 45.

Ivan, fiul lui Toma Fulov; vinde satele Beneşti, Buciumi şi o parte din Mihneşti 2.

Ivan, fratele Albei şi nepotul lui Ivanco; vinde, împreună cu aceştia, satul Nămisnici 10.

Ivan, fratele lui Baico; primeşte danie, împreună cu acesta, satul Almaşul 115.

Ivan, fratele lui Giurgiu; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Negoeşti 42.

Ivan, fratele lui Ignat; vinde domnului, impreună cu rudele sale, iezerul Cerlenul, satul Balinteşti şi seliştea lui Manea 282.

Ivan, fratele lui Toader; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu acesta şi nepoatele sale, pentru satul Gheeşti 167.

Ivan, nepotul lui Sima Rugină; vinde, împreună cu alţi strănepoţi ai lui Negrea, satul Sinaşeuţi 180.

Ivan, protopop, soţul Măruşcăi 241, 242.

Ivan, soţul Fedei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceasta, pentru satul Străviceni 241.

Ivan, tatăl lui Dragotă 215.

Ivan, tatăl lui Gligor 42.

Ivan, tatăl Stanei 153.

Ivan, ţigan, fratele lui Giurea; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.

Ivan (unde a fost casa lui ~), sat, pe Cneaja; ⟨j. Galaţi⟩; întărit lui Miclea şi surorilor sale 153.

***Ivan** (unde a fost ~), la Ulmi, sat, la Cobile, sub Moghilă; ⟨lîngă Secuieni, c. ~, j. Neamţ⟩; întărit lui Toma 146.

Ivan, vistier, fiul lui Avăr 104, 117, 210.

Ivan Arame, popă; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Urgiceani 201.

Ivan Badiul; cumpără şi primeşte întărire pentru un sat de pe Tămaş 53.

Ivan Bizdig, tatăl Nastei 97.

Ivan Ciumalea, tatăl lui Lazea şi al lui Mihul 45.

Ivan Craiu; vinde satul Budeşti 29.

Ivan Damianovici, bunicul Cristinei şi al Nastasiei 247, 295.

Ivan Despot, din Bosancea; vinde vie de la Hirlău 75.

www.dacoromanica.ro

Ivan Drocici, bunicul lui Lazea, al lui Mihul, al lui Sima ş.a. 45.
Ivan Frenciuc, bunicul lui Singur şi al Stanei 56
Ivan Mieriul (unde a fost ~), v. Mireşti, sat.
Ivan Mîndrul (unde a fost ~), v. Mîndreşti, sat.
Ivan Nemai, tatăl lui Vasco şi al Mărenei 54.
Ivan Pietrescul, tatăl lui Dragotă 142.
Ivan Sacalăş, fratele Anuşcăi; vinde satul Grozeşti 30.
Ivan, v. şi Oană.
⟨Ivancea⟩, sat, v. Ivanciu.
Ivancea de la Tătarca,seliştе, pe Tutova; ⟨între Ciocani, c. Perieni, şi Iveşti, c. ~, j. Vaslui⟩; cumpărată şi alipită de domn hotarului tîrgului Bîrlad 151.
Ivanciu, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Ivancea, c. ~, r. Orhei⟩; în hotar cu satul Iaşnovăţ XIII.
Ivanco; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu Gavril, pentru satul Vitolteşti 57.
Ivanco, fiul lui Fedco Stărostescul, nepotul lui Mihul Stărostici şi al lui Giurgiu de la Frătăuţi; vinde, împreună cu fraţii săi, satele Toporăuţi, Macicătăvţi, Drislivoe şi unde a fost Nosco 54, 76, 91.
Ivanco, fiul lui Giurgiu; vinde domnului, împreună cu verii săi, seliştea Ivancea 151.
Ivanco (Ivan), fiul lui Giurgiu stolnic; vinde, împreună cu rudele sale, satul Vlădeni 51.
Ivanco, fiul lui Hodco Dolbnici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Ivanco, fiul lui Ivaşco; dă Oliuşcăi, împreună cu rudele sale, a treia parte din satul Costeşti 234.
Ivanco, fiul lui Jurje Tudor[a]; face schimb de sate 52.
Ivanco, fiul Muşei; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru o jumătate din Horodniceni 186.
Ivanco, fratele lui Andriaş Hancovici, al Annei şi al Taţei; vinde domnului, împreună cu aceştia, jumătate din satul Vicşineţi 35.
Ivanco, fratele Neagşei, al Anuşcăi şi al Anasiei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu surorile sale ş.a., pentru jumătatea de sus a satului Şecani 140.
Ivanco, fratele Oliuşcăi, al Rujei, al Anuşcăi ş.a.; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Ivanco, gumelnic; tatăl lui Danciul şi Petriman 91.
Ivanco, nepotul lui Hodco Costici postelnic şi al lui Lev; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Ivanco, nepotul lui Ivan şi al Albei; vinde, împreună cu aceştia, satul Nămisnici 10.
Ivanco, tatăl Dobrei 264.
Ivanco, tatăl Nastei 170.
Ivanco, tatăl lui Şaidir 216.
Ivanco, ţigan; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
Ivanco Bîrlici, fratele Anuşcăi; primeşte întărire, împreună cu sora sa, Anuşca, pentru satele Bărgăiani, Verbiia şi Corlăteni 6.
Ivanco Levici, fratele lui Vasco Levici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Ivanco Tolocico, fratele lui Purece spătar şi al Oliuşcăi; tatăl lui Alexandru 31; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fraţii şi nepoţii săi, pentru satele Drislivoe şi unde a fost Nosco 91.
Ivanco (Ivan) Tudor, tatăl lui Isacu, al lui Silion, al Niacşei şi al Drăgălinei 52, 151.
Ivanco Vîrstatu, tatăl lui Toader, al Sofiicăi şi al Nastei 84.
Ivancicăuţi, sat; ⟨în Costineşti, c. Leorda, j. Botoşani⟩; moară de la ~, întărită nepoţilor lui State 238.
Ivancicăuţi, sat, ţ. Suceava; ⟨în Ţibeni, c. Satu Mare, j. Suceava⟩; biserica din ~, întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Ivanŭ, cneaz; satul unde a fost cneaz ~, întărit 262; v. şi Murguceni.
Ivaşco, bunicul lui Ştefu! 35.
Ivaşco, popă, unchiul lui Ion şi al lui Coste 193.
Ivaşco, tatăl lui Ivanco, al Nastei, al Fădorei şi al Anuşcăi 234.
Ivaşco Clecea, tatăl Fatoşei 190.
Ivaşco Cuftea, tatăl lui Ghidion, al lui Petrea şi al Anuşcăi 246.
Ivaşco din Sireţel, tatăl lui Lupşe 243.
Ivaşco Durnici, nepotul lui Micul; vinde a treia parte din satul Durneşti 229.
⟨Ivaş⟩co ⟨H⟩rincovici, boier; în sfat XIII.
Ivaşco Procelnic, bunicul lui Iurşa şi al lui Iliaş 203.
Ivaşco Tricolescul, tatăl lui Toma Salce 178; răscumpără jumătate din satul unde a fost Ionaş Tricolescul 173.
Ivaşco Turcul, sulger; fost stăpîn în satul Scanţireşti 131.
Ivaşco Vladicico, tatăl Slavnei 294.
Ivaşcu, fratele lui Dragoş; primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru o treime din satul Harbuzi 213.
⟨Ivănceşti, sat, c. Boloteşti, j. Vrancea⟩; seliştе lîngă ~, v. Alba.
⟨Ivăneşti, sat, c. Pădureni, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~, v. *Budzeşti.
⟨Ivăneşti, sat, c. ~, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~, v. *Degiugaţi;
sat pe teritoriul său, v. Vlădeşti.
Ivul, fiul lui Mihul, nepotul lui Şandru Gherman; vinde, împreună cu sora şi verii săi, patru părţi din jumătatea de sus a satului Solca 266.
Ivul, fiul Voicăi, nepotul lui Bogdan stolnic; vinde seliştea Alba 248.
Ivul, popă, vărul lui Manciul; primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru o jumătate din satul Todereşti 25.

www.dacoromanica.ro

Ivul, tatăl lui Dragotă şi al Stanei 266.
Ivul Mîndrea, unchiul lui Toader şi al lui Toader Dragotă; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu nepoţii săi de soră şi de frate, pentru satul Tăveşti 130; vinde domnului, impreună cu aceiaşi, satul Scanţireşti 131.
Izvorul Mustei, piriu; ⟨afluent al Neamţului la Vinători-Neamţ (?), c. ~, j. Neamţ⟩; hotar IV.

Î

Împuţita, v. Ampuţita (fintina ~).
Înălţarea Crucii, hram al m-rii Horodnic 76.
Înălţarea Domnului, hram al m-rii Neamţ 18, 254, 293.

J

⟨Jabca, sat, c. ~, r. Floreşti, azi R.S.S. Moldovenească⟩; sate lingă ~, v. *Drislivoe, *Nosco (unde a fost ~).
Jadăuţi, sat, ţ. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Jadova Veche, c. ~, r. Storojineţ, reg. Cernăuţi⟩; biserica din ~, întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
⟨Jadova Veche⟩, sat, v. Jadăuţi.
*Jaza (unde au fost ~ vătăman), sat, pe Nistru; ⟨azi R. S. S. Moldovenească, lingă Horodiştea, c. ~, r. Rezina⟩; întărit nepoţilor lui Sima Rugină 175.
Jăravăţ, deal, ⟨la Rădeşti, c. Bălăbăneşti, j. Galaţi⟩; in hotarul unui loc pustiu 159.
Jăravăţ, piriu, v. Jeravăţ.
Jejia, riu, v. Jijia.
Jeravăţ (Jăravăţ, Jirăvăţ), piriu, ⟨afluent al Birladului la Grivita, c. ~, j. Vaslui⟩; sate pe ~ 104, 159, 165, 223; hotar 151.
Jicov, vamă, v. Jicovul de Sus, sat.
Jicovul de Jos, sat, pe Suceava, ţ. Suceava; ⟨Vicovu de Jos, c. ~, j. Suceava⟩; dat domnului de Mitropolia Sucevei in schimbul satelor Vereşcani şi Ungureni; dăruit de domn m-rii Putna 32 şi intărit acesteia 285; biserica din ~, pusă sub ascultarea m-rii Putna 73, 74.
Jicovul de Sus, sat, pe Suceava, ţ. Suceava; ⟨Vicovu de Sus, c. ~, j. Suceava⟩; dăruit şi intărit, impreună cu vama mică de aici, m-rii Putna 36, 285; biserica din ~, pusă sub ascultarea m-rii Putna 73, 74.
Jigălia, piriu; ⟨afluent al Elanului la Giurcani, c. Găgeşti, j. Vaslui⟩; sate pe ~ 177, 213.
Jijia (Jejia), riu, ⟨afluent al Prutului⟩; sate pe ~ 6, 80, 105, 108, 109, 133, 231, 262.
⟨Jijia, c. Albeşti, j. Botoşani⟩; sat contopit cu ~, v. Jumătăţeni.
J. Marcinkiewic, translator; traduce act slavon in limba germană (sec. XIX) 36 69, 230, 285.
Johan Anastasius Manovarda; alcătuieşte index de documente (1783) 34, 287.
Jiravăţ, piriu, v. Jeravăţ.
Jora, tatăl lui Ionaşco 96.
⟨Jorăşti, sat, c. ~, j. Galaţi⟩; sat probabil lingă ~, v. *Căţeleşti.
Joriţă, v. Luca ~.
Jula, tatăl lui Ilie, al lui Petrea, al lui Gavril şi al lui Frăţilă 190.
Jula, v. şi Giula.
Julici, v. Ion ~.
Julici, v. Pîntece.
Jumătăţeni (Giumătăţeni; unde a fost curtea lui Căliman), sat, pe Jijia; ⟨contopit cu s. Jijia, c. Albeşti, j. Botoşani⟩; revenit Mărinei, fiica lui Giurgiu Jumetate, in urma împărţirii satelor lui Ion Jumetate de către nepoţii acestuia 108, 109; jumătatea de sus a satului, intărită lui Bogdan 149;
sat în ~, v. Dărmăneşti.
Jumetate, v. Giurgiu ~, Ion ~, Ştefu1 ~.
Juratu, v. Dragomir ~.
Jurcă, v. Giurcă.
Jurea, ţigan; intărit cu sălaşul său m-rii Neamţ 18.
Jurja Starostele (Starosticiul), v. Giurgiu de la Frătăuţi.
Jurja, v. şi Giurgiu.

L

Labăşcu, fiul lui Dancul din Steclieni; vinde domnului, impreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.
Lacana, loc; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lingă Işnovăţ, c. ~, r. Orhei⟩; în hotarul satului Iaşnovăţ XIII.
Lacul Puturos, lac la Steţcani; ⟨Tescani, c. Bereşti-Tazlău, j. Bacău⟩; seliste la ~ II
Langa, ţigan; dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.
Larga, piriu; ⟨afluent al Elanului la sud de Guşiţei, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; sate pe ~ VII, VIII.
Larga, piriu; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, afluent al Prutului la nord de Chircani, c. Larga Nouă, r. Cahul ⟩ ; sate pe ~ 123.
Largul, piriu; ⟨afluent al Bistriţei la Poiana Largului, c. Poiana Teiului, j. Neamţ⟩; hotar IV.
Laslăoani, sat, cu două cuturi, peste Prut, la gura Hlabnicului, ⟨azi R.S.S. Moldovenească, in Zagarancea, c. Bereşti, r. Ungheni⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80.
Laslău, globnic, bunicul lui Toader Iucaş, al lui Petru Iucaş ş.a. 172.

www.dacoromanica.ro

Laslău Buhaicea, bunicul lui Mihul Pojar, al Nastei ş.a. 105.
Laslău, v. şi Chiş ~.
⟨Laşchiuca, c. ~, reg. Cernăuţi, azi R. S.S. Ucraineană⟩; sat în ~, v. Sadcău.
Laţco, ţigan; tatăl lui Luca 18.
*Laţco din Cîmpie (unde a fost ~), sat, pe Larga; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, între Constantineşti, c. Larga Nouă şi Ciobalaccia, c. ~, r. Cahul⟩; întărit Mărinei, fiica lui Dragomir Iuban, în urma împărţirii cu sora sa a satelor moştenite 123.
Laţco Leghetiş, tatăl Drăgălinei 152.
Laţcu de la Moisia, tatăl Sorei 16.
Laura, pîriu; ⟨afluent al Sucevei la Vicovu de Sus, c. ~, j. Suceava⟩; în hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.
⟨Laza⟩, sat, v. Feereşti.
⟨Laza, sat, c. ~, j. Vaslui⟩; sat lingă ~, v. *Păucesti.
Lazar, fiul lui Ion; primeşte danie de la episcopul de Roman, împreună cu fratele şi surorile sale, satul Munteni XI.
Lazar, protoiereu; verifică traducere (1819) X.
Lazăr, fiul popii Pătru din Oniceani; vinde, împreună cu tatăl şi fraţii săi, a şasea parte din Oniceani 83.
Lazea, fiul lui Ivan Ciumalea, nepotul lui Ivan Drocici; vinde, împreună cu fratele şi verii săi, jumătate din satul Fedeşti 45.
Lazea, v. şi Lazin.
Lazin, v. Toader ~.
Lazor (casa lui ~), lîngă Petreşti, ⟨în Ipatele, c. ~, j. Iaşi⟩; în hotar 8.
Lazor, fiul lui Petrică Negrilescul, nepotul lui Negrilă fost ceaşnic; vinde, împreună cu vara sa şi cu alte rude, satele Oideşti şi Pulpeşti 122, 170.
Lazor, fratele lui Dragotă, al lui Andruşco, al Neagăi ş.a.; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi ş.a., pentru satele Brăteşti, Fedeleşani, Goeşti şi Vîrstaţi 84.
Lazor, tatăl Mălinei 246.
Lazor, tatăl lui Sima pahărnicel şi al Anuşcăi 81, 82.
Lazor Adaş, tatăl lui Oană, al lui Andruşco şi al Dragnei 186.
Lazor Herlic, tatăl lui Mircea şi al Maruşcăi 232.
Lazor Micşun (Micşină); cumpără şi primeşte întărire pentru satul Găureşti 56.
Lazor Prodănescul, tatăl Mărenei (Mărinei) 38.
*Lazoreni (unde a fost Rosneag), sat, pe Jijia; ⟨probabil lingă Stinca, c. Victoria, j. Iaşi⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80.
Lazul, parte din hotarul satului Tomeşti, la Cîrligătura; ⟨lingă Popeşti, c. ~, j. Iaşi⟩; cumpărată de domn şi dăruită m-rii Voroneţ 204.
Lăhoveni, selişte; ⟨s. Ghermăneşti, c. Banca, j. Vaslui⟩; întărită lui Toader Gherman 22.
Lăleşti, sat, pe Tutova; ⟨c. Puieşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Stanciul şi surorii sale, Stana 191.
Lăpuşna, deal; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, r. Kotovsk⟩; în hotarul satelor Petricani şi Toporeştii Vechi 44, 121.
Lăpuşna, piriu, ⟨afluent al Prutului la Sărata-Răzeşi, azi R.S.S. Moldovenească, c. Tochile-Răducani, r. Leova⟩; sat pe ~ 255.
Lăpuşna, tîrg; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, s. ~, r. Kotovsk⟩; în hotar cu satul Petricani 44;
sat lîngă ~, v*.Dragomireşti
⟨Lăpuşneanu⟩, v. Bogdan vodă ~.
Lărgianul, v. Oană ~.
Lăscani, sat, v. Lăţcani.
*Lăslăoani, sat pe Cracău; ⟨lîngă Şerbeşti, nume schimbat recent în Ştefan cel Mare, c. ~, j. Neamţ⟩; întărit lui Toader Iucaş ş.a. 172.
Lăţcani (Lăscani), sat, pe Bistriţa; ⟨contopit cu Racova, c. ~, j. Bacău⟩; dat de domn, în schimb, şi întărit m-rii Bistriţa 256.
⟨Lăteşti⟩, sat, v. Lăzeşti.
Lăzeşti, sat, pe Dumitra; ⟨Lăţeşti, c. Murgeni, j. Vaslui⟩; întărit Stanei, fiica lui Dragomir Iuban, în urma împărţirii cu sora sa a satelor moştenite 123.
Leahul, tatăl lui Iurie şi al Măruşcăi 170.
⟨Lecuşeni⟩, sat, v. Leucuşani.
Leghetiş, v. Laţco ~, Ştefan ~.
Lehaci, v. Poiana lui ~, poiană.
Leoa, fratele lui Petru; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceasta, pentru un loc de pe Sărata 173.
Leondari, v. Condi ~.
Lepădat, martor la vînzarea unei ocini din satul Sătrari V.
Leuceşti, sat, v. Vlădeşti.
Leucuşani, sat, mai sus de tîrgul Roman; ⟨Lecuşeni, înglobat în Săbăoani, c. ~, j. Neamţ⟩; întărit Mitropoliei (Episcopiei) de Roman 39.
Leunteneştii (unde au fost ~), v. Căueşti, sat.
Leurinţ, v. Carvac ~.
*Leuşteni, sat, ţ. Chighiiaci; ⟨azi R.S.S. Moldovnească, r. Cahul⟩; jumătate de sat întărită Niagăi şi Stanei, fiicele lui Dragomir Tăutul, iar altă jumătate vărului lor, Tăutul logofăt 166.
Lev, bunicul lui Ivanco Levici, al lui Vasco Levici ş.a. 118.
Levici, v. Ivanco ~, Vasco ~.
Lichitişeni, sat, pe Berheci; ⟨c. Vultureni, j. Bacău⟩; întărit unui urmaş al lui Tăvădar 228.
Lie, fiul lui Paşco; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru satul Păşcani 63.
*Lieşti, sat; ⟨lingă Griviţa, c. ~, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Bîrlad 151.
Lieşti, sat, pe Birlad; ⟨c. Priponeşti, j. Galaţi⟩; întărit lui Frăţilă şi nepoţilor săi 163; loc lîngă ~, v. Rătud.
⟨Lieşti, sat, c. ~, j. Galaţi⟩; sat în ~, v. Mereşti.
Lieştii (unde au fost ~), v. Selişteа lui Dănău, selişte.

www.dacoromanica.ro

⟨Lingurari, sat, nume schimbat în Teişoru, c. Laza, j. Vaslui⟩; loc în ~, v. Fîntîna Blidarilor.
Lipăeşti (?), sat, v. Liteşti.
*Lipeneşti, sat; ⟨probabil lîngă Zorleni, c. ~, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Bîrlad 151.
Lipieşti (?), sat, v. Liteşti.
Lipova, pîrîu, v. Lipovul.
Lipovăţ, sat; ⟨c. ~, j. Vaslui⟩; în hotar cu tîrgul Vaslui 96; în hotar cu satul Hăoşeşti 224.
Lipovul, pîrîu; ⟨Lipova, afluent al Tutovei, la Dragomireşti, c. ~, j. Vaslui⟩; sat pe ~ 4.
⟨Liteni⟩, sat, v. Liteşti.
Liteşti (Lipăeşti (?), Lipieşti (?), sat, pe Siret; ⟨Liteni, c. ~, j. Suceava⟩; întărit lui Mihai Mîndrea 205.
Litu, v. Itu.
Lituania, v. Ţara ~.
Liubăneasa, sat; ⟨Ibăneasa, c. Ştiubieni, j. Botoşani⟩; în hotar cu satul Ştubeiul 118.
Liudeşti, sat, pe Bîrlad; ⟨în Bîrzeşti, c. Ştefan cel Mare, j. Vaslui⟩; întărit nepoţilor lui Sima Ruginǎ 175.
Loga, v. Ion ~.
Lohan, pîrîu, v. Lohin.
Lohin (în loc de: Lohan), pîrîu; ⟨afluent al Crasnei la Tîrzii, c. Olteneşti, j. Vaslui⟩; hotar VII.
Lopatna, pîrîu, confluent cu Bezinul ⟨la Pocşeşti, c. Teleşeu, r. Orhei, azi R.S.S. Moldovenească⟩; seliştе la gura pîrîului ~ 250.
Lopatna de Jos, seliştе, la gura Lopatnei; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, s. Pocşeşti, c. Teleşeu, r. Orhei⟩; întărită lui Duma Pocşescul şi lui Manea 250.
Lozova, iezer, pe Bîrlad; ⟨la Lazova, c. Braniştea, j. Galaţi⟩; a patra parte, întărită lui Duma Brudur 239.
⟨Lozova⟩, sat, v. Olteni, loc, Tăpeşti, sat.
Luca, fiul lui Iliiaş paharnic; vinde domnului, împreună cu nepoţii săi, jumătate din satul Botoşănţăi (Botoşeşti) 113.
Luca, fiul Neagşei; vinde, împreună cu mătuşa şi fratele său, satul Mîndreşti 271.
Luca, fiul lui Zeico; vinde a patra parte din Petrileşti 143.
Luca, fratele lui Ion diac 19, 27.
Luca, fratele lui Oancea şi al lui Tudoran; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Onceşti 14.
Luca, nepotul Magdei; dă, împreună cu rudele sale, lui Rabotă ş.a. satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Luca, preot, fratele lui Toader logofăt şi al Stancăi; primeşte întărire, împreună cu sora şi nepoata sa, pentru satul Mălineşti 286.
Luca (greşit: Luchin), tatăl lui Toader şi al Marinei 267.
Luca, ţigan, fiul lui Laţco; întărit cu sălaşul său m-rii Neamţ 18.
Luca, vărul lui Mircea şi al lui Vlad; vinde domnului, împreună cu rudele, satul Ştubeiul 118.
Luca al lui Manea, tatăl Anuşcăi 14.
Luca Arbure, portar de Suceava; cumpără şi primeşte întărire asupra jumătăţii de jos şi a celei de sus a satului Solca 266; în sfat 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 254—257, 260, 261, 263—268, 271, 273, 278, 283, 285, 286, 288, 289, 291—295, IV, XII.
Luca Boţ, vărul Neagăi şi al Mărinei; primeşte întărire pentru jumătate din satele Balosineşti şi Itrineşti 103.
Luca Ecobescul, soţul Mărenei (Mărinei) 38.
Luca Joriţă, nepotul lui Cristea Negrul şi al lui Giurgiu; vinde domnului, împreună cu rudele sale, iezerul Cerlenul, satul Balinteşti şi seliştea lui Manea 282.
Luca Plotun, popă, fratele lui Ion şi al Fedei; vinde domnului, împreună cu fraţii, verii şi nepoţii săi, o prisacă şi satul Milcineşti de la Cîrligătura 204, 244.
Lucaci, medelnicer (1736) 281.
Lucaciu, bunicul lui Mănăilă ş.a. 128.
⟨Lucaviţa⟩, sat, v. Lucoviţa.
Lucă, stolnic; în sfat XIII.
Lucăceşti, sat; ⟨c. Drăgoieşti, j. Suceava⟩; întărit Vasutcăi, soţia lui Stanciul aurarul 230; sat lîngă ~, v. *Căcăceni.
Lucăvăţ, sat, v. Lucoviţa.
Luchin (greşit), v. Luca.
Lucin Andreica, fiul Marinei; vinde domnului, împreună cu unchiul şi fraţii săi, satul Botoşănţăi (Botoşeşti) 113.
Lucoviţa (Lucăvăţ), sat, ţ. Cernăuţi; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Lucaviţa, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuţi⟩; în hotar cu satul Cozmin 36; biserica din ~, întărită Episcopiei de Rădăuţi 73; stăpîn de la ~ 118.
⟨Lunca⟩, sat, v. Cîrna.
⟨Lungani, sat, c. Voineşti, j. Iaşi⟩; sat în ~ v. Mălăeşti.
⟨Lungeşti⟩, sat, v. Drăghişani.
Lungul, v. Mihul ~.
Lupa, sora lui Toader şi a Cristinei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Sîrbi 212.
Lupe, armaş, fratele lui Trifan; cumpără şi primeşte întărire pentru o jumătate din satul Husiani, pentru satul Vultureşti, seliştea unde a fost Tîrgul Săratei ş.a. 16,50.
Lupe, fiul Muşei, nepotul lui Duma Mădoia; vinde domnului, împreună cu rudele sale, o bucată de loc din hotarul Boiştei şi satul Frumuşiţa 282.
Lupe, fratele lui Danciul şi al lui Toma; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru o jumătate din satul Tiveşti 187.
Lupe, fratele lui Stoian; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru seliştea unde a fost Roman 107.

www.dacoromanica.ro

Lupe Cheşeanul, cumpără şi primeşte întărire pentru satul Onţeşti 233.
Lupea, fiul lui Giurgiu Oeşanul; vinde jumătate din satul Oeşeni 281.
Lupşa, fratele Anei şi al Marinei 142.
***Lupşa**, sat, pe Cracău; ⟨lingă Căciuleşti, c. Girov, j. Neamţ⟩; în hotar cu Cucueleşti 256.
Lupşe, popă, fratele lui Oană şi al lui Toma; primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru a treia parte din satul Dobrieneşti 46.
Lupşe din Sireţel, fiul lui Ivaşco din Sireţel; vinde domnului satul Giuleşti 243.
Lupşe, v. şi Grigore.
Lupu, fiul lui Coman; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Popeşti 165.
Lupu Balş, vornic; adevereşte traducerea unui act (1848) 139.
Lupul; primeşte danie, împreună cu Lupul, locul pustiu Fintina Popişoara 279.
Lupul, fratele Maruşcăi şi al lui Ion; împarte cu fratele său satul Scanţireşti şi primeşte întărire pentru o jumătate din acest sat 132.
Luşca, fiica Marăi; primeşte întărire, împreună cu vărul şi fratele ei, pentru o parte din satul Năneşti 168.

M

Macarie, popă; egumenul m-rii Voroneţ 204, 244, 293.
Macsineşti, sat, v. **Maxineşti**.
Magda, fiica lui Codrea; vinde, împreună cu sora şi verele sale, seliştea Foleşti 267.
Magda, fiica lui Coste Mădzănăescul; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştilbicani 40.
Magda, fiica Marinei, nepoata lui Baliţa; vinde, împreună cu vara sa, două părţi din satul Dobrieneşti 46.
Magda, fiica lui Miclăuş; vinde, împreună cu fraţii şi nepoţii săi, a şasea parte din satul Poliţeni şi din seliştea lui Toma 169.
Magda, fiica lui Mihul, nepoata lui Cananov şi a lui Negrea; dă, împreună cu nepoţii ei, lui Rabotă ş.a. satul unde a fost casa lui Alexa 127; primeşte întărire pentru mai multe sate în urma împărţirii cu rudele sale 175.
Magda, fiica Neagăi; vinde, împreună cu surorile şi verii săi, satul Petreşti 278.
Magda, mama Marinei 133.
Magda, mama Nastasiei şi a Martei 95, 98.
Mogoşe, fiica lui Dinga Tălpigeanul, nepotul lui Toader ⟨Tălpig⟩; vinde, împreună cu fraţii săi, satul Tăveşti 130.
Malea, fiica lui Gostilă, nepoata lui Puiul Ploscarul; primeşte întărire, împreună cu fratele ei, Daşco, pentru satele Gostileşti şi Budeşti 29; vinde domnului jumătate din Gostileşti 42.
Malea, mama lui Făbor 266.
Malea, mama lui Ion, a lui Trifu şi a lui Dragoş 184.
Malea (netradus: Malina), mama Uritei 62, 65, 221.
Malea, nepoata de soră a Muşei; vinde domnului, împreună cu rudele sale, o bucată de loc din hotarul Boiştei şi satul Frumuşiţa 282.
Malea, sora Neagăi şi nepoata lui Giurgiu Corod; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu sora sa, pentru o parte din satul Corodeşti 26.
Malea, sora lui Vasco; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Maleasa, pîrîu; ⟨afluent al Putnei la s. Gura Putnei, c. Putna, j. Suceava⟩; în hotarul braniştei m-rii Putna 74, 283.
Maleşco, fratele lui Nenciul, al lui Cozma Rizeanul şi al lui Dragoşe; primeşte danie, împreună cu aceştia, un loc pustiu pe Vişneuţi 265.
Malina, mama lui Drăguş Popescu, a Burei şi a lui Micu 165.
Malina (netradus), v. **Malea**.
Malina, v. şi **Mălina**.
Manciul, tatăl lui Mondria şi bunicul Anei 229.
Manciul, ţigan, fratele lui Dinga; întărit cu sălaşul său m-rii Neamţ 18.
Manciul, vărul popii Ivul; primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru jumătate din satul Todereşti 25.
Manciul Oniceanul, vărul lui Ion Loga şi nepotul lui Giula; vinde, împreună cu rudele sale, satul Oniceani 70, 129.
Manea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Manea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu Duma Pocşescul, pentru seliştea Lopatna de Jos 250.
Manea de la Obirşia Ialanului, tatăl lui Duma 99.
Manea, fratele lui Stanciul; primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru o trieme din partea de sus a satului Sirbi 251.
Manea (seliştea lui ~), la gura Frumuşiţei, din Jos de Balinteşti; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lingă s. Roşu, c. ~, r. Cahul⟩; cumpărat, dăruit şi întărit de domn m-rii Putna 282, 285.
Manea (unde a fost casa lui ~), v. **Măneşti**, sat.
Manea, v. şi **Iurie al lui ~**, **Luca al lui ~**.
Maneuţi, sat, cu mori, pe Suceava, ţ. Suceava; ⟨Măneuţi, c. Frătăuţii Vechi, j. Suceava⟩; dat m-rii Putna de Ştefuł şi sora lui. Marina, în schimbul satului Şirăuţi, şi întărit acestei m-ri 9, 282; biserica din ~, pusă sub ascultarea aceleiaşi m-ri 74,
Manoil (unde a fost ~), v. **Ciulineşti**, sat.

www.dacoromanica.ro

Manoileşti (Manuileşti), sat, pe Bistriţa, mai sus de Bacău; ⟨in m. Bacău, j. ~⟩; dat, in schimb, m-rii Bistriţa de Alexandru ⟨cel Bun⟩ şi primit, în schimb, de Ştefan ⟨cel Mare⟩ de la aceeaşi mănăstire 247, 256.
Manolachi Andrieş, medelnicer; copie act (sec. XIX) 108.
Manovarda, v. Johan Anastasius ~.
Manuil Păşco, nepotul lui Niagoia logofăt; vinde domnului, impreună cu fratele său, Toader, şi nepoata lor de soră, Niaga, satele Frăceni, Şcheia şi Fîntina lui Maciş 282.
Manuileşti, sat, v. Manoileşti.
Mara, fiica lui Coste Mădzănăescul; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul Ştilbicani 40.
Mara, fiica lui Micul; primeşte danie, impreună cu fraţii săi, satul Botoşănţăi (Botoşeşti) 113.
Mara, fiica Neagăi, nepoata lui Ioan Ţutcă; vinde satul Urgiceni 88, 201.
Mara, fiica lui Nesporescul, nepoata lui Miroslav; vinde, împreună cu alţii, satul Lipieşti 205.
Mara, mama lui Dobroin voinicul şi a Luşcăi 168.
Mara, mama lui Drăguş, a Baniţei şi a Armeancăi 63.
Mara, nepoata lui Giula; vinde, împreună cu fraţii săi, jumătate din satul Oniceni 70.
Mara, ţigancă; intărită m-rii Putna 290.
Marco, spătar; cumpără şi primeşte intărire pentru satul Cernica 98.
Marco, ţigan, fiul lui Alexa; intărit cu sălaşul său m-rii Neamţ 18.
⟨Marcoviceni⟩, loc, v. *Marcoviciani, sat.
*Marcoviciani (unde au fost casele lui Nistrea şi ale lui Dragoş), sat, pe Birlad; ⟨Marcoviceni, loc la Dumeştii Vechi, c. Dumeşti, j. Vaslui⟩; intărit fiicelor lui Nistrea ş.a. 273.
Marcu, bunicul Stanei, al Zoicăi, al Marenei şi al Parascăi, 277.
Marcu, tatăl lui Danciul 282.
Marcul Sirbul, negustor din Birlad; traduce act slavon impreună cu Ion Pelin diac (1803) 136.
Marele, v. Toader ~.
Marena, sora Stanei, a Zoicăi şi a Parascăi şi nepoata lui Marcu; primeşte intărire, impreună cu acestea, pentru satul Băleşti 277.
Marenca, fiica lui Mihul Epure, nepoata lui Toma Solescul; primeşte intărire pentru satul Foleşti luat de la Toader Toc stolnic in schimbul satului Soleşti 268.
Marenca, fiica lui Neag pircălab; vinde, impreună cu acesta, satul Cioreşti 20.
Mareş; primeşte intărire, impreună cu alţii, pentru satul Mereşti 157.
Mareş, jude; satul unde a fost ~ judele, alipit de domn tirgului Vaslui 96; v. şi Mărăşeni.
Mareş, nepotul lui Frăţilă; primeşte intărire, impreună cu acesta şi cu fraţii săi, pentru satul Lieşti 163.
Marga, nepoata Antoleasei; dă domnului satul Pleşeşti in schimbul satului Rădeni pentru care primeşte intărire 269.
Marga, sora lui Stan, a lui Iuga, a Annei ş.a.; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu fraţii săi, pentru satul Mindreşti 271.
Maria, doamnă, soţia lui Ştefan ⟨cel Mare⟩; danii făcute de domn „pentru sănătatea şi mintuirea doamnei" ~ 75, 77, 81, 86, 118, 204, 244, 247, 254, 261, 282, 283, 285, 289, 293, 295.
Maria, fiica lui Vilcea Batirescul; primeşte intărire, impreună cu fratele ei, pentru o jumătate din satul Batireşti 126.
Maria, sora Anuşcăi şi a Negritei; cumpără şi primeşte intărire, împreună cu acestea, pentru satul Bezăriceni 217.
Marica, mama lui Coste pircălab, a lui Tedor şi a lui Giurgiu Păcurarul 253.
Marica (greşit), v. Mărina.
Mariea, fiica lui Crăciun; primeşte intărire, impreună cu fratele său, pentru satul unde a fost Ionaş Tricolescu 174.
Mariia, fiica lui Mihul; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul Feereşti 96.
Marina, fiica Anastasiei şi nepoata lui Demeşco; vinde domnului, impreună cu verii săi, jumătate din satul Vicşineţi 35.
Marina, fiica Anuşcăi; vinde, impreună cu rudele sale, satul Vlădeni 51.
Marina, fiica lui Codrea; vinde, impreună cu sora şi verele sale, seliştea Foleşti 267.
Marina, fiica lui Duma Isăescul şi soţia lui Fete Iacobescul; vinde, impreună cu soţul său, satul unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu 43 şi, impreună cu rudele sale satul Vlădeni 51.
Marina, fiica lui Hărman, soţia lui Mihail Rugaşevici; dă m-rii Putna, împreună cu fratele său, Ştefu, satul Maneuţi in schimbul satului Şirăuţi 9.
Marina, fiica lui Luca; vinde, impreună cu fratele şi verele sale, seliştea Foleşti 267.
Marina, fiica Magdei, nepoata lui Cindea; vinde satul Băimăceni 133.
Marina, fiica lui Ţiban 47.
Marina, mama lui Bila şi a lui Oance 96.
Marina (netradus: Marinin, Mărinin), mama lui Lucin Andreica 113.
Marina, mama Magdei 46.
Marina, mama Nastei şi bunica Donei 175, 179.
Marina, sora Anei şi a lui Lupşa; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu sora sa, pentru satul Ostăşeşti 142.
Marina, sora Nastei şi nepoata lui Iurie al lui Brae; dă Oliuşcăi, impreună cu unchiul, verii şi sora sa, a treia parte din satul Costeşti 234.
Marina, soţia lui Fete Iacobescul; vinde, impreună cu acesta, satul unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu 43.

www.dacoromanica.ro

Marina (greşit), v. Marinca.
Marinca, fiica lui Pătru Brudur; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu sora şi fraţii săi, pentru o jumătate din satul Baicăuţi 47.
Marinca, mama Sorei 140.
Marinin (netradus), v. Marina.
Marişani, sat, v. Mărăşeni.
Marişca, sora lui Grozia; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele şi cu nepotul său, pentru a patra parte din sazul Grozeşti 215.
Mariţa, fiica lui Sima, nepoata lui Toader Nănescul; primeşte întărire pentru a patra parte din Năneşti 168.
Marta (greşit: Martin), bunica Vasutcăi 235, XI.
Marta, fiica Ioanei şi sora Neagşei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu sora sa, pentru o parte din satul Corodeşti 26.
Marta, fiica lui Ion; primeşte danie de la episcopul de Roman, împreună cu fratele şi surorile sale, satul Munteni XI.
Marta, fiica Magdei, nepoata popii Filip; vinde, împreună cu sora ei, a treia parte a satului Ruptura 95 şi, împreună cu aceasta şi cu nepoţii săi, satul Cernica 98.
Marta, fiica lui Mădîrjac; vinde, împreună cu sora ei, seliştea lui Măcău Vlad 126.
Marta, fiica Stanei; împarte cu rudele sale satele Gălăşeşti, Pîncesti, Horgeşti ş.a. 72.
Marta, nepoata lui Cristea Negrul şi a lui Giurgiu; vinde domnului, împreună cu rudele sale, iezerul Cerlenul, satul Balinteşti şi seliştea lui Manea 282.
Marta, sora popii Sima şi a lui Gavril; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul unde au fost Roman şi Hodco 62.
Martin (greşit), v. Marta.
Maruşca, fiica lui Candrea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru o jumătate din satul Tatomireşti 1.
Maruşca, fiica lui Coman; primeşte întărire împreună cu rudele sale, pentru satul Popeşti 165.
Maruşca, fiica lui Cozma Streaşină; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Feereşti 96.
Maruşca, fiica Dobrei şi nepoata lui Brudur; vinde domnului, împreună cu surorile sale, satele Brudureşti şi unde a fost Drăgoi şi Toma 96.
Măruşca, fiica lui Giulea; vinde domnului, împreună cu rudele ei, poiana Miceşti 86.
Maruşca, fiica lui Hodco Dolbnici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Maruşca, fiica lui Lazor Herlic; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Cu⟨ci⟩ulăteşti 232.
Maruşca (Măruşca), fiica Nastei, nepoata lui Costea Stravici; vinde satul Străviceni 241; împreună cu sora ei, Stanca, vinde satul unde a fost Dragomir Grumadz 246 şi Mălineşti 263.
Maruşca, fiica Nastei, nepoata lui Iliaş a lui Cîrje; vinde domnului, împreună cu vara sa, satul Ilieşeuţi 246.
Maruşca, fiica Negăi; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Popeşti 165.
Maruşca, fiica Olcăi, nepoata lui Iliaş al lui Cîrje; vinde domnului, împreună cu vara sa, satul Ilieşeuţi 246.
Maruşca, fiica lui Oprişan; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.
Maruşca, fiica lui Panco 237.
Maruşca, fiica lui Stan Maxin; primeşte întărire pentru o jumătate din satul Maxineşti 211.
Maruşca, fiica lui Tălpig, vinde satul Mohila 13.
Maruşca, mama lui Iura 187.
Maruşca, mama lui Ştefuł şi a Mărinei şi fiică a lui Ştefuł Jumetate 96, 108, 109.
Maruşca, nepoata de soră al lui Mănăilă; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Balomireşti şi Hoiseşti; vinde, apoi, unchiului său partea ei din Balomireşti 128.
Maruşca, sora lui Iurşa aprod şi a Vascăi, şi nepoata lui Crăciun Belcescu; primeşte întărire pentru două părţi din satul Şărbeşti, în urma împărţirii cu fraţii săi 111.
Maruşca, sora lui Lupul şi a lui Ion; împarte cu primul satul Scanţireşti şi primeşte întărire pentru o jumătate din acest sat 132.
Maruşca, sora lui Mihul Ponici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.
Maruşca, sora lui Vîlcea Batîrescul; primeşte întărire pentru o jumătate din satul Batireşti pe care, apoi, o vinde 126.
Maruşca, soţia lui Ciumală de la Cobîle; vinde satul Ceretiani 90.
⟨Mastacăn⟩, sat, v. Măstacăni.
Matei (Mătei, Măteiu), diac (uricar); primeşte întărire pentru unele părţi din satul Durneşti, luate în schimbul unei jumătăţi din Şărbaca de la Niagşa şi de la Muşa 229;
scrie acte 153, 154, 158—160, 164, 169, 171, 178, 179, 181, 182, 185—187, 192, 201, 210, 217, 218, 221, 234, 236, 243, 248, 254—256, 261, 265, 266, 268, 274, 276, 289, 290, IV.
Matei, fiul lui Daşco din Clicicăuţi; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, satul Clicicăuţi 75.
Matei, v. şi Mătei.
Mateiu, fiul lui Iurie al lui Manea; vinde, împreună cu vara lui, satul Onceşti 14.
*Matii (unde a fost popa ~), sat, mai jos de Vlad Negrul; ⟨lîngă Soloneţ, c. Todireşti, j. Suceava⟩; biserica de la ~, întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Maxin, v. Stan ~.
Maxineşti (Macsineşti), sat, pe Pîrîul Negru; ⟨în Bălăneşti, c. Birgăuani, j. Neamţ⟩; a patra parte de sat, întărită lui Ioan

www.dacoromanica.ro

Oglindă 28; jumătatea de sus a satului întărită Maruşcăi, fiica lui Stan Maxin 211.
Mazerianulu, v. Vartholomei ~.
Măcărescu, v. Pavăl ~.
Măcău, v. Micul ~.
Măcău Vlad, v. Seliştea lui ~.
Măcea (greşit), v. Micul.
Măceşul, v. *Fîntîna ~, sat.
Măcicătăvţi, sat, v. Măcicăteşti.
*Măcicăteşti (Măcicătăvţi), sat, pe Suceava, ţ. Suceava; ⟨lîngă Satu Mare, c. ~, j. Suceava⟩; biserica din ~, pusă sub ascultarea m-rii Putna 73, 74; satul, cumpărat de domn, dăruit şi întărit aceleiaşi mănăstiri 76, 285.
Măciş, v. Fîntîna lui ~, sat.
⟨Măcreşti, sat, c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~, v. *Roman şi Hodco (unde au fost ~).
Mădîrjac, sat; ⟨Mădîrjeşti, c. Bălţaţi, j. Iaşi⟩; în hotar cu satul Străviceani 241;
selişte lîngă ~, v. Seliştea lui Măcău Vlad.
Mădîrjac, tatăl Anuşcăi, şi al Martei 126.
⟨Mădîrjeşti⟩, sat, v. Mădîrjac.
*Mădoeşti, sat, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Roşu, c. ~, r. Cahul⟩; în hotar 282.
Mădoia, v. Duma ~.
Măgdălina, fiica lui Petru spătar; vinde satul Floreşti 182, 184.
*Măgdăşani, (unde a fost Mic Ruptură), sat, pe Crasna; ⟨lîngă Avereşti, c. Buneşti-Avereşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Ilea Naşfă 66.
⟨Măgura, sat, c.s. ~, m. Bacău, j. ~⟩; deal lîngă ~, v. Sinova (Sinoiul);
loc lîngă ~, v. Rătăoani.
⟨Măgura⟩, sat, v. ⟨Călugăra⟩.
Măiatini, pîrîu; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, afluent al Culei, la Ghirova, c. ~, r. Călăraşi⟩; sat pe ~ 189.
Mălaiu, socrul lui Danciul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru Seliştea lui Dănău 137.
Mălăescul, v. Duma ~.
Mălăeşti, sat, cu loc de moară, pe Stavnec; ⟨în Lungani, c. Voineşti, j. Iaşi⟩; întărit lui Bratul 7.
Mălina, fiica lui Lazor; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satele Dragomireşti şi Tălveşti 246.
Mălina, fiica Mălinei, nepoata lui Fărcaş; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru o parte din satul Năneşti 168.
Mălina, fiica Stanei, nepoata lui Ivan; primeşte întărire, împreună cu fratele şi surorile sale, pentru un sat pe Cneaja şi pentru fîntîna Amputita 153.
Mălina, mama Fedcăi, a Mărinei şi a Ghindei 179.
Mălina, mama lui Gligor, a lui Ion Fărcaş şi a Mălinei 168.
Mălina, nepoata lui Mănăilă; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Balomireşti şi Hoiseşti 128.
Mălinescu, ban, prezidentul Judecătoriei ţ. Fălciu; traduce act slavon (1850) 99.
Mălineşti, sat, pe Bîrlad, la Stejaru Frumos; ⟨Iezeru, contopit cu Băceşti, c. ~, j. Vaslui⟩; întărit lui Toader pisar 261; întărit preotului Luca ş.a. 286;
loc lîngă ~, v. Stejaru Frumos.
Mălini, sat, peste Moldova; ⟨c. ~, j. Suceava⟩; parte întărită lui Giurgiu gumelnic 236;
sat lîngă ~, v. *Todereşti.
Mănăilă, fiul lui Iurie Dăvidescul; vinde, împreună cu fraţii săi, jumătate din satul unde a fost Cîrste 79.
Mănăilă, fiul lui Stanciul şi nepotul lui Ion Sinescul; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, satul Sineşti 261.
Mănăilă, tatăl Anuşcăi şi al Neacşei 119.
Mănăilă, unchiul Maruşcăi; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Balomireşti şi Hoiseşti 128.
Mănăilă Cioplescu, primeşte întărire pentru a treia parte din satul Călmăţuiu 61.
Mănăilescu, v. Sîrbescul.
*Mănăileşti, sat, ţ. Neamţ; lîngă Durneşti, ⟨Dorneşti, c. Costişa, j. Neamţ⟩; întărit lui Gliga Sîrbescul (Mănăilescul) 12; întărit lui Grigorie Săvăscul (Sîrbescul?) 119.
Mănăstirea (unde se chiamă ~), loc de prisacă peste Siret, în pustie; ⟨lîngă Buhoci, c. ~, j. Bacău⟩; dăruit de domn m-rii Tazlău 93.
⟨Mănăstirea Humorului, sat, c. ~, j. Suceava⟩; locuri la ~, v. Bradul Muierii, Brăduleţ, Fîntîna lui Dragomir, Miezunia, Săcătura lui Bucur, Scărişoara.
Măneşti (unde a fost casa lui Manea), sat, cu mănăstire, la obîrşia Ialanului; ⟨în Urlaţi, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; întărit lui Pătru Selişteanul 99.
⟨Măneuţi⟩, sat, v. Maneuţi.
Mărăşeni (Marişani, Măreşani; unde au fost Mareş judele), sat, pe Bîrlad, din sus de Vaslui; ⟨Mărăşeni, c. Ştefan cel Mare, j. Vaslui⟩; cumpărat şi alipit de domn tîrgului Vaslui 96;
sat lîngă ~, v *Deleni.
Mărăţei (numit înainte Părtănoşi), sat, pe Vaslui; ⟨Moara Grecilor, l.c. a or. Vaslui, j. ~⟩; cumpărat şi alipit de domn tîrgului Vaslui 96.
*Mărceşti, sat, pe Bîrlad; ⟨la nord de Zorleni, c. ~, j. Vaslui⟩; întărit lui Giurca Pîntece şi rudelor sale 186.
Mărena, fiica lui Feir; vinde, împreună cu surorile sale, satul Tătăreşti 3.
Mărena, fiica lui Ivan Nemai; vinde domnului, împreună cu fratele ei, satul Călineşti 54.
Mărena (Mărina), fiica lui Lazor Prodănescul; dă domnului, împreună cu mătuşa sa, satul Greci în schimbul satului Gromobitnaa 38.

www.dacoromanica.ro

Mărena (Mărina), fiica lui Toader Prodan și soția lui Luca Ecobescul; dă domnului, împreună cu nepoata sa, satul Greci în schimbul satului Gromobitnaa 38.
Măreșeni, sat, v. **Mărășeni**.
Măria, fiica lui Birsan; cumpără și primește întărire pentru o parte din satul Florești 184.
Măria, fiica Neagăi; primește întărire, împreună cu sora ei, Nastea, pentru o parte din satul Giurcani, în urma împărțirii acestuia 193.
Măria, fiica lui Toader Ciumalea, nepoata lui Ivan Drocici; vinde, împreună cu frații și verii săi, jumătate din satul Fedești 45.
Măria, sora lui Ignat; cumpără și primește întărire, împreună cu aceasta și cu verii lor, pentru o jumătate din satul Ogrinești 209.
Măria, sora Stanei și a Nastei; cumpără și primește întărire, împreună cu acestea și unchii lor, pentru satul Gheești 167.
Măria, vara lui Ilea comis și a Ancăi; primește danie și întărire, împreună cu aceștia, pentru o jumătate din satul Crăinicești 226.
Măria Bilca, fiica Nastei; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărcești și Grijlivi și pentru o jumătate din Horodniciani 186.
Mărina, fiica lui Dașco din Clicicăuți; vinde domnului, împreună cu frații săi, satul Clicicăuți 75.
Mărina, fiica lui Dragomir Iuban, nepoata lui Șolda de la Dumitra; primește întărire pentru satele Șoldeni, Birlălești, Fintina Iepurelui ș.a., în urma împărțirii satelor lui Șolda cu sora sa 123.
Mărina, fiica lui Giurgiu Jumetate, nepoata lui Ion Jumetate; mama lui Bila și a lui Oance 96; primește întărire pentru satul Jumătățeani, în urma împărțirii cu rudele a satelor lui Ion Jumetate 108, 109.
Mărina, fiica lui Grozea Cufta; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satele Dragomirești și Tălvești 246.
Mărina, fiica lui Husul; vinde, împreună cu mătușa sa, a patra parte din satul Budzești 171 și o bucată de loc de pe Sărata 173.
Mărina, fiica lui Iachim Pealpea, nepoata lui Ștefan Pealpea; primește întărire, împreună cu fratele ei, Nechita, pentru o parte din satul Giurcani, în urma împărțirii acestuia 193.
Mărina, fiica Marușcăi, nepoata lui Ștefu Jumetate; primește întărire, împreună cu fratele său, pentru satul Șerbănești, în urma împărțirii cu rudele sale a satelor lui Ion Jumetate 108, 109.
Mărina (greșit: Mărica), fiica Mălinei; vinde, împreună cu alți strănepoți ai lui Negrea, satul Sinașeuți 179; împarte cu rudele sale satele Todireni, Liudești, Brezăști ș.a. 175.
Mărina, fiica lui Mihul Berescul; primește întărire pentru satele Berești, Petrilești, Boșoteni și Năsoești 94; vinde poiana Runcul și alta de la gura Strimbei 220.
Mărina, fiica lui Mircea Ciucescul; primește întărire împreună cu sora sa, Fedca, pentru satul Mircești 63.
Mărina fiica lui Oană Căuia; primește întărire, împreună cu sora și nepoții săi, pentru o jumătate din satul Căuești 224.
Mărina, fiica lui Oanță Birlici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satele Dragomirești și Tălvești 246.
Mărina, fiica lui Tăbuci; primește întărire, împreună cu frații și surorile sale, pentru satele Rusciori și Dumbrăvița 105.
Mărina, fiica lui Toader Căuia; primește întărire, împreună cu frații săi și alte rude, pentru o jumătate din satul Căuești 224.
Mărina, mama lui Cirstea și a Anușcăi 105.
Mărina, mama lui Iurșa 203.
Mărina, mama Nastasiei 138.
Mărina, mama lui Oanță Gocianul și a lui Trif 255.
Mărina, mama lui Oncea 149.
Mărina, mama lui Toader Mecica și a lui Berzea 264.
Mărina, sora lui Lazor, a lui Dragotă, a lui Andrușco și a Neagăi; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Brătulești, Fedeleșani, Goești și Vîrstați 84.
Mărina, sora Neagăi; primește întărire, împreună cu aceasta, pentru o jumătate din satele Balosinești și Itrinești 103.
Mărina, v. și **Mărena**.
Mărinca (greșit: Marina), fiica lui Mindrea și nepoata lui Ion Jumetate; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul unde au fost Balosinăuții 96; primește întărire, împreună cu nepoții ei de frate, pentru satul Mindrești în urma împărțirii cu rudele sale a satelor lui Ion Jumetate 108, 109.
Mărinca, sora lui Danciul Pogan și a lui Nicoară; primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satul Pogănești 207.
Mărinin (netradus), v. **Marina**.
Mărișca, sora lui Grozea; cumpără și primește întărire, împreună cu fratele și nepotul său, pentru a patra parte din satul Grozești 215.
Mărușca, fiica lui Dinga Tălpigeanul și nepoata lui Toader ⟨Tălpig⟩; vinde, împreună cu frații săi, satul Tăvești 130.
Mărușca, fiica lui Grozea Dănău; vinde, împreună cu frații săi, Seliștea lui Dănău 137.
Mărușca, fiica lui Leahul, nepoata lui Petru Șoimaru; vinde, împreună cu rudele sale, satul Pulpești 170.
Mărușca, fiica lui Mihul logofăt, nepoata popii Iuga; vinde, împreună cu Dragoș Stănigescul, satul Buciumeni 71.

www.dacoromanica.ro

Mărușca, fiica lui Petru Iucaș; vinde, împreună cu frații și unchiul său, jumătate din satul Cîrna 117; primește întărire, împreună cu aceiași, pentru o parte din satele lui Laslău globnic 172.
Mărușca, fiica Tatei; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărcești și Grijlivi și pentru o jumătate din Horodniciani 186.
Mărușca, mama lui Giurgiu Vulpe 172.
Mărușca, mama lui Șandru, a lui Iurie, a lui Baico și a lui Sava 186.
Mărușca, sora lui Isaia, a lui Armean și a Annei; primește întărire, împreună cu aceștia, pentru o jumătate din satul Tatomirești 190.
Mărușca, vara lui Ivanco, a Eufrosinei ș.a.; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărcești și Grijlivi și pentru o jumătate din Horodniciani 186.
Mărușca, v. și Marușca.
Măstacăni, sat, pe Bistrița; ⟨Mastacăn, c. Borlești, j. Neamț⟩; întărire domnească pentru a patra parte de sat 135.
Mătei (Matei), stolnic; în sfat 1, 11, 12, 14—20, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40.
Mătei, v. și Matei.
Mătiaș (Mătieș), diac; scrie acte 88, 97, 98, 102—105, 116, 117, 136, 138, 143, 145, 146, III.
Mătieș, v. Mătiaș.
Mățăiul, v. Onică ~.
Măzărăescul, v. Coste ~.
Măzăreanul, v. Mazerianulŭ.
Mecica, v. Toader ~.
Medeleanul, tatăl Parascăi (Paraschivei) 133.
Medeleanul, v. și Negrilă ~.
*Medeleni, sat, la Cîrligătura; ⟨lîngă Bogdănești, c. Horlești, j. Iași⟩; întărit lui Iurșa și nepotului său, Iliaș Saula 80.
⟨Medeleni, sat, c. Golăiești, j. Iași⟩; sat lingă ~, v. *Procelnici.
Mela, țigan; dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.
Meleghi, v. Ion ~.
Meletie, episcop de Roman; adevereşte copie (1830) 42.
⟨Meningeni⟩, sat, v. Mrăgireni.
Mereşti, sat, pe Bîrlad; ⟨în Lieşti, c. ~, j. Galați⟩; dăruit lui Mareș ș.a. 157.
Mesehnea, v. Ștefan ~.
Meșa, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Mic Gălescul (unde a fost ~), v. Gălești, selişte.
Mic Opinteală, tatăl Stanei 223.
Mic Ruptură (unde a fost ~), v. Măgdășani, sat.
Mica, fiica lui Brindea, nepoata lui Miclea Prodănescul; vinde, împreună cu Giurgea, satul Sîrbi 136.
Mica, fiica lui Mihăilă Andriescul; cumpără și primește întărire pentru satul Pulpești 170.
Mica, fiica lui Pătru, nepoata lui Bălcu; vinde domnului, împreună cu tatăl și frații săi, satul Flocești 86.
Mica, sora lui Petru uşar și a Neagăi; primește întărire, împreună cu aceștia, pentru o jumătate din satul Tomcești și din zăgazul pentru prins peşte de pe Bîrlad 158.
Mică (pentru Micu), v. Micu.
Micești (unde a fost satul ~), poiană pe Tazlăul Mare; ⟨lîngă Tazlău, c. ~, j. Bacău⟩; cumpărată și dăruită de domn m-rii Tazlău 86.
Miciorna, v. Ion ~.
Miclăuș, fiul lui Dancovici; cumpără și primește întărire, împreună cu fratele său, Iancu, pentru satul Urgiceani 88, pe care apoi îl vinde, împreună cu același 201.
Miclăuș,tatăl lui Gavril și al Magdei 169.
Miclăuș Catina (unde a fost ~), v. Alba, sat.
Miclăuș Faur (unde a fost ~), v. Rădeni, sat.
Miclea, bunica lui Ivan 222.
Miclea, fiul Stanei, nepotul lui Ivan; primește întărire, împreună cu surorile sale, pentru satul unde a fost casa bunicului său, Ivan, și pentru fîntîna Ampuțita 153.
Miclea Bălcescul, tatăl lui Toader 189.
Miclea Prodănescul, tatăl lui Brindea și bunicul lui Giurgea și al Micăi 136.
Miclești, selişte; ⟨lîngă Bălteni, c. ~, j. Vaslui⟩; cumpărată și alipită de domn tîrgului Vaslui 96.
Micotă, pîrcălab de Neamț; în sfat 3—12, 14—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51 54, 56—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 114, 116—118, 120—124, 126, 129, 130, 133 (greșit: Mihota), 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164 166, 168—172, 177—179, 180 (greșit: Micotici), 181 (greșit: Micuta) — 194, II, III;
hotarnic 143.
Micotă (fiul lui ~), v. Micotici.
Micotici, v. Grozea ~.
Micșăia (greșit), v. Micșin.
Micșin (greșit: Micșăia), tatăl Neagăi 272.
Micșină, v. Micșun.
*Micșinești (Micșinești), sat, pe Elan; ⟨lingă Giurcani, c. Găgești, j. Vaslui⟩; întărit Neagăi 272.
Micșînești, sat, v. *Micșinești.
Micșun, v. Lazor ~.
Micu, preot; primește întărire împreună cu rudele sale, pentru satul Popești 165.
Micu (Mică), tatăl Stanei 165.
Micul, fiul lui Iuga Durnoi; vinde, împreună cu rudele sale, o parte din satul Durnești 229.
Micul, fiul lui Ștefu; primește întărire, împreună cu sora și verii săi, pentru satul Poliței și pentru selistea lui Toma 169; cumpără și primește întărire, împreună

www.dacoromanica.ro

cu aceiași. pentru a șasea parte din același sat și din aceeași selište 169.
Micul. popă. bunicul sau unchiul Ilenei 92.
Micul. popă. soțul Stanei 165.
Micul (greșit: Măcea). tatăl lui Stanciul. al Dragolei. al Sorei ș.a. 113.
Micul. țigan: dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.
Micul. țigan; întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Micul. țigan. fiul lui Badea: întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Micul Măcău. cumpără și primește întărire pentru o jumătate din satul Călimănești 218.
Micul Orgoae. tatăl lui Mircea 247.
Miculeni. sat. pe Răut: ⟨azi R.S.S. Moldovenească. r. Laza sau r. Orhei⟩ III.
Mieriul. v. Ivan ~. Stan ~.
Mierla. fiica lui Ignat: cumpără și primește întărire. împreună cu fratele său. pentru a patra parte din satul Donceşti și. împreună și cu verii săi. pentru o jumătate din satul Bodești 245.
Miezunia. loc: ⟨la s. Mănăstirea Humorului. c. ~. j. Suceava⟩: în hotarul m-rii Homor I.
Mihai Calin. bunicul lui Vasco și al Mărenei 54.
Mihai Călin (unde au fost casele lui ~ și ale fratelui său. Ștefan). v. *Călinești. sat.
Mihai Mîndrea: cumpără și primește întărire pentru satul Lipiești 205.
Mihail: vinde. împreună cu alții. satul Șirăuți 9.
⟨Mihail Kogălniceanu⟩. sat. v. Bășeni.
Mihail (Mihăilă) Oțel (Oțăl). gramatic. tatăl lui ⟨Iacob⟩. al Cristinei și al Anușcăi 250: miedar VII. VIII: în sfat IV.
Mihail Peritschi.. tatăl Maricăi 253.
Mihail Rugașevici. soțul Marinei 9.
Mihail Strălbețchi. exarhul Mitropoliei: copie traducere 4.
Mihail și Dieniș (unde au fost juzi ~). v. Caucelești. sat.
Mihail. v. și Mihăilă.
Mihailo (Mihăilă). tatăl lui Ion Nadeșu 208.
Mihailo Negrul. jude: satul unde a fost jude ~. 268: v. și Solești.
*Mihaiu (unde a fost ~). sat. pe Simila. mai sus de Bălace: ⟨între Vulpășeni și Băcani. c. ~. j. Vaslui⟩: întărit lui Toader Pleșan 85.
Mihalcea. nepotul lui Istratie: posesor al unui uric (1673) 52.
Mihalcea (pîrîul ~). prisacă pe ~. lîngă Tomești. la Cîrligătura: ⟨lîngă Popești. c. ~. j. Iași⟩: cumpărată de domn și dăruită m-rii Voroneț 204.
Mihalcea. sat. ț. Cernăuți: ⟨azi R.S.S. Ucraineană. c. ~. r. Storojineț. reg. Cernăuți⟩: biserica de la ~. întărită Episcopiei de Rădăuți 73. 74.
Mihăești (Mihăiești). sat. cu mori. pe Brădățel și Șomuzul ⟨Mare⟩. la Podul de Piatră: ⟨Mihăiești. c. Horodniceni. j. Suceava⟩: cumpărat de mitropolitul Teoctist pentru Mitropolia Sucevei 38: întărit acesteia 32, 34. 287:
sat lîngă ~. v.*Borhinești.
Mihăiești. sat. v. Mihăești.
Mihăilaș. fiul Vasilisei: cumpără și primește întărire. împreună cu unchii și frații săi. pentru satele Drislivoe și unde au fost Nosco 91.
Mihăilă: cumpără și primește întărire. împreună cu alții. pentru o jumătate din satul Fofișești 154.
Mihăilă. bunicul lui Petru. al lui Andreico. al lui Matei ș.a. 75.
Mihăilă. fratele lui Ghițul: cumpără și primește întărire. împreună cu acesta. pentru o jumătate din satul Cîrnești 145.
Mihăilă. fratele lui Vlad VII. VIII.
Mihăilă. gramatic. unchiul lui Coste Murgoci. al lui Gavril ș.a. 262.
Mihăilă Andreiescul, tatăl Micăi 170.
Mihăilă (Mihail) Budzea (Buză). unchiul Nastei 171. 173.
Mihăilă Cupcici (Cupce). uchiul lui Mihăilă VII: primește întărire pentru satul Hotciani VIII.
Mihăilă Popșa. bunicul Neacșei 112.
Mihăilă (Mihul) Tudor (Tudor⟨a⟩). fiul lui Petru Tudor 52. 151.
Mihăilă. v. și Mihailo.
*⟨Mihăilești⟩. sat. v. *Drăgușeni.
Mihnea. tatăl lui Toma 116. 204.
Mihnești. sat, pe Pîrîu: ⟨în Borzești. l.c. am. Gheorghe Gheorghiu-Dej (Onești). j. Bacău⟩: întărit lui Radu Pătrășcan 2.
⟨Mihoaia⟩. pîrîu. v. Dumitra.
Mihodrici (casa lui ~). la Cîrligătura: ⟨lîngă Rădeni contopit cu Popești. c. ~. j. Iași⟩: în hotarul satului Milcinești 244.
Mihu. v. Iacuș ~.
Mihul. fiul lui Hodco Pașcan: primește întărire. împreună cu frații săi. pentru o parte din satul Păscani și pentru o selište de sub Poroseci 181.
Mihul. fiul lui Ioan Ciumalea. nepotul lui Ivan Drocici: vinde. împreună cu fratele și verii săi. jumătate din satul Fedești 45.
Mihul. fiul lui Pîntea: primește întărire. împreună cu rudele sale. pentru satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Mihul. fiul lui Sima: vinde domnului. împreună cu rudele sale. jumătate din satul Grigorești 54.
Mihul. fratele lui Iacuș: vinde domnului. împreună cu rudele sale. satul Negoești 42.
Mihul. fratele lui Ion și al lui Nichita: cumpără și primește întărire. împreună cu aceștia. pentru a patra parte din satul Faurești 275.
Mihul. fratele lui Ivanco Turcul sulger și al lui Toader: vinde. împreună cu aceștia. satul Golăești 24.
Mihul. logofăt. tatăl Mărușcăi și fiul popii Iuga 71.

www.dacoromanica.ro

Mihul, medelnicer; hotarnic 125; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Rădeni şi iezerul de la gura Ialanului 227.
Mihul, tatăl lui Ion şi al Mariei 96.
Mihul, tatăl lui Ivul şi al Nastei 266.
Mihul, tatăl Magdei 127.
Mihul, tatăl Magdei 175.
Mihul, tatăl Vasutcăi 295.
Mihul, ţigan; întărit cu femeia sa m-rii Putna 290.
Mihul, ţigan, fratele lui Alexa şi al lui Popuţea Răţoi; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
Mihul Berescul (netradus: Berini), tatăl Mărinii 94, 220; vinde satul Nadeşa 208.
Mihul Bontea, cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru o jumătate din satul Fofişeşti 154.
Mihul Ciocan, cumpără şi primeşte întărire pentru o jumătate din satul Fedeşti 45.
Mihul Cîrnul, tatăl Ruscăi, bunicul lui Bonceac, al Annei şi al Ruscăi 145, 146.
Mihul de la Baia, popă, soţul Nastei 236.
Mihul din Feereşti; vinde jumătate din satul Stîrceşti 15.
Mihul Dragoslav, fiul lui Toader Negrul, nepotul lui Negrilă fost ceaşnic; vinde, împreună cu rudele sale, satul Pulpeşti 170.
Mihul Epure. tatăl Marencăi 268.
Mihul Lungul, tatăl lui Ion 7.
Mihul Obroc, vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Negoeşti 42.
Mihul Pojar, fratele Nastei; primeşte întărire pentru satul Bogdăneşti şi jumătate din judecia lui Oauciu 105.
Mihul Ponici, fratele Maruşcăi; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.
Mihul Stărostescul (Stărostici), tatăl lui Fedca Stărostescul şi bunicul lui Stanciul Stărostici, al lui Ivanco şi al lui Isaico 54, 76, 91.
Mihul Tudor(a), v. Mihăilă Tudor.
Mihuţă, fratele lui Toader Turcul şi nepotul lui Simion Turcul; vinde, împreună cu rudele sale, satele Puteni şi Muntenii Puteni 216.
Milca, fiica lui Vasco Levici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Milcin Ştefan (unde a fost ~), v. *Milcineşti.
*Milcineşti (unde a fost Milcin Ştefan), sat, la Cîrligătura; ⟨lîngă Rădeni contopit cu Popeşti, c. ~ , j. Iaşi⟩; cumpărat şi dăruit de domn m-rii Voroneţ 244.
Milcov, pîriu; ⟨afluent al Putnei lîngă Răstoaca, c. Milcovul, j. Vrancea⟩; sate pe ~ 251, 278.
Milea (iazul lui ~), pe Podraga, ⟨în s. Drăguşeni, c. ~ , j. Botoşani⟩; sat mai sus de ~ 97.
Milea Uliul (unde a fost ~), v. Mileşti, sat.
Mileşti (unde a fost Milea Uliul), sat, pe Sohului; ⟨în Smulţi, c. ~ , j. Galaţi⟩; a patra parte de sat întărită lui Petrea 276.
Miletin, v. Răcilă de la ~ .
Mina, deal; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, la Zahaicani, c. Gruşeva, r. Dubăsari⟩; în hotarul satului Iaşnovăţ XIII.
Miningeni, sat, v. Mrăgireni.
Mircea, fiul lui Giurgiu Udoba; vinde, împreună cu rudele sale, o parte din satul Băeşeşti şi alta din Mălini 236.
Mircea, fiul lui Lazor Herlic; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Cu⟨ci⟩ulăteşti 232.
Mircea, fratele Anuşcăi; primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satele Brătuleşti Fedeleşani, Goeşti şi Vîrstaţi 84.
Mircea, nepotul lui Vasco, al Malei ş.a.; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Mircea, preot; bunicul lui Petre Ghenghe, al lui Gavril ş.a. 165.
Mircea, tatăl lui Filip, al lui Tudoran, ş.a. 247.
Mircea Caşotă, tatăl lui Ion şi al Fedcăi 84, 87.
Mircea Ciucescul, tatăl Mărinei şi al Fedcăi 63.
Mircea Ezereanul, fiul Drăguţei, nepotul lui Gradea; vinde a patra parte din satul Făureşti 275.
Mircea Purcel, surlar, fiul Stanei; primeşte întărire, împreună cu verii săi, pentru o parte din satul Nănesti 168.
Mircești, sat, pe Cuţitna; ⟨c. Tăcuta, j. Vaslui⟩; întărit Mărinei şi Fedcăi, în urma împărţirii cu rudele lor 63.
Mireşti (unde a fost Ivan Mieriul), sat, pe Sohului, mai sus de Deocheaţi; ⟨în Drăguşeni, c. ~ , j. Galaţi⟩; întărit lui Giurgiu Cîrmete şi fraţilor săi 194.
Miron, diac; scrie act XIII.
Miron, diacon; traduce act slavon (1802—1805) 47, XII.
Miron Gafenco, traduce act slavon (1726) 74.
Miroslav, bunicul Marei 205.
Miroslav (unde a fost ~), v. Cîrsteşti, sat.
Mitropolia ⟨Episcopia⟩ de Roman, cu hramul Sf. Paraschiva; primeşte danii şi întăriri de sate ţigani şi vamă 39, 42, 235; episcop 39, 42, 235, 283, VII, X, XI;
v. şi Roman, tîrg.
Mitropolia Sucevei, cu hramul Sf. Gheorghe; primeşte danii şi întăriri de sate, vii şi prisacă 32—34; mitropolit 32—34, 38, 73, 74, 287;
v. şi Suceava, tîrg;
polcovnic de la Mitropolie (sec. XIX) 282.
Mitutelul, fiul lui Tăbuci; primeşte întărire, împreună cu fratele şi surorile lui, pentru satele Rusciori şi Dumbrăviţa 105.
Mîndrea (Mîndrul), fratele lui Drăgoi; împreună cu acesta primeşte actele satului Străviceni 241 şi cumpără satul unde a fost Dragomir Grumadz 242.
Mîndrea, tatăl Mărincăi 96, 108, 109.
Mîndrea, v. şi Ivul ~ , Mihai ~ .
Mîndreşti (une au fost Balinţii), sat, pe Siret; ⟨c. Vlădeni, j. Botoşani⟩; întărit Mărincă

www.dacoromanica.ro

și nepoților ei de frate, Silea și Donea 108, 109;
sat în ~ , v. Calianăuți.
Mîndrești (unde a fost Ivan Mîndrul), sat, la obîrșia Gerului; ⟨c. Valea Mărului (nume schimbat recent din Puteni), j. Galați⟩; întărit lui Stan și Fraților săi 271.
Mîndrul, v. Mîndrea.
Mîndrul, v. și Ivan ~ .
Mînzatul, v. Pătru ~ .
Mînzați, sat, la obîrșia Iubanei; ⟨c. Alexandru Vlahuță, j. Vaslui⟩; întărit lui Gavril și fraților săi 49.
⟨Mînzățești⟩, sat, v. Stancăuți.
⟨Mînzățești, sat, c. Măluști, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~ , v. *Sîrbi.
⟨Moara Grecilor⟩, sat, v. Mărății.
Moga, v. Fîntîna lui ~ .
Moghila, v. Moghilă.
Moghilă (Moghila, Mohila, Mohilă, Movila), ceașnic (paharnic); cumpără și primește întărire pentru satul unde a fost Balaci 87; hotarnic 181;
în sfat 75—77, 80—82, 86, 88—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 112, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168—172, 177—179, 181—194, 197, 201—206, 207—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 265—268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, II—IV. VII—IX, XII.
Moghilă (Movilă, Movile), movilă, la Cobîle; ⟨lîngă Secuieni, c. ~ , j. Neamț⟩; sate lîngă ~ 105, 146.
Mogoș (movila de la ~), pe Vinna; ⟨în Alexești c. Ipatele, j. Vaslui⟩; în hotar 127.
Mogoș, v. și Poiana lui ~ , poiană.
Mogoșești, sat, pe Siret; ⟨Mogoșești-Siret, c. ~ , j. Iași⟩; cumpărat și dăruit de domn m-rii Neamț 293.
⟨Mogoșești-Siret⟩, sat, v. Mogoșești.
*Mohila, sat, pe Bîrlad; ⟨lîngă Tălpigi, c. Ghidigeni, j. Galați⟩; întărit lui Radul Cîrlig și fratelui său Bica 13.
Mohila (Mohilă), v. și Moghilă.
Mohorîți, sat mai jos de gura Pojoritei; ⟨nume schimbat recent în Cornățelul, c. Motoșeni, j. Bacău⟩; întărit nepoților lui Laslău globnic 172.
Moisăi, tatăl Ilenei 92.
Moisia, pîrîu; ⟨afluent al Elanului mai sus de Poșta Elan, c. Vutcani, j. Vaslui⟩; sat pe ~ 16; v. și Lațcu de la ~ .
Moișa Filosof, bunicul lui Sima Gureș; vinde, împreună cu Ivan Popșa, satele Samoleuca și Tilișeuca III.
Moișia, v. Oana din ~ .
Molda, țigancă, fiica lui Talpă; dăruită m-rii Putna 77.
Moldova, rîu, ⟨afluent al Siretului⟩; sate pe ~ 6, 39, 42, 138, 181, 236, 240; mori pe ~ , 39, 42; pod umblător peste ~ 39; hotar 81, 236, I.
Moldova (Țara Moldovei); *passim*; v. și Moldovlahia.
⟨Moldoveni⟩, sat, v. Porcești.
Moldovița, m-re; ⟨în s. Vatra Moldoviței, c. ~ , j. Suceava⟩; hram, v. Bunavestire; dă domnului prisaca Comarna în schimbul a cinci fălci de vie din dealul Hîrlăului 75; primește danie și întărire pentru sate 31, 240, 288.
Moldovița, pîrîu, ⟨afluent al Moldovei la Vama, c. ~ , j. Suceava⟩; sat pe ~ 240.
Moldovița (la gura piriului ~), sat, cu vamă, pe Moldova; ⟨Vama, c. ~ , j. Suceava⟩; întărite m-rii Moldovița 240.
Moldovalahia ⟨Moldova⟩ 249.
*Molești, sat, sub Orhei; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă or. Orhei, r. ~ ⟩; jumătatea de jos a satului, întărită lui Neagul Călmățui 202.
⟨Molodiia⟩, sat, v. Cozmin.
Mondria, tatăl Anei 229.
Moraru, v. Spiru ~ .
⟨Moreanca⟩, pîrîu, v. Pîrîul Alb.
⟨Moreanca⟩, sat, v. Șerbești.
Morzinco, fratele lui Necora, al lui Roman și al Cristinei; primește întărire, împreună cu aceștia, pentru satele Miculeni, Periceni, Chiuleni ș.a. III.
Moșa, fiica lui Coman; primește întărire, împreună cu rudele sale pentru satul Popești 165.
⟨Motoșeni, sat, c. ~ , j. Bacău⟩; sat lîngă ~ , v. *Gheești,
*Movila (unde au fost județ Bora), sat, pe Bîrlad, la gura Horaței; ⟨lîngă Zorleni, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Ion Frunteș ș.a. 21;
v. și *Borăști, sat.
Movila Evei, loc; ⟨la Pribești, c. Codăești. j. Vaslui⟩, în hotarul m-rii Dobrovăț 295,
Movila lui Băloș Ciuteș, movilă; ⟨între or. Vaslui și Tanacu, c. ~ , j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.
Movila lui Fulger, movilă; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Bujor, c. ~ , r. Kotovsk⟩; în hotarul satului Petricani 44.
Movila Mare, movilă, pe Vinna; ⟨în Alexești, c. Ipatele, j. Vaslui⟩; în hotar 127.
Movila Petricăi, movilă, la Petricani; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Bujor, c. ~ , r. Kotovsk⟩; în hotarul satului Petricani 44;
Movila lui Puiu, loc, la Făurești; ⟨la Stîncășeni, c. Voinești, j. Vaslui⟩; în hotar 275.
Movila Tătarului, loc; ⟨la Pribești, c. Codăești. j. Vaslui⟩; în hotarul m-rii Dobrovăț 295,
Movila Vulturului, movilă, la Balomirești și Hoisești; ⟨c. Dumești, j. Iași⟩; în hotar 128.
Movila (Movilă), v. și Moghilă.
Movilă, loc, la Balomirești și Hoisești; ⟨c. Dumești, j. Iași⟩; în hotar 128.
v. și Moghilă.
Movile, loc, ⟨la Călmățui, c. Cioara, r. Kotovsk, azi R.S.S. Moldovenească⟩; sat sub ~ 61.
Movile, loc, v. și Moghilă.

www.dacoromanica.ro

Mrăgireni ⟨Meningeni, Miningeni⟩, sat, pe Siret; ⟨Miningeni, contopit cu Grămeşti, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotar cu Grămeşti (greşit: Crămeşti) 113.
M. S. Lopeisky, locotenent; traduce acte slavon (1782) 36, 54, 75, 76, 283, I.
Muncelul, pîriu; ⟨afluent al Siretului la Cozmeşti, c. Stolniceni Prăjescu, j. Iaşi⟩; în hotarul satului Mogoşeşti 293.
⟨Muntele⟩ Athos, v. Athos.
Muntele Mare, munte; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.
*Munteni, sat, pe Dobrovăţ; ⟨lîngă s. Dobrovăţ, c. ~ , j. Iaşi⟩; cumpărat şi dăruit de domn m-rii Dobrovăţ 295.
Munteni, sat, v. Muntenii Scutaşi.
⟨Munteni Gheărăeşti⟩, sat, v. Muntenii Scutaşi.
⟨Muntenii de Jos⟩, sat, v. Balosinăuţii (unde au fost ~).
⟨Muntenii de Sus, sat, c. Tanacu, j. Vaslui⟩; sat în ~ , v. *Grumăzeşti.
Muntenii Puteni (unde au fost ~), sat, la marginea Dumbrăvii; ⟨Valca lui Darie, c. Roşieşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Giurgiu Puţeanul 216.
Muntenii Scutaşi (unde au fost judeţi Itu (Litu) şi Şărban), sat; ⟨Munteni Gherăeşti, contopit cu Munteni, c. Boteşti, j. Neamţ⟩ cumpărat şi dăruit de domn episcopului de Roman 235; „dăruit" de acesta lui Costea şi rudelor sale XI.
*Murăşa, sat, pe Bîc; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Floreni, c. Singera, r. Anenii Noi⟩; în hotar 265.
Murgeni, sat, pe Elan; ⟨c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Dragoş Murgu şi fratelui său, Toadir 259.
Murgoci, v. Coste ~ .
Murgu (partea de la ~), parte de sat, pe Bîrlad; ⟨top. la Negrileşti, c.s. Munteni, m. Tecuci, j. Galaţi⟩; întărită lui Crăciun 274;
v. şi Buda şi Drăgoiu (unde au fost juzi ~).
Murgu, v. şi Dragoş ~ , Ion ~ , Oană ~ .
Murguceni (unde au fost cniaz Ivanu), sat, cu cătun, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, probabil în r. Călăraşi⟩; întărit nepoţilor lui Mihăilă gramatic 262.
Muste, v. Dumitraşco ~ .
Mustea, v. Oană ~ .
Muşa, fiica Anuşcăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Tăveşti şi confirmare pentru satul Găneşti şi Seliştea lui Bibarţ 130.
Muşa, fiica Anuşcăi; primeşte întărire, împreună cu Niagşa, pentru o jumătate din satul Şarbaca, primită, în schimbul unei părţi din Durneşti, de la Mătei diac 229.
Muşa, fiica lui Duma Mădoia; vinde domnului, împreună cu fiii şi nepoţii ei de soră, o bucată de loc din hotarul Boiştei şi satul Frumuşiţa 282.
Muşa, fiica lui Feir; vinde, împreună cu surorile sale, satul Tătăreşti 3.
Muşa (Muşata), fiica lui Giurgiu stolnic; vinde, împreună cu rudele sale, satul Vlădeni 51.
Muşa, fiica lui Hărman, nepotul lui Iaţco; vinde domnului, împreună cu sora şi fraţii săi, satul Voitin 77.
Muşa, fiica lui Mihăilă Tudor, nepoata lui Petru Tudor; face schimb de sate 52; vinde domnului, împreună cu rudele sale, seliştea Ivancea 151.
Muşa, fiica Nastei; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satele Dragomireşti şi Tălveşti 246.
Muşa, mama lui Ivanco 186.
Muşa, mama lui Oană Rîşcanul, a Sorei, a Nastei şi a Cernei XII.
Muşa, mama Sorei 255.
Muşa, sora lui Pătru Gîlţ; vinde, împreună cu acesta şi verii ei, satele Gheeşti, Dodeşti şi Salcea 167, 177, 178.
Muşa, sora lui Sima Benea, nepoata lui Creţu de la Ialan; vinde, împreună cu fratele şi cu verii săi, satele Rădeni 227, Boteşti 257 şi Murgeni 259.
Muşa, sora lui Toma Bănilă, a lui Petrea şi a Sofiicăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru o parte din satul Floreşti 184.
Muşa, soţia lui Oană Teliagă, cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru a treia parte din satul Ruptura 95.
Muşa, soţia lui Toader Dumbravă; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Hădărăeşti 226.
Muşa, v. şi Moşa.
Muşat, tatăl Ilcăi 246.
Muşat, pîrcălab de Hotin; în sfat 96—99, 101—105, 107—109, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 141, 143, 145, 146, 151—164, 166, 168—172, 177—194, II.
Muşata, fiica Negăi; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Popeşti 165.
Muşata, mama lui Bratul, a lui Cozma şi a Anuşcăi 232.
Muşata, pîriu; ⟨afluent al Pruteţului la Berezeni, c. ~ , j. Vaslui⟩; seliştе la gura pîriului ~ 107.
Muşata, sat; ⟨c. Berezeni, j. Vaslui⟩; jumătate de sat întărită lui Cărhană şi fratelui său, Oană 41.
Muşata, v. şi Muşa.

N

Nadeşa, sat, v. Nadişa.
Nadeşu, v. Ion ~ .
Nadişa (Nadeşa, Nadişe), sat, pe Tazlău; ⟨c. Strugari, j. Bacău⟩; în hotar cu satul Năsoeşti 94; întărit lui Solomon ş.a. 106; întărit lui Ion Nadeşu 208.
Nadişe, sat, v. Nadişa.
Nan, clucer, tatăl Vasilisei şi bunicul Drăgălinei 226.

www.dacoromanica.ro

Nan, tatăl lui Dragoş Stănigescul 71.
Nan, ţigan; intărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
Naneş (unde a fost feciorul lui ~), v. Curteşti, sat.
Narco, ţigan; intărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
*Narotiasa, sat, pe Piriul Tancului; ⟨lingă Cristeşti, c. Brăeşti. j. Iaşi⟩; in hotar 79.
Nastasia, fiica Anuşcăi şi nepoata lui Ivan Damianovici; face schimb de sate cu domnul 247, 295.
Nastasia, fiica Magdei, nepoata popii Filip; vinde, impreună cu sora ei, a treia parte a satului Ruptura 95 şi, impreună cu aceasta şi cu nepoţii săi, satul Cernica 98.
Nastasia, fiica Mărinei, nepoata lui Cirstea; primeşte intărire satele Stănileşti, Cirsteşti şi Hireşti şi pentru seliştea Alboteşti 139.
Nastasia, fiica Stanei, nepoata lui Cirstea Horaeţ; vinde, impreună cu fratele său, jumătatea de jos a satului Solca şi a cincea parte din jumătatea de sus a aceluiaşi sat 266.
Nastasia, mama Vascăi 231.
Nastasia (greşit), v. Nastea.
Nastea, fiica lui . . . ; primeşte intărire, impreună cu rudele sale, pentru satul Cu⟨ci⟩ulăteşti 232.
Nastea (Nastia), fiica lui Andreica Ilişescul, nepoata lui Iliaş ceaşnic; vinde domnului, impreună cu unchiul şi fraţii săi, satul Botoşănţăi (Botoşeşti) şi, impreună cu fraţii săi, satul Peletiuceşti 113, 252.
Nastea, fiica Anuşcăi, nepoata lui Ioan Curui; vinde domnului satele Filipeşti şi Săcueni 96.
Nastea, fiica lui Coste, nepoata lui Oană vornic; vinde impreună cu fraţii şi verii săi, un loc de sat din hotarul Alboteştilor 50.
Nastea, fiica lui Coste şi soţia lui Hărman; vinde domnului, impreună cu fraţii şi verii săi, satul Glodeni 81, 82.
Nastea, fiica lui Coste Danovici; vinde domnului, impreună cu verii săi, seliştea Ivancea 151.
Nastea, fiica lui Costea; vinde, impreună cu rudele ei, o parte din satul Băeşeşti 236.
Nastea, fiica lui Hodco Paşcan; primeşte intărire, impreună cu fraţii săi, pentru o parte din satul Paşcani şi pentru o selişte de sub Poroseci 181.
Nastea, fiica lui Ion Negrilescul, nepoata lui Negrilă fost ceaşnic; vinde, impreună cu vărul său şi cu alte rude, satele Oideşti şi Pulpeşti 122, 170.
Nastea, fiica lui Iura; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satele Dragomireşti şi Tălveşti 246.
Nastea, fiica lui Iurie Dăvidescul; vinde, impreună cu fraţii săi, jumătate din satul unde a fost Cirste 79.
Nastea, fiica lui Ivan Bizdig; dă vărului ei, Balşe, satul Dăguşani 97.
Nastea, fiica lui Ivanco; vinde impreună cu rudele sale, satul Pulpeşti 170.
Nastea, fiica lui Ivanco Virstatu; primeşte intărire, impreună cu fraţii săi ş.a., pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Virstaţi 84.
Nastea, fiica lui Ivaşco, nepoata lui Iurie al lui Brae; dă Oliuşcăi, impreună cu rudele sale, a treia parte din satul Costeşti 234.
Nastea, fiica lui Mihul, nepoata lui Şandru Gherman; vinde, impreună cu fratele şi verii săi, patru părţi din jumătatea de sus a satului Solca 266.
Nastea, fiica Muşei; vinde domnului, impreună cu rudele sale, o bucată de loc din hotarul Boiştei şi satul Frumuşiţa 282.
Nastea, fiica Muşei; vinde, impreună cu fraţii şi verii săi, jumătate din satul Rişcani XII.
Nastea, fiica Neagăi; primeşte intărire, impreună cu sora ei, Măria, pentru o parte din satul Giurcani, in urma impărţirii acestuia 193.
Nastea, fiica Oliuşcăi; dă Oliuşcăi, impreună cu rudele sale, a treia parte din satul Costeşti 234.
Nastea, fiica lui Porcu; vinde, impreună cu fratele său, o ocină din satul Şătrari V.
Nastea, fiica lui Rosomac; vinde satul Hirova 189.
Nastea, fiica lui Steţco Dămăcuşescul, nepoata lui Dămăcuş stolnic; vinde domnului, impreună cu sora ei, satele Măgdăşani 66 şi Măreşeni 96.
Nastea (greşit: Nastasia), mama Donei 175, 179.
Nastea, mama Drăgălinei 226.
Nastea, mama Măriei Bilca 186.
Nastea, mama Maruşcăi 246.
Nastea, mama Măruşcăi şi a Stancăi 241, 242.
Nastea, mama Muşei şi a Anuşcăi 246.
Nastea, mama lui Toader 194.
Nastea, nepoata lui Iurie al lui Brae; dă Oliuşcăi, impreună cu rudele sale, a treia parte din satul Costesti 234.
Nastea, nepoata lui Mihăilă Budzea; vinde, impreună cu nepoata sa, a patra parte din satul Budzeşti 171 şi o bucată de loc de pe Sărata 173.
Nastea, preuteasă, fiica Anuşcăi; vinde, impreună cu rudele sale, o parte din satul Băeşeşti şi alta din Mălini 236.
Nastea, sora lui Buda; vinde domnului, impreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.
Nastea, sora lui Cirstea, a lui Dobrul şi a Neagăi; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu aceştia, pentru o jumătate din satul Spăriaţi 183.
Nastea, sora lui Mihul Pojar; primeşte intărire pentru satul Buhăiceani 105.
Nastea, sora Paraschivei şi a Anghelinei; primeşte danie, impreună cu acestea ş.a., satul Stroeşti 180.

www.dacoromanica.ro

Nastea, sora Stanei şi a Măriei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acestea şi cu unchii lor, pentru satul Gheeşti 167.
Nastea, soţia lui Iuga vistier; vinde domnului o falce de vie din dealul Hirlăului 244, 246.
Naşfă, v. Ilea ~ .
Naşterea Maicii Domnului, hram al m-rii Tazlău 86, 93, 100.
Nămisnici (Nimesnici), sat, pe Bahlui, la Vad; ⟨ulterior Căcărezeni, Căcărezeni-Banu, apoi Banu, c. Dumeşti, j. Iaşi⟩; întărit lui Giurgea Căcărează şi soţiei sale, Fedca 10.
Nănescul, v. Toader ~ .
*Năneşti, sat, pe Studeneţ; ⟨lingă Recea, c. Iana, j. Vaslui⟩; întărit Mariţei, nepoata lui Toader Nănescul, şi rudelor sale 168.
Năneşti (unde a fost Galeş), sat; ⟨c.Parincea, j. Bacău⟩; jumătate de sat, întărită lui Isaiu de la Răcătău, in urma impărţirii cu rudele 72.
Năneşti (unde a fost jude Oancea), sat, pe Siret; ⟨Prăjeşti, c. Secuieni, j. Bacău⟩; impărţit impreună cu alte sate de nepoţii lui Laslău Buhaicea 105;
sat lingă ~ , v. *Dumbrăviţa.
Năsoeşti, sat, pe Tazlău; ⟨Strugarii de Sus, contopit cu Strugari, c. ~ , j. Bacău⟩; întărit Mărinei, fiica lui Berea 94.
Năzăresc (neamul ~), familie; copie după traducerea unui act făcută pentru neamul ~ (1816) 26.
Nea . . . , nepot de soră al lui . . . 232.
Neacşa, fiica lui Băilă cel bătrin; vinde domnului, impreună cu fratele şi vărul său, satul Păncesti 96.
Neacşa, fiica lui Micul primeşte danie, impreună cu fraţii săi, satul Botoşănţăi (Botoşeşti) 113.
⟨Neacşa⟩, fiica lui Mănăilă; vinde satul Mănăileşti 119.
Neacşa, nepoata lui Mihăilă Popşa; vinde domnului satul Cirneşti 112.
Neag, pircălab, tatăl Marencăi; vinde, impreună cu aceasta, satul Cioreşti 20.
Neaga, fiica lui Alexa şi nepoata lui Sin vistier; vinde seliştea unde a fost Roman 107.
Neaga, fiica lui Coste Mădzănăescul; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul Ştilbicani 40.
Neaga, fiica lui Danciul Ciucescul; primeşte întărire, impreună cu fraţii săi, pentru satul Dăncesti 63.
Neaga, fiica lui Micşin (greşit: Micşăia); primeşte întărire pentru satul Micşineşti 272.
Neaga, fiica lui Petru Pleşa; vinde impreună cu sora lui, Neaga, satul Onţeşti 233.
Neaga, mama Ancăi, a Ţolei şi a Magdei 278.
Neaga, mama Marei 88, 201.
Neaga, mama Nastei şi a Măriei 193.
Neaga, mama lui Sava, a lui One şi a Stanei 169.
Neaga, sora lui Cîrstea, a lui Dobrul şi a Nastei; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu aceştia, pentru o jumătate din satul Spăriaţi 183.
Neaga, sora lui Cozma, a lui Vladul şi a Stanei; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu aceştia şi cu nepoata lor, pentru o jumătate din satul Floreşti 182.
Neaga, sora lui Lazor, a lui Dragotă, a lui Andruşco ş.a.; primeşte întărire, impreună cu fraţii săi ş.a., pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Vîrstaţi 84.
Neaga, sora Malei şi nepoata lui Giurgiu Corod; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu sora sa, pentru o parte din satul Corodeşti 26.
Neaga, sora Mărinei; primeşte întărire, impreună cu aceasta, pentru o jumătate din satele Balosineşti şi Itrineşti 103.
Neaga, sora lui Petru uşar şi a Micăi; primeşte întărire, impreună cu aceştia, pentru o jumătate din satul Tomceşti şi din zăgazul pentru prins peşte de pe Birlad 158.
Neaga, v. şi Nega.
Neagoane, sat; ⟨Negoaia, contopit cu Cornăţelu, c. Motoşeni, j. Bacău⟩; în hotar cu satul Gheeşti 167;
sat lingă ~ , v. *Colunoi.
Neagoe, cumpără şi primeşte întărire, impreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Neagoe Orbescul, fratele lui Calin; primeşte întărire, impreună cu acesta şi cu nepoţii lui de frate, pentru satele Răspopi, Ilieşti şi Căţeleşti 101.
Neagoe, v. şi Niagoia.
Neagoeşti, sat, v. Negoeşti.
*Neagomireşti, sat, pe Hovrăleata, mai jos de Orgoeşti; ⟨la sud de Orgoieşti, c. Bogdăneşti, j. Vaslui⟩; cumpărat şi dat de domn, in schimb, nepoatelor lui Ivan Damianovici 247.
Neagoslava, fiica lui Vlad Orbescul; primeşte întărire, impreună cu unchii şi fraţii săi, pentru satele Răspopi, Ilieşti şi Căţeleşti 101.
Neagşa, fiica lui Băilă de la Racova, nepoata lui Botăş; vinde domnului un sat pe Moldova, in Cimpul Perilor 42.
Neagşa, fiica lui Coste Danovici; vinde domnului, impreună cu verii săi, seliştea Ivancea 151.
Neagşa, fiica lui Coste Murgociu, nepoata lui Mihail gramaticul; primeşte întărire, impreună cu fraţii şi vărul său, pentru satele Murgoceni, Băşeni, Iacobeni ş.a. 262.
Neagşa, fiica lui Dinga Tălpigeanul, nepotul lui Toader ⟨Tălpig⟩; vinde, impreună cu fraţii săi, satul Tăveşti 130.
Neagşa, fiica lui Dragoş Dzeamă de la Zeletin; vinde domnului impreună cu fratele şi surorile sale, satele Hinţeşti şi unde a fost Neagşă Taurul 102.
Neagşa, fiica lui Giurgiu; vinde domnului, impreună cu rudele ei, poiana Micesti 86.
Neagşa (Niaşca), fiica lui Hanea; vinde satul Fulticeni 71 şi Bodeşti 245.
Neagşa, fiica Ioanei şi sora Martei; cumpără şi primeşte întărire,impreună cu sora sa, pentru o parte din satul Corodeşti 26.

www.dacoromanica.ro

Neagşa (Niaşca), fiica lui Ivanco (Ivan) Tudor; face schimb de sate 52; vinde domnului, împreună cu rudele sale seliştea de la Tătarca 151.
Neagşa, mama lui Dumitru şi a lui Luca 271.
Neagşa, mama lui Iliaş 127.
Neagşa, nepoata lui Drăguş Timişescul; vinde, împreună cu vărul ei, Ilea, satul Bumbureşti 120.
Neagşa, sora lui Ivanco, a Anuşcăi şi a Anasiei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia ş.a., pentru jumătatea de sus a satului Şecani 140.
Neagşă Taurul (unde a fost ~), sat pe Perecichiu, mai jos de Hinţeşti; ⟨Valea Buhaiului, în Pleşeşti, c. Bogheşti, j. Vrancea⟩; cumpărat şi dăruit de domn lui Ion Murgu 102.
Neagu (Niagul), boier; in sfat 3—12, 14—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 68—75, 77, 79.
Neagu, comis; in sfat XIII.
Neagu, v. şi Rediul lui ~ , loc.
Neagul, tatăl lui Costin 60.
Neagul, ţigan, tatăl lui Hacu; dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.
Neagul Călmăţui cumpără şi primeşte întărire pentru o jumătate din satul Moleşti 202.
Neagul Dumia, fratele lui Băloş; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele său, pentru a patra parte din satul Budzeşti 171.
Neamişul, v. Stanciul ~ .
Neamţ, cetate; ⟨in or. Tirgu Neamţ, j. Neamţ⟩; pircălabi de ~ 3—12, 14—20, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 56—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168—172, 177—194, 197, 201—204, 206. 207—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 286, 288, 289, 291—295, II—IV, VII—IX, XII, XIII;
in hotar IV.
Neamţ (hotarul m-rii ~), de la cetatea ~ , din sus şi din jos de m-rea ~ ; ⟨in c. Vinători Neamţ, Pipirig, Farcaşa şi Poiana Teiului, j. Neamţ⟩; întărit m-rii Neamţ IV,
Neamţ, m-re, pe Nemţişor; ⟨in s. Mănăstirea Neamţ, c. Vinători-Neamţ, j. Neamţ⟩; hram, v. Înălţarea; egumeni 18, 254, 293; primeşte întărire pentru ţigani 18, pentru iezerul Zahorna şi o prisacă de la Nistru 254 şi pentru muntele Neamţul şi hotarul din jurul m-rii IV, iar ca danie satele Băiceni şi Mogoşeşti 293, balta Strimba, iezerul de sub Dubrovca şi girla lui Chişcă 254.
Neamţ, munte; ⟨j. Neamţ⟩; întărit m-rii Neamţ IV.
Neamţ, piriu; ⟨afluent al Moldovei la Timişeşti c. ~ , j. Neamţ⟩; hotar IV.
Neamţ, tirg; ⟨Tirgu Neamţ, j. Neamţ⟩; şase pietre de ceară de la ~ , dăruite m-rii Neamţ 293.
Neamţ, ţinut; ⟨in j. Neamţ⟩; sate în ţ. ~ 12, 28 (1804), 67, 103, 115, 201 (sec. XVIII), 232, 243, 252 (sec. XVIII).
Neaniul, fratele lui Ion Papa; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru jumătatea din satul Ogrineşti 209.
⟨Nechid⟩, v. Nichid.
Nechifor, fiul lui Horţă[nea]; vinde jumătate din satul Muşata 41.
Nechita, fiul lui Dan şi nepotul lui Stan Hădărău; vinde, împreună cu fraţii săi, satul Hadărăeşti 225.
Nechita (Nichita), fiul lui Iachim Pealpea, nepotul lui Ştefan Pealpea; primeşte întărire, împreună cu sora sa, Mărina, pentru o parte din satul Giurcani, în urma împărţirii acestuia 193.
Nechita, fiul Negritei, nepotul lui Pătru Minzatul; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru satul Minzaţi 49.
Nechita, tatăl Ilenei 42.
Necora, v. Nicoară.
Necşa, sora lui Burea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru jumătate din satul Cirna 195.
Neculachi Dimachi, adevereşte copie (1817) VII.
Neculai Teni, jicnicer; traduce act slavon (1840) 172.
*Nedeiani, sat, la Cirligătura; ⟨deal şi iaz în c. Voineşti, j. Iaşi⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80, lui Toader ş.a. 203.
Nega, mama lui Petre Ghenghe, a lui Gavriil, a Maruşcăi şi a Muşatei 165.
⟨Negoaia⟩, sat, v. Neagoane.
Negoeşti (Neagoeşti), sat, cu iazuri, pe Piriul Negru; ⟨in Dragomireşti, c. ~ , j. Neamţ⟩; cumpărat şi dăruit de domn Mitropoliei de Roman 42.
Negoeşti, sat, pe Piriul Alb; ⟨inclus în Totoieşti, c. Tulpilaţi, j. Neamţ⟩; întărit Vascăi, sora lui Iurşa aprod 111.
*Negoeşti, sat, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, probabil in r. Ungheni⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80.
Negra (unde a fost ~), v. *Ostăşeşti, sat.
Negrea; a dăruit m-rii Bistriţa satele Crăstoae, Bălcari şi Curteşti 96.
Negrea (greşit: Negrilă), bunicul Magdei 127, 175.
Negrea, străbunicul Donei, al Fedcăi, al Tudorei ş.a. 179.
Negrea (unde a fost curtea lui ~), v. Gîdinţi, sat.
Negrescul, v. Ianuş ~ .
Negrilă, ceaşnic; in sfat XIII.
Negrilă; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Negrilă, fiul lui Giulea; vinde domnului, împreună cu rudele sale, poiana Micesti 86
Negrilă, fost ceaşnic, tatăl lui Petrică Negrilescul, al lui Ion Negrilescul ş.a. 122, 170.

www.dacoromanica.ro

Negrilă, fratele lui Sima; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu acesta, pentru a patra parte din satul Movila 21.
Negrilă, pircălab de Hotin; in sfat 230—234 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, IV, XII.
Negrilă, ploscar, tatăl lui Gheorghie 247.
Negrilă Batirescul, fiul lui Vilcea Batirescul; primeşte întărire, impreună cu sora sa, pentru o jumătate din satul Batireşti; cumpără şi primeşte întărire pentru cealaltă jumătate din acelaşi sat şi pentru seliştea lui Măcău Vlad 126 precum şi pentru o jumătate din satul unde a fost Cirstea 79.
Negrilă Medeleanul, unchiul lui Toader, al lui Nicoară ş.a.; cumpără şi primeşte întărire pentru o parte din satul Dodeşti 177.
Negrileasa, piriu; afluent al Suhei Mari ⟨la s. Negrileasa, c. Stulpicani, j. Suceava⟩; cumpărat şi dăruit de domn, cu toate izvoarele, poenile şi fineţele, m-rii Voroneţ 40.
Negrilescul, v. Ion ~ , Petrică ~ .
⟨Negrileşti⟩, sat, v. Buda şi Drăgoiu (unde au fost juzi ~);
sat lingă ~ , v. *Borhineşti.
Negrita, fiica lui Pătru Minzatul 49.
Negrita, fiica lui Vlaşin, nepoata lui Pogănel; vinde domnului, impreună cu fratele ei, Dragotă, satul Pogăneşti 54.
Negrita, fiica popii Oană; primeşte danie satul Ochiteşti 64.
Negrita, mama lui Gavril 69, 262.
Negrita, sora Anuşcăi şi a Mariei; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu acestea, pentru satul Bezăriceni 217.
Negrita, sora lui Giurge; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu aceasta şi cu verii săi, pentru o jumătate din satul Bodeştii 245.
Negrul, v. Mihailo ~ .
*Nejeşti, sat; ⟨lingă Păuşeşti, c. Dumeşti, j. Iaşi⟩; in hotar cu satul Hoiseşti 128.
Nemai, v. Ivan ~ .
Nemţişor, piriu; ⟨afluent al Neamţului la Vinători-Neamţ, c. ~ , j. Neamţ⟩; m-re pe ~ IV.
Nenciul, fratele lui Maleşco, al lui Cozma Rizeanul şi al lui Dragoşe; primeşte danie, impreună cu aceştia, un loc pustiu pe Vişneuţi 265.
Nenciul, ţigan holtei; intărit m-rii Neamţ 18.
Nesporescul, tatăl Marei 205.
Niacşa, fiica lui Giurgiu Grozescul; vinde, impreună cu nepotul său, a patra parte din satul Grozeşti 215.
Niacşa, v. şi Neagşa.
Niacul, v. Vasile ~ .
Niaga, fiica lui Danciul Ciuciu; vinde domnului, impreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31.
Niaga, fiica lui Dragomir Tăutul; primeşte întărire, impreună cu sora sa, Stana, pentru satele Tăuţi, Rujeni şi pentru jumătate din Leuşteni 166.
Niaga, nepoata de soră a lui Manuil Păşco şi a lui Toader; vinde domnului, impreună cu aceştia, satele Frăceni, Şcheia şi Fintina lui Maciş 282.
Niagoia, logofăt; bunicul lui Manuil Păşco şi al lui Toader 282.
Niagşa, fiica Rusăi; primeşte întărire, impreună cu Muşa, pentru o jumătate din satul Şărbaca, primită in schimbul unei părţi din Durneşti de la Mătei diac 229.
Niagul, fratele lui Stoica armaş; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu acesta, pentru o jumătate din satul Băsăşti 23.
Niagul, v. şi Neagu.
Nica, fiul lui Giurgea; primeşte întărire, impreună cu fratele şi verii săi, pentru satul Poliţeni şi pentru seliştea lui Toma 169; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu aceiaşi, pentru o şesime din acelaşi sat şi din aceeaşi selişte 169.
Nichid, piriu, ⟨afluent al Bistriţei, la Ruseni, c. Borleşti, j. Neamţ⟩; hotar 100.
Nichita, fratele lui Ion şi al lui Mihul; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu aceştia, pentru a patra parte din satul Făureşti 275.
Nichita, nepotul Magdei; dă, impreună cu rudele sale, lui Rabotă ş.a. satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Nichita, ţigan, fiul lui Andreico; intărit cu sălaşul său m-rii Neamţ 18.
Nichita, v. şi Nechita.
Nicoară; primeşte întărire, impreună cu alţii, pentru satul Mereşti 157.
Nicoară, fratele lui Danciul Pogan şi al Mărincăi; primeşte întărire, impreună cu fraţii săi, pentru satul Pogăneşti 207.
Nicoară, fratele lui Toader; cumpără şi primeşte întărire pentru o parte din satul Dodeşti 177.
Nicoară (Necora!) Ciocîrlie, nepotul lui Sima Gureş; imparte cu acesta din urmă satul Sirbi 188;
fratele lui Morzinco, al lui Roman şi al Cristinei(!); primeşte întărire, impreună cu aceştia, pentru satele Miculeni, Peticeni, Chiuleni ş.a. III.
Nicoară Pogan, tatăl lui Ion, bunicul lui Danciul Pogan 207.
Nicoară Pogan (unde a fost casa bătrinului ~), v. Pogăneşti, sat.
Nicoară Romănescul, cumpără şi primeşte întărire pentru jumătate din satul Hăndreşti 58.
Nicoară Sîrbescul; vinde domnului prisaca lui Balica de lingă Iaşi 34.
Nicoară Şeremet, nepotul lui Toader Hărniş; vinde, impreună cu rudele, satul Bonteşti 60.
Nicolao Ciure, v. Ioan ~ .
Nicolau Şutul, v. Alexandru ~ voievod.

www.dacoromanica.ro

Nimesnicl, sat, v. Nămisnici.
Ninga, tătar holtei, fratele lui Coica; intărit Mitropoliei de Roman 39.
Nistor, fratele lui Crăciun; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu acesta, pentru o selişte de la obirşia piriului Gruşeva 164.
Nistor, nepotul lui Sima Rugiră; vinde, impreună cu alţi strănepoţi ai lui Negrea, satul Sinaşeuţi 179.
Nistor Gagea, fiul lui Gagea, nepotul lui Petru Bertea; vinde domnului, împreună cu sora şi unchii săi, satul Milcineşti şi o prisacă de la Cirligătura 204, 244.
Nistrea, tatăl Fedcăi, al Ilenei şi al Anuşcăi 273.
Nistrea (unde au fost casele lui ~ şi ale lui Dragoş), v. *Marcoviciani, sat.
Nistru, fluviu; sate şi selişti pe ~ 38, 91, 175, 179, III; iezere, bălţi şi prisacă la ~ 254.
*Nosco (unde a fost ~), sat, pe Nistru; ⟨sec. XIX: Noscova, azi R.S.S. Moldovenească, lingă Jabca, c. ~ , r. Floreşti⟩; intărit lui Purece spătar 91.
⟨Noscova⟩, sat, v. *Nosco (unde a fost ~).
Novograd (netradus), v. Cetatea Nouă.
Novogrădea (netradus), v. Cetatea Nouă.
N.Stratulat, vel vornic; autentifică copie slavonă şi traducere românească (1813) 51.

O

Oana, sora Fedcăi; cumpără şi primeşte intărire, împreună cu aceasta şi fiul acesteia, pentru o jumătate din satul Băimăceani 133.
Oana din Moişia (unde a fost ~), selişte, pe Trotuş; ⟨Oneşti, azi m. Gheorghe Gheorghiu-Dej, j. Bacău⟩; dăruit lui Duma pircălab 37.
Oană, fiul lui Lazor Adaş; primeşte intărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru jumătate din Horodniciani 186.
Oană, fratele lui Cărhană; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu acesta, pentru o jumătate din satul Muşata 41.
Oană, fratele lui Toma şi al popii Lupşe; cumpără şi primeşte intărire pentru două părţi din satul Dobrienesti şi, impreună cu fraţii săi, pentru cea de a treia parte din acelaşi sat 46.
Oană, popă, tatăl Negritei 64.
Oană Băeşescul, vornic, tatăl lui Gurban şi bunicul Nastei, al lui Toma, al Ilcăi ş.a. 50, 236.
Oană Căuia, tatăl Annei (Anuşcăi) 206, 224.
Oană Dzeamă, fiul lui Dragoş Dzeamă de la Zeletin; vinde domnului, impreună cu surorile sale satele Hinţeşti şi unde a fost Neagşă Taurul 102.
Oană Lărgianul, tatăl Radei 282.
Oană Murgu; vinde jumătate din satul Cirjani 11.
Oană Mustea; tatăl lui Isaiu 172.
Oană (Ion) Pintece (Julici) tatăl lui Giurca Pintece, al lui Petriman şi al Sofiicăi 21, 186.
Oană (Ivan) Popşa, fost stăpin, împreună cu Moişă Filosoful, al satului Sirbi 188; vinde, impreună cu acelaşi, satele Samoleuca şi Tilişeuca III.
Oană Porcu, bunicul lui Petriman, al Sofiicăi şi al Sascăi 86.
Oană Rişcanul, fiul Muşei; vinde, împreună cu surorile şi verii săi, jumătate din satul Rişcani XII.
Oană Stingaciu, bunicul lui Toma 116, 204.
Oană Teliagă, soţul Muşei; cumpără şi primeşte intărire, împreună cu aceasta, pentru a treia parte din satul Ruptura 95.
Oană (unde a fost ~), v. Bălcari.
Oană, v. şi Ion.
Oanăş (sau Ianoş, Ioanăş) Ungureanul, tatăl lui Groza Rohat 96.
Oanăş Ungureanul (unde au fost casa lui~), v. Rohaţi, sat.
*Oanca (unde a fost ~), sat, pe Larga; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, între Constantineşti, c. Larga Nouă, şi Ciobalaccia, c. ~ , r. Cahul⟩; intărit Mărinei, fiica lui Dragomir Iuban, în urma împărţirii cu sora sa a satelor moştenite 123.
Oance, fiul Marinei, nepotul lui Giurgiu Giumetate; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul unde au fost Balosinăuţii 96.
Oance (unde au fost ~), v. Cucoşeri, sat.
Oancea, boier; in sfat XIII.
Oancea, fiul lui Stanciul Neamişul; vinde satul Lăleşti 191.
Oancea, fratele lui Luca şi al lui Tudoran; cumpără şi primeşte intărire, împreună cu aceştia, pentru satul Onceşti 14.
Oancea, jude; satul unde a fost jude ~ , impărţit 105; v. şi Năneşti.
Oancea (Oancia), nepotul lui Bodea ploscar; vinde a patra parte din satul Mileşti 281 şi o selişte la obirşia piriului Gruşeva 164.
Oancia, v. Oancea.
Oanciu, jude; satul unde a fost jude ~ , intărit 105.
*Oanciu (unde a fost jude ~), sat, la Cobile, mai sus de Movile; ⟨lingă Secuieni, c. ~, j. Bacău⟩; intărit lui Mihul Pojar ş.a. 105.
Oanţa, fiul lui Hodco Dolbnici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Oanţă Birlici, tatăl Mărinei 246.
Oanţă Gocianul, fiul Mărinei; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu fratele său, pentru o jumătate din satul Dobreni 255.
Oarbic, piriu, ⟨Orbic⟩, afluent al Bistriţei ⟨la or. Buhuşi, j. Bacău⟩; sate pe ~ 100, 190.
Oarbic (satul de la gura piriului ~), sat, pe Bistriţa; ⟨Oarbic, contopit cu or. Buhuş, j. Bacău⟩; jumătatea de sus a satului

www.dacoromanica.ro

cumpărată și dăruită de domn m-rii Tazlău 100.

⟨Obîrșeni, sat, c. Vinderei, j. Vaslui⟩; sat lingă ~ , v. *Ionășești.

Obirșia Ialanului, v. Duma de la ~ .

Obroc, v. Mihul ~ .

Ochintești, sat, v. Ochitești.

Ochit, v. Toma ~ .

Ochitești (Ochintești, numit Grumăzești, unde a fost Toma Ochit), sat, pe Larga; ⟨Grumezoaia, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; întărit Negritei 64; în hotar cu satul Șișcani și Hotciani VII, VIII.

Ocica, v. Constandin ~ .

Oeșanul, v. Giurgea ~ .

Oeșeni (Oișăști), sat, pe Răzina; ⟨azi R. R.S.S. Moldovenească, în Cetireni, c. ~ , r. Ungheni⟩; jumătatea din jos a satului întărită lui Ion sulger 281.

Oglindă, v. Ioan ~ .

*Ogrinești (unde a fost jude Ordzea), sat, pe Corod; ⟨probabil lingă Ungureni, s.c. al c.s. Munteni, m. Tecuci, j. Galați⟩; întărit lui Ion Papa și rudelor sale 209.

Oidești (unde a fost jude Voina), sat, cu mănăstire, pe Tutova; ⟨Voinești, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Albul Voinescul și surorilor sale 123.

*Oișani, sat, pe Jijia; ⟨între Cilibiu, c. Golăiești, și Coada Stincii, c. Bosia, j. Iași⟩; întărit lui Iurșa și nepotului său, Iliaș Saula 80.

Oișăști, sat, v. Oeșeni.

Olah Ioanăș, din Hîrlău; vinde domnului vie din dealul Hîrlăului 246.

Olca, mama Marușcăi 246.

Olena, fiica lui Hodco Dolbnici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ștubeiul 118.

Olena, nepoata lui Coste Ciuntul; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ștubeiul 118.

Olga, soția lui Vilcea 37, 38.

Oliușca; vinde a treia parte din satul Costești 234.

Oliușca (Olășcoae), fiica lui Giurgiu Tudor; face schimb de sate 53; vinde domnului, împreună cu rudele sale, selîștea Ivancea de la Tătarca 151.

Oliușca, mama lui Balșe și a lui Iuga 51.

Oliușca, mama Nastei 234.

Oliușca, sora lui Purece spătar și a lui Ivanco Tolocico; cumpără și primește întărire, împreună cu frații și nepoții săi, pentru satele Drislivoe și unde a fost Nasco 91.

Oliușca, vara Vascăi, a Anei ș.a.; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ștubeiul 118.

Oltea, fiica lui Pătru Brudur; cumpără și primește întărire, împreună cu sora și frații săi, pentru o jumătate din. satul Baicăuți 47.

Olteni, loc, pe Birlad, la Țăpești; ⟨Lozova, c. Braniștea, j. Galați⟩; sat la ~ 239.

Ona, cumpără și primește întărire pentru o parte din satul Deocheați 152.

Oncea, fiul Mărinei, nepotul lui Giurgiu; vinde jumătate din satul Giumătățeni 149.

Oncești, sat, cu două părți, pe Șomuzul Mocirlos; ⟨Uncești, c. Bunești, j. Suceava⟩; întărit lui Luca și fraților săi 14.

One, fiul Annei, nepotul lui Ioanăș Topor; vinde, împreună cu fratele său, o parte din satul Toporeștii Vechi 121.

One, fiul lui Dinga Tălpigeanul, nepotul lui Toader ⟨Tălpig⟩; vinde, împreună cu frații săi, satul Tăvești 130.

One, fiul Neagăi; vinde, împreună cu frații și unchii săi, a șasea parte din satul Poliței și din selîștea lui Toma 169.

One, fratele Cirstinei, vinde, împreună cu aceasta ș.a., satul Vitolteștii și jumătate din Hăndrești 57, 58.

One, nepotul lui Ion Sacșa; vinde, împreună cu unchiul și sora sa, jumătate din satul Hăndrești 58.

Onescu, v. Șandru ~ .

⟨Onești⟩, v. Oana din Moișia (unde a fost ~), selîște.

Onica, fiul lui Botea; cumpără și primește întărire, împreună cu fratele său, pentru satul Botești 257.

Onica, tatăl lui Toader 130.

Onica (unde a fost ~), v. Fîntîna, Oniceni, sate.

Onică, bunicul sau unchiul popii Pătru din Oniceani 83.

Onică, fratele Anușcăi; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Cu⟨ci⟩ulătești 232.

Onică Mătăiul, tatăl Ruscăi 186.

Oniceani (Oniciani), sat, pe Șomuzul Rece; ⟨Oniceni, c. Forăști, j. Suceava⟩; întărit lui Avram diac de visterie 70, 83; pierdut de acesta pentru hiclenie și dăruit de domn lui Petrică comis 129.

Oniceanul, v. Giurgiu ~ , Ion~, Manciul ~, Pătru ~ .

Oniceni (unde a fost Onica), sat, pe Siret; ⟨în Hărmănești, c. Todirești; j. Iași⟩; în hotar cu satul Tălvești 246;
v. și Fîntîna, sat.

⟨Oniceni⟩, sat, v. Oniceani.

Oniciani, sat, v. Oniceani.

Onicică de la Cîrligătura, tatăl lui Iliaș și bunicul lui Giurgiu Palmeș 261.

Onicicani, sat la Cirligătura, lingă Sinești; ⟨în Sinești, c. ~ , j. Iași⟩; cumpărat, dăruit și întărit de domn m-rii Putna 261, 285.

Onicică, v. Chicera lui ~ , loc.

Onicică (unde a fost moara lui ~), v. Selîștea lui Măcău Vlad, selîște.

Onirari, tatăl lui Șaban . . . XIII.

Oniță, țigan, fiul lui Andreico; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 18.

Onțești, sat, pe Birlad; ⟨Unțești, c. Bogdănești, j. Vaslui⟩; întărit lui Lupe Cheșeanul 233.

www.dacoromanica.ro

Onu, fiul lui Iuga Grasul; primește întărire, împreună cu fratele său, pentru satul Șoldești 55.
Opinteală, v. Mic ~ .
Oprea, țigan, fiul lui Talpă; dăruit m-rii Putna 77.
Oprii (stîlpul ~), loc; ⟨la or. Vaslui, j. ~ ⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.
Opriș; cumpără și primește întărire, împreună cu alții, asupra satului Petrești 278.
Oprișan, tatăl Marușcăi 31.
Oprișe, v. Cudrea ~ .
⟨**Oprișeni**⟩, sat, v. Cudrea Oprișe, Oprișinți.
Oprișești, sat, pe Zeletin; ⟨c. Răchitoasa, j. Bacău⟩; întărit nepoților lui Laslău globnic 172.
Oprișinți, sat, ț. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Oprișeni, nume schimbat în Dubevka, c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; întărit m-rii Moldovița 288.
Orăș, v. Coste ~ .
Orbeja, pîrîu, la Frățiești; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Frăsinești, c. Măcărești, r. Ungheni⟩; sat la gura sa 206.
Orbescul, v. Neagoe ~ , Vlad ~ .
⟨**Orbic**⟩, pîrîu și sat, v. Oarbic.
Ordzea, jude; satul unde a fost jude ~ , întărit 209; v. și Ogrinești.
***Ordzești**, sat; ⟨lîngă Alexandru I. Cuza, c. ~ , j. Iași⟩; în hotar cu Băiceni 293.
Orgoae, v. Micul ~ .
Orgoiești, sat, pe Hovrăleata; ⟨c. Bogdănești, j. Vaslui⟩; în hotar cu tîrgul Vaslui 96 și cu satul Neagomirești 247;
sat lîngă ~ , v. *Neagomirești.
Orhei, cetate; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, c. Trebujeni, r. Orhei⟩; pîrcălab de ~ 3, 4, 6—11, 14, 15, 17—20, 24, 29, 30, 35—40 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 56—60, 62, 63. 66, 69—77, 79—84, 86—91, 93, 114, 116—118, 120—123, 129, 130, 133, 134, 137, 138, XIII.
Orhei, tirg; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, or. Orhei, r. ~ ⟩; drumul Orheiului, în hotar XIII;
sat lîngă ~ , v. *Molești.
Oriș Vlad (unde a fost ~), v. Vlădeni, sat.
Orlandini, v. U. ~ .
Orsu, fiul lui Porcu; vinde, împreună cu fratele său, o ocină din satul Șătrari V.
Osoiu, deal; ⟨lîngă Deleni, c. ~ , j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.
⟨**Osoiu**⟩, sat, v. *Tălvești.
***Ostășești** (unde a fost Negra), sat, pe Răbrice; ⟨sec. XVII; Berciiași; lîngă Ciocîrlești, c. Scînteia, j. Iași⟩; întărit Anei și surorii sale, Marușca 142.
Ostra, pîrîu; afluent al Suhei Mari ⟨la Ostra, c. ~ , j. Suceava⟩; cumpărat și dăruit de domn, cu toate izvoarele, poienile și fînețele m-rii Voroneț 40.
Ostrița, sat, pe Prut, ț. Cernăuți; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; întărit m-rii Putna 287; biserica din ~ , pusă sub ascultarea aceleiași mănăstiri 74.
Ostrița, sat, v. Clicicăuți.
***Ostroveni**, sat, pe Dobrovăț; ⟨lîngă s. Dobrovăț, c. ~ , j. Iași⟩; cumpărat și dăruit de domn m-rii Dobrovăț 295.
⟨**Otovoiești**⟩, sat, v. Itovoiești.
Oțăl, v. Oțel.
Oțel, v. Mihail ~ .
Oțeleni, sat; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar cu satul Șișcani VII.
⟨**Oțeleni**⟩, pîrîu, v. Bujor.
⟨**Oțelești**, sat, c. Izvoru Berheciului, j. Bacău⟩; sat lîngă ~ , v. *Ruptura.

P

Pahomie, popă, egumen al m-rii Dobrovăț 295.
Paisie, popă, arhimandrit și egumen al m-rii Putna 9, 35, 36, 38, 54, 74—77, 118, 246, 261, 282.
Paisie, popă, egumen al m-rii Bistrița 17.
Palmeș, v. *Giurgiu* ~ .
Panco, tatăl Marușcăi 237.
Pandrea, țigan; întărit cu sălașul său Episcopiei de Rădăuți 19.
Panenopol, v. Ioan ~ .
Pante, fiul lui Fedor Platon și nepotul lui Giurge Dvorăște; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăște 31.
Pantea, tatăl lui Pătru Gîrbovăț 154.
Papa, v. Ion ~ .
Papainopolo, v. Enache ~ ,
Parasca, fiica Anușcăi și nepoata lui Ștefan Mesehnea; vinde domnului, împreună cu surorile sale, satul unde a fost casa lui Ștefan Mesehnea 96.
Parasca (Paresca, Paraschiva), fiica lui Medeleanul; cumpără și primește întărire pentru o jumătate din satul Băimăceani 133.
Parasca, fiica lui Pintea; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Parasca, nepoata lui Marcu; primește întărire, împreună cu surorile sale, pentru satul Bălești 277.
Paraschiva, sora Nastei și a Anghelinei; primește danie, împreună cu acestea ș.a., satul Stroești 180.
Paraschiva, v. și Parasca.
Paresca, v. Parasca.
Pașco, fiul lui Pașco; primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satul Păscani 63.
Pașco, pîrcălab de Chilia; în sfat XIII.
Pașco, tatăl lui Toader, al lui Pașco, al lui Lie și al Ilcăi 63.
Pașco, v. și Cozma ~ .
Pașină, sluga lui Dumșa postelnic; primește danie de la acesta și întărire domnească pentru satul Petricani 260.
Paști, sărbătoare creștină; act scris în ziua de ~ 38.

www.dacoromanica.ro

Pavăl Măcăreşcu, de la Judecătoria politicească a regiunii Basarabia; autentifică o copie (1824) 175.
Pavăl, v. şi Pavel.
Pavel, gramatic; traduce act slavon (1732) 2.
Pavel (Pavăl) Debrici (Debriţ), logofăt al Episcopiei de Huşi; traduce act slavon (1785) 268;
polcovnic de la Mitropolie; traduce acte slavone (1792—1807) 4, 31, 72, 118, 127, 128, 151, 171, 173, 193, 196, 201, 204, 220, 229, 231, 245, 252, 260—262, 282, 293, VIII, X.
clucer; traduce acte slavone (1814—1817) 26, 55, 94, 96, 212, 231;
director al Mitropoliei; traduce acte slavone (sec. XIX) 293; verifică şi adevereşte traduceri (1805—1808) 81, 82, 121, 229.
Pavel Iacobici, traduce act slavon (in. de 1806) VIII.
Pavel Iudca, fiul lui Iudca cel bătrin; vinde satul Hliboca 193.
Păcurariul, v. Toader ~ .
Păcurarul, v. Giurga ~ .
Păcurăreşti, v. Todereşti, sat.
⟨Pădureni⟩, sat, v. ⟨Şchiopeni⟩.
⟨Păltinoasa⟩, sat, v. Poiana Paltinului, poiană.
Pănceşti, sat; ⟨Pinceşti, c. ~ , j. Bacău⟩; intărit lui Isaiu de la Răcătău şi nepoţilor săi 72.
Părăş, v. Costul ~ .
Părtănoşi, sat, v. Mărăţei.
⟨Păstrăveni, sat, c. ~ , j. Neamţ⟩; sate lingă ~ , v. *Botăş (unde a fost ~, partea lui ~), *Ciorsăceşti, *Tibeşti.
Păşcani, sat, pe Cuţitna; ⟨probabil in Tăcuta, c. ~ , j. Vaslui⟩; intărit lui Toader şi fraţilor săi, in urma impărţirii cu rudele 63.
Păşcani, sat, cu heleşteu, pe Ichel; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, c. Pogrebeni, r. Orhei⟩; intărit fiilor lui Hodco Paşcan 181.
Păşco, v. Manuil ~ .
Pătiul, fratele lui Petrea şi al Drăgălinei; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu fraţii săi, pentru o parte din satul Dodeşti 177.
Pătrana, nepoata lui Coste, a lui Vladul, a Neagăi şi a Stanei; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu aceştia, pentru o jumătate din satul Floreşti 182.
Pătraş, vărul lui Mircea, al lui Vlad ş.a.; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Pătraşco Lofindie (greşit), v. Pătru Scolofindie.
Pătrăşcan, v. Radul ~ .
⟨Pătrăşcani, sat, contopit cu Ripile, cu numele schimbat in Gura Văii, c. ~ , j. Bacău⟩; sat lingă ~ , v. *Beneşti.
Pătru, fiul lui Bălcu; vinde domnului, impreună cu fiii şi fiicele sale, satul Floceşti 86.
Pătru, fratele lui Feair şi al lui Cozma Streaşină; a stăpinit, impreună cu aceştia, satul Feereşti 96.
Pătru, popă, din Oniceani, nepotul lui Onică; vinde, impreună cu fiii şi fiica sa, a şasea parte din satul Oniceani 83.
Pătru, tatăl lui Zărnă, al lui Toma şi al lui Ion 42.
Pătru (Petre), unchiul Drăgălinei, al Maruşcăi al lui Ion şi al Mariei 96.
Pătru (unde au fost ~ , feciorul Crăstei), v. Crăstoaie, sat.
Pătru Brudur, tatăl lui Danciul, al lui Giurgiu al Marincăi şi al Oltei 47.
Pătru Dănău, fiul lui Grozea Dănău; vinde, impreună cu fraţii săi, Seliştea lui Dănău 137.
Pătru Farcaş, fiul Stanei; imparte cu rudele sale satele Gălăşeşti, Pinceşti, Horgeşti ş.a. 72.
Pătru Frunteş, unchiul lui Ion Frunteş stolnic; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu acesta şi alte rude, pentru satul Movila 21.
Pătru Gilţ (Ghilţu), fratele Muşei; vinde, impreună cu aceasta şi cu verii lui, satele Gheeşti, Dodeşti şi Salcea 167, 177, 178.
Pătru Gîrbovăţ, fiul lui Pantea, nepotului lui Petru; vinde jumătate din satul Fofişeşti 154.
Pătru Minzatul, tatăl Negritei 49.
Pătru Oniceanul, popă; vinde, impreună cu rudele sale, satul Oniceani 129.
Pătru Scolofindie (greşit: Pătraşco Lofindie), popă; nepoţii săi vind satele Gheeşti, Dodeşti şi Salcea 167, 176, 178.
Pătru Silişteanul, cumpără şi primeşte intărire pentru satul Măneşti 99.
Pătru Vilna, vinzător al satului Mălăeşti 7.
Păuca cel Bătrin (unde au fost ~), v. *Păucesti, sat.
*Păucesti (unde au fost Păuca cel Bătrin), sat, pe Racova; ⟨Rediul Păuşeşti, pădure lingă Laza, c. ~ , j. Vaslui⟩; cumpărat şi alipit de domn tirgului Vaslui 96.
⟨Păuşeşti, sat, c. Dumeşti, j. Iaşi⟩; sat lingă ~ , v. *Nejeşti.
Pealpea, v. Iachim ~ , Ştefan ~ .
Pelin, v. Ion ~ .
Peletiuceştii de Jos (sec. XVIII: Peletuci), sat, pe Siret; ⟨Peletucii de Jos, contopit c. s. Siret, c. Saucesti, j. Bacău⟩; cumpărat de domn şi intărit sieşi 252.
Peletuci, sat, v. Peletiuceştii de Jos.
⟨Peletucii de Jos⟩, sat, v. Peletiuceştii de Jos.
Peperig, pirîu; afluent al Neamţului, ⟨numit azi şi Ozana, la s. Pipirig, c. ~ , j. Neamţ⟩; hotar IV.
Perecichiu (Pereschiu), pirîu; ⟨Pereschiv, afluent al Birladului la Ghidigeni, c. ~ , j. Galaţi⟩; sate pe ~ 102, 253.
⟨Pereschiv⟩, pîriu, v. Perecichiu.
⟨Peresecina⟩, sat, v. Poroseci, selişte.
⟨Perieni⟩, sat, v. Periiani.
Periiani, piriu, la s. Periiani; ⟨Perieni, c. ~ j. Vaslui⟩; obirşia piriului ~ , in hotarul tirgului Birlad 151.
Periiani, sat; ⟨c. Perieni, j. Vaslui⟩; in hotarul tirgului Birlad 151;
sat probabil lingă ~ , v. *Chiliiani.

www.dacoromanica.ro

Perischiu, piriu, v. Perecichiu.
Peritschii, v. Mihail ~ .
Peşacov, v. Dimitrie G. ~ .
⟨Peştioasa⟩, piriu, v. Piştoasa.
Peticéni, sat, pe Răut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, r. Lazo sau r. Orhei⟩ III.
Petre, fiul lui Barbul Burcea; cumpără, impreună cu fraţii săi, satul Zernești 144.
Petre Ghenghe, fiul Negăi; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Popeşti 165.
Petre, v. şi Pătru.
Petrea, cumpără şi primeşte întărire pentru a patra parte din satul Mileşti 276.
Petrea, fiul lui Crăciun; primeşte întărire, împreună cu sora sa, pentru satul unde a fost Ionaş Tricolescu 174.
Petrea, fiul lui Dinga Tălpigeanul, nepotul lui Toader ⟨Tălpig⟩; vinde, impreună cu fraţii săi, satul Tăveşti 130.
Petrea, fiul lui Ivaşco Cufta; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satele Dragomireşti şi Tălveşti 246.
Petrea, fiul lui Jula; vinde, impreună cu fraţii şi cu nepoata sa, satul Tatomireşti 190.
Petrea, fratele lui Dragoţăl, al lui Gliga şi al lui Cirţilă; primeşte danie, impreună cu aceştia ş.a., satul Stroeşti 180.
Petrea (Pătru), fratele lui Ion din Ceretiiani, posesor al actului satului Ceretiiani 90; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele său, pentru satul Ceretiiani 90.
Petrea, fratele lui Pătiul şi al Drăgălinei; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu fraţii săi, pentru o parte din satul Dodeşti 177.
Petrea, fratele lui Toma Bănilă, al Sofiicăi şi al Muşei; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu aceştia, pentru o parte din satul Floreşti 184.
Petrea, popă; soţia lui cumpără şi primeşte întărire pentru satul Crăeşti 92.
Petrea Căliman, unchiul lui Isaia, al lui Armean al Annei şi al Măruşcăi; cumpără şi primeşte întărire pentru o jumătate din satul Tatomireşti 190.
Petrea, v. şi Petru.
Petrescul, v. Vană ~ .
Petreşti, sat; ⟨Chetreşti, c. Bălteni, j. Vaslui⟩; drumul satului ~ , in hotar cu tîrgul Vaslui 96.
Petreşti, sat, pe Milcov; ⟨contopit cu s. Podu Stoica, c. Năruja, j. Vrancea⟩; întărit lui Grozea ş.a. 278;
sate in ~ , v. Folteşti, Simioneşti.
Petreşti, sat, pe Piriul Cornilor; ⟨in Ipatele, c. ~ , j. Iaşi⟩; a şasea parte din hotarul satului ~ , întărită lui Toader Tansea 8.
*Petreşti, sat, pe Zeletin, in acelaşi hotar cu satul Plăcinteni; ⟨lingă Plăcinţeni, c. Boghești, j. Vrancea⟩; întărit nepoţilor lui Laslău globnic 172.
Petrica, v. Petrică.
Petricani, sat, pe Başeu; ⟨sat aparţinind or. Săveni, j. Botoşani⟩; in hotar cu satul Ştubeiul 118; dăruit de Dumşa postelnic slugii sale Paşină şi intărit de domn acestuia 260.
*Petricani, sat, ⟨ţ.Lăpuşna; azi R.S.S. Moldovenească, lingă Bujor, c. ~ , r. Kotovsk⟩; hotarnica satului ~ 44.
Petrică; primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Mereşti 157.
Petrică (Petrica), comis; primeşte danie satul Oniceani 129;
în sfat 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 130, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168—172, 178—179, 181—194, 197, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257 260, 261, 263—268, 271—279, 283, 285, 288, 289, 291—295, II—IV, VII—IX, XII, XIII.
Petrică Negrilescul, fiul lui Negrilă fost ceaşnic 122, 170.
Petrileşti, sat, cu moară, pe Piriul Alb; ⟨ulterior Borceşti, azi Borşeni, c. Războieni, j. Neamţ⟩; a patra parte de sat întărită Annei 143.
*Petrileşti, sat, pe Tazlăul ⟨Mare⟩, mai sus de Bereşti; ⟨lingă Bereşti-Tazlău, c. ~ , j. Bacău⟩; intărit Mărinei, fiica lui Berea 94.
Petriman, fiul lui Ivanco gumelnic; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu unchii şi fraţii săi pentru satele Drislivoe şi unde a fost Nosco 91.
Petriman, fiul lui Oană (Ion) Pîntece (Julici); vinde, impreună cu fraţii săi, satul Movila 21; primeşte întărire, impreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru jumătate din Horodniciani 186.
Petriman, fratele Agafiei; primeşte întărire, impreună cu sora sa ş.a., pentru satele Porceşti, Brebi şi Hociungi 67.
Petriman, fratele Sofiicăi şi al Sascăi, şi nepotul lui Oană Porcu; vinde domnului, impreună cu surorile sale, o poiană de pe Tazlăul Mare 86.
Petrov, v. Ignat ~ .
Petru, comisul lui Alexandru, fiul lui Ştefan ⟨cel Mare⟩ 59.
Petru, fiul lui Daşco din Clicicăuţi; vinde domnului, impreună cu fraţii săi, satul Clicicăuţi 75.
Petru, fiul lui Giurgiu stolnic; vinde, impreună cu rudele sale, satul Vlădeni 51.
Petru, fratele lui Ioan, al lui Andriaş şi al lui Gavril; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Tătăreşti 3.
Petru, fratele lui Leoa; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu acesta, pentru un loc de pe Sărata 173.
Petru, fratele lui Toader; vinde, impreună cu rudele sale, satul Vlădeni 51.
Petru, spătar; tatăl Măgdălinei 182, 184.
Petru, stolnic; în sfat 3—10.

www.dacoromanica.ro

Petru, ţigan; dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.
Petru, unchiul lui Pătru Gîrbovăţ 154.
Petru, uşar, fratele Neagăi şi al Micăi; primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru jumătate din satul Tomceşti şi din zăgazul pentru prins peşte de pe Bîrlad 158.
Petru, voievod, fratele lui Ştefan voievod şi unchiul lui Ştefan ⟨cel Mare⟩ voievod; act de la ~ 54.
Petru Bertea, unchiul lui Drăguş Carîmb, al popii Luca Plotun, al lui Ion ş.a. 204, 244.
Petru Dărman, tatăl Taţei 231.
Petru Grigorescu; vinde domnului, împreună cu Iurie Şerbici, jumătate din satul Grigoreşti 54.
Petru Iucaş, tatăl lui Farco aprod, al Dolcăi şi al Maruşcăi 172.
Petru Ple⟨şa⟩, tatăl lui Danciul Pleşa şi al Neagăi 233.
Petru Rareş (în text greşit: Raleş), voievod, fiul lui Ştefan voievod (1815) 141.
Petru Roşca, tatăl lui Ion 27.
Petru Şoimaru, fiul lui Negrilă fost ceaşnic şi tatăl lui Leahul 170.
Petru Tălpig, fratele lui Toader 130.
Petru Tudor (Tudor[a]) tatăl lui Mihăilă Tudor 52, 151.
Petru, v. şi Şoldan ~ .
Piatra, tîrg; ⟨m. Piatra Neamţ, j. Neamţ⟩; sate ascultătoare de ocolul curţii domneşti din ~ 93; act scris la ~ IV.
Piatra Cornului, loc; ⟨în Munţii Stînişoarei, j. Neamţ⟩; hotar IV.
Piatra Cracăului, loc la Şerbeşti; ⟨în s. Ştefan cel Mare, c. ~ , j. Neamţ⟩; sat sub ~ 172.
Piatră, v. Giurgiu ~ .
Piciman, ţigan, fiul lui Talpă; dăruit m-rii Putna 77.
Picul, ţigan; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
*Pieleşul, sat, pe Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Roşu, c. ~ , r. Cahul⟩; în hotar 282.
Pietrescul, v. Ivan ~ .
Pietroasa, pîrîu; ⟨Pietrosu, afluent al Dobrovăţului, la s. Dobrovăţ, c. ~ , jud. Iaşi⟩; în hotarul m-rii Dobrovăţ 295.
⟨Pietrosu⟩, pîrîu, v. Pietroasa.
Piiatră, v. Iaţco ~ .
⟨Pipirig⟩, pîrîu, v. Peperig.
⟨Piscu, sat, c. ~ , j. Galaţi⟩; sate lîngă ~ , v. ⟨*Aldeşti⟩, *Ciofreşti.
⟨Piscu⟩, sat, v. Piscul.
⟨Piscu Enei, contopit cu Iana, c. ~ , j. Vaslui⟩; sat în ~ , v. Bumbureşti.
Piscul, sat, cu moară, pe Bîrlad, ţ. Tecuci (sec. XVII); ⟨Piscu, c. ~ , j. Galaţi⟩; jumătate de sat, cu jumătate de moară, dăruită lui Eremia postelnic, iar jumătate lui Clănău spătar 156, 161.
Piscul lui Bran, deal; ⟨la Măgura, c.s. ~ , m. Bacău, j. ~ ⟩; în hotar X.
Piştoasa, piriu; ⟨Peştioasa⟩, afluent al Tazlăului ⟨Sărat, la s. Tazlău, nume schimbat recent în Zemeş, c. ~ , j. Bacău⟩; m-re la gura pîrîului ~ 86.
Piţigaia, vîrf; ⟨în Munţii Stînişoarei, j. Neamţ⟩; hotar IV.
Piţurca, nepotul lui Dan Poiană; vinde, împreună cu alţii, satul Şirăuţi 9.
*Piveaniţa, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Işnovăţ, c. ~ , r. Orhei⟩; în hotar cu satul Iaşnovăţ XIII.
Pîntea, tatăl lui Ion, al altui Ion, al lui Mihul ş.a. 127, 175.
Pîntece, v. şi Giula ~ , Giurca ~ , Oană ~ , Stan ~ .
Pîrîu (poiană la ~), pe Tazlăul Mare; ⟨probabil lîngă Balcani, c. ~ , j. Bacău⟩; cumpărată şi dăruită de domn m-rii Tazlău 86.
Pîrîul Alb, pîrîu, ⟨numit azi Moreanca, afluent al Moldovei la Munteni, c. Boteşti, j. Neamţ⟩; sat pe ~ 111.
Pîrîul Alb, pîrîu; ⟨afluent al Moldovei la Tupilaţi, c. ~ , j. Neamţ⟩; sate pe ~ 111, 143; privilegiu pierdut cînd au venit turcii asupra ţării, la ~ 126.
Pîrîul Călugărului, pîrîu; ⟨Călugăra, afluent al Bistriţei la Măgura, c.s. ~ , m. Bacău, j. ~ ⟩; hotar X.
Pîrîul Cornilor, pîrîu; ⟨afluent al Vilnei mai jos de Ipatele, c. ~ , j. Iaşi⟩; sat mai jos de ~ 8.
Pîrîul Grecului, pîrîu, ţ.Chigeci; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, afluent al Tigheciului, r. Comrat⟩; loc pustiu pe ~ 279.
Pîrîul Grecului, pîrîu, la Fîntîna Suciava; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, la Hruşeva, c. ~ , r. Dubăsari⟩; sat la obîrşia acestuia 164.
⟨Pîrîul Mihoanei⟩, pîrîu, v. Dumitra.
Pîrîul Negru, pîrîu; ⟨afluent al Siretului la Hîrleşti, c. Filipeşti, j. Bacău⟩; sate pe ~ 28, 29, 42, 68, 211, 243.
Pîrîul Rău, pîrîu, la Urgiceni; ⟨în Bahna, c. ~ , j. Neamţ⟩; în hotar 88, 201.
Pîrîul Sec, pîrîu ⟨la Ceucani⟩ şi Bîrlad; ⟨la Ciocani, c. Perieni, şi m. Bîrlad, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Bîrlad 151.
Pîrîul Sec, pîrîu, ⟨afluent al Trotuşului la Valea Seacă, c. ~ , j. Bacău⟩; sat pe ~ 269.
Pîrîul Secuilor, pîrîu; ⟨Secuia, în s. Secuia, c. Muntenii de Jos, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.
Pîrîul Tancului, pîrîu, ⟨la Cristeşti, c. Brăeşti, j. Iaşi⟩; hotar 79.
Pîrvul, v. Costandin ~ .
Platon, staroste de Covurlui; dă mărturie pentru vînzarea unei ocini din Şătrari V.
Platon, v. şi Fedor ~ .
Plăcinţeni, sat, pe Zeletin, în acelaşi hotar cu satul Petreşti; ⟨c. Bogheşti, j. Vrancea⟩; întărit nepoţilor lui Laslău globnic 172; sat lîngă ~ , v. *Petreşti.
*Plăvăţeşti, sat, la obîrşia Ialanului; ⟨între Creţeşti, c. ~ , şi Rusca, c. Pădureni, j. Vaslui⟩; întărit lui Coste Grasul din Plăvăţeşti 5.

www.dacoromanica.ro

Pleşa, v. **Danciul ~ , Petru ~ .**

Pleşeşti, sat, pe Caraclău (greşit: Catlovea); ⟨în Băhnăşeni, c. Pîrjol, j. Bacău⟩; dat în schimbul satuiui Rădeni 269.

Pleşeşti, sat, pe Perichiciu; ⟨contopit cu s. Alexandru Vlahuţă, c. ~ , j. Vaslui⟩; în hotar cu satele Hinţeşti şi unde a fost Neagşă Taurul 102.

⟨**Pleşeşti**, sat, c. Bogheşti, j. Vrancea⟩; sat lîngă ~ , v. ***Hinţeşti**; sat în ~ , v. **Neagşă Taurul** (unde a fost ~).

Pleşul, munte; ⟨în Munţii Stînişoarei, j. Neamţ⟩ hotar IV.

Pliuşco (prisaca lui ~), loc la Cozmin; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, cu numele schimbat în Molodiia, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuţi⟩; în hotarul satului Cozmin 36.

***Plopul**, sat, pe Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Roşu, c. ~ , r. Cahul⟩; în hotar 282.

Plosca, pîriu; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, afluent al Putilei la Plosca, c. ~ , r. Putila, reg. Cernăuţi⟩; în hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.

Ploscarul, v. **Puiul ~ .**

Plotun, v. **Luca ~ .**

⟨**Pluton**, sat, c. Pipirig, j. Neamţ⟩; loc lîngă ~ , v. **Slatina.**

Pobrata, mănăstire; ⟨în s. Probota, c. Dolhasca, j. Suceava⟩; hram, v. **Sfîntul Nicolae**; egumen 258;

primeşte întărire pentru satele Verejani şi Ciulineşti şi pentru cinci odăi tătăreşti 258.

Pocşescul, v. **Duma ~ .**

⟨**Pocşeşti**⟩, sat, v. **Lopatna de Jos, selişte.**

Podoleanca, fiica lui Coste Danovici; vinde domnului, împreună cu verii săi, seliştea Ivancea 151.

Podraga, pîriu; ⟨Podriga, afluent al Başeului, la Petricani, s. aparţinînd or. Săveni, j. Botoşani⟩; sat pe ~ 97; loc pustiu pe ~ 118.

⟨**Podriga**⟩, pîriu, v. **Podraga.**

⟨**Podriga**, sat, c. Drăguşeni, j. Botoşani⟩; loc lîngă ~ , v. **Trei Gloduri.**

Podul de Piatră, pod, pe Şomuzul ⟨Mare⟩, la Mihăeşti; ⟨în s. Mihăieşti, c. Horodniceni, j. Suceava⟩; sat la ~ 34.

Pogan, v. **Danciul ~ , Nicoară ~ .**

⟨**Pogana**⟩, sat, v. **Pogăneşti.**

Pogănel, tatăl lui Vlaşin, bunicul lui Dragotă şi al Negritei 54.

Pogăneşti, sat, pe Bîrlad; ⟨Pogoneşti, c. Iveşti j. Vaslui⟩; cumpărat şi dat, apoi, de domn şi întărit lui Toader, fratele lui Hărman pîrcălab, în schimbul satului Toporăuţi 54;

sat lîngă ~ , v. ***Călineşti.**

Pogăneşti (Pogoneşti, unde a fot casa bătrînului Nicoară Pogan), sat, pe Tutova; ⟨Pogana, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Danciul Pogan şi fraţilor săi 207.

Pogoneşti, sat, v. **Pogăneşti.**

Pogoniste, loc; ⟨pe Obcina Feredeului, j. Suceava⟩; în hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.

***Poiana** (unde au fost cneji Băloş şi Danciul), sat cu două judecii, pe Moldova; ⟨lîngă Boureni, c. Moţca, j. Iaşi⟩; cumpărat şi dăuit de domn Mitropoliei de Roman 42.

Poiana, selişte, la gura Homorului; ⟨în or. Gura Humorului, j. Suceava⟩; dăruită de domn m-rii Voroneţ 81, 82.

Poiana lui Andriaş, poiană; ⟨la Costiceni, inclus în Dobrovăţ, c. ~ , j. Iaşi⟩; în hotar cu m-rea Dobrovăţ 295.

Poiana Boului, poiană, la Bodeşti; ⟨lîngă Scorţeni, c. ~ , j. Bacău⟩; sat la ~ 245.

Poiana Cetăţelii, poiană; ⟨s. Poiana cu Cetate, c. Grajduri, j. Iaşi⟩; în hotarul m-rii Dobrovăţ 295;

poiană lîngă ~, v. **Poiana lui Lehaci.**

⟨**Poiana cu Cetate**⟩, sat, v. **Poiană Cetăţelii poiană.**

Poiana lui Lehaci, poiană; ⟨lîngă Poiana cu Cetate, c. Grajduri, j. Iaşi⟩; în hotarul m-rii Dobrovăţ 295.

Poiana lui Iliaş, poiană în Brătieşti, pe Totruşul de Sus; ⟨în Brătieşti, c. Bîrsăneşti, j. Bacău⟩; întărită lui Cozma şi nepotului său de soră, Toader 192.

Poiana lui Ion Giumătate, poiană, pe Siret: ⟨în Zvorşitea, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul satului Dvorăşte 31.

Poiana lui Isac, poiană; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.

Poiana Mărului, poiană; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.

Poiana Mestecenilor, poiană; ⟨lîngă Ruleni contopit cu Sofieni, c. Tăcuta, j. Vaslui⟩; în hotarul m-rii Dobrovăţ 295.

Poiana lui Mogoş, poiană; ⟨lîngă Slobozia, c. Ciurea, j. Iaşi⟩; în hotarul m-rii Dobrovăţ 295.

Poiana Nastei, poiană; ⟨lîngă Ruleni contopit cu Sofieni, c. Tăcuta, j. Vaslui⟩; în hotarul m-rii Dobrovăţ 295.

Poiana Paltinului, poiană; ⟨s. Păltinoasa, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.

Poiana Pintenului, poiană, la obîrşia Nechidului; ⟨la s. Nechit, c. Borleşti, j. Neamţ⟩; în hotarul braniştii m-rii Tazlău *100*.

Poiana Popii, poiană; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.

Poiana Răcii, poiană, la Şişcani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar VII.

Poiană, v. **Dan ~ , Stan ~ .**

⟨**Poieneşti**⟩, sat, v. **Curteşti.**

Pojar, v. **Mihul ~ .**

Pojorîta, pîriu, ⟨afluent al Dobrotvorului la Neagoia, contopit cu Cornăţelul, c. Motoşeni, j. Bacău⟩; sat la gura pîriului ~ 172.

Polimar, v. **Constantin ~ .**

Poliţeni (Poliţiani; unde a fost Vlaşin), sat, pe Tutova; ⟨nume schimbat recent în Vadurile, c. Iana, j. Vaslui⟩; întărit lui Nica şi rudelor sale 169;

selişte lîngă ~, v. **Toma** (seliştea lui ~).

www.dacoromanica.ro

Poliţiani, sat, v. Poliţeni.
Polnociul, loc; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Hîrtopul Mic şi Hîrtopul Mare, c. ~ , r. Orhei⟩; în hotarul satului Iaşnovăţ XIII.
⟨Poloboc⟩, sat, v. Giurcani.
Polocin (Polocine), piriu; ⟨Polocinul, afluent al Siretului la Homocea, c. ~ , j. Vrancea⟩; sate pe ~ 182, 184, 226.
Polocine, piriu, v. Polocin.
⟨Polocinul⟩, piriu, v. Polocin.
Ponici, v. Mihul ~ .
Popa, v. Alexa al lui ~, Dumitraşc ~, Ion al lui ~, Stan al lui ~ .
⟨Popeni, sat, c. Găgeşti, j. Vaslui⟩; sate lîngă ~ , v. *Ionaş (Ioanăş) Tricolescul (unde a fost ~), *Salce (la ~).
Popescu, v. Drăguş ~ .
*Popeşti, sat, pe Jeravăţ; ⟨probabil lîngă Docani, c. Vinderei, j. Vaslui⟩; întărit lui Petre Ghenghe şi rudelor sale 165.
⟨Popeşti, sat, c. ~ , j. Iaşi⟩; sat lîngă ~ , v. *Tomeşti;
locuri lîngă ~ , v. Lazul, Valea Ulmuşorilor;
prisacă lîngă ~ , v. Mihalcea (piriul~).
Popişoara, v. Fîntîna ~ , loc.
Popovici, v. Toader ~ .
Popşa, v. Ivan ~ , Mihăilă ~ .
Popşescul (greşit), v. Pocşescul.
Popşorul, v. Sima ~ .
Popuţea Răţoi, ţigan; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
Porceşti, sat, ţ. Neamţ; ⟨nume schimbat recent în Moldoveni, c. ~ , j. Neamţ⟩; întărit lui Petriman ş.a. 67.
Porcu, tatăl Nastei şi al lui Orsu V.
Porcu, v. şi Oană ~ .
Poroseci (sub ~ , unde este . . .), selişte, cu prisacă, pe Ichel; ⟨azi R.S.S.Moldovenească s. Peresecina, c. ~ , r. Orhei⟩; întărită fiilor lui Hodco Paşcan 181.
*Portari, sat, pe Smila; ⟨lîngă Drujeşti, c. Băcani, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Bîrlad 151.
Portari, sat; ⟨c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩; în hotar cu tîrgul Vaslui 96;
sat lîngă ~ , v. *Ştefan Mesehnea (unde au fost casa lui ~);
loc lîngă ~ , v. Dumbrava.
Portărescu (stîlpul ~), parte de moşie, pe Bistriţa, ⟨în s. Mastacăn, c. Borleşti, j. Neamţ⟩; semne de hotar ale stîlpului ~ (sec. XIX) 135.
⟨Porubne⟩, sat, v. ⟨Tereblecea⟩.
Praluţa, ţigan; întărit, împreună cu patru fraţi şi cu sălaşele lor, m-rii Bistriţa 17.
⟨Prăjeşti⟩, sat, v. Năneşti.
⟨Prevorochi⟩, sat, v. Provorotie.
Pribeşti, sat; ⟨c. Codăeşti, j. Vaslui⟩; în hotar cu m-rea Dobrovăţ 295;
locuri la ~ , v. Movila Evei, Movila Tătarului.
Pribici, v. Dumbrava lui ~ , loc.
Prigorcea, v. Toma ~ .
⟨*Prigorceni⟩, sat, v. *Cîrjani.
Prihodiştea, pîriu; afluent al Largăi, ⟨la Şişcani sau Hoceni, c. ~ , j. Vaslui⟩; în hotar VII, VIII.
⟨Probota⟩, m-re, v. Pobrata.
⟨Probota, sat, c. ~ , j. Iaşi⟩; sat contopit cu ~ , v. Ciulineşti.
Procelnic, v. Ivaşco ~ , Stoian ~ .
Procelnici (unde a fost curtea lui Stoian Procelnic), sat, la Cîrligătura; ⟨Proselnici, c. Mîrsoslava, j. Iaşi⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80.
*Procelnici, sat, pe Jijia; ⟨lîngă Medeleni, c. Golăieşti, j. Iaşi⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80.
Procopie Ardarieviciu Golăescu, uricar şi dascăl domnesc; traduce act slavon (1775) 4.
Procopie (livada lui ~), loc; ⟨în Băişeşti, c. Cornu Luncii, j. Suceava⟩; în hotar 236.
Prodan, v. Itu (Litu, Şitu) şi ~ .
Prodan, v. şi Toader ~ .
Prodănescul, v. Bancea ~ , Lazor ~ , Miclea~.
⟨Proselnici⟩, sat, v. Procelnici.
Provorotie, sat, ţ. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Prevorochi, c. Tărăşeni, r. Hliboca, reg. Cernăuţi⟩; întărit m-rii Moldoviţa 288.
Prut, riu, ⟨afluent al Dunării⟩; sate pe ~ 23, 75, 185, 229, 231, 234, 237, 258, 285; sate peste ~ 54, 80, 206, 230, 262; selişte şi iezer peste ~ 50, 282.
Puiul Ploscarul, tatăl lui Gostilă şi bunicul lui Daşco şi al Malei 29, 42.
Pulpe, jude; satul unde a fost jude ~ , întărit 170; v. şi *Pulpeşti.
*Pulpeşti (unde a fost jude Pulpe), sat, pe Tutova; ⟨probabil lîngă Obîrşeni, c. Voineşti, j. Vaslui⟩; întărit Micăi, fiica lui Mihăilă Andriescul 170.
Purcariul, poiană, ⟨la Rădeşti, c. Bălăbăneşti, j. Galaţi⟩; în hotarul unui loc pustiu 159.
Purcel, v. Mircea ~ .
Purece, spătar, fratele lui Ivanco Tolocico şi al Oliuşcăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fraţii şi nepoţii săi, pentru satele Drislivoe şi unde a fost Nosco 91;
pîrcălab de Hotin; în sfat 136—138, 140, 143, 145, 146.
⟨Puşcaşi⟩, sat, v. Bălcari (Bîlcari; unde au fost Oană).
Putna, m-re; ⟨în s. ~ , c. ~ , j. Suceava⟩; hram, v. Adormirea Maicii Domnului;
primeşte danii şi întăriri: sate, mori, prisăci, vii, iezere şi locuri pustii 9, 35, 38, 54, 75—77, 118, 261, 282, 285, braniştе 283, ţigani 77, 287, 290, pietrele de ceară şi şase voştinari din tîrgul Siret, sladniţa şi vama mică de la Suceava 36, 285;
imunităţi şi scutire de vamă acordate m-rii ~ 78, 285;
biserici puse sub ascultarea m-rii ~ 73, 74, 283;
m-rea Horodnic închinată m-rii ~ 76;

www.dacoromanica.ro

vie vindută domnului de m-rea ~ 246; întărirea tuturor privilegiilor m-rii ~ 285.
Putna, piriu; ⟨afluent al Siretului la Călieni, c. Năneşti, j. Vrancea⟩; sate şi selişti pe ~ 137, 218, 248.
Putna, piriu; ⟨afluent al Sucevei la s. Gura Putnei, c. Putna, j. Suceava⟩; în hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.
Putna, ţinut; ⟨în j. Vrancea⟩; sat în ~ (1760) 53.
Puţeanul, v. Giurgiu ~ .
Puţeni, sat, în Dumbrava; ⟨Valea lui Darie, c. Roşieşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Giurgiu Puţeanul 216.

R

Rabotă, fratele Sorei; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Racila, piriu; ⟨Răcila, afluent al Tazlăului Mare, lîngă s. Frumoasa, c. Balcani, j. Bacău⟩; în hotarul braniştii m-rii Tazlău 100.
Racova, piriu, ⟨afluent al Birladului la or. Vaslui, j. ~ ⟩; sate pe ~ 96, 200.
Rada, fiica lui Oană Lărgianul; vinde domnului, împreună cu rudele sale, iezerul Cerlenul, satul Balinteşti şi seliştea lui Manea 282.
*Radoteşti (unde a fost Borta), sat, pe Bujor; ⟨probabil lîngă Guşiţei, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; dat de domn, în schimb, nepoatelor lui Ivan Damianovici 247.
Radovici, v. Gheorghe ~ .
Radul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Radul, fratele lui Stoica; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta şi cu verii lor, pe jumătate din satul Ogrineşti 209.
Radul, ţigan; întărit cu sălaşul său Episcopiei de Rădăuţi 19.
Radul, ţigan; întărit m-rii Putna 290.
Radul (unde a fost ~), v. Alexeşti, sat.
Radul Cîrlig, fratele lui Bica; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Mohila 13.
Radul Pătrăşcan; cumpără şi primeşte întărire pentru satele Beneşti şi Buciumi şi pentru o parte din Mihneşti 2.
Rafeiu, nepotul lui Bratul; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Negoeşti 42.
Rakocza, translator; traduce act slavon în limba germană 81.
Rasul, v. Rusul (stîlpii lui ~).
Raţă, v. Ioniţă ~ .
Ravacăuţi (Rovcăuţi), sat, pe Prut; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Revăcăuţi, c. Berhomet, r. Coţmani, reg. Cernăuţi⟩; întărit lui Fedor Oraş 237.
Răbricea, v. Rebricea.
Răcătău, piriu; ⟨afluent al Siretului la s. Gura Răcătău, c. Horgeşti, j. Bacău⟩; sat pe ~ 72.
Răchitiş, sat, pe Zeletin; ⟨Răchitoasa, c. ~ , j. Bacău⟩; întărit nepoţilor lui Laslău globnic 172.
⟨Răchitoasa⟩, sat, v. Răchitiş.
Răcila, piriu, v. Racila.
Răcilă (drumul lui ~), loc, la Birzăneşti; ⟨în Birzeşti, c. Ştefan cel Mare, j. Vaslui⟩; hotar 131.
Răcilă de la Miletin, tatăl lui Ion 75.
Rădăslăveşti, sat, pe Birlad, la gura Strajnicei; ⟨Gura Albeşti, c. Albeşti, j. Vaslui⟩; în hotar cu satul Găureşti 56;
sat în ~ , v. Găureşti.
Rădăşani, sat, mai sus de Buciumeni; ⟨Rădăşeni, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotar cu satul Buciumeni 71.
⟨Rădăşeni⟩, sat, v. Rădăşani.
Rădăuţi, sat, cu mori, ţ. Suceava; ⟨or. Rădăuţi, j. Suceava⟩; satul ~ , întărit Episcopiei de ~ 289; Episcopie şi episcopi de ~ 19, 73, 74, 283, 289;
v. şi Episcopia de Rădăuţi.
⟨Rădeana⟩, baltă, v. *Rădeni, sat.
⟨Rădeana⟩, sat, v. Rădeni.
Rădeni, piriu, la s. Rădeni, ⟨contopit cu Popeşti, c. ~ , j. Iaşi⟩; în hotarul satului Milcineşti 244.
Rădeni, sat; ⟨Rădeana, s.c. al c.s. Ştefan cel Mare, m. Gheorghe Gheorghiu-Dej (Oneşti) j. Bacău⟩; dat în schimbul satului Pleşeşti 269;
sat lîngă ~ , v. *Dragomirna.
Rădeni, sat, la Cîrligătura; ⟨contopit cu Popeşti c. ~ , j. Iaşi⟩; piriul satului ~ , în hotar cu Milcineşti 243;
locuri lîngă ~ , v. Corlatele, Dealul Mare, Mihordici (casa lui ~), Valea Ulmuşorilor, Viezuri;
sat lîngă ~ , v. *Milcineşrti.
*Rădeni, sat, cu iezer, la gura Ialanului; ⟨balta Rădeana, lîngă Vădeni, c. Murgeni, j. Vaslui⟩; întărit lui Mihul medelnicer 227.
Rădeşti, sat, la obîrşia Covurluiului Sec; ⟨c. Bălăbăneşti, j. Galaţi⟩; în hotar cu un loc pustiu 159; întărit lui Toader Lazin 141;
moşie lîngă ~ , v. Roşiia.
poiană la ~ , v. Purcariul.
Rădieşti, sat, pe Strajnic, ţ. Fălciu; ⟨Albeşti, c. ~ , j. Vaslui⟩; jumătatea de sus a satului, întărită lui Ioan Albul 125.
*Răjeşti, sat, pe Siret, ţ. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, probabil lîngă Ropcea, c. ~ , r. Storojineţ, reg. Cernăuţi⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Răroaia, piriu; afluent al Suhei Mari la Stulpicani, ⟨c. ~ , j. Suceava⟩; cumpărat şi dăruit de domn, cu toate izvoarele, poienile şi fineţele, m-rii Voroneţ 40.
Răspop, v. Giurgiu ~ , Şerb ~ .

www.dacoromanica.ro

*Răspopi, sat, pe Soholui; ⟨probabil lîngă Drăguşeni, c. ~ , j. Galaţi⟩; întărit lui Neagoe Orbescul ş.a. 101.
Răşcani, sat, la obîrşia Telejnei; ⟨c. Dăneşti, j. Vaslui⟩; jumătate din jumătatea de sus a satului, întărită lui Gligor şi soţiei sale, Alba XII.
Rătăoani, loc; ⟨lîngă Măgura, c.s. ~ , m.Bacău, j. ~ ⟩; în hotar X.
Rătud, loc; ⟨lîngă Lieşti, c. Priponeşti, j. Galaţi⟩; sat la ~ 164;
v. şi Gohoreni (Gohor, Grohoieni).
Răţeş, v. Reaţeş.
Răţoi, v. Popuţea ~ .
Rău, v. Dumitru ~ .
Răut, rîu, ⟨afluent al Nistrului⟩; sate pe ~ III.
Răzănianu, v. Rizeanul.
Răzina, pîriu; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, afluent al Prutului la or. Ungheni, r. ~ ⟩; sat pe ~ 281.
Reaţeş (Răţeş, Reţeş), pîrcălab de Neamţ; în sfat 3—12, 14—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 56—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 114, 116—118, 120—124, 126, 129, 130, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, II.
Rebricea (Răbricea), pîriu, ⟨afluent al Bîrladului la Bîrzeşti, c. Ştefan cel Mare, j. Vaslui⟩; sate pe ~ 1, 24, 142, 188, 221, 224.
Rebricea, sat, pe pîrîul Rebricea; ⟨c. ~ , j. Vaslui⟩; stăpîn din ~ 24.
Rebricea, v. şi Goläi de la ~ .
Rebricioara, pîriu, ⟨Rebricea Seacă, afluent al Rebricei la Bolaţi, c. Rebricea, j. Vaslui⟩; sat la gura pîriului ~ 62, 92.
Recea, pîriu, la Cîrligătura; ⟨la Scoposeni, c. Horleşti, j. Iaşi⟩; în hotar cu seliştea unde a fost jude Iuga 134.
⟨Recea, sat, c. Iana, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~ , v.*Nănești.
Rediu, sat, pe Bistriţa, în Cîmpul lui Dragoş; ⟨c. ~ , j. Neamţ⟩; jumătate de sat, întărită lui Borcea şi surorii sale, Dragolea IX.
Rediul lui Goran, loc; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Toceni, c. Antonovca,r.Leova⟩ în hotar 50.
Rediul lui Neagu, loc la Sineşti şi Onicicani; ⟨c. Sineşti, j. Iaşi⟩; în hotar 261.
Rentea, girlă, pe Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Roşu, c. ~ , r. Cahul⟩; în hotar 282.
Reţeş, v. Reaţeş.
⟨Revcăuţi⟩, sat, v. Rovcăuţi.
⟨Rezina⟩, oraş şi pîriu, v. Rizina.
Rihilea, pîriu, la Argişani; ⟨lîngă Sălăgeni, c. Grozeşti, j. Iaşi⟩; în hotar 185.
Rişcanul, v. Oană ~ .
Rizeanul, v. Cozma ~ .
Rizina, pîriu, ⟨afluent al Nistrului la or. Rezina, r. ~ , R.S.S. Moldovenească⟩; sat la gura sa 179.
Rizina (unde a fost Alexa vătăman), sat pe Nistru, la gura Rizinei; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, or. Rezina, r. ~ ⟩; întărit lui Toader pisar 179.
Rîpa Ciogolii, loc, la Şişcani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar VII.
Rîpa Nachii, loc, la Şişcani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar VII.
Rîpa Hoţilor, loc, pe Siret; ⟨în Zvoriştea, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul satului Dvorăşte 31.
Rîpa Humii, loc, la Şişcani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar VII.
Rişcanul, v. Rişcanul.
Rît, v. Ion ~ .
⟨Rîzeni⟩, sat, v. Botnişoara (loc de sat peste~).
⟨Rogoaza⟩, pîrîu, v. Bujor.
Rogojeni, sat, pe Prut; ⟨c. Suceveni, j.Galaţi⟩; girlă peste Prut în dreptul satului ~ 282;
sat sau girlă lîngă ~ , v. Rogojeniţa.
*Rogojeniţa, sat sau girlă, pe Prut; ⟨lîngă Rogojeni, c. Suceveni, j. Galaţi⟩; hotar peste Prut în dreptul ~ 282.
⟨Rogojeşti⟩, sat, v. Rugăşeşti.
Rohat, v. Groza, ~
Rohaţi (unde au fost casa lui Oanăş Ungureanul), sat, pe Racova; Sauca, ⟨c. Laza, j. Vaslui⟩; cumpărat şi alipit de domn tîrgului Vaslui 96.
Roman, fratele lui Necora, al lui Morzinco şi al Cristinei; primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satele Miculeni, Peticeni, Chiuleni, ş.a. III.
Roman (la ~), sat, ţ. Suceava; ⟨Românești, c. Grănicești, j. Suceava⟩; biserica de la ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Roman, tîrg; ⟨m. ~ , j. Neamţ⟩; vameşi şi vama din ~ 39; Mitropolia din ~ 39, 42, 235, 283, VII;
v. şi Episcopia de ~ .
Roman (unde a fost ~), seliște la gura Muşatei; ⟨lîngă Berezeni, c. ~ , j. Vaslui⟩; jumătatea de jos a seliştii, întărită lui Stoian şi fratelui său, Lupe 107.
*Roman şi Hodco (unde au fost ~), sat, la gura Rebricioarei; ⟨sec. XVII: Cotîrleşti; pădurea Cotîrleşti de la nord de Măcreşti c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩; întărit popii Sima şi fraţilor săi 62.
Romaşco, tatăl Vasutcăi 230.
Romaşco Ciuciul, fiul lui Danciul Ciuciu (Ciucescul); vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăşte 31; primeşte întărire, împreună cu surorile sale, pentru satul Dăncești 63.
Romănescul, v. Nicoară ~ .
*Romăneşti, sat, pe Berheci; ⟨lîngă Buciumeni, c. ~ , j. Galaţi⟩; în hotar cu satul Cernica 98.
Românești, sat, v. Roman (la ~).
⟨Ropcea, sat, c. ~, r. Storojineţ, reg. Cernăuţi, azi R.S.S. Ucraineană⟩; sat probabil lîngă ~ , v. *Răjești.
Rosneag (unde a fost ~), v. *Lazoreni, sat.
Rosomac, tatăl Nastei 189.
Rosomac (unde a fost casa lui ~), v. Hirova, sat.

www.dacoromanica.ro

*Roşcani, sat; ⟨lîngă Ciortolom, c. Tutova, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Birlad 151.
Roşiia (1836), moşie, la obîrşia Covurluiului cu Apă; ⟨lîngă Rădeşti, c. Bălăbăneşti, j. Galaţi⟩; hotărnicită de vornicii de poartă (1836) 159.
⟨Roşu, sat, c. ~ , r. Cahul, R.S.S. Moldovenească⟩; sate lîngă ~ , v. *Balinteşti, *Boiştea, *Mădoeşti, *Pieleşul, *Plopul; seliştе lîngă ~ , v. Manea (seliştea lui ~); girlă lîngă ~ , v. Rentea.
⟨Roşu⟩, sat, v. Falcin (unde a fost ~).
Roşul (Cerlenul), iezer, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, în s. Roşu, c. ~ , r. Cahul⟩; cumpărat, dăruit şi întărit de domn m-rii Putna 282, 285; sat lîngă ~ , v. *Fîntîna Măceşul.
Rotimpan, vînzător al satului Mihăeşti 38.
Rotompan, v. Iurie ~ .
Rovcăuţi, sat, v. Ravacăuţi.
Rugaşevici, v. Mihail ~ .
Rugăşeşti, sat, ţ. Suceava; ⟨Rogojeşti, c. Mihăileni, j. Botoşani⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Rugină, v. Rugiră.
⟨Rugineni⟩, sat, v. Rujeni.
Rugiră, v. Sima ~ .
Ruja, mama Eufrosinei 186.
Ruja, vara Vascăi, a Anei ş.a.; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Rujani, sat, v. Rujeni.
Rujeni (Rujani), sat, pe Horincea; ⟨Rugineni, c. Cavadineşti, j. Galaţi⟩; întărit fiicelor lui Dragomir Tăutul 166.
Ruleni, sat; ⟨contopit cu Sofieni, c. Tăcuta, j. Vaslui⟩; drumul de la ~ , în hotar cu m-rea Dobrovăţ 295; poieni lîngă ~ , v. Poiana Mestecenilor, Poiana Nastei.
Rumirul, v. Bodea ~ .
Runcu, loc; ⟨la or. Vaslui, j. ~ ⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.
Runcul, loc, la obîrşia Frumoasei Mari; ⟨la s. Frumoasa, c. Balcani, j. Bacău⟩; în hotarul braniştii m-rii Tazlău 100.
Runcul, poiană, la obîrşia Strîmbei; ⟨la Tescani, c. Bereşti-Tazlău, j. Bacău⟩; întărită popii Stroe 220.
Runcul lui Berchez, loc; ⟨pe Obcina Mare, j. Suceava⟩; în hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.
Runcul lui Bozie; loc, ⟨la s. Frumoasa, c. Balcani, j. Bacău⟩; în hotarul braniştii m-rii Tazlău 100.
*Ruptura (denumire ulterioară: Brehueşti), sat, cu loc de moară, pe Berheci; ⟨lîngă Oţeleşti, c. Izvoru Berheciului, j. Bacău⟩; a treia parte de sat, întărită lui Oană Teliagă şi soţiei sale, Muşa 95.
Ruptura, vale, la Cozmin, ⟨azi R.S.S. Ucraineană, cu numele schimbat în Molodiia, c. ~ , reg. Cernăuţi⟩; în hotar 36.
Ruptură, v. Mic ~ .
Rus, v. Toader ~ .
Rusa, mama Niagşei 229.
Rusca, fiica lui Onică Măţăiul; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru o jumătate din Horodniciani 186.
Rusca, fiica Stanei, nepoata lui Mihul Cîrnul; vinde, împreună cu surorile sale, jumătate din satul Cîrneşti şi satul unde a fost Ivan 145, 146.
Rusca, pîrîu; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, afluent al Sucevei la s. Rusca, c. Seletin, r. Putila, reg. Cernăuţi⟩; în hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.
⟨Rusca, sat, c. Pădureni, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~ , v. *Plăvăţeşti.
Rusca, sora lui Gavril Dinga; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru o jumătate din satul Bodeşti 245.
Rusciori (unde a fost jude Stan), sat, pe Siret, mai jos de Năneşti; ⟨în Bogdăneşti, c. Traian, j. Bacău⟩; întărit lui Fărcea şi fraţilor săi 105.
Ruseni, sat, pe Tutova; ⟨c. Plopana, j. Bacău⟩; întărit lui Ion tălmaci 292.
Rusul din Floceşti; privilegii arse în casa lui ~ 86.
Rusul (stîlpii lui ~), loc, la Cîrneşti; ⟨lîngă Ruşi, contopit cu Roşiori, c. ~ , j. Bacău⟩; în hotar 145.
⟨Ruşi, sat, contopit cu Roşiori, c. ~ , j. Bacău⟩; sat lîngă ~ , v. *Cîrneşti.
Ruşi (unde a fost curtea lui Stan al lui Popa), sat, pe Dobrovăţ; ⟨Dobrovăţ—Ruşi, contopit cu Dobrovăţ, c. ~ , j. Iaşi⟩; primit de domn, în schimb, şi dăruit m-rii Dobrovăţ 247.

S

Sabin, v. Andrei ~ .
Saca, pîriu, ⟨afluent al Săratei la Şchiopeni, nume schimbat recent în Pădureni, c. ~ , j. Vaslui⟩; sat la gura pîriului ~ 48.
Sacalăş, v. Ivan ~ .
Sacşa, v. Ion ~ .
Sadău, pîriu; ⟨afluent al Sucevei la s. Sadău, c. Brodina, j. Suceava⟩; în hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.
Sadcău, cătun al satului Coţmanul Mare; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, în Laşchiuca, c. ~ , r. Coţmani, reg. Cernăuţi⟩; întărit Episcopiei de Rădăuţi 289.
Safta, mama Elenei 286.
⟨Saharna⟩, sat, v. Zăharna.
*Salce (la ~), sat, pe Elan, între Ioanăş Tricolescul şi Găjoane; ⟨ulterior Sălceni, lîngă Popeni, c. Găgeşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Toma Salce, fiul lui Ivaşcu Tricolescul 178.
Salce, v. şi Toma ~ .
⟨Samouileuca⟩, sat, v. Samoleuca.
Samoleuca, sat, pe Nistru; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Samoileuca, c. Rudi, r. Donduşeni⟩; întărit lui Sema Gureş ş.a. III.

www.dacoromanica.ro

Sasca, fiica Anuşcăi şi nepoata lui Ştefan Mesehnea; vinde domnului, împreună cu surorile sale, satul unde a fost casa lui Ştefan Mesehnea 96.

Sasca, fiica lui Oană Porcu; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, o poiană de pe Tazlău Mare 86.

Sasca, sora lui Petriman şi a Sofiicăi şi nepoata lui Oană Porcu; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, o poiană pe Tazlăul Mare 86.

Sasu, pitar, tatăl Vişei 53.

Sasu (Sas) pitariul (unde a fost casa . . . lui~), v. Tămaşi, sat.

Saşii (Săsciori), sat, pe Costina; ⟨în Ilişeşti, c. Ciprian Porumbescu (fost Stupca), j. Suceava⟩; întărit m-rii Moldoviţa 240.

⟨Satu Mare, sat, c. ~ , j. Suceava⟩; sat probabil în ~ , v. Dolhăuţi.

sat lîngă ~ , v. *Măcicăteşti.

⟨Sauca⟩, sat, v. Rohaţi.

Saula, nepotul lui Sima Rugiră; vinde, împreună cu alţi strănepoţi ai lui Negrea, satul Sinaşceuţi 179.

Saula, v. şi Iliaş ~ .

Sava, fiul lui Giurgiu; primeşte întărire, împreună cu fratele şi verii săi, pentru satul Poliţeni şi pentru seliştea lui Toma 169; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceiaşi, pentru a şasea parte din acelaşi sat şi din aceeaşi seliştе 169.

Sava, fiul Maruşcăi; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru jumătate din Horodniciani 186.

Sava, fiul Neagăi; vinde, împreună cu fraţii şi unchii săi, a şasea parte din satul Poliţeni şi din seliştea lui Toma 169.

Sava, fiul popii Pătru din Oniceani; vinde, împreună cu tatăl şi fraţii săi, a şasea parte din Oniceani 83.

⟨Săbăoani, sat, c. ~ , j. Neamţ⟩; sat în ~ , v. Leucuşeni 39.

Săcară, v. Secară.

Săcătura lui Bucur, loc; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.

Săcueni (unde au fost Stanciul Săcuiul), sat, între Crasna şi Bîrlad, mai jos de Filipeşti; ⟨Seçuia, c. Muntenii de Jos, j. Vaslui⟩; cumpărat şi alipit de domn tîrgului Vaslui 96.

Săcueni, sat, v. şi Săcuiani.

Săcuiani (Săcueni), sat, la Cobîle; ⟨Secuieni, c. ~ , j. Bacău⟩; întărit lui Cîrstea şi surorii sale, Anuşca 105;

sat lîngă ~ , v. *Oanciu (unde a fost jude ~).

Săcuiul, v. Stanciul ~ .

⟨Sălăgeni⟩, sat, v. Sălăjani.

Sălăjani (Sălăjăni), sat, pe Prut; ⟨Sălăgeni, c. Grozeşti, j. Iaşi⟩; în hotar cu satul Argişani 185;

sat lîngă ~ , v. *Argişani.

Sălăjăni, sat, v. Sălăjani.

⟨Sălceni⟩, sat, v. *Salce (la ~).

Săliştea Tătărească, selişte, pe Pîriul Grecului, ţ. Chigheci; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Borogani, c. ~ , r. Comrat⟩; loc pustiu la ~ 279.

Sărata (loc pe ~), din jos de tîrgul Huşi; ⟨s. Cîrligaţi, nume schimbat recent în Pădureni, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Leoa şi fratelui său, Petru 173.

Sărata, pîriu; ⟨afluent al Prutului la Rînceni, c. Berezeni, j. Vaslui⟩; sate pe ~ 16, 50, 171; loc pe ~ 173.

Sărata, pîriu; ⟨azi R.S.S. Moldovenească⟩, afluent al Prutului între Hănăsenii Noi, c. Filipeni, şi Toceni, c. Antonovca, r. Leova⟩ selişte şi loc pustiu pe ~ 50, 291.

Sărata, pîriu ⟨afluent al Vaslueţului la Moara Domnească, c. Văleni, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96; sat pe ~ 11.

Sărata, sat; ⟨probabil fostul sat Gura Sărăţei, strămutat în s. Berezeni, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Lupe, fratele lui Trifan 16.

⟨Sărata, sat, contopit cu Fereşti, c. Văleni, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~ , v. *Cîrjani.

Sărăcineşti, sat, pe Dumitra; ⟨Sărăţenii de Jos, azi Sărăţeni, c. Murgeni, j. Vaslui⟩; întărit Stanei, fiica lui Dragomir Iuban, în urma împărţirii cu sora sa a satelor moştenite 123.

⟨Sărăţeni⟩, sat, v. ⟨Sărăţenii de Jos şi Sărăţenii de Sus⟩.

⟨Sărăţenii de Jos⟩, sat, v. Sărăcineşti.

⟨Sărăţenii de Sus⟩, sat, v. Drăgomăneşti.

Sărete (Săreti, Săretiu), v. Şiret, rîu.

Săsciori, sat, v. Saşii.

Săvăscul, v. Grigorie ~ .

Săvăscul, v. şi Sîrbescul.

Sbearea, pîrcălab de Cetatea Albă; în sfat XIII.

Scanţireşti, sat, pe Bîrlad; ⟨Canţălăreşti, c. Ştefan cel Mare, j. Vaslui⟩; cumpărat de domn şi dăruit lui Ion aprod 131; întărit Maruşcăi şi lui Lupul, fraţii lui Ion aprod, în urma împărţirii 132.

Scărişoara, loc; ⟨la s. Mănăstirea Humorului, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul m-rii Homor I.

Scărlet, v. Antohi ~ .

Schimbarea la faţă, hram al m-rii Dobrovăţ 247; v. şi Coborîrea Sfîntului Duh.

⟨Schineni⟩, sat, v. Spireni.

Schinoasa, pîriu, v. Spiroasa.

Scoarţă, tatăl lui Vlaicu 217.

⟨Scoposeni⟩, sat, v. Coposeni.

⟨Scorţeni, sat, c. ~ , j. Bacău⟩; sat lîngă ~ , v. *Bodeşti.

Scutureceani, sat, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, probabil Bereşti, c. ~ , r. Ungheni⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80;

sat probabil lîngă ~ , v. *Cernăteşti.

www.dacoromanica.ro

Seaca, piriu; ⟨afluent al Elanului la Gușiței, Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; sat între v. ~ și Bujor 58.
Secară, v. Ion ~ .
Secșoara, piriu, la tîrgul Bîrlad; ⟨m. Bîrlad, j. Vaslui⟩; în hotarul tîrgului Bîrlad 151.
⟨**Secuia**⟩, piriu, v. **Pîrîul Secuilor**.
⟨**Secuia**⟩, sat, v. **Săcueni**.
⟨**Secuieni**, sat, c. ~ , j. Neamț⟩; sat lîngă ~ , v. *Ivan (unde a fost ~); loc lîngă ~ , v. Ulmi.
⟨**Secuieni**⟩, sat, v. **Săcuiani**.
Seleatin, piriu; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, afluent al Sucevei la Seletin, c. ~ , r. Putila, reg. Crnăuți⟩; în hotarul braniștii m-rii Putna 74.
Seliștea lui Bibarț, seliște; ⟨azi Dealul lui Ghibarț, lîngă Mîndrești, în c. Boțești. j. Vaslui⟩; întărită lui Ivul Mîndrea și nepoților săi 130.
Seliștea lui Dănău (unde au fost Lieștii), pe Putna; ⟨probabil lîngă Vadu Roșca, c. Vulturu, j. Vrancea⟩; întărită lui Danciul ș.a. 137.
Seliștea lui Măcău Vlad (unde a fost moara lui Onicică), seliște, cu loc de moară, pe Bahlueț; ⟨lîngă Mădîrjești, c. Bălțați, j. Iași⟩; întărită lui Negrilă Batirescul 126.
Semenescul, v. Vlad ~ .
Seret, v. **Siret**, riu.
Serneacica, zăpodie la Ștubeiul; ⟨în Știubieni, c. ~ , j. Botoșani⟩; în hotar 118.
Sfîntul Gheorghe, hram al bisericii mitropolitane din Suceava; ⟨j. Suceava⟩ 32—34, 287; al m-rii Voroneț 82.
⟨**Sfîntul**⟩ **Grigorie**, m-re, la Muntele Athos; ⟨Grecia⟩; act pentru m-rea ~ 249.
Sfîntul Sava, m-re; ⟨în m. Iași, j. ~ ⟩; act tradus la școala slovenească de la m-rea ~ (sec. XVIII) 24; sat al m-rii ~ (sec. XIX) 91.
Sihla, virf; ⟨în Munții Stinișoarei, j. Neamț⟩; hotar IV.
Sihla Geamirei, munte, pe Piriul Geamăna; ⟨la Tazlău, c. ~ , j. Neamț⟩; în hotarul braniștei m-rii Tazlău 100.
Silea, fiul Fedcăi, nepotul lui Ștefui Jumetate; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul unde au fost Balosinăuții 96; primește întărire, împreună cu mătușa și sora lui, pentru satul Mîndrești, în urma împărțirii cu rudele sale a satelor lui Ion Jumetate 108, 109.
Silion, fiul lui Coste Murgociu, nepotul lui Mihail gramaticul; primește întărire, împreună cu frații și vărul său, pentru satele Murgoceni, Bășeni, Iacobeni, ș.a. 262.
Silion, fiul lui Ivanco (Ivan Tudor⟨a⟩); face schimb de sate 52; vinde domnului, împreună cu verii săi, seliștea Ivancea 151.
⟨**Siliștea**⟩, loc, v. ***Șarba**. sat.
Silișteanul, v. **Pătru ~ .**
Sima; primește întărire, împreună cu alții, pentru satul Merești 157.
Sima, fiul lui Aver; primește întărire, împreună cu unchiul, sora și verii săi, pentru o jumătate din satul Marcoviciani și pentru satul Terpești 273.
Sima, fiul lui Botea; cumpără și primește întărire, împreună cu fratele său, pentru satul Botești 257.
Sima, fiul lui Ignat; cumpără și primește întărire, împreună cu sora sa, pentru a patra parte din satul Doncești 117 și, împreună și cu verii săi, pentru o jumătate din satul Bodești 245.
Sima, fiul lui Lazor, nepotul lui Oană vornic; vinde, împreună cu sora și verii săi, un loc de sat din hotarul Alboteștilor 50.
Sima, fiul Stanei, nepotul lui Cîrstea Horaeț; vinde, împreună cu sora lui, jumătatea de jos a satului Solca și a cincea parte din jumătatea de sus a aceluiași sat 266.
Sima, fiul Stanei, nepotul lui Ionășel aprod; vinde, împreună cu frații și unchiul său, satul Cîrligul lui Dan VI.
Sima, fiul lui Toader Ciumalea; nepotul lui Ivan Drocici; vinde, împreună cu frații și verii săi, jumătate din satul Fedești 45.
Sima, fratele lui Stan Grama, al lui Bodea și al lui Bogdan; cumpără și primește întărire, împreună cu aceștia, pentru satul Sîrbi 136.
Sima, fratele lui Avăr; cumpără și primește întărire, împreună cu acesta, pentru a treia parte din satul Ghigoești 68.
Sima, fratele lui Negrilă; cumpără și primește întărire, împreună cu acesta, pentru a patra parte din satul Movila 21.
Sima, tatăl lui Giurca, al lui Iurie, al lui Drăgan și al lui Mihul; vinde domnului, împreună cu fiii săi ș.a., jumătate din satul Grigorești 54.
Sima, popă, fratele lui Gavril și al Martei; cumpără și primește întărire, împreună cu aceștia, pentru satul unde au fost Roman și Hodco 62.
Sima, păhărnicel, fiul lui Lazor; vinde domnului, împreună cu sora și verii săi, satul Glodeni 81, 82.
Sima, tatăl Mariței 168.
Sima, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
Sima, țigan, fratele lui Gavril; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 18.
Sima, vărul Ancăi, al Țolei și al Magdăi; vinde, împreună cu fratele și verele sale, satul Petrești 278.
Sima Bahluian; primește danie seliștea Stețcani II.
Sima Benea, nepotul lui Crețu de la Elan; vinde, împreună cu rudele sale, satele Rădeni 227, Botești 257 și Murgeni 259.
Sima (Sema!) Gureș, unchiul lui Nicoară Ciocîrlie; imparte cu acesta satul Sîrbi 188; primește întărire, împreună cu alții, pentru satele Miculeni, Peticeni, Chiuleni, ș.a. III.
Sima Popșorul, fiul Fedcăi; cumpără, împreună cu rudele sale, satul Băimăceani 133.

www.dacoromanica.ro

Sima Rugină (Rugină), tatăl Tudorei 175, 179.
Simca, dăruieşte, la moartea sa, m-rii Putna satele Stroinţi şi Urvicoleasa 285.
Simeon, v. **Simion**.
Simion (Simeon), fratele lui Ştefu şi al lui Ionu; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru a treia parte din satul Belzeni şi numai întărire pentru altă treime din acelaşi sat 4.
Simion (Simeon) **Cheşco** (Cheşcu), uricar; traduce acte slavone (sec. XVIII) 44, 123, 198, 208.
Simion Tansea, tatăl lui Toader, al lui Duma şi al Stanei 30.
Simion (Simeon) **Turcul**, bunicul lui Toader Turcul, al lui Mihuţă ş.a. 216.
Simioneşti, sat, pe Milcov; ⟨în Petreşti, contopit cu Podu Stoica, c. Năruja, j. Vrancea⟩; în hotar cu satul Petreşti 278.
Simionov, v. **Avdei ~** .
Sin, vistier, tatăl lui Alexa şi bunicul Neagăi 107.
Sin Bîrlici; a dăruit m-rii Moldoviţa satele Provorotia şi Oprişinţi 288.
Sinaşeuţi (unde au fost Zlătariul vătăman), sat, pe Nistru; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Cinişăuţi, c. ~ , r. Rezina⟩; întărit nepoţilor lui Sima Rugină 175; întărit lui Toader pisar 179.
Sinat, ţigan; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
Sinăuţi, sat, ţ. Suceava; ⟨Sinăuţii de Jos, contopit cu Mihăileni, c. ~ , j. Botoşani, şi Sinăuţii de Sus, azi R.S.S. Ucraineană, c. Sinăuţii de Sus, r. Hliboca, reg Cernăuţi⟩. biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Sinescul, v. **Giurgiu ~** , **Ion ~** .
Sineşti (unde a fost casa lui Ion Sinescul), sat, la Cîrligătura; ⟨c. ~ , j. Iaşi⟩; cumpărat, dăruit şi întărit de domn m-rii Putna 261, 285;
sat în ~ , v. **Onicicani**.
Sinoiul, deal, v. **Sinova**.
Sinova (Sinoiul), deal; ⟨lîngă Măgura, c.s. ~ , m. Bacău, j. ~ ⟩; în hotar X.
Sirca, pîrîu; ⟨Sîrca, afluent al Bahluieţului la Sîrca, c. Bălţaţi, j. Iaşi⟩; sat pe ~ 241.
Siret (Sărete, Săretiu, Săreti, Seret, Sirete, Sireti), rîu, ⟨afluent al Dunării⟩; sate şi mori pe ~ 31, 32, 34, 38, 51, 73, 93, 105, 108, 109, 112, 205, 219, 246, 252, 256, 285, 293.
Siret, tîrg; ⟨or. ~ , j. Suceava⟩; venitul pietrelor de ceară, al morilor domneşti şi al sladniţei şi voştinari din ~ 36, 285; sate şi mori lîngă ~ 32 38, 75, 285;
sat în ~ , v. **Greci** (Greceni).
Sirete (Sireti), v. **Siret**, rîu.
⟨Siretu⟩, sat, v. **Bureşti, Fundu lui Bogdan**.
Sireţel, pîrîu; ⟨afluent al Siretului la Suceveni, azi R.S.S. Ucraineană, nume schimbat în Şiroka Poliana, c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuţi⟩; sat pe ~ 69.
Sireţel, sat; ⟨c. ~ , j. Iaşi⟩; stăpîn din ~ 243
Sireţel, v. şi **Ivaşco de la ~** , **Lupşe de la ~** .
Singur, fratele Stanei nepotul lui Ivan Frenciuc; vinde, împreună cu acesta, satul Găureşti 56.
Sîrbescul, v. **Gliga ~** , **Nicoară ~** .
Sîrbul, v. **Marcul ~** .
***Sîrbi**, sat, pe Horince; ⟨lîngă Minzăteşti, c. Măluşteni, j. Vaslui⟩; întărit lui Lupea şi fraţilor săi 212.
Sîrbi (1803: Brătuleni, Brătuleşti), sat, pe Milcov; ⟨în or. Focşani, m. ~ , j. Vrancea⟩; jumătatea de sus a satului, întărită lui Bratul şi fraţilor săi 251.
Sîrbi, sat, pe Rebricea; ⟨în Grajduri, c. ~ , j. Iaşi⟩; jumătatea de jos a satului, întărită lui Sima Gureş 188.
Sîrbi, sat, pe Siret; ⟨în Vlădeni, c. ~ , j. Botoşani⟩; întărit Mitropoliei Sucevei 34.
Sîrbi, sat, la obîrşia Slivnei; ⟨sec. XVIII: Slivna, s.c. al c.s. Bereşti-Meria, or. Bereşti, j. Galaţi⟩; întărit lui Stan Grama şi fraţilor săi 136.
Sîrbul, v. **Bodea ~** .
Sîrca, pîrîu; v. **Sirca**.
Slatina, loc; ⟨lîngă Pluton, c. Pipirig, j. Neamţ⟩ în hotar IV.
Slatina, loc; ⟨la Tescani, c. Bereşti-Tazlău, j. Bacău⟩; în hotar cu seliştea Steţcani II.
Slav, ţigan; dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.
Slav, ţigan; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
Slavna, fiica lui Ivaşco Vladicico; vinde satele Hodorecinţi şi Gvozdăuţi 294.
***Slăvăuţi**, sat, ţ. Suceava; ⟨lîngă Cîndeşti, c. **Mihăileni**, j. Botoşani⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Slivna, pîrîu; ⟨afluent al Chinejei⟩; sat la obîrşia ei 136.
⟨**Slivna**⟩, sat, v. **Sîrbi**.
⟨**Slobozia**, sat, c. Ciurea, j. Iaşi⟩; deal lîngă ~ , v. **Dealul Mare**;
poiană lîngă ~ , v. **Poiana lui Mogoş**.
⟨**Slobozia**, sat, c. Deleni, j. Iaşi⟩; poiană lîngă ~ , v. **Andrieş** (poiana lui ~).
⟨**Slobozia**⟩, sat, v. **Chiujdeşti**.
***Slugani**, sat, pe Bistriţa; ⟨lîngă Ciumaşi, c. Bereşti-Bistriţa, j. Bacău⟩; dat de domn, în schimb, şi întărit m-rii Bistriţa 256.
Smila, pîrîu, ⟨afluent al Bîrladului la Simila, c. Zorleni, j. Vaslui⟩; sate pe ~ 49, 85, 87; hotar 151.
⟨**Smulţi**, sat, c. ~ , j. Galaţi⟩; sat în ~ , v. **Milești**.
sat lîngă ~ , v. ***Vitejeşti**.
Soci, sat, la obîrşia Dumitrei; ⟨Bursuci, c. Epureni, j. Vaslui⟩; împărţit de fiicele lui Dragomir Iuban 123.
***Soci**, sat, ⟨ţ. Lăpuşna; azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Bujor, c. ~ , r. Kotovsk⟩; în hotar cu satul Petricani 44.
Sofeata, fiica lui Pătru, nepoata lui Bălcu; vinde domnului, împreună cu tatăl şi fraţii săi, satul Flocești 86.

www.dacoromanica.ro

Sofia (Sohiica), fiica lui Steţco Dămăcuş (Dămăcuşescul); vinde, împreună cu sora sa, satele Măgdăşani 66 şi Măreşani 96.
Sofia, ţigancă; întărită m-rii Putna 290.
Sofiia (Sofiica), fiica lui Ion Julici (Oană Pintece); vinde, împreună cu fraţii săi, satul Movila 21; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru o jumătate din Horodniciani 186.
Sofiica, fiica lui Condrea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru jumătate din satul Tatomireşti 1.
Sofiica, fiica lui Ivanco Virstatu; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi ş.a., pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Virstaţi 84.
Sofiica, sora lui Petriman şi a Sascăi şi nepoata lui Oană Porcu; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, o poiană pe Tazlăul Mare 86.
Sofiica, sora lui Toma Bănilă, a lui Petrea şi a Muşei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru o parte din satul Floreşti 184.
Sofiica, v. şi Sohiica.
Sogne, v. Trif ~ .
Sohiica, v. Sofia.
Soholeţ, piriu; ⟨Suhuleţ, afluent al Birladului la Dumeşti, c. ~ , j. Vaslui⟩; sat pe ~ 30.
Sohului, v. Soholui.
Sohului (Soholui), piriu, ⟨afluent al Birlădelului la Independenţa, c. ~ , j. Galaţi⟩: sate pe ~ 101, 152, 194, 276.
Solca (la gura piriului ~), sat; ⟨s. Gura Solcii, c. Grăniceşti, j. Suceava⟩; biserica de la ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Solca, sat; ⟨or. ~ , j. Suceava⟩; jumătatea de sus a satului, întărită lui Luca Arbure portar de Suceava 266.
Solca ⟨de Jos⟩, sat; ⟨sec, XVIII: Arbore, c. ~ , j. Suceava⟩; jumătatea de jos a satului, întărită lui Luca Arbure portar de Suceava 266.
Solescul, v. Toma ~ .
Soleşti (unde a fost jude Mihailo Negrul), sat, pe Vaslui; ⟨c. ~ j. Vaslui⟩; întărit lui Toader Toc stolnic 268.
Solomon; primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Nadişe 106.
Soloneţ, piriu, ⟨afluent al Sucevei la Costîna, c. Todireşti, j. Suceava⟩; sate pe ~ 73; hotar 36, I.
Soloneţ, piriu la Cozmin; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, cu numele schimbat în Molodiia, c. ~ , reg. Cernăuţi⟩; în hotarul satului Cozmin 36.
Soloneţ (la gura piriului ~), sat, ţ. Suceava; ⟨în Costina, c. Todireşti, j. Suceava⟩; biserica de la ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
⟨Soloneţ, sat, c. Todireşti, j. Suceava⟩; sat în ~ ; v. Vlad Negrul;
sat lingă ~ , v. *Matii (unde a fost popa ~).
*Soltan, sat, pe Bîc; ⟨azi R.S.S. Moldovenească lingă Floreni, c. Singera, r. Anenii Noi⟩; în hotar 265.
Sora, fiica lui Laţcu de la Moisia; vinde satul Vultureşti 16.
Sora, fiica lui Micul; primeşte danie, împreună cu fraţii săi, satul Botoşănţăi (Botoşeşti) 113.
Sora, fiica Marincăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru jumătatea de sus din satul Şecani 140.
Sora, fiica Muşei; vinde, împreună cu surorile şi verii săi, jumătate din satul Rişcani XII.
Sora, fiica Muşei şi nepoata lui Stanciul comis; vinde satul Dobreni 255.
Sora, fiica lui Pătru, nepoata lui Bălcu; vinde domnului, împreună cu tatăl şi fraţii săi, satul Floceşti 86.
Sora, sora lui Rabotă; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul unde a fost casa lui Alexa 127.
Soriţa, fiica Mărinei, nepoata lui Ţiban; vinde, împreună cu fratele său, jumătate din satul Baicăuţi 47.
Soroca, cetate; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, în or. Soroca, r. ~ ⟩; pîrcălab, de ~ 253.
Sorocoteaja, v. Dragomir ~ , Şandru ~ .
Spăreatul (unde a fost ~), v. Spăreaţi, sat.
Spăreaţi (unde a fost Spăreatul), sat, pe Zăbrăuţi; ⟨Sperieţi, contopt cu Moviliţa, c. ~ , j. Vrancea⟩; jumătatea de jos a satului, întărită lui Cîrstea şi fraţilor săi 183.
⟨Sperieţi⟩, sat, v. Spăreaţi.
Spireni, sat, pe Dumitra; ⟨Schineni, c. Murgeni j. Vaslui⟩; întărit Stanei, fiica lui Dragomir Iuban, în urma împărţirii cu sora sa a satelor moştenite 123.
Spiridon, arhimandrit şi egumen al m-rii Putna 283, 285, 290.
Spiridon, v. şi Spredon.
Spiroasa, piriu; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Schinoasa, afluent al Cogîlnicului la or. Basarabeanca, r. Cimişlia⟩; loc pustiu pe ~ 270;
sat lingă ~ , v. *Ulmi.
Spredon Cîrste, vornic de poartă; autentifică o copie (1836) 159.
Stamate, v. Ioniţă ~ .
Stamati, v. Ion ~ .
Stan, fiul lui Iuga Grasul; primeşte întărire, împreună cu fratele său, pentru satul Şoldeşti 55.
Stan, fratele lui Dan; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Volhoviceşti 27.
Stan, fratele lui Ion, al lui Şerban şi al lui Ichim; primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru un loc pustiu pe Cahove 284.
Stan, fratele lui Iuga, al Margăi, al Annei ş.a.; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru satul Mindreşti 271.

www.dacoromanica.ro

Stan, fratele lui Vană Petrescul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru jumătate din satul Cucoşeri 176.
Stan, jude; satul unde a fost jude ~ , întărit 105; v. şi Rusciori.
Stan, tatăl Ilcăi 202.
Stan (unde a fost ~), v. Glodeni, sat.
Stan al lui Popa (unde a fost curta lui ~), v. Ruşi, sat.
Stan Babici, fratele lui Iachim Babici şi al lui Andriaş Babici; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru jumătate din satul Hliboca 114.
Stan Bîrlici, bunicul Mărinei, al Ilcăi ş.a. 246.
Stan Coliban (unde a fost ~), v. Hotciani, Şişcani, sate.
Stan Grama, fratele lui Sima, al lui Bodea şi al lui Bogdan; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Sîrbi 136.
Stan Hădărău, tatăl lui Dan şi bunicul lui Nechita, al lui Giurgea şi al Dobrei 225.
Stan Maxim, tatăl Maruşcăi 211.
Stan Mieriul; primeşte danie jumătate din seliştea Fundiani 155.
Stan Pîntece (unde a fost ~), v. Fulticeni, sat.
Stan Poiană; primeşte danie satul Cîrneşti 112.
Stan, v. şi Corod ~ .
Stana, fiica Anuşcăi 172.
Stana, fiica lui Coste Danovici; vinde domnului, împreună cu verii săi, seliştea Ivancea 151.
Stana, fiica lui Dragomir Caşotă; primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Vîrstaţi 85; vinde, împreună cu rudele sale, satul unde a fost Balaci 87.
Stana, fiica lui Dragomir Iuban; primeşte întărire pentru satele Spireni, Drăgomăneşti, Lăzeşti ş.a., în urma împărţirii cu sora sa 123.
Stana, fiica lui Dragomir Tăutul; primeşte întărire, împreună cu sora sa, Niaga, pentru satele Tăuţi, Rujeni şi pentru jumătate din Leuşteni 166.
Stana, fiica lui Giurgea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele şi vărul său, pentru satul Nedeiani 203.
Stana, fiica lui Giurgiu Udoba; vinde, împreună cu rudele sale, o parte din satul Băeşeşti şi alta din Mălini 236.
Stana, fiica lui Hodco Dolbnici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Stana, fiica lui Ioanăş fost stolnic; vinde, împreună cu fraţii săi, jumătate din satul Spăreaţi 183.
Stana, fiica lui Ionăşel aprod VI.
Stana, fiica lui Iuga; vinde, împreună cu fraţii săi, satul Ogrineştii 209.
Stana, fiica lui Ivan şi mama lui Miclea, a Mălinei, a Buraiei şi a Greacăi 153.
Stana, fiica lui Ivul, nepoata lui Şandru Gherman; vinde, împreună cu fratele şi verii săi, patru părţi din jumătatea de sus a satului Solca 266.
Stana, fiica lui Mic Opinteală; vinde satul Ionăşeşti 223.
Stana, fiica lui Micu, nepoata Malinei; primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Popeşti 165.
Stana, fiica Neagăi; vinde, împreună cu fraţii şi unchii săi, a şasea parte din satul Poliţeni şi din seliştea lui Toma 169.
Stana, fiica lui Simion Tansea; dă, împreună cu fraţii săi, jumătate din satul Bruduresti în schimbul satului Grozeşti, pentru care primeşte întărire 30.
Stana, mama lui Bonceac, a Annei şi a Ruscăi 145, 146.
Stana, mama lui Coman 165.
Stana, mama lui Danciul 186.
Stana, mama lui Mircea Purcel 168.
Stana, mama lui Pătru Farcaş şi a Martei 72.
Stana, mama lui Sima şi a Nastasiei 266.
Stana, mama lui Vlad 292.
Stana, nepoata lui Creţul de la Ialan; vinde, împreună cu rudele sale, satele Rădeni 227, Boteşti 257 şi Murgeni 259.
Stana, nepoata lui Marcu; primeşte întărire, împreună cu surorile sale, pentru satul Băleşti 277.
Stana, sora lui Cozma, a lui Vladul şi a Neagăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia şi cu nepoata lor, pentru jumătate din satul Floreşti 182.
Stana, sora lui Giurgiu Cîrmete, a lui Dragoşe şi a Drăgălinei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Mireşti 194.
Stana, sora Nastei şi a Măriei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acestea şi cu unchii lor, pentru satul Gheeşti 167.
Stana, sora lui Sîngur şi nepoata lui Ivan Frenciuc; vinde, împreună cu acesta, satul Găureşti 56.
Stana, sora lui Stanciul Neamişul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru satul Lăleşti 191.
Stana, ţigancă; întărită m-rii Putna 290.
Stanca, fiica lui Dinga Tălpingeanul, nepotul lui Toader ⟨Tălpig⟩; vinde, împreună cu fraţii săi, satul Tăveşti 130.
Stanca, fiica Nastei şi nepoata lui Costea Stravici; vinde, împreună cu sora ei, Maruşca, satul unde a fost Dragomir Grumadz 242 şi Mălineşti 263.
Stanca, fiica lui Tabuci; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi surorile sale, pentru satele Rusciori şi Dumbrăviţa 105.
Stanca, sora lui Toader logofăt şi a preotului Luca; primeşte întărire, împreună cu acesta din urmă şi cu nepoata lor, pentru satul Mălineşti 286.
Stancăuţi, sat, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, probabil Mînzăteşti, c. Bereşti, r. Ungheni⟩; întărit lui Iurşa şi nepotului său, Iliaş Saula 80.
Stancăuţi, sat, ţ. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, probabil Comăreşti, c. ~ , r. Storo-

www.dacoromanica.ro

jineţ, reg. Cernăuţi〉; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Stanciu aurarul, soţul Vasutcăi 230.
Stanciu al lui Husea, fiul lui Giurgiu Husea; vinde locul numit Ulmii, jumătate din satul Huseani şi seliştea unde a fost Tîrgul Săratei 16, 50.
Stanciul; cumpără şi primeşte întărire pentru satul Drăghişani 104.
Stanciul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Stanciul, comis, tatăl Muşei, bunicul Sorei 255.
Stanciul, fiul lui Coste Murgociu, nepotul lui Mihail gramaticul; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi vărul său, pentru satele Murgoceni, Băşeni, Iacobeni ş.a. 262.
Stanciul, fiul lui Dragoş; primeşte întărire, împreună cu nepoţii săi, pentru jumătate din satul Marcoviciani şi pentru satul Terpeşti 273.
Stanciul, fiul lui Micul; primeşte danie, împreună cu surorile sale, jumătate din satul Botoşănţăi (Botoşeşti) 113.
Stanciul, fratele lui Cîrstea; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu fratele său, Cîrstea, pentru a treia parte din satul unde a fost Comăniel 221.
Stanciul, fratele lui Manea; primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru a treia parte din partea de sus a satului Sirbi 251.
Stanciul, fratele Stanei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceasta, pentru satul Lăleşti 191.
Stanciul, tatăl lui Giurgiu Sinescul, al lui Mănăilă şi al lui Isaiu 261.
Stanciul Neamişul, tatăl lui Oancea 191.
Stanciul Săcuiul (unde au fost ~), v. Săcueni, sat.
Stanciul Stărostescul (Stărostici), fiul lui Fedco Stărostescul, nepotul lui Mihul Stărostici, şi al lui Giurgiu de la Frătăuţi; face schimb de sate cu domnul 54 şi ii vinde acestuia, împreună cu fraţii săi, satul Macicatovţi 76; vinde, împreună cu fraţii săi, satele Drislivoe şi unde a fost Nosco 91.
Stanco (unde a fost ~), v. Făureşti, sat.
Stancu, tatăl lui Duma, staroste de Hotin; în sfat XIII.
State (netradus: Staţina); nepotul lui primeşte danie satele Cervacinţi şi Şarba 238.
Staţina (netradus), v. State.
Stavnec, pîriu; 〈Stavnic, afluent al Bîrladului la Vultureşti, c. ~ , j. Vaslui〉; sat cu loc de moară pe ~ 7.
〈Stavnic〉, v. Stavnec, pîriu.
Stănigescul, v. Dragoş ~ .
Stănilă; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Petreşti 278.
Stănilă; primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru satul Nadişe 106.
Stănileşti, sat; 〈c. ~ , j. Vaslui〉; întărit Nastasiei, fiica Mărinei 138;
seliştе lingă ~ , v. Alboteşti.
Stărostescul, v. Fedca ~, Mihul ~, Stanciul ~.
Stărostescul, v. şi Stărostici.
Stărostici, v. Stărostescul.
Stărostici, v. şi Mihul ~
Stăuceni, sat, lingă Glodeni; 〈în Vorniceni, c. ~ , j. Botoşani〉; în hotar 81, 82.
Stebnic, pîriu, v. Stemnic.
Stebnicel, piriu; 〈Fistici〉, afluent al Stemnicului la Băleşti, 〈c. Deleşti, j. Vaslui〉; sat la gura pîriului ~ 277.
*Steclieni, sat; 〈probabil lîngă Zvoriştea, c. ~ , j. Suceava〉; stăpîn din ~ 31;
v. şi Dancul din ~.
〈Stejarii〉, sat, v. Şătrari.
Stejaru Frumos, loc; 〈la Iezeru, contopit cu Băceşti, c. ~, j. Vaslui〉; sat la ~ 263, 286.
Stemnic (Stebnic), piriu; afluent al Birladului la Bălteni, 〈c. Bălteni, j. Vaslui〉; sate pe ~ 30, 177; sate între Bîrlad şi ~ 60; sat la gura pîriului ~ 96.
Steţcani, seliţte, la confluenţa Tazlăului Mare cu Tazlăul Sărat; 〈Tescani, c. Bereşti-Tazlău, j. Bacău〉; dăruită lui Sima Bahluian II; loc la ~ , v. Slatina;
poiană la ~ , v. Runcul.
〈Steţcani〉, sat, v. Stiţcani.
Steţco; cumpără şi primeşte întărire pentru o parte din satul Toporeştii Vechi 121.
Steţco; vinde domnului, împreună cu alţii, jumătate din satul Grigoreşti 54.
Steţco Dămăcuş (Dămăcuşescul), fiul lui Dămăcuş stolnic şi tatăl Nastei şi al Sofiei 66, 96.
〈Stînca, sat, c. Victoria, j. Iaşi〉; sat probabil lîngă ~ , v. *Lazoreni.
〈Stîncăşeni sat, c. Voineşti, j. Vaslui〉; loc la ~ , v. Movila lui Puiu.
〈Stîncăşeni〉, sat, v. Făureşti.
Stîngaciu, v. Oană ~ .
〈Stircea〉, sat, v. Bîrlinţi.
Stîrceşti, sat, la gura Tutovei; 〈Coroiu, c. Tutova, j. Vaslui〉; jumătate de sat, întărită lui Ursu 15.
Stoian, fiica lui vinde domnului, împreună cu rudele ei, iezerul Cerlenul, satul Balinteşti şi seliştea lui Manea 282.
Stoian, fiul lui Dărman 231.
Stoian, fratele lui Lupe; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru seliştea unde a fost Roman 107.
Stoian (pîrîul lui ~), la Crăiniceşti; 〈în Homocea, c. ~ , j. Vrancea〉; în hotar 226.
Stoian Procelnic cel bătrîn, bunicul lui Iurşa 80.
Stoian Procelnic (unde a fost curtea lui ~), v. Procelnici, sat.
Stoica, fratele lui Niagul; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru jumătate din satul Băsăşti 23.
Stoica, fratele lui Radu; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta şi cu verii lor, pentru jumătate din satul Ogrineşti 209.
Stoica Dieniş, tatăl Fedcăi, nepoata lui Dieniş spătar 141.
Stolnici, sat, cu mori, cu şteze şi girle, pe Bistriţa, mai jos de gura Cracăului; 〈în Zăneşti, c. ~ , j. Neamţ〉; sat ascultător

www.dacoromanica.ro

de ocolul curții din Piatra, dăruit de domn m-rii Tazlău 93.
Storojineț, sat, ț. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, or. ~ , r. ~ , reg. Cernăuți⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73.
Strajnic, v. Strajnica.
Strajnica, piriu, ⟨Strașnic, afluent al Birladului la Gura Albești, c. Albești, Vaslui⟩; sat pe ~ 127; sat cu moară și un cut la gura sa 56.
⟨Strașnic⟩, v. Strajnica.
Stratulat, v. N. ~ .
Stravici, v. Coste ~ , Giurgiu ~ .
Strălbețchi, v. Mihail ~ .
*Străviceani, sat, pe Sirca, mai jos de Mădirjac; ⟨lingă Mădirjești, c. Bălțați, j. Iași⟩; întărit lui Ivan și soției sale, Feda 241.
Streașină, v. Cozma ~ .
Strîmba, piriu, afluent al Tazlăului ⟨Mare la Stroești contopit cu Romînești, c. Berești-Tazlău, j. Bacău⟩; poieni pe ~ 220.
Strîmbe, baltă, la Nistru, ⟨mai sus de confluența cu Botna; azi R.S.S. Moldovenească la Zagorna, c. Chițcani, r. Tirasopol⟩; dăruită de domn m-rii Neamț 254.
Stroe, v. Stroia.
Stroești, sat, pe Moldova, la gura Șomuzului Rece; ⟨in Drăgușeni, c. ~ , j. Suceava⟩; întărit lui Dragoș și rudelor sale 180.
Stroia (Stroe), preot; cumpără și primește întărire pentru poiana Runcul și pentru alta de la gura Strîmbei 220.
tSroinți, sat, ț. Cernăuți; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, in Buda Mare, c. ~ , r. Hliboca, reg. Ceinăuți⟩; întărit m-rii Putna 285.
⟨Strugarii de Sus⟩, sat, v. Năsoești.
Studeneț (Studineț), piriu, afluent al Tutovei la Bumburești; ⟨in Piscu Enei, contopit cu Iana, c. ~ , j. Vaslui⟩; sat pe ~ 168; sat la gura sa 120.
Studineț, v. Studeneț.
⟨Stulpicani⟩, sat, v. Stilbicani.
Sturdzea, fiul lui Filip, nepotul lui Baliță; primește întărire, impreună cu fratele său, pentru o parte din satul Nănești 168.
Sturza, v. și Dimitrie ~ .
Suceava, riu, ⟨afluent al Siretului⟩; vamă pe ~ 36, 285; sate și mori pe ~ 9, 34, 35, 54, 74, 76, 229, 283, 285.
Suceava, tirg și cetate; ⟨m. ~ , j. ~ ⟩; portar de ~ ; in sfat 230—234, 236, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 260, 261, 263—268, 271, 273—276, 278, 283, 285, 286, 288, 289, 291—295, IV, XII; vornic de ~ XIII; acte scise in ~ 3, 6—12 14, 16—20, 22, 24—26, 29—34, 40, 42, 43, 45—47, 49—51, 54, 55, 57—63, 65, 66, 68, 69, 71—77, 79—84, 86—91, 93, 96—105, 107—110, 115—118, 120—124, 126—130, 133, 134, 137, 138, 143, 145, 146, 180—194, 196—198, 229, 230, 233—236, 252, 261, 277 282, 283, 285—289, 294, 295, I—III, XII, XIII (greșit; Țuceava); v. și Mitropolia Sucevei, Ion Batin din ~ .
Suceava, ținut; ⟨in j. Suceava și, parțial, Botoșani și Neamț și reg. Cernăuți, azi R.S.S. Ucraineană⟩; sate și biserici în ~ 73, 74, 288.
⟨Sucéveni⟩, sat, v. Tomești.
Suciavea, v. Fîntîna ~ , seliște.
Suha Mare, piriu; ⟨Suha, afluent al Moldovei la Bucșoaia, c. Frasin, j. Suceava⟩; cumpărat și dăruit de domn, cu toate poienile, muncelele și izvoarele de la obîrșie pînă la vărsare, m-rii Voroneț 40.
Suholeț, piriu; ⟨Suhuleț, afluent al Birladului la Dumești, c. ~ , j. Vaslui⟩; sat pe ~ 47.
⟨Suhoverca⟩, sat, v. Suhoverh.
Suhoverh, cătun al satului Coțmanul Mare; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Suhoverca, inglobat in or. Coțmani, r. ~ , reg. Cernăuți⟩; întărit Episcopiei de Rădăuți 289; sat în ~ , v. Bludna.
⟨Suhuleț⟩, piriu, v. Suholeț.
⟨Suhuleț⟩, sat, v. Brudurești.
⟨Suhului⟩, v. Sohului.
Suraia, deal, ⟨la Rădești, c. Bălăbănești, j. Galați⟩; în hotarul unui loc pustiu 159.

Ş

Şabona, deal; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lingă Hirtopul Mic și Hirtopul Mare. c. ~ , r. Orhei⟩; in hotarul satului Iașnovăț XIII.
Şaidir, fiul lui Ivanco; vinde, impreună cu rudele sale, satele Puțeni și Muntenii Puțeni 216.
Şandre, bunicul lui Balșe și al lui Iuga 51.
Şandrea, fratele lui Vasco; vinde împreună cu rudele lui, satul unde a fost Balaci 87.
Şandru, bunicul Vasutcăi 235, XI.
Şandru (Şandra, Şandrea, Şăndre, Şendre Şendrea), comis, soțul Annușcăi 81, 82; in sfat 1, 3 (greșit: Giurgea) — 12 14—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 56—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79, 80—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 112; pircălab de Cetatea Nouă; în sfat 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168—173, 177—194, 197, 201—204, 207—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 286, 288, 289, 291—295, II, III, VIII, IX, XI, XII.
Şandru, fiul Fedcăi; primește întărire, impreună cu mama și fratele său, pentru jumătate din satul Namisnici 10.
Şandru, fiul Măruștei; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satele Mărcești

www.dacoromanica.ro

și Grijlivi și pentru o jumătate din Horodniciani 186.
Șandru portar, unchiul Dobrei, al lui Toader Mecica și al lui Berzea 264.
Șandru (Șendre, Șendrea) Cîrje (Cirjă, Cirjău, Cirjevici, Cirjovici), diac; scrie acte 156, 163, 175, 177, 188—191, 197, 202, 203, 206, 209, 224—227, 229, 235, 239, 240, 244—246, VIII—X.
Șandru Gardu, fiul lui Coste Mădzărăescul; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Știlbicani 40.
Șandru Gherman, tatăl lui Mihul, al Malei și al lui Ivul 266.
Șandru Onescu, vinde a treia parte din satul Călmățuiu 61.
Șandru, tatăl lui Cozma 235.
Șandru, v. și Cozma al lui ~ .
Șandru, v. și Dragomir Sorocoteaja și ~ .
Șanga, v. Văsii ~ .
*Șarba, sat, sub Codru; ⟨Siliștea, loc la Cervicești, c. Mihai Eminescu, j. Botoșani⟩; întărit nepoților lui State 238.
Șărbaca, sat, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Șerbaca, c. Văratic, r. Edineța⟩; primit de Niagșa și Mușa de la Mătei diac în schimbul unor părți din Durnești 229.
Șătrari (Șătrăreni, Șetrăreni), sat; ⟨Șetrăreni, nume schimbat recent în Stejarii, c. Țigănași, j. Iași⟩; ocină din ~ , vindută V.
Șătrăréni, sat, v. Șătrari.
*Șchei (Șcheia), sat, peste Prut, in gura Frumoasei; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lingă Cahul, r. ~ ⟩; cumpărat, dăruit și întărit de domn m-rii Putna 282, 285.
⟨Șchei⟩, sat, v. Belcești.
Șcheia, sat, v. *Șchei.
⟨Șchiopeni⟩, sat, v. Șchiupeni.
Șchiupeni, sat, la gura Sacăi; ⟨Șchiopeni, nume schimbat recent in Pădureni, c. ~ , j. Vaslui⟩; intărit fiilor lui Tatul de la Birzota 48;
sat in ~ v. Făuriei.
Șecani (Șicani), sat, mai sus de Adjud; ⟨Șișcani, aparținind or. Adjud, j. Vrancea⟩; jumătatea de sus a satului întărită lui Ivanco ș.a. 140;
m-re lingă ~ , v. *Tulburea (Turburea).
Șecanul, v. Giurgiu ~ .
Șendrea, v. Șandru.
Șendrești, sat, pe Siret, ⟨numit apoi (1520 aprilie 24) Cozmești, c. Stolniceni-Prăjescu, j. Iași⟩; satul Mogoșești, așezat pe hotarul Șendreștilor 293.
Șepteșani, sat, la Cirligătura; ⟨in Goești, c. Lungani, j. Iași⟩; in hotar cu Sinești și Oniciani 261.
Șerb Răspop, bunicul Ciorciolinei 134.
⟨Șerbaca⟩, sat, v. Șărbaca.
Șerban; vinde, împreună cu Brindușa, jumătate din satul Șecani 140.
Șerban, fratele lui Ion, al lui Șerban și al lui Ichim; primește întărire, împreună cu aceștia, pentru un loc pustiu pe Cahove 284.
Șerbănăuți (Șerbănești), sat, pe Siret; ⟨Șerbănești, c. Zvoriștea, j. Suceava⟩; in hotar cu satul Dvorâște 31; întărit lui Ștefuł și Mărinei, nepoții lui Ștefuł Jumetate 108, 109.
Șerbănești, sat, v. Șerbănăuți.
Șerbești, sat, sub Piatra Cracăului; ⟨nume schimbat recent în Ștefan cel Mare, c. ~ , j. Neamț⟩; întărit nepoților lui Laslău globnic 172;
sat lingă ~ , v. *Lăsloani.
Șerbești, sat, pe Piriul Alb, ⟨numit azi Moreanca; în Talpa, c. Birgăuani, j. Neamț⟩; întărit Marușcăi, sora lui Iurșa aprod 111.
Șerbici, v. Iurie ~ .
Șeremet, v. Nicoară ~ .
Șetrăreni, sat, v. Șătrari.
Șicani, sat, v. Șecani.
Șicov, piriu, ⟨Vicov, la Vicovu de Sus, c. ~ , j. Suceava⟩; în hotarul braniștii m-rii Putna 283.
Șipot, loc, pe piriul Falcău, ⟨afluent al Sucevei, la s. Falcău, c. Brodina, j. Suceava⟩; in hotarul braniștii m-rii Putna 74, 283.
Șipot, loc; ⟨s. Șipot, c. ~, r. Putila, reg. Cernăuți, azi R.S.S. Ucraineană⟩; în hotarul braniștii m-rii Putna 74, 283.
Șirăuți, sat, ț. Cernăuți; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Șirăuții de Sus, c. ~ , r. Zastavna, reg. Cernăuți⟩; primit de Ștefuł și de soția sa, Marina, de la m-rea Putna, in schimbul satului Maneuți 9.
⟨Șiroka Poliana⟩, sat, v. ⟨Suceveni⟩.
Șișcani (unde au fost Stan Coliban), sat; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; posesor din ~ al unui suret (1824) 272; intărit lui Mihăilă și lui Vlad VII;
m-re lingă ~ , v. *Tulburea.
⟨Șișcani⟩, sat, v. Șecani.
Șitu, v. Itu.
Șoimaru, v. Petru ~ .
Șolda de la Dumitra, unchiul Mărinei și al Stanei 123.
Șoldan Petru; odăi tătărești luate de Alexandru ⟨cel Bun⟩ voievod de la Tamirtașovți cu voia lui ~ 258.
⟨Șoldănești⟩, sat, v. Tamîrtașovți.
*Șoldeni, sat, pe Dumitra; ⟨vale lingă Epureni, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit Mărinei, fiica lui Dragomir Iuban, in urma impărțirii cu sora sa a satelor moștenite 123.
Șoldești, sat, pe Zăbrăuți; ⟨în Fitionești, c. ~ , j. Vrancea⟩; jumătate de sat, întărită lui Iuga Grasul 55.
Șolomon, v. Fîntîna lui ~ , sat.
Șomuz, piriu; ⟨Șomuzul Mare, afluent al Siretului la Dolhasca, c. ~ , j. Suceava⟩; sate pe ~ 34, 71, 258, 264.
Șomuz, piriu, v. Șomuzul Rece.
⟨Șomuzul Mare⟩, pîriu, v. Șomuz.
⟨Șomuzul Mic⟩, pîriu, v. Șomuzul Mocirlos.
Șomuzul Mocirlos, pîriu; ⟨Șomuzul Mic, afluent al Siretului la Rotunda, c. Liteni, j. Suceava⟩; sat pe ~ 14.

www.dacoromanica.ro

Şomuzul Rece (Şomuz), pîrîu; ⟨afluent al Moldovei la Drăguşeni, c. ~ , j. Suceava⟩; sate pe ~ 70. 83, 129, 180.
Ştefan (casa lui.~), la Băeşeşti; ⟨în s. Băişeşti, c. Cornu Luncii, j. Suceava⟩; în hotar 236.
Ştefan, unchiul lui Vasco şi al Mărenei 54.
Ştefan, voievod, fiul lui Alexandru ⟨cel Bun⟩ voievod, fratele lui Iliaş voievod şi al lui Petru voievod şi unchiul lui Ştefan ⟨cel Mare⟩ voievod; acte de la ~ 21, 26, 29, 42, 46, 54, 62, 71, 75, 76, 86, 96, 105, 124, 143, 145, 146, 225, 233, 268, 282, VI, XII.
Ştefan Bilea; vinde a patra parte din Macsineşti 28.
Ştefan ⟨cel Mare⟩ (cel Bătrîn, cel Bun), voievod , nepot de fiu al lui Alexandru ⟨cel Bun⟩ voievod şi nepot de frate al lui Iliaş voievod, al lui Ştefan voievod şi al lui Petru voievod: *passim*;
acordă întăriri: *passim*;
cumpără sate, selişti, poieni, prisăci, vii, iezere şi mănăstire 31, 35, 40, 42, 51, 54, 82, 86, 96, 100, 102, 112, 113, 118, 131, 151, 204, 235, 243, 244, 246, 247, 261, 282, 293, 295;
face schimb de sate 38, 81, 82, 247, 256, 269;
face danii de ţigani 77, de sate, selişti, locuri pustii, poieni, prisăci, mori, iezere, vii şi mănăstire 12, 31, 35, 38, 40, 42, 51, 54, 64, 75—77, 81, 82, 86, 93, 102, 112—115, 118, 129, 131, 155—163, 196, 197, 204, 234, 239, 243, 244, 246, 247, 256, 261, 265, 269, 270, 279, 282, 291, 293, 295, A, II, X;
alipeşte sate şi seliştí hotarelor vechi ale tîrgurilor Vaslui şi Bîrlad 96, 151;
acordă scutiri de vamă 78, 96, 151, 285;
pune biserici şi popi sub ascultarea Episcopiei de Rădăuţi şi a Mănăstirii Putna, 73, 74, 285;
Ştefan voievod cel Bătrîn (sec. XVI—XIX) 34, 125, 200, 289;
Ştefan voievod (vodă) cel Bun (sec. XVIII—XIX) 121, 148, 238.
⟨Ştefan cel Mare⟩, sat, v. Şerbeşti.
Ştefan Leghetiş, tatăl lui Laţco Leghetiş şi bunicul Drăgălinei 152.
Ştefan Mesehnea, tatăl Armancăi şi al Anuşcăi 96.
*Ştefan Mesehnea (unde au fost casa lui ~), sat, în Dumbravă, din sus de Vaslui; ⟨între or. Vaslui şi s. Portari, c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩; cumpărat şi alipit de domn tîrgului Vaslui 96.
Ştefan Pealpea, bunicul lui Nichita, al Mărinei al Nastei şi al Măriei 193.
Ştefan (unde au fost casele lui Mihai Călin şi ale fratelui său ~), v. Călineşti, sat.
Ştefan (unde a fost ~), v. Dodeşti, sat.
Ştefan voievod cel Bătrîn, v. Ştefan ⟨cel Mare⟩ voievod.
Ştefan voievod cel Bun, v. Ştefan ⟨cel Mare⟩ voievod.
Ştefan, v. şi Milcin ~ .
Ştefu, fiul Annei; vinde domnului jumătate din satul Vicşineţ 35.
Ştefu. fiul lui Hărman; dă m-rii Putna, împreună cu sora sa, Marina, satul Maneuţi în schimbul satului Şirăuţi 9.
Ştefu, fiul lui Ioanăş fost stolnic; vinde, împreună cu fraţii săi, jumătate din satul Spăriaţi 183.
Ştefu, fiul Maruşcăi, nepotul lui Ştefu Jumetate; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul unde au fost Balosinăuţii 96; primeşte întărire, împreună cu sora sa, pentru satul Şerbănăuţi, în urma împărţirii cu rudele sale a satelor lui Ion Jumetate 108, 109.
Ştefu, fratele lui Simion şi al lui Ionu; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru a treia parte din satul Belzeni şi numai întărire pentru altă treime din acelaşi sat 4.
Ştefu, pîrcălab, vărul lui Hrinco de la Lucoviţa, al Vasutcăi ş.a.; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118; hotarnic 244;
pîrcălab de Hotin; în sfat 3—12, 14—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 55 (greşit: Hotchi) — 60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93;
în sfat, fără dregătorie 101, 107—109, 114, 116—118, 120—124, 127, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 141, 143, 145, 146, 151—164, 166, 168—172, 177—179, 181—194, 197, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 263—266, 267 (greşit: Ştefăla), 268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, II, IV, VI, IX, XII.
Ştefu, tatăl lui Micul şi al Fedcăi 169.
Ştefu, ţigan; întărit cu sălaşul său m-rii Neamţ 18.
Ştefu Jumetate, tatăl Maruşcăi, bunicul lui Ştefu şi al Mărinei 96, 108, 109.
Ştibor cel bătrîn, tatăl Marinei 43.
Ştifan, pîcălab de Cetatea Nouă; în sfat XIII.
Ştilbicani, (sec. XVIII: Ştulbicani), sat, la Topliţa Rece, pe Suha Mare; ⟨Stulpicani, c. ~ , j. Suceava⟩; cumpărat şi dăruit de domn m-rii Voroneţ 40;
loc în ~ , v. Topliţa Rece.
Ştiţcani, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Steţcani, c.~, r. Orhei⟩; în hotar cu satul Iaşnovăţ XIII.
⟨Ştiubieni⟩, sat, v. Ştubeiul.
Ştiucariu, v. Danciul ~ .
Ştoiaşti, sat, pe Tutova; ⟨j. Vaslui⟩; act pentru ~ 150.
Ştubeiul, sat, pe ambele părţi ale Başeului; ⟨Ştiubieni, c. ~ , j. Botoşani⟩; cumpărat şi dăruit de domn m-rii Putna 118; întărit aceleiaşi mănăstiri 285; locuri la ~ , v. Viedzuri, Zăpodia Socilor, Zăpodia Ulmilor.
Ştulbicani, sat, v. Ştilbicani.

www.dacoromanica.ro

Şuşman, vărul lui Şandru Gardu; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul Ştilbicani 40.

***Şuşneşti**, sat; ⟨deal şi piriu la Bălăbăneşti, c. ~, j. Galaţi⟩; în hotarul tîrgului Birlad 151.

Şuţul, v. Alexandru Nicolau ~ voievod.

T

Talharu (Tălhare), girlă, la iezerul Roşul; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, în s. Roşu, c. ~, r. Cahul⟩; în hotarul unui loc dăruit m-rii Putna 282.

⟨**Talpa**, sat, c. Birgăuani, j. Neamţ⟩; sat în ~, v. **Şerbeşti**.

Talpalai, v. **Valea lui** ~, loc.

Talpă, ţigan; dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.

Tamîrtaşovţi, sat, pe Şomuz; ⟨Şoldăneşti, l.c. a or. Fălticeni, j. Suceava⟩; odăi tătăreşti de la ~, întărite m-rii Pobrata 258.

Tansea, v. **Simion** ~, **Toader** ~.

Tarasie, episcop de Roman X.

Tarcova (Tircova), loc, pe piriul Fintina; ⟨la or. Vaslui, j. ~⟩; în hotarul tîrgului Vaslui 96.

Tatarca, piriu; ⟨în braniştea Bohotin⟩; prisacă la gura acestuia 293.

Tatomir, bunicul lui Băloş 1.

Tatomireşti, sat, la obîrşia Oarbicului; ⟨contopit cu Făurei, c. ~, j. Neamţ⟩; întărit lui Petrea Călimaa şi nepoţilor săi 190.

Tatomireşti, sat pe Răbricea; ⟨c. Rebricea, j. Vaslui⟩; jumătatea de jos a satului, întărită lui Dragotă şi surorilor sale 1.

Tatul, fratele lui Fete şi al lui Văsiiu; primeşte întărire împreună cu fraţii săi, pentru jumătate din seliştea Fundeni 162.

Tatul, ţigan; întărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.

Tatul din Birzota, tatăl lui Toma, al lui Dobrăcean şi al lui Burul 48.

Tatul Herlic, tatăl Greacăi 100.

Taţa, sora Annei: vinde domnului, împreună cu aceasta şi cu verii săi, jumătate din satul Vicşineţi 35.

Taţea, fiica lui Petru Dărman, nepoata lui Stoian; primeşte întărire, împreună cu vara ei, Vasca, pentru trei sate 231.

Taţea, mama Maruşcăi 186.

Taurul, v. **Neagşă** ~.

Tazlău, m-re pe Tazlăul ⟨Sărat; în s. Tazlău, nume schimbat în Zemeş, c. ~, j. Bacău⟩; hram, v. **Naşterea Maicii Domnului**; egumen 86, 100;

primeşte danie sate cu mori, cu şteze şi cu girle şi poieni 86, 93, 100; primeşte întărire pentru braniştea din jurul mănăstirii 100.

⟨**Tazlău**, sat, c. ~, j. Bacău⟩; poiană lîngă ~, v. **Micesti**.

Tazlăul Mare, riu; ⟨afluent al Trotuşului la Slobozia, l.c. a m. Gheorghe Gheorghiu-Dej (Oneşti), j. Bacău; în sec. XV, afluent la Jevreni, nume schimbat recent în Viişoara, c.s. Ştefan cel Mare, m. Gheorghe Gheorghiu-Dej, j. Bacău⟩; sate, poieni, mori şi bălţi pe ~ 86 (şi greşit, pentru Tazlăul Sărat), 106, 220, 245; selişte pe ~ II;

greşit, pentru Tazlăul Sărat: 93.

Tazlăul Sărat, piriu; ⟨afluent al Tazlăului Mare la Tescani, c. Bereşti-Tazlău, j. Bacău⟩; m-re pe ~ 86 (greşit: Tazlăul Mare), 93 (greşit: Tazlăul Mare), 100; branişte mănăstirească pe ~ 100;

selişte pe ~ II.

Tazlăuri, piriu şi riu; selişte între ~ II;

v. şi **Tazlăul Mare**, riu, **Tazlăul Sărat**, piriu.

⟨**Tăbălăeşti**⟩, sat, v. **Tămiceşti**.

Tăbuci, tatăl lui Fărcea, al lui Mitutelul, al Annei ş.a. 105.

⟨**Tăcmăneşti**⟩, sat, v. **Bonteşti**.

⟨**Tăcuta**, sat, c. ~, j. Vaslui⟩; sate probabil în ~, v. ..., **Dăncesti**, **Păşcani**;

sat lîngă ~, v. ***Fofişeşti**.

⟨**Tăcuta**⟩, sat, v. **Tăcuteşti**.

Tăcuteşti, sat; ⟨Tăcuta, c. ~, j. Vaslui⟩; în hotarul m-rii Dobrovăţ 295.

Tălgerel, martor la vînzarea unei ocini din satul Şătrari V.

Tălhare, girlă, v. **Talharu**.

Tălmaciu, v. **Andrei** ~.

Tălpig, tatăl Maruşcăi 13.

Tălpigeanul, v. **Dinga** ~.

⟨**Tălpigeni**⟩, sat. v. **Tăveşti**.

⟨**Tălpigi**, sat, c. Ghidigeni, j. Galaţi⟩; sat lîngă ~, v. ***Mohila**.

***Tălveşti** (Tilveşti), sat, pe Siret, mai jos de Ilieşeuţi; ⟨sec. XIX: Osoiu, lîngă Hărmăneşti, c. Todireşti, j. Iaşi⟩; cumpărat de domn şi dăruit m-rii Bistriţa 246.

Tămaş, piriu, ⟨la Tămăşoaia, c. Coţofăneşti, j. Bacău⟩; sat pe ~ 53.

Tămaşi (unde a fost casa ... lui Sasu pitariul), sat, pe Tămaş, ⟨1760: ţ. Bacău, fost în ţ. Putnei; Tămăşoaia, c. Coţofăneşti, j. Bacău⟩; întărit lui Ivan Badiul 53.

Tămăşel (Tămăşeni), sat, pe Jigălie; ⟨Tămăşeni, contopit cu Dodeşti, c. Viişoara, nume schimbat recent din Băseşti, j. Vaslui⟩; în hotar cu satul Dodeşti 177.

Tămăşeni, sat, v. **Tămăşel**.

⟨**Tămăşoaia**⟩, sat, v. **Tămaşi**.

Tămiceşti, sat, pe Crasna; ⟨Tăbălăeşti, c. Bunesti-Avereşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Coste pitărel 110.

Tănase, logofăt de taină; traduce act slavon (1755) 7.

***Tărjoca** (Trojoca), sat, pe Jijia; ⟨lîngă Băşeni, nume schimbat în Mihail Kogălnicenu, c. Ţigănaşi, j. Iaşi⟩; întărit nepoţilor lui Mihăilă grămătic 262.

Tărnavschi, v. **Grigore** ~.

www.dacoromanica.ro

Tătarca, pîrîu la seliștea Ivancea; ⟨între Ciocani, c. Perieni, și Ivești, c. ~ , j. Vaslui⟩; selişte la ~ 151;
v. și Ivancea de la ~ , selişte.
Tătăraș, sat; ⟨Tătărușî, nume schimbat recent în Breazu, s.c. al c.s. Rediu, m. Iași, j. ~ ⟩; iazul ~ , în hotarul satelor Balomirești și Hoisești 128.
Tătăraș, v. și Coste ~ .
Tătărași, sat, v. Tătărești.
⟨Tătărăni⟩, sat, v. Tătărești.
Tătărești (sec. XIX: Tătărași), sat, mai sus de Feerești; ⟨Tătărăni, c. Dănești, j. Vaslui⟩; întărit lui Ioan și fraților săi 3.
⟨Tătărușî⟩, sat, v. Tătăraș.
Tăutul, logofăt, vărul lui Dragomir Tăutul; primește întărire pentru jumătate din satul Leușteni 166; hotarnic 31, 75, 204, 282;
ispravnic de acte: *passim*.
Tăutul, v. și Dragomir ~ , Dragotă al lui ~ , Ioan ~ .
*Tăuți, sat, pe Horincea; ⟨la sud de Cavadinești, c. ~ , j. Galați⟩; întărit fiicelor lui Dragomir Tăutul 166.
Tăvădar; urmaș al lui ~ , stăpînește satul Lichitișeni 228.
Tăvești, sat, la iezerul de la Crasna; ⟨Tălpigeni, c. Boțești, j. Vaslui⟩; întărit lui Ivul Mindrea și nepoților săi 130.
Tecla, sora Mușatei; primește întărire, împreună cu rudele sale, pentru satul Cu⟨ci⟩ulătești 232.
Tecuci, ținut (probabil menț. tirzie); sat în ț. ~ 219.
Tedor, fiul Maricăi; primește danie, împreună cu frații săi, satul Todorești 253.
Teleajina, pîrîu, v. Telejna.
Telebecinți, sat, pe Siret; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Tereblecea, nume schimbat în Porubne, r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; în hotar cu satul Greci 38; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73.
Telejina, pîrîu, v. Telejna.
Telejna (Teleajina, Telejina), pîrîu; ⟨afluent al Birladului la Mărășeni, c. Ștefan cel Mare, j. Vaslui⟩; sate pe ~ 46, XII; în hotarul tîrgului Vaslui 96.
⟨Telejna, sat, c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩; sat în ~ , v. Dobrienești (unde a fost casa lui Balița).
⟨Teleșeuca⟩, sat, v. Tilișeuca.
Teliagă, v. Oană ~ .
Temotin, v. Ioan ~ .
Teni, v. Neculai ~ .
Teoctist, popă; egumen al m-rii Neamț 18, 254.
Teoctist, v. și Theoctist.
Teodor, v. și Toader.
⟨Tereblecea (nume schimbat în Porubne), sat, c. Porubne, r. Hliboca, reg. Cernăuți, azi R.S.S. Ucraineană⟩; sat lîngă ~ , v. *Brînza.
⟨Tereblecea⟩, sat, v. Telebecinți.
Ternauca, sat, v. Tîrnauca.
Terpești, sat, pe Birlad; ⟨sec. XVI: Borăști, inclus în Dumești, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Stanciul ș.a. 273.
⟨Tescani⟩, sat, v. Stețcani, selişte.
*Teterna, sat, ț. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, lîngă Birlinți, ulterior Stircea, c. Porubne-nume schimbat din Tereblecea-r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuți 73.
Theoctist, episcop al Mitropoliei de Jos ⟨Episcopiei de Roman⟩ 283.
Theoctist (Teoctist), mitropolit al Moldovei X; face schimb de sate 32; vinde satul Greci și cumpără satul Mihăești 38; în sfat I.
Theodor, popă; egumen al m-rii Bistrița X.
Theodor (Teodor, Toader) Gașpar (Gașparovici), diac de divan, serdar și condicar; copie și traduce acte slavone scrie condici de acte (1813 — 1828) 22, 51, 52, 79, 112, 261. V.
Theodoru, v. Toader, gramatic.
Theofan, ieromonah X.
Tiba, tatăl lui Pătru și bunicul lui Zărnă, al lui Toma și al lui Ion 42.
Tiba (unde a fost ~), v. *Ciorsăcești, *Tibești, sate.
*Tibești, sat, cu mori, pe Moldova; ⟨lîngă Păstrăveni, c. ~ , j. Neamț⟩; cumpărat și dăruit de domn Mitropoliei de Roman 42;
v. și *Ciorsăcești, sat.
Tigheci, ținut, v. Chigheci.
Tilișeuca, sat, pe Nistru; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Teleșeuca, c. ~ , r. Dondușani⟩; întărit lui Sema Gureș III.
Timișescul, v. Drăguș ~ .
Timoftei (Timothei), popă; egumen al m-rii Tazlău 86, 93, 100.
Timotei, v. Dealul lui ~ .
Timothei, v. Timoftei.
Tițești, sat; ⟨în Ferești, c. Văleni, j. Vaslui⟩; în hotar cu satul Tătărești 3.
Titiana, fiica lui Feir; vinde, împreună cu surorile sale, satul Tătărești 3.
*Tivești, sat, pe Berheci; ⟨probabil lîngă Valea Lupului, c. Vultureni, j. Bacău⟩; jumătatea de sus a satului, întărită lui Lupe și fraților săi 187.
Tîlvești, sat, v. *Tălvești.
Tîmpa, țigan; dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.
Tircova, loc, v. Tarcova.
Tîrgul Săratei (unde a fost ~), selişte, peste Prut, mai jos de gura Săratei; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, între Hănăsenii Noi, c. Filipeni, și Toceni, c. Antonovca, r. Leova⟩; întărită lui Lupe armaș 50.
Tîrnauca (Ternauca), sat, pe Suceava, ț. Suceava; ⟨în Frătăuții Noi, c. ~ , j. Suceava, unde se află un loc și un pîrîu cu acest nume⟩; întărit m-rii Putna 285; biserica din ~ , pusă sub ascultarea aceleiași mănăstiri 74.

www.dacoromanica.ro

Toader, diac (pisar), fratele lui Coste diac, al lui Luca şi al lui Nichita; dă, împreună cu rudele sale, lui Rabotă ş.a. satul unde a fost casa lui Alexa 127; primeşte întărire, împreună cu aceleaşi rude ş.a., in urma împărţirii lor cu aceleaşi rude ş.a. 174; cumpără şi primeşte întărire pentru satele Rizina şi Sinaşeuţi 179.

Toader (Teodor, Theodoru), diac (gramatic, pisar), apoi logofăt al doilea, fratele preotului Luca, al Stancăi şi al Elenei; scrie acte 3, 10, 11, 15, 17, 18, 24, 25, 29, 33, 34, 39, 42, 43, 45, 47, 50, 51, 54, 57, 58, 62, 69—71, 74—77, 80—84, 87, 91, 96, 99, 101, 107, 109, 118, 120, 121, 126, 127, 130, 133, 134, 204, 247, 252, 283, 285, 293, 295, I;

logofăt al doilea 263, 286;

primeşte întărire pentru jumătate din satul Ciofreşti şi, impreună cu Ion Frunteş stolnic, pentru a patra parte din iezerul mare al Birladului 196, 197;

cumpără şi primeşte întărire pentru satul Mălineşti 263; dă acest sat fratelui, surorii şi nepoatei sale, in schimbul părţilor acestora din satele Todereşti şi Iurcovţi, pentru care primeşte întărire 286.

Toader, din Hirlău; vinde domnului vie din dealul Hirlăului 75.

Toader, din Suceava; traduce act slavon (1762) 118.

Toader, fiul Anuşcăi, nepotul lui Ştefan Mesehnea; vinde domnului, impreună cu surorile sale, satul unde a fost casa lui Ştefan Mesehnea 96.

Toader, fiul lui Băloş; vinde a şasea parte din hotarul Petreştilor 8.

Toader, fiul lui Gavril; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu verii săi, pentru satul Nedeiani 203.

Toader, fiul lui Giula Pintece; primeşte întărire, impreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru jumătate din Horodniciani 186.

Toader, fiul Ilcăi; primeşte întărire, impreună cu verii şi fraţii săi, pentru părţi din satele lui Laslău globnic 172.

Toader, fiul lui Iuga; vinde, împreună cu fraţii săi, satul Ogrineşti 209.

Toader, fiul lui Ivanco Virstatu; primeşte întărire, impreună cu surorile sale ş.a., pentru satele Brătuleşti, Fedeleşani, Goeşti şi Virstaţi 84.

Toader, fiul lui Luca; vinde, impreună cu sora şi verele sale, seliştea Foleşti 267.

Toader, fiul lui Miclea Bălcescul; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu Dragotă Vulpescul, pentru satul Hirova 189.

Toader, fiul lui Mihail Peritschii 253.

Toader, fiul Nastei; vinde satul Mireşti 194.

Toader, fiul lui Onica; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu rudele sale, pentru satul Tăveşti şi confirmare pentru satul Gănesti şi Seliştea lui Bibarţ 130.

Toader, fiul lui Paşco; primeşte întărire, impreună cu fraţii săi, pentru satul Păşcani 63.

Toader, fiul lui Simion Tansea; dă, impreună cu fraţii săi, jumătate din satul Bruduresti în schimbul satului Grozeşti pentru care primeşte întărire 30.

Toader, fratele lui Costin, al lui Isaia ş.a. 253.

Toader, fratele lui Hărman pircălab; dă domnului satul Toporăuţi in schimbul satelor Pogăneşti şi Călineşti şi a sumei de 100 de zloţi tătăreşti 54.

Toader, fratele lui Ivan; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu acesta şi nepoatele sale, pentru satul Gheeşti 167.

Toader, fratele lui Ivanco Turcul sulger şi al lui Mihul; vinde, impreună cu aceştia, satul Golăeşti 24.

Toader, fratele Lupei şi al Cristinei; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu aceştia, pentru satul Sîrbi 213.

Toader, fratele lui Nicoară; cumpără şi primeşte întărire pentru o parte din satul Dodeşti 176.

Toader, fratele lui Petru; vinde, impreună cu rudele sale, satul Vlădeni 51.

Toader, gramatic; scrie act 32.

Toader, nepot de soră al lui Cozma; primeşte întărire, impreună cu acesta, pentru satul Bratieşti şi pentru Poiana lui Ilieş 192.

Toader, nepotul lui Ivul Mindrea; vinde domnului impreună cu rudele sale satul Scanţireşti 131.

Toader, nepotul lui Niagoia logofăt; vinde domnului, impreună cu fratele său, Manuil Păşco, şi nepoata lor de soră, Niaga, satele Frăceni, Şcheia şi Fintina lui Maciş 282.

Toader, pircălab de Cetatea Nouă; in sfat IV.

Toader, pircălab de Hotin; in sfat 136—138, 140, 141, 143, 145, 146, 151—164, 168—172, 177—194, 197, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 221—227, 230—234, 236, 237, 239, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259 (greşit: Negrila) — 261, 265—268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, VII—IX, XII.

Toader, popă din Iaşi, fiul lui Giurgea; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu sora şi vărul său, pentru satul Nedeiani 203.

Toader, stolnic, fiul Anuşcăi; vinde, impreună cu rudele sale, satul Vldeni 51.

Toader, tatăl lui Dinga Tălpigeanul şi fratele lui Petru Tălpig 130.

Toader, ţigan; intărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.

Toader, vărul lui Sima şi al Mierlei; cumpără şi primeşte întărire pentru a patra parte din satul Donceşti 117.

Toader Beţea, bunicul lui Ivan 222, IX.

Toader Căuia (Căuiu), tatăl Tudorei, al Cristinei ş.a. 224; vinde, impreună cu nepoata sa, Anna, satul Frăţieneşti 206.

Toader Ciumalea, tatăl lui Sima, al lui Ivan şi al Măriei 45.

Toader Dragotă, fiul Ilcăi; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu rudele sale, pentru

www.dacoromanica.ro

satul Tăvești și confirmare pentru satul Gănești și pentru Seliștea lui Bibarț 130; vinde domnului, împreună cu unele rude, satul Scanțirești 131.

Toader Dumbravă, soțul Mușei; cumpără și primește întărire, împreună cu aceasta, pentru satul Hădărăești 225.

Toader Gherman; cumpără și primește întărire pentru seliștea Lăhoveni 22.

Toader Hasnăș; vinde domnului satele Bălteni și Deleni precum și seliștea Micleși 96.

Toader Hărniș, unchiul lui Bilțu și al lui Nicoară Șeremet; vinde, împreună cu aceștia, satul Bontești 60.

Toader Iucaș, unchiul lui Farco aprod, al Dolcăi și al Marușcăi; primește întărire, împreună cu aceștia, pentru părți din satele lui Laslău globnic 172;
vinde, împreună cu aceiași, jumătate din satul Cîrna 195.

Toader Lazin (Lazea); cumpără și primește întărire pentru satul Rădești 141.

Toader Marele, unchiul lui Costin; cumpără și primește întărire, împreună cu acesta, pentru satul Bontești 60.

Toader Mecica, fiul Mărinei; vinde, împreună cu fratele și vara lui, satul Dolhești 264.

Toader Nănescul, tatăl lui Sima, bunicul Mariței 168.

Toader Negrul, tatăl lui Mihul Dragoslav 170.

Toader Păcurariul, nepotul lui Cristea Negrul și al lui Giurgiu; vinde domnului, împreună cu rudele sale, iezerul Cerlenul, satul Balintești și seliștea lui Manea 282.

Toader al lui Popa, ⟨diac⟩; scrie act 114.

Toader Prodan, tatăl Mărenei (Mărinei); face schimb de sate cu mitropolitul Theoctist 32, 38.

Toader Rus, tatăl Stanei, bunicul lui Vlad 292.

Toader Tansea; cumpără și primește întărire pentru a șasea parte din hotarul Petreștilor 8.

Toader Toc, stolnic; cumpără și primește întărire pentru seliștea Folești 267, pe care o dă Marencăi în schimbul satului Solești pentru care primește întărire 268.

Toader Trezuscul, scrie traducere (1725) 143.

Toader Turcul, fratele lui Mihuță și nepotul lui Simion Turcul; vinde, împreună cu rudele sale, satele Puțeni și Muntenii Puțeni 216.

Toader Urdugaș, tatăl lui Iosip 68.

Toader, v. și **Denirin** (greșit pentru Toader).

Toader, v. și **Theodor**.

Toadir, fratele lui Dragoș Murgu; cumpără și primește întărire, împreună cu acesta, pentru satul Murgeni 259.

Toc, v. **Toader ~** .

⟨**Toceni**, sat, c, Antonovca, r. Leova, azi R.S.S. Moldovenească⟩; loc lîngă **~** , v. **Rediul lui Goran**;
seliște lîngă **~** , v. **Tîrgul Săratei** (unde a fost **~**).

Tocilele, pîrîu; ⟨afluent al Moldovei⟩; în hotarul m-rii Homor I.

Todorești (Todireni), sat, pe Bîrlad; ⟨Todirești, c. **~** , j. Vaslui⟩; întărit nepoților lui Sima Rugină 176; întărit lui Toader logofăt 286;
sat în **~** , v. **Iacuș Mihu** (unde au fost **~**).

Todorești, sat, la Cîrligătura; ⟨în Hărpășești, c. Popești, j. Iași⟩; jumătatea de sus a satului **~** , întărită popii Ivul și vărului său, Manciul 25.

***Todorești**, sat, pe Moldova; ⟨lîngă Mălini, c. **~** , j. Suceava⟩; moară pe Topliță, la vadul satului **~** 236.

Todorești, sat, pe Perischiul ⟨Mic; numit ulterior Păcurărești, c. Coroiești, j. Vaslui⟩; întărit împreună cu alte sate din apropiere lui Toader și rudelor sale 253.

Todireni, sat, v. **Todorești**.

⟨**Todirești**⟩, sat, v. **Todorești**.

Toderică al Dolhii; cumpără și primește întărire, împreună cu alții, pentru jumătate din satul Fofișești 154.

Tolocico, v. **Ivanco ~** .

Toma; cumpără și primește întărire pentru satul Sub Moghilă 146.

Toma, fiul lui Coste, nepotul lui Oană vornic; vinde, împreună cu frații și verii săi, o bucată de loc din hotarul Alboteștilor 50.

Toma, fiul lui Danciul; împarte cu rudele sale satele Gălășești, Pîncești, Horgești ș.a. 72.

Toma, fiul lui Ivașco Tricolescu; vinde jumătate din satul unde a fost Ivașco Tricolescu 174.

Toma, fiul Mărinei, nepotul lui Țiban; vinde, împreună cu sora sa, jumătate din satul Baicăuți 47.

Toma, fiul lui Mihnea și nepotul lui Oană Stîngaciu; primește întărire pentru satul Tomești 116; vinde domnului o parte din acest sat 204.

Toma, fiul lui Pătru, nepotul lui Bălcu; vinde domnului, împreună cu tatăl și frații săi, satul Flocești 86.

Toma, fiul lui Pătru, nepotul lui Tiba; vinde domnului, împreună cu frații săi, satul Ciorsăcești 42.

Toma, fiul lui Tatul din Birzota; primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satele Certăști, Făuriei și Șchiopeni 48.

Toma, fratele lui Lupe și al lui Danciul; cumpără și primește întărire, împreună cu aceștia, pentru jumătate din satul Tivești 187.

Toma, fratele lui Oană și al lui Lupșe; primește întărire, împreună cu aceștia, pentru a treia parte din satul Dobrienești 46.

Toma (hotarul lui **~**), v. ***Tomești**, sat.

Toma, nepot al lui Hodco Costici și al lui Lev; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Știubeiul 118.

Toma, pahărnicel, fiul lui Coste; vinde domnului, împreună cu surorile și verii săi, satul Glodeni 81, 82.

www.dacoromanica.ro

Toma; posesor al privilegiului satului Cirneşti 145.
Toma (seliştea lui ~), pe Tutova; ⟨lingă Poliţeni, nume schimbat recent in Vadurile, c. Iana, j. Vaslui⟩; intărită lui Nica şi rudelor sale 169.
Toma, tatăl lui Petru Pleşa, nepotul lui Danciul Pleşa 233.
Toma, ţigan; intărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
Toma, ţigan; tatăl lui Danciul 18.
Toma (unde a fost satul lui Drăgoi şi al lui ~), v. *Brudureşti, sat.
Toma Bănilă, fratele lui Petrea, al Sofiicăi şi al Muşei; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu aceştia, pentru o parte din satul Floreşti 184.
Toma Bosioc; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu rudele sale, pentru Seliştea lui Dănău 137.
Toma Fulova, tatăl lui Ivan 2.
Toma Ochit (unde a fost ~), v. Ochiteşti, sat.
Toma Prigorcea; cumpără şi primeşte intărire pentru jumătate din satul Cirjani 11.
Toma Salce, fiul lui Ivaşcu Ticolescul; cumpără şi primeşte intărire pentru satul Salce 178.
Toma Solescul, tatăl lui Mihul Epure şi bunicul Marencăi 268.
*Tomceşti, sat, cu zăgaz de prins peşte, pe Bîrlad; ⟨lingă Tudor Vladimirescu, c. ~ , j. Galaţi⟩; dăruit lui Petru uşar 158.
*Tomeşti (hotarul lui Toma), sat, la Cirligătura; ⟨lingă Popeşti, c. ~ , j. Iaşi⟩; in hotar cu Milcineşti 244; intărit lui Toma 116; partea numită Lazul, cumpărată de domn şi dăruită m-rii Voroneţ 204.
Tomeşti (Tominţi; unde au fost Dragomir Sorocoteaja şi Şandru), sat, pe Siretel; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, ulterior Suceveni, nume schimbat in Şiroka Poliana, c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuţi⟩; intărit lui Iurie Şerbici 69; dăruit de acesta m-rii Putna 285.
⟨**Tomeşti** sat, c.s. ~ , a.m. Iaşi, j. ~ ⟩; prisacă lingă ~ , v. Balica (prisaca lui ~).
Tominţi, sat, v. Tomeşti.
Tomşa, sat; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; in hotar cu satul Şişcani VII.
Topliţa, piriu; ⟨afluent al Moldovei, la Mălini, c. ~ , j. Suceava⟩; moară pe ~ 236.
Topliţa (Topoliţa), piriu, afluent al Tazlăului ⟨Mare, in c. Bereşti — Tazlău, j. Bacău⟩; hotar 220.
Topliţa Rece, loc, pe Suha Mare, la Ştilbicani; ⟨in s. Stulpicani, c. ~ , j. Suceava⟩; sat la ~ 40.
Topoliţa, piriu, v. Topliţa.
⟨**Topor**⟩, sat, v. Toporeştii Vechi.
Topor, v. şi Ioanăş ~ .
Toporăuţi, sat, cu cuturi, peste Prut, ţ. Cernăuţi ⟨azi R.S.S. Ucraineană, c. ~ , r. Noua Suliţă, reg. Cernăuţi⟩; primit de domn de la Toader, fratele lui Hărman pircălab, in schimbul satelor Pogăneşti şi Călineşti; dat de domn impreună cu satul Grigoreşti, fiilor lui Fedco Stărostici in schimbul satelor Frătăuţi, Botişani şi Climăuţi 54.
Toporeştii Vechi, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, s. Topor, in Cărpineni, c. ~ , r. Kotovsk⟩; o parte din hotarul satului ~ , intărită lui Steţco 121.
Torontai (unde au fost ~), cătun al satului Murgoceni, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, probabil in r. Călăraşi⟩; intărit nepoţilor lui Mihăilă gramatic 262.
Tota, ţigan; tatăl lui Calincea 18.
Tota, ţigan, tatăl lui Ţitul; intărit cu sălaşul său m-rii Bistriţa 17.
⟨**Totoieşti**, sat, c. Tupilaţi, j. Neamţ⟩; sat in ~ , v. Negoeşti.
Totruş, v. Trotuş.
⟨**Trebeş**⟩, sat şi piriu, v. Triabăş.
Trei Gloduri, loc; ⟨lingă Podriga, c. Drăguşeni, j. Botoşani⟩; hotar al unui loc pustiu de pe Podraga 118.
Trestiana, piriu; ⟨afluent al Birladului la E. de m. Birlad, j. Vaslui⟩; in hotarul tirgului Birlad 151.
Trezuscul, v. Toader ~ .
Triabăş (Triabeş), piriu; ⟨Trebeş, afluent al Bistriţei sub numele de Birnatul⟩; sat pe ~ 52.
Triabăş (Triabeş), sat, pe piriul Triabăş; ⟨Trebeş, c.s. Mărgineni, m. Bacău, j. ~ ⟩; dat de Coste Tudor şi rudele sale in schimbul satul Drăgeşti 52.
Triabeş, piriu şi sat, v. Triabăş.
Tricolescul, v. Ioanăş ~ , Ivaşcu ~ .
Trif, fiul Anuşcăi; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu rudele sale, pentru satul Tăveşti şi confirmare pentru satul Găneşti şi Seliştea lui Bibarţ 130.
Trif, fiul Mărinei; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu fratele său, pentru jumătate din satul Dobreni 254.
Trif, nepotul Iri Ivul Mindrea; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul Scanţireşti 131.
Trif Borzescul, tatăl lui Borcea şi al Dragolei IX.
Trif Sogne; cumpără şi primeşte intărire pentru a patra parte din satul Donceşti 210.
Trifan, fratele lui Lupe 16.
Trifu, fiul Malei; cumpără şi primeşte intărire, impreună cu rudele sale, pentru a treia parte din jumătatea de jos a satului Floreşti 184.
Trezuscul, v. Toader ~ .
Troian, val de pămint, la Albotesti, ⟨lingă Berezeni, c. ~ , j. Vaslui⟩; in hotar 50.
Troian, val de pămint; la Fărceni; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lingă Cahul, r. ~ ⟩; sat din jos de ~ 282, 285.
Troian, val de pămint, pe Sărata; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, la Cazangic, c. Sarata-Nouă, r. Leova⟩; in hotarul unui loc pustiu 291.

www.dacoromanica.ro

Troian, val de pământ, la Urgiceni, ⟨ulterior Urzici, contopit cu Bahna, c. ~, j. Neamț⟩; în hotar 88, 201.
Trojoca, sat v. **Târjoca**.
Trotuș (Totruș), riu, ⟨afluent al Siretului⟩; sate, selițte și poiană pe ~ 37, 192; ocna de la ~ 283.
***Trudești**, sat, pe Piriul Negru; ⟨lîngă Ghigoiești, c. Ștefan cel Mare, j. Neamț⟩; în hotar cu satul Ghigoești 68.
Tudor (Tudor[a]), v. **Costea, ~ Ivan ~ , Jorge ~ , Mihăilă (Mihul) ~ , Petrea ~** .
⟨**Tudor Vladimirescu**, sat, c. ~ , j. Galați⟩; sat lîngă ~ , v. ***Tomcești**.
Tudora, fiica lui Oană Căuia; primește întărire, împreună cu sora și nepoții săi, pentru jumătate din satul Căuești 224.
Tudora, fiica lui Sima Rugină; vinde, împreună cu alți strănepoți ai lui Negrea, satul Sinașeuți 179.
Tudora, fiica lui Toader Căuia; primește întărire, împreună cu frații săi și alte rude, pentru jumătate din satul Căuești 224.
Tudora, fiica lui Udrea; vinde, împreună cu rudele ei, satul unde a fost Balaci 87.
Tudora, fiica Vasilisei, nepoata lui Nan clucer; dăruiește, împreună cu mătușa ei, Drăgălina, jumătate din satul Crăinicești 226.
Tudor[a], v. și **Tudor**.
Tudoran, fratele lui Filip; vinde domnului, împreună cu fratele și sora lui, satul Neagomirești 247.
Tudoran, fratele lui Luca și al lui Oancea; cumpără și primește întărire, împreună cu aceștia, pentru satul Oncești 14.
Tudorică, țigan, fiul lui Talpă; dăruit m-rii Putna 77.
Tuduran, nepotul lui Cristea Negrul și al lui Giurgiu; vinde domnului, împreună cu rudele sale, iezerul Cerlenul, satul Balintești și selițtea lui Manea 282.
⟨**Tufeștii de Jos**, sat, c. Rebricea j. Vaslui⟩; sat lîngă ~ , v. ***Crăești**.
***Tulburea** (Turburea), m-re; ⟨lîngă Șișcani, c. Hoceni, j. Vaslui⟩; în hotar VII.
Tulici (livada lui ~), loc; ⟨în Băișești, c. Cornu Luncii, j. Suceava⟩; în hotar 236.
Turburea, m-re, v. ***Tulburea**.
Turcul, v. **Ivanco ~ , Simion ~, Toader ~** .
Turia, ⟨zonă deluroasă, la nord de m. Iași, de o parte și de alta a Jijiei⟩; sat la ~ 262.
Tutova, piriu, ⟨afluent al Bîrladului la Crivești, c. Tutova, j. Vaslui⟩; sate pe ~ 15, 120, 122, 150, 169, 170, 191, 207, 275, 292; hotar 151.
Tutova, ținut; ⟨în j. Vaslui⟩; sat în ț. ~ 159; sec. XIX: 192.

Ț

Țara Basarabilor, ⟨Țara Românească⟩; țigani dobîndiți sau aduși din ~ 77, 290.
Țara Lituaniei, mare cnezat; ⟨azi în U.R.S.S.⟩; boier fugit în ~ 129.
Țăpești (sec. XVII, greșit: Zăpeni), sat, pe Birlad, la Olteni; ⟨Lozova, c. Braniștea, j. Galați⟩; jumătatea de jos a satului, întărită lui Duma Brudur 239.
⟨**Țepoaia**, sat, o. Motoșeni, j. Bacău⟩; sat lîngă ~ , v. ***Drăgoești**.
Țiban, cel bătrîn, tatăl Ilenei 47.
Țiban, tatăl Mărinei 47.
⟨**Țibeni**, sat, c. Satu Mare, j. Suceava⟩; sat în ~ , v. **Ivancicăuți**.
Țibleșul, top; ⟨în Munții Bistriței⟩; hotar IV.
Țigănei, sat, la Dimaci; ⟨în Dimaci, contopit cu Suraia, c. ~ , j. Galați⟩; întărit lui Alexa ș.a. 160.
Țintea, nepot de soră al lui Duma; vinde, împreună cu fratele și unchiul său, satul Mănești 99.
Țițul, țigan, fiul lui Tota; întărit cu sălașul său m-rii Bistrița 17.
***Țoban**, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Ișnovăț, c. ~ , r. Orhei⟩; în hotar cu satul Iașnovăț XIII.
Țole, fiica Neagăi; vinde, împreună cu surorile și verii săi, satul Petrești 278.
Țutcă, v. **Ioan ~** .
Țutco, v. **Ioan ~** .

U

Udoba, v. **Giurgiu ~** .
Udrea, tatăl Tudorei și al Anușcăi 87.
U.H., inițialele unui nume pe o pecete în fum (sec. XVII) 30.
Ulca, fiica lui Danciul Ciuciu; vinde domnului, împreună cu rudele sale, jumătate din satul Dvorăște 31; primește întărire, împreună cu frații săi, pentru satul Dăncești 63.
Uliul, v. **Milea ~** .
Ulmi, loc; ⟨lîngă Secuieni, c. ~ , j. Neamț⟩; sat la ~ 146.
***Ulmi**, sat, mai sus de gura Săratei; ⟨lîngă fostul sat Gura Sărății, strămutat în Berezeni, c. ~ , j. Vaslui⟩; întărit lui Lupe, fratele lui Trifan 16.
***Ulmi**, sat, pe Spiroasa; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Schinoasa, c. Gura Galbenei r. Cimișlia⟩; în hotar cu un loc pustiu 270.
⟨**Uncești**⟩, sat, v. **Oncești**.
***Ungurași**, sat, pe Piriul Negru; ⟨între Ghigoiești, c. Ștefan cel Mare, și Dulcești, c. ~ , j. Neamț⟩; în hotar cu satul Ghigoești 68.
Ungureanul, v. **Oanăș ~** .
Ungureni, sat; ⟨Călugăra, nume schimbat recent în Măgura, c.s. ~ , m. Bacău, j. ~ ⟩; în hotar cu un loc, un schit și o prisacă, de lîngă Bacău X.
***Ungureni**, sat, pe Siret; ⟨lîngă Vercicani, c. Liteni, j. Suceava⟩; dat de domn Mitropoliei Sucevei în schimbul satului Vicovul de Jos 34.

www.dacoromanica.ro

⟨Ungureni, s.c. al c.s. Munteni, m. Tecuci, j. Galaţi⟩; sat probabil lîngă ~ , v. *Ogrineşti.
⟨Unţeşti⟩, sat, v. Onţeşti.
U. Orlandini, consilier aulic; autentifică trad. germ. (1784) 32—34.
Urdugaş, v. Toader ~ .
Urgiceni, (Urjiceani; ⟨sec. XVIII: Urzici, ţ. Neamţ⟩), sat; ⟨contopit cu Bahna, c. ~ , j. Neamţ⟩; întărit lui Miclăuş şi fratelui său, Ianco 88; vindut de aceştia popii Ivan Arame 201.
Urîta, fiica lui Aver; primeşte întărire, împreună cu unchiul, fratele şi verii săi, pentru jumătate din satul Marcoviciani şi pentru satul Terpeşti 273.
Urîta, fiica Malei şi nepoata lui Giurgiu Piatră; vinde satele unde au fost Roman şi Hodco, unde a fost Comăniel şi Dobroslăveşti 62, 65, 221.
Urjiceani, sat, v. Urgiceni.
Urlat, v. Comoara lui ~ .
⟨Urlaţi, sat, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; sat în ~ , v. Mănesti.
Ursu, v. Orsu.
Ursul; cumpără şi primeşte întărire pentru jumătate din satul Stirceşti 15.
Urvicolesa, sat, ţ. Cernăuţi; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Buda Mică (?), c. Buda Mare, r. Hliboca, reg. Cernăuţi⟩; întărit m-rii Putna 285.
Urzici, sat, v. Urgiceni.

V

Vaculinţi (unde a şezut Zernă), sat, sub Codru; ⟨Văculeşti, c. ~ , j. Botoşani⟩; întărit m-rii Moldoviţa 240.
Vad, loc, pe Bahlui, la Nămisnici; ⟨în Banu, c. Dumeşti, j. Iaşi⟩; sat la ~ 10.
Vad, loc, pe Putna, la Călimăneşti; ⟨lîngă Bătineşti, c. Ţifeşti, j. Vrancea⟩; sat la ~ 218.
Vad, loc, pe Siret; ⟨la Vercicani, c. Liteni, j. Suceava⟩; sat la ~ 34.
Vadu Neguţătorului, vad, la Steţcani; ⟨Tescani, c. Bereşti-Tazlău, j. Bacău⟩; seliştе la ~ II.
⟨Vadu Roşca, sat, c. Vulturu, j. Vrancea⟩; seliştе probabil lîngă ~ , v. Seliştea lui Dănău.
Vadul lui Călîman, loc, pe Gostileasa; ⟨în Vlădiceni, c. Birgăuani, j. Neamţ⟩; în hotar 42.
⟨Vadurile⟩, sat, v. Poliţeni.
Valea Adîncă, loc, ⟨la Adincta; azi R.S.S. Ucraneană, or. Hliboca, r. ~ , reg. Cernăuţi⟩; în hotarul satului Cozmin 36.
⟨Valea Albă, sat, c. Războieni, j. Neamţ⟩; sat lîngă ~ , v. *Dragomireşti.
⟨Valea Arinilor, sat, c. Măgireşti, j. Bacău⟩; sat în ~ , v. Doncesti.
Valea Cahovului, valea ⟨pîriului Cahul; azi R.S.S. Moldovenească, r. Cahul şi r. Vulcăneşti⟩; în hotar 282.
⟨Valea Ciorănilor⟩; loc, v. *Cioreni, sat.
Valea Colibelor, vale, la Şişcani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; hotar VII.
Valea lui Cucoară, vale, la Verejani şi Ciulineşti; ⟨în Probota, c. ~ , j. Iaşi⟩; în hotar 258.
⟨Valea lui Darie⟩, sat, v. Muntenii Puţeni, Puţeni.
Valea lui Stravici, vale; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, la Crihana Veche, c. ~ , r. Cahul⟩; în hotar 282.
Valea lui Talpalai, loc la Sineşti şi Onicicani; ⟨c. Sineşti, j. Iaşi⟩; în hotar 261.
⟨Valea Lupului, sat, c. Vultureni, j. Bacău⟩; sat probabil lîngă ~ , v. *Tiveşti.
Valea Niagului, vale, peste Prut; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă iezerul Roşul, r. Cahul⟩; în hotar 282.
Valea Seacă, piriu; ⟨afluent al Elanului la Hoceni; c. ~ , j. Vaslui⟩; hotar VIII.
Valea Uleului, vale, la Şişcani; ⟨c. Hoceni, j. Vaslui⟩; hotar VII.
Valea Ulmuşorilor, loc, la Cirligătura; ⟨lîngă Rădeni contopit cu Popeşti, c. ~ , j. Iaşi⟩; în hotarul satului Milcineşti 244.
Valeva, cătun al satului Coţmanul Mare; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, c. ~ , r. Coţmani, reg. Cernăuţi⟩; întărit Episcopie de Rădăuţi 289.
*Valuani, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Gruşeva, r. Dubăsari⟩; în hotar cu satul Iaşnovăţ XIII.
⟨Vama⟩, sat, v. Moldoviţa (la gura pîriului ~).
Vană Petrescul, fratele lui Stan; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu acesta, pentru o jumătate din satul Cucoşeri 176.
Vartholomei Mazerianulu (Măzăreanul), arhimandrît al m-rii Putna; traduce acte slavone (1766 şi 1778) 76, 288.
Vasca, fiica lui Andreica Ilişescul, nepoata lui Iliaş ceaşnic; vinde domnului, împreună cu unchiul şi fraţii săi, satul Botoşănţăi (Botoşeşti) şi, împreună cu fraţii săi, satul Peletiuceşti 113, 252.
Vasca, fiica lui Gagea; vinde domnului, împreună cu fratele şi unchii săi, satul Milcineşti 244.
Vasca, fiica Nastasiei, nepoata lui Stoian; primeşte întărire, împreună cu vara ei, Taţea, pentru trei sate 231.
Vasca, sora lui Iurşa aprod şi a Maruşcăi şi nepoata lui Crăciun Belcescu; primeşte întărire pentru satul Şărbeşti, în urma împărţirii cu fraţii săi a satelor moştenite 111.
Vasca, vara lui Mircea, a lui Vlad ş.a.; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Vasco; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu alţii, pentru jumătate din satul Fofişeşti 154.
Vasco, fiul lui Coste Murgociu, nepotul lui Mihail gramatic; primeşte întărire, împreună cu fraţii şi vărul său, pentru satele Murgoceni, Băşeni, Iacobeni ş.a. 262.
Vasco, fiul lui Iurie şi nepotul lui Micul; vinde, împreună cu rudele sale, o parte din satul Durneşti 229.

www.dacoromanica.ro

Vasco, fiul lui Ivan Nemai; vinde domnului, împreună cu sora lui, satul Călineşti 54.
Vasco, fiul lui Hodco Dolbnici; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Vasco, fratele lui Şandrea şi al Anuşcăi; vinde, împreună cu rudele sale, satul unde a fost Balaci 87.
Vasco, fratele Malei; vinde domnului, împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Vasco Levici, tatăl Fedorei şi al Milcăi 118.
Vasilca, fiica lui Cozma, nepoata lui Baliţa; vinde, împreună cu vara sa, două părţi din satul Dobrieneşti 46.
Vasilca, sora lui Albul Voinescul şi a Anei; cumpără şi primeşte întărire, împreună cu aceştia, pentru satul Oideşti 122.
Vasile Niacul, uricar; traduce act slavon (sec. XVIII) 163.
Vasilica, fiica lui Dragoş Dzeamă de la Zeletin; vinde domnului, împreună cu fratele şi surorile sale, satele Hinţeşti şi unde a fost Neagşă Taurul 102.
Vasilie, episcop de Roman 40, 42,; primeşte danie satele Muntenii-Scutaşi 235 şi Munteni XI.
Vasilie, popă; egumen al m-rii Pobrata 258.
Vasilie, tatăl lui Ion 177, 178.
Vasilie (greşit), v. Duma, pîrcălab.
Vasilie, v. şi Vasîli.
Vasilisa, mama lui Mihăilaş şi a lui Copaci 91.
Vasilisa, mama Tudorei 226.
Vasiu, ţigan; dăruit cu copiii săi m-rii Putna 77.
Vasîli, diac; traduce act slavon (1725) 143.
Vaslui, piriu, ⟨afluent al Birladului la or. Vaslui, j. ~ ⟩; sat pe ~ 268; hotar 96, 295..
Vaslui, tirg; ⟨or. ~ , j. ~ ⟩; tirgoveţi, şoltuzi şi pîrgari; întărirea vechiului hotar al tirgului şi a scutirii tirgoveţilor de vama mică de la ~ ; vama din peşte a tirgului ~ ; sate alipite de domn hotarului tirgului ~ ; privilegiul tirgului ~ 96;
acte scrise la ~ 114, 152—154, 156—164 168—172, 175, 206, 207, 210, 211, 213, 216—227, 265, 266, 268, 269, 271, 273—278, IX;
v. şi Băilă din ~ ;
sat lîngă ~ , v. *Ştefan Mesehnea (unde au fost casa lui ~); loc în ~ , v. Fîntîna Stanciului.
Vasutca, fiica lui Cozma al lui Şandru; vinde domnului satul Muntenii Scutaşi 235, XI şi, împreună cu nepoţii ei de frate, satul Mogoşeşti 293; cumpără satele Hodorecinţi şi Gvozdeuţi 294.
Vasutca, fiica lui Mihul; vinde domnului, împreună cu rudele sale, mănăstirea de la obîrşia Dobrovăţului şi cinci sate de pe acest piriu 295.
Vasutca, fiica lui Romaşco, nepoata lui Drăgoi; primeşte întărire pentru satele Drăgoeşti, Lucăceşti, Boteşti şi Căcăceni 230.
Vasutca, vara lui Ştefui pircălab; vinde domnului. împreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
⟨Văculeşti⟩, sat, v. Vaculinţi.
⟨Vădeni, sat, c. Murgeni, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~ , v. *Rădeni.
⟨Văleni⟩, sat, v. Băicăuţi (unde a fost Hodor vataman).
Văscan (Vascan) al lui Vladici (Vladicin), ⟨diac⟩, scrie acte 260, 262, 263, 275.
Văsii Şanga, tatăl Elisaftei 59.
Văsiiu, fratele lui Fete şi al lui Tatul; primeşte întărire, împreună cu fraţii săi, pentru jumătate din selişlea Fundeni 162.
Vărhan, ţigan, fiul lui Danciul; dăruit m-rii Putna 77.
Veaşuva, piriu la Iaşnovăţ; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, la Işnovăţ, c. ~ , r. Orhei⟩; in hotar XIII.
Veltuz, v. Ioan ~ .
Veniamin, mitropolit al Moldovei; autentifică copie slavonă şi traducere românească (1813) 51.
*Verbiia, sat, pe Jijia; ⟨lîngă Dimăcheni, c. Corlăteni, j. Botoşani⟩; întărit lui Ivanco Birlici şi surorii sale, Anuşca 6.
⟨Vercicani, sat, c. Liteni, j. Suceava⟩; sat lîngă ~ , v. *Ungureni;
loc la ~ , v. Vad.
⟨Vercicani⟩, sat, v. Vereşcani.
*Verejani (unde a fost Dan), sat, pe Prut; ⟨lîngă Ciulineşti, contopit cu Probota, c. ~ , j. Iaşi⟩; întărit m-rii Pobrata 258.
Vereşcani, sat, cu moară, pe Siret, la Vad; ⟨Vercicani, c. Liteni, j. Suceava⟩; întărit Mitropoliei Sucevei 34.
⟨Vereşti⟩, sat, v. Avereşti.
Veţea, piriu; ⟨Viţeu, afluent al Putnei, la s. Putna, c. ~ , j. Suceava⟩; in hotarul braniştii m-rii Putna 74, 283.
Veţea, (podul lui ~), pe Piriul Negru; ⟨in Vlădiceni, c. Bîrgăuani, j. Neamţ⟩; in hotarul satului Gostileşti 42.
Vicobîrţă, vătav; martor V.
⟨Vicov⟩, piriu, v. Şicov.
⟨Vicovu de Jos⟩, sat, v. Jicovul de Jos.
⟨Vicovu de Sus⟩, sat, v. Jicovul de Sus.
Vicşani (Vicşineţi, Vigşani), sat, pe Suceava, ţ. Suceava; ⟨Vicşani, c. Muşeniţa, j. Suceava⟩; cumpărat, dăruit şi întărit de domn m-rii Putna 35, 285; biserica din ~ , fostă ascultătoare de Episcopia de Rădăuţi, pusă sub ascultarea m-rii Putna 73, 74.
Vicşineţi, sat, v. Vicşani.
Viedzuri, loc, ⟨la Ştiubieni, c. ~ , j. Botoşani⟩; in hotarul satului Ştubeiul 118.
Vîezuri, loc, la Cirligătura; ⟨lîngă Rădeni, contopit cu Popeşti, c. ~ , j. Iaşi⟩; in hotarul satului Milcineşti 244.
Vigşani, sat, v. Vicşani.
Vilia, piriu, ⟨afluent al Racovăţului; azi Racovăţul superior⟩; sate pe ~ 294.
Vilna (Vinna), piriu; ⟨afluent al Birladului lîngă or. Negreşti, j. Vaslui⟩; sat pe ~ 127, 198.
Vilna, v. şi Pătru ~ .

www.dacoromanica.ro

Vişa, fiica lui Micul; primeşte danie, împreună cu fraţii săi, satul Botoşănţăi (Botoşeşti) 113.
Vişa, fiica lui Sasu pitar; vinde un sat pe Tamaş 53.
Vişneuţi, piriu; ⟨Işnovăţ, azi R.S.S. Moldovenească, afluent al Bicului la Singera, c. ~ . r. Anenii Noi⟩; loc pustiu şi sate pe ~ 265.
*Vitejeşti, sat, la Codru; ⟨intre Fundeanu, c. Drăguşeni, şi Smulţi, c. ~ , j. Galaţi⟩; act pentru ~ 147.
*Vitolteşti, sat, la gura Bujorului, pe ambele părţi ale Elanului; ⟨lingă Guşiţei, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; întărit lui Ivanco şi lui Gavril 57.
Viţeu, piriu, v. Veţea.
Vîlcea, soţul Olgăi; satele lui ~ , rămase domniei 37, 38.
Vîlcea Batîrescul, fratele Maruşcăi 126.
Vîlhovăţ, sat, ţ. Suceava; ⟨Volovăţ, c. ~ , j. Suceava⟩; biserici. din ~ , întărite Episcopiei de Rădăuţi 73.
⟨Vilsăneşti⟩, sat, v. Vlăcsăneşti.
Virstatu, v. Ivanco ~ .
Vîrstatul, virf; ⟨in Munţii Bistriţei, j. Neamţ⟩; hotar IV.
*Vîrstaţi, sat, la Cirligătura; ⟨lingă Goeşti, c. Lungani, j. Iaşi⟩; întărit nepoţilor lui Bratul viteazul 84.
Vlad, fiul Stanei, nepotul lui Rus Toader; vinde satul Ruseni 292.
Vlad, fiul lui Vlad Orbescul; primeşte întărire, impreună cu unchii şi fraţii săi, pentru satele Răspopi, Iliesti şi Căţeleşti 101.
Vlad, fratele lui Mihăilă VII, VIII.
Vlad, nepotul lui Cristea Negrul şi al luiGiurgiu; vinde domnului, împreună cu rudele sale, iezerul Cerlenul, satul Balinteşti şi selişteа lui Manea 282.
Vlad, nepotul lui Vasco, al Malei ş.a.; vinde domnului, impreună cu rudele sale, satul Ştubeiul 118.
Vlad Negrul, sat, pe Soloneţ, ţ. Suceava: ⟨in Soloneţ, c. Todireşti, j. Suceava⟩; biserica de la ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Vlad Orbescul, tatăl lui Diadco, al lui Vlad şi al Neagoslavei 101.
Vlad Semenescul; primeşte întărire pentru jumătate din satul Vlădeşti 200.
Vlad, v. şi Fîntîna lui ~ , loc.
Vlad v. şi Corod ~, Măcău ~ ,Oriş ~.
Vladeni (unde a fost Oriş Vlad: 1813: Corni), sat, cu mori, pe Siret; ⟨Corni, c. ~ , j. Botoşani⟩; cumpărat de domn şi dăruit m-rii Voroneţ 51.
Vladici, v. Vascan al lui ~ .
Vladicico, v. Ivaşco ~ .
Vladicin, v. Vladici.
⟨Vladnic⟩, piriu, v. Hlabnic.
Vladul, fratele lui Cozma, al Neagăi şi al Stanei; cumpără şi primeşte întărire, impreună: cu aceştia şi cu nepoata lor, pentru jumătate din satul Floreşti 182.
Vlaicu, fiul lui Scoarţă: vinde satul Bezăriceni 217.
Vlaicul, fratele lui Iaţiul Dolha: vinde, impreună cu acesta, satul Peletiuceştii de Jos 252.
Vlaşin, bunicul (unchiul?) lui Ciocan; cumpără şi primeşte întărire, impreună cu acesta, pentru a treia parte din satul Argişani 185.
Vlaşin, fiul lui Giula Pintece; primeşte întărire, impreună cu rudele sale, pentru satele Mărceşti şi Grijlivi şi pentru o jumătate din Horodniciani 186.
Vlaşin, fiul lui Iuga, nepotul lui Alexa; primeşte întărire, impreună cu rudele sale, pentru satul unde a fost casa lui Alexa 127; vinde, impreună cu fraţii săi, a treia parte din satul Alexeşti 199.
Vlaşin (greşit: Iancuşăni), nepotul lui Sima Rugină; primeşte întărire pentru unele sate, in urma împărţirii acestora cu rudele sale 175.
Vlaşin, tatăl lui Dragotă şi al Negritei 54.
Vlaşin (unde a fost ~), v. Poliţeni, sat.
⟨*Vlaşineşti⟩, sat, v. *Argişani.
Vlăcsan (satul lui ~), v. Vlăcsăneşti, sat.
Vlăcsăneşti (satul lui Vlăcsan), sat, pe Bistriţa mai sus de Bacău; ⟨in m. Bacău, j. ~ ⟩: dat, în schimb, m-rii Bistriţa de Alexandru ⟨cel Bun⟩ şi primit, in schimb de Ştefan ⟨cel Mare⟩, de la aceeaşi mănăstire 247, 256.
Vlădăuţi (Vlădeni), sat, cu moară, pe Siret: ⟨Vlădeni, c. ~ , j. Botoşani⟩; întărit Mitropoliei Sucevei 34; in hotar cu satul Mindreşti 109;
sat in ~ , v. Sîrbi.
Vlădăuţi, sat, ţ. Suceava; ⟨Vlădeni, contopit cu Mihăileni, c. ~ , j. Botoşani⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Vlădeni, sat, v. Vlădăuţi.
*Vlădeşti (ce s-au numit Leuceşti), sat, pe Racova: ⟨pe teritoriul s. Ivăneşti, c. ~ , j. Vaslui⟩: jumătate din partea de sus a satului, întărită lui Vlad Semenescul 200.
⟨Vlădiceni, sat. c. Birgăuani, j. Neamţ⟩; sat in ~ , Gostileşti;
loc in ~ v.. Vadul lui Căliman,
Voica, mama lui Ivul 248.
Voina, jude; satul unde a fost jude ~ , întărit 123; v. şi Oideşti.
Voinescul, v. Albul ~ .
*Voineşti, sat, la obirşia Covurluiului cu apă; ⟨loc şi pădure la or. Bereşti, j. Galaţi⟩; in hotar cu un loc pustiu 159.
⟨Voineşti⟩, sat, v. Oideşti.
⟨Voineşti, comună, j. Iaşi⟩; sat lingă ~ , v. *Nedeiani. *Bogheasa.
Voislav, tatăl Cristinei 247, 295.
Voitin, piriu; ⟨afluent al Sucevei la Gălăneşti, c. ~ , j. Suceava⟩; sat pe ~ 77.
Voitin (unde a fost casa lui Hărman şi a . . . lui Iaţco), sat, cu poiană şi finaţ, pe Voitin, ţ. Suceava: ⟨Voitinel, c. Gălăneşti, j. Suceava⟩: cumpărat de domn şi dăruit m-rii Putna 77; întărit aceleiaşi m-ri 285: biserica din ~ , pusă sub ascultarea m-rii Putna 74.

www.dacoromanica.ro

⟨Voitinel⟩, sat, v. Voitin.
Volcineţi, sat, ţ. Suceava; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Volcineţ, c. ~ , r. Hliboca, reg. Cernăuţi⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73.
Volha, piriu, la s. Almaş, ⟨c. Gircina, j. Neamţ⟩; în hotar 115.
*Volhoviceşti, sat, pe Crasna; ⟨lîngă Cordeni, contopit cu Vineţeşti, c. Olteneşti, j. Vaslui⟩; întărit lui Stan şi fratelui său, Dan 27.
⟨Volintireşti⟩, sat, v. Vornutariu.
⟨Volintireşti, sat, c. Alexandru I. Cuza, j. Iaşi⟩; sat lîngă ~ , v. *Băiceni.
⟨Volovăţ⟩, sat, v. Vîlhovăţ.
⟨Vorniceni, sat, c. ~ , j. Botoşani⟩; sate în ~ , v. Glodeni, Stăuceni.
Vornutariu, sat; ⟨Volintireşti, c. Alexandru I. Cuza, j. Iaşi⟩; în hotar cu Băiceni 293.
Voroneţ, m-re; ⟨în s. Voroneţ, l.c. a or. Gura Humorului, j. Suceava⟩; hram, v. Sfîntul Gheorghe; egumen 244;
primeşte danie sate, selişte, prisacă şi vie 40, 51, 81, 82, 204, 244; sat în stăpînirea ei (sec. XVII) 230.
Voroneţ, pîriu; afluent al Moldovei ⟨la or. Gura Humorului, j. Suceava⟩; hotar 81, 82.
Vrăghiesc (neamul ~), familie; copie după traducerea unui act făcută pentru neamul ~ (1816) 26.
⟨Vulpăşeni şi Băcani, sate, c. Băcani, j. Vaslui⟩; sat între ~ , v. *Mihaiu (unde a fost ~).
Vulpe, v. Giurgiu ~ .
Vulpescul, v. Dragotă ~ .
*Vultureşti, sat, pe Moisia; ⟨lîngă Barboşi, c. Hoceni, j. Vaslui⟩; întărit lui Lupe, fratele lui Trifan 16.

Z

⟨Zagarancea, sat, c. Bereşti, r. Ungheni az R. S. S. Moldovenească⟩; sat în ~ , v Laslăoani.
⟨Zagorna⟩, sat, v. Zahorna, iezer, girlă şi prisacă;
girlă, iezer şi baltă la ~ , v. şi Chişcă (girla lui ~), Dubrovca (sub ~), Strîmba.
Zahaicană, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Zăhăicani, c. Gruşeva, r. Dubăsari⟩; în hotar cu satul Iaşnovăţ XIII;
loc lîngă ~ , v. Cornul Orihonsca.
Zahorna, iezer, girlă şi prisacă, pe Nistru, ⟨la confluenţa cu Botna; azi R.S.S. Moldovenească, la Zagorna, c. Chiţcani, r. Tiraspol⟩; întărite m-rii Neamţ 254.
⟨Zamostea⟩, sat, v. Zamostia.
Zamostia, sat, ţ. Suceava; ⟨Zamostea, c. ~ , j. Suceava⟩; biserica din ~ , întărită Episcopiei de Rădăuţi 73;
sat probabil lîngă ~ , v. *Băsinţi.
Zancea, girlă, pe Prut, în dreptul Rogojenilor; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, lîngă iezerul Roşul, r. Cahul⟩; în hotar 282.
Zancea, postelnic, tatăl Drăgălinei 271.
Zatic, v. Feodor ~ .
Zăbrăuţ, piriu; ⟨afluent al Siretului la Pădureni, or. Mărăşeşti, j. Vrancea⟩; sate pe ~ 55, 133.
Zăharna, piriu, afluent al Nistrului la s. Zăharna, ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Saharna; c. Saharna Nouă, r. Rezina⟩; sat la gura piriului ~ 175.
Zăharna, sat, pe Nistru, la gura Zăharnei; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Saharna, c. Saharna Nouă, r. Rezina⟩; întărit nepoţilor lui Sima Rugină 175.
⟨Zăhăicani⟩, sat, v. Zahaicană.
Zăneşti, sat pe Bistriţa, mai jos de gura Cracăului; ⟨c. ~ , j. Neamţ⟩; sat ascultător de ocolul curţii din Piatra, dăruit de domn m-rii Tazlău 93;
sat în ~ , v. Stolnici.
Zăpeni (greşit), v. Ţăpeşti.
⟨Zăpodeni⟩; sat, v. Hodceşti.
Zăpodia Socilor, loc ⟨la Ştiubieni, c. ~ , j. Botoşani⟩; în hotarul satului Ştubeiul 118.
Zăpodia Ulmilor, loc ⟨la Ştiubieni, c. ~ , j. Botoşani⟩; în hotarul satului Ştubeiul 118.
Zărnă, fiul lui Pătru, nepotul lui Tiba; vinde domnului, împreună cu fraţii săi, satul Ciorsăceşti 42.
⟨Zărneşti⟩, sat, v. Zerneşti.
Zberea, v. Zbiare.
Zbiare (Zbiarea, Zbierea, Zberea), soţul Muşei 52;
în sfat 4—12, 14—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51.
Zbiarea, v. Zbiare.
Zbiera, v. Zbiare.
Zeico, tatăl lui Luca 143.
Zeletin (Zelitin), piriu, ⟨afluent al Berheciului la Brăhăşeşti, c. ~ , j. Galaţi⟩; sate pe ~ 167, 172, 173.
Zeletin, sat (?), ⟨pe Zeletin; j. Bacău, Vrancea sau Galaţi⟩; stăpîn de la ~ 102.
Zelitin, v. Zeletin.
Zernă (unde a şezut ~), v. Vaculinţi, sat.
Zerneşti, sat; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Zărneşti, c. ~ , r. Cahul⟩; întărit lui Andrica şi fraţilor săi 144.
⟨Zizinca⟩, sat, v. Hăoşeşti.
Zlătariul, vătăman; satul unde a fost ~ vătăman, întărit 179; v. şi Sinaşeuţi.
Zoica, bunica Marinei 43.
Zoica, fiica lui Iurie Dăvidescul; vinde, împreună cu fraţii săi, jumătate din satul unde a fost Cirste 79.
Zoica, nepoata lui Marcu; primeşte întărire, împreună cu surorile sale, pentru satul Băleşti 277.
⟨Zorleni, sat, c. ~ , j. Vaslui⟩; sate lîngă ~ , v. *Borăşti, *Grijlivi, *Mărceşti. *Movila (unde au fost jude Bora);
sat probabil lîngă ~ , v. *Lipeneşti.
⟨Zvorişteа⟩, sat, v. Dvorăşte.

www.dacoromanica.ro

INDICE DE MATERII

A

⟨acte⟩ (cărți, drese, ispisoace, înscrisuri, privilegii, scrisori, urice);
⟨după emitenți⟩: ~ domnești: *passim*;
⟨după beneficiari⟩: ~ acordate boierilor, m-rilor ș.a.: *passim*, unor tîrguri 96, 151.
⟨după conținut⟩; de danie și întărire de stăpiniri, scutiri ș.a.: *passim*; de confirmare a unor privilegii orășenești 96, 151; de întărire a punerii sub ascultarea m-rii Putna și a Episcopiei de Rădăuți a unor biserici 73, 74, 283, de închinare a unei m-ri 76;
~ menționate 9, 71, 73—77, 80, 81, 84, 86, 88, 92, 96, 98, 102, 103, 105, 108, 109, 112, — 114, 118, 126, 128, 134, 143, 144, 151, 188, 189, 201, 203, 218, 220, 225, 233—236, 241, 243, 246, 247, 256, 258, 261, 263, 264, 266, 268, 281, 282, 294, 295, VI, XII;
~ arse 29, 34, 63, 86; parțial arse (1756) 149; pierdute 80, 84, 105, 108, 109, 126; stricate 34.

alișveriș 96; v. și marfă.

⟨amenzi⟩, v. gloabe.

aprozi 111, 131, 132, 143, 172, 195, VI.

arbori, semne de hotar, v. arini, brazi, carpeni, corni, fagi, meri, peri, plopi, sălcii, stejari, tei, ulmi.

arginți tătărești (greșit), v. zloți tătărești.

⟨arhiepiscopi⟩, v. mitropoliți.

arhimandriți 35, 36, 38, 74—76 (și sec. XVIII), 77, 96, 118, 246, 256, 261, 282, 283, 285, 288 (1796), 290;
v. și egumeni.

arini, semne de hotar 31; ~ însemnați 81.

armași 23, 50, 134; v. și Bratul, Lupe.

ascultare, biserici și popi aflați sub ~ 73, 74, 283, 285; cătune sub ascultarea unui sat 289; sate aflate sub ascultarea unei curți domnești 93; seliște pusă sub ascultarea unui tîrg 151;
v. și imunități, ocol.

⟨asociere la domnie⟩, v. Bogdan — Vlad (Bogdan voievod).

atenanse 287.

aurar 230.

B

bahne, hotar 113, 295.

baie 36.

bani ⟨dregători⟩, traduc acte sau autentifică traduceri (sec. XIX) 99, 139, III;
v. și Ioan Gheuca (1848), Mălinescu.

bani ⟨monede⟩, v. arginți, zloți.

bălți 31, 93, 108, 115, 220, 254, 258, 293;
v. și iezere, lacuri.

bălțiugane 282; v. și iezere.

biserici 39, 73, 74, 126, 283; biserica Mitropoliei 34;
v. și mănăstiri.

boieri: *passim*;
~ fugiți din țară 129;
soții de ~, v. cneaghine.

⟨bordeie, de tătari⟩, v. odăi tătărești.

bouri, pe semne de hotar 81, 96, 100.

branișți: mănăstirești 74, 100, 283, 295; domnești 293.

brazi, semne de hotar I; ~ însemnați 81.

bucovină, v. făget.

C

care (căruțe) de pește 78, 96, 151; scutite de vamă 78, 285;
v. și măji de pește, pește.

carpeni, semne de hotar 4; ~ însemnați 81, cu o cruce încrestată 108.

case, ale unor boieri din sate 8, 53, 54, 77, 89, 96, 99, 127, 153, 165, 189, 207, 253, 261, 273, 283, IX;
~ arse 29, 86;
~ indicînd mărimea unui sat 265, 270, 279; v. și sate;
~ semn de hotar 74, 244, 283;
v. și curți.

catastif (condică) al Mitropoliei (1844) 205;
v. și condici.

călugări 18, 31, 75, 78, 81, 82, 246, 256, 261, 290, 293, X;
v. și frați, ieromonahi, mănăstiri.

⟨călugărițe⟩, v. surori.

cămînar (1813) 51.

căpitani, de darabani, traducători de acte (1798, 1800) 173, 229;
~ de menzil (1736) 281; v. și darabani;
biv vel ~ (1795) 83, 129; sec. XIX: 235.

www.dacoromanica.ro

cărare, semn de hotar 74, 283, VIII.
cărți domnești, v. ⟨acte⟩.
cătune (cotune) ale unor sate 262, 289;
v. și cuturi.
ceară, dare din ~ 36, 285, 293;
v. și pietre de ~ .
clucer, traduce act slavon (1814) 231.
ceașnici 87, 170; în sfat XIII; v. și paharnici.
v. și Moghilă.
ceată 278.
cetăți IV;
v. și Cetatea Albă, Cetatea Nouă, Chilia, Hotin, Neamț, Orhei, Soroca, Suceava.
chișteli 159.
ciritei, semne de hotar 151, 282.
cîmpuri, parte a teritoriului sătesc 45; hotar 4, 36, 38, 75, 88, 90, 96, 118, 121, 128, 134, 151, 201, 244, 261, 275, 282, 293, X, XIII.
cînepiști 25, 274.
clironomi (1804) 28.
cluceri 31, 226; v. și Nan;
traduc acte (sec. XIX) 55, 212; v. și Pavel Debrici.
cneaghine ⟨soții de boieri⟩ 38, 43, 51, 242, 244; v. și jupînese.
cneji, sate unde au fost ~ 262; v. și juzi.
codru, în hotar 31, 77, 115, 159, VIII, XIII;
v. și bucovină, făget, păduri.
comiși, 79, 81, 82, 129, 130, 226; în sfat 114—118, 120—124, 126, 127, 130, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168—172, 177—179, 181—194, 197, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 222—244, 246—248, 252, 254—257, 260, 263—268, 271—279, 283, 285, 288, 289, 291—295, II—IV, VII—IX, XII, XIII;
v. și Ilea, Petrică, Stanciul, Șandru;
v. și Petru, comisul lui Alexandru, fiul lui Ștefan cel Mare.
condicar (1828) 22.
condică mănăstirească (1771) 14.
consilier aulic superior, autentifică trad. (1784) 32—34.
corn, semn de hotar 4.
cotune, v. cătune.
croitor, v. Costea Croitorul.
cronograf, v. hronograf.
cruce încrestată, semn de hotar 108.
curmătură, semn de hotar IV.
curte domnească 93;
v. și ocol.
curți boierești 54, 55, 80, 108, 109, 149, 247, 256; ~ mănăstirești I; v. și case;
v. și dvorișce.
cuturi, ale unor sate 31, 54, 56, 80, 96, 176.

D

danii, domnești 31, 34, 51, 54, 75—77, 81, 82, 86, 93, 102, 118, 204, 244, 246, 247, 256, 258, 261, 269, 282, 283, 285, 295; particulare 97, 102, 127, 234, 260.
dare ⟨vlădicească⟩, plătită m-rii Putna de preoții din satele m-rii din ținuturile Suceava și Cernăuți 73, 74, 283.
darabani (1798, 1800) 173, 229.
dascăli, traduc acte (sec. XVIII—XIX) 1, 4, 8, 20, 43, 49, 57, 60, 62, 81, 90, 95, 99, 100, 109, 110, 112, 113, 115, 122, 123, 127, 141, 149, 180, 185, 207, 224, 231, 241, 244, 252, 253, 255, 257, 258, 260, 261, 269, 272, 279, 290, 291, 295, II, IV, VII, VIII.
dealuri, hotar 4, 36, 44, 50, 55, 74, 81, 88, 96, 100 102, 109, 113, 115, 118, 121, 127, 128, 131, 134, 145, 154, 159, 185, 201, 226, 236, 244, 250, 258, 261, 274, 275, 282, 283, 293, 295, I, IV, VII, X, XIII.
dedină: *passim*.
desetină, din varză și din pește proaspăt 39.
desherență 38.
dieci, domnești, scriitori de acte: indicați 6, 26, 27, 51, 57—59, 65, 69—71, 74—77, 80—83, 87, 89, 91, 96, 97, 102—105, 107, 109, 117, 118, 122—124, 136, 137, 153, 179, 181, 182, 201, 288, 291, 292, I, II, XIII;
dăruiesc, cumpără sau fac schimb de sate și selișți 127, 134, 229, 230;
~ de visterie 65, 70, 83;
~ (sec. XVIII—XIX), copie sau traduc acte 112, 136, 143, 221, 231, 243, 244, 268;
~ de divan; copie, traduc, sau autentifică acte (sec. XVIII—XIX) 51, 79, 106, 173, 231, VII;
v. și grămătici, pisari, uricari.
diacon, traduce act slavon (sec. XVIII—XIX) 47, 167, XII.
dijmă de pește 282.
divan (sec. XIX) 235, VII;
v. și dieci de ~ , logofeți de ~ , tălmaci de ~ ;
v. și sfatul domnesc.
dîrste (șteze) 32.
doamnă ⟨soție de domn⟩; danii pentru pomenirea unei doamne 34, „pentru sănătatea și mîntuirea" unei doamne 75—77, 81, 82, 86, 118, 204, 240, 244, 247, 254, 261, 282, 283, 286, 289, 293, 295.
domni ai Moldovei: *passim*.
dragoman, tălmaci 292.
dregători domnești: *passim*; ~ vlădicești, opriți a intra în satele m-rii Putna 283.
drept de a paște vitele, de a pescui și de a vîna fiare în branițe 74, 283; ~ de judecată al egumenului asupra preoților 283.
drese, v. ⟨acte⟩.
drobi de sare, dăruiți unei m-ri 283.
drumuri, hotar 3, 36, 75, 81, 88, 96, 108, 118, 131, 151, 185, 201, 204, 236, 244, 250, 258 261, 274, 275, 282, 293, 295, I, IV, VII, VIII, X, XIII;
~ mari 36, 81, 96, 113, 128;
~ mici 36; ~ vechi 42, 50, 88, 201;
v. și șleau.
duhovnic 235.

www.dacoromanica.ro

dumbrăvi, hotar 88, 90, 96, 127, 131, 134, 151, 159, 201, 256, 261, 293, 295; dumbrăviță 50; v. și păduri.
duminica, liturghie ~ 293.
dvoriște 149; v. și curți.

E

egumeni 9, 17, 18, 31, 35, 36, 38, 40, 51, 54, 75—77, 81, 82, 86, 96, 100, 118, 204, 244—247, 254, 256, 258, 261, 282, 283, 285, 288, 290, 293, 295, X; v. și arhimandriți, mănăstiri.
episcopi 19, 39, 42, 73, 235, 283, 289, VII, X, XI, sec. XIX: 42; v. și Ioanichie, Theoctist, Vasilie.
episcopii, v. Episcopia de Rădăuți, Episcopia (Mitropolia) de Roman.
epitrop (1804) 28.
exarh al Mitropoliei, copie act (1782) 4.

F

fagi, semne de hotar 81; ~ însemnați 2, 81, 295.
falce ⟨unitate de măsură⟩ 75, 244, 246; v. și vii.
făget, hotar 36, 81, 88, 90, 100, 108, 109, 115, 151, 201, 204, 261, 293, 295; v. și codru, pădure.
fertale ⟨unitate de măsură⟩ 244, 246; v. și vii.
fiare, drep de a vîna ~ 283.
fînețe 40, 77, 236.
fîntini, semne de hotar 31, 38, 96, 109, 128, 145, 151, 181, 226, 246; I, VII, VIII; părți ale unui sat 52, 164.
frasini, semne de hotar 31, 115, X; ~ însemnați 96, 261; ~ cu bour 96.
frați (călugări) 9, 31, 81, 82, 96, 246, 293; v. și călugări, mănăstiri.

G

giupînese, v. jupînese.
giuzi, v. juzi.
giudecătorie, v. judecătorie.
gîrle, 93, 254, 275, 282, 285.
gloabe, din sate mănăstirești 285; v. și imunități.
globnici 172; opriți să intre în sate mănăstirești 78.
glod (gloduri), hotar 100, 118, 145, 185.
gramatici 250, 263; scriu acte 32 — 34, 69, 120, 121, 126, 127, 130, 133, 134; traduc acte (1732, 1756) 2, 173, 281; v. și dieci, pisari, uricari.
grădiște, hotar 282.
gropi, semne de hotar 74, 128, 151 (săpate), 226, 283, VII.
grui, hotar IV.
gumelnici 91, 236.

H

heleșteie 52, 90, 96, 115, 181; iazul heleșteului 90; v. și iazuri, iezere, iezătură.
hiclenie, sat pierdut pentru ~ 129.
hîrtoape, hotar XIII.
hlabnice, hotar 90, 145, 282.
holtei, țigani ~ 18, 39.
hotare ⟨limite⟩, ale unor stăpîniri, indicate 2—4, 25, 31, 36, 38, 42, 44, 50, 55, 68, 74, 75, 81, 82, 88, 90, 96, 100, 102, 108, 109, 113, 115, 118, 121, 127, 128, 131, 134, 145, 151, 159, 185, 201, 204, 226, 236, 244, 246, 247, 250, 258, 261, 274, 282, 283, 291, 293, 295, I, II, IV, VII, VIII X, XIII;
~ descrise parțial 68, 121, 291;
~ ale unor tîrguri 96, 151;
~ comune mai multor stăpîniri 34, 96, 192;
~ nestabilite (cît va putea stăpîni îndestul, după obicei) 284, 291, 293;
sate în același hotar 34, 96, 261; sat și selișteîn același hotar 37; sat așezat pe hotarul altui sat 293;
v. și sate;
~ vechi: *passim*.
semne de ~ , v. arbori.
hotarnici, boieri 31, 75, 118, 127, 131, 134, 282, VII, VIII.
hramuri: Adormirea Maicii Domnului 17, 35, 36, 38, 54, 74, 76, 77, 81, 82, 96, 118, 246, 261, 282, 283, 285, 290, I, X; Buna-vestire 31, 75, 240, 288; Coborîrea Sfîntului Duh 295; Înălțarea Crucii 76; Înălțarea Domnului 18, 254, 293; Nașterea Fecioarei Maria 86, 93, 100; Schimbarea la Față 247; Sfîntul Gheorghe 33, 34, 40, 51, 81, 82, 204, 244, 287; Sfîntul Nicolae 19, 73, 258, 289; Sfînta Paraschiva 39, 42, 235; v. și biserici, mănăstiri.
hrisoave, v. ⟨acte⟩.
hronograful domnilor (1815) 141.

I

iazuri 25, 36, 42, 90, 96, 97, 128, 145, 246, 250; ~ vechi 35; iazul heleșteului 90; v. și heleșteie, iezere, iezătură.
ieromonahi 164 (sec. XIX), 168, 172, 244, 246, 273, X; v. și călugări, frați, mănăstiri.
iezătură, hotar 128; v. și iezer.
iezere 123, 130, 196—198, 204, 227, 239, 254, 282, 285; v. și bălțiugane, bălți, iazuri, iezătură.

www.dacoromanica.ro

imunităţi 73, 74, 78, 283, 285.
ispisoace, v. ⟨acte⟩.
isprăvnicie (1817 şi 1819) VII.
izvoare, semne de hotar 74, 81, 115, I, IV, VII, VIII.

Î

împărţiri de sate, v. sate.
împrumut de banisiec. (XVII) 11.
închinare a unei m-r 76.
înscrisuri, v. ⟨acte⟩. ,
înnoire de biserici 73 74.
întemeiere de sate 8, 284.

J

jicnicer, traduce act (1840) 172; v. şi Neculai Teni.
jidovină, in hotar 88, 201.
jitnicer, v. jicnicer.
joia, liturghie ~ 293.
judecători, opriţi a intra în sate mănăstireşti 78.
⟨judecătorie⟩ (1824) 175.
judecii 42, 43, 105; sat cu două ~ 43;
v. şi cătune, cuturi, părţi, sate.
judeţi ⟨juzi⟩ 235; v. şi juzi.
jupînese ⟨cneaghine⟩ 52, 241.
jupîni ⟨pani⟩ 96.
juzi, sate unde au fost ~ 21, 43, 96, 105, 122, 128, 134, 170, 209, 223, 235, 256, 268, 274, XI; v. şi judeţi;
v. şi cnezi.

L

lacuri 44, 159, 270, II;
v. şi bălţi, iezere.
legea veche (obiceiul vechi) 96, 151.
lei, împrumutaţi (sec. XVII) 11.
liturghie: marţea 31; joia 293; simbăta 246, duminica 293.
locotenent, traduce act slavon în limba germană (1782) 36.
locuri, de sat 51; de moară 7, 95, 126, 220; de prisăci 93; pustii 93, 118, 159, 220, 265, 270, 279, 284, 291.
logofeţi 28 (1804), 54, 71, 282; logofăt, ispravnic de acte: *passim*; v. şi Tăutul; logofăt, primeşte întărire domnească 166, hotarnic 31, 75, 204, 282; posesor al unui uric (sec. XVIII) 201; v. şi Isaia, Mihul, Niagoia;
logofăt al doilea 263, 286;
vel logofăt, traduce act slavon (1701) 216; scrie notă tergală (1821) 224; v. şi Ioan Buhuş. D. Sturza; logofeţi, traduc şi autentifică acte (1701—1820) 42, 51, 142;
logofeţi de divan, copie act (1820) 112;
logofăt de taină, traduce act slavon (1755) 7;
verifică copie slavonă şi traducere românească (1813) 51; v. şi Iordache Canta;
logofăt al Episcopiei de Huşi, traduce act slavon (1785) 268.
lozii, semn de hotar 31.
loznițe, semn de hotar 100.
lunci, hotar 31, 38, 96, 113, 115, 258, 293.
lunea, paraclis ~ 31.

M

marfă 151; v. şi alişveriş.
marţea, liturghie ~ 31.
măcelar 244.
măji de peşte 96, 151; scutire de vamă 285; v. şi care de peşte.
mănăstiri, danii şi întăriri domneşti acordate unor ~ 9, 17, 18, 31, 34, 35, 38, 40, 51, 54, 73—78, 81, 82, 86, 93, 100, 118, 224, 230, 240, 244, 247, 254, 258, 262, 285, 290, 293, 295, IV, X; menţ. tîrzie 164;
v. şi imunităţi;
vînd vii sau fac schimb de sate 96, 246, 247, 265;
~ închinate 76, VII; biserici puse sub ascultarea unei m-ri 73, 74, 283, 285;
m-ri boiereşti 48, 72, 77, 88, 93, 99, 122, 165, 201;
m-re de la Athos 249;
acte traduse în ~ 164, 288;
sat al unei ~ (sec. XIX) 91;
v. şi arhimandriţi, biserici, călugări, egumeni, fraţi, hramuri, surori;
v. şi Bistriţa, Dobrovăţ, Golia, Homor, Horodnic, Moldoviţa, Neamţ, Pobrata, Putna, Tazlău, Tulburea, Voroneţ.
⟨măsuri⟩, v. care, drobi, fălci, fertale, măji, ogoare, pietre de ceară.
medelniceri 125, 227, 281; sec. XIX: 108; v. şi Lucaci (1736).
megieşi, participă la hotărniciri 1, 118, 125, 134, 204, 244, 246, 282.
meri, semne de hotar 2, 73, 226; ~ însemnaţi 75.
miedar VII, VIII.
miercurea, parastas ~ 293.
mitropolie, v. Mitropolia Sucevei, ⟨Episcopia⟩ (Mitropolia) de Roman.
mitropoliţi 32—34, 38, 73, 74, 283, I, X; v. şi Theoctist;
(1793 şi 1813): 31, 51.
mlaştină, întărită unei m-ri 285.
moarte, danie de sat la ~ 260.
monede, v. arginţi tătăreşti, zloţi tătăreşti.
mori 9, 31—34, 36, 42, 51, 54, 56, 65, 75, 76, 80, 83, 86, 93, 108, 126, 128, 143, 156, 161, 186, 200, 222, 224—226, 230, 236, 238, 246, 282, 285, 287, 289, 292, 293, IX;
loc de ~ 7, 95, 126;
morminte, hotar 185.
moşii (sec. XVIII—XIX): *passim*.
movile, semne de hotar, 31, 36, 42, 44, 96, 109, 115, 118, 127, 128, 131, 134, 275, 282, 295, XIII; ~ săpate 31, 36, 38, 50, 81,

www.dacoromanica.ro

96, 108, 118, 151, 204, 244, 258, 261, 282, 293, 295; ~ găunoase 25, 282; ~ vechi 244; ~ noi 244.
muncele 40.
munți, hotar IV.

N

negoț, v. marfă.
negustori (1803) 136.
nevoie (greutate) (sec. XVII) 11.

O

oameni buni și bătrîni V.
obcină, hotar 74, 152, 283.
obiceiul vechi, v. legea veche.
⟨obroc⟩, 249.
ocină ⟨proprietate moștenită⟩: *passim*.
ocnă, drobi de sare de la ~, dăruiți unei m-ri 283, 285.
ocol, domnesc 93; v. și ascultare, sate.
odăi tătărești 258; v. și tătari.
ogoare 42, 151.
omor 18.
orașe, v. tîrguri.
orășeni 246; v. și tîrgoveți.

P

paharnici, în sfat 1, 4, 7, 76, 93, 133, 164, 166, 181, 213; hotarnici 181; v. și Iliaș; trad. act în limba greacă (1805) 118; v. și Ioan Tăutul;
v. și ceașnici.
pani: *passim*.
paniță: *passim*.
paraclis, lunea ~ 31.
parastas, miercurea ~ 293.
patriarh 73.
pădureți, semne de hotar 31.
păduri 77, 99; hotar 2, 3, 31, 42, 81, 88, 96, 102, 108, 127, 151, 201, 204, 244, 295, VII, VIII, XIII;
v. și codru, dumbravă, făget.
păhărnicei 50, 81, 82; v. și Sima, Toma.
părți, sate cu două ~ 14, 114, 266;
v. și cătune, cuturi, judecii, sate.
peceți: *passim*; act cu pecete verde 266.
peri, semne de hotar: 236; ~ însemnați 75.
pescuit, drept de ~ în branițte 74, 283.
pește 39, 78, 96, 151, 158, 283, 285;
v. și care de ~, măji de ~, desetină din ~.
pietre de ceară 36, 285, 293.
pisari, primesc danii și întăriri 175, 179, 196, 197, 263;
traduc acte slavone (1761) 23;
v. și dieci, grămătici, uricari.
piscuri, hotar 44, 50, 128, 185, 204, 226, 244, 282, 295, VII, VIII, X.
pitari 53; hotarnici 118, 246; v. și Dinga;
v. și biv vel ~; traduc acte slavone (1809—1826) 30, 47, 101, 157, 175, 211, 213, 225, 246; v. și Ioan Stamate;
vel pitar, adeverește copie (1837) 165; v. și Ioan Veltuz.
pitărel 110.
pîraie, hotar 2, 3, 31, 36, 68, 75, 88, 96, 100, 102, 108, 118, 128, 134, 185, 201, 204, 226, 246, 261, 293, 295, I, IV, VII, X.
pîrcălabi, în sfat 1, 3—12, 14, 17, 18, 20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54, 56, 57, 60, 62, 63, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 97—99, 101—105, 107, 108, 114, 117, 118, 120—123, 127, 129, 130, 134, 136—138, 140, 143, 145, 152—164, 166, 168—172, 177—194, 197, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 221—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 253—257, 259—261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, II, III, VII—IX, XII, XIII;
hotarnici 143, 244;
v. și Cetatea Albă, Cetatea Nouă, Chilia, Hotin, Neamț, Orhei, Soroca;
v. și Dragoș, Duma, Duma Brudur, Gangur, Grozea Micotici, Ion, Ion Secară, Micotă, Mușat, Negrilă, Purece, Reațeș, Ștefu, Toader.
pîrgari 96, 151;
v. și șoltuzi.
plocoane, datorate de preoți 73.
plopi, semne de hotar 127, 258; ~ însemnați 38, 75, 81, 121, 293.
ploscari 29, 42, 247, 276.
plug 61.
poarta m-rii (Homor), semn de hotar I.
poduri 42; ~ umblătoare 39, 75; ~ de piatră 34.
poieni 3, 31, 36, 40, 72, 77, 86, 100, 108, 115, 159, 192, 204, 220, 295, I, VII.
polcovnici (sec. XVIII—XIX) traduc acte II; ~ de la Mitropolie 4, 31, 72, 81, 82, 118, 121, 127, 128, 151, 171, 173, 193, 196, 201, 204, 220, 229, 261, 262, 282, 293, X; polcovnic al Postelniciei 220.
pomenire, o zi pe an 247; danii pentru ~: *passim*.
popi 59, 62, 64, 71, 92, 96, 98, 165, 174, 177, 178, 193, 236, 286; puși sub ascultarea unei m-ri și a unei episcopii 73, 74, 283, 285; cumpără și primesc întărire sau vînd sate și prisăci 25, 46, 83, 129, 201, 203, 204, 204, 220, 244;
~, egumeni 9, 17, 18, 31, 36, 38, 40, 51, 54, 74, 75, 81, 82, 86, 93, 96, 100, 118, 204, 244, 246, 247, 254, 256, 258, 261, 288, 290, 293, 295, X;
~ traduc acte (1806, 1852) 133, 174.
portari 264, 266; în sfat 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—

www.dacoromanica.ro

257, 260, 261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 286, 288, 289, 291—295, IV, XII;
v. și Luca Arbure, Șandru;
v. și Suceava.
postelnici 118, 271; primesc întăriri domnești 156, 161; fac danii 260;
în sfat 1, 3 — 12, 14 — 20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 97—99, 101—105, 107—109, 112, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 134, 137, 138, 140, 141, 143, 145, 146, 152 — 155, 157 — 160, 162—164, 166, 168, 169, 171, 172, 178, 179, 181—194, 196, 197, 201—204, 206, 207—209, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 242—244, 246—248, 260, 261, 263—266, 276—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, II, III, VII, IX, XIII;
v. și Cozma Șarpe, Dumșa, Eremia, Zancea.
potecă, semn de hotar I.
preoți, v. popi.
prețuri ale unor sate și părți de sate 9, 10, 13, 14, 16, 20, 21, 23, 24, 58, 59, 212; ~ ale unor seliști 22, 30; preț al unei poieni 86.
preutese 92, 236, 237.
pricini, ale preoților 73.
primăvara, care trimise să aducă pește ~ 78.
prisăci 4, 34, 36, 75, 93, 181, 204, 254, 255, 261, 285, 293, X;
v. și locuri.
privilegii, v. ⟨acte⟩.
protoiereu X.
protopopi 74, 241, 242; sec. XVIII: 195.
pustii, v. locuri ~ .

R

răchitiș, semn de hotar 100.
răzeși (sec. XVIII—XIX) 28, 224, 264.
rediuri, hotar 25, 50, 81, 96, 118, 128, 151, 204, 261, I.
registrator, autentifică traducere germ. (1784) 32—34; verifică o copie românească (1824) 175.
ripi, semne de hotar 88, 118, 201.
robi, v. odăi tătărești, tătari, țigani.
runc, semn de hotar 100.
rupturi, semne de hotar 44, 96, 131, 151.

S

sare 283, 285; v. și drobi de ~ .
sate, întărite de domni: *passim*;
domnești, dăruite unei m-ri 93; cumpărate și dăruite de domn unor m-ri și particulari 31, 40, 51, 54, 75—77, 81, 82, 86, 102, 118, 204, 244, 246, 247, 261, 282, 283, 285, 295; schimbate de domn și dăruite de acesta 34, 54, 247, 256, 269;
împărțite 1, 123, 132, 165, 175, 177, 189, 203;
~ în același hotar 96, 153, 172, 200, 246, 258;
~ de 20 de case 265, 270, 279;
~ cu hotare nestabilite (cît vor putea folosi îndestul, după obicei) 284, 291, 293; ~ în același hotar 34, 76, 261; sat și selițe în același hotar 37; sat așezat pe hotarul altui sat 293; v. și hotare;
~ cu două sau mai multe cuturi 31, 54, 80, 96;
~ cu două judecii 42, 43, 96; ~ cu două părți 14, 114, 266; ~ cu un cătun 262, cu mai multe cătune 289;
sat cu m-re 48;
ascultătoare de ocolul unor curți domnești 93; v. și ascultare, ocol;
v. și cătune, cuturi, judecii, locuri, ocol, seliști;
v. și cneji, juzi, vătămani;
v. și sătuleț.
sălașe, de tătari 39; de țigani 17—19, 39, 77;
v. și tătari, țigani, odăi tătărești.
sălcii, semne de hotar 31, 96, 151; ~ însemnate 75.
sărături, hotar 261, 275.
sătuleț 114.
schimb, de sate, vii și prisăci 9, 30, 34, 38, 54, 75, 81, 229, 247, 256, 268, 271, 288, v. și sate.
schit X.
scrisori, v. ⟨acte⟩.
scutire, de vamă 78, 96, 151;
v. și imunități.
seliști 22, 37, 38, 50, 67, 81, 82, 96, 107, 126, 134, 137, 138, 149, 151, 155, 159, 162, 164, 169, 181, 226, 244, 249, 250, 267, 282, 285, II.
serdar, traduce act (1828) 22; adeverește o copie (1794) 268;
copie acte (1824; 1828) 52, 272, V.
sfatul domnesc: *passim*.
sigiliu: *passim*: v. și pecete.
sîmbăta, liturghie ~ 246.
sladnițe 36, 75.
slugi, domnești: *passim*; boierești 260.
spătari 141, 182, 184; primesc întărire domnească 91, 98, 156, 161, XIII;
în sfat 1, 3, 5—12, 14—20, 22, 24, 25, 29, 30, 35—40, 42, 45, 47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 112, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—155, 157—160, 162—164, 166, 168—172, 177—194, 197, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 260, 261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, II,

www.dacoromanica.ro

IV, VII, IX, XII, XIII;
v. şi Clănău, Ioan Cuza (1819), Marco, Petru, Purece.
spini, hotar 31.
stareţă 76.
staroste de ţinut V; de cetate, în sfat XIII.
stejari, semne de hotar 4, 31, 36, 50, 90, 96, 102, 115, 127, 250, 258, 261, 275, 293, X; ~ însemnaţi 50 96, 145, 151, 204, 258, 274, 275, 282, 295; ~ însemnaţi cu bour 36, 96, 113, VII, VIII.
stejăriş, hotar 282.
stîlpi, semne de hotar 25, 36, 50, 90, 96, 108, 109, 113, 128, 135, 185, 226, 236, 250, 274, VII; ~ vechi 36, 258.
stolnici 51, 96, 248; primesc danii şi întăriri 20, 120, 196, 197, 267, 268; hotarnici 131; în sfat 1, 3—12, 14—20, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 43, 50, 51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 112, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129—131, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168—172, 177—179, 181—194, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 222—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 263—268, 271, 273—278, 283, 285, 288—295, II, III, VII—IX, XII, XIII;
fost stolnic 183;
v. şi Bogdan, Dămăcuş, Dragoş, Giurgiu Ion Frunteş, Irimia, Mătei, Petru, Toader.
sulgeri 24, 130, 281; hotarnici 131; v. şi Ion, Ivaşco Turcul;
verifică şi autentifică o copie (1810) 229; v. şi Grigore.
surete *passim*.
surlar 168.
surori ⟨călugăriţe⟩ 76.

Ş

şcoală slovenească (sec. XVIII) 24.
şetrar V.
şipot 74.
şleau ⟨drum mare⟩ A.
şoltuzi 96, 151;
v. şi pîrgari.
şteze 93.

T

tălmaci (dragoman) primeşte întărire domnească 292; v. şi dragoman.
tălmaci de divan, traduce act slavon (sec. XVIII—XIX) 235—250.
tălmăcitor ⟨traducător⟩ (sec. XVIII) 44, 173.
tătari 18, 39; v. şi odăi tătăreşti, sălaşe.
tei, semne de hotar 31, 108; ~ însemnaţi 261, 285; ~ însemnaţi cu bour 81.
tîrguri:
hotare; sate alipite şi selişte ascultătoare de hotarele tîrgurilor 96, 151; curte domnească 93; Mitropolie ⟨Episcopie⟩ 235, 283; biserici 73, 74; mori 36, 75, 285; vamă 40, 96, 151;
tîrg dispărut 50;
acte scrise în ~ : *passim*;
sate lîngă ~ 32, 38, 44, 140, 173, 285;
poiană lîngă ~ 34;
tîrgoveţi 96, 151; voştinari 36, 285;
v. şi şoltuzi şi pîrgari;
v. şi Ajud, Bacău, Baia, Bîrlad, Botăşăni Bucureşti, Cernăuţi, Chişinău, Hîrlău, Huşi, Iaşi, Lăpuşna, Neamţ, Piatra, Roman, Siret, Suceava, Tîrgul Săratei, Vaslui.
toamna, care trimise să aducă peşte ~ 78.
toloacă, hotar 31.
topliţă, hotar 31.
traducători: *pastim*; v. şi tălmaci, tălmaci de divan, tălmăcitor, translatori.
translatori, 81, 91.
trioane, hotar, 50, 88, 201, 282, 285; v. şi Troian.
turci, invadînd ţara 80, 126.

Ţ

ţară: *passim*.
ţarini 38, 131, 236, 244.
ţigani 17—19, 39, 77, 285, 290;
v. şi sălaşe.
ţinuturi 9, 12, 36, 54, 67, 73—75, 103, 115, 159, 232, 243, 279, 285, 288, V;
sec. XVII: V;
sec. XVIII; 14, 21, 53, 201, 252;
sec. XIX; 28, 99, 125, 174, 219;
ţinut ⟨regiune⟩ 175;
v. şi Bacău, Cernăuţi, Chigheci, Cîrligătura, Covurlui, Eşi, Lăpuşna, Neamţ, Putna, Suceava, Tutova, Vaslui.

U

ulmi, semne de hotar 31, 36, 50, 96, 131, 204; ~ însemnaţi 204, 261.
unghiul ţarinii 131.
uric ⟨stăpînire⟩: *passim*.
uric ⟨act⟩, pus zălog 11; v. şi ⟨acte⟩, zălog.
uricari 45, 159;
sec. XVIII: 4, 44, 149, 163, 199, 208, 244;
v. şi dieci, grămătici, pisari.
uşar 89, 158; v. şi Petru.

V

vaduri 34, 42, 108, 218, 236, 251, II.
vameşi 39.
varniţă X.
varză, desetină din ~ 39.
vămi: dăruite 36, confirmate 39, 240, 282, 285;
scutire de ~ 78, 96, 151;
vama cea mică 36, 96, 151, 285.
vătavi V.

www.dacoromanica.ro

vătămani 47, 175, 179, 262.
vechil (1848) 139.
venit: popesc 73, 74, 283, bisericesc 73.
vii 25, 34, 36, 75, 96, 244, 246, 264, 285, X;
sădite de domnie 244;
sec. XVIII: 105;
v. și falce, fertale.
vistieri 9, 52, 71, 104, 107, 117, 129, 210, 243, 244, 246;
în sfat 1, 3—12, 14—20, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 45, 47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 152—164, 166, 168, 169, 171, 172, 177—194, 197, 201—204, 206, 207—211, 213, 216, 218, 224—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 260, 261, 263, 265—268, 271, 273—278, 283, 285, 288, 289, 291—295, II, III, VIII, IX, XII, XIII;
primesc danii și întăriri 71, 243, 264; v. și Boldur, Eremia, Isac, Iuga, Ivan, Sin.
visterie 65, 70, 83; sec. XIX: 21.
vite 73, 74, 283.
viteaz 84.
voinic 168.
vînzări-cumpărări: *passim*.
vîrtoape, semne de hotar 134, 261.
voievozi: *passim*.
vornici 50, 52;
în sfat 1, 3—12, 14—22, 24, 25, 27, 29, 30, 35—40, 42, 43, 45, 47, 49—51, 54—60, 62, 63, 65, 66, 68—77, 79—84, 86—91, 93, 96—99, 101—105, 107—109, 112, 114, 116—118, 120—124, 126, 127, 129, 130, 133, 134, 136—138, 140, 143, 145, 146, 151—164, 166, 168—172, 177—194, 197, 201—204, 206—211, 213, 216, 218, 221—227, 230—234, 236, 237, 239, 240, 242—244, 246—248, 252, 254—257, 259—261, 263—268, 271—279, 283, 285, 288, 289, 291—295, II, IV, VI—IX, XII, XIII; v. și Dragoș Boul, Giurgiu Dolh;
adeveresc trad. unui act (1848) 139; v. și Lupu Balș;
~ ai mitropolitului sau ai episcopilor 74;
~ de Suceava XIII;
vel ~, autentifică copie slavonă și traducere rom. (1813) 51; v. și N. Stratulat;
~ de poartă (sec. XVIII—XIX) 106, 159.
voștinari 36, 285.
votcină ⟨ocină⟩ XIII.

Z

zapis V.
zăgaz, de prins pește 158.
zălog (sec. XVII) 11.
zăpodii, hotar 36, 81, 96, 118, 131, 134, 261.
zeciuială, v. deseatină.
zloți tătărești: *passim*; ~ unguresti roșii 244

www.dacoromanica.ro

LISTA DE CONCORDANŢĂ A DOCUMENTELOR DIN VOLUM CU CELE PUBLICATE ANTERIOR SUB ALTE DATE*

Nr. crt.	Datarea anterioară	EDIŢII	Datarea şi nr. din acest volum.
0	1	2	3
1	Fără dată.	Codrescu, *Uricariul*, XVII, p. 374—376 (trad.), XXIII, p. 391 şi 397—398 (menţ. şi trad.) şi XXIV, p. 453—454 (rez.).	⟨Cca. 1493 (7001) martie 15⟩ (nr. 131).
2	Fără dată.	Codrescu, *Uricariul*, XVII, p. 376, XXIII, p. 398, şi XXIV, p. 453 (rez.).	⟨După 1493 (7001) martie 15⟩ (nr. 132).
3	Fără dată.	Ghibănescu, *Doc. slavone*, p. 286—288 (nr. XVIII) (trad. veche); Ghibănescu, *Din domnia lui Ştefan cel Mare*, p. 59—61 (nr. XVIII) (aceeaşi trad.).	⟨Înainte de 1495 (7003) ianuarie 10⟩ (nr. 151).
4	Fără dată.	Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 166 (nr. 107) (menţ.).	1497 (7005) martie 12 (nr. VII, doc. fals).
5	Fără dată.	Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 227—228 (nr. 8/3) (menţ).	1502 (7010) ⟨înainte de martie 10⟩ (nr. 267).
6	Fără dată.	Codrescu, *Uricariul*, XIV, p. 404 (rez. din 1816 într-un act din 1628); *D.R.H.*, A, XIX, p. 453 (nr. 332) (rez. din 1816 într-un act din 1628).	1502 (7010) martie 10 (nr. 269).
7	Fără dată.	Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 187 (nr. 30) (rez. germ. dezv.).	1503 (7011) februarie 2 (nr. 285).
8	... martie 15.	Codrescu, *Uricariul*, XVII, p. 293 (rez. dezv. din 1814).	1497 (7005) martie 15 (nr. 220).
9	... septembrie 24.	Mazereanu, *Condica m-rii Voroneţ*, p. 36—37 (nr. 1) (rez.).	149⟨8⟩ (700⟨6⟩) septembrie 24 (nr. 230).
10	1398 (6907) f.l.	*Catalogul doc. mold.*, I, p. 12 (nr. 4) (rez.după extras francez considerat „fals din sec.XIX").	1489 (6997) martie 14 (doc. autentic, nr. 51).
11	1398 (6906) august 17.	*Fondul religionar*, p. 807 (menţ.).	1488 (6996) august 17 (nr. 40).
12	1399 (6907) martie 15.	*D.I.R.*, A, I, p. 411—412 (doc. îndoielnice, nr. 2) (copie din 1828).	14⟨8⟩9 (69⟨9⟩7) martie 15 (nr. 52, doc. autentic).
13	1400 (6908) noiembrie 26.	*Fondul Religionar*, „Candela", 1889, p. 808— — 809 (rez.).	1490 (6998) noiembrie 26 (nr. 81).

* Nu au fost incluse în această listă documentele datînd din intervalul lunilor septembrie-decembrie, al căror an a fost socotit în ediţiile anterioare potrivit stilului bizantin.

www.dacoromanica.ro

0	2	3
14 1458 (6966) martie 12.	Popovici. *Index Zólkiewiensis*. p. 551 (copie după rez. germ.): I. Bogdan. *Doc. Ştefan*. I, p. 7 (nr. IV) (trad. după copia rez. germ. din Popovici. *Index Zólkiewiensis*); *D.I.R.*, A, I, p. 293 (nr. 351) (rez.. după I. Bogdan, *Doc. Ştefan*).	1488 (6996) martie 12 (nr. 34)
1458 (6966) martie 22.	Erbiceanu. *Ist. Mitropoliei*. p. 20 (rez. rom.).	Idem.
15 1461 septembrie 16.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*. I. p. 51 (nr. XXXI) (rez.).	1491 (6999) septembrie 16 (nr. 94).
16 1467 (6975) martie 15.	Wickenhauser, *Homor*. p. 177—179 (nr. VI) (trad. germ.).	1488 (6996) martie 15 (nr. 35).
17 1467 (6975) aprilie 6.	Wickenhauser. *Homor*. p. 179—181 (nr. 7) (trad. germ).	1488 (6996) aprilie 6 (nr. 38).
18 1468 (6976) aprilie 5.	Mihailovici. *Mărturii româneşti*, p. 5—6 (nr. I) şi acelaşi în „Revista societăţii istorico-arheologice", p. 329—330 (trad., după orig.).	1488 (6996) aprilie 5 (nr. 37).
19 1470 (6978) martie 15.	Codrescu, *Uricariul*, VI. p. 462—463 (trad.).	1490 (6998) martie 15 (nr. 72).
20 1470 (6978) martie 16.	Wickenhauser. *Homor*, p. 205—207 (nr. IV) (trad. germ.).	1490 (6998) martie 16 (nr. 76).
21 1471 (6979) ianuarie 17.	Mihailovici. *Doc. Constantinopol*, p. 4—6 (nr. 2) (trad. editorului).	1491 (6999) ianuarie 17 (nr. 89).
22 1475 (6983) martie 11.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*. I. p. 196—199 (nr. CX) (copie din ⟨1783⟩).	1495 (7003) februarie 3 (nr. 177).
23 1475 (6983) octombrie 27.	Wickenhauser, *Homor*. p. 86—87 (nr. 3) (trad. germ.).	1491 (6999) octombrie 27 (nr. I. doc. fals).
24 „Din 1481 sau anii următori".	Iorga, *St. şi doc.*. VII. p. 206—208 (nr. 1) (copie „de pe la 1790").	⟨Înainte de 1495 (7003) ianuarie 10⟩ (nr. 151).
25 1481 (6989) martie.	Wickenhauser. *Woronetz und Putna*, p. 201—203 (nr. II) (trad. germ.): Rosetti. *Despre clasele agricole*. p. 108 (rez.. după Wickenhauser).	⟨1492 (7000) martie ⟨31 (nr. 114).
26 1487 (6995) ianuarie 16.	Codrescu. *Uricariul*. IV. p. 187 (rez.): Ghibănescu, *Surete*. XXV, p. CCXCVI (rez., după *Uricariul*).	1490 (6998) ianuarie 16 (nr. 61).
27 1488 (6996).	Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 103—104 (nr. 2) (trad. germ.): Rosetti, *Despre clasele agricole*, p. 108 (rez.. după Wickenhauser).	1489 (6997) martie 14 (nr. 51).
28 1488 (6996) ianuarie 17.	Wickenhauser. *Woronetz und Putna*. p. 101—103 (nr. 1) (trad. germ.).	1488 (6996) august 17 (nr. 40).
29 1488 (6996) aprilie 4.	I. Bogdan. *Doc. Ştefan*, I. p. 341—343 (nr. CLXXXV) (text slav); *D.I.R.*. A. II. p. 93—94 (nr. 91) (trad.).	1488 (6996) aprilie 20 (nr. 39).
30 1489—1494 .	*Catalogul doc. mold.*. I. p. 60 (nr. 197) (rez.).	⟨1494⟩ (nr. 140).
31 1490 (6998) ianuarie-fet ruarie⟩.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I. p. 393—395 (nr. CCVIII) (text slav completat cu trad. veche); *D.I.R.*. A, II. p. 116—117 (nr. 109) (trad.).	1490 (6998) ⟨ianuarie-înainte de martie 9⟩ (nr. 56).
32 1490 (6998) ianuarie 17.	Ghibănescu. *Surete* I. p. 47—51 (nr. 9) (text tlav şi trad.).	1491 (6999) ianuarie 7 (nr. 84).
33 1490 (6998) martie.	Ghibănescu. *Ispisoace*, I, 1. p. 31 (nr. 11) (trad.); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*. I, p. 433 (nr. CCXXI) (rez. editorului, după Ghibănescu. *Ispisoace*): *D.I.R.*. A. II. p. 123—124 (nr. 117) (trad).	1490 (6998) martie 9⟩ (nr. 67).

www.dacoromanica.ro

0	2	3
34 1490 (6998) martie 6.	*Fondul religionar*, „Candela", 1889, p. 746 (rez.); Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 19 (nr. 5) (menţ.).	1490 (6998) martie 16 (nr. 75).
35 1490 (7000) (!) octombrie 10.	Codrescu, *Uricariul*, XIV, p. 61—63 (trad., după orig.).	1492 (7000) otombrie 10 (nr. 116).
36 1490 (6998) noiembrie 29.	Ghibănescu, *Surete*, XXIV, p. 163 (nr. 141) (rez.).	1490 (6998) noiembrie 26 (nr. 82).
37 1491 (6999) ianuarie 16.	Rosetti, *Pămîntul*, p. 178 (rez.).	1491 (6999) septembrie 16 (nr. 94).
1491 (6999); în text: 6099(!) iulie 22.	Codrescu, *Uricariul*, XVII, p. 292 (rez.).	Idem.
38 1491 martie.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 462 (nr. CCXXXIV) (rez. rom., după Wickenhauser).	⟨1492 (7000)⟩ martie ⟨31⟩ (nr. 114).
39 1491 (6999) august 15.	Ghibănescu, *Surete*, VII, p. CCXIII (menţ.).	1491 (6999) octombrie 15 (nr. 96).
40 1491 (6999) octombrie 26.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 487—490 (nr. CCXLIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 319 (doc. îndoielnice, nr. 4) (trad.); *Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 50 (nr. 61 bis) (rez.).	1491 (6999) octombrie 26 (nr. I, doc. fals).
41 1492 (7000).	*Молдавия*, p. 19—22 (nr. 8) (copie din 1810).	149⟨8⟩ (700⟨6⟩)martie 8 (nr. 229).
42 1492 (7000) februarie 17)	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 495—498 (nr. CCXLVIII) (trad. din sec. XVIII).	1492 (7000) martie 17 (nr. 108).
43 1492 (7000) februarie 17.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 493—495 (nr. CCXLVII).	1492 (7000) martie 17 (nr. 109).
44 1492 (7000) ⟨februarie 17⟩.	Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 162—163 (nr. 102) (rez.).	1492 (7000) martie 17 (nr. 108).
45 1492 (7000) martie 14.	Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 438—443 (nr. 86) (text slav şi trad.); *Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 50 (nr.62) (rez.).	1502 (7010) martie 14 (nr. 275).
46 1492 (7000) ⟨septembrie⟩.	Ghibănescu, *Surete*, I, p. 40—42 (nr. 7) (copie din 1809).	1492 (7000) martie 17 (nr. 108).
47 1492 (7000) octombrie 10.	M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 169 (nr. 46) (rez. din 1835); idem, *Doc. în Ştefan* II, p. 435 (acelaşi rez.); *D.I.R.*, A, II, p. 180 (nr. 165) (copie din 1794).	⟨După 1495 (7003)⟩ octombrie 10 (nr. 195).
48 1492 (7000) noiembrie 4.	Dan, *M-rea şi com. Putna*, p. 20 (nr. 15) (menţ.), p. 196 (nr. 1—3) (rezumate).	1492 (7000) noiembrie 24 (nr. 118).
49 ⟨1493—1496⟩ ianuarie 18.	Antonovici, *Doc. bîrlădene*, IV, p. 11—13 (nr. VII).	⟨1494—1496⟩ ianuarie 18 (nr. 141).
50 ⟨1493⟩ martie.	*D.I.R.*, A, II, p. 184—185 (nr. 169) (trad., după Wickenhauser).	⟨1492 (7000)⟩ martie ⟨31⟩ (nr. 114).
51 ⟨1495⟩.	*D.I.R.*, A, II, p. 208—209 (nr. 192). (trad).	⟨1495 ianuarie 10-înainte de februarie 3⟩ (nr. 152).
⟨1495 sau 1496⟩. 1496⟩.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 92—93 (nr. XLVIII) (text slav).	Idem.
52 ⟨1495⟩.	I. Bogdan, *Hotarnica Bîrladului*, p. 48—52 (trad. editorului); Antonovici, *Doc. bîrlădene*, II, p. 1—3 (nr. 1) (trad., după I. Bogdan, *Hotarnica Birladului* şi facs.).	⟨Înainte de 1495 (7003) ianuarie 10⟩ (nr. 151).
53 1495 (7003)	Ghibănescu, *Surete*, XXII, p. 81 (nr. 86/4) (rez. din 1715).	1495 (7003) martie 13 (nr. 180).

www.dacoromanica.ro

0	1	2	3
54	1495—1503 .	*D.I.R.*, A, II, p. 208 (nr. 191) (copie, după rez. dezv. din 1810).	149⟨8⟩ (700⟨6⟩) martie 8 (nr. 229).
55	⟨Cca. 1495 ianuarie⟩.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 62—68 (nr. XXXIII) (text slav şi trad.).	⟨Înainte de 1495 (7003) ianuarie 10⟩ (nr. 151).
56	1495 (7003) ⟨ianuarie-martie⟩	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p.87—88 (nr. XLIV) (text slav).	⟨Înainte de 1495 (7003 octombrie 1⟩ (nr. 194).
57	⟨1495 (7003) ianuarie 1—9⟩.	*D.I.R.*, A, II, p. 210—212 (nr. 194) (trad. după I. Bogdan, *Doc. Ştefan*).	⟨Înainte de 1495 (7003) ianuarie 10⟩ (nr. 151).
58	„1495 (7003) ianuarie 3, martie“ (!); (în regest: 1495 ⟨ianuarie—martie⟩).	*D.I.R.*, A, II, p. 212—213 (nr. 195) (trad.).	Înainte de 1495 (7003) octombrie 1⟩ (nr. 194).
59	1495 (7003) ianuarie 13.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 49—50 (nr. XXV) (trad. din sec. XVIII).	1495 (7003) ianuarie 11 (nr. 155).
60	1495 (7003) ianuarie 20.	Melchisedek, *Chronica Huşilor*, p. 7 (rez. al editorului) şi p. 14—15 (nr. 2) (trad. editorului).	1495 (7003) ianuarie 22 (nr. 171).
61	1495 (7003) ianuarie 25.	Codrescu, *Uricariul*, XXII, p. 393—395 (trad. din 1840).	1495 (7003) ianuarie 22 (nr. 172).
	1495 (7003) aprilie 24.	Codrescu, *Uricariul*, XXIV, p. 17—18 (trad. din 1762).	Idem.
62	1496 (7004).	Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 287 (nr. 11/2) (rez. din 1813).	1496 (7004) ianuarie ⟨24⟩ (nr. 197).
	1496 (7004) ianuarie.	Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 317 (nr. 10/1) (rez. din 1824).	Idem.
63	1496 (7004) martie 7.	*D.I.R.*, A, II, p. 320 (doc. îndoielnice, nr. 5) (rez. din 1843).	1496 (7004) mai 7 (nr.V, doc. fals).
64	1496 (7004) noiembrie 26.	Wickenhauser, *Homor*, p. 87—90 (nr. 4) (trad. germ.).	1490 (6998) noiembrie 26 (nr. 81).
65	1497 (7005).	Ghibănescu, *Ispisoace*, V_2, p. 55 (rez.); Ghibănescu, *Roşieştii*, p. 10 (rez., după Ghinescu, *Ispisoace*).	1497 (7005) martie 14 (nr. 217).
66	1497 (7005).	Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 324 (nr. 3/1) (menţ. din 1824).	1497 (7005) martie 15 (nr. 220).
67	⟨1497⟩.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 123—125 (nr. LXVIII) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 255—256 (nr. 239) (trad.).	⟨1497—1499 septembrie 15⟩ (nr. VI, doc. fals).
68	1497 (7005) martie 10.	„Miron Costin“, an. III (1915), p. 143—144 (trad. din 1764).	1497 (7005) martie 18 (nr. 224).
69	1497 (7005) martie 15.	Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 166 (nr. 107) (rez.).	1497 (7005) martie 12 (nr. VII, doc. fals).
	1497 (7005) mai 15.	Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 166 (nr. 107) (rez. din 1783).	Idem.
70	1497 (7005) mai 18.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 122 (nr. LXVII) (rez. al editorului, după rez. din 1836).	1497 (7005) martie 18 (nr. 224).
	1497 (7005) mai 1 (data de zi tipărită greşit.	M. Costăchescu, *Doc. comunicate*, p. 194 (nr. CXXVII) (trad. din 1764).	Idem.
71	1498 august 17.	Pumnul, *Privire răpede*, p. 100 (rez.).	1488 (6996) august 17 (nr. 40).
72	1498 (7006) septembrie 24.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 125—126 (nr. LXX).	149 8⟩ (700⟨6⟩) septembrie 24 (nr. 230).
73	⟨1499⟩.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 166—168 (nr. LXXXIV) (text slav); *D.I.R.*, A, II, p. 283—284 (nr. 268) (trad).	⟨1498 (7006) septembrie 24—1499 (7007) septembrie 15⟩ (nr. 231).

www.dacoromanica.ro

0	1	2	3
74	1499 (7007).	Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 291 (nr. 13/1) (menţ. din 1815); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 168—169 (nr. LXXXV).	1499 (7007) . . . 25 (nr. 233).
	1499 (7007) ⟨august-septembrie⟩.	*D.I.R.*, A, II, p. 285—286 (nr. 270) (trad.).	Idem.
75	1499 (7007) august 17.	Cristea, *Episc. Romanului*, p. 30 (rez. după copie).	1499 (7007) august 31 (nr. 235).
76	1499 (7007) septembrie 27.	Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 311 (nr. 23/2) (rez. din 1817); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 227 (nr. 72) (rez., după Codrescu).	1499 (7007) septembrie 22 (nr. 238).
77	1500 (7008).	*D.I.R.*, A, II, p. 303—304 (nr. 284) (trad).	1500 (7008) ⟨martie 22⟩ (nr. 255).
	1500 (7008) mai 22.	„Revista ist. a Arh. Romaniei", II, p. 75 (nr. 2030) (rez.); *Opisul doc. Episc. Huşilor*, p. 70 (rez.).	Idem.
78	1501 (7009) februarie 14.	Iorga, *St. şi doc.*, VI, p. 73—74 (nr. 4).	1501 (7009) decembrie 14 (nr. 261).
79	1502 (7010).	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 12—13 (nr. VI) (trad. din sec. XIX); *D.I.R.,A.*, XVI, vol. I, p. 5—7 (nr. 6) (trad., după I.Bogdan, *Doc. Ştefan*).	1502 (7010) ⟨înainte de martie 10⟩ (nr. 267).
80	1502 (7000).	Marinescu, *Extrase*, p. 40 (nr. 1) (tard. din sec. XVIII); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 253—254 (nr. 82) (trad., după Marinescu); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p. 5 (nr. 5) (trad. după M. Costăchescu).	1502 (7010) ⟨după martie 17⟩ (nr. 279).
81	1502 (7010) ianuarie 23.	Ghibănescu, *Surcte*, I, p. 71—74 (trad. din sec. XVIII); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 189—191 (nr. XCIV) (contopire a unei copii cu o trad. din sec. XVIII).	⟨1495 (7003)⟩ ianuarie 23 (nr. 173).
82	1502 (7010) martie 1.	Marinescu, *Doc. vasluiene*, p. 183—184 (rez.); M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 241—242 (nr. 78) (rez., după Marinescu).	1502 (7010) martie 10 (nr. 268).
83	1503 (7011).	*Fondul religionar*, „Candela", 1889, p. 741 (rez.).	1503 (7011) februarie 2 (nr. 285).
84	1503 (7011).	Codrescu, *Uricariul*, XX, p. 266—267 (menţ. din sec. XIX).	1503 (7011) octombrie 7 (nr. 295).
85	1503 (7011) februarie.	Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 184—186 (nr. 29) trad. germ).	1503 (7011) februarie 2 (nr. 285).
86	1503 (7011) august 27.	Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei*, p. 20 (rez. sec. XVIII).	1503 (7011) august 26 (nr. 287).
87	1503 (7011) octombrie 6.	Codrescu, *Uricariul*, XX, p. 179 (menţ. din sec. XIX) şi p. 270—271 (nr. 1) (menţ. din 1825); Iorga, *St. şi doc.*, VI, p. 55—56 (nr. 1) (rez.al editorului după trad. din 1781, cu data socotită în stilul de 1 septembrie).	1503 (7011) octombrie 7 (nr. 295).

www.dacoromanica.ro

LISTA DOCUMENTELOR ANULATE

Nr. crt.	Data	EDIŢIA	Motivul
1	1488 (6996, restabilit din 6696) martie 12.	*Catalogul doc. mold.* Supliment, I, p. 48 (nr. 59) (rez.).	Identic cu doc. din 1488 (6996) martie 12 (nr. 31).
2	1492 (7000).	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 514—515 (nr. CCLVI) (trad. prescurtată, din prima jumătate a sec. XVIII); *D.I.R.*, A, II, p. 174 (nr. 156) (aceeaşi trad.).	Identic cu doc. din 1481 (6989) octombrie 15 (*D.R.H.*, A, II, nr. 241).
3	1495 (7003) mai 3	M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 206 (nr. 61) (rez.); *D.I.R.*, A, II, p. 253 (nr. 236) (rez., după M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 206 (nr. 61).	Identic cu doc. din 1502 (7010) martie 10 (nr. 268)
	1495 (7003) mai 5	Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 165 (nr. 105) (rez. din 1785); Ghibănescu, *Surete*, XX, p. 42 (menţ.).	Idem.
4	1497 (7005) martie 15.	M. Costăchescu, *Doc. mold. Ştefan*, p. 222 (nr. 69) (menţ.); *D.I.R.*, A, II, p. 276 (nr. 261) (menţ., după Costăchescu).	Identic cu doc. fals cu aceeaşi dată (nr. VIII).
5	1498 (7006) aprilie 11.	I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 125 (nr. LXIX) (rez. din 1752 iunie 1); *D.I.R.*, A, II, p. 282 (nr. 266) (rez., după I. Bogdan).	Identic cu doc. din 1552 (7060) aprilie 11 (cf. *D.I.R.*, A, XVI, vol.II, p. 20—21 (nr. 18).

LISTA DOCUMENTELOR ELIMINATE DIN VOLUM*

Nr. crt.	Data	EDIŢII ANTERIOARE	Datarea propusă
1	1495 (7003)	Bulat, *Doc. din. sec. XV*, p. 94—95 (nr. XII) (orig.)	1522 (7030) iunie 8
2	1497 (7005) mai 12	*Catalogul doc. mold.*, I, p. 73 (nr. 246) (menţ.)	1⟨5⟩97 (7⟨1⟩05) mai 12 (cf. *Catalogul doc. mold.*, I, p. 243 (nr. 1015).
3	1498 (7006) dedecembrie 29	Dăringă, *Istoria sf. m-ri Agapia* p. 16 (copie după trad.?)	1⟨6⟩97 (7⟨2⟩06 decembrie 29 (fals)
4	1499 (7007) martie 27	„Primăvara", Dorohoi, An. III, nr. 1, 1 februarie 1921, p. 5 (trad.).	15⟨52⟩ (70⟨60⟩) martie 27
5	1501 (7009) iunie 27	Creţulescu, *Doc. Neamţ* (b), p. 337—338 (trad. editorului) şi p. 399 (trad. din 1803 mai 19); I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, II, p. 182 (nr. XCII) (trad. veche); „Analele Moldovei", An. II (1943), nr. 3—4, p. 214—215 (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, XVI, vol. I, p.2 (nr. 2) (trad.)	15⟨5⟩1 (70⟨5⟩9) iunie 27.

* Au fost incluse în această listă numai documentele atribuite de editorii anteriori perioadei 1487—1504.

www.dacoromanica.ro

LISTA SLAVONISMELOR DIN TRADUCERILE ŞI REZUMATELE ROMÂNEŞTI

biv vel	= fost mare
gospod	= domnesc (domnească)
i	= şi
i proci	= şi ceilalţi (celelalte)
leat (let)	= anul
list	= filă
nereuşiit (neruşuit)	= nestricat
ot	= de la
pis	= a scris
pol	= jumătate
pojovăit	= a trăit
tij	= de asemenea
u	= la
vel	= mare
za	= da, pentru
zet	= ginere

www.dacoromanica.ro

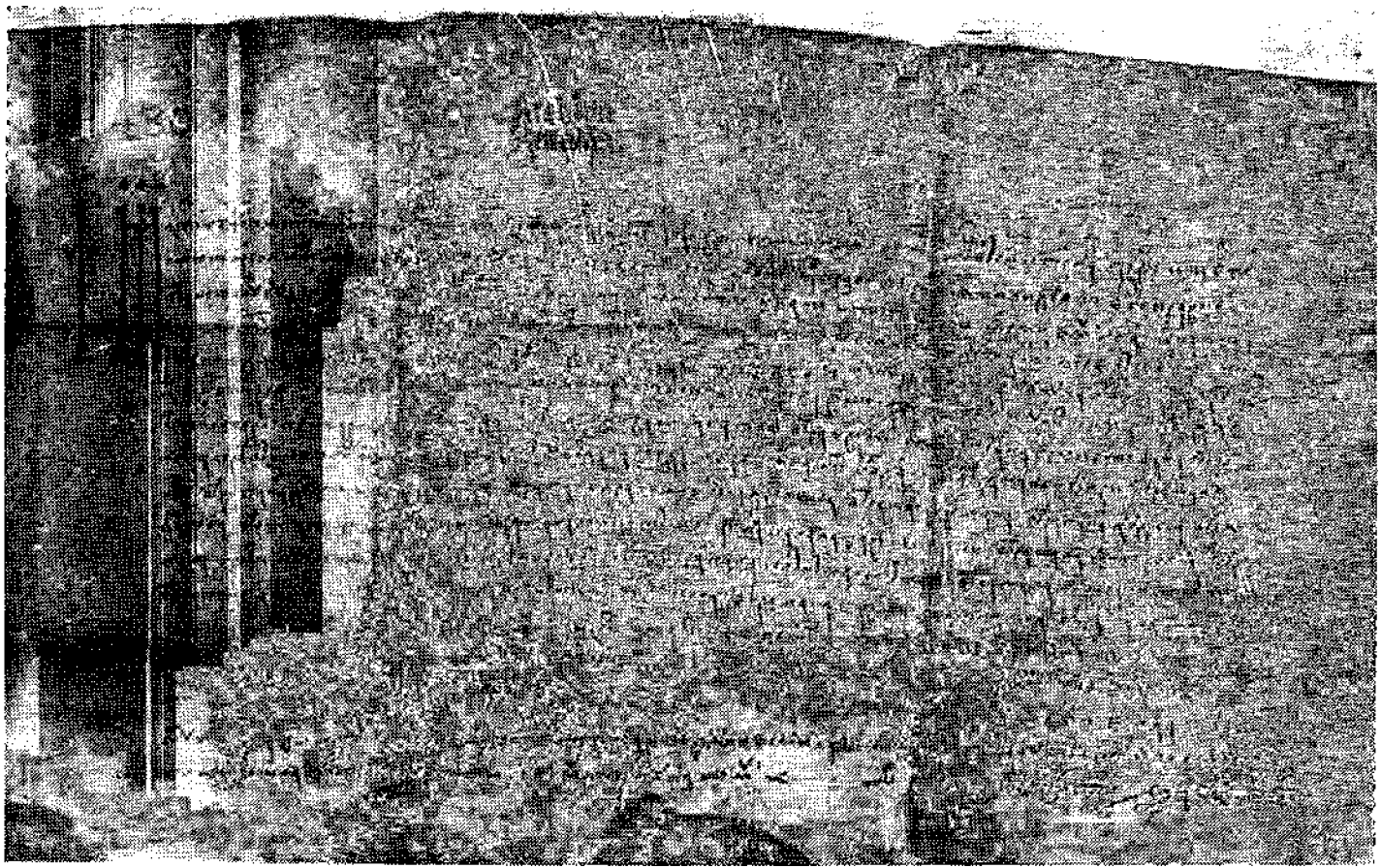

Planșa I = Doc. nr. 12.

www.dacoromanica.ro

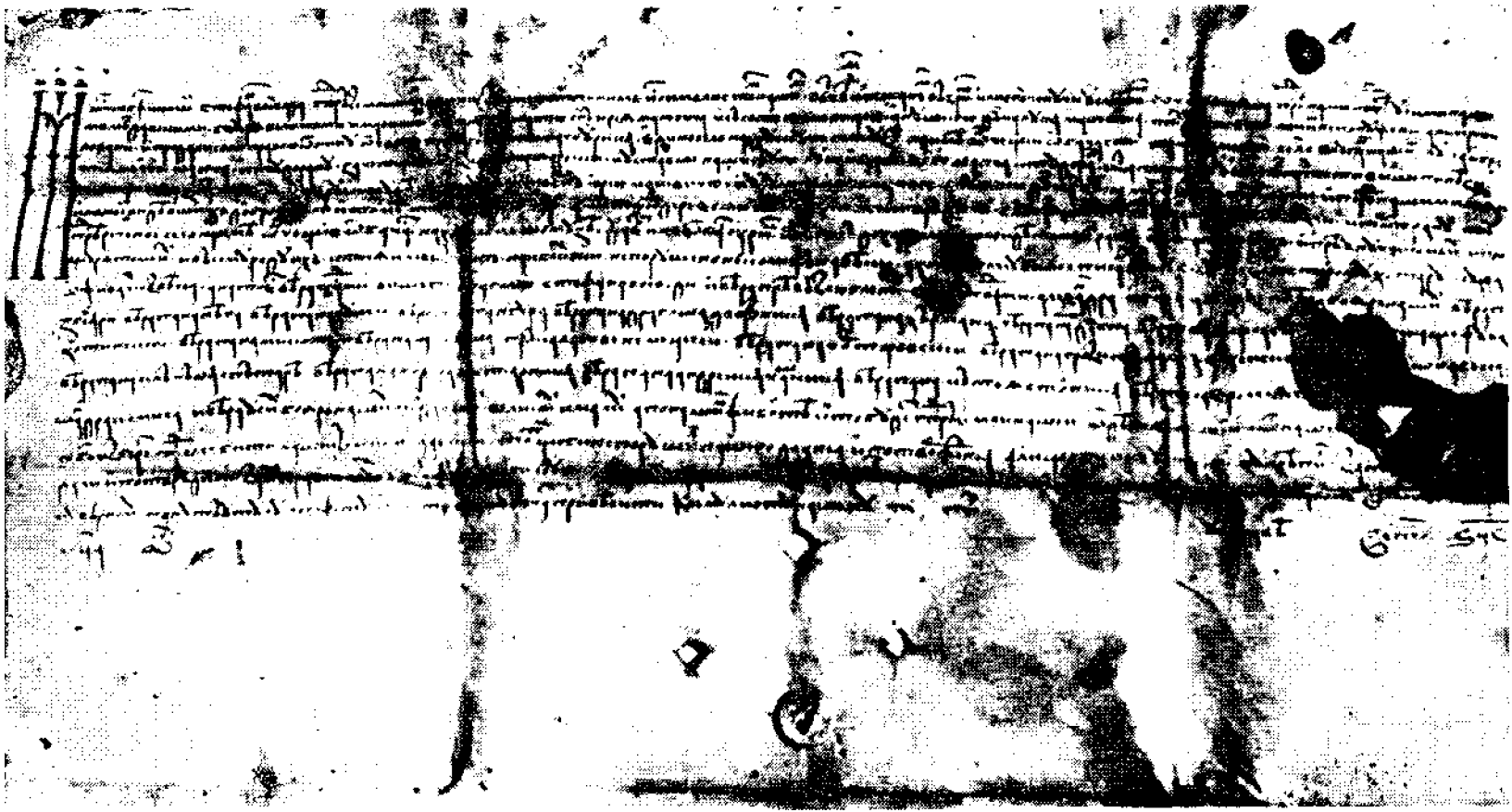

Planşa II = Doc. nr. 14.

www.dacoromanica.ro

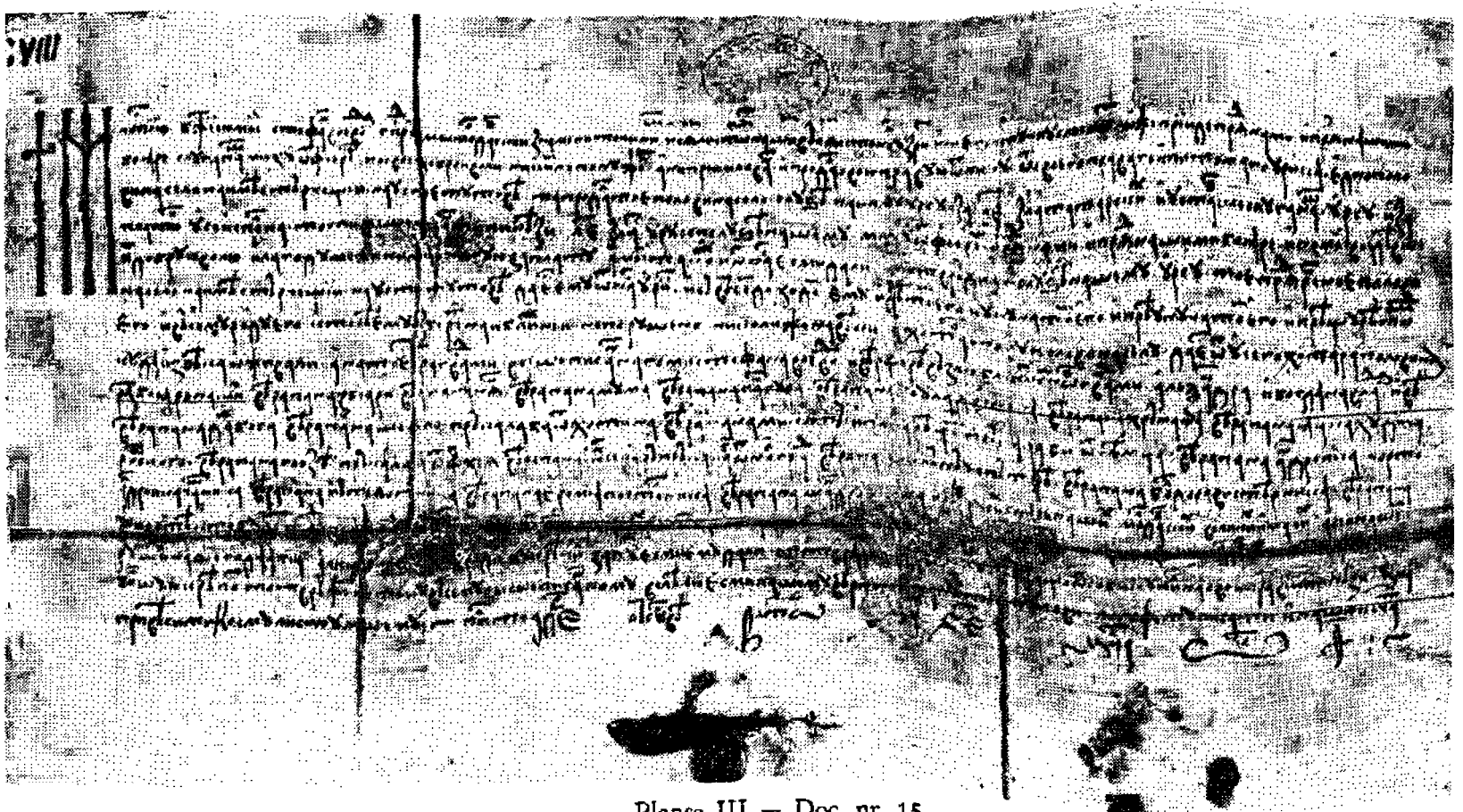

Planșa III = Doc. nr. 15.

www.dacoromanica.ro

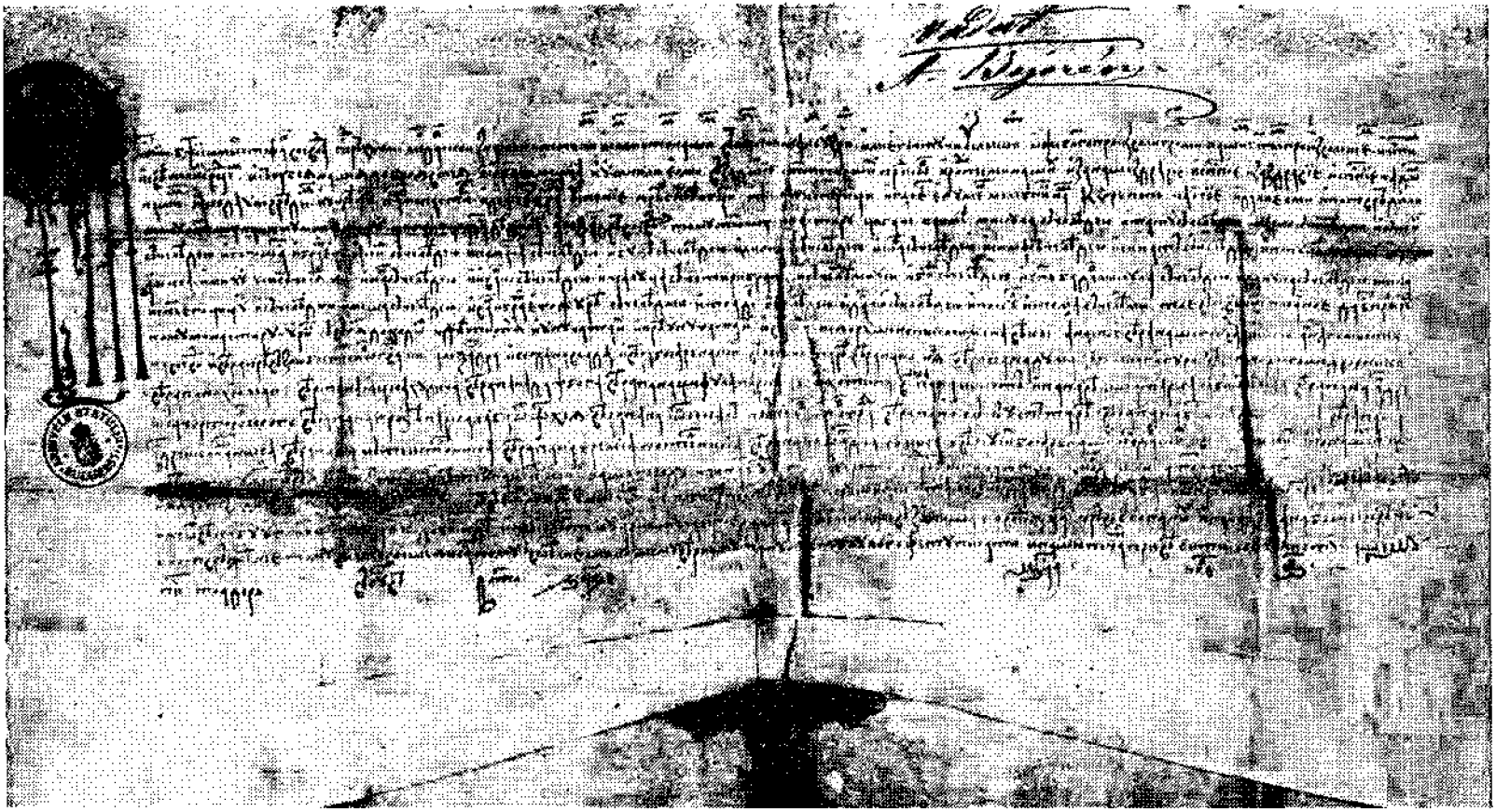

Planşa IV = Doc. nr. 17.

www.dacoromanica.ro

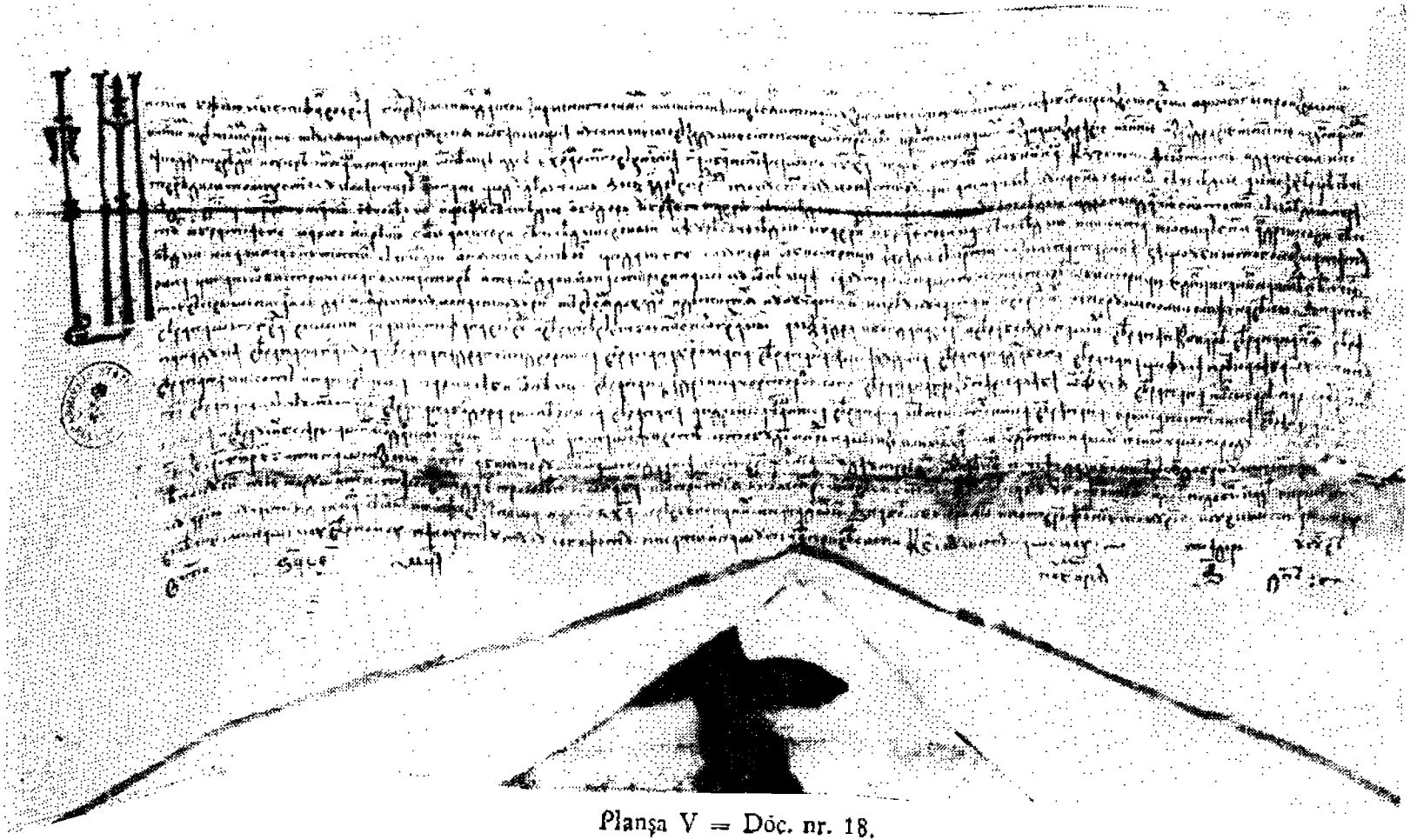

Planşa V = Doc. nr. 18.

www.dacoromanica.ro

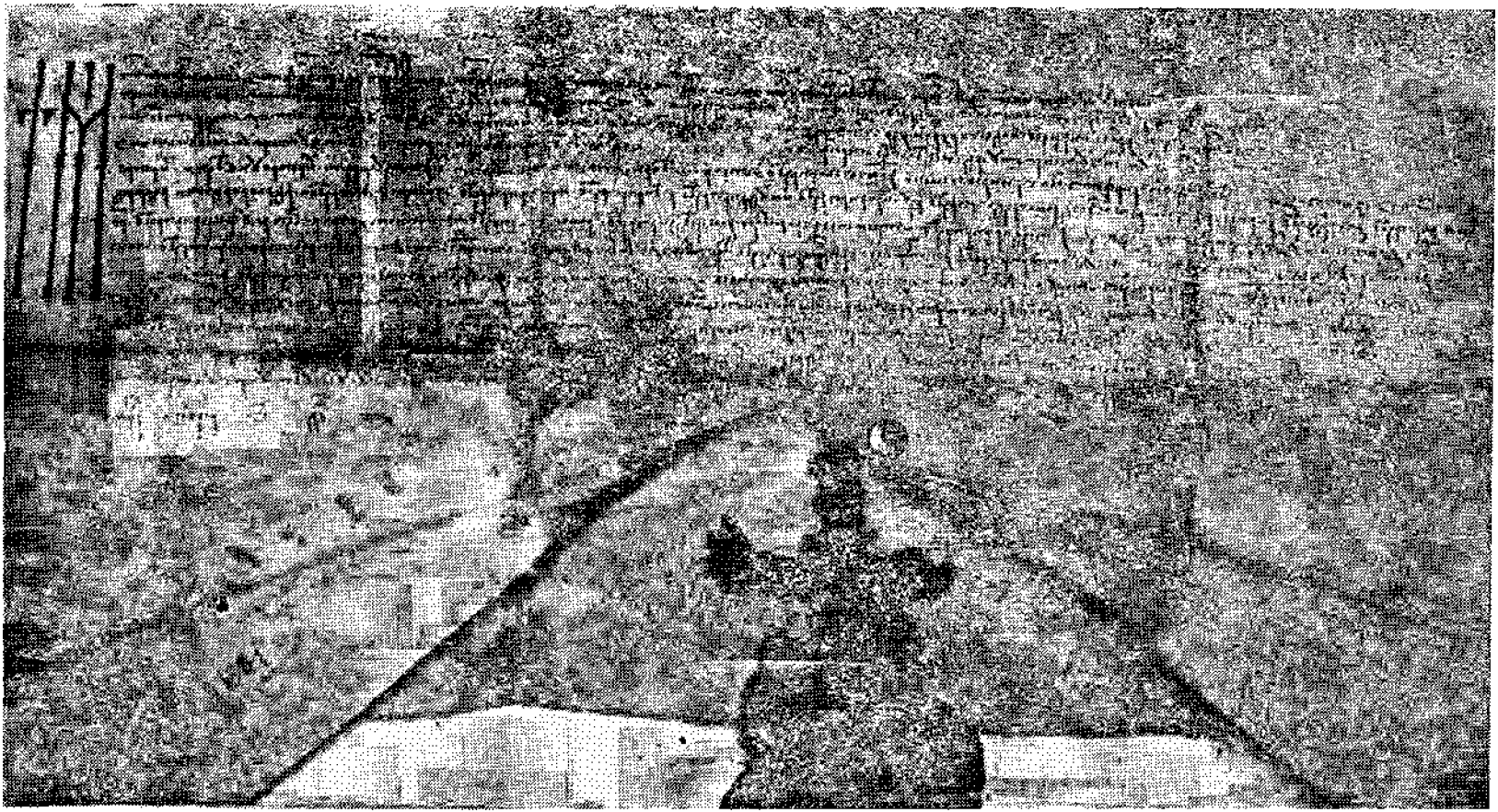

Planşa VI = Doc. nr. 19.

www.dacoromanica.ro

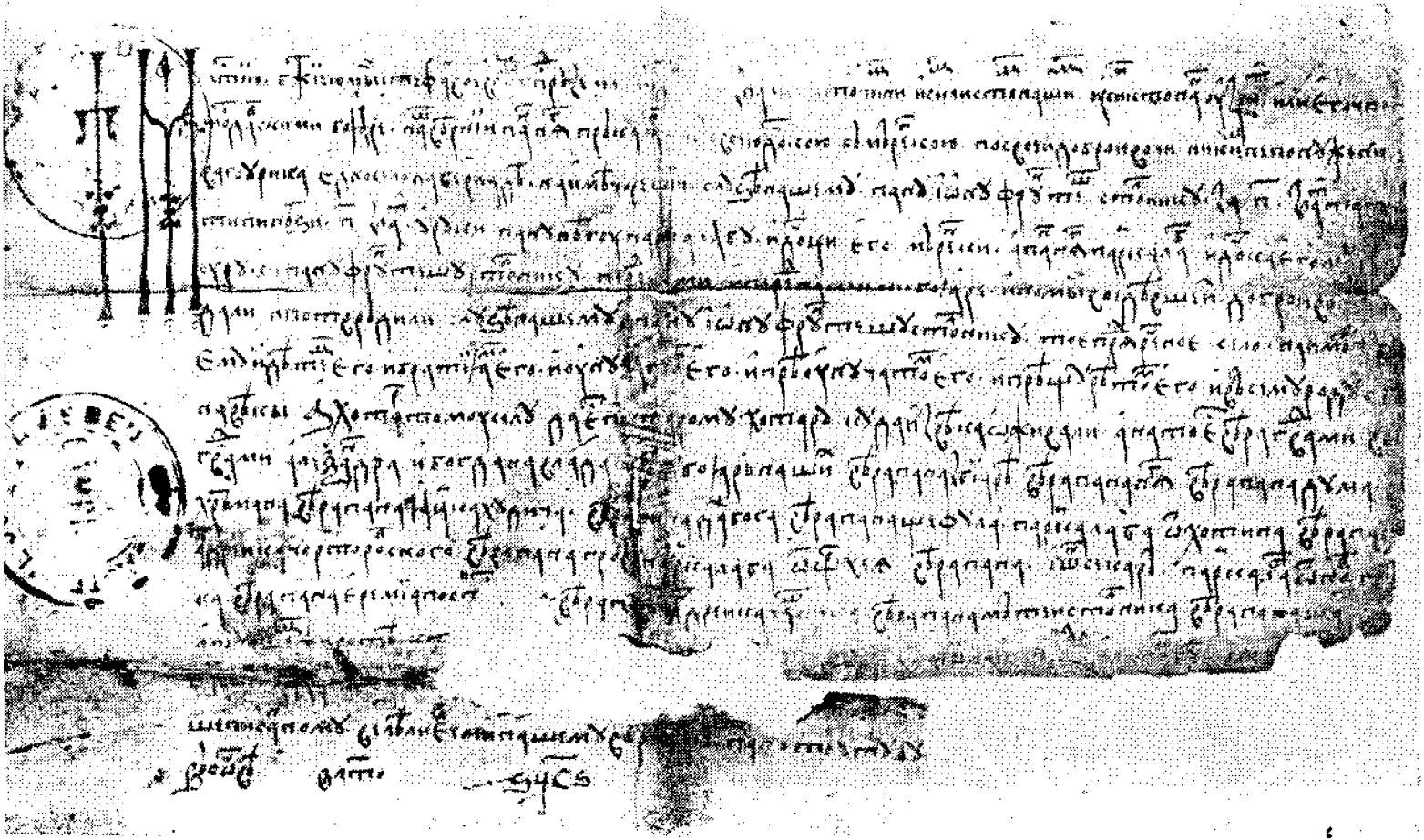

Planşa VII = Doc. nr. 20.

www.dacoromanica.ro

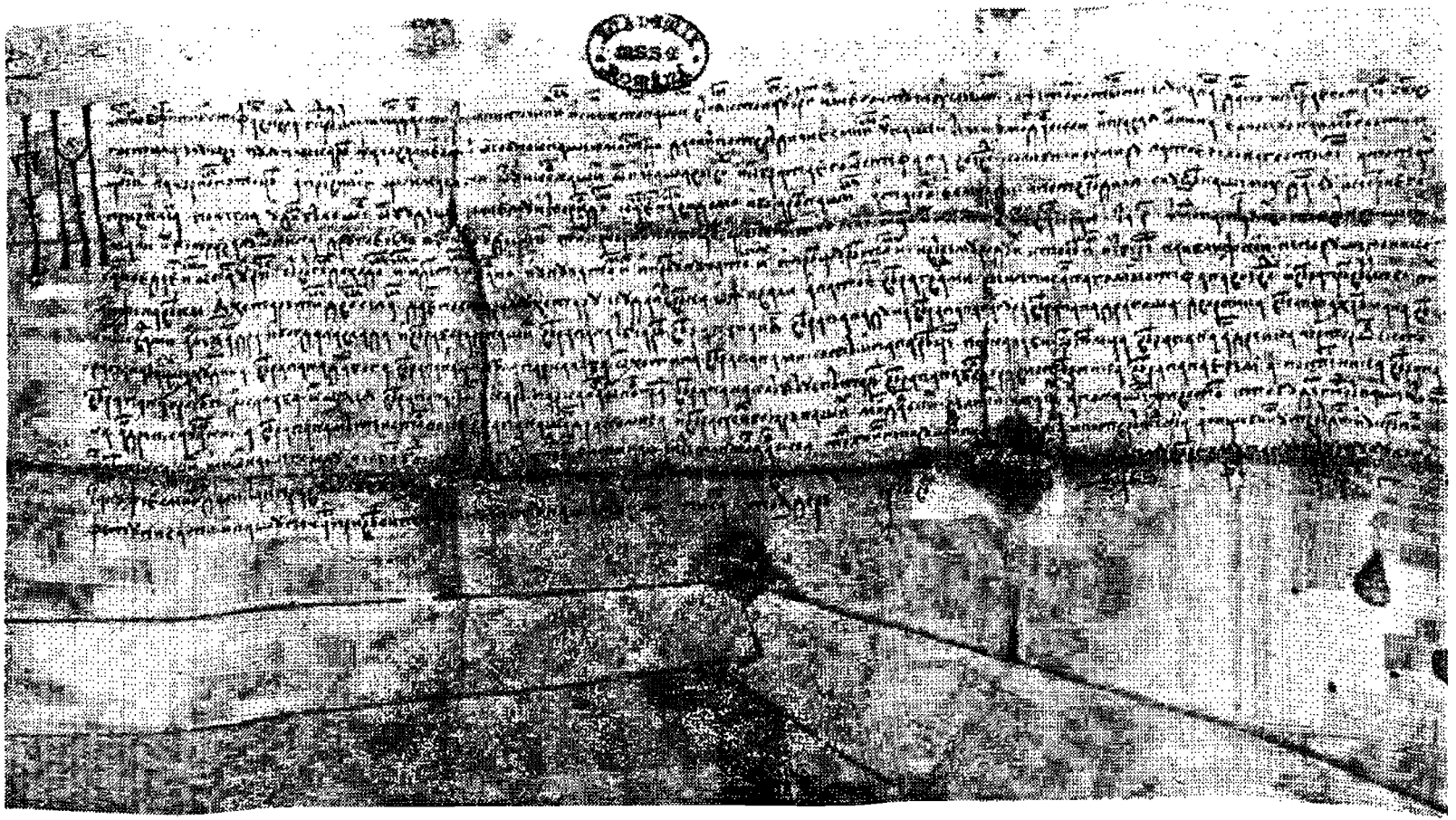

Planșa VIII = Doc. nr. 29.

www.dacoromanica.ro

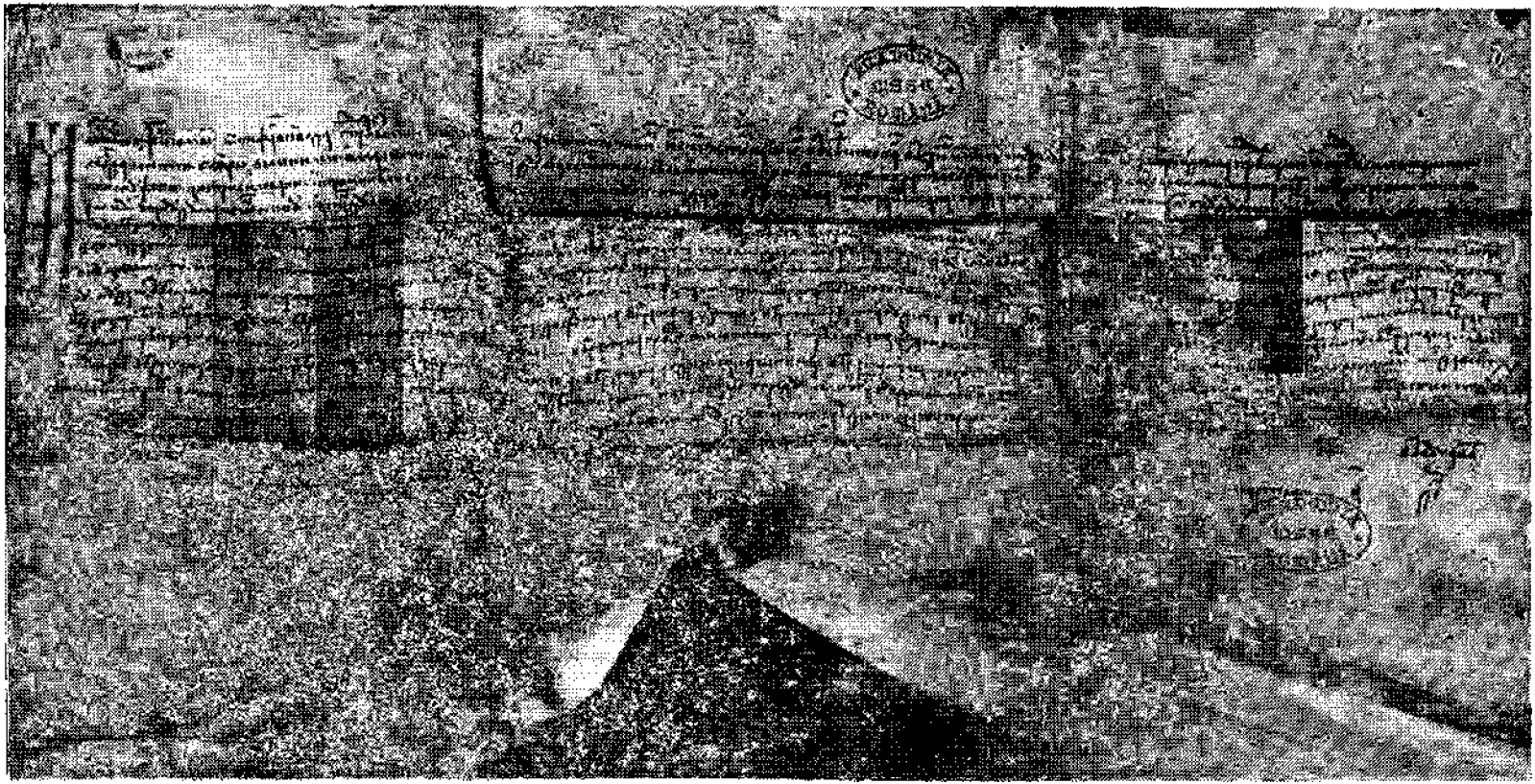

Planșa IX = Doc. nr. 30.

www.dacoromanica.ro

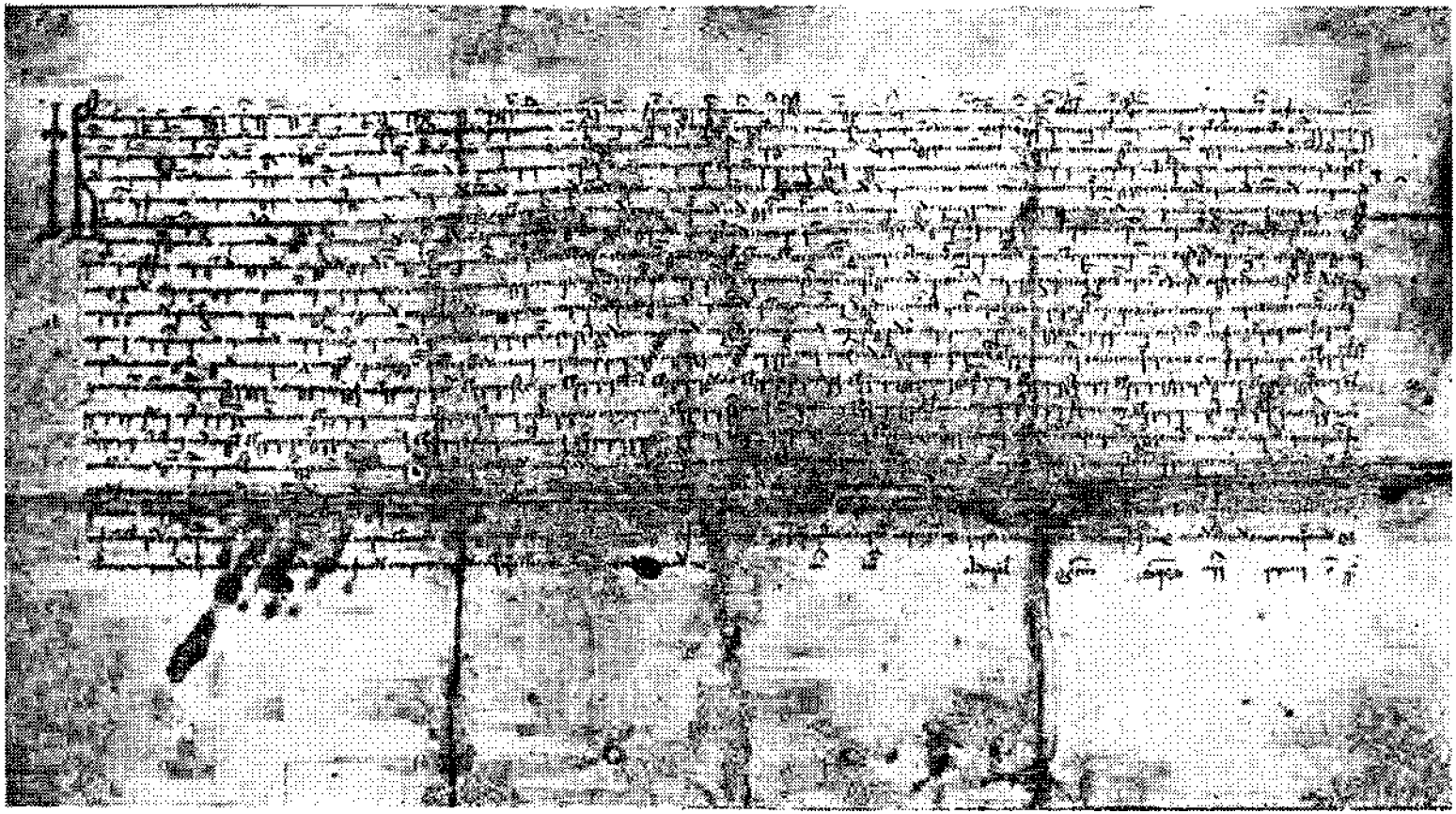

Planşa X = Doc. nr. 36.

www.dacoromanica.ro

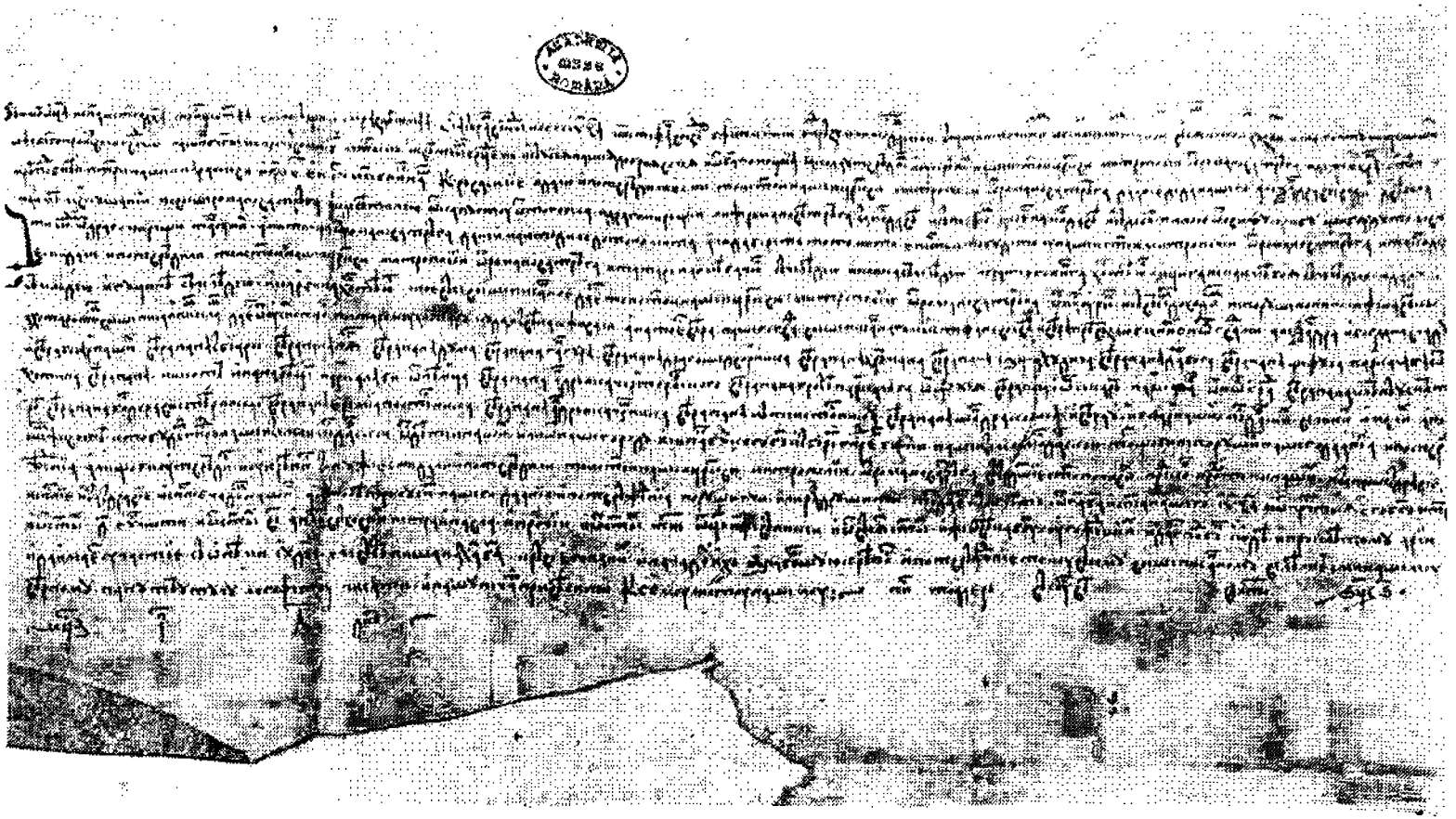

Planşa XI = Doc. nr. 39.

www.dacoromanica.ro

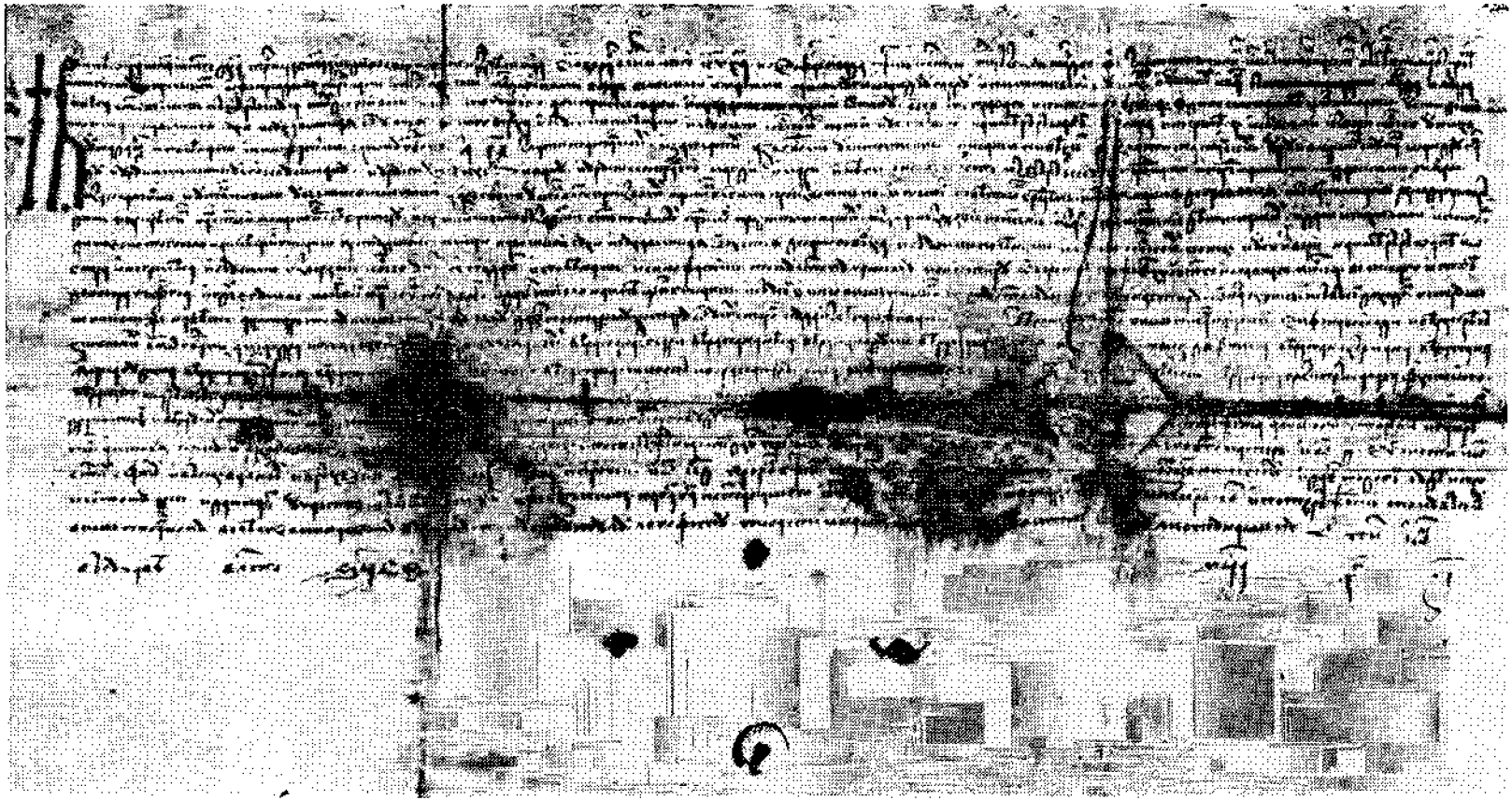

Planșa XII = Doc. nr. 40.

www.dacoromanica.ro

Planșa XIII = Doc. nr 42.

www.dacoromanica.ro

Planșa XIV = Doc. nr. 43.

www.dacoromanica.ro

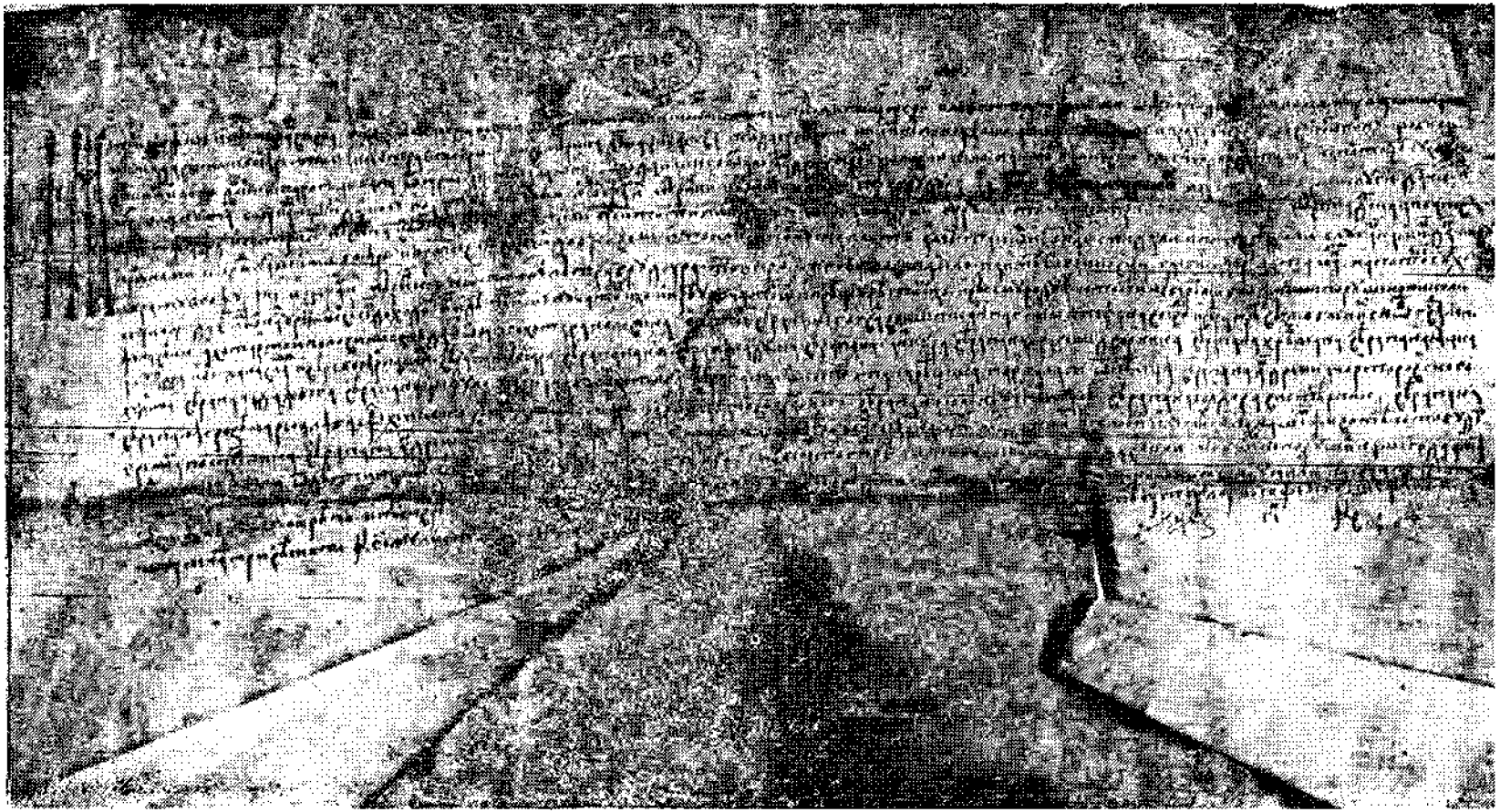

Planșa XV = Doc. nr. 47.

www.dacoromanica.ro

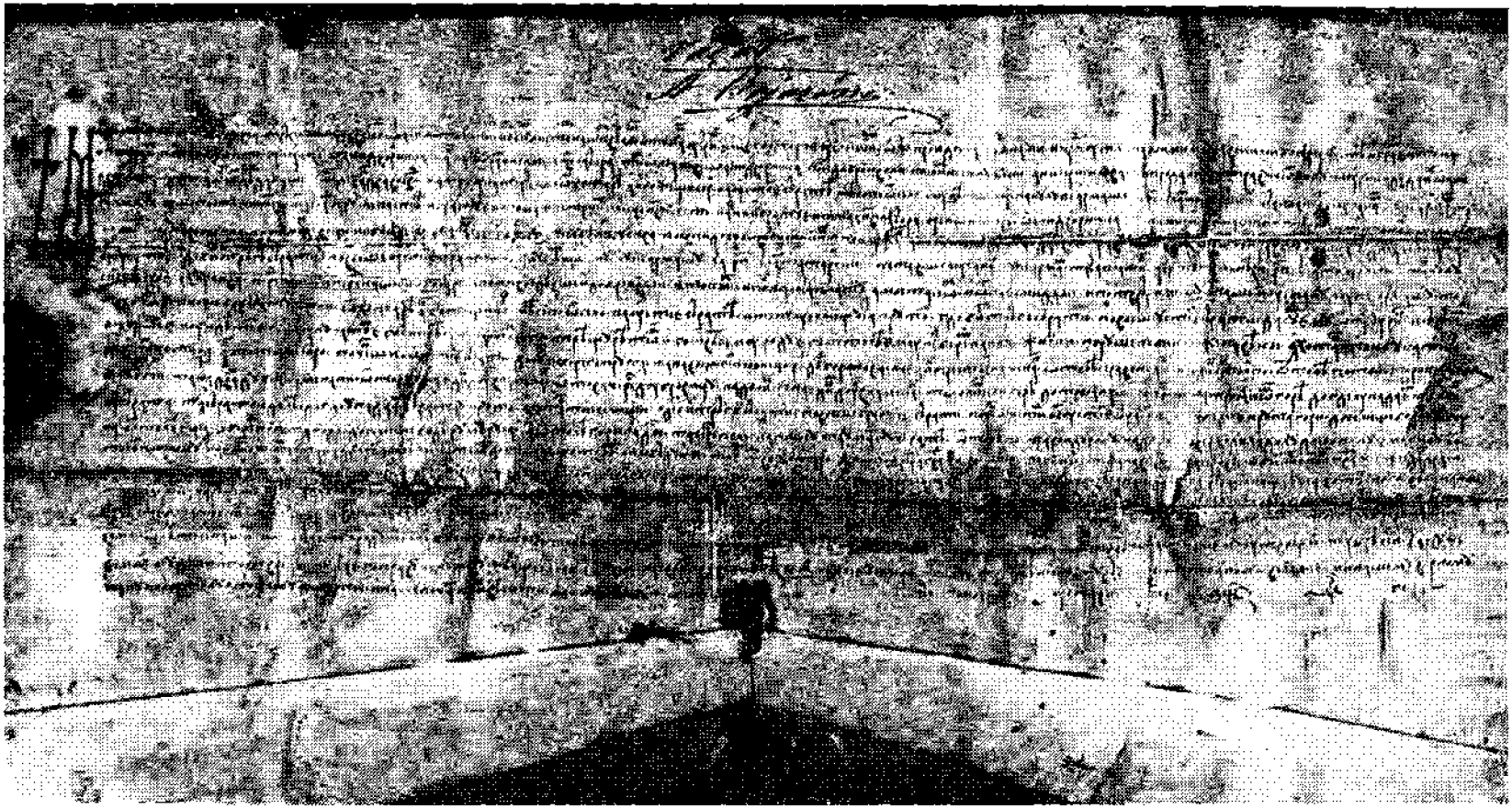

Planșa XVI = Doc. nr 50.

www.dacoromanica.ro

Planşa XVII = Doc. nr. 57.

www.dacoromanica.ro

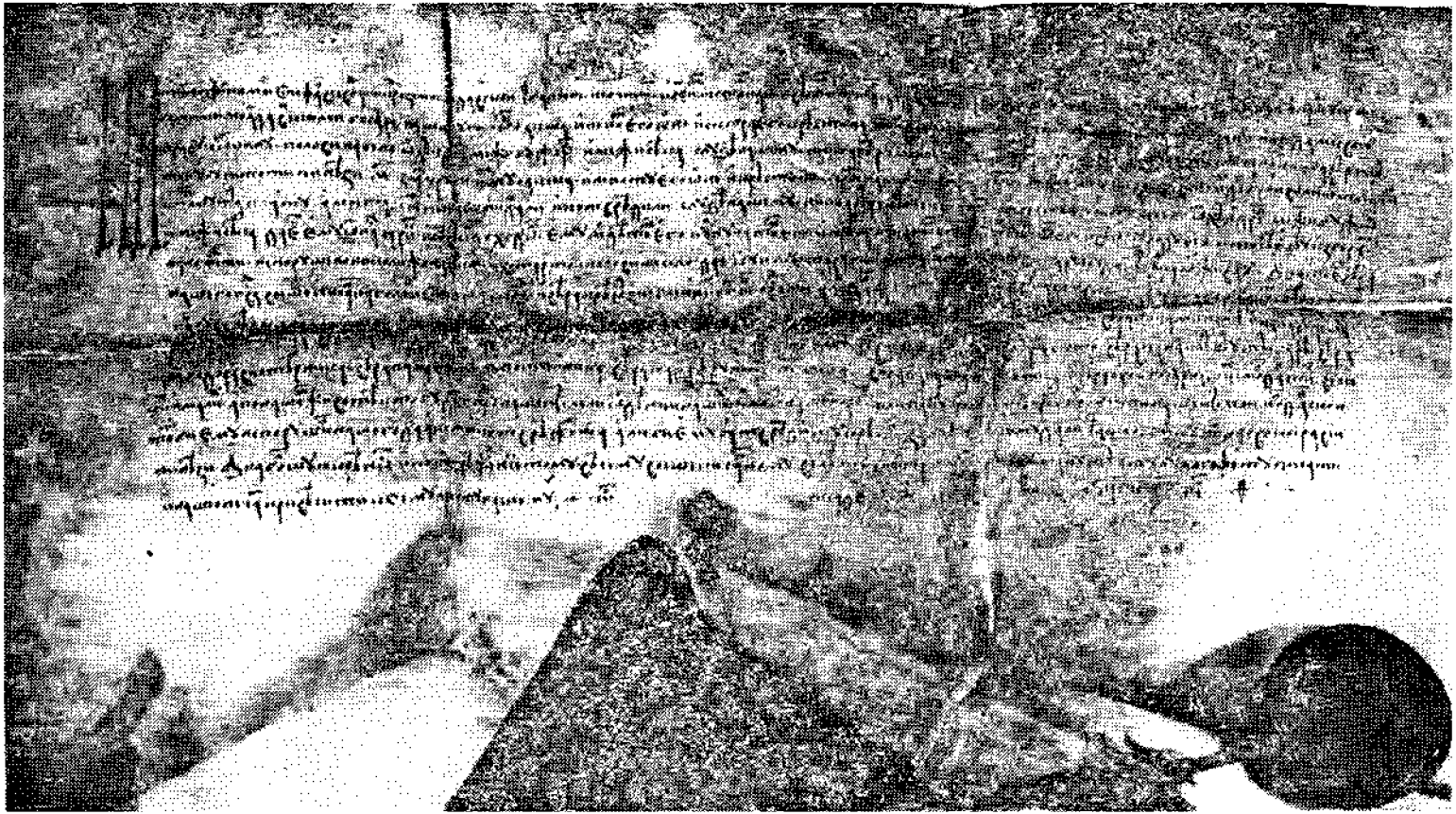

Planșa XVIII = Doc. nr. 58.

www.dacoromanica.ro

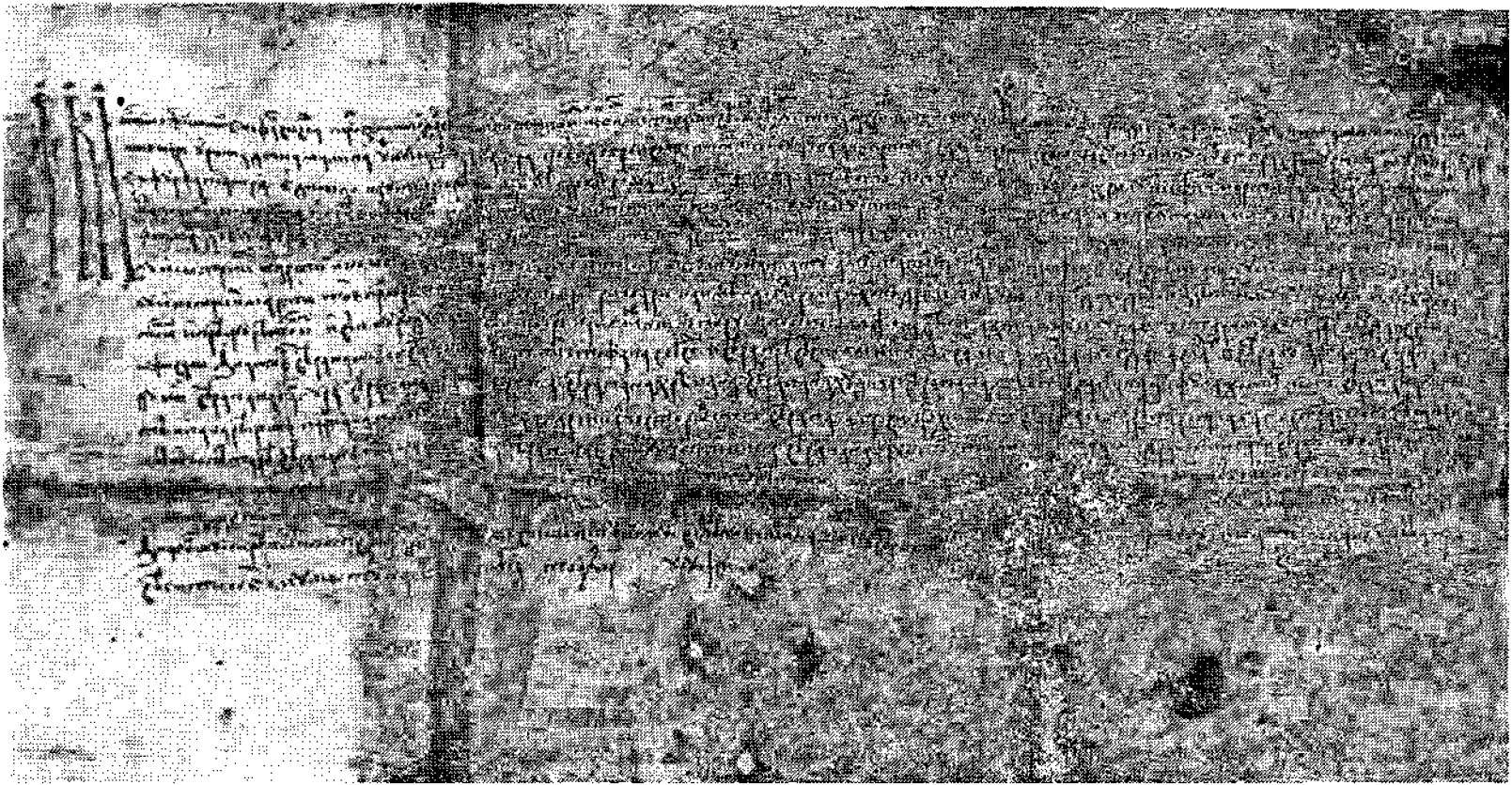

Planșa XIX = Doc. nr. 62.

www.dacoromanica.ro

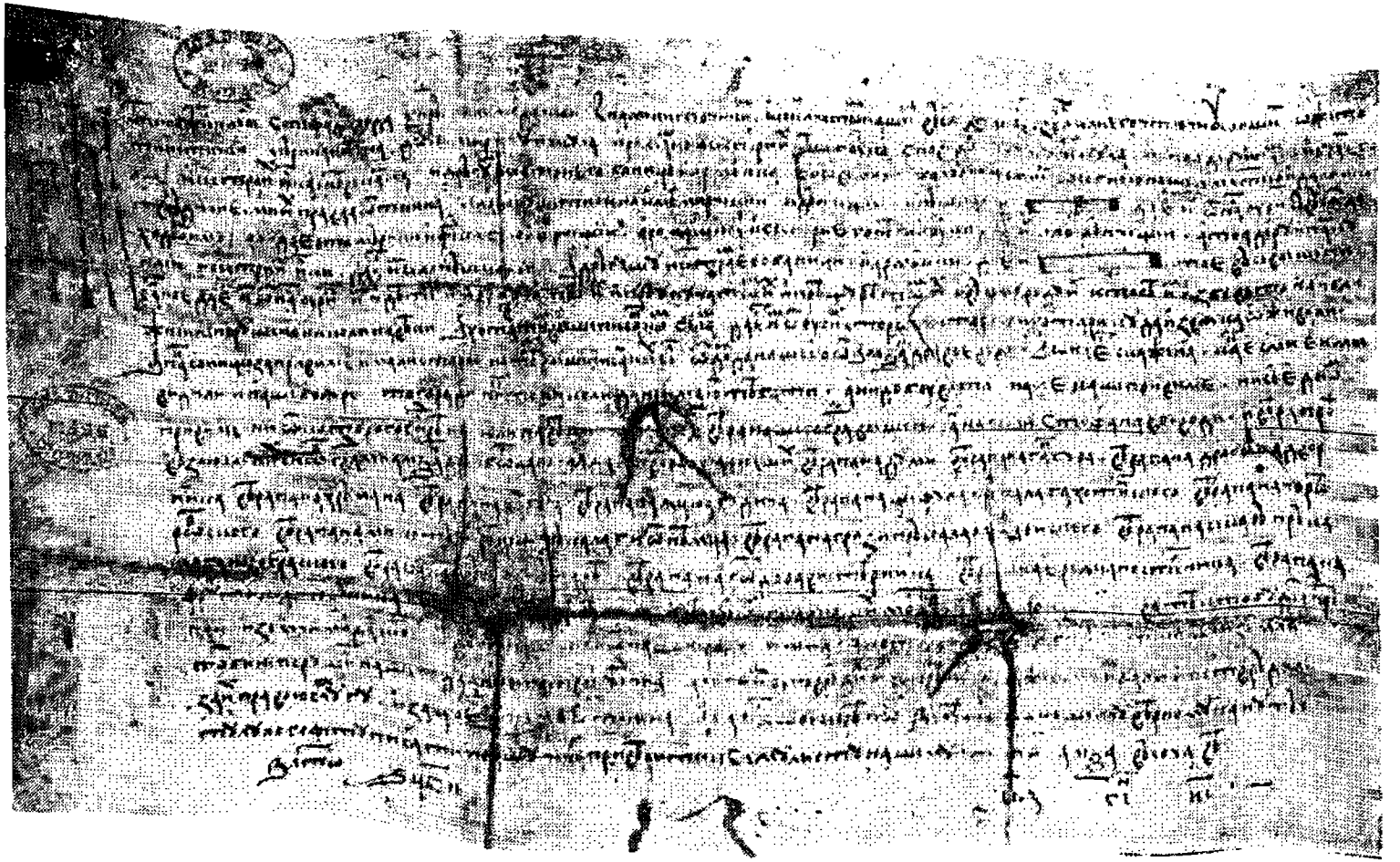

Planşa XX = Doc. nr. 63.

www.dacoromanica.ro

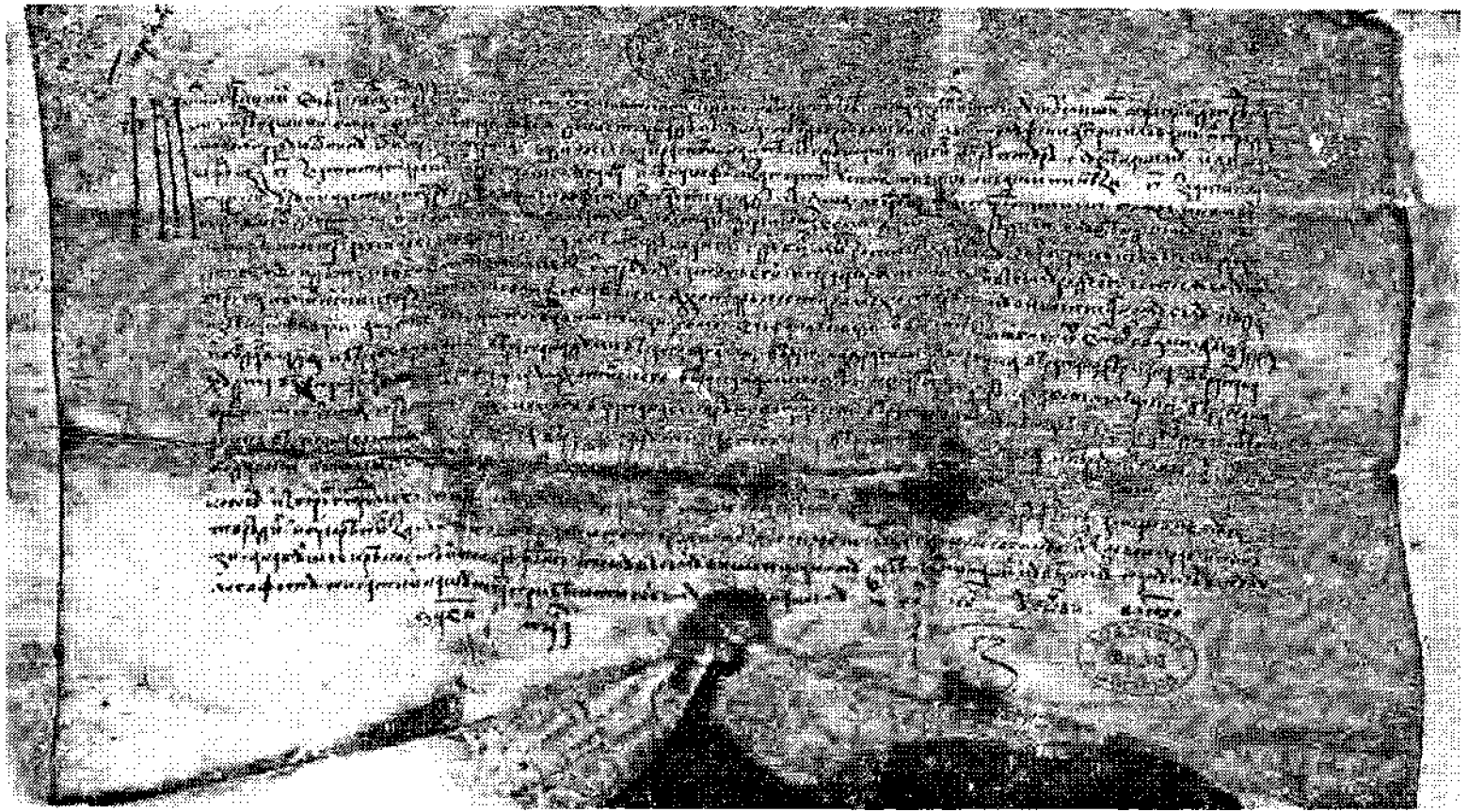

Planșa XXI = Doc. nr. 66.

www.dacoromanica.ro

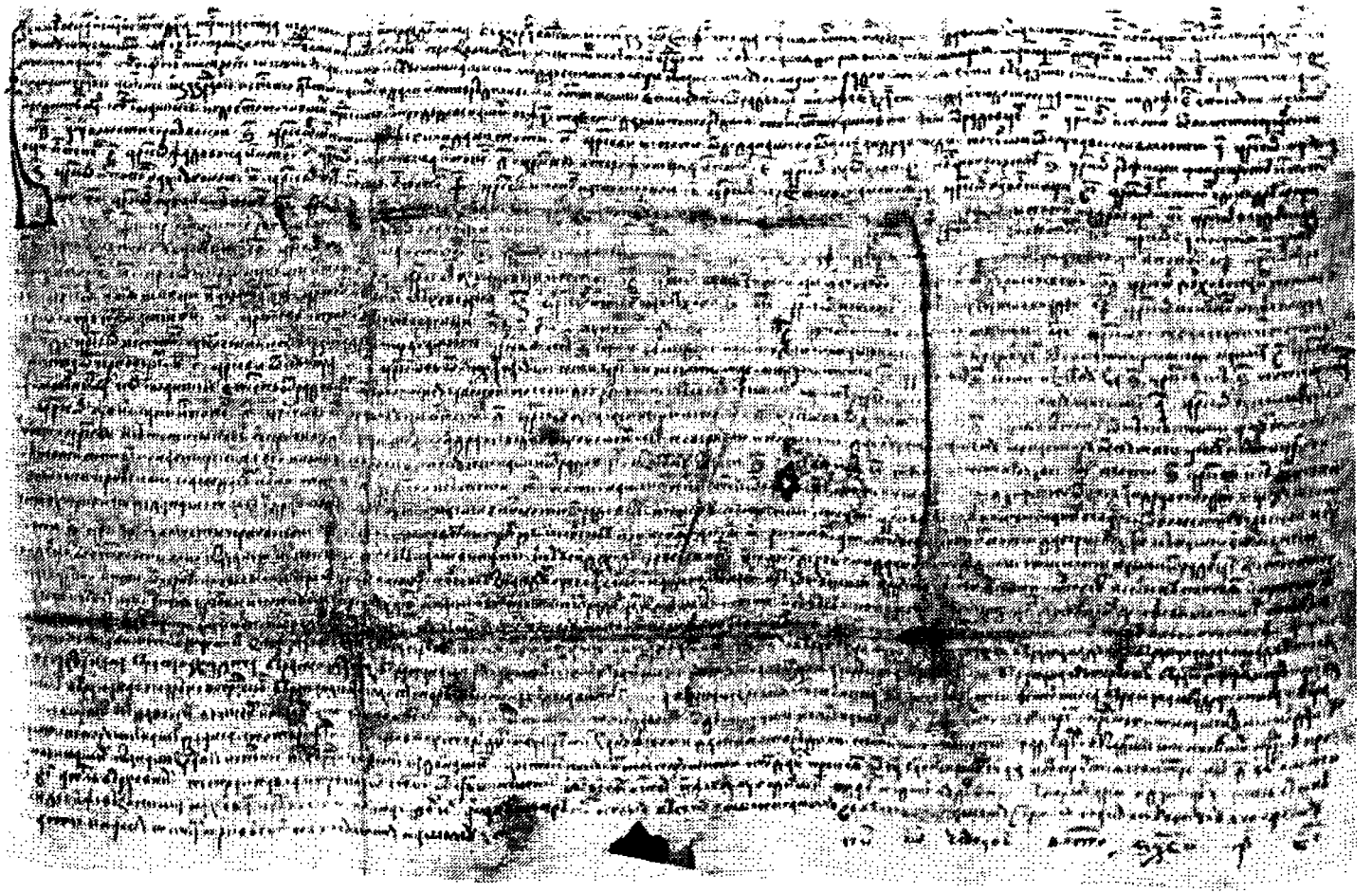

Planşa XXII = Doc. nr. 73.

www.dacoromanica.ro

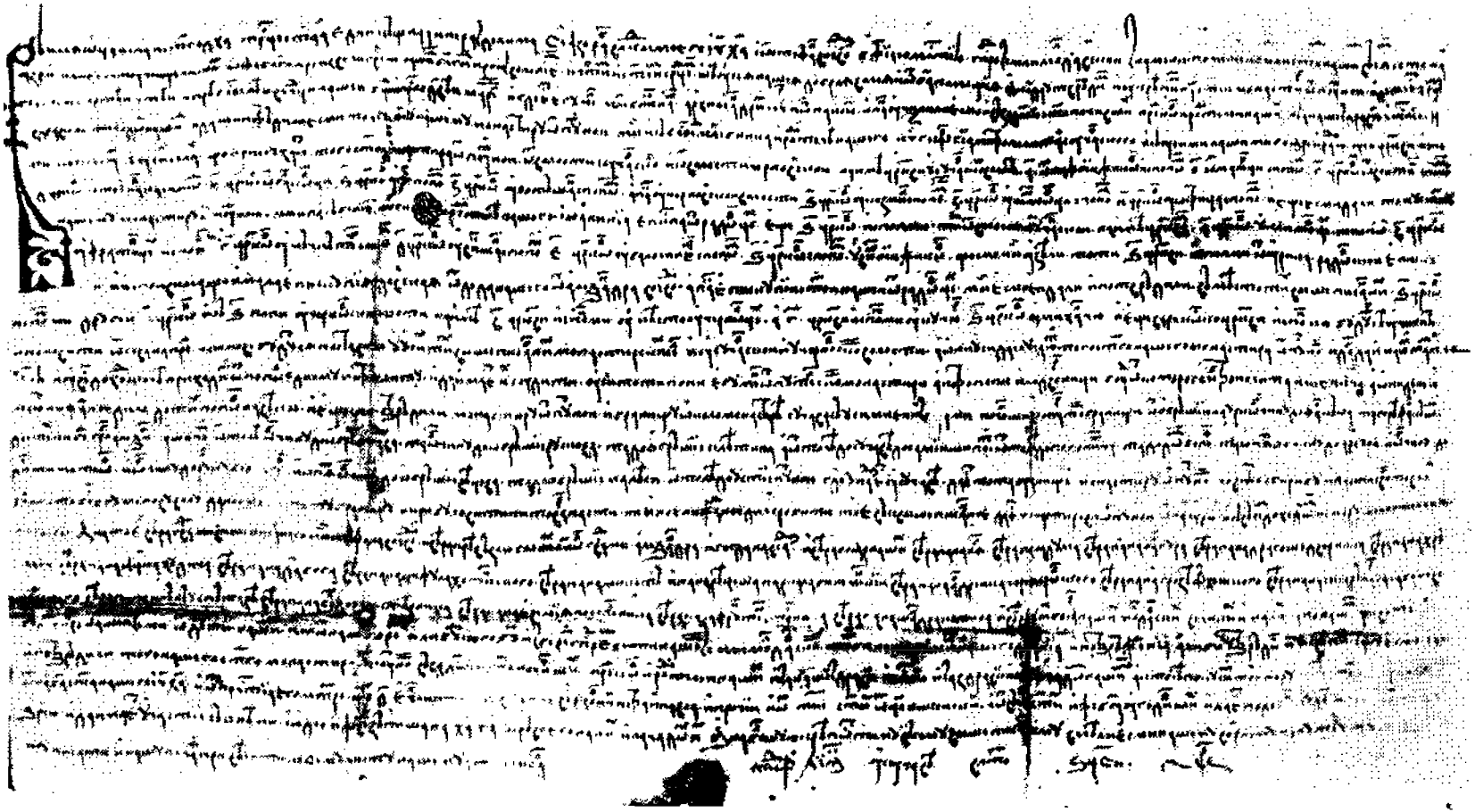

Planşa XXIII = Doc, nr. 74.
www.dacoromanica.ro

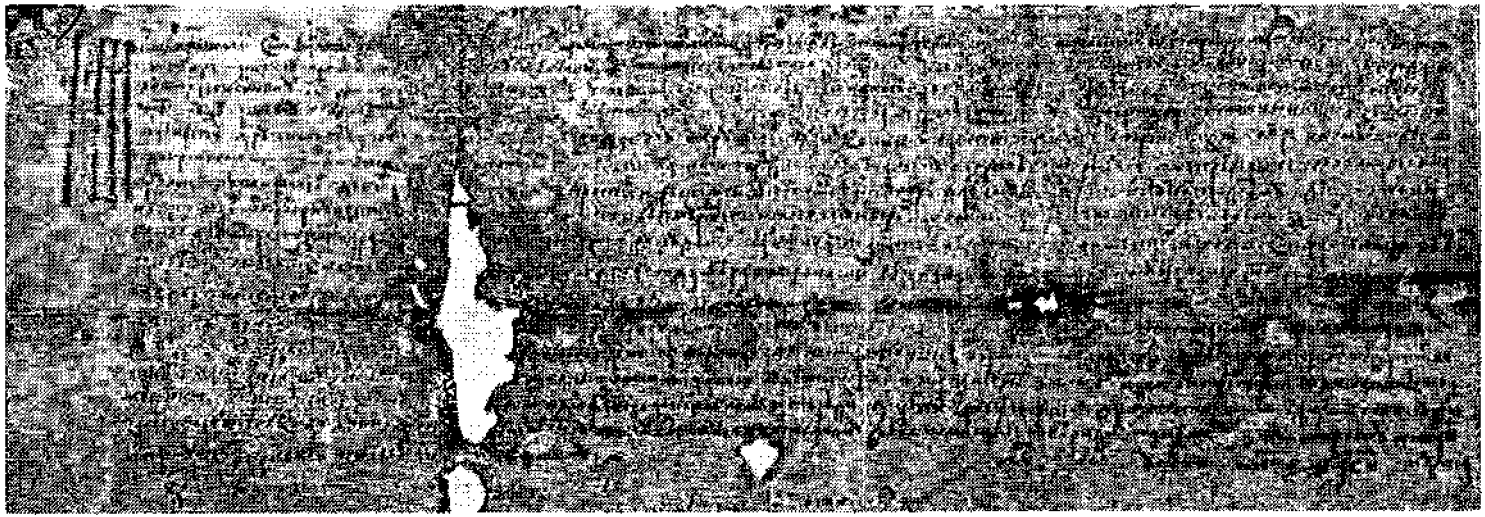

Planşa XXIV = Doc. nr. 79 şi 65.

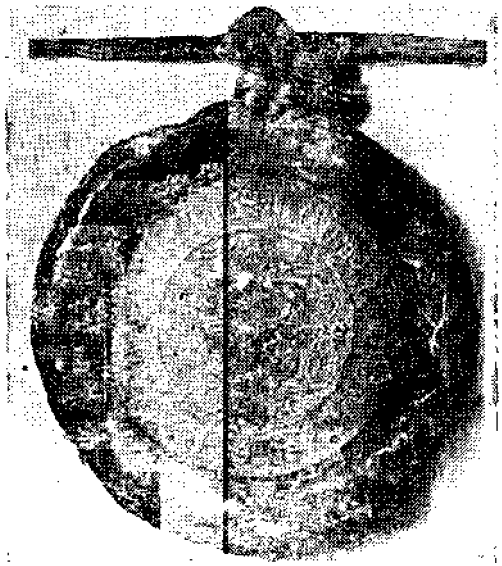

Planşa XXV = Doc. nr. 260.

www.dacoromanica.ro

CUPRINS

Prefaţă VII
Prescurtări-Bibliografie XIII
Abrevieri XXI
Rezumatele documentelor XXIII
Résumés des documents XLV
Documente 1
Documente îndoielnice 531
Documente false 532
Indice de nume 559
Indice de materii 647
Lista de concordanţă a documentelor din volum publicate anterior sub alte date 655
Lista documentelor anulate 660
Lista documentelor eliminate din volum 661
Lista slavonismelor din traducerile şi rezumatele româneşti 662
Fotocopii 663

Tehnoredactor: SONIA BÂRZENU

Bun de tipar. 25. I. 1980. Format 16/70×100. Coli de tipar 46,5. C. Z. pentru biblicteci mari 9 (498) (001—12) 9 (498-3) (001—12) C. Z. pentru biblioteci mici 9 (498-3) (001—12)

Tiparul executat sub comanda nr. 2590
Intreprinderea poligrafică „13 Decembrie 1918", str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97 Bucureşti, Republica Socialistă România

www.dacoromanica.ro

Lei 50

www.dacoromanica.ro